

A.C. Joshi Library
P.U. Chandigarh

MSS No. 45 Subject Religion
Name of MSS Bhagavadgita (Yogavasitha)
Author Not available
Period — — Folios 567 (001 to 567, a-e)
Script Gurmukhi Source Bhithipal Singh.
Missing Folios 2, 3, 5, 10, 187, 188, 524, 529-530,
538-542, 544-562 (Incomplete).

181.4
454

4

45

ਚਿਤਕਲਾਸੁਖਮੈ॥ ਤਿਸ ਚਿਤਕਲਾਵਿਖੇਅਨੰਤਕੇ ਟੀਸਿਯਾਇਸਥਿ ਤਹੈ॥ ਉਹੀਚਿਤਜਤਾਜਗਤ
 ਰੂਪਹੋਫੁਰਤੀਭਾਸਤੀਹੈ॥ ਨਿਰਕਾਰਸਤਿਰੂਪਹੈ॥ ਨਉਦੇਹੋਤੀਹੈਨਾਸਤਹੋਤੀਹੈ॥ ਨਾਵਤੀਹੈਨਜਾਤੀਹੈ
 ਜੈਸੇਸਿਲਾਵਿਖੇਰੇਖਾਂਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਜਗਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਅਕਾਸਵਿਖੇਅਕਾਸਜਤਾ
 ਫੁਰਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਜਗਤਫੁਰਤਾਹੈ॥ ਅਰਆਤਮਾਹੀਵਿਖੇਇਸਥਿ ਤਹੈ॥ ਉਦੇਅਸਤ
 ਤੇਰਹਤਵਿਸਤਰਤਰੂਪਹੈ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜੋਸਹਕਾਰੀਕਾਰਣਕੋਉਨਹੁਆਤੋਜਗਤਸੁਨਹੁਆਕਿਉ॥
 ਅੰਸੇਜਾਣੇਤੇਸਰਵਕਲੰਕਕਲਨਾਸੀਤਹੋਜਾਤੀਹੈ॥ ਚੀਰਘਾਨੀਦੁਕਾਰਜੋਸੋਆਹੈ॥ ਸੋਅਭਾਵਤਿ ਸਕਾ
 ਕਾਰਕੈ॥ ਜਬਗਿਆਨਭੂਮਕਕੋਪਾਪਤਿਹੋਵੈਜਾਗੇ॥ ਤਬਨਿਹਸੇਕਪਦਕੈ ਪਾਪਤਹੋਵੈ
 ॥੨॥ ਇਤਇਸਥਿਤਪੁਕਰਣੇਸਿੰਮਤਬੀਜੋਪੰਨਿਸਨਾਮਸਰਗਹ॥ ਗੁਰਦਾਚਾ॥ ਹੇਭਗੰ
 ਵਨਮਹਾਪੁਲੈਕੋਅੰਤਵਿਖੇਅਰਸਿਸਟਕੋਆਦਵਿਖੇਜੋਪ੍ਰਜਾਪਤਹੋਤਾਹੈਸੋਜਗਤਕੋਪੁਰਬਲੀਸਿੰ
 ਜਾਤਕਰਿਕੈਉਸੀਪੁਕਾਰਚਤਾਹੈ॥ ਤੋਜਗਤਪੁਰਬਕਿਉਨਹੋਵੈ॥ ਵਸਿਓਵਾਚਾ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਸਹ
 ਵਸੇਕੋਅੰਤਅਰਸਿਸਟਕੋਆਦਜੋਪ੍ਰਜਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਰਉਹੀਸਿਮਰਣਕਾਰਕੈਪੁਰਬਵਤਜਗ
 ਅੰਤਜਤਾਹੈ॥ ਅੰਸੇਮਾਨੀਅੰਤੋਅਸੰਰੁ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇਜੋਮਹਾਪੁਲੈਵਿਖੇਪ੍ਰਜਾਪਤਹੋਤਾਹੈ
 ਵਿਖੇਸੁਖਮਾ ਤਿਸਕੀਸਿੰਮਤ ਮਾਨੀਐ॥ ਜੋਮਹਾਪੁਲੈਵਿਖੇਪ੍ਰਜਾਪਤ

ਤਿਸਕੀਸਿ ਮਤਮਾਨੀਲੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਬਿਛਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਮਹਾਪੁਲੈ ਵਿਖੇ
ਪ੍ਰਜਾਪਤ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਗੋਮੇ ਵਾਰਾ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜਗਤ ਕੇ ਆਦਿ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਜਿ ਸਕਾ ਜਗਤ ਰਚਾ ਬਾ ॥
ਮਹਾਪੁਲੈ ਵਿਖੇ ਤਿਸਕੀਸਿ ਮਤਿ ਕਾ ਨਾਸ ਤੇ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਸਖੇ ਪਤ ਉਠੇ ਵਤ ਬਹੁ ਫਿਸਿ ਮਤਿ ਕਾ ਰੁਕੇ
ਉਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਗਤ ਰਚਤਾ ਹੈ ॥ ਤੋ ਬਣਤਾ ਹੈ ਤੁਮ ਕੈ ਸੇਕ ਹਤੇ ਹੋ ਜੋ ਅਸੀ ਕੂ ਹੈ ॥ ਵਸਿ ਸੁ ਵਾਰਾ ॥ ਹੋਗ
ਮਜੀ ਮਹਾਪੁਲੈ ਕੇ ਪੁਰਬ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਿਕ ਹਤੇ ਹੈ ਸੇ ਲੈ ਹਤੇ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਤਤ ਵਿਖੇ ॥ ਜੋ ਸਮਰੰਦ ਕਰੇ ਗੇ
ਅੰਤ ਰਧਿਆ ਨਭ ਏਤੈ ਸਿ ਮਤਿ ਕੈ ਸੇ ਰਹੇ ॥ ਜੋ ਸਿ ਮਤਿ ਨਿਰਮੂਲ ਪੁਈ ਤੋ ਜਗਤ ਕਾ ਕਾਰਣ ਤਿ
ਸਕੈ ਕੈ ਸੇ ਕਹੀਲੈ ॥ ਮਹਾਪੁਲੈ ਤਿਸਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਹਾ ਸਬਦ ਅਰਥ ਸੰਜੁਗਤ ਨਿਰਮੂਲ ਹੋ ਜਾਤੈ ਹੈ
ਜਹਾ ਸਰਵ ਅੰਤ ਰਧਿਆ ਨਭ ਏਤਹਾ ਸਿ ਮਤਿ ਕਿਸਕੀ ਕਹੀਲੈ ॥ ਜੋ ਸਿ ਮਤਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕੁਇਆਤ
ਬਕਾਰਣ ਕਿਸਕੀ ਕਿਸਕੀ ਨਿਆਈ ਕਹੀਲੈ ॥ ਤਾਤੇ ਸਰਵ ਜਗਤ ਚਿਤ ਕੇ ਟੁਰੇ ਮਾਂ ਤੈ ॥ ਜਬਮ
ਹਾਪੁਲੈ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਜਤਨ ਬਿਨਾ ਸਰਵ ਮੋਖ ਭਾਗੀ ਹੋਤੈ ਹੈ ॥ ਅਰਜੋ ਆਤਮ ਬੋਧ ਨਹੀ ਤੋ ਜਗਤ ਵਿ
ਰੁਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਨਿਵਰਤ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਜਬਾ ਦ੍ਰਿਸਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈ ਤਬਾ ਦੁਛ ਹੈ ਤੰਨਾ ਸਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸਤੀ ਹੈ ॥
ਜੇ ਕੇਹੁ ਹੋਤੈ ॥ ਜਗਤ ਭੀ ਸਰਵ ਉਹੀ ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਅਨਾ ਦਸਿਧ ਬ੍ਰਹਮੰਤਤ ਹੀ
ਦੇਖੋ ਜੋ ਆਦਿ ਸੇ ਬਦਨ ਟੁਰੀ ਹੋ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮੰਤਤ ਹੈ ॥ ਅਤਲ

ਤੋਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕਾਏਕਪ੍ਰਮਾਣੁ ਰੂਪਇਹਤੀਨਜਗਤ ਹੈ ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਦੇਸਕਾਲਕ੍ਰਿਆ ਦ੍ਰਵ
ਵਿਨਗਤਕ੍ਰਮਹੁਆ ਹੈ ॥ ਬਹੁਤਤਿਸਕੇਪਰਮਾਣੁ ਕੇਅੰਤਰਿਗਤਜਗਤਪੜੇਫੁਰਤੇ ਹੈ ॥ ਏਕਏਕਅੰ
ਣਵਿਖੇਅਨੇਕਜਗਤਪੜੇਫੁਰਤੇ ਹੈ ॥ ਸੋਕਿਆਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸਰਵਸੰਕਲਪਰੂਪ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਸਤਾਕਾਪ੍ਰਕਾਸ
ਹੈ ॥ ਜੋਪ੍ਰਧਾਨਾਤਮਾਗਿਆਨਵਾਨਹੈਤਿਸਕੇ ॥ ਸਰਵਜਗਤਏਕਬ੍ਰਹਮਰੂਪਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰਜੋਅ
ਗਿਆਨੀਹੈਤਿਸਕੇਚਿ ॥ ਤਵਿਖੇਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਰਕੇਜਗਤਕੀਭਾਵਨਾ ਹੈ ॥ ਦ੍ਰਿਤਕ੍ਰਮਿਕ ਰਹਿਪੜਾਕ੍ਰਮ
ਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇਇਹਬ੍ਰਹਮਾੰਡਕੇਅਨੇਕਜੀਵਪ੍ਰਮਾਣੁ ਹੈ ॥ ਤਿਨਕੇਅੰਤਰਾਨੇਕਸਿਸਟਾ ਹੈ ॥ ਤਿਨਸਿਸਟੇ ਕੇਅ
ਣਵਿਖੇਅੰਤਰਾਨੇ ॥ ਗੁਣਨੀਤਸਿਸਟਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇਅੰ ॥ ਰਜੋਅਨੀਤਸਿਸਟਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇਅੰ ॥ ਰਜੋਅਨੀਤਸਿਸਟਾ ਹੈਤਿ
ਨਕੇਅੰਤਰਿਅੰ ॥ ਗੁਣਨੇਕਸਿਸਟਾਫੁਰਤੀ ਹੈ ॥ ਜੋਬ੍ਰਹਮਤਤਕਾਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇਬਡੇਇਸੀਭਵਿਖੇਅਨੇਕ
ਪੁਤਲੀਆਕਲਪੇਤਿਨਕੇਅੰਤਰਾਨੇ ॥ ਗੁਣਨੇਕਪੁਤਲੀਆਕਲਪੇ ॥ ਤਿਨਕੇਅੰਤਰਿਅੰ ॥ ਗੁਣਨੇਕਹੋਵੈ ॥ ਤੈਸੇ
ਪ੍ਰਮਾਣੁ ॥ ਪ੍ਰਮਾਣਵਿਖੇਅਨੇਕਤਿਲੋਕੀ ॥ ਇਸਥਿਤੁ ॥ ਸੋਅਭਿੰਨਰੂਪਹੈਅੰ ॥ ਰਕਛੁਹੁਆਨੀ ॥ ਜੈਸੇਪ੍ਰ
ਬਤਕੇਅੰਤਰਗਤਅਸੰਖਪ੍ਰਮਾਣੁਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਜੋਤਿਸਸਥਾਅਭਿੰਨਰੂਪ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮਰੂਪਮਹਾਸੁਮੇਰ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੇ
ਅੰਤਰਾਨੇਕਪ੍ਰਮਾਣੁਰੂਪਜਗਤ ਹੈ ॥ ਸੋਅਭਿੰਨਰੂਪ ਹੈ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਸੁਰਜੋਕੇਸੰਬੂਹਹੋਵੈਤਿਨਕੀਆਂਕਿ ਰਾਨਾ
ਵਿਖੇਸੁਖਮਾ ॥ ਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨਕੀਸੀ ॥ ਕਹਦੇਕੋਕੋਉਸਪ੍ਰਥਹੋਵੈ ॥ ਅਗਾਧਾਦਿਅੰਤਤੇਰਤ

ਜੋ ਅਤਮ ਰੂਪ ਸੁਰਜ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਤਿਲੋ ਕੀ ਰੂਪ ਪਾਣ ਕੀ ਸੀਖਾ ਕਹਾਏ ਕੋ ਉਸ ਮਰਥਾਨੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ
 ਵਿਖੇ ਜਲ ਕੇ ਪਣਾ ਮਹਿ ਤੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਿਥ ਵੀ ਵਿਖੇ ਪੁਰ ਕੇ ਪਾਣ ਮਹਿ ਤੈ ॥ ਸੋ ਅਸੀਖ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ
 ਵਿਖੇ ਅਨੰਤ ਪਾਣ ਸਿਟੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਸੁੰਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਚਿਦਾਕਾਸ ਹੀ ਜਗਤ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਇ
 ਹ ਜੈ ਸੇ ਤੁਝ ਕੋ ਸਿਟੀ ਕੀ ਆਪੈ ॥ ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਤੂੰ ਜਗਤ ਸਬਦ ਕਾਰ ਜਾਣੈ ਗਾਤੈ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅ
 ਰਾਮ ਨੇ ਕੁਝ ਭ੍ਰਮ ਕੋ ਦੇਖੇਗਾ ॥ ਅਰਜੈ ਇਨ ਕੋ ਕ੍ਰਮ ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਕਰਿ ਜਾਣੈਗਾ ॥ ਤਬ ਇਸ ਬ੍ਰ
 ਪਕ ਰਪਰਮ ਸਾਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਸਰਬਾ ਵਿਸੂਯ ਹਮੇ ਤੇ ਫੁਰੀ ਹੈ ॥ ਅਰਾ ਵਿਆਨ ਘਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ
 ਹੈ ॥ ਅਰਾ ਦ੍ਰੋਤ ਕਛੁ ਪੁਆਨ ਹੀ ॥ ਜਬ ਜਾਗੈ ਗਾਤ ਬਤੁਣ ਕੋ ਅਸੇ ਹੀ ਭਾਸੇਗਾ ॥ ੩ ॥ ਇਤਿ ਇਸ ਬਿਤ
 ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਜਗਤ ਨੇਤਰ ਨੀਨਾ ਮਸਰਗਾਰਾ ॥ ਵਸਿਓ ਵਾਚਾ ॥ ਹੇ ਗਾਮ ਜੀ ਇੰਦ੍ਰੀਓ ਕਾ ਜੋ ਗਾਮ ਹੈ ਤਿਨ
 ਸਾਬਜੁ ਪਕਰਣਾ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਜੀਤਣਾ ॥ ਸੋ ਸੀਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੇ ਪਾਰ ਕਰਣੇ ਕੋ ਬੇੜਾ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾ ਇਨ ਜੋ ਇੰ
 ਦ੍ਰੀਆ ਕਾ ਜੀਤਣਾ ਮੋਖ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ਅੰ ਰਕਿਸੀ ਉਪਾਇ ਕਰ ਸੀਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤਰਿਆਨ ਹੀ ਜਾਤਾ ॥ ਸਤਸੰ
 ਸਤ ਕਾ ਵਿਚਾਰਣਾ ਅਰਸੀ ਤੋ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਗੁਕਰਣਾ ॥ ਇਸ ਕਾਰਜ ਬਿਆਤਮ ਤਤ ਕਾ ਬੋਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰੀ
 ਓਕਾ ਜੀਤਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰਜਗਤ ਕਾ ਅਤਿਤਿਅ ਕੁਵਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਜਗਤ ਕਾ ਅਤਿਤਿਅ ਕੁਵਨ
 ਹੋਤਾ ਤਬ ਲਗਾ ਜਾਤਾ ਕਾ ਬੋਧ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਇਹ ਜੈ ਤੁਝ ਕੋ ਕ੍ਰਮ ਕਹਾਏ ॥ ਜੋ ਪਦ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੁਰੇ ਕੋ

ਨ ਤਦ

ਸੁ

ਅਪਸਾ

ਣਕੇਤਬਭੂਲੋਕਕੋਗਿਨਾਇਦੀਏ ॥ ਗਿਨ੍ਹਤੇਗਿਨ੍ਹਤੇਦੇਵਸਰੀਰਤੁਟਕ ਰਜੈਸੇਵਰਣੇਵਿਖੇਜਲਹੋਵੈ ॥
ਸੇਸਰੀਰਅੰਤਗਧਿਆਨਹੋਗਏ ॥ ਤਬਚਿੰਤਾਸੰਜੁਗਤਉ ਨੂੰਪੁਰਖਕਾਕਾਸਵਿਖੇਨਿਰਾਧਾਰਹੋ ॥ ਰਹੀ ॥
ਜੈਸੇਪੰਖੀਆਲਨੇਬਿਨਾਇਸਥਿਤਹੋਵੈ ॥ ਤੈਸੇਉਨਕੀਪੁਰਖਕਾਚਿੰਤਾਸੰਜੁਗਤਨਿਰਾਧਾਰਹੁਈ ॥ ਤ
ਬਵਸਨਾਹੁਪਦੋਨੋਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਆਕਿਰਣਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਭਏ ॥ ਬਤੁਕਕਿਰਣਾਦ੍ਰੁਪਦਾਨਵਿਖੇਆ
ਨਨਿਵਾਸਕੀਆ ॥ ਤਬਦਸਾਰਣਨਾਮਬ੍ਰਹਮਣਥਾ ॥ ਤਿਸੇਨੇਪਾਨਕੋਭੋਜਨਕੀਆ ॥ ਤਬਉਤਰਾਵਲਬੀਰਾ
ਹੋਕਰਬ੍ਰਹਮਣੀਕੇਗਰਭਵਿਖੇਜਾਇਰਹੇ ॥ ਉਹਮਾਲਵਦੇਸਕਾਰਜਾਭੋਜਨਕਰਤਭਇਆ ॥ ਤਿਸੇਕਬੀ
ਰਜਕਗਇਸਤੀਕੇਉਦਰਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਭਈ ॥ ਤਬਦਸਾਰਣਬ੍ਰਹਮਣਕੇਗਿਰਵਿਖੇਸੁਕ੍ਰਪੁਤ੍ਰਭਇ
ਆ ॥ ਅਰਮਾਲਵਦੇਸਕੇਰਾਜਾਕੀਪੁਤ੍ਰੀਹੁਈ ॥ ਅਰਕ੍ਰਮਕਰਕੇਬਚੀ ॥ ਜਬਥੋੜਸਵਰਖਕੀਹੁਈਪਿ
ਤਾਕੇਗਿਰਵਿਖੇਜੋਬਨਵਾਨਹੁਈ ॥ ਤਬਸੰਕ੍ਰੀਪੁਜਾਕਰਤਭਈ ॥ ਜੋਹੋਦੇਵਮੁਣੇਪੁਰਬਭਰਤਾਹੀਕੀ
ਪਾਪਤਿਹੋਵੈ ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਨਿਤਪੁਜਨਕਰੇਅਰਵਰੁਮਾਂਗੇ ॥ ਅਰਉਹਉਹਜੋਬਨਵਾਨਭਇਆ ॥ ਈਹ
ਇਹਜੋਬਨਵਾਨਭਈ ॥ ਤਬਰਾਜੇਜਗਕਾਅਰੰਭਕੀਆ ॥ ਤਿਸਰਾਜਾਜਗਵਿਖੇਸਰਬਬ੍ਰਹਮਣਬੁਲਾਏ ॥ ਸੋ
ਦਸਾਰਣਬ੍ਰਹਮਣਕੀਪੁਤ੍ਰਸੰਜੁਗਤਆਇਆ ॥ ਤਬਰਾਜਪੁਤ੍ਰੀਉਸਪੁਰਬਜਨਮਕੇਭਰਤਾਕੋਦੇਖਿਆ
ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੋਦੇਖਕਰਚੰਦ੍ਰਕਾਂਤਾਮਣਦ੍ਰਵੀਭੂਤਹੋਤੀਹੈ ॥ ਤੈਸੇਰਾਜਾਨਿਆਹੋਗਈ ॥ ਸਨੇਯਕਰਪੁਰ

ਹੇਠਾਧਮੈਸਾਸੁਖੁਤਿਲੋਕੀਸੋਭੈ ਰੁਕੇਨਹੀ॥ ਜੈਸਾਸੁਖਪਰਸਪਰਸਨੇਹਵਿਖੇਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਬਤੁਮਾਰੇ
 ਚਰਣਕੋਪਾਇਕੋਨਾਨੀਦਮਾਨਤੁਈਹੋ॥ ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੋ ਪਾਇਕ ਰਕਮਲਨੀਅਨੀਦਮਾਨਹੋਤੀਹੈ॥
 ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੋ ਵੇਖਕੈਚਕੋਰਾਅਨੀਦਮਾਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਮੁਣਕੋ ਸਪੁ ਸਕ ਗਿਆਨੰਦੁਹੋਵੈਗਾ॥ ਹੇਰਾਮ
 ਜੀਜਬਦਿਸਪ੍ਰਕਾਸਪ੍ਰਕਾਸੁ ਵਾਰੰਦਾਰਕਾ॥ ਤਬਦੋਨੋਕਾਮਵਸਿਹੋਕ ਰਭੋਗਚੇਸਟਾਵਿਖੇਕ੍ਰੀੜਾ
 ਕਰਤਭਏ॥ **ਇਤਿਸਿਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਭਾਰਗੋ ਸੰਗਮਨਾਮਸਰਗਗਾ) ਦਸਿਸੁੰਦ**
ਰਾ) ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਤਿਜਕੋਪਾਇਕ ਰਸੁਕ੍ਰਮਾਪਕੋ ਅਨੀਦਮਾਨਤਭਇਆ॥ ਸੰਦਾਰਬਿਛੁ
 ਰਾ॥ ਅਰਕਮਲਾਬਿਛੁਰੇਨੀਚੇਕ੍ਰੀੜਾਕਰੈ॥ ਦਿਵਬਸਤਾਅਰਭੁਖਣਪੁਪੁਕੀਆਲਾਪਹਿਰੇਹੁ
 ਏਬਨਅਰਬਗੀਚੇਵਿਖੇਕਿਨਾਰੇਇਸਥਾਨਹੁਵਿਖੇਕ੍ਰੀੜਾਕਰੈ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਆਕਿਰਣਾਮਾਰਗਾਅੰਮ੍ਰਿ
 ਤਪਾਨਕਰੈ॥ ਸੁਹਗਵਿਖੇਵਿਚਰੈ॥ ਵਿਦਿਆਧਰੋਕੇਗਣਸੰਗਹੋਵੈ॥ ਤਿਨਕੇਇਸਥਾਨਹੁਵਿਖੇ
 ਨੀਦਨਬਨਵਿਖੇਇਤਿਆਦਿਕਇਸਥਾਨਹੁਵਿਖੇਕ੍ਰੀੜਾਕਰਤੇਭੋਗਤੇਕੈਲਾਸਪਰਬਤਪਰਗਏ॥ ਅ
 ਪਸਰਾਸੰਜੁਗਾਤਿਤਹਾਬਨਹੁਕ੍ਰੀੜਾਵਿਖੇਠਿਰਤੇਹੋ॥ ਬਹੁਨਕਲੋਕਾਕਲੋਕਪਰਬਤਪਰਗਏ॥ ਕ੍ਰੀੜਾ
 ਕਰਤਭਏ॥ ਸੰਦ੍ਰਾਚਲਪ੍ਰਬਤਕੀਆਕ੍ਰੀੜਾਵਿਖੇਵਿਚਰੇ॥ ਸ੍ਵੇਤਦੀਪਵਿਖੇਰਹੇ॥ ਅਰਬਸਤਜੁਗਾ॥ ਬਹੁ
 ਫਿਰੀਪਰਬੋਕੇਨਗਰਵਿਖੇਰਹੇ॥ ਇੰਦ੍ਰਕੇਬਨਵਿਖੇਰਹੇ॥ ਬਤੀਸਜੁਗਪ੍ਰਜੀਤਸੁਹਗਮੋਰਹੇ॥ ਜਬਪੁੰਨਾ

ਨਿਭਾਵਕੋ ਉਨਹੀ॥ ਪ੍ਰਭਾਭਾਵਕੀਐ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਨਥਾ॥ ਜੋ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਅਰਪਾਛੇ ਉਤਾ ਚ
 ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਸੋ ਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਪਟ ਉਪਜਤੇ ਹੈ॥ ਅਰਪ੍ਰਥਮ ਭਾਵਕੀਐ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਹੋਕ ਰਨਸਟ ਹੋ ਜ
 ਹੈ॥ ਜੋ ਸੋ ਪਟ ਥਾ ਅਰਨਸਟ ਹੋ ਗਇਆ॥ ਅਰ ਅੰਨਿਓ ਅੰਨਿਭਾਵਕੀਐ ਜੋ ਸੋ ਪਟਿ ਵਿਖੇ ਪ
 ਟਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ ਪਟ ਵਿਖੇ ਪਟਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਇਹ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਭਾਵ ਹੈ॥
 ਇਸ ਕਰਿ ਜਗਤ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਾਂਤ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ॥ ਹੇਰਾਮ ਜੀ ਜਬ ਜਗਤ ਕਾ ਅੰਤ
 ਤਭਾਵ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਤਬ ਚਿਤ ਸੰਦ੍ਰਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਅੰਤਿ ਤਾ ਭਾਵ ਜਗਤ ਕਾ ਇਸ ਜੁਗਤ ਬਿਨਾ ਅੰ
 ਰੁਭਾ ਇਕ ਰਿਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਅਰ ਅਸੇਖ ਜਗਤ ਕੇ ਨਿਵਰਤ ਬਿਨਾ ਮੁਕਤ ਨਹੀ॥ ਸੁਰਜਾਦਿ
 ਕ ਜੇਤਾਂ ਕਿਛੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਥਵੀ ਆਦਿ ਕਤਤ ਹੈ॥ ਅਰ ਖਿਣ ਵਰਖ ਕਲਪਾਦਕ ਜੋ ਕਾਲ
 ਹੈ॥ ਇਹ ਮੈ ਹੋਇਹ ਮੈ ਰੁਹੈ॥ ਅਰ ਰੁਪ ਅਲੋਕ ਮਨਸਕਾਰ ਤਿਪਾਦਿਕ ਜਗਤ ਸਰਵ ਸੰਕਲਪ
 ਮਾਤ ਹੈ॥ ਕਲਪਤਾ ਅਰੁ ਕਲਪਕ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਸਨੁ ਚੁਇੰਦ੍ਰ ਕੀਟ ਤੇ ਆਦਿ ਲੋਕ
 ਜੇਤੇ ਕਛੁ ਜਗਤ ਜਾਲ ਹੈ॥ ਸੋ ਉਪਜ ਉਪਜ ਕਰਿ ਅੰਤ ਰਧਿਆਨ ਹੋਜਾ ਤੇ ਹੈ॥ ਮਹਾਚੈਤਨ ਪਰ
 ਮਾ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਅਨੰਤ ਬ੍ਰਿਤੀ ਉਠਤੀ ਆ ਹੈ॥ ਜੋ ਸੋ ਜਗਤ ਕੇ ਪੁਰ ਬਸਾਂਤ ਰੁਪ ਸਤਾਬੀ॥ ਤੈਂ
 ਤੂੰ ਅਬ ਭੀ ਜਾਣ॥ ਅੰ ਰੁਕ ਛੁਹੁ ਆਨਹੀ॥ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਾ ਸਹਸ ਵਾਂਅੰ ਸਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕੀ ਸਿਖੀ॥

ਜੈਸੇ ਹੀ ਨੀਐ ॥ ਬੀਜ ਪਰਣਾ ਮਕਾਰੇ ਅੰਕੁਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਨ ਮਿਤ ਸਮਵਾਇ ਕਾਰਣ ਕਰਹੋਤਾ
ਜੈਸੇ ॥ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਸਮਵਾਇ ਅਰ ਨ ਮਿਤ ਸਹਕਾਰੀ ਕਦਾ ਚਤ ਨ ਹੀ ਬਣਤੇ ॥ ਜੈਸੇ ਬੀਧਿ ਇ
ਸਤੀ ਕੀ ਸੰਤਾਨਿ ਕਿਸੀ ਨ ਹੀ ਦੇਖੀ ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮ ਤੇ ਜਗਤ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਜੋ ਸਮਵਾਇ ਅਰ ਨ ਮਿਤ
ਕਾਰਣ ਸਹਕਾਰੀ ਬਿਨਾ ਪਦਾਰਥ ਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਤੋ ਜਾਣੀਐ ਇਹ ਹੋਰੀ ਨ ਹੀ ॥ ਕ੍ਰਾਂਤਮਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥
ਆਤਮ ਸਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਸ਼ਿਸ਼ੁ ਇਸਥਿਤ ਪੁਲੈ ਰੂਪ ਕਰ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਾ ਹੀ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਤੋ ਕਾਰਣ ਕਾਰਜ ਕਾ ਕ੍ਰਮ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥ ਜੋ
ਕਾਰਣ ਭਾਵਨਾ ਆਤਮ ਪ੍ਰਥਮੀ ਆਦਿ ਭੂਤ ਕਹਾਂਤੇ ਉਪਜੇ ਕਹੀਐ ਹੈ ਨ ਹੀ ॥ ਅਰ ਜੋ ਕਾਰਣ ਕਾਰਜ ਸਾ
ਨੀਐ ॥ ਤੋ ਪੁਰਬ ਜੋ ਵਿਕਾਰ ਕਹੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਦੁਖਣਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਕੋਊ ਕਾਰਣ ਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਾ
ਰਜ ਹੈ ॥ ਕਾਰਣ ਕਾਰਜ ਬਿਨਾ ਪਦਾਰਥ ਭਾਸੇ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਜੋ ਸਾਤ ਰੂਪ ਜਾਣੇ ਸੋ ਮੂੜ ਬਾਲ ਕਹੇ ॥ ਅਰ
ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਹ ਜਗਤ ਨ ਆਗੇ ਬਾਨ ਅਬ ਹੈ ਨ ਹੋਵੈ ਗਾ ॥ ਸ੍ਰੁਛ ਚਿਦ
ਕ੍ਰਮ ਸਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਜੋ ਜਗਤ ਕਾ ਅਤਿ ਤਾਭਾਵਨਾ ਆਤਮ ਸੰਪੂਰਨ ਹੀ
ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸੁਆਵਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤੰਗ ਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਭਾਸ
ਤਾ ਹੈ ॥ ਅਨਥਾ ਕਾਰਣ ਕਾਰਜ ਭਾਵ ਕੋਊ ਨ ਹੀ ॥ ਪਗਾਭਾਵ ਅਰ ਪ੍ਰਧੀ ਸਭਾਵ ਅਰ ਅਨਿਓਐ

ਸਮਨਕ ਭਰਦ ਤਤੁ

ਕੁੰਤਿ ਇਸਾਕਰ ਚੰਡਾਲਾ **ਪਿੰ** ਪਤਿਕਾ ਦਿਤੁ ਹੋ ਕਰਿਓ ਸੋਭਾ **ਤਾ** ਹਜ
 ਤਕਤਿਆ ਹੈ **ਜੈ** ਸੇਠਾ ਰਗ ਵੰਸੁਕੁ ਮਨਕੇ ਭਰਦੇ ਕਰਿ ਰਕਾਲ ਪ੍ਰਜੀਤ ਸੁਰਗ
 ਗਨੇ ਕਕੁਮ ਦੇਖੇ **ਸੋ** ਮਨਕੁ ਮਾਦਿਤੁ ਹੋ **ਭਾ** ਸਿਆਥਾ **ਤੈ** ਸੇਇਤਨ ਗਤ ਮਨ
 ਇਆ ਹੈ **ਰਾਮੇਵਾਚ** ਹੇਠਗ ਵਨ ਭ੍ਰਿਗਰ ਪੀਸੂਰ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੁਮਕ ਰਕੈ ਸੇਸੂਰ ਗ
 ਰਕੈ ਸੇਠੋਗ ਤੁਕਾ ਅਧਪਤ ਭੁਆਥਾ ਅਰਕੈ ਸੇਸੀ ਸਾਰੀ ਹੋਕ ਰਕੁ ਮਕੈ ਦੇਖਤ ਕਤਿ
 ਅਸਾ **ਵਸਿਓਵਾਚ** ਹੇਰਾ ਮਜੀ ਭ੍ਰਿਗਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਵਿਰਤਾਂਤ ਸੁਵਣਕਾਰੁ **ਭ੍ਰਿ** ਗਾ ਅਰਕਾਲ ਕਾ ਸੀਬਾ ਦੁਮੀ
 ਦੁਚਲਾ ਵਿਖੇ ਭਇਆ ਹੈ ਸੈਸੁਣ **ਏ** ਕਕਾਲ ਮੋ ਭ੍ਰਿਗ ਜੀ ਅਰਸੁਕੁ ਦੇਨੋ ਮੀ ਦੁਚਲ ਪ੍ਰਬਤ ਵਿਖੇ ਇਸਾਥਿ
 ਤਕਟੇਥੇ **ਚੰ** ਦੁਆ ਵਤ ਸੁਕੁ ਕਾ ਮੁਖ ਅਰਬਡਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਭ੍ਰਿਗ ਜੀ ਬਡੇ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾ ਤਾਤਾ ਇਸਾਥਿ
 ਤਥੇ **ਅ** ਰਜਹਾਮ ਹੰ ਕਲਪ ਬਿਛੁਮੰਦਾ ਗਬਿਛਾ ਦਿਕਾਨੇ ਕਸੁੰਦਗ ਇਸਥਾਨ ਵਿਵਸੁਰ ਤੇ ਹੈ **ਤੁ** ਹ
 ਭ੍ਰਿਗ ਜੀ ਤਪੁਕਰੈ **ਸੁ** ਕੁਜੀਟ ਹਲਕਰੈ **ਸੋ** ਏਕਸਮੇ ਭ੍ਰਿਗ ਜੀ ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸਾਥਿ
 ਤਿਭਏਥੇ **ਤ** ਬਨਿਰਮਲਾ ਮੂਰਤ ਸੁਕੁਜੀ ਇਕੰਤ ਜਾਇਥੈ **ਠ** ਕੰਠ ਵਿਖੇ ਮੰਦਾਗ ਅਰਕਲਪਾ ਬਿਛੰਤੁ
 ਕੇਦੁਲ ਹੁਕੀ ਮਾਲਾਥੀ **ਸੋ** ਸੁਕੁ ਵਿਦਿਆ ਅਵਿਦਿਆ ਕੇ ਮਧਿ ਇਸਥਿਤਥਾ **ਜੈ** ਸੇਤ੍ਰਿਸੀਕਰਾ

੨

੩

ਸੋ ੦

੨੨੬੦੦

੨੦ ਗਗਾਇਆ ੨

ਅਸੁਰਗ ਗਿਰਾਇਦੀਆ ਜੋਇਤੁ ਤੁਡਾਲੈ ਤਬਵਿਸਕ ਰਹੋਤਾ
ਹੀਖਡਾਰਹੁ ਤਬਉਹਪਿਥਵੀਆਰ ਅਕਾਸਕੋ ਮਧਇਸਥਿਤਰਹਾ ਤੋਸਾਇ
ਦਿਆਕੋਮਧਿਇਸਥਿਤਥਾ ਸੋਸੁਕੁ ਬੈਠਾਥਾ ਤਬਉਸੀਸਮੇਏਕ ਅਪਸਾਤ
ਗਾਦੁਰਗਕੇ ਜਾਤੀਥੀਆਤਿਸੁੰਦਰ ਸੋਤਿਸਕੀ ਓਹੁਸੁਕੁ ਦੇਖਤਭੁਇਆ ਜੋ
ਰਕੇਭੂਖਨਪਾਹਿਰੇਹੁਏਤੈ ਅਰਜੈਸੇ ਲਖਮੀਕੀਓਹੁਵਿਸਨਜੀਦੇਖੈ ਤੇਸੈਅ
ਆ ਵਿਵਸਤ ਅਰਮਾਸੁਗੀਪਤ ਅਕਾਸਮਾਰਗਾਤਿਸਕ ਰਸੁਗੀਪਹੋਤਭੁਇਆ ਪਵਨ
ਜੋਤਿਸਕੋ ਸਪਰਸਕ ਰਚਲਤਾਹੈਤਿਸਕ ਰਸੁਗੀਪਪਸਰਤੀਹੈ ਅਰਮਾਮਦਕ ਰਤਿਸਕੇਘੁਰ
ਮਲੋਚਨਹੈ ਐਸੀਅਪਸਾ ਕੋਦੇਖਕ ਰਸੁਕੁ ਕਾਮਨੁਖੁਰਤਭੁਇਆ ਜੈਸੇਪੁਰਣਮਾਸੀਕੇਚੰਦ
ਕਾਕੋਦੇਖਕ ਰਖੀਰਜਸੁਦਖੁਰਤਹੋਤਾਹੈ ਤੈਸੇਉਸਕੀਬਿਤਮੈ ਗੁਮਾਰਗਤੇਰਹਤਹੋ ਕਾਰ
ਅਪਸਾ ਵਿਖੇਜਾਇਇਸਥਿਤਭਈ ਕਾਮਦੇਵਕਾਜੋਕੋਉਥਾਣਹੈ ਸਿੰਮਤਿਕਰਣਾਜੋਆਨ
ਲਾਗਾ ॥੫॥ ਇਤਿਸਥਿਤਪਕਰਣੇਤਾਰਗਵਪਾਖਿਨੇਕਾਰਗਵਸੀਬਲਗਨੀਨਾਮਸਰ
ਗਗ ॥ ਵਸਿਏਵਾਰ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪਕਾਰਉਸਅਪਸਾ ਕੋਦੇਖਕ ਰਨੇੜਮੁਦਤਭੁਇਆ

ਕਾਂਤਾਮਣੀ ਦੁਵੀ ਕੂਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਦੇ ਹੋ ਗਇਆ॥ ਕਾਮ ਦੇ ਵਕੇ ਜੋ ਕੋ ਭੁਭਾਣ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨ ਕੇ ਰਿ ਦੇ ਵਿਖੇ ਆ
ਇਲਾਗੇ॥ ਤਿਸਕ ਰਵਿਆ ਕਲੁ ਹੋ ਗਇਆ॥ ਅਰਸੁ ਕੋ ਦੇਖਕ ਰਉ ਸਕਾਭੀ ਚਿਤ ਮੋਹਤ ਹੋ
ਗਇਆ॥ ਸੁਕੂ ਕੋ ਦੇਖਕ ਰਕਾਮ ਕਾ ਬਾਣ ਤਿਸਕੋ ਭੀ ਆਨ ਲਾਗਾ॥ ਉਹ ਭੀ ਕਾਮਕ ਰਪੁਰਣ ਹੋਇਗ
ਈ॥ ਜੈਸੇ ਵਰਖਾ ਕਾਲ ਕੀਨ ਦੀ ਜਲਕ ਰਪੁਰਣ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਸਪਰਸਨੇ ਹ ਬਢਿਆ॥ ਤਬਿ ਸੁਕੂ ਮ
ਨ ਕਰਿ ਕੈਤ ਹਾਤ ਮਕੈ ਰਚਤ ਭਇਆ॥ ਤਬ ਸਰਵ ਇਸਥਾਨ ਪੁ ਵਿਖੇ ਤਮ ਹੋ ਗਇਆ॥
ਜੈਸੇ ਲੋਕ ਲੋਕ ਪਰਬਤ ਕੇ ਤਟ ਵਿਖੇ ਤਮ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਸੁ
ਰਜ ਕਾ ਅਭਾਵ ਭਇਆ॥ ਤਬ ਸਰਵ ਕੂਤ ਜਾਤ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਇਸਥਾਨ ਗਮਨ ਕਰਤ ਭਏ॥ ਜੈਸੇ ਦਿਨ ਕੇ ਅ
ਭਾਵ ਹੁਏ ਪਸੁ ਪੰਥੀ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਕਿਹ ਕੋ ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਤਮ ਕੋ ਹੋਣੇ ਕ ਰਸਰਵ ਚਲਤੇ ਹੋ ਬਨ ਸੇ॥ ਤਬ ਓ
ਤ ਅਪਸ ਰਾਸੁ ਕੁ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਆਵਤ ਭਈ॥ ਸੁਕੂ ਜੀ ਸੁਏ ਤਾ ਅਸਨ ਪਰਿ ਬੈਠ ਗਏ॥ ਅਪਸ ਰਾਭੀ ਚ
ਣੇ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਬੈਠ ਗਈ॥ ਸੁੰਦ ਬਸਤਰੂ ਖਨ ਪਹਿਰੇ ਹੁਏ॥ ਜਬ ਸਨੇਹ ਕਰਿ ਦੋਨੋ ਕਾਮ ਕੇ ਵਸਿ ਹੁਏ॥
ਤਬ ਅਪਸ ਅਪੁਰਾ ਅਰਕੋ ਮਲਾ ਵਿਲਾਸ ਦੀ ਕਰਿ ਕਹਤ ਭਈ॥ ਹੋਨਾ ਬਨਿ ਰਬਲ ਹੋ ਕਾਰਤੁ ਮਾਗੀ ਸਗਨਿਆ
ਈ॥ ਸੁਣਕੋ ਕਾਮ ਦੇ ਵਯਨ ਨ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੁਮਰਿਆ ਕਰੇ॥ ਮੈ ਇਸਕ ਰਪੁਰਣ ਹੋ ਗਈ ਹੈ॥ ਸਨੇਹ ਰੂਪੀ
ਜੋ ਰਸ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਸੋਈ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜਿਨਕੋ ਇਸਕਾਰ ਸਨਹੀ ਆਇਆ ਸੋ ਕਿਆ ਜਾਣੇ

ਜੋਤੁ ਮਾਰਾ ਆਗਮ ਕਹਿਆ ਹੈ ॥ ਮਾਰਾ ਸੁਰਗ ਸੋਭਤ ਸਠ ਲਾਗਿ ਮਲ ਕੁਇਆ ਹੈ ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਆਵਣੇ ਸੋ ॥
ਅਬ ਤੁਮ ਈਹਾ ਵਿਸਾਥਿ ਤੋਵੈ ਚਿਰ ਪ੍ਰਜੰਤ ॥ ਤੇਰਾ ਮਜੀਜ ਬਾਐ ਸੋਇ ਦੁਕਹਾਤ ਬਸੁ ਕ੍ਰੁਜੀ ਸੋਭਤੇ ਭਏ ॥
ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁਰ ਹੁਕੇ ਸੰਬੁਧ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ॥ ਜੋ ਕਿੰਗ ਕਾ ਸੁਤ ਸੁਕ੍ਰੁਜੀ ॥
ਆਇਆ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਕ੍ਰੁਜੀ ਮਨ ਕਰਇ ਦੁਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ॥ ॥ ॥ ਇਤ ਸੀ ਇਸ ਥਿ
ਤਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਗਾਰਗ ਵਾਸੋ ਨੇਰਾ ਜਨਮ ਸਰਗ ॥ ॥ ਵਸਿਓ ਵਾਹ ॥ ॥ ਹੇਰਾ ਮਜੀਜ ਬਇ
ਸਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਕ੍ਰੁਜੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਇ ਬੈਠਾ ॥ ਤਬ ਆਪਣਾ ਜੋ ਕੇ ਉਨਿ ਜਭਾ ਉਥਾ ਸੋ ਤਿਸ ਕੋ ਵਿਸਮਰ
ਣ ਕਰਤ ਕਹਿਆ ॥ ਉਹ ਜੋ ਮੰਦ੍ਰਾਚਲ ਪ੍ਰਬਤ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਸਹੀਰ ਬਾਸੋ ਵਿਸਮਰਣ ਕਹਿਆ ॥
ਅਰੁ ਵਾਸਨਾ ਕਰਮ ਨੇਰਾ ਜਕਾ ਦੇਹ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋ ਗਇਆ ॥ ਏਕ ਮਹੁਰਤ ਪ੍ਰਜੰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸਮੀਪਾਇ ਸਥਿ
ਤਰਹਾ ॥ ਪਰਚਿਤ ਉਸ ਅਪਸ੍ਰਹ ਵਿਖੇ ਰਹਾ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਅਨੰਤਰ ਉਠ ਖੜਾ ਹੁਆ ਸੁਰਗ ਕੋ ਦੇਖਣੇ ਲਾਗਾ
ਤਬ ਦੇਵਤਿਆ ਕਹਾ ਚਲੁ ਸੁਰਗ ਰਚਨਾ ਦੇਖੋ ॥ ਤਬ ਸੁਕ੍ਰੁਜੀ ਦੇਖਤੇ ਦੇਖਤੇ ਹਰਾਇ ਜਹਾ ਉਹੰ ਅ
ਪਸ੍ਰਾਥੀ ॥ ਅੰਗ ਨੇਕਾ ਅਪਸ੍ਰਾਥੀਆ ॥ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਉਹ ਭੀ ਇਸ ਥਿਤ ਥੀ ॥ ਮਗ ਵਤ ਨੇੜੈ ਹੋ ਜਿਸ
ਕੋ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਸੁਕ੍ਰੁਜੀ ਦੇਖਾ ॥ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾਂ ਚਾਂਦ ਨੀਕੋ ਦੇਖੇ ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਖ ਕਰਿ ਸੁਕ੍ਰੁਕਾ ਸਹੀਰ ਦ੍ਰਵੀ ਕੂਤੋ
ਇਗਾਇਆ ॥ ਸ੍ਵੇਤ ਜੋ ਹੈ ਪਸੀਨਾ ਤਿਸ ਕਰ ਪੁਰਣ ਹੋ ਗਇਆ ॥ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾਂ

ਉਪਾਇ ਹੈ ॥ ਬਹੁਤ ਕਹਿ ਦੇ ਕ ਰ ਕਿ ਆਂ ਹੈ ॥ ਸਰਵ ਕਹਿ ਦੇ ਕ ਰ ਬੀਜ ਮਨ ਹੈ ॥ ਮਨ ਕੇ ਛੇਟੇ ਤੇ ਸਰਵ ਜਗਤ ਛੇ
 ਵਿਆਜਾਤ ਹੈ ॥ ਜਬ ਮਨ ਰੂਪੀ ਬੀਜ ਨ ਸੁ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਅੰਭੁਰਭੀ ਨ ਸਟ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਸ
 ਰਵ ਜਗਤ ਮਨ ਹੀ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮਨ ਹੀ ਕੋ ਅਭਾਵ ਕਾ ਜਤਨ ਕਰੋ ॥ ਮਲ ਨ ਮਨ ਤੇ ਅਨੇਕ ਜਨਮ
 ਕੇ ਸੰਬੁਧ ਉਪਜਤੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੇ ਜੀਤੇ ਤੇ ਸਰਵ ਲੋਕੋ ਵਿਖੇ ਜੈ ਹੋਵੈ ਗੀ ॥ ਸਰਬ ਜਗਤ ਮਨ ਕਾ ਰੂਪ ਆ ਹੈ ॥
 ਮਨ ਤੇ ਰਹਤ ਹੁਏ ਦੇ ਹ ਭੀ ਨ ਹੀ ਭਾਸਤੀ ॥ ਜਬ ਮਨ ਤੇ ਵਿਸਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਮਨ ਹੀ ਸਿਤ ਕਰੋ ਜਾ
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਅੰ ਰੂਪਾ ਵਕੋ ਉਨ ਹੀ ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪਿਸਾਚ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਸ ਅੰ ਰੂਕਿ ਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ
 ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਅਨੇਕ ਕਲਪ ਬਤੀਤ ਕਏ ਹੈ ਅਰਬੀਤ ਜਾਵੈ ॥ ਗੇ ॥ ਤੋ ਭੀ ਨ ਸੁ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਬ ਲ
 ਗਾ ਵਿਦਮਾਨ ਹੈ ॥ ਤਬ ਲਗਾਇ ਸਕਾ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ॥ ਜਗਤ ਕਾ ਅਤਿ ਤ ਅਭਾਵ ਚਿਤ ਵਣਾ ਅਰਸੁ ਰੂਪ
 ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਣਾ ॥ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਖਦ ਹੈ ॥ ਇਸ ਉਪਾਇ ਕ ਰ ਮਨ ਰੂਪੀ ਕਸੂ ਨ ਸੁ ਹੋ ਜਾ
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਅੰ ਰੂਪਾਇ ਕ ਰ ਨ ਸੁ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਮਨ ਨ ਸੁ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਤਬ ਲਗਾ ਮਨ ਕੇ ਮੋਹ ਕੋ
 ਪਾਇ ਕ ਰ ਜਨਮ ਮਰਣ ਕੋ ਪਾਵੈ ਗਾ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤਬ ਮਨ ਬੀਧਨ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ
 ਹੈ ॥ ਸਰਵ ਜਗਤ ਮਨ ਕੇ ਫੁਰਦੇ ਕ ਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸਾ ਵਿਖੇ ਸੁੰਨਤਾ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰਜੈ ਸੇਰੀ
 ਪਰਬਨਗ ਰਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸੀ ਪੂਰਣ ਜਗਤ ਮਨ ਵਿਖੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਵਿਖੇ ਸੁਗੰਧ ਹੈ ॥

ਤੀਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਤਿਲੋਂ ਦੁ ਵਿਖੇ ਤੇਲ ਰਹਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਗਣ ॥ ਵੇਖੇ ਗੁਣ ਰਹਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪੰਗਮੀ ਵਿਖੇ ਪਰਮਰ
 ਹਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਇਹ ਸਤਾ ਅਸਤ ਇਸ ਬੁਲਾਸੁ ਪਮਕਾਰ ਜਕਾਰਣ ਮਾਂ ਵਿਖੇ ਰਹਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ
 ਤਰੰਗ ਟੁਰਤੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਦੂਜਰਾ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾ ਟੁਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਮਾਠੁ ਬਲਾ ਵਿਖੇ ਮੀਨ ਗਤਿ
 ਸਨਾਕਾ ਜਲ ਟੁਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਆਕਿਰਣਾ ਸੰਬੂਤ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਤੇਜ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅ
 ਗਨ ਵਿਖੇ ਉਸਨਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਵਰਠ ਵਿਖੇ ਸੀਤਲਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ
 ਸੁੰਨਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪਵਨ ਵਿਖੇ ਚਪਲਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਹੈ ॥ ਸੰਪੂਰਣ ਜਗਤ ਮਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅ
 ਰਮਨ ਜਗਤ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਪਰਸਪਰਾਇ ਹੋਏ ਕਰੂਪ ਹੈ ॥ ਦੋ ਵਿਖੇ ਏਕ ਨਸੁ ॥ ਹੋਵੈ ਤਬ ਦੋ ਨੋ ਨਸੁ ॥ ਤੋ
 ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਮਨ ਨਸੁ ॥ ਹੋਵੈ ਤਬ ਜਗਤ ਨਸੁ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਜਗਤ ਨਸੁ ॥ ਹੋਵੈ ਤਬ ਨਸੁ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਜੈਸੇ
 ਬਿਖਿ ਨਸੁ ਹੋਏ ਪੜ ਫੁਲ ॥ ਫੁਲ ਨਸੁ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਫੁਲ ਫਲ ਨਸੁ ਹੋਏ ਬਿਖਿ ਨਸੁ ਨਹੀ ਹੋਤਾ
 ॥ ੪ ॥ ਸਤਿਗੁਰੀ ਇਸ ਬਿਤ ਪਕਰਣੇ ਇਸ ਬਿਤ ਅੰਕੁਰ ਕਥਨੀ ਨਾ ਅਸਗਹ ॥ ॥ ਰਾਮੋ ਵਾਚਾ ॥
 ਹੋਭਗਵਨ ਸੰਰਬ ਪਰਮੰ ਹੁਕੇ ਵੇਤਾ ਪੂਰਬ ਅਪਰ ਕੇ ਗਿਆਤਾ ॥ ਮਨ ਕੇ ਟੁਰਣੇ ਕਰ ਜਗਤ ਕੈਸੇ ਇਸ
 ਬਰਤਾ ਕੰ ਪਾਤਿ ਹੁਆ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪਾਪਤਿ ਹੁਆ ਹੈ ਤੈਸੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾਤ ਦ੍ਰਿਸੁ ਤਕ ਰਮੁ ਝਕੋ ਕਹੋ ॥
 ਦਸਵੇ ਵਾਚਾ ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਜੈਸੇ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰੰ ਹੁਕੀਆਂ ਦਸੀਸ੍ਰਿਸ੍ਟਾ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਤ ਭਈਆ ॥

ਤਾਕੈ ਅੰਗਰਿਸਕਾ ਹੋਵੈ ॥ ਸਹਕਾਰ ਕੀ ਕੋਊ ਨ ਹੀ ਜਿਸਕਾ ਰਕੇਕਾਰ ਜਕੈ ਕਰੈ ॥ ਮਨ ਅਗਇੰਦੀ ਆਤਮ ਹਤ
 ਨਿਰਾਕਾਰ ਆਵਿਕਤ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਰਸਮੰਵਾਇਕਾਰਣ ਭੀ ਪਰਣਾ ਮਕਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਬਣ ਬੀਜ ਪੁਣਾ
 ਮਕਾਰ ਬਿੰਦੂ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਆਤਮਾ ਅਚੁਤ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਪੁਣਾ ਮਕੈ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨ ਹੀ ਪਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ॥ ਸਮੰਵਾ
 ਇਕਾਰਣ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ ॥ ਜਾਇ ਤੇ ਅਸਤ ਤੇ ਵਰਧ ਤੇ ਪੁਣੇ ਮਤੇ ਖੀਇ ਤੇ ਨਾ ਸਤੇ ॥ ਇਨ ਖਟ ਵਿਕਾਰੇ ਤੇਰ
 ਹਤ ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਆਤਮਾ ਜਗਤ ਕਾਰਣ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਇਹ ਜਗਤ ਆਕਾਰਣ ਰੂਪ ਕ੍ਰਾਂਤ ਕਰ
 ਕੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਨੀਲਤਾ ਅਰਸਿ ਪੀਵਿਖੇ ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਨਿਦਾ ਦੇ ਪਕ
 ਰੰਸੁ ਪਨ ਸਿੰਘ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਕ੍ਰਾਂਤ ਕਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਜਾਗੇ ਤਬ
 ਜਗਤ ਕ੍ਰਮ ਮਿਟ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਾਰਣ ਕਾਰ ਜਕ੍ਰਮ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਾਰ ਅਪਣੇ ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸ
 ਥਿਤ ਹੋ ॥ ਦੁਰਬੋਧ ਕਰ ਸੰਕਲਪ ਰਚਨਾ ਹੁ ਈ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਦਿ ਮਧਿ ਅੰਤ ਤੇਰ
 ਹਤ ਜੋ ਸਤਾ ਹੈ ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋ ॥ ਜਗਤ ਕ੍ਰਮ ਮਿਟ ਜਾਵੈ ਗਾ ॥ ੧ ॥ ਇਤ ਇਸ ਥਿਤ ਪੁ
 ਕਰਣੇ ਜਨ ਜਨਕ ਨਿਰਾਕਾਰ ਤੇ ਨਾਮ ਸਰਗਾਹ ॥ ਵਸਿਐ ਵਾਹ ॥ ਹੋਵੇਵ ਤਿਓ ਵਿਖੇ ਸੁ
 ਰਾਮ ਜੀ ਬੀਜ ਤੇ ਅੰਕੁਰ ਵਤ ਆਤਮਾ ਤੇ ਜਗਤ ਕਾ ਹੋਣਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਏ ਤੇ ਨ ਹੀ ਸੰਭਵਤਾ ॥ ਆਤ
 ਮਾ ਸਮਸਤ ਕਲਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੈ ॥ ਮਹਾ ਚੈਤਨ ਨਿਰਮਲ ਅਕਾਸ ਵਤ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਜਗਤ ਕਾ ਬੀਜ

ਜਤੇਅੰਤਰਹੋਤਾਹੈ। ਬਹੁਕਮ ਤਵਿਸਤਾਰਕੋਪਾਵਤਾਦਿਸੁਆਵਤਹੈਸੋਇਦੀਓਕਾਵਿਖੈਹੈ। ਅਰਜੋਨਸੰਸਾਰ
 ਤਖਟਾਇਦੀਓਤੇਅਤੀਤਹੈ। ਅਰਬਇਹੋਇਨਕਾਵਿਖੈਨਹੀ। ਅੰਕਾਸਤੇਭੀਅਤਨਿਰਮਲਹੈ। ਤਿਸਕੋਜਗਤ
 ਕਾਬੀਜਕੈਸੇਕਹੀਐ। ਅੰਕਾਸਤੇਭੀਅਤਸੁਖਮਪਰਮਉਤਮਅਨਭੁਕਾਰਉਪਲਬਧਹੈ। ਨਿਤਪ੍ਰਾਪਤਹੈ।
 ਤਿਸਕੋਬੀਜਭਾਵਹੋਣਾਅਸੰਭਵਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਸਾਂਤਸੁਖਮਸਦਾਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਸਤਾਹੈ। ਅਰੁਦ੍ਰਿਸਜਗਤ
 ਤਜਿਸਾਵਿਖੈਅਸਤਰੂਪਹੈ। ਤਿਸਕੋਬੀਜਰੂਪਕੈਸੇਕਹੀਐ। ਅੰਕਾਸਤੇਭੀਅਧਕਸੁਖਮਨਿਰਮਲਪਰਮ
 ਪਦਵਿਖੈਸੁਮੇਰਸਮੁਦ੍ਰਾਅਕਾਸਾਦਿਕਜਗਤਅਸੰਭੁਕਹੈ। ਜੋਕਿੰਚਨਹੈਅਰੁਅਕਿੰਚਨਹੈ। ਅਰਨਿਰਾਕਾ
 ਰਾਸਤਵਤਸਤਾਹੈ। ਤਿਸਾਵਿਖੈਜਗਤਵਿਦਮਾਨਕੈਸੇਹੋਵੈ। ਮਹਾਸੁਖਮਰੂਪਹੈ। ਦ੍ਰਿਸਤਿਸਾਵਿਖੈਵਿਰੂਪ
 ਰੂਪਹੈ। ਜੈਸੇਧੁਪਾਵਿਖੈਛਾਇਆਨਹੀ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਾਵਿਖੈਤਮਨਹੀ। ਜੈਸੇਅਗਨਾਵਿਖੈਵਰਛਨਹੀ। ਜੈਸੇ
 ਅਟਵਿਖੈਸੁਮੇਰਨਹੀਹੋਤਾ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੈਜਗਤਨਹੀਹੋਤਾ। ਸਤਰੂਪਆਤਮਾਵਿਖੈਅਸਤਰੂਪਜਗਤ
 ਕੈਸੇਆਤਮਹੋਵੈ। ਬਟਕਾਬੀਜਭੀਅਕਾਰਰੂਪਹੋਤਾਹੈ। ਤਿਸਤੇਅੰਕਰਰੂਪਾਬਿਖਭੀਸਕਾਰਹੋਤਾਹੈ। ਅੰ
 ਰਨਿਰਾਕਾਰਰੂਪਆਤਮਾਵਿਖੈਸਕਾਰਰੂਪਜਗਤਕਹਣਾਅਜੁਗਤਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਕਾਰਣਦੋਪ੍ਰਕਾਰਕਹੋਤਾ
 ਹੈ। ਏਕਸਮਵਾਇਕਾਰਣਦੂਸਰਾਨਮਿਤਕਾਰਣਹੈ। ਸੋਆਤਮਾਦੋਨੋਕਾਰਣਭਾਵਹੋਰਹੋਤਾਹੈ। ਨਮਿਤਕਾਰ
 ਣਤਬਹੋਤਾਹੈਜਬਕਾਰਣਤੇਭਿੰਨਕਰਤਾਹੋਤਾਹੈ। ਆਤਮਾਅਦੈਤੁਹੈਤਿਸਕੋਸਾਮੀਪਦੂਸਰੀਵਸਤੁਹੀਨਹੀ। ਕਰ

ਏਕਾ
 ਟਸਥਿਤੰ

ਏਨੇਕੁ ਤੇਜਲੁ ਚਲੇ ਲਾਗਾ ॥ ਤਬ ਕੀਨਿਆ ਦਸਾਰ ਏਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਦੇਖਕ ਰਖੁ ਮੋਹੁ ਕੀਮਾਲਾ ਤਿਸ ਕੋ ਕੰਠ ਵਿ
 ਖੇਡਾਰ ਦੀਨੀ ॥ ਭਰੰਤਾ ਕੀਆ ॥ ਤਬ ਜਗ ਵਿਖੇ ਰਾਜਾ ਦੇਖਕ ਰਿਸਾ ਰੁਜ ਮਾਨਭਇਆ ॥ ਅਰਨਿਸ ਰੈ ਕੀਆ
 ਜੋਭਲਾ ਧੁਆ ॥ ਬਹੁਤ ਕੁਮਕ ਰਕੇ ਵਿਵਾਹ ਕੀਆ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਪੁਤ੍ਰੀ ਅਰਜਵਾਈ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਕ ਰਾਜਾ ਪ
 ਤਪਕਰੇਣ ਨਿਮਿਤ ਬਨੈ ਚਲਤਾਰਹਾ ॥ ਈਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਰਪੁਰਖ ਮਾਲਵਾ ਦੇ ਸਕਾਰਾਜ ਕਰਤ ਰੁਏ
 ਚਿਰਕਾ ਲਿਗਾਜ ਕਰ ਤੇਰੇ ॥ ਬਹੁਤ ਦੇਨੋ ਬਿਰਧਿ ਭਏ ॥ ਸਰੀਰ ਜਰ ਜਰੀ ਕੂਤ ਹੋ ਗਏ ॥ ਤਬ ਪੁਰ
 ਖ ਕੋ ਸਰੀਰ ਵਿਖੇ ਵੈਰਾਗ ਧੁਆ ॥ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੀਆ ਦੁਖ ਰੁਪ ਅਵਸਥਾ ਦੇਖਕ ਰਸਮਾਨ ਵੈਰਾਗ
 ਉਪਜਿਆ ॥ ਜਰ ਜਰੀ ਕੂਤ ਅੰਗ ਵਿਖੇ ਸੇਵਣ ਤੇਰਹਤ ਅਸਕਤ ਰੁਏ ॥ ਪਰੁ ਤਿਸਨਾ ਨਿਰਵਰਤਨ
 ਕਈ ॥ ਰਾਜਾ ਮਿਤ ਅਵਸਥਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਇਆ ॥ ਬੰਧਵਹੁ ਜਲਾਇ ਦੀਆ ॥ ਇਹ ਮਹਾ ਅੰਧ
 ਕੂਪਕਿ ਹਾਵਿਖੇ ਜਾਇ ਪੜਾ ॥ ਗਿਆਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਬਿਨਾ ॥ ਹੇਗ ਮਜੀ ਮਿਤ ਮੂਰਛਾ ਤੇ ਅਨਿਤ ਰਾਗ
 ਲੋਕ ਤਿਨ ਕੋ ਕੁਸਾ ਆਇਆ ॥ ਤਹਾ ਕਰਸੇ ਕੋ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੋ ਭੋਗ ਕਰਾ ਅੰਗਨਾਮ ਦੇਸ
 ਵਿਖੇ ਵੀ ਵਰਭਇਆ ॥ ਤਹਾ ਆਪਣੇ ਵੀ ਵਰੋਹੁ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਜਬਾ ਬਿਰਧਾ ਅਵ
 ਆਈ ॥ ਤਬ ਸਰੀਰ ਵਿਖੇ ਵੈਰਾਗ ਧੁਆ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਮਹਾ ਦੁਖ ਰੁਪ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਜਾਣਕ ਰਸੂਰ
 ਜ ਭਗਵਾਨ ਕਾਤ ਪੁਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਜਬਿ ਮਿਤ ਕਭਾਇਆ ॥ ਤਬ ਤਪਕਰਮ ਕੇ ਵਸਿਤੇ ਸੁਰਜਵੈ

ਕੀ

ਸਥਾ

ਸਾਵਿਖੇਰਾ ਜਾਭੁਇਆ॥ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕੇਵਲ ਸਿਤੇਤ ਹਾਕਛੁਗਿਆਨਵਾਨਭੁਇਆ॥ ਜੋਗੁਕਰੇਅਰ
ਵੇਦਪੜੇ॥ ਜੋਗਕੀਭਾਵਨਾਕ ਰਜੋਦੇਹਛੁਟਾਤਾਤੇਬਡਾਗੁਰੁਪੁਆ॥ ਸਰਵਕੋਉਪਦੇਸੁਕਰੇ॥ ਮੰ
ਤ੍ਰਸਿਧਕਰਤਿਭੁਇਆ॥ ਵੇਦਵਿਖੇਅਤਿਪ੍ਰਪੰਕਭੁਇਆ॥ ਤਬਮੰਤ੍ਰਕੇਵਲ ਸਿਤੇਵਿਦਿਆਪਰ
ਭੁਇਆ॥ ਚਿਰਕਾਲਪ੍ਰਜੰਤਵਿਦਿਆਪਰਹੁਵਿਖੇਰਹਾ॥ ਏਕਕਲਪਬਿਤੀਤਿਭੁਇਆਤਬਕਲ
ਪਕਾਅੰਤਭੁਇਆ॥ ਸਰਵਸਰੀਰਅੰਤ ਰਧਿਆਨਹੋ ਗਏ॥ ਇਨਕਾਪਵਨਰੁਪਸਰੀਰਵਾਸਨਾਸੰ
ਜੁਗਤਿਹੋਰਹਾ॥ ਤਬਬ੍ਰਹਮਾਕੀਰਾਤ੍ਰੈਪੁਣੀਅਰਦਿਨਭੁਇਆ॥ ਬਹੁਰਸ਼ਿਦਰੀ॥ ਤਬਏਕਮੁ
ਨੀਸਰਕੇਗ੍ਰਿਹਵਿਖੇਪੁੜਭੁਇਆ॥ ਤਹਾਬਡਾਤਪੁਕਰਤਭੁਇਆ॥ ਬਹੁਰਸੁਮੇਰਪਬਤਪਰਜਾਇ
ਇਸਥਿਤਭੁਇਆ॥ ਮਨੰਤਰਉਹਾਰਹਾ॥ ਜਬਇਕਹਤਰਚੋਕਤੀਜੁਗਬਿਤੀਤਭੁਈ॥ ਤਹਾਤਿ
ਸਤੇਭੋਗਕ ਰਹਰਣੀਕਾਪੁੜਭੁਇਆ॥ ਅਰਮਾਨੁਖਕਾਆਕਾਰਤਹਾਰਹੋ॥ ਤਿਸਪੁੜਕੇਸਨੇਹਕ
ਰਿਮੋਹਕੋਪ੍ਰਾਪਤਿਭੁਇਆ॥ ਇਸਮੇਰੇਪੁੜਕੋਪਨਹੋਵੈਗੁਣਆਰਬਲਾਬਹੁਤਹੋ॥ ਨੀਰੰਤਰ
ਇਹੀਚਿਤਵਣਾਕਰਦੇਲਗਾ॥ ਇਸਕਰਣਆਪਦੇਧਰਮਤਪਤੇਵਿਰਤਹੁਆ॥ ਆਰਬਲਾਖੀਣ
ਭੁਈ॥ ਮਿਤ ਰੁਪਸਪੁਨੇਗ੍ਰਿਹਸਲੀਆ॥ ਤਪਕੇਕ੍ਰਿਸਨਮਿਤਅਰਤਪਕੇਬਲਕਰਿਸਰੀਰਛੁਟਾ॥ ਤ
ਬਭੋਗਹੁਕੀਚਿੰਤਾਸੰਜੁਗਤਿਸਮਦ੍ਰਦੇਸਕੇਰਾਜਾਕੇਗ੍ਰਿਹਪੁੜਭੁਇਆ॥ ਤਿਸਦੇਸਕਾਰਾਜਾਭੁਇ

ਆ ਚਿਹ੍ਰਪ੍ਰੀਤਗਜਭੋਗਕ ਰਬਿੱਪ ਆ ਵਾਸਾ ਕੋ ਪ੍ਰਪਤਿਭੁਇਆ ॥ ਸਰੀਰਜਰਜਰੀਕ੍ਰੁਤ
 ਤੋ ਵਗਇਆ ॥ ਤਪਕੀਅਭਲਾਖਾਵਿਖੇਸਰੀਰਛੂਟਾ ॥ ਤਬਤਪੀਸੁਰਕਾਪੁਤ੍ਰੁਭੁਇਆ ॥ ਸੰਤਾਪਤੇ
 ਹਤਤੋ ਕ ਰਗੀਗਾਜੀਕੇਕਿਨਾਰੇਤਪਕਰਤੁੰਗ ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਸਪਕਾਰਸੁਕ ਮਨਕੇਠੁਰ
 ਟੇਕ ਰਾਮਨੇਕਦੇਕੋਭੋਗਤਭੁਇਆ ॥ ੮ ॥ ਇਤਸੀਇਸਥਿ ਤਪਕਰਦੇਕੁ ਰਗਵੇਪਖਿਨੇ
 ਵਿਦਧਜਨਮਵਰਨੀਨਾਮਸਰਗਾ ॥ ੧ ॥ ਵਸਦੇਵਾਚ ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਸਪਕਾਰਸੁਕਮਨਕਰਿਭੁ
 ਮਤਾਠਿਗ ॥ ਤਬਕ੍ਰਿਗਕੇਸਾਮੀਪਜੇਸਰੀਰਥਾਸੋਨਿਰਜੀਵਤੋ ਗਇਆ ॥ ਪੁਰਿਖਕੰਨਿਕਾਸਿ
 ਗਈ ॥ ਪਵਨਅਰਧੁਪਕਾਰਸਰੀਰਜਰਜਰੀਹੋ ਗਇਆ ॥ ਜੈਸੇਮੂਲਤੇਕਾਟਾਬਿਛੁਗਿਰੂਪ
 ਕ੍ਰੁਤਾਏ ॥ ਤੈਸੇਦੇਹਗਿਰੂਪਕਾ ॥ ਮਨਜੋਚੰਚਲਹੈਸੋਭੋਗਤਿਸਨਾਕ ਰਵਹਿਗਇਆ ॥ ਜੈਸੇਮੀਗ
 ਬਨਮੋਕ੍ਰਮਤਾਏ ॥ ਜੈਸੇਚਕ੍ਰਕ ਰਕ੍ਰਮੇ ॥ ਤੈਸੇਕ੍ਰਮਤੇਕ੍ਰਮਾਤਰਕੋਦੇਖਾ ॥ ਜਬਮੁਨੀਸੁਰਦੇਹਪਾਇਆ
 ਤਬਚਿਤਿਬਿਸਮਪਾਇਆ ॥ ਗੀਗਾਕੇਤਟਪਰਤਪਕਰਤਭੁਇਆ ॥ ਅੰਦ੍ਰਾਚਲਪ੍ਰਬਤਤੇਵਪ੍ਰੀ
 ਰਸਹੋ ਗਇਆ ॥ ਅਥਚਰਮਮਾਤ੍ਰਸੇਖਰਹਿਗਇਆਸੁਕਗਇਆ ॥ ਸਰੀਰਕੇਰੰਧਮਾਗ
 ਕਰਪਵਨਚਲੇ ॥ ਤਬਥਾਂਸਰੀਵਤਸਬਦਹੋਵੈ ॥ ਮਾਨੋਚੇਸਟਾਤਿਆਗਕਰਿਦੇਹਅਨੰਦੀਭੁਇ
 ਆਹੋਇਸਥਿਤ ॥ ਜਬਅਤਿਪਵਨਚਲੇਤਬਕ੍ਰਮਵਿਖੇਲੋਟਤਾਠਿਰੇ ॥ ਨੇਤ੍ਰਾਦਿਕਜੋਰੰਧਖੋਸੋਗਰ

ਤਵਤੋਗਏ॥ ਅਰਮੁਖਪਸਰਗਇਆ॥ ਆਨੋਅਪਣੇਪੁਰਬਸੁਰਾਵਦੇਖਕਰਹਸਤਾਰੈ॥ ਜਬਦ
 ਰਖਾਕਾਲਾਵੇਤਬਜਲਕਰਪੁਰਨਹੋਜਾਵੈ॥ ਅਰਜਲੁਤਿਸਵਿਖੇਪਵੇਸਕਰਿਕੇ॥ ਰੋਧੋਮਾਰਗਾਨਿ
 ਕਸਿਜਾਵੈ॥ ਜੈਸੇਵਰਨੇਤੇਜਲੁਨਿਕਸਜਾਵੈ॥ ਜਬਉਸਨਕਾਲਾਵੇਤਬਧੁਪਕਰਸੁਕਜਾਵੈ॥
 ਮਤਕਾਸੁਵਤਵਿਸਥਿਤਿਭਈਹੈ॥ ਬਨਵਿਖੇਮੋਨਹੁਪਤੋਕਰਵਿਸਥਿਤਭਈਹੈ॥ ਪਰਉ
 ਸਦੇਹਕੋਪਸੁਪੰਛੀਨਾਸਨਕਰਤਭਏਕਾਰਣਾਇਤਜੋਇਕਤੋਗਗਦ੍ਰੁਖਤੇਰਹਿਤਪੁੰਨਆਤਮਾ
 ਦੁਸਰਾਭ੍ਰਿਗਜੀਮਹਤਪਸੀਤੇਜਵਾਨਤਿਸਕੇਨਿਕਟੋਕੋਉਆਇਨਸਕੇ॥ ਇਸਕਰਿਏਤਨਾਨ
 ਕਰਤਭਏ॥ ਈਹਾਦੇਹਕੀਇਹਾਵਸਥਾਭਈ॥ ਅਰਉਹਾਸੁਕ੍ਰਪਵਨਕਰਚੇਸਟਾਕਰਤਭ
 ਇਆ॥੯॥ **ਅਇਤਵਿਸਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਭਾਰਗਵਕਲੇਵਰਵਰਨੰਨਾਮਸਰਗਹ॥**
ਵਸਿਐਵਾਰਾ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਸਹਸੁਵਰਖਾਇੰਦ੍ਰਾਬਿਤੀਤਭਇਆਭੂਮਲੋਕਕੇਤੀਨ
 ਲਾਖਾਅਰਸਾਠਸਹਸੁਵਰਖਬੀਤੇ॥ ਤਬਭਗਵਾਨਭ੍ਰਿਗਜੀਸਮਾਧਤੇਉਤਰੇ॥ ਜਾਗਕਰਿਦੇਖ
 ਤਭਏਜੋਅਪਣੇਆਗੇਸੁਕ੍ਰਕਾਸਰੀਰਦ੍ਰਿਸਟਨਾਆਇਆ॥ ਜਬਨੇਤ੍ਰਪਸਾਰਕਰਭਲੀਪ੍ਰਕਾਰ
 ਦੇਖਾ॥ ਤਬਮਹਾਂਦ੍ਰਿਸਜੈਸਾਭੂਮਪਾਰਗਿਹਿਐਦ੍ਰਿਸਟਿਆਇਆ॥ ਅਰਜਾਣਤਭਇਆਜੋਕਾ
 ਲਾਇਸਕੋਭਖਣਕੀਆਹੈ॥ ਦੇਹਪੁਪਅਰਵਾਉਮੇਘਕਰਜਰਜਰੀਭੂਤਤੋਗਇਆਹੈ॥ ਨੇਤ੍ਰਟੇ

ਏਕੁ ਪੰਧੋ ਗਏ ਹੈ ॥ ਸਰੀਰ ਵਿਖੇ ਕੀਟ ਇਸਥਿ ਤ ਆਇ ਭਏ ਹੈ ॥ ਜੀਵਹੁ ਨੇ ਅਪਣੇ ਇਸਥਾਨਾਂ ॥
 ਲੇਨੇ ਰਹੇ ਕੇ ਬਣਾਏ ਹੈ ॥ ਘੁਗਇ ਲਕ੍ਸ਼ਮੀ ਮਾਖਾ ਆਵਤ ਜਾਵਤ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵੇਤਦੰਤ ਨਿਕਸਿਆਏ ਹੈ
 ਮਾਨੇ ਸਰੀਰ ਕੀ ਦਸਾ ਦੇਖ ਕੇ ਰਹਸਤੇ ਹੈ ॥ ਮੁਖ ਕੀ ਵਾਸਤੁ ਭਿਜਾਨ ਕਰੁ ਪਸ੍ਵੇਤੁ ਖਪਰਤੁ ॥ ਗਏ
 ਹੈ ॥ ਨਾਸਕਾ ਸਵਣ ਮੰਦ ਇਸਥਾਨ ਜਰ ਜਗੀਰੂ ਤ ਹੋ ਗਏ ਹੈ ॥ ਵਾਉਚਲੇ ਤਬ ਬਾਸੁਰੀ ਵਤ ਬਾ
 ਜਣੇ ਲਾਗਤ ਹੈ ॥ ਆਂਦ੍ਰਤ ਦ੍ਰੁਤਾ ਰਾਹੋ ਗਈਆ ਹੈ ॥ ਮਹਾ ਅਸਚਰ ਜਗੁ ਪਕ੍ਰਿਸਤੋ ਕਰਿ
 ਗਿਰ ਪੜਾ ਹੈ ॥ ਅਸਚਰ ਮਾਤ੍ਰ ਗਹਿ ਗਏ ਹੈ ॥ ਰੁਪੁ ਸੁਕ ਗਾਇਆ ਹੈ ॥ ਗਾਗੈ ਖਤੋ ਰਤਤ
 ਤੋ ॥ ਕਰਿ ਇਸਥਿ ਤਭਇਆ ਹੈ ॥ ਮਿਗ ਪਛੀਰ ਖਣਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸੋਕਿਆ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥
 ਏਕ ਤੋ ਪੁੰਨ ਇਸਥਾਨ ਬਾ ॥ ਦੁਸਰਾ ਭ੍ਰਿਗਤ ਪਨੀਕਾ ਤੇ ਜਥਾ ॥ ਇਸਕਾਰ ਏਤੇ ॥ ਭਖ
 ਣਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸਰੀਰ ਕੀ ਇਹ ਦਸਾ ਦੇਖ ਕੇ ਰਕ੍ਰਿਗ ਜੀਉ ਠਖੜੇ ਤੁਏ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਪੂਰਣ ਤੋ ਕਰ
 ਕਹਤ ਭਏ ॥ ਜੋ ਕਾਲ ਨੇ ਕਿਆ ਸਮਝਾਏ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੌਮਾਰਾਏ ॥ ਸੁਕੁ ਪਰਮੰਤ ਪਸੀ ॥ ਇਸ ਸਿ
 ਹਿ ਪ੍ਰਜੰਤ ਰਹਣਾ ਬਾ ॥ ਸਮੇਥਿ ਨਾ ਕਾਲ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੌਮਾਰਾਏ ॥ ਇਤ ਕੋਨ ਗੀਤ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਮੈ ਕਾਲ ਕੌਸ
 ਪਵੇਤਾਏ ॥ ਅਰਥ ਸਮਕਰਤਾਏ ॥ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੌਮਾਰਾਏ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਰੂਪ ਜੋ ਕਾਲ
 ਹੈ ਸੋ ਅਪਭੁਤ ਕਸਰੀਰ ਪਾ ॥ ਰੋਕ ਰਿਆਇਆ ॥ ਖਟ ਮੁਖ ਅਰਥ ਖਟ ਭੁਜਾ ॥ ਹਾਥ ਵਿਖੇ ਖੜ

ਗਾਇਸੁਲਾਅਰ ਠਾਸੀ ॥ ਅਰਕਾਨੇਵਿਖੇਮੋਤੀਪਤਿਰੇਹੁਏਮੁਖਤੇਜੂ ਲਾਨਿਕਸਤੀਹੈ ॥ ਅਤਸੈਸੁ
 ਮਸਰੀਰਹੈ ॥ ਅਗਨਕੀਨਿਆਈਜਿਹਵਹੈ ॥ ਕਮਲਹੁੰਨਿਆਈਜੂ ਲਾਨਿਕਸਤੀਹੈ ॥
 ਤਿਸੁਲਕੇਆਗੇਅਗਨਕੀਆਲਾਟਾਨਿਕਸਤੀਆਹੈ ॥ ਜੈਸੇਪੁਲੈਕਾਲਕੀਅਗਨਿਤੇਕ੍ਰਿ
 ਸਨਪੁਮਨਿਕਸਤਾਹੈ ॥ ਤੈਸੇਸਾਮਵਪੁਬਡੇਪਰਬਤਉਗਰੁਪਹੈ ॥ ਜਹਾਚਰਣਰਾਖੇਤਹਾਪਿਥਵੀ
 ਪਰਬਤਕੀਪਾਇਆਨਹੈ ॥ ਮਹਾਭਿਆਨਕਰੂਪਕਾਲਕਗਵਾਨਭ੍ਰਿਗਾਰਖੀਸੂਰਕੇਨਿਕਟਆ
 ਵਤਭਇਆ ॥ ਸੋਰਿਖਮਹਾਪੁਲੈਕੇਸਮੁਦ੍ਰਵਤਕ੍ਰੋਧਕ ਰਪੂਰਣਥਾ ॥ ਸੋਤਿਸਕੋਕਾਲਕ
 ਹਤਭਇਆ ॥ ਹੇਮੁਨੀਸੂਰਜੋਮਿਜਾਦਾਕੇਵੇਤਾਹੈਅਰਪਰਾਵਰਪਰਮਾਤਮਾਕੇਵੇਤਾਹੈ ॥ ਪਰਕਹੀਏ
 ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕਦੇਵਤਾ ॥ ਅੰ ਰਕਹੀਅਹਿਮਾਨੁਖਾਦਿਕ ॥ ਤਿਸਪ੍ਰਵਰਸੋਸਮਾਵਿਆਪਕਪਰਮਾਤ
 ਮਾਕੇਜੋਵੇਤਾਹੈਸੋਪੁਰਖਕ੍ਰੋਧਕੋਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇ ॥ ਜੋਕੋਊਕ੍ਰੋਧਕਰਣੇਕੋਆਵੇਤੋਕ੍ਰਿਮੀਹਕੇਵ
 ਸਿਹੋ ॥ ਕਰਿਕ੍ਰੋਧਕੋਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇ ॥ ਤੁਮਕਾਹੋਕੋਕਾਰਣਬਿਨਾਮੋਹਤਹੁਏਕ੍ਰੋਧਕੋਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇ ॥
 ਤੁਮਬ੍ਰਹਮਣਤਪਸੀਹੋ ॥ ਅਰਹਮਨੇਤਕੇਪਾਲਕਹੈ ॥ ਹਮਾਰੇਕ ਰਤੁਮਪੁਜਣੇਜੋਗਹੋ ॥ ਇਹਨੇਤ
 ਕੀਇਛਾਹੈ ॥ ਅਰਤਪਕੇਬਲਕ ਰਖੋਕੁਮਤੁਕਰੁ ॥ ਤੇਰੇਸਾਪਕ ਰਭਸਮਭੀਮੈਨਹੀਹੋਤਾ ॥ ਪ੍ਰ
 ਲੈਕਾਲਕੀਅਗਨਿਕੀਮੁਣਕਓਦਗਪਨਹੀਕ ਰਸਕਤੀ ॥ ਤਬਤੇਰੇਸਾਪਕ ਰਮੈਕਬਕੁਸਮਹੋਤਾ

ਸੁਗਾਇਕ

ਉ

ਤੇ ਮੁਨੀ ਸੁਰ ਮੈ ਤੋ ਅਨੇਕ ਬਹਮਾ ਡਭ ਖਣਕ ਰਗਇਆ ਹੈ ॥ ਕਈ ਕੋਟ ਹੁਦ ਗੰਗਾ ਸਲੀਏ ਹੈ ॥
 ਕਈ ਕੋਟ ਵਿਸਨ ਗੰਗਾ ਸਕ ਰਲੀਏ ਹੈ ॥ ਕਈ ਕੋਟ ਬ੍ਰਹਮੇ ਗੰਗਾ ਸਲੀਏ ਹੈ ॥ ਤੇ ਤੇਰਾ ਸੁਪਨਾ ਵੇਕੋ
 ਕਿਆ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਆ ਦਿਨੇ ਤਈ ਸੁਰ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇਇ ਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਹਮ ਬਕੇ ਭੋਗਤਾ ਹੈ
 ਅਰਤੁ ਮਸਾਰ ਖੇਹਮਾਰੇ ਭੋਗਤੁ ਹੈ ॥ ਇਹ ਆਦਿ ਨੇਤੁ ਟੂਈ ਹੈ ॥ ਤੇ ਮੁਨੀ ਸੁਰ ਅਗਨ ਸੁਭਾ ਵਕਰੈ
 ਕੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰਜਲੁ ਸੁਭਾ ਵਕਾ ਅਧ ਤਿ ਕੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰਭੋਗ ਜੋ ਤੈ ਸੋ ਭੋਗਤਾ ਕੋ ਪਾਪਤਿ ਤੋ ਤੈ
 ਅਰਸਿ ਸੁਰ ਵਕਾਲ ਕੇ ਮੁਖ ਮੋ ਜਾਇ ਪਾਪਤਿ ਤੋ ਤੀ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਨੇਤਾ ਐਸੀ ਟੂਈ
 ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਰੀ ਹੈ ਤੈ ਸੇਇ ਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਅਰਜੋ ਨਿਤ ਕਲਿ ਕਗਿਆਨ ਦਿਸੁ ॥ ਕਰਦੇਖੋ ॥ ਤਬ ਨ ਕੋਊ ਕ
 ਰਤਾ ਹੈ ਨ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ॥ ਨ ਕੋਊ ਕਾਰਣ ਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਾਰਜ ਹੈ ॥ ਏਕਾ ਅਦ੍ਵੈਤ ਸਤਾ ਹੀ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਅਗਿ
 ਆਨ ਕਲਿ ਕਦਿਸੁ ॥ ਕਰਦੇਖੋ ॥ ਤਬ ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਸਤੈ ਹੈ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਣ
 ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਦਿਕ ਜੋ ਕ੍ਰਮ ਤੈ ਸੋ ਅਸਮ ਕਗਿਆਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਸੰਸਾਰ ਕਗਿਆਨ ਟੂਆਤ
 ਬਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਭੋਗ ਕੋਊ ਨਹੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸਾਥ ਪੁੰਘ ਸੁਭਾ ਵਕਰੀ ਉਪਜਿਆ ਵਤੈ ਹੈ ॥ ਅਰਸੁ
 ਰਾਵਕਰੀ ਨ ਸਟਤੈ ਜਾਤੈ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸਿਦਿ ਵਿਖੇ ਸੁਭਾ ਵਕਰਾ ਵਤੈ ਹੈ ॥ ਬਹੁਤ ਸੁਭਾ
 ਵਕਰੀ ਨ ਸਟਤੈ ਜਾਤੈ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਰਿਖ ਹੁਏ ਤੈ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਤਪਤਿ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਬਹੁਤ ਨਾਸ ਕਰ

ਤਾਂ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾ ਪ੍ਰਿਤ ਬਿੰਬ ਜਲ ਵਿਖੇ ਪਛਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਜਲ ਕੇ ਹਲ ਦੇ ਕ ਰਚੰਦ੍ਰਮਾ ਹਲ ਤਾ ਹੈ ॥ ਜ
 ਲ ਕੇ ਠਹਿਰੇ ਤੇ ਪ੍ਰਤ ਬਿੰਬ ਠਹਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਕੇ ਫੁਰਦੇ ਕ ਰਾਤ ਮਾ ਵਿਖੇ
 ਕਰਤ ਤਭੋਗਤ ਤਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਵਾਸਵ ਤੇ ਕਛੁ ਨਹੀ ॥ ਮਿਥਿਆ ਮਨ ਕੇ ਫੁਰਦੇ ਕ ਰਲੋ ਕ ਵਿਖੇ ਕਰਤ
 ਤਾ ਵਿਕਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਜੇ ਵੜੀ ਵਿਖੇ ਸਰਪ ਕ੍ਰਮ ਕ ਰਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਕਰਤ
 ਤਭੋਗਤ ਤਕ੍ਰਮ ਕ ਰਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਵਾਸਵ ਤੇ ਕਛੁ ਨਹੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਮਤਿ ਕਰੇ ॥ ਇਹ ਦ੍ਰਸ਼ ਕਰਮ
 ਅਪਦਾ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ਹੇ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਮੈ ਜੋ ਤੁਝ ਕੋ ਇਹ ਵਚਨ ਕਹਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਆਪਣੀ ਵਿਭੁਤਤਾ ਅ
 ਰਾਭਿ ਮਾਨ ਕ ਰਨਹੀ ਕਹਤਾ ॥ ਇਹ ਸੁਤਹੀ ਸ੍ਵਰੁ ਕੀ ਨੇਤ ਹੈ ॥ ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਹਮ ਇਸ ਬਿਤਿ ਹੈ
 ਜੋ ਬੋਧ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਸੋ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਆਚਾਰ ਵਿਖੇ ਪੜੇ ਵਿਚਰਤੇ ਹੈ ॥ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਭਿ
 ਮਾਨ ਕ ਰਨਹੀ ਵਿਚਰਤੇ ॥ ਜੋ ਕਰਤੁ ਕੇਵੇਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬਾਹਜ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਆਚਾਰ ਕੋ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸਾ ਆ
 ਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਅਗਮੀਤ ਰਤੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੋ ਆਸੈ ਕਰਿ ਕੈ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਉਹ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸ਼
 ਕ ਹਾਂ ਉਹ ਮਹਤ ਕਹਾ ॥ ਉਹ ਪੀਰਤਾ ਅਰ ਉਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ॥ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰਕ ਰਪ ਸਿਧਿ ਹੈ ॥ ਤੁਮਾ ਕਿਉ
 ਅੰਧ ਕੀ ਨਿਆਈ ਮਾਰਗ ਵਿਖੇ ਮੋਹਤ ਹੋਤੇ ॥ ਹੇ ਸਾਧੂ ਤੋ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਦਰਸੀ ਹੈ ॥ ਆਵਿਚਾਰ ਕ ਰਮੁ
 ਵੈ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜਗਤ ਕ੍ਰਮਾ ਵਿਖੇ ਮੋਹ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ॥ ਤੁਮਾਰਾ ਪੁਤਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮ ਕੇ ਫ

੨੩

੨੪

੨੫

ਲਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿਭਇਆਹੈ॥ ਅਰੁ ਤੂੰ ਆਵਿਚਾਰਕਰਿਕੈਸੂ॥ ਵਤਮੁਏਕੋਸ੍ਰਾਪਦੀਆਚਾਰਤੇ
ਹੈ॥ ਹੇਮੁਨੀਸੂਰਇਸਲੋਕਵਿਖੇਜੀਵਹੁਕੇਦੁਇਸਰੀਰਹੈ॥ ਏਕਮਨਹੁਪਹੈਦੁਸਰਾਅਧਿਕੁ
ਤਕਰੁਪਹੈ॥ ਅਧਭੂਤਕਰੁਪਸੋਜਕੁਤੈ॥ ਅਗਾਅਤਿਤੋਬਿਨਾਸੀਹੈ॥ ਜਹਾਇਸਕੋਮਨਪ੍ਰੇਰਤਾਹੈ
ਤਹਾਚਲਾਜਾਤਾਹੈ॥ ਆਪਤੇਕਛੁਕਰਨਹੀਸਕਤਾ॥ ਜੈਸੇਸਾਰਥੀਭਲਾਹੋਤਾਹੈਤਬਰਥਕੋਭਲੇ
ਇਸਥਾਨਲੇਜਾਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਜੋਭਲਾਨਹੀਹੋਤਾਹੈਰਥਕੋਦੁਖਇਸਥਾਨਲੇਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਜੋ
ਮਨੁਭਲਾਹੋਤਾਹੈਤੋਉਤਮਲੋਗਾਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿਕਰਤਾਹੈ॥ ਜਬਦੁਸੁ ਹੋਤਾਹੈਤਬਨਿਰਇ
ਸਥਾਨਕੋਪ੍ਰਾਪਤਿਕਰਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਕੋਮਨੁਅਸਤਿਕਰਤਾਹੈਤਿਸਕੋਅਸੰਤਕਰਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਕੋ
ਸਤਕਰਤਾਹੈਤਿਸਕੋ ਸਤਕਰਤਾਹੈ॥ ਜੈਸਾਕਲਪਤਾਹੈਤੈਸਾਹੋ ਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਮਿ
ਤਕਾਕੇਪੁਰਖਬਾਲਕਬਣਾਵਤੇਹੈਬਹੁਕੁੰਗਨਕਰਤੇਹੈ॥ ਕਬਹੂੰਸਤਕਰਤੇਹੈਕਬਹੂੰਅਸੰ
ਤਕਰਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਕਰਤੇਹੈਤੈਸੇਦੇਖਤੇਹੈ॥ ਹੇਸਾਧਇਹਚਿਤਹੂਪੁਰਖਹੈ॥ ਜੋਚਿਤਕਰਤਾਹੈਸੋਈ
ਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਜੋਚਿਤਨਹੀਕਰਤਾਸੋਕੀਆਨਹੀਹੋਤਾਹੈ॥ ਇਤਯੋਛੁਰਣਾਹੈ॥ ਜੋਇਤਦੇਹ
ਹੈਇਹਨੇਤ੍ਰਹੈ॥ ਇਹਸਿਰਹੈ॥ ਇਹਅੰਗਹੈ॥ ਇਹਿਕਾਦਿਕਸਰਵਮਨਹੀਰੁਪਹੈ॥ ਅਰੁਸਰਵਮਨ
ਕੇਨਾਮਹੈ॥ ਜੀਵਭੀਮਨਹੀਨਾਮਹੈ॥ ਮਨਕਾਜੀਵਣਾਜੀਵਹੈ॥ ਉਹੀਮਨਕੀਬ੍ਰਿਤਨਿਸ਼ੇਰੁਪ

ਤੋਤੀ ਹੈ॥ ਤਬਤਿ ਸਕਾਨਾ ਮਥੁਪੈ॥ ਅੰਤੰ ਰੂਪ ਪਾਰਤੀ ਹੈ॥ ਤਬਤਿ ਸਕਾਨਾ ਮਥੁਪੈ ਕਾਰੋਤੈ॥ ਦੋਹ
ਕੋ ਸਮਰਣ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਤਬਤਿ ਸਕਾਨਾ ਮਥਿਤੋਤੈ॥ ਤਾਤੈ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰੂਪ ਸਰੀਰ ਕੋ ਉਨਤੀ॥ ਮਨ
ਕਾ ਫੁਰਣਾ ਹੀ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਵਨਾ ਕਰੋ ਜਾਤੈ॥ ਸੋਈ ਅਧਿਕੁ ਤਕ ਰੂਪ ਹੋ॥ ਰਾਸ ਹੋ॥
ਜਬ ਦੇਹ ਭਾਵਨਾ ਕੋ ਤਿ ਆਗਤਾ ਹੈ ਤਬ ਚਿਤ ਪਰਮ ਪਦ ਪਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਹੈ ਸੋ ਮਨ ਕੇ
ਫੁਰਣੇ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤੀ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੋ ਮਨ ਕਾ ਫੁਰਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਹੀ ਰੂਪ ਹੋ॥ ਰਾਸ ਤੈ ਹੈ॥ ਅਰਤੋਗ
ਭੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਾਸੁਕੁ ਸੋ ਆਪਣੇ ਮਨੂੰ ਫੁਰਣੇ ਕਰਾਮਨੇ ਕਾ ਅਵਸਥਾ ਕੈ॥ ਦੇਖਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਜਬਤੁ
ਮਸਮਾਪ ਇਸਥਿਤ ਭਏ ਬੇ॥ ਤਬ ਵਿਸ਼ਾ ਚੀ ਦੇਵਸੁੰਦੀ ਜੋ ਅਪਸ੍ਰਾ ਥੀ ਸੋ ਚਲੀ ਜਾਤੀ ਥੀ॥ ਤਿ
ਸਕੇ ਪਾਛੇ ਮਨ ਕਰਿ ਚਲਾ ਗਇਆ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਦੁਰਗ ਕੋ ਜਾਇ ਪਾਪਤਿ ਕੁਇਆ॥ ਦੇਵਤਾ ਹੋਇ
ਕਰਮੰਦਾਗ ਬ੍ਰਿਛੁ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਣੇ ਲਾਗਾ॥ ਪਾਰ ਜਾਤਾ ਲਾਇ ਖਹੁ ਵਿਖੇ ਨੰਦਨ ਬਨ ਵਿਖੇ
ਵਿਚਰਤਾ॥ ਲੋਕ ਪਾਲੇ ਕੋਇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਾ॥ ਬਤੀ ਸਜੁਗ ਪ੍ਰਜੰਤ ਵਿਸ਼ਾ ਚੀ ਦੇਵ ਅਪ
ਸ੍ਰਾ॥ ਸਾਬ ਵਿਚਰਤਾ ਰਹਾ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਸੇਵਤਾ ਰਹਾ॥ ਜੈ ਸੋ ਕ੍ਰਮ ਰਾਮ ਲਕੋ ਸੇਵਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੋ ਸੇਵਤਾ
ਤੀ ਬ੍ਰਸੰਬੇ ਗਕ ਰਹੇ ਗਤਾ ਭਇਆ॥ ਜਬ ਪੁੰਨ ਖੀਣ ਭਏ ਤਬਤ ਹਾਤੇ ਗਿਤੀਆ॥ ਜੈ ਸੋ ਪ੍ਰਪਕਠ
ਲਾਇ ਖਤੇ ਗਿਤਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਦੇਵ ਸਰੀਰ ਅਕਾਸ ਮਾਰਗ ਵਿਖੇ ਅੰਤ ਰਹਿਆ ਨਹੋ ਗਇਆ॥ ਕੁ

ਮਲੋਕਵਿਖੇਅਨਪਤਾ ਪਾਨਵਿਖੇਆਇਕ ਰਬ੍ਰਹਮਣਕੋਬੀਰਜਦੁ ਗਾਬ੍ਰਹਮਣੀਕਾਪੁਤ੍ਰਤਇ
 ਆ ਕੋਸਲਦੇਸਕਾਰਾਜਕੀਆ ਬਹੁਤੁਣੀਵਰਕਾਜਨਾਮੁਪਾਇਆ ਬਹੁਤੁਤਿਗਤਦੇਸਵਿਖੇ
 ਸੂਰਜਵੰਸੀਗਾਜਾਹੁਆ ਬਹੁਤੁਵਿਦਿਆਪਰਤਇਆ ਕਲਪਪ੍ਰਜੀਤਵਿਦਿਆਪਰਤੁ
 ਵਿਖੇਬੁਧਵਾਨਰਾ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਅਨੇਕਸਰੀਰਪਾਇਕ ਗਾਬਰੀਗਾਜੀਕੇਤਟਪ ਰਬ੍ਰਹ
 ਮਣਕਾਪੁਤ੍ਰਹੋ ਕ ਰਤਪੁਕਰਤਹੈ ਵਸੁਦੇਵਤਿਸਕਾਨਾਮਹੈ ਹੇਮੁਨੀਸੂਰਇਸਪ੍ਰਕਾਰਤੇਗਾ
 ਪੁਤ੍ਰਇਤ੍ਰਿੰਗਾਇਕਅਨੇਕਸਰੀਰਵਾਸਨਾਕ ਰਪਾਵਤਾਰਤਹੈ ਬੀਧਿਚਲਪਰਬਤਵਿਖੇਗੋ
 ਪਹੁਆ ਕਿਰਤਦੇਸਵਿਖੇਈਵਰਹੁਆ ਤਿਰਗਤਦੇਸਵਿਖੇਗਾਹੁਆ ਕਿਰਤਦੇਸਵਿਖੇਹਰਨ
 ਹੁਆਬਨਵਿਖੇਵਿਚਰਾ ਬਹੁਤੁਵਿਦਿਆਵਾਨਗੁਰੁਹੁਆ ਬਹੁਤੁਵਿਦਿਆਪਰਸੀਮਾਨ
 ਭਇਆ ਬਹੁਤੁਫੁੰਡਲਾਦਿਕਕ੍ਰਮਣੇਕ ਰਸਿਪੰਨਬਡਾਈਸੂਰਜਵਾਨਗੀਪਰਬਹੁਕਾਮੁਨ
 ਨਾਮੁਕ੍ਰਮਣਹੁਆ ਕਲਪਪ੍ਰਜੀਤਉਤਾਰਹਾ ਜਬਪੁਲੈਹੋਣੇਲਾਗੀਤਬਸਰਬਲੋਕਪਰਬ
 ਤਭਸਮਹੋ ਗਏ ਜੈਸੇਅਗਨਵਿਖੇਪਤੰਗਭਸਮਹੋਤੈਰੈ ਤਬਤੇਗਾਪੁਤ੍ਰਨਿਰਾਧਾਰਨਿਰਾਕਾ
 ਰਵਾਸਨਾਕ ਰਕੋਅੰਕਾਸਮਾਰਗਵਿਖੇਕ੍ਰਮਤਾਰਹਾ ਜੈਸੇਆਲੇਣਬਿਨਾਪੰਖੀਰਹਤਾਹੈਤੈਸੇ
 ਰਹਾ ਜਬਬ੍ਰਹਮਾਕੀਰਾਤ੍ਰਿਬਿਤੀਤਹੁਈਤਬਸਿਸਰਚਨਾਬਣੀ ਉਹਸਤਜੁਗਾਵਿਖੇਬ੍ਰਹਮਣ

ਕਾਬਾਲਕ ਵਸਦੇ ਵਨਾ ਮਹੀ ਗਾਜੀ ਕੇਤੀ ਰਪਰਤ ਪੁਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਕੁਸਤ ਵਰਖੇ ਕੇਤਿ ਸਕੋਤ ਪੁਕਰ
 ਤੇ ਬੀਤੇ ਹੈ ॥ ਆਠ ਸੌ ਬ੍ਰਖ ਤਪੁ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਭੀ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਰ ਦੇਖ ॥ ਤਬ ਸਰਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਤਾਂ
 ਤੁਤੁ ਟਕੋ ਉਸ ਕਾ ਭਾਸਿਆ ਵੈਗਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੇਖ ਜੋ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਅੰਗ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਹੈ ॥ ਇਤ ਸੀ ਇਸ ਬਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰੇ ਕਾਲ ਦਾ ਕੰਨਾ ਮਸਰਗਾ ॥ ਕਾਲੇ ਵਾਰ ॥
 ਤੇ ਮੁਨੀ ਸੁਰਮਾ ਤਰੰਗ ਉਛਲ ਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰੰਭ ਕਾਰ ਸਬਦ ਤੇ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਗੀ ਗਾਜੀ ਕੇਤ ਪਰ ਤੇ ਰਾਪੁ
 ਤ ਤਪੁ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਸੀਸ ਪਰਿ ਬਡੀ ਆਂ ਜਟਾਂ ਹੈ ॥ ਸਰਵ ਇੰਦ੍ਰਿਓ ਕੇ ਕ੍ਰਮ ਕੋਤਿ ਸਨੇ ਜੀਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋਤੁ
 ਮਕੋ ਉਸ ਕੇ ਮਨ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਖੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ॥ ਤੇ ਇਨ ਨੇ ਤੋ ਕੋ ਮੁਦਕ ਰਾਗਿਆਨ ਨੇ ਤੋ ਸੋ ਦੇਖੇ
 ॥ ਬਸਿ ਸੋ ਵਾਰ ॥ ਤੇ ਹੋਰ ॥ ਹੇਰਾ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਗਤ ਈਸੁ ਕਾਲ ਨੇ ਕਹਾ ॥ ਸੋ ਕੈਸਾ ਕਾਲ
 ਹੈ ॥ ਸਮਝੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਿਸ ਕੀ ॥ ਤਬ ਮੁਨੀ ਸੁਰਚਿਤ ਵਤਾ ਭਇਆ ਗਿਆਨ ਨੇ ਤੋ ਸੋ ॥ ਅਰ ਇਨ
 ਨੇ ਤੋ ਕੋ ਮੁਦਕ ਰਦੇਖ ਤਭਾਇਆ ॥ ਏਕ ਮਹੂਰਤ ਵਿਖੇ ਅਪਣੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਸਰਬ ਬ੍ਰਤ ਤੇ ਦੇਖਿਆ
 ਜੈਸੇ ਕੋ ਉਂਅਪਣੀ ਬੁਧਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤ ਬਿੰਬ ਕੋ ਦੇਖੇ ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਬਹੁ ਰਮੰਦਾ ਰਲ ਪ੍ਰਬ
 ਤ ਪਰ ਜੋ ਬ੍ਰਿਹਸਰੀਰ ਬਾਤਿ ਸਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਆ ॥ ਅਤਿ ਵਾਹਕ ਦੇਹ ਕਾਰਿ ॥ ਅਰਾ ਅਪਣੇ
 ਅਕੁਰਾਵ ਵਿਖੇ ਕਾਲ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਦੇਖ ਤਭਾਇਆ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਗੀ ਗਾ ਕੇਤ ਪਰ ਦੇਖਾਇਆ

ਅਲਰਜਕੋਪਾਪਤਿਭਇਆ ॥ ਤਬਵਿਕਾਰਦਿਸੁ ॥ ਤਿਆਗਕ ਰਨਿਰਮਲਸੁੰਦਰਦਿਸੁ ॥
 ਸਾਬਦੀਤਰਾਗਕੋਵੀਤਿਗਗਮੁਨਿਸੁਰਵਚਨਕਤਰਭਇਆ ॥ **ਕ੍ਰਿਗਦਾਚਾ** ॥ ਹੇਭਗਵਨਤਿ
 ਕਾਲਗਿਆਤਾਈਧੁਰ ॥ ਹਮਬਾਲਕਹੈ ॥ ਇਸੀਤੇਨਿਰਦੋਖਹੈ ॥ ਤੁਮਸਾਰਖੇਬੁਧਵਨਹੈ ॥ ਡਿੰਕਾਲ
 ਅਮਲਦਰਸੀਹੈ ॥ ਹੇਭਗਵਨਈਧੁਰਕੀਮਾਇਆਮਹਾਅਸ਼੍ਰਯੁਪਹੈ ॥ ਜੀਵਹੁਕੋਅਨੇਕਭ੍ਰਮਦਿ
 ਖਵਤੀਹੈ ॥ ਸਤਕੋਅਸਤਕ ਰਦਿਖਾਵਤੀਹੈ ॥ ਅਸਤਕੋਸਤਿਕ ਰਦਿਖਾਵਤੀਹੈ ॥ ਬੁਧਵਨਕੋਕੋਭੀਸੇ
 ਹਤਕਰਤੀਹੈ ॥ ਮੁੜਕੀਕਿਆਵਾਰਤਾਹੈ ॥ ਤੁਮਸਤਕਛੁਜਾਣਤੇਹੈ ॥ ਜੀਵਹੁਕੀਵਾਰਤਾਸਵਤੁ
 ਸਾਰੇਅੰਤ ਰਗਤਿਹੈ ॥ ਜੀਵਮਨਬ੍ਰਿਤਕੇਅਨੁਸਾਰਭ੍ਰਮਤੇਹੈ ॥ ਸੋਮਨਬ੍ਰਿਤਸਰਵਤੁਮਾਰੇਅੰਤ ਰ
 ਗਤਫੁਰਤੀਹੈ ॥ ਤੁਮਸਰਬਕੇਗਿਆਤਾਹੈ ॥ ਜੈਸੇਇੰਦ੍ਰਜਾਲਾਅਪਣੀਬਾਜੀਕਾਵੇਤਾਹੈਤਾਹੈ ॥ ਹੇ
 ਭਗਵਨਮੈਜੋਭ੍ਰਮਕ ਰਕ੍ਰੋਧਕੀਆਹੈਸੋਇਸਕਾਰਣਤੇਕੀਆਜੋਮੇਰੇਪੁਤਕੀਮਿਤਨਥੀ ॥ ਚਿਰਜੀ
 ਵੀਥਾ ॥ ਤਿਸਕੋ ਮਿਤਕਹੁਆਦੇਖਕ ਰਮੈਭ੍ਰਮਕੋਪਾਪਤਿਭਇਆ ॥ ਅਰਜੋਹਮਾਰਕ੍ਰੋਧਹੈਸੋਅ
 ਪਦਕ੍ਰੋਧਦਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇਜੋਮੈਪੁਤਕਾਸਰੀਰਨਿਰਜੀਵਦੇਖਾ ॥ ਤਬਕਹੁਜੋਅਕਾਲਮਿਤਹੁਆ ॥
 ਤਾਤੇਕ੍ਰੋਧਕੀਆਹੈ ॥ ਸੋਕ੍ਰੋਧਭੀਨੇਤਿਰੁਪਹੈ ॥ ਅਰਥਇਹਜੋਕ੍ਰੋਧਕਾਇਸਥਾਨਹੋਵੇਤਹਾਕ੍ਰੋਧਜੀ
 ਤਾਹੈਇਹਨੇਤਾਹੈ ॥ ਮੈਸੰਸਾਰਕੀਗਤਿਵਿਚਾਰਕੇਕ੍ਰੋਧਨਹੀਕੀਆ ॥ ਅਰਥਇਹਜੋਪੁਤਕੀਅਵਸ

ਥਾਵੇਖਕ ਰਕ੍ਹੋਪਨਹੀਕੀਆ॥ ਨਿਰਜੀਵਦੇਹਦੇਖਕ ਰਕ੍ਹੋਪਕੀਆਰੈ॥ ਨਿਰਜੀਵਦੇਖਕ ਰਕ੍ਹੋਪਕੀਆਰੈ॥
ਇਸੀਤੇਇਹਕ੍ਹੋਪਾਪਦਾਕਾਕਾਰ ਨਹੀ॥ ਅਜੁਗਤਕਾਰਣਕਾਰਜੋਕ੍ਹੋਪਹੈਸੇ॥
ਅਪਦਾਕਾਕਾਰਣਹੈ॥ ਇਹਕਰਤ੍ਵਸੰਸਾਰਸਤਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਿਹੈ॥ ਇਹਨੇਤਹੈ॥ ਜਬਲਗਜੀ
ਵਹੈਤਬਲਗਜਗਤਕ੍ਰਮਹੈ॥ ਜਬਲਗਅਗਨਿਹੈਤਬਲਗਊਸਨਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਜੋਕਰਤ੍ਵਹੈਸੇ
ਕਰਣਾਹੈ॥ ਜੋਤਿਆਗਣੇਜੋਗਹੈਸੋਤਿਆਗਣਾਹੈ॥ ਇਹਨੇਤਜਗਤਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਿਹੈ॥
ਜੋਉਪਾਵੇ॥ ਇਨਕੋ॥ ਨਹੀਜਾਣਤਾਤਿਸਕੋ॥ ਤਿਆਗਣਜੋਗਹੈ॥ ਤਾਤੇਮੈਪ੍ਰਤਕੀਅਕਾਕ੍ਰਮ
ਮਿਤਦੇਖਕੋਕ੍ਹੋਪਕੀਆਥਾ॥ ਆਵਿਚਾਰਕਰਜਬਤੁਮੋਸਮਰਣਕਰਾਇਆ॥ ਤਬਮੈਵਿਚਾਰਦੇ
ਖਾਹੈਜੋਅਨੇਕਕ੍ਰਮਿਕੋਪਾਵਤਾਅਬਹੀਗਾਜੀਕੇਤਟਪਰਤਪੁਕਰਤਾਹੈ॥ ਹੇਰਗਵਨਤੁਮਜੋ
ਕਹਾਜੋਜੀਵੇਕੇਦੁਇਦੁਇਦੇਹਹੈ॥ ਏਕਮਨੇਮੈਦੁਸਰਾਅਧਿਭੂਤਕ॥ ਅਰਮੈਇਹਮਾਨਤਾਹੈਜੋ
ਸਰੀਰਏਕਮਨਹੀਹੈ॥ ਦੁਸਰਾਕੋਊਨਹੀ॥ ਮਨਕਾਹੀਕੀਆਸਫਲਹੋਤਾਹੈ॥ ਸਰੀਰਕਾਨਹੀਹੋਤਾ
ਕਾਲੋਵਾਹ॥ ਹੇਮੁਨੀਸ਼ੁਰਤੁਮਜਥਾਰਥਕਹਾਹੈ॥ ਸਰੀਰਏਕਮਨਹੀਹੈ॥ ਇਸਥੂਲਦੇਹਸੰਕਲ
ਪਕਰਚਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਘਟਕੋ॥ ਕੁਲਾਲਰਚਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਮਨਦੇਹਕੋਰਚਤਾਹੈ॥ ਜੋਮਨੁਸਰੀਰ
ਤੇਰਹਤਨਿਰਾਕਾਰਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈ॥ ਖਿ॥ ਦਵਿਖੇਅਕਾਰਕੋਰਚਿਲੇਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਬਾਲਕਪਛਾਵੇ

ਵਿਖੇ ਬੈਤਾਲਰ ਚਲੇਤਾ ਹੈ ਕ੍ਰਮਕ ਰ ॥ ਤੇ ਸਾਧਮਨ ਮਨ ਨ ਵਿਖੇ ਫੁਰਣਾ ਸਕਤਿ ਹੈ ॥ ਸੁਪਨਕ੍ਰ
 ਮਤਿ ਸਕ ਰਹਿ ਯਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਬਡੇ ਅਕਾਰ ਅਹੁਰੀ ਪਰਬਨ ਗਰਭਾਸ ਆਵਤੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਨ ਕੀ ਸ
 ਕਤਿ ਹੈ ॥ ਇਸ਼ੂਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਕ ਰਜੀਵ ਕੰ ਦੁਇ ਸਹੀਰਭਾਸ ਤੇ ਹੈ ॥ ਬੋਧਵਾਨ ਕੋੜੈ ਜਗਤ ਮਨਹੀ
 ਰੂਪਭਾਸ ਤੇ ਹੈ ॥ ਸਰਬ ਮਨਕ ਰਚੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਭੇਦ ਵਾਸਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਅਸੰਤਰੂਪ ਜਗਤ ਨਾ
 ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਸੀਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਕ ਰਚੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਸਮਕਦਰਸੀ ਕੋ ਏਕ
 ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਤ ਸਰਬ ਸਾਂਤਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਭੇਦ ਵਾਸਨਾਕ ਰਘਟ ਪਟਾ ਦੇ ਕ ਅਨੇਕ
 ਪਦਾਰਥ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਮੈਦਰਬਲ ਹੋ ਮੋਟਾ ਹੋ ਸੁਖੀ ਹੋ ਦੁਖੀ ਹੋ ਇਹ ਜਗਤ ਹੈ ਇਹ ਕਾਲ ਹੈ ॥ ਇਤ੍ਰਿ
 ਦਿਕਾ ਅਨੇਕ ਕ੍ਰਮ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੀਸਾਰ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜਬ ਮਨ ਸਹੀਰਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕੋਤਿ ਆਗ
 ਕ ਰਪਗਮਾਰਥ ਕੀ ਓਹ ਆਵਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੇ ਮੁਨੀ ਸੂਰਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਤਰੰ
 ਗ ਉਠਕ ਰਉਰਧ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਓਹ ਜਾਣੇ ਜੈਸੇ ਤਰੰਗ ਹੋਤਾ ਮੁੜ੍ਹ ਹੈ ਇਹੀ ਅਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ
 ਹੈ ॥ ਜੋ ਉਰਧ ਕੋ ਜਾਵੈ ਗਾਤੋ ਜਾਣੇ ਗਾਮੈ ਉਰਧ ਗਾਇਆ ਹੋ ॥ ਨੀਚੇ ਜਾਵੈ ਗਾਤ ਬਜਾਣੇ ਗਾਮੈ ਪਤਾ
 ਲਗਾਇਆ ਹੋ ॥ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਅਗਿਆਨ ਹੈ ॥ ਵਾਸਵਨਹੀ ॥ ਵਾਸਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋ
 ਆਪਕੋ ਅਰਧ ਹੋ ਅਥਵਾ ਉਰਧ ਹੋ ਜਲਹੀ ਰੂਪ ਜਾਣੈ ॥ ਤੈਸੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪਗਛਿਨ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਵਿਖੇ

੨੬

ਅਰੰਪਤੀਤਕਰਤਾਹੈ॥ਸੋਅਨੇਕਕ੍ਰਮਕੰ ਦੇਖਤਾਹੈ॥ਸੰਮਕਦਰਸੀਸਭਾਆਤੰਰੂਪਜਾਣਤਾਹੈ॥ਸਰਵ
ਜੀਆਤਮਰੂਪਸਮੁਦ੍ਰਕੇਤਰੰਗਹੈ॥ਅਗਿਆਨਕ ਰਭਿੰਨਅਗਿਆਨਕ ਰਭਿੰਨੀਰੂਪਹੈ॥
ਆਤਮਰੂਪਸਮੁਦ੍ਰਸਮਹੈ॥ਸੁਛੁਹੈਸੁਮਹੈਸੋਆਦਰੂਪਹੈਸੀਤਲਾਆਵਿਨਾਸੀਵਿਸ਼ਤਰੂਪ
ਹੈ॥ਆਪਣੀਮਹੰਮਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ਸਰਵਾਨੰਦਰੂਪਹੈ॥ਜੈਸੇਜਲਵਿਖੇਕੋਉਇਸਾਥਿਤਹੈ॥
ਤਟਊਪਰਪਰਾਕੁਹੈ॥ਤਿਸਕੋਅਗਨਿਲਾਗੀਹੋਵੈ॥ਅਗਨਕਾਪ੍ਰਤਾਬਿੰਬਜਲਵਿਖੇਪੜਤਾ
ਹੈ॥ਅਰਉਤਕਰੈਸੈਦੰਗਪਤੋਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਕ੍ਰਮਕਾਰਿਕੋਉਸਕੋ ਜਲਨਤਾਭਾਸਤੀਹੈ॥ਤੈਸੇਜੀਵ
ਹੁਕੰ ਅਭਾਸਰੂਪਜਗਤਦੁਖਦਾਇਕਭਾਸਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਤਟਕੋਪਦਾਰਥਬ੍ਰਿਛਪਰਬਤਜਲ
ਵਿਖੇਪ੍ਰਤਾਬਿੰਬਭਾਸਤੇਹੈ॥ਅਰਉਨਕੋਦੇਖਕ ਰਨਾਨਤੁਭਾਸੇ॥ਤੈਸੇਅਭਾਸਰੂਪਜਗਤ
ਕੰ ਜੀਵਨਾਨਾਰੂਪਮਾਨਤੇਹੈ॥ਸੋਏਕਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਅਨੇਕਤਰੰਗਭਾਸਤੇਹੈ॥ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿ
ਖੇਅਨੇਕਆਕਾਰਜਗਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ਵਸਤੁਤੇਦ੍ਵੈਤਕਛੁਨਹੀ॥ਸਰਬਸਕਤਰੂਪਬ੍ਰਹਮਾਸਤਾਹੈ॥
ਤਿਸਕ ਰ ਵਚਿਤਰੂਪਚੰਚਲਭਾਸਤਾਹੈ॥ਤੰ ਭੀਏਕਰੂਪਹੈ॥ਆਪਣੇਆਪਿਵਿਖੇਇਸ
ਥਿ ਤਹੈ॥ਬ੍ਰਹਮਵਿਖੇਜਗਤਫੁਰਤਾਹੈ॥ਬਹੁਨਤਿਸੀਵਿਖੇਲੀਨਹੋਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇ
ਉਪਜਿਕ ਰਤਿਸੀਵਿਖੇਲੀਨਹੋਤੇਹੈ॥ਅੰ ਰਭੇਦਕਛੁਨਹੀ॥ਪੁਰਣਵਿਖੇਪੁਰਣਇਸ

ਥਿਤਹੈ ਜੈਸੇ ਜਲ ਤੇ ਭਿੰਨ ਤਰੰਗ ਨਹੀ ਤੈਸੇ ਈਸ਼ਵਰ ਤੇ ਭਿੰਨ ਜਗਤ ਨਹੀ ਜੈਸੇ ਪੜਫੂਲ ਫਲ
 ਟਾਸ ਬਿਛੁਰੂ ਪੈ ਤੈਸੇ ਸਭ ਜਗਤ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਆਤਮਾ ਅਨੇਕ ਸਕਤ ਰੂਪ ਹੈ ਜੈਸੇ ਏ
 ਕ ਹੀ ਪੁਰਖ ਅਨੇਕ ਕਰਮ ਕਾਰਤਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੀ ਸਿਧੀ ਆਕੌ ਪਾਵਤਾ ਹੈ
 ਪਾਠ ਕਰਣੇ ਤੇ ਪਾਠ ਕਰੀਤਾ ਹੈ ਪਾਕ ਕਰਣੇ ਤੇ ਪਾਕ ਕਰੀਤਾ ਹੈ ਜਾਪ ਕਤਾ ਪਕਾ ਅਨੇਕੋ ਨਾਮ
 ਹੁਕੋ ਧਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਏਕਾ ਆਤਮਾ ਅਨੇਕ ਸਕਤੀ ਕੋ ਪਾਰਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਏਕ ਪੁਪ ਜਿਸ ਆਕਾਰ ਪ੍ਰ
 ਤਿ ਪੜਤੀ ਹੈ ਤੈਸਾ ਆਕਾਰ ਤਿਸ ਕਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਏਕ ਸੇਘਾ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਰੰਗ ਹੁਸਤਿਤ ਇੰ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਇਹ ਅਨੇਕ ਕ੍ਰਮ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਹੇ ਸਾਧ ਸਭ ਜਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਫੁਰਿਆ
 ਹੈ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਰੀਚੈ ਤੰਨ ਸਤਾ ਤੇ ਫੁਰੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਊਰਣ ਨਾਭ ਜੋ ਬਬੋਤਾ ਸੋ ਅਪਣੇ ਮੁ
 ਖਾ ਸਿਉ ਤੰਨ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਆਪ ਹੀ ਗ੍ਰਾਸ ਕਰ ਲੇਤਾ ਹੈ ਸੋ ਚੈ ਤੰਨ ਬਬੋਤੇ ਸਿਉ ਜੜ੍ਹ ਰੂਪ ਤੰਨ ਉਤ
 ਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਚੈ ਤੰਨ ਜੀਵੇਤ ਸੁਖ ਪਤ ਜੜ੍ਹਤਾ ਉਪਜਤੀ ਹੈ ਬਹੁ ਜਤਿ ਸੀ ਵਿਖੇ ਨਿਵਰਤਮਾਨ
 ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੀ ਇਛਾ ਹੀ ਕਰਮੁ ਕਰਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਹਰ ਮੁਖ ਦੇਹਾ ਦਿਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਸਾਥ
 ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਤਬ ਆਪ ਕੋ ਬੰਧ ਮਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਘੁਰਾਇਣਾ ਆਪਣੇ ਰਚੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਬੰਧਿਆ
 ਨਹੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖਾ ਹਥ ਕਰਿ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਮੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਮੁਕਤਿ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਅਪਣੇ

ਹਾਥਪੁਕੇਬਲਸਿਉਬੰਧਨਕੋਤੋੜਕਰਕੋਉਬਲੀਨਿਕਸਿਜਾਤਾਹੈ ਹੇਸਾਧਈਸੁਰਕੀਵਚਿਤ੍ਰਪੁਸ
ਕਤਿਹੈ ਜੈਸੀਸਕਤਿਫੁਰਤੀਤੈਸੇਹੁਪਕੈ ਦਿਖਾਵਤੀਹੈ ਜੈਸੇਕੁਹੀਫਾਅਕਾਸਦਿਖੇਉਪਜਤੀ
ਹੈ ਤਿਸੀਕੋਅਛਾਵਲੇਤੀਹੈ ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਜੋਸਕਤਉਪਜਤੀਹੈ ਸੋਈ ਇਛਾਅਵਰਣ
ਕਰਲੇਤੀਹੈ ਤਨਮੈਹੁਪਤੋ ਜਾਤਾਹੈ ਅਰਵਾਸਤੁ ਤੇਈਸੁਰਕੈ ਬੰਧਨਤੋ ਏਸਿਉਬੰਧਨ
ਨਹੀ ਮੋਖਤੋਏਸਿਉਮੋਖੁਨਹੀ ਬੰਧਅਰਮੋਖਦੋਨੋਸਬਦਕ੍ਰਾਂਤਮਾਝਹੈ ਮੈਜਾਣਤਾਨਹੀਬੰ
ਧਅਰਮੋਖਲੋਕਵਿਖੇਕਹਾਂਤੇਆਈਹੈ ਆਤਮਾਕੋਨਬੰਧਹੈਨਮੋਖਹੈ ਐਸੇਸੰਤਹੁਪਕੋਅਸੰਤਹੁਪ
ਨੇਗੁਸਿਆਹੈ ਜੋਕਹਤਾਹੈਮੈਦੁਖੀਤੋਸੁਖੀਹੋਦੁਰਬਲਹੋਮੋਟਾਹੋ ਇਤਮਾਦਿਕਕ੍ਰਮਕੋਦੇਖਤਾਹੈ
ਇਤਮਾਇਆਮਹਾਅਸਚਰਜਹੁਪਹੈ ਜਿਸਨੇਜਗਤਕੋ ਮੋਹਤਕੀਆਹੈ ਹੇਮੁਨੀਸੁਰਜਬਚਿਤ
ਸੰਬਤਕਲਨਾਹੁਪਹੋਤੀਹੈ ਅਰਥਇਹਦ੍ਰਿਸਸਾਥਮਿਲਫੁਰਣਾਹੁਪਹੋਤੀਹੈ ਤੈ ਘੁਰਾਇਣ
ਕੀਨਿਆਈਆਪਹੀਕੈ ਬੰਧਨਕਰਤੀਹੈ ਅਰਜਬਦ੍ਰਿਸਤੋਅੰਤ ਰਮੁਪਹੋਤੀਹੈ ਤਬਸੁਪਰੁਪ
ਮੋਖਭਾਸਣੇਲਾਗਤੀਹੈ ਬੰਧਅਰਮੁਕਤ ਦੋਨੋਮਨਕੀਆਸਕਤੀਹੈ ਜੈਸੇਜੈਸੇਮਨੁਫੁਰਤਾਹੈ
ਤੈਸਾਤੈਸਾਰੁਪੁਤੋ ਭਾਸਤਾਹੈ ਸੋਅਨੇਕਸਕਤੀਆਤਮਾਸਾਥਮਨਨਹੁਪਹੈ ਸਭਆਤਮਾ
ਤੇਉਪਜਤੀਹੈ ਅਰਆਤਮਾਹੀਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ ਬਹੁੜਤਿਸੀਵਿਖੇਲੀਨਹੋਤੀਅੰਤ

ਤਿਸੀਵਿਖੇਭਿੰਨੋਕ ਰਭਾਸਤੀਆਹੈ ॥ ਤਿਸੀਵਿਖੇਲੀਨਹੋਜਾਤੀਹੈ ॥ ਜੈਸੇਸਮੁੰਦਵਿਖੇ
 ਤਰੰਗਉਪਜਤਾਹੈ ॥ ਤਿਸਕੇਆਸਤਹਹਿਕ ਰਤਿਸੀਵਿਖੇਲੀਨਹੋਜਾਤਾਹੈ ॥ ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਸਿਉਕਿ
 ਰ ਨਾ ਉਦੈਤੋਕ ਰਭਿੰਨਭਾਸਤੀਆਹੈ ॥ ਤਿਸਕਰਇਸਥਿਤਤੋਕ ਰਤਿਸੀਐ ਲੀਨਹੋਤੀਆ
 ਹੈ ॥ ਤੈਸੇਪ੍ਰਮਾਤਮਾਹੁਪਮਹਾਸਮੁੰਦਹੈ ॥ ਜੈਤੰਨਹੁਪਤਿਸਵਿਖੇਜਲਹੈ ॥ ਤਿਸਤੇਅਨੇਕਤਰੰਗਉ
 ਪਜਤਹੈ ॥ ਤਿਸਕੇਆਸਤਇਸਥਿਤਤੋਕ ਰਤਿਸੀਵਿਖੇਲੀਨਹੋਜਾਤਾਹੈ ॥ ਕੋਉਤਰੰਗਬ੍ਰਹ
 ਮਾਹੁਆਹੈ ॥ ਕੋਉਲਹਰਾਵਿਸਨਹੁਪਕੋਉਰੁਦ੍ਰੁਪਹੋਕ ਰਪ੍ਰਕਾਸਤਾਹੈ ॥ ਜਿਸਤੇਉਪਜਤਾਹੈ
 ਤਿਸੀਸੁਭਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੋਤਾਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਦਤੇਰਹਤਾਹੈ ॥ ਕੋਉਲਹਰਜਮਕੋਉਬੈਰ ॥ ਕੋ
 ਉਇੰਦ੍ਰਕੋਉਸੁਰਜ ॥ ਕੋਉਅਗਨਹੁਆਹੈ ॥ ਕੋਉਮਾਨੁਪਕੋਉਦੇਵਤਾਕੋਉਗੰਧਰਬ ॥ ਵਿਦਿਆਪ
 ਰਜਖਕਿੰਨਰਆਦਿਕਹੁਪਹੋਕ ਰਉਪਜਤਾਹੈ ॥ ਬਹੁਲੀਨਹੋਜਾਤਾਹੈ ॥ ਕੋਉਲਹਰੇ ਰਵਿਸ
 ਥਿਤਹੋਕ ਰਚਿਰਕਾਲਪ੍ਰਜੰਤਰਹਤੀਹੈ ॥ ਜੈਸੇਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕਹੈ ॥ ਕੋਉਉਪਜਿਕ ਰਕਛੁਕਾਲ
 ਰਹਿਕ ਰਵਿਪ੍ਰਸਹੋਜਾਤਾਹੈ ॥ ਸੋਦੇਵਤਾਮਾਨੁਖਾਦਿਕਹੈ ॥ ਕੋਉਕਿਰਮਕੀਟਪਤੰਗਸਰਪਆ
 ਦਿਕਫੁਰਤਾਹੈ ॥ ਆਤਮਹੁਪਕੋਤਰੰਗਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕਫੁਰਤਾਹੈ ॥ ਬਹੁਲਤਿਸੀਵਿਖੇਲੀਨਹੋਜਾਤਾ
 ਹੈ ॥ ਕੋਉਉਪਜਿਕ ਰਿਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕਆਪ੍ਰਮਾਦੀਹੋਤਾਹੈ ॥ ਕੋਉਪ੍ਰਮਾਦੀਹੋਤਾਹੈ ॥ ਤੁਛਸਰੀਰ

੩

ਪੁਣੈ ॥ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸੁਪਨਾ ਆਰੰਭ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਕ ਰਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਕੋ ਸੇ ਕੋਊ ਕੋ ਸੇ ਰੂਪ ਕਰ
 ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਸੁਰੂਪ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਦ ਕ ਰਚੀ ਨਤਾ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਾਨਤ ਹੈ ॥ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸ
 ਹੋ ਦੁਖੀ ਹੋ ॥ ਇਤ ਆਦਿ ਕ ਕ੍ਰਮ ਕੰ ॥ ਸੁਭ ਤਾ ਕ ਰਕੇ ਪੜੇ ਦੇਖ ਤੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਆਤਮਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ
 ਤਰੰਗ ਪੜੇ ਫੁਰਤੋ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਜੰਗਮ ਰੂਪ ਕੋਊ ਇਸਥਾ ਵਰ ਰੂਪ ॥ ਮਾਨੁਖ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਤਤਿ ਰਜ ਕ
 ਪਸੁ ਪੰਛੀ ਸਭ ਆਤਮਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੀ ਆਂ ਲਹ ਰੀ ॥ ਉਪਜ ਕ ਰਬ ਗੁੜ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੋ ਹੈ ॥ ੧੧ ॥
 ਇਤਾਨੀ ਇਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਦਰਸਨ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਕਾਲੋ ਵਾਚ ॥
 ਹੇ ਮੁਨੀ ਸੁਰ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਤ ਮਾਨੁਖ ਆਦਿ ਕ ਜੋ ਅਕਾਰ ਤ ਹਿ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਸਾਥ ਅਭਿੰਨ ਰੂਪ ਤ ਹਿ ਇ
 ਹੀ ਸਤਿ ਹੈ ॥ ਜਬ ਮਿਥਿ ਆਵਿ ਕਲਪ ਪੁਸਾਥ ਜੀਵ ਕਲੀਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਮੈ ਬ੍ਰਹ
 ਮ ਨਹੀ ॥ ਇਸ ਨਿਸਚੈ ਕੋ ਪਾਇਕ ਰਮੋਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਮੋਤ ਤ ਹੁ ਆਪ ਹੋ ਕਉ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਜਦ
 ਪ੍ਰਬੰਧ ਮਤਤ ਸਾਥ ਅਭਿੰਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਤਉ ਭੀ ਭਾਵੀ ਕੇ ਵਸਤੇ ਆਪ ਕੋ ਭਿੰ
 ਨ ਜਾਣਕ ਰਮੋ ਹੋ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਸੁਪ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਖੇ ਸੰਬਤ ਕਉ ਲੇਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਸੁਪ ਬ੍ਰਹਮੋ ਕਲੀਕਤ
 ਹੁ ਆਕਰ ਮਾਕਾਈ ਜ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸਤੇ ਆਗੇ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਲੁ ਜੈ ਸੇ ਜੈ ਸੇ ਬੀਜ ਸਾਥ ਮਿਲ
 ਤਾ ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਰਸ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸੰਬਤ ਕਾ ਫੁਰ ਨਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜੈ ਸੇ ਕਰਮ ਸਾਥ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਤੈ ਸੀ

ਤੈ ਸੀਗਤ ਕੋ ਪ੍ਰਪਤਿ ਤੋ ਤਾ ਹੈ ॥ ਸੀਕਲ ਪਕ ਰਕਲੀ ਕਤ ਹੁਆ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਦ
 ਹੁਪ ਕੈ ਸਾ ਹੈ ॥ ਕਰਮ ਹੁਪ ਕਰ ਜੁ ਏਕਾ ਬੀਜ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਮੁਸੀ ਭਰਿਭਰਿ ਬੋਵਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋਆ
 ਪਣੇ ਦੁਖ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ਇਹ ਜਗਤ ਆਤਮ ਹੁਪ ਸਮੁਦ੍ਰੀਆਂ ਲਹਰੀ ਹੈ ॥ ਵਿਸਤਾਰ ਕ ਰਕੇ ਫੁ
 ਰਤੀ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਹਸਤੀ ਹੈ ਕੋਊ ਹੁਦਨ ਕਰਤੀ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਉਰਧ ਕੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਅਰਧ ਕੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਫੁਰ
 ਫੁਰ ਕਾਰ ਬਹੁ ਫੁਲੀ ਨ ਤੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਕਰਿਣ ਪ੍ਰਜਾਤਿ ਇਨ ਸਭ ਨ ਹੁਕਾਇ ਧੀਧਰਮੁ ਹੈ
 ਜੈ ਸੋ ਪਵਨ ਕਾ ਅਸਪੰਦ ਧਰਮ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਲਹਿ ਗਾਤਿ ਨਿਰਮਲ ਪੁਜਣੇ ਜੋਗ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ
 ਰੁਦ੍ਰਾ ਦਿਕ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਏਕ ਕਛੁ ਮੋਹ ਕ ਰਸੰਜੁਗਤ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੋ ਸਰਪ ਮਨੁਖ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ॥ ਕੋ
 ਉਏ ਕਾ ਤੈਤ ਮੋਹ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੋ ਬ੍ਰਿਛ ਤਿਣਾ ਦਿਕ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਏਕ ਆਗਿਆ ਨ ਕ ਰ
 ਕੇ ਮੁਫ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕ੍ਰਿਮ ਕੀਟਾ ਆਦਿ ਕ ਜੁ ਨ ਕੋ ਪ੍ਰਪਤਿ ਹੁਏ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਦੁਰਤੇ ਦੁਰਚਲੇ ਗਏ ਹੈ
 ॥ ਜੈ ਸੋ ਜਲ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕ ਰਤਿਣ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਇਹ ਪ੍ਰਪਤਿ ਕੁਮਕਾ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਏਕ
 ਤਟ ਕੇ ਨਿਕਟ ਦੇਖ ਕ ਰਬਹੁ ਫੁਵਹਿ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰਬ ਏਤ ਜੋ ਸਾਤਿ ਸਾਸਤਾ ਅਰਸਤ ਸੰਗ
 ਕੋ ਪ੍ਰਪਾਇਕ ਰਬਹੁ ਫੁਮਾਇਆ ਵਿਵਹਾਰ ਸਿਓਵਹਿ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਜਮ ਹੁਪ ਜੋ ਦੁਹਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ
 ਪੜਾ ਕਾਟਤਾ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਏਕ ਅੰਤਰਗਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੋ ਜਾਣਕ ਰਇਸਿ ਤ ਹੁਏ ਹੈ ॥

ਤਮਕੈ ਤਰੇਹੁ ਏਹੈ ॥ ਏਕ ਅਲਪ ਮੋਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਕ ਰਬਹਮ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਭਏਹੈ ॥
 ॥ ਕੋਊ ਏਕ ਅਨੇਕ ਕੋਟ ਜਨਮ ਹੁਕ ਰਪਾਪਤਿ ਹੋਤੇਹੈ ॥ ਕੋਊ ਅਪਾਤਿ ਤੇ ਅਧਿਕ ਚ
 ਲੇ ਜਾਤੇਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਦੁ ਦੋਖ ਕਰਾ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਜੋਨ ਕੋ ਪੜੇ ਭੋਗਤੇਹੈ ॥ ਜਬ ਆਤਮਾ ਗਿਆਨ
 ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਅਪਦਾ ਤੇ ਛੂਟਕ ਰਸਾਂਤ ਵਾਨ ਹੋਤੇਹੈ ॥ ੧੪ ॥ ਇਤਿ ਇਸ ਬਿਨਿਪ੍ਰਕਰਣ ਭੁਰ
 ਗਵੰਧ ਬਿਆਨੇ ਉਤਪਤਿ ਵਿਸਤਾਰ ਵਰਨਨੀ ਨਾਮ ਸਰਗਾ ॥ ਕਾਲੇਵਾਰਾ ॥
 ਹੇ ਸਾਧ ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਭੂਤ ਜਾਤ ਵਿਸਤਾਰੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇਤਰੀ ਗਏ ॥ ਏਕ ਹੀ ਅ
 ਨੇਕ ਵਿਚਿਤ ਵਿਸਤਾਰ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੁਇਆ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਬ ਸੰਤ ਹੁਤਾ ਵਿਖੇ ਏਕ ਹੀ ਰਸ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ
 ਫੂਲ ਫਲ ਕੈ ਪਾਰਤੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਇਹ ਜੀਵ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਜੀਵ ਹੁ ਵਿਖੇ ਜਿਨ ਹੁ ਮਨ ਕੈ ਜੀਤਕ
 ਰ ਸਰਬ ਆਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਹੈ ਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਹੁ ਏਹੈ ॥ ਅੰਗ ਮਨੁ ਖਦੇਵ
 ਤਾ ਜਖਰੀ ਪਰਬ ਕਿੰਨਰਾ ॥ ਇਕ ਸਰਪ ਪੜੇ ਕ੍ਰਮਤੇਹੈ ॥ ਇਨ੍ਹੇ ਭੀ ਇਤਰਕਾਸ ਕੁੰਡ ਆਦਿਕ
 ਮੁਕਤ ਅਵਸਥਾ ਇਸ ਬਾਵਰ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਕਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੀਨ
 ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜੀਵ ਹੈ ॥ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ॥ ਏਕ ਅਗਿਆਨੀ ਮਹਾ ਮੂੜ ਹੈ ॥ ਦੂਸਰੇ ਜਗਿਆਸੀ ਹੈ ॥ ਤੀ
 ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਹੈ ॥ ਜੋ ਮੂੜ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੈ ਤੋਸਾ ਸੜਕੇ ਸਵਣਾ ਅਰਵਿ ਚਾਰਾ ਵਿਖੇ ਕਛੁ ਰੁਚ

ਨਹੀ॥ ਅਰਜੋਗਿਆਸੀ॥ ਤਿਨਕੇਨਮਿਤਗਿਆਨਵਾਨਪੁਨੇਸਾਸਤਰਚੈ॥ ਜਿਸਜਿਸ
 ਮਾਰਗਕਰਉਤਪ੍ਰਬੁਧਆਤਮਹੁਏ॥ ਤਿਸਤਿਸਪ੍ਰਕਾਰਕੇਤਿਨਪੁਸਾਸਤਰਚੈ॥ ਤਿ
 ਸਮਾਰਗਕਰਮੋਰੁਜੀਵਤੀਸੇਖਕਾਰੀਹੋਤੇ॥ ਹੇਮੁਨੀਦੁਰਸਤਸਾਸਤਰਜੋਗਿਆਨਵਾਨ
 ਹੁਕਰਕੀਏ॥ ਜਬਨਿਪਾਪਪੁਰਖਤਿਨਕੋ॥ ਵਿਚਾਰਣੇਲਾਗਤਾਹੈ॥ ਤਬਤਿਸਕੋ॥ ਨਿਰ
 ਮਲਬੋਧਉਪਜਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਰਮੋਹਨਿਵਰਤਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੈ॥ ਨਿਰਮਲਬੁਧਹੋਤੀਹੈਤਬਸ
 ਤਸਾਸਤਰੁਕੇਅਭਿਆਸਕਰਮੋਹਨਸਟਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਪ੍ਰਕਾਸਕਰਤਮਨਸੁਹੋ
 ਜਾਤਾਹੈ॥ ਅਰਜੋਮੂੜਾਗਿਆਨੀਹੈ॥ ਸੋਆਤਮਕੇਪ੍ਰਸਾਦਕਰਵਿਖਿਅਹੁਕੀਤਿਸਨਾਮੋਹ
 ਕੋ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇ॥ ਜੈਸੇਅੰਧੇਰੀਗੜਹੋਵੈਅਰਉਪਰਤੇਕੁਹੀੜਹੋਵੈ॥ ਤਬਤਮਤੇਤਮਹੋਜਾਤਾ
 ਹੈ॥ ਤੈਸੇਮੂੜਾਮੋਹਤੇਮੋਹਕੋ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇ॥ ਆਪਣੇਸੰਕਲਪਕਰਆਪਹੀਦੁਖੀਹੋਤੇ॥
 ਜੈਸੇਬਾਲਕਆਪਣੇਪਛਾਵੇਵਿਖੇਵੈਤਾਲਕਲਪਤਾਹੈ॥ ਅਰਆਪਹੀਦੁਖੀਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਾਤੇਜੈ
 ਤੇਕਛੁਭੂਤਜਾਤਾਹੈ॥ ਤਿਨਸਭਨਪੁਕੋ॥ ਸੁਖਅਰਦੁਖਕਾਕਾਰਣਹੈਸੋਮਨਹੁਪੀਸਰੀਰਹੈ॥ ਜੈ
 ਸੇਉਹਫੁਰਤਾਹੈਤੈਸੀਗਤਿਕੋ॥ ਪਾਵਤਾਹੈ॥ ਮਾਂਸਮੈਸਰੀਰਕਾਕੀਆਕਛੁਸਫਲੁਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਮਾਂ
 ਸਾਸਤਆਦਿਕਕਾਮਿਲਿਆਹੁਅਸੀਪਾਤਹੋਅਸੁਰੁਰਸਹੀਰਹੈ॥ ਜੈ॥ ਸਕੇਸੰਕਲਪਕਰ

ਕੁੰਮਕ

ਗਾਏ ॥ ਪਰਮਾਰਥ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ॥ ਸੰਕਲਪ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤੇ ਅਧਰੂ ਤਕ ਭਾਸਣੇ ਲਾਗਤਾਏ ॥ ਸੁਪਨ
ਸਰੀਰ ਕੀ ਨਿਆਈਏ ॥ ਮਨਹੁ ਪੀਸਰੀਰ ਕਰ ਜੋਤੇ ਰੇ ਪੁੜਕੀ ਅਧੈ ॥ ਤਿਸੀ ਗਤਿ ਕੰ ਸਿਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾ
ਪਤਿਭੁਇਆਏ ॥ ਇਸ ਮੋਹ ਮਕੰ ਕਛੁ ਅਪਰਾਧੁ ਨ ਹੀ ॥ ਹੇ ਮੁਨੀ ਸੁਰਾ ਅਪਨੀ ਵਾਸਨਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾ
ਰ ਜੈਸਾ ਜੈਸਾ ਕੋਊ ਕਰਮ ਕਰਤਾਏ ॥ ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਫਲ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾਏ ॥ ਮਾਂਸ ਮੈ ਸਰੀਰ ਕਰ ਕਿ
ਛੁ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਤੇ ਰੇ ਪੁੜਕਾ ਮਨੁ ਛੁਰਤਾ ਗਇਆਏ ਤੀਬ੍ਰਭਾਵਨਾ ਸਿਉ ॥ ਤੈਸੀ ਤੈਸੀ ਗਤ
ਪਾਵਤਾ ਭਇਆਏ ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੇ ਮੋਹ ਕਰਸਭੰਦੇ ਖਿਯਾਏ ॥ ਅਰਬ ਹੁਤੇ ਕਹਣੇ ਕਰ ਕਿਆ
ਪ੍ਰੋਜਨੁਏ ॥ ਉਠਹੁ ਅਬ ਤਹਾਂ ਚਲੀਐ ਜਹਾਉ ਤਕ ਹਮਣ ਕਾ ਪੁੜਤੋਂ ਕਰਤ ਪਕਰਣੇ ਲਾਗਾਏ
ਗੰਗਾ ਜੀ ਕੇ ਤਟ ਪਰਤ ਪਕਰਤਾਏ ॥ ਤਹਾਉ ਸਕਉ ਦੇਖੈ ॥ ਬਾਲਮੀਕੀ ਵਾਰ ॥
ਹੇ ਭਾਰਦਵਾਜਾਇ ਸਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਲ ਭਗਵਾਨ ਕਹਾ ॥ ਤਬ ਦੋਨੋ ਜਗਤ ਕੀ ਗਤ ਕੰ ਹਸਤੇ ਹੁਏ ਉਠਖ
ਕੈ ਹਾਥ ਸਾਥ ਹਾਥ ਪਕੜ ਕਰ ਕਤ ਭਏ ॥ ਵਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਵਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ॥ ਈਸੁਰ ਕੀ
ਨੇਤ ਵਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ॥ ਜੀਵਹੁ ਕੰ ਵਡੇ ਕ੍ਰਮ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਤੀਏ ॥ ਜੈਸੇ ਉਦਾ ਚਲ ਪ੍ਰਾ
ਬਤ ਤੇ ਸੁਰਜ ਉਦੇ ਹੋਤਾਏ ਤੈਸੇ ਦੋਨੋ ਚਲੇ ॥ ਜੈਸੇ ਆਕਾਸ ਮਾਰਗ ਵਿਖੇ ਸੁਰਜੁ ਅਰਚੰਦ੍ਰ ਮਾਰਲੇ
॥ ਤੈਸੇ ਮਹਾ ਤੇਜ ਕੀ ਨਿਧਿ ਦੇ ਨੋ ਚਲੇ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸਹੁ ਪਉਦਾ ਗਾਤਾ ਮਾਏ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਸਿ ਸ

ਵਜੀਰਾਮਜੀਕੋ ਕਹਾ ॥ ਤਬਸੁਰਜਾਅਸਤਹੁਆ ॥ ਸਰਬਸਰਾਇਸਨਾਨਕੋਗਏ ॥ ਰਾਤਕੇਖੈਹੁ
 ਏਬਹੁੜਾਅਪਨੇਅਪਨੇਅਸਨਪਰਾਅਨਿਇਸਿ ਤਹੁਏ ॥ ਇਤਇਸਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਕ੍ਰਿਗ
 ਸਮਾਏਸਨਾਅਸਰਗਯਾ ॥ ਇਹ ਵਸਿਓਵਾਚਾ ॥ ਇਹਿ ॥ ਤੇਰਾਮਜੀਕਾਲਾਅਰਭਿਗਦੋਨੋ
 ਮੰਦਾਚਲਪਰਬਤਸਿਉਉਤਰਤੇਭਏਭੂਮਵਿਖੇ ॥ ਜਹਾਪੁੜਬੈਠਾਬਾਤਹਾਚਲੇ ॥ ਮਹਾਸੁੰਦਰ
 ਇਸਥਾਨਬਨਬਗਿਚੇਬਾਵਲੀਆਲੀਘਤੇਦੇਵਤੇਵਿਦਿਆਪਰਾਅਪਸਰਹੁਕੀਕ੍ਰੀੜਾਕੇ
 ਇਸਥਾਨਲੀਘਤੇਗਏ ॥ ਕਲਪਬਿਰਛਾਦਾਰਬਿਰਛਪਾਰਜਾਤਬਡੇਬਡੇਬਿਛਫੁਲਹੁ
 ਕਰਪੂਰਣਵਾਉਸਾਥਮੇਘਵਤਫੁਲਹੁਕੀਕ੍ਰਪਾਹੋਤੀਹੈ ॥ ਐਸੇਮਹਾਦਿਵਇਸਥਾਨਹੈ
 ਤਿਨਕੋਲੀਘਤੇਆਗੇਗਏ ॥ ਪਾਤਹੁਕੇਅਸਾਨਲੀਘੇ ॥ ਆਗੇਮਿਗਿਚਰਤੇਠਿਰਤੇਦੇ
 ਖੇ ॥ ਹਸਤੀਦੇਖੇਸਿੰਘਹੁਕੇਸੀਬੂਹਦੇਖੇ ॥ ਬਾਂਤਰਦੇਖੇ ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਅਨੇਕਬਨਜੀਵਹੁਕੇਦੇ
 ਖਤੇਭਏ ॥ ਬਡੇਬਡੇਸੁੰਦਰਇਸਥਾਨ ॥ ਛੁਹਾਰੇਖਾਜੂਰਬਾਦੇਮਾ ॥ ਦਿਕਹੁਕੇਬ੍ਰਿਛਹੈ ॥ ਸ
 ਕੁਨੋਕੋਲੀਘਤੇਲੀਘਤੇਤਹਾਗਏ ॥ ਜਹਾਬ੍ਰਹਮਣਸਹੀਰਸਾਬਤਪੁਕਰਤਾਥਾਨੀਗਾਜੀਕੋਕਿ
 ਨਾਰੇਪਰਸਮਾਧਵਿਖੇਇਸਿ ॥ ਤਤਿਸਕੋਦੇਖਤੇਭਏ ॥ ਮਨਹੁਪੀਜੋਮਿਗਹੈਸੋਅਚਲਹੋਕਾਰਵਿ
 ਸ਼ਾਮਕੋਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਹੈ ॥ ਜੈਸੇਚਿਰਕਾਲਕਾਥਕਾਰਿਹਪ੍ਰਜੀਤਵਿਸ਼ਾਮਕੋਪ੍ਰਾਪਤਭਏ

ਤੈਸੇ ਵਿਸਾਮ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਅਨੇਕ ਜਨ ਮਹੁ ਕੀ ਚਿਤ ਵਨਾ ਕੁੰਟਕਤਾ ਅਬਤ ਪਾਵਿਖੇ ਲਾਗਾ ਹੈ ॥ ਅ
ਗ ਵਿਸਾ ਤਵ ਨ ਭਾਇਆ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਚਕੂ ਕੁਮਤਾ ਠਹਿਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਠਹਿਰ ਗਾਇਆ ਹੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ
ਮਹਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਆਵਰਤਾ ਸਿਉ ਨਿਕ ਸਕ ਰਏ ਕਾਂਤ ਇਸਿ ਤਭਾਇਆ ਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਹੁਅੰ
ਰ ਮਨ ਕੀ ਚਿਤਾਂ ਕੰ ਤਿਆਗ ਕ ਰ ਨਿਰਵਿਕਲ ਪਸਮਾ ਪਾਵਿਖੇ ਇਸਿ ਤਭਾਇਆ ਹੈ ॥ ਇ
ਸਾ ਵਰ ਕੀ ਨਿਆਈ ਅਚਲ ਭਾਇਆ ਹੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਦੁਖ ਆਪ ਅਗ ਵਿਆਪਤਿ ਨ ਤੇਰਤ ॥ ਅ
ਰ ਸੰਪੂਰਣ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਲਪ ਨਾ ਜਾਲ ਤੇ ਮੁਕਤ ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਆ ਹੈ ॥ ਕੈਸਾ ਪਦ ਹੈ ॥ ਅਨੰ
ਦ ਅਗ ਵਿਸਤ ਹੈ ॥ ਅਬ ਗਾਗ ਦੂਖ ਤੇਰਤ ਹੋ ਕ ਰਇਸਿ ਤਭਾਇਆ ਹੈ ॥ ਹੋ ਏ ਅਰ ਉਪਾ ਦੇ ਜੋ ਵਿ
ਕਾਰ ਹੋਤਿ ਨ ਤੇਰਤ ॥ ਅਰ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲ ਪਤੇਰਤ ॥ ਪ੍ਰਬੋਧ ਰੂਪ ਉਦਰ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤਿ ਸ
ਥਿਤ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕ ਰ ਕਾਲ ਕਤਾ ॥ ਹੋਰਿ ਗਦੇਖ ਸਮਾਪਤਿ ਖੋਇਸਿ ਤ ਹੈ ॥ ਅਬ ਜਗਾਈ ਐ
ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੇਘ ਕੀ ਨਿਆਈ ਬਡੇ ਸਬਦ ਕ ਰ ਕਤਾ ਕਾਲ ਭਗਵਾਨ ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਕੀ ਕਲਾ ਫੁ
ਰੇਣ ਕ ਰ ਅਰਥਾ ਹਰ ਸਬਦ ਕ ਰ ਸੁਕੁ ਜੀ ਜਾਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਮੇਘ ਕੇ ਸਬਦ ਕ ਰ ਮੋਰ ਜਾਗੇ ॥ ਅ
ਰ ਉਨ ਮੀਲਤ ਨੇੜ ਹੁਕ ਰ ਕਾਲ ਅਰ ਭ੍ਰਿਗ ਕੰ ਅਪਣੇ ਆਗੇ ਦੇਖਤ ਭਾਇਆ ਪਰਮ ਗਿਆ
ਨ ਰੂਪ ॥ ਅਰਥਾ ਇਹੋ ਕਾਲ ਅਰ ਭ੍ਰਿਗ ਕੰ ਪਛਾਨਤਾ ਨਥਾ ॥ ਤਬ ਦੇਖਿ ਦੋ ਨੋ ਕੇ ਸਮਾ ਅਕਾਰ

ਕਹਾ

ਹੈ॥ ਅਰਬਡੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਅਰਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੋਂ ਵੈ॥ ਮਹਾਉ॥ ਜਲ ਅਰਉ ਦਾਗ ਅ
 ਤਮਾ ਪ੍ਰਬੋਧ ਰੂਪ ਦੇਖਤ ਭਇਆ॥ ਜੈਸੇ ਵਿਸਨ ਜੀ ਅਰਸ ਦਾ ਸਿਵ ਜੀ ਤੋਂ ਵੈ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਖਕ ਰਉਠ
 ਘੜਾ ਧੁਆ॥ ਅਰਪੀਤ ਪੁਰਬ ਕਰਨ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰੀ॥ ਅਰਮੈਰੇ ਬਡੇ ਰਾਗ ਹੈ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਤ ਹੁਕੇ ਰਨ
 ਇਸ ਇਸਾਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਹੈ॥ ਬਡੁ ਕੁਨਿਸ਼ ਤਾਕ ਰਕੇ ਅਕੁ ਕੁਕੀਆ॥ ਏਕ ਸਿਲਾ ਪਰੀ
 ਥੀ॥ ਤਬ ਦੇਨੋ ਉਸ ਪਰ ਬੈਠ ਗਏ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਮੇਰ ਕੀ ਪੀਠ ਉਪ ਰਬ੍ਹਾ ਮਾ ਬਿਸਨ ਸਿਵ ਜੀ ਬੈਠ ਤੋ ਹੈ
 ਤੈਸੇ ਸਿਲਾ ਕੇ ਸਿੰਘਾ ਨ ਪਰ ਬੈਠੇ॥ ਤਬ ਬਸ ਦੇਵ ਬ੍ਰਹਮਣ ਨਾਮਾ॥ ਜੋ ਸੁਕੁ ਹੈ ਤਪ ਕੇ ਸੰਜੋਗ ਤੇ ਤਿਸ
 ਕਾ ਨਾਮ ਸਾਂਤਤ ਪਾਭੁਇਆ॥ ਤਿਸ ਤਪ ਸੀਸਾਂਤ ਅਰ ਰਿਦ ਅੰਗ ਸਵਰਨ ਕਾਲਾ ਅਰ ਭ੍ਰਿਗ ਕੈ ਕਰੇ॥
 ਤੇ ਪ੍ਰਭੋਤੁ ਮਾਰਾ ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਮੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਅਰ ਸਾਂਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਤੁਮ
 ਸੂਰਜ ਅਰਚੰਦ੍ਰਮਾ ਏਕ ਠੇਠੇ ਰੇ ਅਸਮਾ ਏਤੋ॥ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰੇ ਕਰਕੇ ਅਰਤ ਪੁਕਰਿ ਕੈ ਅਰਗਿ
 ਆਨੁ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆ॥ ਦਿਕ ਕਰਕੇ ਭੀਮ ਨ ਕਾਮੋ ਹਨਿ ਵਰਤ ਤੋਣਾ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਸੋਤੁ ਮਾਰੇ
 ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਕਾਮੋ ਹਮੇਗਨ ਸਟ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਤੇ ਸਾਧੋ॥ ਐਸਾ ਸੁਖ ਈਸੁਰ ਜਕ ਰਕੇ
 ਭੀਨ ਹੀ ਪਾਪਤ ਤੋਤਾ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਵਰਖਾ ਕਰ ਭੀ ਐਸਾ ਨਹੀ ਸੁਖ ਪਾਪਤ ਤੋਤਾ॥ ਜੈਸਾ ਸੁਖ ਮਹਾਪੁ
 ਰਖ ਹੁਕੇ ਦਰਸਨ ਕਰਿ ਤੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਦਰਸਨ ਕਰਹ ਮਾਰਾ ਮੋਹ ਨਸੁ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ॥

ਗਿਆਨਕਾਸੁਰਜੁਅਰਚੰਦ੍ਰਮਾਰੋ ॥ ਹੋਰਖੀਸੁਰਤੁਮਹਾਰਾਇਸਾਨਪਾਵਿਤ੍ਰਕੀਆਰੈ ॥ ਮੈ
 ਸਾਂਤਾਅਤਮਾਹੁਅੰਤੋ ॥ ਤੁਮਕੈ ਨਤੋ ॥ ਜੋਐਸੇਪ੍ਰਕਾਸਹੁਪਉਦਾਰਾਅਤਮਾਸੁਰਜਅਰਚੰਦ੍ਰਮਾ
 ਕੀਨਿਆਈਮੇਰੇਆਸਪਰਾਏ ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜਬਿਜਨਮਾਂਤਰਕੇਖੁੜਕ੍ਰਿਗਜੀਕੋ
 ਕਹਾ ॥ ਤਬਕ੍ਰਿਗਜੀਕਹਾਹੇਸਾਧਤੂੰਆਪਕੰਹਸਮਰਣਕਰੋ ॥ ਜੋਕੋਨਪੈ ॥ ਅਗਿਆਨੀਤੋ ਨ
 ਹੀ ॥ ਤੂੰਪ੍ਰਬੋਧਾਅਤਮਾਰੈ ॥ ਜਬਾਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕ੍ਰਿਗਜੀਕਹਾ ॥ ਤਬਉਨਮੀਲਤਲੋਚਨਤੋਕਰ
 ਉਹਧਿਆਨਵਿਖੇਜੁੜਗਇਆ ॥ ਏਕਮਹੁਰਤਾਵਿਖੇਸਭਆਪਣਾਬ੍ਰਿਤਾਂਤਦੇਖਲੀਆ ॥ ਵੇ
 ਖਕਰਨੇਤ੍ਰਬੋਲੇਅਰਵਿਸਮੈ ॥ ਵਾਨਤੋਕਰਹਸਤਾਭਇਆ ॥ ਅਰਕਹਾਈਸੁਕ੍ਰੀਨੇਤਵਿਚ
 ਤਰੁਪੈ ॥ ਇਸਕੇਵਸਿਹੁਆਮੈਬਡੇਕ੍ਰਮਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਹੁਅੰਤੋ ॥ ਜਗਤਹੁਪਚਕ੍ਰਪਰਾਮਾਰੂੜ
 ਹੁਆਅਨੰਤਜਨਮੈ ॥ ਵਿਖੇਕ੍ਰਮਾਰੋ ॥ ਤਿਨਸਭਨੇ ਕੰ ॥ ਸਮਰਣਕਰਕੇਅਸਚਰਜਮਾਨਤੋਤਾ
 ਹੋ ॥ ਮੈਬਤੁਤਦੁਖਭੋਗੈ ॥ ਅਰਾਨੇਕਅਵਸਾ ਭੋਗੀਆਹਤੋ ॥ ਸੁਰਗਵਿਖੇਰਹਾਤੋ ॥
 ਮੰਦਾਰਕਲਪਾਕ੍ਰਿਛੁਕੇਨੀਚੇਰਹਾਤੋ ॥ ਸੁਮੇਰਕੈਲਾਸਆਦਿਕਕੁੰਜੈ ॥ ਬੰਨੇ ਵਿਖੇਰਹਾਤੋ ॥
 ਅਨੇਕਇਸਾਨਹੁ ਵਿਖੇਐਸਾਪਦਾਰਥੁਪਾਵਣੇਕਾਨੀਜੋਮੈਨਹੀਪਾਇਆ ॥ ਐਸਾਕੋਉਕਾ
 ਰਜਨੀਜੋਮੈਨਹੀਕੀਆ ॥ ਐਸਾਕੋਉਇਸਟਾਮਨਿਸਟਾਸੁਰਗਨਰਕਪਦਾਰਥਨੀਜੋਮੈਦੇਖਿ

ਆਨਹੀ॥ ਅਬ ਜੋ ਕਛੁ ਜਾਨੇ ਜੋਗੈ ਸੋ ਮੈ ਜਾਨਿਆ ਹੈ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਪਾਵੇ ਜੋਗ ਥਾਸੇ ਮੈ ਪਾਇਆ
 ਹੈ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਦੇਖੇ ਜੋਗ ਥਾਸੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ॥ ਅਬ ਮੈ ਆਤਮ ਤਤ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਂਤ ਵਾਨੁ ਆਇ॥ ਸੰਕ
 ਲਪਕ੍ਰਮ ਮੇਰਾ ਨਸ੍ਰੁ ਤੋ ਗਇਆ ਹੈ॥ ਅਬ ਚਲੀਏ ਜਹਾਂ ਮੰਦ੍ਰਾ ਚਲ ਪਰਬਤ ਉਪਰ ਮੇਰਾ ਸਰੀ
 ਰ ਪੜ੍ਹਾ ਹੈ ਸੁਕਾ ਹੁਆ॥ ਏਭ ਗਵਨ ਅਬ ਮੁਝ ਕੋ ਇਛਾ ਕਛੁ ਨਹੀ॥ ਆਵਣਾ ਅਰਜਾ ਲਾਏ
 ਅਰਉ ਪਾਏ ਮੁਝ ਕੋ ਕਛੁ ਰਹਾ ਨਹੀ॥ ਤਬਾ ਪਿਨੇਤ ਕੀਰਚਨਾ ਦੇਖ ਕਰਕਹਿ ਤਾਏ॥ ਜੋ ਬੋ
 ਪਵਾਨ ਹੈ॥ ਸੋ ਕ੍ਰਿਆ ਆਚਾਰ ਵਿਖੇ ਚਰਤੇ ਹੈ॥ ਆਗੇ ਜੈ ਸੇ ਇਛਾ ਹੈ ਵੈ ਤੈ ਸੇ ਕਰੀਏ॥ ਬੋਧ
 ਵਾਨ ਉਸੀ ਅਚਾਰ ਕੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਤਾਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਅਚਾਰ ਕੋ ਗਿ
 ਹਣ ਕਰਕੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰੈ॥ ॥੧੬॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਇਸ਼ਥਿਤ ਪ੍ਰਕਟੇ ਨਾਰਾਯਣ ਜਨ
 ਮਤਰਵਰਨਨਾਮ ਸਰਗ॥ ਵਸਿਓ ਵਾਚ॥ ॥ ਹੇਰਾ ਅਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ
 ਕੇ ਤੀਨ ਆਕਾਸਾਦੁਰਗ ਕੋ ਉਡੇ॥ ਸੀਘਰੀ ਮੇਘ ਮੰਡਲ ਕੋ ਲੀਘ ਕਰਿ ਸਿਧੀ ਕੇ ਮਾਰਗ ਸਿਉ
 ਮੰਦ੍ਰਾ ਚਲ ਪਰਬਤਾਦੁਰ ਨਕੀ ਕੰਦ੍ਰਾ ਉਪਰ ਆਨ ਇਸਥਿਤ ਭਏ॥ ਤਬ ਪੁਰਬ ਜੋ ਸੁਕ੍ਰਕਾਸਰੀਰ ਥਾ
 ਤਿਸ ਕਉ ਦੇਖਤੇ ਭਏ॥ ਬ੍ਰਹਮਣਤਪਸੀਕਹਾਹੇ ਤਾਤ ਮੇਰਾ ਪੁਰਬ ਸਰੀਰ ਦੇਖੇ॥ ਜੋਤੁ ਮਕਰਿ ਬਹੁ
 ਤਪਾਲਨ ਕੀਆ ਥਾ॥ ਕਪੂਰ ਚੰਦਨ ਸੁਰੀਧ ਕਰ ਅਰਾਦਿਵ ਫੁਲ ਪਦਾਰੰਗੁ ਕਰ ਸੋਭਨ ਕੀਆ ਥਾ॥ ਫੁ

ਲੇ ਕੀਸਿਹਜਾਪ ਰਸੈ ਨ ਕਰਤਾਥਾ ਸੋ ਅਬਸਾਟੀਧੁੜਕ ਰਲਪੇਟਿਆਪੜਾਹੈ ਅਰਸੁਕਰਾ
 ਇਆਹੈ ਜੋਸਰੀਰਦੇਵਇਸਤੀਅਹੁਕਰਸੇਵਤਥਾ ਦੇਖਦੇਖਕ ਰਮੋਤਤੋਤੀਆਥੀ ਅਰਸੁਕੁਲ
 ਮਾਲਾਕੰਠਵਿਖੇਸੋਰਤੀਆਥੀ ਮਾਨੋਤਾਰਿਅਹੁਕੀਪੰਕਤਹੈ ਸੋਸਰੀਰਪੰਥਵੀਉਪਰਿਗਿ
 ਰੁਪੜਾਹੈ ਨੰਦਨਬਨਵਿਖੇਇਸਨੇਅਨੇਕਭੋਗਭੋਗੇਹੈ ਅਰਇਸਕੰ ਮੈਆਤਮਹੁਪਜਾਣ
 ਕਰਪੁਸੁ ਕਰਤਾਥਾ ਸੋਅਬਸੁਝਕੰਠਿਅੰਨਕਭਾਸਤਾਹੈ ਜੋਸਰੀਰਦੇਵਅੰਗਨਾਕੇਸਾਥਮਿ
 ਲਤਾਥਾ ਅਹਤਿਨਕਾਰਕੇਗਾਗਵਾਨਹੋਤਾਥਾ ਸੋਤਿਨਕੀਚਿੰਤਾਤੇਰਹਤਸੁਕਿਗਇਆਹੈ ਜਿਨਤੁ
 ਜਿਨੋ ਬਿਲਾਸੀ ਕੰ ਹਾਤਾਥਾਤਿਨੋ ਤਿਨੋ ਭਾਵਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾਥਾ ਅਬਤੋਮਹਾਬਿ
 ਕੁਲਭੈਆਨਕਜੈਸਾਭਾਸਤਾਹੈ ਜਿਸਕੰ ਆਤਮਹੁਪਮੈਜਾਣਤਾਥਾ ਤਿਸਵਿਖੇਅਹੰਕਾਰਕੇਬਿ
 ਲਾਸਕਰਤਾਥਾ ਜਿਸਸਰੀਰਵਿਖੇਫੁਲਕਮਲਪੜਤੇਥੇ ਅਰਤਾਰਾਗਣਪ੍ਰਕਾਸਤੇਥੇ ਤਿਸਤਨ
 ਵਿਖੇਕੀੜੀਆਠਿਰਤੀਆਹੈ ਜੋਸਰੀਰਦੇਵਤਦੁਰਨਵਤਸੁੰਦਰਪ੍ਰਕਾਸਹੁਪਥਾ ਜਿਸਕੰ
 ਦੇਖਕ ਰਦੇਵਅੰਗਨਾਮੋਤਤੋਤੀਆਥੀ ਸੋਧੁਪਕਰਸੁਕਾਭਿ ਆਨਕਭਾਸਤਾਹੈ ਸਕੁਗੁ
 ਦੁਇਸਕੰ ਛੋਡਗਏਹੈ ਮਾਨੋਬਿਰਕਤਾਆਤਮਾਭਇਆਹੈ ਸਬਦਸਪ੍ਰਸਹੁਪਰਸਰੀਧਇ
 ਨਤੇਮੁਕਤ ਨਿਰਵਿਕਲਪਸਮਾਪਵਿਖੇਇਸਿ ਤਭਇਆਹੈ ਹੋਸਰੀਰਤੂੰਅ ਦਿਸੁ ਤਨਕੰ ਪ੍ਰਾ

ਪਤਿਭਇਆਹੈ ॥ ਅਥਿਤੇਰੇਵਿਖੈਭੋਗਕੋਉ ਨਹੀ ॥ ਚਿਤਰੂਪੀਥੈਤਾਲਤੇਰੇਵਿਖੇਸਾਂਤਿਹੈ ॥ ਗਇ
 ਆਹੈ ॥ ਆਵਣੇਜਾਣੇਤੇਰਤਵਿਸ਼ਾਂਤਵਨਹੁਆਹੈ ॥ ਸਰਕਲਪਨਾਤੇਰੀਨਸਟਭਈਹੈ ॥ ਸੰਕਲਪ
 ਜਾਲਮਿਟਗਏਹੈ ॥ ਸੁਖਸਾਥਸੋਇਆਹੈ ॥ ਚਿਤਰੂਪਮਰਕਟਤੇਰਤਸਰੀਰਰੂਪਾਭ੍ਰਿਛਠਹੈ
 ਗਇਆਹੈ ॥ ਕਾਟਣੇਤੇਰਤਭਇਆਹੈ ॥ ਸਭਅਨਰਥੈ ॥ ਤੇਰਤਪਹਾੜਕੀਨਿਆਈਅਚਲਭ
 ਇਆਹੈ ॥ ਇਤਦੇਤਅਬਸਰਬਦੁਖੈ ॥ ਤੇਰਤਪਰਮਾਨੰਦਵਿਖੇਇਸਥਿਤਭਇਆਹੈ ॥ ਤੇਸਾਧੇ
 ਸਭਅਨਰਥੈ ॥ ਕਾਕਾਰਣਚਿਤਹੈ ॥ ਜਬਲਗਚਿਤਸਾਂਤਨਹੀਹੋਤਾ ॥ ਤਬਲਗਜੀਵਕੈ ॥ ਅਨੰਦ
 ਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾ ॥ ਜਬਅਮਨਸਭਪਦਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ ॥ ਤਬਸਹਾਆਪਵਿਆਪਜਗਤਕੇ
 ਦੁਖੈ ॥ ਕੈ ॥ ਤਰਕ ॥ ਗਵਿਗਤਜੂ ॥ ਰਪਰਮਾਨੰਦਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ ॥ **ਰਮੋਵਾਰਾ ॥**
 ਤੇਭਗਵਨਸਰਬਪਰਮਹੁਕੇਵੇਤਾਭ੍ਰਿਗਕਾਜੋਪੁਤ੍ਰਬਾ ॥ ਤਿਸਨੇਤੋਅਨੇਕਸਰੀਰਧਾਰੇ ॥ ਅਰਭੋਗ
 ਭੋਗੇਬੇਬਹੁਰਬਹੁਰ ॥ ਅਰਭਿਗਤੇਜੋਉਤਪਤਿਭਇਆਥਾਸਰੀਰ ॥ ਤਿਸਕਉਬਹੁਤਪਰਵੇਦ
 ਨਕਰੀ ॥ ਅਰਭੈ ॥ ਰਹੁਕੈ ॥ ਚਿਤਵਨਕੀਆਸੋਕਿਆਕਾਰਣਹੈ ॥ **ਵਸਿਓਵਾਰਾ ॥** ॥ ਰੇਰਾਮ
 ਜੀਸੁਕ੍ਰੀਜੋਸੰਬੇਦਨਕਲਨਾਥੀਸੋਜੀਵਭਾਵਕੋਪ੍ਰਾਪਤਭਈਥੀ ॥ ਸੋਕਰਮਆਤਮਕਹੋਕ ॥ ਰਉਪ
 ਜੀਥੀਭ੍ਰਿਗਤੇਸੋਸੁਤੁ ॥ ਆਦਜੋਪ੍ਰਥਮਪਰਮਾਤਮਤਤਤੇਚਿਤਕਲਾਫੁਰੀਹੈ ॥ ਸੋਭੁਤਾਕਾਸਕੈ ॥

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਈ ਹੈ ਉਹੀ ਵਾਤ ਕਲਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤੋਂ ਕੇ ਰਪਾਨ ਅਪਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਰਗ ਕਾਰਕੇ ਭ੍ਰਿਗ
ਕੇਰਿ ਦੇ ਵਿਖੇ ਪਵੇ ਸਕਰਤਿ ਭਈ ਬੀਰਜ ਕੇ ਇਸ ਬਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਕ ਰਗਰਭ ਮਾਰਗ ਸਿਉ ਉ
ਤਪਤਿ ਭਈ ਕ੍ਰਮਕ ਰਕੇ ਵਡੀ ਹੁਈ ਵਿਦਿਆ ਅਰਥੁ ਸੰਪੰਨ ਸੁਕ੍ਰ ਸਰੀਰ ਹੋਤ ਭਇਆ ਤਿ
ਸਕੈ ਜੋ ਚਿਰ ਕਾਲ ਸੇਵਨ ਕੀਆ ਥਾ ਤਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਉਸੀ ਕੇ ਪਰਦੇ ਵਨਾ ਕਰੀ ਜਦ ਪਵੀਤ
ਰਾਗ ਅਰੁ ਨਿਰਇ ਛਤ ਥਾ ਤੈ ਭੀ ਚਿਰ ਕਾਲ ਕਾ ਜੋ ਅਭਿਆਸ ਕੀਆ ਥਾ ਸੋਈ ਫੁਰਾਇਆ
ਹੋਗਾ ਮਜੀ ਗਿਆ ਨੀ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਅਗਿਆ ਨੀ ਹੋਵੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਨੇਕਾਤੁ ਲਿਹੋਤਾ ਹੈ ਪਰੁ ਸਕਤਾ
ਰਾਸਕਤ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਸਾਸਕਤ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਤਾ ਹੈ ਅਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਖੇ ਬੰਧ
ਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਹੈ ਸੋ ਮੋਖ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ ਸੋ ਦਾਰੀਦ੍ਰੀ ਹੈ ਜੈ ਸੇਬ ਨ ਵਿ
ਖੇ ਜਾਲ ਮੋ ਪੰਛੀ ਠਸਤਾ ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਲਊ ਕ ਕ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਖੇ ਬੰਧ ਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ
ਵਿਵਹਾਰ ਜੈ ਸੇ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਵਾਸਨਾ ਰਹਤ ਸੋ ਨਿਰਬੰਧ ਹੈ ਵਾਸਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਭੇਦ ਹੈ ਜਬ
ਲਗਾ ਸੁਖ ਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰਦੁਖ ਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪਰ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਦੇ ਨੇ ਵਿਖੇ ਸਾਂਤ ਬੁਧ ਰਹਤਾ ਹੈ
ਅਗਿਆਨੀ ਹਰਖ ਸੋਕ ਕਰਤ ਪਾਇ ਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੈ ਸੇ ਬੰਭੇ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਬਜਲਾ ਵਿਖੇ ਪੜਤਾ
ਹੈ ਸੋ ਜਲ ਕੇ ਹਲ ਦੇ ਕ ਰਹਲਤਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਪਰੁ ਸ ਰੂਪ ਤੇ ਇਸ ਬਿਰਹੀ ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਗਿਆਨੀ ਸੁ

ਖਦੁਖਵਿਖੇਸੁਖੀਦੁਖੀਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਅੰਤ ਰਜਿਉਕਾਤਿਉਹੀਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਕਾਪਤਬਿੰਬਜਲ
 ਵਿਖੇਹਲਨੇਕ ਰਹਲਤਾਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਸੁਰੁਪਤੇਜਿਉਕਾਤਿਉਹੈ॥ ਅਗਿਆਨੀਬਾਹਜਤੇਤਿਆ
 ਗਕਰਤਾਹੈਕ੍ਰਿਆਕਾਤੈ॥ ਭੀਬੰਧਰਹਤਾਹੈ॥ ਗਿਆਨਵਾਨਕ੍ਰਿਆਕਰਤਾਹੈਤੈ॥ ਭੀਮੋਖਰੁਪਹੈ
 ਬੁਧਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁ॥ ਅੰਤਹੋਕਰਣਜੋਜਨਤਮਧਰਮਾਵਿਖੇਬੰਧਮਾਨਹੈ॥ ਬਾਹਜਕਰਮਇੰਦ੍ਰੀਅ
 ਹੁਕਰਿਮੁਕਤਿਹੈਤੈ॥ ਭੀਬੰਧਨਮੋਹੈ॥ ਅਰਬੁਧਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕਰਮੁਕਤਹੈ॥ ਕਰਮਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁ
 ਕਰਿਬੰਧਾਭਾਸਤਾਹੈਤੈ॥ ਭੀਮੁਕਤਰੁਪਹੈ॥ ਜੋਸਰਕਿਰਆਕੋਤਿਆਗਬੈਠੈ॥ ਅਗਅੰਤਰਜ
 ਗਤਕੀਸਤਾਹੈ॥ ਭਾਵੇਕਛੁਕਰੈਉਤਬੰਧਨਮੋਹੈ॥ ਅਰਬਾਹਜਭਾਵੈਕੈਸਾਵਿਵਹਾਰਕਰੇਅੰਤ
 ਰਤੇਅਦ੍ਵੈਤਗਿਆਨਹੈ॥ ਤੈ॥ ਉਹਮੁਕਤਰੁਪਹੈ॥ ਤਿਸਕੈ॥ ਕਰਮਬੰਧਨਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਤਾਤੇਹੈ
 ਰਾਮਜੀਸਭਕਾਰਜਕੈ॥ ਕਰੈ॥ ਅੰਤਰਤੇਸੁਨਹੈ॥ ਸਰਬਈਖਣਾਤੇਰਹਤਾਅਤਮਪਦਵਿ
 ਖੋਇਸਥਿਤਹੋਵੈ॥ ਆਪਣਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਵਿਵਹਾਰਕੈ॥ ਕਰੈ॥ ਇਹਸੰਸਾਰਰੁਪਸਮੁਦ੍ਰੁਪੈ॥ ਤਿ
 ਸਵਿਖੇਆਧਵਿਆਧਰੁਪਟੋਟੈ॥ ਅਤੰਅਰਮਸਰੁਪਹੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਗਿਕ੍ਰਿਆਹੈ॥ ਸੋਅ
 ਧਰਿਤੇਅਧਰਿਕੈ॥ ਜਾਤਾਹੈ॥ ਤਾਤੇਸੰਸਾਰਕੇਭਾਵਵਿਖੇਮਤਾਇਸਥਿਤਹੋਵੈ॥ ਸੁਧਬੋਧਆ
 ਤਮਸੁਭਾਵਵਿਖੋਇਸਥਿਤਹੋਵੈ॥ ਤੂੰਬ੍ਰਹਮਹੈਸੁਧਹੈਸਰਬਾਤਮਾਹੈ॥ ਨਿਰਵਿਕਾਨਿਰਾਕਾਰ

ਆਤਮਪਦਵਿਖੇਜੋਇਸਥਿਤਹੈ ॥ ਤੇਨਕੰ ਨਮਸਕਾਰਹੈ ॥੧੫॥ ਇਤਸ੍ਰੀਇਸਥਿਤਪ੍ਰਕਾਰੇ
ਸੁਕ੍ਰਪ੍ਰਥਮਜੀਵਨੇਨਾਮਸਰਗਤਾ ॥ ਦਸਿਏਵਾਚਾ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜਬਸੁਕ੍ਰਸਰੀਰਕੰ
ਵਰਨਨਕੀਆ ॥ ਅਰਵਿਕਗਲਰੂਪਦੇਖਕਰਉਸਵਿਖੇਤਿਆਗਬੁਧਕਰੀ ॥ ਤਬਕਾਲਭਗਵ
ਨਸੁਕ੍ਰਕੇਬਚਨੈ ਕੰ ਨਮਾਨਕਰਿਗੰਭੀਰਬਾਣੀਸਿਉਬੋਲਤਭਇਆ ॥ ਕਾਲੇਵਾਚਾ ॥
ਹੇਸੁਕ੍ਰਤੁਇਸਤਪਰੁਪੀਸਰੀਰਕੰ ਤਿਆਗ ॥ ਅਰਭ੍ਰਿਗਕਾਪੁਤਜੋਸਰੀਰਹੈਭਾਰਗ੍ਰ ॥ ਤਿਸਕੰ ਅੰ
ਗੀਕਾਰਕਰਾ ॥ ਜੈਸੇਗਜਾਦੇਸਦੇਸਾਂਤਰਕੰ ਕ੍ਰਮਤਾਅਪਣੇਨਗਰਵਿਖੇਆਵਤਾਹੈ ॥ ਤੈਸੇਤੁਇਸਸ
ਰੀਰਵਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰ ॥ ਕਾਹੇਤੇਜੋਭਾਰਗ੍ਰ ॥ ਤਨਸਾਥਅਸਰਹੁਕਾਗ੍ਰਹੁਹੋਣਾਹੈ ॥ ਇਹਆਦਪਰਮਾਤ
ਮਾਕੀਨੇਤਹੈ ॥ ਮਹਾਕਲਪਪਰਜੀਤਤੇਗੀਆਰਬਲਾਹੈ ॥ ਜਬਮਹਾਕਲਪਕਾਅੰਤਹੋਵੈਗਾਤਬਭਾ
ਰਗ੍ਰ ॥ ਤਨਨਸ੍ਰ ॥ ਹੋਜਾਵੈਗਾ ॥ ਤੁਝਕੰ ਸਰੀਰਕਾਗ੍ਰਿਹਣਬਹੁ ਫੁਨਹੋਵੈਗਾ ॥ ਜੈਸੇਗਸਸੁਕੇ
ਪੁਤਪਗਿਫੁਪਤਤਾਹੈ ॥ ਤੈਸੇਪ੍ਰਬੰਧਬੇਗਕੇਪੁਰਣਹੁ ॥ ਏਤੇਤੇਰਾਸਰੀਰਗਿਫੁਪਫੇਗਾ ॥ ਅਰਸਰੀਰ
ਕੋਹੋਤੇਜੀਵਨਸੁਕਤਿਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਅਚਾਰਵਿਖੇਵਿਚਰੈ ॥ ਤਗਾ ॥ ਤਾਤੇਤੁਮਸੁਕ੍ਰਸਰੀ
ਰਸਾਥਦੈਤਹੁਕੇਮਹਾਗ੍ਰਹੋਕਾਗ੍ਰਇਸਥਿਤਹੋਵੈ ॥ ਇਹਈਸੁਰਕੀਨੇਤਹੈ ॥ ਤਾਤੇਇਸਸਰੀਰ
ਕੰ ਤਿਆਗਕਰਭਾਰਗ੍ਰ ॥ ਸਰੀਰਵਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰ ॥ ਅਬਯਮਜਾਤੇਹੈ ॥ ਤੁਮਦੋਨੋਕਾਕਲਿ

ਆਣਹੋਵੈ ਤੁਮਾਪਣੇ ਵਾਂਙਤਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ ॥ ਵਸਿਓ ਵਾਰਾ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਕਾਲਭਗ
 ਵਾਨਐਸੇਕਹਿਕਰਦੇਨੋਉਪਰਪੁਤਪਡਾਰੇ ॥ ਅਰਾਮੀਤਾਰਧਿਆਨਹੋਗਏ ॥ ਤਬਤਪਸੀਨੇਤਜੋ
 ਠੋਭਵਤੀ ਤਿਸਕੋ ਵਿਚਾਰੇਲਾਗਾ ॥ ਜੋਕਿਆਹੋਣਾਹੈ ॥ ਵਿਚਾਰਕਰਦੇਖਤੇਭਏਜੋਕਾਲ
 ਭਗਵਾਨਕਹਾਂਹੋਸੋਤੈਸੇਹੀਹੋਣਾਹੈ ॥ ਐਸੇਵਿਚਾਰਕਰਜੋਮਹਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਪੁਸਰੀਰਥਾਤਿਸਵਿਖੇਪ੍ਰ
 ਵੇਸਕੀਆ ॥ ਅਰਤਪਸੀਬ੍ਰਹਮਣਕਾਦੇਹਤਿਆਗਦੀਆ ॥ ਜੈਸੇਬਸੰਤਰਿਤੁਵਿਖੇਵਲੀਮੋਰਸ
 ਪ੍ਰਵੇਸਕਰਤਾਹੈ ॥ ਤੈਸੇਭਾਰਗ੍ਰਾਤਨਮੋਪ੍ਰਵੇਸਕੀਆ ॥ ਜੈਸੇਸਰਪਕੁੰਜਕੀ ਤਿਆਗਤਾਹੈ ॥ ਤੈਸੇਤਪ
 ਸੀਸਰੀਰਕਾਤਿਆਗਕੀਆ ॥ ਤਬਉਸਸਰੀਰਕੀਸੋਭਾਜਾਤੀਰਹੀ ॥ ਕੰਪਕੰਪੀਪ੍ਰਥਵੀਪਾਰਗਿ
 ਰਿਪੜਾ ॥ ਜੈਸੇਮੂਲਕੇਕਾਟੇਤੇਵਲੀਗਿਰਿਪੜਤੀਆਹੈ ॥ ਤੈਸੇਉਸਦੇਤਕੇਗਿਰੇਤੇਸੁਕ੍ਰਦੇਹਜੀਵ
 ਕਲਾਸੰਜੁਗਤਹੋਆਈ ॥ ਤਬਭ੍ਰਿਗਜੀਜੀਵਕਲਾਸੰਜੁਗਤਆਪਤੇਉਤਪਤਭਏ ॥ ਮਹਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨੈ
 ਸੋਕੇ ਦੇਖਕਰਉਠਖੜੇਹੁਏ ॥ ਹਾਥਵਿਖੇਜਲਕਾਕੀਮਡਲਲੀਆ ॥ ਮੰਤ੍ਰਵਿਦਿਆਜੋਤੈਪੁਸਟ
 ਕਸਕਤਿਤਿਸਕੋ ਪਾਇਕਰਪੁਤ੍ਰਸਰੀਰਉਪਰਜਲਪਾਇਆ ॥ ਤਿਸਕੇਪਾਵਣੇਤ੍ਰਹਸਭਸਰੀਰਕੀ
 ਨਾਵੀਪੁਸ੍ਟਹੋਆਈਆ ॥ ਜੈਸੇਵਰਖਾਕਾਲਵਿਖੇਮੋਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ ॥ ਜੈਸੇਬਸੰਤਰੁਤਿਵਿਖੇ

ਜਲਕੁ

ਕਮਲ ਨੀਪ੍ਰਫੁਲਤ ਤੋਤੀਆਹੈ ॥ ਤੂੰ ਸੇਸਰੀਰ ਕੀ ਨਾਤੀ ਪੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈਆ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਪਵਨ ਆਵੇ
ਜਾਵੇ ਲਾਗਾ ॥ ਤਬ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋ ਕਰਿ ਨਾਮ ਸਕਾਰ ਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇਸੇ ਘਜਲ ਕਾਰ ਪੁਰਣੁ
ਕਾਰ ਪਰਬਤ ਕੇ ਆਗੇ ਨਿਵੈ ॥ ਤੈਸੇ ਵਿਪਸੰਜੋਗਤ ਨਾਮ ਸਕਾਰ ਕਰਕੈ ਨਿਵਤ ਭਇਆ ॥ ਅਗ ਅਸਨੇ
ਹਕਾਰ ਨੇੜ ਪੁਰਣੁ ਹੁਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਜਲਾ ਸਵਣੇ ਲਾਗਾ ॥ ਪੁਰਬ ਪੁਤ੍ਰ ਕੰ ਦੇਖ ਕਰਿ ਕੰਠ ਲਗਾਇਆ ॥ ਜੋ
ਸੇਗਾਇਤ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਅਸਨੇ ਹਕਾਰ ਕ੍ਰਿਗ ਜੀ ਪੁਰਣੁ ਤੋਗਏ ॥ ਹੋਗਾ ਮਜਬਲਗ ਦੇਹ ਹੈ ਤਬ ਲਗਦੇਹ
ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਗਾਵਤੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੰ ਭੀ ਮਸਤ ਅਸਨੇ ਹਫੁਰਾਇਆ ॥ ਤਬ
ਐਰਤੁ ਕੀਕਿਆ ਬਾਤ ਕਰਣੀ ਹੈ ॥ ਪਿਤਾ ਅਰੁ ਪੁਤ੍ਰ ਦੋਨੋ ਬੈਠ ਗਏ ॥ ਏਕ ਮਹੁਰਤ ਪ੍ਰਜੀਤ ਕਥਾਵਾਰ
ਤਾਚਰਚਾ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਬਹੁਤ ਭਠਕਾਰਤ ਪਸੀਸਰੀਰ ਕੰ ਜਲਾਇ ਦੀਆ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਬੁਧਵਾਨ ਹੈ
ਸੋ ਸਾਸਤਾ ਆਚਾਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਅਨੰਤਰ ਦੋਨੋ ਮੰਦ੍ਰਾਚਲ ਪਰਬਤ ਵਿਖੇ ਇਸ
ਬਿਤ ਹੋਤੇ ਭਏ ॥ ਤਪਕਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਹੈ ਵਪੁਜਿਨ ਕਾ ਅਰਸਾ ਮਕ੍ਰਾਂਤ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਰਜਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀਨਿ
ਆਈ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਉਦਾਰ ਆਤਮਾ ਹੋਕਰ ਉਹਾਰਹਿ ਤੇ ਭਏ ॥ ਸਮੈ ਕਾਰ ਕੇ ਸੁਕ੍ਰਜੀਵੈ
ਤਤੁ ਕੇ ਗੁਰੁ ਹੁਏ ॥ ਅਗ ਕ੍ਰਿਗ ਜੀ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੁਏ ॥ ਤਾਤੇ ਜੋ ਸਭ ਵਿਕਾਰੋਂ ਤੇ ਹਤ ਜੀ

ਵਨਮੁਕਤਿ ਪੁਰਖ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਕੈ ਪੁਜਣੇ ਜੋਗ ਹੈ ॥ ੧੬ ॥ **ਇਤਿ ਬੀ ਇਸ ਬਿਭੁ**
ਕਰਣੇ ਭਾਰਗਵ ਜਨਮਾਂਤ ਵਰਨਨ ਮਸਰਗਤ ॥ ਰਾਮੋ ਵਾਚ ॥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਜੈ ਸੇ ਭ੍ਰਿਗ ਕੇ ਪੁਤ
 ਕੈ ॥ ਇਹ ਪਤ ਭਾ ਫੁਰਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਰਸ ਠਲ ਭਈ ॥ ਅਰਥਾਇ ਹੋ ਜੋ ਸਿਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਅੰ ਰੁ
 ਜੀਵੰ ਹੁਕੈ ॥ ਸਿਧ ਕਿਉ ਨਹੀਂ ਤੋਤੀ ॥ **ਵਸਿਓ ਵਾਚ ॥** ਹੇ ਗਾਮਜੀ ਸੁਕ ਕਾ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਤ ਤੇ ਫੁਰਣਾ
 ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਭਾਰਗਵ ਜਨਮ ਕਾ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਅੰ ਰਜਨਾਮਕ ਰਕ ਲੰਕ ਤਨਹੀ ਭਇਆ ॥ ਸਰਬ
 ਈਖਿਣਾ ਤੇ ਰਤ ਸੁਧ ਚੈਤਨ ਬਾ ॥ ਨਿਰਮਲ ਰਿਦੇ ਵਾਲੇ ਕੈ ॥ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਫੁਰਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸਾ
 ਤੈਸਾ ਸਿਧ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸ਼ੀਖ੍ਹਾ ਹੀ ॥ ਅਰਮਲ ਨ ਰਿਦੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਸਿਧ ਨਹੀਂ ਤੋਤਾ ॥ ਜੈਸੇ
 ਭ੍ਰਿਗ ਪੁਤ੍ਰ ਕੈ ॥ ਮਨੋਰਾਜ ਭ੍ਰਮ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰਕ੍ਰਮਤਾ ਠਿਰਿਆ ਤੈਸੇ ਸਭ ਹੀ ਵਸਤੁ ਰੂਪ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਦ
 ਕਰ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਹੈ ॥ ਜ ਬਿਲਗ ਸੁਰੂਪ ਕਾ ਸਿਖਿ ਤ ਕਾਰਨਹੀ ਤ ਬਲਗ ਜਾਤਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ॥
 ਇਹ ਸੈ ਭ੍ਰਿਗ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਤੁਝ ਕੈ ॥ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ॥ ਮਨੋਰਾਜ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ॥
 ਜੈਸੇ ਬੀਜ ਤੇ ਅੰਕੁਰ ਫੁਲ ਠਲਾ ਅਨੇਕ ਭਾਵ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸਭ ਭੂਤ ਜਾਤ ਕੈ
 ਮਨਕਾ ਭ੍ਰਮਣਾ ਅਨੇਕ ਭ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤੁ ਤੁਝ ਕੈ ॥ ਰਾਸਤਾ ਹੈ
 ਸੋ ਸਭ ਮਨ ਕੇ ਫੁਰਣੇ ਕਾਰੁ ਪੈ ॥ ਮਿਥਿਆ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਨਾਨਤੁ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਅੰ ਰੁਕਛੁ

ਹੁਆਨਹੀ॥ ਏਕਏਕਪ੍ਰਤਿਐਸਾਕੁਮਹੈ॥ ਸਭਸੰਕਲਪਮਾੜਹੈ॥ ਨਕਛੁਓਦੇਤੋਤਾਹੈ॥ ਨਅੰਸਤ
ਹੋਤਾਹੈ॥ ਕਦਾਚਿਤਭੀਕਿਸੀਕੰ॥ ਸਭਮਿਥਿਆਰੂਪਮਾਇਆਮਾੜਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਪਨ
ਪੁਰਸੰਕਲਪਨਗਰਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਅਰਪਰਸਪਰਵਿਵਹਾਰਦਿਸ੍ਹਾਆਵਤੋਹੈ॥ ਅਰੁ
ਹੁਆਕਿਛੁਨਹੀ॥ ਤੈਸੇਇਹਜਾਗਤਕੁਮਭੀਅਗਿਆਨਕਾਰਕੇਦਿਸ੍ਹਾਆਵਤਾਹੈ॥
ਭੂਤਪਿਸਾਚਾ॥ ਦਿਕਜੇਤੇਕਛੁਜੀਵਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਭੀਸੰਕਲਪਮਾੜਸਹੀਰਹੈ॥ ਜੈਸੇਉ
ਨਕੰ॥ ਦੁਖਸੁਖਕਾਭੋਗਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਤੁਮਹਕੰ॥ ਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਹਮਾਰਾਇਹਜਗਤਹੈ॥ ਤੈ
ਸੇਅਨੰਤਜਗਤਪਵੇਵਸਤੇਹੈ॥ ਪਰਸਪਰਅਗਿਆਤਹੈ॥ ਏਕਕੰ॥ ਦੂਜਰਾਨਹੀਜਾ
ਣਤਾ॥ ਜੈਸੇਏਕਇਸ਼ਾਨਾਵਿਖੇਬਹੁਤੇਪੁਰਖਸੈਨਕਰਤੇਹੈ॥ ਤਿਨਕੰ॥ ਮਨੋਰਾਜਸੁਪਨ
ਕੁਮਪਰਸਪਰਅਗਿਆਤਰੂਪਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਇਹਜਗਤਹੈ॥ ਵਸਤੂਤੇਕਛੁਹੁਆਨਹੀ॥
ਕੇਵਲੰਬ੍ਰਹਮਸਤਾਆਪਣੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਜੋਇਸਜਗਤਕੰ॥ ਸਤਜਾਣਤਾਹੈ॥ ਤਿ
ਸਕਾਪੁਰਖਾਰਥਨਸ੍ਹੁ॥ ਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੋਭ੍ਰਾਂਤਕਰਵਸਤੁਰਾਸਤੀਹੈ॥ ਤਿਸਕਾਸੰਮਕਾਗਿਆ
ਨਤੇਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਇਹਜਾਗਤਕੁਮਭੀਦੀਰਘਸੁਪਨਾਹੈ॥ ਚਿਤਰੂਪਹਸਤੀਕੰ॥
ਬੰਧਨਹੈ॥ ਚਿਤਸਤਾਕਾਰਕੇਜਗਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਅਰਜਗਤਸਤਾਕਾਰਕੇਚਿਤਹੈ॥

ਏਕਕੇਨਾਸਪੁਏਤੇਦੋਨੋਕਾਨਾਸਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੋਜਗਤਕਾਂਸਦਭਾਵਨਸੁ ਹੋਜਾਤਾਹੈਤ
 ਬਜਗਤਨਹੀਰਹਤਾ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਏਕਕੇਨਾਸਪੁਏਦੋਨੋਕਾਨਾਸਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਦੋਨੋਕਾਨਾ
 ਸਾਮਾਤਮਾਵਿਚਾਰਕਰਕੇਹੋਤਾਹੈ॥ ਵਿਚਾਰਤਹਉਪਜਤਾਹੈ॥ ਜਗਾਰਿਦਾਨਿਰਮਲਹੋਤਾਹੈ॥
 ਜੈਸੇਉਜਲਵਸਤ੍ਰਪਰਿਕੇਸਰਕਾਰੰਗਸੀਘ੍ਰੀਚੜ੍ਹਿਜਾਤਾਹੈ॥ ਮਲਨਵਸਤ੍ਰਪਰਨਹੀ
 ਚੜ੍ਹਤਾ॥ ਸੋਨਿਰਮਲਚਿਤਤਬਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੋਸਾਸਤ੍ਰਕੇਅਨੁਸਾਰਕ੍ਰਿਆਕਰਤਾਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀ
 ਏਕਏਕਜੀਵਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਅਪਣੀਅਪਣੀਸ੍ਰਿਸ੍ਟਾਹੈ॥ ਮਲਨਚਿਤਕਰਏਕਕੇ ਦੂਸ
 ਰਾਨਹੀਜਾਣਤਾ॥ ਜਬਚਿਤਸੁਧਹੋਤਾਹੈ ਤਬਅੰ ਚੁਕੀਸ੍ਰਿਸ੍ਟਾ ਕੰ ਭੀਜਾਨਲੇਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ
 ਸੁਧਧਾਤਪਰਸਪਰਮਿਲਿਜਾਤੀ॥ ਜਬਇਸਕੰ ਦਿਭਿਆਭਿਆਸਹੋਤਾਹੈਚਿਰਪਰਜੀਤ
 ਤਬਸਭ ਕਛੁਭਾਸਣੇਲਾਗਤਾਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇਜੋਸਭਕਾਅਧਿਸ੍ਟਾਤਾਏਕ॥ ਤਿਸਵਿ
 ਖੇਇਸਾਬਿਤਪੁਏਸਭਕਾਗਿਆਨਹੋਤਾਹੈ॥ **ਰਸੋਦਾਰਾ॥** ਹੇਭਗਵਨਸੁਕ੍ਰਕੰ ਪ੍ਰਿਤਿ
 ਭਾਮਾਤਮਾਭਿੰ ਸਹੁਆਥਾ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਦੇਸਕਾਲਕ੍ਰਿਆਵ੍ਰਵਿਸਕੰ ਦ੍ਰਿੜਹੋਕਰਿਕੇਭਾ
 ਸਿਆ॥ **ਵਸਿਸ਼ਠੋਦਾਰਾ॥** ਹੇਗਮਜੀਜੋਕਛੁਸੁਕ੍ਰਦੇਖਿਆਹੈਜਗਤ॥ ਸੋਅਪਣੇਅਨੁ
 ਭੂ ਰੂਪਭੰਡਾਰਵਿਖੇਮਨਕਰਦੇਖਿਆਹੈ॥ ਜੈਸੇਮੋਰਕੇਅੰਡੇਸਿਉਅਨੇਕਰੰਗਨਿਕਸੇਤਾਹੈ॥

॥

॥

ਤੈਸੇਉਸਕੈ ਅਪਣੇਅੰਤਰਕੁਮਭਾਸਾਇਆਹੈ॥ ਜੈਸੇਬੀਜਸਿਉਪੜਫੂਲਫਲ
 ਟਾਸਨਿਕਸਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਜੀਵਕੈ ਅਪਣੇਅਪਣੇਅਨੁਭੂ ਵਿਖੇਸੀਸਾਰਖੰਡਪੜੇਫੂਰ
 ਤੇਹੈ॥ ਈਹਸੁਪਨਾਦ੍ਰਿਸ਼ਤਾਪ੍ਰਤਛਹੈ॥ ਏਕਏਕਸੁਪਨਾਵਿਖੇਜੈਸੇਜਗਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈ
 ਸੇਇਹਜਗਤਹੈ॥ ਈਹਸੁਪਨਾਜਾਗ੍ਰਤਹੋਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਦ੍ਰਿੜਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਭਾਸਣੇ
 ਲਾਗਤਾਹੈ॥ **ਗਮੋਵਾਚਾ॥** ਹੇਭਗਵਨਸਿਸ੍ਰੀ ਕੇਸੀਬ੍ਰਹਮਪਰਸਪਰਮਿਲਤੇਕੈਸੇਹੈ
 ਅਰਨਹੀਮਿਲਤੇਕੈਸੇਹੈ॥ **ਵਸੋਵਾਚਾ॥** ਹੇਰਾਮਜੀਜੇਮਲਨਚਿਤਹੈ ਸੋਪਰ
 ਸਪਰਨਹੀਮਿਲਤੇ॥ ਸੁਪਹੈ ਸੋਮਿਲਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਪਧਾਤਮਿਲਜਾਤੀਹੈ॥ ਸੁ
 ਖਪਤਰੂਪਆਤਮਾਸਿਉਸਭਫੂਰਤੇਹੈ॥ ਸੋਤਨਮੈਰੂਪਹੈ॥ ਜਿਸਕੈਤਿਸਵਿਖੇ
 ਵਿਸ਼ਾਮਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੋਰਿਆਨਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਰਸਭਸਾਥਮਿਲਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਜਲਸਾਥ
 ਜਲਮਿਲਿਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਉਹਸਭਸਾਥਮਿਲਕਰਸਭਕੈਜਾਣਤਾਹੈ॥ ਅੰਗਨ
 ਹੀਜਾਣਤਾ॥ **੧੧॥** **ਇਤਸ੍ਰੀਇਸ਼ਭਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਮਨੋਰਾਜੀਮੀਲਨਨਾਮਸਰਗਾ॥**
ਵਸੋਵਾਚਾ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜੇਤਾਕਛੁਸੀਸਾਰਖੰਡਹੈ॥ ਤਿਨਸਰਵੰ ਕਾਬੀਜਰੂਪਆ
 ਤਮਾਹੈ॥ ਸਭਆਤਮਹੀਕਾਆਭਾਸਹੈ॥ ਸੋਅਭਾਸਕੇਉਦੇਹੋਣੇਅਭੁਨਿਵਰਤਹੋਣੇਵਿ

ਖੇਅਤਮਸਤਾਜਿਉਕੀਤਿਉਤੇ॥ ਆਪਣੇਸੁਭਾਵਕੇਤਿਆਗਤੇਹਰਤੇ॥ ਅਰਸਰਬਜੀਵੰ
 ਹੁਕਾਅਪਣਾਆਪਵਾਸਤ॥ ਰੂਪਹੈ॥ ਅਰੁਸੁਖਪਤਿਕ੍ਰਿਤਕੀਨਿਆਈਆਫੁਰਤੇ॥ ਤਿ
 ਸਸਤਾਤੇਜੀਵਫੁਰਤੇਹ॥ ਤਬਸੁਪਨਵਤਜਗਤਕ੍ਰਮਕੋਦੇਖਤੇਹੈ॥ ਜੀਵਜੀਵਪ੍ਰਤਿ
 ਅਪਣੀਅਪਣੀਸਿਸ੍ਰਾਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਸੋਪੁਰਖਉਲਟਕਰਆਤਮਪ੍ਰਾਇਦਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੋ
 ਆਤਮਪਦਕੰਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾ॥ ਜਿਨਹੁਪੁਰਖਕੋ॥ ਆਤਮਬ੍ਰਹਮਸਾਬਏਕਤਾਭਈ
 ਹੈ॥ ਤਿਨਕਉਪਰਸਪਰਅੰਗਕੀਸਿਸ੍ਰਾਭੀਭਾਸਤੀਹੈ॥ ਅੰਤਹਿਕਰਣਵਿਖੇਸਿਸ੍ਰਾ
 ਭਾਸਤੀਹੈ॥ ਸੋਤਿਨਕਾਅੰਤਹਿਕਰਣਿਮਿਲਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਅੰਤਹਿਕਰਣਜੀਵਕਲਾ
 ਕੇਮਿਲੇਤੇਪਰਸਪਰਸਿਸ੍ਰਾਭਾਸਾਵਤੀਹੈ॥ ਉਤਕਹਤੇਹੈ॥ ਜੀਵਹੁਕੀਅਪਣੀਆ
 ਪਣੀਸਿਸ੍ਰਾਹੈ॥ ਸਭਕਾਅਪਣਾਆਪਸਨਮਾਤ੍ਰਸਤਾਹੈ॥ ਤਿਸੀਵਿਖੇਸਭਸਿਸ੍ਰਾ
 ਇਸਥਿਤਹੋਤੀਆਹੈ॥ ਜੈਸੇਕਪੂਰਕਾਪਰਬਤਹੋਵੈਤਿਸਕੇਅਣਅਣਵਿਖੇਸੁਗੰਧਹੋ
 ਤੀਹੈ॥ ਅਰਸਰਬਅਣਹੁਕੀਸੁਗੰਧਤਾਕੰ॥ ਪਰਬਤਵਿਖੇਏਕਤਾਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਸਭਜੀ
 ਵਹੁਕਾਅਪਿਸ੍ਰਾਨਆਤਮਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਸਭਨਦੀਅਹੁਕੇਜਲਕਾਅਪਿਸ੍ਰਾਨ
 ਸਮੁੰਦ੍ਰਹੈ॥ ਤੈਸੇਸਭਜੀਵਹੁਕਾਅਪਿਸ੍ਰਾਨਪਰਮਾਤਮਾਹੈ॥ ਸੋਸਿਸ੍ਰਾਕਉਪਰਸ

ਪਰਮਿਲਤੀਆਹੈ ॥ ਕਤੁ ਭਿੰਨਭਿੰਨਇਸਥਿਤਹੈ ॥ ਜਤਾਤਨਮਾਤ੍ਰਸਤਾਸਾਥਏਕਤਾ
 ਹੈ ॥ ਤਤਾਚਿਤਕੀਬ੍ਰਿਤਜਿਸਸਾਥਮਿਲਿਆਚਾਹੈਤਿਸਕੰ ਮਿਲਤੀਹੈ ॥ ਮਲਨਚਿਤ
 ਵਾਲਾਨਹੀਮਿਲਸਕਤਾ ॥ ਪਰਏਕਏਕਜੀਵਵਿਖੇਸੁਤਸੁਸਿਸੁਤਾਪਰਸਪਰਮਲ
 ਖਰੁਪਵਸਤੀਆਹੈ ॥ ਜਤਾਂਜੈਸਾਫੁਰਣਾਦ੍ਰਿੜਹੋਤਾਹੈ ॥ ਤਤਾਤੈਸਾਹੀਭਾਸਤਾਹੈ ॥
 ਜਹਾਮਨਕਾਫੁਰਣਾਕੋਮਲਹੋਤਾਹੈ ॥ ਸੋਸਫਲਨਹੀਹੋਤਾ ॥ ਅਰਜਹਾਦ੍ਰਿੜਹੋਤਾਹੈ ॥
 ਸੋਭਾਸਣੇਲਾਗਤਾਹੈ ॥ ਹੋਰਾਮਜੀਜਬਦੇਹਕੀਭਾਵਨਾਮਿਟਜਾਤੀਹੈ ॥ ਅਰਪਾਣਪਵਨਕੇ
 ਇਸਥਿਤਕਰਣੇਸਿਉਚਿਤਕੀਬ੍ਰਿਤਸੁਭਾਵਵਿਖੇਇਸਥਿਤਕਰਤੀਹੈ ॥ ਚਿਤਕੀ
 ਤਬਐ ॥ ਰਕੇਚਿਤਕੀਚੇਸੁ ॥ ਇਸਕੇਚਿਤਵਿਖੇਫੁਰਆਵਤੀਹੈ ॥ ਅਰਜਬਲਗਚਿ
 ਤਮਲਨਹੋਤਾਹੈ ॥ ਅਰਦੇਹਕੀਭਾਵਨਾਕੰ ॥ ਤਿਆਗਤਾਨਹੀ ॥ ਤਬਲਗਕਿਸੀਪਦਾ
 ਰਬਸਾਥਏਕਤਾਨਹੀਹੋਤੀ ॥ ਤਿਸਕੰ ॥ ਜੈਸੇਐ ॥ ਰਕੇਚਿਤਕਾਗਿਆਨਹੋਆਵਤਾਹੈ
 ਤੈਸੇਐ ॥ ਗਸਿਸੁ ॥ ਵਿਖੇਭੀਮਿਲਣੇਕੀਸਕਤਹੋਆਵਤੀਹੈ ॥ ਅਸੁਪਕੰ ॥ ਨਹੀਹੋਤੀ
 ਅਰਸਰਬਜੀਵਹੁੰਤੀਨਅਵਸਥਾਜਾਗ੍ਰਤਸੁਪਨਸੁਖਪਤਹੋਤੀਹੈ ॥ ਤੀਨਅਸਥਾ
 ਆਤਮਾਵਿਖੇਹੀਜੀਵਤਕਾਲਾਖਣਹੈ ॥ ਜੈਸੇਮਿਗਤਿਸਨਾਕੀਨਦੀਕੇਤਰੰਗਹੋਤੈ ॥ ਕਿ

ਕੀ

ਰਣਹੁ ਵਿਖੇ ਤਿਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ ॥ ਪਰ ਜੀਵ ਕੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਮਾਦ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਰਤੀ ਨਹੁ
 ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਪੜਾਭਟਕਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਚਿਤ ਕਲਾ ਤੁਰੀਆ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤ
 ਬ ਜੀਵ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਸਤਾ ਸੁਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਿ ਹੁਏ ਤੇ ਆਤਮਾ ਸਾਥ ਏਕ
 ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰਸਭ ਜੀਵ ਹੁਸਾਥ ਸੁਹਿਰਦ ਭਾਵ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਅਗਿਆਨੀ
 ਸੁਖ ਪਤਰੁ ਪਾਤਮਾ ਸਤਾ ਤੇ ਜਾਗਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਇ ਹੋਸੀ ਸਾਰ ਕੇ ਚਿਤ ਵਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਸੰ
 ਸਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਅੰਗੇ ਰਸੀ ਸਾਰ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਅੰਗੇ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਪ੍ਰਮਾਦ ਕਰ ਕੇ ਅਨੇਕ ਸਿਸੂ ਕੇ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਕੇ ਲੇ ਕੇ ਕੀਮਤਿ ਉਪੜੈ ॥ ਕਾਸੀ ਬੁਹੁ
 ਨਿਕਸਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸਿਸੂ ਸਿਉ ਸਿਸੂ ਕੇ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਸਾਂਤ ਕੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਤਾ ॥ ਅਨੇਕ ਕ੍ਰਮ ਕੇ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਉਲਟ ਕਰ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ
 ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਨਾਨਾ ਤੁਭਾਵ ਮਿਟ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਕੇ ਲੇ ਕਾ ਅੰਤਰਸੀ
 ਤਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਹੋਰ ਅਜੀਜਗਤ ਕੇ ਸੰਬੁਧ ਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਭੀ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਕਛੁ ਦੇਵਤ
 ਨਹੀ ॥ ਆਤਮਾ ਸਾਥ ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਕੇ ਲੇ ਕੇ ਅੰਤਰ ਪੜਹੁ ਤੇ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨਹੀ ਨਿਕ
 ਸਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਤੇ ਇਤਰ ਜਗਤ ਨਹੀ ॥ ਜਿਸੇ ਬੀਜ ਫੁਲ ਭਾਵ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥

ਫੁਲਤੇ ਬਹੁ ਕੁ ਬੀਜ ਤੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਮਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਬਹੁ ਕੁ ਬੁਧ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
ਬੀਜ ਕਾ ਕਾਰਣ ਉਹੀ ਰਸ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਕਾਰਣ ਕਾਰ ਜਥਾ ਵਕ ਛੁਬਣ ਤਾਨਹੀ ॥ ਅਵੈ
ਤਮਾ ਚੁਤਰੁਪ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਕਾਰਣ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਵਿਚਾਰਣੇ ਜੋਗ ਹੈ ॥ ਅਉ
ਰ ਵਿਚਾਰ ਸਾਥ ਕਿਆ ਪਰੋਜਨ ਹੈ ॥ ਬੀਜ ਜਬ ਅਪਣੇ ਭਾਵ ਕੇ ॥ ਤਿਆਗਤਾ ਤੈਤ ਬਛੂ
ਲ ਭਾਵ ਕੇ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਾ ਅਪਣੇ ਸੁਭਾਵ ਕੇ ॥ ਤਿਆਗਤੀ ਨਹੀ ਕ
ਦਾ ਚਤੁਰੀ ॥ ਅਰ ਬੀਜ ਪਰਣਾ ਮੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਅਕ੍ਰਿਤ ਮਨਿ ਗਕਾਰ ਅਚੁਤ ਰੂ
ਪ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬੀਜ ਕੀ ਨਿਆਈ ਭੀ ਕਾਰਣ ਨਹੀ ਬਣਤਾ ॥ ਆਕਾ
ਸ ਤੇ ਆਕਾਸ ਹੀ ਉਪਜਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਭਿੰਨ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਕੋ ਉਉਪਜਾ ਹੈ ॥ ਨ ਕਿਸੀ ਉਪਜਾਇਆ
ਹੈ ॥ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਹਮ ਆਕਾਸ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ ॥ ਜਬਾਦ੍ਰਿਸ਼ ॥ ਪੁਰਖਾਦ੍ਰਿਸ਼
ਕੇ ॥ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਤੈ ॥ ਆਪ ਕੇ ॥ ਨਹੀ ਦੇਖ ਸਕਤਾ ॥ ਕਾਹੂੰ ਜੋ ਮਨੋਰਾਜ ਕਾਰਜ ਜਗਤ ਵਿ
ਖੇ ਪਰਣਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਵਿਦਮਾਨ ਵਸਤ ਕੀ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀ ਰਹਤੀ ॥ ਦੇਹਾਦਿ ਕਹੁ ਵਿ
ਖੇ ਆਤਮਾ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਤਮਾ ਸਤਾ ਕੇ ॥ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ॥ ਜਗਤ
ਭਾਵ ਨਹੀ ਰਹਤਾ ॥ ਅਰ ਜੋ ਜਗਤ ਕੇ ॥ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ॥ ਆਤਮਾ ਸਤਾ ਨਹੀ ਭਾਸਤੀ

ਜੈਸੇ ਜੋ ਅੰਗ ਵਿਸਨਾ ਕੀ ਨਦੀ ਕੰ ਥੂ ਠ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੰ ਜਲ ਭਾਵ ਨਹੀ ਰਹ
 ਤਾ ॥ ਅਰ ਜੋ ਜਲ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੰ ਅਸੰਤ ਬੁਧੀ ਹੋਤੀ ॥ ਆਕਾਸ ਕੀ ਨਿਅ
 ਈ ਪੁਰਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ ਪੁਰਖ ॥ ਜਬ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕੀ ਓਹੁ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਆਪ ਕੰ ਦੁਨ
 ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਤੇ ॥ ਆਕਾਸ ਕੀ ਨਿਅ ਈ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਾ ਸਰਵ ਠੰ ਰਪੁਰਣ ਹੈ ॥ ਸੋ ਅਗਿ
 ਆਨੀ ਕੰ ਨਹੀ ਭਾਸਤੀ ॥ ਅਰੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਾ ਅਤਿ ਤ ਅਭਾਵ ਹੈ ਸੋ ਈ ਪ ਕੀ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ॥ ਅਨੁ
 ਭਵ ਕਾ ਭਾਸਣਾ ਦੁਹਰੇ ਗਇਆ ਹੈ ॥ ਤੇਰਾ ਮਜੀ ਜੋ ਕੋ ਉਦ੍ਰਿਸ਼ ਬੂਲ ਪਦਾਰਥ ਹੋ
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਪਹਾੜ ਬ੍ਰਿਛ ਆਦਿ ਕਤਿ ਸਕੇ ਆਗੇ ਪਟਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਉਹ ਭੀ ਨਹੀ ਭਾਸ
 ਤਾ ॥ ਜੋ ਸੁਖ ਮਨਿ ਰਾਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਅਵਰਣਾ ਆਵੈ ਤਬ ਉਹ
 ਕੈ ਸੇਭਾ ਸੇ ॥ ਸੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੁਰਖ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੀ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਦ੍ਰਿਸ਼
 ਭਾਵ ਕੰ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ॥ ਅਰੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ॥ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਏਖਣੇ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਆਵ
 ਤਾ ॥ ਅਰੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਛੁ ਵਸਤੁ ਹੈ ਨਹੀ ॥ ਤਾਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਵਿ
 ਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਜੋ ਆਤਮ ਦੇਵ ਸਰਵ ਸਕਤ ਹੁਪ ਹੈ ॥ ਜੈਸਾ ਜੈਸਾ ਠੁਰਣਾ ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਹੋਤਾ ਹੈ
 ਤੈਸਾ ਤੈਸਾ ਸੀਘ੍ਰ ਹੀ ਭਾਸ ਆਵਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਬਸੰਤ ਰਿਤ ਵਿਖੇ ਏਕ ਹੀ ਰਸ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਕੰ ਪਾ

ਰਤੀ ਹੈ ਫੁਲਫਲਟਾਸਹਤੈ ਹੈ ਤੈਸੇਆਤਮਸਤਾਅਨੇਕਜੀਵਦੇਹਹੋਕ ਰਭਾਸਤਾ
 ਤੈ ਜੈਸੇਆਪਣੇਅੰਤਰਹੀਅਨੇਕਸੁਪਨਭ੍ਰਮਕੈ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇਅਹੰਆਦਿਕਜਗਤ
 ਵਿਸਕ੍ਰਮਾਅਨੇਕਤਾਕੈ ਅਨਭ੍ਰਮੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀ ਹੈ ਪਰਸੁਰੁਪਤੇਕਛੁਅਵਰੁਪੁਆ
 ਨਹੀ ਜੈਸੇਬੀਜਏਕਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸਕੇਅੰਤਰਟਾਸਫੁਲਫਲਪੜਾਅਨੇਕਹੋਤੈ ਹੈ ਤਿ
 ਸਵਿਖੇਅੰ ਰੁਬੀਜਹੋਤਾ ਹੈ ਬੀਜਕੇਅੰਤਰਅੰ ਗਥਿਛ ਤਿਸਾਥਿਛਕੇਅੰਤਰਿਅੰ
 ਰਬੀਜ ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਅਨੰਤਥਿਛਏਕਬੀਜਕੇਅੰਤਰਹੋਤੈ ਹੈ ਤਿਸੀਪ੍ਰਕਾਰਏ
 ਕਾਆਤਮਾਵਿਖੇਚਿਦਾਅਣੁਅਨੇਕਫੁਰਤੈ ਹੈ ਤਿਨਕੇਅੰਤਰਸਿਸ੍ਰੁ ਬਹੁਡ੍ਰਸਿ
 ਸ੍ਰੁਕੇਅੰਤਰਚਿਦਾਅਣੁ ਬਹੁਡ੍ਰਚਿਦਾਅਣਕੇਅੰਤਰਿਸਿਸ੍ਰੁ ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਆ
 ਤਮਾਵਿਖੇਅਨੇਕਸਿਸ੍ਰੁ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੈ ਤਿਸਕੀਸੀਖਿਆਕਛੁਕਰੀਨਹੀਜਾਤੀ ਅ
 ਪਣੇਆਪਕਰਫੁਰਤੈ ਹੈ ਆਪਸ੍ਰੁਦਲੇਤਾ ਹੈ ਏਕਏਕਚਿਦਾਕੇਅੰਤਰਅਨੇ
 ਕਸਿਸ੍ਰੁ ਹੈ ਜੈਸੇਤਿਲੈ ਵਿਖੇਤੇਲੈ ਤੈਸੇਚਿਦਾਵਿਖੇਆਕਾਸਪਵਨਆਦਿ
 ਕਾਅਨੇਕਸਿਸ੍ਰੁ ਇਸਥਿਤੈ ਹੈ ਅਕਾਸਵਿਖੇਪਵਨਅਗਨਵਿਖੇਜਲਪ੍ਰਥਵੀਸ
 ਰਵਭੂਤਹੁਵਿਖੇਸਿਸ੍ਰੁ ਇਸਥਿਤੈ ਹੈ ਐਸਾਪਦਾਰਥਕੋਊਨਹੀਜੋਚਿਤਸਤਾਤੇਰਹ

ਤਤੈਵੈ॥ ਅਰਜਤਾਚਿਤਸਤਾਹੈ॥ ਤਤਾਤਿਸਕਾਅਭਾਸਰੂਪਾਸਿਸ੍ਰੁ॥ ਭੀਇਸਥਿਤਹੈ॥
 ਜੈਸੇਏਕਰਬੇਵਿਖੇਲੈ॥ ਗਹੋਤੇਹੈ॥ ਤਿਨਕੇਨਸ੍ਰੁ॥ ਏਤੇਡਬਾਨਸ੍ਰੁ॥ ਨਹੀਹੋਤਾ॥
 ਜੈਸਾਜੈਸਾਤਿਸਵਿਖੇਛੁਰਣਾਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸਾਤੈਸਾਇਸਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਸਭਕਾਅਧਿਸ੍ਰੁ॥
 ਨਰੂਪਆਤਮਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਜੇਤੇਕਛੁਕਮਲਹੈ॥ ਤਿਨਕੋ॥ ਪੁਰਣਕਰਣੇਹਾਰਾਜਲਹੈ॥
 ਤਿਸਕਾਰਸਭਸੁਰਜੀਤਹੋਤੇਹੈ॥ ਪ੍ਰਕਾਸਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਸਾਭਿਸਿਸ੍ਰੁ॥ ਕੰ॥ ਸਤਾਦੇਣੇ॥
 ਹਾਰਾਆਤਮਾਹੈ॥ ਸਭਕਾਅਸੈ॥ ਰੂਪਹੈ॥ ਸੋਆਤਮਾਤਤਹੈ॥ ਅਰਹਿਹਜਗਤਦੀਰਘਾਸੁ॥
 ਪਨਾਰੂਪਾਪਣੇਅਨੁਭਵਤੇਉਦੇਹੁਆਹੈ॥ ਸੋਬਾਤਜਰੂਪਹੋਕਾਰਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਸੁਪਨੇਤੇ॥
 ਆਗੇਸੁਪਨਾਤਰਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਤੇਆਗੇਅੰ॥ ਰਸੁਪਨਾਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਸਿਸ੍ਰੁ॥ ਕੀ॥ ਇਸਥਿਤ॥
 ਭਈਹੈ॥ ਜੈਸੇਏਕਬੀਜਤੇਅਨੇਕਾਬ੍ਰਿਛੁਤਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਏਕਚਿਦਣਵਿਖੇਅਨੇਕਸਿਸ੍ਰੁ॥ ਇ॥
 ਸਥਿਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਜਲਵਿਖੇਅਨੇਕਤਰੰਗਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਾਅਨੁਭਵਵਿਖੇਅਨੇਕ॥
 ਜਗਤਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਸੋਅਭਿੰਨਰੂਪਹੈ॥ ਤਾਤੇਦ੍ਵੈਤਕ੍ਰਮਕੰ॥ ਤਿਆਗ॥ ਨਕੋਉਦੇਸਹੈਨਕਾਲ॥
 ਕ੍ਰਿਆਜਗਤਹੈ॥ ਕੇਵਲਏਕਅਦ੍ਵੈਤਆਤਮਾਤਤਾਪਣੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਆ॥
 ਕਾਸਵਿਖੇਆਕਾਸਇਸਥਿਤਹੋਵੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਾਸਤਾਆਪਣੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਬ੍ਰ॥

ਹਮਾਜਾਦਕੀਦੀਪ੍ਰਜਤਿਜੇਤਾਕਛੁਜਗਤੁਭਾਸਤਾਹੈ ਸੋਏਕਪ੍ਰਮਾਤਮਾਹੀਅਪਣੇਆਪਵਿ
 ਖੇਕਿਚਤਰੂਪਹੋਤਾਹੈ ਜੈਸੇਏਕਰਸਸਤਾਕਛੁਛੁਲਰੂਪਸੁਗੰਧਸਾਹਿਤਹੋਭਾਸਤੀਹੈ ਕਹੂੰ
 ਕਾਸ੍ਹ ਰੂਪਕੋਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੀਹੈ ਤੈਸੇਏਕਪ੍ਰਮਾਤਮਸਤਾਕਛੁਚੈਤੰਨਰੂਪਹੋਭਾਸਤੀਹੈ
 ਕਹੂੰਜੜਰੂਪਦਿਖਾਈਦੇਤੀਹੈ ਜੋਸਰਬਗਤਿਆਬਿਨਾਸੀਆਤਮਾਹੈ ਸੋਈਸਭਕਾਬੀਜਰੂ
 ਪਹੈ ਤਿਸੀਕੇਅੰਤਰਿਸਭਜਗਤਇਸਥਿਤਹੈ ਜਿਸਕੋਆਤਮਾਕਾਪ੍ਰਮਾਦਹੈ ਤਿਸਕੋ
 ਨਾਨਤਰੂਪਭਾਸਤਾਹੈ ਜੈਸੇਜਲਵਿਖੇਡੂਬੇਬਹੁਨਿਕਸੇ ਬਹੁਨਰੂਪੇਬਹੁਨਿਕਸੇ
 ਅਰੁਜੈਸੇਸੁਪਨੇਕੋ ਤਿਆਗਕਰਕੇਰਸੁਪਨੇਕੋਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਵੈ ਤੈਸੇਪ੍ਰਮਾਦਵੇਖਕਰਿਕੋਏਕ
 ਕ੍ਰਮਕੋ ਤਿਆਗਕਰਕੇਰੁਕ੍ਰਮਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਜਗਤਕੋ ਦੇਖਤਾਹੈ ਜਗਤਅਗੁਆਤ
 ਮਾਵਿਖੇਭੇਦਭੀਕਛੁਨਹੀ ਜਗਤਕਛੁਪ੍ਰਾਨਹੀ ਕਾਹੇਤੇਜੋਆਤਮਾਹੀਜਗਤਕੀਨਿ
 ਆਈਹੋਭਾਸਤਾਹੈ ਕ੍ਰਾਂਤਕਰਕੇਜਗਤਭਾਸਤਾਹੈ ਜੈਸੇਵਿਚਾਰਤੇਰਹਤਸ੍ਵਰਨਵਿਖੇਰੂਪ
 ਨਬੁਧਹੋਤੀਹੈ ਵਿਚਾਰਕੀਏਤੇਰੂਪਨਬੁਧਨਸੁਹੋਜਤੀਹੈ ਸ੍ਵਰਨਹੀਭਾਸਤਾਹੈ ਤੈਸੇਜੋਵਿ
 ਚਾਰਤੇਰਹਤਹੈ ਵਿਚਾਰਕਿਆਕਹੀਐ ਮੈਕੋਨਹੈ ਇਹਜਗਤਾਕਿਆਹੈ ਕੈਸੇਉਪ
 ਜਾਹੈਲੀਨਕੈਸੇਹੋਤਾਹੈ ਤਿਸਕੋਜਗਤਸਤਪਦਾਰਥਭਾਸਤਾਹੈ ਅਰੁਜਿਸਕੋਜਾਤਿਗੁਆ

ਰੁਸਤਸਾਸੜੋ ਕੇਸੀਜੋਗਤੇਵਿਚਾਰਉਪਜਾਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਇਹਠਲਹੋਤਾਹੈਜੋਦਿਨਾਦਿ
 ਨਪਤਿਭੋਗਹੁਕੀਤਿਸਨਾਘਟਤੀਜਾਤੀਹੈ॥ ਜੈਸੇਕਿਸੀਕੋ ਤਪੁਚਕਿਆਹੋਤਾਹੈਅਗੁਨੈ॥
 ਖਧੁਕਰਕੇਨਿਵਰਤਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਪਰਦੇਲਛ ਨਤਿਸਾਵਿਖੇਪਤਛਹੋਤਾਹੈ॥ ਏਕਤ੍ਰਿਖਾ
 ਬਹੁਤਬੀਜੋਨਿਵਰਤਹੋਜਾਤੀਹੈ॥ ਦੂਸਰਾਸਰੀਰਸਿਉਤਪਤਿਨਿਵਰਤਹੋਜਾਤੀਹੈ॥ ਅਗੁਸੀਤਲਤਾ
 ਪ੍ਰਗਟਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਜਿਉਜਿਉਵਿਵੇਕਵਿਕ੍ਰਹੋਤਾਹੈਤਿਉਤਿਉਇੰਦ੍ਰੀਯ ਕਾਜੀਤਣਾ
 ਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੰਤੋਖਕਰਾਨੀਤਰਸੀਤਲਹੋਤਾਹੈ॥ ਸਰਬਆਤਮਾਹੀਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਇਹਵੇਕਕਾ
 ਠਲਹੈ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜਿਸਪੁਰਖਕੋ ਵਚਨਕਾਵੇਕਹੈ॥ ਅਗੁਨਿਸਚੈਵਿਖੇਨਹੀ॥ ਤਿਸਕੋ
 ਵੇਕਕਛੁਕਾਰਜੁਸਿਧਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਜੈਸੇਮੂਰਤਕੀਲਿਖੀਅਗਨਿਹੋਤੀਹੈ॥ ਤਿਸਕੋਛੁਕਾ
 ਰਜਸਿਧਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇਨਿਸਚੇਤੇਰਹਤਵਚਨਕਾਵੇਕਹੈ॥ ਸੋਦੁਖਕੋ ਨਿਵਰਤਨਹੀਕ
 ਰਤਾ॥ ਸਾਂਤਨਹੀਪਾਪਤਿਹੋਤੀ॥ ਜੈਸੇਜਬਪਵਨਚਲਤਾਹੈਤਬਪੜਾਬਿਛੁਹਲਤੇਹੈ॥ ਉਸ
 ਕਾਲਖਣੁਕਾਸਤਾਹੈ॥ ਬਾਣੀਕਾਰਕਹੀਐਤਬਹਲਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਜਬਵਿਵੇਕਰਿਦੇਵਿਖੇ
 ਆਵਤਾਹੈ॥ ਤਬਭੋਗਹੁਕੀਤਿਸਨਾਘਟਤੀਜਾਤੀਹੈ॥ ਸੁਖਕੇਕਹਣੇਕਰਤਿਸਨਾਘਟਤੀ
 ਨਹੀ॥ ਜੈਸੇਚਿਤਕੀਮੂਰਤਿਪਰਾਮੀਸ਼ਤਲਿਖਾਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੋਪਾਨਹੋਣੇਅਗੁਅਸਹੁਹੋਣੇਕਾਕਾ

ਕਰ

ਰਜਨੀਕਰਤਾ ਅਰੁਮੁਰਤਕੀਅਗਨਿਲਿਖੀਸੀਤਲੰਨਿਵਾਰਣਨੀਕਰਤੀਪਾਕਕਰਣੇ
 ਕੇਕਾਰਜਕੰ ਨਹੀਕਰਤੀ ਅਰੁਮੁਰਤਕੀਇਸਤੀਲਿਖੀਸਪਰਸਕਰਣੇਅਰੁਸੰਤਾਨਉਪ
 ਜਾਵਣੇਕਾਕਾਰਜਨਹੀਕਰਤੀ ਤੈਸੇਮੁਖਕਾਵਣੇਕਥਾਣੀਬਿਲਾਸਹੈ ਪਰਗੋਗਹੁਕੀਤਿਸ
 ਨਾਕੰ ਨਿਵਰਤਕਰਿਕੇਸੰਤਕੰ ਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਿਕਰਤਾ ਜੈਸੇਮੁਰਤਾਦੇਖਣੇਸਾਝਹੈ ਤੈਸੇ
 ਉਤਵਣੇਕਵਾਕਵਿਲਾਸਹੈ ਹੇਰਾਮਜੀਪ੍ਰਿਥਮੇਜੋਵਣੇਕਾਅਵਤਾਹੈ ਤਬਗਾਗਦੈਖਕੋ
 ਨਾਸਕਰਤਾਹੈ ਅਰੁਬ੍ਰਹਮਲੋਕਪਰਜੰਤਜੇਤੇਕਛੁਵਿਖੇਭੋਗਸੁਖਹੈ ਤਿਨਕੀਤਿਸਨਾ
 ਅਰੁਵੈਰਭਾਵਕੰ ਨਸਟਕਰਤਾਹੈ ਜੈਸੇਮੁਰਜਕੇਉਦੇਹੁਏਅੰਧਕਾਰਕਾਅਭਾਵਹੋਤਾਹੈ
 ਤੈਸੇਵਿਵੇਕਕੇਉਦੇਹੁਏਅਗਿਆਨਨਸਟਹੋਤਾਹੈ ਅਰੁਪਾਵਨਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ ॥੧੮॥

ਇਤਸ੍ਰੀਇਸਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਜੀਵਖੰਡਕਾਅਵਤਾਰੋਨਾਮਸਰਗਯਾ ॥ ਵਸਿਸ਼ਠਵਰੁ
 ਹੇਰਾਮਜੀਸਰਬਬੀਜਹੁਕਾਬੀਜਪਰਮਾਤਮਾਹੈ ਸੋਸਰਵਓਰੁਤੇਅਕਾਸਕੀਨਿਆਈਇ
 ਸਥਿਤਹੈ ਤਿਸਕੇਛੁਰਣੇਕਾਨਾਮਜੀਵਹੈ ਜੀਵਕੇਅੰਤਰਜਗਤਹੈ ਤਿਸਕੇਆਗੇਅੰਤਰ
 ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਰਚਨਾਹੈ ਵਸਤੁਤੇਚਿਦਘਨਜੀਵਕੇਰੂਪਸਿਉਅੰਤਰਿਇਸਥਿਤਭਾਇ
 ਆਹੈ ਸਭਜੀਵਚਿਦਘਨਰੂਪਹੈ ਜੈਸੇਕੇਲੇਕੇਥੀਭਾਵਿਖੇਪੜਹੋਤੇਹੈ ਤੈਸੇਆਤ

ਮਸਤਾਕੇ ਅੰਤਰਿ ਜੀਵਿ ਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਅੰਤਰਿ ਕੀਟ ਹੋਤੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ
 ਵਿਖੇ ਜੀਵ ਰਾਸ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਉਸਨ ਕਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਵੇਦ ਸਿਉ ਲੀਖ ਆਇ ਕੀਟ ਉਪਜ ਤੇ
 ਹੈ ॥ ਅੰ ਰੁਪ ਦਾਰਬ ਹੁ ਸਿਉ ਕੀਟ ਉਪਜ ਆਵੇ ਤੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਸਿਉ ਚਿਤ ਕਲਾ
 ਕੇ ਫੁਰਦੇ ਕਰਿ ਕੈ ਜੀਵ ਹੁ ਕੇ ਸੰਬੂਹ ਫੁਰ ਆਵੇ ਤੈ ॥ ਬਹੁ ਕੀਟ ਜੈ ਸੀ ਜੈ ਸੀ ਸਿਧ ਤਾ ਕੇ
 ਨ ਮਿਤਿ ਜਤਨ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਤੈ ॥ ਤੈ ਸੀ ਗਤ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੈ ॥ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ ਵਿਚਿ
 ਵਤਾ ਤੇ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਗਤਿ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੈ ॥ ਜੇ ਦੇਵਤਾ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਤੈ ॥ ਸੋ
 ਦੇਵਤਾ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੈ ॥ ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੈ ॥ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਤੈ ॥ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਗਜਿ ਸਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਤੈ ॥ ਤਿਸੀ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਤੈ ॥
 ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜੋ ਅਤੁਲ ਪਦ ਹੈ ਤਿਸੀ ਮਹਾਤਮ ਪਦ ਕੰ ਆਸੈ ਕਰੇ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਕੁ
 ਦ੍ਰਿਸਕੀ ਓਹੁ ਲਾਗਾਤ ਬਾਨੇ ਕਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸਕੁ ਮੰ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਆ ॥ ਜਬ ਸੁਧ ਬੋਧ ਕੀ
 ਓਹੁ ਆਇਆ ॥ ਤਬ ਨਿਰਮਲ ਬੋਧ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਆ ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਿਸ ਕੀ ਕੋ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਤੈ
 ਤਿਸੀ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੈ ॥ ਅੰ ਨ ਕੰ ਨ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ॥ ਗਾਂਧਾਰੀ ॥ ਹੇਤੁ ਗਵਨ ਜਾ
 ਗਤ ਅਰੁ ਸੁਪਨ ਕਾ ਜੇ ਭੇਦ ਹੈ ਸੋ ਕਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜਾਗਤ ਕਿ ਆਭੇਦ ਹੈ ਕਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜਾਗਤ ਕਿ

ਆਹੈ ਅਰੁ ਸੁਪਨਾ ਕਿ ਆਹੈ ॥ **ਵਸਿਓ ਵਾਰਾ** ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਬਿਰਪਤੀ ਤਕਾਨਾ ਮਜਾ
ਗਤ ਹੈ ਅਰੁ ਅਨ ਇਸ ਬਿਰਪਤੀ ਤਕਾਨਾ ਮਸੁਪਨ ਹੈ ਜੋ ਚਿਰ ਕਾਲ ਰਹਤੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾਨਾ ਮ
ਇਸ ਬਿਰ ਹੈ ਅਰੁ ਜੋ ਅਲਪ ਕਾਲ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾਨਾ ਮ ਅਨ ਇਸ ਬਿਰ ਹੈ ਦੀਰਘ ਕਾਲ
ਪਤੀ ਤਕਾਨਾ ਮਜਾ ਗਤ ਹੈ ਅਲਪ ਕਾਲ ਕਾਨਾ ਮਸੁਪਨ ਹੈ ਅੰ ਰਭੇ ਦਕੋ ਉਨਹੀ ਦੋਨੋ ਕਾਨਾ
ਨੁਭਵ ਸਮੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਕੇ ਅੰਤ ਰਿ ਇਸ ਬਿਰਤੋ ਕ ਰਸ ਗੀਰ ਕੋ ਜੀਵਾਵਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ
ਨਾ ਮਜੀਵੈ ਤੇ ਜਰੂਪ ਹੈ ਬੀਜ ਰੂਪ ਹੈ ਜੀਵ ਧਾਤ ਹੈ ਇਹ ਸਭ ਤਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ ਜੀਵ ਧਾ
ਤ ਜਬ ਸੰਪਦ ਰੂਪ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸਰੀਰ ਕੇ ਰੰਧੁ ਵਿਖੇ ਪਸਰਤੀ ਹੈ ਤਬ ਮਨ ਬਾਣੀ ਦੇ ਹਰ ਸਭ ਵਿ
ਵਹਾਰੁ ਹੋਤਾ ਹੈ ਰੰਧੁ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਤੈ ਤਬ ਇਸ ਕੋ ਜਾਗਤ ਕਹੀਤਾ ਹੈ ਤਬ ਚਿਤ ਕਲਾਜਾ
ਗਤ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਖੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰੁ ਅੰਤ ਹੋਕ ਰਿ ਫੁਰਤੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕ ਰਿ ਅੰ
ਤ ਰਿ ਜਗਤ ਕ੍ਰਮ ਭਾਸਣੇ ਲਾਗਤਾ ਹੈ ਤਬ ਸੁਪਨਾ ਕਹੀਤਾ ਹੈ ਅਬ ਸੁਖ ਪਤਕਾ ਸੁਵਣ ਕਰੁ
ਮਨ ਬਾਣੀ ਅਰੁ ਸਰੀਰ ਕ ਰਜ ਹਾਂ ਖੋਭ ਕੋ ਉਨਹੀ ਅਰੁ ਸੁਛ ਬਿਤ ਜੀਵ ਧਾਤ ਅੰਤ ਰਿ ਇਸ ਬਿ
ਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਰਿਦੈ ਕੋ ਸ ਵਿਖੇ ਪਾਣ ਵਾਉ ਕ ਰ ਖੋਭ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਨਾ ਫੀਰ ਸਕ ਰ ਪੂਰਣ ਹੋਤੀ ਹੈ
ਉਸ ਮਾਰਗਾ ਸਿਉ ਪਾਣ ਆਵਣੇ ਜਾਣੇ ਤੇ ਹਰਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਖੋਭ ਤੇ ਹਰਤ ਸਮਵਾਉ ਚਲਤੀ

ਹੈ ਤਿਸਕਾਨਾਸੁਖਪਤਿ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇਵਉਤੇਰਹਤਦੀਪਕਗ੍ਰਿਹਵਿਖੇਇਕਾਂਤਉਜਲਪ੍ਰਕਾਸਤਹੈ ॥
 ਜੈਸੇ ਸੰਬਤਸਤਾਅਪਣੇਆਪਕਾਅਨੁਭਵਲੇਤੀਹੈ ॥ ਜੈਸੇਤਿਲੇ ਵਿਖੇਤੇਲਇਸਾਥਿ
 ਤਹੋਤਹੈ ॥ ਤੈਸੇਜੀਵਸੰਬਤਕਲਨਕਰਕੈਕਲੁਖਤਤਿਸਕਾਲਸੋਅਪਣੇਆਪਿਵਿਖੇਇ
 ਸਾਥਿਤਹੋਤਹੈ ॥ ਜੈਸੇਵਰਠਾਵਿਖੇ ਸੀਤਲਤਾਹੋਤੀਹੈ ॥ ਸਿਪਤਵਿਖੇਥਿਧਾਈਹੋਤੀਹੈ ॥ ਤੈਸੇ
 ਤਹਾਸੰਬਤਵਿਖੇਸੰਬਤਸਤਾਇਸਾਥਿਤਹੋਤੀਹੈ ॥ ਤਿਸਕਾਨਾਸੁਖਪਤਿਅਵਸਥਾਹੈ ॥ ਜ
 ਫਰੁਪ ॥ ਤਿਸਸੁਖਪਤਿਅਵਸਥਾਤੇਜਾਗੇ ॥ ਅਰੁਦ੍ਰਿਸਭਾਵਕੈ ਨਪਾਪਤਹੋਵੈ ॥ ਨਿਰਵਿ
 ਕਲਪਪ੍ਰਕਾਸਸਤਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੋਵੈ ॥ ਜੋਗਿਆਨਰੂਪਤੁਗੀਆਹੈ ॥ ਸਭਵਿਵਹਾਰਪੜ
 ਕਰੈ ॥ ਤੈ ਭੀਜੀਵਲਮੁਕਤਹੈ ॥ ਜਾਗਤਸੁਪਨਸੁਖਪਤਿਵਿਖੇਬੀਧਵਾਨਨਹੀਹੋਤਾਹੈ ॥
 ਰਾਮਜੀਆਤਮਸਤਾਤੇਫੁਰਣਾਹੋਤਾਹੈ ॥ ਅਰੁਦ੍ਰੁਪਵਿਸਮਰਣਹੋਜਾਤਾਹੈ ॥ ਅਰੁਫੁਰ
 ਣਾਵਿਫੁਰਕਹਇਸਾਥਿਤਹੋਤਾਹੈ ॥ ਇਸਕਾਨਾਸਜਗਤਹੈ ॥ ਅਰੁਦ੍ਰੁਪਤੇ ॥ ਪ੍ਰਮਾਦਦੇ
 ਖਕਰਕੈਫੁਰੈ ॥ ਜਗਤਭਾਸੇਤਿਸਕੈ ॥ ਸਤਿਰੂਪਜਾਣੈ ॥ ਥੋੜਾਕਾਲਓਹੁਪ੍ਰਤੀਤਹੋਇਕਰ
 ਬਹੁ ਫਨਿਵਰਤਹੋਜਾਵੈ ॥ ਤਿਸਕਾਨਾਸੁਪਨਾਹੈ ॥ ਅਰੁਦ੍ਰਿਸਫੁਰਣੇਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾ
 ਵੈ ॥ ਅਰੁਅਗਿਆਨਕ੍ਰਿਤਰਹੈਜੜਤਾਰੂਪ ॥ ਤਿਸਕਾਨਾਸੁਖਪਤਿਹੈ ॥ ਅਨੁਭਵਿਖੇਰਿ

ਆਨਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਅਰੁ ਜਾਗਤਸੁਪਨਸੁਖਪਤਿਤੀਨਹੁਕਾਵਿਵਹਾਰੁਹੈ॥ ਅਰੁਨਿਸਚੈ
ਵਿਖੇਇਨਕਾਥਾਵਰਾਵਰੰਚਕਭੀਨਹੈ॥ ਕੇਵਲਗਿਆਨਵਿਖੇਅਰੰਪਤੀਤਿਹੈ॥ ਬ੍ਰਿ
ਤਤਿਸਤੇਚਲਾਇਮਾਨਨਹੈ॥ ਤਿਸਕਾਨਮਤੁਰੀਆਪਦਹੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਜੀਵਨਮੁਕਤਇ
ਸਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਅੰ ਰਜੋਜੀਵਹੈ॥ ਸੋਜਾਗਤਸੁਪਨਸੁਖਪਤਿਤੀਨਅਵਸਥਾਵਿਖੇਇਸ
ਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਜਬਨਾਤੀਅੰਨਕੇਰਸਸਿਉਪੁਰਣਹੋਜਾਤੀਹੈ॥ ਪ੍ਰਾਣਪਵਣਰਿ
ਦੇਨਾਮਨਾਤੀਵਿਖੇਨਹੀਆਵਤਾ॥ ਤਬਚਿਤਸੰਬਤਅਖੋਰੁਪਸੁਖਪਤਹੋਤੀਹੈ॥ ਜਬਅੰ
ਨਉਸਨਾਤੀਸਿਉਪਚਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਪ੍ਰਾਨਪਵਨਚਲਣੇਲਾਗਤਾਹੈ॥ ਜਬਚਿਤਸੰਬਤਖੋ
ਰੁਪਫੁਰਣੇਲਾਗਤੀਹੈ॥ ਤਿਸਫੁਰਣੇਕਰਅਪਣੇਅੰਤਰਿਬਡੇਜਗਤਕ੍ਰਮਕੰ॥ ਦੇਖ
ਤੀਹੈ॥ ਜੈਸੇਬੀਜਤੇਬ੍ਰਿਛਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਜਬਵਾਉਕਾਰਸਨਾਤੀਵਿਖੇਬਹੁਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਬਚਿ
ਤਸਤਾਉਸਵਿਖੇਉਡਣਾਅਰੁਵਾਉਅੰਧਿਰੀਆਦਿਕਪਦਾਰਥੰ॥ ਕੰ॥ ਦੇਖਤੀਹੈ॥ ਅਰੁਜ
ਬਕਠਕਾਰਸਨਾਤੀਵਿਖੇਅਧਿਕਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਬਫੁਲਵਲੀਬਾਵਲੀ॥ ਮੇਘਬਰੀ
ਚੇਆਦਿਕਭਾਸਣੇਲਾਗਤੇਹੈ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਵਾਸਨਾਕੇਅਨੁਸਾਰਜਗਤਕ੍ਰਮਕੰ
ਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੀਜੈਸੀਭਾਵਨਾਦਿਫੁਰਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੈਸਤੈਸਾਪਦਾਰਥਦਿਫੁਰਹੋਭਾਸਤਾਹੈ॥

ਅਰੁਜਬਪਵਨਖੁਭਾਇਮਾਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਚਿਤਸੰਬਤਨੇੜਾਆਦਿਕਦੂਹੈ॥ ਤੇਬਾਹਯਨਿਕ
 ਸਕਰਿਰੂਪਆਦਿਕਕਾਅਨੁਭਵਕਤੀਹੈ॥ ਸਤਜਾਣਕਹਚਿਰਪ੍ਰਜੰਤਕਾਨਾਮਜਾਗ੍ਰ
 ਤਹੈ॥ ਵਾਸਨਾਕੇਅਨੁਸਾਰਮਨਰੂਪਸਹੀਰਸਾਬਨੇੜਹੁਜਿਹਬਾਦਿਕਬਿਨਾਰੂਪਰਸਾਆਦਿ
 ਕਕਾਅਨੁਭਵਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਾਨਾਮਸੁਪਨਾਹੈ॥ ਸੁਰੂਪਤੇਨਕੋਊਸੁਪਨਾਹੈਨਜਾਗ੍ਰਤਹੈਨਸੁ
 ਖਪਤਹੈ॥ ਫੁਰਣਾਚਿਰਪ੍ਰਜੰਤਹੈਤਿਸਕਾਨਾਮਜਾਗ੍ਰਤਹੈ॥ ਅਲਪਕਾਲਕਾਨਾਮਸੁਪਨਾਹੈ
 ਸੋਪ੍ਰਤੀਤਕਾਭੇਦਹੁਆ॥ ਵਸਤੁਤੇਭੇਦਕਛੁਨਹੀ॥ ਜੇਵਸਤੁਤੇਭੇਦਨਹੁਆ॥ ਤੈਜਗਤਸੁਪ
 ਨਰੂਪਹੁਆਕਿਉ॥ ਤਾਤੇਇਹੀਭਾਵਨਾਰਿਦੇਵਿਖੇਦਿਤ੍ਰਕਰੇ॥ ਜੋਜਗਤਰੂਪਅਸਤਹੈਸੁ
 ਪਨਵਤਹੈ॥ ਸਤਭਾਵਨਾਕਰਣੀਇਸਵਿਖੇਦੁਖਕਾਕਾਰਣਹੈ॥ ੧੯॥ ਇਤਸੀਇਸ
 ਬਿਤਪਕਰਣੇਜਾਗ੍ਰਤਸੁਪਨਸੁਖਪਤਤੁਰੀਆਦਰੂਪਵਰਨੀਨਾਮਸਰਗ੍ਰਹ॥ ਚਿਵਸਿ
 ਹੋਵਾਜਾ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਯੈਤੁਣਕੋਮਨਕਾਰੂਪਨਿਰੂਪਣਕਰਦਿਖਾਇਆਹੈ॥ ਅਵਸ
 ਥਾਕਾਨਿਰੂਪਣਭੀਇਸੀਨਮਿਤਕੀਆਹੈ॥ ਅਵਰਪ੍ਰੋਜਨਕਛੁਨਹੀ॥ ਜੈਸਾਨਿਸਚਾ
 ਚਿਤਵਿਖੇਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸਾਹੀਹੋਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਅਗਨਿਵਿਖੇਲੋਹਾਅਗਨਿਰੂਪਹੋਜਾਤਾਹੈ
 ਤੈਸੇਮਨਜਿਸਪਦਾਰਥਜਾਬਲਾਗਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਾਰੂਪਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਭਾਵਭਾਵਗ੍ਰਿਹਣ

ਤਿਆਗਸਭ ਮਨਹੀਕਾਰਹੋਤੈ ॥ ਅੰ ਰਨਕੇਉਸਤਿਹੈਨਾਅਸਤੈ ॥ ਕੇਵਲਮਨਕੀਚ
 ਪਲਤਾਕ ਰਪਛੇਛੁਰਹੋਤੈ ॥ ਮਨਕੇਮੋਹਕਾਰਜਗਤਭਾਸਤਾਹੈ ॥ ਮਨਕੇਨਸੁ ਹੁਏਤੇਜ
 ਗਤਨਸੁਦਹੋਜਾਤਾਹੈ ॥ ਜੋਮਲਨਮਨਹੈਸੋਆਪਣੇਛੁਰੇਣਕਾਰਕੇਜਗਤਕੈ ॥ ਰਚਤਾਹੈ
 ਇਹਮਨਹੀਪੁਰਖਹੁਏ ॥ ਇਸਕੈ ਤੁਮਅਸੁਭਮਾਰਗਵਿਖੇਨਹੀਜੋੜਨਾ ॥ ਜਬਮਨਕੈ
 ਜੀਤਹੁਗੇ ॥ ਤਬਸਰਬਜਗਤਵਿਖੇਤੁਮਾਰੀਜੈਹੋਵੈਗੀ ॥ ਮਨਕੇਜੀਤੇਸਭਜਗਤਜੀਤੀਤਾ
 ਹੈ ॥ ਤਬਬਡੀਬਿਭੂਤਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ ॥ ਜੋਸਰੀਕਾਨਾਮਪੁਰਖਹੋਵੈ ॥ ਤੈ ਸਰੀਰਸੁਕ੍ਰਪ
 ਛਾਥਾ ॥ ਅੰ ਰਸਰੀਰਨਰਚਤਾ ॥ ਸਰੀਰਉਪਛਾਠਾ ॥ ਅੰ ਰੁਮਨਅੰਰੁਸਰੀਰਹੁਕੈ ॥ ਰਚਤਾਹੈ
 ਠਿਰਾ ॥ ਤਾਤੇਸਰੀਰਕਾਨਾਮਪੁਰਖੁਨਹੀ ॥ ਮਨਹੀਕਾਨਾਮਪੁਰਖਹੈ ॥ ਸਰੀਰਚਿਤਕਾਕੀਆਹੋਤਾ
 ਹੈ ॥ ਸਰੀਰਕਾਕੀਆਚਿਤਨਹੀਹੋਤਾ ॥ ਜਿਸਓਰਚਿਤਜਾਇਲਾਗਤਾਹੈ ॥ ਤਿਸੀਪਦਾਰਥਕੀਪ੍ਰਾ
 ਪਤਿਹੋਤੀਹੈ ॥ ਇਸਵਿਖੇਸੰਸਾਨਹੀ ॥ ਤਾਤੇਅਤੁਛਪਦਆਤਮਸਤਾਹੈ ॥ ਚਿਤਵਿਖੇਸਦਾਤਿ
 ਸਕਾਅਨੁਸੰਧਨਕਰੈ ॥ ਅੰ ਰੁਕ੍ਰਮਕੈ ॥ ਤਿਆਗਦੇਵੈ ॥ ਜਬਮਨਾਦ੍ਰਿਸਕੀਓਰਸੰਸਾਰਤਾਹੈ ॥
 ਤਬਅਨੇਕਜਨਮੈ ॥ ਕੇਦੁਖਕੈ ॥ ਪਾਵਤਾਹੈ ॥ ਅਰੁਜੋਆਤਮਾਕੀਓਰਾਇਸਕਾਪ੍ਰਵਾਹੋਤਾਹੈ ॥
 ਤਬਪਰਮਪਦਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ ॥ ਤਾਤੇਦ੍ਰਿਸਕ੍ਰਮਕੈ ॥ ਤਿਆਗਕਰੁਆਤਮਪਦਵਿਖੇ

ਇਸ ਬਿਤਕਰੇ ॥ ੨੦ ॥ **ਇਤਾ ਇਸ ਬਿਤਪਕਰੇ ਭਾਰਗਵੇ ਪਖਿਨੋ ਸਮਪ੍ਰਨਾਸ**
ਰਗਗ ॥ ਰਾਮੋਵਾਰ ॥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਸਰਬ ਪਰਮੰ ਕੇਵੇ ਤਾਮੇਰੇ ਬਡਾ ਸੀਸਾ ਉਤਪਤ ਹੁਆ
 ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਉਪਜ ਕੇ ਰਪ ਸਰਜਾ ਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸੀਸਾ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਪਸਰਿ
 ਆ ॥ ਜੋ ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤ ਕੇ ਪਰਛੇਦ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਤ ਨਿਰਮਲ ਵਿਸ਼ਾਂਤ ਨਿਰਮੇ ਆਤਮ
 ਸਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਮਲ ਨਸੰਬਤ ਜੋ ਹੈ ਸਨ ਨਾਮ ਨੀਸੋ ਕਹਾਤੇ ਆਈ ॥ ਅਰੁ ਕੈਸੇ ਇਸ ਬਿ
 ਤਭਈ ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਇਤ ਗੱਮੰ ਰਵਸਤੁ ਹੀ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਨਾ ਅਗੇ ਹੋਵੈ ਗੀ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਕਲੰਕਤਾ
 ਕਹਾ ਸਿਉ ਆਈ ॥ **ਵਸਿਉਵਾਰ ॥** ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਤੁਮ ਕਲਾਪ੍ਰਸੂ ਕੀ ਆਹੈ ॥ ਤੇਰੀ ਬੁਧ ਅ
 ਬਾਸੇ ਖਭਾਰੀ ਹੁਈ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਨੀਦਨ ਕੇ ਕਲਪਾ ਬ੍ਰਿਛ ਸਾ ਬਸੰ ਜਰੀ ਲਾਗਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੇਰੀ ਬੁਧ
 ਪੁਰਬ ਅਪਰ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਖੇ ਜਾਗੀ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਅਬ ਤਿਸ ਪਦ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਗਾ ॥ ਜਿਸ ਪਦ
 ਕੇ ਸੁਕ੍ਰ ਆਦਿ ਕਪਾਪਤ ਹੁਏ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਸੂ ਕਾ ਉਤਰ ਮੈਸਿ ਧਾਂਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਕਹੈ
 ਗਾ ॥ ਅੰ ਰੁਤਿਸ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਤੁਝ ਕੇ ਆਤਮ ਪਦ ਹੁਸਤਾਮਲ ਭਾਸੇ ਗਾ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਸਿ
 ਧਾਂਤ ਕਾ ਪ੍ਰਸੂ ਅਰੁ ਉਤਰ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਸੋਭਤਾ ਹੈ ॥ ਜਗਿ ਆਸ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਜਗਿ
 ਆਸ ਹੀ ਕਸੋਭਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਵਰਖਾ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਸੋਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸੋਭਤੀ ਹੈ ॥ ਸਰਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਤਿਸ

ਤਾਂਦੀ

ਸੋਧਾ

ਕੀਬਾਣੀਸੋਭਤੀਹੈ ਜੈਸੇਵਰਖਾਕਾਲਕੇਨਸੁ ਹੁਏਤੇਸੁਭਾਵਕਹੀਆਕਾਸਕੀਨੀਲਮਾਪ
 ਕੀਭਾਸਤੀਹੈ ਅਰੁਵਰਖਾਕਾਲਵਿਖੇਮੇਘਕੀਘਟਾਂਸੋਭਤੀਆਹੈਹ ਤੈਸੇਪ੍ਰਸਨਉਤ
 ਰਭੀਜੈਸਾਸਮਾਹੋਵੈਤੈਸਾਹੀਸੋਭਤਾਹੈ ਹੇਗਮਜੀਮੈਤੁਣਕੈ ਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਰਕੇਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ
 ਜੁਗਤਾਕਰਿਕੈਕਹੈ ਗਮਨਕਾਸੁਰੂਪ ਅਰਜਿਸਪ੍ਰਕਾਰਇਹਨਿਵਰਤਹੋਤਾਹੈ ਸੋਭੀਕ੍ਰਮ
 ਕਰਬਹੁਤਪ੍ਰਕਾਰਕਰਿਕਹੈ ਗਾ ਮਨਕੇਸਾਂਤਕਾਉਪਾਇਵੇਦਨਰਣੇਕੀਆਹੈ ਅਰੁਸਾ
 ਸਤਕਾਰਹੁਨਿਰਣੈਕੀਆਹੈ ਤਿਨਕੇਲਖਣਤੂੰਸਵਣਕਹੁ ਚੰਚਲਜੋਸਹੈ ਤਿਸਨੇਜੈ
 ਸਾਜੈਸਾਭਾਵਅੰਗੀਕਾਰਕੀਆਹੈ ਤੈਸਾਰੂਪਹੋਕਾ ਰਭਾਸਣੇਲਾਗਾਹੈ ਜੈਸੇਜੈਸੀਸੁਗੰਧ
 ਸਿਉਪਵਨਮਿਲਤਾਹੈ ਤੈਸਾਤਿਸਕਾਸੁਭਾਵਹੋਤਾਹੈ ਜੈਸੇਜਿਸਰੰਗਸਾਬਜਲਮਿਲ
 ਤਾਹੈ ਤੈਸਾਹੀਰੂਪਹੋਭਾਂਹੈ ਤੈਸੇਮਨਜਿਸਪਦਾਰਥਸਾਬਮਿਲਤਾਹੈ ਤਿਸਕਾਰੂਪਹੋਜਾ
 ਤਾਹੈ ਜੋਕ੍ਰਿਆਸਰੀਰਕਰਹੋਵੈਮਨਬਿਨਾਤਿਸਕਾਠਲੁਕਛੁਨਹੀਹੋਤਾ ਅਰਮਨ
 ਕਰਕੇਕਰਤਾਹੈ ਤਿਸਕਾਠਲੁਪੁਰਣਹੋਤਾਹੈ ਜਿਸਓਰੁਮਨੁਜਾਤਾਹੈ ਸਰੀਰਕੀ
 ਤਿਸੀਓਰੁਲਾਗਤਾਹੈ ਜੋਕਰਮਇੰਦ੍ਰੀਬੋਭਵਾਨਹੋਵੈ ਅਰਬੁਧਇੰਦ੍ਰੀਜੋਮਨਰੂ
 ਪਹੈ ਸੋਭੋਭਕੈ ਨਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ ਅਰਦੇਹਇੰਦ੍ਰੀਆਇਸਥਿਰਹੋਵੈ ਤੈ ਕਾਰਜ

ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਧੂੜ ਖੁਭਾਇ ਮਾਨ ਹੋਵੈ ਤਬ ਪਵਨ ਬਿਨਾ ਆਕਾਸ ਕੋ ॥ ਉਡਨ ਹੀ ਸਕਤੀ ॥ ਅਰਧ
 ਵਨ ਖੁਭਾਇ ਮਾਨ ਹੋਵੈ ਤਬ ਭਾਵੈ ਕੈਸੀ ਧੂੜਾਇ ਸਾਥਿ ਰਹੈ ਵੈ ਪਵਨ ਤਿਸ ਕੋ ॥ ਉਡਾਇ ਲੇ ਜਾਤਾ
 ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਪੜਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਮਨ ਅਪਣੇ ਫੁਰਣੇ ਕਰ ਸੁਪਨੇ ਵਿਖੇ ॥ ਅਨੇਕ ਅਵਸਥਾ ਕੋ ॥ ਪ੍ਰਾਪ
 ਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਦੇਹ ਕੋ ॥ ਲੇ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਕਾਰਜੀ ॥ ਕਾ ਬੀਜੁ ਮਨੁ ਹੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਕਰਮ
 ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ॥ ਇਹ ਪਰਸਪਰ ਅਭਿਨੰਦੁ ਪੈ ॥ ਜੈਸੇ ਫੁਲ ਅਰ ਸੁਰੀ ॥ ਧਾ ਅਭਿਨੰਦੁ ਪੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ
 ਅਰ ਕਰਮ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਰਮ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਮਨ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਕਰਮ ਕੀ ਸਾਖਾ ਪਸਾ
 ਰਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤਿਸੀ ਫਲ ਕੋ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤਿਸੀ ਸ੍ਰਾਵ ਕਾ ਅਨਭਵ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜਿ
 ਸ ਜਿਸ ਭਾਵ ਕੋ ॥ ਚਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹਣ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸੀ ਭਾਵ ਕੋ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤਿਸੀ ਕੋ
 ॥ ਕਲਿਆਣ ਰੂਪ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰਮ ਅਰਥ ਕਾ ਮੋਖਾ ਇਹ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਵਿਖੇ
 ਜਿਸ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਮਨੁ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਿਧ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਕਥੰਬ ਦੇਵ ਜੋ ਸਭ ਸਾਸਤ
 ਕੀ ਏਹੈ ॥ ਜੋ ਮਨ ਕੀ ਸਤਾ ਕਾਰਿ ਕੇ ਕੀ ਏਹੈ ॥ ਤਿਸੇ ਨਿਰਣੇ ਕੀ ਆਹੈ ॥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਤ ਜੋ ਹੈ ਮਾਇ
 ਆਤਿ ਸਕੇ ਦੇਹੁ ਭਾਵੈ ॥ ਏਕ ਲੋਮ ਪਰਣਾ ਮਹੈ ॥ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਤਲੋਮ ਪਰਣਾ ਮਹੈ ॥ ਪ੍ਰਤਲੋਮ ਪ
 ਰਣਾ ਮਹੈ ॥ ਤਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤਾਵ ਕੋ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਅਨਲੋਮ ਪਰਣਾ ਮਹੈ ॥ ਤਬ ਅੰ

ਤਰਿਮੁਖਕੀਓਰੁਆਵਤੀਤੈ॥ ਆਤਮਾਸੁਧਰੁਪੈ॥ ਮਾਇਆਕਾਅਨਲੋਮਪ੍ਰਣਾਮਮੋਖਕਾਕਾ
ਰਣੈ॥ ਅੰ ਰਉਪਾਇਨਹੀ॥ ਅਰਵੇਦੋਤਵਾਦੀਅਹੁਨੇਇਹਨਿਸਚੈਕੀਆਰੈ॥ ਜੋਇਹਸਵ
ਬ੍ਰਹਮਹੀ॥ ਸਮਦਮਾ॥ ਇਕਕਰਿਕੈਜਬਮਨਸੰਪੰਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਬਇਹਨਿਸਚੈਧਾਰਣਾਹੋ
ਤੀਹੈ॥ ਜੋਸਰਵਬ੍ਰਹਮਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨਬਿਨਾਮੁਕਤਿਨਹੀਹੋਤੀ॥ ਅੰ ਰਜਤਨਕਰਿਮੋ
ਖਨਹੀ॥ ਉਨਕੇਚਿਤਵਿਖੋਇਹੀਨਿਸਚਾਹੈ॥ ਅਗਬਿਗਿਆਨਵਾਦੀਕਹਤੇਹੈ॥ ਜਬਲ
ਗਬੁਧਪਤੀਫੁਰਤੀਹੈ॥ ਤਬਲਗਸੰਸਾਰਹੈ॥ ਜਬਇਸਕਾਫੁਰਣਾਅਪਣੇਸੁਭਾਵਵਿਖੋਰੁ
ਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਾਲਵਿਖੋਸੁਰੁਪਾਇਸਥਿਤਹੋਤੀਹੈ॥ ਜਬਉਹਕਾਲਆਵੈਗਾ॥ ਤਬਮੋਖਕੀਪ੍ਰਾਪ
ਤਹੋਵੈਗੀ॥ ਅਰਹਤਜੋਸਰੇਵੜੇਹੈ॥ ਤਿਨਕੋ ਅਪਣੇਨਿਸਚੇਕੋਅਨੁਸਾਰਹੈ॥ ਜੈਸਾਨਿ
ਸਚਾਦ੍ਰੜਹੈ॥ ਤੈਸਾਹੀਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਸੀਮਾਸਾਪਤੀਜਲਵਸੇਖਕਾਨਿਆਇਤੇਆਦੇਕਰ
ਸਾਸੜਕਾਰਹੈ॥ ਅਪਣੀਬੁਧਕਰਤਿਨਹੁਜੈਸਾਨਿਸਚਾਧਾਰਾ॥ ਤੈਸਾਤੈਸਾਹੀਤਿਨਕੋ
ਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਸੁਰੁਪਤੇਨਕੋਉਮਤਹੈਨਸਾਸੜਹੈ॥ ਸਭਕਾਰਣਮਨਹੈ॥ ਨਾਨਿੰਮਕਟਕੁਹੈ॥
ਨਗੀਨਾਮਿਸੁਹੈ॥ ਨਅਗਨਉਸਨਹੈ॥ ਨਚੰਦ੍ਰਮਾਸੀਤਲਹੈ॥ ਜੈਸੇਜੈਸੇਜਿਸਕੋਮਨਵਿਖੋਨਿ
ਸਚਾਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸਾਤੈਸਾਤਿਸਕੋਹੋ॥ ਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਕਿਸੀਨਿੰਮਪਿਆਰੀਹੋਤੀਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ

ਚੀ ਨਾ ਕਦੁਕੁ ਲਾਗਤਾਏ ਨਿਮਕਾਜੇ ਕੀਟੈ ਤਿਸਕੋ ਗੀਨਾਨਹੀਰੁ ਚਾਵਤਾਏ ਤੈ ਕਦੁ
 ਕਹੋਗਇਆਕਿਉ ਇਸੀਕਾਰਣਤੇਵਾਸਤੂ ਨਹੀ ਵਿਰੋਧਇਸਤੀਕੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾਲ
 ਗਨਕੀਨਿਆਈਭਾਸਤਾਏ ਚਕੋਰਮਗਨਕੋ ਕੁਖਣਕ ਰਲੇਤਾਏ ਜੈਸੀਜੈਸੀਭਾਵਨਾ
 ਪਦਾਰਥਵਿਖੇਤੀਤੈਤੈਸਾਤੈਸਾਹੋਰਾਸਤਾਏ ਸਭਜਗਤਭਾਵਨਾਮਾਤ੍ਰਾਏ ਜਿਸਪੁਰਖ
 ਕੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਥੇਭਾਵਨਾਏ ਸੋਮਨੇਕਦੁਖਭ੍ਰਮਕੋ ਦੇਖਤਾਏ ਅਰਜਿਸਕੋ ਸਮਦਮਾ ०
 ਦਿਕਸਾਧਨਾਕ ਰਕੈਆਕ੍ਰਿਤਪਦਕੀਭਾਵਨਾਹੁਈਹੈ ਅਰਮਨੁਤਦਾਕਾਰਭਇਆਏ
 ਸੋਸਾਂਤਿਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਏ ਅੰ ਰਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾ ਹੇਰਾਮਜੀਇਹਜਗਤਾਦ੍ਰਿਸ਼ਤੇਰੇਮ
 ਨਕੇਸਿਮਰਣਵਿਖੇਇਸਥਿਤਾਏ ਸੋਤੁਛਰੂਪਾਏ ਇਸਕੋ ਮਨਤੇਤਿਆਗਕਰੈ ਇ
 ਹਸੁਖਅਰੁਦੁਖਮਹਾਂਭ੍ਰਮਕੋ ਦੇਣੇਹਰਾ ਇਹਸੰਸਾਰਾਪਿਵਿਭਾਅਰਾਸਤਮੋਹਰੂਪਮ
 ਹਾਕੁਇਕਾਕਾਰਣਾਏ ਅਭਾਸਰੂਪਾਏ ਮਾਇਆਮਾਤ੍ਰਾਵਿਦਿਆਰੂਪਾਏ ਇਸਕੀਭਾਵਨਾ
 ਭਇਕਾਕਾਰਣਾਏ ਜਗਤਸਾਥਸੰਬਤਕੀਤਨਮਇਤਾਹੋਵਣੀਇਸਕਾਨਾਮਕਰਮਬੁਧੀ
 ਵਰਕਹਤੇਹੈ ਜਬਿਦ੍ਰਿਸਕੋ ਦ੍ਰਿਸਕੇਸਾਥਸੰਜੋਗਹੋਤਾਏ ਤਬਬਡੇਮੋਹਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਤਾਏ ਦ੍ਰਿਸਸਾਥਮਿਲਿਕ ਰਕੁਮਸਿਉ ਅਨਾਤਮਾਵਿਖੇਆਤਮਾਅਰੁਮਾਨਕਰਤਾਏ ਦੇਹਾ

੯੮
ਦਿਕਕੋ ਅਪਣਾ ਆਪ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਮਦਕ ਰਕੇ ਉਨ ਮਤ ਤੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਸੰ
ਭਾਲ ਇਸਕੋ ਨਹੀਂ ਰਹਤੀ ਇਸ ਕਾਨਾਮ ਆਵਿਦਿਆ ਬੁਧੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤਾਥ
ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਕਾਲਿਆਣ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਜਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਮਨ ਕਾ ਪਟਲ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਸ੍ਵ
ਰੂਪ ਕਾ ਭਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਜੈ ਸੇ ਸੁਰਜ ਆਗੇ ਮੇ ਘਕਾ ਅਵਰਣ ਆਵਤਾ ਹੈ ਜਦ ਪਬਤਾ ਪ੍ਰ
ਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ ਤੈ ਭੀ ਭਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਤੈ ਸੇ ਮਨ ਕੇ ਅਵਰਣ ਕਰ ਆਤਮ ਨਹੀਂ ਭਾਸਤਾ ਤਾਤੇ
ਮਨ ਰੂਪ ਅਵਰਣ ਕੋ ਦੂਰਿ ਕਰੇ ਮਨ ਕਾ ਸੁ ਰੂਪ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਫੁਰਣਾ ਹੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ਸੰਕਲ
ਪਕੀਐ ਸੰਕਲ ਪਫੁਰੇ ਤਿਸ ਕ ਉਤਿਆਗ ਕਰਣਾ ਅਸੰਕਲ ਪਹੋ ਏਕ ਰਮਨੁ ਨਸ੍ਰ
ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜਬ ਤੂੰ ਸਰਵ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਅਸੰਸੀਗ ਹੋਵੈ ਗਾਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖੇ
ਤਬਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੈ ਗਾ ਤਿਸ ਕ ਰਨਿਗ ਵਿਕਲ ਪਾਚਿ ਦਾਤ ਮਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪ
ਤ ਹੋਵੈ ਗੀ ਤਹਾ ਜਗਤ ਕੀ ਨਸਤਾ ਹੈ ਨਾ ਅਸਤਾ ਹੈ ਨਾ ਸੁਖੁ ਨ ਦੁਖੁ ਹੈ ਕੇਵਲ ਕੇਵਲੀ ਭਾਵ
ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਜਬ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਰੇਰਿ ਦੇ ਸਿਉ ਉਠਿ ਜਾ
ਵੈ ਗੀ ਤਬ ਨਿਰਮਲਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋਵੈ ਗੀ ਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕ੍ਰਮ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾ
ਵੈ ਗਾ ਜੈ ਸੇ ਜੇਵੜੀ ਕੇ ਸੰਮਕ ਗਿਆਨ ਤੇ ਸਰਪ ਕ੍ਰਮ ਨਸ੍ਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਚਿਦਾਤਮ

ਨਿਦ ਸਰੂਪ ਕੀ ਸੀ ਮਕਰਾ ਵਨ ਤੇ ਦਿਸ ਬੁਧ ਨ ਸੁਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਭਾ ਵਨ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈ ਸੇਭਾ ਸਤਾ ਹੈ
 ਜਬ ਪ੍ਰਥਮ ਕਲਪਨਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕੀ ਤਿਆਗ ਕਰੀ ॥ ਰਭਾ ਵਨਾ ਕਰੀਤੀ ਹੈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾ ਅਭਾ
 ਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਭਾ ਦਿਨ ਹੁਏ ਤੇ ਗੜਕਾ ਅਭਾ ਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਗੜਕਾ ਵਿਖੇ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਰਹਤਾ ॥ ਜੈ ਸੇਭਾ ਲੋਹੇ
 ਕੇ ਲੋਹਾ ਕਾਟਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇਭਾ ਵਨਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਾਟਤੀ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਅਤੁ ਛਪਦਾਰ ਬਨਿ ਰਉ ਪਾਪ
 ਨਿਰੰ ਸਰੂਪ ਕੀ ਆਸ਼ੇ ਕਰਹੁ ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਵੈਗੀ ॥ ਤਬ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਰਹਤ ਸਿਧ ਪਦ ਕੀ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਗਾਏ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਬੁਧ ਆਦਿ ਕ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਮਤ ਕਰੁ ॥ ਜੈ
 ਸੇਭਾ ਸੁਲਾ ਵਿਖੇ ਬਾਲ ਕ ਕੀ ਕਹੀਐ ਸਿੰਘ ਹੈ ॥ ਤਬ ਉਹ ਭੈ ਵਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇਭਾ ਸੁਨ ਸਰੀਰ ਵਿਖੇ
 ਅੰਤ ਬੁਧ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤਬ ਭੈ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਭਾ ਸੁਨ ਭਰਗਵਿਖੇ ਦੇਖੇ ਤੇ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਪਾਈਤਾ
 ਤੈ ਸੇਭਾ ਸਰੀਰ ਆਦਿ ਕ ਹੁ ਵਿਖੇ ਵਿਚਾਰੇ ਤੇ ਬੁਧ ਨਹੀਂ ਪਾਈਤੀ ॥ ਇਹ ਮੈਂ ਹੋਇ ਹ ਇਹ ਹੈ ॥ ਇਤਆ
 ਦਿ ਕ ਜੋ ਕਲਪਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਆਤਮਾ ਵਖੋ ਸੋਐ ਸੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਭਾ ਲਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਛਾਵੇ ਵਿਖੇ ਵੈਤਾ
 ਲ ਕਲਪਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੀ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਕੇ ਵਸਤੇ ਭਾਵਾ ਭਾਵ ਸੁਭਾ ਅਸੁਭਾ ਖਿਣ
 ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਪੜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਅਸਤਰੂਪ ਭਾਸਤੇ ਹਰਿ ॥ ਜੈ ਸੀ ਜੈ ਸੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈ ਸਾ
 ਹੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰ ਇਸ ਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰਥੁ ਸ ਵਿਖੇ ਕਾਮ ਬੁਧ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤਬ ਸਪਰਸ ਆਦਿ ਕ ਕਰ ਕੇ

ਨ

ਇਸਤੀਵਤਾ ਅਨੰਦ ਦਾਇਕ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਿਸਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਭਾਵਨਾ ਕਰੀਤੀ ਹੈ ਤਬਤਿਸਤੇ ਕਾਮ ਭਾਵਨਾ
 ਜਾਤੀ ਰਹੀਤੀ ਹੈ ਤਾਤੇ ਤੁੰਦੇ ਖੁਜੈ ਸੀ ਜੈ ਸੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈਸਾ ਹੋਭਾਸਤਾ ਹੈ ਭਾਵਨਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇ
 ਸਕੈ ਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਤ ਕਾਲਤਿ ਸੀਆ ਕਾਰਕੈ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਐਸਾ ਪਦਾਰਥੁ ਕੋ ਊਨਹੀ ਜੋਸਤਨ
 ਹੀ ਅਰਐਸਾ ਕੋ ਊਨਹੀ ਜੋ ਅਸਤਨਹੀ ਜੈਸਾ ਜੈਸਾ ਕਿਸੀ ਨਿਰਦੇ ਕੀਆ ਹੈ ਤੈਸਾ ਹੀ ਤਿਸਕੈ ਭਾ
 ਸਤਾ ਹੈ ਤਾਤੇ ਇਸ ਸੀਸਾਰ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕੈ ਤਿਆਗ ਕਰੁ ਪੁਰੁ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਵੇ ਹੇਰਾਮ
 ਜੀਮਣ ਵਿਖੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਬਿੰਬੁ ਪੜਤਾ ਹੈ ਤਿਸਕੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਕੈ ਮਣਸ ਮਰਥਨਹੀ ਹੋਤੀ ਤੂੰ ਤੈਰੈ ਤੀਨ
 ਰੂਪੈ ਆਤਮਾ ਰੂਪੈ ਤੇਰੇ ਵਿਖੇ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸਕ ਪ੍ਰਤਬਿੰਬ ਪੜਤਾ ਹੈ ਤੂੰ ਤਿਸਕੈ ਤਿਆਗ ਕਰ
 ਕੈਸਾ ਤਿਆਗ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸਕਾ ਸੰਕਲਪ ਉਠੇ ਤਿਸਕੈ ਅਸਤਰੁ ਪੁਜਾਣਕ ਰਤਿ ਆਗਾ ਦੇ ਅ
 ਰਪ ਕ੍ਰਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਤਿਸਕੈ ਕਰੁ ਅਰਮਣ ਕੀ ਨਿਆਈ ਅੰਤਰਿ ਤੇਰ ਜਤਮ ਤੇ
 ਰਹਤ ਹੋਵੇ ਜੈਸੈ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਾਹਰ ਦ੍ਰਿਸੁ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅੰਤਰ ਰੰਗ ਨਹੀ ਚੜਤਾ ਤੈਸੇ
 ਬਾਹਰ ਦ੍ਰਿਸੁ ਵਿਵਹਾਰ ਤੇਰੇ ਵਿਖੇ ਭਾਸੇ ਅੰਤਰ ਰਾਗ ਦ੍ਰਿਖ ਸਪਰਸਨ ਕਰੇ ॥੩੧॥
 ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਹਿੰਦੁ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਦੋ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਫਸਿਓ ਵਾਚ ॥
 ਹੇਰਾਮ ਜੀ ਜਬ ਜੀਵਕੈ ਸੰਤ ਕੇ ਸੰਗਿ ਅਰਸਤ ਸਾਸਤ੍ਰੇ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਗਵਿਚਾਰ ਉਪਜ

ਤਾਹੈ ਤਬਾਨੈ ਰਚਿਰਤੇ ਬਿਤ ਉਪਰਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅਰੁ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਮਨ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ
 ਵਿਵੇਕ ਰੂਪ ਬੁਧ ਆਨ ਉਦੇ ਹੋਤੀ ਤਬ ਸੰਸਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕੀ ਤਿਆਗ ਬੁਧ ਹੋਤੀ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਤਮਾ
 ਵਿਖੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਬੁਧ ਹੋਤੀ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਗ ਹੋਤਾ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾ
 ਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰਥਾਇ ਹੋ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕੋ ਲਖਕ ਰਾਇ ਸਕੈ ਅਸਤ ਰੂਪ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਇਹ
 ਪੁਰਖੁ ਗਿਆਨਗੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਪਰਮਤਤਾ ਵਿਖੇ ਜਾਗਤਾ ਹੈ ਅਰਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰੁ ਤੇ ਘਨਸੁਖ
 ਪਤਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰੁ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਭੋਗੁ ਵਿਖੇ ਅਭੋਗ ਰਸਹੁ ਵਿ
 ਖੇ ਨਿਰਸਬੁਧ ਉਪਜਤੀ ਹੈ ਜਬਾਐ ਸੀਬੁਧ ਦ੍ਰਿੜ ਹੁਣੀ ਤਬ ਮਨ ਆਪਣੀ ਸਤਾ ਕੋ ਤਿਆਗ
 ਕਰ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਵਰਣ ਪੁਤਲਾ ਸੂਰਜ ਕੇ ਤੇਜ ਸਿਉ ਜਲ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜ
 ਬ ਮਨ ਵਿਖੇ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਸਤਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਿਸ ਫੁਰੇਣੇ ਕ ਰਜ ਫੁਭਾਗੀ ਮਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਬ ਵਿਵੇਕ
 ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ ਉਦੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਮਨ ਗਲਕ ਰਾਤ ਮਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜਬ ਲਗਮਾਰੂ ਬਲ
 ਵਿਖੇ ਧੁਪ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਲਗ ਉਹਾ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੀ ਨਦੀ ਨਸ੍ਰ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਜਬ ਵਰਖਾ ਹੋ
 ਤੀ ਹੈ ਤਬ ਨਸ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਬ ਲਗ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਸਤਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਲਗ ਮਨ ਨਸ੍ਰ
 ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਜਬ ਗਿਆਨ ਕੀ ਵਰਖਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਹਿਤ ਮਨ ਨਸ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਹੋਰ

ਮਜੀਸੀਸਾਰਰੂਪਵਾਸਨਾਕਾਜਾਲਹੈ ਤਿਸਵਿਖੇਜੀਵਰੂਪੀਪੰਛੀਠਸੇਹੈ ਜਬਵੈਰਾਗਰੂਪ
 ਚੁਹਾਇਸਕੈ ਕੁਝਜਾਤਾਹੈ ਤਬਜੀਵਨਿਰਬੰਧਨਤੋਤਾਹੈ ਜੈਸੇਮਲਨਜਲਵਿਖੇਨਿਰਮ
 ਲੀਭਾਰੇਤੇਜਲਨਿਰਮਲਤੋਜਾਤਾਹੈ ਜਬਜੀਵਨਿਰਾਗਨਰੂਪਸੰਗਹੋਤਾਹੈ ਅਰਾਗਦੈ
 ਖਮੋਹਤੇਰਹਤਹੋਤਾਹੈ ਜੈਸੇਪਿੰਜਰੇਕੇਫੁਟੇਤੇਪੰਛੀਨਿਰਬੰਧਹੋਤਾਹੈ ਤੈਸੇਜੀਵਨਿਰਬੰਧ
 ਹੋਤਾਹੈ ਸਦੇਹਕੀਜੋਦੁਰਮਤਿਹੈਸੋਸਾਂਤਹੋਜਾਤੀਹੈ ਜਗਤਕੁਮਨਸੁ ਹੋਜਾਤਾਹੈ ਅੰਤਰ
 ਪੂਰਣਹੋਜਾਤਾਹੈ ਜੈਸੇਪੂਰਣਮਾਸੀਕਾਚੰਦ੍ਰਮਾਸੋਭਤਾਹੈ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਸੋਭਤਾਹੈ ਸ
 ਭਤੇਉਤਮਪਦ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾਹੈ ਉਦੇਅਸਤਰਾਗਦੈਖਨਸੁ ਹੋਜਾਤੇਹੈ
 ਅਰੁਸੱਵਸਮਤਾਭਾਵਆਨਵਰਤਤਾਹੈ ਉਨਤਾਅਰੁਵਸੇਖਤਾਭਾਵਨਸੁ ਹੋਜਾਤਾਹੈ ਜੈਸੇ
 ਪਵਨਤੇਰਹਤਸਮੁਦ੍ਰਸੇ ਮਅਚਲਰੂਪਹੋਤਾਹੈ ਤੈਸੇਅਸੀਸੰਗਪੁਰਖੁਮੁਕਜੜਾਅੰਧਕਰਮ
 ਕੀਵਾਸਨਾਤੇਰਹਤਅਚਲਹੋਤਾਹੈ ਉਸਸਭਚੈਤੰਨਪ੍ਰਕਾਸਕਰਦੇਖਿਐ ਤੈ ਬੁਧਿਵਦੇਕ
 ਕਰਕੇਤਿਸਕੀਪ੍ਰਫੁਲਤਹੋਆਵਤੀ ਜੈਸੇਸੂਰਜਕੇਉਦੇਹੂਏਸੂਰਜਮੁਖੀਕਮਲਪ੍ਰਫੁਲਤਹੋ
 ਤੇਹੈ ਉਤਪੁਰਖੁਪਰਮਲਖਮੀਕਰਕੇਤੈਸੇਸੋਭਤਾਹੈ ਜੈਸੇਪੂਰਣਮਾਸੀਕਾਚੰਦ੍ਰਮਾਸੋ
 ਭਤਾਹੈ ਅੰ ਰਬਹੁਤਕਹੰਣਕਰਕਿਆਹੈ ਗਿਆਤਗੇ ਜੋਪੁਰਖੁਹੈਸੋਅਕਾਸਵਤਹੋਜਾ

ਤਾਹੈ ਨਉਦੇਹੋਤਾਹੈ ਨਾਜਸਤਹੋਤਾਹੈ ਵਿਚਾਰਕ ਰਕੇਜਿਸਨੇਆਤਮਤਤਕੈ ਜਾਣਿਆਹੈ
 ਸੋਤਿਸਪਾਇਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ ਜਹਾਂਬ੍ਰਹਮਾਬਿਸਨਰੁਦ੍ਰਇਸਥਿਤਹੈ ਸਭਾਪਰਪ੍ਰਸੰਨ
 ਹੋਤੇਹੈ ਪ੍ਰਗਟਆਕਾਰਉਸਕਾਭਾਸਤਹੈ ਪਰੁਅੰਤਰਿਅਹੰਕਾਰਤੇਰਹਤਹੈ ਵਿਕਲਪੈ
 ਕੇਸੰਬੂਹਤਿਸਕੈ ਬੈਚਨਹੀਸਕਤੇ ਜੈਸੇਜਲਕੇਅਭਾਵਜਾਨਣਵਾਲੇਕੈ ਮਿਗਤਿਸ
 ਨਾਕੀਨਦੀਨਹੀਬੈਚਸਕਤੀ ਹੇਰਾਮਜੀਆਵਿਰਭਾਵਅਰੁਵਿਰੋਭਾਵਰੂਪਜੋਸੰਸਾਰਹੈ ਤਿਸ
 ਕੈ ਰਮਣੀਕਜਾਣਕ ਰਗਿਆਨਵਾਨਬੇਦਨਹੀਪਾਵਤਾ ਨਦੇਹਕੋਨਾਸਵਿਖੇਅਪਣਾਨਾਸ
 ਮਾਨਤਾਹੈ ਨਉਪਜਣੇਵਿਖੇਉਪਜਣਾਮਾਨਤਾਹੈ ਜੈਘਟਕੇਉਪਜੇਤੇਆਕਾਸਉਪਜਤਾਨਹੀ
 ਕਾਹੇਤੇਜੋਆਗੇਸਿਧਹੈ ਅਰੁਘਟਕੇਅਭਾਵਤੇਆਕਾਸਕਾਅਭਾਵਨਹੀਹੋਤਾ ਜਬਐਸੇ
 ਹੀਦੇਹਕੇਉਪਜੇਤੇਆਤਮਾਉਪਜਤਾਨਹੀ ਦੇਹਕੇਨਸੁ ਹੁਣੇਤੇਨਸੁ ਨਹੀਹੋਤਾ ਜਬਐਸਾਵਿ
 ਵੇਕਉਦੇਹੋਤਾਹੈ ਤਬਵਾਸਨਾਕਾਜਾਲਨਸੁ ਹੋਜਾਤਾਹੈ ਕਉਕ੍ਰਮਰਹਤਾਨਹੀ ਜੈਸੇਮਿਗ
 ਤਿਸਨਾਕੀਨਦੀਗਿਆਨਕ ਰਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤੀਹੈ ਜਬਲਗਤਿਸਕੈ ਇਹਵਿਚਾਰਨ
 ਹੀਉਪਜਤਾਜੋਮੈਕਉਨੂਹੈ ਅਰੁਜਗਤੁਕਿਆਹੈ ਤਬਲਗੁਸੰਸਾਰਰੂਪਅੰਧਕਾਰਰਹਤਾ
 ਹੈ ਜੋਪੁਰਖੁਐਸੇਜਾਣਤਾਹੈ ਜੋਸੰਸਾਰਮਿਥਿਯ ਕ੍ਰਮਉਦੇਹੁਆਹੈ ਪਰਮਅਪਦਾਕਾਕਾ

ਰਣਦੇਹੈ ਅਨਾਤਮਾਰੂਪਹੈ ਆਤਮਾਤੇਭਿੰਨਕੀਆਇਹਜਗਤੁਕਛੂਨਹੀ ਸਭਆਤ
ਮਸਤਾਕ ਰਕੇਇਸਥਿਤਹੈ ਜੋਐਸੇਦੇਖਤਾਹੈਸੋਈਜਥਾਰਥਦੇਖਤਾਹੈ ਸਭਚੈਤੰਨਸਤਾਹੈ
ਮੈਅਨੰਤਚਿਦਾਕਾਸਰੂਪਹੈ ਦੇਸਕਾਲਵਸਤਕੇਪਰਛੇਦਤੇਰਹਤਹੈ ਆਧਵਿਆਧਰੈ
ਉਦੇਗਜਗਮਰਣਜਨਮਾ ਵਿਕਵਿਕਾਰਸੰਜੁਗਤਜੋਜਗਤਦੇਹਤੈਸੋਮੈਨਹੀ ਜੈਸੇਜੋ
ਦੇਖਛਾਹੈਸੋਈਦੇਖਤਾਹੈ ਵਾਲਕੇਅਗਰਕਾਲਖਭਾਗਕਰੀਐ ਬਹੁਕਏਕਭਾਗਕਾਕੋਟ
ਭਾਗਕਰੀਐ ਐਸਾਸੂਛਮਸਰਵਵਿਆਪੀਹੈ ਐਸੇਜੋਦੇਖਤਾਹੈਸੋਈਦੇਖਤਾਹੈ ਮੈਸ
ਰਵਸਕਤਅਨੰਤਆਤਮਾਹੈ ਸਰਵਭਾਵਪਦਾਰਥ ਵਿਖੋਇਸਥਿਤ ਮੈਅਦੈਤੁਚਿਦਾ
ਹਿਤਹੈ ਐਸੇਜੋਦੇਖਤਾਹੈਸੋਦੇਖਤਾਹੈ ਅਰਧਉਰਧਮਧਵਿਖੋਮੈਵਿਆਪਿਆਹੈ ਮੁਣਤੋ
ਇਤਰਦੈਤੁਕਛੂਨਹੀ ਐਸੇਜੋਦੇਖਤਾਹੈਸੋਦੇਖਤਾਹੈ ਜੈਸੇਸੂਤਕਾਗਮਣਕੇਪਰੋਏਹੋਰੇ
ਹੈ ਤੈਸੇਸਭਮੁਢਕਾਪਰੋਏਹੈ ਐਸੇਜੋਦੇਖਤਾਹੈਸੋਦੇਖਤਾਹੈ ਨਮੈਹੋਨਾਇਹਜਗਤਹੈ
ਕੇਵਲਬ੍ਰਹਮਸਤਾਇਸਾਥਿਤਿਹੈ ਸਤਅਸਤਕੇਮਧਵਿਖੋਜੋਏਕਦੇਵਪ੍ਰਕਾਸਕਹੈਤਿ
ਲੋਕੀਵਿਖੋਜੋਏਕਹੈ ਸੋਏਕਮੈਅਥਿਨਾਸੀਪੁਰਖੁਹੈ ਜੈਸੇਸਮੁੰਦ੍ਰਵਿਖੋਤਰੰਗਾਛੂ
ਰਤੇਹੈ ਤੈਸੇਮੇਰੇਵਿਖੋਜਗਤੁਨੁਰਤੇਹੈ ਅਰੁਲੀਨਹੋਤੇਹੈ ਐਸੇਜੋਦੇਖਤਾ

ਹੈ ਸੋ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਅਸ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਹੀ ਤਬ ਪਾਛੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਗਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨ ਮੈਂ ਹੋ ਨ ਜਗ
 ਤ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਏਕ ਆਤਮ ਸਤਾ ਹੈ ਅਹੀ ਅਰੁ ਮਾਤਿ ਸਾ ਵਿਖੇ ਕੋ ਉਨਹੀ ਐਸੇ ਜੋ ਦੇਖ
 ਤਾ ਹੈ ਸੋ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੇ ਹਰਤ ਚੈ ਤੰਨ ਰੂਪ ਭੈਰਵ ਆਪਾਰ ਹੈ ਜਗਤ ਜਾਲ ਕੰ
 ਪੁਰਨ ਕਰਹਾ ਹੈ ਐਸੇ ਜੋ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਸੋ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖੁ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਹੈ ਸੋ ਦ੍ਰਿ
 ਖ ਸੁਖ ਭਾਵਾ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਚਲਾਇਆ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋ
 ਤਾ ਹੈ ਐ ਰਜਗਤ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਹਰਤ ਤਰਕ ਸਿਉ ਹਰਤ ਆਨ ਭਾਵ ਸੰਨਾ ਭਰੂਪ ਹੈ
 ਜੋ ਹੈ ਅਰੁ ਉਪਾਦੇ ਬੁਧ ਤੇ ਹਰਤ ਆਕਾਸ ਵਤ ਸਰਬਾਤਮ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇ
 ਆ ਹੈ ਕੋ ਉਪਦਾਰ ਬਜਗਤ ਕਾ ਉਸਕੈ ਅਪਣੇ ਵਸਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ਸੋ ਮਹਤਾ
 ਪੁਰਖੁ ਮਹੇਸ਼ੁ ਰਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੇ ਹਰਤ ਹੈ ਸਰਵ ਕਲਨਾ ਤੇ ਮੁਕਤ ਸਮਾਦ੍ਰੁਹੁਪ ਹੈ ਉਦੇਅ
 ਸਤ ਤੇ ਹਰਤ ਸਮਾ ਬਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕੀ ਐਸੀ ਜੋ ਪਰਮ ਬੋਧ ਅਨੰਤ ਸ ਰੂਪ ਆਤਮ ਸਤਾ ਹੈ ਤਿਸ
 ਕੋ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਸਕਾ ਹੈ ॥੧੧॥ ਇਤਿ ਇਸ ਬਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰੇ ਅਨੁਤਮ ਪਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸ੍ਵਰੂਪ
 ਨਾਮ ਸਰਗਤਾ ਦੁਸਿਸ਼ਟ ਵਾਚਾ ॥ ਹੇਰਾਮ ਜੀ ਉਤਮ ਪਦੁ ਕਾ ਜਿਸ ਨੇ ਆਸ਼ੈ ਕੀ ਆ ਹੈ ਐਸਾ
 ਜੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਪੁਰਖੁ ਹੈ ਕੁੰਭਾਰ ਚਕ੍ਰ ਕੀ ਨਿਆਈ ਪ੍ਰਾਰਥਾ ਜਿਸ ਕੀ ਸੇਖਰ ਹੀ ਹੈ ਸੋ ਪੁਰ

ਯੁਸਰੀਰੁਪਨਗਰਵਿਖੇਰਾਜਕਰਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਲਿਪਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਤਿਸਕੋ ਭੋ
 ਗਾਅਰੁਮੋਖਦੋਨੋਸਿਧਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਇੰਦ੍ਰਕਾਬਨਸੁਖਰੁਪਹੈ॥ ਤੈਸੇਉਸਕਾਸਰੀਰਸੁ
 ਖਰੁਪਨਗਰਹੋਤਾਹੈ॥ ਸਰੀਰਕੇਸੁਖਸਾਥਸੁਖੀਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਅਰੁਸਰੀਰਕੇਦੁਖਕਰਦੁਖੀ
 ਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਅਪਣੇਸਰੁਪਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਰਹਤਾਹੈ॥ **ਰਾਜਦਾਰੁ**॥ ਤੇਮਹਾਮੁਨੀਸ੍ਵ
 ਰਸਰੀਰਰੁਪਨਗਰਕੈਸਾਹੈ॥ ਅਰੁਇਸਵਿਖੇਰਹਿਕਰਜੋਗੀਰਾਜੁਕੈਸੇਕਰਤਾਹੈ॥ ਅਰੁ
 ਸੁਖਕੈਸੇਭੋਗਤਾਹੈ॥ **ਦੁਸਿਧੋਦਾਰੁ**॥ ਤੇਰਾਮਜੀਗਿਆਨੀਕਾਸਰੀਰਰੁਪਨਗਰਰਮਣੀਕ
 ਹੋਤਾਹੈ॥ ਸਰਵਗੁਣਸੰਗੁਤਗਿਆਨਵਾਨਕੋ॥ ਅਨੰਤਅਨੰਤਵਿਲਾਸਦਿਖਾਵਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ
 ਸੁਰਜਪ੍ਰਕਾਸਕੋ॥ ਉਦੇਕਰਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਨਗਰਕਾਸਰੁਪਲਖਣਸੁਵਣਕਰੁ॥ ਸਰੀ
 ਵਿਖੇਗੰਠੀਹੈ॥ ਸੋਇਦਾਹੈ॥ ਅਰੁਰੁਧਿਰਮਾਂਸਾਚਿਕੜਕੇਇਸਥਾਨਹੈ॥ ਅਸਥ
 ਲਕੜੀਆਥੀਭੇਹੈ॥ ਅਰੁਪਟਕਿਵਾਟਹੈ॥ ਰੋਮਬਨਾਸਪਤੀਹੈ॥ ਉਦਰਖਾਈਹੈ॥ ਛਾ
 ਤੀਚੈ॥ ਕਹੈ॥ ਨੈ॥ ਦੂ॥ ਰੋਹੈ॥ ਤਿਨਵਿਖੇਨੇੜਵਰੋਖੈ॥ ਜਿਸਦੁਆਰਕਰਗੜਿਲੇ
 ਕੀਕਾਪ੍ਰਕਾਸੁਹੋਤਾਹੈ॥ ਹਥਗਲੀਹੈ॥ ਜਿਸਕਰਲੇਤਾਵੇਤਾਹੈ॥ ਮੱਦੇਬਡੀਕੀਦ੍ਵਾਰੈ॥
 ਗੀਵਾਸੀਸਬਡੇਮੰਦਰਿਹੈ॥ ਅਰੁਰੋਖਾਮਾਲਾਹੈ॥ ਭਿੰਨਭਿੰਨਲਗੀਹੁਈ॥ ਅਰੁ

ਨਾ ਫੀ ਵਿਭਾਗ ਕਰਣੇ ਕੇ ਇਸਥਾਨੈ ॥ ਪਾਣਵਾਉ ਆਦਿ ਕਜੀ ਵਵਿ ਚਰਤੇ ॥ ਨਾ ਫੀ ਵਿਖੇ
ਆਤਮਾ ਚਿੰਤਾ ਰੂਪ ਸੇਸੁ ॥ ਇਸ ਫੀ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਰਹਤੀ ॥ ਅਰੁ ਸੇਸੁ ਬੁਧਨੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਰੂਪੀ
ਬੰਤੁ ਰਿਬਾਧੈ ਛੋਡੈ ॥ ਹਸਣ ਰੂਪ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਮਹਾਸ਼੍ਰੀ ਦ ਰਛੂਲੈ ॥ ਐਸਾ ਸਰੀਰ ਰੂ
ਪੀ ਪੁਰਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕੈ ॥ ਮਹਾਸੁਖ ਕੋ ਨ ਮਿਤੀ ॥ ਸਭੰਗ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕ
ਰ ਕੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਸੁਖੀ ਦੁਖੀ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਤੇਰਾ ਮਜੀ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੈ ਸਰੀਰ ਰੂ
ਪੀ ਨਗਰ ਅਨੰਤ ਦੁਖੈ ॥ ਕਾਭੰਡਾਰ ਹੈ ॥ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕੇ ਨਸੁ ॥ ਹੁਣੇ ਆਪ ਕੈ
ਨਸੁ ਹੋਤਾ ਮਾਨਤੈ ॥ ਅਰੁ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਇਸ ਕੇ ਨਾਸ ਹੁਣੇ ਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਜਬ ਲਗ
ਹਤਾ ਹੈ ਤਬ ਲਗ ਸਬਦ ਸਪਰਸ ਰੂਪ ਰਸ ਰੀਧ ਕੈ ॥ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਇਸੁ ਰੂਪ ਤੋ ਰਾਸ ਤੇ
ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਕੁ ॥ ਮਸਿਉ ਰਹਤ ਨਿਹ ਕੰਟਕ ਰਾਜੁ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਲੋਕ
ਤੇਰਹਤ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਸੜ ਤੇ ਕਛੁ ਲੇਤਾ ਨਹੀ ॥ ਅਰੁ ਉਸ ਕੈ ਆਪਣੇ ਇਸਥਾਨ ਵਿਖੇ
ਆਵਣੇ ਵੇਤਾ ਨਹੀ ॥ ਸੜ ਕੈ ਨਹੈ ਨ ॥ ਅਗਿਆਨ ਹੀ ਸੜ ਹੈ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਨਸੋਹ ਆਦਿ ਕਾਮ
ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਹੈਰਿ ॥ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਆਪ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਅਰੁ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਤਿਨ ਕੈ ਆ
ਵਣੇ ਨਹੀ ਵੇਤਾ ॥ ਸਾਵਧਾਨ ਹੀ ਰਹਤਾ ਹੈ ॥ ਆਪਣਾ ਦੇਸ ਕੈ ਨਹੈ ਉਦਾਰਤਾ ॥ ਅਰੁ ਪੀਰ ਜਸੀਤੋ

ਉ

ਖੁਵੈਰਾਗਸਮਤਾਮੈਤੀਮੁਦਤਾਉਪੇਖਿ। ਗਿਆਨਕੇਦੇਸਹੈ। ਤਿਨਵਿਖੇਅਗਿਆਨਕੈ
ਪ੍ਰਵੇਸਨਹੀਕਰਣੇਦੇਤਾ। ਅਰੁਆਪਸਿਆਨਰੂਪਨਗਰਵਿਖੇਰਹਤਾਹੈ। ਸਤਤਾਅਰੁਏਕ
ਤਾਦੋਨੋਇਸਤੀਆਕੈ। ਸਾਥਰਾਖਤਾਹੈ। ਤਿਸਕਰਸਦਾਸੋਗਾਇਆਨਰਹਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰ
ਮਾਚਿਤਾਅਰੁਵਿਸੋਖਾਦੋਨੋਇਸਤੀਆਕਰਸੋਭਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਸਤਤਾਅਰੁਏ
ਕਤਾਕਰਸੋਭਤਾਹੈ। ਅਰੁਮਨਰੂਪਘੋੜੇਪਰਅਰੁਨਹੋਕਰਤੀਰਥੀ। ਕੇਇਸਥਾਨਕੈ। ਗਮ
ਨਕਰਤਾਹੈ। ਵਿਚਾਰਰੂਪਤਿਸਕੀਲਗਾਮਰਾਖਤਾਹੈ। ਅਰੁਜੀਵਬ੍ਰਹਮਕੀਏਕਤਾਰੂਪੀਸੀ
ਗਮਤੀਰਥਵਿਖੇਇਸਥਾਨਕਰਤਾਹੈ। ਸਦਾਆਨੰਦਮਾਨਰਹਤਾਹੈ। ਭੋਗਅਰੁਮੋਖਦੋਨੋਕ
ਰਸਪੰਨਹੋਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਇੰਦ੍ਰਾਪਣੇਪੁਰਵਿਖੇਸੋਭਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਦੇਹਵਿਖੇ
ਸੋਭਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਘਟਕੇਟੂਟੇਤੇਆਕਾਸਕੀਕਛੂਨੂਨਤਾਨਹੀਹੋਤੀ। ਤੈਸੇਦੇਹਕੇਨਾਸਹੁਏਗਿ
ਆਨੀਕੀਕਛੂਹਾਨਤਾਨਹੀਹੋਤੀ। ਜਿਉਕਾਤਿਉਹੀਰਹਤਾਹੈ। ਜੈਦੇਹਹੋਤੀਹੈਤੈ। ਭੀਤਿਸਾਥਸ
ਪਰਸੁਨਹੀਕਰਤਾ। ਜੈਸੇਘਟਕੈ। ਆਕਾਸਨਹੀਸਪਰਸਕਰਤਾ। ਸੱਵਕ੍ਰਿਆਕੈ। ਕਰਤਾਭੋਗ
ਤਾਭੀਹੈ। ਪਰੁਕੀਸੀਕਰਲੇਪਨਹੀਪਾਵਤਾ। ਸਦਾਏਕਰੂਪਭਗਵਾਨਆਤਮਦੇਵ। ਵਿਖੇ
ਰਹਤਾਹੈ। ਜਬਵਿਵਸਾਪਰੁਕਹੋਕਰਸਹੀਰੂਪਨਗਰਵਿਖੇਵਿਚਰਤਾਹੈ। ਤਬਮੈਤੀਰੂ

ਪਨੇੜਸਾਬਸਭਕੇ ਦੇਖਤਾਹੈਥਾਂਨਇਸਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਮੈਝੀਭਾਵਸਦਾਤਿਸਵਿਖੇਰਹਤਾਹੈ॥ ਸ
 ਤਤਾਅਰੁਏਕਤਾਸਦਾਤਿਸਕੇਪਾਸਹੈ॥ ਤਿਸਕੇਰਸੋਭਤਾਹੈ॥ ਸਦਾਆਨੰਦਮਾਨਵਿਚਰਤਾ
 ਹੈ॥ ਅੰ ਰਜੀਵੈ ਕੰ ਦੁਖਰੂਪਆਰੇਸਾਬਕਟੀਤੇ ਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਕੋਊਪਹਾੜਊਪਰਿਚ
 ਰੁਕ ਰਖਿਬਵੀਊਪਰਿਲੋਕਪੁਕੈ ਜਲਤਾਵੇਖੇ॥ ਅਰੁਆਪਆਨੰਦਮਾਨਹੋਵੈ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨ
 ਵਾਨਜੀਵਹੁਕੈ ਦੁਖੀਦੇ ਖਕ ਰਆਨੰਦਮਾਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਉਸਕੀਦ੍ਰਿਸੁ ਵਿਖੇਤੋਸਦਾਅਵੈ
 ਤਰੁਪਹੈ॥ ਪਰੁਆਤਮਾਨੰਦਕੀਆਪੇਖਿਆ ਕਰਮਨਾਤਮਧਰਮਕੈ ਦੁਖੀਦੇਖਤਾਕਹੀਤਾਹੈ॥
 ਉਸਕੇਨਿਸਚੇਵਿਖੇਜਗਤਜੀਵਕੋਊਨਹੀ॥ ਅਰੁਚਾਰੋਪਰੋਜਨਧਰਮਅਰਥਕਾਮੋਖਤਿਸਕੇ
 ਪੂਰਣਤਾਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿਭਏਹੈ॥ ਕਿਸੀਓਰੁਤੇਉਸਕੈ ਨੁਨਤਾਨਹੀ॥ ਸਰਵਸੰਪਦਾਸੰਪੰਨਵਿ
 ਗਯਮਾਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਪੂਰਣਮਾਸੀਕਾਚੰਦ੍ਰਮਾਨੁਨਤਾਸਿਉਰਹਿਤਵਿਗਯਤਾਹੈ॥ ਜਦਪਰੋਗ
 ਹੁਕੈ ਸੇਵਤਾਹੈ॥ ਤੈ ਭੀਤਿਸਕੈ ਦੁਖਦਾਇਕਨਹੀਹੋਤੇ॥ ਜੈਸੇਕਾਲਕੂਟਵਿਖਕੈ ਸਦਾ
 ਸ੍ਰਿ ਪਾਨਕੀਆ॥ ਪਰੁਦੁਖਦਾਇਕਤਿਸਕੈ ਨਭਈ॥ ਤੈਸੇਊਭੀਸਮਰਥਹੈ॥ ਤਾਤੇਭੋਗਦੁਖ
 ਦਾਇਨਹੀਹੋਤੇ॥ ਜੈਸੇਚੋਰਕੈ ਜਾਣਿਆ॥ ਅਰੁਅਪਣੇਵਸਵਰਤੀਕੀਆ॥ ਤਬਮਿਤ੍ਰਭਾਵਹੋ
 ਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਭੋਗਉਸਕੈ ਦੁਖਨਹੀਏਤੇ॥ ਜਬਭੋਗਹੁਕੈ ਜਾਣੀਤਾਹੈ॥ ਜੋਇਹਕਛੁਵਸ

ਤਨਹੀ॥ ਤਬਸੁਖਕਾਕਾਰਣਹੋਤੇਹੈ॥ ਜਬਲਗਇਨਕੈ ਸਤਜਾਣਕ ਰਾਸਕਤਹੋਤੇਹੈ॥
ਤਬਲਗਦੁਖਕਾਕਾਰਣਹੋਤੇਹੈ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜੈਸੇਕੋਊਜਾਤਾਕੈ ਜਾਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਮਾਰਗਵਿਖੇ
ਇਸਤੀਆਪੁਰਖਮਿਲਤੇਹੈ॥ ਉਨਵਿਖੇਏਕਠਾਬੈਠਣਾਅਹੁਚਲਣਾਭੀਹੋਤਾਹੈ॥ ਪਰੁਆਪ
ਸਮੇਅਸਕਤਨਹੀਹੋਤੇ॥ ਆਗੇਪਾਛੇਚਲੇਜਾਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਸੀਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥੇ
ਵਿਖੇਚਿਤਕੈ ਨਹੀਲਗਵੇਤਾ॥ ਜੈਸੇਕੋਊਕਾਸਤਪੈਡੇਈਕਿਸੀਦੇਸਕੈ ਜਾਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਮਾਰਗ
ਵਿਖੇਕਈਉਂਦਰਿਰਮਣੀਕਇਸਥਾਨਦ੍ਰਿਸ਼ੁ ਆਵਤੇਹੈ॥ ਕਈਮਲਨਕਸੂ ਕੇਇਸਥਾਨ
ਰਾਸਤੇਹੈ॥ ਪਰੁਗਾਗਅਹੁਦੈਖਕਿਸੀਵਿਖੇਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਜੈਸੇਕੈਸੇਦੇਖਤਾਚਲਾਜਾਤਾਹੈ॥
ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਭੋਗਕ੍ਰਿਆਵਿਖੇਗਾਗਦੈਖਕਰਚਲਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਜੈਸੇਮੋਰਕੇ
ਪੁਛਕਰਪਹਾੜਚਲਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਸਰਵਸੀਸੈਤਿਸਕੇਸੰਮਕਗਿਆਨਕਰਸਾਂਤ
ਹੋਜਾਤੇਹੈ॥ ਕੋਊਪਦਾਰਥਉਸਕੈ ਅਸਚਰਜਕੈ ਤਕੁਦਿਖਾਈਨਹੀਦੇਤਾ॥ ਵਾਸਨਾਕੇਸੀ
ਬੁਧਨਸੁ ਹੋਜਾਤੇਹੈ॥ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀਰਾਜੇਕੀਨਿਆਈਸੋਭਤਾਹੈ॥ ਪਰੁਪੂਰਣਹੋਕਰਇਸ
ਬਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਾਪਣੇਆਪਵਿਖੇਪੂਰਣਹੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਆਪਣੇ
ਆਪਵਿਖੇਪੂਰਣਹੈ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਸੀਵੈਕੈ ਭੋਗਮੁਖੀਛਾਹੀਦੀਨਕਰਤੀਹੈ॥ ਤਿਸ

ਕਰਿਆਤਮਪਦਤੇਗਿਵਤੈਹੈ॥ ਅਨਤਮਪਦਵਿਖੇਪ੍ਰਾਪਤਹੁਏਕ੍ਰਿਪਣਹੋਜਾਤੈਹੈ॥ ਤਿਨ
 ਕਉਦੇਖਕਰਿਆਤਮਉਤਮਪਦਅਲੰਬੀਤਸਤੈ॥ ਜੋਇਹਮਿਥਿਆਦੀਨਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪ
 ਤਿਹੁਏਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਮੀਹੋਕਰਇਸਤੀਕੇਵਸਿਹੋਵੈ॥ ਇਸਤੀਸੁਮੀਕੀਨਿਆਈਹੋਵੈ॥ ਅ
 ਰੁਭਰਤਾਦੀਨਹੋਜਾਵੈ॥ ਅਰੁਲੋਕਉਸਕੋਦੇਖਕਰਹਸਤੈ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਭੋਗਹੁ
 ਕੀਤਿਸਨਾਵਾਲਿਓ॥ ਕੋਦੀਨਦੇਖਕਰਿਹਸਤੈ॥ ਚੰਚਲਮਨੁਹੀਪਰਮਸਿਧਤਾਸੁਖਤੇ
 ਜੀਵਕਉਗਿਵਤਾਹੈ॥ ਤਾਤੇਮਨਹੁਪੀਹਸਤੀਕੋ॥ ਵਿਚਾਰਹੁਪੀਕੁੰਡੇਸਾਥਵਸਿਕਰੇ॥ ਤਬ
 ਸਿਧਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਵੈ॥ ਜਿਸਕਾਮਨੁਵਿਖਿ॥ ਕੀਓਰਧਾਵਤਾਹੈ॥ ਸੋਸੰਸਾਰਹੁਪਵਿ
 ਖੁਕਾਬੀਜੁਪੜਾਬੋਵਤਾਹੈ॥ ਤਾਤੇਪ੍ਰਿਥਮੇਇਸਮਨਕੋ॥ ਤਾੜਨਾਕਰੇ॥ ਤਬਸੰਤਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋ
 ਵੈ॥ ਜੋਮਾਨੀਹੋਤਾਹੈਅਰੁਉਸਕੀਮਾਨੀਕਰੀਤੀਹੈ॥ ਉਹਤਬਉਪਕਾਰਕਛੁਨਹੀਮਾਨਤਾ॥ ਜਬ
 ਪ੍ਰਿਥਮੇਉਸਕੋ॥ ਤਾੜਨਾਕਰੀਤੀਹੈ॥ ਤਬਪਾਛੇਬੋਛੇਉਪਕਾਰਕੀਏਤੇਭੀਪ੍ਰਸੰਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਧਾਨ
 ਜਲਕਰਿਪੁਰਣੁਹੋਤੈ॥ ਤਬਜਲਕੇਸਿੰਚਣੇਕਰਉਨਤੇਉਪਕਾਰਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਅਰੁਜੋਜੇਸਫ
 ਅਖਾੜਕੀਪ੍ਰਪਕਰਤਪਤਹੋਤੈ॥ ਤਬਬੋਛਾਜਲਸਿੰਚਣੇਕਰਭੀਉਨਕੋ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਵਤਹੋਤਾਹੈ॥
 ਤੈਸੇਜੋਪ੍ਰਿਥਮੇਮਨਕਾਸਨਮਾਨਕਰੀਐਤਬਮਿਤਭਾਵਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਅਰੁਜਬਤਾੜਨਾਕਰਕੇਪਾਛੇ

ਸਨਮਾਨਕਰੀਐਗਾ ਤਬਉਪਕਾਰਮਾਨਕਰੀਤਭਾਵਹੋਰਹੇਗਾ ਸੋਤਾਨਾਕਰਣੀਕਿਆ
 ਹੈ ਵਿਖਿਅਿ ਤੇਸੀਜਮਕਰਣਾ ਜੰਜਮਕਰਕੇਨਿਰਮਾਨਹੁਆ ਤਬਇਹਸਨਮਾਨਕਰ
 ਣਾ ਜੋਸੀਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥੋਂ ਵਿਖੇਵਰਤਾਵਣਾ ਤਬਸਤਭਾਵਕੋ ਤਿਆਗਕਰਮਿ
 ਤਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ ਜੈਸੇਵਰਖਾਕਾਲਵਿਖੇਨਦੀਜਲਕਰਪੁਰਦਿਤੋਤੀਰੇ ਤਿਨ
 ਵਿਖੇਜਲਕਾਉਪਕਾਰਨਹੀਹੋਤਾ। ਸਰਤਕਾਲਵਿਖੇਜਲਕਾਉਪਕਾਰਹੋਤਾਹੈ ਜੈਸੇਰਾ
 ਜਾਕੋ ਜੋਐ ਰਦੇਸਕਾਰਾਜਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਵੈ ਤਬਉਹਕਛੁਪਸੀਨਤਾਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿਨਹੀਹੋਤਾ
 ਜੋਪ੍ਰਿਥਮੇਬੀਦੀਇਸਥਾਨਵਿਖੇਡਾਰੀਐ। ਅਰੁਪਾਛੇਏਕਾਗਿਗਵਦੀਜੈਤਿਸਕਰਭੀਪ੍ਰਸੰਨ
 ਹੋਤਾਹੈ ਤੈਸੇਜਬਪ੍ਰਿਥਮੇਮਨਕੋ ਤਾਨਾਕਰੀਐ। ਤਬਪਾਛੇਬੋਛੇਸਨਮਾਨਕਰਭੀਸੁਖ
 ਦਾਇਕਹੋਤਾਹੈ ਤਾਤੇਹਾਥਸਿਉਹਾਥਮੀਟਕਰਾ। ਅਰੁਦੰਤਹੁਸਾਥਦੰਤਮਿਲਾਇਕਰਿ
 ਅੰਗੀ ਸਿਉਅੰਗਰੋਕਕਰ ਇੰਦ੍ਰੀਓ ਰੂਪਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਜੀਤੇ ਇਸਪੁਰਖਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇ
 ਸਨਰੂਪਸਰਪਕੁੰਡਲਮਾਰਬੈਠਾਹੈ ਅਰੁਕਲਨਾਰੂਪਾਵਿਖਕਰਪੁਰਣਹੈ ਜਿਸਪੁਰਖ
 ਨੇਉਸਕੋ ਮਰਦਨਕੀਆਹੈ ਤਿਸਕੋ ਮੇਰਾਨਮਸਕਾਰਹੈ ਉਤਬਡੀਬਿਭੂਤਕਰਿਸੋਭੈਗਾ
 ॥੧੩॥ ਇਤਿਵਿਸਾਖਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਸਰੀਰਾਗਰਵਰਨਨਮਸਰਗਰਾ ॥ ਦਸਿਸੋਵਾਚਾ ॥

ਹੇਰਾਮਜੀਆਗਿਆਨੀਜੀਵਮਹਾਨਰਕੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇਹੈ ਆਸਾਰੂਪੀਬਾਣਿ ਕੀਆਂਸ
ਲਾਕਾਲਗਤੀਆਂਹੈ ਇੰਦ੍ਰੀਆਰੂਪਸਭਉਸਕੇ ਆਰਤੇਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਦੁਸੁ ਬਡੀ
ਅਕ੍ਰਿਤਪਨਹੈ ॥ ਜਿਸਦੇਹਕੇਆਸ਼ੇਰਹਤੀਆਂਹੈ ॥ ਤਿਸੀਕੇ ਸੋਕਅਰੁਇਛਾਕ ਰਪੂਰ
ਣਕਰਤੀਹੈ ਅਰੁਮਹਾਦੁਸੁ ਦੁਖਦਾਇਕਭੰਡਾਰਹੈ ॥ ਇਨਕੇ ਤੁਮਜੀਤਹੁ ॥ ਇੰ
ਦ੍ਰੀਆ ਮਨਇਲਰੂਪਪੰਛੀਹੈ ॥ ਜਬਵਿਖੇਨਹੀਹੋਤੇਤਬਉਰਧਕੇ ਉਡਤੀਹੈ - ਜਬਵਿ
ਖੇਆਨਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੇ ਹੈ ਤਬਨੀਚੇਕੇ ਆਨਗਿਫਤੀਹੈ ॥ ਜਿਸਪੁਰਖਨੇਵਿਵੇਕਰੂਪਜਾਲ
ਸਾਬਬਾਂਧਾਹੈਇਨਕੇ ਤਿਸਕੇ ਇਹਭੋਜਨਨਹੀਕਰਿਸਕਤੀਆਂ ॥ ਜੈਸੇਪਖਾਣਕੇਕਮਲ
ਕਉਹਸਤੀਨਹੀਭੋਜਨੁਕਰਸਕਤਾ ਹੇਰਾਮਜੀਇਹਭੋਗਅਪਾਂਤਰਮਣੀਏਹੈ - ਅਤਿਤਵਿ
ਰਸਹਰਿ ਜੋਪੁਰਖੁਇਨਵਿਖੇਰਮਣਕਰਤਾਹੈ ਸੋਅਨੰਤਨਰਕੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇਹੈ ਜੋਪੁ
ਰਖਗਿਆਨਕੇਧਨਕਰਸੀਪੰਨਹੈ ਅਰੁਦੇਹਰੂਪੀਦੇਸਵਿਖੇਰਹਤਾਹੈ ਜੋਪਰਮਸੋਭਾਕੇਪਾ
ਵਤਾਹੈ ਅਰੁਆਨੰਦਮਾਨਹੋਤਾਹੈ ਕਹੋਤੇਜੋਇੰਦ੍ਰੀਆ ਰੂਪਸਭਤਿਨਜੀਤੇਹੈ ਬਡੇਉਤਮਈ
ਸੁਰਜਕਰਿਸੁਰਕੇਸੰਦਰਵਿਖੇਰਹਿਣਕਰਾਐਸਾਸੁਖੁਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾ ਜੈਸਾਨਿਰਵਾਸੀਮ
ਨਗਿਆਨਵਾਨਕਾ ਹੋਤਾਹੈ ਜੋਅਪਣੇਸਰੀਰਨਗਰਵਿਖੇਰਹਤਾਹੈ ਜਿਸਪੁਰਖਨੇਇੰਦ੍ਰੀਆ

ਈ

ਅਰੁਮਨੁ ਰੂਪਸਤ੍ਰਕੰ ਜੀਤਾ ਹੈ ਸੋਪਰਮਸੋਭਾਕ ਰਸੋਭਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਹਿਮਰੁਤੁਕੰ ਜੀਤਕ
 ਰਬਸੰਤਰਿਤਵਿਖੇ ਮੰਜਰੀ ਸੋਭਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਚਿਤਕਾਗਰ ਬੁਨਾਸੁ ਭਇਆ ਹੈ
 ਅਗੁਇੰਦ੍ਰੀਆ ਰੂਪਸਤ੍ਰਜੀਤੋ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਭੋਗ ਪੁਕੀ ਵਾਸਨਾ ਨਸਦੁ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੀ
 ਤਕਾਲ ਵਿਖੇ ਪਦਮਨੀ ਅਨਿਦੁ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਹੇ ਗਮਜੀ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪੀ ਵੈਤਾਲ ਨਿਸਾਚ
 ਰਤ ਬਲਗ ਵਿਚ ਰਤੇ ਹੈ ਜਬ ਲਗਾਏ ਕਤਤ ਕਾਦਿ ਫੁਆਭਿਆ ਸਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਜੀਤਾ
 ਨਹੀ ਜਬ ਵਿਵੇਕ ਰੂਪ ਸੂਰਜ ਉਦੈ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਨਾਸੁ ਹੋ ਜਾਤੈ ਹੈ ਜਬ ਮਨ ਕੋ ਵਿਵੇ
 ਕ ਕਰ ਕੇ ਵਸਿਕਰੀਤਾ ਹੈ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਭ੍ਰਿਤ ਹੋ ਲੁਏ ਹੋ ਜਾਤੈ ਹੈ ਅਰੁਮਨ ਰੂਪਸਭਾ
 ਮਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਆਪਗਾਜਾ ਹੋ ਕਰਿਸੁ ਰੂਪਗਾਜਕੋ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ਵਿਵੇਕੀ ਕੀ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਪਤਿ
 ਬ੍ਰਿਤਾਇੰਸਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਤਿ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅਰੁਮਨੁ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨਿਆਈ ਪਾਲਨਾ ਕਰਣੇ ਵਾਲਾ ਹੋਤਾ
 ਹੈ ਚਿਤਸੁ ਹਿਰਦ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜਬ ਨਿਸਚੈ ਵਾਨ ਪੁਰਖੁ ਸਤਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋ ਵਿਚਾਰਤਾ ਹੈ
 ਤਬ ਪੰਮਸਿਧਾਂਤੁਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁਮਨੁ ਅਪਣੇ ਮਨ ਭਾਵ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰਸ
 ਤਰੂਪਿ ਪਿਤਾ ਵਤ ਪਾਲਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਤੇ ਮਨ ਕੋ ਵਿਵੇਕ ਕਰ ਕੇ ਵਸਿਕਰੇ ਜੈਸੇ ਮਣੀਕੇ
 ਘਸਾਇਕ ਰਧਾਗੇਸਾਥ ਛੇਕ ਪਰੇ ਵਤੇ ਹੈ ਅਰੁਕੰਠ ਵਿਖੇ ਪਾਏ ਤੇ ਬਡੀ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ

ਤੀਹੈ ਤੈਸੇਮਨਰੂਪਮਣਹੈ ਤਿਸਕੈ ਆਤਮਵਿਚਾਰਕ ਰਾਖਸਾਵਣਾ ਵੈਰਾਗਕਰ ਉਜਲਕ
 ਰਣਾ ਅਭਿਆਸਰੂਪਛੇਕੁਪਾਇਕਰਵਿਵੇਕਰੂਪਤਾਗੇਸਾਥਪਰੋਵਣਾ ਕੰਠਵਿਖੇਇਸ
 ਬਿਤਕਰੇਣੇਸਿਉਬਡੀਸੋਭਾਦੇਤੀਹੈ। ਵਿਵੇਕਕੈਸਾਹੈ ਜਨਰੂਪਬਿਰਖੈ ਕੈ ਕੁਹਾੜਾਹੈ ਕਾ
 ਟਡਾਰਤਾਹੈ ਅਰੁਮਨਰੂਪਸਤ੍ਰਕੈ ਮਿਤ੍ਰਕਰਤਾਹੈ ਸਦਾਸੁਭਕਰਮੈ ਕੈ ਕਰਾਵਤਾਹੈ
 ਅਗੁਵਿਖਿਓ ਕੇਪਰਣਾਮਦਖਕੈ ਨਿਕਟ ਆਵਣੇਨਹੀਦੇਤਾ ਤਾਤੇਮਨਕੈ ਵਸਿਕਰ
 ਣਾਆਨੰਦਕਾਕਾਰਣਹੈ ਜੋਮਨ ਵਸਿਨਹੀਹੋਤਾਤਬਦਖੁਦੇਤਾਹੈ ਜੋਵਸਿਹੋਤਾਹੈਤਬਸੁ
 ਖਦਾਇਕਹੋਤਾਹੈ ਤੇਰਾਮਜੀਮਨਰੂਪਮਣਹੈ ਸੋਭੋਗਰੁਕੀਤਿਸਨਾਕ ਰਕਲੀਕਤਹੋਤਾਹੈ
 ਜਬਵਿਵੇਕਰੂਪਜਲਕ ਹਇਸਕੈ ਸੁਪਕਰੇਗਾ ਤਬਸੋਭਾਵਾਨਹੋਵੈਗਾ ਇਹਸੀਸਾਰਮ
 ਯਾਤ੍ਰੈ ਕੇਦੇਣੇਹਾਹੈ ਵਿਵੇਕਵਾਨਪੁਰਖਭੀਆਇਆਰੂਪਸੀਸਾਰਵਿਖੇਗਿਰੁਪਛੇਤੈ
 ਤੂੰਛਲਕ ਹਇਸਵਿਖੇਮਤਗਿਰੁਹਿਇਤਰਜੀਵੈ ਕੀਨਿਆਈਇਸੀਸਾਰਮਾਇਆਰੂਪਹੈ
 ਅਨੇਕਅਨਰਥੈ ਕੇਸੰਗਲਹੁਸੰਜੁਗਤਹੈ ਮਹਾਂ ਮੋਹਰੂਪਕੁਹੀਰੁਕ ਰਜੀਵਅੰਧਹੋਗਏ
 ਹੈ ਤਾਤੇਤੁਮਵਿਵੇਕਪਦਕਾਆਸ਼ਾਕਰੈ ਬੋਧਕਰਕੈਸਤਾਕਾਅਵਲੋਕਨਕਰੈ ਇੰਦ੍ਰੀ
 ਆਰੂਪਸਤ੍ਰੈ ਕੈ ਜੀਤਕ ਰਸੀਸਾਰਸਮੁੰਦ੍ਰਕੈ ਤਰਿਜਾਵੈ ਸਗੀਰਭੀਅਸਤਹੈ ਇਹ

ਸਵਿਖੇਸੁਖਅਰੁਦੁਖਕੀਅਸਤਹੈ ਰੁਮਤਿ ਦਮਾਵਿਆਲਕਟਕੀਨਿਆਈਮਤਹੋਵੈ ਭੀਮਭਾ
ਸਦਟਕੀਇਸਥਿਤਕੈ ਕਿਹਣਕਰਕੇਵਿਸਕਹੋਵੈ ਅਰੁਮਮਾਅਦਿਕਜੋਨਿਸਚਾਹੈ
ਸੋਬਿਥਾਹੈ ਤਿਸਕੈ ਤਿਆਗਕਰਕੇਤਤਪਦਕਾਆਸੈ ਕਰੇ ਚਲਤੇਥੈਠਤੇਖਾਤੇਪੀਤੇ
ਮਨਵਿਖੇਮਨਨਅਭਾਵਹੋਵੈਗਾ ॥ ੨੪ ॥ ਇਤਇਸਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਮਨਸਾਅਸਤੋਤਪਤਿ

੨

ਪਾਨੈਨਾਮਸਰਗਹ ॥ ਵਸਿਓਵਾਚਾ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਲੋਕਵਿਖੇਬੋਧਵਾਨਹੁਕੀਨਿਆ
ਈਵਿਚਰੇ ਤਬਪਰਮਸਾਰਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਵੈ ਹੇ ਦਮਾਵਿਆਲਕਟਕੀਨਿਆਈਮਤਹੋਵੈ
ਭੀਮਭਾਸਦਟਕੀਇਸਥਿਤਹੋਵੈ ॥ ਰਾਮਵਾਚਾ ॥ ਹੇਭਗਵਨਸੰਸਾਰਤਾਪਕੇਦੂਰਕਰਣੇਹਾਰੇ
ਇਹਤੁਮੈ ਕਿਆਕਹਾ ਇਸਕੈ ਖੋਲਕਰਕਹੋ ਦਮਾਵਿਆਲਕਟਕੀਨਿਆਈਕੈਸੇ
ਹੈ ਅਰੁਭੀਮਭਾਸਦਟਕੀਇਸਥਿਤਕੈਸੀਹੈ ਜੈਸੇਵਰਖਾਕਾਲਕਾਮੇਘਤਪਤਕੈ ਦੂਰਕ
ਰਤਾਹੈ ਮੋਹਕੈ ਸਬਦਕਰਜਗਾਵਤਾਹੈ ਤੈਸੇਤੁਮਾਪਣੀਕ੍ਰਿਪਾਕਰਜਗਾਵੈ ॥

ਵਸਿਓਵਾਚਾ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਪ੍ਰਿਥਮਇਨਕਾਨਿਆਇਅਰੁਇਸਥਿਤਸੁਵਣਕਰੁ ਪਾਛੈਜੋਇ
ਸੁ ਹੋਵੈਗਾਤਿਸਵਿਖੇਵਿਚਰਣਾ ਪਾਤਾਲਕੁਹਰਵਿਖੇਸਾਂਬਰਨਾਮਦੈਤਗਜਾਹੋਤਭਇ
ਆਥਾ ਸੋਮਾਇਆਰੁਪਮਣੀਕਾਸਮੁਦ੍ਰਅਰੁਸਰਵਾਅ ਸਚਗਜਰੁਪਮਨਕੇਮੋਹਨਹਾਰਾਮਣੀ

ਕਥਾ ਸੋਢੈ ਤੁਆਪਣੀ ਮਾਇਆ ਕਰਕੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਨਗਰ ਰਚਤਾ ਭਇਆ ॥ ਬਾਗ ਰਚੇ ॥ ਦੈਤ ਤੁਕੇ
 ਮੰਦਰ ਰਚੈ ਸੂਰਜ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾਰਚੇ ਅਨੰਤ ਈਸੁਰ ਜਕਰਿ ਸੰਪੰਨ ਦੈਤ ਰਚੇ ਅਰੁ ਰਤਨੇ ਕੀਇ
 ਸਤੀਰੰਚੀਆਂ ਅਰੁ ਗਿਆਨ ਕਰੈ ॥ ਤਿਸ ਗਿਆਨ ਕਰਿ ਦੇਵਤਿ ॥ ਕੀਇ ਸਤੀਆ ਭੀਤਿ ਨ ਜੀ
 ਤੀਆਂ ਅਰੁ ਬਿਛਰਚੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਤਿ ਨ ਸਾਥ ਠਲ ਲਾਗੇ ਅਰੁ ਕਮਲੀਆ ਸ੍ਵੇਤ ਪੀਤ ਰਤ
 ਨੇ ਕੀਆਂ ਸੂਰਨ ਕੇ ਰੰਸਰਚੇ ਅਰੁ ਸਾਰ ਸਪੰਡੀ ਸੂਰਨ ਕੇ ਕਮਲਾ ਸੂਰਨ ਪੀਕੇ ਬਿਛ ਬਡੀਆ
 ਸਾਂਖਾ ਕਰਿ ਬਧੇ ਹੁਏ ਅਰੁ ਕਰ ਜੁਏ ਕੇ ਬੂਟੇ ਤਿਨ ਸਾਥ ਕਮਲ ਬਿਛੋ ਕੇ ਫੁਲ ਪਵੇ ਰਤਨ ਹੁ
 ਕਰਿ ਜੜੇ ਹੁਏ ਸੁੰਦਰਿ ਇਸਥਾਨ ਵਰਠ ਕੀਨਿਆ ਈਸੀਤ ਲਬਗੀ ਚੇ ਬਨ ਇਸਥਾਨ ਚੰਦਨ ਰ
 ਚੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕਾਨੰਦ ਨ ਬਨ ਤਿਸ ਕੰ ਜੀਤਨ ਹਾਰੇ ਸਵਰੁਤੀ ਕੇ ਫੁਲ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਦੇਵਤਿ ਅਰੁ ਕੀਇ ਸ
 ਤੀਆਂ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰਤੀਆ ਠਰੈ ॥ ਅਰੁ ਵਡੇ ਈਸੁਰ ਜਰਚੇ ॥ ਵਿਸਨ ਅਰੁ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕੇ ਸਾਦਿ ਸਈਸੁ
 ਰਜ ਸੰਜੁਗਤ ਅਪਣਾ ਨਗਰੁ ਕੀਆ ਰਤਨੇ ਕੇਤਾਰਾ ਗਣ ਰਚੇ ਵਡੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੰਜੁਗਤ ਜਬਰਾਤ ਪ
 ਕੇਤ ਬਾਨੋ ਸਭ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਏਕ ਰਾਉ ਦੇ ਹੋਏ ਪੁਤਲੀਆ ਗਿਆਨ ਕਰੈ ॥ ਅਰੁ ਮਾਇਆ ਕੇ ਹਸਤੀ
 ਐਸੇ ਰਚੇ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਐਸੇ ਗਵਤ ਕੰ ਜੀਤ ਲੇਵੇ ॥ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕੀ ਵਿਭੂਤ ਤੇ ਉਤਕ੍ਰਿਸੁ ॥ ਵਿਭੂਤ ਉਸ
 ਰਚੀ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹੁ ਜਸਰ ਬਸੀ ਪਦ ਕੰ ਪੁਰਣ ਕੀਆ ਸਰਵ ਈਸੁਰ ਜਕਰ ਸੰਪੰਨ ਸਰਵ ਦੈਤ ਮੰ

੪ ਲੇਖੁਰਬੰਦਨਾਕਰੈ ॥ ਅਪਿਸਬੁਧੈਤਹੁਕਾਰਜਾਹੁਆ ॥ ਸਾਸਨਾਕਰਦੇਹਾਰੇਸਭਇਸਕੀਆਗਿਆ
 ਵਿਖੋਵਿਚਰੈ ॥ ਮਹਾਬਡੀਆਭੁਜਾ ਤਿਨਕੇਨੀਚੇਸਭਦੈਤਵਿਸ਼ਾਮਕਰੈ ॥ ਇਸਪਕਾਰਸੰਪੂ
 ਰਨਰਾਜਅਰੁਇਸਥਾਨੇ ਕੇਮੰਡਲੇਸੁਰਤਿਸਨੇਰਚੇ ॥ ਸੈਨਾਰਚੀ ॥ ਅਰੁਰਾਜਕਰਤਭਇਆ
 ਜਬਸਾਂਬਰਦੈਤਸੈਨਕਰੇਅਥਵਾਦੇਸਾਂਤਰਕੰ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬਅਵਕਾਸਦੇਖਕਰਤਿਸਕੀਸੈਨਕੰ
 ਦੇਵਤੇਮਾਰਜਾਵੈ ॥ ਅਰੁਇਸਥਾਨੇਲੁਟਲੇਜਾਵੈ ॥ ਦੇਵਤਿਓ ਕੇਨਾਇਕ ॥ ਤਬਸਾਂਬਰਨੇਰ
 ਖਿਆਕਰਦੇਹਾਰੇਸੈਨਾਪਤੀਰਚੇ ਬਹੁਕੁਸਮਾਂਦੇਖਕਰਦੇਵਤੇਤਿਨਕੰ ਭੀਮਾਰਗਏ ॥ ਤਬਸਾਂਬ
 ਰਸੁ ਟਕਰਕੋਪਕੀਆ ॥ ਜੋਇਨਕੰ ਨਾਸਕਰੈ ॥ ਐਸੇਵਿਚਾਰਕਰਾਮਰਪੁਰੀਉਪਰਿਚਕੁਕੀ
 ਦੇਵਤੇਭੈਭੀਤਤੋਕਰਸੁਮੇਰਪਰਬਤਮੋਭਵਾਨੀਸੰਕਰਕੇਚਰਨੇ ਪਾਸਜਾਇਕਰਛਪਨਭਏ ॥ ਐ
 ਰੁਬਨਕੁੰਜੀ ॥ ਅਰੁਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਜਾਇਛਪੇ ਜੈਸੇਪ੍ਰਲੈਕਾਲਵਿਖੇਸਭਦਿਸਾਸੁੰਨਹੋਜਾਤੀਆਹੈ
 ਤੈਸੇਅਮਰਪੁਰੀਵਰਗਸੁੰਨਹੋਗਇਆ ॥ ਤਬਦੈਤਰਾਜਅਮਰਪੁਰੀਕੰ ਸੁੰਨਦੇਖਕਰਕੋਪਮਾਨ
 ਹੁਆ ਅਗਨਲਗਾਇਦਈ ਲੋਕਪਾਲੀ ਕੇਪੁਰਸਕੁਜਲਾਇਦੀਏ ਦੇਵਤਿਓ ਕੰ ਚੁੰਛ
 ਰਹਾ ਪਰੁਕਹੁੰਦੇਖਣੇਵਿਖੇਨਆਏ ਜੈਸੇਪਾਪੀਪੁੰਨ ਕੰ ਦੇਖੇਅਰੁਕਹੁੰਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਾਆਵੈ
 ਤੈਸੇਦੇਵਤੇਕਹੁੰਨਭਾਸੇ ਤਬਸਾਂਬਰਕੋਪਵਾਨਹੋਕਾਰਿਬਡੇਬਲੀਰਾਖਸਸੈਨਾਕੀਰਖਿਆਨਮਿਤ

ਲ

ਮਾਇਆ ਕਰਕੇ ਰਚਤਾ ਭਇਆ ॥ ਮਾਨੋ ਕਾਲਕੀ ਮੂਰਤ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਹੋਕੇ ਰਹਿ ਸਥਿਤ ਭਏ ॥ ਬ
 ਡੇ ਅਕਾਰ ਮਾਨੋ ਪੰਖ ਪੁਸ਼ਪ ਜੁਗਤ ਪਰਬਤ ਤਲ ਤੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮਾਇਆ ਕੰਦ ਇਹ ਤੀਨੋ
 ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਹਾਥੀ ਵਿਖੇ ਬਡੇ ਸਸੜ ਅਰੁ ਭੁਜਾ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀਨਿਆਈ ਅਰੁ ਜ
 ਥਾਪ ਪਤਿ ਕਰਮ ਵਿਖੇ ਲਾਗੇ ਰਹੈ ॥ ਇਹ ਉਨ ਕਾ ਪਰਮਾ ਅਰੁ ਉਨ ਕੇ ਕਰਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕਹਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇ ॥
 ਜੋ ਪੁਰਬ ਦਾਸ ਨਾ ਕਰਮ ਉਨ ਕਾ ਕੋ ਉਨ ਬਾ ॥ ਨਿਰਾ ਵਿਕਲ ਪਚਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਉਨ ਕਾ ਦੁਰੂਪਾ ਅਰੁ ਅ
 ਪਣੇ ਸੁਭਾਵ ਸਤਾ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਨਥੇ ॥ ਅਰੁ ਅਨਾਤ ਮਭਾਵ ਕੋ ਪਾਪਤ ਭੀ ਨ ਭਏ ਬੇ ਏ
 ਕ ਸਪੰਦ ਮਾਤ੍ਰ ਕਰਮ ਰੂਪ ਚੇਤਨਾ ਉਨ ਵਿਖੇ ਥੀ ॥ ਸੋ ਕਰਮ ਕਾ ਬੀਜ ਚਿਤ ਕਲਾ ਸਪੰਦ ਰੂਪ
 ਣੀ ਪੁਈ ਥੀ ॥ ਮਨਨ ਆਤਮ ਕਾ ॥ ਸਸੜ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੋ ਜੋਰ ਚੇ ਬੇਤਿ ਸੀਕੋ ਪੜੇ ਕਰੈ ਅਰੁ ਅੰਤ
 ਰ ਵਿਖੇ ਸਪਸ਼ਟ ਦਾਸਨਾ ਉਨ ਕੋ ਕੋ ਉਨ ਠਹਰੇ ਅਕਸਮਾਤ ਸੁਭਾਵ ਕਕਿਆ ਉਨ ਕੀ ਪੜੀ ਹੋਵੈ
 ਜੈਸੇ ਅਰਧ ਸੁਖ ਪਤਿ ਬਾਲ ਕਾ ਪਣੇ ਅੰਗ ਪੁਕੇ ਸੁਭਾਵ ਕਹਲਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਦਾਸਨਾ ਤੇ ਹਰਤ ॥
 ਤੈਸੇ ਉਹੁ ਦਾਸਨਾ ਬਿਨਾ ਚੇ ਸੁ ਕਰੈ ॥ ਗਿੜਨਾ ਅਰੁ ਗਿੜਾਵਨਾ ਕਛੁ ਨ ਜਾਣੈ ਇਹ ਨਾ ਜਾਣ
 ਹਿ ਜੁਹਮ ਇਸਕੋ ਮਾਰ ਤੇ ਹੈ ॥ ਨ ਜਾਣ ਹਿ ਹਮ ਮਰ ਤੇ ਹੈ ॥ ਜੀਤ ਅਰੁ ਹਾਰ ਕੋ ਕਛੁ ਨਾਣੈ ॥ ਨ
 ਹੀ ਕੇਵਲ ਸਸੜ ਕਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੈ ॥ ਜੈਸੇ ਜੰਤੀ ਕੀ ਪੁਤਲੀ ਤਾਗੇ ਪਰ ਪੜੀ ਚੇ ਸੁ ਕਰਤੀ ਹੈ ਜੈਸੇ

ਤਾਗੇਕੋ ਉਪਚਲਾਵਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸੰਬੰਧਨਾ ਤੇ ਰਹਤ ਚੇਸਾ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਦਮਾਦਕ ਚੇਸਾ ਕ
 ਹੈ। ਮਹਾਬਲੀ ਜਿਨਕੇ ਪ੍ਰਭਾਕ ਰਪਹਾੜਭੀ ਦੁਰਣੁ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਤਿਨਕੋ ਦੇਖਕ ਰਸਾਬਰ
 ਤੁਸੁ ਮਾਨਹੁਆ ਜੋਇਹ ਸੈਨਾ ਕੇ ਰਖਿਆ ਕਰਣੇ ਕੋ ਬਡੇ ਬਲੀ ਹੈ। ਇਨਕਾ ਨਾਸਭੀ ਉਨਸਿ
 ਉਨਹੋਵੈਗਾ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋਇਨਕੋ ਇਸ ਅਰੁ ਅਨਿਸ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਇਨਕੋ ਇਸ ਅਨਿਸਕਾ
 ਗਿਆਨ ਅਰੁ ਬਾਸਨਾ ਹੀ ਨਹੀ। ਤਿਨਕਾ ਨਾਸਕੈ ਸੋਹੈ। ਅਰੁ ਭਾਗੈ ਕੈ ਸੋ। ਜੈਸੇ ਦੇਵਤਿ ਓਕੇ
 ਹਾਥੀ ਬਲੀਭੀ ਹੈ। ਤੈਭੀ ਸੁਮੇਰ ਪ੍ਰਬਤਕੋ ਉਪਾੜਨ ਹੀ ਸਕਤੇ। ਵੀਤ ਉਨਕੇ ਦੁਰਣੁ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ
 ਤੈਸੇ ਦੇਵਤੇ ਬਡੇ ਬਲੀਭੀ ਹੈ ਪਹੁਇਨਕੋ ਨਮਾਹ ਸਕੈ। ਇਹ ਬਡੇ ਬਲੀ ਰਖਿਕ
 ਹੈ। ਇਤ ਸੀ ਇਜਾਥਿ ਤਪਕਰਣੇ ਦਮਾਦਿਆਲ ਕਦ ਉਤਪਤ ਵਰਨ ਨੀ ਨਾਮ ਸਰਗਾਹ। (੨੫)
 ਦਸਿਉਦਾਗ। ਹੇਗਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਰਣੇ ਕਰਕੇ ਸਾਂਬਰ ਦਮਾਦਿਆਲ ਕਦਕੋ ਇਸਥਾ
 ਪਨਕੀਆ। ਅਰੁ ਭੁਤਲ ਵਿਖੇ ਦੇਵਤਿਓਂ ਕੀਸੈ ਨਾਭੀਆਈ। ਜਬ ਸਾਂਬਰ ਚੜਤਾ ਬਾਤ ਬਭਾ
 ਹਜਾਤੇਥੇ। ਅਰੁ ਸੈਨਾਕੋ ਦੇਖਕ ਰਉਹ ਭੀ ਨਿਕਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਅਰੁ ਪਹਾੜ ਸੋ ਉਛਲਕ ਰਨਿ
 ਕਸੇ ਏਕ ਓਰੁ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਨਿਕਸੇ ਬਡੀ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਜੁਪਕਰਣੇ ਲਾਗੇ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਲੈਕਾਲ ਕੇ ਸਮੁ
 ਦ੍ਰੁਭੁਤ ਤੈ ਅਰੁ ਸਭ ਜਲ ਮਈ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਦੇਵਤੇ ਅਰੁ ਦੇਤ ਸਰਵ ਓਰੁ ਤੇ ਪੁਰਣੁ ਹੋ

ਗਏ॥ ਅਰੁ ਬਡੇ ਬਾਣੇ ਕਰ ਜੁ ਪਕਰਣੇ ਲਾਗੇ॥ ਸੰਖ ਧੁਨ ਕਰੈ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਵੈ॥ ਤਿਨ
 ਤੇ ਸਬਦ ਹੋਵੈ॥ ਅਰੁ ਅਗਨਿ ਨਿਕਸੈ ਤਾਰਿ ਅਤੁ ਕੀਨਿਆਈ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰੈ॥ ਸਗਰਿ ਸਿਉ
 ਸਿਰਕਾ ਦੇ ਜਾਵੈ॥ ਪੜਕੀ ਪਕੀ ਪਕੈ ਗਿਛਿ ਪੜੈ॥ ਪਰਸਪਰ ਦੋਨੋ ਓਰੁ ਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲੈ॥ ਦਾ
 ਮਵਿਆਲ ਕਟਕਾਗ ਜਾਣੇ ਹੀਨ ਹੀ॥ ਮਾਰ ਤੇ ਹੀ ਜਾਵੈ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਬ ਪਹਾੜੁ
 ਹਨੁ ਹੋ ਜਾਵੈ॥ ਸਭ ਦਿਸਾ ਵਿਖੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪੂਰਣ ਹੋ ਗਏ॥ ਹੁਧਿਰ ਕੀ ਧਾਰਾ ਚਲੈ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ
 ਦੇਵ ਤੇ ਦੇਵਤ ਮੂਏ ਵਹੁ ਤੇ ਜਾਵੈ॥ ਮਹਾ ਪ੍ਰਲੋਕੀਨਿਆਈ ਭੈ ਓਹੁ ਦੇਹੁ ਆ ਏਕ ਏਕ ਅਸਤ੍ਰ ਐਸਾ
 ਚਲੈ॥ ਜਿਸ ਸਿਉ ਸ੍ਰੋਤੁ ਰੀਨ ਦੀਆਂ ਚਲੈ॥ ਕੋਊ ਅਗਨ ਕਾ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਵੈ॥ ਕੋਊ ਸੋਪਕਾ ਅ
 ਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ॥ ਕੋਊ ਤਮਾ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ॥ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ॥ ਕੋਊ ਨਿੰਦਾਰੁ ਪਕੇ
 ਉਪ੍ਰਬੋਧੁ ਪਾ॥ ਕੋਊ ਸਰਪਰੁ ਪਾ॥ ਦੂਸਰਾ ਗਰੁੜ ਰੂਪ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਸਪਰ ਜੁ ਪਕਰੈ॥ ਬਹੁ
 ਫੜਕੁ ਮਾ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਵੈ॥ ਸਿਲਾ ਕੀ ਵਰਖਾ ਹੋਵੈ॥ ਸਭ ਪ੍ਰਥਮੀ ਰਕਤ ਅਰੁ ਮਾਂਸ ਕਰ ਪੂਰਣ
 ਹੋ ਗਈ॥ ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਕੇ ਸੀਸ ਪੜ ਗਿਛਿ ਪੜੈ॥ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਛੁ ਤੇ ਠਲ ਗਿਛਿ ਪੜ ਤੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ
 ਦੇਵ ਤੇ ਦੇਵਤ ਗਿਛੈ॥ ਬਡਾ ਜੁਹੁ ਧੁਆ॥ ਗੰਧ ਬਕਿੰਨਰ ਦੇਵ ਤੇ ਬਹੁ ਤਨ ਸੁ ਭਏ॥ ਦੇਵਤ ਬਹੁ
 ਤੁਨ ਸੁ ਹੁਏ॥ ਪਰੁ ਕਛੁ ਕਉਨ ਕੀ ਜੀਤ ਰਹੈ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਇਵੀ ਸਾਂਬਰ ਕੀ ਸੈਨਾ ਅਰੁ ਦੇਵਤਿ

ਕਾਜੁਪੁਹੁਆ ਜੈਸੇ ਵਰਖਾ ਕਾਲ ਮੋਆ ਕਾਸ ਵਿਖੇ ਸੇਘ ਘਟਾ ਪੁਰਣ ਹੋ ਜਾਤੀ ਆਉ ॥
 ਤੈਸੇ ਦੇਵਤਾ ਅਰੁ ਦੈਤੁ ਕੀਸੈ ਨਾਏ ਕਈ ਹੋ ਗਈ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਭਿ ਇਸਥਾਨ ਪੁਰਣ ਹੋਤ ਭ
 ਏ ॥ ਇਤੁ ਇਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰੇਣ ਦਾਸ ਵਿਅਲ ਕਟ ਵਰਨ ਨੀਨਾ ਮਸਰਗਾ ॥ ਦਸਿਓਦ
 ਚਾ ॥ ਹੇਰਾ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਘੋਰ ਸੰਗਾ ਮਹੁਆ ਦੇਵਤਾ ਅਰੁ ਦੈਤ ਕੇ ਸਹੀਰ ਗਿਫੇ ਜੈ
 ਸੇ ਪੰਖਤੁ ਦੇ ਪਰਬਤ ਗਿਫੇ ਤੇ ਹੈ ॥ ਰੁਪ੍ਰਕੇ ਪਵਾਹ ਚਲੈ ॥ ਬਡੇ ਸਬਦ ਹੋਵੈ ॥ ਅਕਾਸ ਪਿ
 ਥਵੀ ਸਬਦ ਕਰ ਪੁਰਣ ਹੋਰੀ ॥ ਦਾਸ ਨੇ ਦੇਵਤਿਓ ਕੇ ਸੰਬੁਹਾ ਵਿਸੁ ਤਕੀਏ ਵਿਆ
 ਲਨੇ ਪਕੜ ਪਕੜਿ ਦੇਵਤਿਓ ਕੇ ਪਹਾੜਾ ਵਿਖੇ ਪੀਸਨ ਕੀਆ ॥ ਕਟ ਦੇਵਤਿਓ ਕੇ ਸੰਬੁ
 ਹ ਚੁਰਣ ਕੀਏ ॥ ਉਨ ਕੇ ਇਸਥਾਨ ਤੋਰ ਡਾਰੇ ॥ ਬਡਾ ਕੁਰਸੀ ਗਾਮ ਕੀਆ ॥ ਤਬ ਦੇਵਤਿਓ
 ਕੇ ਹਸਤੀ ਕੋ ਜੋ ਮਦਥਾ ॥ ਜਿਸ ਕਰਮ ਸਤਥਾ ॥ ਸੋਤਾ ਕੁਨਾਕ ਰਖੀ ਏ ਹੋਇ ਗਾਇਆ ਸੋਭਿਤਾ
 ਤੇਰਾ ਗਾਭੈਰੀਤ ਹੋਕ ਰ ਦੇਵਤੇ ਭੀ ਭਾਗੇ ॥ ਤਬ ਦੈਤ ਕੀਸੈ ਨਾ ਬਿਰਧ ਹੋਤ ਭਈ ਜੈਸੇ ਮਧਿਆ
 ਨਿਕੇ ਸੂਰਜ ਕਾ ਬਡਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਦੈਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਨ ਭਏ ॥ ਦੇਵਤੇ ਬਹੁਤੁ ਮਾਰੇ ਗਏ
 ਜੈਸੇ ਪੁਲਕੇ ਫੂਟੇ ਤੇਲ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤੀਖਣ ਬੇਗ ਕਰ ਚਲਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਵਤੇ ਤੀਖਣ
 ਬੇਗ ਕਰ ਭਾਗੇ ॥ ਜਲ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਤੁ ਮਰ ਜਾਵਾ ਛੁਟ ਗਈ ॥ ਦਾਸ ਵਿਆ ਕਟ ਕੀਸੈ ਨਾ
 ਲ

ਜੀਤ ਪਾਵਤ ਭਈ॥ ਦੇਵਤਿ ^{ਭੈ} ਕੇ ਪਾਛੇ ਲਾਗੇ ਮਾਰਤੇ ਜਾਵੈ॥ ਜੈ ਸੇਕਾਸੁ ਤੇਰਹਤ ਭੀ ਅਗ
 ਨਿਅੰਤ ਰਿਪਿਆਨ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਬਲਵਾਨ ਦੇਵਤੇ ਬਲ ਸਿਉ ਹੀ ਨਭਏ॥ ਅੰਤ ਰਿਪਿਆ
 ਨ ਹੋਗਏ॥ ਦੈਤ ਛੂਚਤੇ ਫਿਰੈ॥ ਪਰੁ ਦੇਵਤੇ ਕਹੂ ਨ ਪਾਵੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਾਲ ਸਿਉ ਨਿਕ ਸੇ ਪੰਛੀ ਤਬ
 ਨਹੀ ਆਵੇਤ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਵਤੇ ਨਿਕ ਸੇ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਿਗ ਬੰਧਨ ਸਿਉ ਛੂਟਾ ਨਿਕ ਸ ਜਾਵੈ॥
 ਸਿੰਘ ਛੂਚਰਹੇ ਤਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ॥ ਤੈਸੇ ਦੈਤ ਛੂਚਰਹੇ॥ ਦੇਵਤੇ ਉਨ ਕੇ ਹਾਥ ਨ ਆਏ॥
 ਤਬ ਦਾਮ ਵਿਆਲ ਕਟਤੀ ਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਪਾਤਾਲ ਵਿਖੇ ਆਨਇ ਸਥਿਤ ਭਏ॥ ਆਪਣਾ ਸੁਆ
 ਮੀ ਜੋ ਸਾਂਬਰਥਾ ਤਿਸ ਪਾਸ ਆਏ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕੰ ਲੀਏ॥ ਅਰੁ ਉਹਾ ਦੇਵਤਿ ਭੈ ਸੁਵਣ ਕੀਆ
 ਜੋ ਦੈਤ ਪਤਾਲ ਕੰ ਗਏ॥ ਉਸਥਿ ਤਿਭਏ ਹੈ॥ ਤਬ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਚਿਤ ਵੇਤੋ ਭਏ॥ ਜੋ ਕਿਸੀ
 ਪ੍ਰਕਾਰ ਈਸੁ ਰਇਨ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੇ॥ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਾ ਤੁਹੁ ਭਏ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਦੇ
 ਵਤਿ ^{ਭੈ} ਕੇ ਨਿਕ ਦਾ ਆਨ ਪ੍ਰਤਛ ਭਏ॥ ਦੇਵਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਕੇ ਨਿਕ ਦਗਏ॥ ਅਮਿਤ ਤੇ ਜੁਹੈ ਜਿ
 ਸਕਾ॥ ਅਰੁ ਅਮਿਤ ਜਿਸ ਕੇ ਰਕਤ ਵਸਤੁ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੀਧਿਆ ਕਾਲ ਮੋਰਕਤ ਵਰਣ ਬਦਲ
 ਹੋਤੈ॥ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਨਿਕ ਸਿਆ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੋਭਤੈ॥ ਐਸੇ ਸਾਂਤਹੁ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਕੋ
 ਦੇਖਕ ਰਇੰਦ੍ਰਾ ਦਕਿ ਦੇਵਤਾ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਤ ਭਏ॥ ਸਾਂਬਰਦੈਤ ਕੀ ਸੈਨ ਹ ਮ ਕੇ ਦਿਨ ਕੀ ਮਾਰੈ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ

ਤਿਲੋਕੀਕੇਈਧੁਰਮਤੇਰੀਸਰਣਆਏਰੈ ॥ ਤਮਾਰੀਰਖਿਆਕਰੈ ॥ ਸਾਂਬਰਦੈਤਮਕੈ ਬਹੁ
 ਤਦੁਖਦੀਆਪੈ ॥ ਤਿਸਕੇਸੈਨਾਪਤੀਦਾਮਵਿਆਲਕਟੈ ॥ ਸੋਬਡੇਦੈਤੈ ॥ ਕਿਸੀਪ੍ਰਕਾ
 ਰਮਸਿਭਿਮਾਰੇਨਹੀਜਾਤੇ ॥ ਅਰੁਹਮਾਰੀਸੈਨਾਉਨੈ ॥ ਬਹੁਤਦੁਰਣਕਰੀਏ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀ
 ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਸੰਪੂਰਣਬਿਤਾਂਤਦਾਮਾਦਿਕੈ ॥ ਕਾਬੂਮੇਜੀਪ੍ਰਤਿਕਹਿਤਭਏ ॥ ਅਰੁਕਹਾ
 ਇਨਕੇਮਾਰਣੇਕਾਉਪਾਇਹਮਕੈ ਕਹੈ ॥ ਜਿਸਕਰਨਸੁ ਹੋਵੈ ॥ ਤਬਸੰਪੂਰਣਜਗਤ
 ਪਰਦਇਆਕਰਣੇਹਾਰਾਬ੍ਰਹਮਾਜੀਐਸੇਵਰਨਕਹਤਭਇਆ ॥ ਕੈਸੇਵਚਿਨਕਹਤਭਇ
 ਆਜੈ ॥ ਸਾਂਤਕਾਰਕਾਣੈ ॥ **ਬੁਧੀਵਾਚ** ॥ ਹੇਅਮਰੇਸਇਹਦੈਤਅਬਤੋਨਸੁ ਨਹੋਵੈ
 ਗੇ ॥ ਜਬਏਕਸਹਸਵਰਖਾਬਿਤੀਤਹੋਵੈਗਾ ॥ ਤਬਇਹਮਰੈ ਗੇ ॥ ਵਿਸਨਜੀਇਨਕੈ ਮਾਰੇ
 ਗਾ ॥ ਮੈਇਨਕੀਭਵਿਖਤਦੇਖੀਏ ॥ ਅਰੁਦਾਮਵਿਆ ॥ ਲਤਕਦਜੁਧਵਿਖੇਭਾਗਨਹੀਜਾਣ
 ਤੇ ॥ ਅਰੁਮਰਣੇਮਾਰਣੇਕਾਇਨਕੈ ॥ ਗਿਆਨਨਹੀ ॥ ਇਹਸਾਂਬਰਦੈਤਕੀਮਾਇਆਕਰਿਰਚੇਹੈ
 ॥ ਇਨਕਾਨਾਸਕੈਸੋਹੋਵੈ ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਇਨਕਾਨਾਸਕਦਾਚਿਤਹੋ ॥ ਛਾਨਹੀ ॥ ਜਬਇਨਕੈ
 ਅਹੰਕਾਰਉਪਜੇਗਾ ॥ ਤਬਇਨਕਾਨਾਸਹੋਵੈਗਾ ॥ ਸੋਅਹੰਕਾਰਉਪਜਣੇਕਾਉਪਾਇਮੈਤੁਮ
 ਕੈ ਕਹਤਹੈ ॥ ਤੁਮਾਇਨਕੇਸਾਬਜਪਕਰਤੇਹੋ ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕਬਧੁਇਨਕੇਆਗੇਹੋ

ਵੇ ਕਬਹੂ ਦਾਹਨੇ॥ ਕਬਹੂ ਬਾਵੇ॥ ਕਬਹੂ ਕਾਗਜਾਵੇ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਤੁਮ ਵਾਰੰ ਵਾਰ ਕ
 ਰੇ॥ ਤਬ ਉਨ ਕੋ ਜੁ ਪਕੇ ਅਭਿਆਸ ਵਸਤੇ ਅੰਕਾਰ ਅੰਕੁਰ ਆਨ ਉਪਜੇਗਾ॥ ਜਬ ਅੰਕਾਰ
 ਰਸਤ ਕਾਰ ਉਪਜਾ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਦੇਖਾ ਹਿਰੇ॥ ਬਹੁ ਫੁਲਾਸ ਨਾ
 ਭੀ ਫੁਰ ਆਵੈ ਗੀ॥ ਜੋ ਹਮ ਇਹੈ॥ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਕਰਤੂ ਹੈ॥ ਇਹ ਕਰਤ ਕਰਣੇ ਜੋਗੁ ਹੈ॥ ਇ
 ਹ ਕਛੁ ਤਿਆਗ ਕਰਣੇ ਜੋਗੁ ਹੈ॥ ਇਤ ਆਦਿ ਕਵਾਸ ਨਾ ਜਾਲ ਉਨ ਕੇ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਫੁਰ ਆਵੈ ਗਾ
 ਆਪ ਕੋ ਦਾਮ ਵਿਆਲ ਕਟ ਜਾਣੇ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਉਨ ਕੋ ਵਸਿਕ ਰਲੇਵੇ॥ ਤੁਮਾਰੀ
 ਜੈ ਹੋਵੈ ਗੀ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਾਲ ਵਿਖੇ ਪੰਛੀ ਠਹਿਰਾਵੇ ਤੇ॥ ਵਸਿਹੋ ਜਾਤੇ॥ ਤੈਸੇ ਉਹ ਅੰਕਾਰ ਕ
 ਰਿਕੈ ਵਸਿਹੋਵੇ॥ ਅਬ ਉਹ ਵਸਿਨ ਹੀ ਹੋਤੇ॥ ਸੁਖ ਦੁਖ ਤੇਰਤ ਬਡੇ ਪੀਰ ਜਵਾਨ ਹੈ॥ ਦੇਵ
 ਤਿਹੈ॥ ਕਰ ਜੀਤਣਾ ਉਨ ਕਾ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਤੇਸਾਧੋ ਜੋ ਪੁਰਖ ਵਾਸਨਾ ਕ ਰਤੰਤ ਸਾਥ ਬਧੇ ਹੈ॥ ਅ
 ਕੁਕੀਟ ਹੁਏ ਕਾਰਜੈ॥ ਕੇਵਲਿ ਹੈ॥ ਜੋ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਵਸਹੋ ਜਾਤੇ॥ ਤੈਸੇ ਨਿਵਾਸੀ ਬੁਧ ਵਾਨ
 ਸਰਵ ਤ੍ਰਅਸੰਤ ਬੁਧ ਹੈ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਬੰਧ ਆਨ ਨਹੀ ਹੋਤੇ॥ ਇਸੁ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਵਿਖੇ ਹਰਖ ਨਹੀ ਅਨਿ
 ਸੁ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਵਿਖੇ ਸੋਕ ਫੁੰਧ ਨਹੀ॥ ਸੋ ਕਿਸੀ ਕ ਰਜੀਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤੇ॥ ਉਹ ਅਜੀਤ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਅ
 ਨੁ ਜਿਸ ਕੇ ਅੰਤ ਰਿਵਾਸ ਨਾ ਹੈ॥ ਵਾਸਨਾ ਹੁਪੀ ਜੇ ਵਡੇ ਸਾਥ ਬਧੇ ਹੁਏ ਹੈ॥ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਅਹੰ ਅ

ਸੋਧਾ

ਭਿਮਾਨਹੈ ਵਡਾਹੈ ਸਰਵਕਾਵੇਤਾਭੀਹੈ ਤੈ ਬਾਲਕਭੀਉਸਕੋ ਜੀਤਲੇਤੈਹੈ ਅਹੀਮਾਇਤ
 ਆਦਿਕਕਲਨਾਕਰਿਕਲੰਕਤਜੋਪੁਰਖੁਹੈ ਸੋਸਭਾਅਪਦਾਕਾਪਾਤ੍ਰਹੈ ਸਭਾਅਪਦਾਤਿਸਾਵਿਖੇ
 ਆਨਪ੍ਰਵੇਸਕਰਤੀਆਹੈ ਹੇਸਾਧਇਹਦੇਹਮਾਤ੍ਰਪਰਛਿਨਰੂਪਜੋਪੁਰਖੁਆਪਕੋ ਜਾਣਤਾ
 ਹੈ। ਤਿਸੀਵਿਖੇਭਾਵਨਾਭਾਵਿਤਕਰੀ ਜੋਸਰਵਗਹੈ। ਤੈ ਭੀਉਹਕ੍ਰਿਪਣਤਾਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੈ
 ਤਾਹੈ। ਉਸਵਿਖੇਉਦਾਰਤਾਕਹਾਹੈ ਉਸਕਾਅਪਣਾਵਰੂਪਅਨੰਤਆਤਮਾਹੈ। ਅਪ੍ਰਮੇਇਹੈ
 ਤਿਸਾਵਰੂਪਕਾਜਿਸਕੋ ਪ੍ਰਮਾਦਹੁਆਹੈ। ਅਰਦੇਹਾਦਕਵਿਖੇਆਤਮਾਅਭਿਮਾਨਹੁਆਹੈ ਤਿ
 ਸਆਪਕੋ ਆਪਹੀਦੀਨਕੀਆਹੈ। ਆਤਮਤਤਤੇਇਤਰਭੀਕਛੁਜਬਲਗਇਸਕੋ ਸਤਭਾ
 ਸਤਾਹੈਤੀਨਲੋਕਵਿਖੇ। ਤਬਲਗਉਪਾਦੇਇਬੁਧਹੋਤੀਹੈ। ਤਿਸਕੀਭਾਵਨਾਸਾਬਥਾਧਰਹੀ
 ਤਾਹੈ। ਸੰਸਾਰਵਿਖੇਸਤਭਾਵਨਾਕਰਣੀਅਨੰਤਦੁਖੈ ਕਾਕਰਣਹੈ। ਅਰੁਸੰਸਾਰਵਿਖੇਅਸਤ
 ਬੁਧਸੁਖਕ੍ਰਾਂਤਹੈ। ਹੇਸਾਧੋਜਬਲਗਦਾਮਵਿਆਲਕਟਕੋ ਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥੈ ਵਿਖੇਆਸ
 ਥਾਭਾਵਨਹੀ। ਤਬਲਗਤੁਮਾਇਨਕੇਜੀਤਣੇਕੋ ਸਮਰਥਨਹੋਵਹੁਗੇ ਜੈਸੇਮਖੀਵਾਉਕੇਜੀ
 ਤਣੇਕੋ ਸਮਰਥਨਹੀਹੋਤੀ। ਜਿਸਕੇਅੰਤਰਿਦੇਹਵਿਖੇਅਹੰਭਾਵਵਾਸਨਾਹੋਤੀਹੈ। ਅਰੁਜਗਤ
 ਵਿਖੇਸਤਬੁਧਹੋਤੀਹੈਜੋਜੀਵਹੈ। ਅਰੁਦੀਨਤਾਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾਹੈ। ਗਾਵੈਕੈਸਾਬਲੀਹੋਵੈ। ਓ

ਤਜੀਤ ਦਾ ਸੁਗਮ ਹੈ। ਅਰੁ ਉਤਤੁ ਛਕ੍ਰਿ ਪਦ ਹੈ। ਪਰੁ ਜਿਸ ਕੇ ਅੰਤ ਰਿਵਾਸ ਨਾ ਹੀ ਨਹੀ। ਉਤਮ
 ਖੀਵਤਿ ਹੈ ਤੰ ਭੀ ਸੁਮੇਰ ਕੀ ਨਿਆਈ ਗ੍ਰਿਸੁ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਹੋਵੇ ਵਤਿਓ ਜੋ ਵਾਸ ਨਾ ਸੰਜੁਗਤ
 ਹੈ ਸੋ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਣ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਣੀ ਅੰ ਗਣਕ ਰਵੇ ਧਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਮਣ
 ਕੇ ਵਿਖੇ ਛਿਦ੍ਰ ਹੋਤਾ। ਤਬ ਤਾਗੇ ਵਿਖੇ ਪਰੇਇਆ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪਰੁ ਛਿਦ੍ਰ ਤੇਰਹਤ ਹੈ ਸੋ ਪਰੇਇਆ ਨ
 ਹੀ ਜਾਤਾ। ਤੈਸੇ ਜਿਸ ਕਾਰਿ ਦਾ ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਵੇ ਧਿਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਅੰਤ ਰਿਗੁਣ ਅੰ ਗੁਣ ਪ੍ਰਵੇਸ
 ਕਰਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਨਿਰਵੇਧ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਅੰਤ ਰਿਪ੍ਰਵੇਸ ਨਹੀ ਕਰਤੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਿਉ ਅਹੀਅ
 ਰੁਇਦੀਆ ਦਿਕ ਵਾਸ ਨਾ ਦਾਮ ਵਿਆਲ ਕਟ ਕੇ ਅੰਤ ਰਿਉ ਪਜੇ ਸੋ ਈਉ ਪਾਇ ਕਰੇ। ਤਬ ਤੁਮਾਰੀ
 ਜੈ ਹੋਵੈ ਗੀ। ਜਿਸ ਜਿਸ ਵਿਪਦਾ ਕੇ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਕੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੈ। ਸੋ ਤਿਸ ਨਾ ਰੁਪੀ ਕਰੰਦੁ
 ਜੂਏ ਕਾ ਬੂਟਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਭਾਵ ਕਰ ਅਪਦਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਅਭਾਵ ਕਰ ਅਪਦਾ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ
 ਹੈ। ਜੋ ਵਾਸ ਨਾ ਰੁਪਤੰਤ ਸਾਥ ਬਾਂਧੇ ਹੁਏ ਹੈ। ਸੋ ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਦੁਖੰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਗੇ। ਜੋ ਧੀ
 ਰਵਾਨ ਹੈ ਅਰੁ ਸਰਵੰਗ ਹੈ। ਕੁਲਕਾ ਅਧਿਸ੍ਠਾ ਤਾ ਬਡ ਭੀ ਹੈ। ਪਰੁ ਤਿਸ ਨਾ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ ਤਬ ਬਾਂਧ
 ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਹੈ ਪਰੁ ਸੰਗ ਲੱਖਿ ਜਗੇ ਵਿਖੇ ਬਾਂਧਾ ਹੁਆ ਹੈ। ਤਬ ਉਸ ਕਾ ਬਲ ਅਰੁ ਬਡਾ ਈਕਿਸੀ
 ਹਾਰ ਜਨ ਹੀ ਆਵਤੀ। ਤੈਸੇ ਜੋ ਤਿਸ ਨਾ ਕਰਿ ਬਾਂਧਾ ਹੈ ਸੋ ਤੁਛ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਹ ਮਾਤ੍ਰ ਵਿਖੇ ਅਹੰਭਾ

ਵਹੈ॥ ਅਹੁਰਿ ਦੇਵਿ ਖੇੜਿ ਸਨਾਪੜੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖੁ ਐ ਸਾਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਤਾਗੇ ਸਾਥ ਪੰਛੀ
 ਬਾਂਧ ਹੋਵੈ॥ ਅਹੁ ਜਮ ਭੀਤਿ ਸੀਕੋ ਵਸਿ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਵਾਸਨਾ ਸਾਥ ਬਾਂਧੇ ਹੁਏ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਜੋ ਨਿਰ
 ਵਾਸੀ ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਮਾਰ ਕੋਈ ਨ ਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਉਡਤੇ ਪੰਛੀ ਕੋ ਕੋ ਉਪ
 ਕੜਨ ਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਸੜ ਜੁਪ ਕੋ ਤਿਆਗੇ॥ ਅਹੁ ਉਨ ਕੋ ਵਾਸਨਾ ਉਪਜਾਵੈ॥ ਤਬ
 ਉਹ ਵਸਿ ਹੋਵੈ॥ ਹੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਸ ਕੋ ਅਹੀਮਾਇ ਦੀਆ ਦਿਕ ਵਾਸਨਾ ਨ ਹੀ॥ ਅਹੁ ਗਾਵੈ ਘੋੜ
 ਕ ਰਾਮੰਤ ਹਿਕਰ ਨ ਖੋਭਾਨਾ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਸਸੜ ਕ ਰਾਹੁ ਆਸੜ ਕ ਰਭੀਜੀ
 ਤ ਕੋ ਉਨ ਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਤਾ ਤੇ ਦਾਮ ਵਿਆਲ ਕਟ ਕੇ ਜੀਤਣੇ ਅੰ ਰਉ ਪਾਇਕ ਰਸਮ ਰਥ ਨ ਹੋ
 ਵੈ॥ ਗੇ॥ ਜੁਪ ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕ ਰਇਨ ਕੋ ਅਹੰਕਾਰ ਉਪਜਾਵੈ॥ ਗੇ॥ ਤਬ ਇਹ ਤੁਮਾਰੇ ਵਸਿ ਹੋ
 ਵੈ॥ ਗੇ॥ ਤੁਮ ਇਨ ਕੇ ਜੀਤਣੇ ਕੋ ਸਮਰਥ ਹੋਵੈ॥ ਗੇ॥ ਹੇ ਸਾਧੋ ਇਹ ਤੇ ਸਾਂਬਰਦੈ ਤ ਕੇ ਰਚੇ ਹੁਏ
 ਜੰਤ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਇਨ ਕੇ ਅੰਤ ਰਿਵਾਸਨਾ ਕੋ ਉਨ ਹੀ॥ ਜੈ ਸੇ ਉਸਰ ਚੇ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਨਿਰਵਾਸੀ ਪੁਰਖ
 ਹੈ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਇਨ ਕੋ ਜੁਪ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਾਵੈ॥ ਗੇ॥ ਤਬ ਇਨ ਕੋ ਵਾਸਨਾ ਅਹੰਕਾਰ
 ਉਪਜਿ ਆਵੈ॥ ਇਹ ਤੁਮਾਰੇ ਵਸਿ ਕਰਨੇ ਕੀ ਪਰਮ ਜੁਗਤਿ ਹੈ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਉਨ ਕੇ ਅੰਤ ਰਿਵਾਸਨਾ
 ਨ ਹੀ ਫੁਰਤੀ॥ ਕਬਲ ਗੁਤੁਮ ਕਾਰਿ ਉਪਜੀਤ ਹੈ॥ ੨੭॥ ਇਤ ਸੀ ਇਸ ਬਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣ ਦਾ

* ਅੰਸਰ ਚੋਪੜ

ਪ੍ਰਥਮੇ ਬਰਾਮਾਦਿਕਿੰਦਰਨਾਮਸਰਗੰਗਾ ਵਿਦਿਸਿੰਦਰਾਗਾ ॥ ਤੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਿ ਬ੍ਰਹਮਾ
 ਜੀਕਹਿਕ ਰਾਜੰਤ ਰਧਿਆਨਹੋਤਭਇਆ ॥ ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤਰੰਗਉਪਜੰਕ ਰਸਬਦਕਰਿਕੈਲੀ
 ਨਹੋਜਾਤਾ ॥ ਤੈਸੇਅੰਤਰਿਧਿਆਨਹੋਗਇਆ ॥ ਤਬਦੇਵਤੇਵਚਨਸੁਣਕ ਰਾਮਪਣੀਵਾਂਛਤਦਿ
 ਸਾਕੈ ਗਮਨਕਰਤਭਏ ॥ ਜੈਸੇਕਮਲਕੀਸੁਰੀਪਕੈ ਲੋਕ ਰਪਵਨਜਾਤਾ ॥ ਤੈਸੇਜਾਇਕ ਰਕੋਉ
 ਦਿਨਆਪਣੇਇਸਥਾਨੋ ਵਿਖੇਰਹੇ ॥ ਜੈਸੇਕ੍ਰਮਰੇਕਮਲੋ ਵਿਖੇਰਹਤੇ ॥ ਤੈਸੇਹਰਿਕ ਰਾਮਪਣੇਕ
 ਲਿਆਇਕੈਲੀਏਉਨਕੇਨਾਸਨਮਿਤਉਠੇ ॥ ਆਪਣੇਇਸਥਾਨੋ ਤੇਉਠਕ ਰਜੁਪਕੈ ਚਲੇ ॥ ਪ੍ਰਿ
 ਥਮੇਵਤਿਓ ਨੇਸੀਖਬਜਾਏ ॥ ਮਹਾਬਡੇਸਬਦਹੁਏ ॥ ਜੈਸੇਪ੍ਰਲੋਕਾਲਕੇਸੇਘਰਜਤੇ ॥ ਤੈ
 ਸੇਸਬਦਿਕ ਰਸਭਇਸਥਾਨਪੁਰਣਹੋਗਏ ॥ ਤਬਪਤਾਲਾਛਿਦ੍ਰਤੇਸਬਦਸੁਣਕ ਰਕੇਦੈਤਨਿਕ
 ਸੇ ॥ ਆਕਾਸਮਾਰਗਤੇਦੇਵਤੇਆਏ ॥ ਬਹੁਕਜੁਪਹੋ ਏਲਾਗਾ ॥ ਤਬਬਰਛੀਬਾਣਮੁਗਵਰਾਮੁਸ
 ਲਗਾਚਕ੍ਰਵਜ੍ਰਪਹਾਡਅਗਨਬਿਛਸਰਪਗਰਛਤੇਆਇ ॥ ਲੋਕ ਰਸਸੜਅਸੜਚਲਾਏ ॥
 ਏਕਓਰਤੇਦੇਵਤੇਚਲਾਵੈ ॥ ਮਾਇਕਦੈਤੁਚਲਾਵੈ ॥ ਸਸੜੈ ਕੇਪ੍ਰਹਾਰਚਲੇ ॥ ਦੇਸਪ੍ਰਦੇਸ
 ਵਿਖੇਪਹਾਡਪਥਰਬਿਛੰ ਕੀਨਦੀਆਚਲੀਆਂ ॥ ਚਕ੍ਰਮੁਦਗਾਗਤਿਸੂਲਆਦਕਸਸੜ
 ਐਸੇਚਲੇ ॥ ਜੈਸੇਗੰਗਾਜੀਕਾਪ੍ਰਵਾਹਦੇਵਤਿਓ ਕੇਇਸਥਾਨੋ ਸਿਉਭੁਮਲੋਕਵਿਖੇਤੀਖਣ

ਬੇਗਕ ਰਚਲਾ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਸੜੀ ਅਸੜੀ ਕੇ ਪਰਵਾਹ ਚਲੇ ਜਾਵੈ। ਅਗਨ ਲਗਾਈ ਦੇ
 ਦੇਵਤਿਓਂ ਅਰੁ ਦੈਤੀ ਕੇ ਸੰਬੂਹ ਨਸ੍ਹ ਹੋ ਗਏ। ਅੰਗ ਠਟ ਗਏ। ਸੀਸ ਭੁਜਾ ਕਾਟੇ ਗਏ। ਸੰਪੂਰ
 ਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਕਤ ਕ ਰਪੂਰ ਨ ਹੋ ਗਈ। ਜੈਸੇ ਸਸੁ ਦ੍ਰ ਕੇ ਉਛਲਣੇ ਕ ਰਪ੍ਰਿਥਵੀ ਜਲ ਕ ਰਪੂਰ ਨ
 ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਰੁਪ ਕ ਰਪੂਰ ਨ ਹੋ ਗਈ। ਆਕਾਸ ਦਿਸਾ ਵਿਖੇ ਅਗਨ ਕਾ ਤੇਜੁ ਬਾਢਿ ਗਇਆ
 ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਲੈਕਾ ਲਾ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰੁ ਦਸ ਸੂਰਜ ਕਾ ਤੇਜੁ ਉਦੇ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਬਡੇ ਪਹਾੜ ਕੀ ਬਰਖਾ ਹੋਵੈ ਰੁ
 ਪ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿਖੇ ਪਹਾੜ ਕੁਮ ਤੇ ਠਿਰੈ। ਜੈਸੇ ਸਸੁ ਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਘੁੰਮ ਰਘੇਰ ਠਿਰ ਤੈਰੈ।
 ਹੇ ਗਾਮਜੀ ਐਸਾ ਜੁ ਧੁਹੁ ਆ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਪਹਾੜ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਵੈ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ
 ਸਸੜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਸਰਪੈ ਕੇ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਗਰੜ ਕੇ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਅਪਸਰਾ
 ਗਣ ਅੰਤਰਿਖ ਵਿਖੇ ਭਾਸੈ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਜਲ ਮਈ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਸਭ ਇਸਥਾਨ ਅ
 ਗਨ ਸਿਉ ਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਾਸੈ। ਖਿਣ ਵਿਖੇ ਸਰਵ ਉਰਤੀ ਅੰਧ
 ਕਾਰ ਭਾਸੈ। ਮਹਾਤਿ ਆਨ ਕ ਜੁ ਪਹੋਣੇ ਲਾਗਾ। ਦੈਤ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਉਡੈ ਜੁ ਪ ਉਡੈ ਡਕਰੈ
 ਦੇਵਤੇ ਵਜ੍ਞਾ ਆਦਿ ਕ ਸਸੜ ਚਲਾਵੈ। ਜੈਸੇ ਪੰਥ ਤੇਰਹਤ ਪਹਾੜ ਗਿਰੈ। ਤੈਸੇ ਦੈ
 ਤ ਗਿਰੈ। ਭੁਮ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਆਨ ਪੜੈ। ਅਨੇਕ ਦੇਵਤੇ ਦੈਤ ਹੁ ਕੇ ਸੰਬੂਹ ਗਿਰ ਪੜੇ। ਕਿਸੀ ਕ

ਸਿਰੁ ਕਿਸੀ ਕੀ ਭੁਜਾ ਕਾਟੀ ਗਈਆ ॥ ਚਰਨ ਹਾਥ ਕਾਟੇ ਗਏ ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਿਛਪਹਾ ਫੁੱਟੇ ਤੈ ॥ ਐਸੇ ਤਿ
 ਨ ਕੇ ਸਰੀਰ ਹੈ ॥ ਸੋਗਿ ਫੁਗਿ ਫੁਪਫੈ ॥ ਅਨੇਕ ਸੀ ਕਟੀ ਕੀ ਦੇਵਤਾ ਅਰੁ ਦੇਤ ਪਾਪ ਤਿਭਏ ॥ ਮਹਾਦਾਰ
 ਣ ਜੁਪ ਤੇ ਲਾਗਾ ॥ ੨੮ ॥ ਇਤਿ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਦਾਮਵਿ ॥ ਸਾਲ ਕਟੇ ਪੀਘ ਨੇ ਪੁਰ
 ਨ ਜੁਪ ਵਰਨੈ ਨਾਮ ਸਰਗਹਾ ॥ ਵਸਿਓ ਦਾਗ ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੁਪ ਦੇਵਤੇ ਅਰੁ ਦੇ
 ਤੇ ਕਾਹੂ ਆਤਬ ਦੇਵਤਿਓ ॥ ਕਾਧੀਰ ਜੁਨਸੁ ॥ ਹੋ ਗਇਆ ॥ ਜੁਪ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਣ ਹੋ ਕਰ ਅੰਤ ਰਧਿ
 ਆਨ ਹੋ ਗਏ ॥ ਬਹੁ ਕੁ ਪੈਤੀ ਸਵਰਖ ਤੇ ਉਪਾਂਤਿਆਨਕ ॥ ਰਜੁ ਪਕਰੇ ਲਾਗੇ ॥ ਕਬਹੂੰ ਦਿਨ ਪਾਂਚ ਸਾ
 ਤ ਅਸੁ ॥ ਉਪਾਂਤ ਕਬਹੂੰ ਮਾਸ ਉਪਾਂਤ ਜੁਪ ਕਰੈ ॥ ਬਹੁ ਰਛਪ ਜਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਛੁ
 ਲਸਿ ਉਭਿ ਨ ਕੇ ਸਾਥ ਜੁਪ ਕਰੇ ਲਾਗੇ ॥ ਕਬਹੂੰ ਦਾਮਵਿ ਆਲ ਕਟ ਕੇ ਨਿਕਟ ਜਾਵੈ ॥ ਕਬਹੂੰ
 ਦਾਤਨੇ ॥ ਕਬਹੂੰ ਥਾਵੈ ਕਬਹੂੰ ਆਗੇ ਕਬਹੂੰ ਪਾਛੇ ਕਬਹੂੰ ਭਾਗ ਜਾਵੈ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਹੁ
 ਤ ਉਪਾਇ ਕੀਆ ॥ ਤਬ ਜੁਪ ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਤੇ ਦੇਵਤਿ ਅਹੁ ਕੇ ਪਾਛੇ ਦੇ ॥ ਫੁਲੇ ਲਾਗੇ ॥ ਈਧਰ ਉਧਰ ਦੇ
 ਖਕਰਿ ਮਾਰੇ ਲਾਗੇ ॥ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਵਿਖੇ ਤਿਨ ਕੰ ॥ ਅੰਕਾਰੁ ਫੁਰਾਇਆ ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਅਤ ਸੈਨਿ
 ਕ ਦਿਤਾ ਕਰ ਕੇ ਦਰਪਨ ਵਿਖੇ ਭੀ ਪਤ ਬਿੰਬ ਪੜਤਾ ਹੈ ॥ ਦੂਸਰੇ ਕਾਨਹੀ ਪੜਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਅਤਿ ਸੈਕਰ
 ਅਭਿਆਸ ਤੇ ਅੰਕਾਰ ਫੁਰਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਅੰਨਥਾਨਹੀ ਫੁਰਤਾ ॥ ਜਬ ਅੰਕਾਰੁ ਤਿਨ ਕੰ ਫੁਰ

ਆਇਆ॥ ਤਬ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਭੀ ਫੁਰ ਆਈ॥ ਬਹੁ ਕੁਏ ਹੁੰਗੁ ਰਾਇਆ॥ ਹਮ ਦਾ ਮਾਦ
 ਕਰੈ॥ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਮ ਜੀਵ ਤੇ ਰਹੈ॥ ਜੀਵਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੇ ਦੀਨ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭ
 ਏ॥ ਤਬ ਭਏ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਏ॥ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਮਾਰਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਗਾ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਮਾਰੀ ਰ
 ਖਿਆ ਹੋਵੈ ਗੀ॥ ਸੋ ਉਪਾਇ ਕਰੈ॥ ਜਿਸ ਕਰਿ ਹਮ ਜੀਵ ਤੇ ਰਹੈ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਸਾ ਕੀ ਫਾਸੀ
 ਸਾਥ ਬੰਧੇ ਹੁਏ ਦੀਨ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ॥ ਆਪ ਕੈ ਦੇਹ ਮਾੜ ਵਿਖੇ ਆਸ ਬਾਕਰ ਤਭਏ॥ ਕਰ
 ਤਭਏ ਜੋ ਦੇਹ ਰੂਪ ਲਤਾ ਹਮਾਰੀ ਇਸ ਬਿਰਹੈ॥ ਹਮ ਸੁਖੀ ਹੋਵੈ॥ ਇਸ ਵਾਸਨਾ ਕਰ ਸੀ ਜੁ ਤੁਹ
 ਏ ਪੁਰਬ ਲੇ ਪੀਰ ਜ ਕੈ ਤਿਆਗ ਕਰ ਤਭਏ॥ ਕਰ ਤਭਏ ਜੋ ਦੇਹ ਰੂਪ ਲਤਾ ਹਮਾਰੀ ਇਸ ਬਿਰਹੈ॥
 ਜਾਨਣੇ ਲਾਗੇ ਜੁ ਇਹ ਹਮਾਰੇ ਸੜਹੈ॥ ਨਾਸ ਕਰ ਤੇ ਪੈ॥ ਇਨ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਰਖਿਆ ਹੋਵੈ ਇਤ ਆ
 ਵਿਕ ਕਾਇਰ ਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਏ॥ ਪੀਰ ਜੁ ਨ ਸੁ ਹੋ ਗਇਆ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਲਾ ਬਿਨਾ ਕਮਲ ਕੀ ਸੋ
 ਭਾਜਾ ਤੀਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਇਨ ਕੀ ਸੋ ਭਾਜਾ ਤੀਹੀ॥ ਖਾਂ ਪਾਨ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਫੁਰ ਆਈ॥ ਸੀਸਾਰ ਕੀ ਭਿ
 ਆਨ ਗਤਿ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ॥ ਜੁ ਪਕਰੈ ਤਬ ਆਸੈ ਲੇਕ ਰਕਰੈ॥ ਛਾਲ ਆਦਿ ਕਰੈ ਆਗੇਰਾ
 ਖੈ॥ ਅਹੰਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਭੈ ਭੀਤ ਹੁਏ॥ ਇਹ ਹਮ ਕੈ ਮਾਰ ਤੇ ਪੈ॥ ਇਸ ਚਿੰਤਾ ਕਰ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਰਿਦੇ
 ਠਾਟ ਗਏ॥ ਸਨੇ ਸਨੇ ਜੁ ਪਕਰਣੇ ਲਾਗੇ॥ ਜਬ ਦੇਵ ਤੇ ਸਸੜ ਚਲਾਵੈ ਤਬ ਬਚਾਇ ਜਾਵੈ॥ ਰੈਭੀ

ਕ

ਤੌਕ ਰਭਾਗੇ॥ ਅਹੰਕਾਰ ਜੋ ਆਨਕ ਰਉ ਦੇ ਧੂਆ॥ ਤਿਸਕ ਰਕੇਤਿ ਨ ਕੇਸਤਕ ਪਰਾਪਦਾਨੇ
ਆਨਚਰਨ ਦੀਏ॥ ਮਹਾਦੀਨ ਜੈਸੇ ਹੋਗਏ॥ ਮੁਖਰੀ ਸੋਭਾ ਜਾਤੀ ਰਹੀ॥ ਪੀਰਜ ਬਲਨ ਸਦ ਹੋ ਗਇ
ਆ॥ ਐਸੇ ਹੋਗਏ ਜੋ ਕੋਊ ਆਗੇ ਆਨ ਪੜੇ ਦੀਨ ਤੋਕ ਰਤੈ॥ ਭੀਉ ਨ ਕੈ॥ ਮਾਰਨ ਸਕੈ॥ ਜੈਸੇ ਕਾਸਟ
ਤੇਰਹਤ ਹੂਏ ਅਗਨਿ ਕੀਰਕੈ॥ ਭਖਣ ਨਹੀ ਕਰਤੀ॥ ਤੈਸੇ ਉਹ ਨਿਰਬਲ ਹੋਗਏ॥ ਅੰਗਕਾਟੇ
ਜਾਵੈ॥ ਭਾਗਭਾਗ ਜਾਵੈ॥ ਜੈਸੇ ਅੰ॥ ਰੁਸਮਾਨ ਸੁਰਮੇ ਜੁਧ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਜੁਧ ਕਰਦੇ ਲਾਗੇ॥ ਹੇ
ਰਾਮ ਜੀ ਬਹੁਤ ਕਹਣਾ ਕਿਆ ਹੈ॥ ਮਰਦੇ ਤੇ ਡਰਦੇ ਲਾਗੇ॥ ਜੁਧ ਨ ਕਰ ਸਕੈ॥ ਤਬ ਦੇਵਤੇ ਜੋ ਵ
ਜਾ ਆਦਿ ਕੋ ਕਰਤਿ ਨ ਕੈ॥ ਪ੍ਰਹਾਰ ਦੇ ਲਾਗੇ॥ ਤਿਨਕ ਰਚੂਰਣ ਹੋਗਏ॥ ਭੈਭੀਤ ਹੋਕ ਰਭਾਗੇ
ਸਭ ਸੈਨਾ ਦੇ ਤੋਕੀਭਾਗੀ ਜਾਵੈ॥ ਜੋ ਜੋ ਦੇਸ ਦੇ ਸਾਂਤ ਰਤੇ ਆਏ॥ ਬੇਸੋਸਭ ਭਾਗੇ॥ ਅਰੁ ਮਾਗੇ॥ ਕੋਊ ਕਿਸਿ
ਦੇ ਸਕੈ॥ ਕੋਊ ਪਤਾ ਨ ਕੈ॥ ਦ੍ਰਾਜ ਲਵਿਖੇ ਗਏ॥ ਜਹਾ ਜਹਾ ਇਸਥਾਨ ਦੇਖਿ ਆਤ ਹਾਂਤ ਹਾਂ ਚਲੇ ਗ
ਏ॥ ਦੈਤ ਭੈਭੀਤ ਹੋਕ ਰਹਾਰਕੈ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ॥ ਅਰੁ ਦੇਵਤਿ ਓਕੀ ਜੀਤ ਭਈ॥ ਦੈਤ ਭਾਗਕ ਰਪਾ
ਤਾਲਵਿਖੇ ਜਾਇ ਛਪੇ॥ **੨੯॥ ਇਤੀਹਿ ਸਭਿ ਤਪੁ ਕਰੇ ਚਾਮੁਦਿ ਆਲਕ ਦੇ ਪਾਖਿ ਨੇਅ**
ਸੁਰਭੁਲਾ ਮਸਗਹ॥ ਦੁਸਿਏ ਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਦੇਵਤੇ ਤੁਸ ਮਾਨ
ਹੂਏ॥ ਅਰੁ ਚਾਮੁਦਿ ਆਲਕ ਦੇ ਭੈਭੀਤ ਹੋਕ ਰਭਾਗੇ॥ ਪਾਤਾਲ ਕੈ ਗਏ॥ ਦੇਵਤਿ ਓਕੈ ਭੈਭੀ

ਪਾਇਆ ਅਰੁ ਸਾਂਬਰ ਸਿਉ ਭੈਰੀ ਪਾਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪੁਲੈ ਕਾਲਾਂ ਅਗਨਿ ਪ੍ਰਜੂਲਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸਾ
 ਬਰ ਪ੍ਰਜੂਲਤ ਅਗਨ ਕਾ ਹੁ ਪੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਭੈ ਸੋ ਦਾਮ ਵਿਆਲ ਕਟ ਸਪਤ ਮੇ ਪਾਤਾਲ ਵਿਖੇ ਜਾ
 ਇ ਇਸਿ ਤਭਏ ॥ ਤਹਾ ਵੈਤ ਕੇ ਮੰਡਲ ਕੇ ਛੋਡਕ ਰਜਮ ਕਿੰਕ ਰਹਤ ਹੈ ॥ ਤਿਨੋ ਵਿ
 ਖੇ ਜਾਇ ਰਹੇ ॥ ਕੁਕੁ ਹਾਨਾ ਮਹੋਕ ਰਤ ਹਾਰਤ ਭਏ ॥ ਨਰਕ ਰੂਪ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੀ ਆਪ ਲਕਾਂ ਜਮ
 ਕਿੰਕ ਰਹੇ ॥ ਤਿਨੋ ਨੇ ਦਇਆ ਕਰ ਕੇ ਇਨ ਕੇ ਬੈਠਾਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਾਪੀ ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤਿਨ ਕੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ॥ ਤਿਸ ਸਹਿਤ ਸਪਤ ਮੇ ਪਾਤਾਲ ਵਿਖੇ ਰਹਤੇ ਭ
 ਏ ॥ ਆਗੇ ਇਨ ਕੀ ਬਡੀ ਸੰਤਾਨ ਹੁਈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰਾ ਦਿਕਸ ਹਸ ੧੦੦੦ ਵਰਖ ਵਤੀਤ ਕੀਏ
 ਤਹਾ ॥ ਵਾਸਾ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋ ਗਈ ॥ ਇਹ ਮੈ ਹੋਇ ਮੇਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ ਬਾਧ ਵੇ ਵਿਖੇ ਅ
 ਸਨੇ ਹਬਤ ਹੋ ਗਇਆ ॥ ਏਕ ਕਾਲ ਮੋ ਪਰਮ ਰਾਜ ਆਪਣੀ ਇਛਾ ਕਰ ਕੇ ਤਹਾ ਆਗਮਨ
 ਕਰਤ ਭਾਇਆ ॥ ਨਰਕੋਂ ਕਾ ਕਛੁ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਬਾ ॥ ਤਿਸ ਕੰਉ ਦੇਖਕ ਰਸਭ ਕਿੰਕਰ ਉਠ ਖੜੇ
 ਹੁਏ ॥ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕੀਏ ॥ ਅਹੁ ਦਾਮ ਵਿਆਲ ਕਟ ਤਿਸ ਕੀ ਵਡਾਈ ਕੇ ਨਜਾਣਤੇ ਬੇ ॥ ਅੰ
 ਕਿੰਕਰੋ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜਾਣਕਾਰ ਪ੍ਰਣਾਮਾ ॥ ਦਿਕ ਕਛੁ ਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਤਬ ਵੈਵਸੁਤ ਜਮ ਰਾ
 ਜੇ ਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਆ ॥ ਜੋਇ ਹਦੁ ਸਦ ਮਾਨੀ ਹੈ ॥ ਇਨ ਕੇ ਸਾਸਨਾ ਵਈ ਚਹੀ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕ

ਰਬਿਚਾਰਕ ਰਕੇ ਭੂਨੇ ਤੋਂ ਸੋਸਾਰਤ ਕਰ ਉਨਕੋ ਕਤਾ ਅਗਨ ਕੀ ਜੋ ਖਾਈ ਤੈਤ ਹਾਇਨਕੋ
 ਡਾਰਦੇਵੋ ਪਰਵਾਰ ਬਾਂਧੈ ਸੰਜੁਗਤ ਉਹਾਰੁ ਦਨ ਕਰਤੇ ਹੋ ਪਰੁ ਇਨੋ ਨੇ ਡਾਰ ਦੀਆ ਪਰ
 ਵਾਰ ਸੰਜੁਗਤਿ ਨਰਕ ਕੀ ਅਗਨਿ ਵਿਖੇ ਜਲ ਗਏ ਜੈਸੇ ਦਾਵਾ ਅਗਨਿ ਵਿਖੇ ਮੜ ਫੂਲ ਫਲ ਟਾਸ
 ਥੀਭੇ ਸਹਿ ਤ ਬ੍ਰਿਛ ਜਲ ਜਾਤੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਲਿ ਗਏ ਤਬ ਕੁਤਸ ਵਾਸਨਾ ਕਰਕੇ ਕਿਰਾਤ ਦੇ
 ਸਕਾ ਜੋਗਾ ਜਾਥਾ ਤਿਸਕੇ ਕਿੰਕਰ ਝੀਵਰ ਜਾਇ ਹੁਏ ਉਹਾ ਜੀਵੋ ਕੀ ਤਿੰਸਾ ਕਰਤੇ ਹੋ ਜਬ
 ਝੀਵਰੋ ਕਾ ਸਰੀਰ ਛੂਟਾ ਤਬ ਭੁੰਜਾ ਹੁਏ ਬਹੁ ਫੁਲਿ ਲਾਂਹੁਏ ਬਹੁ ਫੁਲ ਬਗੁਲੇ ਹੁਏ ਬਹੁ ਫੁਲ
 ਗਰਤ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਝੀਵਰ ਹੁਏ ਬਹੁ ਫੁਲ ਬਬਰ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਮਛ ਹੁਏ ਪਗਧ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਕੀਟ ਜਾਹੁ
 ਏ ਤੇਰਾ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਫਿ ਆਲਕਟ ਤੀਨੋ ਵਾਸਨਾ ਕਰਕੇ ਅਨੇਕ ਜਨਮੋ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੁ
 ਏ ਬਹੁ ਫੁਲ ਅਬਕਸ ਮੀਰ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਏਕ ਤਲਾਵ ਹੈ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਤੀਨੋ ਮਛ ਹੁਏ ਬਨਕੋ ਅਗ
 ਨਿਲਾਹੀ ਥੀ ਤਿਸਕੇ ਰਜਲ ਭੀ ਸੁਕ ਗਇਆ ਅਲਪ ਜੈਸਾ ਉਸਨ ਰੂਪ ਰਹਾ ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਰਹ
 ਤੇ ਤੈਅ ਅਹੁ ਉਤੀ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਨਮਰਤੇ ਨ ਜੀਵ ਤੇ ਤੈ ਜੀਵੇ ਕੀ ਜੋ ਕੋ ਉਸੇ ਪਦਾ ਤੈ ਤਿ
 ਸਕੋ ਭੀ ਨਹੀ ਭੋਗਤੇ ਚੰਤਾ ਕਰਕੇ ਪੜੇ ਜਲ ਤੇ ਹੈ ਤੇਰਾ ਮਜੀ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਉਪਜ ਤੇ ਭੀ
 ਹੋ ਅਹੁ ਮਰਤੇ ਭੀ ਹੋ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਜਨਮੇ ਅਹੁ ਮੁਏ ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਉਪਜ ਤੇ ਹੈ

ਅਰੁਮਿਟਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਵਿਖੇ ਤਿਣਾ ਆਇਆ ਧੂਆ ਭ੍ਰਮਤਾ ਹੈ ਤਰੀਗੋ ਕ ਗਤੈ ਸੇਉ ਤਵਾਸ
ਨਾਕ ਰਕੇ ਭ੍ਰਮਤੇ ਫਿਰੇ ਹੈ। ਅਬਲਗ ਉਨਕੈ ਸਾਂਤ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ। ਅਹੰਕਾਰ ਵਾਸਨਾ ਮ
ਹਾਦੁਖ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਇਸਕੈ ਤਿਆਗੇ ਤੇ ਸੁਖ ਹੈ। ਅਨਥਾ ਸੁਖ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨਹੀ। ੩੦॥
ਇਤਸੀ ਇਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਦਾਮਾ ਵਿਆਲ ਕਟ ਜਨਮਾਂ ਤੁਰਵਰਨ ਨੀਨਾ ਮਸਰਗਤ।

ਦਸਿਓ ਦਾਮਾ ॥ ਹੇਰਾਮ ਜੀਤੇ ਰੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੇ ਨਮਿਤ ਤੁਝਕੈ ਮੈਦਾਮਾ ਵਿਆਲ ਕਟ ਕਾਨਿਆ
ਇਕਹਾ ਹੈ। ਸੋਤਿ ਨਕੀਨਿਆਈ ਤੁਝਕੈ ਮਤ ਹੋਵੈ। ਇਸ ਨਮਿਤ ਇਹ ਇਤਹਾ ਸਕਹਾ ਹੈ। ਅੰ
ਰਕੇ ਉਲੀਲਾ ਕਾ ਪ੍ਰੇ ਜਨਨਥਾ। ਅਵਿਵੇਕੀ ਓਕਾਨਿਸਾ ਐਸਾ ਹੈ। ਅਨੇਕ ਅਪਦਾ ਕੈ
ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਦੁਖਕੈ ਭੋਗਾਵਤਾ ਹੈ। ਕਹਾਂ ਸਾਂਬਰਦੈ ਤਕੀ ਸੈਨਾ ਕੇ ਨਾਥ। ਅਰੁ
ਦੇਵਤਿ ਓਕੇ ਨਾਸਕਰਤੇ। ਅਰੁ ਕਹਾਂ ਤਪਤ ਜਲ ਕੇ ਮਛ ਜਰਜਰੀ ਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਏ ਸਰੀ
ਰ ਜਿਨਕੇ। ਕਹਾ ਪੀਰਜਾ ਅਰੁ ਬਲ ਜਿਸਕ ਰਦੇਵਤਿ ਓਕੈ ਨਾਸਕਰਣਾ ਅਰੁ ਭਗਾਵਣਾ।
ਅਰੁ ਆਪ ਚਲਾਇ ਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਣਾ। ਅਰੁ ਕਹਾਂ ਕਿਰਾਂਤ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕੇ ਕਿੰਕਰ ਵੀ ਵਰਹੋ
ਣਾ। ਕਹਾ ਉਹ ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਚਿਤ ਸਾਂਤਿ ਅਰੁ ਉਦਾਰਤਾ ਅਰੁ ਪੀਰਜਾ। ਅਰੁ ਕਹਾਂ ਮਿਥਿਆਵਾ
ਸ੍ਰਾ ਕ ਰਕੇ ਵਲ ਨੀ ਮਿਥਿਆ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਸੰਜੁਤ ਹੋਣਾ। ਏਨੇ ਦੁਖ ਅਪਦਾ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁ-

ਏਸੇ ਅੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਹੁਏ॥ ਅੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਵਿਖਰੀ ਸੰਜਰੀ ਸਾਖਾ ਪ੍ਰਤਿ ਸਾਖਾ ਬਚੀ
 ਹੈ॥ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਿਛ ਕਾ ਅੰਕੁਰੁ ਅੰਕਾਰ ਹੈ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਅੰਕਾਰੁ ਹੈ ਤਬ ਲਗਾ ਅਨੇਕਾ ਅਪ
 ਦਾ ਦੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ॥ ਤਾ ਤੇਤੁ ਮਾ ਅੰਕਾਰ ਕਾ ਮਾਰ ਜਨ ਕਰੋ ਜਤਨ ਕਾਰਕੋ॥ ਮਾਰ ਜਨ ਕਿ
 ਆ ਕਹੀਐ॥ ਅੰਕੁਰੁ ਪ੍ਰਯੋਗੁ ਅੰਕਿਤ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਅਸੰਤ ਰੂਪ ਜਾਣੁ॥ ਜੋ ਇਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨ ਹੀ॥ ਇ
 ਸ ਮਾਰ ਜਨ ਕਰਕੇ ਸੁਖੀ ਹੋਵੈਗਾ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਆਤਮ ਰੂਪ ਜੋ ਅੰਕਿਤ ਕਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਹੈ॥ ਸੀਤ
 ਲਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਤਿਸ ਕੇ ਅੰਗ ਹੈ॥ ਅੰਕਾਰ ਰੂਪ ਸੇਘਾ ਆਇਆ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਰ ਉਹ ਅਦ੍ਰਿਸਤ
 ਇਆ ਭਾਸਤਾ ਨਹੀ॥ ਜਬ ਪਵਨ ਰੂਪ ਸੇਘਾ ਚਲੇ॥ ਤਬ ਅੰਕਾਰ ਬਦਲ ਨਸੁ ਹੋਵੈ॥ ਆਤ
 ਮ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਪ੍ਰਤਛਭਾਸੇ॥ ਅੰਕਾਰ ਰੂਪ ਪਿਸਾਰ ਉਪ ਜਾਤ ਬਦਾ ਮਵਿਆਲ ਕਟ ਇਹ
 ਤੀਨ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਦਾ ਨਵ ਸਤ ਹੋਕੇ ਗਾਨੇਕਾ ਅਪਦਾ ਕੋ ਭੋਗ ਤੇਭਏ॥ ਅਬ ਕਸਮੀਰ ਕੇਤਾ
 ਲਾ ਵਿਖੇ ਮਛ ਪਛੇ ਹੈ॥ ਸਿਵਾਲ ਕੇ ਵਲ ਭੋਜਨ ਕਰਣੇ ਕੋ ਪਛੇ ਜਤਨ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਅੰਕਾਰ
 ਨ ਹੋਤਾ ਤੋ ਏਤੀ ਅਪਦਾ ਕੋ ਕਿਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ॥ **ਰਸੋਵਾਚਾ**॥ ਤੇਭਗਵਨ ਸਤ ਕਾ ਅਭ
 ਵ ਨਹੀ ਤੋਤਾ॥ ਅਰੁ ਸਤ ਕਾ ਭਾਵ ਨਹੀ ਤੋਤਾ॥ ਅਸਤ ਦਾ ਮਵਿਆਲ ਕਟ ਸਤ ਕੈ ਸੇਭਏ॥
ਵਸਿਓਵਾਚਾ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਤਿ ਨਹੀ ਚੋਰਿ ਸੀਕੋ॥ ਕਬਹੂੰ ਕਛੁ ਨਹੀ ਤੋਤਾ

ਪਹੁੰਤੁ ਸਤਕਿ ਸਕੰ ਅਸਤਿਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਆ ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਸਤਕੰ ਨਹੁ ਆਦੇਖਿ
 ਆਪੈ॥ ਜੋਇ ਸਾਥਿ ਤਹੁ ਆਪੈ॥ ਇਸੀ ਤੇ ਰੇ ਕਹਿਣੇ ਸੋ ਜੁਗਤਿਕ ਰਕੇ ਮੈ ਤੁਝਕੋ ਪ੍ਰਬੋਧਕ
 ਹੈ॥ ਗਾ॥ **ਗਾਏਵਾਚਾ॥** ਹੇਭਗਵੰਤ ਮਤੁ ਮਾਇਹ ਜੋ ਸੁਰ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਤਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਦਾਮਾਦਿਕ
 ਜੋ ਬੇਸੋ ਅਸਤਰੂਪ ਮਾਇਆ ਮਾਝ ਬੇ॥ ਸਤਕੈ ਸੇਭ ਏ ਸੋ ਕਹੈ॥ **ਵਸਿਏਵਾਚਾ॥**
 ਹੇ ਗਾਮਜੀ ਜੈ ਸੇ ਦਾਮਾਦਿਕ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਅਸਤਿ ਹੀ ਸਤਿ ਹੋਕ ਰਹਿ ਸਾਥਿ ਥਭਏ॥ ਮ੍ਰਿਗ
 ਤਿਸ ਨਾ ਕੇ ਜਲ ਵਤ॥ ਤੈ ਸੇ ਹੀ ਤੁਮ ਹਮ ਆਦਿਕ ਦੇਵਤਾ ਦਾਨਵ ਸੰਪੂਰਣ ਸੰਸਾਰ ਅਸਤਮਾ
 ਇਆ ਮਾਝ ਸਤ ਹੋਕ ਰਭਾਸਤੇ ਹੈ॥ ਵਸਤੁ ਤੇ ਕਛੁ ਹੁਆ ਨਹੀ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਖੇ ਅਪਣਾ
 ਮਰਣਾ ਅਨਭੂ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਅਸਤਰੂਪ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੁਮ ਹਮ ਆਦਿਕ ਇਹ ਜਗਤ ਅਨਭੂ ਹੋਤਾ ਹੈ
 ਸੋਭੀ॥ ਅਸਤਰੂਪ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਖੇ ਅਪਣੇ ਬਾਂਧਵ ਮੁਏ ਆਨ ਮਿਲਤੇ ਹੈ॥ ਚਰਚਾ
 ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਤਛਭਾਸਤੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਅਸਤਰੂਪ ਹੋਤੇ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਅਸਤਰੂਪ ਹੈ॥ ਹੇ ਗਾਮਜੀ
 ਇਹ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਚਨ ਹੈ ਸੋ ਮੁਕੋ ਕਾਵਿਖੇ ਭੂਤ ਨਹੀ॥ ਉਨਕੋ ਸੋਭਤੇ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਅਗਿਆ
 ਨੀ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਸਦਭਾਵਾ ਦ੍ਰਿੜ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਭਿਆਸ ਬਿਨਾ ਇਸ ਨਿਸਚੇ ਕਾ ਅਭਾ
 ਵ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਜੈ ਸਾਨਿਸ ਚਾਕਿ ਸੀ ਕੇ ਚਿਤਾ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਰਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਦ੍ਰਿੜ ਅਭਿਆਸ ਕੇ ਜਤਨ ਬਿਨ

ਦੂਰਨਹੀਓਤਾਕਦਾਚਿਤਭੀ॥ ਜਿਸਕੋ ਇਹਨਿਸਚਾਹੈਜੋਜਗਤਸਤਹੈ॥ ਸੋਮੂਰਖਉਨਮਤਿ
 ਹੈ॥ ਅਰੁਜੋਗਿਆਨਵਾਨਹੈਤਿਸਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਜਗਤਕਾਸਦਭਾਵਨਹੀਓਤਾ॥ ਕੇਵਲਬ੍ਰਹਮ
 ਸਤਾਕਾਭਾਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਗਿਆਨੀਕੋ ਜਗਤਸਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਅਗਿਆਨੀਕੇਨਿਸਚੇਕੋਗਿ
 ਆਨੀਨਹੀਜਾਣਤਾ॥ ਗਿਆਨੀਕੇਨਿਸਚੇਕੋਅਗਿਆਨੀਨਹੀਜਾਣਤਾ॥ ਜੈਸੇਮਦਕਰਮਤਹੈ
 ਵੈ॥ ਤਿਸਕੇਨਿਸਚੇਕੋ ਅਮਤਨਹੀਜਾਣਤਾ॥ ਅਰੁਅਮਤਕੇਨਿਸਚੇਕੋ ਮਤਨਹੀਜਾਣਤਾ
 ਤੈਸੇਗਿਆਨੀਅਗਿਆਨੀਕਾਨਿਸਚਾਏਕਠਾਨਹੀਓਤਾ॥ ਜੈਸੇਅੰਧਕਾਰੁਅਰੁਪ੍ਰਕਾਸਏਕਠਾਨ
 ਹੀਓਤਾ॥ ਧੂਪਅਰੁਛਾਵਏਕਠੀਨਹੀਓਤੀ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨੀਅਰੁਅਗਿਆਨੀਕਾਨਿਸਚਾਏਕ
 ਠਾਨਹੀਓਤਾ॥ ਜਿਸਕੇਚਿਤਵਿਖੇਜੋਨਿਸਚਾਹੈਤਿਸਕੋ ਉਹੀਦੂਰਕਰੇ॥ ਅਭਿਆਸਜਤਨ
 ਕਰਤਬਦੂਰਹੋਤਾਹੈ॥ ਅੰਨਥਾਨਹੀਓਤਾ॥ ਗਿਆਨੀਭੀਅਗਿਆਨੀਕੇਨਿਸਚੇਕੋ ਦੂਰਨਹੀ
 ਕਰਸਕਤਾ॥ ਜੈਸੇਸ੍ਰਿਤਕਕੀਜੀਵਕਲਾਕੋ ਮਨੁਖੁਗ੍ਰਹਿਣਨਹੀਕਰਸਕਤੇ॥ ਜੋਉਸਕੇਨਿ
 ਸਚੇਵਿਖੇਕਿਆਹੈ॥ ਜੋਗਿਆਨਵਾਨਹੈਤਿਸਕੇਨਿਸਚੇਵਿਖੇਸਰਵਬ੍ਰਹਮਕਾਭਾਨਹੋਤਾਹੈ॥
 ਅੰ ਰਜਗਤਦ੍ਵੈਤਕਛੁਨਹੀ॥ ਤਿਸੀਕੋ ਮੇਰੇਵਚਨਸੋਭਤੇਹੈ॥ ਆਤਮਾਨੁਕੁਵਸਰਵਦਾਸ
 ਤਰੁਪਹੈ॥ ਅੰ ਰਸਭਾਸਤਪਦਾਰਥਹੈ॥ ਇਹਵਚਨਪ੍ਰਬੁਧਕਾਵਿਖੇਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਸੋਭਤੇਹੈ॥

ਅਗਿਆਨੀਕੋ ਜਗਤਸਤਭਾਸਤਾਹੈ। ਤਾਤੇਬ੍ਰਹਮਥਾ ਈਤਿਸਕੋ ਨਹੀਸੋਭਾਦੇਤੀ। ਗਿ
ਆਨੀਕੋ ਇਹਨਿਸਚਾਹੈ ਜੋਜਗਤਰੰਚਕਮਾਝਭੀਸਤਨਹੀ। ਏਕਬ੍ਰਹਮਹੀਪਰਮਸਤਾਦੁਰੁ
ਪਤੈਸਇਹਅਨੁਭੂ ਬੋਧਵਾਨਕਾਹੈ। ਤਿਸਕੋਨਿਸਚੇਕੋ ਕੋਊਦੁਰਨਹੀਕਰਿਸਕਤਾਪਰਮਾ
ਤਮਾਤੇਵਿਤਰੇਕਕਛੁਨਹੀ। ਜੈਸੇਸ੍ਵਰਨਵਿਖੇਰੂਖਣਿਨਹੀ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖਾਸਿਸਿਭਾ
ਵਨਹੀ। ਅਰੁਅਗਿਆਨੀਕੋ ਪੰਚਕੂਤੋਤੇਵਿਤਰੇਕਕਛੁਨਹੀਭਾਸਤਾ। ਜੈਸੇਸ੍ਵਰਨਵਿਖੇ
ਰੂਖਣਹੋਤੇਹੈ। ਆਪਕੋ ਰੂਖਨਸਾਨੈਤੈਸੇਉਹਆਪਕੋ ਨਾਮਮਾਝਜਾਣਤਾਹੈ। ਸੰਸਾਰ
ਦਰਸੀਕੋ ਇਸਤੇਵਿਖੀ ਤਭਾਸਤਾਹੈ। ਅਰੁਜੋਪਰਖਹੋਵੈਅਰੁਕਹੈਮੈਘਟਹੈ। ਜੈਸੇਇ
ਹਵਚਨਉਨਮਤਹੁਪਹੈ। ਤੈਸੇਹਮਤੁਮਆਦਿਕਅਸਤਹੁਪਹੈ। ਸਤਉਹੀਹੈਜੋਸੁਖਸੰਬਤ
ਬੋਧਕਾਸਨਿਰੰਜਨਹੁਪਹੈ। ਸਰਵਗੰਤਸਾਂਤਹੁਪਹੈ। ਉਦੇਅਰੁਅਸਤਤੇਹਤਹੈ। ਜੈਸੇਨੇ
ਝੜੁਖਣਵਾਲੇਕੋ ਆਕਾਸਵਿਖੇਤਰਵਰੇਭਾਸਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਅਗਿਆਨੀਕੋ ਜਗਤਭਾ
ਸਤਾਹੈ। ਆਤਮਸਤਾਵਿਖੇਜੈਸਾਜੈਸਾਕਿਸੀਕੋ ਨਿਸਚਾਹੋਗਾਇਆਹੈ। ਤੈਸਾਤੈਸਾਤਤ
ਕਾਲਹੋਭਾਸਤਾਹੈ। ਵਸਤੂਤੇਜੈਸੇਦਾਮਿਕਾਅਣਹੋਤੇਥੇ। ਤੈਸੇਤੁਮਹਮਆਦਿਕਜਗਤ
ਹੈ। ਅਨੀਤਚੇਤੁਮਾਕਾਸਰਵਗਤਿਰਾਗਾਦਿਖੇਰੂਖਣਹੋਤੇਹੈ। ਸੋਈਦੇਹਆਕਾਰ

ਹੋਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੰਬਤ ਕਾ ਕੰਚਨ ਦਮਾਦਿਕ ਨਿਸਚੇ ਸੋਆ ਕਾਰਵਾਨ ਹੋਭਾਸੇ ਤੈਸੇ ਭਾਤਮ
 ਆਦਿਕ ਫੁਰਦੇ ਮਾਝ ਹੈ। ਸੰਬੇਦਨ ਕੇ ਫੁਰਦੇ ਕ ਰਇਸ ਬਿਤਭਏ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੁਪਨ ਕਾ ਨਗਰ ਭਾਸ
 ਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਮਿਗਡਿਸਨਾ ਕੀ ਨਦੀ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਹਮ ਆਦਿਕ ਜਗਤ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਭਾਸ
 ਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੁਧ ਕੇ ਸਭ ਚਿਦਾ ਕਾ ਸਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਅਰੁ ਅੰ ਰਸ ਭੁਸੁਪਨ ਨਗਰ ਮਿਗਡਿਸਨਾ ਕੇ
 ਜਲ ਵਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਆਤਮਾ ਕੀ ਓਰੁ ਜਾਗੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਜਗਤ ਕੀ ਓਰੁ ਤੇ ਸੋਏ ਹੈ ਸੋ ਮੋਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਅ
 ਰੁ ਜੋ ਆਤਮਾ ਕੀ ਓਰੁ ਤੇ ਸੋਏ ਹੈ ਅਰੁ ਜਗਤ ਕੀ ਓਰੁ ਤੇ ਜਾਗੇ ਹੈ। ਸੋ ਅਗਿਆਨੀ ਬੰਧ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਰੁ
 ਵਾਸਤੂ ਤੇ ਨ ਕੋਊ ਸੋਆ ਹੈ ਨ ਜਾਗਤਾ ਹੈ। ਨ ਬੰਧ ਹੈ ਨ ਮੋਖ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਚਿਦਾ ਕਾ ਸਹੀ। ਸੋਈ ਜ
 ਗਤ ਰੂਪ ਹੋਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਨਿਰਬਾਣ ਸਤਾ ਹੀ ਜਗਤ ਲਖ ਮੀ ਹੋਕ ਰਇਸ ਬਿਤਭਈ ਹੈ। ਅਰਜ
 ਗਤ ਨਿਰਬਾਣ ਰੂਪ ਹੈ। ਦੋਨੋ ਏਕ ਹੀ ਵਸਤ ਕੇ ਪਰਜਾਇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਵਿਟਪ ਅਰੁ ਢੂਮ ਏਕ ਹੀ ਵ
 ਸੂਕੇ ਦੋਨਾ ਮ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਅਰੁ ਜਗਤ ਏਕ ਹੀ ਵਸਤ ਕੇ ਪਰਜਾਇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਤਿਰ
 ਵੇਰ ਭਾਸਤੇ ਹੈ ਅਰੁ ਹੈ ਨਹੀ। ਅਕਾਸ ਹੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ
 ਹੈ ਸੋ ਹੈ ਨਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਨੇੜੇ ਵਿਖੇ ਤਿਸ ਰੋਗ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕ ਰਤਿ ਵੇਰੇ ਭਾਸਤੇ ਹੈ। ਤਿਰ
 ਵੇਰੇ ਨੇੜੇ ਰੋਗ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ। ਤੈਸੇ ਅਪਣਾ ਆਪ ਹੀ ਨਾਨਤ ਰੂਪ ਹੋਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਚਿਦਾ ਕਾ ਸਇਸ

ਥਾਨ ਵਿਖੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ~~ਜਿਹਦਾ ਨਾਮ ਨਿਰਾਖਰਾ ਹੈ~~ ਸੋਚਿ ਦਾ ਕਾਸ ਸਰਵ ਓਹੁ ਵਿਆ
ਪਕਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੇ ਇਤਰ ਜਗਤ ਅਸਤ ਹੈ। ਕਛੁ ਵਸਤੁ ਨ ਹੀ। ਸਤ ਗੁਪਏ ਕਵਿਸਤੁ ਤਾ
ਕਾਰ ਉਹੀ ਸਤ ਹੈ। ਮਹਾ ਸਿਲਾ ਪਨ ਵਤ ਸੁਛ ਨਿਰਸੰਪਦ ਉਦੇ ਅਸਤ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈ। ਸਰਵ ਸੰ
ਕਲਪ ਕਲਨਾ ਕੈ ~~ਤਿਆਗ ਕ~~ ਰਤਿ ਸੀ ਅਪਣੇ ਆਪਿ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਵੈ ॥੩੧॥

੩੧॥ ਇਤ ਇਸ ਬਿਤ ਪ੍ਰਕਰੇ ਨਿਰਬਾਣ ਵਰਨ ਨਾਮ ਸਰਗਰ ॥ ਰਾਮੋ ਵਾਚ ॥

ਹੇ ਭਗਵਨ ਅਸੰਤ ਹੀ ਸਤਿ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੋ ਕਰਿ ਇਸ ਬਿਤ ਹੁਆ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕ ਕੋ ਪਛਾਵੇ ਵਿ
ਖੇਵੈ ਤਾਲ ਹੋ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਜੈ ਸੇ ਹੁਆ ਤੈ ਸੇ ਹੁਆ ਹੈ। ਅਬ ਕਹੁ ਜੋ ਦਾਮਾ ਵਿਆਲ ਕਟ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾ ਅੰ
ਤ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ ਗਾ ॥ ਵਸਿਓ ਵਾਚ ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਜਬ ਤਿਨ ਕੋ ਅਗਾਨਿ ਵਿਖੇ ਜਮ ਰਾਜ ਭਸਮ
ਕਰਾਇਆ। ਤਬ ਜਮ ਸਿੰਊ ਕਿੰ ਕਰ ਪੁਛਤੇ ਭਏ। ਤੇ ਪੁਛੇ ਇਨ ਕਾ ਉਧਾਰ ਕਥ ਹੋਵੈ ਗਾ। ਤਬ ਜਮ
ਰਾ ਕਹਾ ਕਿ ਹੋ ਕੀ ਕਰੋ ਜਬ ਇਹ ਤੀਨੋ ਆਪਸ ਮੋ ਬਿਛੁੜ ਜਾਵੈ ਗੇ। ਅਰੁ ਆਪਣੀ ਸੰਪੂਰਣ ਕਥਾ
ਸੁਣ ਕਰਹਿ ਗੇ। ਤਬ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਹੋ ਕਰਿ ਮੁਕਤਿ ਹੋਵੈ ਗੇ। ਇਹ ਨੇਤ ਹੈ ॥ ਰਾਮੋ ਵਾਚ ॥ ਤੇ ਭ
ਗਵਨ ਇਹ ਬ੍ਰਿਤਾਤ ਕਹਾ ਸੁਣੇ ਗੇ। ਅਰੁ ਕਥਾ ਸੁਣੇ ਗੇ। ਅਰੁ ਕਉਣ ਨਿਰੁਪਣ ਕਰੈ ਗਾ ॥ ਵਸਿਓ
ਵਾਚ ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਏਕ ਕਸਮੀਰ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਬਡਾ ਤਲਾਉ ਹੈ। ਅਰੁ ਕਮਲੋ ਕਰਿ ਪੂਰਣ ਹੈ। ਤਿ

ਜ

੬

ਸਕੇ ਨਿਕਟਿ ਏ ਕੁਛੋ ਟਾਤ ਲਾਉਹੈ ॥ ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਚਿਰ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਤ ਵਾਰੰ ਵਾਰ ਮਛੁ ਹੋਵੈਗੇ ॥
 ਅਨੇਕ ਜਨ ਮੋ ਕੀ ਪਰੰ ਪਗ ਮਛੁ ਕੀ ਵਿਤੀਤ ਕਰੈਗੇ ॥ ਤਬ ਮਛੁ ਕਾ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸਾਰਸ
 ਪੰਛੀ ਹੋਵੈਗੇ ॥ ਕਮਲੋ ਕੇਤ ਲਾਉਉ ਪਰਿਹਰੈਗੇ ॥ ਗਲੋਰ ਅਰੁ ਕਮਲ ਨੀਆ ਉਤਪਲਾ ਆਇਕ
 ਕਮਲੋ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰੈਗੇ ॥ ਸੁਰੀਧ ਕਉ ਲੇਤੇ ਚਿਰ ਕਾਲ ਵਤੀਤ ਕਰਹਿਗੇ ॥ ਤਬ ਦਯਾ ਸੀ ਜੋਗ ਕਰਿ
 ਕੈਉ ਨ ਕੇ ਪਾਪ ਨ ਸਟ ਹੋਵੈਗੇ ॥ ਅਰੁ ਬੁਧ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੈਗੀ ॥ ਤਬ ਤੀਨੋ ਆਪਸ ਮੋ ਬਿਛੁੜ ਜਾ
 ਵੈਗੇ ॥ ਅਰੁ ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ਉਨ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈਗੀ ॥ ਜੈ ਸੇਹਾ ਜਸਤਾ ਮਸਸਾਤ ਕਗੁਣੁ
 ਇਛਤ ਵਿਛੁੜਿ ਜਾਤੇ ਹੈ ਆਪਸ ਮੋ ॥ ਤੈਸੇ ਉਹ ਸੁਇਛਤ ਵਿਛੁੜ ਜਾਵੈਗੇ ॥ ਕਸਮੀਰ ਵਿ
 ਖੇਏ ਕਪਹਾੜ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਸਿਖਰ ਪਰਿਏ ਕਨਗਰ ਬਸੈਗਾ ॥ ਤਿਸ ਸਿਖਰ ਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਦੁਸਨ
 ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਤਿਸ ਸਿਖਰ ਪਰ ਕਮਲੋ ਕ ਰਪੁਰਣ ਏਕ ਤਲਾਉ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਤਹਾ ਏਕ ਗਾਜਾ ਕਾ
 ਇਸਥਾਨ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਈਸਾਨ ਕੋਣ ਕੀ ਓਰ ਰਾਜਾ ਕਾ ਮੰਦਰ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਤਿਸ ਮੰਦਰ ਕੇ ਕਿਸੀ ਛਿ
 ਦ੍ਰਵਿਖੇ ਘਾਸ ਤਿਣ ਪਾਇਕ ਰਿਵਿਆਲ ਨਾਮ ਦੇਤ ਚਿੜਾ ਹੋਕਰਿ ਰਹੇਗਾ ॥ ਆਲਣਾ ਬਣਾ
 ਇਕਰਿ ॥ ਕੈਸਾ ਆਲਣਾ ਜੋ ਵਾਉਕਰਿ ਪੜੇ ਹਲੇਗੇ ॥ ਤਿਣਾ ਦਿਕਾ ਜਿਸ ਕੋ ॥ ਤਹਾ ਓਹੁ ਸਬ
 ਦ ਕਰੇਗਾ ॥ ਕੈਸਾ ਸਬਦ ਜੋ ਅਰਥ ਜਿਸ ਕਾ ਕਛੁ ਸਮਝੀਐ ਨਹੀ ॥ ਨਿਰਾਰਥ ਸਬਦ ਹੋਵੈਗਾ ॥

ਅਰੁਤਿਸਮੰਦ ਰਵਿਖੇਰਹੋਗਾ॥ ਤਿਸਕਾਲਮੇਸੀਸੰਕ੍ਰਾਮਰਾਜਾਹੋਵੈਗਾ॥ ਗੁਣਵਿਕ੍ਰੁਤਕ
ਰਸੰਪੰਨਹੋਵੈਗਾ॥ ਨੌਇੰਦ੍ਰੁਹੈਦ੍ਰੁਸਗਾ॥ ਤਿਸਕੇਮੰਦਰਛਤਕੀਕੜੀਕੋਛਿਧੁਵਿਖੇਦਾ
ਮਨਾਮਦੈਤਮਛਰਹੋਕਰਹੋਗਾ॥ ਭੂਭੂਸਬਦਕਰਤਾਵਿਚਰੇਗਾ॥ ਅਰੁਕਟਨਾਮਦੈਤ
ਤਹਾਕੀੜਾਕਾਪੰਛੀਹੋਵੈਗਾ॥ ਰਤਨਕਰਕੇਜੜੇਪੁਣੇਪਿੰਜਰੇਵਿਖੇਰਹੋਗਾ॥ ਤਿਸਗਾਜਾ
ਕਾਮੰਡੀਬਛਾਬੁਧਵਾਨਹੋਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇਹਾਥਵਿਖੇਆਵਲਾਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕੀਨਿਆਈ
ਬੰਧਅਰੁਮੁਕਤਕਾਗਿਆਨਮੰਡਿਕੋਪ੍ਰਸਿਧਹੋਵੈਗਾ॥ ਅਰੁਨਗਸਿੰਘਮੰਡੀਕਾਨਾਮਹੋਵੈਗਾ॥
ਸੋਮੰਡੀਰਾਜਾਕੇਆਗੇਦਾਮਾਵਿਆਲਕਟਕੀਕਥਾਇਸਲੋਕਬਾਂਧਕਰਸੁਣਾਵੇਗਾ॥ ਤ
ਬਕਰਕਰਨਾਮਪੰਛੀਪੁਆਜੋਕਟਦੈਤਹੈ॥ ਸੋਸੁਣਕਰੇਗਾਪਿੰਜਰੇਵਿਖੇ॥ ਤਿਸਸੁਣ
ਣਕਰਣੇਸਿਉਉਸਕਾਅਪਣਾਸਭਾਬ੍ਰਿਤਾਂਤਸਮਰਣਆਨਹੋਵੈਗਾ॥ ਤਿਸਕੋਵਿਚਾ
ਰੇਗਾ॥ ਤਬਮਿਥਿਅਹੰਕਾਰੁਸਾਂਤਹੋਜਾਵੈਗਾ॥ ਪਰਮਨਿਰਬਾਣਸਤਾਕੋਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋ
ਵੈਗਾ॥ ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਗਾਜਾਕੇਮੰਦ੍ਰਕੋਛਿਧੁਵਿਖੇਵਿਆਲਨਾਮਦੈਤਚਿੜਾਪੁਆਭੀਸੁ
ਵਣਕਰੇਗਾ॥ ਉਪੁਭੀਪਰਮਨਿਰਬਾਣਸਤਾਕੋਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਵੈਗਾ॥ ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਲਕੜੀ
ਕੋਛਿਧੁਵਿਖੇਰਹੋਣੇਵਾਨਦਾਮਨਾਮਦੈਤਮਛਰਭੀਸੁਵਣਕਰਕੇਮੋਖਹੋਵੈਗਾ॥

ਤੇਰਾ ਮਜੀਕਰ ਕਰ ਪੰਛੀ ਅਰੁ ਚਿੜਾ ਅਰੁ ਮਛਰ ਤੀਨੋ ਪਹਾੜ ਕੇ ਸਿਖਰ ਰਾਜ ਮੰਦਰਿ ਵਿਖੇ ਵਸਣੇ ਹਰੇ
 ਸੇਖਰੇ ਵੈਰੇ। ਇਹ ਸੰਪੂਰਣ ਕ੍ਰਮ ਤੁਝ ਕੋ ਕਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਸੰਪੂਰਣ ਸੰਸਾਰ ਮਾਇਆ ਮੈ ਹੈ। ਅਤਿ ਤਭਾ
 ਸਰਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਭੀ ਅਤਿ ਤਸੁ ਨਾ ਅਵਿਚਾਰਤ ਸਿਧ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਗਿਆਨ
 ਹੁਏ ਤੇ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੋ ਮਿਗਤਿ ਸਨਾਕਾ ਜਲੁ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਖੇ ਤੇ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅਗਿ
 ਆਨੀ ਜਦ ਪਬਭੇ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਭੀ ਅੰਧ ਤੇ ਅੰਧ ਮੋਹ ਕੋ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈ
 ਸੇਵਾ ਮਵਿਆਲ ਕਟ ਮਹਾ ਜਾਲ ਵਿਖੇ ਪੜੇ। ਕਹਾਉ ਹਬਲ ਜੋਭ ਤੋਏ ਚੋਕਰ ਦੇ ਕਰ ਸੁਮੇਰ
 ਸੰਧੂ ਚਲ ਪਰਤੈ ਜੈ ਸੇ ਪੁਟੇ ਜਾਵੈ। ਕਹਾ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਕਾਸ ਕੇ ਛਿਦ੍ਰ ਮੋ ਮਛਰ ਹੋਣਾ
 ਕਹਾਉ ਹਬਲ ਜਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਕੀ ਚਪੇਟ ਕਰ ਕੇ ਸੂਰਜ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾਗਿ ਤਿਖੈ। ਕਹਾ ਪ੍ਰਦੁਮਨ
 ਪਹਾੜ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਛਿਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਚੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ। ਕਹਾਉ ਹਬਲ ਜੋ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਕੋ ਪੀਲੇ ਫੂਲ ਕੀ
 ਨਿਆਈ ਲੀਲਾ ਕਰ ਕੇ ਉਠਾਇ ਲੇਣਾ। ਅਰੁ ਕਹਾ ਪਹਾੜ ਕੇ ਸਿਖਰ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਕਰ ਕਰ ਪੰਛੀ
 ਹੋਣਾ। ਏਕ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਅਤਿ ਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਏਤੀ ਲਾਪੁਤਾ ਕੋ ਜੀਵ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਅਗਿਆ
 ਨ ਕਰ ਕੇ ਰੰਜਤ ਹੁਏ ਮਿਥਿ। ਕ੍ਰਮ ਕੋ ਦੇਖਤੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਚਿਦਾਕਾਸ ਸਤਾ ਕੋ ਤਿਆ
 ਗੋ ਬਿਨਾ ਤਿਆਗੋ ਕੀ ਨਿਆਈ ਇਨ ਕੋ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵਾਸਨਾ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਕੇ ਜਗ

*ਇ

ਤਸ ਤਰੁਪਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਮਿਗਭਿਸਨ ਕਾ ਜਲੁਮਿਥਿ ਭ੍ਰਮਕ ਰਕੇਸ ਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈ
ਸੇਮਿਗਭਿਸਨਾਤੈਸੇਅਪਨੀਕਲਪਨਾਕ ਰਕੇਜਗਤੁਸਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਇਸਸੰਸਾਰਸਮੁੰਦ੍ਰ
ਕੇਤਰਣੇਕੋ ਉਹੀਸਮਰਥਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੋਸਤਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇਵਿਚਾਰਦ੍ਰੁ ਗਨਿਰਵਾਸੀਪੁਰਖੁ
ਹੁਆਹੈ॥ ਜੋਸੰਸਾਰਨਿਰੂਪਣਕਸਾਸਤ੍ਰਹੈ॥ ਤਾਰਕਕਹਣੇਕੋਬਡਾਪ੍ਰਕਾਸਹੁਪਸਬਦਹੈ
ਜਿਸਕਾਤਿਨਕੋਆਸ੍ਰੋਕਰਤਾਹੈ॥ ਸੋਸੰਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥ ਕੋਸੁਭਰੂਪਜਾਣਤਾਹੈ॥ ਤਿ
ਸਕਰਅਪਹਿਕੋ ਗਿਫਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਦੋਏਕੋ ਜਲਰੂਪਜਾਣਕਰਇਸਨਾਨਕੋਨਮਿਤਜਾ
ਵੇਅਹੁਗਿਫਤਪਛੈ॥ ਤੇਗਮਜੀਅਪਣਾਅਨੁਭੂਰੂਪਜੋਪ੍ਰਸਿਧਮਾਰਗਹੈਤਿਸਾਵਿਖੇਜੋਪ੍ਰਾ
ਪਤਿਭਏਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਨਾਸਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਸੁਖੇਨਸੁਛਤਚਲੇਜਾਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਪੰਥਕਸੁਖੇਮਾਰ
ਗਚਲਾਜਤਾਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਨਿਰੂਪਕਜੋਸਾਸਤ੍ਰਹੈ॥ ਸੋਨਿਰਬੇਦਮਾਰਗਹੈ॥ ਅੰਗਰਸੰਸਾਰਨਿ
ਰੂਪਕਿਦੁਖਦਾਇਕਮਾਰਗਹੈ॥ ਇਹਜਗਤਅਸਤਰੂਪਭੀਤਮਾਭੈਹੈ॥ ਜਿਸਕੀਬੁਧਾਇਸੀ
ਵਿਖੇਹੈ॥ ਜੋਇਹਪਦਾਰਥਇਹਸੁਖਮੁਖਿਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਵੈ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਸੰਸਾਰਕੇਵਿਖਿਓ
ਕੀਭਿਸਨਾਕਰਤਾਹੈਸੋਅਭਾਗੀਹੈ॥ ਅਹੁਜੋਗਿਆਨਪੁਰਖਹੈ॥ ਤਿਨਕੋ ਜਗਤਪਾਸਤ੍ਰਿਣ
ਕੀਨਿਆਈਤੁਛਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਪੁਰਖਕੋ ਰਿਦੇਵਿਖੇਪਰਮਾਤਮਾਕਾਚਮਤਕਾਰਭੁਇ

ਆਉ ਸੋਇਸਬੁਯੰਡਲੋ ਕਾਕੁਲੋਕਪਾਲੋਕੀਤਿ ਨਕੀਨਿਆਈਦੇਖਤਾਉ ॥ ਜੈਸੇਜੀਵ
 ਅਪਦਾਕੈ ਤਿਆਗਤਾਉ ਤੈਸੇਉਨਕੇਚਿਤਵਿਖੇਈਸੁਰਜਭੀਅਪਦਾਰੂਪਤਿਆਗਣੋਜੋਗ
 ਹੈ ॥ ਤਾਤੇਅੰਤਰਿਨਿਸਚਾਆਤਮਤਤਵਿਖੇਗਯੋ ॥ ਅਰੁਬਾਤਜੈਸਾਅਪਣਾਅਚਾਰਤੈਸੇਕਰੋ
 ਅਚਾਰਕਾਵਿਤਕ੍ਰਮਨਹੀਕਰਣਾ ॥ ਵਿਤਕ੍ਰਮਕਰਣਕ ਰਸੁਭਕਾਰਜਭੀਅਸੁਭਹੋਜਾਤਾਉ ॥ ਜੈ
 ਸੇਰਾਹਦੈਤੇਨੇਜਦਪਾਮੀਮਿਤਪਾਨਕਰਣੇਕਾਜਤਨਕੀਆਤੈਭੀਵਿਤਿਕ੍ਰਮਕ ਰਕੇਸਰੀਰਕਣਾ
 ਵਤਾਭਇਆ ॥ ਤਾਤੇਸਾਸਤਾਨੁਸਾਰਚੇਸਦਾਕਰਣੀਕਯਿਣਕਾਕਾਰਣਹੈ ॥ ਸਤਸਾਸਤਾਅਰੁ
 ਸੀਤਜਨੇ ਕੀਸੰਗਤਿਬਡਾਪ੍ਰਕਾਸਕਰਤੀਹੈ ॥ ਜੋਪੁਰਖੁਇਨਕਾਸੇਵਨਕਰਤਾਉ ॥ ਸੋਮੋਹਅੰਧਕੁਪ
 ਕੈ ਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਵੈਰਾਗਸੀਤੋਖ ਪੀਰਜਭੀਦਾਰਤਾਆਦਿਕਹੁਣਹੈ ॥ ਸੋਜਿਸਕੇ
 ਰਿਦੇਵਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਤੈਸੋਪੁਰਖੁਪ੍ਰਾਸੰਪਦਾਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਉ ॥ ਅਪਦਾਉਸਕੀਨਸੁ ਹੋਜਾ
 ਤੀਹੈ ॥ ਜੋਪੁਰਖੁਸੁਭਗੁਣਕ ਰਸੰਤਸੁ ਅਰੁਸਤਸਾਸਤੈ ਕੇਸੁਨੇ ਵਿਖੇਗਾਹੈ ॥ ਅਰੁਸਤ
 ਕੀਵਾਸਨਾਹੈ ॥ ਸੋਪੁਰਖੁਮਾਨੁਖਹੈ ॥ ਅੰਤਰਸਭਪਭੂਹੈ ॥ ਜਿਨੋਕੋਵੈਰਾਗਸੀਤੋਖ ਪੀਰਜਆ
 ਦਿਕਹੁਣਕੀਚਾਂਦਨੀਪਸਰਿਰਹੀਹੈ ॥ ਅਰੁਰਿਦੇਰੂਪਆਕਾਸਵਿਖੇਵਿਵੇਕਹੁਪਚੰਦ੍ਰਮਾਪ੍ਰਕਾ
 ਸਤਾਹੈ ॥ ਸੋਪੁਰਖੁਸਰੀਰਨਹੀਸਾਨੇਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਹੈ ॥ ਤਿਨਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਵਿਸੁ ਵਿਗਾਜਤਾਉ ॥

ਜੋ ਕਛੁ ਤਿਨੋ ਭੋਗਣਾ ਥਾਸੋ ਭੋਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਛੁ ਦੇਖਣਾ ਥਾਸੋ ਦੇਖਿਆ ਬਹੁ ਭੋਗਣੇ
 ਅਰੁ ਦੇਖਣੇ ਕੀ ਡਿਸਨਾ ਨਹੀ ਰਹਤੀ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਜਥਾ ਕ੍ਰਮ ਜਥਾ ਸਾਸਤ੍ਰਾ ਜਾਹੈ ਅ
 ਰੁ ਨਿਸਚਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਸੋਭੇ ਹੀ ਕੀ ਡਿਸਨਾ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜਿਨ ਪੁਰਖੋ ਕੇ ਗੁ
 ਣ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਸਿਧ ਦੇਵਤਾ ਅਪਛਹਾਇ ਨ ਕਰਤੀਆਂ ਹੈ। ਸੋ ਸ੍ਰਿਤ ਕੋ ਤਰਤੋ ਹੈ ਅੰ
 ਰੁ ਭੋਗੇ ਕੀ ਡਿਸਨਾ ਵਾਲੇ ਨਹੀ ਤਰਤੇ ਕੰਦਾ ਚਿਤ ਭੀ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜਿਸ ਕੇ ਗੁਣ ਚੰਦ੍ਰ
 ਮਾ ਕੀਨਿਆ ਈਸੀ ਤਲ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਿਧ ਅਪਛਹਾਇ ਨ ਕਰਤੀਆਂ ਹੈ। ਸੋ ਪੁਰਖ ਜੀ
 ਵਰਤੈ। ਅੰ ਰੁ ਸਭ ਸ੍ਰਿਤ ਕਰੈ। ਤਾ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਰਬ ਕੰ ਆਸੈ ਕਰੇ। ਤਬ ਪਰਮ ਸਿ
 ਧਤਾ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ। ਉਹੁ ਕੰ ਨੁ ਵਸਤੁ ਹੈ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੰਦੁ ਗਹੈ ਕ
 ਰਿ ਪੁਰਖ ਰਬ ਕਰੇ ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨ ਹੋਵੇ। ਅਵਸਥੇ ਵਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਥਾ ਸਾਸ
 ਤ੍ਰਾ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੇ ਅਰੁ ਚਿਰਿ ਕਾਲ ਵਿਤੀਤ ਹੋ ਜਾਵੈ ਸਿਧਤਾ ਨ ਹੋਵੈ। ਤੰ ਭੀ ਉਦੇਗ ਨ
 ਕਰੈ। ਉਹ ਫਲ ਪਰਪਕ ਹੋਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੈ ਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸੋ ਫਲ ਪਰਪਕ
 ਹੋਕੇ ਉਤਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਅਧਕ ਮਿਸ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਥਾ
 ਸਾਸਤ੍ਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਣ ਹਾਰਤਿ ਸਪਦ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਹਾ ਸੋ ਕਭੈ ਜਤਨ ਸ

ਭਗਤ ਜੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਹੋਗਾ ਮਜੀ ਮੂਰਖ ਜੀਵੈ ਕੀਨਿਆਈ
 ਤੁਮ ਸੰਸਾਰ ਕੁਪ ਵਿਖੇ ਮਤ ਗਿਓ। ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਤੁਮ ਇਹ ਚਾਰ ਆਤਮਾ ਹੋ। ਉ
 ਠਕੜੇ ਹੋਵੋ ਅਪਣੇ ਪੁਰਖਾਰਥ ਕੈ ਆਸੈ ਕਰੋ। ਅਹੁਇ ਸਸਾਸ ਤਕੈ ਵਿਚਾਰੋ। ਜੋ ਸੇਰ
 ਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਸਦੇ ਲਾਗੇ ਤੈ ਭਾਗੀ ਤਾਨ ਹੀ। ਸਸਤ ਕੈ ਪਕ ਫਕ ਰਜੁ ਪੁਕਰੀਤਾ
 ਹੈ। ਜੋ ਅਮਰ ਪਦੁ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ। ਤੈ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਨ ਵਿਖੇ ਪੁਰਖਾਰਥ ਹੀ ਸਸਤੁ ਹੈ। ਇ
 ਹੀ ਪੁਰਖਾਰਥ ਕਰੋ ਜੋ ਸਸਤ ਕੈ ਵਿਚਾਰੋ। ਜੋ ਕਰਤ ਕਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਚਾਰੇ ਰਹਤ ਹੈ ਸੋ
 ਦੁਰਭਾਗ ਦੀਨਤਾ ਅਸੁਭ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਨੇ ਹਾਰੀ ਹੈ। ਮਹਾ ਮੋਹ ਰੂਪ ਘਨ ਨਿਦ੍ਰਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੈ
 ਤਿਆਗ ਕਰ ਜਾਗੋ। ਪੁਰਖਾਰਥ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੋ। ਸੋ ਜਗੀ ਮਿਤ ਕੇ ਸਾਂਤ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਅੰ
 ਹੁ ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਅਰਥ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਅਨਰਥ ਰੂਪ ਹੈ। ਭੋਗ ਸਭ ਰੋਗ ਕੇ ਸਾਨ ਹੈ। ਸੰਪਦਾ ਸ
 ਭਾਪਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਸਭ ਤਿਆਗ ਦੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਸਤਿ ਮਾਰਗ ਕੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰ
 ਕ੍ਰਿਤ ਅਚਾਰ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰੋ। ਸਸਤ ਅਹੁ ਲੋਕ ਮੰਗ ਜਾਵਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੋ। ਸ
 ਸਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ ਕਾ ਕਰਨਾ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਸਸਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ
 ਵਿਵਹਾਰ ਹੈ। ਐਸਾ ਜੋ ਵਿਵੇਕੀ ਪੁਰਖੁ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਨਸੁ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਆਰਬਲ

ਜਸੁ ਅਰੁ ਗੁਣ ਲਖ ਮੀ ਬ੍ਰਿ ਪਤਿ ਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਸੰਤ ਰੁ ਤਕੀ ਮੰਜਰੀ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਓਹੁ
 ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ੩੩ ॥ ਇਤੁ ਸ੍ਰੀ ਇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਦਾਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਟੋ ਪੁਖਿ ਨੋ ਦਸਾ
 ਰਾਗ ਨਿਰੁਪਣੀ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਫੁਲਿ ਹੋਵਾ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਸਰਵ ਸੁਖ ਕੇ ਦੇਵ ਹਰਾ
 ਸਰਵ ਸੁਖ ਕਾ ਫਲ ਸਰਵ ਕੋ ਸਰਵ ਠੰ ਰਸ ਰਵ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਅਪਣੇ ਕਰਮੋ ਕਾ ਫਲ ਹੋ
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਉਦੇਗ ਤੇ ਰਹਤ ਚੇ ਸੁ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਨੀਦੀ ਗਣ ਏਕ ਸਰੋਵਰ ਪਰ ਜਾਇਕ ਰਸ ਦਾ
 ਸਿਵ ਕਾ ਅਰਾਧਨ ਕਰਤਿ ਭਇਆ ॥ ਤਿਸ ਕ ਰਸ ਦਾ ਸਿਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਇਆ ॥ ਤਿਸ ਕ ਰਉਸ
 ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜੀਤਾ ॥ ਅਰੁ ਪ੍ਰਿਥਾ ਮਨਿ ਦਬਾ ਸੋ ਨੀਦੀ ਗਣ ਨਾਮ ਭਇਆ ॥ ਅਰੁ ਸਿਤ ਬੋਧ ਵਸਤੁ
 ਨੋ ਕੋ ਸੁਖ ਦੇਵੇ ਹਰਾ ਭਇਆ ॥ ਤੈ ਕਿਉ ਕਰ ਭਇਆ ॥ ਅਪਣੇ ਸੁਭਾ ਵਜਤ ਨ ਕਰ ਕੇ ਹੀ
 ਹੂਆ ॥ ਅਰੁ ਦੈਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਤਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਕੇ ਦੇਵ ਤਿਓ ਕੋ ਮਾਰ
 ਤੇ ਹੈ ॥ ਕੈ ਸੇ ਦੇਵ ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੇ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਰਤ ਤੇ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਹਸਤੀ ਕਮਲੋ ਕੋ ਉਖਾਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ
 ਸੇ ਦੇਵ ਤਿਓ ਕੋ ਉਖਾਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਅਪਣਾ ਹੀ ਪੁਰਖਾਰ ਬਹੈ ਕਿਉ ॥ ਅਰੁ ਮਹੁਤ ਗਜੇ ਕੇ ਜਗ ਵਿ
 ਖੇ ਸੰਬਰਤ ਨਾਮ ਮਹਾਰਿਖਾ ਆਇਆ ॥ ਤਿਸ ਨੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਮਨੁਖਾ ਵਿਕਸਤਿਤ ਅਪ
 ਣੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਗਨਿ ਲਈ ॥ ਮਾਨੋ ਦੂਸਰਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਐ ਸੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਪਣੇ ਪੁਰਖਾਰ ਬਹੀ ਕਰ

ਇਕ

ਰਚੀਕਿਉ। ਅਰੁ ਵਿਦਾ ਮਿਤ ਵਾਰੰ ਵਾਰਤ ਪਕੀਆ। ਤਪਕੀਆ ਪਕਤਾ ਤੇਗ ਜਰਿਖ ਸੋਧੂ
 ਮਰਿਖ ਧੂਆ। ਜੋ ਅਪਣੇ ਹੀ ਸੁਧ ਆਚਾਰ ਕਰਹੂਆ। ਹੇਗ ਮਜੀ ਏਕ ਦੁਰਭਾਗ ਬ੍ਰਹਮਣ
 ਥਾ। ਉਪਨਾਮ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਥਾ। ਤਿਸ ਕੋ ਅਪਣੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਭੋਜਨ ਕੀ ਸਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ
 ਤਬ ਉਸ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਭੋਜਨ ਕੀਆ ਪਿਤਾ ਸੰਜੁਗਤਿ। ਦੂਧ ਚਾਵਲ ਖੰਡ ਸਹਤ ਭੋਜਨ ਕੀਆ ਕ
 ਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਆਇਆ। ਬਹੁ ਕ੍ਰਿਪਿਤਾ ਕੋ ਕਹਣੇ ਲਾਗਾ ਮੁਝ ਕੋ ਉਹੀ ਭੋਜਨ ਦੇਵੇ
 ਜੋ ਉਹ ਖਾਇਆ ਥਾ। ਤਬ ਪਿਤਾ ਸਵਾਕ ਕੇ ਚਾਵਲ ਅਰੁ ਆਦੇ ਕੀ ਦੋਧੀ ਘੋਲ ਕਰਦੀ। ਉ
 ਸ ਭੋਜਨ ਕੀਆ। ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਤੈਸਾ ਸੁ ਦਨ ਲਾਗਾ। ਤਬਿ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਮੁਝ ਕੋ ਉਹੀ ਭੋਜ
 ਨ ਦੇਵੇ ਜੋ ਉਹ ਖਾਇਆ ਥਾ। ਪਿਤਾ ਕਹਾ ਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਉਹ ਭੋਜਨ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਨਹੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਪਾ
 ਸਿ ਉਹ ਭੋਜਨ ਹੈ। ਜੋ ਉਹ ਦੇਵੈ ਤਬ ਹਮ ਖਾਂਦੈ। ਤਬ ਉਹ ਬ੍ਰਹਮਣ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ
 ਲਾਗਾ। ਐਸਾ ਤਪ ਕੀਆ ਜੋ ਸਰੀਰ ਅਸਤਮਾ ਤੋਰਹਾ। ਅੰਗੁਰ ਕਤਮਾਂ ਸਸਕਰ ਸੂਕ ਗਇ
 ਆ। ਤਬ ਸਿਵ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰਦ ਰਸਨ ਦੀਆ। ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜਿਸ ਕੀ ਤੁਝ ਕੋ ਇਛਾ ਤੈਸੇਵ
 ਰੁਮਾਂਗੁ। ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਹਾ ਦੂਧ ਅਰੁ ਚਾਵਲ ਦੇਹ। ਤਬ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੀ ਕਹਾ ਦੂਧ ਅਰੁ ਚਾਵਲ ਕਿ
 ਆ ਕਛੁ ਹੈ। ਪਰੁ ਤੁਝ ਕਹਾ ਹੈ ਤੋ ਉਹੀ ਭੋਜਨ ਕੀਆ ਕਹਾ। ਤਬ ਉਸ ਕੋ ਉਹੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ

ਹੁਆ। ਅਰੁਜਬਤੁੰਚਿਤਿਕਰੈਗਤਬਸੈਦਰਸਨੁਦੇਵੰਗ। ਤੋਰੇਗਮਜੀ। ਇਹਭੀਆਪਣਾ
 ਪੁਰਖਾਰਥਹੁਆ। ਤਿਲੋਕੀਕੀਪਾਲਨਾਕਰਨੇਵਾਲੇਵਿਸਨਬ੍ਰਹਮਾਹੈ। ਤਿਨਕੈਕਾਲਤਿਨ
 ਕੀਨਿਆਈਮਰਦਨਕਰਤਾਹੈ। ਤਿਸਕਾਲਕੋਦੇਤਨੇਜੀਤਾਹੈ। ਸੋਆਪਣਾਉਦਮਹੁਆ। ਕਿਉ
 ਅਰੁਸਾਵਿਡੀਕਾਭਰਤਾਮਿਤਹੁਆਥਾ। ਉਹਪਤਿਬ੍ਰਿਤਾਬੀ। ਸੋਉਸਤਤਨਮਸਕਾਰਕਰਕੇ
 ਜਮਕੋਪ੍ਰਸੰਨਕਰਤਭਈ। ਭਰਤਾਕੋਪ੍ਰਲੋਕਸੋਲੇਆਈ। ਇਹਭੀਆਪਣਾਪੁਰਖਾਰ
 ਥਹੈ। ਦੇਤਨਾਮਾਕੋਉਰਖੀਦੁਰਹੁਆਹੈ। ਸੋਆਪਣੇਪੁਰਖਾਰਥਸੋਕਾਲਕੋਜੀਤਕ
 ਰਮਿਰਤੀਜੈਨਾਮਕੋਪਾਵਤਭਯਾ। ਤਾਤੇਐਸਾਪਦਾਰਥਕੋਉਨਹੀਜੋਜਥਾਸਾਸਤਉਦ
 ਮਕੀਏਤੇਪ੍ਰਾਪਤਿਨਹੋਵੈ। ਜੋਆਪਣੇਪੁਰਖਪ੍ਰਜਤਨਕਾਤਿਆਗਨਕਰੇਤਬਸੁਖਫਲਸੁੰਦ
 ਕੀਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੀਹੈ। ਜੋਆਵਿਨਾਸੀਸੁਖਕੀਇਛਹੋਵੈ। ਤਬਆਤਮਾਗਿਆਨਕਾਅਭਿਯੋ
 ਸੁਕਰੈ। ਅੰਰੁਜੇਤੇਕਛੁਸੰਸਾਰਕੇਸੁਖਹੈ। ਸੋਦੁਖਸਾਥਮਿਲੇਹੁਏਹੈ। ਸੋਆਤਮਸੁਖ
 ਸਭਦੁਖੋਕਾਨਾਸਕਰਤਾਹੈ। ਅਰੁਕਿਸੀਦੁਖਸਾਥਮਿਲਿਆਨਹੀ। ਵਾਸਤ੍ਵਕਹੀਐ
 ਤੋਅਸਮਭੀਬ੍ਰਹਮਹੈ। ਅਰੁਸਮਭੀਪਰਮਪਦਹੈ। ਜਦਪਾਐਸੇਹੈਤੋਭੀਸਮਪ੍ਰਮਕਲਿਆ
 ਣਕਰਤਾਹੈ। ਤਾਤੇਅਭਿਮਾਨਕੋਤਿਆਗਕਰੋ। ਅਰੁਸਮਕੋਆਸੈਕਰੋ। ਅਰੁਨਿਰੰਤਰਬੁ

ਧਕ ਗਵਿਚਾਰਕਰੇ॥ ਅਰੁ ਜਤਨ ਕਰਕੇ ਸੀਤੋ ਕਾਸੀ ਗਕਰੇ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਸੂਪ ਦਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਤੋ
 ਵੇ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਸੀਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਪਾਰ ਕਰਨੇ ਕੇ॥ ਐਸਾ ਸਮਰਥ ਤਪਨੀ॥ ਨਤੀ ਰਬ ਕਰਨੇ ਕ
 ਰਨਾਂ॥ ਹੁਸਮਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਰਕੇ ਤਰਣੇ ਕੇ॥ ਸਰਬੁ ਤੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਸੀਤ ਜਨੇ ਕੇ ਸੇਵਨੇ ਕ
 ਰਵੁ॥ ਸਾਗਰ ਤੇ ਸੁਖੇ ਨਤਰਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਲੋਭ ਮੋਹ ਕ੍ਰੋਧਾ॥ ਦਿਕਾ ਵਿਕਾਰ ਦਿ
 ਨ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਖੀਣ ਸੁਛ ਮਹੋਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜਬਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਤਿਸ ਕਾ ਆਚਾਰੁ ਕਰਮੁ ਹੈ॥ ਐਸੇ
 ਪੁਰਖ ਕੇ ਸੀਤ ਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਚਾਰ ਜਕਹੀਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਸੀਗਤਿ ਸੀਸਾਰ ਪਾਪ ਕਰਮੇ
 ਤੇ ਨਿਵਰਤ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸੁਭਾ ਵਿਖੇ ਜੋ ਕੁਤੀ ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਵੇਤਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਸੀਗ
 ਤਿਕ ਰਕੇ ਇਸ ਕੀ ਬੁਧਾ ਵਿਖੇ ਸੀਸਾਰ ਕਾ ਅਤ੍ਰਿਤ ਅਭਾਵ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਕਾ ਅਤ੍ਰਿਤ ਅ
 ਭਾਵ ਹੂਆ॥ ਤਬ ਸੇਖ ਆਤਮਾ ਹੀਰ ਹਤਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਜੀਵ ਕਾ ਜੀਵਤ ਨਿਵਰਤ
 ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮਤ ਹਤਾ ਹੈ॥ ਜਗਤ ਨ ਉਪਜਾ ਹੈ॥ ਨ ਆਗੇ ਹੋਵੇ ਗਾ॥ ਨ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿ
 ਖੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੈਤੁ ਵਕੇ॥ ਅਨੰਤ ਜੁਗਤੋ ਕਰਕਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਕਤੋ ਗਾ॥ ਗਿਨਵਾਨ ਕੋ ਸਵ
 ਦਾ ਐਸੇ ਹੀ ਭਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਚਲਾ ਚਿਦਾਤਮਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਚੰਚਲ ਚਿਤ ਛੁਰਿਆ ਹੈ॥ ਤਿ
 ਸਨੇ ਜਗਤ ਅਭਾਸ ਕੋ ਰਚਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਫੁਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਪਰੁ ਵਸ

੩

ਤੁਭੈ ਰੁਕਛੁਤੁਆਨਹੀ। ਆਤਮਰੂਪਸੁਰਜੁ ਹੈ ਜਗਤਿ ਸਕੀ ਕਿਰ ਨਾ ਰੂਪ ਹੈ ਜੈ ਸੇ ਸੂਰਜ
ਅਰੁ ਕਿਰਣਾ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਅਰੁ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਅਰੁ
ਪਾਤਮਾ ਹੈ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਆਪਕੈ ਨ ਜਾਨਣਾ ਸੋਈ ਆਤਮਾ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਮੇਘ ਮਲ ਨਤਾ ਹੈ।
ਜਬ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਅੰਭਾ ਵੇਕੈ ਐਸੇ ਜਾਣੇ। ਤਬ ਅਨਾਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅੰਭਾ ਵਲੀ ਨਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ।
ਤਬ ਚਿਦਾਕਾਸ ਸਾਥ ਜੀਵ ਕੀ ਅਤਿ ਏਕਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਘਟ ਕੇ ਢੁਟੇ ਤੇ ਘਟਾਕਾ ਸਮਾ
ਕਾਸ ਸਾਥ ਏਕਤਾ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਆਦਿ ਕਯੋ ਦ੍ਰਿਸ ਹੈ। ਜੋ ਨਿਸ਼ੇਕ ਰਜਾਣੁ ਜੋ ਵਾਸ ਵ੍ਰਤੇ
ਕਛੁ ਨਹੀ। ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕੀ ਏਤੇ ਰਹਤੀ ਨਹੀ। ਜੈਸੇ ਬਾਲ ਕੋ ਪਛਾਵੇ ਵਿਖੇ ਵੈਤਾਲ ਪਿਸਾਰ
ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਕ੍ਰਾਂਤਮਾ ਤੋਹਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਕ੍ਰਾਂਤ ਸਿਧ ਹੈ। ਅਪਣੀ ਕਲਪ ਨਾ ਕਰਭਾ
ਸਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਦੁਖ ਦਾਇਕ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੈ ਤਬ ਨਸੁ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੇਰਾ ਮਜੀ
ਆਤਮਾ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ। ਅਰੁ ਅੰਕਾਰ ਰੂਪ ਤਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਮੇਘ ਬ
ਦਲ ਆਇਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਬੁਧ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਕਮਲ ਨੀ ਵਿਗਾਸ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ।
ਮੁੰਦਤ ਮੁਖ ਹੋਰੀ ਹੈ। ਤਾਤੇ ਵਿਵੇਕ ਰੂਪ ਵਾਉਤੇ ਤਿਸ ਕੋ ਨਸੁ ਕਰੇ। ਨਰਕ ਸਦੂਰ ਗਬੰਧ ਮੇ
ਖਤਿਸ ਨਾਗਿ ਰਹਤਾ ਤਿਸ ਆਤਮਾ ਦਕਸ ਰੂਪ ਅੰਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੜੇ ਫੁਰਤੇ ਹੈ। ਰਿਦੇ ਰੂਪ ਆ

ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ

ਤਬਲਗ

ਕਾਸਵਿਖੇਜਬਲਗਅੰਕਾਰਰੂਪਮੇਘਗਰਜਤਾਵਰਥਾਕਰਤਾਹੈ। ਜਬਲਗਤਿਸਨਾਰੂਪਕ.
 ਦੁਜੋਮੰਜਰੀਬਛਤੀਜਾਤੀਹੈਤਬਲਗਅੰਕਾਰਰੂਪਆਤਮਾਰੂਪਸੁਰਜਕੋਅਕੁ **ਦੁਕੀਆ**
 ਹੈ। ਜਬਲਗਜੜਤਾਅਰੁਮੰਧਕਾਰਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸਨਹੀਉਦੇਹੋਤਾ। ਅੰਕਾਰੁਬਿਛੁਹੈ। ਤਿਸ
 ਕੀਆਅਨੰਤਸਾਖਾਪਸਰਤੀਆਹੈਮਸਰੂਪਅੰਤਮਸਮਾਦਿਕਵਿਸਤਾਰਅਨੇਕਅਨਰੇਖੇ
 ਕੋਪਾਪਤਿਕਰਤਾਹੈ। ਜੋਕਛੁਸੰਸਾਰਵਿਖੇਸੁਖਦੁਖਾਦਿਕਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤਾਹੈ। ਸੋਸਭਾਸੰਕਾਰ
 ਕਰਕੇਹੋਤਾਹੈ। ਸੰਸਾਰਰੂਪਚਕ੍ਰਹੈ। ਅੰਕਾਰਤਿਸਕਾਨਾਭੁਹੈ। ਇਸਕਰਕੇਪ੍ਰਕਾਸਤਾ
 ਹੈ। ਅੰਤਰੂਪਬਿਖਕੀਆਨੰਤਸਾਖਾਹੈਮਸਰੂਪ। ਅਰੁਅੰਕਾਰਰੂਪਬੀਜਹੈ। ਤਿਸਤੇਅਨੇਕ
 ਜਨਮਰੂਪਬਿਛੋਕੀਪਰੰਪਰਾਉਦੇਹੋਤੀਹੈ। ਅਖੈਹੋਜਾਤੀਹੈ। ਜੋਨਸਕਬਹੁੰਨਹੀਹੋਤੀ। ਤਾ
 ਤੇਜਤਨਕਰਕੇਇਸਕੋਨਾਸਕਰੇ। ਜਬਲਗਅੰਕਾਰਰੂਪਮੰਧਕਾਰਹੈ। ਤਬਲਗਚਿੰ
 ਤਾਰੂਪੀਪਿਸਾਚਨੀਵਿਚਰਤੀਹੈ। ਅੰਕਾਰਰੂਪਪਿਸਾਚਨੇਜਿਸਕੋਕ੍ਰਤਿਦੁਕੀਆਹੈ
 ਤਿਸਨੀਚਪੁਰਖਕੋਮੰਤ੍ਰਤੰਤ੍ਰਬੀਦੀਨਤਾਤੇਛੁਡਾਇਨਹੀਸਕਤੇ। **ਰਾਮੋਦਾਚ।**
 ਹੇਭਗਵਨਨਿਰਮਲਜੋਚਿਨਮਾਤਮਸਤਾਹੈਸੋਅਪਣੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ। ਤਿ
 ਸਵਿਖੇਅੰਕਾਰਰੂਪਮਲਕਹਾਤੋਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤਤੁਈਹੈ। **ਦੁਸਿਉਦਾਚ।**

੫੫

70

ਹੇਰਾਘਵਅੰਕਾਰੁ ਜੋ ਚਮਤ ਕਾਰੁ ਭਾਸਤ ਹੈ ਸੋ ਵਾਸਵ ਪਰਮਨਹੀ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਵਾਸਨਾ ਕ੍ਰਮ
 ਕਾਰ ਕੇ ਇਸ ਕਾਰੋਣਾ ਤੁਆ ਹੈ। ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਯਤਨ ਕਾਰ ਕੇ ਨਾ ਸੁਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਨਮੈ ਤੋ ਨ ਕੋਈ ਮੇਰਾ
 ਹੈ। ਅਹੰ ਮਸਾਰ ਕੋ ਉਨਹੀ। ਜਬ ਅਹੰ ਕਰਮ ਸਾਂਤ ਹੋਵੈ ਗੀਤ ਬਦੁਖ ਭੀ ਕੋ ਉਨਰ ਹੈਗਾ
 ਐਸੇ ਭਾਵਨਾ ਕਾ ਨਿਸਚੈ ਹੋਵੈ ਗਾ। ਤਬ ਅਹੰ ਕਾਰ ਨ ਸੁਹੋ ਜਾਵੈ ਗਾ। ਮੈ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅਹੰ
 ਕੋ ਉਨਹੀ। ਅਹੁ ਦ੍ਰਿਸ ਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਇਸ ਕਾਰੋਣਾ ਸਾਂਤ ਹੁਆ। ਤਬ ਅਹੰ ਕਾ
 ਰੁ ਭੀ ਨ ਸੁਹੋ ਜਾਵੈ ਗਾ। ਜਬ ਅਹੰ ਕਾਰੁ ਨ ਸੁਹੁਆ। ਤਬ ਹੋ ਅਹੁ ਉਪਾਏ ਬੁਧ ਭੀ
 ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਸਮਾਤਾ ਅਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਆਨ ਉਦੇ ਹੋਵੈ ਗੀ। ਅਹੰ ਕਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਵਰਤਦੁਖ
 ਕਾਰ ਨੁ ਹੈ॥ **ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ**॥ ਹੇ ਪ੍ਰਭੋ ਅਹੰ ਕਾਰੁ ਕਾ ਆਕਾਰ ਕਿਆ ਹੈ। ਅਹੁ ਤਿਆਗ
 ਕੈ ਸੇਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾ ਤਿਆਗਣਾ ਸਰੀਰ ਸਹਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਬ ਵਾਸਗੀਰ ਤੇਰ ਹਤ ਹੋਤਾ
 ਹੈ। ਅਹੁ ਇਸ ਕੋ ਤਿਆਗੇ ਤੇ ਠਲਾ ਕਿਆ ਹੈ॥ **ਵਸਿਸ੍ਟ ਵਾਚ**॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਅਹੰ ਕਾ
 ਰਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ। ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਸੇਸੁ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਣੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ ਤਿਆਗਣੇ
 ਜੋਗ ਹੈ ਸੋ ਸੁਣਾ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ ਸਭ ਮੈ ਹੀ ਹੋ ਸੋ ਮੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਚਿੰਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਮੁਝ ਸੋਇਤ
 ਰਕ ਛੁਨਹੀ। ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਜਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਹੋ ਸੋ ਪਰਮ ਅਹੰ ਕਾਰ ਹੈ। ਸੋਖ ਕੋ ਦੇਣੇ

ੴ

ਹਰਾਏ ਬੰਧਨਕਾਰਣ ਨਹੀ। ਇਸਵਿਖੇ ਜੀਵਨਮੁਕਤਵਿਚਰਤੇ ਹੈ। ਅਰੁਇਹਅੰਕਾਰੁ
ਭੀਮੈਤੁਣਕੈ ਉਪਦੇਸਕੇਨਿਸਤਕਲਪਕ ਰਕਹਾਏ। ਵਾਸਤੁ ਤੇਇਹਅੰਕਾਰਭੀਨਹੀ। ਕੇ
ਵਲਅਚੇਤਚਿਨਮਾਤ੍ਰਸਤਾਏ। ਅਰੁਦੂਸਰਾਅੰਕਾਰਇਹੈ। ਜੋਮੈਸਰਵ ਤੇਵਿਤਰੇਕਹੈ। ਅ
ਰੁਵਾਲਤੇਅਕਸੋਭਾਗਸੁਖਹੈ। ਐਸਾਜੋਨਿਸਚਾਏਸੋਭੀਜੀਵਨਮੁਕਤਕਾਏ। ਮੋਖਦਾਇਕਹੈਸੋ
ਬੰਧਕਾਰਣਨਹੀ। ਇਹਅੰਕਾਰਭੀਤੁਣਕੈ ਕਲਪਕ ਰਕਹਾਏ। ਵਾਸਤੁਤੇਇਹਕਹਣਾਭੀ
ਨਹੀ। ਅਰੁਤੀਸਰਾਅੰਕਾਰਇਹੈ। ਹਾਥਪਾਦਮੁਖਤੇਆਦਲੇਕ ਰਜੋਆਕਾਰਹੈ। ਇਤਨਾਮਾਤ੍ਰਾ
ਪਕੋਜਾਨਣਾਇਸਵਿਖੇਜਿਸਕਾਨਿਸ਼ਾਏਲੋਕਵਿਖੇਸੋਤੁਛਹੈ। ਬੰਧਨਕਾਰਣਹੈ। ਇਸਕੋ ਤਿਆ
ਗਕਰੋ। ਇਹਦੁਸਰੁਪਹੈ। ਪਰਮਸਤ੍ਰਹੈ। ਇਸਕ ਰਜੋਮਾਰੇਏਜੀਵਸੋਪ੍ਰਮਾਰਥਕੀਓਹੁਨਹੀ। ਆਵਤੋਇ
ਹਅੰਕਾਰਰੂਪਜੋਸਤ੍ਰਹੈਸੋਬਡਾਚਤੁਰਹੈ। ਅਰੁਬਡਾਬਲੀਹੈ। ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਸਰੀਰਅਰੁਮਾਨਸੀਦੁ
ਖਕਾਸਕੋਪਰਾਗਦੇਖਆਦਕਕਾਦੇਣਹਰਾਏ। ਸਭਜੀਵਕੋਨਿਚਕਰਤਾਏ। ਸੰਕਟਵਿਖੇਜੋਫ
ਤਾਏ। ਇਸਦੁਸ੍ਰਾਅੰਕਾਰਕੋਇਗੇਤੇਪਾਛੇਸੇਖਰਹਤਾਏ। ਸੋਆਤਮਾਭਗਵਾਨਮੁਕਤਰੂਪਸ
ਤਾਏ। ਹੇਰਾਮਜੀਲੋਕਵਿਖੇਜੋਅੰਗਵਨਾਏਸੋਵਪ੍ਰਕੀਏ। ਮੈਇਹਏਤਾਮਾਤ੍ਰਹੈਸੋਦੁਖਕਾ
ਕਾਰਣਹੈ। ਇਸਕੋਮਹਾਪੁਰਖੋਨੇਤਿਗਕੀਆਹੈ। ਓਹੁਜਾਣਤੇਹੈਹਮਦੇਹਨਹੀ। ਸੁਧਚਿਦਾ

ਨਿਦਾਨੁਪਰੈ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜੋ ਦਾ ਅਰੰਕਾਰ ਮੈ ਤੁਝ ਕੋ ਕਹੈ ਤੈ ਸੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਣੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਅਰੁ ਮੈ
 ਖਦਾਇਕ ਹੈ। ਅਰੁ ਤੀਸਰਾ ਅਰੰਕਾਰ ਤਿਆਗਣੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਦੁਖ ਕਾ ਕਾਰਣੁ ਹੈ। ਇਸੀ
 ਅਰੰਕਾਰ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਕੇ ਦਾ ਮਾਇਆ ਲਕਟਾ ਅਪਦਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਏ ਹੈ। ਜੋ ਮਹਾਭੈ ਦਾਇ
 ਕ ਕਹਣੇ ਵਿਕੇ ਨਹੀ ਆਵਤੇ। ਜਿਨੇ ਭੋਗੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਆ ਕਹਣੀ ਹੈ। ਓਹੀ ਜਾਣਤੇ ਹੈ ॥
ਰਸੋਦਾਰਾ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਤੀਸਰਾ ਅਰੰਕਾਰ ਜੋ ਤੁਮ ਲੋਕ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਤਿਆਗ ਕੀ
 ਏ ਪੁਰਖ ਕਾ ਕਿਆ ਭਾਵ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਤਿਸ ਕੇ ਕਿਆ ਵਸੇਖਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥
ਵਸਿਸ਼ਠ ਵਾਰ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜਬਾਇ ਹਜੀਵ ਅਨਾਤਮਾ ਅਰੰਕਾਰ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥
 ਤਬ ਪਰਮਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੇਤਾ ਜੇਤਾ ਭਾਗਤਾ ਹੈ। ਤੇਤਾ ਤੇਤਾ ਦੁਖ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ
 ਹੈ। ਤਾਤੇ ਇਸ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਆਨੰਦ ਮਾਨ ਹੋਵੈ। ਇਸ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਮਹਾ ਪੁਰਖ
 ਸੋਭਤੇ ਹੈ। ਤੁਮ ਭੀ ਜਬਾ ਤਿਆਗੇ ਗੇ ਇਸ ਕੋ ਤਬ ਉਚੇ ਪਦ ਕੋ ਵਿਰਾਜ ਮਾਨ ਹੋਵੇਗੇ। ਸਰਵ
 ਦਾ ਕਾਲ ਸਰਵ ਜਤਨ ਕਰਕੇ ਦੁਸ਼ਟ ਅਰੰਕਾਰ ਜੋ ਲੋਕ ਕਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਨਾ ਸੁਕਰੇ। ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਬੋ
 ਧ ਕੇ ਆਗੇ ਆਵਰਣ ਉਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇ ਤਿਆਗੇ ਤੇ ਬੋਧ ਵਾਨੁ ਕਹੀਐ ਹੈ। ਜਬਾਇ ਹੀ ਅਰੰਕਾਰ
 ਨਿ ਵਰਤਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਸਰੀਰ ਪੁੰਨ ਰੂਪੁ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਪਰਮ ਸਾਰ ਕੇ ਆਸੈ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ।

72

ਇਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸਭ ਲਾਅੰਕਾਰ ਕਾਤਿ ਆਗੂ ਕੀ ਆਤਮਾ ਸਵ ਵਿਵਹਾਰ ਚੇਸਾ ਵਿਖੇ
ਰੀਆਨੰਦ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਅੰਕਾਰੁ ਸਾਂਤ ਪੁਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਭੋਗ ਅਰੁ ਰੋਗ ਦੋ ਨੋ ਸੁਦ
ਨਹੀ ਦੇਤੇ। ਜੈਸੇ ਅੰਨ ਤਕ ਰਕੇ ਕੋ ਉਤ੍ਰਿਪਤਿ ਭਇਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਖਟਾ ਅਰੁ ਮਿਠਾ ਦੋ ਨੋ ਸੁਦ
ਨਹੀ ਦੇਤੇ। ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਰਾਗ ਦ੍ਰੋਖ ਅਪਣੇ ਵਸਿ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੇ। ਏਕ ਰਸ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾ
ਅਨਾਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅੰਭਾਵ ਨਸੁ ਭਇਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਭੋਗ ਵਿਖੇ ਰਾਗੁ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਿਸ ਨਾ ਰਾਗ
ਨਸੁ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੇ ਉਦੈ ਪੂਏ ਤੇ ਅੰਧਕਾਰ ਨਸੁ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਪਣੇ ਦ੍ਰਿੜ ਪੁਰਖਾ
ਰਥਕ ਰਕੇ ਜਿਸ ਕੇ ਰਿਦੈ ਸੋ ਅੰਕਾਰ ਕਾ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਨਸੁ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਕ ਤ
ਰਿਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਾਤੇ ਇਹੀ ਨਿਸ਼ੇਧਾਰੇ। ਜੋ ਨਸੈ ਹੋ ਨਕੋ ਉਮੇਰਾ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਸਰਵ ਮੈ ਹੀ ਹੋ। ਸੁਝ ਸੋਇਤ
ਰਕ ਛੁਵ ਸਤੁ ਹੀ ਨਹੀ। ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਜਬ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਵੈਗਾ। ਤਬ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਦ੍ਰੋਤ ਭਾਵ ਨਹੀ ਮਿਟੈ ਜਾ
ਵੈਗੀ। ਕੇਵਲ ਆਤਮ ਤਤਕਾ ਸਰਵ ਦਾ ਭਾਨ ਹੋਵੈਗਾ। **੩੩॥ ਇਤਾਦਿ ਜਾਤਿ ਪ੍ਰਕਰਣੇ**
ਚਮੁੜਿ ਆਲਸ ਕੋ ਪਖਿਨੇ ਅੰਕਾਰ ਵਿਰੁਧੇ ਨਾ ਸਰਗਾ॥ ਦਮਿ ਹੋਵਾ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ
ਅਸਿ ਪੁਣੇ ਪਾਖਾਨੇ ਦਿਕਸੁ ਪਕਰੇ ਭਗਵਾਨ ਦੁਸੰਧਾਨੇ ਨਗਰ ਕੀ। ਵਿਦਿਸਾ ਪੁਣੀ ਸੋਨੁ
ਦੁਸੰਧਾਨੇ ਹੈ। ਹਰ ਕੋ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਤੁਹਾਨਾ ਧਰ ਕੀ ਜੇਹੀ ਕਛੁ ਮੈਨਾ ਧੀ ਸੋ ਸਤ ਨਸੁ ਹੋ ਗਈ

੩੩

[illegible]

॥੩੩॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਇਸਾਬਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਦਾਮਦਿਆਲਕਟੇਪਾਖਨੇਅੰਕਾਰਵਿ
 ਚਰੇਨਾਮਸਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ ਹੇਰਮਜੀਅਬਸੁਲਜਬਦਾਮਾਦਿਕ
 ਜੁਪਕਰਤੇਭਾਗਗਏ॥ ਤਬਸਾਂਬਰਕੇਨਗਰਕੀਜੇਬਿਵਸਥਾਪੂਈਸੇਸੁਲਾਕੈਸ
 ਨਗਰਏ॥ ਪਰਬਤਕੇਸਮਾਨਏ॥ ਤਹਾਂਸਾਂਬਰਕੀਜੇਤੀਕਛੁਮੈਨਾਥੀ॥ ਸੇਸਰਬ
 ਨਸ੍ਰੇਗਈ॥ ਜੈਸੇਸਰਤਕਾਲਵਿਖੇਮੇਘਨਸ੍ਰੇਜਤੇਏ॥ ਤੈਸੇਨਸ੍ਰਭਈ॥ ਤ
 ਬਦੇਵਤਾਜੀਤਕਰਅਪਲੇਅਪਲੇਇਸਥਾਨੇ॥ ਪਰਜਾਇਥੈਠੇ॥ ਅਰਸਾਂਬਰ
 ਖੇਭਤਿਆਗਕਰਬੈਠਹਾ॥ ਜਬਕੇਤੇਕਦਰਖਾਬਿਤੀਤਭਏ॥ ਤਬਦੇਵਤਿਓ
 ਕੇਨਾਸਨਮਿਤਸਾਂਬਰਏਕਯੁਕਤਚਿਤਵਤਾਭਯਾ॥ ਜੇਦਾਮਾਦਿਕਮੇਮਾਇਆਕ
 ਰਚੇਥੋ॥ ਸੇਮੁਝਥੋ॥ ਬਲਕਰਬਭੇਥੋ॥ ਪਰਮਿਥਿਆਅੰਕਾਰਕਾਬੀਜਉਨ
 ਕੰ॥ ਅਗਿਆਨਥਾ॥ ਤਿਸਕਾਰਣਤੇਉਨਕੰ॥ ਮਿਥਿਆਅੰਕਾਰਅੰਨਭੁਗਾਤਾਂ
 ਤੇਨਸ੍ਰੇਭਾਗਗਏ॥ ਅਬਮੈਐਸੇਜੈਧੇਰਚੰ॥ ਜੇਆਤਮਵੇਤਾਗਿਆਨਵੰਨ

ਕਹੁਰਿ

79

ਨਿਰਅੰਤਕਾਰੁ ਹੈ ॥ ਜਿਨ ਕੰ ॥ ਅੰਕਾਰ ਕਰਾ ਚਿਤ ਨ ਉਪਜੈ ॥ ਤਿਨ ਕੰ ॥ ਜੀਤ ਕੇ ਉਨ
ਸਕੇਗਾ ॥ ਸਰਬ ਸੈਨ ਦੇਵ ਤਿਓ ॥ ਕੀਮਾਰੈ ॥ ਗੋ ॥ ਹੇਰਾ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਿਤ ਵ
ਕਰ ਸਾਂਬਰ ਮਾਇਆ ਕਰ ਦੇਤੈ ॥ ਕੰ ॥ ਰਚਤ ਭਯਾ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਅਪਣੇ ਬੁਦਬੁ
ਦੇ ਰਚ ਲੇਵੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸਾਂਬਰ ਦੇਤੈ ॥ ਕੰ ॥ ਰਚ ਲੀਆ ॥ ਸੇ ਕੈ ਸੇ ਰਚੇ ॥ ਸਰ ਵਗਾਵਿ
ਦਿਆ ਕੇਵੇਤਾ ॥ ਅਰ ਵੀਤ ਰਾਗਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤ ਆਤਮਾ ॥ ਅਰ ਯਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੰ ॥ ਕਰ
ਤੇ ਸਦਾ ਆਤਮ ਭਾਵ ਨਿਸਚੈ ॥ ਆਤਮ ਕਰੂਪਾ ॥ ਐਸੇ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਏ ॥ ਭੀ
ਮਭਾਸ ਅਰਦਤਿ ਨ ਕੇਨ ਮਹੈ ॥ ਸੇ ਤੀਨੇ ॥ ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਜਗਤ ਕੰ ॥ ਤਿਲਵਤ
ਜਾਣੈ ॥ ਪਰਮ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕੇ ਰਿਚੇ ॥ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ॥ ਕੰ ॥ ਉਪਜਾਇਆ ॥ ਅਰਗ
ਰਜਤ ਭਯਾ ॥ ਮਹਾਂਬਲ ਕਰ ਸਬਦ ਕਰੈ ॥ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰ ਆਕਾਸ ਪੂਰ
ਲੋਹ ਗਇਆ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾ ਦਿਕ ਦੇਵਤਾ ਸ੍ਵਰਗਾ ਵਿਖੇ ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਸਬਦ ਸ੍ਵਲਕਰਤ
ਭਏ ॥ ਸੁਲਕਰ ਬਹੀ ਸੈਨ ਕੰ ॥ ਸੰਗ ਲੇ ਕਰ ਆਏ ॥ ਅਗ ਇਹ ਭੀ ਬਰੇ ਬਲੀ ॥ ਚ

ਮਤਕਾਰਕੈ ਦਮਨੀਵਤਾ ਮਹਾਂਬਡੇਜੇਧੇਦੋਨੈ ਓਰੁਤੰਜੁਧਰੇਲੇਲਾਗਾਸਸ
 ਤੈ ਕੀਅੰਨਦੀਆਂਪ੍ਰਵਾਚਲੈ ॥ ਅਰਭੀਮਭਾਸਦਟਪੀਰਜਸੈਠਾਢਾਕਬ
 ਹੂਸਮਤਕਾਰੋਉਪ੍ਰਵਾਚਲਾਗੇ॥ ਤਬਜੁਧਕੇਅਭਿਆਸਕਰਦੇਹਕਾਮੇਤਅਨਛੁ
 ਗਾਬਹੁਕੁਵਿਚਾਰਵਿਖੇਸਾਵਧਨੁਦੈ ॥ ਜੇਹਮਤੇਅਸਗੀਰਚੈਤੰਨਮੈਨਿਗਕ
 ਗਨਿਗਵਿਕਾਰਅਦੈਤਅਚੁਤਰੂਪਹੈ॥ ਤਮਹੇਸੰਗਸਗੀਰਕਹੰਯੈ॥ ਜਬਮੇਹਅ
 ਵੈਤਬਐਸੇਯੀਵਿਚਾਰਕਰੈ ॥ ਜਗਮਹਲਉਨਕੋਕਛੁਨਭਾਸੈ॥ ਨਿਗਭੈਤੋ ਕਰ
 ਵਰਤਮਾਨਜੁਧਕਾਰਜਕਰਤੇਭਏ॥ ਵਾਸਨਾਕੇਜਾਲਤੇਮੁਕਤਹੁਏਸਮਤੈ ਕੈ
 ਪਛੇਮਾਹੈ ॥ ਇਹਕਰਲਾਏਇਹਨਹੀਕਰਲਾ॥ ਐਸੀਜੇਏ ਉਪਾਦੇ ॥ ਗਿਹਲ
 ਅਗਤਿਆਗਭਾਵਨਾਏ॥ ਤਿਸਤੇਹਤਬੀਤਗਾਨਿਗਦੇਖਨਿਗਤਹਸਮੁਦ੍ਰਕੈ
 ਲੀਏਬਾਜਜੁਧਕਾਰਜਕੈ ਕਰਤੇਹੈ॥ ਜਬਦਿਕੁਜੁਧਆਨਹੁਆ॥ ਤਬਦੇਵ
 ਤਿਓ ਕੀਜੇਸੈਨਾਥੀ॥ ਸਿਦੈਤੋ ਨੇਮਾਗੀ॥ ਕਛੁਭੀਮਭਾਸਦਟਨੇਭਖਲਕਗੀ॥ ਸੇ

74

ਵਿਖੇ

ਖਕਛੁ ਹੋਸੇਭਗੋ। ਜੈਸੇਪਰਬਤਤੇਉਤਰਤਾਜਲਤੀਖਲਬੇਗਕਰਚਲਤਹੈ। ਤੈ
ਸੇਦੇਵਤਾਤੀਖਲਬੇਗਕਰਭਗੋ। ਸੇਖੀਗਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਵਿਸਨਭਗਵਨਕੀਸਹਦਜਾ
ਇਪ੍ਰਾਪਤਭਏ। ਜੈਸੇਵਾਇਕਰਚਲਾਏਮੇਘਬਾਦਰਪਰਬਤਕੇਅਸੇਰਜਾਇਗਤੇ
ਹੈ। ਤੈਸੇਭਗਤੇਗਏਭੈਕਗ। ਤਬਤਿਨਕੈ ਦੇਖਕਰਵਿਸਨਜੀਕਹਾਤੁਮਈਹਾਂਇਸ
ਬਤਹੋਵੈ। ਮੈਓਨਕੈ ਜੁਪਕਰਕੇਮਾਰਆਵਤਹੈ। ਐਸੇਕਹਿਕਰਸੁਦਰਸਨਚਕ੍ਰਕੈ
ਲੀਏਭਗਵਨਸਾਂਬਰਕੀਓਰੁਆਏ। ਤਬਵਿਸਨਭਗਵਨਅਰਸਾਂਬਰਕਾਜੁਪਹੋ
ਤਭਯਾਬਡਾਜੁਪਹੁਆਮਾਨੇਆਕਾਸਪ੍ਰਲੈਆਈਹੈ। ਬਡੇਬਡੇਕਊਲਾਚਪਰਬ
ਤਉਛਲੈ। ਅਰਜੁਪਹੋਵੈ। ਤਬਸਾਂਬਰਚਲਖੜਹੁਆਮਾਨਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਸੁਦ
ਰਸਨਚਕ੍ਰਸਾਥਵਿਸਨਭਗਵਨਜੀਨੇਸਾਂਬਰਕੈ ਮਾਰਣੀਆ। ਸਾਂਬਰਸਹੀਗਤਿਆ
ਗਕਰਵਿਸਨਪੁਰੀਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਭਯਾਬਡਾਵਿਸਨਭਗਵਨਅੰਤਰਜਾਮੀਪੁਰਖਭੀਮ
ਭਾਸਦਟਕੇਅੰਤਰਪੁਰਖਸੁਕਾਕਰਜਾਇਪ੍ਰਦੇਸਕੀਆ। ਓਨਕੀਚਿਤਕਲਾਜੋਪ੍ਰਾ

ਏ ਸੰਗ ਮਿਸ੍ਰਤ ਥੀ॥ ਤਿਸਕੋ ਅਸੰਤ ਕੀਆ॥ ਜੈਸੇ ਪਵਨ ਦੀ ਪਕਕੀ ਨਿਰਬਲ
 ਕਰਤ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਉਨਕੀ ਪੁਰਖ ਸੁਕਾ ਫੁਰਲਾ ਨਿਰਬਲ ਤੂਆ॥ ਅਗੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਥੇ
 ਸੇਵਿ ਦੇਹ ਮੁਕਤ ਭਏ॥ ਹੋਰ ਮਜੀਓਂ ਕੀ ਮਭਾਸ ਦਦ ਨਿਰਵਾਸੀ ਥੇ॥ ਇਸਕਾਰ ਲਤੇ ਦੀ
 ਪਕਵਤ ਨਿਰਬਲ ਤੇ ਗਏ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਵਾਸਨਾ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ॥ ਸੇਥਾਂ ਪਤੂਆ ਹੈ॥ ਜੇ ਨਿਰਵਾ
 ਸੀ ਹੈ ਸੇ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤੁਮ ਭੀ ਵਿਵੇਕ ਕਰ ਕੇ ਨਿਰਵਾਸੀ ਹੋਵੋ॥ ਜਬ ਇਹੀ ਨਿਸਚੈ
 ਹੋਵੈ॥ ਜੇ ਸਰਵ ਜਗਤ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤੇ ਭਾਵਨਾ ਇਸਕੀ ਨਹੀ ਫੁਰਤੀ॥ ਇਹੀ ਜਬਾ
 ਰਥ ਦੇਖ ਲਏ॥ ਜੇ ਕਿਸੀ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖੇ ਆਸਤ ਕਬੂਤਰ ਹੋਵੈ॥ ਵਾਸਨਾ ਕ
 ਹੀ ਐਚਿਤ ਕਹੀ ਐ॥ ਇਹ ਏਕ ਹੀ ਵਸਤੁ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਸਰਬ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਸਬਦ ਅ
 ਰਥ ਅਰਥ ਚਿਤੁ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ॥ ਜਬ ਸਤਕਾ ਅਵਲੋਕਨ ਸਮਿ ਕਰਿ ਆਨ ਹੋਵੈ
 ਗਾ॥ ਤਬ ਇਹ ਲੈ ਜਾਵੈ ਗਾ॥ ਪਰਮ ਪਦ ਸੇਖਰ ਹੋਗਾ॥ ਜੇ ਚਿਤ ਵਾਸਨਾ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ
 ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੈ॥ ਸੇ ਮੁ

ਕਤਕਤੀਤਏ। ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਘਟ ਪਟਾ ਦਿਕਾ ਕਾਰਭਾਸਤਏ। ਸੋਚਿਤ ਕੇ ਫਹਲੇ ਕਰ
 ਅਨੇਕਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਏ। ਜੇ ਸੇ ਪਛਾਵੇ ਬਿਖੇ ਬੈਤਾਲਭ ਮੋਤਏ। ਤੈਸੇ ਨਾਨਾਤੁਭ
 ਮਭਾਸਤਏ। ਹੇਗਮਜੀਜੈਸੀਜੈਸੀਵਸਨਾਕੇ ਲੇਕਗਚਿਤ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤਏ। ਤੈ
 ਸਾਅਕਾਹਨਿਸਚੈ ਹੋਇਭਾਸਤਏ। ਦਾਮਦਿਆਲਕਟਕਾਹੁਪਭੀਚਿਤ ਕੇਪਹਲ
 ਮਕਰਕੇ ਇਸਥਿਤਭਇਆ। ਭੀਮਭਾਸਦਟਕਾਅਕਾਹੁਪਭੀਚਿਤ ਕੇਪਹਲਾਮਕਰ
 ਇਸਥਿਤਭਯਾਸੋਭੀਮਭਾਸਦਟਕਾਨਿਸਚੈਤੁਭਕੇ ਹੋਵੈ। ਦਾਮਦਿਆਲਕਟ
 ਕਾਨਿਸਚੈਤੁਭਕੇ ਹੋਵੈ। ਦਾਮਦਿਆਲਕਟਕਾਨਿਸਚੈਮਤ ਹੋਵੈ। ਹੇਗਮਜੀਇਹ
 ਬ੍ਰਿਤਾਂਤਮੁਭਕੇ ਪੁਰਬਬ੍ਰਹਮਾਜੀਕਹਾਥਾ। ਸੇਮੈਅਬ ਤੁਭਕੇ ਕਹਾਏ। ਇਸ
 ਸੰਸਾਰਵਿਖੇਭੀਕੇਉਦਿਹਲਾਸੁਖੀਏ। ਦੁਖਦਸਾਅਨੇਕਏ। ਜਬਤੁਮਇਸਸੰਸ
 ਰਕੀਭਵਨਾਤਿਆਗੋਗੇ। ਤਬਦੇਹਦਿਕੇ ਵਿਖੇਬੰਧਾਇਮਾਨਨਹੋਵੁਗੇ। ਦਿਵ
 ਹਰਵਿਖੇਭੀਅਸਕਤਤਨਹੋਵੈਗੀ। ੩੪॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਇਸਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣਦਮ

ਵਿਆਲਕਟੋਪਾਖਨੇਸਮਾਪਤਮਨਮਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਥਸਿਸੇਵਾਚ॥ ਹੇਗ
 ਮਜੀਅਵਿਦਿਆਕਰਕੈਸੰਸਾਰਕੀਓਰੁਜੇਮਨਸਨਮੁਖਭਇਆਹੈ॥ ਤਿਸਕੰ
 ਨਪੁਰਖੰ ਜੀਤਾਹੈ॥ ਉਹੀਸੁਰਮੇਹੈ॥ ਉਹੀਸੁਖੀਹੈ॥ ਤਿਨਹੀਕੀਜੈਹੈ॥ ਇਹਸੰਸਾਰ
 ਸਰਵਉਪਦ੍ਰਵਕਦੇਵਲਾਹੈ॥ ਇਸਕਉਪਾਇਇਹੀਹੈ॥ ਜੇਅਪਲੇਮਨਕੰ
 ਵਸਿਕਰਲਾ॥ ਇਹਜੇਮੇਰਾਸਾਸਤ੍ਰਹੈ॥ ਸੇਸਰਵਗਿਆਨਸੰਜੁਗਤਹੈ॥ ਇਸਕੰ
 ਕਰਆਪਕੰ ਵਿਚਾਗੇ॥ ਜੇਮੈਕਿਆਹੈ॥ ਅਗਇਹਜਗਤਕਿਆਹੈ॥ ਐਸੇਵਿਚਾਰਕ
 ਹੁੰਗੇ॥ ਤੇਉਪਰਤਹੋਲਾ॥ ਅਰਸਤਰੁਪਆਤਮਾਕਾਅਭਿਆਸਕਰਲਾ॥ ਜੇਤੀਕ
 ਛੁੰਗੇ॥ ਕੀਇਛਾਹੈ॥ ਸੇਬੰਧਨਕਾਕਾਰਲਾਹੈ॥ ਅਰੁਭੇਗਇਛਾਤਿਆਗਲੇਕੰ
 ਖਕੀਤਾਹੈ॥ ਐਰਸਾਸਤ੍ਰੰ ਕਾਸਰਬਾਬਿਸਤਾਹੈ॥ ਜੇਜੇਵਿਖੇਭੇਗਹੈ॥ ਤਿਨਕੰ
 ਵਿਖਕੀਨਿਆਈਅਰਅਗਨਕੀਨਿਆਈਜਾਲੇ॥ ਜੇਸੇਵਿਖਅਰਅਗਨਨਾਸਕਾ
 ਕਾਰਨਹੈ॥ ਤੇਸੇਵਿਖੇਭੇਗਨਾਸਕਾਕਾਰਲਾਹੈ॥ ਐਸੇਜਲਕਰਇਨਕੰ
 ਤਿਆਗਕਰੇ

ਥਾਠ ਬਾਹਿਯੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ। ਜੇ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਵਿਖ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੈ। ਐਸੇ ਜਲਦ ਕਰ ਚਿਤ ਸੋਝਿ
 ਆਗੇਗਾ। ਤਬ ਸੇਵਤੇ ਹੁਏ ਭੀ ਇਹ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਗੋ। ਜੈਸੇ ਸੇਮੰਤ ਸਕਤ ਕਰ ਕੇ ਸੰ
 ਪੰਨ ਕੇ ਸਹ ਪਦੁਖ ਦਾਇਕ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਦੁਖ ਦਾਇਕ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸ
 ਤਜਾ ਲਕਰ ਵਾਸਨਾ ਛੁਡੀ ਹੈ। ਸੇ ਦੁਖ ਕਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜੋ ਬੀਜ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਖੇ ਬੋਝੀਤ
 ਹੈ। ਸੇਈ ਉਗਵਤਾ ਹੈ। ਕਟੁ ਕਤੇ ਕਟੁ ਕਉ ਪਜਤਾ ਹੈ। ਮਿਸ੍ਰ ਤੇ ਮਿਸ੍ਰ ਉਪਜਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜਿ
 ਸਬੁ ਪਵਿਖੇ ਸੰਸਾਰ ਭੋਗ ਵਾਸਨਾ ਹੂ ਪੀਥੀ ਜਪਾਇਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੋਂ ਦੁਖ ਕੀ ਪਰੰਪਰਾ ਉਤ
 ਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਗ ਜਿਸ ਬੁਧ ਵਿਖੇ ਸਾਤੁ ਕੀ ਸੁਭ ਵਾਸਨਾ ਗਰਭ ਤੋਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੋਂ ਸੁਭ
 ਗੁਣ ਵੈਰਾਗ ਪੀਗ ਜਉ ਦਾਰਤਾ ਸਾਂਤ ਹੂ ਪਉਤ ਪਤਿ ਹੋਵੈਗੀ। ਅਗ ਸੁਭ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਅਨੁਸੰ
 ਧਨ ਹੋਵੈਗਾ। ਮਨ ਬੁਧ ਨਿਰਮਲ ਭਾਵ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗੋ। ਜਬ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੂ ਅ
 ਤਬ ਸਨੇ ਸਨੇ ਅਗਿ ਅਨਨ ਸੁਹੋ ਜਾਵੈਗਾ। ਸੁਜਨਤਾ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋ ਜਾਵੈਗੀ। ਜੈਸੇ ਸੁਕਲ ਪੱ
 ਖ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬ ਛਤੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਇਨ ਸੁਭ ਗੁਣ ਕੀ ਪਰੰਪਰਾ ਇਸ ਬਿਤ

ਤੇਤੀਐ। ਤਬਵਿਵੇਕਉਤਪਤਿਤੈ। ਤਿਸਕੇਪ੍ਰਕਾਸਕਰਗਿਦੇਕਾਮੋਤਮਨਸ੍ਰੋਤਾਤੈ।
 ਤਬਪੀਗਜਉਦਾਰਤਾਥਿਧੋਤੈ। ਸਤਸੰਗਅਰਸਤਸਾਸਤੈ ਕੇਅਭਿਆਸਦੂ ਗ
 ਆਨਉਦੋਤੈ। ਤਬਮਹਾਅਨੰਦਕਾਕਰਨਸੀਤਲਸਾਂਤਰੂਪਤਾਪ੍ਰਗਟੋਤੀਐ। ਜੈਸੇ
 ਪੁਰਨਮਾਸੀਕੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਕ੍ਰਾਂਤੋਤੀਐ। ਆਨੰਦਦਇਕਸੀਤਲਤਾਪਸਰਜਾਤੀਐ। ਤੈਸੇ
 ਸਤਸੰਗਰੂਪਾਥਿਛਕਾਫਲਇਸਕੇ ਸਾਂਤਪ੍ਰਾਪਤਿਤੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਸਤਸੰਗਰੂਪਾਥਿ
 ਛਕੈ। ਤਿਸਤੇਵਿਵੇਕਰੂਪਫਲਪ੍ਰਗਟੋਤੈ। ਤਿਸਵਿਵੇਕਤੇਅੰਖਿਤਸ੍ਰਵਤੈ। ਸ
 ਮਤਾਰੂਪ। ਤਿਸਕਰਮਨਨਿਰਦੁਦੋਤੈ। ਸਰਬਕਾਮਨਾਤੈਹਤਨਿਰਉਪਦ੍ਰਵੋ
 ਤੈ। ਮਨਕੀਜੋਚਪਲਤੈ। ਸੇਅਨਰਥਸੇਕਥੈਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤੀਐ। ਮਨਕੇਚੰਚਲ
 ਹੁਏਸਰਬਸਾਂਤੋਤੈ। ਸਤਸਾਸਤੈ ਕੇਅਰਥਪਾਹਲੇਕਰਸੰਦੇਹਨਸ੍ਰੋਤਾਤੈ।
 ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਕੇ ਤਕਅਸਚਰਜਨਿਵਰਤੋਤੈ। ਕਲਨਾਕੇਜਾਲਨਸ੍ਰੋਤਾਤੈ।
 ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜੀਵਨਮੁਕਤਿਅਲੇਪਕੋਤੈ। ਕੋਉਸੰਸਾਰਕਾਖੇਭਤਿਸਕੈ ਸਪਰ

77

ਨਹੀ

ਸਕਰਤਾਂ। ਨਿਰੰਭਤ ਨਿਰੰਭ ਪਾਧਿ ਨਿਰੰਭ ਦੁਖੋਤੈ। ਸੇਕਰੂਪ ਕੁਯੀ ਨਤੋਂ ਹਤਤੁ ਆਚਿ
ਦਜ਼ਰੀਥ ਸੇ ਮੁਕਤ ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪੋਤੈ। ਇਸਨ ਰੂਪ ਸੁਤਕਰ ਕੈ ਕੀ ਆਹੈ ਜਾਲ
।। ਤਿਸ ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਨਿਕਸਗ ਇਐ। ਸੇਈ ਸੁਰੂਪੈ। ਅਗਜਿ ਸਪੁਰਖ ਤਿਸਨ ਕੈ
ਨਸ੍ਰਨੀ ਕੀਆ। ਸੇ ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਦੁਖੈ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਤੁ ਮਤੈ। ਜਬ ਵਿਖਿਓ ਕੀਤਿ
ਸਨਾਘਟ ਜਾਤੈ। ਤਬ ਮਨਭੀ ਸੁਖ ਮੋਜਾਤੈ। ਜਬ ਮਨ ਸੁਖ ਮਭਇਆ। ਤ
ਬ ਕਾਲਿ ਆਲਭਇਆ। ਮਨ ਵਿਖੇ ਜੋਇ ਸੁਲਤੈ। ਸੇਭੇਗੋ ਕੀਤਿ ਸਨਾਹੈ। ਜ
ਬ ਤਿਸਨਾ ਨਸ੍ਰੁਈ। ਤਬ ਮਨਭੀ ਨਸ੍ਰੋ ਜਾਤੈ। ਹੋਗ ਮਜੀਭਲੇ ਟਲੁ ਏਤੈ।
ਸੇਸ੍ਰਾ ਮੀਕੇਨ ਮਿਤਰ ਲਵਿਖੇ ਤਿਲਵਤ ਸਗੀਰਤਿ ਆਗਤੇ। ਤਿਸਕਰ ਸੁਆਮੀ
ਕੀਜੈ ਤੀਹੈ। ਜੇਦੁਸ੍ਰੈ ਸੋਨੀਤਿ ਆਗਤੇ। ਤਿਸਕਰ ਦੁਖ ਕਾਕਾਰ ਲੁਤੇ। ਤੈਸੇ ਮ
ਨ ਕਉ ਦੇਤੈ ਲਾਇ ਸਜੀਵ ਕੈ ਨਾਸਕਾਰ ਲੈ। ਅਹੁ ਮਨ ਕਾਨਾ ਸੋ ਲਾਜੀਵ ਕੈ ਸੁ
ਖ ਕਾਕਾਰ ਲੈ। ਗਿਆਨ ਵਾਨਕਾ ਮਨ ਨਸ੍ਰੋ ਜਾਤੈ। ਅਗਿਆਨੀ ਕਾ ਮਨ ਭਿਧੋਤੈ

੨

78

ਸੰਪੂਰਨ ਜਗਤ ਚੰਮਨੇ ਮਾਝੈ ॥ ਇਹ ਪਰਬਤ ਮੰਡਲ ਭੀ ਮਨੇ ਮਾਝੈ ॥ ਇਸ ਬਾਵਰ ਜੰਗ ੨
 ਮਰੂਪ ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਹੈ ਸੋ ਸਰਬ ਮਨਰੂਪ ਹੈ ॥ ਮਨ ਕਿਸ ਕੰ ਕਹ ਤੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸ੍ਵਣ ਕ
 ਹੈ ॥ ਸੁਪਚਿਨ ਮਾਝੈ ਵਿਖੇ ਜੋ ਚਿਤ ਕਲਾ ਕਾ ਫੁਰਣਾ ਭੂਆ ਹੈ ॥ ਅਰਊ ਹੀ ਸੰਬੇਦਨ ਸੰਕ
 ਲਪ ਵਿਕਲ ਪਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰ ਮਲਨ ਭੂਈ ਹੈ ॥ ਅਰ ਸੁਰੂਪ ਵਿਸਮਰਨ ਭਯਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ
 ਕਾਨਾ ਮਨ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਮਨ ਵਾਸਨਾ ਕਰ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਭਾਗੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਚਿਤ ਸੰਬੇਦਨ ਦ੍ਰਿ
 ਸ ਸਾਥ ਤਨ ਮੇਰੇ ਦੇ ਕਰ ਚਿਤ ਸਾਥਿ ਤ ਕਾਨਾ ਮਜੀ ਵਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਜੀਵ ਦ੍ਰਿਸ ਵਰਗ ਸ
 ਥ ਮਿਲ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਦਸਾ ਕੰ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਅਨੇ ਕਵਿਸ ਤਾਰ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅ
 ਹ ਆਤਮਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹੈ ਸੋ ਪਰਮ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ॥ ਸੰਸਾਰੀ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ॥ ਨ ਉਤਰੁ ਪਰ ਹੈ ਨ ਮਾਂਸ ਹੈ
 ਨ ਸਗੀਰ ਹੈ ॥ ਸਗੀਰਾ ਦਿਕਸਰ ਵਜਰੂਪ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਆਕਾਸ ਵਤ ਅਲੇਪ ਹੈ ॥ ਜੀ
 ਸਗੀਰ ਕੰ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਤੇਰੁ ਪਰਮਾਂਸ ਅਸਥਿਤੋਂ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨਹੀ ਨਿਕਸਤਾ
 ਜੈ ਸੇ ਕੇਲੇ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਫਲ ਦੇਖੀਐ ਤੋ ਪੜੈ ਤੋਂ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨਹੀ ਨਿਕਸਤਾ ॥ ਤੈ ਸੇ ਮਨਜੀ

ਏਜੀਵਮਨਹੈ॥ ਮਨਤੋਇਤਹਆਕਾਰਕੋਊਨਹੀ॥ ਮਨਹੀਸਹਵਭਾਵਦਿਕਾਰਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਭਾਇਆਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਸਪੁਰਖਕੋ ਬੰਧਨਕਾਕਾਹਲਅਪਨੀਤੀਕਲਪਨਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ
ਪੁਰਾਇਲਅਪਨੇਯਤਨਕਰਆਪਹੀਬੰਧਨਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਪੁਰਖਅਪਲੀਵਾ
ਸਨਾਕਰਆਪਹੀਸੰਸਾਰਬੰਧਨਕੋ ਪਾਵਤਾਹੈ॥ ਤਾਂਤੇਦੇਹਭੁਮਕੋ ਤਿਆਗਕਰਮਨਤੋ
ਭੁਗੋ ਕੀਵਾਸਨਾਨਿਵਰਤਕਰੋ॥ ਸੰਸਾਰਕਾਬੀਜਵਾਸਨਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਜਿਸਵਾਸਨਾਕ
ਰਸੰਜੁਗਤਦਿਨਵਿਖੇਵਿਚਰਤਾਹੈ॥ ਤੈਸਾਸੁਪਨਾਵਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੀਜੈਸੀਵਾਸਨਾਹੋਤੀਹੈ
ਤੈਸੇਪੁੰਨਪਾਪਕੇਅਨੁਸਾਰਪਹਲੇਕਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਅਪਲੀਵਾਸਨਾਕਰਜਗਤਭਾਸਾਵ
ਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਅੰਨਜੈਸੇਝੜਵਸ਼ੂਦਸੰਗਮਿਲਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਮਿਸ੍ਰਸਾਥਮਿਸ੍ਰਾ
ਖਟੇਸਾਥਖਟਾਕਟਕਸਾਥਕਟਕਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਜੈਸੀਵਾਸਨਾਇਸਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਦ੍ਰਿੜ
ਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਹੋ ਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਬਡਾਪੁੰਨਵਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਸੁਪਨਾਵਿਖੇਅਪ
ਲੀਇੰਦ੍ਰਕੀਮੂਰਤਭਾਸਿਆਵਤੀਹੈ॥ ਨੀਚਕੋ ਨੀਚਮੂਰਤਭਾਸਤੀਹੈ॥ ਭੂਤ ਕੇਸੰਗੀ

ਕੋ ਭੂਤਾਦਿਕਭਾਸਾਵਤੈ। ਤੈਸੇਵਾਸਨਾਕੇਅਨੁਸਾਰਪਰਲੋਕਭਾਸਾਵਤੈ। ਜਬ
 ਮਨਵਿਖੇਨਿਰਮਲਭਾਵਇਸਥਿਤਹੋਤੈ। ਤਬਮਨਕੀਮਲਨਤਾਪਾਪਵਾਸਨਾਨਿਵਰਤ
 ਹੋਜਾਤੀਹੈ। ਅਰਜਬਮਨਵਿਖੇਮਲਨਵਾਸਨਾਬਢਤੀਹੈ। ਤਬਨਿਰਮਲਤਨਹੀਭਾਸ
 ਤੀ। ਉਹੀਰੂਪਫਲਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ। ਤਾਂਤੇਦੁਰਵਾਸਨਾਕਲੀਕਕੋ ਤਿਆਗਕਰਪੁਰਲਮਾ
 ਸੀਕੇਚੰਦ੍ਰਮਾਵਤਬਿਰਾਜਮਨਹੋਵੇ। ਇਹਸੰਸਾਰਭ੍ਰਾਂਤਮਾਭੈ। ਸਤਰੂਪਨਹੀ। ਅਗਿ
 ਆਨਕਰਕੇਤੇਦਵਿਕਾਰਭਾਸਤੇਹੈ। ਵਾਸਤੂ ਤੇਨਕੋਉਬੰਧ ਹੈ। ਨਮੋਖੈ। ਨਕੋਉਬੰਧ
 ਨਕਰਦੇਹਾਰੈ। ਇਹਸਰਵਇੰਦ੍ਰਜਾਲਕੀਨਿਆਈਮਿਥਿਆਭ੍ਰਮਭਾਸਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਗੰ
 ਧਰਬਨਗਰਮਿਥਿਆਹੋਤੈ। ਮ੍ਰਿਗਤ੍ਰਿਸਨਾਕਾਜਲਭਾਸਤੈ। ਜੈਸੇਆਕਾਸਵਿਖੇ
 ਦੁਸਰਾਚੰਦ੍ਰਮਭਾਸਤੈ। ਸੋਅਸਤਰੂਪਹੈ। ਤੈਸੇਇਹਜਗਤਅਸਤਰੂਪਹੈ। ਜੀਵੰ
 ਕੋ ਅਗਿਆਨਕਰਕੇਐਸੇਨਿਸਚੈਹੋਰਹਤੈ। ਮੈਅਨੰਤਅਤਮਾਨਹੀ। ਮੈਲਾਪੁਨੀਚੈ
 ਜਬਇਸਨਿਸਚੈਕਾਚਿਤਸੋਅਭਾਵਹੋਵੈ। ਅਰੁਆਪਕੋ ਅਨੰਤਅਤਮਾਨਿਸਚੈਕ

ਗਜਾ ਲੈ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਇਸ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੇ। ਤਬ ਹਿ ਦੇ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਤੇ ਵੈ। ਇਸ ਨਿ
ਸਚੇ ਕਰ ਉਸ ਨੀ ਚ ਨਿਸਚੇ ਕਾ ਅਭਾਵ ਜੋ ਜਾਤੈ। ਸਗਵ ਗਤ ਸੁਛ ਨਿਰਮਲ ਆਤਮਾ
ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਹਾ ਵਿਕਭਾਵ ਨਾ ਪੂਈ। ਤਿਸ ਕੋ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਬੰਧਨ ਤੇ ਤਾਪੈ। ਅ
ਪਣੇ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਆਪ ਬੰਧਨ ਮੋ ਆਵਤਾਪੈ। ਸੁਕ੍ਰੀ ਨਿਆਈ। ਅਹ ਜਿਸ ਕੋ ਸੁ
ਹੂਪ ਵਿਖੇ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਤੀਰੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਮੇਖ ਭਾਸਤੀ। ਆਤਮ ਸਤਾ ਬੰਧ ਅਭੁ ਮੁਕਤਿ
ਦੇ ਨੇ ਤੇ ਹੋਤਾ। ਇਕ ਅਰੁ ਦ੍ਰਿਤ ਤੇ ਹੋਤਾ ਅਦ੍ਰਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਾ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ
ਥਿਤੈ। ਜਬ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੋਤਾ। ਤਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਾਸਤਾ। ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਵਿ
ਖੇ ਬੰਧਾਇ ਮਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜਬ ਮਨ ਭਾਵਨੇ ਹੋਤਾ ਅਮਨ ਹੋਤਾ। ਤਬ ਬ੍ਰਹ
ਮ ਸਤਾ ਕੋ ਦੇਖਤਾ। ਅਨਥਾਨ ਹੀ ਦੇਖਤਾ। ਜਬ ਵੈਰਾਗ ਅਹ ਅਭਿਆਸ ਰੂਪੀ ਜ
ਲਕਰ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਨਿਰਮਲ ਭਾਵਨੇ ਤਾ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਰੰਗ ਚਾਇ ਜਾਤਾ
ਹੈ। ਸਗਵ ਆਤਮਾ ਤੀਭਾਸਤਾ। ਜਬ ਸਗਵ ਆਤਮਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਪੂਈ। ਤਬ ਹਿ

ਹੁਣ ਤਿਅਗ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਨ ਸੁਹੇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਬੰਧ ਮੇਖ ਤੀਨ ਹੀ ਰਹਤੀ। ਜਬ ਮਨ ਕੇ ਕਖਾਇ
 ਪ੍ਰਪੱਕ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਤੋਹੀ ਕੀ ਸੁਖ ਮਦਾਸ ਨ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਸਾਸਤ੍ਰੇ ਕੇਵੇ
 ਚਾਰ ਕਰ ਕੇਵੇ ਗਾਗੇ ਕ੍ਰਮ ਤੇ ਜਬ ਬੁਧ ਵਿਖੇ ਵੈਰਾਗ ਉਪਜਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਪਰਮ ਬੋਧ ਕੇ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਬੁਧ ਕਮਲ ਨੀ ਕੀ ਨਿਆਈ ਖਿੜਿਆ ਵਤੀ ਹੈ। ਮਨ ਕਰ ਕੇ ਸਰਵ ਪਦਾ
 ਰਬਰ ਚੇ ਹੈ। ਤਿਨ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕਰਤ ਦਰੂਪ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਅਸਮਕ ਗਿਆਨ ਹੈ
 ਜਬ ਸਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਤਿਸ ਕਾ ਤਾਤਕਾਲ ਨਾਮ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਅੰਤਰ ਬਾਹ
 ਜਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਕ ਤਿਅਗ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਰਮਨ ਸਤ ਸੁਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਬ
 ਪਰਮ ਪਦ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਗਮ ਜੀ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜੇ ਸਪਸ਼ਟ
 ਸਤੇ ਹੈ। ਸੇ ਅਸਤਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਅਸਤਰੂਪ ਤਨ ਮੈਂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਮਨ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਜੇ ਪਦਾਰ
 ਥਾ ਆਦਿ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਵੇ। ਅਰਮਾਧਿਕਾ ਸੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਭੀ ਅਸਤਰੂਪ ਜਾਣੀਏ। ਸੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿ
 ਸ ਆਦਿ ਵਿਖੇ ਨਥੀ ਉਪਜੀ। ਅਰਮਾਧਿਕਾ ਨਹੀ ਰਹਤੀ। ਮਾਧਿਕਾ ਜੇ ਭਾਸਤੀ ਹੈ।

੪੦

ਤੀ

ਸੋ ਅਸਤਰੂਪ ਹੈ। ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਸਤਤਾ ਸਤੀ ਹੈ। ਤਿਨਕੇ ਦੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਆਤਮ
 ਭਾਵਨਾ ਬਿਨਾ ਦੁਖ ਨਿਵਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਜਬਾਦਿ ਸਵਿਖੇ ਆਤਮ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬਦਿ
 ਸਤੀ ਸੋਖਦਾ ਇਕ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜਲ ਐਰੂ ਹੈ। ਤਰੰਗ ਐਰੂ ਹੈ। ਇਹ ਅਗਿਆਨੀ ਕਾਨਿ
 ਸਚੈ ਹੈ। ਜਲ ਅਹਤਰੰਗ ਵੇਕਤੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਆਨੀ ਕਾਨਿ ਸਚੈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜਗਤ
 ਨਾਨ ਰੂਪ ਅਗਿਆਨੀ ਕਾਨਿ ਸਚੈ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਰ ਦੁਖ ਪਾਵਤ ਹੈ। ਗਿਹਲ ਅਹਤਿਆਗ
 ਕੀ ਬੁਧ ਵਿਖੇ ਪੜਾ ਭਟਕਤ ਹੈ। ਅਗਿਆਨੀ ਕੇ ਸਰਬ ਆਤਮਾ ਭਾਸਤ ਹੈ। ਭੇਦ ਭਾ
 ਵ ਤੋਂ ਹੋਤਾ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਸੁਖੀ ਹੋਤ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਜੀ ਨਾਨ ਤੁਜੈ ਹੈ। ਸੋ ਮਨ ਕੇ ਫੁਰੇ ਕਰ
 ਚੀ ਹੈ। ਅਹਮ ਨਹੀ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਪਲੇ ਸੰਕਲਪ ਬਲ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਅਸਤਰੂਪ
 ਹੈ। ਜੇ ਅਸਤ ਬਿਨਾ ਸੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਸਤ ਕਰ ਲੇ ਵਿਖੇ ਕਲੇਸ ਹੋਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾ ਬੰ
 ਧਵ ਪਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਵਤ ਹੈ। ਅਹਉ ਸਕੈ ਪਛਾਂ ਲਤਾ ਨਹੀ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਆਵਤ ਹੈ। ਪ
 ਰਉ ਸਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਵਿਖੇ ਰਾਗ ਦ੍ਰੋਖ ਨਹੀ ਹੋਤ। ਜਬਉ ਸਵਿਖੇ ਅਪਲੇ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰਤ

ਹੈ॥ ਤਬ ਠੰਡ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਜਬ ਆਤਮ ਸਤਾ ਵਿਖੇ ਅੰਤ੍ਰ ਤੀਤੋ ਤੀ ਹੈ॥ ਅਰ ਦੇਹਾ ਵਿਕ
 ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਤੀ॥ ਤਬ ਦੇਹਾ ਵਿਕ ਸੁਖ ਦੁਖ ਆਪ ਕੋ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤੋ॥ ਜਬ ਦੇਹਾ
 ਵਿਕੋ ਵਿਖੇ ਭਾਵ ਨਹੀ ਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਸਪਰਸ ਕਰਤੋ ਹੈ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਜਬ ਸਿ ਵਤੰਤ ਕਾਗਿ
 ਆਨਹੋ ਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਦੁਖ ਕੋ ਉਨਹੀ ਗਤਾ ਸੋ ਕੈਸਾ ਸਿ ਵਹੈ॥ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੇ ਮ
 ਧਿ ਵਿਖੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਤੁ ਏ ਮਨ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਵਾਉ
 ਤੇਂ ਗਤ ਪੁਤ੍ਰ ਉਠ ਲੇ ਸੋ ਗਤਿ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਕੇ ਸਾਂਤ ਹੋ ਦੇਹੁ ਪੀਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਅਭਾਵ
 ਹੋਤ ਹੈ॥ ਵਰਖਾ ਗਤਿ ਵਾਸਨਾ ਖੀਲੋ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਜਾਲਿਆ ਨਹੀ ਜਾਤਾ ਜੋ ਜੜਤ
 ਰੂਪ ਵਲੀ ਕਹਾਂਗਈ॥ ਜਬ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਮੇਘ ਸਾਂਤ ਹੁਆ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਨਹੂ ਪੀਵਲੀ
 ਸੁਕ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਹਿੰਦੇ ਰੂਪ ਬਨ ਸੋ ਮੋਹ ਰੂਪ ਕੁਝੀ ਨ ਸੁਹੇ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਾਤਰ ਕਲਾਤੁ
 ਏ ਗੜਨ ਸੁਹੇ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਮੇਘ ਖੀਲੋ ਦੇਹ ਅਭਿਆਨ ਰੂਪ ਜੜਤ ਨਹੀ ਜ
 ਲੀਤੀ ਜੋ ਕਹਾਂਗਈ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਮੇਘ ਗਰਜਤ ਹੈ॥ ਜਬ ਅੰਤ੍ਰ

ਗੁਪੀਮੇਘਨਸ੍ਰੋਤਤੈ। ਤਬਪਰਮਨਿਰਮਲਚਿਦਾਕਾਸਤਾਸਤੈ। ਜੀਵਗੁਪਸੁਗਜ
 ਸ੍ਰੁਛਤਾਸਤੈ। ਜਬਮੋਤਗੁਪਵਰਖਾਕਾਲਕਾਅਭਾਵਤਯਾ। ਤਬਗਿਆਨਗੁਪ
 ਸਰਤਕਾਲਾਵਿਖੇਦਿਸ੍ਰਾਨਿਰਮਲੋਜਾਤੈ। ਅਤਮਗੁਪਚੰਦ੍ਰਮਾਸੀਤਲਚਾ
 ਦਨੀਸੰਪ੍ਰਕਾਸਤੈ। ਸੇਸਰਬਸੰਪਦਾਕਾਦੇਲੇਤਹੈ। ਪਰਮਾਨੰਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਕਰੇ
 ਤਹੈ। ਜਬਪ੍ਰਿਥਮਸੁਭਗੁਣ ਕਰਵਿਵੇਕਗੁਪੀਬੀਜਸਿੰਚਤੋਤੈ। ਸੇਸੁਭਮ
 ਨਸਰਵਸੰਪਦਾਕੇਦੇਲੇਪਰਮਾਨੰਦਅਤਿੰਤਸਫਲਤਾਭੂਮਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤੋਤੈ। ਤਿ
 ਸਵਿਵੇਕੀਪੁਰਖਕੈ ਪਰਬਤਬਨਚਤੁਰਦਸਭਵਨਸਰਵਅਤਮਾਪ੍ਰਕਾਸਤੈ।
 ਸੇਨਿਰਮਲਤੇਨਿਰਮਲਸੀਤਲਤੇਸੀਤਲਭਾਵਨਾਵਿਖੇਭਾਸਤੈ। ਰਿਦੇਗੁਪਤਰੁ
 ਕਅਤਿਵਿਸਤਾਰਵਨੋਤੈ। ਇਸਫਟਕਮਲਵਤਉਜਲਸ੍ਰੁਛਜਲਕਰਪੁਰਣ
 ਤੈਤੈ। ਤਿਸਾਵਿਖੇਧੀਰਜਉਦਾਰਤਾਗੁਪਕਮਲਾਬਿਰਾਜਤੈ। ਤਿਸਰਿਦੇਗੁਪੀਕ
 ਮਲਪਰਅੰਕਗੁਪਭ੍ਰਮ੍ਰਵਿਚਰਤਾਥਾ। ਸੇਨਸ੍ਰੋਜਾਤੈ। ਬਹੁਜਨੀਆਗ

ਕਰ

ਮਨਕਰਤਾ ਸੋ ਪੁਰਖ ਨਿਰਪੇਖ ਸਰਵੰਗ ਸਰਬਤੋ ਸ੍ਵੇਦ ਨਿਰਵਾਸੀ ਸਾਂਤ ਮਨ ਅਪਣੇ ਦੇ
 ਹਰੁਪਨਗ ਗਵਿਖੇ ਬਿਗਾਜ ਤਹੈ ॥ ਈਸ੍ਵਰ ਹੋਤਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਅਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਉਦੇਤੁ ਅੰ
 ਤਿਸ ਬੁਧ ਵਾਨਕਾ ਮਨ ਅਤਿ ਤਗਲ ਜਾਤਹੈ ॥ ਭੈ ਆਦਿ ਕਵਿਕਾਨ ਸ੍ਵੇਦ ਜਾਤਹੈ ॥ ਦੇ
 ਹਰੁਪਨਗ ਗਵਿਖੇ ਵਿਗਤ ਜੁਹੋ ॥ ਕਰ ਬਿਗਾਜ ਮਨ ਹੋਤਹੈ ॥ **੩੫ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ**
ਸਾਥਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਉਪਾਸਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਰਨਨਾਮਾ ਸਮਾਪਤ ॥ ਹਮੇਵਾਚ ॥ ਹੇਥੁ
 ਮਣ ਆਤਮਾ ਚੈਤਨ ਹੂਪੈ ॥ ਅਗਵਿਸ੍ਵਤੋ ਅਤੀਤਹੈ ॥ ਤਿਸ ਚਿਦਾਤਮਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ੍ਵ
 ਕੋਸੇ ਇਸਾਥਿਤ ਭਈਹੈ ॥ ਬੋਧ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਨਿਮਿਤ ਬਹੁਤ ਮੁਣਕੈ ॥ **ਸ੍ਰੀ ਥਾਸਿ**
ਸ੍ਵੇਵਾਚ ॥ ਹੇ ਮਾਜੀ ਜੈ ਸੋ ਭ੍ਰਮ ਜਲਾ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਆਵਿਕ ਤਹੁ ਪਹੋਤਹੈ ॥ ਪਗੜਿ ਕਾ
 ਲ ਦਰਸੀਕੈ ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਸੰਦਭਾ ਵਨ ਭਾਸਤਾ ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਰੂਪ ਸੰਕਲਪ ਮਾੜੋਤਹੈ ॥
 ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਸੰਕਲਪ ਮਾੜਾ ਇਸਾਥਿਤਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਰਵਗ ਆਕਾ
 ਸਹੈ ॥ ਪਰ ਸੁਖ ਮਭਾਵ ਕਰ ਕੇ ਲਖਣੇ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਆਵਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਨਿਰਸਤਿ ॥

ਹਕੁਮਤ ਸਰ ਵਗ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਪਰ ਲਖਿਆ ਨਹੀ ਜਾਤਾ। ਅਵਿਕਤ ਅਰ ਅਚਿ
ਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਐਸੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਇਸ ਬੰਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ
ਵਿਖੇ ਸਿਲਪੀ ਪੁਤਲੀ ਆਂਕ ਲਪਤ ਹੈ। ਸੇਰਿ ਅਹੈ। ਸਿਲਪੀ ਕੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਪਤੀ
ਆਂਠ ਰਤੀ ਅਹੈ। ਜੇ ਏਤੀ ਪੁਤਲੀ ਇਸ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਸੇ ਅਲਹੇਤੀ ਆਂਤਿ ਜਕੇ ਮਨ ਵਿਖੇ
ਤੇਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅਲਹੇਤ ਜਗਤ ਭਾਸਤ ਹੈ। ਸੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਆਧਾਰ ਹੈ
ਆਤਮਾ ਕੇ ਅਸੈ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ। ਅਰ ਆਤਮਾ ਕ ਦਾ ਚਿਤ ਇਸ ਸਾ
ਥ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤਾ। ਜੈਸੇ ਮੇਘ ਆਕਾਸ ਕੇ ਅਸੈ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ
ਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਆਕਾਸ ਤਿਸ ਸਾਥ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤਾ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਅਸਪਰਸ
ਹੈ। ਆਤਮਾ ਸਤਾ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਸਤੀ ਪੂਰਨ ਕਾਰਿ ਦੇ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅ
ਗਨ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਰਬ ਠੀਕ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਪਰ ਜਲ ਵਿਖੇ ਹੀ ਪ੍ਰਿਤ ਬਿੰਬ
ਤੇ ਭਾਸਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾ ਸੁਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬ ਨਹੀ ਤੇਤਾ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਦੇ

ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਪ੍ਰਣੇ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤਾਹਿ ਦੇ ਪੁਰਖ ਕਾ ਵਿਖੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ
 ਆਤਮਾ ਸਰਬ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸਰਵ ਸੰਦ੍ਰਿ ਅਤੇ ਹੋਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ
 ਕੋ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਉਪਦੇਸ ਕੇ ਨਾਮਿਤਾ। ਚੇਤਨ ਅਥਿਨਾ ਸੀ ਆਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ।
 ਦਿਕਸੰਦ੍ਰਿ ਆਕਰ ਕਹਿਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਆਕਾਸ ਤੇ ਭੀ ਸੁਖ ਮਸ੍ਰੁਛ ਨਿਰਮਲ ਹੈ। ਆ
 ਕਾਸ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਨਿਰਕਲਪ ਹੈ। ਆਭਾਸ ਕਰ ਕੇ ਜਗਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਭਾਸ
 ਤਾ ਹੈ। ਐਰੁ ਜਗਤ ਕਛੁ ਵਸਤ ਨਹੀ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਦ੍ਰਵਤਾ ਕਰ ਕੇ ਤਰੰਗ ਰੂਪ ਹੈ। ਭਾ
 ਸਤਾ ਹੈ। ਪਰੁ ਤਰੰਗ ਕਛੁ ਐਰੁ ਵਸਤ ਨਹੀ। ਜਲੁ ਤੀਜਲ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਤੇ ਹੋਤ
 ਤਰੰਗ ਨਹੀ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਤੇ ਵਿਤਰੇ ਕ ਜਗਤ ਨਹੀ। ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਚੇਤਤਾ ਫੁਰਲੇ ਕਰ
 ਜਗਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਗਤ ਕਛੁ ਵਸਤ ਨਹੀ। ਜੈ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ
 ਹੈ। ਤਿਨ ਕੋ ਤੇ ਏਕ ਆਤਮ ਸਤਾ ਤੀ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਅਹੁ ਅਗਿਆਨੀ ਕੋ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾ
 ਰ ਕਾ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਐਰੁ ਜਗਤ ਕਛੁ ਵਸਤ ਨਹੀ। ਕੇਵਲ ਆਤਮ ਸਤਾ ਸਦਾ।

੮੩

ਕੇ

ਅਪਲੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਅਨੁਭੂ ਸੁਭਾਵਕਰਕੇਪ੍ਰਕਾਸਤਹੈ॥ ਸੂਰਜਾਦਿਕ
 ਪ੍ਰਕਾਸਸਰਬਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਦੇਹੀਹੈ॥ ਸਰਵਸ੍ਵਾਦੈ ਕਾਸ੍ਵਾਦਉਹੀਹੈ॥ ਸਰਵਭਾ
 ਵਤਿਸੀਕਰਸਿਧੀਤੇਹੈ॥ ਸੇਸਤਾਉਦੇਅਰਅਸਤਤੇਹੀਹੈ॥ ਚਲਦੇਅਚਲ
 ਲੇਤੇਹੀਹੈ॥ ਨਲੇਤਹੈਨਦੇਤਹੈ॥ ਅਪਲੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਅਗਨਿ
 ਕਾਸੰਬੁਧਲਾਟਾਂਗੁਪ੍ਰਭਾਸਤਹੈ॥ ਜਲਕਾਸੰਬੁਧਤਹੀਗਰੁਪ੍ਰਭਾਸਤਹੈ॥
 ਤੈਸੇਆਤਮਸਤਾਜਗਤੁਪ੍ਰਭਾਸਤਹੈ॥ ਅਪਲੇਸੰਬੇਦਨਫੁਲੇਕਰਕੇਨਾ
 ਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਸੰਕਲਪਸੰਵਿਪਰਜੈਗੁਪਦੇਖਤੀਹੈ॥ ਇਹਮੈਂਹੋਸੰਤਾ॥ ਇਤਿਆਦਿਕ
 ਭਾਵਨਾਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਹੀਹੈ॥ ਜਬਅਪਲੇਆਪਕੇ ਜਾਣਤੀਹੈ॥ ਤਬਅਗਿਆਨ
 ਕੁਮਨਸ੍ਵੇਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਬ੍ਰਿਛਬਿਖੇਬੀਜਸਤਾਹੈ॥ ਪ੍ਰਣਾਮਕਰਕੇਆਕਾਸਸਤਾ
 ਕੇਆਸੈਬਢਤਾਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਸਤਾਵਿਖੇਚਿਤਸੰਬੇਦਨਫੁਲਤੀਹੈ॥ ਫੁਲ
 ਫਾਗੁਪਰਸਪਰਣਾਮਕਰਕੇਆਤਮਸਤਾਕੇਆਸੈਵਿਸਤਾਰਭਾਵਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਹੀ

੬੩

ਜੈਸੇ ਸੰਕਲਪ ਰੂਪ ਹੈ। ਸੰਕਲਪ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਕੀ ਫਿੜਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੰਬੇਦਨ ਫੁ
 ਰਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਸ ਬਿਤਰੇਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਨੇਤੁ ਧੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਇਸ ਪ੍ਰ
 ਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਸੋ ਤੈਸੇ ਇਸ ਬਿਤਰੇਤੀ ਹੈ। ਅੰਨਥਾਨ ਹੀ ਤੇਤਾ ਬਸੰਤ ਹੁਤਿ ਵਿਖੇ ਹਸ ਅੰਤਿ
 ਵਿਸਤਾਰ ਕੰ ਪਾਵਤ ਹੈ। ਕਾਰਤਕ ਵਿਖੇ ਪਾਨ ਉਪਜਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਹੁਤਿ ਵਿਖੇ ਜਲ
 ਪਾਖਾਣ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਾਤ ਹੈ। ਅਗਨ ਉਸਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਬਰਫ ਸੀਤਲ ਹੈ। ਇਤਿ ਜਾ
 ਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜੈਸੇ ਹੋਏ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਲੈ ਪ੍ਰਜੰਤ ਇਸ ਬਿਤਰੇਤੀ ਹੈ। ਅੰਨਥਾ ਭਾ
 ਵ ਕੰ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ। ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਚਤੁਰ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੂਤ ਜਾਤ ਹੈ। ਜਿਨ ਕੰ
 ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ। ਸੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਕੰ ਪਾਇਕਰ ਆਨੰਦ ਮਾਨ
 ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਗ ਜਿਨ ਕੰ ਪ੍ਰਮਾਦਿ ਹੈ। ਸੋ ਪੜੇ ਭਟਕਤੇ ਹੈ। ਜਨਮ ਮਰਣ ਕੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤੈਸੀ ਗਤ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਆਵਾਗ ਵਨ ਵਿਖੇ ਭਟਕਤੇ ਭਟਕ
 ਤੇ ਯਮ ਕੇ ਮੁਖ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਪੜਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਬੁਦਬੁਦੇ ਤਰੰਗ ਉਪਜ ਕਰ

84

ਲੈਂਤੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਰਮ ਰਤੇ ਹੈ। ਉਨਮਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਪਵੇਤ੍ਰ
ਮਤੇ ਹੈ। **੩੬। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਿਦਾਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਰਨਨਾਮ ਸਰਗ ੭। ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਿ**
ਸ੍ਵਦਾਚ। ਹੇ ਗਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਬਿਤਭਾਸਤ ਹੈ। ਸੇਸਰ ਵਚੰਚਲ ਆਕਾਰ
ਹੈ। ਪਰਣਾ ਮਰੂਪ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਚੰਚਲ ਰੂਪ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਕੀ ਗ
ਤ ਚੰਚਲ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਤੇ ਜੋ ਜਗਤ ਉਪਜਤ ਹੈ। ਸੇਸੁਤ ਹਿੰਤ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ
ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਪਾਛੇ ਕਾਰਜ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੇਈ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋ
ਜਾਤਾ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਇਹ ਕਉਨ ਹੀ। ਜੈਸੇ ਸੁਭਾਵਕ ਜਲ ਤੇ ਤਰੰਗ ਉਠਕ ਰ
ਲੈਂਤੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਸੁਭਾਵਕ ਉਪਜਕ ਰਲੈਂਤੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ
ਗ੍ਰੀਖਮਰੁ ਤਕੀਤ ਪਤਕਰਮਾ ਰੂਥਲਾ ਵਿਖੇ ਜਲ ਕੀ ਨਦੀ ਸਪਸ੍ਰਤੇ ਭਾਸਤੀ ਹੈ।
ਅਰੁ ਹੈ ਕਛੁ ਨ ਹੀ। ਜੈਸੇ ਮਦਕਰਮਾਂ ਤਿਪੁਰਖ ਆਪਕੈ ਅੰਰੁ ਕਾ ਅੰਰੁ ਜਲ ਤਾਕਤ
ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਪੁਰਖ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੈ। ਚਿਤਕਰਕੈ ਆਪਕੈ ਮਾਨੁਖ ਦੇਵਤਾ ਦਿਕਸ

ਗੀਰਜਾ ਲਤੇ ਮਰਕਤ ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਹੋਰ ਮਜੀ ਇਹ ਜਗਤ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਨਸਤ ਹੈ। ਨਾ ਅਸਤ ਹੈ।
 ਜੇ ਸੇ ਸ੍ਰੁਗ ਨਾ ਵਿਖੇ ਭੂਖਨ ਹੈ। ਤੇ ਸੇ ਆਪਕੋ ਆਕਾਸ਼ ਮਨ ਤੇ ਪੈਂਦੇ। ਜੀਵ ਮੁਕਤ ਤੇ। ਤੁਮ ਦਿ
 ਸਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦਿਸਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਤੇ ਵੇ। ਜਿਸ ਕਰ ਸਥਾ ਦਕੋ ਜਾ ਲਤ ਹੈ
 ਰਸ ਰੂਪ ਗੰਧਾ ਦਿਕ ਸਰ ਵਕੋ ਜਾ ਲਤ ਹੈ। ਤਿਸਕੋ ਆਤਮਾ ਪਰ ਸਭ ਹਮ ਜਾ ਲਾ
 ਸ੍ਰੁਛ ਨਿਰਮਲਾ ਆਤਮਾ ਸਤਾ ਵਿਖੇ ਏਕ ਦੇ ਤਕਲਾਪ ਨਾ ਕਛੁ ਨੀ। ਜਬ ਲਗਾ ਅਤਮ
 ਤੇ ਇਤਰ ਕਛੁ ਭੁਸਤ ਹੈ। ਤਬ ਲਗਾ ਇਛਾ ਦਸ ਨਾ ਤਿਸਕੀ ਓਹ ਪਾਵਤੀ ਪੈ। ਹੋਰ ਮਜੀ
 ਆਤਮਾ ਤੇ ਵਿਤਰੇ ਕਕਛੁ ਸਿਧ ਨੀ ਹੋਤਾ। ਜਬ ਐਸੇ ਭਾਸੇ। ਤਬ ਕਿਸਕੀ ਬਾਂਛਾ ਕਰੇ
 ਕਿਸਕਾ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕਰੇ। ਤਿਆਗ ਅਗ੍ਰਿਹ ਲਕਿਸਕਰੇ। ਇਸਕਾ ਹਲ ਤੇ ਈਹ ਤਅ
 ਨੀਹ ਤਇਸਾ ਅਨਿਸ੍ਰਾ ਦਿਕਾ ਵਿਕਾਸ ਵਿਕਲਾ ਪਕੋ ਓ ਆਤਮਾ ਕੋ। ਤਬ ਕਾਸਪ
 ਰਸ ਨੀ ਕਰਤਾ। ਕਰਤਾ ਕਰਨ ਕਰਮ ਤੀਨੇ ਕੀ ਏਕਤ ਹੈ। ਨਕੋ ਓ ਆਪਾ ਹੋ। ਨਾ ਆ
 ਪੇਇ ਹੈ। ਦੇ ਤਕਲਾਪ ਨਾ ਕਾ ਅਸੰਭੂ ਹੈ। ਅਤੰਤ੍ਰ ਆਦਿ ਕਕੋ ਓ ਨੀ। ਕੇਵਲਾ ਬ੍ਰਹਮ

85

ਸੋਧਾ

ਕਾ

ਸਤਾਇਸਥਿਤੈ। ਐਸੇ ਜਲ ਕਰ ਸਰਬ ਦਾ ਕਾਲ ਨਿਰਦੁੰਦੋ ਇਕਰ ਸਰਵ ਸੰਤਾਪ
ਤੋਂ ਹੁਤ ਕਰ ਜਵਿਖੈ ਪ੍ਰਵਰਤੈ। ਪੂਰਬ ਕਛੁ ਤੁਮ ਕੀ ਅਮਰ ਨੀ ਕੀ ਅਗ। ਤਿਸ ਕਰ
ਨੇ ਅਕਰ ਲੇ ਕਰ ਤੁਮ ਕੋ। ਕਿਆ ਸਿਧ ਤੁਮ ਆਏ। ਅਰਕਿਆ ਪਾਵ ਲੇ ਜੋ ਗਪ ਦਪਾਇ
ਆਏ। ਅਰੁ ਤੁ ਤੋਂ ਕੀ ਗਣਤੀ ਵਿਖੈ ਕਿਆ ਬਾਤੈ। ਤੁਮ ਹਿ ਦੇ ਵਿਖੈ ਆਪ ਕੋ ਅ
ਕਰਤਾ ਭਾਵ ਨ ਕਰੈ। ਅਰੁ ਬਹੁ ਜ ਦੇ ਹਇ ਤੀ ਆਂ ਕਰ ਕਰ ਜ ਜਗਤ ਕੇ ਕਰੈ। ਜਬ
ਇਸਾ ਬਿਰਤਾ ਰੂਪ ਸਮੁਦ੍ਰਾ ਵਿਖੈ ਤੁਮਾਰੀ ਬੁਧ ਧੀਰ ਜਵਾਨ ਹੋਵੈ ਗੀ। ਤਬ ਸਾਂਤ ਅਤਮ
ਹੋਵੈ ਗੇ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ ਜਗਤ ਵਿਖੈ ਤੋਂ ਦੁਰ ਤੋਂ ਦੁਰ ਭੀ ਗਏ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਂਤ ਅੰਤਰ ਨੀ ਹੋਤੀ
। ਜਹਾਂ ਟਿਛਾ ਹੋਵੈ ਤਹਾਂ ਗਮ ਨ ਕਰੇ। ਭਾਵੈ ਕੈ ਸੇ ਪਦਾਰਥ ਪਾਵ ਲੇ ਕਾ ਜਤਨ ਕਰੇ। ਤਿ
ਸ ਕੇ ਪਾਏ ਤੇ ਭੀ ਸਾਂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨ ਹੋਵੈ ਗੀ। ਜਬ ਸਰਵ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰ
ਥ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਾ। ਜੋ ਸੇਖ ਅਪਲਾ ਸਰੂਪ ਹਰਤੈ। ਸੋ ਚਿਦਾਤਮਾ ਹੈ। ਤਿਸ
ਵਿਖੈ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੂਏ ਤੇ ਸਾਂਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਗੀ। ੩੭॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸਾ ਬਿਤ ਪ੍ਰ

ਕਰਲੇਉਪਦੇਸਕਰ ਨਾਮਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ ॥ ਹੇਰਮਜੀਇਸਪ੍ਰ
 ਕਾਰਜੇਗਿਆਨਵਨਪੁਰਖਯੋਂ ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਕਰਤਤੁਭਾਵਾਦ੍ਰਿਸ੍ਰਮਾਵਤਯੋਂ ॥ ਅਗ
 ਦਿਕਸਭਕਰਮਕਰਤਯੋਂ ॥ ਅਗਤਿਸਾਦਿਕਤਾਂਮਸੀਕਰਮਭੀਦ੍ਰਿਸ੍ਰਮਾਵਤਯੋਂ
 ਤੇਭੀਸਰੂਪਗਿਆਨਕਰਕੈਉਹਸਦਾਅਕਰਤਯੋਂ ॥ ਕਦਾਚਿਤਕਛੁਨਹੀਕੀ
 ਆ ॥ ਅਗਜੇਮੁਕਅਗਿਆਨੀਯੋਂ ॥ ਸੇਜੈਸਾਕਰਮਕਰਤਯੋਂ ॥ ਤੈਸਾਤਿਨਕਾਠਲ
 ਭੇਗਤੇਯੋਂ ॥ ਕਰਤਤੁਕਿਸਕਾਨਮਯੋਂ ॥ ਸੇਸ੍ਰਵਣਕਰੋ ॥ ਮਨਬਿਖੇਸਤਜਾਣਕਰ
 ਜਿਸਪਦਾਰਥਕੇਗ੍ਰਹਣਕੀਇਛਾਕਰਤਯੋਂ ॥ ਸੇਫੁਰਣਾਵਾਸਨਾਰੂਪਹੋਤਯੋਂ ॥ ਤਿ
 ਸਸਦਭਾਵਫੁਰਣੇਕਾਨਮਕਰਤਯੋਂ ॥ ਤਿਸਚੇਸ੍ਰਤੇਠਲਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਯੋਂ ॥
 ਜੈਸੇਪਦਾਰਥਕੈ ਸਤਜਾਣਕਰਵਾਸਨਾਫੁਰਤੀਯੋਂ ॥ ਤੈਸੇਪਦਾਰਥਕਾਅਨੁਭੂ
 ਕਰਤਯੋਂ ॥ ਸਗੀਰਕਰਕੇਕਰੇਅਥਵਾਨਕਰੇ ॥ ਜੈਸੀਵਾਸਨਾਮਨਵਿਖੋਦ੍ਰਿੜਹੋਤੀਯੋਂ
 ਸੁਭਅਥਵਾਅਸੁਭਾ ॥ ਤਿਸਕੇਅਨੁਸਾਗਇਸਕੈ ਭਾਸਆਵਤਯੋਂ ॥ ਸੁਭਕਰਕੇ

ਸ੍ਰੁਗਭਾਸਤਾਏ। ਅਸੁਭਕਰਕੇਨਰਕਭਾਸਤਾਏ। ਜਿਨਪੁਰਖੈ ਕੈ ਆਤਮਾਕਾ
 ਅਗਿਆਨਏ। ਸੇ ਜਦਪਿਪ੍ਰਤਖਅਕਰਤੇਏ। ਤਿਭੀਅਨੇਕਕਰਮੈ ਕੇਠਲਕਾਅਨੁ
 ਕਰਤੇਏ। ਅਰਜੇਗਿਆਨਵਨਏ। ਤਿਨਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਪਦਾਰਥੈ ਕਾਸਦਭਾਵ
 ਅਰਵਾਸਨਾਦੇਨਹੀ। ਇਸਕਾਹਲਤੇਕਰਤਤੁਕਾਅਭਾਵਏ। ਜਦਪਿਕਰਤੇਏ। ਤਿ
 ਭੀਕਰਤਤੁਕੇਠਲਕੈ ਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੇ। ਸੰਸਾਰਕੈ ਅਸਤਜਾਣਤੇਏ। ਕੇਵਲਸ
 ਗੀਰਕੇਇਸਪੰਦਮਾਤ੍ਰਉਨਕਾਕਰਮਏ। ਰਿਦੇਵਿਖੇਬੰਧਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ। ਪੁਰਖ
 ਲੇਪ੍ਰਾਹਬਪਕਰਮਕਰਕੇਸੁਖਦੁਖਠਲਤਿਨਕੈ ਭੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਏ। ਪਰਆਤਮਾ
 ਤੇਭ੍ਰਿਨਤਿਨਕੈ ਨਹੀਜਾਣਤਾ। ਸਰਵਬ੍ਰਹਮਹੀਦਿਖਤਾਏ। ਅਰਜੇਅਗਿਆਨੀਹੈ
 ਸੇਅਵੈਵਦੁਕੇਇਸਪੰਦਵਿਖੇਆਪਕੈ ਕਰਤਮਾਨਤਾਏ। ਤਿਸਕੇਅਨੁਸਾਰਸੁਖ
 ਦੁਖਭੋਗਤਾਏ। ਮੇਹਕੈਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਏ। ਅਨਾਤਮਭਾਵਵਿਖੇਮਗਨਹੈਮਨਜਿਸਕਾ।
 ਸੇਅਕਰਤਾਤੂ। ਭੀਕਰਤਹੋਤਾਏ। ਮਨਤੋਹਤਕੇਵਲਸਗੀਰਕਰਕੀਆਸੇਕੀਅ।

ਤੇਤੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਮਨ ਕਰਤੈ॥ ਦੇਹ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਇਹ ਜਗਤ ਸਭੁ ਮਨ ਤੇ ਉਪਜੈ॥
 ਅਗਚਿਤ ਰੂਪੈ॥ ਚਿਤ ਹੀ ਕਰਇ ਸਥਿਤੈ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਮਨ ਅਮਨ ਭਾਵੈ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੈ
 ਆਇ॥ ਤਿਸ ਕੈ ਸਰਵ ਸਾਂਤ ਰੂਪੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਤੀਖਣ ਧੂਪ ਕਰ ਮ੍ਰਿਗਾ ਤਿਸ ਨਾ ਕੀਨ ਦੀ
 ਭਾਸਤੀ॥ ਸੇ ਸਤ ਨਹੀ॥ ਜਬ ਵਰਖਾ ਤੀ॥ ਤਬ ਸਾਂਤ ਹੀ ਜਾਤੀ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਬ ਅ • ੮੭
 ਤਮ ਗਿਆਨ ਹੋਤੈ॥ ਤਬ ਦੇਹ ਜਗਤ ਸਰਵ ਸਾਂਤ ਹੋਤੈ॥ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਤਾ
 ਕੈ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ਨਾ ਉਚ ਚਲਾਇ॥ ਨ ਇਸਥਿਤੈ॥ ਨ ਸਤ ਹੈ ਨ ਅਸਤ ਹੈ॥
 ਸਰਵ ਵਿਕਲ ਪੈ॥ ਤੇਹਤ ਸਾਂਤ ਰੂਪੈ॥ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਰੂਥਤਾ॥ ਅ
 ਗਿਆਨੀ ਹੋ ਸੋ ਰੂਥਤਾ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਮਨ ਸੰਸਾਰ ਭ੍ਰਮ ਵਿਖੇ ਮਗਨ ਹੋਤੈ॥ ਸਦਾ ਪਦਾਰ
 ਥੈ ਕੀ ਤਿਸ ਨਾ ਪੜਕਰਤੈ॥ ਗਿਆਨੀ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਹੇਰਾ ਮਜੀ ਅੰਗੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਰਕੇ
 ਸੁਵਲ ਕਰੈ॥ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਕੈ ਅਕਰਤਤੁ ਵਿਖੇ ਕਰਤਤੁ॥ ਅਗਿਆਨੀ ਕਰ
 ਤਤੁ ਵਿਖੇ ਅਕਰਤਤੈ॥ ਏਕ ਪੁਰਖਾ ਸਿਹਜਾ ਉਪਰ ਸੈਨ ਕਰਹਤੈ॥ ਸੇ ਸੁਪਨ ਵਿਖੇ ਗਿਣਿ

ਆਦੁਖਪਾਵਤਹੈ। ਸੋ ਅਕਰਤਤੁ ਵਿਖੇ ਕਰਤਤੁ ਭਈ ਹੈ ਕਿਉ। ਅਰਏ ਕਰਗਤ ਵਿਖੇ
ਗਿਛਿਅਹੈ। ਅਰਉ ਸਕਾਮਨ ਇਸਥਿਤ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਲਾਗਹੈ। ਤਿਉ ਸਕੈ ਸੰ
ਤਰੂਪਹੈ। ਤਿਉ ਕਰਤਤੁ ਵਿਖੇ ਭੀ ਅਕਰਤਤੁ ਭਇਆ ਕਿਉ। ਜੇ ਸਿਧ ਜਾ ਵਿਖੇ ਸੀ ਇਆਥ
ਤਿਸਕਾਮਨ ਚਪਲਥਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਕਰਤਤੁ ਵਿਖੇ ਉਸਕੈ ਕਰਤਤੁ ਭਈ। ਦੁਖਕਾ ਅਨੁ
ਭਵ ਕਰ ਦੇ ਲਾਗਾ। ਦੁਤੀ ਯਕੋ ਸੁਖਕਾ ਅਨੁਭਵ ਭਇਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਕੀ
ਆਹੈ। ਜੈ ਸਾਮਨ ਤੇ ਤੈ ਤੈ ਸੀ ਸਿਧਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਹੈ। ਤੁਮ ਭੀ ਅਸੰਸਕਤ ਹੋ
ਕਰ ਕਰਮ ਕਰੋ ਤਬ ਅਕਰਤਤੁ ਭੀ ਹੋ। ਜੇ ਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਭਾਸਤਹੈ। ਸੋ ਆਤਮਾ ਤੇ ਵਿ
ਤਰੇ ਕਕਛੁ ਨਹੀ। ਜਿਸਕੈ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਹੋਤਹੈ। ਤਿਸਗਿ ਆਨਵਾਨ ਕੈ ਸੁਖ
ਦੁਖ ਨਹੀ ਸਪਰਸਕਰਤੇ। ਆਧਾਰ ਆਧੇਇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਸਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਨਿਛਾ
ਆਤਮਾ ਤੇ ਭੀ ਨ ਕਛੁ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਜਬ ਇਸਕੈ ਐਸੇ ਨਿਸ਼ਚੈ ਹੋਤਹੈ। ਮੈ ਦੇਹ ਨਹੀ।
ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਵਿਤਰੇ ਕਵਾਲ ਕੇ ਅਹੁ ਤੇ ਸਤ ਭਾਗ ਸੁਖ ਮਹੀ। ਅਥੁ ਜੇ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿ

ਸਜਗਤ ਹੈ। ਸੋ ਸਰਵ ਮੈਂ ਹੋ। ਸਰਵ ਤੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰੈ। ਸਰਵ ਵਿਆਪੀ ਹੈ। ਇ
ਸ ਨਿਸਚੈ ਕਹਿ ਸਕੈ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਾ ਬੇਭਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਵਿਗਤ ਜੁ ਹੋ ਕਹਿ ਸਥਿਤ
ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਦ ਪਿਦੁਖ ਸੰਕਟ ਗਿਆਨ ਵਨ ਕੈ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਿਭੀ ਉਸ ਕੈ
ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਪਰ ਮਨੰਦ ਕਰ ਆਨੰਦ ਮਾਨ ਲੀਲਾ ਮਾਤ੍ਰ ਪੜਾਵਿ ਚਰਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇਚੈ
ਦੁਮਾ ਕੀ ਚੰਦਨੀ ਸੀਤਲ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਕਾਸਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਉਪਰੁ ਖਸੀਤਲ ਪ੍ਰਕਾ
ਸ ਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੈ ਨਾਚਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਨਕੋ ਉਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸਾਂਤਰੂਪ ਕਰਮੈ ਕੈ
ਕਰਤ ਭੀ ਕਛੁ ਨਹੀ ਕਰਤਾ। ਮਨ ਕਰਸਦਾ ਅਲੇਪ ਹੁਤਾ ਹੈ। ਹੇਗ ਮਜੀਹ ਸਤ ਪਾਦ
ਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਕਰ ਕਰ ਦੇ ਕਾਨ ਮਕਰ ਮਨ ਹੀ। ਮਨ ਕੇ ਫੁਰ ਦੇ ਕਾਨ ਮਕਰ ਮਹੈ। ਮ
ਨ ਹੀ ਸਰਵ ਕਰਮੈ ਕਾ ਕਰਤ ਹੈ। ਅਹੰਤ੍ਰ ਸਰਵ ਭਾਵ ਸਰਵ ਲੋਕੈ ਕਾ ਬੀਜ ਸਰਵ ਗ
ਤ ਮਨ ਹੈ। ਜਬ ਮਨ ਨਾ ਸਹੈ ਤਬ ਸਰਵ ਕਰਮ ਨ ਸਹੈ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਸਰਵ ਦੁਖ ਭੀ ਖੀਲ
ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਸਰਵ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕਮਨ ਕਰ ਕੇ ਨਗਰ ਚੋ। ਬਹੁ ਰੁ

ਤੁ

ਲੀਨਕਰਲੇਵੇ। ਤਿਸਕੰ ਉਪਜਾਵਲੇਵਿਖੇਹਰਖਅਰਲੀਨਕਰਲੇਵਿਖੇਦੁਖਨਹੀਹੋ
 ਤਾ। ਤੈਸੇਪਰਮਾਰਥਦਰਸੀਕੰ ਕਿਸੀਕਰਮਕਾਲੇਪਨਹੀਹੋਤਾ। ਕਰਤਾਪੁਆਭੀਕਛੁ
 ਨਹੀਕਰਤਾ। ਤਿਸਵਿਖੇਕਰਤਤੁਭੋਗਤਸੁਖਦੁਖਅਗਿਆਨੀਮੋਹਕਰਮਾਧਿਆਰੋ
 ਪਕਰਤੇਹੈ। ਪਹੁੰਕਛੁਨਹੀ। ਬੰਧਮੋਖਸੁਖਦੁਖਉਸਕੰ ਕਛੁਨਹੀਭਾਸਤਾ। ਅਸੰਸ
 ਕਤਮਨਕਤੀਤਾਹੈ। ਜਿਸਕਾਮਨਸੰਸਕਤਹੈ। ਤਿਸਕੰ ਜੈਸੇਇਸਥਿਤਹੈ। ਤੈਸੇਤੀ
 ਭਾਸਤਾਹੈ। ਗਿਆਨਵਨਕੰ ਕੇਵਲਾਤਮਸਤਾਭਾਸਤੀਹੈ। ਏਕਅਰਦ੍ਵੈਤਕਲਾਨ
 ਤੇਂਹੁਤਹੈ। ਜੈਸੇਜਲਤੇਂਭਿੰਨਤਰੰਗਨਹੀਹੋਤਾ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਤੇਂਭਿੰਨਜਗਤਨਹੀ।
 ਨਕੇਓਬੰਧਹੈਨਮੋਖਹੈ। ਨਬਾਂਧਲੇਜੋਗਹੈ। ਅਗਿਆਨਦ੍ਰਿਸ਼ਟਕਰਕੇਦੁਖਹੈ। ਬੰਧ
 ਕਰਕੇਲੀਨਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਬੰਧਅਰਮੋਖਸੰਕਲਪਕਰਕਲਪਤਮਿਥਿਆਗੂਪਹੈ। ਤੁਮ
 ਇਸਮਿਥਿਆਕਲਪਨਾਅਨਤੁਮਅੰਕਰਕੰ ਤਿਆਗਕਰਆਤਮਾਵਿਖੇਨਿਸ
 ਚੈਕਰੰ। ਪੀਰਬੁਧਵਨਹੋ। ਕਰਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਆਚਾਰਕਰਮਕੰ ਕਰੰ। ਸਪਰਸਕਛੁ

ਨਕਰੇਗਾ॥੩੮॥ਇਤਿਸ੍ਰੀਮਹਾਂਗਮਾਇਲੇਮੋਖਉਪਾਏਇਸਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਉਪ
ਦੇਸਕਰਣੇਨਾਮਸਰਗਾ॥ਗਮੋਵਾਚ॥ਹੇਭਗਵਨਸਤਚਿਤਅਨੰਦਅਦੈਤਨਿਰ
ਵਿਕਾਰਇਤਿਆਦਿਕਗੁਣੇਕਰਵਾਸਿਸ੍ਰਜੇਬ੍ਰਹਮਤਤੈ॥ਤਿਸਵਿਖੇਇਹਅਦਿ
ਦਮਾਨਜਗਤਅਵਿਦਿਆਵਿਚਿਤਕਰਾਂਤੇਆਈਹੈ॥ਸ੍ਰੀਵਾਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ਹੇਗ
ਜਪੁਤ੍ਰਇਹਸੰਪੂਰਨਜਗਤਬ੍ਰਹਮਸਰੂਪਹੈ॥ਬ੍ਰਹਮਸਤਾਸਰਵਸਕਤਹੈ॥ਇਸ
ਕਰਣਤੇਜਗਤਾਦਿਸਰੂਪਹੈ॥ਕਰਕੀਉਹੀਭਾਸਤੀਹੈ॥ਸਤਅਸਤਦੈਤਏਕਇ
ਤਿਆਦਿਕਦਿਸਰੂਪਹੈ॥ਭਾਸਤੀਹੈ॥ਸਰੂਪਤੇਐਸੇਹੈ॥ਜੈਸੇਜਲਵਿਖੇਜਲ
ਉਲਾਸਰੂਪਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਤਰੰਗਬੁਦਬੁਦੇਆਵਰਤਆਕਾਰਹੈ॥ਭਾਸਤੀਹੈ॥
ਤੈਭੀਜਲਏਕਰੂਪਹੈ॥ਤੈਸੇਚਿਦਘਨਵਿਖੇਚਿਦਘਨਸਰਵਸਕਤਸਰਵਰੂਪ
ਕਰਕਰਤਹੈ॥ਕਰੁੰਕਰਮਕਰੁੰਬਾਣੀਰੂਪਕਰੁੰਗੁੰਗਰੂਪਕਰੁੰਮਨਰੂਪਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕੁੰ
ਭਰਣਪੋਖਨਨਾਸਕਰਣਤੇਤਹੈ॥ਸਰਬਪਦਾਰਥਕਾਬੀਜਉਤਪਤਿਕਰਤਾਬ੍ਰਹ

ਮਸਤਾਏ। ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰਤੇ ਉਪਜ ਕਰਤ ਹੰਗਤਿ ਸਾਵਿਖੈ ਲੈਤੇ ਤੈ। ਤੈਸੇ ਸਰਬ ਪਦਾਰ
 ਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਖੈ ਉਪਜ ਕਰ ਲੈਤੇ ਤੈ। **ਰਾਮੇ ਵਾਚ**। ਤੇਭਗਵਨ ਇਹ ਤੁਮਹੈ ਜੋ ਬਚਨ
 ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਭੀਏ। ਇਨ ਕਾ ਉਚਾਰਾ ਤਿਭੀ ਕਠਨ ਅਤਿ ਹੰਭੀ ਰਹੈ। ਇਨ ਕਾ ਤੇਲਨ
 ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਲਹੈ। ਇਨ ਕਾ ਜਥਾ ਰਥ ਭਾਵ ਮੈ ਪਾਇਨ ਹੀ ਸਕਤਾ।
 ਮਨ ਸੰਜੁਗ ਤਖਟ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤਤੇ ਅਤੀਤ ਹੈ ਸਰੂਪਾ ਜਿਸ ਕਾ। ਅਰ ਸਰ ਵਪਦ .
 ਰਬੁ ਕੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਹੁਤ ਹੈ। ਸੇ ਕਹਾਂ ਅਰਜਗਤ ਕਹਾਂ। ਜਿ ਪਦਾਰਥਾ ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜਤ .
 ਤੈਸੇ ਉਹੀ ਰੂਪ ਤੇ ਤੈ। ਜੈਸੇ ਦੀਪਕ ਤੇ ਉਪਾਜਿ ਆਦੀਪਕ ਉਹੀ ਰੂਪ ਤੇ ਤੈ। ਮਨੁ .
 ਖੇਤੇ ਉਪਾਜਿ ਆਮਾਨੁਖ। ਅਗਨ ਤੇ ਉਪਾਜਿ ਆਮਾਨੁਖ ਉਹੀ ਰੂਪ ਤੇ ਤੈ। ਇਸੀ ਪ੍ਰਕ .
 ਰਕਾ ਹੁਤੇ ਜੋ ਕਾਰਜ ਉਪਜਤ ਹੈ। ਸੇਤਿ ਸਕੇ ਸਦ੍ਰਿਸੇ ਤੈ। ਤੈਸੇ ਜੋ ਨਿਗਥਿ ਕਾਰ ਅ .
 ਤਮਾ ਤੈ ਜਗਤ ਉਪਜਾ ਹੈ। ਤੈ ਜਗਤ ਭੀ ਨਿਗਥਿ ਕਾਰ ਚਾਹੀਐ। ਸੇਤ ਉਐ ਸੇਨ ਹੀ।
 ਆਤਮਾ ਨਿਗਥਿ ਕਾਰ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਰਜਗਤ ਵਿਕਾਰੀ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਨਿਹ

ਕਲੰਕਰੂਪੈ॥ ਤਿਸ ਤੇਂ ਕਲੰਕਰੂਪ ਜਗਤ ਕੈ ਸੇ ਉਪ ਜਾਏ॥ **ਬਾਲਮੀਕੋ ਵਾਚ**॥
ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਮ ਜੀ ਕਰਾ॥ ਤਬ ਵਸਿ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮ ਰਿਖ ਬੇਲਤ ਭਏ॥ **ਸ੍ਰੀ**
ਬਸਿਸੋ ਵਾਚ॥ ਯੇ ਹਮ ਜੀ ਇਹ ਸਰ ਵਜਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪੈ॥ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਮਲ
ਨ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਭਾਸਤ ਹੈ॥ ਸੇ ਮਲ ਨਤਾ ਨਹੀ॥ ਜੈ ਸੇ ਤਹ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸੰਬੂਤ ਸਮੁਦ੍ਰਵਿ
ਖੇ ਛੁਰਤੇ ਹੈ॥ ਸੇ ਮਲ ਨਤਾ ਪੂਰਨ ਹੀ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਅਤਮਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਕ
ਲੰਕ ਕਛੁ ਨਹੀ ਉਹੀ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਗਨ ਵਿਖੇ ਉਸ ਨਤਾ ਅਗਨ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਅ
ਤਮਾ ਤੇਂ ਜਗਤ ਅਤਮ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਇਤ ਰ ਕਛੁ ਨਹੀ॥ **ਹਮੇ ਵਾਚ**॥ ਯੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲਨਿ ਰਦੁ
ਖ ਨਿਰਧਰਮ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇਂ ਜੈ ਜਗਤ ਦੁਖ ਰੂਪ ਉਪ ਜਾਏ॥ ਸੇ ਇਹ ਕਲੰਕ ਹੈ॥ ਇਹ ਜੇਤੁ
ਮਾਹੇ ਵਚਨ ਹੈ॥ ਕਿ ਸਰ ਵ ਅਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਸੇ ਤੁਮਾਹੇ ਬਚਨ ਅਸਪਸ੍ਰਭਾਸ ਤੇ ਹੈ॥ ਮੈ
ਇਨ ਕਉ ਜਾਨ ਨਹੀ ਸਕਤਾ॥ **ਬਾਲਮੀਕੋ ਵਾਚ**॥ ਯੇ ਪੂਰਨ ਬਾਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਮ ਜੀ
ਕਰਾ॥ ਤਬ ਬਸਿ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਮੁਨਿ ਸਾਹ ਦੁਲ ਹਮ ਜੀ ਕੇ ਉਪ ਦੇਸ ਨਮਿਤ ਚਿਤਾ ਵਿਖੈ ਵਿ

ਚਰਤਭਏ। ਜੇ ਅਬ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸਕੰ ਇਨ ਕੀ ਬੁਧਨੀ ਪ੍ਰਪਤਤਈ। ਕਛੁ ਕਨਿਗਮ
ਲਭਾਵਕੰ ਪ੍ਰਪਤਤਈ। ਪਦਾਰਥ ਭ੍ਰਮਕਾਕੰ ਜਾਣਤਭਏ। ਪਰਪਰਮਾਰਥਵੇ
ਤਾਨੀਭਏ। ਜਿਸਕੰ ਪਰਮਾਰਥ ਬੋਧ ਪ੍ਰਪਤਤਈ। ਅਰਮਨ ਜਿਸਕਾ ਸਾਂਤੁ ਯੁਅ
ਏ। ਐਸਾ ਜੇਗਿਆਤਗੋਇ ਪੁਰਖਏ। ਸੋਸੇਖਉ ਪਾਇਕੀ ਬਾਣੀਕੰ ਪ੍ਰਪਤਤਈ
ਏ। ਸੀਸਾਰ ਅਰਅਵਿਦਿਆ ਮਲਉਸਕੰ ਕਛੁ ਨਹੀਭਾਸਤੀ। ਕੇਵਲ ਅਦ੍ਵੈਤ ਸ
ਤਾਭਾਸਤੀਏ। ਜਬਲਗਾਐਰਉਪਦੇਸਗਮਜੀਕੰ ਨਕਗਾਤਬਲਗਾਇਸਕਉ
ਵਿਸ਼ਾਮਭੀਨ ਪ੍ਰਪਤਤਵੈਗਾ। ਜੇਅਰਧ ਪ੍ਰਬੁਧਏ। ਤਿਸਕੰ ਸਰਬਬ੍ਰਹਮਕਹਲ
ਨਹੀਸੋਭਤਾ। ਕਹੇਤੇਜੋ ਚਿਤਉਸਕਾਭੇਗੀ ਤੇਂਦਿਰਕਤਨਹੀਭਇਆ। ਸਰਬਬ੍ਰਹ
ਮਕੇਬਚਨਸੁਣਕਰਭੇਗੀ। ਵਿਖੇਅਸਕਤਤਵੈਗਾ। ਸੋਨਾਸਕਾਕਾਰਨਏ। ਤਿਸ
ਕਨਾਸਤਵੈਗਾ। ਅਗਜਿਸਕੰ ਪਰਮਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਪ੍ਰਪਤਿਯੁਈਏ। ਤਿਸਕੰ ਤੇਗੀ ਕੀ
ਇਛਾਨਹੀਉਪਜਤੀ। ਮਤਾਂਤੇਸਰਬਬ੍ਰਹਮਕਾਕਹਲਾਗਮਜੀਕੰ ਸਿਧਾਂਤਕਾਲਾਵਿ

ਖੇਸੋਭੇਗਾ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਗੁਰੂ ਕੋ ਸਿਖ ਪ੍ਰਤਿ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰ ਲਾਨੀ ਬਲਤਾ। ਪ੍ਰਿਥ
 ਮ ਸਮਦਮਾ ਦਿਕ ਗੁਣ ਕਰ ਕੇ ਸਿਖ ਕੋ ਸੁਪਕਰੇ। ਪਾਛੇ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਪ
 ਤੁੰਧੈ। ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ। ਇਸ ਕਰ ਜਾਗ ਉਠਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਗਿਆਨੀ ਅਰਧ ਪ੍ਰਬੁ
 ਧ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਐਸੇ ਕਰ ਲਾ ਜੇ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਸੋ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਗੁਰ ਉਸ ਕੋ
 ਮਹਾਂ ਨਰ ਕੋ ਵਿਖੇ ਜੋੜਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਪ੍ਰਬੁਧਿ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਰੋਗੀ ਕੀ ਇਛਾ ਖੀਲੇ
 ਜਾਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਹਕ ਮਪੁਰ ਖ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ॥
 ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਮਲ ਅਸਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਕਰ ਲਾ ਬਲਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚ
 ਹ ਕਰ ਭਗਵਾਨ ਵਾਸਿਸ੍ਵਤੀ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਤਾ। ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਸੁਰਜ ਮੂਨ
 ਹੁ ਵਿਖੇ ਸ੍ਵੇਦ ਰਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਭਏ। **ਸ੍ਰੀ ਵਾਸਿਸ੍ਵਤੀ ਵਾਚ**। ਤੇਰਾ ਪਵ ਕ ਲਾਨਾ ਰੂਪ
 ਕਲੰਕ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਅਗਨੀ। ਇਹ ਮੇਤੁਣ ਕੋ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਕਹੈ ਗਾ
 ਅਥਵਾ ਤੂੰ ਆਪ ਜਲ ਲੇਵੈ ਗਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਾ ਸਰਵ ਸਕਤ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਹੈ

ਸਰਵਗਤ ਹੈ। ਸਰਵਤਿ ਸੀਕਰ ਰਚਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਕਵਿ ਚਿਤ੍ਰ ਸਕਤ ਕਰ ਅ
ਨੇਕ ਰੂਪ ਰਚਤ ਹੈ। ਸਤ ਕੰ ਅਸਤ ਅਰ ਅਸਤ ਕੰ ਸਤ ਕਰ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਆ
ਤਮਾ ਮਾਇਆ ਕਾ ਪਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਪਟਨ ਪਟਨ। ਅਰਥਾ ਇਹ ਜੇਨ ਬਣੇ ਤਿ
ਸਕੰ ਬਣਾਵੈ। ਤਿਸ ਕੀ ਸਕਤ ਹੈ। ਗਾਰੇ ਕੰ ਟੇ ਆਕਰਤੀ ਹੈ। ਵਲੀ ਵਿਖੇ ਪਾਖਾ
ਲਲਾਗਤੇ ਹੈ। ਪਾਖਾ ਲ ਵਿਖੇ ਵਲੀ ਲਾਗਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਤਟ ਉਪਰ ਨੰਦਨ
ਬਨ ਹੈ। ਬਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੰ ਆਕਾਸ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਆਕਾਸ ਕੰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰਤੀ ਹੈ।
ਅਗ ਬ੍ਰਿਛ ਵਲੀ ਸਾਥ ਪਾਖਾ ਲਲਾਗਤੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਸਾਥ ਰਤਨ ਲਾਗਤੇ ਹੈ।
ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਬਨ ਲਾਗਤੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਗੰਧਰਬ ਨਗਰ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਭੁੱਸਤ ਹੈ। ਅਰੁ
ਬਨ ਕੰ ਆਕਾਸ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਛਾਯਾ ਆਕਾਸ ਜੋਤਤੀ ਹੈ। ਆਕਾਸ ਕੰ
ਭੁਮਕਰਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਗੰਧਰਬ ਨਗਰ ਰਾਜਗਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਨ ਭਾਸਤੇ
ਹੈ। ਆਕਾਸ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭਾਵ ਕੰ ਪ੍ਰਪਤ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਰਤਨ ਕੀ ਕੰਧ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪ

ਹੋਵੇ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਆਕਾਸ ਕਾ ਪ੍ਰਿਤ ਬਿੰਬ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਯੋਗ ਮਜੀ ਇਹ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਦਿ
 ਸਤੁ ਏਕੈ ਕਹੀ ਹੈ। ਸੇ ਸੁਧ ਅਵਿਅਕਤ ਤਤ ਅਚੇਤ ਚਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾਲ ਖਲ ਜੋ ਜਾ
 ਨ ਨਹੀ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਕਰ ਰਚੀ ਹੈ। ਉਹੀ ਚਿਤ ਸੰਬੇਦਨ ਜਾਨ ਨਾ ਰੂਪ ਫੁਰਦੇ ਕਰ ਕੇ ਜਗਤ
 ਰੂਪ ਹੈ। ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਰਵ ਰੂਪ ਉਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਏਕ ਰੂਪ ਅ
 ਗਵਿਦ ਮਾਨੀ ਹੈ। ਹਰ ਥਾ ਸੇ ਕਾ ਚਰਜ ਕਿਸ ਕੀ ਨਿਆਈ ਕਿਸ ਕਾ ਮਾਨੀ ਐ। ਇਹ ਅ
 ਵਸਰ ਕੇ ਉਨਹੀ ਸਰਵ ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸੀ ਕਾਰਨ ਤੇ ਹਮਕੈ ਸਮਤਾ ਭਾਵ ਹੁਤਾ ਹੈ
 ਹਰ ਥਾ ਸੇ ਕਾ ਅਸ ਚਰਜ ਸੇ ਹਮਕੈ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਮਮਤਾ ਅਰਚ ਪਲਤਾ ਦੇ
 ਕਵਿ ਕਹੈ ਉਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਕਦਾ ਚਿਤ ਹਮ ਜਾਨੇ ਤੇ ਹੀ ਨਹੀ। ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤਾ ਇਹ
 ਜਗਤ ਗਤ ਅਵਸਾ ਨਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਾ ਵਿਪਰਜੈ ਹੋਲਾ ਭੀ ਭਾ
 ਸਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਅਪਲੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿਖੇ ਸਤਾ ਰੂਪ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਕਹੈ ਤੇ ਜੁ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ
 ਉਨਕੈ ਅਪਲੇ ਸਰੂਪ ਕਾ ਅਭਾਸ ਫੁਰਤਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸ ਪ੍ਰਪੰਚ ਭਾਸਤਾ

ਭੈਸਿਸਤਾਤਿਤਸੰਬੇਦਨਕੇਇਸਪਦਕਲਾਕਰਕੈਫੁਰਤਯੈ। ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਦੇਸਕਾ
ਲਾਕ੍ਸ਼ਿਆਦੁਵਹੋ ਕਰਭਾਸਤੈਯੈ। ਤਿਸਪ੍ਰਪੰਚਕੈ ਆਤਮਸਤਾਕਿਸੀਜਤਨਕ
ਰਕੇਤੋਨਹੀਰਚਤੀ। ਸੁਭਾਵਕਫੁਰਲੇਕਰਪੜੇਫੁਰਤੈਯੈ। ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਤਰੰਗੀ
ਕੈ ਜਤਨਕਰਕੈਨਹੀਉਪਜਾਵਤਾਅਗਲੀਨਕਰਤਾ। ਸੁਭਾਵਕਚਮਤਕਰਪੜ
ਫੁਰਤਯੈ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਸੁਭਾਵਕਸਿਸਟਫੁਰਤੀਅਹੁਲੈਤੋਤੈਯੈ। ਜੈਸੇਸ
ਮੁਦ੍ਰਅਰਤਰੰਗੀਵਿਖੇਕਛੁਭੇਦਨਹੀ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਅਰਜਗਤਵਿਖੇਕਛੁਭੇ
ਦਨਹੀ। ਉਹੀਗੁਪਯੈ। ਜੈਸੇਦੂਪਘ੍ਰਿਤਗੁਪਯੈ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਿਥਵੀਕੇਅਲਘਟਗੁਪਯੈ
ਜੈਸੇਤੰਤਪਟਗੁਪਯੈ ਭਾਸਤਯੈ। ਜੈਸੇਥਟਪਾਂਨਾਬਿਖੇਗੁਪਯੈ ਭਾਸਤਯੈ। ਸ
ਮੁਦ੍ਰਤਰੰਗਗੁਪਯੈ ਭਾਸਤਯੈ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਜਗਤਗੁਪਯੈ ਭਾਸਤਯੈ। ਹੇਰਾਮ
ਜੀਇਨਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤੈ ਕਾਅੰਗਲੇਲਾ। ਕਾਰਜਕਾਰਲਭਾਵਕੈ ਨਹੀਲੇਲਾ। ਆ
ਤਮਾਵਿਖੇਨਕੇਉਕਰਤਯੈਨਭਗਤਯੈ। ਨਕੇਉਬਿਨਾਸਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਯੈ। ਕੇਵ

ਲਾਅਤਮਤਤਸਾਖੀਨਿਗਸੈਸਮਅਦਭੁਤਅਪਲੇਆਪਸਤਾਸੁਭਾਵਦਿਖੇਇਸ
 ਥਿਤਹੈ॥ਇਤਜਗਤਆਤਮਾਕਾਪ੍ਰਕਾਸਹੈ॥ਜੈਸੇਦੀਪਕਾਪ੍ਰਕਾਸਸੁਭਾਵਹੈ
 ਸੁਗਜਕਾਪ੍ਰਕਾਸਸੁਭਾਵਹੈ॥ਪ੍ਰਭਕਾਸੁਗੰਧਸੁਭਾਵਹੈ॥ਤੈਸੇਆਤਮਾਕਾਸੁਭਾਵ
 ਜਗਤਹੈ॥ਕਿਸੀਕਾਰਜਕਾਰਨਭਾਵਕਰਨਹੀਭਾਇਆ॥ਜਗਤਆਤਮਾਕਾਸੁ
 ਭਾਵਹੈ॥ਅਭਾਸਰੂਪਹੈ॥ਆਤਮਾਤੇਇਤਰਕਛੁਨਹੀਪੂਆ॥ਜੈਸੇਪਵਨਕਾਸੁਭਾ
 ਵਇਸਪੰਦਰੂਪਹੈ॥ਜਬਇਸਪੰਦਤੇਹਤਹੈਤੈਤਬਭਾਸਤਾਨਹੀ॥ਅਗਇਸ
 ਪੰਦਕਰਭਾਸਤਹੈ॥ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਸੰਬੇਦਨਫੁਰਤੀਹੈ॥ਤਬਜਗਤਹੈਭਾ
 ਸਤਹੈ॥ਪਰਜਗਤਕਛੁਹੈਨਹੀ॥ਨਸਤਹੈਨਅਸਤਹੈ॥ਕਹੁੰਜਗਤਪ੍ਰਗਟਭਾਸਤ
 ਹੈ॥ਕਹੁੰਅਪ੍ਰਗਟਭਾਸਤਹੈ॥ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕਾਵਿਚਿਤ੍ਰਰੂਪਭਾਸਤਹੈ॥ਜੈਸੇਬਨਵਿਖੇ
 ਪ੍ਰਭਪ੍ਰਕਾਸਹੈਤਹੈ॥ਤਿਨਕੇਉਪਜਲੇਅਗਨਸ੍ਰੀਲੇਵਿਖੇਨਬਨਉਪਜਤਹੈ॥ਨਨਸ੍ਰ
 ਹੇਤਹੈ॥ਤੈਸੇਆਤਮਸਤਾਜਗਤਕੇਉਪਜਲੇਅਗਨਸ੍ਰੀਲੇਵਿਖੇਉਪਜਲੇਬਿਨਸ

ਦੇ ਤੇ ਹੁਤ ਹੈ। ਅਰ ਵਾਸਤੂ ਤੇ ਜਗਤ ਭੀ ਨਉ ਪਜਤ ਹੈ ਨਨਮੁ ਤੇ ਤੈ। ਆਤਮਾ ਦੀ ਅ
 ਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ। ਅਸਕੁੰ ਗਿਆਨ ਕਰ ਜਗਤ ਭਾਸਤ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਸਾਖੰ
 ਕਰ ਪਸਰ ਰਹੇ। ਇਸ ਕੰ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਕੁਠਾ ਹਸਾ ਥਕਾ ਟਰੇ। ਤਬ ਸੁਖੀ ਹੋਵੇ।
 ਜਗਤ ਰੂਪ ਥਿਖੇ। ਅਸੰਮਕ ਗਿਆਨ ਇਸ ਕਾ ਬੀਜ ਹੈ। ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਰੂਪ ਠੁਲਾ ਹੈ
 ਅਸਾ ਰੂਪ ਵਲੀ ਕਰ ਦੇ ਸੁਤ ਹੈ। ਦੁਖ ਰੂਪ ਸਾਖੀ ਹੈ। ਭੋਗ ਰੂਪ ਪੜ ਹੈ। ਜਗ ਰੂਪ ਠ
 ਲੈ ਹੈ। ਤਿਸ ਨਾ ਰੂਪ ਲਤਾ ਸੰਤੁ ਸਰ ਭਾਸਤ ਹੈ। ਐਸਾ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਥਿਖ ਕਾ ਥਿਛੈ
 ।। ਤਿਸ ਕੰ ਆਤਮਾ ਵਿਵੇਕ ਰੂਪ ਕੁਠਾ ਹਸਾ ਥਕਾ ਟੇ ਜਤਨ ਕਰੇ। ਤਬ ਮੁਕਤ ਆ
 ਤਮਾ ਹੋਵੇ। ਜੈ ਸੇ ਗਜ ਪਤ ਅਪਣੇ ਬਲ ਸੰਸਾਰ ਲਤੇ ਫਕਰ ਸੁਖੇ ਨ ਵਿਚਰਤ ਹੈ
 ਤੈ ਸੇ ਤੁਮ ਨਿਰਬੰਧ ਨਹੇ ਕੇ ਵਿਚਰੇ। **੩। ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸਾਖਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਸਰ**
ਵਏ ਕਤਾ ਪ੍ਰਤਪਾਦਨੀ ਨਮਸਰਗਤ। ਗੋਮੇਵਚ। ਏਭਗ ਵਨ ਇਤੁ ਜੀਵ ਹੈ। ਇ
 ਨ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕੈ ਸੇਭ ਈ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਪਦ ਤੇ। ਅਰ ਕੇ ਤੇ ਕੁਹੁ ਏ ਹੈ। ਸੇ ਮੁਣ ਕੈ ਵਿਸਤ

ਹਕਰਕੈਕਹੈ॥ ਸੀਥਸਿਸੇਵਾਚ॥ ਹੇਮਹਾਂਬਾਹੁਜੈਸੇਇਹਵਿਚਿਤਤਾਤੇਉਪਜਤੇਹੈ॥
 ਅਹਜੈਸੇਨਾਸਹੁਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਬਢਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਇਸਾਥਿਤਹੁਤੇਹੈ॥ ਸੇਕ੍ਰਮਕਰਕੇਤੁਸ੍ਰ
 ਕੈ ਕਹਤਾਹੈ॥ ਹੇਨਿਹਪਾਪਸੁਧਜੇਬ੍ਰਹਮਤਤਹੈ॥ ਤਿਸਕੀਜੇਬ੍ਰਹਮੀਚੇਤਨਸ
 ਕਤਹੈ॥ ਸੇਨਿਹਮਲਹੈ॥ ਜਬਉਹੀਇਸਫੁਰਲਹੁਪਹੁਤੀਹੈ॥ ਤਬਕਲਨਾਹੁਪ
 ਇਸਾਥਿਤਹੁਤੀਹੈ॥ ਜਬਉਹੀਪਨਹੁਪਭਾਵਕੈ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਹੁਤੀਹੈ॥ ਤਬਸੰਕਲਪਹੁ
 ਪਕੈ॥ ਧਾਰਤੀਹੈ॥ ਬਹੁਤਤਨਮੈਂਹੈ॥ ਇਕਰਮਨਹੁਪਹੁਤੀਹੈ॥ ਸੇਮਨਸੰਕਲਪਮਾਤ੍ਰ
 ਕਰਕੈਜਗਤਕੈ॥ ਰਚਤਹੈ॥ ਵਿਸਤਾਰਭਾਵਕੈ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਗੰਧਰਬ
 ਨਗਰਖਿਲਵਿਖੇਵਿਸਤਾਰਭਾਵਕੈ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਹੁਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਮਨਕਰਦਿਸਕਾਵਿਸ
 ਤਹੁਤੀਹੈ॥ ਪਰਬ੍ਰਹਮਦਿਸ੍ਰਕੇਤਿਅਗਕਰਰਚਤਹੈ॥ ਸੇਸਰਵਆਤਮਸਤਾ
 ਕਾਚਮਤਕਾਹੈ॥ ਬਾਣਿਅਕਛੁਨਹੀ॥ ਹਮਕੈ॥ ਤੈਸਰਵਆਕਾਸਹੁਪਭਾਸਤਾ
 ਹੈ॥ ਦੁਹਦੁਹਸੀਓ॥ ਕੈ॥ ਜਗਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਚਿਤਸੰਬੇਦਨਬਿਖੇਸੰਕਲ

ਪਛੁਰਤੈ। ਤੈਸਹੁਪੋਤੈ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਛੁਗਿਐ। ਸੋਚਿਤ ਸੰ
ਬਿਤ ਆਪਕ ਉਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ਦੇਖਤ ਭਈ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪੋ ਇਕ ਰਜਗਤ ਕਉਕ
ਲਪਤੀ। ਆਪ ਪ੍ਰਜਾਪਤੋ ਇਕ ਰਚਤੁਰਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੂਤ ਜਾਤ ਉਤਪਤਿ ਕ
ਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਤੀ। ਵਸਤੁ ਤੇ ਸਰਵਗ ਪਤਰੂਪੀ। ਚਿਤ ਕੇ ਛੁਰਦੇ ਕਰਕੈ ਜਗਤ
ਭਾਸਤੈ। ਸੋਚਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਸੁਨ ਆਕਾਸ ਰੂਪ ਹੀ। ਐਰੁ ਸਗੀਰ ਕ ਛੁਵਸਤੁ ਤੇ ਨਹੀ
। ਸੰਕਲਪ ਮਾਤ੍ਰ ਨਗਰ ਭ੍ਰਾਂਤ ਕਰਕੈ ਭਾਸਤੈ। ਤਿਸ ਭ੍ਰਾਂਤ ਰੂਪ ਜਗਤ ਵਿਖੈ ਜੋ ਜੀ
ਵਭਏ। ਸੋ ਕੇਈ ਮੋਹ ਕਰਕੈ ਸੰਜੁਤੈ। ਕਉ ਆਗਿਆ ਨੀਂ। ਕੇਈ ਮਧਇ ਸਥ
ਤੈ। ਕੇਈ ਜਗਿਆਸੀ। ਕਉ ਗਿਆਨ ਵਾਨੈ। ਉਪਦੇਸ਼ੀ। ਜੇਤੇ ਕ ਛੁਤੁਤ ਜ
ਤੈ। ਸੋ ਸਰਵ ਆਧਿ ਵਿਆਧਿ ਦੁਖ ਕਰਦੀ ਨਹੁਏ। ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਸਾਂਤ
ਕ ਸਾਂਤ ਕੀ। ਅਰਗ ਜਸ ਸਾਂਤ ਕੀ। ਸੋ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਪੁਰਖੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਸੰਸਾਰ
ਰਦੁਖ ਕਦਾ ਚਿਤ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤੇ। ਉਸਦਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਾ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤੈ

॥ ਯੋਗਮਜੀ ਇਹ ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਝ ਕੰਊ ਭੁਤ ਜਾਤ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਜੇ ਸਾਂਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਰੂਪ ਸਰਵ ਵਿਆਪੀ ਹੈ ॥ ਨਿਗਮੇ ਚੈ ਤੰਨ ਸੁਰੂਪ ਅਨੰਤ ਆਤਮਾ ॥ ਆਧਿ ਵਿਆਧਿ
 ਦੁਖ ਤੇ ਰਹਤ ਭ੍ਰਮ ਸੰਯਤੀ ਨ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਕਿਸੀ ਏਕ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਨੰ
 ਤ ਸਭਿ ਮਜਲ ਕੇ ਕਿਸੀ ਇਸਥਾਨ ਵਿਖੈ ਤੰਨ ਗੁਰ ਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਾ ਕੇ ਕਿਸੀ
 ਇਸਥਾਨ ਵਿਖੈ ਜਗਤ ਪ੍ਰਚਲੁ ਰਤ ਹੈ ॥ **ਰਮੈ ਵਾਰ** ॥ ਯੋਗੁ ਗਵਨ ਆਤਮ ਤਤ ਤੈ ਅ
 ਨੰਤ ਨਿਗਕਾਰ ਨਿਰਵੈ ਵਰੂਪ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਏਕ ਅੰਸ ਏਕ ਇਸਥਾਨ ਕਹਾਂ ਤੇ ਪੂਆ ॥ ਨਿ
 ਰਵੈ ਵ ਵਿਖੈ ਅਵੈ ਵ ਕ੍ਰਮ ਕੇ ਸੋ ਰੇਤ ਹੈ ॥ **ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸ੍ਟ ਵਾਰ** ॥ ਯੋਗਮਜੀ ਤਿਸ ਕਰ ਕੈ
 ਉਪ ਜੇ ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਤਿਸ ਤੇ ਉਪ ਜੇ ਹੈ ॥ ਇਹ ਕਾਰਣ ਅਰਥ ਉਪਾਦਨ ਹੈ ॥ ਸੋ ਭ੍ਰਾਂਤ ਮਾ
 ਜ ਹੈ ॥ ਇਹ ਸਾਸਤਰ ਚਨਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਪਰ ਸਾਸਤਰ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਜੀ ॥
 ਅਵੈ ਵ ਕਰ ਕੈ ਜੇ ਦੇਸਾ ਵਿਕਲ ਪਨ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕ੍ਰਮ ਤੇ ਨਹੀ ਉਪ ਜੀ ॥ ਉਦੇ ਅਸਤ ਪ੍ਰ
 ਪਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਤ੍ਰਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਪਰ ਕਲਪਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਲਪਨਾ ਭੀ ਆਤਮ ਸਰੂ

ਪੈਐ। ਆਤਮਾ ਤੇ ਗਤ ਕਲਪਨਾ ਭੀ ਕਛੁ ਵਸਤੁ ਨ ਹੀ। ਨਤੁ ਈਹੈ ਨਤੁ ਵੈਗੀ। ਤਿਸਾ ਵਿ
ਖੇ ਕਾ ਮਾਦਿਕ ਸਬਦ ਅਰ ਅਰਥ ਹੈ। ਸੋ ਵਿਵਹਾਰ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਹੈ। ਪਰ ਮਾਹ ਬਤੋਂ ਕਛੁ
ਨਹੀ ਸਬਦ ਅਰਥ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਸ ਕਹਉ ਪਜੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਹੈ।
ਇਹ ਦੁਤੀ ਯਕਲਪਨਾ ਭੀ ਨਹੀ। ਤਨ ਮੈ ਰੂਪ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਹੀ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਅੰਤ
ਕਛੁ ਨਹੀ। ਜੇ ਸੇ ਅਗਨ ਤੇ ਅਗਨ ਕੀ ਆਲਾਟਾਂ ਛੁਰਤੀ ਆਂ ਹੈ। ਸੋ ਅਗਨ ਰੂਪ ਹੈ
ਤਿਸ ਕਹਉ ਪਜੀ ਆਂ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਅਗਨ ਵਿਖੈ ਕੋਊ ਨਹੀ। ਅਗਨ ਹੀ ਅਗਨ ਹੈ
ਤੈ ਸੇ ਜਨ ਅਰਜਨ ਕਜੇ ਹੈ। ਕਾਰਜ ਕਾਰਣ ਭੇਦ ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਕੋਊ ਨਹੀ। ਕਾਰ
ਜ ਕਾਰਣ ਭਾਵ ਕਲਪਨਾ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਆਧਿਕਤਾ ਅਗਨੁ ਨ ਤਹੇਤੀ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਕਾ
ਰਜ ਕਾਰਣ ਭਾਵ ਹੋਤ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਆਧਿਕ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਨੂੰ ਨ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ
ਕਾਰਜ ਕਾਰਣ ਸਬਦ ਬਣਤ ਭੀ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਭੇਦ ਹੋਤ ਹੈ। ਅਰਜਹਾਂ ਭੇਦ ਕਲਪਨਾ
ਹੀ ਨਹੈ। ਤਹਾਂ ਏਕ ਅਦ੍ਵੈਤ ਵਿਖੇ ਸਬਦ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਅਰ ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਕੈ ਸੇ

ਤੈਵੈ। ਜੈਸੇ ਅਗਨ ਅਰ ਅਗਨ ਕੀ ਸਾਖਾ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਨਹੀ। ਤੈਸੇ ਕਾਗਜ ਕਾਗਜੁ
 ਵਾਤਾ ਮਾ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕੋਊ ਨਹੀ। ਸਬਦ ਅਰਥ ਕਲਪਨਾ ਮਾੜੀ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਤਯੋ
 ਗੀ ਵਿਵੇਚਨ ਸੀਧੀ ਭ੍ਰਮ ਜੋਤੀ। ਤਹਾਂ ਦ੍ਰਿਤ ਨਾਨੁ ਜੋਤੀ। ਪ੍ਰਤਯੋਗੀ ਕੀ ਐ
 ਪ੍ਰਤਿਪੱਖੀ। ਜੈਸੇ ਚੈਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਯੋਗੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਅਗਜ਼ ਕਾ ਪ੍ਰਤਯੋਗੀ ਚੈਤਨ
 ਮਾ ਅਗ ਵਿਵੇਚਨ ਕੀ ਐ ਪਹੁੰਚਿ ਨ। ਜੈਸੇ ਘਟ ਵਿਖੇ ਆਕਾਸ ਜੋਤੀ। ਸੰਖਿ
 ਕੀ ਐ ਜੀਵ ਈਸ਼੍ਵਰ ਜੋ ਸਬਦ ਅਰਥ ਹੈ। ਸੇ ਦ੍ਰਿਤ ਕਲਪਨਾ ਵਿਖੇ ਜੋਤੀ।
 ਜਹਾਂ ਏਕ ਅਦ੍ਰਿਤ ਆਤਮ ਸਤਾ ਜੀ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਸਬਦ ਅਰਥ ਕੋਊ ਨਹੀ। ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ
 ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਬੁਦਬੁਦੇ ਲਾਗੀ ਚਕ੍ਰ ਸਰਵਜਲੀ ਜਲ ਹੈ। ਜਲ ਤੋਂ ਇਤਰਕ ਛੁ
 ਨੀ। ਜੋ ਬੋਧ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੋ ਉਸਰਵ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਚਿਤ ਭੀ ਬ੍ਰਹ
 ਮ ਹੈ। ਮਨ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਭੀ ਸਬਦ ਅਰਥ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਇਤ
 ਰਕ ਛੁਨੀ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਇਤਰ ਇਤਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆਨ ਕੇ ਦਿਕ

ਮ)

੧੪

ਲਪਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਅਗਨ ਅਰ ਅਗਨ ਕੀ ਆਲਾਟਾਂ ਕੀ ਕਲਪਨ ਭਾਂਤ ਮਾਕ੍ਹੈ॥ ਸਵਿਕਲਪ
ਸਾਰ ਵਸਤੂ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਹੀ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਜਗਤ ਕੀ ਭਿੰਨ ਕਲਪਨਾ ਅਸਤਰੂ
ਪਹੈ॥ ਜੋਗਿਆਨ ਤੇ ਹੁਤ ਪਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕਰ ਸਤ ਹੋਇ ਭਾਸਤ ਪਹੈ॥ ਇ
ਸੀ ਕਹਣ ਤੇ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਪਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਪਈਤਾ॥ ਨਿਸਚੈ ਕਰ
ਕੈ ਪਰਮਾਰਥ ਤੇ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਪਹੈ॥ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਤੁਝ ਕਉ ਇਹੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਜੇ
ਗੀ॥ ਇਹ ਜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਪਿੰਜਰ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਕਹਾਏ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਪਰਉਦਾਰ ਹੁਣ ਕਹ
ਉਗਾ॥ ਜੁ ਇਹ ਕ੍ਰਮ ਅਵਿਦਿਆ ਕਾ ਕਛੁ ਭੀ ਨ ਹੀ॥ ਅਗਿਆਨ ਕੋ ਨਾਸ ਪੁਏ ਅ
ਤੰਤ ਅਸਤ ਜਾਣੇ ਗਾ॥ ਜੈਸੇ ਭਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੈ ਖੈ ਪੁਏ ਵਸਤੂ ਤ ਜੇ ਵਡੀ ਭਾਸਤੀ ਪੈ
ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅੰਗੁ ਪਦਾਰਥ ਤ ਮਕਰ ਕੈ ਵਿਪਰਜੈ ਭਾਸਤੈ॥ ਜਬ ਤ ਮਖੈ ਤੈਤ ਪਹੈ॥
ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਉ ਦੇ ਪੁਏ ਤ ਬਾਜਿ ਉਕੀ ਤਿਉ ਵਸਤ ਭਾਸਤੀ ਪੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸਟ
ਕਰ ਕੈ ਜਗਤ ਭਾਸਤੈ॥ ਜਬ ਸੁਬਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਅਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨ ਸੁਹੈ ਵੈਗੀ॥

ਤਬ ਨਿਰਮਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਅਤਮ ਸਤਾਤੁ ਸੁਕੋਭਾ ਸੇ ਗੀ॥ ਇਸਾ ਵਿਖੇ ਸੰਸਾਰ ਹੀ॥ ਨਿਸ
 ਚਿਤ ਅਰਥ ਹੈ॥ ੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਗਾਮਾਇਲੇ ਮੋਖ ਉਪਾਏ ਇਸਾ ਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ**
ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਤਪਾਦਨ ਨਾਮ ਸਭਗਤ॥ ਗਮੇਵਾਚ॥ ਏਭਗਵਨ ਇਹ ਜੇਤੁ ਮਾਰੇ ਬਚਨ
 ਹੈ॥ ਸੋਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇਤਰੀ ਗਵਤ ਉਜਲਾ ਹੈ॥ ਸੀਤਲਾ ਹੈ॥ ਤੀਨਿਤਾਪਹੁ ਕੇ ਨਾਸਕਰ
 ਤਾਰਿ ਦੇ ਕੀਮਲਾ ਤੁਰਕਰ ਲੇਕਉ ਨਿਰਮਲ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਤਮ ਕੇ
 ਨਾਸਕਰਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਗੰਭੀਰ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਾਤੇ ਲੇਖੇ ਪਾਇਨ ਹੀ ਸਕਤਾ॥
 ਏਕ ਖਿਲ ਵਿਖੇ ਅੰਧ ਕਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੰਸੇਕਰ ਕੈ॥ ਅਰ ਅੰਗੁ ਖਿਲ ਵਿਖੇ
 ਨਿਹ ਸੰਸੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਚ ਪਲ ਰੂਪ ਮੇਘ ਕਰ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕ
 ਸਕ ਬਹੁੰਭਾ ਸਤਾ ਹੈ॥ ਕਬਹੂੰ ਅਛਾਦਾ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਸੰਸੈ ਦੁਰਕਰੇ॥ ਜੇਅ
 ਤਮਾ ਅਨੰਤ ਸਤਾ ਅਪ੍ਰਮੇਇ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਸਰਬ ਉਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਸੰਤਭਾ ਵੇਤੇ
 ਹੁਤ ਸਾਰ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤਿਤਿ ਸਵਿਖੇ ਕਲਾਨ ਕਹਾਂ ਤੇ ਆਈ ਹੈ॥ **ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸ੍ਟ ਵਾਚ॥** ਏਹਾਮ

ਜੀ ਜੇ ਕਛੁ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਕਹਾਏ ॥ ਸੇ ਮੇਰੇ ਵਚਨ ਹੁਕਾ ਅਥਾ ਭੂਤ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਹਾਏ ਤੇ
 ਸੇ ਹੀ ਹੈ ॥ ਅਸ ਮਰਥ ਹੁਪ ਵਚਨ ਭੀ ਨਹੀ ॥ ਜਿ ਸਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਠਹਰੇ ਤਿ ਸਕਉ ਅਤ
 ਮਸਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਹੀ ॥ ਅਗਵਿਹੁ ਪਭੀ ਨਹੀ ॥ ਇਨ ਕਾ ਹੁਪ ਛਲ ਭੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ॥
 ਜਿ ਨ ਕੇ ਪਾਰੇ ਤੇ ਸਰ ਵਦੁਖ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਮਿਟ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਅਗੁਰੁ ਬਾਪਗਵਿਰੋਧ ਭੀ ਨਹੀ
 ਜੇ ਪ੍ਰਿਥ ਮਕਛੁ ਅੰਗੁ ਕਹਉ ਪਾਛੇ ਕਛੁ ਅੰਗੁ ਕਹਉ ॥ ਜੇ ਕਛੁ ਕਹਾਏ ॥ ਸੇ ਜਥਾ ਰਥ ਕ
 ਹਾਏ ॥ ਪਰਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਤੇ ਹਾਰਿ ਦਾ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੈ ਗਾ ॥ ਦਿਸਤਿ ਤਬੋਧ ਸਤਾ
 ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਗੀ ॥ ਤਬ ਤੁੰ ਮੇਰੇ ਵਚਨ ਹੁਕੇ ਤਾਤ ਪਰ ਜਕਉ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਜਾਣਹਿ
 ਗਾ ॥ ਅੰਗੁ ਜੇ ਤੁਝ ਕਉ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਸੇ ਵਾਚ ਵਾਚ ਕਸੰਬੀ ਪਸਾਸ ਤ੍ਰੇ ਹੁਕੇ ਉ
 ਪਦੇਸ ਨ ਮਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਇਨ ਜੁਗਤ ਵਚਨ ਹੁਕਰਤੁ ਜਾਗੇ ਗਾ ॥ ਤਬ ਤੁਝ ਕੋ
 ਅਵੈਤ ਨਿਰਮਲ ਸਤਾਭਾ ਸੇ ਗੀ ॥ ਅੰਗੁ ਜੇ ਕਛੁ ਵਾਚ ਵਾਚ ਕਸੰਬੀ ਪਸਾਸ ਤ੍ਰੇ ਹੁਕੇ ਉ
 ਚਨਾਏ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਤਿਅਗ ਕਰਹੁ ਗੇ ॥ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਉ ਸਦਾ ਪਰਮਾਰਥ ਕਾ ਅਵੈਤੁ

ਸਤਾਭਾਸਤੀਐ॥ ਇਛਾ ਦਿਕਕਲਨਾ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਪਾਈਤੀ॥ ਆਤ
 ਮਾਨੀਰੋਗ ਨਿਰਦੰਦਐ॥ ਸੋਈ ਜਗਤ ਰੂਪ ਕਰਕੈ ਇਸ ਬਿਤਭਇਆਐ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕ
 ਰਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਵਿਚਿਤ ਰੂਪ ਕਰਕੈ ਕਹਉ ਗਾ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾ ਅਵਕਾਸਐ॥
 ਅਰਥ ਇਹ ਜਬ ਲਗਾ ਆਤਮਾ ਸਤਾਨੈ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸੀ॥ ਜਿਉ ਕਾਤਿਉ ਆਤਮ ਬੋਧਨ
 ਹੀ ਧੂਆ॥ ਤਬ ਲਗਉ ਪਦੇਸਐ॥ ਜਬ ਆਤਮ ਬੋਧ ਹੋਵੈ ਗਾ॥ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣ
 ਹਿਗਾ॥ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਜੋਤ ਮਐ॥ ਸੋਵਾਕ ਵਿਸਤਾਰ ਬਿਨਾਸਾਂਤ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਇਸ
 ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਅਨੇਕ ਜੁਗਤ ਹੁਕਾਰਿ ਕਹਉ ਗਾ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਸੁਧ ਜੋ ਆਤਮ ਸਤਾ
 ਐ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਆਸ੍ਰੇ ਸੰਬੇਦ ਇਸ ਪੰਦ ਆਭਾਸ ਫੁਰਿਆਐ॥ ਤਿਸੀ ਕਾਨਾਮ ਅਵਿਦਿ
 ਆਐ॥ ਸੋ ਦੋ ਰੂਪ ਰਾਖਤਐ॥ ਏਕ ਉਤਮਐ॥ ਏਕ ਮਲਨਐ॥ ਜੋ ਇਸ ਪੰਦ ਕਲਾ ਅਪ
 ਲੇਨਾ ਸਨਮਿਤ ਪ੍ਰਵਰਤਤੀਐ॥ ਸੋ ਉਤਮਐ॥ ਵਿਦਿ ਆਭੀ ਤਿਸੀ ਕਾਨਾਮਐ॥ ਸਰਬ
 ਤਖਤ ਕਉ ਨਾਮ ਕਰਤੀਐ॥ ਅਰਜੇ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਹੁ ਫੁਰਤੀਐ॥ ਸੋ ਅਵਿਦਿ ਆਕਤੀ

ਤੀਐ। ਤਾਤਪਰਜਇਜੇਆਤਮਾਕੇਸਨਮੁਖਹੋਤੀਐ। ਸੋਵਿਦਿਆਐ। ਅਰਜੇਦ੍ਰਿਸ
ਜਗਤਕੇਸਨਮੁਖਫੁਰਤੀਐ। ਸੋਅਵਿਦਿਆਐ। ਸੋਦੇਨਹੁਇਸਪੰਦਹੂਪੈ। ਤਾਂਤੇਅ
ਵਿਦਿਆਕਰਅਵਿਦਿਆਕਾਨਾਸਕਰਹੁ। ਜੈਸੇਬ੍ਰਹਮਅਸਤਕਰਬ੍ਰਹਮਅੰਤ੍ਰਸਾਂਤ
ਕਰੀਤਾਐ। ਜੈਸੇਮੈਲਕਉਕਲਰਮੈਲਦੁਰਕਰਤੀਐ। ਜੈਸੇਵਿਖਕਉਵਿਖਨਾਸਕਰ
ਤੀਐ। ਜੈਸੇਸਤ੍ਰਕਉਸਤ੍ਰਮਾਹਤਾਐ। ਤੈਸੇਅਵਿਦਿਆਕਰਅਵਿਦਿਆਨਸੁਹੋਤੀਐ।
ਜੋਐਸੇਹੂਆਤੰਤੁਮਾਇਸਕਉਨਾਸਕਰਹੁ। ਤਬਹਰਖਦਾਇਕਹੋਤੀਐ। ਵਿਚਾਰਕਰਕੈ
ਇਸਕਾਨਾਸਹੋਤਾਐ। ਵਿਚਾਰਕਰੀਏਤੰਨਹੀਜਲੀਜਾਤੀਜੋਕਹਾਂਗਈ। ਜੈਸੇਦੀਪਕਸਾ
ਥਾਪਕਾਰਦੇਖੀਐ। ਤੰਨਹੀਜਲੀਤਾਜੋਕਹਾਂਗਾਇਆ। ਬਡਾਅਸਚਰਜਐਬਡਾਅ
ਸਚਰਜਐ। ਜੋਜੀਵਹੁਕਾਗਿਆਨਇਸਅਛਾਦਿਲੀਐ। ਸਦਾਅਨੁਭਵਆਤਮਸ
ਤਾਐ। ਸੋਜੀਵਹੁਕਉਨਹੀਭਾਸਤੀ। ਅਵਿਦਿਆਕੈਸੀਐ। ਜਬਲਗਜਾਣੀਤੀਨਹੀ।
ਤਬਲਗਪਣੀਫੁਰਤੀਐ। ਜਬਜਾਣੀਤਬਨਹੀਜਾਣੀਤਾਜੋਕਹਾਂਗਈ। ਅਗਿਆਨਮਾ

੨ ਸਿਧਯੋ। ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ਜੋ ਮਾਯਾ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਕਉ ਬਾਂਧ ਹੈ
 ਸਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ। ਅਰ ਅਸਤ ਹੈ। ਬੁਧ ਵਾਨ ਹੁਕਉ ਭੀ। ਇਸ ਨਾ ਸਕਰ
 ਛੋੜਿ ਅਧੈ। ਤੋਇ ਤਹੰ ਹੁਕੀ। ਕਿਆ ਕਹਣੀ ਹੈ। ਨਿਰੰਤਰ ਅਭੇਦ ਰੂਪ ਅਤਮ ਹੈ। ਤਿਸ
 ਵਿਖੈ ਅਵਿਦਿਆ ਭੇਦ ਕਲਪਨਾ ਕਉ ਨਹੀ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰ ਮਾਯਾ ਕਉ ਜਿਉ ਕਾ
 ਤਿਉ ਜਾਣਿ ਅਧੈ। ਸੋ ਪੁਰਖੇ ਤਮ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਉ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਹੁਈ। ਜੇ ਅਵਿਦਿਆ
 ਪਰਮਾਰਥ ਤੋਂ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਅਸਤ ਹੈ ਸੋ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਹੈ। ਜੇ ਕਛੁ ਜਾਨੇ ਜੋਗ ਹੈ ਸੋ ਤਿ
 ਸ ਜਾਣਿ ਅਧੈ। ਇਸ ਵਿਖੈ ਸੰਸਾਰ ਨਹੀ। ਜਿ ਬਲਗਤੁ ਸਰੂਪ ਵਿਖੈ ਜਾਗੀ ਨਹੀ। ਤਬ
 ਲਗ ਮੋਹ ਬਚਨ ਹੁ ਬਿਖੈ ਅਸਤਿ ਕਬੁਧ ਤੋਹ। ਅਰ ਬਡੇ ਨਿਸਚੈ ਕਉ ਧਾਗਾ ਜੇ ਅਵਿ
 ਦਿਆ ਨਾ ਸਰੂਪ ਹੈ ਤੋ ਨਹੀ। ਜੇ ਤੀ ਕਛੁ ਜਗਤ ਫਿਸਤਾ ਸਤੀ ਹੈ ਸੋ ਮਨ ਕਾ ਮਨ ਨਹੁ ਪੈ।
 ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਉ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਹੁਆ। ਸੋ ਪੁਰਖ ਸੇਖ ਭਾਗੀ ਤੋਤ ਹੈ। ਇਹ ਜੋ ਜ
 ਗਤ ਫਿਸਤਾ ਵਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ ਹੈ। ਮਨ ਕਾ ਫੁਰਲ ਰੂਪ। ਸੋ ਸਹਵ ਬ੍ਰਤ ਮਸਰੂਪ ਹੈ।

ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਜਿਸ ਕੇ ਅੰਤ ਹੋਇ ਸਥਿਤ ਹੋਆ ਸੋ ਭੀ ਮੋਖ ਭਾਗੀ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਗ ਜਿਸ ਕਉ ਚਰਾ
 ਚਰ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਵਨ ਸੋ ਬੰਧ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਪੰਖੀ ਜਾਲ ਵਿਖੇ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਹੋ
 ਗਮ ਜੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਸਤਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰ ਬਾਂਧੇ ਹੋਏ ਹੈ। ਸਰਬ ਜਗਤ ਸੁਖ
 ਨ ਭਾਂਤ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਜਿਸ ਕਉ ਅਸਤਿ ਬੁਧ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਸਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬੁਧ ਹੈ। ਸਿ
 ਅਸ ਕਤ ਹੋਇ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਵਿਖੇ ਭੁਬਤ ਨਹੀ। ਅਗ ਜਿਸ ਕਉ ਅਨਾਤ ਮਧਰਮ
 ਦੇ ਹੋਇ ਕ ਵਿਖੇ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਗੁਪਾ ਬਿਖੇ ਆਤਮ ਬੋਧ ਨਹੀ। ਸੋ ਹਰਖ ਸੇਕ ਅਪਦਾ ਕ
 ਉਪਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਗ ਜਿਸ ਕਉ ਸਗੁਪਾ ਵਿਖੇ ਸਗੁਪ ਬੋਧ ਹੈ। ਅਗ ਅਨਾਤ ਮਧਰਮ ਕ
 ਤਿਆਗਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਸੰਸਾਰ ਅਗਾਵਿ ਦਿਆ ਨਹੀ ਗਹਤੀ। ਵਿਕਾਰ ਦੇਖਾਤਿਸ ਕਉ
 ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤੇ। ਜੈ ਸੇ ਜਲ ਵਿਖੇ ਪੂੜ੍ਹ ਨਹੀ ਉਡਤੀ। ਤੈ ਸੇ ਤਿਸ ਮਾਤਾ ਪੁਰਖ ਕੇ
 ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਦੇਖ ਨਹੀ ਉਦੇਹੋਤੇ। ਜੋਗਿਆਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਜਗਤ
 ਕੇ ਸਬਦ ਅਰਥ ਕਾਹੰਗਾ ਨਹੀ ਚੜ੍ਹਤਾ। ਜੈ ਸੇ ਤੰਤ ਬਿਨਾ ਪਟ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਪਟ ਤੰਤ ਹੀ ਰੂਪ

ਹੈ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਬਿਨਾ ਜਗਤ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜਗਤ ਆਤਮਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਐਸੇ ਜਲ ਕਰ ਜੇ
 ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਖੇ ਵਰਤਤ ਹੈ। ਸੋ ਪੁਰਖ ਮਾਨਸੀ ਦੁਖ ਕੰਊ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਅਰਜੇ ਅ
 ਵਿਦਿਆ ਮਾਗਸੀ ਸਾਹ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਾਤ ਕਤ ਹੈ। ਸੋ ਆਤਮ ਤਤ ਕੰਊ ਪਾਇ ਨਹੀਂ ਸਕ
 ਤਾ। ਵਿਦਮਾਨ ਹੋਤਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਭਾਸਤਾ। ਜਬ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਅਵਿਦਿਆ
 ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਤਾ। ਐਰੁ ਕਰਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਸੋ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਅਰਥ ਵਿਚਾਰ
 ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਹੋਤਾ। ਜਿਸ ਕੰਊ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਤੁਆ। ਸੋ ਅਵਿਦਿਆ
 ਰੂਪ ਨਦੀ ਕੰਊ ਤਰ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਆਤਮ ਸਤ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਵਿਦਿਆ ਖੀਲੇ ਜਾਤੀ ਹੈ
 ॥ ਜਿਨ ਕੰਊ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੁਕੀ ਇਛਾ ਉਦੇ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਅਵਿਦਿ
 ਆ ਰੂਪ ਨਦੀ ਵਿਖੇ ਵਹਿ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ। ਇਹ ਅਵਿਦਿਆ ਜਾਂ ਤੇ ਉਪਜੀ ਹੈ। ਤ
 ਹਾਂ ਤੇ ਉਪਜ ਕਰ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਕੰਊ ਦੇਤੀ ਹੈ। ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਕੈ ਇਸ ਬਿਤ ਹੁਈ ਹੈ। ਅਰਤ ਤੁਪ
 ਦ ਕੰਊ ਇਸ ਅਛਾ ਦਿਲੀ ਅਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਇਹ ਨਿਬਿਚਾਰ ਹੁ। ਜੁ ਅਵਿਦਿਆ ਕਾਂ ਤੇ

ਉਪਜੀਐ। ਕਉਣ ਇਸ ਕਾ ਕਾਹਲੈ। ਆਇਤਿ ਆਦਿ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਭ੍ਰਮ ਮਤ ਕਰਹੁ। ਇ
ਹੀ ਬਿਚਾਰਹੁ ਜੋ ਇਹ ਨਾ ਸਕੈ ਸੇਧੀ ਤੀਐ। ਇਸ ਕੇ ਖੈ ਕਾ ਉਦਮ ਕਰਹੁ। ਜਬ ਇਹ ਨ
ਸ੍ਰੋਵੈਗੀ। ਤਬ ਇਸ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਭੀ ਜਾਣਲੇ ਵਹੁਗੇ। ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਪਜਤੀ
ਹੈ। ਅਗਇਹ ਇਸ ਕਾ ਸ੍ਰੁਪਤੀ। ਇਹ ਇਸ ਕਾ ਕਾਹਲੈ। ਅਗਇਹ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਹੇ
ਰਾਮ ਜੀ ਅਵਿਦਿਆ ਵਾਸਤ੍ਵ ਤੋਂ ਹੈ ਨਹੀ। ਅਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਪਤੀਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਵਿਚ
ਗਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਸ੍ਰੋਤ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਜਾਣੀ ਨਹੀ ਜਾਤੀ ਜੋ ਕਹਾਂ ਗਈ। ਜਬ ਸਰੂਪ ਵਿ
ਸਮਰਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਉਪਜ ਕਰ ਗਏ ਤੀਐ। ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਦਾ ਇਕ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ
ਤੇ ਬਲ ਕਰ ਕੈ ਇਸ ਕਾ ਨਾ ਸਕਰਹੁ। ਬਰੇ ਬਰੇ ਸੁਹਮੇਭੀ ਹੁਏ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਅਵਿ
ਦਿਆ ਵਿਆਕੁਲ ਕੀ ਆਏ। ਐਸਾ ਬੁਧ ਵਨ ਕੋ ਉਨਹੀ ਜਿਸ ਕਉ ਅਵਿਦਿਆ
ਵਿਆਕੁਲ ਨਹੀ ਕੀਆ। ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਹੋਗੁ ਕਾਮੁਲ ਹੈ। ਜਤਨ ਕਰ ਕੈ ਇਸ ਕ
ਐਖਧ ਕਰਹੁ। ਜਿਸ ਕਰ ਬਹੁਤ ਜਨਮ ਦੁਖ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਜੇਤੀ ਕਛੁ ਅਪਦਾ ਹੈ

ਤਿਨਕਾਇਤਾ ਅਧਿਸ਼੍ਠਾਤਾ ਸਾਖੀ ਹੈ। ਅਗਿਆਨ ਰੂਪਾ ਬ੍ਰਿਛਕੀ ਇਹ ਵਲੀ ਹੈ। ਅਨਰਥ
 ਰੂਪੀ ਅਰਥ ਰੂਪੀ ਜਨਨੀ ਹੈ। ਐਸੀ ਆਵਾਹਿਦ ਆਰੂਪ ਮਲਕ ਉਤੁਰ ਕਰਹੁ। ਮੇਰੇ
 ਅਪਦਾ ਤੁਖ ਕੇ ਦੇ ਲੇਹੀ ਹੈ। ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਮੇਰੇ ਉਪ ਜਾਇ ਕਰ ਜੀਵ ਹੁਕ ਉਦਿਆ ਕੁ
 ਲਕਰਤੀ ਹੈ। ਅਗਿਆਨ ਚੇ ਸਾਕ ਗਬਿਧੋ ਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਆਵਾਹਿਦ ਆਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਸ
 ਮੁਝ ਕੇ ਪਾਗ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁਗੇ। ਤਬ ਸਾਂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ॥੪੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇ
 ਸ਼ਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਆਵਾਹਿਦ ਆਕਾਸ਼ ਨਾਮ ਸਾਗਰ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸ਼੍ਠ ਵਾਚ॥ ॥
 ॥ ਹੇ ਮਾਜੀ ਆਵਾਹਿਦ ਆਰੂਪ ਰੋਗ ਕਉ ਕਟ ਕਰਿ ਸਾਂਤ ਰੂਪਾਇ ਸਾਖਿ ਤੋਤ ਹੈ। ਅਰ
 ਵਿਚਾਹੇ ਤੁਕ ਰਿਦੇ ਖੇਤੇ ਇਹ ਨ ਸੁਰਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਪਕਾ ਅਉਖਧ
 ਸੁਲਾ। ਜੀਵ ਜਾਤ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰ ਮੈ ਤੁਸੁ ਕਉ ਕਰ ਲੇਲਾ ਗਾਥਾ। ਸਾਂਤ ਕਰਾ ਜਸ ਆ
 ਦਿਕ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਬਿਚਾਰ ਲੇਕੇ ਅਰਥ ਮੈ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਆਥਾ। ਸੋ ਅਬ ਸੁਲਾ ਜੋਤਤ
 ਆਸਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਸੋ ਸਰਬ ਵਿਆਪੀ ਨਿਗਮੈ ਚੈਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਨੇ

ਕਾ

ਤੈਥੋਂ ਆਦਿ ਅੰਤ ਤੇ ਹੁਤ ਭੁਮ ਸੋ ਜੀ ਨ ਚੈ ਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਜੋ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਤ
 ਥਾ ਚਿਤ ਕਲਾ ਜਗਤ ਕੋ ਚੈ ਤ ਦੇ ਲਾਗਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਭ ਮੁਖ ਜਲ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਵੁਵਤ
 ਕਰ ਕੈ ਤੰ ਗਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਦੀ ਪਕਵਤ ਤੇ ਜ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਚੈ ਤੰ ਨਾਂ। ਸੋ ਚਿਤ ਕਲਾ ਕ
 ਹ ਜਗਤ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਥੰਤ ਤੰ ਗ ਵਿਖੇ ਜਲ ਤੋਂ ਇਤ ਹ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਤੈ ਸੇ
 ਸਹਦ ਸਕਤ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਇਤ ਹ ਚਿਤ ਕਲਾ ਰੂਪ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਭੀ ਅਭੇ
 ਦ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਅਕਾਸ ਇਸਾ ਥਿਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਸਕਤਿ
 ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਨਦੀ ਵਿਖੇ ਵਾਇਕੇ ਸਜੋ ਗਤੋਂ ਤੰ ਗ ਉਠਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕਲਾ
 ਸੋ ਦ੍ਰਿਸ ਜਗਤ ਹੋਤ ਹੈ। ਐ ਸੇ ਭੀ ਨਹੀ ਆਤਮਾ ਅਵੈਤ ਹੈ। ਸੁਤ ਹਿਤਿ ਸਾ ਵਿਖੇ ਚਿਤ
 ਕਲਾ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਆਵਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਵਾਇ ਵਿਖੇ ਕਾਰਣ ਬਿਨਾ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਆ
 ਵਤ ਹੈ। ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਅਸ ਪੰਦਰੂਪ ਵਾਇਕੇ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਬ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬ
 ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਅਸ ਪੰਦਰੂਪ ਹੋਤੀ ਤਬ ਅਲਖ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਕਲਾ ਫੁਰਤੀ ਹੈ।

ਤਬਲਖਣੇ ਵਿਖੇ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਨਿਸਪੰਦੂਈ ਅਨਖੈ ਅਲਖ ਰੇਤੀ ਹੈ। ਸਬਦ ਕੀ ਗ
 ਮਨ ਹੋਤੀ। ਇਸਪੰਦਰ ਕਰੇ ਜਗਤ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤ
 ਰੰਗ ਚਕੁਰ ਤੇ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਚੈਤਨ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕਲਾ ਫੁਰਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਮੁ
 ਕਤ ਮਾਲ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਸੇ ਹੈ ਨਹੀ। ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੁ ਵਸਤੂ ਤੇ ਹੈ ਨਹੀ।
 ਇਸਪੰਦਰ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਕਛੁ ਭੁਖ ਭੁਖੁਤ ਤੇ ਇਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਕਛੁ ਨ
 ਹੀ। ਪਰ ਭਿੰਨ ਕੀ ਨਿਆਈ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਲਖ ਮੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੇਟਰ ਵ ਵਿਖੇ ਇ
 ਸਥਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਸਕਤ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਦੇਸ ਕਾਲਾ ਕ੍ਰਿਆ ਦੁਬਕੈ ਜੈ
 ਸੇ ਜੈ ਸੇ ਚੈਤਨੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਤੈ ਸੇ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਆਗੇ ਨਾਮ ਸੰਧਿ ਆਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਪਲੇ ਸ
 ਰੂਪ ਕੈ ਵਿਸਮ ਗਣ ਕਰੇ ਦਿਸ ਸਾਥ ਤਨ ਮੈ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੇਤੀ ਸਰੂਪ ਤੇ ਵਿਤਰੇ ਕਨਹੀ
 ਹੋਤੀ। ਪਰ ਵਿਤਰੇ ਕੀ ਨਿਆਈ ਭਾਵ ਨਹੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਭਿੰਨ ਨ
 ਹੀ। ਸਰੂਪ ਤੇ ਭੁਖ ਨ ਭਿੰਨ ਨਹੀ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਸਕਤ ਆਤਮਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ। ਪਰ ਅਪਲੇ

ਅਨੰਤਸੁਭਾਵਕੈ ਵਿਸਮਰਣਕਰਕੇ ਦੇਸਕਾਲਕ੍ਰਿਆਵ੍ਥਕੇਤੇਦਮਾਨਤੀਐ। ਸੰਕਲ
 ਪਕੀਓਰੁਧਾਵੇਲੇਕਰਕਲਾਨਾਭਾਵਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਐ। ਵਿਕਲਪਕਲਾਨਾਂਕਗਚਿਤ
 ਸਕਤਖੇਤ੍ਰਗਰੂਪਹੋਤੀਐ। ਅਰਸਗੀਰਕਾਮਖੇਤ੍ਰਹੋਤੀਐ। ਸਗੀਰਕੈ ਅੰਤਰਬਾਹਜ
 ਜਾਨਲੇਤੇਖੇਤ੍ਰਗਾਨਮਹੋਤੀਐ। ਸੇਖੇਤ੍ਰਗਾਅੰਤਰਾਵਕੀਵਾਸਨਾਕਰਤੀਐ। ਤਿਸਅੰਤਰੇ
 ਕਹਲੇਸੈਆਤਮਾਤੇਇਤਗਚਿਤਕਲਾਅੰਕਗਰੂਪਧਾਰਤੀਐ। ਬਹੁਤ੍ਵਅੰਕਗਮੇ
 ਨਿਸਚੇਕਲਾਨਹੋਤੀਐ। ਤਿਸਕਾਨਾਮਬੁਧਹੋਤੀਐ। ਜਬਅੰਤਰਾਵਨਿਸਚੇਮਨਸੰਕ
 ਲਪਕਲਾਨਹੋਤੀਐ। ਤਿਸਕਾਨਾਮਮਨਹੋਤੀਐ। ਉਧੀਚਿਤਕਲਾਮਨਭਾਵਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਤੀਐ। ਜਬਮਨਸੰਘਨਵਿਕਲਪਉਠਤੇਐ। ਸਬਦਸਪਰਸਰੂਪਰਸਗੰਧਕੀਭਾਵ
 ਨਾਕਗਣਿਤੀਆਂਠੁਰਾਵਤੀਆਂਐ। ਬਹੁਤ੍ਵਸਤਪਾਦਪ੍ਰਲਮਜੁਗਤਦੇਹਭਾਸਿਅ
 ਵਤੀਐ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜਗਤਵਿਖੇਦੇਹਕੈ ਪਾਇਕਰਜਨਮਅਗਮਿਤਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤ
 ਐ। ਵਾਸਨਾਸਾਥਬਾਂਧਾਧੁਆਜੀਵਤੁਖੈ ਕੇਸੰਬੁਧਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਐ। ਕਿਰਮੇਕਰ

ਕੈ ਓਤ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਜੈ ਸੇ ਕਰਮ ਕਰਤੈ ਤੈ ਸੇ ਆਕਾਰ ਕੈ ਧਾਰਤੈ। ਜੈ
 ਸੇ ਸਮੇ ਪਾਇ ਕਰ ਠਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਅਨ ਬਾਨੀ ਹੋਤਾ। ਸਗੁਪ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਦਿ ਕਰ ਕੇ ਜੀ
 ਵਤੈ ਸੇ ਦ੍ਰਿਸ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਆਪ ਕੈ ਆਕਾਰ ਜ ਕਾਰ ਲਮਾਨਤੈ। ਅਹਿ ਕਾਰ
 ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਨਿਸਚੇ ਬ੍ਰਿਤ ਕਰ ਬੁਧਿ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਸੰਕਲਪ
 ਕਰ ਸੰਜੁਗਤ ਮਨ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਸੋਮਨ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰ ਇਸ
 ਬਿਤ ਹੋਤੈ। ਅਪਣਾ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਭੂਲ ਜਾਤੈ। ਪਗ ਛਿਨ ਭਾਵ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਲਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਿ
 ਤ ਮੇ ਗੀ ਵਿਵਛੇਦ ਭਾਵ ਪਾਵਤੈ। ਤਬ ਇਛਾ ਮੇਹਾ ਦਿਕਸ ਕਤ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ।
 ਜੈ ਸੇ ਮਦਨ ਕਰਮਾਤੋਂ ਬ੍ਰਿਖ ਭਕੈ ਗਊ ਅਨਮਿਲਤੀ। ਤੈ ਸੇ ਸਰਵ ਅਪਦਾ ਦੁਖ
 ਇਸ ਕੈ ਅਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਨਦੀਆਂ ਅਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੀ ਅੰਧੈ।
 ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਹਿ ਕਾਰ ਅਪਣੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਅਪਹੀ ਬੰਧਨ ਪਾਵਤੈ। ਜੈ ਸੇ ਘੁਗਾਇਲ
 ਅਪਣੇ ਇਸ ਬਾਨ ਕੈ ਗਚਿ ਕਰ ਅਪਹੀ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨ ਹੋਤੈ। ਬਡਾ ਖੇਦ ਹੈ ਜੈ ਅਪਹੀ

ਸੰਕਲਪਕਰਦਿਸਕੈ ਰਚਤਾਏ। ਬਹੁਕਦੇਹਵਿਖੇਆਸਾਕਰਤਾਏ। ਤਾਂਤੇਆਪਹੀਦੁ
ਖੀਹੋਤਾਏ। ਅੰਤਰਤੇਤਪਤਾਹੁਤਾਏ। ਆਪਕੈ ਬੰਧਾਇਮਨਕਰਸੰਸਾਰਜੰਗਲਾਵਿਖੇ
ਅਵਿਦਿਆਰੂਪਆਸਾਕੈ ਲੀਏਫਿਰਤਾਏ। ਅਪਲੇਸੰਕਲਪਕਰਕਲਪਤਤਨਮਾ
ਤਾਦੇਹੁਈਏ। ਤਿਸਵਿਖੇਅਹੰਪ੍ਰਤੀਤਹੋਤਾਏ। ਜੈਸੇਜਲਾਵਿਖੇਤਰੰਗਹੋਤਾਏ। ਤੈਸੇਦੇ
ਹਾਦਿਕਉਦੇਹੁਈਏ। ਤਿਨਸਾਥਬਾਂਧਾਹੁਆਪਤਾਦੁਖਪਾਵਤਾਏ। ਜੈਸੇਸਿੰਘਸੰਗਲੇ
ਸਾਥਬਾਂਧਾਜਾਵੈ। ਤੈਸੇਬਾਂਧਾਏ। ਏਕਸ੍ਵਰੂਪਏ। ਸੋਈਫੁਰਲੇਕੇਵਸਤੇਨਾਭਾਵਕੈ
ਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਏ। ਕਹੂੰਮਨਕਹੂੰਬੁਧਕਹੂੰਅੰਕਾਰਕਹੂੰਗਿਆਨਕਹੂੰਕ੍ਰਿਆਕਹੂੰਪੁਰਿਖ
ਕਾਕਹੂੰਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਕਹੂੰਮਾਇਆਕਹੂੰਕਰਮਕਹੂੰਵਿਦਿਆਕਹੂੰਅਵਿਦਿਆਕਹੂੰਇਛਾਕ
ਰਕਹੀਤਾਏ। ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜੀਵਚਿਤਕਾਰਅਨੇਕਭ੍ਰਮਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਏ।
ਤਿਸਨਾਰੂਪੀਸੋਕਰੋਗਕਰਦੁਖਪਾਵਤਾਏ। ਤੁਮਜਤਨਕਰਕੇਇਸਕਉਤਰੋ। ਜਗਮ
ਹਲਾਆਦਿਕਜੋਵਿਕਾਰਏ। ਅਹਸੰਸਾਰਕੀਭਾਵਨਾਏ। ਸੋਇਸਕਉਨਸ੍ਵਕਰਤੀਏ।

ਇਹ ਭਲਾ ਹੈ ਗਿਹ ਦ ਕਰੀ ਐ ॥ ਇਹ ਬੁਰਾ ਹੈ ਤਿਆਗ ਲੇ ਜੋਗ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਰ ਗਿਮਿਆ
 ਅਵਿਦਿਆ ਕੇ ਰੰਗ ਸਾਥ ਰੰਜਤ ਭਯਾ ਹੈ ॥ ਇਛਾ ਕਰ ਲੇ ਸੈ ਇਸ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਸੁਕਚ ਗਇ
 ਆਇ ॥ ਕਰ ਮਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਸੈ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਬਿਛ ਬਚਤਾ ਗਇ ਆਇ ॥ ਅਪਣਾ ਵਾਸਤੁ
 ਸਰੂਪ ਵਿਸਮਰ ਲਭਾ ਹੈ ॥ ਕਲਨਾ ਕਰ ਆਪ ਕੋ ਮਲ ਨ ਜਾਣਤ ਭਇ ਆਇ ॥ ਅਵਿ
 ਦਿਆ ਕੇ ਸੰਜੋਗ ਕਰਨ ਹਕੋ ਕੋ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ ਪਰਬਤ ਕੇ ਨੀ
 ਚੇਦ ਬਿਆਗਾਇ ਆਇ ॥ ਆਤਮ ਪਦ ਕੀ ਓਹ ਊਠ ਲੇ ਕੋ ਸਮਰਥ ਨ ਹੋਤਾ ॥ ਸੰਸਾਰ
 ਰੂਪ ਵਿਖਾ ਬਿਖਾਇ ॥ ਜਗ ਮਰਲ ਰੂਪ ਸਾਖਾ ਕਰ ਬਢ ਗਇ ਆਇ ॥ ਆਸਾ ਰੂਪ ਠਾਂਸੀ
 ਸਾਥ ਬਾਂਧੇ ਧੁਏ ਜੀਵ ਪੜੇ ਭਟਕ ਤੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕਰ ਚਿੰਤਾ ਰੂਪ ਅਗਨ ਵਿਖੇ ਜਲ ਤੇ ਹੈ ॥
 ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਸਰਪ ਜੀਵੈ ਕੋ ਚਰਬਨ ਕੀ ਆਇ ॥ ਕਾਮ ਰੂਪ ਅੰਧ ਨੇ ਇਸ ਕੋ ਨਾਸ ਕੀ ਆ
 ਏ ॥ ਅਪਣੀ ਵਾਸਤੁ ਸਤਾਇ ਸਕੈ ॥ ਵਿਸਮਰ ਲਭ ਈ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਹਰ ਲਾਅਪ ਲੇ ਬੁਥ
 ਸੰਬੁਧ ਤੇ ਭੁਲਾ ਸੇ ਕਰ ਦੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਤੰਗ ਦੀ ਪਕਰੀ ਸਿਖਾ ਮੇਂ ਜਲ ਮਰਤਾ ਹੈ ॥

104

ਜੈਸੇ ਮੂਲ ਤੇ ਕਾਟਾ ਕਮਲ ਮਲ ਨ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਤੈਸੇ ਆਸਾ ਕਰੁ ਖੁਤੁ ਤੁਆ
ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋ ਕਰ ਪੜਾ ਦੁਖ ਪਾਵਤੈ। ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਮੂੜ ਵਿਖ ਕੈ ਸੁਖ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕਰ ਭਖ
ਲਕਰੇ। ਤਿਉ ਦੁਖ ਪਾਵਤੈ। ਤੈਸੇ ਇਸ ਕੈ ਭੋਗ ਵਿਖੇ ਮਿਤ ਬੁਧੁ ਈਯੈ। ਪਰਿਤੁ ਇਸ ਕੇ
ਪਰਮ ਸਤ੍ਰੈ। ਇਸ ਕੈ ਚਿਨ ਮਤ ਕਰ ਕੈ ਮੂਰ ਛਾਕ ਰਤੇ। ਬਡੇ ਦੁਖ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤੇ।
ਜੈਸੇ ਬਾਂਧਾ ਤੁਆ ਪਿੰਨੇ ਗੇ ਵਿਖੇ ਦੁਖ ਪਾਵਤੈ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਦੁਖ ਪਾਵਤੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇ
ਸ ਕੈ ਤਰ੍ਹੇ। ਇਹ ਜਗਤ ਜਲ ਅਸੰਤੈ। ਗੰਧਿਰ ਬਨ ਗਰਵਤ ਸੁੰਨੈ। ਇਸ ਕੀ ਇ
ਛਾ ਅਨਰਥ ਕਾ ਕਾਹਲੈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਮਤ ਰੁਥੈ। ਜੈਸੇ ਹਮਤੀ ਕੀਚ
ਸੇ ਅਪਣੇ ਬਲ ਕਰ ਨਿਕਸਤੈ। ਤੈਸੇ ਅਪਣਾ ਉਧਾਰ ਕਰੈ। ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਟੇਭੇ ਵਿਖੇ
ਮਨ ਰੂਪ ਬੈਲਾ ਮਗਨ ਹੋ ਗਇਆ। ਤਿਸ ਕਰ ਅੰਗ ਜੀਰਣ ਹੋ ਗਏ। ਅਭਿਆਸ ਅ
ਰਵੈ ਗਗਨ ਰੂਪ ਬਲ ਕਰ ਇਸ ਕੈ ਨਿਕਸੈ। ਅਪਣਾ ਉਧਾਰ ਕਰੈ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੈ
ਉਪਦੇਸ਼ ਮਨ ਉਪਰ ਭੀ ਦਇਆ ਨਹੀ ਉਪਜਤੀ। ਜੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਤੇ ਨਿਕਸੇ। ਸੋ ਮਨੁ

॥੪੨॥

ਖਕਾ ਆਕਰ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਰਾਕਸ ਹੈ ॥ ਤੰਤੋ ਤੁਮ ਉਪਰੋ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕ
 ਰਣੇ ਜੀਵਾ ਵਤਰ ਨਾਮ ਸਹਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸਥੋ ਵਾਚ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾ
 ਰ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਸਤਾ ਤੇ ਫੁਰਕ ਰਸੰਸਾ ਰਕੀਭਾ ਵਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਸੰਖਿ ਕਛੁ ਕ
 ਰੀਨ ਜੀ ਜਾਤੀ ॥ ਕੇਈ ਪੁਰਬ ਉਪਜੇ ਹੈ ॥ ਕੇਈ ਅਬ ਉਪਜੇ ਹੈ ॥ ਅਬ ਲਗ ਉਪਜੇ
 ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਣੁ ਗਲੇ ਸੰਜਲ ਕਾ ਲਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਤਾ ਸੰਜੀਵ
 ਫੁਰਤੇ ਹੈ ॥ ਅਪਲੀ ਵਾਸਨਾ ਕਰ ਬਾਂਧੇ ਪਵੇ ਭਟਕਤੇ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਿਸ਼ਨੁ ਏਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ
 ਦਸਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਚਿਤਾ ਕਰ ਕੈ ਦੀਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਦਸੈ ਦਿਸਾ ਜਲ ਬਲਾ ਵਿ
 ਖੇ ਪਵੇ ਭ੍ਰਮਤੇ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਤੇਂਤਰੰਗ ਉਪਜ ਕਰਨ ਸੁਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਨਮ ਮਰਣ
 ਪਾਵਤੇ ਹੈ ॥ ਕਈ ਅਹੁਕ ਉਪਿਥ ਮਹੁ ਅਹੈ ॥ ਕਈ ਅਹੁਕ ਉਸਤ ਜਨਮ ਹੁਏ ਹੈ ॥ ਕ
 ਈ ਅਹੁਕ ਉਸੰਖ ਜਨਮ ਹੁਏ ਹੈ ॥ ਕਈ ਅਗੋਂ ਵਤਿਗੇ ॥ ਕਈ ਅਬ ਹੋਂ ਵਤਿਗੇ ॥
 ਕਈ ਹੋਂ ਇਕ ਗਮਿਟ ਗਏ ਹੈ ॥ ਕਈ ਅਨੇਕ ਕਲਪ ਹੁ ਪ੍ਰਜੰਤ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈ ਪਵੇ ਭ

ਜਨਮ

ਟਕਹਿਗੋ॥ ਅਬਕੇਈਜਗਵਿਖੈਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਕੇਈਮੋਹਦੁਖਕਰਨਸੁਤਏਹੈ॥ ਕੇ
ਈਅਲਪਵਪੁਰੇਇਕਗਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਕੇਈਅਤਿਤਅਨੰਦੀਤੁਏਹੈ॥ ਕੇਈਸੁਗਜ
ਵਤਉਦਤਗੁਪਹੈ॥ ਕੇਈਕਿਨਰਕੇਈਵਿਦਿਆਪਰਗੁਪੇਇਕਗਇਸਥਿਤਏਹੈ॥
ਕੇਈਯਖਬੈਤਾਲਸਰਪਾਦਿਕਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਕੇਈਤਿਲਅੰਊਖਧੀਪਤਫੁਲਪੇਤ
ਮੂਲਕਉਪ੍ਰਾਪਤਏਹੈ॥ ਕੇਈਲਤਾਗੁਛੇਪਾਖਾਲਸਿਖਰਤੁਏਹੈ॥ ਕੇਈਕਦੰਬਤ
ਲਤਮਾਲਾਬ੍ਰਿਛਤੁਏਹੈ॥ ਕੇਈਮੰਡਲੇਸੂਰਚਕਵਰਤੀਤੁਏਭ੍ਰਮਤੇਹੈ॥ ਕੇਈਮੁਨੀਸੁ
ਰਮਉਨਪਦਵਿਖੈਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਕੇਈਕ੍ਰਿਮਕੀਟਪਧੀਲਕਾਦਿਕਗੁਪਹੈ॥ ਕੇਈ
ਸਿੰਘਮ੍ਰਿਗਘੋੜੇਖਚਰਗਰਧਪਬੈਲਾਦਿਕਪਸੁਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਕੇਈਸਾਰਸਚ
ਕਵਾਕੇਕਲਾਦਿਕਪੀਖੀਉਇਕਗਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਕੇਈਕਮਲਕਲੀਕੋਮਦਸੁਗੰ
ਧਾਦਿਕਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਕੇਈਅਪਦਾਕਰਦੁਖੀਹੈ॥ ਕੇਈਸੀਪਦਾਵਾਨਹੈ॥ ਕੇਈਸੂਰ
ਗਵਿਖੈਕੇਈਨਰਕਵਿਖੈਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਕੇਈਨਿਖਤਚਕ੍ਰਕੋਉਅਕਾਸਵਉਸੁਗਜ

ਕੀਆਂਕਿਰਣਾਵਿਖੋਂਕੋਊਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਆਂਕਿਰਣਾਸਵਿਖੋਇਸਥਿਤਹੈ। ਸ੍ਵਾ
ਦਲੇਤਹੈ। ਕੋਊਜੀਵਨਮੁਕਤਹੈ। ਕੇਈਅਗਿਆਨਕਹਧੜੇਭ੍ਰਮਤੇਹੈ। ਕੇਈਕ
ਲਿਆਲੁਭਾਗੀਚਿਰਪ੍ਰਜੰਤਭੋਗਹੁਕਉਭੋਗਤੇਹੈ। ਕੇਈਪਰਮਾਤਮਾਵਿਖੈਪਰਣ
ਮਗਏਹੈ। ਕੇਈਅਲਪਕਾਲਾਵਿਖੈਸੀਘ੍ਰੀਆਤਮਤਤਵਿਖੈਲੈਭਏਹੈ। ਕੇਈ
ਚਿਰਕਾਲਕਰਜੀਵਨਮੁਕਤਹੈਵੈਠਿਗੇ। ਕੇਈਮੁਕਤਰਭਾਵਨਹੀਕਰਤੇਹੈ। ਸੋ
ਆਤਮਾਹੀਵਿਖੈਪੜੇਭ੍ਰਮਤੇਹੈ। ਕੇਈਮ੍ਰਿਤਹੈਇਕਗਇਸੀਜਗਤਵਿਖੈਉਪਜਤੇ
ਹੈ। ਕੇਈਅੰਗੁਜਗਤਵਿਖੈਜਾਇਇਸਥਿਤਹੈਤੇਹੈ। ਕੇਈਨਈਹਾਂਉਪਜਤੇਹੈ। ਨਉ
ਹਾਂਉਪਜਤੇਹੈ। ਆਤਮਤਤਵਿਖੈਲੈਤੇਹੈ। ਕੇਈਮੰਦ੍ਰਾਚਲਸੁਮੇਗਾਦਿਕਪਰ
ਬਤਹੈਇਕਗਇਸਥਿਤਹੈਤੇਹੈ। ਕੇਈਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਪ੍ਰਤਸਮੁਦ੍ਰਈਖਰਸਜਲ
ਆਦਿਕਸਮੁਦ੍ਰਹੁਏਹੈ। ਕੇਈਨਦੀਆਂਤੜਕਭਏਹੈ। ਕੇਈਇਸਤ੍ਰੀਰੂਪਸੁੰਦਰ
ਮੁਹਤਹੁਏਹੈ। ਕੇਈਪੁਰਖਾਕਾਰਕੇਈਮੁਕਤਿਪੁੰਸਕਰੂਪ। ਕੇਈਪ੍ਰਬੁਧਿਮਾਤਿ। ਕੇ

ਈਅਤੰਤਮੁਤ੍ਰੁਏ। ਕੇਈਅਗਿਆਨੀਕੇਈਗਿਆਨਵੰਨਾ। ਕੇਈਵਿਖਪਤਿ। ਕੇਈ
ਸਮਾਧਿਖੇਇਸਥਿਤੈ। ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਸੀਵਅਪਣੀਵਸਨਾਕਰਬਾਂਧੇਤੁਏਪੜੇ
ਤੁਮਤੇਹੈ। ਸੰਸਾਰਕੀਭਾਵਨਾਕਰਕੈਜਗਤਵਿਖੈਕਬਹੁਅਧਿਕਉਕਬਹੁਉਗਧਕ
ਉਜਾਤੇਹੈ। ਕਾਮਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕਦੁਖਹੁਕਰਪੀੜਾਪਾਵਤੇਹੈ। ਕਰਮਹੁਕਰਪੜੇਤੁਮਤੇਹੈ
ਅਨੇਕਆਸਾਹੁਪਛਾਂਸਹੁਸਾਥਿਬਾਂਧੇਤੁਏਦੇਹਕਉਠਾਈਠਿਗਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਭਰ
ਬਾਹੀਤਰਕੈਉਠਾਈਠਿਗਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਕੇਈਮਨੁਖਸਗੀਰਤੇਬਹੁਤਮਨੁਖਸਗੀਰਧਾਰਤੇ
ਹੈ। ਬਹੁਤਬਿਖਤੇਬਿਖਤੇਹੈ। ਕੇਈਅਉਰਤੇਅੰਗਸਗੀਰਧਾਰਤੇਹੈ। ਇਸੀਪ੍ਰਕ
ਰਆਤਮਹੁਪਕਉਭੁਲਾਇਕਰਦੇਹਸਾਥਮਿਲਲੇਸੇਵਾਸਨਾਹੁਪਕਰਮਕਰਤੇ
ਹੈ। ਤਿਸਕੈਅਨੁਸਾਰਅਹਪਉਗਧਮਾਧਿਵਿਖੈਤੁਮਤੇਹੈ। ਜਿਨਕਉਆਤਮਬੋਧਹੁ
ਅਹੈ। ਸੋਪੁਰਖਕਾਇਆਲਹੁਪੈ। ਅੰਗੁਸਭਦੁਖੀਆਇਆਹੁਪਸੰਸਾਰਵਿਖੈਮੈ
ਤਤਭਏਹੈ। ਇਹਸੰਸਾਰਚਨਾਇੰਦ੍ਰਜਾਲਕੀਨਿਆਈਹੈ। ਜਬਲਗਾਅਪਣੇਅ।

ਨੰਦਸੁਰੂਪਕਉਨੀਪਾਇਆਸਾਖਿਤਕਾਗਨੀਭਯਾਤਬਲਗਸੰਸਾਗਵਿਖੇ
 ਭ੍ਰਮਤਾਹੈ। ਜਿਸਪੁਰਖਅਪਲੇਸਰੂਪਕਉਜਾਇਆਹੈ। ਅਗਤਿਆਗਨੀਕਰ
 ਤਾ। ਵਾਰੰਵਾਰਸੰਸਾਰਕੇਪਦਰਬਜੁਤੇਰਹਤਅਤਮਕੀਓਰੁਪਾਵਤਹੈ। ਸੇਸਮੇਪਾ
 ਇਕਰਆਤਮਪਦ੍ਰਪਤਹੈਗਾ। ਬਹੁਜਨਮਨਪਾਵੈਗਾ। ਕੇਈਪੁਰਖਅਨੇ
 ਕਜਨਮੰਗੁਕਉਤੇਗਤੇਗਕਰਗਿਆਨਕਰਅਥਵਾਤਪਕਰਬ੍ਰਹਮਾਕੇਲੋਕਕਉਪੁ
 ਪਤਹੋਤੇਹੈ। ਬਹੁਪਰਮਪਦਪਾਵਤੇਹੈ। ਕੇਈਸਹਸ੍ਰਜਨਮਭੇਗਤੇਗਕਰਬਹੁਕਿ
 ਸੰਸਾਰਵਿਖੈਪ੍ਰਪਤਹੋਤੇਹੈ। ਕੇਈਬੁਧਵਾਨਵਿਵੇਕਕਉਤੀਪ੍ਰਪਤਹੋਤੇਹੈ। ਬਹੁਕਿ
 ਸੰਸਾਰਵਿਖੈਪ੍ਰਪਤਹੋਤੇਹੈ। ਅਰਥਇਹੁਪਰਖਗਿਆਨਕਉਪਾਇਕਰਬਹੁਕਿਸੰ
 ਸਾਰੀਹੋਤੇਹੈ। ਕੇਈਇੰਦ੍ਰਪਦਪਾਇਕਰਤੁਛਬੁਧਸਿਉਬਹੁਕਿਤਿਗਯਕਪਸੁਜੇ
 ਨਿਕਉਪਾਵਤੇਹੈ। ਬਹੁਕਿਮਾਨੁਖਆਕਾਰਕਉਪਾਗਤੇਹੈ। ਕੇਈਮਹਾਂਬੁਧਵਾਨਬ੍ਰਹ
 ਮਪਦਤੇਉਪਜਕਰਤਿਸੀਜਨਮਾਵਿਖੈਬ੍ਰਹਮਤਤੁਕਪ੍ਰਪਤਹੋਤੇਹੈ। ਕੇਈਬੇਵੇਜਨ

ਮੰਤ੍ਰਕਰਪਾਪਤਰੇਤੈ। ਕੇਈਏਕਜਨਮਕਰਕੈਅੰਗੁਥੁਮਾਂਡਕਉਪਾਪਤਰੇਤੈ। ਕੇ
ਈਇਸੀਵਿਖੋ। ਕੇਈਦੇਵਤਾਤੋਪਸੁਜਨਮਪਾਵਤੇ। ਪਸੁਤੋਦੇਵਤਾਤੋਜਾਤੇ। ਕੇ
ਈਨਗੋਜਾਤੇ। ਜੈਸੀਜੈਸੀਵਾਸਨਾਤੀ। ਤੈਸਾਰੂਪਾਤੋ। ਜੈਸੇਇਜ
ਗਤਵਿਸਤਾਰੂਪਾ। ਤੈਸੇਅਨੇਕਜਗਤੈ। ਕੇਈਸੰਮਾਨਰੂਪਾ। ਕੇਈਵਿਲਖ
ਣਆਕਾਰੈ। ਕੇਈਗੁਣੈ। ਕੇਈਰੇਵਤਿਗੋ। ਵਿਚਿਤ੍ਰਰੂਪਾਸ੍ਰਿਸ੍ਟਉਪਜਤੀ। ਅ
ਗਮਿਤੀ। ਕੇਈਗੰਧਰਬਭਵਕੇਈਯਖਦੇਵਤਾਦਿਕਭਾਵਕਉਪਾਪਤਤੈ।
ਜੈਸੇਇਸਜਗਤਵਿਖੇਜੀਵਦਿਵਭਾਰਕਰਤੇ। ਤੈਸੇਅੰਗੁਜਗਤਗੁਣਿਖੈਕਰਤੇ।
ਆਕਾਰਵਿਲਖਣੈ। ਅਪਣੇਸੁਭਾਵਕੇਵਸਗੁਣੇਜਨਮਮਰਣਕਉਪਾਵਤੇ।
ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਸੰਤਰੰਗਉਪਜਤੇਮਿਟਤੇ। ਤੈਸੇਸ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਕੀਪ੍ਰਾਬ੍ਰਿਤਉਤਪਤਿਲੇ
ਪਈਰੇਤੀ। ਜਬਸੰਬਿਤਇਸਪੰਦਰੂਪਰੇਤੀ। ਤਬਉਪਜਤੇ। ਨਿਗਇਸ
ਪੰਦਰੇਤੀ। ਤਬਲੈਰੇਤੈ। ਜੈਸੇਦੀਪਕਾਪ੍ਰਕਾਸਲੈਰੇਤੈ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੀ

ਅੰਕਿਰਣਾਉਪਜਤਹੈ॥ ਤਪਤਲੇਸੇਕਲਕੇਨਿਕਸਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਅਗਨਤੇਚਿਨ
 ਗਾਏਨਿਕਸਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਕਾਲਤੇਰੁਤੀਨਿਕਸਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਅਗਨਤੇਚਿਨਗਾਂਉਪ
 ਜਤਹੈ॥ ਪੂਰਪੈਤੇਸੁਗੰਧਪ੍ਰਗਟਹੋਤੀਹੈ॥ ਸਮੁਦ੍ਰਤੇਤਰੰਗਉਪਜਤੇਹੈ॥ ਬਹੁਫਲੈ
 ਰੋਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਸਤੇਜੀਵਉਪਜਤੇਹੈ॥ ਬਹੁਫਤਿਸੀਵਿਖੇਲੈਰੋਤੇਹੈ॥ ਜੇ
 ਤੇਕਛੁਜੀਵੈਹੈ॥ ਸੇਸਰਬਸਮੇਕਰਕੇਅਪਲੇਪਦਵਿਖੇਲੈਰੋਵਤਿਗੋ॥ ਸਰੂਪਤੇ
 ਇਨਕਾਉਪਜਣਾਤੀਮਿਥਿਅਹੈ॥ ਇਸਥਿਤਅਰਬੰਧਨਭੀਮਿਥਿਅਹੈ॥ ਨਸ੍ਰ
 ਰੋਣਾਭੀਮਿਥਿਅਹੈ॥ ਤਿਲੋਕੀਰੂਪਮਹਾਂਮਾਇਆਮੋਹਕਰਉਪਜਤੇਨਾਸਰੋਤੇਹੈ॥
 ਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੈਤਰੰਗਗੁਣ॥ **ਇਤਿਸ੍ਰੀਜੀਵਦੀਚਘਸੰਸਥਾਨੋਪਦੇਸਨਮਸਰ**
ਗਠ॥ ਰਾਮੋਵਾਚ॥ ਹੇਭਗਵਨਇਸਕ੍ਰਮਕਰਜੀਵਆਤਮਸਰੂਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤ
 ਹੋ॥ ਬਹੁਫਲਅਸ੍ਯੁਕਰਪ੍ਰਗਟਦੇਹਪਿਜਗਇਸਕਉਕੈਸੇਪ੍ਰਾਪਤਭਇਅਹੈ॥ **ਸ੍ਰੀਦ**
ਸਿਸੋਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਮੈਪ੍ਰਿਥਮਹੀਤੁਏਕਉਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਰਕਹਾਏ॥ ਤੂੰਅਬਲਗ

108

੪੩॥

ਜਾਗ੍ਰਤਨੀਭਯਾਪੁਰਬਅਪਗਵਿਚਰਕਰਲੇਹੀਬੁਧਤੇਗੀਕਹਾਂਗਈਹੈ। ਜੇਤਾਕ
ਫੁਸਗੀਗਾਦਿਕਇਸਥਾਵਰਜੰਗਮਜਗਤਾਦਿਸੁਆਵਤਹੈ। ਸੇਸਰਵਅਭਾਸਮਾ
ਤਹੈ। ਸੁਪਨਕੀਨਿਆਈਉਠਹੈ। ਦੀਰਘਸੁਪਨਹੈ। ਮਿਥਿਆਭ੍ਰਮਕਰਭਾਸਤਹੈ। ਜੈ
ਸੇਆਕਾਸਵਿਖੇਤੁਸਹਾਚੰਦ੍ਰਮਾਭ੍ਰਮਮਾਤ੍ਰਹੈ। ਜੈਸੇਭ੍ਰਮਲੇਕਰਪਰਬਤਭ੍ਰਮਤੇ
ਭਾਸਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਜਗਤਅਗਿਆਨਕਰਭਾਸਤਹੈ। ਅਗਜਿਨਪੁਰਖਹੁਕੀਅਗਿਆਨ
ਨਿਦ੍ਰਾਨਸੁਹੁਈਹੈ। ਅਗਨਿਸਚੈਕਰਕੈਸੰਸਾਰਭਾਵਨਾਗਲਤਭਈਹੈ। ਸੇਪ੍ਰਬੁਧਚਿ
ਤਹੈ। ਸੰਸਾਰਕਉਸੁਪਨਰੂਪਦੇਖਤੇਹੈ। ਅਰੁਸੁਰੂਪਭਾਵਕਰਕੈਕਛੁਦੇਖਤੇਹੀਨ
ਹੀ। ਅਪਲੇਹੀਸੁਭਾਵਕਰਸੰਸਾਰਕਲਪਤਹੈ। ਇਹਜੀਵਸੰਸਾਰਸੇਖਤੇਪ੍ਰਿਥਮ
ਸਰਵਦਾਸਤਰੂਪਦੇਖਤੇਹੈ। ਤਿਨਕੀਸੰਸਾਰਭਾਵਨਾਸਤਨਹੀਹੋਤੀ। ਜਗਤਅਕ
ਰਸਰਬਦਾਅਪਲੇਅੰਤਰਕਲਪਤਹੈ। ਜੈਸੇਜਲਵਿਖੇਤਰੰਗਚੰਚਲਰੂਪਹੋਤੈ।
ਜੈਸੇਬੀਜਵਿਖੇਅੰਕੁਰਹੁਤਹੈ। ਅੰਕੁਰਕੇਅੰਤਰਪੜਹੋਤੈ। ਪੜਹੁਵਿਖੇਫੂਲਰ

ਹਤੇਐਂ। ਫੁਲੁ ਵਿਖੇ ਫਲ ਹਤੇਐਂ। ਤੈਸੇ ਕਲਾਨਾ ਰੂਪ ਦੇ ਹਮਨ ਫੁਲੇ ਵਿਖੇ ਹਤੇਐਂ।
 ਹੇਗਮਜੀ ਦੇ ਹਨੀ ਹੇਤੀ ਜਹਾਂ ਮਨ ਫੁਰਤਾਐ। ਤਬ ਉਹਾਂ ਹੀ ਦੇ ਹਰ ਚਲੇ ਤਾਐ। ਤੈਸੇ
 ਇਹ ਜਗਤ ਭੀ ਮਨ ਕਾਰ ਰਾਹੁ ਆਐ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰਿਤ ਕਾ ਕਾ ਪਿੰਡ ਚ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਹਿ ਆਘ
 ਟਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾਐ। ਤੈਸੇ ਮਨ ਕੇ ਫੁਰ ਲੇ ਕਰ ਦੇ ਹਬ ਲ ਜਾਤਾਐ। ਸਰ ਵ ਦੇ ਹਮਨ ਕੇ ਫੁਰ
 ਲੇ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤਾਐ। ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾਐ। ਸੇਸੰ ਕਲਾਪ ਮਾਤਾਐ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰਿ
 ਗਤਿ ਸਨਾ ਕਾ ਜਲ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੋਤਾਐ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਅਸਤਾਐ। ਜੈਸੇ ਬਾਲ ਕ
 ਕਉ ਅਪਲੇ ਪਛਾਵੇ ਵਿਖੇ ਬੈਤਾਲ ਭਾਸਤਾਐ। ਤਿਸ ਕਰ ਭੈ ਵਨ ਹੋਤਾਐ। ਤੈਸੇ ਜੀਵ
 ਕਉ ਅਪਲੇ ਸੰਕਲਪ ਫੁਰ ਲੇ ਕਰ ਦੇ ਹਾਦਿਕ ਭਾਸਤੇਐਂ। ਹੇਗਮਜੀ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰ ਕੇ ਆਦਿ
 ਵਿਖੇ ਜੋ ਸਗੀਰ ਉੱਪਤਿ ਭਯਾਐ। ਸੇ ਆਭਾਸ ਮਾਤ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਉਪਜ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਾ
 ਰੂਪ ਪਦ ਮਕੇ ਸਗਿਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤਾਐ। ਤਿਸ ਨੇ ਸੰਕਲਪ ਕੇ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਦਿਸਤਾ
 ਰਕੀ ਆਐ। ਜੈਸੇ ਸੰਕਲਪ ਪੁਗਇ ਸਿਥਤ ਹੋਵੇ ਤੈਸੇ ਇਸ ਥਿਤ ਕੀ ਆਐ। ਜੇਸਰ ਬ

ਪਸਕਰ

ਮਾਇਆ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਮਾਇਆ ਕੀ ਘਨਤਾ ਕਰ ਕੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਗਤ ਭਾਸਤ ਹੈ॥ ਸੁਰੂਪ ਤੇ ਹੈ ਕਛੁ
 ਨਹੀ॥ **ਰਾਮੋ ਵਾਚ**॥ ਜੇ ਭਗਵਨ ਆਦਿ ਜੀਵ ਜੇ ਮਨ ਛੁਗਲਾ ਰੂਪ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਵਿਸ
 ਥ੍ਰਾ ਮਾਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ ਤਭਾਇਆ॥ ਸੇ ਥ੍ਰਾ ਮਾ ਜੇ ਸੇ ਰੂਪ ਆ ਅਗ ਇਸ ਥਿਤ ਭਾਇ
 ਆ ਹੈ॥ ਸੇ ਮੁਣ ਕਉ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਕਰੇ॥ **ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸੇ ਵਾਚ**॥ ਜੇ ਮਹਾਂ ਬਾਹਿਰ ਮਜੀ ਪ੍ਰਿਥ
 ਮ ਥ੍ਰਾ ਮਾ ਸਗੋਰ ਕਉ ਗ੍ਰਿਹ ਲਕੀ ਆ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਸ੍ਵਣ ਕਰ ਇਸ ਥਿਤ ਭੀ ਜਾਣੇ
 ਵੇ॥ ਦੇਸ ਕਾਲਾ ਦਿਕ ਕੇ ਪਰ ਛੇਦ ਤੇ ਗਤ ਆਤਮ ਤਤ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ
 ਥਿਤ ਹੈ॥ ਸੇ ਅਪਣੀ ਲੀਲਾ ਸਕਤ ਕਰਿ ਦੇਸ ਕਾਲ ਕਿ ਆ ਕਲਾ ਪਤ ਵਪੁ ਕਰਤ
 ਭਾਇਆ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਜੀਵ ਕੇ ਏਤੇ ਨਾਮ ਪਰ ਜਾਇ ਹੈ॥ ਵਾਸਨਾ ਕਰਤ ਤਪਹੁ ਏਹੀ ਚਿਤ
 ਕਲਾ ਚਪਲ ਰੂਪ ਮਨ ਰੂਪ ਆ ਹੈ॥ ਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਲਨਾ ਕੇ ਸਨ ਮੁਖ ਰੂਪ ਏਹੀ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਹੀ
 ਚਿਤ ਕਲਾ ਮਾਨਸੀ ਸਕਤ ਹੈ॥ ਇਕਰ ਆਕਾਸ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰਤ ਏਹੀ॥ ਸ੍ਰੁਛ ਬੀਜ
 ਰੂਪ ਜੇ ਸਬਦ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਸਨ ਮੁਖ ਰੂਪ ਏਹੀ॥ ਤਬ ਆਕਾਸ ਪੈਲ ਰੂਪ ਛੁਰਿਆਇਆ

॥ ਬਹੁੜ ਸਪਰਸ ਬੀਜ ਕੇ ਸਨ ਮੁਖ ਯੁਟੀ ॥ ਤਬ ਪਵਨ ਫੁਰਿਆ ਏ ਆ ॥ ਜਬ ਸਬਦ
 ਸਪਰਸ ਆਕਾਸ ਪਵਨ ਕਾ ਸੰਘਰਖ ਲਭਾ ॥ ਤਬ ਮਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈਂ ਭੋਲੇ ਕਰ ਅਗਨ
 ਉਪਜਤ ਭਇਆ ॥ ਬਡਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਯੁਆ ॥ ਬਹੁੜ ਸਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰੀ ॥ ਤਬ
 ਸੀਤਲ ਭਾਵਨਾ ਸੈ ਜਲ ਫੁਰਿਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਤਿ ਉਸਨ ਤੇ ਸ੍ਵੇਦ ਨਿਕਸ ਆਵ
 ਤਾਏ ॥ ਬਹੁੜ ਗੰਧ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰੀ ॥ ਤਿਸ ਕਰ ਪ੍ਰਾਣ ਇੰਦ੍ਰੀ ਨਿਕਸ ਆਈ ॥
 ਇਸ ਖੁਲਤਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਜਲ ਚਕ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰੂਪ ਭਾਸ ਲੇ ਲਾਗੇ ॥ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ
 ਬਦ ਸਪਰਸ ਰੂਪ ਸਗੰਧ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ਅਪਤੇ ਜਵਾਇ ਅਕਾਸ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੋਇ ਕਰ ਇਸ
 ਥਿਤ ਭਏ ॥ ਆਕਾਸ ਵਿਖੈ ਬਡਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਯੁਆ ॥ ਅੰਕਾਰ ਕੀ ਕਲਾ ਕਰ ਜੁਗਤ ਅਰਬ
 ਧਰੂਪ ਬੀਜ ਕਰ ਕੈ ਸਮੁਚਤ ਰੂਪ ਯੁਟੀ ॥ ਅਸ੍ਰਮ ਜੀਵ ਸਤਾ ਯੁਟੀ ॥ ਇਨ ਅਸ੍ਰਮ ਕਾ ਨਾਮ
 ਪੁਰਿਸ਼ ਕਾ ਭਾਗ ॥ ਸਿਰੇ ਯੁਪ ਕਮਲ ਰੁਕਾ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਯੁਟੀ ॥ ਤਿਸ ਆਤਮ ਸਤਾ ਵਿਖੇ ਤੀ
 ਥਾਵਨਾ ਕਰ ਕੈ ਉਹੀ ਚਿਤ ਸਤਾ ਅਪਲਾ ਬਡਾ ਇਸੁਲ ਭਾਸ੍ਵਰ ਵਪੁ ਦੇਖਤ ਭਈ ॥ ਜੈ

ਸੇਬੀਜਤੋਂ ਬਿਖੁ ਛੁਲ੍ਹੇ ਲੇ ਕਉ ਰਸ ਪਹ ਲੰਮਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਨਿਰਮਲ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਬਿ
 ਤ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪੁ ਈ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੇਸ ਚੇ ਵਿਖੇ ਭੂਖਲ ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਰ ਵਤ ਸ੍ਰੁਗਨਾ ਦਿਕ ਪਾਤੁ ਪਾ
 ਈਤੀ ਹੈ। ਸੇਉ ਸਕਾ ਆਕਾਰੁ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਅਪਣੀ ਚੈਤਨ ਸੰਬੇਦਨ ਮ
 ਨ ਰੂਪ ਸਚੇ ਵਿਖੇ ਤੀਬ੍ਰ ਭਾਵਨਾ ਕੇ ਵਸਤੋਂ ਇਸੂਲ ਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਸੁਤਹਿ ਇਹ ਛੁਰ
 ਲਾਇ ਸ੍ਰੁਗ ਰੂਪ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਤੁਆ ਜੈ ਉਹ ਧਰਮੀ ਸਹੈ। ਮਧ ਉਦਰਹੈ। ਅਧਿ ਤਪਾਦਹੈ
 ਪਾਸੇ ਦਿਸਾਤੁ ਸਤਹੈ। ਮਾਧਿ ਵਿਖੇ ਉਦਰ ਧਰਮਹੈ। ਜੈਸੇ ਨੈਤਨ ਬਾਲ ਕਪੜਾ ਟੋਤ
 ਹੈ। ਮਹਾਂ ਉਜਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜ੍ਵਾਲਾ ਕੀ ਆਂਲਾ ਟਾਂਵਤ ਅੰਗੁਰੇ ਤੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਸਰੀ
 ਰ ਉਤਪਤਿ ਭਯਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਾਸਨਾ ਕਰ ਕਲਾਪਤ ਮਨ ਕਰ ਸਹੀਰ ਭਇਆ। ਸ
 ਰਬ ਬੁਧੀ ਕੀ ਸਮਸਤਾ ਬਹੁ ਕ੍ਰਕੈ ਸਹੈ। ਸਦਾ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਅਰਸੀ ਪੁਰਨ ਈ ਸ੍ਰੁਗ
 ਜਾ। ਸੰਪੂਰਨ ਸਕਤ ਬਡਾ ਤੇਜ ਉਦਾਰ ਤਾ ਕਰ ਸਦਾ ਸੰਪੰਨ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕ
 ਰ ਭਗਵਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਸਰਬ ਲੋਕ ਰੂਕਾ ਅਧਿਨਾਇਕ ਰੇਤ ਭਇਆ। ਅਹੁ ਵਤ ਸ੍ਰੁਗ ਲਵ

ਤਕ੍ਰਾਂਤਾ ਅਐਸਾ ਸਗੀਰ ਪਰਮ ਆਕਾਸ ਤੇ ਉਪਜ ਕਰ ਪਰਮ ਆਕਾਸ ਰੂਪ ਇਸ ਬਿਤ
 ਭਇਆ ਅਪਲੀਲੀਲਾ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਅਪਲੇ ਨਿਵਾਸ ਕਾ ਗ੍ਰਿਹ ਰਤਾ ਭਯਾ ਜੇ ਰਮ
 ਜੀ ਕਬਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਪਰਮ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਹਰਤਾ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਕਲਪ ਅੰਤ ਕੀ ਨਿਆ
 ਈ ਮਹਾਂਭਾਸ਼ੂਰ ਅਗਨ ਵਿਖੇ ਹਰਤਾ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਸ੍ਵਰਨ ਕਮਲ ਵਿਸ਼ ਜੀ ਕੇ ਨਾਭ ਕਮਲ
 ਵਿਖੇ ਹਰਤਾ ਹੈ। ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਆਸਨ ਹਰ ਕਰ ਕਬਹੂੰ ਕੁੰਭ ਕਬਹੂੰ ਕੁੰਭ
 ਇਸ ਬਿਤ ਹੇਤ ਹੈ। ਲੀਲਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਪਰਮ ਤਤ ਸੰਪ੍ਰਿਥ ਮਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਠਹੁਰ
 ਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਅਪਲੇ ਸੰਗ ਸਗੀਰ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਤੇ ਜਾਗ ਕਰ ਅਪਲੇ ਸੰ
 ਗ ਸਗੀਰ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਅਪਲੇ ਸੰਗ ਸਗੀਰ ਦੇਖਤਾ ਭਯਾ ਕੈ ਸਾ ਸਗੀਰ
 ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸੰਜੁਗਤਾ ਪ੍ਰਾਣ ਅਪਾਨ ਜਾਤੇ ਆਵਤੇ ਹੈ। ਪੰਚਤਤ ਜੇ ਦ੍ਰਵ ਹੈ। ਤਿ
 ਨ ਕਰ ਹਰਤਾ ਆਗ ਬਤੀਸਦੰਤ ਹੈ। ਤੀਨ ਥੰਭ ਹੈ। ਅਰਪੰਚ ਦੇਵਤਾ ਸਗੀਰ ਵਿਖੇ ਇਸ
 ਬਿਤ ਹੈ। ਸੇ ਕੈ ਨ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਚ੍ਰਈ ਸ੍ਵਰ ਸਦਾ ਸਿਵਾ ਪੰਚਭਾਗ ਸਗੀਰ ਕੈ ਹੈ

ਨਵਦੁਆਰੈਂ। ਦੁਇਜੰਘਸਬਲਾ। ਦੁਇਪਾਦਅਰਦੁਇਭੁਜਾਂਅਰਬੀਸਅੰਗੁਲੈਂ
ਤਸਤਪਾਦੁਕੇਬੀਸਨਖੈਂ। ਏਕਮੁਖਦੁਇਨੇੜਦੁਇਭੁਜਾਂ। ਕਬਤੁਅਪਲੀਇਛੁੰ
ਸੈਅਨੇਕਭੁਜਾਂਅਨੇਕਮੁਖਅਨੇਕਨੇੜਕਰਲੇਤਾਏ। ਮਾਂਸਕਹਿਗਲਕਗੀਏ। ਐਸਾ
ਸਰੀਰਤੁਆ। ਸੋਚਿਤਗੁਪੀਪੰਖੀਕਾਅਲਲਾਇਸਥਾਨਏ। ਕਾਮਦੇਵਕੇਭੋਗਲੇ
ਕਾਇਸਥਾਨਏ। ਤਿਸਾਗੁਪੀਪਿਸਾਚਨੀਕਹਿਯਏ। ਜੀਵਗੁਪੀਸਿੰਘਕੀਕੰਦਰਏ।
ਅਭਿਮਾਨਗੁਪੀਤਸਤੀਕਾਬੰਧਨਇਸਥਾਨਏ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਸਰੀਰਕਉਬ੍ਰਹਮਾਜੀ
ਦੇਖਤਭਾਇਆ। ਬਡੀਉਤਮਕ੍ਰਾਂਤਵਾਨਸਰੀਰਕਉਦੇਖਕਰਭਗਵਾਨਬ੍ਰਹਮਾਜੀਚਿ
ਤਵਤਭਯਾ। ਜੇਤਿਕਾਲਅਮਲਦਰਸੀਏ। ਜੇਇਸਕੇਆਦਿਕਿਅਹੋਤਭਾਇਆ
ਏ। ਅਰੁਅਬਹਮਹੁਨੇਕਿਅਕਰਲਏ। ਐਸੇਪਰਮਆਕਾਸਵਿਖੇਸਦਾਨਿਰਮਲ
ਦਰਸੀਦੇਖਤਭਯਾ। ਜੇਆਗੇਭੂਤਗੁਕਾਸਰਗਾਬਿਤੀਤਭਾਇਆਏ। ਵੇਦਗੁਸੰਜੁਗ
ਤਐਸੇਅਨੇਕਹੁਏਏ। ਤਿਨਕੇਜੋਧਰਮਥੈ। ਸੋਸਰਵਸਮਰਲਕਰਕੈਦੇਖਤਭਾਇਅ

॥ ਵਾਕ ਮੈਭਗਵਤੀ ਕਾ ਸਮਰਲ ਕੀਆ ॥ ਵੇਦ ਹੁਕਾ ਸਮਰਲ ਸਰਵਾ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੇ ਧਰਮ ॥
 ਗੁਣ ਵਿਕਰ ਉਤਪਤਿ ਇਸ ਬਿਤ ਬਛਲਾ ਪਰਲਾ ਮਖੀ ਲਨਾ ਸੋ ਜਾਵਲਾ ॥ ਸਰਵ
 ਧਰਮ ਹੁਕ ਉਸਿ ਮ੍ਰਿਤ ਸਕਤਿ ਕਰਿ ਦੇਖਤ ਭਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜੋ ਗੇ ਸ੍ਰੁਗ ਅਪਲਾ ਅਨੁਭ
 ਵ ਕੀਆ ॥ ਅਰ ਅਵਹੁਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆ ਦੇਖ ਲੇਤ ਹੈ ॥ ਚਿਤ ਸਕਤਿ ਵਿਖੈ ਇ
 ਸ ਬਿਤ ਹੋਇ ਕਰ ਸਿ ਮ੍ਰਿਤ ਸਕਤਿ ਸੋ ਦੇਖ ਲੇਤ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਤ
 ਭਇਆ ॥ ਦਿਵਨੇ ਤੁਸੈ ਬਹੁੜ ਇਛਾ ਹੁਈ ॥ ਜੋ ਲੀਲਾ ਕਰ ਕੈ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਜਾ ਕਉ
 ਉਤਪਤਿ ਕਰਉ ॥ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਉਤਪਤਿ ਕਰੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਗੰਧਰਬ ਨਗਰ ਤਾਤ ਕਾਲਾ
 ਹੋ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ੍ਰੁਗ ਮੋਖ ਜੋ ਚਤੁਰ ਪਦਾਰਥ
 ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਰਚੇ ॥ ਬਹੁੜ ਤਿਨ ਵਿਖੈ ਵਿਪਨਿਖੇ ਪਰਚੀ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਰਤ
 ਵ ਹੈ ॥ ਇਹ ਨਹੀ ਕਰਤ ਵਾ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਠਲ ਹੁਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰੀ ॥ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕੀ
 ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਤਾਰੀ ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੁਰਲੇ ਕਰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੁਈ ਹੈ ॥ ਫੁਰਲੇ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜ

ਤਾਕਰਕੈਇਸਥਿਤਕਉਪਾਪਤਭਈਐ।ਤਿਸਵਿਖੇਨੇਤਕਾਲਕ੍ਰਿਆਦੁਬਧਰਮਕਰ
 ਮਰਚੈਐ।ਜੈਸੇਨੇਤਕਗੀਐਤੈਸੇਇਸਥਿਤਐ।ਜੈਸੇਬਸੰਤਰੁਤਕਰਪੁਖਉਤਪਤਿ
 ਰੇਤੈਐ।ਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮਾਕੇਮਨਕਰਸਿਸ੍ਰਚੀਐ।ਵਿਚਿਤ੍ਰਪੁਰਚਨਾਕਾਵਿਲਾਸਚਿਤ
 ਰੂਪਕਮਲਜਾਜੇਬ੍ਰਹਮਾਐ।ਤਿਸਕੇਚਿਤਕਰਕਲਾਪਿਆਐ।ਸੋਕਲਾਗੂਪਐ।ਕ
 ਲਾਵਿਖੇਉਤਪਤਿਹੁਈਐ।ਕਾਲੀਕਰਇਸਥਿਤਐ।ਸਰੂਪਤੋਂਨਕਛੁਓਪਜਐ।ਨ
 ਨਸ੍ਰੋਤਐ।ਜੈਸੇਸੁਪਨਸਿਸ੍ਰੋਤੀਐ।ਤੈਸੇਇਹਸੰਸਾਰਚਲਐ।੪੪॥ਇਤਿ
 ਸ੍ਰੀਇਸਥਿਪ੍ਰਕਰਣੇਸੰਸਾਰਵ੍ਰਤਰੁਪਤਪਾਦਨੰਨਮਸਰਗਤ ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ੍ਰੋ
 ਵਾਚ॥ਤੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਰਣੇਉਪਜਐ।ਸੋਕਛੁਨਹੀਉਪਾਜਿਆਕਿਉ।ਨਕਛੁਓ
 ਪਾਜਿਆਐ।ਨਇਸਥਿਤਐ।ਸੁਨਾਕਾਸਰੂਪਐ।ਮਨਕੇਛੁਰਣੇਕਰਸਿਸ੍ਰਛੁਰ
 ਤੀਐ।ਬਡੇਦੇਸਕਾਲਕ੍ਰਿਆਸੰਜੁਗਤਜੇਬ੍ਰਹਮਾਂਡਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਵਤਐ।ਸੋਪਰਮਾਰਥ
 ਤੋਤਿਸਨੇਕਛੁਭੀਇਸਥਾਨਰੇਕਿਆਨਹੀ।ਕਾਹੇਤੋਂਉਪਾਜਿਅਹੀਨਹੀ।ਸਰਵਅ

੩

ਕਾਸਰੂਪੈ। ਸੁਪਨਪੁਰਵਤਸੰਕਲਪਮਾਤ੍ਰੈ। ਆਧਾਰਥਿਨਾਚਿਤ੍ਰੈ। ਜੈਸੇਆ
ਧਾਰਥਿਨਾਚਿਤ੍ਰਮਿਥਿਆਰੇਤੈ। ਮੂਰਤਕਾ। ਤੈਸੇਇਹੁਜਗਤਥਭਾਤਾਸੁਰੂਪ
ਭਾਸਤੈ। ਤੈਭੀਮਿਥਿਆਰੈ। ਅਸਤਰੂਪੈ। ਤਮਰੂਪੈ। ਆਕਾਸਾਦਿਖੇਚਿਤ੍ਰ
ਇਖੇਤ੍ਰੈ। ਜੈਸੇਸੁਪਨਾਦਿਖੇਭਾਸੁਰੂਪਜਗਤਭਾਸਤੈ। ਤੈਭੀਅਸਤਰੂਪ
ਤੈ। ਤੈਸੇਇਹਸਗੀਗਾਦਿਕਮਨਕੇਫੁਰਲੇਕਰਭਾਸਤੈ। ਮਨਕਾਫੁਰਲਾਇਸਕਾ
ਹਲੈ। ਜੈਸੇਨੇਤ੍ਰਕਾਕਾਹਲਪ੍ਰਕਾਸਹੈ। ਤੈਸੇਜਗਤਕਾਕਾਹਲਚਿਤ੍ਰੈ। ਸਰ
ਬਜਗਤਆਭਾਸਮਾਤ੍ਰੈ। ਘਟਪਟੇਆਦਿਕਕ੍ਰਮਸਤਭਾਸਤੈ। ਤੈਭੀਅਸ
ਤਰੂਪੈ। ਜੈਸੇਜਲਾਦਿਖੇਆਵਰਤਚਕ੍ਰਭਾਸਤੈ। ਸੇਅਸਤਰੂਪੈ। ਤੈਸੇਪ੍ਰਿਥ
ਵੀਪਰਬਤਾਦਿਕਜਗਤਅਸਤਰੂਪੈ। ਅਪਲੇਨਿਵਾਸਕੇਨਮਿਤਮਨਾਇਹਸਗੀ
ਹਰਚਹੈ। ਜੈਸੇਕੋਸਕਾਰਅਪਲੇਨਿਵਾਸਨਮਿਤਇਸਥਾਨਰਚਤੀਹੈ। ਅਰਆਪ
ਹੀਬੰਧਨਮੇਆਵਤੀਹੈ। ਤੈਸੇਮਨਸਗੀਗਾਦਿਕਹੁਕੁੰਰਚਕਰਆਪਹੀਦੁਖੀਹੋਤ।

੭੭॥ ਐਸਾ ਪਦਾਰਥ ਕੋਊ ਨਹੀ ਜੋ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹੁਤ ਸਿਧ ਹੋਵੈ॥ ਅਰਮਨ ਕੇ ਜਤਨ ਕਰ
ਸਿਧ ਨ ਹੋਵੈ॥ ਕਠਨ ਕ੍ਰੁਰਭੀ ਪਦਾਰਥ ਮਨ ਕਰਿ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜੋ ਦੈਵ ਹੈ॥
ਸੋ ਸਰਵ ਸਕਤ ਹੈ॥ ਮਨ ਭੀ ਤਿਸ ਕੀ ਸਕਤ ਹੈ॥ ਉਹ ਕਵਨ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੋ ਮਨ ਕਰ ਸਿਧ
ਨ ਹੋਵੈ॥ ਸਰਵ ਕਛੁ ਬਣ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਪਦਾਰਥ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਸਤਾ ਪਰ
ਮਾਤਮਾ ਕੀ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਤੋਂ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨਹੀ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਵ ਵਿਖੇ ਸਰਵ ਕਛੁ ਸੰਭ
ਵਤਾ ਹੈ॥ ਆਦਿ ਚਿਤ ਕਲਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰ ਉਦੇਭਈ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਭਾਵਨਾ ਕੇ ਅਨੁ
ਸਾਰ ਆਪ ਕਉ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਸਰੀਰ ਦੇਖਤ ਭਈ॥ ਤਿਸ ਕਮਲ ਜਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਕਲ ਨਾਨੂ
ਪਜਗਤ ਰਚਾ ਹੈ॥ ਦੇਵਤਾ ਅਸੁਗਮਾਨੁਖ ਇਸ ਬਾਵਰ ਜੰਗਮ ਰੂਪ ਜਗਤ ਸੰਕਲਪ ਕ
ਰ ਕੈ ਰਚੇ ਹੈ॥ ਜਬ ਲਗ ਉਸ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ॥ ਤਬ ਲਗ ਤੈ ਸੋ ਹੀ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਜਬ
ਸੰਕਲਪ ਮਿਟ ਜਾਵੈ ਗਾ॥ ਤਬ ਸਰਵ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟ ਨਸ੍ਟ ਹੋ ਜਾਵੈ ਗੀ॥ ਜੈ ਸੇ ਤੇ ਲਤੇ ਹੁਤ ਦੀ
ਪੰਨਿ ਰਬਾ ਲੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਗਤ ਹੈ॥ ਸੋ ਆਕਾਸ ਵਤ ਸਰਵ ਕਲਨਾ ਮਾੜੀ ਹੈ॥

ਦੀਰਘਸੁਪਨਵਤਇਸਥਿਤਯੋ। ਵਸਤੂਤੇਨਕੋਉਉਪਜਤਯੋ। ਨਮਰਤਯੋ। ਪ੍ਰਮਾਰਥਤੇ
 ਤਉਐਸੇਯੋ। ਪਰਅਗਿਆਨਕਰਕੈਸਰਵਪਦਾਰਥਵਿਕਾਰਸੰਜੁਗਤਭਾਸਤੇਯੋ। ਨਕੋ
 ਉਥਿਧਯੋ। ਨਨਸ੍ਰੋਤਯੋ। ਤਿਸਵਿਖੇਅੰਗੁਵਿਕਾਰਕੈਸੇਮਾਨੀਐ। ਜੈਸੇਪੜਕੀਰੇਖਾ
 ਉਪਜਲੇਅਰਨਸ੍ਰੋਵਲੇਵਿਖੇਬਨਕਉਕਛੁਅਧਿਕਤਾਅਰਨੂਨਤਨਹੀਹੋਤੀ। ਤੈ
 ਸੇਸਹੀਰਕੇਉਪਜਲੇਅਰਨਸ੍ਰੋਵਲੇਵਿਖੇਆਤਮਾਕਉਲਾਭਾਂਨਕਛੁਨਹੀ। ਸ
 ਰਵਜਗਤਾਦ੍ਰਿਸਤਾਂਤਕਰਕੈਭਾਸਤਯੋ। ਗਿਆਨਵਾਨਹੂੰਦ੍ਰਿਸ਼ਕਰਕੈਦੇਖਾ। ਅਗਿਆਨ ਕੀ
 ਨੀਅਹੁਕੀਨਿਆਈਕਿਉਮੋਹਤੋਤਯੋ। ਜੈਸੇਮਿਰਗਤ੍ਰਿਸਨਾਕਾਜਲਪ੍ਰਤਖਭਾਸਤਾ
 ਯੋ। ਸੇਮਿਥਿਆਭ੍ਰਮਮਾੜਹੋਤਯੋ। ਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕਤ੍ਰਿਲਪ੍ਰਜੰਤਸਰਵਜਗਤਭ੍ਰਾਂ
 ਤਮਾੜਯੋ। ਜੈਸੇਆਕਾਸਵਿਖੇਦੁਤੀਯਚੰਦ੍ਰਮਾਭ੍ਰਾਂਸਤਯੋ। ਤੈਸੇਮਿਥਿਆਗਿਆਨਕ
 ਰਕੈਜਗਤਭਾਸਤਯੋ। ਜੈਸੇਨਉਕਾਪਰਬੈਠੇਕਉਤਟਕੇਬ੍ਰਿਖਇਸਥਾਨਚਲਤੇਭਾਸਤੇ
 ਯੋ। ਤੈਸੇਭ੍ਰਮਦ੍ਰਿਸ਼ਕਰਕੈਜਗਤਭਾਸਤਯੋ। ਇਸਜਗਤਕਉਤੂੰਇੰਦ੍ਰਜਾਲਵਤਿਜ।

ਲਾਖਮਾਇਆਕਰਚਤਦੇਹਿਪਿਜਰਹੈ॥ਮਨਕੇਮਨਕਰਚਾਹੂਆਮਸਤਰੂਪ
ਹੈ॥ਪਰਭ੍ਰਮਕਰਕੈਸਤਕੀਨਿਆਈਇਸਥਿਤਭਇਆਹੈ॥ਅਉਰੁਦ੍ਵੈਤਜਗਤਕ
ਛੂਹੁਆਨੀ॥ਬ੍ਰਹਮਸਤਾਹੀਜਿਉਕੀਤਿਉਇਸਥਿਤਹੈ॥ਅਉਰੁਸਗੀਗਾਇਕਕੈਸੇਕਿ
ਸਕੀਨਿਆਈਕਉਣਇਸਥਿਤਕਹੀਏ॥ਇਹਪਰਬਤਹੈਇਹਅਲਹੈ॥ਇਤਿਆ
ਦਿਕਜੇਜਗਤਅਡੰਬਹੈ॥ਸੋਭ੍ਰਾਂਤਮਾੜਮਨਕੀਭਵਨਾਕਰਕੈਦ੍ਰਿੜਹੈਇਭਾਸਤਹੈ
ਅਸਤਹੀਸਤਰੂਪਹੈਇਕਰਇਸਥਿਤਭਇਆਹੈ॥ਹੇਰਾਮਜੀਇਹਪ੍ਰਪੰਚਨਾਪ੍ਰਕਾ
ਰਕੀਰਚਨਾਸੰਜੁਗਤਭਾਸਤਹੈ॥ਤੈਭੀਅੰਤਰਤੇਤੁਛਹੈ॥ਇਸਕੀਕਾਮਨਾਤ੍ਰਿਸਨਾ
ਤਿਆਗਕਰਸੁਖੀਹੋਵਹੁ॥ਜੈਸੇਸੁਪਨਾਵਿਖੇਬਡੇਅਰੰਭਭਾਸਤੇਹੈ॥ਸੋਭ੍ਰਾਂਤਮਾੜਅਸ
ਤਰੂਪਹੈ॥ਵਾਸਤਵਤੇਕਛੁਨੀ॥ਤੈਸੇਇਹਜਗਤਦੀਰਘਕਾਲਕਾਸੁਪਨਾਹੈ॥ਚਿਤ
ਕਰਕੈਕਲਾਪਤਹੈ॥ਦੇਖਲੇਵਿਖੇਬਡਾਬਿਸਤਰਰੂਪਭਾਸਤਹੈ॥ਵਿਚਾਰਕਰਕੈਗ੍ਰਹਣ
ਕਰੀਏ॥ਤੈਹਾਥਕਛੁਨੀਆਵਤਾ॥ਜੈਸੇਸੁਪਨਾਸਿੰਦ੍ਰਜਾਗ੍ਰਤਾਵਿਖੇਕਛੁਨੀਪਾਈ

ਤੀ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਸਕਾ ਪੁਰਾਇ ਲਕਉ ਅਪਲਾ ਗਚਿਆ ਗਿਰਬੰਧਨ ਕਰਤੈ॥ ਦੁਖੁ ਤੇ
 ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਪਲਾ ਗਚਿਆ ਜਗਤ ਮਨ ਕਉ ਦੁਖ ਦੇਤੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਇਸ ਕਾਤਿ ਅਗ ਕਰ
 ਹੁ॥ ਜਿਸ ਪੁਰਖਾਇ ਸਕਉ ਅਸਤ ਜਾਲਿਆ ਹੈ॥ ਸੇ ਜਗਤ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਬਹੁ ਝਨ ਹੀ ਕਰ
 ਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਸ ਨਾ ਕੇ ਜਲ ਕਉ ਅਸਤ ਜਾਲਿਆ ਹੈ॥ ਸੇ ਬੁਧਵੰਨ ਪਾਨ ਕੇ ਨ ਮਿਤ
 ਪਾਵਤ ਨ ਹੀ॥ ਜੈਸੇ ਮਨ ਕੀ ਕਲਾਪੀ ਇਸ ਤੀ ਕਉ ਜਲ ਕਰ ਬੁਧਵੰਨ ਰਾਗ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ
 ॥ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨਵੰਨ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੁ ਵਿਖੇਰਾਗ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਅਰਜੇ ਅਗਿਆ
 ਨੀ ਹੈ॥ ਸੇ ਰਾਗ ਕਰ ਕੈ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨੁ ਤੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨਾ ਵਿਖੇ ਅਵਸਤੂ ਇਸ ਤੀ ਸੋਚੇ
 ਸੁਕਰਤੈ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਅਸਤ ਜਗਤ ਕਉ ਸਤ ਮਾਨ ਕਰਚੇ ਸੁਕਰਤੈ ਹੈ॥ ਬੁ
 ਧਵੰਨ ਸਤ ਮਾਨ ਕਰ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਜੇਵਰੀ ਵਿਖੇ ਸਰਪਭਾਸਤ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਕੇ ਮੇ
 ਹਰ ਜਗਤ ਭਾਸਤ ਹੈ॥ ਭੈਦਾਇ ਕੋ ਤੇ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਜਗਤ ਭਾਵਨਾ ਮਾਤ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜ
 ਲਾ ਵਿਖੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਪ੍ਰਿਤ ਬਿੰਬਤ ਭਾਸਤ ਹੈ॥ ਚੰਚਲ ਰੂਪਾ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਗਿਰਲ ਕੀ ਇ

ਬਾਲਕਕਰਤੈ। ਤੁਮਸਾਹਬੇਗਿਆਨਵਨਨੀਕਰਤੇ। ਤੈਸੇਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਤੁ
ਕੀਇਛਾਅਗਿਆਨੀਕਰਤੇ। ਗਿਆਨਵਨਨੀਕਰਤੇ। ਹੇਰਾਮਜੀਇਹਮੈਪਰਮ
ਗੁਣੂਕਾਸੰਬੂਤੁਤੁਕਉਉਪਦੇਸਕੀਆਉ। ਤਿਸਕੀਭਾਵਨਾਕਰਕੈਤੁੰਸੁਖੀਹੋਵੈ। ਤਿ
ਗਾ। ਜੈਮੁਕੁਇਨਵਚਨਤੁਕਉਦੂਰਕਰਕੈਦਿਸਕੀਓਲਾਗਤੇ। ਤਾਕਉਸੁਖਕਾ
ਕਾਰਣਜਾਣਤੇ। ਸੇਪੁਰਖਐਸੇ। ਜੈਸੇਕਉਸਤਕਾਰਕਰਕੈਦੁਖੀਹੋਵੈ। ਅਰਪ੍ਰਤ
ਖਅਗਨਕਉਤਿਆਗਕਰਜਲਾਵਿਖੇਪ੍ਰਿਤਬਿੰਬਤਅਗਨਕਾਅਸ਼ਾਕਰੈ। ਤਿਸਕ
ਰਸੀਤਨਿਵਰਤਕੀਆਚਉ। ਸੇਮੁਕੁਹੈ। ਤੈਸੇਆਤਮਵਿਚਾਰਕੈਤਿਆਗਕਰਜੇਜ
ਗਤਕੇਪਦਾਰਥਤੁਕੀਇਛਾਸੁਖਕੇਨਮਿਤਕਰਤੇ। ਸੇਮੁਕੁਹੈ। ਸਰਵਜਗਤਅਸ
ਤਰੂਪੈ। ਮਨਕੇਮਨਨਕਰਗਚਿਅਉ। ਜੈਸੇਸੁਪਨਮੈਅਪਲੇਚਿਤਵਿਖੇਨਗਰਭਾ
ਸਤੈ। ਅਰਮਨਕਾਰਤੁਅਨਗਰਸੁਪਨਮੈਹੀਜਲਤਾਭਾਸੈ। ਤੇਪੁਰਖਕਦਾਚਿ
ਹੀਜਲਤਾ। ਤੈਸੇਜਗਤਕੇਨਸ੍ਰੁਏਤੇਆਤਮਾਨਾਸਨਹੀਹੋਤਾ। ਉਪਜਲੇਕਰਿ

ਅਤਮਾਨੀਉਪਜਤਾ। ਬਢਲੇਪਟਲੇਤੋਂਹੁਤੈ। ਜੈਸੇਬਾਲਕਅਪਣੀਕੀੜਾ
ਕੇਅਰਥਮਨਵਿਖੇਦੇਸਨਗਰਚਕਰਛੋਰਤੈ। ਤੋਉਉਪਜਲੇਮਿਟਲੇਕਰਉਪ
ਜਤਾਮਿਟਤਨੀ। ਜੈਸੇਇੰਦ੍ਰਜਾਲਮਾਇਆਕਰਬਾਜੀਕਉਪਸਾਰਤੈ। ਬਹੁੜਿ
ਲੈਕਰਤੈ। ਸੋਬਾਜੀਕੀਉਤਪਤਿਲੈਕਰਆਪਜਿਉਕਾਤਿਉਂ। ਤੈਸੇਜਗਤਕੀਉ
ਤਪਤਿਲੈਵਿਖੇਅਤਮਾਜਿਉਕਾਤਿਉਂ। ਕਿਸੀਕਾਕਦਾਚਿਤਕਛੁਨਸਨਹੀਹੋਤਾ
। ਜੈਸਰਵਸਤੈ। ਤੋਕਿਸੀਕਾਕਛੁਨਾਸਨਹੀਹੋਤਾ। ਇਸਕਾਰਣਤੋਂਜਗਤਵਿਖੇਹਰ
ਖਸੇਕਕਰਣਜੋਗਨਹੀ। ਅਰਜੈਸਰਵਅਸੰਤੈ। ਤੋਭੀਨਾਸਕਿਸੀਕਾਨਹੂਆ। ਨ
ਸਕੇਅਭਾਵਵਿਖੇਦੁਖਭੀਕਿਸੀਕਉਨਹੂਆ। ਸੰਤਅਸੰਤਦੋਨਹੂਪ੍ਰਕਾਰਹਰਖਸੇ
ਕਨਹੀਬਣਤਾ। ਸੁਰੂਪਤੋਂਕਿਸੀਕਾਨਾਸਨਹੀ। ਸਰਵਜਗਤਬ੍ਰਹਮਰੂਪੈ। ਤੋਸੁਖ
ਦੁਖਕਹੈ। ਬ੍ਰਹਮਸਤਾਵਿਖੇਕਛੁਦੈਤਜਗਤਬਣਿਆਨਹੀ। ਸਰਵਜਗਤਪ੍ਰ
ਤਖਅਨੁਰਵਹੋਤੈ। ਤੋਭੀਅਸੰਤੈ। ਤਿਸਅਸੰਤਰੂਪਸੰਸਾਰਵਿਖੇਗਿਆਵਾ।

ਜੋਗ

ਨਕਉਗੰਗਲਕਰਨੇ ਕੈ ਕਉਪਦਾਰਥਨਹੀ। ਸੋਸਰਬਤਸਰਬਭੂਤਹੁਵਿਖੇਬ੍ਰਹਮ
ਤੰਤਹੈ। ਇਤਰਕਛੁਨਹੀ। ਤਿਲੋਕੀਵਿਖੋ। ਤੈਕਿਸਪਦਾਰਥਕੇਗੰਗਲਕੀਇਛਾਕ
ਗੀਏ। ਅਗਤਿਆਗਕਿਸਕਾਕਗੀਏ। ਜਗਤਸਤਗੁਪਤਹੈ। ਅਥਵਾਅਸਤਗੁਪਤ
ਹੈ। ਗਿਆਨਵਾਨਕਉਸੁਖਦੁਖਕਉਨਹੀ। ਤਿਤੀਆਵ੍ਰਿਸ੍ਰਭੁੰਤੀਅਗਿਆਨੀਕਉਦੁਖ
ਦਾਇਕਹੋਤਹੈ। ਜੇਵਸਤਆਦਿਅੰਤਵਿਖੇਅਸੰਤਹੈ। ਸੋਵਰਤਮਾਨਕਾਲਵਿਖੇ
ਭੀਅਸੰਤਗੁਪਤਹੈ। ਤਿਸਕੇਪਾਛੈਜੇਸੇਖਰਹਤਹੈ। ਸੋਸਤਗੁਪਤਹੈ। ਜਿਸਕਰਅਸ
ਤਸਿਧਹੋਤਹੈ। ਜੇਮੋਤਕਰਆਵ੍ਰਤਬਾਲਬੁਧਹੈ। ਸੋਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਹੁਕੀਇਛੁ
ਕਰਤੇਹੈ। ਬੁਧਵਾਨਹੈ। ਸੋਕੂਰਤੇ। ਬਾਲਕੈ ਕੈ ਜਗਤਵਿਸਤਾਰਗੁਪਭਾਸਤਹੈ। ਤਿ
ਸਕਰਅਪਣਾਪ੍ਰਜਨਬਾਂਛਤੇਹੈ। ਬਹੁਨਸੁਖਦੁਖਭੋਗਤੇਹੈ। ਤੁੰਬਾਲਕਮਤਤੇ
ਹੈ। ਜਗਤਅਨਿਤਹੈ। ਇਸਕੀਆਸਥਾਤਿਆਗਕਰਸਤਆਤਮਾਵਿਖੇਇਸਥਿ
ਤੈਹੈ। ਜੇਜਾਵੈਹਮਸੰਜੁਗਤਸੰਪੂਰਨਜਗਤਅਸੰਤਗੁਪਤਹੈ। ਤਉਭੀਵਿਖਾਧਕਛੁ

ਨਹੀ॥ ਅਰਜੇ ਆਪ ਸੰਜੁਗਤ ਸਰਵ ਸੰਤ ਜਲੇ॥ ਤੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰੀ ਹਰਖ ਸੋਕ ਨਹੀ॥
 ਇਹ ਦੋਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂ ਸੁਖ ਦਾ ਇਕ ਹੈ॥ ਜੇ ਆਪ ਸੰਜੁਗਤ ਸਰਵ ਅਸੰਤ ਰੂਪ ਜਲੇਗਾ॥
 ਤੇ ਦੁਖ ਨੇ ਦੇਵੇਗਾ॥ ਅਰ ਆਪ ਸੰਜੁਗਤ ਸਰਵ ਸਤ ਰੂਪ ਜਲੇਗਾ॥ ਤੇ ਭੀ ਦੁਖ ਨੇ ਦੇਵੇ॥
 ॥ **ਬਾਲਮੀਕੇ ਵਾਚ** ॥ ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਸਿਸ੍ਵ ਜੀ ਕਹਾ॥ ਤਬ ਸੁਰਜ ਭਗਵਾਨ ਅ
 ਸਤ ਰੂਪੇ॥ ਸਰਵ ਸਭਾ ਪਰਸਪਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਅਪਲੇ ਅਪਲੇ ਇਸ ਥਾਨ ਰੁਕ
 ਉਗਏ॥ ਇਸ ਨਾਨਾ ਦਿਕ ਕਰਮ ਕਰ ਕੈ ਗਭਿਤੀ ਤਕ ਗੀ॥ ਬਹੁੜ ਸੁਰਜ ਕੀ ਆਂਕਿ
 ਹਲਾਂ ਸੰਗ ਅਪਲੇ ਅਪਲੇ ਇਸ ਥਾਨ ਵਿਖੇ ਆਇ ਬੈਠੇ॥ **੪੫॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸ਼ਾਥਿਤ**
ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪਥਾਭੁਤਾਰਥਯੋਗੋਪਦੇਸਨਾਮ ਸਰਗ ੩॥ ਸ੍ਰੀ ਬਾਸਿਸ਼੍ਵੇ ਵਾਚ ॥ ਹੇ ਰਮ
 ਜੀ ਜੋ ਪਨ ਇਸ ਤ੍ਰੀਆ ਦਿਕ ਨਸ੍ਰੁ ਜਾਵਤਿ॥ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਕੀ ਬਾਜੀ ਵਤ ਦੇਖੀ ਐ॥
 ਇਸ ਕਰੀ ਸੋਕ ਕਾ ਅਵਸਰ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਖਿਲਾ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਏ॥ ਬਹੁੜ ਨਸ੍ਰੁ ਹੋ
 ਏ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਸੋਕ ਕਰ ਲਾਵਿ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਗੰਧਿਰ ਬਨ ਗਰਜੇ ਰਤਨ ਮਣੀ ਕਰ ਭੂਖਤ ਕੀ॥

ਅਹੋਇ। ਅਥਵਾ ਦੁਖ ਹੁਕਰ ਦੁਖ ਤਕੀ ਅਹੋਇ। ਤੇ ਹਰਖ ਸੇਕ ਕਾ ਇਸਥਾਨ ਕਹਾ ਹੈ
ਤੈਸੇ ਅਵਿਦਿਅਕ ਹਰਚੇ ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀਧਨਾ ਦਿਕਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਖ ਅਰ ਦੁਖ ਕਾ ਕ੍ਰਮ
ਕਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਪੁਤ੍ਰਧਨਾ ਦਿਕਬਢੇ ਤੇ ਹਰਖ ਕਾ ਇਸਥਾਨ ਕਵਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਾ
ਜਲਾ ਬਾਢਿਅ ਤੇ ਭੀ ਅਰਥਾ ਸਿਧ ਕਰਤ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਧਨ ਦਾਗਾ ਦਿਕਬਢੇ ਤੇ ਭੀ
ਹਰਖ ਕਹਾ ਹੈ। ਸੇਕ ਵਨ ਹੀ ਹਰਤ ਹੈ। ਉਹ ਕਵਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਜੋ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬਿਧਿ ਹੁ
ਏ ਤੇ ਸਾਂਤ ਵਨ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਤੇ ਦੁਖ ਦਾ ਇਕ ਹੈ। ਜੇ ਮੁਕਤ ਹੈ ਸੋ ਭੋਗ ਹੁਕਮ ਉਦੇਖ ਕਰਹਰ
ਖਮਾਨ ਹੋਤੈ। ਅਧਕ ਤੇ ਅਧਕ ਚਹੁਤੈ। ਤਿਨ ਹੀ ਭੋਗ ਹੁਤੇ ਬੁਧ ਵਨ ਹੁਕਮ ਉਦੇਵੇ ਰਾਗ
ਉਪਜਤ ਹੈ। ਜਿਨ ਕਉ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਾਖਿ ਤਕਰਨ ਹੀ ਭਯਾ। ਅਰਥੇ ਗੁਰੁ ਕਉ ਆਗਿ
ਅੰਤ ਵੰਤ ਨਹੀ ਜਾਣਿਅਾ। ਅਰਥ ਇਹ ਜੇ ਉਤਪਤਿ ਬਿਨਾ ਸਤਿਨ ਕੀ ਨਿਸਚੈ ਕਰਨ
ਹੀ ਜਾਣੀ। ਤਿਨ ਕਉ ਭੋਗ ਹੁਕਮ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਹੋਤੈ। ਅਰਥੇ ਬੁਧ ਵਨ ਹੈ। ਸੋ ਭੋਗ ਹੁਕਮ ਉਅੰ
ਤ ਵੰਤ ਜਾਣਤੈ। ਦੁਖ ਹੁਪ ਜਾਣ ਕਰਭੋਗ ਹੁਕਮ ਇਛਾ ਨਹੀ ਕਰਤੇ। ਤੈਸੇ ਹੋਗਾ ਪਵਗਿ

ਆਨਵਾਨੰਤੁਕੀਨਿਆਈਵਿਵਹਰਵਿਖੇਵਿਚਰਹੁ। ਜੇਨਸ੍ਰੋਵੈਸੋਹੋਵੈ। ਜੇਪ੍ਰਾਪ
 ਤੋਵੈਸੋਹੋਵੈ। ਤਿਨਵਿਖੇਹਰਖਸੋਕਨਕਰਹੁ। ਜੇਪ੍ਰਾਪਤੋਵੈ। ਤਿਸਕਉਮਥਾਸ।
 ਸਤਗੁਰਦੈਖਤੋਰਹਤੋ। ਇਕਰਭੇਗੋਹੁ। ਅਰਜੇਨਪ੍ਰਾਪਤੋਵੈ। ਤਿਸਕੀਇਛਨਕ
 ਰਹੁ। ਇਹਪ੍ਰਿਤਹੁਕਾਲਖਲਹੈ। ਹੇਰਮਜੀਇਹਸੰਸਾਰਦੁਖਹੁਪ੍ਰਭੇਗੁਕਰਅ
 ਛਾਦਿਆਹੈ। ਇਸਵਿਖੇਮੋਹਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤੋਵਣਾ। ਜੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਵਿਚ
 ਰਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਵਿਚਰਣਾ। ਮੁਕਤਹੁਵਤਨਹੀਵਿਚਰਣਾ। ਇਹਸੰਸਾਰਅਰੰਬਰਅ
 ਗਿਆਨਕਰਕੈਰਚਹੈ। ਜੇਇਸਕਉਜਿਉਕਾਤਿਉਨਹੀਦੇਖਤੇ। ਸੋਕਬੁਧੀਨਸ੍ਰੋ
 ਤੇਹੈ। ਜਿਸਸੰਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥਹੁਕੀਇਸਕਉਇਛੋਹੋਤੀਹੈ। ਸੋਈਬੰਧਨਕਾਕਾਰ
 ਲਹੈ। ਤਿਨਵਿਖੇਭੂਬਤਹੈ। ਜੇਬੁਧਵਨਹੈ। ਸੋਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਪ੍ਰੀਤਨਹੀ
 ਕਰਤੇ। ਜਿਸਕੇਨਿਸਚੈਵਿਖੇਇਸਪ੍ਰਕਾਹਨਿਸਚੈਹੈ। ਜੇਸਰਵਜਗਤਅਸੰਤਰੁ
 ਪਹੈ। ਕਿਸੀਪਦਾਰਥਵਿਖੇਬੰਧਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ। ਅਵਿਦਿਆਹੁਪਦਾਰਥ

ਤਿਸਕੰਉਖੇਦਨਹੀਦੇਤੇ॥ ਵਸਤੁਬੁਧਕਰਖੈਚਨਹੀਸਕਤੇ॥ ਜਿਸਕੀਭੁਧਵਿਖੇਇ
 ਹੁਨਿਸਚੈਤੂਆਜੇਸਰਵਮੈਤੈ॥ ਐਸੇਜਾਨਕਰਕਿਸੀਪਦਾਰਥਕੀਇਛਾਨਹੀਕ
 ਰਤਾ॥ ਹੇਗਮਜੀਸੁਧਤਤਜੇਸਤਅਸਤਜਗਤਕੇਮੰਧਿਭਾਵਹੈ॥ ਅੰਤਰਤੇਤਿਸੀ
 ਕਉਆਸ਼ੇਕਰਹੁ॥ ਅੰਗੁਅੰਤਰਬਾਯਜੇਜਗਤਾਦਿਸਪਦਾਰਥਹੈ॥ ਤਿਸਕੰਉਮ
 ਤਗੰਹਣਕਰਹੁ॥ ਇਸਕੀਆਸ਼ਾਤਿਆਗਕਰਪਰਮਪਦਕੰਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵਹੁ॥
 ਅਤਿਵਿਸਤ੍ਰਿਤਸ੍ਰੁਛਰੂਪਅਤਮਾਵਿਖੇਇਸਬਤਹੋਵਹੁ॥ ਰਾਗਸੰਗਤਸਰਵਕਾ
 ਰਜਕਰਹੁ॥ ਜੈਸੇਆਕਾਸਸਰਵਪਦਾਰਥਹੁਮੋਵਿਆਪਕਹੈ॥ ਨਿਰਲੇਪਾ॥ ਤੈਸੇ
 ਸਰਵਕਾਰਜਹੁਕੰਉਕਰਤਾਅੰਤਰਤੇਨਿਰਲੇਪਹੋਵਹੁ॥ ਰਾਗਦ੍ਵੈਖਤੇਗਤਹੋਵਹੁ॥
 ਜਿਸਪੁਰਖਕੰਉਨਕਿਸੀਪਦਾਰਥਕੀਇਛਾਹੈ॥ ਨਅਨਿਛਾਹੈ॥ ਕਰਮਹੁਵਿਖੇਸੁਭਾ
 ਵਕਇਸਬਤਹੈ॥ ਤਿਸਕੰਉਕਰਮਹੁਕਾਸਪਰਸਨਹੀਤੇ॥ ਕਮਲਵਤਸਦਾਨਿਰ
 ਲੇਪਹਤਹੈ॥ ਦੇਖਣਸੁਨਣਆਦਿਕਇੰਦ੍ਰੀਆਕਰਵਿਵਹਰਹੋਤਹੈ॥ ਤੈਸੇਤੁਮ

ॐ

ਇੰਦ੍ਰੀਆਸਾਥਕਰਹੁ॥ ਅਥਵਾਨਕਰਹੁ॥ ਪਗਇਨਵਿਖੇਨਿਗਛਤਹੋ॥ ਅਭਿਮ
 ਨਤੋਂਗਤਹੋ॥ ਇਕਰਾਤਮਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੋਵਹੁ॥ ਇਹਮੈਰੋਇਹਮੇਗਯੋ॥ ਇਸ
 ਮਿਥਿਆਅਭਿਮਾਨਤੋਂਗਤਸੁਖੀਹੋਵਹੁ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕੇਅਰਥਹੁਕਾਸਾਰਜੋਅ
 ਠੀਕਾਰਹੋ॥ ਜਬਾਇਹਰਿਦੇਵਿਖੇਨਫੁਰੇਗਾ॥ ਤਬਤੁਮਜੋਗਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵਹੁਗੇ
 ॥ ਰਾਗਦ੍ਵੈਖਤੋਂਗਤਹੁਏਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉਤਰਜਾਵਹੁਗੇ॥ ਜਬਾਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕੇਰ
 ਗਦ੍ਵੈਖਤੋਂਗਤਹੁਏ॥ ਤਬਮੁਕਤਕੀਇਛਾਨਕਗੇ॥ ਤੇਭੀਮੁਕਤਹੂਪਯੋ॥ ਹੋਰਮਜੀ
 ਇਸਦੇਹਤੋਂਅਪਕਉਵਿਲਖਲਜਾਲਕਰਉਤਮਪਦਜੋਅਤਮਪਦਹੋ॥ ਤਿਸਵਿ
 ਖੇਤੁਮਾਇਸਾਥਿਤਹੋਵਹੁਗੇ॥ ਤਬਤੁਮਾਗਜਸੁਰੈਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇਪੁਪ੍ਰੰਤੋਂਸੁਗੰਧਪ੍ਰਗ
 ਟਹੋਤੀਯੋ॥ ਇਹਸੰਸਾਰਹੂਪੀਸਮੁਦ੍ਰਹੋ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਵਾਸਨਾਹੂਪੀਜਲਹੋ॥ ਤਿਸਵਿਖੇ
 ਜੋਅਤਮਾਵਿਖੈਲੀਬੁਧਹੂਪਬੇਫੀਪਰਚਕੈਯੋ॥ ਸੋਤਰਜਾਤੋਯੋ॥ ਅਰਜੋਨਹੀਚਕੈ
 ਸੋਭੁਬਮਰਤੇਯੋ॥ ਇਹਬੋਧਮੈਤੁਣਕਉਖੁਰਧਾਰਾਕੀਨਿਆਈਤੀਖਲਕਹੁਯੋ॥ ਜੋਅ

ਵਿਦਿਆਕੇਕਾਟਲੇਹਾਰੈ॥ ਤਿਸਕੰਉ ਵਿਚਰਕਰਕੈ ਆਤਮਪਦਤੰਤ ਵਿਖੇਇਸਥਿਤ
 ਤੇਵਹੁ॥ ਜੈਸੇਤਤਵੇਤਾ ਆਤਮਤਤਕੰਉ ਜਲਕਰਵਿਵਹੁ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਤੇ॥ ਤੈਸੇਤੁ
 ਮਭੀ ਵਿਚਰੇਹੁ॥ ਅਗਿਆਨੀ ਵਤਨਹੀ ਵਿਚਰਲਾ॥ ਜੈਸੇਜੀਵਨਮੁਕਤਮਹਾਤਮਾਪੁ
 ਗਭਨਿਤਤ੍ਰਿਪਤਕਾ ਆਚਾਰੈ॥ ਤਿਸਕੰਉ ਅੰਗੀਕਾਰਕਰਲਾ॥ ਭੋਗਹੁ ਵਿਖੇ ਦੀਨਨ
 ਤੇਵਲਾ॥ ਮੁਕਤਹੁ ਕੇ ਆਚਾਰਵਤ ਆਚਾਰ ਅੰਗੀਕਾਰਨਹੀਕਰਲਾ॥ ਜੈਪਰਾਵਰਪੁ
 ਮਾਤਮਥ੍ਹਮਕੇਵੇਤਾ॥ ਪੁਰਖਾ॥ ਸੋਨਕਛੁਹਲਕਰਤੇ॥ ਨਕਛੁਤਿਆਗਕਰ
 ਤੇ॥ ਨਕਿਸੀਕੀਬਾਂਛਾਕਰਤੇ॥ ਜੈਸਾ ਵਿਵਹਾਰਧਰਬਧੇਗਕਰਪਾਪਤਹੁਆਰੈ
 ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਚਰਤੇ॥ ਰਾਗਅਰਦ੍ਵੈਖਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਨਹੀਕਰਤੇ॥ ਬਡਾਈਸ੍ਰੁਜਤੋਵੈ
 ਬਡੇਗੁਲਤੋਵਹਿ॥ ਜਬਲਖਮੀਆਦਿਕਬਡੀਬਿਭੁਤਹੈ॥ ਤਉਭੀਗਿਆਨੀ
 ਅਗਿਆਨੀ ਵਤਅਭਿਮਾਨਨਹੀਕਰਤੇ॥ ਅਰਮਹਾਂਸੁਨਬਨਵਿਖੇਖੇਦਵਾਨਨਹੀਤੋ
 ਤੇ॥ ਦੇਵਤਿਅਹੁਕਾਸੁੰਦਰਬਨਵਿਦਮਾਨਹੈ॥ ਤਿਸਾ ਵਿਖੇਤਰਖਵਾਨਨਹੀਤੋ॥

੨੬

॥ ਨਕਿਸੀਕੀਇਛੈਨਤਿਆਗਯੈ ॥ ਜੈਸੀਅਵਸਥਾਆਨਪ੍ਰਾਪਤਹੈ ॥ ਰਾਗਦ੍ਰੋਖਤੇਰ
 ਹਤਤਿਸੀਵਿਖੇਵਿਚਰਤੇਹੈ ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਸਮਭਵਕਉਲੀਏਵਿਚਰਤੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇਅ
 ਭਿਮਨਤੇਰਹਤਹੈਇਕਰਦੇਹੁਪ੍ਰਿਥਵੀਉਪਗਵਿਚਰਤੇਹੈ ॥ ਤੂੰਭੀਅਬਵਿਵੇਕਕੈ
 ਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਹੁ ॥ ਬੋਧਕੇਬਲਕਹਤਿਸਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੋਹੁ ॥ ਅਉਗਕਿਸੀਪਦਾਰਥ
 ਕੀਓਹਨਹੀਜਾਣਾ ॥ ਨਿਰਮਨਨਿਰਵੈਗਦ੍ਰਿਸ਼ਕਉਲੀਏਵਿਚਰਣਾ ॥ ਸਰਬਭਾਵਵਿ
 ਖੇਸਮਉਤਮਭਾਂਤਪ੍ਰਿਥਵੀਮੋਇਸਾਥਿਤਹੋਵਣਾ ॥ ਸੰਸਾਰਕੀਇਛਾਦੁਰਤੇਤਿਆ
 ਗਕਰਜਥਾਵਿਵਤਗਵਿਖੇਵਿਚਰਣਾ ॥ ਪਰਮਸਾਂਤਹੁਪਹੁਣਾ ॥ **ਬਾਲਮੀਕੇਵਾ**
ਚ ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਨਿਰਮਲਬਾਲੀਕਰਜਬਵਸਿਸ਼੍ਟਜੀਕਯਾ ॥ ਤਬਨਿਰਮਲਾਚਿਤ
 ਰਾਮਜੀਕਾਰਿਦਾਅੰਮ੍ਰਿਤਕਰਪੁਰਨਸੀਤਲਹੋਤਭਯਾ ॥ ਜੈਸੇਪੁਰਨਮਾਸੀਕਾਚੰ
 ਦ੍ਰਮਾਅੰਮ੍ਰਿਤਕਰਪੁਰਨਸੀਤਲਹੋਤਹੈ ॥ ਤੈਸੇਰਾਮਜੀਸਾਂਤਕਰਪੁਰਲਭਯਾ ॥
੪੬ ॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਮੇਖਉਪਾਏਇਸਾਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਖਭੂਤਾਰਥਵਬੋਧਵਿਵਤਗਯੈ

355
ਗਉਪਦੇਸਨਾਮਸਰਗਾ **ਰਾਮੋਵਾਚਾ** ॥ ਜੇਤਗਵਨਸਰਵਪਰਮਗਵੇਦਵੇਦਾਂਤਕੇ
ਪਾਰਗਤੁਮਾਰੇਸੁਧਵਚਨੈ ॥ ਕਰਮੈਸ੍ਵਥਕੀਨਿਆਈਇਸਥਿਤਭਯਾਹੈ ॥ ਕੈਸੇਤੁ
ਮਾਰੇਵਚਨਹੈ ॥ ਉਦਗਵਿਰਕਤਗੁਪੈ ॥ ਕੈਮਲਅਰਉਚਿਤਹੈ ॥ ਤਿਨਤੁਮਾਰੇਵਚਨ
ਗੁਪੀਅੰਮ੍ਰਿਤਕੈ ॥ ਪਾਨਕਰਤਮੈਤ੍ਰਿਪਤਨਹੈ ॥ ਜੇਤਗਵਨਤੁਮਰਾਜਸਸਾਤਕ
ਜੰਤਕੁਲੇਲਾਗੇਥੇ ॥ ਸੇਕਛੁਕਸੰਖੇਪਤੋਂਕਹਤੇਥੇ ॥ ਤਿਨਵਿਖੇਅਵਕਾਸਪਾਇਕਰ
ਤੁਮੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਜੀਕੀਉਤਪਤਿਕਹੀ ॥ ਤਿਸਕਰਮੁਣਕੈ ॥ ਇਹਸੰਦੇਹਭਯਾਸੇਰਿ
ਦੇਵਿਖੇਬਡੇਵਿਸਤਾਰਕੈ ॥ ਪਾਵਤਭਇਅਹੈ ॥ ਅਰਤੁਮਸਰਵਸੀਸਿੰਧੂ ॥ ਕੇਨਾਸ
ਕਰਤਹੈ ॥ ਕਿਪਾਕਰਕੇਸੀਘ੍ਰੀਮੁਣਕੈ ॥ ਉਤਰਕਹੈ ॥ ਜੋਕਹੁੰਬ੍ਰਹਮਾਕੀਉਤਪਤ
ਕਮਲਤੇਕਹੀਹੈ ॥ ਕਹੁੰਆਕਾਸਤੋਂਕਹੁੰਅੰਤੋਂਕਹੁੰਜਲਤੋਂਉਤਪਤਿਕਹੀਹੈ ॥ ਸੇਵਿ
ਚਿਤ੍ਰਰੂਪਸਾਸਤੈ ॥ ਕਰਕੈਸੇਕਹੀਹੈ ॥ **ਸ੍ਰੀਬਾਸਿਓਵਾਚਾ** ॥ ਜੇਰਮਜੀਕਈਲਖਬ੍ਰਹ
ਮਾਪੁਏਹੈ ॥ ਅਨੇਕਸਤਕਈਇਦ੍ਰੁਪੁਏਹੈ ॥ ਸਹਸ੍ਰਹੀਬਿਸ੍ਰੁਹੈਬੀਤੇਹੈ ॥ ਅਬਭੀਅ

ਨੇਕ ਅਨੇਕ ਥ੍ਰਮਾਂਡੁ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਆਚਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਸੰਜੁਗਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ।
 ਕੇਈ ਤੁਲਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਕੇਈ ਬਡੇ ਛੋਟੇ ਕਾਲ ਕੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਭਾਸ ਲੇ ਲਾਗਤੇ ਹੈਂ। ਜਗ
 ਤ ਸੁਪਨ ਕੀ ਨਿਆਈ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਕੇਈ ਬੀਤੇ ਹੈਂ। ਕੇਈ ਅਬ ਹੈਂ। ਕੇਈ ਆਗੇ ਹੋਵੈ
 ਗੇ। ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਤੁਝ ਥ੍ਰਮਾ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਪੁਛੀ ਹੈਂ ਸੋ ਸੁਲਾ ਸੋਭੀ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟ ਸਦਾ ਸਿਵ ਤੇ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਥ੍ਰਮਾ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਵਿਸਨ ਜੀ
 ਤੇ। ਕਬਹੂੰ ਮੁਨੀ ਸ੍ਵਰਗ ਚਲੇਤੇ ਹੈਂ। ਕਬਹੂੰ ਥ੍ਰਮਾ ਕਮਲ ਤੇ ਉਪਜਤ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ
 ਲਤ ਕਬਹੂੰ ਵਾਇਤੇ। ਕਬਹੂੰ ਅੰਤ ਤੇ ਉਪਾਜਿ ਆਪੈ। ਕਬਹੂੰ ਕਿਸੀ ਥ੍ਰਮਾਂਡੁ ਵਿਖੇ ਸੁ
 ਰਜਾ ਤੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਥ੍ਰਮਾਂਡੁ ਵਿਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਪੁੰਡਰੀਕਾਖਰ
 ਵਿਸਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਸਦਾ ਸਿਵ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟ ਵਿਖੇ ਪਰਬਤ ਉਪਜਤੇ ਹੈਂ।
 ਤਿਨ ਕਗੀ ਪ੍ਰਥਵੀ ਨੀਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਮਾਨਖੰ ਕਰਪੁਰਨ। ਕਬਹੂੰ ਬਿਖੰ ਕ
 ਰਪੁਰਨ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਥ੍ਰਮਾਂਡੁ ਵਿਖੇ ਮਿ
 ਕੀ

ਸੋਧਾ

ਤਕਾਮਈਹੋਤੀਹੈ॥ ਕਬਹੂੰਪਾਖਾਲਮਈਹੋਤੀਹੈ॥ ਕਬਹੂੰਸਮਮਈਭਈਹੈ॥ ਚਤੁਰ
 ਦਸਲੇਕਹੈ॥ ਕਿਸੀਸ੍ਰਿਸ੍ਟਵਿਖੇਏਕਤੀਲੇਕਭਾਇਆਹੈ॥ ਦੁਤੀਆਕੋਉਨਹੀ॥ ਕਿ
 ਸੀਸ੍ਰਿਸ੍ਟਵਿਖੇਬ੍ਰਹਮਾਨਤੀਤੁਆ॥ ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਸਅਨੇਕਸ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਚਿਦਾਕਾਸਬ੍ਰਹ
 ਮਤਤਸੰਭੂਗੀਆਂਹੈ॥ ਫੁਰਕਰਲੈਭਈਆਂਹੈ॥ ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤਰੰਗਉਪਜਕ
 ਰਲੈਹੋਜਾਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਸ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਸਕੀਆਂਉਪਜਕਰਲੈਹੋਤੀ
 ਆਂਹੈ॥ ਜੈਸੇਮਾਰੂਥਲਾਵਿਖੇਮ੍ਰਿਗਾਤਿਸਨਾਕੀਨਦੀਭਾਸਤੀਹੈ॥ ਜੈਸੇਪੁੱਖਵਿਖੇਸੁ
 ਗੰਧਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਪ੍ਰਮਾਤਮਾਵਿਖੇਜਗਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੀਆਂਕਿਰਨਾਂਤਿਸ
 ਰੇਲਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਤਿਨਕੀਸੰਖਿਅਕਗੀਨਹੀਜਾਤੀ॥ ਕੋਊਐਸਾਸਮਰਥਹੋਵੈ॥ ਜੇਇ
 ਨਕੀਸੰਖਿਭੀਕਰੇ॥ ਪਰਬ੍ਰਹਮਤਤਵਿਖੇਸ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਜੇਫੁਰਤੀਆਂਹੈ॥ ਤਿਨਕੀਸੰਖਿ
 ਕਰਲੇਕੈ॥ ਸਮਰਥਨਹੋਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇਵਰਖਾਗੁਤਿਵਿਖੇਗੰਨਿਓ॥ ਕੇਖੇਤ੍ਰਵਿਖੇਮਛ
 ਹੋਤੇਹੈ॥ ਅਰਨਸ੍ਰਹੋਜਾਤੇਹੈ॥ ਉਹਕਾਲਜਾਣਿਆਨਹੀਜਾਤਾ॥ ਜਿਸਕਾਲਾਵਿਖੇ

੩

ਸਿਸਾਂਕਾਉਪਜਲਾਅਹਲੈਂਹੋਤੈ। ਅੰਤਕਛੁਨੀ। ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤਰੰ
 ਗਠੁਰਤੈਂ। ਇਨਤੇਪੁਰਬਐਰਉਨਕੇਪੁਰਬਐਗ। ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਆਦਿਅਰਅੰਤਕ
 ਛੁਨੀਜਾਇਆਜਾਤਾ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਸਿਸਾਂਕਾਆਦਿਅੰਤਕਛੁਨੀ। ਦੇ
 ਵਤਾਦੈਤਮਾਨੁਖਾਦਿਕਕੇਈਉਪਜਕਹਲੈਂਹੋਤੈ। ਕੇਈਅਗੋਂਹੈ ਗੋ। ਜੈਸੇਇਤ
 ਬ੍ਰਹਮਾਂਡਬ੍ਰਹਮਾਂਕਰਗਤਿਅਹੈ। ਤੈਸੇਅਨੇਕਬ੍ਰਹਮਾਂਡਹੋਗਏਂ। ਜੈਸੇਅਨੇਕਘ
 ਟਕਾਏਕਵਰਖਵਿਖੇਬਿਤੀਤਹੋਤੈ। ਤੈਸੇਬੀਤੈਂ। ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤਰੰਗਹੋਤੈ।
 ਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮਤਤਵਿਖੇਅਸੰਖਜਗਤਹੋਤੈ। ਕੇਈਸਿਸਾਂਬੀਤੀਅਹੈ। ਕੇਈਅਬ
 ਹੋਤੀਅਹੈ। ਕੇਈਅਗੋਂਹੈ ਗੀਆਂ। ਜੈਸੇਮਿਤਕਾਵਿਖੇਘਟਹੋਤੈ। ਜੈਸੇਬ੍ਰਿਛ
 ਸੰਗਅਨੇਕਪਤ੍ਰਹੋਤੈ। ਬਹੁੜਮਿਟਿਜਾਤੈਂ। ਜੈਸੇਜਬਲਗਸਮੁਦ੍ਰਹੈ। ਤਿਸਦਿ
 ਖੇਜਲਹੈ। ਤਬਲਗਉਰਮਿਤਰੰਗਆਵਰਤਨਿਵਰਤਨਹੋਤੈ। ਕੇਈਉਪਜਤੈਂ
 ਕੇਈਲੈਂਹੋਤੈ। ਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮਚਿਦਾਕਾਸਹੈ। ਤਬਲਗਤਿਲੇਕੀਜਗਤਸਹੀਰਉ

ਪਜਉਪਜਕਰਲੈ ਤੇਤੈ। ਜਬਲਗਅਪਦੇਸਹੁਪਕਾਪ੍ਰਮਾਦਿਹੈ। ਤਬਲਗਵਿ
ਕਾਰਸੰਜੁਗਤਜਗਤਫੁਰਤੇਹੈ। ਬਡੇਵਿਸਤਰਸੰਜੁਗਤਭਾਸਤੇਹੈ। ਜਬਆਤਮਸ
ਹੁਪਦ੍ਰਿਸ਼ਕਰਦੇਖੇਗਾ। ਤਬਕੋਊਵਿਕਾਰਨਭਾਸੇਗਾ। ਜਬਲਗਅਤਮਦ੍ਰਿਸ਼ਕ
ਰਨਹੀਦੇਖਿਆ। ਤਬਲਗਅਭਾਸਗਤਵਿਖੇਉਪਜਤੇਭੀਹੈ। ਮਿਟਭੀਜਾਤੇਹੈ। ਨ
ਅਸਤਕਹੇਜਾਤੇਹੈ। ਨਸਤਕਹੇਜਾਤੇਹੈ। ਵਾਸਤ੍ਵ ਤੇਬ੍ਰਹਮਅਰਜਗਤਵਿਖੇਕਛੁ
ਕੇਦਨਹੀ। ਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤਰੰਗੀਨਿਆਈਅਭੇਦਹੈ। ਭਿੰਨਹੀ ਕਰਜੇਭਾਸਤੇਹੈ।
ਸੋਅਵਿਦਿਆਕਰਭਾਸਤੇਹੈ। ਵਿਚਾਰਕੀਏਤੇਨਿਵਰਤਹੇਜਾਤੇਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਨਸ੍ਵਸ
ਹੁਪਹੈ। ਚਰਅਚਰਹੁਪਜਗਤਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਚੇਸਾਸੰਜੁਗਤਅਨੰਤਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿਵਿਸ਼ੇ
ਸ੍ਵਰਆਤਮਾਵਿਖੇਫੁਰਤੇਹੈ। ਸੋਭਿੰਨਨਹੀ। ਜੈਸੇਸਾਖਾਂਫੂਲਫਲਾਥਿਛਤੇਭਿੰਨਨ
ਹੀ। ਭਿੰਨਭਾਸਤੇਹੈ। ਤੇਭੀਅਭਿੰਨਹੈ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਸੰਜਗਤਭਿੰਨਭਾਸਤੇਹੈ।
ਤੇਭੀਭਿੰਨਨਹੀ। ਸਰਵਆਤਮਸੁਹੁਪਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਮੈਜੋਤੁਏਕੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਪੁਸ਼ਟ

ਪਚਤੁਰਦਸਭਵਨੈ ਸੰਜੁਗਤਕਹੀਐ। ਕੋਊ ਅਲਪਕਿ ਸਿਰੂਪੈ। ਕੋਊ ਬਡੈਐ।
 ਸੋ ਸਰਵਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਸਾਵਿਥੇ ਉਪਜਤੈਐ। ਅਰਉਹੀ ਗੁਪੈ। ਕਬਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮਤਤ
 ਸੋ ਅਕਾਸ ਉਪਜਤੈ। ਸੋ ਉਪਜਕਰ ਪ੍ਰਤਿਸ੍ਰਾਕੈ ਪਾਵਤੈ। ਤਿਸ ਅਕਾਸ ਤੇ ਬ੍ਰ
 ਹਮਾ ਉਪਜਤੈ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਨਾਮ ਅਕਾਸ ਜੋਤੈਤੈ। ਕਬਹੂੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਵਨ ਉਪ
 ਜਤੈ। ਪ੍ਰਤਿਸ੍ਰੁਤਤੁ ਅਐ। ਤਿਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਐ। ਸੋ ਵਾਉ ਜਨਮ ਕੈ ਪਾਵਤਥੈ
 ਅਐ। ਪ੍ਰਜਾਪਤ ਨਾਮ ਕਰਕਹੀਤੈ। ਕਬਹੂੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਲ ਉਤਪਤਿ ਭਯਾਐ। ਜਲ
 ਇਸਥਿਤ ਭਇਆ। ਤਿਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਪਜਕਰ ਜਲ ਜਨਮ ਪਾਵਤ ਭਇਆਐ।
 ਕਬਹੂੰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਉਪਜੀਐ। ਸੋ ਵਿਸਤਾਰ ਭਾਵ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ। ਤਿਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉ
 ਪਜਾਐ। ਤਬ ਪਾਰਥਵ ਨਾਮ ਪਾਵਤ ਭਇਆਐ। ਅਰ ਅਗਨ ਤੇ ਉਪਜਿਆ ਅਗ
 ਨ ਜਨਮ ਪਾਵਤ ਭਇਆਐ। ਹੇ ਗਮਜੀ ਇਹ ਪੰਚਭੂਤ ਹੁਤੇ ਉਤਪਤਿ ਮੈਤ੍ਰਕੈ
 ਕਹੀਐ। ਜਬ ਚਤੁਰਤਤ ਪੁਰਨ ਹੋਤੈ। ਅਰ ਪੰਚਮਤਤ ਸਰਵ ਸੰਬਢਤੈ। ਤਬ

ਤਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਜਾਪਤ ਕੀਉਤ ਪਾਤਿ ਤੇਤੀ ਹੈ। ਸੇਉ ਪਜ ਕਰ ਅਪ ਦੇ ਜਗਤ ਕੋ ਰਚਤ ਹੈ। ਕ
 ਬਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਤਤ ਤੇ ਅਪ ਹੀ ਫੁਰਿਆ ਵਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਉ ਪਜ ਕਰ ਪੁਰਖ ਕੀ ਭਾਵ
 ਨਾ ਕਰ ਪੁਰਖ ਰੂਪ ਇਸ ਥਿਤ ਤੇਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸ੍ਵਭੁ ਤੇਤੀ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਪੁਰਖ ਜੋ ਵਿ
 ਸ੍ਵ ਦੇਵ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੀ ਪਿਸ੍ਵ ਸੇਉ ਪਜ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਨੇੜੇ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਤੇਤੀ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ
 ਨਾਭ ਸੇਉਤ ਪਤਿ ਤੇਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕਾ ਨਾਮ ਪਦਮ ਜੋਤੀ ਹੈ। ਵਾਸਤੁ ਤੇ ਸਰ
 ਵ ਮਾਯਾ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਸੁਪਨ ਕੀ ਨਿਆਈ ਮਿਥਿ। ਰੂਪ ਸਤੀ ਤੇ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੇ ਮਨੇ
 ਗਜ ਕੀ ਸ੍ਵਿਸ੍ਟ ਭਾਸ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਬਾਲ ਕੇ ਕੋ ਮਨੇ ਗਜ ਵਿਖੇ ਸ੍ਵਿਸ੍ਟ ਭਾਸਤੀ ਹੈ।
 ਸੇਵਾ ਸਤੁ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਸੁਪ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਮਨ ਨ ਕਲਾ ਫੁਰ
 ਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੇ ਸ੍ਵਰਨ ਕਾ ਅੰਤ ਉਪਜਤ ਹੈ। ਅੰਤ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਉ ਪਜ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਕ
 ਬਹੂੰ ਪੁਰਖ ਵਿਸਨ ਦੇਵ ਜਲ ਵਿਖੇ ਥੀ ਗਜ ਰਾਹਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੇ ਪਦਮ ਅਥਵਾ ਬ੍ਰਹਮ
 ਉਪਜਤ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਗਟ ਤੇਤੀ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਸੁਰਜ ਸੇ ਫੁਰਿਆ ਵਤੀ ਹੈ। ਇ

ਦਿਕਸਰ ਵਕ੍ਰਿਅਕਰਸੰਜੁਗਤਜੀਵਸੰਸਾਰੀਤੇਯੈ। ਸੁਭਕਰਮਕਰਨ ਹਰੇਸ੍ਵਰ
 ਗਵਿਖੇਵਿਚਰਤੇਯੈ। ਸੁਖਭੋਗਤੇਯੈ। ਪੁਨਰੁਕੇਖੀਲਹੁਏਗਿਤਾਇਮਿਲਤੇਯੈ। ਮਿ
 ਤਲੋਕਵਿਖੇਆਵਤੇਯੈ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕਰਮਕਰਤੇਯੈ। ਓਪਜਤੇਯੈ। ਬਹੁਤਨਸ੍ਵਰੋਤੇ
 ਯੈ। ਸ੍ਵਰਗਰੂਪਕਮਲਯੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਇੰਦ੍ਰਰੂਪਭ੍ਰਮਯੈ। ਤਿਸਸ੍ਵਰਗਕੀਸੁਗੰਧ
 ਲੇਕਰਉਹਇੰਦ੍ਰਚਲਤਾਹਤਯੈ। ਅੰਗੁਇੰਦ੍ਰਰੂਪਭ੍ਰਮਸ੍ਵਰਗਕਮਲਕੀਸੁਗੰਧ
 ਲੇਲੇਆਵਤਯੈ। ਜੇਤਾਕਾਲਪੁਨਕਰਮਕੀਆਹਤਯੈ। ਤੇਤਾਕਾਲਸ੍ਵਰਗਸੁਖਭੋਗ
 ਕਰਨਸ੍ਵਰੋਜਤਯੈ। ਬਹੁਤਕਲਜੁਗਾਦਿਕਜੁਗਆਵਤੇਯੈ। ਸਰਵਦੇਸਕਾਲਕ੍ਰਿ
 ਆਦ੍ਰਵਜੀਵਉਪਜਆਵਤੇਯੈ। ਜੈਸੇਕੁਲਾਲਚਕ੍ਰਕਰਕੇਬਾਸਲਉਪਜਾਇਲੇਤਾ
 ਯੈ। ਤੈਸੇਚਿਤਕਲਪਨਾਕਰਜਗਤਅਨੇਕਪਦਾਰਥਕੇ ਉਤਪਤਿਕਰਤਾਯੈ। ਸੁੰਦ੍ਰ
 ਗਣਿਸਥਾਨਜੀਵੰ ਸੰਜੁਗਤਰੋਤੇਯੈ। ਸੋਨਸ੍ਵਰੋਜਤੇਯੈ। ਅਸਤਮਾਤ੍ਰਜੀਵੰ ਕੇਜਲ
 ਕਰਸੰਸਾਰਸੁੰਨਹੋਜਤਯੈ। ਜਗਤਮਸਾਲਰੂਪਹੋਜਤਯੈ। ਕੁਲਾਚਲਪਰਬਤਕੇਅ॥

ਤਹੈ॥ ਬਹੁੜ ਬਹੁੜ ਉਹੀ ਆਵਤੇ ਅਰਜਾ ਤੈ॥ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਲ ਚਕ੍ਰ ਪੜ੍ਹ ਭ੍ਰਮ ਤਹੈ॥
 ਬਹੁੜ ਬਹੁੜ ਮਨ ਤਹੈ॥ ਕਾ ਅਰੰਭ ਤਹੈ॥ ਕਲਪ ਕੀ ਪਰੰਪਰਾ ਬਿਤੀਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਜੈ
 ਸੇ ਪ੍ਰਾਤਰਿ ਕਾਲ ਤੇ ਬਹੁੜ ਪ੍ਰਾਤਰਿ ਕਾਲ ਆਵਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਕੀ ਉਹੀ ਉਹੀ ਗੱਤ ਹੈ॥
 ਭ੍ਰਮ ਤਤ ਤੈਸੇ ਫੁਲ ਰੂਪ ਹੋ॥ ਕਰ ਬਹੁੜ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਤਪਤ ਲੋਹੇ ਸੀਚਿ
 ਨਗਾਰੇ ਉਠ ਤੈ॥ ਸੋਲੇ ਹੋ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਤੈ॥ ਤੈਸੇ ਇਹ ਸਰਵ ਭਾਵ ਚਿਦਾਕਾ
 ਸਮੇਂ ਉਪਜ ਤੈ॥ ਸੋਚਿਦਾਕਾ ਸਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਕਬਹੂੰ ਅਵਿਅਕਤ ਰੂਪ ਹੋਤੈ
 ਹੈ॥ ਕਬਹੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੈ॥ ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਬ੍ਰਿਛ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹ ਹੋਤੈ॥ ਤੈਸੇ ਅ
 ਤਮਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਨੇੜ ਦੂਖ ਨ ਕਰ ਕੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਦੌਇਚ ਦ੍ਰੁਮਾ ਭਾਸ ਤੈ॥
 ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਕੇ ਫੁਲੇ ਕਰ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਭਾਸ ਤੈ॥ ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਅ
 ਹਲੈ ਹੋਤੈ॥ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਆਂਕਿਰਣ ਉਤਪਤਿ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋ॥ ਕਰ ਲੈ ਹੋਤੈ॥
 ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰਿਸਟ ਹੈ॥ ਸੇਸ ਰੂਪ ਤੇ ਕਛੁ ਅਰੰਭ ਨਹੀਂ ਹੁਆ॥ ਮਨ ਕੇ ਫੁਲੇ ਕਰ

ਭਾਸਤੈ ਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀ ਆਤਮਾ ਸਹਵਸ ਕਤ ਹੈ। ਜੇ ਸਕਤ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਫੁਰਤੀ ਹੈ। ਤਿਸੀ
 ਕਹੁ ਪਰੇ ਭਾਸਤੈ ਹੈ। ਜਗਤ ਸਹਵਸ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਲੋਕੀ
 ਨਿਆਈ ਅਸਤ ਕਾ ਨਿਸਚੈ ਹੈ। ਸੇ ਪੁਰਖ ਬਹੁ ਰੁਸ ਸਾਗੀ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਜੁੜਿ
 ਆਹਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਮਹਾਂ ਮਤੀ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਿਖੇ ਸਹਬ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਨਿਸਚੈ
 ਹੋਤੈ। ਅਸਕੈ ਤੀ ਇਹੀ ਨਿਸਚੈ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਗੀ ਨਹੀ। ਸਦਾ ਬ੍ਰਹਮ ਤਤ ਹੀ ਹੈ। ਸ
 ਦਾ ਵਿਦਮਾਨ ਹੈ। ਅਗ ਅਗਿਆਨੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਨਿਰੰਤਰ ਰੂਪ ਹੈ। ਸੀਸਾਹ
 ਉਸਕੈ ਵਿਦਮਾਨ ਹੈ। ਸੇ ਬਹੁ ਰੁਸ ਬਹੁ ਰੁਪ ਜ ਕਰਨ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ। ਸਰੂਪ ਤੇ ਉਪਜ ਲੇਅ
 ਗ ਬਿਨਸ ਲੇਕਰ ਭੀਨ ਸ੍ਰਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਅਗਿਆਨੀ ਕੈ ਜਗਤ ਮਿਥਿ। ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਸ
 ਦਾ ਜਗਤ ਕੀ ਇਸਥਿਤ ਜਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਸਹਵਨ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ। ਸਹਬ ਜਗਤ ਕੇ ਪ
 ਦਰਥ ਬਿਨਸ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਗਤ ਅਸੰਤ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਜੇ ਇਸਥਿ ਰੂਪ ਪਦ
 ਰਥ ਭਾਸਤੈ ਹੈ। ਸੇ ਨਾ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਗੁਣਾ ਕਿਸੀ ਨਹੀ। ਕੇ ਉਪਦਰਥ ਸਤ ਭਾਸਤੈ ਹੈ। ਕੇ

ਉਸਤਤੁ ਸਤਿ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਕੀ ਨ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ॥ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਕਲਾ ਫੁਰਦੇ ਕਹਿ ਵਿ
 ਸਤਾ ਗੁਪਤ ਮਾਇਖੇ ਨ ਬਣੇ ॥ ਇਹ ਜਗਤ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਲੈ ਵਿਖੇ ਨ ਸੁਰੇ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਬਹੁ ਹਿ
 ਉਤਪਤਿ ਤੇ ਆਵਤ ਹੈ ॥ ਬਹੁ ਰੂਪ ਰੂਪ ਨ ਮਾਗ ਮਰ ਲੇਤ ਹੈ ॥ ਸੁਖ ਦੁਖ ਦਿਸਾ
 ਅਕਾਸ ਕਰਮ ਮੇਘ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰਬਤ ਸਰਬ ਬਹੁ ਰੂਪ ਰੂਪ ਪਾਵਤ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ
 ਸੁਗੰਧ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਉ ਦੇ ਅਸਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਤੇ ਤੀਹਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸਿਸਟਾਂ ਬਹੁ ਰੂਪ ਰੂਪ
 ਦੇ ਅਸਤਤੁ ਸਤਿ ਹੈ ॥ ਬਹੁ ਰੂਪ ਦੇ ਵਤਾ ਬਹੁ ਰੂਪ ਦੇ ਤਬਹੁ ਰੂਪ ਲੋਕਾਂ ਤਹ ਕ੍ਰਮ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਰ
 ਗ ਮੇਖ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾਨਾ ਗਇਲ ਦੇ ਵਪਰਬਤ ਸੁਗੰਧ ਵਰੁਣ ਅਗਨ ਆਦਿ ਕਲੇਕਪ
 ਲ ਬਹੁ ਰੂਪ ਰੂਪ ਆਵਤ ਹੈ ॥ ਸੁਮੇਗ ਦਿਕ ਇਸ਼ਾਨ ਫੁਰ ਆਵਤ ਹੈ ॥ ਤਮ ਰੂਪ
 ਜੇਹ ਸਤੀ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਭੇਦ ਦੇ ਕੀ ਸੁਗੰਧ ਰੂਪ ਕੇ ਸਗੀ ਸਿੰਘ ਉਪ੍ਰਾਵਤ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਰਗ
 ਇੰਦ੍ਰ ਫੁਰਿ ਆਵਤ ਹੈ ॥ ਅਪਸਾਰਾ ਗਣ ਫੁਰ ਆਵਤ ਹੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫੁਰ ਆਵਤ ਹੈ ॥ ਧ
 ਰਮ ਅਰਥ ਕਾ ਮੇਖ ਕ੍ਰਿਅ ਕਰਮ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਰੂਪ ਹੋ ਆਵਤ ਹੈ ॥ ਯਗ ਦਾਨ ਹੋ ਮਾ

ਦਿਕਸਰਵਕ੍ਰਿਆਕਰਮੰ ਸੁਗਤਜੀਵਸੰਸਾਰੀਤੇ ਹੈ। ਸੁਭਕਰਮਕਰਨ ਹਰੇਸ੍ਵਰ
 ਗਵਿਖੇਵਿਚਰਤੇ ਹੈ। ਸੁਖਭੋਗਤੇ ਹੈ। ਪੁੰਨਹੁਕੇਖੀਲਹੁਏਗਿਤਾਇਮਿਲਤੇ ਹੈ। ਮਿ
 ਤਲੋਕਵਿਖੇਆਵਤੇ ਹੈ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕਰਮਕਰਤੇ ਹੈ। ਉਪਜਤੇ ਹੈ। ਬਹੁਤਨਸ੍ਵਰਤੇ
 ਹੈ। ਸ੍ਵਰਗਗੁਪਕਮਲਾ ਹੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਮਹੈ। ਤਿਸਸ੍ਵਰਗਕੀਸੁਗੰਧ
 ਲੇਕਰਉਹਇੰਦ੍ਰਚਲਤਹੁਤ ਹੈ। ਅੰਗੁਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਮਹਸ੍ਵਰਗਕਮਲਕੀਸੁਗੰਧ
 ਲੇਲੇਆਵਤੇ ਹੈ। ਜੇਤਾਕਾਲਪੁੰਨਕਰਮਕੀਆਹੇਤ ਹੈ। ਤੇਤਾਕਾਲਸ੍ਵਰਗਸੁਖਭੋਗ
 ਕਰਨਸ੍ਵਰਜਾਤ ਹੈ। ਬਹੁਤਕਲਾਜੁਗਾਦਿਕਜੁਗਆਵਤੇ ਹੈ। ਸਰਵਦੇਸਕਾਲਕ੍ਰਿ
 ਆਦ੍ਰਵਜੀਵਉਪਜਆਵਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇਕੁਲਾਲਚਕ੍ਰਕਰਕੇਬਾਸਲਉਪਜਾਇਲੇਤਾ
 ਹੈ। ਤੈਸੇਚਿਤਕਲਪਨਾਕਰਜਗਤਅਨੇਕਪਦਾਰਥਕੰ ਉਤਪਤਿਕਰਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਵ
 ਰਾਇਸਥਾਨਜੀਵੰ ਸੰਜੁਗਤਤੇ ਹੈ। ਸੋਨਸ੍ਵਰਜਾਤੇ ਹੈ। ਅਸਤਮਾਤ੍ਰਜੀਵੰ ਕੇਜਲ
 ਕਰਮੰਸਾਰਸੁੰਨਹੋਜਾਤਾ ਹੈ। ਜਗਤਮਸਾਲਹੁਪੋਜਾਤਾ ਹੈ। ਕੁਲਾਚਲਪਰਬਤਕੇਅ

ਕਾਰਵਤਪੁਰਕਰਮੇਘਵਰਖਾਕਰਤੇਯੋ। ਤਿਨਵਿਖੇਜੀਵਮਿਤਕਾਬੁਦਬੁਦੇਗੁਪੋ। ਇ
 ਸਥਿਤਤੇਯੋ। ਦ੍ਰੁਦਸਸੁਰਜਅਨਉਦੋਤੇਯੋ। ਸੇਖਨਗਕੇਮੁਖਤੇਅਗਨਨਿਕਸਤੀ
 ਯੋ। ਤਿਸਕਰਮਰਵਜਗਤਦਗਧੋਤੇਯੋ। ਬਹੁਫੁਅਗਨਕੀਜੁਲਾਸਾਂਤੋਜਾਤੀਯੋ।
 ਏਕਸੁੰਨਅਕਾਸਤੀਸੇਖਰਹਤਯੋ। ਰਤੋਜਾਤੀਯੋ। ਜਬਰਤਕੋਤੇਗਚੁਕਤਯੋ। ਬ
 ਹੁਫੁਜੀਵਜੀਹਲਦੇਹਕਰਸੰਜੁਗਤਮਨਗੁਪਥ੍ਰਮਾਹਚਲੇਤਯੋ। ਜੈਸੇਸੁੰਨਇਸਥਾਨ
 ਵਿਖੇਗੰਧਰੰਨਗਰਚਲੇਤਯੋ। ਤੈਸੇਜਗਤਕੋਮਨਰਚਲੇਤਯੋ। ਬਹੁਫੁਲੈਤੇਜਾ
 ਤਯੋ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜਗਤਗਲਉਪਜਉਪਜਕਰਮਹਾਂਪ੍ਰਲੈਥ੍ਰਮਾਦਿਕਸਰਵਅੰਤ
 ਗਧਿਆਨੋਜਾਤੇਯੋ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਪ੍ਰਲੈਅਰਮਹਾਂਪ੍ਰਲੈਅਨੇਕਜਗਤਗਲਬਿਤੀਤੋ
 ਗਏਯੋ। ਮਹਾਂਦੀਗਘਮਾਇਆਸਾਂਬਹੁਪਕਾਲਚਕ੍ਰਪਛਿਰਤਯੋ। ਤਿਸਵਿਖੇਮੈ
 ਤੁਣਕੋਸਤਕਿਆਕਹੈ। ਅਰਅਸਤਕਿਆਕਹੈ। ਸਰਵਭੂਤਗੁਪਯੋ। ਦਾਸੁਰਕੀ
 ਆਖਿਆਇਕਾਵਤਜਗਤਯੋ। ਕਲਪਨਾਕਰਚਤਚਕ੍ਰਯੋ। ਵਸਤੁਤੇਸੁੰਨਅਵਸਤੁ

ਰੂਪੈ॥ ਬਡੇ ਅਰੰਭ ਸੰਤੁ ਗਤ ਵਿਸਤਾਰੁ ਪਭਾਸਤੈ॥ ਤੇਭੀ ਅਸਤੁ ਰੂਪੈ॥ ਜੈ ਸੇਭਾਂਤੁ
 ਕਰਦੁ ਤੀਯ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਭਾਸਤੈ॥ ਤੈਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਮੂੜੈ॥ ਕੇਹਿ ਦੇਵਿਖੈ ਸਤ ਭਾਸਤੈ॥
 ਤਮ ਮੂੜੈ॥ ਵਤਨੀ ਜਾਨ ਲਾ॥ ਗਿਆਨ ਵਨੈ॥ ਵਤ ਜਗਤ ਕੈ॥ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਅਸਤੁ
 ਨ ਲਾ॥ ੪੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸ਼ਾਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਜਗਤ ਸਤ ਅਸਤ ਨਿਰਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ੇ**
ਨਾਮ ਸਾਗਰ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ਼ਠੇ ਵਾਚ॥ ਏਹ ਮਨੀਭੋ ਗਈ ਸ੍ਰੁਰ ਕਰ ਖੈਚੈ॥ ਚਿਤ ਜਿਨ ਕ
 ॥ ਸੋ ਨਾਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕੇ ਅਰੰਭ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਹਾਜ ਸਤਾ ਮਸ ਸਤ ਕਹੁ ਲਕਰ ਮਕਰ
 ਤੇ ਹੈ॥ ਇਸੀ ਕਾਰਨ ਤੇ ਉਹ ਮੂੜ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਕੈ॥ ਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ॥ ਜਬ ਭੋਗੀ ਕੀ
 ਇਸਨ ਤੇ ਹੁਤ ਹੋਵੈ॥ ਤਬ ਆਤਮਾ ਕੈ॥ ਦੇਖੈ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਕੈ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ
 ਲਵ ਸਨੀ ਕਰ ਸਕਤੇ॥ ਸੋ ਆਤਮਾ ਕੈ॥ ਪ੍ਰਤਖ ਹਸਤ ਵਿਖੇ ਬਿਲਾਫਲ ਵਤ ਦੇਖਤੇ॥
 ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅੰਤ ਕਹੂ ਪਮਲ ਨ ਸਹੀ॥ ਰਕਾਤਿ ਆਗ ਕੀ ਆਪੈ॥ ਤਿਸ ਕ
 ਤਨ ਖਰੂਪੁ ਜਾਤੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਹ ਪ੍ਰਭੂ ਜਕੈ॥ ਤਿਆਗਤੈ॥ ਅਰ ਅੰਗੁਨੈ॥ ਤਨ ਕੈ॥ ਪ

ਵਤਹੈ। ਤੈਸੇਮਿਥਿਆਸਗੀਰਕੰਉਤਿਆਗਕਰਉਹਆਤਮਵਿਚਰਕਰਆਤਮਸਗੀਰ
ਪਾਵਤਹੈ। ਐਸੇਜੋਨਿਹੰਕਾਰਆਤਮਦਰਸੀਪੁਰਖਹੈ। ਸੋਜਗਤਕੇਪਦਾਬਹੁਵਿਖੇ
ਅਸਕਤਤਾਸਤੇਹੈ। ਤੇਭੀਜਨਮਮਰਲਕੰਉਨਹੀਪਾਵਤੇ। ਜੈਸੇਅਗਨਕਗਜਿਸਕਾਅ.
ਕਰਜਲਾਗਾਇਅਹੈ। ਐਸਾਜੋਅਨਾਦਿਕਬੀਜਹੈ। ਸੋਖੇੜਵਿਖੇਬੇਅਨਹੀਉਤਪਤਿ
ਹੋਤਹੈ। ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਨਬਹੁੜਜਨਮਨਹੀਪਾਵਤਾ। ਅਰਜੋਭੋਗਹੁਵਿਖੇਅਸਕ
ਤਬੁਧਅਗਿਆਨੀਹੈ। ਸੋਮਨਅਰਸਗੀਰਕੇਦੁਖਹੁਕਰਦੁਖੀਹੋਤਹੈ। ਵਰੰਵਰਜਨਮ
ਅਰਮਰਲਕੰਉਪਾਵਤਹੈ। ਜੈਸੇਆਜਾਦਿਨਹੋਤਹੈ। ਬਹੁੜਗੜਹੋਤੀਹੈ। ਬਹੁੜਬਹੁ
ੜਆਵਤੇਜਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਉਹਜਨਮਮਰਲਪਾਵਤੇਹੈ। ਤਾਂਤੇਤੁਮਅਗਿਆਨੀਅਹੁਕੀਨਿ
ਆਈਨਹੀਹੋਵਲਾ। ਚੋਸਟਾਵਿਵਹਾਜੈਸੇਅਗਿਆਨੀਕੀਹੋਤੀਹੈ। ਤੈਸੇਕਰੋ। ਅਰ
ਅੰਤਰਤੇਭੋਗਾਦਿਕਵਿਕਾਰਕੀਓਹਿਚਿਤਕੰਉਨਦੇਵਹੁ। ਆਤਮਪਗਾਇਲਗਾਖਹੁ। **ਹ.**
ਮੋਦਾਰ। ਹੋਭਗਵਨਤੁਮੋਹੁਜੋਕਹਾਸੀਸਾਰਚਕ੍ਰਦਾਸੁਰਕੀਆਖਿਾਇਕਾਵਤਹੈ। ਕਲਾ

ਪਨਾਕਰਕੈਰਚਤੈ॥ ਇਸਕਾਆਕਾਰਵਸਤੁਤੋਂਸੁੰਨੈ॥ ਇਹਤੁਮੋਹੁਕਿਆਕਤਾ॥ ਇਸ
 ਕੋਉਪ੍ਰਗਟਕਰਕੈਕਰੇ॥ **ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸੇਵਾਚ**॥ ਹੇਗਮਜੀਜਗਤਮਾਇਆਰੂਪਵਗਨ
 ਕੇਨਮਿਤਮੈਤੁਝਕੋਉਕਰੈ॥ ਐਹੁਦਾਸੁਹਕੇਪ੍ਰਸੰਗਸਾਥਕਛੁਪ੍ਰੇਜਨਨਥਾ॥ ਸੋਸੁਲਾ
 ਹੇਗਮਜੀਇਸਬਸੁਧਾਪੀਠਵਿਖੇਏਕਮਗਧਨਾਮਦੇਸੈ॥ ਸੋਵਿਚਿਤ੍ਰਬਿਖਫੁਲਹੁ
 ਕਰਪੁਗਨੈ॥ ਬਡਾਕਦੰਬਬਨਵਿਸਤੀਰਲਤਾਲਕਰਕੈਬਲਤਜੰਗਲਾਵਿਚਿਤ੍ਰਰੂਪ
 ਪੰਖੀਗੈ॥ ਮਨਕੇਮੋਹਲੇਹਾਚਤੁਰਓਰੇਤੀਰੰਪ੍ਰਕਮਲਪੁੰਖੁਸੰਜੁਗਤਤੜਕਥਾ
 ਹੀਚੇਅਤਿਮਹਾਂਸੁੰਦਰਦੇਸੈ॥ ਤਹਏਕਪਰਬਤਕੇਤਟਉਪਰਨੀਰੰਪ੍ਰਹੁਪਕੇਲਿਅਹੁ
 ਕਾਖੰਡੈ॥ ਐਹੁਅਨੇਕਬਿਛਫੁਲਫਲਹੁਸੰਪੁਗਨਜੀਵਹੁਕੀਜੀਵਲਹੁਪਕੇਕਲਾਦਿ
 ਕਅਨੇਕਪੰਖੀਸਬਦਕਰਤੈ॥ ਤਹਾਂਨਗਰਵਿਖੇਏਕਪਰਮਪਰਮਾਤਮਾਮਹਾਂਤਪਸੀ
 ਤੇਤਭਯਾ॥ ਦਾਸੁਹਤਿਸਕਾਨਾਮਮਹਾਂਤਪਕਰਸੰਜੁਗਤਕਦੰਬਬਿਛਉਪਰਬੈਠਕਰ
 ਬੀਤਗਮਾਜਾਬੁਧਵਾਨਤਪਕਰਤਾਥਾ॥ **ਗੋਮੇਵਾਚ**॥ ਹੇਭਗਵਨਰਖੀਸ੍ਵਰਤਪਸੀਬਨ

ਵਿਖੇ ਕਿਸਨ ਮਿਤ ਆਇਆ ਥਾ ਅਰਕਦ ਬਝਿਛੁ ਪਰ ਕਿਸਨ ਮਿਤ ਬੈਠਾ ਸੇਕਾਗਨ
 ਕੋਹੇ। **ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸ਼੍ਟ ਦਾਚ**। ਹੇਰਮ ਜੀ ਸਹਲੇ ਮਾਨਾ ਮਹਾਖੀ ਸ੍ਰੁਗਤਿ ਸਕਾ ਪਿਤਾ ਹੋਤ ਭਇ
 ਆਥਾ ਮਾਨੇ ਦੁਸਹਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਥਾ ਸੋਤਿ ਸਪਰਬਤ ਉਪਗਤ ਥਾ। ਤਿਸ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ
 ਦਾ ਸ੍ਰੁਗਨਾ ਮਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤ ਭਯਾ। ਜੈ ਸੇ ਬ੍ਰਿਹਸਪਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਕਚੇ ਵੈ। ਤਿਸ ਦਾ ਸ੍ਰੁਗਪੁਤ੍ਰ
 ਸੰਜੁਗਤ ਬਨ ਵਿਖੇ ਚਿਰਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਕੀਆ। ਤਿਸ ਕੇ ਅਨੰਤਰ ਜੁਗ ਹੁਕੇ ਗਲ ਭੋਗ
 ਕਰਦੇ ਹਤਿ ਆਗ ਕੀਆ। ਸ੍ਰੁਗ ਲੋਕ ਕਉ ਗਮਨ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਜੈ ਸੇ ਪਛੀ ਅਪਲੇ ਅ
 ਲੇ ਕਉ ਤਿ ਆਗ ਕਰ ਅਕਾਸ ਮੇ ਉਡਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਬਨ ਵਿਖੇ ਦਾ ਸ੍ਰੁਗ ਏਕ ਕ੍ਰੀਗ ਹਿਗ
 ਇਆ। ਪਿਤਾ ਕੇ ਬਿਓਗ ਕਰਹੁ ਦਨ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਜੈ ਸੇ ਕੁੰਜ ਵਿਓਗ ਕਰ ਕੁਰਲਾਵ
 ਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਮਾਤਾ ਅਗ ਪਿਤਾ ਕੇ ਵਿਓਗ ਕਰ ਕੁਰਲਾਵੇ। ਹਿਦੇ ਕਰਤ ਪਾਇ ਮਨ ਮੁਖ ਕੀ
 ਸੋਭਾ ਮਲ ਨਹੋ ਗਈ। ਜੈ ਸੇ ਹਿਮਹੁਤਿ ਵਿਖੇ ਕਮਲ ਹੁਕੀ ਸੋਭਾ ਨਸ੍ਰੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਦੀ
 ਨਹੋ ਗਇਆ। ਤਬ ਉਹ ਅਧਿਸ੍ਰ ਸਗੀਰ ਬਨ ਦੇ ਵੀਥੀ। ਸੇ ਦਇਆ ਕਰ ਕੈ ਅਕਾਸ ਬ

ਲੀਕਰਕਤਤਭਈ। ਹੇਰਿਖਪੁਤ੍ਰਬੁਧਵਨਅਗਿਆਨੀ ਓ ਕੀਨਿਆਈਕਿਉਹਦਨਕਰ
 ਤਹੈ। ਇਹਸੰਸਾਰਸਰਬਅਸੰਤਹੁਪਹੈ। ਤੂੰਇਸਸੰਸਾਰਕਉਦੇਖਤਾਨਹੀ। ਇਹਤਉ
 ਨਾਸਹੁਪਮਹਾਂਚੰਚਲਹੈ। ਸਰਵਦਾਕਾਲਉਤਪਤਿਅਗਥਿਨਾਸਹੋਤਹੈ। ਕੋਉਪਦਾਭ
 ਇਸਥਿਤਨਹੀਗਤਾ। ਬ੍ਰਹਮਾਤੋਆਦਿਚੀਟੀਪ੍ਰਜੰਤਜੇਤਾਕਛੁਜਗਤਤੁਣਕਉਭਾਸ
 ਤਹੈ। ਸੋਸਰਵਨਾਸਹੁਪਹੈ। ਇਸਵਿਖੇਸੰਦੇਹਕਛੁਨਹੀ। ਤਾਂਤੇਤੂਪਿਤਾਕੇਮਹਲੇਕਾਵਿਹ
 ਲਾਪਮਤਕਹੁ। ਇਹਥਾਤਅਵਸਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਹੈ। ਜੋਉਤਪਤਿਭਇਆਹੈ। ਸੋਨਸ੍ਰੋਵੈ
 ਗਾ। ਇਸਥਿਗਹਲਾਕਿਸੀਨਹੀ। ਜੈਸੇਸੁਗਜਉਦੇਹੋਤਹੈ। ਬਹੁਜਅਸਤਹੋਤਹੈ। ਹੇ
 ਰਾਮਜੀਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਰਅਸਹੀਰਦੇਵੀਕੀਬਾਲੀਦਾਸੁਹਸ੍ਰਵਲਕਗੀ। ਤਬਹੱਕਤਲੇ
 ਚਨਦਾਸੁਹਪੀਰਜਕੋ ਪ੍ਰਪਤਭਯਾ। ਜੈਸੇਮੇਘਕਾਸਬਦਸੁਲਕਹਮੋਹਲੀਪ੍ਰਸੰਨਹੋ
 ਤੀਹੈ। ਤੈਸੇਸਾਂਤਵਨਹੋ ਕਰਜਥਾਸਾਸਤ੍ਰਾਦਰਸੰਜੁਗਤਪਿਤਾਕੀਜੋਕਛੁਕਰਹੁ
 ਕ੍ਰਿਆਈ। ਸੋਸਰਵਕਰਤਭਇਆ। ਤਿਸਕੇਅਨੰਤਰਸਿਧਯਾਕੇਨਮਿਤਤਪਕਉਦਮ

ਕਰਤਭਇਆ। ਥੁਮਲਕਾਜੋਕੋਊ ਕਰਮਹੈ। ਤਪਕੀਵਿਦਿਆਸਪੁਰਨਸੀਖਿਆ
ਥਾ। ਤਿਸਕੇਅਪੋਨਕਰਸੋਤੀਹੋਤਭਇਆਥਾ। ਅਰਥਇਹਜੇਅਪਣੀਸਾਖਾਪਠਿ
ਆਥਾ। ਪਰਅਗਿਆਤਰਿਦੇਥਾ। ਗਿਆਨੀਨਥਾ। ਐਸੇਸੋਤੀਹੋਇਕਰਤਪਕੇਨ
ਮਿਤਉਠਿਆ। ਵਿਚਹੁਤਭਇਆਜੋਕੋਊਪਵਿਤ੍ਰਇਸਥਾਨਹੋਵੈਤਹਾਂਜਾਇਕਰ
ਤਪਕਰਉ। ਦੇਖਤਾਦੇਖਤਾਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿਖੇਕਿਸੀਇਸਥਾਨਮੋਚਿਤਵਿਸ਼ਾਂਤਵਨਨਭ
ਇਆ। ਸਰਵਪ੍ਰਿਥਵੀਤਲਉਸਕਉਅਸੁਪਦ੍ਰਿਸ਼ਤਾਵੈ। ਕਹੁਕੋਊਅਪਵਿਤ੍ਰਤ-
ਭਾਸੇ। ਕਹੁਕੋਊਅਪਵਿਤ੍ਰਤਭਾਸੇ। ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਸਰਵਪ੍ਰਿਥਵੀਕਉਅਸੁਪਦੇਖਕ
ਹਸੰਕਲਪਕਰਤਭਯਾ। ਜੇਐਗੁਇਸਥਾਨਤੋਸਰਵਅਸੁਪਹੈ। ਪਰਬ੍ਰਿਖਕੀਸਾਂਖਾ
ਤੇਬੈਠਕਰਮੈਤਪਕਰਉ। ਪਰਤੁਐਸਾਕੋਊਪ੍ਰਕਾਰਹੋਵੈਜਿਸਕਗਇਸਾਬ੍ਰਿਖਕੀਸਾ
ਖਾਂਪਰਅਗੁਰਗਵਿਖੇਮੈਇਸਾਥਿਤਪਵੈ। ਐਸੇਚਿਤਵਕਰਅਗਨਪ੍ਰਜੁਲਤ
ਕਰੀ। ਅਰਅਪਣੇਮੋਢੇਕਾਮਾਂਸਕਾਟਕਰਹਵਨਕਰਲੇਲਾਗਾ। ਜਥਾਇਸਪ੍ਰਕਾਰ

ਵਨਕਰਲੇਲਾਗਾ। ਤਬਸਰਬਦੇਵਤਿ ਚ ਕਾਮੁਖਜੇਅਗਨਹੈ। ਸੇਵਿਚਰਤਭਖਾ
 । ਜੇਮੇਰੇਮੁਖਵਿਖੇਬ੍ਰਾਹਮਣਕਾਮਾਂਸਮਤਆਵੈ। ਐਸੇਵਿਚਰਕਰਅਰੁਚਜੈਸੀਦੇਹ
 ਧਾਰਕਰਬ੍ਰਾਹਮਣਕੇਸਮੀਪਅਨਪ੍ਰਪਤਤਇਆ। ਅਰਕਤਤਭਇਆ। ਜੈਸੇਬ੍ਰ
 ਹਮਾਕੈ ਸੁਗਜਕਹੈ। ਤੈਸੇਪ੍ਰਕਾਸਕਬਡੇਸਰੀਰਕਉਧਰੇਅਗਨਕਤਤਭਇਆ।
 ਹੇਬ੍ਰਾਹਮਣਕਉਮਾਰਜੇਕਛੁਤੁਣਕਉਬਾਂਛਤਹੈਸੇਵਰਮਾਂਗਾ। ਜੈਸੇਭੰਡਰਕਉਖੇਲ
 ਕਰਮਲਲੇਵੀਤੀਹੈ। ਤੈਸੇਮੁਣਸੇਵਰਲੇਹ। ਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਸਅਗਨਕਹਾ। ਤਬ
 ਦਾਸੁਰਪਾਦਾਰਘਗੰਧਪੂਪਪੁੰਪੁਤਿਲਾਦਿਕਕਰਅਗਨਕਾਪੂਜਨਕੀਆ। ਅਰਪ੍ਰ
 ਸਨਹੈਇਕਰਕਤਤਭਇਆ। ਤੇਤਗਵਨਪ੍ਰਾਣਅਰੁਤਪਵਨਸਰੀਰਮੇਤਪਕੇਨਮਿ
 ਤਉਦਮਕੀਅਹੈ। ਅਰਸੁਪਇਸਥਾਨਅੰਗਮੁਣਕਉਕਉਨਹੀਭਾਸਤਾ। ਥਿਖਕਉਦੇ
 ਖਕਰਮੇਪ੍ਰਸਨਹੈਤਹੈ। ਅਰਚਾਤਹੈਜੇਇਸਥਿਛਉਪਰਏਕਾਗਥੈਠਕਰਤਪਕਰਉ
 । ਥਿਖਕੇਅਗਸਾਖਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈਕੀਸਕਤਮੁਣਕਉਹੈ। ਇਹੀਵਰਦੇਵਹੁ।

ਨੀ

ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੁਨ ਪੁਤ੍ਰ ਕਰਾ ਤਬ ਅਗਨ ਦੇ ਵਰਗਾ ਐਸੇ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਐਸੇ ਕਤਿਕ
ਰ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੋਇ ਗਇਆ ਜੈਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਮੇਘ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੋ ਜਾਤੇ
ਹੈ। ਤਬ ਪੁਰਨ ਮਨ ਹੋਇ ਕਰ ਵਿਪ੍ਰਕ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯਾ ਜੈਸੇ ਪੁਰਨ ਮਾਸੀ ਕਾ ਚੰਦੁ
ਮਾਕਲਾ ਕਰ ਪੁਰਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਗਇਆ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੇ
ਪਾਇ ਕਰ ਕਮਲਾ ਵਿਗਾਸ ਮਨ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਵਰਕੰਭ ਪਾਇ ਕਰ ਸੋਭਤ ਭਇਆ।
੪੮॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸਾਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਦਾ ਸੁਰਬੰਧ ਪਸਦ ਨਾਮ ਸਰਗਤਾ ॥
ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸ੍ਟੇ ਦਾ ॥ ਹੇ ਮਨੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਰਕੰਭ ਪਾਇ ਕਰ ਦਾ ਸੁਰਕੰਭ ਬਿ
ਖ ਕੇ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਕੈਸਾ ਹੈ ਬਿਖ ਅਦਭੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭਾਇ
ਮਨ ਅਰ ਅਤਿ ਬਿਸਤਾਰ ਜਿਸ ਕਾ। ਫੁਲ ਪਤ੍ਰ ਸੰਜੁਗਤ ਐਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕ ਉਦੇਖ ਕਰਿ
ਬੁਧਵਾਨ ਦਾ ਸੁਰਤਿ ਸਕੇ ਉਪਰ ਲੇਟਾ ਸਕੇ ਅਗ੍ਰਭਾਗ ਪਰ ਜਾਇ ਬੈਠਾ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਣੈ ਕਾ
ਲ ਵਿਖੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਏਕਤ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਅਗ ਵਿਸ਼ਨੀ ਕਲਾ ਪਾਬ੍ਰਿਛ ਪਰ ਜਾਇ ਬੈਠਤ ਹੈ।

ਚੜਕਰ

ਤੈਸੇਦਾਸੁਹਕਦਬਪਰਜਾਇਥੈਠਾ। ਨਉਤਨਕੇਮਲਪੜਉਪਗੰਖਿਲਤੇਦੇਖਲੇਲਾਗਾ।
 ਦਿਸਾਕਾਕੰਉਤਕਚੰਚਲਰੂਪਦੇਖਿਆ। ਦਿਸਰੂਪਮਾਨੇਚੰਚਲਪੁਤਲੀਹੈ। ਸਿੰ
 ਮਆਕਾਸਤਿਸਕਾਸੀਸਹੈ। ਤਿਸਪਰਸੰਮਕੇਸਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਹੈ। ਪਾਤਾਲਤਿ
 ਸਕੇਚਰਲਹੈ। ਮੇਘਰੂਪਵਸਤਹੈ। ਪੁੰਘੁੰਦੁਕੀਨਿਆਈਗੋਰਅੰਗ। ਤੈ। ਐਸੀਦਿਸ
 ਰੂਪਏਕਇਸਤੀਹੈ। ਸਮੁਦ੍ਰਕੈਲਾਸਾਦਿਕਤਿਸਕੇਭੂਖਲਹੈ। ਪ੍ਰਾਣਰੂਪਣਹਲਿਓ
 ਸੰਜਲਤਹੈ। ਸੋਮਨੇਨੇਵਰੁੰਕਾਣਨਕਹੈ। ਮੇਹਰੂਪਸਗੀਰਬਨਾਸਪਤੀਰੂਪਹੈ ॥
 ਸੁਹਜਚੰਦ੍ਰਮਾਤਿਸਕੇਕੁੰਡਲਹੈ। ਪਰਬਤਮੰਢੇਹੈ। ਨਦੀਆਂਨਾਵੀਆਂਹੈ। ਪਵਣ
 ਪ੍ਰਾਣਵਉਹੈ। ਦਿਸਹੁਸਤਸਮੁਦ੍ਰਾਹਸੀਹੈ। ਸੁਹਜਾਦਿਕਉਸਨਤਾਤਿਸਕੇਪਿੱਤ
 ਹੈ। ਚੰਦ੍ਰਮਾਕਠਹੈ। ਐਸੀਤਿਲੋਕੀਰੂਪੀਏਕਪੁਤਲੀਹੈ। ੪੮॥ ਇਤਸ੍ਰੀਇਸ
 ਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਦਾਸੁਰਪਾਖਿਨੇਦਿਸਾਅਵਲੋਕਨਾਮਸਰਗ। ਸ੍ਰੀਬਾਸਿ
 ਸ੍ਰੇਵਾਚ। ਹੇਰਾਮਜੀਤਿਸਕੇਅਨੰਤਰਇਸਾਥਿਤਹੈਇਕਹਉਤਪਕਰਲੇਲਾਗਾ।

ਤਹਾਂ ਉਸ ਕਾਨ ਮ ਕ ਦੇ ਬਤ ਪਾ ਦਾ ਸੁਹ ਭੁਆ ਏ ਕ ਖਿਲਾ ਦਿਸਾ ਕੰ ਉ ਦੇ ਖ ਕ ਰ ਉ ਹਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰ
 ਤ ਕੰ ਉ ਖੈ ਚਤ ਭਇਆ ਪਦ ਮ ਆਸ ਨ ਬਾਂਧ ਕ ਰ ਮ ਨ ਕੰ ਉ ਏ ਕਾ ਗ ਕੀ ਆ ਸੇ ਦਾ ਸੁ
 ਹ ਕੈ ਸਾ ਥਾ ਪ੍ਰ ਮਾ ਰ ਬ ਪ ਦ ਤੇ ਅ ਗਿ ਤ ਥਾ ਛ ਲ ਕੀ ਕ੍ਰਿ ਪ ਲ ਤਾ ਕ ਰ ਕ ਰ ਮਾ ਰ ਥਾ ਵਿ ਖੈ
 ਇ ਸਾ ਬਿ ਤ ਥਾ ਛ ਲ ਕੀ ਓ ਰੁ ਮ ਨ ਥਾ ਆ ਕਾ ਸ ਕੰ ਉ ਲੈ ਗ ਤਾ ਥਾ ਪ੍ਰ ਤ ਤਿ ਸ ਬ੍ਰਿ ਥ ਕਾ
 ਤਿ ਸ ਪ ਤ ਉ ਪ ਗ ਇ ਸਾ ਬਿ ਤ ਭਾ ਇ ਆ ਅ ਰ ਮ ਨ ਕ ਰ ਕੈ ਯੰ ਗ ਕਾ ਅ ਰੰ ਭ ਕੀ ਆ ਜੇ ਤੀ ਕ
 ਛੁ ਸ ਮਿ ਹੀ ਵਿ ਪ ਥੀ ਸੇ ਸ ਰ ਵ ਯ ਥਾ ਸਾ ਸ ਤ ਕ ਰ ਕੈ ਕ ਰ ਤ ਭ ਯਾ ਦ ਸ ਵ ਰ ਥ ਮ
 ਨ ਵਿ ਖੈ ਬਿ ਤੀ ਤ ਕੀ ਏ ਸ ਰ ਵ ਦੇ ਵ ਤਿ ਅ ਹੁ ਕਾ ਪੁ ਜ ਨ ਕੀ ਆ ਗੇ ਮੇ ਧ ਅ ਸੁ ਮੇ ਧ ਨ ਰ
 ਮੇ ਧ ਸ ਰ ਵ ਮੇ ਧ ਯ ਥਾ ਵਿ ਪ ਮ ਨ ਕ ਰ ਕੈ ਕ ਰ ਤ ਭਾ ਇ ਆ ਥ੍ਰ ਮ ਲੰ ਹੁ ਕੰ ਉ ਬ ਹੁ ਤ ਦ ਖ
 ਲਾ ਦ ਈ ਆ ਇ ਸ ਪ੍ਰ ਕਾ ਰ ਕ ਰ ਤੇ ਸ ਮੇ ਪਾ ਇ ਕ ਰ ਉ ਸ ਕਾ ਅੰ ਤ ਹਿ ਕ ਰ ਲ ਸੁ ਪ ਭਾ ਇ ਆ
 ਵਿ ਤ ਤ ਵਿ ਸ ਤੀ ਹ ਲ ਨਿ ਰ ਮ ਲ ਤਾ ਚਿ ਤ ਵਿ ਖੈ ਇ ਸਾ ਬਿ ਤ ਭ ਈ ਬ ਲਾ ਤ ਕਾ ਰ ਸੇ ਗਿ ਅ
 ਨ ਉ ਸਾ ਰਿ ਦੇ ਵਿ ਖੈ ਪ੍ਰ ਕਾ ਸ ਤ ਭ ਯਾ ਆ ਤ ਮਾ ਕੇ ਆ ਗੇ ਵਾ ਸ ਨ ਮ ਲਾ ਆ ਵ ਰ ਲ ਥਾ

ਕੀ

ਸ

ਕੇ

ਸੇਨ ਮੁਹੋਗ ਇਆ ਜੈ ਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਤੁਕ ਨਿਗਮ ਲਾਹੇ ਤਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਮੁਨੀ ਸ੍ਰੁ
 ਕਾ ਚਿਤ ਕਲ ਮਖ ਜੁਤੇ ਹਤ ਭਇਆ। ਤਬ ਉਹ ਮੁਨੀ ਸ੍ਰੁ ਜੋ ਬ੍ਰਿਖ ਕੇ ਉਹ ਧਟਾ ਸਪ
 ਰ ਬੈਠਾ ਥਾ। ਪੁੱਖ ਕੇ ਅਗਮੀ। ਤਹੰ ਏਕ ਬਨ ਦੇ ਵੀ ਕਉ ਅਗੁ ਭਾਗ ਵਿਖੇ ਦੇਖਤ ਭਇਅ
 ਬਡੇ ਵਿਸਾਲ ਨੇਤ ਅਰ ਚਪਲ ਰੂਪਾ। ਪੁੱਖ ਜੁਕੀ ਨਿਆਈ ਦੰਤ। ਕਾਮ ਦੇ ਵਕੀ ਨਿਆਈ
 ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸਗੀਗ। ਅਰ ਕਾਮ ਕੇ ਮਦ ਕਰ ਪੁਰਮਾ। ਨੀਲ ਕਮਲ ਕੀ ਨਿਆਈ ਲੋ
 ਚਨ। ਮਨ ਕੇ ਹਰ ਲਾਗੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਬਨ ਦੇ ਵੀ ਕਉ ਮੁਨੀ ਸ੍ਰੁ ਕਹਤ ਭਇਆ। ਅਰ ਉ
 ਹ ਨਿਮ੍ਰਤ ਭੂਤ ਹੋਇ ਕਹ ਦੇਖਤ ਭਈ। ਜੈ ਸੇ ਕੇ ਕਲਾ ਕੁਸਮ ਜੁਕਰ ਪੁਰਲ ਬਨ ਲਤ ਕੇ
 ਆਗੇ ਨਿਮ੍ਰਤ ਹੋਵੈ। ਤੈ ਸੇ ਨਿਮ੍ਰਤ ਭੂਤ ਕਉ ਮੁਨੀ ਸ੍ਰੁ ਕਹਤ ਭਇਆ। ਹੇ ਕਮਲ ਨੈਨੀ
 ਤੁੰ ਕਉ ਲਹੈ। ਕੈਸੀ ਸੋਭਤ ਰੂਪੈਂ ਤੂੰ। ਅਗ ਇਸ ਪੁੱਖ ਜੁਕਰ ਸੰਜੁਤ ਲਾਤਾ ਵਿਖੇ ਕਿਸ
 ਨ ਮਿਤ ਅਨ ਇਸਾ ਬਿਤ ਭਈ ਹੈ। ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੁਨੀ ਸ੍ਰੁ ਕਹਤ। ਤਬ ਮਹਾਂ ਦੇਵੀ
 ਗੋਰੀ ਮਿਗਨੈਨੀ ਕਾਮ ਦੇ ਵਕੇ ਮੋਹਿ ਹਰੀ ਚੋਲਤ ਭਈ। ਤੈ ਮੁਨੀ ਸ੍ਰੁ ਜੋ ਪਦਾਰਥ

132

੪੩

ਥਰੇਕਸਕਰਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਇਸਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿਖੇ॥ ਸੋਸੋਪਦਰਥਮਹਾਂਪੁਰਖਹੁਕੀ
ਕ੍ਰਿਪਾਕਰਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਹਮਇਸਬਨਕੇਦੇਵਤਾਹੈ॥ ਲੀਲਾਕਰਤੇਹਿਰਤੇਹੈ॥ ਜਿ
ਸਨਮਿਤਮੈਤੁਮਹੇਅਗੇਆਈਹੋਸੋਸੁਲੋ॥ ਹੇਮੁਨੀਸ੍ਵਰੂਪਿਛਲੇਦਿਨਹੁਕੀਜੋਚੈਤੁ
ਸੁਦੀਤ੍ਰਿਉਦਸੀਥੀ॥ ਤਿਸਦਿਨਵਿਖੇਇਢਕੇਨਦਨਬਨਮੋਉਤਸਹੁਆਥਾ॥ ਤ
ਬਸਰਬਬਨਦੇਵੀਆਂਇਕਤਭਈਥੀ॥ ਤਿਲੋਕੀਕੀਆਂਇਸਤੀਆਂਆਗਮਨ
ਕੀਆਥਾ॥ ਤਹਾਂਸਰਵਦੇਵੀਆਂਪੁਤ੍ਰਹੁਸੰਜੁਗਤਬਰੇਪੁੰਪੁਕਰਗਥਿਲਾਸਕ੍ਰੀਕਾਕ
ਰਤਭਈਆਂ॥ ਅਰਮੇਅਪੁਤ੍ਰਥੀ॥ ਤਿਸਕਾਹਲਤੇਮੈਮਹਾਂਦੁਖਤਭਈ॥ ਅਬਦੁਖ
ਨਿਵਰਤਕਰਨੇਅਗਥਤੁਮਹੇਸਮੀਪਆਈਹੋ॥ ਤੁਮਸਰਵਅਗਥਕੇਸਿਧਕਰਤ
ਹੋ॥ ਥਰੇਕਾਥਿਛਉਪਰਇਸਥਿਤਹੋ॥ ਮੈਅਨਾਥਪੁਤ੍ਰਕੀਬਾਂਛਾਕਰਕੈਤੁਮਹੇਨਿਕਟ
ਆਈਹੋ॥ ਤਾਂਤੇਮੁਣਕਉਪੁਤ੍ਰਦੇਵਹੁ॥ ਅਰਜੈਨਦੇਵਹੁਗੋ॥ ਤਬਮੈਅਗਨਪ੍ਰਜਵਲਾ
ਤਕਰਕੈਪ੍ਰਵੇਸਕਰੇਗੀ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਰਬਨਦੇਵੀਕਯਾ॥ ਤਬਮੁਨੀਸ੍ਵਰੂ

ਹਸੇ ॥ ਹਸਕਰਕਤਾ ॥ ਅਰਦਇਆਕਰਕੈ ॥ ਸਤਸੰਪੁਰਪਦੀਆ ॥ ਹੇਸੁੰਦਰੇਤੁੰਜਾਤਿ
 ॥ ਤੁਣਕਉਏਕਮਾਸਤੇਉਪ੍ਰਾਂਤਪੁਤ੍ਰੇਵੈਗਾ ॥ ਸੋਕੈਸਾਹੈਵੈਗਾ ॥ ਪੁਜਲੇਜੋਗਅਰਮੰ ॥
 ਸੁੰਦਗਾ ॥ ਅਰਤੁਣਜੋਇਛਾਪਗੀਥੀ ॥ ਜੋਪੁਤ੍ਰਨਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੈਗਾ ॥ ਤਬਜਲਮਰੰਗੀ ॥ ਤਿ
 ਸਵਾਸਨਾਕਰਅਗਿਆਨੀਪੁਤ੍ਰੇਵੈਗਾ ॥ ਯਤਨਕਰਕੈਗਿਆਨਤਿਸਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈ
 ਵੈਗਾ ॥ ਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਰਮੁਨੀਸ੍ਵਰਦੇਵੀਕਉਕਹਾ ॥ ਤਬਬਨਦੇਵੀਪ੍ਰਸੰਨਹੈਇਕਰ
 ਕਹਤਭਈ ॥ ਹੇਮੁਨੀਸ੍ਵਰਮੋਈਹੰਗਤੀਹੈ ॥ ਤੁਮਹੋਪਾਸਟਹਲਕਰੰਗੀ ॥ ਪਰੰਤੁਮੁ
 ਨੀਸ੍ਵਰਤਿਸਕਾਤਿਆਗਕੀਆ ॥ ਅਰੁਕਹਾਹੈਸੁੰਦਰੇਤੁੰਜਾਤਿਅਪਲੇਇਸਥਾਨ
 ਵਿਖੇਗੁ ॥ ਤਬਉਹਅਪਲੀਬਨਦੇਵੀਆਈ ॥ ਤਿਸਤੇਸਮੇਪਾਇਕਰਪੁਤ੍ਰਉਤ
 ਪਤਿਭਯਾ ॥ ਜਬਦਸਵਰਖਹੁਕਾਬਾਲੁਆ ॥ ਤਬਮੁਨੀਸ੍ਵਰਕੇਨਿਕਟਲੇਆਈ ॥
 ਆਇਕਰਪੁਤ੍ਰਸੰਜੁਗਤਦੇਨਹੁਪ੍ਰਣਾਮਕੀਆ ॥ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰਕੈਆਗੇਪੁਤ੍ਰਕਉਇਸਥਾਨ
 ਪਕਰਕਹਤਭਈ ॥ ਹੇਭਗਵਨਇਜੋਕਲਿਆਨ ॥ ਮੁਰਤਬਾਲਕਹੈ ॥ ਸੋਹਮਤੁਮਦੇ

ਵਿਖੇ

ਨੇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੰ ਮੇਸੀ ਪੁਰਨ ਵਿਦਿਆ ਕਲਾ ਸਿਖਾਈ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਪੱਕ ਕੀ ਅਯੋ ॥ ਸ
 ਰਵ ਕਾ ਵੇਤਾ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਪਰ ਕੇ ਵਲ ਗਿਆਨ ਕੰ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਇਆ ॥ ਇਹ ਅ
 ਗਿਆਨੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਜੰਤ ਵਿਖੇ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਨ ਪਾਵੇ ॥ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਤੁਮਾਗਿ
 ਆਨਾਇਕੋ ॥ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ॥ ਹੇ ਪ੍ਰਭੋ ਜੋ ਸੁਭ ਕੁਲਾ ਵਿਖੇ ਉਪਜੀ ਹੋਵੈ ॥ ਅਰ ਚਾਹੇ
 ਮੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮੁੜ ਜਾਏ ॥ ਜੜ੍ਹ ਹੋਵੈ ਸੋ ਐਸੀ ਕੰ ਨਹੀ ॥ ਹੇ ਮਾਜੀ ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵੀ
 ਕਹਾ ॥ ਤਬ ਮੁਨੀ ਸੁਰ ਕਹਾ ਇਸ ਕੰ ਤੁੰ ਈ ਜਾਂ ਛੋੜ ਜਾ ॥ ਤਬ ਉਹ ਦੇ ਵੀ ਛੋੜ ਕਰ ਗਮ
 ਨ ਕਰਤ ਭਈ ॥ ਅਰ ਬਾਲ ਕਪਿਤ ਕੇ ਸਮੀਪ ਰਹਤ ਭਇਆ ॥ ਕਠਨ ਜਤਨ ਕਰ ਕੈ ਤਿ
 ਸ ਕੰ ਗਿਆਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ॥ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਅੰਊਕਤਾ ਕਰ ਕੇ ਚਿਰ ਕਾਲ ਪ੍ਰਯੰਤ ਅ
 ਖਿਾਇ ਕਾਇਤ ਹਾਸ ਅਰ ਅਪਲੇਦਿ ਸ੍ਰਾਂਤ ਕਲਪ ਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੰ ॥ ਜਗਾ ਵੇਤਾ ਭਯਾਵੇ
 ਦਵੇਦਾਂਤ ਕਾ ਨਿਸਚੈ ਅਨੁ ਦੇ ਗਏ ॥ ਇਕਰ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਆਗਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਕਥਾ ਕੇ ਕ੍ਰ
 ਮ ਕਹੇ ॥ ਜੋ ਅਨੁਭੂ ਕਰ ਕੇ ਹੁਤ ਬਡੇ ਬੁਧ ਵਨ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਹੇ ॥ ਜੋ ਅਪਲੇ ਅਨੁਭਵ

ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਤਖ ਹੈ। ਸੇਬ ਲਕਰ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ। ਸਿੰਗਾਰ ਆਦਿ ਕਰ ਜੋ ਅਸੁਰ ਸਹੈ।
 ਤਿਨ ਤੇ ਹੁਤ ਪ੍ਰਮਾਥ ਤਤਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ। ਤਿਸ ਕਰ ਜਗਾ। ਅਰਸਾਂ ਤ ਅਤਮ ।
 ਤਿਤ ਭਇਆ। ਜੈ ਸੇ ਮੇਘ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰ ਮੇਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤ ਕੈ ਪ੍ਰਧਤ ਤਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਪ੍ਰਸੰ
 ਨ ਭਇਆ। **ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਇਸ਼ਾਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਨੇ ਦਾਸੁਰ ਪਾਖਿਨੇ ਦਾਸੁਰ ਸੁਤਾ ਵਥੇ**
ਪਨੀਨ ਮਸਰਗਤ। ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸ਼ਟ ਵਾਚ। ਜੇਗ ਮਜੀ ਸੈਭੀਤ ਬਕੈਲਾ ਸਵਤੀ ਗੰਗਾ
 ਜੀ ਕੇ ਇਸਨਾਨ ਨਿਮਿਤ ਚਲਾ ਜਾਤਾ। ਅਦਿਸ ਸਗੀਰ ਸੰਜੁਗਤ ਆਕਾਸ ਬੀਥੀ ਮੇ
 ਸਪਤ ਰਿਖੇ ਕੇ ਮੰਡਲ ਤੇ ਚਲਾ ਬਾਗ। ਜਿਸ ਬਿਖ ਉਪਰ ਉਹ ਬੈਠੇ ਥੇ। ਤਿਸ ਕੇ ਪਾਛੇ ਮੇ
 ਆਇਆ। ਤਬ ਕਛੁ ਸਬਦ ਸੁਵਲ ਕੀਆ। ਬਨ ਵਿਖੇ ਜੋ ਬਿਖੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਉਪਰ
 ਛਿਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਜੈ ਸੇ ਮੁੰਦੇ ਟੂਟੇ ਕਮਲ ਸੰਭ੍ਰਮ ਕਾ ਸਬਦ ਹੋਵੈ। ਤੈ ਸੇ ਬਿਖ ਕੇ ਅਰਸੇ
 ਸਬਦ ਸੁਵਲ ਕੀਆ। ਜੋ ਕਹਤ ਹੈ। ਪੁਤ੍ਰ ਮਹਾਂਬੁਧ ਵਨ ਸੁਵਲ ਕਹਾ। ਮੈਤ੍ਰਣ ਕੈ ਵ
 ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਨਿਰੁਪਲ ਨਿਮਿਤ ਅੰਤਰ ਜਗੁਪ ਆਖਿ। ਇਕਾ ਕਥਾ ਕਹਤ ਹੈ। ਏਕ ਗ੍ਰੰਥ ਤਤ

ਅਹੈ॥ ਸੋ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜਪਾ ਕ੍ਰਮੀ ਅਗਤਿ ਲੋਕੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸਿਧਾ॥ ਨਾਮ ਉਸ ਕਾ ਸ੍ਰੋਤ ਥਹੈ॥
 ਬਡਾ ਲਾਖ ਮੀ ਵਾਂਗ ਜਗਤ ਕੀ ਰਚਨਾ ਕ੍ਰਮ ਕਉ ਉਹ ਕਰਤ ਹੋ॥ ਅਰ ਸਰਵ ਮੁਨ ਜੋ ਜ
 ਗਤ ਵਿਖੇ ਬਡੇ ਨਾਇਕ ਹੋ॥ ਸੋ ਭੀ ਉਤਮ ਚੂੜਾ ਮਨ ਕਰ ਕੈ ਤਿਸ ਕਉ ਸੀਸ ਵਿਖੇ ਪਾ
 ਰਤੇ ਹੋ॥ ਅਰ ਜੋ ਕਰਮ ਕਰਤ ਹੋ ਸੋ ਸਹਸ ਅਸ ਕਿਉ ਹੋ॥ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਅਸ ਚਰਜ
 ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਤ ਹੋ॥ ਅਰ ਤਿਸ ਮਹਤਮਾ ਪੁਰਖ ਕਉ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਵਿਖੇ ਵਸਿ ਨਹੀ ਕੀ
 ਆ॥ ਸਹਸ੍ਰੀ ਤਿਸ ਕੇ ਅਹੰਭ ਹੋ॥ ਸੁਖ ਅਰ ਦੁਖ ਕਉ ਦੇਵ ਦੇਹਾਰ ਹੋ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਸੰਖ
 ਕਛੁ ਕਰੀ ਨਹੀ ਜਾਤੀ॥ ਤੈਸੇ ਉਸ ਕੇ ਅਸੰਖ ਅਹੰਭ ਹੋ॥ ਅਰ ਉਸ ਕਾ ਜੋ ਬੀਰ ਜਪਾ ਕ੍ਰ
 ਮ ਹੋ ਸੋ ਕਿਸੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਗਨ ਕਰ ਛੇਦਿ ਆਨਹੀ ਜਾਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਆਕਾ
 ਸ ਕਉ ਮੁਸ੍ਰ ਪ੍ਰਹਰ ਕਰਤੇ ਤਨਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਉਹ ਹੋ॥ ਬਡੀ ਆਂਦਿਸ ਤਿਤਿਸ
 ਕੀ ਆਂਭੁ ਜਾਤੈ॥ ਅਰ ਲੀਲਾ ਕਰ ਕੈ ਅਹੰਭ ਕਉ ਰਚਤ ਹੋ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਅਹੰਭ ਦੁਰ ਕਰਨੇ
 ਕਉ ਕੋ ਉਸ ਮਰਥਨਹੀ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਵਿਸਨੁ ਸਦਾ ਸਿਵ ਭੀ ਸਮਰਥਨਹੀ॥ ਹੋ ਮਹਾਂ ਬਹੁਤੀ

ਨਉ ਸਕੇ ਦੇਹੈਂ ॥ ਦਿਸਾ ਕਉ ਭਰਹੈ ॥ ਤਿਨ ਦੇਹੰ ਪੁਕਾਰਿ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਪਸਰਹੈ ॥
 ਉਤਮ ਅਧਮ ਅਧਮ ਕਰੈ ॥ ਅਰਬ ਤੇ ਬਿਸਤਰਹੁ ਪਾਕਾ ਸਤੇ ਉਤਪਤਿ ਭਇਅ •
 ਹੈ ॥ ਅਰਤ ਹੰਤੀ ਸਗੀਰੁ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇਅ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਕਾ ਪੀਅਕ •
 ਸ ਵਿਖੇ ਰਹਤ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਵਨ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਰਹੇ ॥ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਨੇ ਤਿਸ ਪਰਮ ਅਕਾਸ
 ਵਿਖੇ ਏਕ ਨਗਰ ਰਚਿਅ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਚਤੁਰਦਸ ਬਡੇ ਇਸ਼ਾਨ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਗਕਰ ਨਗ
 ਰ ਭੁਖਤ ਕੀਅ ਹੈ ॥ ਬਨ ਅਰਬ ਗੀਰੇ ਸੰਜੁਗਤ ਅਪਣਾ ਕੀੜਾ ਕਾ ਇਸ਼ਾਨ ਰਚਿਅ ਹੈ
 ਪਰਬਤ ਹੁਕੇ ਸਿਖਰ ਮੇਤੀ ॥ ਕੀਆ ਵਲੀ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਸਪਤ ਬਾਵਲੀ ਅੰਕੁਰੀਅ ਹੈ ॥
 ਤਿਨ ਕਹ ਇਸ਼ਾਨ ਸੇਭ ਤੇ ਹੈ ॥ ਦੇਵੀ ਪਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੇ ਤੇ ਲਾ ਅਰਬਾ ਤੇ ਹਰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੇ ਹੈ
 ਸੇ ਸੀਤ ਅਰ ਉਸਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਅਧਰਿਕ ਬਹੁ ਉਰਧ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਹੈ ॥ ਮੁਰਖ
 ਵਕਰ ਲਗੇ ਹੈ ॥ ਕਉ ਗਲ ਉਰਧ ਇਸ ਬਿਤ ਹਤਿ ॥ ਕਉ ਮਧ ਕਉ ਅਧ ਵਿਖੇ ਇਸ
 ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਕੇਈ ਦੀਰਘ ਕਾਲ ਰਹਿ ਤੇ ਹੈ ॥ ਕੇਈ ਸੀਖਰੀ ਮੁਹਿ ਤੇ ਹੈ ॥ ਕਈ ਅ •

ਛਾਦਨਵਸਤੁਪਤਿਹੋਏਯੋਂ। ਕੇਈਵਸਤੁਤੋਂਗਤਯੋਂ। ਨਵਦੁਰੇਕਰਅਛਾਦਨਕੀ
 ਏਯੋਂ। ਤਿਸਕੇਨਿਰੰਤਰਬਹੁਤਵੇਖੇਕੀਏਯੋਂ। ਪੰਚਦੀਪਕਦੇਖਦੇਨਮਿਤਕੀਏਯੋਂ। ਤ੍ਰੈ
 ਇਸ਼ੰਭਕੀਏਯੋਂ। ਤਿਨਵਿਖੇਅੰਗੁਛੋਟੇਇਸ਼ੰਭਕੀਏਯੋਂ। ਮੁਲੰਮੇਕਾਤਿਨਉਪਰਲੇਪਨ
 ਕੀਆਯੋਂ। ਪਾਦਤਲੀਕਰਸੰਕਲਪਕੀਏਯੋਂ। ਮਯੰਮਤਮਾਇਆਕਰਤਿਸਗਜਨੇਉਪਨ
 ਗਰਚਯੋਂ। ਨਗਰਕੀਗਧਿਅਨਮਿਤਸੈਨਰਚੀਯੋਂ। ਏਕਨੇਤਦੇਖਦੇਵਾਲੇਚਖਯੋਂ। ਦ੍ਰਿ
 ਵਹੁਕਗਲਪੁਕਰਕੇਉਚਲਾਤਯੋਂ। ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਕੀੜਕਰਤਯੋਂ। ਤਿਨਸਗੀਰੰਕਰ
 ਸਰਵਠੰਕਵਿਖੇਵਿਚਰਤਯੋਂ। ਜਖਸਰਵਠੰਕਵਿਖੇਸਮੀਪਰੇਤਯੋਂ। ਲੀਲਾਕਰਕੇਏ
 ਕਾਇਸ਼ਾਨਕੀਤਿਅਗਕਰਅੰਗੁਇਸ਼ਾਨਵਿਖੇਜਾਇਚੇਸਾਕਰਤਯੋਂ। ਕਬਹੂੰਤਿਸ
 ਕੀਇਛਹੋਤੀਯੋਂ। ਤਬਚੰਚਲਾਚਿਤਸੰਭਵਿਖਤਪੁਰਕੰਹਚਕਰਤਿਸਵਿਖੇਇਸ਼
 ਤੋਤਯੋਂ। ਭੈਕਰਅਵਿਸ਼ਤਤੁਅਤਹੁਤੇਉਠਿਅਵਤਯੋਂ। ਬੇਗਕਰਕੇਗਧਿਰਕਉਚ
 ਤਾਠਿਰਤਯੋਂ। ਜਬਇਛਾਕਰਤਯੋਂ। ਜੇਮੈਉਪਜਉਤਬਉਪਜਾਵਤਯੋਂ। ਜਬਇਛ

ਬੰਨਗ

ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਮੈ ਮਰਜਾਵਉ ਤਬ ਮਰਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਉਪਜਾਵਤਾ ਹੈ॥
 ਬਹੁ ਜਲੈ ਤੇ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾ ਬਡੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਉ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਵਡੇ ਵਹਾਰ ਚਨਾਕ
 ਹਕੈ ਕਬਹੂੰ ਆਪਣੀ ਹੁਦ ਨ ਕਰ ਦੇ ਲਾਗਤਾ ਹੈ॥ ਮੈ ਕਿਆ ਕਰਉ ਮੈ ਅਗਿਆਨੀ ਹੋ॥ ਮੈ ਦੁ
 ਖੀ ਹੋ॥ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਚਿਤ ਸੈ ਆਤੁ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਕਬਹੂੰ ਉਦੇ ਹੋਇ ਕਰ ਬਡਾ ਇਸੁ ਲ
 ਹੋਇ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਵਰਖਾ ਕਾਲ ਕੀ ਨਦੀ ਬਢਤੀ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਬਢ ਕਰ ਆਪ ਕੇ ਸੁਖੀ ਮਨ ਤਾ
 ਹੈ॥ ਵਿਸਤਾਰ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਚਲਤਾ ਫਿਰਤਾ ਬਡੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਮਹੀਪਤ
 ਕੀ ਬਡੀ ਮਹਿਮਾ ਹੈ॥ ਉਚਤਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰ ਨਗਰ ਮੈ ਇਸ ਬਿਤਾ ਹੈ॥ ੫੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸ਼
 ਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇ ਦਾ ਸੁਰ ਪ੍ਰਥਿਨੇ ਸ੍ਵੇਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਾਸਿਸ੍ਵੇਵਾਚ ॥ ਹੇ
 ਮਨੀਜ ਬਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਸੁਰ ਕਤਾ॥ ਤਬ ਜੰਬੂ ਦੀਪ ਕੇ ਬਨ ਵਿਖੇ ਜੋ ਕਦੰਬ ਬਿਛੋ ਹੈ॥ ਤਿ
 ਸ ਕੇ ਅਗਤਾ ਗਬੈਠੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰਤ ਭਯਾ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਓਵਾਚ ॥ ਹੇਤ ਗਵਨ ਉਸ੍ਵੇਤ ਬਨਾਮ
 ਰਾਜਾ ਕਵਨ ਹੈ॥ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜਿਸ ਕੀ ਕੀਰਤ ਹੈ॥ ਅਗਨ ਗਗਤਿ ਸਨੇਕ ਵਨ ਹਰ

ਹੈ॥ ਜੇਭਵਿਖਤਨਗਵਿਖੇਹਤਾਏਸੇਕੈਸੈ॥ ਗੁਣਤੋਵਰਤਮਾਨਵਿਖੋਰਤਾਏ॥ ਭਵਿ
 ਖਤਵਿਖੇਕੈਸੇਹਤਾਏ॥ ਇਹਵਿਗੁਪਅਰਥਕਹਣਕੈਸੇਬਣਤਾਏ॥ ਇਨਵਚਨਕਰ
 ਮੇਰੀਥੁਪਮੋਹਤਾਏ॥ **ਦਾਸੁਰੋਵਾਚ**॥ ਹੇਪੁਤਤੁਸ੍ਵਨਕਗੁਮੈਤੁਣਕੈਯਥਾਰਥਕ
 ਹਤਾਏ॥ ਜਿਸਕੇਜਾਣੇਤੇਸੀਸਾਰਕਕਉਜਿਉਕਾਤਿਉਜਾਣਹਿਗਾ॥ ਜੇਇਹਵਸਤੁਤੇ
 ਕਿਆਏ॥ ਇਹਸੀਸਾਰਅਰਥਅਸਤਉਠਿਆਏ॥ ਬਡੇਵਿਸਤਾਰਸੰਜੁਗਤਭਾਸਤਾਏ
 ਤੇਭੀਅਸਤਹੁਪਾਏ॥ ਕਛੁਹੁਅਨਹੀ॥ ਜੈਸੇਇਹਸੀਸਾਰਇਸਾਥਿਤਾਏ॥ ਤੈਸੇਮੈਤੁਣਕੈ
 ਕਹਤਾਏ॥ ਇਹਅਖਿਆਇਕਾਮੈਤੁਣਕਉਜਗਤਕੇਨਿਰੁਪਣਅਰਥਕਹੀਏ॥ ਹੇਪੁਤਜੇ
 ਸੁਪਅਚੇਤਚਿਨਮਾਤ੍ਰਚਿਦਾਕਾਸਾਏ॥ ਤਿਸਤੇਜੈਸੰਕਲਪਉਠਿਆਏ॥ ਤਿਸਸੰਕਲਪ
 ਕਾਨਾਮਸ੍ਵੇਤਥਾਏ॥ ਸੇਆਪਹੀਉਪਜਤਾਏ॥ ਅਰਆਪਹੀਲੀਨਹੋਜਾਤਾਏ॥ ਸਰਵਜ
 ਗਤਤਿਸਕਾਸਹੁਪਾਏ॥ ਜੇਬਡੇਵਿਸਤਾਰਸੰਜੁਗਤਭਾਸਤਾਏ॥ ਸੇਤਿਸਕੇਉਪਜਣੇਕ
 ਰਉਹਉਪਜਤਾਏ॥ ਤਿਸਕੇਨਸ੍ਵਹੁਣੇਨਸ੍ਵਹੋਜਾਤਾਏ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਵਿਸ੍ਵਰੂਪਾਇਕਉਸਕੇ
 ਇੰਦ੍ਰ

ਅਵੈਵੈ। ਜੈਸੇ ਬਿਖਕੇ ਅੰਗਟਾ ਸੁਰਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪਰਥ ਤਕੇ ਅੰਗ ਸਿਖਰੇ ਤੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ
 ਤਿਸਕੇ ਅੰਗ ਹੈ। ਸੁੰਨ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਤਿਸਨੇ ਇਹ ਜਗਤ ਰੂਪ ਨਗਰ ਰਚਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ
 ਕੇ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਤੇ ਉਹੀ ਚਿਤਕਲਾ ਵਿਰੰਚ ਪਦਕ ਉਪਾਪਤ ਭਈ ਹੈ। ਅਰਚਤੁਰਦਸਾਇ
 ਸਥਾਨ ਜੋ ਰਹੇ ਹੈ। ਸੋ ਵਿਸਤਾਰ ਸੰਜੁਗਤ ਚਤੁਰਦਸ ਲੋਕ ਹੈ। ਬਨ ਬਗੀਚੇ ਉਪਬਨ ਸੰਜੁ
 ਗਤ ਪਰਥ ਤਾਸਤਾ ਚਲਾ ਮੰਦ੍ਰਾ ਚਲਾ ਸੁਮੇਗਾ ਦਿਕ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕੇ ਇਸਥਾਨ ਹੈ। ਸੀਤਲਾ ਅ
 ਰਉਸ ਨਜੇ ਦੋ ਦੀਪਕ ਤੇ ਲਬਾਟੀ ਬਿਨਕੇ ਹੈ। ਸੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਅਰਸੁ ਰਜੇ ਹੈ। ਜਗਤ ਰੂਪ
 ਨਗਰ ਕਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੇ ਹੈ। ਅਧਰ ਅਰਉਰ ਪਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੇ ਹੈ। ਸੁਰਜ ਕੀ ਆਂਕਿਰਨਾਂ ਕਾ
 ਜੋ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ। ਸੋ ਮਨੋ ਮੋਤੀ ਚੰਦ੍ਰਕੇ ਤਰੰਗ ਪੜੇ ਫੁਰਤੇ ਹੈ। ਅਰਈ ਖਰਸ ਜੋ ਹੈ ਗੀਤਿ
 ਕੀਰਸ ਕਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਖੀਰ ਪਾਲੀ ਆਦਿਕ। ਜੈਸੇ ਪਤਸਮੁਦ੍ਰ ਹੈ। ਸੋ ਬਾਵਲੀ ਆਂਦੈ
 । ਜੀਵ ਰੂਪੀ ਕਿਰਾਟ ਵਲ ਜਕਰ ਤੇ ਦੇਤੇ ਅਰਲੇ ਤੇ ਅਧਰਉਰ ਪਕੈ ਉਜਾਤੇ ਹੈ। ਪੁੰਨ ਕਰ
 ਮੰ ਕਰਕੇ ਉਰ ਪਲੇਕ ਸੁਰਗ ਕੀ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਪਾਪ ਪੁਕਰ ਅਧਰਕੇ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ

ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਕੇ ਜੋ ਕੀ ਜਾ ਕੇ ਨ ਮਿਤਤਿ ਸਨੇ ਵਿਵਰਗ ਲਰਚੇ ਹੈਂ। ਸੇ ਦੇ ਜੁ ਹੈਂ। ਕੇ
ਉਦੇ ਵਤ ਜੋ ਇਕੈ ਉਰੁ ਪਸ੍ਰਗਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਤੇ ਹੈਂ। ਕੇ ਉਨ ਰਨਾਗਾ ਦਿਕ ਜੋ ਇਕਰ ਅਧਰ ਮੇਰੁ
ਤੇ ਹੈਂ। ਸ੍ਰਗ ਤੇ ਅਧਰ ਮਾਧਿ ਲੋਕ ਕਹਿ ਹੈਂ। ਅਰਾ ਕਸਨਾਗਾ ਦਿਕ ਪਤਾਲਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਤੇ ਹੈਂ।
ਵਾਉਰੁ ਪਸ੍ਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰ ਕੇ ਸਪਸ੍ਰ ਜੰਤਰ ਲਤਾ ਫਿਰਤ ਹੈਂ। ਅਸ੍ਰ ਰੂਪ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਲ
ਕਤੀ ਆਂ ਹੈਂ। ਰਕਤ ਮਾਂਸ ਕਰ ਕੇ ਲੇਪਨ ਕੀ ਆ ਹੈਂ। ਕੇ ਉਦੀ ਰਘ ਕਾਲ ਕਰ ਕੇ ਨ ਸ੍ਰੁਤ ਤੇ ਹੈਂ। ਕੇ
ਈਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸ੍ਰੁਤ ਜ ਤੇ ਹੈਂ। ਸੀਸ ਉਪਰ ਕੇ ਸੈ ਹੈਂ। ਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਸਤ੍ਰ ਹੈਂ। ਕਰਨ ਨਾ ਸਕਨੇ ਤਾਜ
ਹਵਾ ਅਰ ਮੁਤ ਪੁਗੀ ਖਕੇ ਇਸ਼ਾਨ ਲਿੰਗ ਇੰਦ੍ਰੀ ਗੁਣ ਇਹਨ ਵਦ੍ਰੁ ਹੈਂ। ਤਿਨ ਸੈ ਨਿਰੰਤ
ਰੁਪ ਵਨ ਚਲਤ ਹੈਂ। ਸੀਤ ਉਸਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਣ ਅਪਾਨ ਤਿਨ ਕਾਨ ਮੈ ਹੈਂ। ਨਾ ਸਕਾ ਦਿਕ ਇਸ਼ਾਨ
ਹੈਂ ਸੇ ਉਸ ਕੇ ਟਰੇ ਖੈ ਹੈਂ। ਭੁਜਾ ਰੂਪ ਗਲੀ ਆਂ ਹੈਂ। ਪੰਚ ਇੰਦ੍ਰੀ ਆਂ ਰੂਪ ਪੰਚ ਦੀਪ ਕੇ ਹੈਂ। ਹੇ ਮਹੰ
ਬੁਧ ਵਨ ਇਹ ਸਰਵ ਸੰਕਲਪ ਨੇ ਮਾਯਾ ਕਰ ਕੇ ਰਚੇ ਹੈਂ। ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਯਖ ਹੈਂ।
ਪਰਮ ਭੈ ਕਾ ਇਸ਼ਾਨ ਇਹ ਅਹੰਕਾਰ ਕਹਿ ਤੇ ਹੈਂ। ਦੇਹ ਰੂਪ ਵਿਵਰਗ ਲੈ ਹੈਂ। ਸੇ ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪ

ਮਖਸੰਜੁਗਤਵਿਚਰਤੇਹੈ॥ ਹੈਅਸੰਤਪਰੁਸਤਹੈਇਕਰਕੀਜਕਰਤੇਹੈ॥ ਇਸਕੇਸਾਥਾ॥
 ਜਿਸਪ੍ਰਕਾਰਭਰੂਲੇਵਿਖੋਬਿਲਾਹਬੈਠੇ॥ ਜੈਸੇਭਸ੍ਰਕਾਵਿਖੇਸਰਪਬੈਠੇ॥ ਜੈਸੇਬਾਂਸਕੇ
 ਅੰਤਹਮੇਤੀਹੋਵੈ॥ ਤੈਸੇਦੇਹਵਿਖੇਅਹੰਕਾਰਹੈ॥ ਖਿਲਵਿਖੇਉਦੇਹੋਆਵਤਹੈ॥ ਖਿਲਵਿਖੇ
 ਸਾਂਤਹੋਜਾਤਹੈ॥ ਦੀਪਕਵਤਦੇਹਹੁਪਗਿਹਵਿਖੇਸੰਕਲਪਪੜਾਉਠਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰ
 ਵਿਖੇਤਰੰਗਉਦੇਹੋਤੇਹੈ॥ ਅਰਭਵਿਖਤਨਗਰਜੇਕਹੈ॥ ਸੋਸੁਲਾਅਪਲਾਜੇਕਉਸ੍ਰੁਧ
 ਥਾਚਿਤਵਤਹੈ॥ ਜੋਇਹਕਰਜਾਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕਰੰਗਾ॥ ਅਮਕੇਦਿਨਉਸਦੇਸਜਾਵੰਉਗਾ॥
 ਜੈਸੇਚਿਤਵਤਹੈ॥ ਤੈਸੇਭਾਸਿਆਵਤਹੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਜਾਇਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇਹੈ॥ ਸੋਅਲਹੋਤੇ
 ਕਉਵਰਤਮਨਕਹੈ॥ ਜਬਲਗਦੁਰਸੰਕਲਪਪੜੇਉਠਤੇਹੈ॥ ਤਬਲਗਅਨੇਕਦੁਖਹੋ
 ਤੇਹੈ॥ ਅਗਇਹਦੁਸ੍ਰਮਨਅਹੰਕਾਰਇਸੁਲਹੋਤਾਜਾਤਹੈ॥ ਅਰਸੰਕਲਪਤੇਹੋਤਹੁਏ
 ਸੀਘ੍ਰੀ॥ ਇਸਕਨਾਸਹੋਤੇਹੈ॥ ਜਬਤੁੰਸੰਕਲਪਕੋਨਾਸਕਰੇਗਾ॥ ਤਬਕਲਿਲਾਸ਼ੀਕਥਿ
 ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੇਗਾ॥ ਅਪਲਾਸੰਕਲਪਉਤਰਾਅਪਕਉਦੁਖਮਾਇਕਹੋਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਬਲਾ

ਕਕਉਅਪਲੇਪਛਵੇਵਿਖੇਬੈਤਾਲਕਲਪਨਹੋਤੀਹੈ।ਆਪਹੀਭੈਪਾਵਤਾਹੈ।ਤੈਸੇਅਪ
ਲਾਸੰਕਲਪਅਨੰਤਦੁਖਦਾਇਕਹੋਤਾਹੈ।ਸੁਖਕਉਨਹੀਪਾਵਤਾ।ਸੰਪੂਰਨਜਗਤਵਿਸਤਾ
ਰਸੰਕਲਪਕਰਹੋਤਾਹੈ।ਆਤਮਾਕੀਸਤਕਰਕੈਬਢਤਾਹੈ।ਬਹੁਜਨਸੁਹੋਜਾਤਾਹੈ।ਵਿਚਰ
ਕੀਏਤੇਨਹੀਗਤਾ।ਜਬਮਨਵਿਖੇਵਿਚਰਉਤਪਤਿਹੋਤਾਹੈ।ਤਬਨਸੁਹੋਜਾਤਾਹੈ।ਜੈਸੇ
ਸਾਂਝੀਕਾਲਮੈਪੁਪਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ।ਜੈਸੇਪ੍ਰਕਾਸਉਦੇਹੁਏਤਮਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾ
ਹੈ।ਤੈਸੇਵਿਚਰਕਰਕੈਸੰਕਲਪਆਪਹੀਨਸੁਹੋਜਾਤਾਹੈ।ਆਪਹੀਕ੍ਰਿਆਕਰਤਾਹੈ।ਆ
ਪਹੀਦੁਖਪਾਵਤਾਹੈ।ਬਹੁਜਨਦੁਖਕਰਲੇਲਾਗਤਾਹੈ।ਜੈਸੇਬਾਨਰਕਾਸੁਕੀਯੰਤ੍ਰੀਕਿਲੀ
ਕਉਹਲਾਵਤਾਹੈ।ਅਰਉਸਵਿਖੇਹਸਤਕਉਡਾਕਰਕਾਢਲੇਲਾਗਤਾਹੈ।ਤਬਹਸਤ
ਠਸਪੜਤਾਹੈ।ਤਾਂਤੇਦੁਖਪਾਵਤਾਹੈ।ਨਿਕਾਸਨਹੀਸਕਤਾ।ਤੈਸੇਅਪਲਾਸੰਕਲਪਆ
ਪਕਉਦੁਖਦਾਇਕਹੋਤਾਹੈ।ਸੰਕਲਪਕਰਕਲਪਤਜੇਅਨੰਦਹੈ।ਵਿਖਿਓਕਾਉਹਕ
ਵਨਅਨੰਦਜੀਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ।ਤਬਉਚੀਗੀਵਾਂਸੋਹਰਖਮਾਨਹੋਤਾਹੈ।ਜੈਸੇਅ

ਕਸਮਾਤ ਤੇ ਕਿਸੀ ਬਿਖਸੇ ਫਲ ਕਿਸੀ ਉਸਟ ਕੇ ਮੁਖ ਮੇਂ ਆਨ ਲਾਗੇ ॥ ਅਰਉ ਉਚੀ ਗੀਵੇ ॥
 ਕਰ ਕੇ ਵਿਚਗੇ ॥ ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਜੀਵ ਵਿਖਿਓ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਉਚੀ ਗੀਵੇ ॥ ਕਰਹ
 ਖਮਾਨੇ ਤੇ ॥ ਖਿਲਵਿਖੇ ਜੀਵ ਕੇ ॥ ਵਿਖਿਓ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਉਪਜਤੀ ਹੈ ॥ ਵਿਸੇਖ ਕਰ ਕੇ ਇ
 ਸੁ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਬਢਤੀ ਹੈ ॥ ਕੇਉ ਦੁਖ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ ॥ ਤਬ ਉਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਤ ਉਠ
 ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਖਿਲਵਿਖੇ ਵਿਕਾਰੀ ਤੇ ਜਾਤੀ ॥ ਖਿਲਵਿਖੇ ਬਹੁ ਨ੍ਰਪ੍ਰਸੰਨੇ ॥ ਬੈਠਤਾ ਹੈ ॥ ਵਸ
 ਤੁ ਗੁਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਖੇ ॥ ਹਰ ਖਮਾਨੇ ਤਾ ਹੈ ॥ ਸੁਭ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਸੁਭ ਕੇ ॥ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਅਸੁਭ
 ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਅਸੁਭ ਕੇ ॥ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਸੁਭ ਕਰ ਨਿਰਮਲ ਤੇ ॥ ਅਸੁਭ ਕਰ ਮਲਾਨੇ ॥
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਅਗੇ ਜੈ ਸੀ ਤੇ ਗੀ ਇਛਾ ਹੁਵੈ ॥ ਤੈਸੇ ਕਹਾ ॥ ਸ੍ਰੋਤ ਥਕੇ ਜੇ ਮੈ ਤੁਛ ਕੇ ॥ ਤੈਸੇ ਗੀਰ ਕੇ ਥੇ ॥
 ਉਤਮ ਮਧਮ ਅਧਮ ॥ ਸੇ ਸਾਤ ਕਰ ਜਸ ਤਮ ਸਾਧੈ ॥ ਇਹ ਤੈ ਗੁਲ ਤੈ ਦੇ ਜਾਏ ॥ ਇਹ ਸਰਵ ਕ
 ਕਰ ਲਜਗਤ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਤਾਏ ॥ ਜਬ ਤਮ ਰੂਪ ਸੰਕਲਪ ਸਾਥ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਨੀਚ ਰੂ
 ਪ ਪਾਪ ਚੇਸਾ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਕਰ ਮਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰ ਮਕ੍ਰਿਪ ਲਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਕਰੇ

ਇਕਰਕ੍ਰਿਮਕੀਟਜਨਮਕਉਪਾਵਤਯੋ। ਜਬਗਜਸਸੰਕਲਪਸਾਥਮਿਲਤਯੋ। ਤਬਲੋਕਿ
 ਕਵਿਵਹਾਰਕਰਤਯੋ। ਇਸਤੀਪੁਤ੍ਰਾਇਕਕੇਰਗਸੇਰੰਜਤੋਜਤਯੋ। ਪਾਪਕਰਮਨਹੀਕਰ
 ਤਾ। ਤਬਸੰਸਾਗਵਿਖੇਮ੍ਰਿਤੋਇਕਰਮਨੁਖਸਗੀਰਪਾਵਤਯੋ। ਜਬਸਾਤਕਭਾਵਵਿਖੇਇ
 ਸਥਿਤੋਤਯੋ। ਤਬਧਰਮਗਿਆਨਪਗਇਲੋਤਯੋ। ਮੋਖਪਦਤਿਸਕੇਅੰਤਰਭਾਵੋਤਯੋ।
 ਧਰਮਗਿਆਨਪਾਇਕਰਚਕ੍ਰਵਰਤੀਗਜਾਕੀਨਿਆਈਇਸਥਿਤੋਤਯੋ। ਜਬਤੀਨਹੁਕ
 ਉਤਿਆਗਕਰਤਯੋ। ਤਬਸੰਕਲਪਭਾਵਨਸ੍ਰੋਜਤਯੋ। ਪਰਮਅਖੈਪਦਸੇਖਹਤਯੋ।
 ਤਾਂਤੇਸੰਸਾਗਦ੍ਰਿਸ਼ਟਕਉਤਿਆਗਕਰਮਨਕਰਕੇਮਨਕਉਵਸਕਗ। ਅੰਤਰਬਹੁਜਕੀਦ੍ਰਿਸ਼
 ਕਾਜੇਅਰਥਯੋਇਸਥਿਤਚਿਤਵਿਖੇ। ਤਿਸਕੇਸੰਸਕਾਰਅੰਕੁਰਕੋਉਤਿਆਗਕਗਾਜੇਸੰ
 ਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤੋਵਹਿ। ਹੇਪੁਤ੍ਰਇਸਥਿਨਾਐਰਉਪਾਇਨਹੀ। ਜੈਤੁਸਹਸ੍ਰਵਰਖਤਪਕਰਹਿ
 ਦਹੁਲਗੁਪਾ। ਅਥਵਾਲੀਲਾਵਤਆਪਕਉਸਿਲਾਵਤਅਤਰਥਚੁਰਲਕਰਹਿ। ਅਥ
 ਵਾਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਹਿ। ਗਰਤਵਿਖੇਗਿਰਹਿ। ਖੜਗਧਰਕੇਸਨਮੁਖਜੁਪਕਰਹਿ

॥ ਅਥਵਾਸਦਾਸਿਵਤੁਣਕੰ ਉਪਦੇਸਕਰੇਦਇਆਕਰਕੇ ॥ ਥ੍ਰਹਮਾਉਪਦੇਸਕਰੇਬਡੀ
 ਦਇਆਕਰਕੇ ॥ ਵਿਸਨਉਪਦੇਸਕਰੇ ॥ ਥ੍ਰਹਮਪਤਕਰੇ ॥ ਪਾਤਾਲਵਿਖੇਜਾਇਇਸਥਿ
 ਤੋਤੈਵੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿਖੇਸ੍ਵਰਗਵਿਖੇਜਾਇਇਸਥਿਤੋਤੈਵੈ ॥ ਇਤਿਆਦਿਕਐਰੁਇਸਥਿ ॥
 ਨਹੁਵਿਖੇਜਾਵੇ ॥ ਤੋਭੀਐਰੁਉਪਾਇਕੋਉਨਹੀਕੰਲਿਆਨੁਕੇਨਮਿਤਾ ॥ ਜੈਸਾਸੰਕਲਪਕਾ
 ਉਪਸਮਉਪਾਇਐ ॥ ਜੇਅਨਾਦਿਅਵਿਨਾਸੀਅਦਿਕਾਗੀਪਰਮਪਾਂਵਨਸੁਖਐ ॥ ਸੇਸੰਕਲ
 ਪਕੇਉਪਸਮਤੋਪਾਈਤਐ ॥ ਤਾਂਤੋਜਤਨਕਰਪੁਰਖਾਭਇਹੀਐ ॥ ਜੇਸੰਕਲਪਕਉਪਸਮ
 ਕਰੁ ॥ ਜੇਤੇਕਛੁਭਾਵਪਦਭਐ ॥ ਸੇਸਰਵਸੰਕਲਪਗੁਪਤੰਤਸਾਥਪਰੇਏਹੁਏਐ ॥ ਜਬਸੰਕ
 ਲਪਗੁਪਤੰਤਦੁਟਪੜਤੀਐ ॥ ਤਬਨਹੀਜਾਣੀਤਾਜੇਪਦਭਥਕਾਂਗਏ ॥ ਸਤਅਸੰਤਪਦ
 ਰਥਸਰਵਸੰਕਲਪਮਾਤ੍ਰਐ ॥ ਜਬਲਗਸੰਕਲਪਐ ॥ ਤਬਲਗਪਦਭਥਭਾਸਤੋਐ ॥ ਸੰਕ
 ਲਪਨਿਵਰਤਹੁਏਅਸੰਤੋਜਾਤੋਐ ॥ ਸੰਕਲਪਕਰਕੈਇਹਜੈਸੀਜੈਸੀਚਿਤਵਨਕਰਤਐ ॥
 ਖਿਲਵਿਖੇਤੈਸੇਤੈਸੇਤੋਜਾਤਐ ॥ ਸੰਸਾਰਭ੍ਰਮਸੰਕਲਪਕਰਕੈਉਦੇਭਇਆਐ ॥ ਸੰਕਲਪਕੇ

ਤਿਆਗਕੀਏਤੋਂਚਿਤਅਦ੍ਵੈਤਕੇਸਨਮੁਖਹੋਵੈਗਾ॥ਜਬਤੂੰਸੰਕਲਪਕਉਤਿਆਗਕਰਜਾਥਾ •
 ਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਵਿਚਰੇਗਾ॥ਤਬਤੁਣਕਉਕਛੁਖੇਦਨਹੋਵੈਗਾ॥ਸਰਵਜਗਤਅਸਤਗੁਪਤੈ
 ॥ਆਖਾਕਰਕੈਰਚੈ॥ਸਰਵਅਸਤਗੁਪਤੈ॥ਤਉਜਗਤਕੇਕਾਰਜਹੁਵਿਖੇਦੁਖਤਹੋਵਣਾਇ
 ਤਵਿਅਰਥਹੈ॥ਆਪਸੰਜੁਗਤਜਗਤਕਉਅਸੰਤਜਲਾਜੈਹੈਯੀਨਹੀ॥ਤਬਦੁਖਭੀ
 ਨਹੋਵੈਗਾ॥ਜਬਲਗਜਗਤਕਾਸਤਭਾਵਭਾਸਤਹੈ॥ਤਬਲਗਦੁਖਹੋਤਹੈ॥ਜਬਅਸੰਤ
 ਜਾਣਿਆਤਬਦੁਖਭੀਨਹੀਗਤਾ॥ਜੇਬੁਧਵਨਹੈ॥ਤਿਨਕਉਦੁਖਕਉਨਹੀਭਾਸਤਾ॥ਤਾਂਤੇਜੇ
 ਨਿਤਪ੍ਰਾਪਤਸਤਗੁਪਤੈ॥ਤਿਸੀਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਗਾ॥ਵਿਕਲਪੈਕੇਸੰਬੁਧਹੈਬੰਢੇਉਚੇ॥ਤਿਨ
 ਕਉਤਿਆਗਅਹੁਜੇਅਦ੍ਵੈਤਅਤਮਪਦਹੈ॥ਤਿਸਮੇਵਿਸ਼ਾਂਤਸੁਖਕੈਪ੍ਰਾਪਤਹੋਇਕਰਿ
 ॥ਸੁਖੇਪਤਗੁਪਚਿਤਾਥ੍ਰਿਤਧਰੇਵਿਚਰੇ॥੫੨॥ਇਤਸ੍ਰੀਇਸ਼ਾਥਿਤਪ੍ਰਕਰਣੇਸੰਸਾਰਵਿਚ •
 ਰੰਨਾਸਰਗਤਾ॥ਪੁਰੋਵਾਚ॥ਯੇਭਗਵਨਸੰਕਲਪਕੈਸਾਹੈ॥ਅਹੁਉਤਪਾਤਿਕੈਸੇਹੋਤਹੈ॥
 ਅਗਥਿਪਕੈਸੇਹੋਤਹੈ॥ਅਗਨਾਸਕੈਸੇਹੋਤਹੈ॥ਦਾਸੁਰੋਵਾਚ॥ਯੇਪੁਰਾਨੰਤਜੇਅਤਮ

ਤੱਤਹੈ॥ ਸੋਸਤਾਸਮਾਨਗੁਪਹੈ॥ ਸੋਚੈਤਨਸਤਾਜਬਦੈਤਕੇਸਨਮੁਖਹੋਤੀਹੈ॥ ਤਬਚੈਤਨਤ॥
 ਕਾਲਖਲਜਨਾਨਗੁਪਕਹੀਤਹੈ॥ ਸੋਸੰਕਲਪਕਾਅੰਕੁਰਜਾਣਾ॥ ਸੋਈਸੰਕਲਪਕਾਬੀ
 ਜਗੁਪਚਿਤਸੰਬਿਤਹੈ॥ ਸੋਉਲਾਸਮਾਤਸਤਾਕਉਪਾਇਕਰਘਨਤਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀ
 ਹੈ॥ ਉਹੀਚੇਤਭਾਵਕੈਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੋਈਫੁਰਨਾਫੁਰਕਰਆਕਾਸਕੈਚੇਤਤਹੈ॥ ਤਿ
 ਸਕਰਆਕਾਸਕੈਪੁਰਨਕਰਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਜਲਕਰਮੇਘਸਪਸ੍ਰਹੇਜਾਤਹੈ॥ ਤੈਸੇਫੁਰਕੇ
 ਕੀਫਿਜਤਾਕਰਆਕਾਸਹੋਤਹੈ॥ ਅਪਲਾਸਗੁਪਉਸਕਉਅਤਮਸਤਾਸੋਭਿੰਨਭਾਸਤਹੈ
 ਇਹੀਭਾਵਨਾਚਿਤਵਿਖੇਭਾਵਤਹੋਜਾਤੀਹੈ॥ ਜੈਸੇਬੀਜਅੰਕੁਰਭਾਵਕੈਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈ
 ਸੋਚਿਤਸੰਬਿਤਸੰਕਲਪਭਾਵਕੈਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ॥ ਸੰਕਲਪਹੀਕਰਸੰਕਲਪਉਪਜਤ॥
 ਹੈ॥ ਅਗਆਪਹੀਕਰਸੁਤੰਹੀਬਛਤਹੈ॥ ਤਿਸਕਰਸੁਖੀਦੁਖੀਹੋਤਹੈ॥ ਜਬਅਚਲਾ
 ਸਗੁਪਤੇਚਿਤਸੰਬੇਦਨਫੁਰਤੀਹੈਦਿਸਕੀਓਗੁ॥ ਤਬਤਿਸਫੁਰਨੇਕਨਾਮਸੰਕਲਪਹੋ
 ਤਹੈ॥ ਜਬਦਿਸਕੀਓਗੁਫੁਰਤਾਹੈ॥ ਅਗਸਗੁਪਤੇਭੁਲਕਰਪਸਰਤਾਹੈ॥ ਤਬਸੰਕਲਪਬਿ

ਧੋਤੈ। ਸੇਈ ਬਿਧੁ ਆਜਗਤ ਜਲਕੈ ਰਚਤੈ। ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਪ੍ਰਪਚੈ। ਸੇ ਸੰਕਲਪ ਕਾ
 ਰਚ ਸੰਕਲਪ ਮਾੜੈ। ਤੁੰਡੀ ਸੰਕਲਪ ਮਾੜੈ। ਜਗਤ ਭੀ ਸੰਕਲਪ ਮਾੜੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ
 ਜਲ ਮਾੜੈ। ਇਤਹ ਨਹੀ। ਤੈ ਸੇ ਜਗਤ ਭੀ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਇਤਹ ਨਹੀ। ਕਾਕਤਾ ਲੀਵਤ
 ਅਕਸਮ ਮਤ ਤੇ ਭ੍ਰਾਂਤ ਕਰ ਕੇ ਜਗਤ ਛੁਗਾਇ ਅਧੈ। ਜੈ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਸ ਨਾਕਾ ਜਲ ਭ੍ਰਾਂਤ ਕਰ
 ਕੇ ਭਾਸਤੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਕਸ ਵਿਖੈ ਦੁਤੀ ਯਚੰਦ੍ਰ ਮਾਭਾਸਤੈ। ਤੈ ਸੇ ਤੁਮਾਹੁ ਉਪਜਲਾਅ
 ਰਬ ਛਲਾ ਭ੍ਰਮ ਮਾੜੈ। ਜੈ ਸੇ ਤਮਕਾਚ ਮਤ ਕਾਹੋਤੈ। ਤਿਸ ਕਹ ਸੁੰਨ ਭਾਸਤੈ। ਤੈ ਸੇ
 ਇਹ ਜਗਤਾ ਮਥਿ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਉਦੇਹੁ ਆਤਮਕੈ ਭਾਸਤੈ। ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਹਾ ਉਪਜਲ
 ਭੀ ਅਸਤੈ। ਅਰਬ ਛਲ ਭੀ ਅਸਤੈ। ਜਬ ਤੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਣਹਿਗਾ। ਤਬ ਇਸ ਵਿ
 ਖੇ ਆਸ਼ਾਲੀ ਨਹੋ ਜਾਵੈਗੀ। ਇਹ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਉਹ ਮੈਂ ਹੈ। ਇਹ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਭਾਵ ਸੁਖ ਦੁਖ
 ਕਰ ਸੰਜੁਗਤ ਭਾਸਤੈ। ਮੈ ਅਰਮੇਗਾ ਸੋ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਅੰਤ ਹੇਤੁ ਤਪਤ
 ਹਤੈ। ਅਹੰਦੁਆ ਦਿਕ ਦਿਸ ਸਰਵ ਅਸੰਤ ਰੂਪੈ। ਇਹੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰਹਿਗਾ। ਤਬ

ਤੂੰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਖੇ ਕਲਿਆਣ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਹ ਵਿਚਰਿ ਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਕੰਊ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਿ ਗਾ।
 ਜਬ ਅਭਾਵ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰੀ। ਅਤੇ ਤੇ ਆਦਿ ਲੇਕ ਸਰਵਾ ਦ੍ਰਿਸਤ ਭਾਵਨਾ ਰਿਦੇ ਸੋ ਗਈ।
 ਤਬ ਇਸ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਵੈ ਗਾ। ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭੂਲ ਕੇ ਤੇ ਕਰ ਮਰਦਨ ਕਰ ਲੇ ਵਿਖੇ ਭੀ ਕਛੁ
 ਜਤਨ ਹੋਤ ਹੈ। ਪਰ ਆਪ ਕਰ ਸਿਧ ਜੇ ਅਭਾਵ ਮਾਝੈ। ਸੰਕਲਪ ਕਾ ਤਿਆਗ ਲਾ ਤਿਸ ਵਿਖੇ
 ਕਛੁ ਜਤਨ ਨਹੀ। ਭੂਲ ਕੇ ਹੋ ਲਾ ਵਿਖੇ ਭੀ ਹਸਤ ਕਾ ਜਤਨ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਦੇ ਹੋਤ ਹੈ। ਕਹੇ ਤੇ ਜੇ
 ਕਛੁ ਭਾਵ ਰੂਪ ਹੈ। ਜੇ ਹੈ ਨਹੀ। ਤੇ ਤਿਸ ਕੇ ਤਿਆਗ ਲੇ ਵਿਖੇ ਕਿਆ ਜਤਨ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਕਛੁ ਨ
 ਹੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਾਹਿ ਸਵਰਗ ਕਾ ਜੇ ਕੋ ਊਹ ਲਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਵਿਪਰਾਯ ਭਾਵ ਕਰਨਾ।
 ਜੇ ਨ ਮੇਰੇ ਨ ਜਗਤ ਹੈ। ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਇਸਾ ਦ੍ਰਿਸਤ ਜਗਤ ਕਾ ਸਦਭਾਵ ਸੰਕਲਪ ਨਾ ਸਕੀਆ
 ਹੈ। ਸੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਏਕ ਨਿਮਖ ਵਿਖੇ ਲੀਲਾ ਸੰਜੀਤ ਲੇ ਵੀਤ ਹੈ।
 ਭਾਵ ਮਾਝੇ ਆਤਮ ਸਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਜਬ ਅਪਣਾ ਆਪ ਉਪਸਮ ਕੀਆ। ਤਬ ਸ੍ਰੁਸ਼
 ਕਲਿਆਣ ਹੋਤ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਮਨ ਰੂਪ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਮਨ ਸੰਕਲਪ ਕੇ ਛੇਦਾ।

ਜੇ ਅਤਮਤਤਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਤ ਹੈ ॥ ਇਸ ਵਿਖੇ ਕਿਆ ਜਤਨ ਹੈ ॥ ਸੰਕਲਪ ਕੇ ਉਪਸ
 ਮਹੁ ਏ ਜਗਤ ਉਪਸ ਮਹਿ ਤ ਹੈ ॥ ਅਰ ਸਰਵ ਦੁਖ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਮੂਲ ਤੇ ਨ ਸਹਿ ਜਾਤੈ ॥ ਸੰਕ
 ਲਪ ਮਨ ਜੀਵ ਚਿਤ ਬੁਧ ਵਾਸਨਾ ਅੰਤ ਕਾ ਗਾਇਕ ਜੇ ਨ ਮੈ ॥ ਸਿਭੇ ਦਰਹ ਲੇਖਤੈ ॥ ਇ
 ਨ ਕੇ ਅਰਥ ਸੁਰੂਪ ਵਿਖੇ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨਹੀ ॥ ਜੇ ਤ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਤੈ ॥ ਸੇ ਸਰਵ ਸੰ
 ਕਲਪ ਮਾਤ੍ਰੇ ॥ ਸੰਕਲਪ ਕੇ ਅਭਾਵੁ ਏ ਕਛੁ ਨਹੀ ਗਤਾ ॥ ਤਿਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਸੰਕਲਪ
 ਕਉ ਹਿੰਦੇ ਸੰਕਟੇ ॥ ਅਕਾਸ ਵਤ ਜਗਤ ਸੁੰਨ ਗੁਪਤੈ ॥ ਜੇ ਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਨੀਲਾਮ
 ਭ੍ਰੰਤ ਕਰ ਕੇ ਭਾਸਤੈ ॥ ਤੇ ਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਅਸੰਤ ਵਿਕਲਪ ਕਰ ਉਠਿ ਅਹੈ ॥ ਸੰਕ
 ਲਪ ਅਰਜਗਤ ਦੇ ਨ ਅਸੰਤ ਹੈ ॥ ਛੁੱਤ ਕਛੁ ਨਹੀ ॥ ਸਰਵ ਅਸੰਤ ਗੁਪਤੈ ॥ ਸਤ ਗੁਪਸੰ
 ਕਲਪ ਨੇ ਸਿਧ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਅਸੰਤ ਕਰਨੀ ਕਿ ਅਹੈ ॥ ਜਬ ਐ ਸੇ ਜਾਣਿ ਅ
 ਤਬ ਇਸ ਗੁਪ ਕਉ ਜਾਣੈ ॥ ਅਰ ਵਾਸਨਾ ਕਿਸ ਕੀ ਕਰੈ ॥ ਅਰ ਅਨਿਸ਼ਟ ਕਿਸ ਕਉ ਜ
 ਲੈ ॥ ਸਰਵ ਵਾਸਨਾ ਨ ਸਹਿ ਜਾਤੈ ॥ ਵਾਸਨਾ ਕੇ ਨ ਸਹੁ ਏ ਸਿਧਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੈ ॥

ਕਿਆ

ਅ

ਨੰਬਰ

ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਕਛੁ ਇਹ ਜਗਤ ਸਤ ਤੇ ਤਾ ਤੇ ਵਿਚਰੀ ਏ ਤੇ ਭੀ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਵਤਾ ਸੇ ਤੇ
 ਵਿਚਰੀ ਏ ਤੇ ਇਸ ਕਾ ਸੇਖ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਵਤਾ ਸੇ ਤੇ ਵਿਚਰੀ ਏ ਤੇ ਇਸ ਕਾ ਸੇਖ
 ਛੁਨੀ ਹੁਤਾ ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰੈ ਦੇਖੇ ਤੇ ਤਮਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀ ਆਵਤਾ ਤੈ ਸੇ ਵਿਚਰ
 ਕਰ ਦੇਖੇ ਤੇ ਜਗਤ ਸਤ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ ਤਾਂ ਤੇ ਅਵਿਚਰਤ ਸਿਧ ਹੈ ਸੇ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ
 ਆਬੁਧਿ ਕੀ ਚਪਲਤਾ ਕਰੈ ਭਾਸਤ ਹੈ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੰਉ ਜਗਤ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਉਠ ਗਈ
 ਹੈ ਤਿਸ ਕੰਉ ਜਗਤ ਕੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ਨਿਰਨੇ ਕਰਕੇ ਜੋ ਜਗਤ ਅ
 ਸੰਤ ਰੂਪ ਜਾਣਿਆ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਬਹੁ ਅਸਥਾਨੀ ਉਦੇਹੁਤੀ ਜਬ ਆਸਥਾ ਗਈ
 ਤਬ ਹਰਖ ਸੇਕ ਭਾਵਾ ਭਾਵ ਬੁਧ ਭੀ ਨਹੀ ਉਦੇਹੁਤੀ ਸੰਸਾਰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਹਾਇ ਮਿਥਿ
 ਮਨ ਕੇ ਫੁਰਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ ਮਨੇ ਗਾਜ ਕੇ ਨਗਰ ਵਤ ਇਸ ਥਿਤ ਭਏ ਹੈ ਭੂਤ ਭਵਿ
 ਥਿਤ ਵਰਤ ਮਨ ਕਾਲ ਜਗਤ ਮਨ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਰ ਫੁਰਤੇ ਹੈ ਮਨ ਸਸਕਤ ਵਿਖੇ
 ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ ਸੇ ਮਨ ਕੈ ਸਹੈ ਖਿਲ ਵਿਖੇ ਬਡਾਈ ਦੀ ਰਾਖ ਆਕਾਰ ਕਰਤ ਹੈ ਅ

ਗਿਲਵਿਖੇਸੁਖਮਆਕਾਸਪਾਤੈ॥ਗਿਲਕਗੀਏਤੈਗਿਲਕੀਅਨੀਜਾਤਾ॥ਜੈਸੇਸੁ
ਕਲਾਲਹਰਕੰਓਗਿਲਕਗੀਏਤਉਪਕੜੀਨੀਜਾਤੀ॥ਤੈਸੇਮਨਹੈ॥ਜਦਪਜਗਤਪ੍ਰ
ਗਟਬਡੇਅਕਰਸੰਜੁਗਤਭਾਸਤੈ॥ਤੈਭੀਕਛੁਵਸਤਨਹੀ॥ਖਿਲਭੰਗਰਆਕਾਰਹੈ॥
ਵਾਸਨਾਕਰਕੇਸੰਸਾਰਭਾਸਤੈ॥ਵਾਸਨਾਕੇਖੈਪੁਏਸਾਂਤਹੋਜਾਤੈ॥ਜਬਤੁਣਕੰਓਵਾਸ
ਨਾਛੁਗੇ॥ਤਬਤਿਸੀਕਾਲਵਿਖੇਸੀਪ੍ਰੀਤਪਾਇਕਰਕੇਤਿਸਕੰਓਤਿਅਗਦੇ॥ਇ
ਹਦ੍ਰਿਸਪ੍ਰਪੰਚਕਛੁਹੈਨਹੀਅਸਤਭਾਂਤਰੂਪਹੈ॥ਐਸੀਭਵਨਾਕਰਕੇਵਾਸਨਾਸੁਹੋਜਾਵੈ
ਗੀ॥ਇਸਵਿਖੇਸੰਦੇਹਕਛੁਨਹੀ॥ਜੋਇਹਸੰਕਲਪਰੂਪਜਗਤਸਤਹੈ॥ਤੈਇਸਕਾਤਿ
ਅਗਚਿਕਿਤਸਾਦੁਹੁੰਕਰਹੈ॥ਇਹਤੈਅਸਤਭੂਤਪ੍ਰਪੰਚਹੈ॥ਤਿਸਕੀਅੰਗੁਬਸੀਪ੍ਰ
ੀਚਿਕਿਤਸਾਕਗ॥ਤੁਣਕੰਓਜਤਨਕਛੁਨਹੈਗੈ॥ਜੋਹੈਵੀਨਹੀ॥ਤਿਸਕੀ
ਚਿਕਿਤਸਾਵਿਖੇਕਿਆਜਤਨਹੈ॥ਜੋਇਹਸੰਸਾਰਮੂਲਾਸਤਹੋਤਾ॥ਤੈਇਸਕੇ
ਨਾਸਨਮਿਤਕੰਓਨਪ੍ਰਵਰਤਤਾ॥ਜੈਸੇਕੇਲੇਕੰਓਸ੍ਰੋਤਕਰਦੇਧੋਵਲੇਨਮਿਤਕੰਓਨਹੀ

ਪ੍ਰਵਰਤਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਰਬ ਜਗਤ ਅਸੰਤੁਪੁ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਕੀਏ ਤੋਂ ਕਛੁ ਨ ਜੀ ਪਾਈ ਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ
 ਅਸੰਤ ਅਹੰਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸਤ ਅਤਮ ਕੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਗਾ। ਜੈ ਸੇਧਾਂ ਸੰਤੁ
 ਹਰਾ ਦੇ ਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਅਛੁ ਤੋਂ ਹੁਕੋ ਉ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ ਤੇ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਇਹੀ ਜਤਨ ਕਰਗਾ। ਜੇ ਦ੍ਰਿ
 ਸ਼ ਵਰਗ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਅਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਾ। ਇਹ ਪਰਮ ਪੁਰਖਾਰਥ ਹੈ। ਅੰ
 ਗੁਰਿ ਆਰਿਸ ਨਿਮਿਤ ਕਰ ਤੇ ਹੈ। ਮਲਾ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਨਾ ਸਕਗਾ। ਜੈ ਸੇ ਤੰਦਲ ਸੰਤੁ ਖੜੁ
 ਰ ਕਰੀ ਤੇ ਹੈ। ਤਬ ਵਾਸਤੁ ਆਕਾਰ ਤੰਦਲੁ ਭਾਸ ਤੇ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੁਗਤ ਕਰ ਕੈ ਜਾ
 ਲਾ। ਜੈ ਸੰਸਾਰ ਅਸੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਮਹੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਨਾਸ ਵਿਖੇ ਕਿਆ ਜਤਨ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਤਾਂ ਬਰ
 ਸੰਕਾਲ ਮਜ੍ਹੂ ਤੁਕਰ ਦੁਹਰੇ ਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਸੁਧ ਸਹੂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਲਭ ਤੇ ਉ
 ਦਮ ਵਨ ਹੋਗਾ। ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲ ਪਕਰ ਉਤਪਤਿ ਭਇਅ ਹੈ। ਵਿਚ
 ਰ ਕਰ ਅਲਪ ਜਤਨ ਸੋ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਤ ਹੈ। ਅਰ ਤੂੰ ਦੇਖ ਉਹ ਕਵਨ ਹੈ। ਜੈ ਸਦਾ ਇਸ
 ਬਿਰਹ ਹਤ ਹੈ। ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਦੇਖ ਤੇ ਦੇਖ ਤੇ ਨਸ੍ਰ ਹੋ ਤੇ ਜਾ ਤੇ ਹੈ। ਅਦਿ

144

ਚਰਕਰਕੇ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਵਿਚਰਕੀ ਏਤੋਂ ਨਸ੍ਰੇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਦੀਪਕ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ
ਅੰਧਕਾਰ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਾ ਕਾ ਸਵਿਖੇ ਦੁਤੀ ਯਚੰਦ੍ਰ ਮਾਰੁਸ
ਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੁਛ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰ ਦੁਤੀ ਯਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਵਿਚਰਕਰ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮ ਨਸ੍ਰੇ
ਤਾ ਹੈ। ਨਹਿ ਜਗਤ ਹੈ ਤੇਰਾ। ਨਤੁੰ ਇਸ ਜਗਤ ਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਭ੍ਰਾਂਤ ਕਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਾਂਤ ਕੇ
ਤਿਆਗ ਕਰ ਦੇਖੁ ਇਹ ਅਸੰਤਰੂਪ ਹੈ। ਅਪਣੀ ਗੁਰ ਤਾ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਸ੍ਰੁਛ ਜਪ੍ਰਕ
ਸਵਿਲਾਸ ਥਾ। ਇਹ ਤੇਰੇ ਰਿਦੇ ਮਤੁ ਹੋਵੈ। ਇਹ ਮਿਥਿਯਾ ਭ੍ਰਮ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਤੇ ਉਠਤ ਥ
ਸੋ ਅਪਕੰਭੀ ਅਰ ਜਗਤ ਕੰਭੀ ਅਸਤ ਜਾਣਾ। ਅਤਮ ਤਤ ਤੇ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨ ਹੀ।
ਜਬ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰੇ ਗਾ। ਤਬ ਜਗਤ ਭਾਵ ਨਾ ਨਸ੍ਰੇ ਜਾਵੈਗੀ। ਸਰਵ ਅਤਮਾ ਪ੍ਰ
ਕਾਸੇਗਾ। **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਾਸੁਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨੇਸਕਿਲਾ ਪਾਚਿ ਕਿਤ ਸਾਨਾ ਮਸਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸ੍ਵ**
ਦਾਚ। ਹੇਰਘ ਕੁਲਗੁਪੀਆ ਕਾਸ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾਰ ਮਜੀ ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੰਭੀ ਉਪਦੇ
ਸਕੀਆ। ਤਬ ਮੈ ਉਸ ਕੇ ਪਿਸ੍ਰਾ ਕਾਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਥਾ। ਸਿਕਦੰਬ ਬਿਖ ਕੇ ਅਗੇ

ਅਗਭਾਗਜਾਇਇਸਥਿਤਭਇਆਜਾਹਾਂਉਹਬੈਠੇਥੇ। ਪੁਪਲਤਾਪੜਸੰਜੁਗਤਮ
 ਜੈਸੇਮੇਘਵਰਖਾਤੇਰਹਤਤੁਸਨੀਕਰਪਰਬਤਕੇਸਿਖਰਅਗਵਿਖੇਜਾਇਇਸਥਿਤ
 ਭਇਆ। ਆਗੇਕੈਸਾਦਾਸੁਰਥਾ। ਜੇਸੁਰਮਾਅਗਿਆਨਰੂਪਸੜਕਾਨਾਸਕਰਤਾ
 ਅਰਪਰਮਸਕਤਕਰਅਗਨਵਤਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨਾ। ਅਰਤਪਕਰਦੇਹਐਸਾਹੋਗਇਅ॥
 ੧॥ ਮਨੇਸ੍ਵਰਨਕਾਚਮਤਕਾਰੈ॥ ਤਿਸਦਾਸੁਰਮੁਣਕੈ॥ ਅਪਲੇਅਗਭਾਗਵਿਖੇ
 ਇਸਥਿਤਦੇਖਾ। ਜੇਵਸਿਸ੍ਵਮੁਨੀਸ੍ਵਰਆਇਆਹੈ॥ ਐਸੇਜਾਨਕਰਉਠਠਾਛਭਇ
 ਆ। ਅਰਘਪਾਦਕਰਮੇਗਪੁਜਨਕੀਆ। ਬਹੁੜਹਮਦੈਪੜਕੇਉਪਰਬੈਠਗਏ॥
 ਬਹੁੜਪੁਜਨਕੀਆ। ਜਬਪੁਜਨਕਰਹਯਾ। ਤਬਮੈਅਰਦਾਸੁਰਕਥਾਕਾਪ੍ਰਸੰਗਚਰ
 ਚਾਕਰਨੇਲਾਗੇ॥ ਤਿਸਚਰਚਕੇਵਚਨੁਕਰਤਿਸਕੇਪੁੜਕਉਹਮਜਗਾਵਤੇਭਏ॥
 ਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕੇਪਾਰਕਰਨੇਕੈ॥ ਬਹੁੜਮੈਬ੍ਰਿਛਕੀਓਰਦੇਖਦੇਲਾਗਾ। ਕੈਸਾਬ੍ਰਿਛ
 ਹੈਮਹਾਂਸੁਦਗਾ। ਜਿਸਕੇਟਾਸਫੁਲਫਲਲਤਾਤੇਆਦਿਲੇਕਰਅਦਿਭੁਤਸੇਭਾਇਆ

ਨੈਯੋ ਅਰਦਾਸੁਰਕੀਇਛਾਦੁ ਗਮਿਗਪੰਛੀਤਿਸਕੇਅਸ਼ੇਗਤੇਯੋ। ਬਹੁਤਗੁਣੈ
ਸੰਜੁਗਤਾਭਿਛੁਮੈਦੇਖਤਭਇਆ। ਤਿਸਕਜੇਪੁਤਥਾਤਿਸਕਉਤਮਅੰਗੁਅੰਗੁਕਥਾਕਰ
ਕੇਵਿਗਿਆਨਦ੍ਰਿਸ਼ਟਸੰਗਮਣੀਕਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਤਅਰਜੁਗਤੰ ਸਾਥਜਗਾਵਤੇਤਏ। ਨਾਨਾਪ੍ਰ
ਕਾਰਕੀਵਿਚਿਤਕਥਾਕਰਤਿਸਕਉਜਗਾਇਆ। ਗਤਬਿਤੀਤਕਗੀ। ਸਿਧਾਂਤਕਥਾਵਿਖੇ
ਲਾਗੇਹੁਏਏਕਮਹੁਤਵਤਹਮਕਉਗਤਬਿਤੀਤਹੁਏ। ਜਬਪ੍ਰਾਤੁਕਾਲਭਇਆਸੁ
ਗਜਕੀਅੰਕਿਰਨਾਨਿਕਸਲੇਪਰਆਈਅੰਗ। ਤਬਮੈਉਠਠਾਂਚਾਭਇਆ। ਦਾਸੁਰਅ
ਪਲੇਪੁਤਸੰਜੁਗਤਮੇਰੇਸੰਗਚਲਾ। ਜਹਾਂਲਗਕਦੰਬਕਾਅਕਾਸਤਲਥਾ। ਤਹਾਂਲਗ
ਆਏ। ਤਿਸਕੇਅਨੰਤਰਬਹੁਤਕਰਮੈਤਿਨਕੈਂ ਠਹਰਾਵਤਭਇਆ। ਅਰਮੈਗਗੀਜੀਕਉ
ਚਲਾ। ਇਸਨਨਕੇਨਮਿਤਮੈਅਕਾਸਤੇਉਤਰਾਥਾ। ਇਸਨਨਕਰਮੈਬਹੁਤਸਪਤਰਿਖੰ
ਕੇਮੰਡਲਵਿਖੇਜਾਇ। ਇਸਬਤਭਯਾ। ਹੋਰਪੁਨੰਦਨਾਇਦਾਸੁਰਕਾਅਖਿਅਨਮੈਤੁਣਕੈਂ
ਕਹਾਏ। ਇਹਜਗਤਪ੍ਰਿਤਆਭਾਕੇਸਦ੍ਰਿਸ਼ਟੈ। ਪ੍ਰਤਖਭਾਸਤਏ। ਤਿਭੀਅਸਤਹੁਪਏ

॥ ਜਗਤ ਕੇ ਨਿਰੂਪਣ ਅਰਥ ਇਹ ਅਖਿਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਾਇ ਆਪੈ ॥ ਜੇ ਇਹ ਜਗਤ ਅਸਤੁ
 ਪਾਏ ॥ ਏਨੀ ਵਸਤੁ ਬੁਧਕਰਤੁ ਏਕੰਉ ਗਾਮਤੁ ਏਵੈ ॥ ਇਸ ਕਥਾ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ
 ਧਾਰਕਰ ਵਿਚੇ ਗਾਤ ਬਸੰਸਾ ਹਮਲਤੁ ਏਕੰਉ ਸਪਰਸਨ ਕਰੇਗੀ ॥ ੫੪ ॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇ**
ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਦਾਸੁਰ ਪਾਖਿਨੇ ਸਮਾਪਤ ਮਨਮਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ਼ਠਾਚਾਰਿ
 ਗਮਜੀ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰੈ ਕਛੁ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਨਿਰਲੇਸ ਜਲਕਰ ਸਹਵਦਾਰ ਬੰਤੋ ਨੀਰਗਤੋ ਵੈ
 ॥ ਜੇ ਵਸਤੁ ਨਹੀ ਵੈਤਿ ਸਕੀ ਅਸਥਾਕਰ ਨੀਕਿ ਆਪੈ ॥ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤਾਪੈ ॥
 ਸੇ ਇਸ ਕੇ ਭਾਸਣੇ ਵਿਖੇਤੁ ਮਾਗਕਿ ਆਜਾਤਾਪੈ ॥ ਤੁਮ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹੋਇ ਕਰ ਆਤਮਤਤ ਵਿ
 ਖੇ ਇਸ ਥਿਤੋ ਵੈ ॥ ਤੁਮ ਕੰਕਿ ਆਵਿਘਨਤਾਪੈ ॥ ਜੇ ਐਸੇ ਜਲੇ ਕਿ ਜਗਤ ਏਭੀ ਅਰਨੀ
 ਭੀ ॥ ਇਸ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਭੀ ਤੁਮ ਅਸੰਗਤ ॥ ਤੁਮ ਕੈਸੇ ਜਗਤ ਏਤੋ ॥ ਇਸ ਚਲ ਅਚਲ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਣੇ ਵਿਖੇਤੁ ਮਕੰਕਿ ਆਪੈ ॥ ਏਗਮਜੀ ਇਹ ਜਗਤ ਅਸਤੁ ਏਨਾ ਸਤਿਐ ॥
 ਕੇ ਵਲ ਸ੍ਰੁਧ ਜੋਚਿਤ ਸੰਬੇਦਨ ਮਨ ਰੂਪਾਪੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਫੁਰਨੇ ਮਾਤ੍ਰਾਪੈ ॥ ਫੁਰਨੇ ਕਰ ਕੈ ਇਸ

ਪ੍ਰਕਾਸਤਾਸਤਾਏ। ਵਸਤੁ ਤੇ ਕਛੁ ਪੈਨੀ। ਇਹ ਜਗਤ ਕਿਸੀ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀ ਅਨਹੀ। ਨ ਕਿਸੀ ਅ
ਕਰਤਾ ਕੀ ਅਹੈ। ਕਿ ਵਲਾ ਅਭਾਸ ਰੂਪਾਏ। ਅਭਾਸ ਵਿਖੇ ਕਰਤਾ ਅਕਰਤਾ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਭਯਾਏ। ਅਕ੍ਰਿਤ ਕਰੂਪਾਏ। ਕਿਸੀ ਕੀ ਅਤੈਨਹੀ। ਇਸ ਸਾਖਸੰਬੰਧਤੁ ਟੁਕਉ ਮਤ ਹੋਵੈ।
ਇਹੀ ਭਾਵਨਾ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰਜੈ ਏਕ ਛੁਨਹੀ। ਕਹੈ ਤੇ ਜੋ ਕਿਸੀ ਕਰਤੇ ਕਰਹੂ ਅਨਹੀ। ਸਰ
ਵ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਤੇ ਅਤੀਤ ਆਤਮਾਏ। ਜੜਕੀ ਨਿਆਈ ਅਕਰਤਾ ਰੂਪਾਏ। ਤਿਸ ਕਉ ਕਰਤਾ
ਕੈ ਸੇ ਕਹੀਐ। ਕਰਤਾ ਕਹਲਾਨਹੀ ਬਲਤਾ। ਅਕਸਮਾਤ ਤੇ ਇਹ ਜਗਤ ਜਾਲਾ ਛੁਗਿਅ
ਏਏ। ਸੇ ਅਭਾਸ ਰੂਪਾਏ। ਜੇ ਕਾ ਕਤਾਲੀ ਵਤ ਕਛੁ ਉਪਜਾਇਆਏ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਅਸ
ਕਤਨਹੀ ਹੋਵਲਾ। ਇਹ ਅਸਤਭ੍ਰਾਂਤ ਰੂਪਾਏ। ਇਸ ਵਿਖੇ ਅਸਥਾ ਭੂਤ ਬਾਲਾ ਕਰਤੇ ਪੈ
ਬੁਧਵੰਨ ਨਹੀ ਕਰਤੇ। ਸਰੂਪ ਤੇ ਤਉ ਇਹ ਜਗਤ ਕਛੁ ਉਪਜਿਆਨਹੀ। ਅਗਨ ਸਭੀ ਨ
ਹੀ ਹੋਤਾ। ਨਿਰੰਤਰ ਇਸ ਮੈਂ ਪੜਾ ਆਵਤਾਏ। ਵਰੰ ਵਰਭਵਨ ਹੋਤੀਏ। ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੈ
ਮਤੈ ਭੀ ਜਗਤ ਕਛੁ ਪੈਨਹੀ। ਅਸਤ ਰੂਪਾਏ। ਪ੍ਰਤਖ ਨਿਰੰਤਰ ਨਸ੍ਹੋਤਾ ਜਾਤਾਏ। ਅਨੁਮਾਨ

ਕੰਠ

ਕਰਕੈ ਦੇਖੁ ਜੇ ਅਵਸਥਾ ਇਸ ਨ ਕਹਾਂ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਹੰਗਏ ਹੈਂ। ਤੁਮ ਸਰਵ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਤੇ ਅਤੀਤ
 ਜੇ ਅਤਮ ਤਤ ਅਕਰਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋਇ ਕਰ ਵਿਗਤ ਚੂਹੇ ਵਹੁ। ਕਾਰ
 ਜਕੰਭ ਕਰਤੇ ਭੀ ਖੇਦ ਕੰਭੁ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁ। ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਜਗਤ ਕਛੁ ਬਣਿਆ ਨਹੀ। ਅਭਾ
 ਸਸਤਾ ਵਿਖੇ ਬਣਿਆ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਤੁਮ ਅਭਾਸਸਤਾ ਵਿਖੇ ਨਿਤ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਵੋ। ਜੈ ਸੇਤੁ
 ਅਹੈ ਤੈ ਸੇ ਹੈ। ਭਾਵਾ ਭਾਵ ਰੂਪ ਦਿਸਾ ਮੈ ਹੈ। ਆਦਰਸ ਰੂਪ ਅਰਥਾਤ ਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ
 ਈਰਘ ਰੂਪ ਇਸ ਥਿਤ ਭਈ ਹੈ। ਸੋ ਜੈ ਸੇਤੁ ਏ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਹੈ। ਵਿਪਰਜੇ ਨਹੀ ਹੋਤੀ। ਹੇ ਗਮਜੀ
 ਦ੍ਰਿਸਧਰਮ ਵਿਖੇ ਇਸ ਕਾ ਅਪਗਾਜਿਤ ਕਾਲ ਹੈ। ਸੇ ਅਨੰਤ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸਪਦਾਰਥ ਕਾ ਕਛੁ
 ਅੰਤ ਨਹੀ। ਅਹ ਜੇ ਅਤਮ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੋ ਤੈ ਸ੍ਵਪਨ ਵਤ ਹੈ। ਹੈ ਨਹੀ। ਜੇ ਵਸਤੂ ਤੇ ਐਸੇ
 ਹੋਵਹਿ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਆਸਾ ਕਰਕੈ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨਾ
 ਸਰੂਪ ਹੈ। ਇਨ ਵਿਖੇ ਆਸਾ ਨਹੀ ਬਣਤੀ। ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਅਸਤ ਨਹੀ ਸਤ ਹੈ। ਅਹ ਜਗਤੁ
 ਤ ਅਸਤ ਹੈ। ਅਨਿਓ ਅਨਿਵਿਲਖਣ ਸੁਭਾਵ ਹੈ। ਜਨ ਅਹ ਚੈ ਤਨ ਕਾ ਮੰਜੋਗ ਕਛੁ ਨਹੀ

147

ਤੁੰ

ਜੇ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਇਸ ਥਿਗਮਾਨੀ ਐ ਤੇ ਨਹੀ ਕਹਿਤੋ ॥ ਇਸ ਕਹਿ ਲਤੇ ਆਸਾ ਸੇਭ
ਨਹੀ ਪਾਵਤੀ ॥ ਜੇ ਸੇ ਜਲ ਕੀ ਸੁਗਕਾ ਬੰਬ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਸੇ ਅਨਿਸਥਿ ਹੋ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਆਸੇ
ਕੇ ਉਪਾਹੁ ਆਚਾ ਹੋ ॥ ਤੇ ਦੁਖ ਪਾਵਤ ਹੈ ॥ ਤੇ ਸੇ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੋ ਕੇ ਆਸੇ ਕੀ ਏ ਦੁਖੀ
ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਜਗਤ ਕੀ ਆਸਾ ਕਰ ਲੀਯੀ ਬੰਧਨ ਹੈ ॥ ਜਗਤ ਨਾ ਸਹੂ ਪੈਤੁ ਮਇਸਾ ਥਿਗਮੁ ਪੈ
॥ ਤੇ ਆਸਾ ਭੀ ਨਹੀ ਸੰਭਵਤੀ ॥ ਸੰਬੰਧ ਕੇ ਸੇ ਕਹੀ ਐ ॥ ਕਹੁ ਜਲ ਕੀ ਸੁਗਕਾ ਅਹੁ
ਪਰ ਬਤ ਕਾ ਭੀ ਸੰਬੰਧ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਜੇ ਤੁਮ ਜਗਤ ਕੇ ਅਸਤਿ ਜਾਣਿਆ ॥ ਅਗਾਪ ਕੇ
ਸਤਿ ਜਾਣਿਆ ॥ ਤੇ ਭੀ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੁਕੀ ਬਾਂਛ ਨਹੀ ਬਲਤੀ ॥ ਸਤ ਕੇ ਅਸਤ ਕੀ
ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਲੀਕਿ ਆ ਹੈ ॥ ਅਗੇ ਜਗਤ ਕੇ ਉਐ ਅਸਤਿ ਜਾਣਤੇ ਹੋ ॥ ਆਪ ਸੰਜੁਗਤਾ ਤੇ
ਭੀ ਬਾਂਛ ਨਹੀ ਸੰਭਵਤੀ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਏ ਕਾ ਦੂਤ ਆਤਮਾ ਹੋ ॥ ਬਾਂਛਾ ਕਿਸ ਕੀ ਕਰਤੇ
ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਕੇ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਇਛਾ ਅਗਾਨਿਛਾ ਨਹੀ ਸੰਭਵਤੀ ॥ ਹੇ ਉਪਾਵੇ ਤੇ ਹੁ
ਤ ਕੇ ਵਲ ਸਹੂ ਪੈਤੁ ॥ ਕਰਾਪ ਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਤ ਹੋਵੇ ॥ ਕੈਸਾ ਆਤਮਤ

ਤੁਏ। ਜੇਸਹਵਕਾਕਰਤਾਏ। ਅਰਅਕਰਤਾਏ। ਕਦਾਚਿਤਕਛੁਕੀਆਨੀ। ਉਦਾਸੀਨ
 ਕੀਨਿਆਈ। ਇਸਥਿਤਾਏ। ਜੇਸੇਦੀਪਕਸਹਵਪਦਾਹਥੈ ਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸਕਰਤਾਏ। ਪਰਕਿ
 ਸੀਇਛਾਦੁਗਾ। ਕਿਸੀਕੇਅਰਥਸਿਧਕਰਨੇਨਮਿਤਨੀਪ੍ਰਵਰਤਤਾ। ਸੁਭਾਵਕੀਪ੍ਰ
 ਕਾਸਹੁਪਾਏ। ਤੈਸੇਆਤਮਤਤਾਏ। ਸੇਸਹਵਕਾਕਰਤਾਏ। ਤਿਸਕਾਕਰਤਾਕੇਉਨੀ। ਜੇਸੇ
 ਸੁਰਜਤਗਵਨਸਹਵਕੀਕ੍ਰਿਆਸਿਧਕਰਤਾਏ। ਅਰਆਪਕਿਸੀਕ੍ਰਿਆਕਰਸਿਧਨੀ
 ਤਤਾ। ਕਾਏਤੇਜੋਆਪੀਪ੍ਰਕਾਸਸਹੁਪਾਏ। ਚਲਤਾਏਪਰਕਦਾਚਿਤਚਲਾਇਮਾਨਨੀ
 ਭਯਾ। ਜੇਸੇਸੁਰਜਪ੍ਰਿਤਬਿੰਬਤਚਲਤਾਭਾਸਤਾਏ। ਸਿਕਬਤੁੰਤਲਿਆਨੀ। ਅਰਥ
 ਇਹਜੇਸੁਰਜਵਿਖੇਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਕਾਚਲਦਨੀ। ਤੈਸੇਤੁਮਾਹਾਸਹੁਪਆਤਮਸਤਾਸ
 ਦਾਅਕਰਤਾਅਚਲਾਏ। ਤਿਸੀਵਿਖੇਇਸਥਿਤਾਏ। ਜੇਤਾਕਛੁਜਗਤਭਾਸਤਾਏ। ਪ
 ਰੰਤੁਭਾਵਨਾਕਰਕੇਇਸਵਿਖੇਬੰਧਾਇਮਾਨਨਾਏ। ਇਹਅਸਤਹੁਪਾਏ। ਹੇਰਾਮਜੀਜਦ
 ਪਿਪ੍ਰਤਥਾਦਿਕਪ੍ਰਮਾਣਕਰਕੇਜਗਤਸਤਭਾਸਤਾਏ। ਤੇਭੀਏਨੀ। ਸੁਪਚਿਤਕਰਕੇਅ

ਪਮੋਬਿਚਰਹੁ। ਅਰਾਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੋਵਹੁ। ਤਬਜਗਤਨਭਾਸੇਗਾ। ਜੋਪ੍ਰਤਖਬ
 ਰੇਤੇਜਬਲਬੀਰਜਕਰਸੰਪੰਨਭਾਸਤਾਥਾ। ਅਰਅੰਤਗਧਿਆਨਹੋਗਯਾ। ਤੇਸਤਕੈਸੇਕ
 ਹੀਐ। ਇਸਵਿਚਰਕਰਭੀਜਗਤਕੀਭਾਵਨਾਤੁਮਕਉਨਹੀਬਲਤੀ। ਜੈਸੇਚਕ੍ਰਪਰਮ
 ਰੂਪੁਏਤੇਂਸਹਵਇਸਥਾਨਭ੍ਰਮਤੇਂਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਵਤੇਂਹੈ। ਜੈਸੇਸੁਪਨਗਰਭ੍ਰਮਕਰਕੈਭਾਸਤ
 ਹੈ। ਤੈਸੇਇਹਜਗਤਭ੍ਰਮਕਰਕੈਭਾਸਤਾਹੈ। ਕਿਸੀਕਾਹਲਤੇਂਕਾਰਜਹੋਇਕਰਨਹੀਉਪਜਿ
 ਆ। ਅਭਾਸਮਾਤ੍ਰਹੈ। ਅਕਸਮਾਤਮਨਕੇਫੁਰਲੇਕਰਭਾਸਆਇਆਹੈ। ਜੈਸੇਕੋਉਜੀ
 ਵਅਕਸਮਾਤਤੇਂਆਇਨਿਕਸਤਾਹੈ। ਸੇਮਿਤ੍ਰਪ੍ਰੇਮਕਭਾਗੀਨਹੀਹੋਤਾ। ਵਿਚਰਕੀਏਬਿ
 ਨਾਬੁਧਵੰਨਤਿਸਵਿਖੈਰੁਚਨਹੀਬਾਂਧਤੇ। ਉਹਸੁਹਿਰਦਤਾਕਾਪਾਤਨਹੀਹੋਤਾ। ਤੈਸੇਭ੍ਰ
 ਮਕਰਕੈਭਾਸਿਆਜੇਜਗਤਾਹੈ। ਸੇਆਸਥਾਕਰਕੈਭਾਵਨਾਬਾਂਧਲੇਯੋਗਨਹੀ। ਜੈਸੇਚੰ
 ਦ੍ਰਮਾਉਸਨਅਰਸੁਰਜਸੀਤਲਮ੍ਰਿਗਤਿਸਨਾਕੀਨਦੀਇਨਕੀਭਾਵਨਾਕਰਨੀਅਜੇਗਾਹੈ
 ਤੈਸੇਜਗਤਕੀਭਾਵਨਾਕਰਨੀਅਜੇਗਾਹੈ। ਇਹਸੰਕਲਪੁਰਸੁਪਨਗਰਦੁਤੀਯਚੰਦ੍ਰ
 ਸਤ

ਮਾਵਤ ਅਸੰਤ ਹੈ। ਭ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਰਾਸ ਤ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਜੀ ਅੰਤ ਰੇ ਤੇ ਭਾਵਨਾ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਕੀਆ
 ਸਥਾਲ ਖਮੀ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ। ਅਰਥਾਤ ਜਲੀਲਾ ਕਰ ਤੇ ਵਿਚਰਨਾ। ਅੰਤ ਰੇ ਤੇ ਅਕਰ
 ਤਾਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਤੇ ਇਕਰ ਕਰ ਤੇ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਨਾ। ਸਰਵ ਭਾਵ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ
 ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਸਰਵ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੋ। ਆਤਮ ਤਤ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਵਿਖੇ ਸਰਬ ਦਾ ਕ
 ਲਾ ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਅਰ ਸਰਵ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਕੀ ਸਤਾ ਕਰ ਕੈ ਜਗਤ ਨੇ ਤ ਵਿਖੇ ਇਸ
 ਥਿਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਦੀਪ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮਾਨੇ ਤੇ ਹੈ। ਅਰ ਦੀਪ ਕਉ
 ਇਛਾ ਨਹੀ। ਇਛਾ ਤੇਂ ਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤ ਹੈ। ਸਰਵ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਤਿਸ ਕਰ ਸਿਧ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਰ
 ਜੈਸੇ ਇਛਾ ਤੇਂ ਹੁਤ ਸੂਰਜ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਉਦੈ ਤੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਜਗਤ ਕਾ ਵਿ
 ਵਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਨਿਛਤ ਦੇਵ ਆਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਤਾ ਕਰ ਸਰਵ ਜਗਤ ਪ੍ਰ
 ਕਾਸ ਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਇਛਾ ਤੇਂ ਹੁਤ ਰਤਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤ ਹੈ। ਸੇ ਅਕਾਸਾ ਇਸਥਾਨ ਵਿ
 ਖੈਪ ਸਰਜਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਤਮ ਦੇਵ ਸਤਾਮਾਤ ਕਰ ਕੈ ਜਗਤ ਗਤ ਪ੍ਰਵਰਤ ਤੇ ਹੈ। ਇਸ

ਸਿਸਰ

ਕਾਰਲ ਤੇ ਅਤਮਾ ਸਰਵ ਕਾਰਤ ਹੈ। ਸਰੂਪ ਤੇ ਅਪ ਅਕਰਤ ਹੈ। ਇਛਾ ਤੇ ਹਰਤ ਹੈ। ਤ
ਤੇ ਅਕਰਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੀ ਸਤਾ ਕਰ ਕੈ ਜਗਤ ਗਲ ਪ੍ਰਵਰਤ ਹੈ। ਤ ਤੇ ਕਰਤ ਹੈ। ਸਰਵ
ਇੰਦ੍ਰੀ ਓਹੁ ਕੇ ਵਿਖਿ ਓਹੁ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਅਕਰਤ ਹੈ। ਅਭੇਗਤ ਹੈ। ਸਰ
ਵ ਇੰਦ੍ਰੀ ਓਹੁ ਕੇ ਅੰਤਰ ਗਤ ਇਸਾ ਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਕਰਤਾ ਭੂਗਤਾ ਤੀਉਂਤੀ ਹੈ।
ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਤਮਾ ਵਿਖੇ ਬਲ ਤੇ ਹੈ। ਕਰਤ ਭੂਗਤਾ ਭੀ ਸੰਭੂ ਹੈ। ਅਰ
ਅਕਰਤਾ ਭੀ ਅਭੇਗਤਾ ਭੀ ਸੰਭਵਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰ ਕੈ ਤੂੰ ਅਪਲਾ ਕਾਲਿਆਨ ਜਾਣੈ।
ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਥਿਤ ਕਹਾ ਜੇਗਾ ਮਜੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਜੋ ਸਰਬ ਮੈਂ ਹੀ ਹੈ। ਅ
ਕਰਤਾ ਅਭੇਗਤ ਹੈ। ਐਸੀ ਤਾਵਨਾ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਕੈ ਜਗਤ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਪਤਿਤ ਕਾਰਜ ਕਉ ਕ
ਰਤੇ ਭੀ ਕਛੁ ਬੰਧਨ ਨਹੈ ਵੈਗਾ। ਸਰਵ ਅਤਮਾ ਕਰਤ ਤਭੇਗਤ ਤਤੇਗਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰ
ਕਾਰ ਚਿਤਸਾ ਥਿਤਾ ਦ੍ਰਿੜ ਨਿਸਚੈ ਕੀਏ ਤੇ ਭੀ ਤੇ ਗੰਧੁਰੀ ਕਾ ਅਨਾਨੀ ਗਸੋ ਜਾਵੈ ਗੀ। ਤਬ
ਚਿਤ ਤੇਗਤੁਰੀ ਓਹੁ ਨਾ ਵੈਗਾ। ਜਿਸ ਕਉ ਇਹੋ ਤੈਤ ਹੈ। ਜੇ ਮੈ ਕਦਾ ਚਿਤ ਭੀ ਕਛੁ ਕੀਆ

ਨਹੀ। ਸਦਾ ਅਕੈਰੁ ਪੁਰੀ। ਸੋਭੇਗੁ ਕੇਸੀ ਬੁਝੁ ਕੀ ਕਾਮ ਨਾ ਕਿਸਨ ਮਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਅਰੁ
 ਤਿਆਗ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰੇਗਾ। ਤਾਂ ਤੇਤੁ ਮਇਹੀ ਨਿਸਚੈ ਧਰੇਗੁ। ਜੇ ਨਿਤ ਅਕਰਤੁ ਰੁਪੁ। ਜ
 ਬਇਹੀ ਬੁਧਾ ਦਿਤੁ ਵੈਗੀ। ਤਬ ਪਰਮ ਅਮ੍ਰਿਤ ਨਮਨੀ ਜੋ ਸਮਾਨ ਸਤਾਏ। ਸੇਈ ਸੇਖਰੇ
 ਗੀ। ਅਥਵਾ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਧਰੇ। ਜੇ ਸਰਵ ਕਾ ਕਰਤਾ ਮੈਹੀ ਤੇ। ਸਰਵ ਕੇ ਅੰਤ ਹਇ ਸਾਥਿ
 ਤੇ ਹਇ ਕਰ ਸਰਵ ਕਾ ਜਮੈ ਕਰਤਾ। ਤੇਹ ਮਜੀ ਇਹ ਦੋਨੋ ਨਿਸਚੈ ਤੁਝ ਕਉ ਕਰੇਯੋ। ਜਿ
 ਸਾਵਿਖੇ ਤੇਹੀ ਇਛੁ ਵੈ ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਇਸਾਥਿ ਤੇ। ਜਹਾ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਤੇਤਾਏ। ਜੇ ਮੈ ਸਰਵ
 ਕਾ ਕਰਤਾ। ਸਰਵ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮ ਮੈਹੀ ਤੇ। ਤਬ ਇਨ ਪਦਾਰਥ ਹੁਕੇ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਵਿਖੈ
 ਗਏ ਖਨੁ ਵੈਗਾ। ਜੇ ਸਰਵ ਅਪਹੀ ਭਇਆ। ਤੇਹ ਗਏ ਖ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਕਉ
 ਤਉ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਤੇਤਾਏ। ਏਕ ਸਗੀਰ ਮੇਰਾ ਪੜਾ ਦਗਯੋ ਤੇਤਾਏ। ਏਕ ਸਗੀਰ ਸੁਗੰਧਾ ਦਿ
 ਕਹੁ ਸੰਜੁਗਤ ਲੀਲਾ ਕਰਤਾਏ। ਤਿਸ ਕਉ ਖੇਦ ਅਰੁ ਉਲਾਸ ਕਿਸ ਕਾ ਵੈ। ਤਾਂ ਤੇਤੁ ਭ੍ਰਮ
 ਜਗਤ ਕਉ ਲਾਸ ਉਦੇ ਅਸਤ ਵਿਖੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਤਾਏ ਵੈ। ਸਰਵ ਕਾ ਕਰਤਾ ਮੈਹੀ ਤੇ ਖੇਦ

ਉਲਾਸੁ ਭੀ ਮੈ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਅਰਕਰਤ ਕੀ ਏਕਤਾ ਹੁਈ ॥ ਤਬ ਖੇਦ ਉਲਾਸ ਆਪ
ਹੀ ਲੈ ਜੋ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਸਤ ਸਮਾਨ ਸੇਖ ਹੁਤੀ ਹੈ ॥ ਸੇਈ ਸਤਾ ਸਰਵ ਭਾਵ ਪਦਾਰਥ ਹੁ ਵਿਖੇ
ਅਨ ਸੁਤੁ ਤੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਜਬ ਚਿਤ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਤਬ ਬਹੁ ਦੁਖ
ਕਉਨ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ॥ ਹੇ ਮਜੀ ਸਰਵ ਕਾਰਤਾ ਆਪ ਕਉ ਜਲਾ ਜੇ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਮੈ ਹੀ
ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਆਪ ਕਉ ਅਕਰਤਾ ਜਲਾ ਜੇ ਮੈ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਅਥਵਾ ਉਤੇ ਨਿਸਚੈ
ਤਿਆਗ ਕਰ ਨਿਗਦਿ ਕਲਪ ਮਨ ਹੋਇ ਹੁ ॥ ਜੇ ਕਛੁ ਤੁਮ ਹੋ ਸੇਈ ਸੁਗੁਪ ਹੋਗਾ ॥ ਇਹ
ਜਗਤ ਹੈ ਇਹ ਮੈ ਹੈ ॥ ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੁਤ ਸਤ ਭਾਵਨਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਹੁ ॥ ਇ
ਸ ਅਭਿਮਾਨ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਨ ਹੋਵਣਾ ॥ ਇਹ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਅੰਕਾਰ ਜੇ ਹੈ ਸੋ ਕੈਸਾ ਹੈ ॥
ਕਾਲ ਸੁਤਨ ਮਜੇ ਨਰਕ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਰਨ ਹੈ ॥ ਨਰਕੋ ਕਾ ਜਾਲ ਹੈ ॥ ਸਸ
ਤ੍ਰੰਹੁ ਕੀ ਵਰਖਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਜਿਨ ਪਤ ਹੁਤਾ ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਇਸ ਬਾਨ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ ॥ ਅਰਥ ਇ
ਹੋ ਜੇ ਅਤੰਤ ਦੁਖ ਦਾ ਇਕ ਹੈ ॥ ਚੁੰਤੇ ਸਰਵ ਜਤਨ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਹੁ ॥ ਇਹ

151

ਇਸਾਥਿਤਹੈ। ਭਾਵੀ ਕਲਿਆਣ ਜੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਠ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਸਾਥ ਸਪਰਸਨ ਹੀ ਕਰਤੇ
 ਜੈ ਸੇਚੰਡਾ ਲੀਓ ਵੈ। ਅਗਤਿ ਸਕੀ ਗੋਦ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਠ ਕਾਮਾਂ ਸਪੜ੍ਹੇ ਵੈ। ਤਿਸ ਸਾਥ ਸ੍ਰੇ
 ਸ਼੍ਠ ਪੁਰਖ ਸਪਰਸਨ ਹੀ ਕਰਤੇ। ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਸਾਥ ਸਪਰਸਨ ਹੀ ਕਰਣਾ। ਇ
 ਮਹਾਂ ਨੀਚ ਹੈ। ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਏਕ ਨੇਤ੍ਰ ਕੇ ਅਗੇ ਪਟਲ ਆਇਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਰ ਅਤ
 ਮਾਨ ਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਜਬ ਵਿਚਗ ਵਿਵੇਕ ਕਰ ਇਸ ਪਟਲ ਕੰਊ ਦੁਰ ਕਰੈ। ਤਬ ਅ
 ਤਮ ਸਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਉਦੋਂ ਵੈਗਾ। ਜੈਸੇ ਸੇਘ ਘਟਾਂ ਕੇ ਦੁਰ ਹੁਏ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਆਵ
 ਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਤੂੰ ਇਨਾ ਵਿਖੇ ਕੋਊ ਨਿ
 ਸਚੈ ਧਾਗੇਗਾ। ਤਬ ਸਰ ਵਦੁਖੰ ਤੇਂਗਤ ਸਾਂਤ ਪਦ ਕੰਊ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹਿਗਾ। ਇਹ ਨਿ
 ਹਨੇ ਸਰ ਵਤੋਂ ਉਤਮ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਸਚੈ ਵਿਖੇ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਸਦਾ ਇਸਾਥਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
 ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਭੀ ਵਿਧ ਅਥਵਾ ਨਿਖੇਧ ਦੇ ਨੇ ਵਿਖੇ ਕੋਊ ਨਿਸਚੈ ਧਰਾਹੁ। **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸਾਥਿਤ**
ਪ੍ਰਕਾਸ ਮੋਖ ਪਾਏ ਕਰਤਾ ਵਿਚਾਰੇ ਨਾਮ ਸਰਗਾ। ਗੁਮੇਵਾਚ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲਜੇ ਤੇ

ਕਛੁਤਮਹੁਸੁੰਦਰਵਚਨਕਹੈ। ਸੋਸਤਹੈ। ਅਕਰਤਾਹੁਪਆਤਮਾਭੀਕਰਤਾਹੈ। ਅ
ਭੋਗਤਾਭੀਸਰਵਕਾਭੋਗਤਾਹੈ। ਭੂਤਹੁਕਉਪਹਲੇਹਰਾਹੈ। ਸਰਵਕਾਅਮ੍ਰੇਤੁਤਾਹੈ। ਅ
ਰਸਰਵਗਤਵਿਆਪਕਾਹੈ। ਸੋਚਿਨਮਾਤ੍ਰਨਿਰਮਲਪਦਾਹੈ। ਅਨੁਤਵਹੁਪਦਵਾਹੈ। ਸ
ਰਵਭੂਤਹੁਕੇਅੰਤਰਇਸਥਿਤਾਹੈ। ਜੇਪ੍ਰਭਐਸਾਜੇਬ੍ਰਹਮਤਤਾਹੈ। ਸੋਮੋਹਿਦੇਵਿਖੇ
ਰਿਦਾਗਮਿਆਪੁਆ। ਤੁਮਾਰੇਵਚਨਹੁਕਰਪ੍ਰਕਾਸਲੇਲਾਗਾਹੈ। ਕੈਸੇਤੁਮਾਰੇਬਚਨ
ਹੈ। ਸੀਤਲਸਾਂਤਹੁਪੈ। ਤਪਤਕਉਮਿਟਾਵਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਵਰਖਾਕਰਕੈਪ੍ਰਿਥਵੀਅਰ
ਪਰਬਤਸੀਤਲਹੋਜਾਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਮੋਹਾਰਿਦਾਸੀਤਲਭਇਆਹੈ। ਆਤਮਾਉਦਾਸੀ
ਨਕੀਨਿਆਈਅਨਿਛਤਇਸਥਿਤਾਹੈ। ਕਰਤਤਭੋਗਤਤਤੇਹਰਤਾਹੈ। ਅਰਸਰਵਜ
ਗਤਲੋਕੋਹੁਕੈਪ੍ਰਕਾਸਤਾਹੈ। ਸਰਵਕ੍ਰਿਆਤਿਸੀਕਰਸਿਧਹੋਤਾਹੈ। ਇਸਕਾਰਲਤੇਭੋਗ
ਤਾਭੀਉਹੀਹੈ। ਅਰਕਰਤਾਭੀਉਹੀਹੈ। ਪਰਕਛੁਕਸੰਸੈਮੁਝਕੈਹੈ। ਸੋਹਿਦੇਵਿਖੇਵਿ
ਸਤਹਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਯਾਹੈ। ਤਿਸਕਉਅਪਣੀਬਾਣੀਕਰਕੈਛੇਦਹੁ। ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀ

ਆਂਕਿਰਣਾਂਤਮਕੰਓਨਾਸਕਰਤੀਆਂਹੈ॥ ਤੈਸੇਸੰਸਾਧੁਰਕਰਹੁ॥ ਇਹਸਤਹੈਇਅ
 ਸਤਹੈ॥ ਇਹਮੈਹੈ॥ ਉਹਸਹੈਇਹਹੈ॥ ਇਤਿਆਦਿਕਕਲਪਨਾਗੁਪਮੈਲਏਕਅਵੈ
 ਤਵਿਸਿਤ੍ਰਿਤਸਾਂਤਗੁਪਵਿਖੇਕਹਾਂਤੇਇਸਾਥਿਤਭਈਹੈ॥ **ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ੍ਰਵਾਚ**॥ ਹੇਰਮ
 ਜੀਇਸਤੇਰੇਪ੍ਰਸੰਨਕਾਉਤਰਮੈਸਿਧਾਂਤਕਾਲਵਿਖੇਕਹਾਂਉਗਾ॥ ਅਥਵਾਤੁੰਆਪਜਾ
 ਲਲੇਵਹਿਗਾ॥ ਮੇਖਉਪਾਇਜੋਇਹਸਾਸਤ੍ਰਹੈ॥ ਤਿਸਕਾਸਿਧਾਂਤਜਬਭਲੀਪ੍ਰਕਾਸ਼
 ਤੇਰੇਰਿਦੇਵਿਖੇਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ॥ ਤਬਤੁੰਇਸਪ੍ਰਸੰਨਕੇਉਤਰਕਾਪਾਤ੍ਰਹੋਵੈਗਾ॥ ਅੰਤਥ
 ਤਿਸਅਵਸਥਾਬਿਨਾਜੀਹੋਤਾ॥ ਹੇਰਮਜੀਸੁੰਦਰਇਸਤ੍ਰੀਆਂਜੋਹੈ॥ ਅਗਤਿਨਕੀਸੁੰ
 ਦਰਬਾਲੀਸੰਗੀਤਹੋਤਾ॥ ਕਾਂਮੀਜੀਵਜੋਬਨਵਨਪੁਰਖਜੈਸੇਤਿਸਕਾਅਧਕਰੀਹੋਤ
 ਹੈ॥ ਤੈਸੇਤੁੰਸਿਧਾਂਤਅਵਸਥਾਵਿਖੇਮੇਰੇਵਚਨਹੁਕਾਅਧਕਰੀਹੋਵਹਿਗਾ॥ ਜੈਸੇਰਾਗਮੈ
 ਕਥਾਬਾਲਕਕੇਆਗੇਕਹਲੀਵਿਅਰਥਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਬੋਧਸਮੇਬਿਨਾਉਦਾਹਕਥਾ
 ਕਹਲੀਵਿਅਰਥਹੋਤੀਹੈ॥ ਜੈਸੇਸਰਤਕਾਲਵਿਖੇਫੂਲਹੁਸੰਜੁਗਤਬ੍ਰਿਖਸੰਭਤਹੈ॥ ਅ

ਰਬਸੰਤਰੁਤਿਵਿਖੇਜੈਸੇਪੁਖਤੁਕਰਸੇਭਤਯੈ। ਤੈਸੇਜੈਸੀਅਵਸਥਾਪੁਰਖਕੀਤੀਹੈ।
ਤੈਸਾਉਪਦੇਸਕਹਲਸੇਭਤਯੈ। ਕਿਸੀਸਮੇਕੈਸੀਕਿਸੀਸਮੇਕੈਸਾਸੇਭਤਯੈ। ਅਰਉ
ਪਦੇਸਭੀਤਬਦਿੜਲਾਗਤਯੈ। ਜਬਬੁਧਿਸੁਧਤੇਤੀਹੈ। ਮਲਨਬੁਧਿਵਿਖੇਦਿੜਨਹੀ
ਲਾਗਤਾ। ਜੈਸੇਨਿਰਮਲਾਵਸਤ੍ਰੰਪਰਕੇਸਰਕਾਰੰਗਸੀਘ੍ਰੀਚੜਜਾਤਯੈ। ਮਲਨਵਸ
ਤਉਪਰਨਹੀਚੜਤਾ। ਤੈਸੇਪ੍ਰਾਪਤਹੁਪਜੇਅਤਮਾਯੈ। ਤਿਸਕਾਵਿਗਿਆਨਉਪਦੇਸ
ਸਿਧਾਂਤਅਵਸਥਾਵਾਲੇਕਉਲਾਗਤਯੈ। ਜਿਸਕਉਬੋਧਸਤਾਪ੍ਰਾਪਤਭਈਹੈ। ਅਰਤੇ
ਹੇਪ੍ਰਸਨਕਉਤਰਤੇਮੈਉਲਾਸਮਾਤ੍ਰਕਰਕੈਕਹਾਭੀਹੈ। ਦਿਸਤਾਹਕਰਕੈਨਹੀਕਹਾ। ਅ
ਹਤੁੰਨਹੀਜਾਣਤਾਤੇਭੀਪ੍ਰਤਖਹੈ। ਜਬਤੁੰਆਪਕਰਆਪਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੈਤਿਗਾ। ਤੇ
ਆਪਹੀਇਸਪ੍ਰਸਨਕਉਤਰਕਉਜਾਣਲੈਵੈਤਿਗਾ। ਇਸਵਿਖੇਸੰਦੇਹਕਛੁਨਹੀ।
ਜਬਸਿਧਾਂਤਕਾਲਵਿਖੇਬੋਧਕੇਪ੍ਰਾਪਤਹੈਇਕਹਇਸਾਥਿਤਹੈਵੈਤਿਗਾ। ਤਬਮੈਭੀ
ਇਸਪ੍ਰਸਨਕਉਤਰਦਿਸਤਾਹਕਰਕੈਕਹਉਗਾ। ਜਬਆਪਕਰਿਅਪਣਾਆਪ

153

ਨਿਰਮਲ ਕਰੇਗਾ। ਤਬ ਅਪਲੇ ਆਪ ਕੋ ਜਲ ਲੇਵਤਿਗਾ। ਤੇਰ ਮਜੀ ਕਰਤ ਅਰਕ
 ਹਮ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਜੇ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਕਹਾਏ। ਤਿਸ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੋ। ਅਰ ਵਾਸਨਾ ਕਉ
 ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੈ ਤਤ ਵੇਤਾ। ਜਬ ਲਗ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਇਸ ਕੇ ਹਿਦੇ ਵਿਖੇ
 ਰੇਤੀਐ। ਤਬ ਲਗ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨ ਰੇਤੀਐ। ਜਬ ਵਾਸਨਾ ਖੈ ਰੇਤੀਐ। ਤਬ ਮੁਕਤ ਰੇਤ
 ਐ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਵਾਸਨਾ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਅਰ ਮੇਖ ਅਰ ਬਜੇ ਵਾਸਨਾ ਐ। ਤਿਸ ਕੋ ਭੀਤਿ
 ਆਗ ਕਰ ਸੁਖੀਐ। ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਵਾਸਨਾ ਕੋ ਤਿਆਗ। ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵਿਗੁਧ
 ਤਾਂ ਮਸੀ ਵਾਸਨਾ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ। ਬਹੁੜ ਵਿਖਿਰੀ ਵਾਸਨਾ ਤਿਆਗ ਕਰ
 । ਮੈਰੀ ਕਰੁਣਾ ਮੁਦਤ ਉਪੇਖਿ। ਇਨ ਨਿਰਮਲ ਵਾਸਨਾ ਕੋ ਅੰਗੀਕਰ ਕਰ। ਮੈ
 ਰੀ ਅਰਥ ਇਹ ਜੇ ਕਉ ਲਖ ਮੀ ਵਾਨ ਰੇਵੈ। ਤਿਸ ਸਾਥ ਮੈਰੀ ਭਾਵ ਸਖਾ ਭਾਵ ਰੇਵੈ।
 ਹਰ ਭਾਵ ਰੇਵੈ। ਅਰ ਦੁਖੀ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਦਇਆ ਕਰ ਲੀ। ਸੇਕੀਐ ਕਰੁਣਾ। ਅ
 ਰ ਧਰਮਾਤਮਾ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰੇਵਣਾ। ਇਸ ਕਾਨਾਮ ਮੁਦਤ ਐ। ਪਾਖੀ ਓ

ਭੀ

ਕੰ ਦੇਖਕਰਉਦਾਸੀਨੋ ਲਾਉਸਤਤਨਿਦਾਨਕਰ ਨੀ॥ ਇਸਕਾਨਮਉਪੇਖਿ
 ਭੀ॥ ਇਨਚਤੁਪ੍ਰਕਾਰਕੀਵਾਸਨਾਕਰਸੀਪਨੋ ਲਾਅਗਅੰਤਰੇਤੋਇਨਕਾਭੀਤਿ
 ਆਗਕਰਲਾਜੋਰਿਦੇਵਿਖੇਇਨਕਾਅਭਿਮਾਨਨੋਵੈ॥ ਅਰਬਾਤਜਇਨਕਾਵਿ
 ਵਹੁਰੇਵੈ॥ ਬਹੁਨਅੰਤਰੇਤੋਦਿਸਮੈਗੁਲੈ ਕੀਵਾਸਨਾਤਿਆਗਚਿਨਮਾਤ੍ਰਵਾਸ
 ਨਾਖਣੀ॥ ਪਾਛੇਤੋਇਨਕੋ ਭੀਮਨਬੁਧਸਾਖਮਿਸਿਤਜਾਣਕਰਤਿਆਗਕਰ
 ਲਾਪਾਛੇਜਿਸਕਰਸਰਵਵਾਸਨਾਤਿਆਗੀਹੈਸੋਸੇਖਰੇਗਾ॥ ਤਿਸਕੋ ਤਿਅ
 ਗਕਰਲਾਹੇਗਮਜੀਚਿਨਮਾਤ੍ਰਤਤੋਕਲਾਨਕਰਕੇਦੇਹਇੰਦੀਆਪ੍ਰਾਣਪ੍ਰਕਾਸ
 ਤਮਵਾਸਨਾਵਾਸਕਾਦਿਭਾਸਾਏਹੈ॥ ਭ੍ਰਾਂਤਕਰਕੇ॥ ਜਬਮੂਲਸੰਜੁਗਤਇ
 ਨਕੋ ਤਿਆਗਕਰੈ ਗਾਮੂਲਕਹੀਐਅੰਤਕਰਸੰਜੁਗਤ॥ ਤਬਅਕਾਸਵਤ
 ਸਮਸ੍ਰੁਛਸਾਂਤਹੈ ਗਾ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਸਰਵਕੋ ਤਿਆਗਕਰਪਾਛੇਜੋਤੁਰ
 ਹੋਗਸੇਤੁਹੋਸੀਪ੍ਰੀ॥ ਜਬਰਿਦੇਇਸਪ੍ਰਕਾਰਤਿਆਗਕਰਕੇਇਸਥਿਤਤੋਤ

ੀ। ਸੋ ਪੁਰਖ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਤਬ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਤੈ। ਸੋ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਹਾਰੇ
 ਅਥਵਾ ਕਰਮ ਕਰੇ। ਅਥਵਾ ਨ ਕਰੇ। ਜਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਸੋ ਸਰਵ ਅਰਥੀ ਕੀ ਅਸਥ
 ਨ ਸੁਰੂਈ। ਸੋ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਉਤਮ ਉਦਾਹਰਿਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕੀ ਨਿਰਕਰਮ
 ਤੇ ਲੇਤੋਂ ਕਛੁ ਅਰਥਾ ਸਿਧ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਨ ਕਰਮ ਕਰ ਲੇ ਕਰ ਕਛੁ ਅਰਥਾ ਸਿਧ ਹੋਤੈ
 ਨ ਸਮਾਧ ਕਰ ਨੇ ਵਿਖੇ ਅਰਥ ਹੈ। ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਮਨ ਤਿਸ ਕਾ ਵਾਸ ਨਾ ਤੇਰਾ ਤਭੁ ਇਅ
 ੀ। ਹੇ ਗੁਮ ਜੀ ਮੈਂ ਚਿਹਕਾ ਲਪ੍ਰਜੰਤ ਅਨੇਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵਿਚ ਹੋਏ। ਅਰ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਤੁ
 ਸਾਥ ਚਰਚਾ ਕਰੀ ਹੈ ਪਰ ਸਪਗਾ ਤਿਸ ਕਰ ਨਿਹਨਿਸ ਚੈ ਕੀ ਅਧੈ। ਜੇ ਭੁਲੀ ਪ੍ਰਕਾ
 ਵਾਸ ਨਾ ਕੀ ਤਿਆਗਾ ਜੇ ਕੋ ਉ ਉਤਮ ਮੈਨ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੇ ਉਤਮ ਪਦ ਅੰਗ ਕੋ ਉਨਹੀ
 ਇਸ ਬਿਨ ਉਤਮ ਪਦ ਅਪਲੇ ਜੋਗ ਕੋ ਉਨਹੀ। ਜਿ ਕਛੁ ਦੇਖ ਲੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਸੋ ਸਰਵ
 ਦੇਖਿ ਆਏ। ਅਰ ਦਸੇ ਦਸਾ ਭ੍ਰਮਿ ਆਏ। ਪਰੰਤੂ ਕੇਤੇ ਕੁਜਨ ਜਥਾ ਰਬ ਦਰਸੀ ਮੁਣ
 ਕੀ ਫਿਸ੍ਹ ਆਏ। ਜੇ ਜੋ ਕਛੁ ਜੀਵ ਮੈਨੇ ਦੇਖੇ। ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਗਯਾ। ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ

ਸਤਮ

ਇਅਰਉਪਾਦੇਇਕਰਸੰਜੁਗਤਮੁਣਕਉਦਿਸੁਆਏਐਂ॥ਇਹੀਜਤਨਕਰਤੇਐਂ॥ਇਨ
ਤੇਇਤਰਜਤਨਕਛੁਨੀ॥ਕਿਸੀਕਉਗ੍ਰੰਥਕੀਕਿਸੀਕਉਤਿਆਗਕੀਇਛਕਰਤੇ
ਐਂ॥ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਕ੍ਰਿਆਕੇਅਰੰਭਕਰਤੇਐਂ॥ਸੋਸਰਵਦੇਹਕੇਅਰਥਕਰਤੇਐਂ॥ਅਤ
ਮਾਕੇਅਰਥਨਹੀਕਰਤੇ॥ਪਾਤਾਲਾਦਿਖੇਸ੍ਰੁਗਥ੍ਰੁਮਲੋਕਤੇਆਦਿਲੋਕਰਸਰਵ
ਲੋਕਦੇਖੇਐਂ॥ਤਿਨਾਦਿਖੇਕੇਤੇਕੁਸਾਂਤੰਮੁਣਕਉਦਿਸੁਆਏਐਂ॥ਜਿਨੰਦੁਦੇਖਦੇਯੋਗ
ਪਦਦੇਖਿਅਐਂ॥ਜੇਅਤਮਤਤੇਐਂ॥ਇਹਤਿਆਗਦੇਯੋਗਐਂ॥ਇਹਸਰਵਅਸਤਭੁੰ
ਤਕਰਉਠੇਐਂ॥ਇਹਨਿਸਚੈਜਿਨਕਾਗਲਤਭਯਐਂ॥ਐਸੇਗਿਆਨਵਾਨਕੋਵਿਰਲੇ
ਐਂ॥ਦੁਹਲਭਐਂ॥ਸਰਵਥ੍ਰੁਮਾਂਡਕਾਜਕਰੇ॥ਅਗਨਾਦਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਜਾਵੇ॥ਜ
ਲਾਦਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰੇ॥ਐਸੇਈਸ੍ਰੁਜਸਕਤਕਰਸੰਪੰਨਭੀਐਂ॥ਤਿਭੀਅਤਮਲਾ
ਗਥਿਨਾਜੀਵਕਉਦਿਸਾਂਤਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਏਤੀ॥ਬਰੇਬੁਧਵਾਨਸੰਤਭੀਤੇਈਐਂ॥ਜਿਨੰਦੁ
ਨੇਆਪਦੇਇੰਦ੍ਰੀਆਂਰੂਪਸਤ੍ਰਜੀਤੇਐਂ॥ਸੋਈਸੁਰਮੇਐਂ॥ਤਿਨੰਦੁਕਉਜਨਮਜਗਾਥਿਨਾ

ਸਕੇ ਅਭਵ ਕਾ ਕਰ ਲੈਯੋ। ਅਰੁ ਉਹ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ ਲੇ ਜੋਗਯੋ। ਯੋਗ ਮਜੀ ਗਿਆਨ ਵਨ
 ਕਉ ਕਿਸੀ ਦ੍ਰਿਸਪਦ ਰਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਹੀਂ ਤੀ। ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਪਤੇ ਜਵਾਉ ਅ
 ਕਾ ਸਪੰਚਤੂਤ ਹੀ ਸਰਵ ਠੰਡ ਪਾਈ ਤੇਯੋ। ਅੰਗੁਖ ਸ੍ਰਵਾਂਪਦ ਰਬ ਕਉ ਨਹੀਂ। ਤਿਲੇ ਕੀ
 ਵਿਖੇ ਇਹੀ ਯੋਗ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਕਿਸ ਵਿਖੇ ਹੋਵੈ। ਜੁਗਤ ਕਰ ਕੈ ਗਿਆਨ ਵਨ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ
 ਕਉ ਗੋਪਦ ਵਤਤ ਰਜ ਤੇਯੋ। ਅਗਜਿਨ ਯੋਗ ਜੁਗਤ ਕਉ ਦੁਹ ਤੇ ਤਿਆਗ ਕੀ ਆਯੋ। ਤਿ
 ਨ ਕਉ ਸੰਸਾਰ ਮਹਾਂ ਸਪਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੀ ਨਿਆਈਂ ਜਾਤਾਯੋ। ਅਰੁ ਜੇ ਉਦਰ ਚਿਤ ਪੁਰਖ
 ਯੋ। ਤਿਸ ਕਉ ਇਹ ਸੰਪੁਰਨ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕਦੰਬਾ ਬ੍ਰਿਖ ਕੇ ਗੋਲ ਵਤ ਜਾਤਾਯੋ। ਤਿਸ
 ਵਿਖੇ ਉਹ ਤਿਆਗ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰੇ। ਅਰੁ ਭੋਗ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰੇ। ਯੇ ਉਪਾਦੇ ਇਤੇਂਗਤ
 ਹੋਤਾਯੋ। ਜਗਤ ਉਸ ਕਉ ਤੁਛ ਜੈ ਸਾਭਾ ਸਤਾਯੋ। ਇਸ ਕਰ ਲੇ ਤੇ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦ ਰਬ
 ਹੁਨ ਮਿਤ ਜਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ। ਅਰੁ ਜੇ ਦੁਰਬੁਧੀ ਜੀਵ ਹੋਤੇਯੋ। ਸੇ ਤੁਛ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਰੂਪ
 ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਉਪਰਿ ਜੁਪ ਕਰਤੇਯੋ। ਅਰੁ ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਹੁਕਾਘਾਤ ਕਰਤੇਯੋ। ਮਮਤਾ

ਵਿਖੈ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨ ਪੈ। ਅਗਇ ਜਗਤ ਕੈ ਸਾਹੈ। ਸੰਕਲਪ ਮਾਤ੍ਰ ਵਿਖੈ ਨ ਸ੍ਰੋਤ ਜਾਤਾ
 ਹੈ। ਅਗ ਬਿਲਖਿਲ ਵਿਖੈ ਨ ਸ ਵਿਪਰਜੈ ਜੋਤੈ। ਇਸ ਵਿਖੈ ਆਸਾ ਕਰ ਕੈ ਯਤਨ ਕ
 ਰਣਾ ਬਡੀ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਸਹ ਵਜਗਤ ਆਤਮਾ ਕੇ ਏਕ ਅੰਸ ਕਰ ਕਲਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਕੀ
 ਉਪਮਾ ਤਿਲ ਸਮਾਨ ਭੀ ਨਹੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁਛ ਗੁਪਤਿ ਲੋਕੀ ਜਗਤ ਕਉ ਜਾਣਕ
 ਹ ਆਤਮ ਵੇਤਾ ਕਿ ਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਹਰ ਥ ਸੇ ਕ ਵਿਖੈ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨ ਨਹੀ ਜੋਤੈ। ਗ੍ਰਿਹ
 ਨ ਅਗਤਿ ਆਗਤੇ ਹੁਤ ਹੈ। ਸਦਾ ਸਿਵ ਕੇ ਲੋਕ ਯੰਤ ਅਗ ਪਾਤਾਲਾਂ ਵਿਕ ਪਰਬ
 ਤ ਜਲ ਰਸ ਦੇ ਹੋ ਜਗਤ ਸਮਾਤ ਕਤਾ ਮਸਕਰ ਮੰਜੂ ਤ ਜੋਤੈ ਕਛੁ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈ
 ਸੋ ਗਿਆਨ ਵਾਂਗ ਕਉ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੇ। ਉਸ ਕੀ ਇਛਾ ਕਿ ਸੀ ਵਿਖੈ ਨਹੀ ਜੋਤੈ।
 ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਯ ਆਤਮ ਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਆਕਾਸ ਵਤ ਵਿਆਪਕ ਬੁਧਿ
 ਜੋਤੈ। ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੈ ਇਸਾ ਬਿਤ ਜੋਤੈ। ਚੇਤ ਵਿਸਤਾਰਤ ਅਚੇਤ ਚਿਨਮਾ
 ਤ ਹੈ। ਸਹੀ ਗੁਪਤਾ ਹੈ। ਸੇਈ ਭਇਆ ਕੁਝ ਨਹੀ। ਤਿਸ ਕਰ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਕੋਟ ਰਧੂ

ਸਗੋਹਯੈ। ਸੋਤਿਸਪੁਰਖਕਾਸਾਂਤੋਜਾਤਯੈ। ਸਰਵਜਗਤਤਿਸਕੰਉਸੁੰਨਬਨਵਤਰੁ
ਸਤਯੈ। ਦੁਤੀਆਵਸਤਕਾਅਭਾਵਤਇਅਯੈ। ਥ੍ਰਮਰੂਪਬਡਾਬਿਸਤਾਰਸਮੁਦ੍ਰਯੈ
ਤਿਸਵਿਖੇਵਹੁੰਕੇਬੁੰਬੇਕੁਲਾਚਲਪਰਬਤਯੈ। ਚੈਤੰਨਰੂਪਸੁਰਜਯੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਮਿ
ਗਤਿਸਨਾਕੀਨਦੀਰੂਪਜਗਤਲਖਮੀਯੈ। ਅਰਥ੍ਰਮਰੂਪਸਮੁਦ੍ਰਯੈ। ਤਿਸਵਿਖੇ
ਜਗਤਰੂਪਤਰੰਗਯੈ। ਐਸੇਜਨਨੇਹਾਗਾਗਿਆਨਵੰਨਯੈ। ਤਿਸਕੰਉਇਜਗਤਅ
ਨੰਦਦਾਇਕਕੈਸੇਹੋਵੈ। ਸੁਰਜਚੰਦ੍ਰਮਾਅਗਨਾਇਜੋਤੁਣਕੰਉਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਭਾਸਤਯੈ
ਸੋਭੀਘਟਪਟਾਦਿਕਹੁਵਤਜੜਰੂਪਯੈ। ਜਿਸਕਗਇਹਪ੍ਰਕਾਸਤਯੈ। ਸੋਸਰਵਕੰਉ
ਸਿਧਕਰਤੀਆਤਮਸਤਯੈ। ਅਊਰੁਸਤਕੇਉਨੀ। ਦੇਹਜੋਪੈਸੋਰੂਪਰਮਾਂਸਅਸਥ
ਕੀਬਲੀਯੈ। ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਕਰਵੇਸ੍ਰਤਯੈ। ਤਿਸਦੇਹਜਗਤਰੂਪਡਬੇਵਿਖੇਚੈਤੰਨਜੀਵਰੂ
ਪਰਤਨਯੈ। ਤਿਸਕਗਬਿਰਾਜਤਯੈ। ਚੈਤੰਨਾਬਿਨਾਜੜਮੁਗਧਰੂਪਯੈ। ਹੋਰਮਜੀਇ
ਹੋਇਸਤੀਕਾਦੇਹਭਾਸਤਯੈ। ਸੋਚਰਮਕੀਏਕਪੁਤਲੀਬਲੀਯੈ। ਤਿਸਕੰਉਦੇਖ

156

ਕਰਮੁਕਪ੍ਰਸੰਨਤੋਤੈਂ। ਜੋਬੁਧਵਨੈਂਸੋਪ੍ਰਸੰਨਤੀਤੋਤੈਂ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਸੰਸਾਰਕੇਵਿਖੇ
 ਭੰਗਗਿਆਨਵਾਂਨਕਉਪ੍ਰਸੰਨਤੀਕਰਤੈਂ। ਜੈਸੇਵਉਕੇਚਲਾਏਕਰਪਰਬਤਚਲਾਇਸ
 ਨਤੀਤੋਤੈਂ। ਗਿਆਨਵਾਂਨਤਿਸ ਉਤਮਪਦਵਿਖੇਬਿਰਾਜਤੈਂ। ਜਿਸਕੀਅਪੇਖਿਅ
 ਕਰਚੰਦ੍ਰਮਾਸੂਰਜਭੀਪਾਤਾਲਵਿਖੇਭਾਸਤੈਂ। ਅਰਥਇਹਜੋਇਨਕਾਬਡਾਪ੍ਰਕਾਸਭੀ
 ਲਾਘੁਤੁਛਜੈਸਾਭਾਸਤੈਂ। ਪਰਮਉਤਮਪਦਵਿਖੇਗਿਆਨਵਾਂਨਬਿਰਾਜਤੈਂ। ਜ
 ਹਾਂਇਸਥਿਤਹੁਏਤੇਂਇਹਸੰਸਾਰੀਮੁਕਤੀਵਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਸਹਪਹੁਵਤਵਹਿਤੇ
 ਠਿਗਤੇਭਾਸਤੈਂ। ਜੈਸੇਹਮਕਉਭਾਸਤੈਂ। ਤੈਸੇਦੇਖਤੈਂ। ਇਸਜਗਤਵਿਖੇਐ
 ਸਾਭਾਵਪਦਰਥਕਉਨਤੀ। ਜੋਗਿਆਨਵਾਂਨਕਉਗਾਗਕਰਕੈਰੰਜਤਕਰੈ। ਜੈਸੇਨਗ
 ਰਕਾਰਾਜਾਜੈਮਹਾਂਸੁੰਦਰਰੂਪਤੈਂ। ਅਰਨਾਗਰੀਗਣੀਮਹਾਂਚਤੁਰਸੁੰਦਰਸੰਜੁਗਤਤੈਂ।
 ਤਿਸਕਉਕੁਗ੍ਰਾਮਕੀਆਮੁਕਤੀਚਇਸਤੀਆਂਪ੍ਰਸੰਨਤੀਕਰਸਕਤੀਆਂ। ਤੈਸੇਇ
 ਸਜਗਤਕੇਭਾਵਪਦਰਥਤਤਵੇਤਾਕੇਰਿਦੇਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਇਕਰਸਪਰਸਨਤੀਕ

ਹਸਕਤੋ॥ ਅਰਥਾਇਯੋਗਾਵੈਖਨਹੀਉਪਜਾਵਤੋ॥ ਜੈਸੇਆਕਾਸਵਿਖੇਮੇਘਥਾਦ
 ਹਰਹਤੈ॥ ਪਰਅਕਾਸਕਉਸਪਰਸਨਹੀਕਰਤੋ॥ ਐਸਾਪਦਾਰਥਜਗਤਵਿਖੇ
 ਕਉਨਹੀ॥ ਜੇਗਿਆਨਵਾਨਕਉਹਗਉਪਜਾਵੈ॥ ਜੈਸੇਹਰਿਜੋਸਦਾਸਿਵਹੈ॥
 ਸੋਮਹਾਂਸੁੰਦਰਗਉਗੀਕੀਨਿਰਤਦੇਖਲੇ॥ ਹਰਗਉਹੀਸੰਜੁਗਤਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਥਾਂ
 ਰਹੁਕੀਨਿਰਤਹਰਖਦਾਇਕਨਹੀਹੋਤੀ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਕਉਜਗਤਕੇਪਦ
 ਰਥਹਰਖਦਾਇਕਨਹੀਹੋਤੋ॥ ਜੈਸੇਜਲਕਰਪੂਰਨਕੁੰਤਵਿਖੇਰਤਨਕਾਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ
 ਹੋਵੈ॥ ਤਿਸਕਉਦੇਖਕਰਬੁਧਵਾਨਕਾਚਿਤਨਹੀਗ੍ਰਹਲਕਰਤਾ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨ
 ਵਾਨਕਾਚਿਤਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਨਹੀਚਹਤਾ॥ ਇਹਸੰਸਾਰਚਕ੍ਰਬਡਾਵਿਸਤਾਰ
 ਰੂਪਭਾਸਤਹੈ॥ ਸੋਅਸੰਤਰੂਪਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਦੇਖਕਰਬੁਧਵਾਨਕਿਸਕੀਇਛਾਕ
 ਰਹੀ॥ ਇਹਤਉਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤਚੰਦ੍ਰਮਾਵਤਹੈ॥ ਸਹੀਰਭੀਅਸਤਹੈ॥ ਇਸਕੀਇਛਾ
 ਮੁਕਤਕਰਤੈ॥ ਜੈਸੇਸਿਵਾਲਕਉਮਤਸਕਛੁਭੇਜਨਕਰਤੈ॥ ਰਾਜਹੰਸਨਹੀਕ

ਰਤੇ। ਤੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਦਿਖਿ ਅਨੁਕੀ ਇਛਾ ਅਗਿਆਨੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਗਿਆਨ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ
 ਕਰਤੇ॥ ੫੬॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸ਼ਾਥਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰਗੁਪਦਰਸ਼ਨ ਨਾਮ ਸਰਗ ੮
 ॥ ਸ੍ਰੀਵਿਸਿਸ੍ਵੇਸ਼ਵਰ ॥ ਏਹ ਮਜੀ ਇਹ ਐਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਪਰਉਚਿਤ ਜੋ ਵਸਤ ਹੈ। ਤਿ
 ਸਕੀ ਗਾਥਾ ਬ੍ਰਿਹਸਪਤ ਕ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਤਿਸ ਗਾਈਥੀ। ਸੋ ਪਰਮ ਪਾਵਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਏਕ
 ਕਾਲ ਮੇਸੁ ਮੇਰ ਪਰਬਤ ਕੇ ਕਿਸੀ ਗਾਹਨ ਇਸ਼ਾਨ ਦਿਖੇ ਦੇਵ ਗੁਰ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਇ ਇਸ
 ਥਿਤ ਭਯਾ। ਅਭਿਆਸ ਕੇ ਵਸਤੇ ਕਦਾਚਿਤ ਉਸ ਕਉ ਆਤਮਤਤਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼੍ਰਾਂਤ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਮਾਮਰ ਅੰਤਰਿ ਕਰਣ ਉਸ ਕਾ ਸੀਮਾ ਕਾ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਅਮ੍ਰਿਤ ਕਰ ਪੁਰਾਣ
 ਭਇਆ। ਅਰਪੰਚ ਭੂਤ ਮਈ ਮਲ ਨ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੋਂ ਵਿਰਕਤ ਭਇਆ। ਬ੍ਰ
 ਹਮਾ ਵਾਦਿਖੇ ਅਨੁਗਯੋ ਇਕ ਰਹਮਤ ਭਇਆ। ਨਿਰਭਾਸ ਆਤਮਤਤਤੋਂ ਇਤਰ
 ਉਸ ਕਉ ਕਛੁ ਨ ਭਾਸਿ। ਏਕ ਅਦ੍ਵੈਤ ਆਤਮਤਤਤੀ ਭਾਸੇ। ਐਸੇ ਦੇਖਤਾ ਹੂ ਅਗ
 ਦ ਗਾਥਾ ਣੀ ਸੋ ਬੋਲਤਾ ਭਇਆ। ਮੈਰਿਆ ਕਰਉ ਅਰਕ ਹਾਂ ਜਾਵਉ। ਕਿਆ

੬

158

ਸਰਵਦਿਸੁ ਏਕਾਤਮਾ ਪੁਰਨ ਤੇਰਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ
ਮਹਾਕਲ ਪਵਿਖੇ ਸਰਵ ਓਰੁ ਤੇਜਲ ਪੁਰਨ ਤੇ ਇਹ ਤਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਦੁਖ ਭੀ ਅਤਮਾ ਹੈ ਸੁਖ ਭੀ
ਅਤਮਾ ਹੈ ॥ ਅਕਾਸ ਦਸੇ ਦਿਸਾ ਅੰਤੁ ਆਦਿ ਲੇਕ ਸਰਵ ਜਗਤ ਅਤਮਾ ਤੀ ਹੈ ॥ ਬ
ਰਾਹ ਸੁ ਹੈ ॥ ਜੇ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਮੈਨ ਸ੍ਰੁਆਥਾ ਦੇ ਹਕੇਬਾਤ ਜਭੀ ਅਤਮਾ ਹੈ ॥ ਅੰਤ
ਰਭੀ ਅਤਮਾ ਹੈ ॥ ਅਪੰਊਰਧ ਇਤ ਉਤ ਸਰਵ ਅਤਮਾ ਹੈ ॥ ਅਤਮਾ ਤੇ ਇਤ ਰਕਛੁ ਨੀ
ਸਰਵ ਓਰੁ ਤੇ ਏਕਾਤਮਾ ਤਤ ਹੀ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਸਰਵ ਅਤਮਾ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ
ਇਹ ਸਰਵ ਮੈਂ ਹੈ ॥ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਮੈਨ ਹੀ ਸਮਾ
ਵਤਾ ॥ ਅਰਥਾ ਇਹ ਜੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਤੇਰਹਤ ਅਨੰਤ ਅਤਮਾ ਹੈ ॥ ਅਗਨ ਭੀ ਮੈਂ ਹੈ ॥ ਆ
ਕਾਸ ਜਲ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੀ ਮੈਂ ਹੈ ॥ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਮੈਨ ਹੀ ਸੇ ਹੈ ॥ ਨਹੀ ॥ ਜੇ ਕਛੁ ਹੈ ਸੇ ਸਰਵ ਦਿ
ਸਤਿਗੁਪ ਮੈਂ ਹੈ ॥ ਏਕ ਪੁਰਨ ਪਰਮਾਕਾਸ ਭੈਰਵ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾ ਇਹ ਜੋ ਭਰ
ਹੈ ॥ ਸਰਵ ਜਗਤ ਭੀ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸਮੁਦ੍ਰਵਤ ਏਕ ਅਰਪੁਰੁ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥

ਮੁ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸੇਕਲਿਆਣੇ ਹਤਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਾਵਨਾ ਕਰਤਾ ਕਚ ਸ੍ਰੁਗਨ ਕੇ ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੁੰਜ ਵਿਖੇ ਇ
ਸਥਿਤ ਭਾਇਆ ਭਿਸਕੇ ਅਨੰਤ ਰਓ ਅੰਕਾਰ ਕੰਓ ਓਚਰਤ ਭਯਾ ਬਡੀ ਸੁਰਸੀ ਅ
ਰਓ ਅੰਕਾਰ ਕੀ ਜੁ ਅਰਧ ਕਲਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੰਓ ਅਰਧ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਫੁਲ ਤੇ ਭੀ ਕੇ
ਮਲਾ ਹੈ ॥ ਬਹੁ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਭਾਇਆ ਸੇ ਅਰਧ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੈ ਸੀ ਹੈ ॥ ਨ ਅੰਤ
ਹ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਨ ਬਤ ਜ ਹੈ ॥ ਰਿਦੇ ਬਿਖੈ ਇਸਥਿਤ ਭਾਇਆ ਕਲਾ ਨ ਰੂਪ ਜੋ ਮਲ
ਥੀ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਹਰਤ ਨਿਰਮਲਾ ਭਾਇਆ ਚਿਤ ਕੀ ਬਿਤ ਨਿਰੰਤਰ ਲੀਨ ਹੋ ਗਈ ॥ ਜੈ
ਸੇ ਮੇਘ ਹੁਕੇ ਨ ਸ੍ਰੁਏ ਸਰਤ ਕਾਲਾ ਕਾ ਅਕਾਸ ਨਿਰਮਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਕਲਾ ਕ
ਲਾਨ ਕੇ ਦੂਰ ਹੁਏ ਤੇ ਨਿਰਮਲਾ ਸਰੂਪ ਹੂਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਰਬਤ ਕੀ ਪੁਤਲੀ ਅਚਲ ਰੂਪ
ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਕਚ ਸਮਾਧਿ ਸਥਿਤ ਅਚਲ ਭਾਇਆ ॥ ੫੭ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮੋਖੋਪ
ਦੇ ਇਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲੇ ਕਚ ਗਾਥਾ ਵਗਨ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸਥੋ ਵਾਰ
॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਵਿਦੁ ਵਿਖੇ ਅੰਗਨ ਕੇ ਸਹੀ ਗਾਇਕ ਜੋ ਭੋਗ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤਿਨ ਤੇ ਇਤ

ਰਤਉ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਸੁਖ ਕਛੁ ਨ ਹੀ। ਸੋ ਤੇ ਇਹ ਪਦ ਚ ਥ ਗਿਆਨ ਵਾਂਗ ਕਉ ਤੁਛ ਭਾ
 ਸਤੇ ਹੈਂ। ਇਨ ਵਿਖੇ ਤੇ ਆਸਥਾ ਕਰਤੇ ਨ ਹੀ। ਬਹੁ ਤੁਛ ਇਛਾ ਕਿ ਸਪਦਾ ਹਥ ਕੀ ਕਰ
 ਿ। ਇਨ ਭੋਗ ਈਸ਼ਵਰ ਜਦਿ ਸੁਆਦਿ ਕਹੁ ਕਰਮੁ ਫੁਲ ਅਸਾਪ ਤੇ ਖਪਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਜੇ
 ਗਿਆਨ ਵਾਂਗ ਸਾਧੈ। ਸੋ ਇਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਹੀ ਕਰਤੇ। ਜੇ ਕ੍ਰਿਪਣ ਆਗਿਆ ਨੀ ਹੈਂ।
 ਤਿਨ ਜੀਵ ਤੁਕਉ ਭੋਗ ਹੀ ਸਰਵ ਸੈ। ਅਰਭੋਗ ਕੈ ਸੈ ਹੈਂ। ਅਪਾਂਤ ਰਮਣੀ ਕੈ ਹੈਂ।
 ਆਦਿ ਅੰਤ ਮਾਧਿ ਵਿਖੇ ਤੁਛ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਜੇ ਪੁਰਖ ਇਨ ਵਿਖੇ ਆਸਥਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਗਰ
 ਥਪ ਹੈਂ। ਏਹ ਮਜੀ ਇਸ ਤੀ ਕੈ ਸੀ ਹੈ। ਕਿ ਸੀ ਓਰ ਤੇ ਹਕੰਤ ਹੈ। ਕਹੁ ਅਸਥਾ ਕਹੁ ਮਾਂਸ
 ਆਦਿ ਕਪੂਰ ਲੈ। ਜੇ ਇਸ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਤੇ ਖਤ ਤੇ ਤੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਗਿਵ ਤੁਛ ਤੇ ਹੈਂ। ਮਾਨੁ
 ਖਤੇ ਨ ਹੀ। ਅਰੁ ਜੇ ਗਿਆਨ ਵਾਂਗ ਹੈਂ। ਸੋ ਕਿ ਸੀ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾ ਹਥ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਹੀ ਕਰ
 ਤੇ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਰਵ ਮ੍ਰਿਤ ਕਾਰੂਪ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਥ ਸਭ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਪਾਤਾਲ ਅਧਰ ਅ
 ਕਾਸ ਉਰਧ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਕਹਿ ਦਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਰਵ ਵਿਸ਼ੁਪ ਚ ਭੂਤ ਹੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਇ

ਨਵਿਖੇਅਪੁਰਬਸੁਖਤਉਕੋਊਨਹੀ॥ਜਿਸਵਿਖੇਗਿਆਨਵਾਨਪ੍ਰੀਤਕਰਹੀ॥ਇੰਦ੍ਰੀ
ਆਂਕੇਜੋਗੁਪਰਸਗੰਧਸਬਦਸਪਰਸਵਿਖੇਹੈ॥ਸੇਭੀਮੇਹਕਉਦੇਲੇਹਰੇਹੈ॥ਸੇਸ
ਰਵਦੁਖਗੁਪੈ॥ਪ੍ਰਿਥਮਾਇਨਕਾਪ੍ਰਕਾਸਭਾਸਤਹੈ॥ਪਾਛੇਤੇਕਲੰਕਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤ
ਕਰਤੇਹੈ॥ਜੈਸੇਦੀਪਕਪ੍ਰਿਥਮਪ੍ਰਕਾਸਕਉਦਿਖਾਵਤਹੈ॥ਬਹੁੜਕਾਜਲਕਲੰਕ
ਕਉਦੇਤਹੈ॥ਤੈਸੇਇੰਦ੍ਰੀਆਕੇ ਵਿਖੇਅਨੰਤਆਗਮਾਪਾਈਅਨੰਤਗੁਪੈ॥ਇਨ
ਕਰਸਾਂਤਸਤਪਦਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾ॥ਅਗਿਆਨੀਕਉਇਸਤੀਆਦਿਕਪਦਾਰਥ
ਹਮਣੀਕਭਾਸਤੇਹੈ॥ਗਿਆਨਵਾਨਕੀਥਿਤਇਨਕੀਓਹੁਨਹੀਠੁਹਤੀ॥ਅਗਿਆ
ਨੀਕਉਇਸਾਥਿਗੁਪਭਾਸਤੇਹੈ॥ਸ੍ਵਾਦਦੇਤੇਹੈਂਤੁਸੁਕਰਤੇਹੈ॥ਅਗਿਆਨਵਾਨ
ਕਉਅਸੰਤਅਹਚਲਗੁਪਭਾਸਤੇਹੈ॥ਤੁਸੁਕਾਕਾਹਲਨਹੀਹੋਤੇ॥ਵਿਖਿਅਹੁਕੋਭੇ
ਗਕੈਸੇਹੈਂਵਿਖਕੀਨਿਆਈਹੈ॥ਇਹਸਮਰਣਮਾੜਤੇਭੀਵਿਖਕਰਮੁਗਛਤਕਰਤੇ
ਹੈ॥ਸਤਵਿਚਾਰਭੂਲਾਜਾਤਹੈ॥ਤਾਂਤੇਇਨਕਉਤਿਆਗਕਰਅਪਣੇਸੁਭਾਵਵਿਖੇ

ਇਸਥਿਤੀਵਹੁ॥ ਅਗਗਿਆਨਵਨਹੁਕੀਨਿਆਈਵਿਚਹੁ॥ ਹੇਗਮਜੀਜਬਾਇ
 ਸਜੀਵਕਉਅਨਤਮਾਵਿਖੇਅਤਮਅਭਿਮਨੋਤਹੈ॥ ਤਬਅਸੰਤਰੂਪਜਗਤ
 ਜਾਲਭੀਸਤਹੈਇਭਾਸਤੈ॥ ਥ੍ਰਹਮਕਉਭੀਵਸਨਾਕੇਵਸਿਤੋਕਲਪਤਦੇਹਕਾਸੀ
 ਜੋਗਹੋਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਗਜਕਾਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਜਲਵਿਖੇਪੜਤਹੈ॥ ਅਗਤਿਸਕੀਝਲਕ
 ਕੰਧਉਪਰਪੜਤੀਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਗਜਕਾਸੀਜੋਗਕੰਧਸਾਥਹੋਤਹੈ॥ ਤੈਸੇਥ੍ਰਹਮਕਾਸੀ
 ਗਦੇਹਸਾਥਹੋਤਹੈ॥ ਸੇਵਾਸਤਵਕਛੁਨਹੀ॥ ਕਲਪਨਾਮਾਝਦੇਹੈ॥ **ਰਾਮਵਾਚ**॥ ਹੇ
 ਮਹਾਂਮਤਵਿਰਚਕੇਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਇਕਰਬਹੁੜਇਹਸਘਨਰੂਪਜਗਤਕਿਸ
 ਪ੍ਰਕਾਰਹਰੀਤੇਹੈ॥ ਕ੍ਰਮਕਰਕੈਕਹੋ॥ **ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ਼ੇਵਾਚ**॥ ਹੇਗਮਜੀਜਬਾਪ੍ਰਿਥਮਕ
 ਮਲਜਾਥ੍ਰਹਮਉਤਪਤਿਭਇਆਹੈ॥ ਤਬਜੈਸੇਗਰੁਤੋਬਾਲਕਉਪਜਤਹੈ॥
 ਤੈਸੇਉਪਜਕਰਵਾਰੰਵਹਇਹਸਬਦਉਚਰਤਭਇਆ॥ ਥ੍ਰਹਮਥ੍ਰਹਮਥ੍ਰਹਮ
 ॥ ਤਿਸਕਾਹਲਤੋਉਸਕਉਥ੍ਰਹਮਾਕਹੀਤਹੈ॥ ਬਹੁੜਸੰਕਲਪਜਾਲਹੈਰੂਪਜਿਸ

ਕਾਐਸਾ ਕਲਪਤਾ ਕਾਰਮ ਨੇ ਆਇਆ ॥ ਤਿਸ ਮਨ ਨੇ ਅਗੇ ਸੰਕਲਪ ਲਖ ਮੀ
ਪਸਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਜੋ ਮਾਇਆ ਉਤਪਤਿ ਭਈ ॥ ਉਤੇ ਜਾ ਅਗਨ ਕੇ ਚਕ੍ਰ
ਤ ਫੁਰੇ ਲਾਗੀ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਜਤੇ ਬਡਾ ਕਾਰ ਹੋ ਗਇਆ ॥ ਜ਼ੁਲਾਕੀ ਨਿਆਈ ਸ੍ਵਰ
ਲਲਤਾ ਰੂਪ ਬਡੀ ਜੜ ਕਰਮ ਜੂਤ ਬਡੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੰਊ ਪਰੇ ॥ ਸਗੀਰ ਮਨ ਕਰਮ ਜੂਤ ਸੁ
ਰਜ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇਆ ॥ ਅਪਲੇ ਸਮਾਨ ਕਾਰ ਬਡੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੰਜੁਗਤ
ਰਾਮ ਕਰ ਕੰਊ ਕਲਪਤ ਭਯਾ ॥ ਜ਼ੁਲਾਕਾ ਮੰਡਲ ਕਾਰ ਸਕੇ ਮਧਿ ਇਸ ਬਿਤ ਤੇ
ਯਾ ਕੈਸਾ ਮੰਡਲ ਹੈ ਸ੍ਵਰ ਲਗੁ ਪਾ ॥ ਅਰ ਜ਼ੁਲਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਟਾਂ ਜਿਸ ਕੀ ਆਪਗ ਪੁਰ
ਭਾਗ ਕੰਊ ਉਠਾਏ ॥ ਅਗਨ ਰੂਪ ਅਗਨ ਹੀ ਜਿਸ ਕੇ ਅਵੈ ਵੈ ॥ ਆਕਾਸ ਕੰਊ ਪੁਰ
ਲਕਰ ਰਹੈ ਮੰਡਲ ਜਿਸ ਕਾ ਹੋ ਮਹਾਂ ਬੁਧ ਵਨ ਰਾਮ ਜੀ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੇ ਸ੍ਵਰ
ਜ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਅੰਗੇ ਤੇ ਜ ਕਿਰਣ ਫੁਰੀ ਆਂ ॥ ਸੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਤਰਾਗ ਲਖ
ਬੰਨ੍ਹ ਪਰ ਆਰੂੜ ਹੁਏ ਪੜੇ ਫਿਰੇ ॥ ਬਹੁੜ ਜਿਉ ਜਿਉ ਹੋ ਸੰਕਲਪ ਕਰਤਾ ਗ

ਇਆਤਿਉਤਿਉਤਾਤਕਾਲੀਸਿਧਹੋਇਕਰਮਾਗੇਭਾਸਲੇਲਾਗੇ।।ਇਸੀਪ੍ਰਕਾ
 ਰਮਾਗੇਜਗਤਕਉਰਚਤਾਗਾਇਆਜਿਸਪ੍ਰਕਾਗਇਸਸਿਸ੍ਟਵਿਖੇਬ੍ਰਹਮਾਚ
 ਤਪੈ।।ਤਿਸੀਪ੍ਰਕਾਰਐਰੁਸਿਸ੍ਟੈਤੁਵਿਖੇਰਚਤਪੈ।।ਸਿਸ੍ਟਸਿਸ੍ਟਪ੍ਰਿਤਬ੍ਰਹਮਾਚਤ।।
 ਤੈ।।ਪ੍ਰਿਥਮਪਰਜਾਪਤਕਉਰਚਤਪੈ।।ਬਹੁਰੁਕਾਲਕਲਨਾਨਥਿਤਤਾਗਲਰਚੇ
 ।।ਬਹੁਰੁਦੇਵਤਾਦੈਤਨਦੀਅੰਸਮੁਦ੍ਰਪਰਬਤਬਨਮਨੁਖਨਾਗਗੰਧਰਬਖਖਰਾ
 ਕਸਸਰਵਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਕਲਪਤਭਯਾ।।ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਤਰੰਗੁਕਉਕਲਪਲੇਵੇ
 ਤੈਸੇਸਿਧਰਚੇ।।ਤਿਨਕੇਕਰਮਰਚੇ।।ਸੇਭੀਸੁਪਸੰਕਲਪਰੂਪਾ।।ਜਿਸਕਾਉਰਸੰਕ
 ਲਪਕਰਹਿ।।ਸੇਈਸਿਧਹੋਇਕਰਮਾਸਲੇਲਾਗਹਿ।।ਸਰਵਸਕਤਸੰਪੰਨ।।ਤਾਤ
 ਕਾਲਸੰਕਲਪਕਰਭਾਸਲੇਲਾਗਹਿ।।ਪ੍ਰਜਾਪਤਿਸੰਕਲਪਕਰਿਸਿਧਹੋਇਉ
 ਤਪਤਿਕੀਆ।।ਤਿਨੁਆਗੇਐਰੁਉਤਪਤਿਕੀਏ।।ਤਿਨੁਬਹੁਰੁਐਰੁਉਤਪਤਿਕ
 ਹੀ।।ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਬਹੁਰੁਐਰੁਤਗਲਉਤਪਤਿਕੀਏ।।ਤਬਬ੍ਰਹਮਾਜੀਵੇਦੁ

161

ਕਉਸਮਰਲਕਰਤਭਇਆਜੀਵਹੁਕੇਨਮਯਗਕਰਮਥੁਤਅਦਿਕਪੁੰਨਕ੍ਰਿਅ-
ਸਰਵਜਗਤਕੀਮ੍ਰਿਜਾਦਾਕਰੀਅਨੇਤਰੂਪਜੇਇਸਤੀਐਅਤਿਸਕਉਰਚਤਭਇਅ-
ਸੇਜਗਤਰੂਪਗਿਰਕੀਮ੍ਰਿਜਾਦਾਐਇਸਨਮਿਤਉਤਪਤਿਕੀਆਜੇਇਸਪ੍ਰਕਰ-
ਥੁਮਕੀਮਾਇਆਥੁਮਾਰੂਪਤੋਇਕਰਬਡੇਸਹੀਰਕਉਧਰਹਐਅਥੇਸਿਸਟ
ਕਉਵਿਸਤਹਐਲੋਕਅਹਲੋਕਪਾਲਹੁਕੇਕ੍ਰਮਕਹੇਐਸੁਮੇਗਪ੍ਰਿਥਵੀਕੇਮਾਂਧਿਦ
ਸੇਦਿਸਾਰਚੇਸੁਖਦੁਖਜਗਮ੍ਰਿਤਗਗਦ੍ਰੁਪਗਟਕੀਏਇਸਪ੍ਰਕਰਸੰਪੂਰਨਜ
ਗਤਤ੍ਰਿਲੋਕਰੂਪਥੁਮਾਜੀਰਚਤਭਇਅਜੇਸੇਜੇਸੇਉਸਨੇਰਚੇਐਤੈਸੇਤੈਸੇਇ
ਸਥਿਤਐਜੇਸੇਨੇਤਧਾਗੀਐਤੈਸੇਯੀਇਸਥਤੁਧੀਐਅਰਹੈਕ੍ਰਿਅਾਜੇਕਛੁਸੰ
ਪੂਰਨਦ੍ਰਿਸਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਵਤੀਐਮਬਲਗਸੇਸਰਵਮਾਯਾਰੂਪਐਤੇਰਾਮਜੀਇ
ਸਪ੍ਰਕਰਸਰਵਜਗਤਕਾਕ੍ਰਮਹੁਐਸੇਸੰਕਲਪਰੂਪਸੰਸਾਰਐਪਰਬਰਾਇ
ਸਥਤਰੂਪਤੋਇਕਰਕੁਸਤਐਸੇਅਗਿਆਨਸੇਹਕਰਜਗਤਇਸਥਰਭਾਸਤਐ

ਇਹ ਤੇ ਮਨ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਕਰਹ ਚਾਹੈ ॥ ਸੰਕਲਪ ਵਸ ਤੇ ਜਗਤ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪਸਾਰਤ ਹੈ ॥
 ਅਰ ਸੰਕਲਪ ਵਸ ਤੇ ਦਈ ਵਨੇਤ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰਹਿ ਸਾਥਿਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਸਰ ਵਜਗਤ
 ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ ॥ ਜਬ ਤਿਸ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਨਿਰਬਾਣ ਹੋਤ ਹੈ ॥
 ਤਬ ਜਗਤ ਲੈਂਤ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਏਕ ਸਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਪਦਮ ਅਸਨ ਕਉ ਧਾਰੇ ਬੈਠੇ ਥੇ ॥
 ਅਗਚਿਤ ਵਤ ਭਏ ॥ ਜੋ ਇਹ ਜਗਤ ਜਾਲ ਸਰ ਵਸੰਕਲਪ ਮਨ ਕੇ ਫੁਰਲੇ ਮਾਤ ਹੈ ॥
 ਮਨ ਕੇ ਫੁਰਲੇ ਕਰਉ ਪਜਾ ਵਤ ਹੈ ॥ ਬਰਾ ਵਿਸਤਾਰ ਰੂਪ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਵਿਵਹਾਰ
 ਵਿਕਾਰ ਸੰਜੁਗਤਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਓ ਪਿੰਦ੍ਰ ਜਾਮਾ ਨੁਪਦੈ ਤਪਰਬਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਪਾਤਾਲ ਪ੍ਰਿ
 ਥਵੀ ਦਿਸਾ ਤੇ ਲੋਕ ਰਜਗਤ ਜਾਲ ਸਰ ਵਸਾ ਮਾਮਾ ਕਹੈ ॥ ਬਰਾ ਪਸਰਹਤ ਹੈ ॥ ਅ
 ਬਮੈ ਇਸ ਭੇਨਿ ਵਰਤੋਤ ਹੈ ॥ ਹੇਰਾ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਿਤ ਵਕਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਸੰਕ
 ਲਪ ਰੂਪ ਤੇ ਉਪਰਤ ਭਇਆ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤ ਤੇ ਹਰਤ ਅਨਾਦਿ ਮਤਿ ਜੋ ਪਰਮ ਬ੍ਰ
 ਹਮ ਹੈ ॥ ਅਸਫੁਰ ਅਤਮ ਰੂਪਾਤਿਸ ਅਤਮਤਤ ਵਿਖੈ ਮਨ ਕਉ ਲੈ ਕਰਤ ਭਇ

162

ਆਗਾ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਤੇ ਇਕ ਰਾਖ ਪਲੇ ਆਪ ਮੇਂ ਇਸਾ ਬਿਤ ਭੁਇਆ ਜੈ ਸੇ.
ਵਿਵਹਾਰ ਤੇ ਥਕਾ ਭੂਆ ਵਿਸ਼ਾ ਮਕਰਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਆਪ ਲੇ ਆਪ ਕਰ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਇ
ਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਨਿਰਮਮ ਨਿਰਕੁੰ ਰਪਰਸਤਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੁਇਆ ਜੈ ਸੇ ਅਖਿਓ ਬ
ਧਸਮੁ ਝੁਹੇਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਇਸ ਬਤ ਭੂਆ ਧਿਆਨ ਵਿਖੇ ਜੁਗ ਗਇਆ। ਜਬ ਬਹੁ ਝ
ਧਿਆਨ ਤੇ ਭਗਵਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਉਤਰੇ। ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸੇ ਦ੍ਰਵਤਾ ਕਰ ਕੈ ਤਰੰਗ ਠਰ
ਆਵੈ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਕੇ ਵਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਠਹਰੇ ਰੂਪ ਤੇ ਆਇਆ। ਤਬ ਜਗਤ ਕਉ
ਦੇਖ ਕਰ ਵਿਚਾਰਤ ਭੁਇਆ। ਕੈ ਸਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਰ ਸੰਜੁਤ ਅਨੰਤ ਪਾਸ ਹੁਕ
ਰ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨ ਹੈ। ਭਗਵੈ ਖੁਭੈ ਸੰਦੁਖਤ ਹੈ। ਏਹਾ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੀ ਵਹੁ ਕਉ ਦੇ
ਖ ਕਰ ਜਗਤ ਨਾ ਬਕਉ ਦਇਆ ਉਪਜੀ। ਦਇਆ ਕਰ ਕੈ ਅਧਿਾਤਮ ਗਿਆਨ ਸੇ
ਗਹਤ ਵੇਦ ਉਪਨਿਖਧ ਵੇਦਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਤ ਭੁਇਆ। ਬਡੇ ਅਰਥ ਸੰਜੁਗ
ਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਾਸਤਰ ਰਚੇ। ਬਹੁ ਝਪੁਰ ਲਰਚੇ। ਸਰਵ ਜੀਵੈ ਕੇ ਮੁਕਤਿ ਨਾਮ

ਤਤਿਨਕੰਉਰਚਕਰਬਹੁਪਰਮਪਦਵਿਖੇਅਪਦਾਤੇਜੋਹਤਤੈ॥ਤਿਸਵਿਖੇਇਸਬ
 ਤਭਇਆ॥ਜੈਸੇਮੰਦ੍ਰਾਚਲਪਰਬਤਕੇਨਿਕਸੇਤੇਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਸਾਂਤਹੋਤਤੈ॥ਤੈਸੇਸਾਂ
 ਤਹੁਪਹੋਇਕਹਇਸਾਥਿਤਭਇਆ॥ਬਹੁੜਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਜਾਗੇ॥ਜਗਤਕੰਉਦੇ
 ਖਕਹਮ੍ਰਿਜਾਦਾਵਿਖੇਜੋਇਆ॥ਬਹੁੜਕਮਲਪੀਠਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੋਇਕਹਅਤਮ
 ਤੰਤਕੇਧਿਆਨਪਗਾਇਲਭਇਆ॥ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਜੋਕਛੁਅਪਲੇਸਗੀਰਕੀਮ੍ਰਿਜਾ
 ਦਾਕਰੀਏਬ੍ਰਹਮਾਜੀ॥ਤਿਸੀਪ੍ਰਕਾਰਨੇਤਕੇਸੰਸਕਾਰਪ੍ਰਸੰਤਪੜਕ੍ਰੀੜਾਕਰਤਾਏ॥
 ਕੁਲਾਲਕੇਚਕ੍ਰਵਤਨੇਤਕੇਅਨੁਸਾਰਵਿਚਰਤਾਏ॥ਜੈਸੇਤਾੜਨਾਅਰਬਾਂਸਨਤੇਹੁ
 ਤਹੁਆਚਕ੍ਰਫਿਰਤਾਏ॥ਤੈਸੇਜਨਮਕਾਰਨਤੇਹੁਤਾਏ॥ਤਿਸਕੰਉਨਸਗੀਰਕੇਤਿਅ
 ਗਵੇਵਿਖੇਕਛੁਇਛਾਏ॥ਨਕਛੁਗ੍ਰਹਲਕਰਨੇਕੀਇਛਾਏ॥ਨਜਗਤਕੇਇਸਬਤਅ
 ਨਾਇਸਬਤਵਿਖੇਕਛੁਇਛਾਏ॥ਕਿਸੀਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਕੇਗ੍ਰਹਲਅਗਤਿਆਗਕੀ
 ਭਾਵਨਾਵਿਖੇਅਸੰਕਤਨੀ॥ਸਰਵਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਸਮਬੁਧਏ॥ਅਗਪੁਰਲਸਮੁ

ਫੁਵਤ ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਮੁਕਤ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਸਹਵਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹਰਤ ਸਾਂਤੁ ਪੁਰੋਇ
ਗਤ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਅਪਲੀ ਇਛਾ ਕਰਿ ਜਗਤ ਕਉ ਰਚਤ ਹੈ। ਪਰਉ ਸਕਉ ਜਗਤ ਕੇ
ਚਲੇ ਅਗਤਿ ਅਗਲੇ ਵਿਖੇ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨਹੀ। ਸਹਵਪਦਾਰਥ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਤੁਲ
ਤ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਹ ਮੈ ਤੁਕਉ ਬ੍ਰਹਮੀ ਇਸਥਿਤ ਕੀਤੈ। ਇਹ ਪੁੰਨ ਗੁਪਦ ਸਾਭੇ
ਰੁਭੀ ਕਿਸੀ ਦੇ ਵਤਾ ਕਉ ਉਪਜੇ। ਤਬ ਤਿਸ ਕਉ ਸਮਤਾ ਜਾਣੀ ਐ। ਉਹ ਸੁਧ ਸਾਂ
ਤ ਕਰੁ ਪੈ। ਸਿਸ੍ਟ ਕੇ ਆਦਿ ਜੋ ਸੁਧ ਬ੍ਰਹਮਤ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕਲਾ ਫੁਰੀ। ਸਿਫੁਰ
ਲਾਗੁ ਪਮਨ ਕਲਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗੁਪਤੋ ਇਕ ਗਿ ਇਸਥਿਤ ਭਈ। ਜਬ ਬਹੁ ਜਗਤ ਕੇ
ਇਸਥਿਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿਖੇ ਕਲਨ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਕੋਉ ਏਕ ਦੇ ਵਤਾ ਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਤੀ ਹੈ। ਕਹੂੰ ਮਨੁਖ ਤੁਭਾ ਵਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਕਹੂੰ ਤਿਹ ਯਕ ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਆਦਿ
ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਆਂਕਿਰ ਨਾਂਦੂ ਗਾਅ ਉਖ ਦੀ ਕਉ ਜੋ ਅਨਾ
ਦਿਕ ਹੈ। ਤਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਸੇ ਜੋ ਸੇ ਭਾਵ ਕੈ ਲੇਕ ਗਿ ਚਿਤ ਕਲਾ ਫੁਰਤੀ

ਹੈ॥ ਤੈਸਾ ਤੈਸਾ ਭਾਵ ਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਪਤਿ ਤੈ ਆਵਤ ਹੈ॥ ਕੇਉ ਏਕ ਉਪਜ ਕਰਿ ਸੰਸ
 ਰਗ ਕੇ ਵਸ ਤੋਂ ਤਿਸੀ ਜਨਮ ਵਿਖੇ ਬੰਧਨ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਏ ਹੈ॥ ਅਪਣੇ ਸਰੂਪ ਕਾ
 ਰਮਤ ਕਰਹੋ ਤੈ ਹੈ॥ ਕੇਈ ਅਨੇਕ ਜਨ ਮੈਂ ਕਰ ਕੈ ਮੁਕਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ॥ ਕੇਈ ਥੋੜੇ ਜਨ
 ਮ ਮੁਕਰ ਕੈ ਹੋਤੇ ਹੈਂ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ਕਾ ਲਿਆਣੁ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕਾ ਕ੍ਰਮ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ
 ਪ੍ਰਤਖ ਸੰਕਟ ਕਰਮ ਬੰਧਨ ਮੈਂ ਖਰੂਪ ਉਪਜਤ ਹੈ॥ ਕੇਈ ਮਿਟ ਜਾਤੇ ਹੈਂ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਸੰਸਾਰ ਕ੍ਰਮ ਬੰਧਨ ਮੈਂ ਖਰੂਪ ਪੁਰਣ ਹੈ॥ ਜਬ ਇਹ ਕਲਨਾ ਮਲਨ ਸੁਤੇ ਜਾਤੀ ਹੈ॥
 ਤਬ ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਤ ਹੈ॥ ਜਬ ਲਗ ਕਲਨਾ ਤੈ ਤੈ ਤਬ ਲਗ ਸੰਸਾਰ ਭਾਸਤ
 ਹੈ॥ **ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਇਸਥਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰੇ ਕਮਲ ਜਾ ਵਿਵਰਣੇ ਨਾਮ ਸਰਗੁ ਸ੍ਰੀ ਬਾਸਿ**
ਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ ਤੇ ਮਹਾਂ ਬਾਹੁਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਗਵਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਜੀ ਨਿਰਮਲ ਪਦ ਵਿ
 ਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ ਇਕ ਰਿਸ ਗਾ ਵਿਵਸਾ ਕਰਤ ਭਯਾ॥ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਜੋ ਕੂਪ ਹੈ॥ ਤਿ
 ਸਾ ਵਿਖੇ ਜੀਵ ਘਟੀ ਜੰਤਵ ਤਪ ਜੇ ਭ੍ਰਮ ਤੈ ਹੈ॥ ਜੀਵ ਰੂਪ ਵਿਗ੍ਰਹ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਨਾ ਰੂਪ ਜੇ ਵੇ

164

ਜੇਹਾ

ਸਾਥ ਬਾਂਧੇ ਏਕ ਬੰਧੁ ਅਪੰਕੋ ਕ ਬੰਧੁ ਉਪਕੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਜਾ ਬਵਾ ਸਨਾ ਰੂਪ ਜੇ ਵਡੀ
 ਟੂਟ ਪੜਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਤਤ ਸੋ ਜੋ ਉਠੇ ਥੇ। ਸੇ ਬਹੁਤ ਬ੍ਰਹਮਤਤ ਸੋ ਗਏ ਕੜੇ
 ਜਾਤੇ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮਤਤ ਸੋ ਗਵਜੀ ਵਉਪ ਜੇ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਬ੍ਰਹਮਤਤ ਵਿਖੇ ਲੈ ਤੇ ਹੈ।
 ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਪਦ ਆਦਿ ਅੰਤ ਤੇ ਗਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸੋ ਮੇਘ ਜਲ ਕਲਕੇ ਪ੍ਰਮੁਦ
 ਗਉਪ ਜਤੇ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵਰਖਾ ਕਰਿ ਤਿਸੀ ਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਤਬ ਬੁਤਤ ਨਮਾ
 ਤਾ ਮੰਡਲ ਸਾਥ ਜੀ ਵਏ ਕਰੁਪੁ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਮੰਦਗ ਬਿਛੁਕੇ ਪੁੱਖੀ ਕੀ ਮੁਗੀ ਪਵਾ
 ਉਸੰਗ ਮਿਸ੍ਰ ਤਏ ਕਰੁਪੁ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਕਲਾਤ ਨਮਾ ਤਾ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕਰ
 ਪ੍ਰਲਾਮ ਕੋ ਪਾਵਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਲਾਉ ਜੀ ਵਕਲਾ ਕੋ ਖੈ ਚਨੇ ਲਾਗੀ।
 ਪ੍ਰਲਾਉ ਤੇ ਆਦਿ ਤਨ ਮਾਤਾ ਸਰਬ ਸਾਥ ਤੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬਰੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੀ ਦੈ ਤੁਰੇ
 ਸੰਬੁਧ ਦੇਵਤਿ ਉਕੋ ਖੈ ਚੈ। ਤੈ ਸੇ ਖੈ ਚਿਅ ਆਜੀ ਵਤਨ ਮਾਤਾ ਸਾਥ ਏਕ ਰੂ
 ਪੁ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਗੰਧ ਅਰੁ ਵਉਤਨ ਮੈ ਤੇ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਲਾਤਨ ਮਾਤਾ ਜੀ ਵਕੇ ਸਗੀਰ

ਵਿਖੇ ਥੀ ਗਜ ਇਸ਼ਾਨ ਮੋਜਾ ਇਪਾਪਤ ਤੇ ਤੈਂ। ਤਬ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਉਪਜ ਕਾ ਹੁਪਾਪ
 ਤਖੋ ਤੇ ਤੈਂ। ਐਰੁ ਕਈ ਧੁਮ੍ਰਮਾਗ ਕਾ ਹਦੇ ਵਨ ਕੇ ਸਗੀਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਤੇ ਤੈਂ। ਐਯ
 ਵਿਖੇ ਜਾਇਕ ਹਬੁੰਦ ਮਾਗ ਸੇ ਅੰ ਖਦੀ ਵਿਖੇ ਹਸ ਰੂਪ ਤੇ ਇਕ ਗਜਾਇ ਇਸਾਥਿਤ ਤੇ
 ਤੇ ਤੈਂ। ਤਿਸ ਕੀ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਹਰੇ ਕੇ ਅੰਤ ਗਬੀਰ ਜਗੁਪ ਤੇ ਇਕ ਗਇਸਾਥਿਤ ਤੇ ਤੈਂ।
 ਕਈ ਐਰੁ ਪ੍ਰਾਣ ਵਾਉ ਦੁਗਾ ਪ੍ਰਗਟ ਤੇ ਤੈਂ। ਉਹ ਚਗ ਇਸ਼ਾ ਵਗੁਪ ਤੇ ਤੈਂ। ਕਈ ਪਵ
 ਨ ਮਾਗ ਕਰ ਕੇ ਪਾਨ ਜੁ ਹੈ ਚਾਵਲ ਤਿਨ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਇਸਾਥਿਤ ਤੇ ਤੈਂ। ਤਿਨ ਕੇ
 ਜੀਵ ਭੋਜਨ ਕਰ ਤੇ ਤੈਂ। ਤਿਸ ਕਾ ਗਬੀਰ ਜਤੁ ਭਾਗ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ ਤੈਂ। ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ
 ਪ੍ਰਾਣ ਧਰਮੀ ਹੰਗ ਭੇਦ ਕਾ ਹਉਪਜ ਤੇ ਤੈਂ। ਕਈ ਉਪਜ ਲੇ ਮਾਤ ਤੇ ਜੀਵ ਹੁਕੀ ਪਰਿਪਰਤ
 ਨ ਮਾਤ ਕਰ ਕੇ ਵੇਸਤ ਆਕਾਸ ਕੋਟ ਗ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਇਸਾਥਿਤ ਤੇ ਤੈਂ। ਤਬ ਲਗ ਹਰ ਤੇ
 ਤੈਂ ਜਬ ਲਗ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਉਦੇ ਨਹੀ ਭਇਆ ਜਬ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਉਦੇ ਤੈਂ। ਤਬ ਉਸ ਕਾਰ
 ਸਜੇ ਕਿਹ ਲੈਂ ਮਹਾਂ ਸੀਤਲ ਅਹੁ ਸ੍ਵੇਤ ਧੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਤ ਤੈਂ। ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਤੇਤਹੈ॥ ਤਿਨਕੇ ਅੰਤਗਤਹੋਇਕਹਿਪੜਅਉਖਧੀਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੋਤਹੈ॥ ਜੈਸੇ
 ਕਮਲਕੇਉਪਰਿਭ੍ਰਮਹੁਕੀਪੰਕਤਾਨਇਸਥਿਤਹੋਵੈ॥ ਤੈਸੇਜੀਵਅਉਖਧੀਵਿ
 ਖੇਜਾਇਇਸਥਿਤਹੋਤੇਹੈ॥ ਪੁੰਪਹੁਬਿਖੈਸ੍ਵਾਦਗੁਪਹੋਇਕਹਿਇਸਥਿਤਹੋਤੇਹੈ॥ ਜੈ
 ਸੇਗੰਨਾਸਕਰਕੈਪੀਵਹੋਤਹੈ॥ ਤੈਸੇਜੀਵੰਕੁਰਿਅਉਖਧੀਫੁਲਾਪੁਗਨਹੋਜਾਤੇਹੈ॥ ॥
 ਜੈਸੇਮਾਤਾਕੇਇਸਥਨਦੁਪਕਰਿਪਰਪੁਗਨਹੋਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਜੀਵੰਕੁਰਿਫਲਾਪੁਗਲਹੋ
 ਤੇਹੈ॥ ਤਬਉਹਫਲਜੋਪਰਪੱਕਹੋਤੇਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਦੇਹਧਾਗੀਭਖਲਕਰਤੇਹੈ॥ ਤਿ
 ਨਵਿਖੇਬੀਰਜਗੁਪਜੜਆਤਮਕਗੁਪਹੋਇਕਹਿਇਸਥਿਤਹੋਤੇਹੈ॥ ਸੇਸੁਪਤਵਾ
 ਸਨਾਕਰਿਵੇਸ੍ਵਤੁਏਗਰਭਪਿੰਜਗਵਿਖੇਜਾਇਪੜਤੇਹੈ॥ ਰੇਗਮਜੀਬੀਰਜਵਿਖੇ
 ਸਦਾਜੀਵਹੋਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਮ੍ਰਿਤਕਾਵਿਖੇਸਦਾਘਟਾਦਿਕਹੋਤੇਹੈ॥ ਕਾਸ੍ਵਵਿਖੇਸ
 ਦਾਅਗਨਹੋਤੀਹੈ॥ ਦੁਪਵਿਖੇਪ੍ਰਿਤਹੋਤੀਹੈ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਪ੍ਰਮਾਤਮਾਮਹੇਸ੍ਵਰਗੁ
 ਪਤੇਜੀਵੰਕੁਰੀਪਰਪਗਉਪਜਤੀਹੈ॥ ਵਾਉਮਾਗਕਰਿਪੁੰਮਾਗਕਰਿਮੇਘਮਾਗ

ਗਾਐ ਖਰੀਰਸਮਾਗਕ ਗਾਪ੍ਰਾਣਮਾਗਕ ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਆਂਕਿਰਣਮਾਗਕ ਗਇ
 ਨਤੇਆਦਿਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਰਜੀਵਉਪਜਤੇਹੈਂ। ਜੋਉਪਜਲੇਕਰਕੇਆਤਮਸਤਾਸੋਅਪ੍ਰ
 ਮਾਦੀਹਰਤੇਹੈਂ। ਜਿਨਕੋ ਅਪਣਾਸਰੂਪਵਿਸਮਰਣਨਹੀਹੋਤਾ। ਸੋਸੁਖਸਾਂਤੁਕੀਹੈ
 ਮਹਾਂਉਦਾਗਵਿਵਹਾਰਵਨਹੋਤੇਹੈਂ। ਅਗਜਿਨਕੋ ਉਪਜਲੇਕਰਕੇਵਿਸਮਰਣਹੋਜਾ
 ਤਾਹੈ। ਬਹੁਕੁਉਮੀਸਗੀਰਵਿਖੇਆਤਮਾਕਾਸਾਖਿਤਕਾਰਹੋਤਾਹੈ। ਸੋਸਾਤੁਕੀਰੂਪਹੈ
 ਅਗਜੋਉਪਜਕਰਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਵਿਵਹਾਰਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੇਹੈਂ। ਅਗਸਰੂਪਵਿਸਮਰ
 ਣਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਜਨਮਹੁਕੀਪਰੰਪਰਾਪਾਇਕਗਿਜਿਨਕਉਸਰੂਪਕਾਸਾਖਿਤਕਾਰਹੋਤ
 ਹੈ। ਸੋਗਜਸਸਾਤਕੀਕਹੀਤੇਹੈਂ। ਅਗੁਜਿਨਕਉਅੰਤਕਾਜਨਮਆਇਹਰਤਾਹੈ। ਤਿ
 ਨਕਉਜਿਸਪ੍ਰਕਾਰਮੇਖਹੋਤੀਹੈ। ਤਿਨਕਾਕ੍ਰਮਅਬਤੁਣਕਉਕਹਤਾਹੈ। ਜੋਗਜਸਤੇ
 ਸਾਂਤਕਰਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਤੇਹੈਂ। ਅਗਮੇਖਹੋਤੇਹੈਂ। ਹੇਗਮਜੀਉਪਜਲੇਮਾਤ੍ਰਤੇਅ
 ਪ੍ਰਮਾਦੀਹੁਏਸੋਸੁਖਸਾਂਤੁਕੀਹੈ। ਅਗਜੋਧ੍ਰਿਥਮਜਨਮਕਾਰਿਬੋਧਵੰਨਹੋਏ।

166

ਸੇਸਾਤੁਕੀਐਂ। ਸੇਦੁਹਲਭਐਂ। ਅਹਜੇਕਬਤੁਕਉਕਸੀਜਨਮਕਰਮੋਖਹੁਏਐਂ।
ਅਰਥਇਜੇਜਨਮਾਤਹੰ ਕਰਕੇਸੰਤਵਤੇਐਂ। ਮੋਖਹੁਤੇਐਂ। ਸੇਗਜਸਸਾਤੁਕੀ
ਐਂ। ਅਹਜੇਪ੍ਰਮਾਤਮਤਤੇਐਂ। ਪ੍ਰਜਕਰਮਪ੍ਰਮਾਦੀਹੁਏਐਂ। ਸੇਮਹਾਂਗੁਲਸਾਲੀ
ਉਦਾਰਆਤਮਾਦੁਹਲਭਐਂ। ਇਨਤੇਇਤਹਐਂ। ਸੇਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਮੁਕਜਨਅਨੇਕਐਂ।
ਤਮਸੰਜੁਗਤਇਸਥਾਵਹਆਦਿਕਐਂ। ਜਿਨਕੰ ਆਤਮਪਦਪ੍ਰਾਪਤਭਯਾਐਂ। ਅ
ਹਤਿਨਕੰ ਜੇਮਿਲਤੇਐਂ। ਤਿਨਕੰ ਅੰਤਕਾਜਨਮਐਂ। ਅਐਸੇਪੁਰਖਵਿਚਰਤੇਐਂ।
ਜੇਮੈਕੰ ਨਹੀਂ। ਇਹਜਗਤਕਿਆਐਂ। ਇਸਵਿਚਰਕੇਕ੍ਰਮਕਰਮੋਖਭਾਗੀਹੁਤੇਐਂ।
ਸੇਗਜਸਤੇਸਾਤੁਕੀਹੁਤੇਐਂ। ਪਾਇਤਿਸ੍ਰੀਇਸ਼ਤਪ੍ਰਕਰਣੇਵਿਚਾਰਪੁਰਖ
ਨਿਰਣਨਾਮਸਰਗਯਾ। ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੇਵਚ। ਹੇਗਮਜੀਜੇਗਜਸਤੇਸਾਤੁਕੀਹੁਏਐਂ।
ਸੇਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿਖੇਮਹਾਂਗੁਲੰ ਕਰਿਸੋਭਾਇਮਾਨਹੁਤੇਐਂ। ਸਦਉਦਤਗੁਪਗੁਤੇਐਂ।
ਜੇਸੇਆਕਾਸਵਿਖੇਚੰਦ੍ਰਮਾਹੁਤਐਂ। ਤੇਸੇਉਤਪੁਰਖਖੇਦਕੰ ਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੁਤੇਐਂ।

ਜੈਸੇਆਕਾਸਕੈ ਮਲਨਤਾਸਪਰਸਨਹੀਕਰਤੀ। ਤੈਸੇਅਪਦਾਕੈ ਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਤਤੇ। ਜੈਸੇਰਾੜਕੇਪ੍ਰਾਪਤਹੂਏਸ੍ਰੁਗਨ ਕੇਕਮਲਮੁੰਦੇਨਹੀਜਾਤੇ। ਜੇਕਛੁਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਅ-
 ਚਾਰਹੈ। ਤਿਸਕੇਅਨੁਸਾਰਪੜੇਚੇਸਟਾਕਰਤੇਹੈ। ਅੰਗੁਪ੍ਰਕਾਰਨਹੀਕਰਤੇ। ਜੈਸੇਦਿ-
 ਨਕਰਜੋਹੈਸੁਰਜਸੋਅਪਲੇਆਚਾਰਵਿਖੇਵਿਚਰਤਾਹੈ। ਅੰਤਰਤੇਪੁਰਨਸਾਂਤਹੈ।
 ਅਪਦਾਕਰਕੇਭੀਨਹੀਤਿਆਗਤਾ। ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਆਂਕਲਾਖੀਲਭੀਤੋਤੀਆਂਹੈ।
 ਤੋਭੀਅਪਲੀਸੀਤਲਤਾਕੈ ਨਹੀਤਿਆਗਤਾ। ਤੈਸੇਗਿਆਨਵੰਨਅਪਦਾਕੇਪ੍ਰਾਪ-
 ਤਹੂਏਕੀਮਲਨਤਾਕੈ ਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੈ। ਸਰਵਦਾਕਾਲਮੈਤੀਆਦਿਕਗੁਣੇਕ-
 ਰਸੰਪੰਨਹੁਤਾਹੈ। ਸਦਾਤਿਨਕਰਿਸੇਭਤਾਹੈ। ਸਮਤਾਗੁਪਜੇਸਮਰਸਹੈ। ਤਿਸਕ-
 ਰਪੁਰਨਅਹੁਸਾਂਤਗੁਪਨਿਰੰਤਰਸੁਪਸਮੁਦ੍ਰਵਤਅਪਲੀਮ੍ਰਿਜਾਦਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤ
 ਹੁਤਾਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਤੁਮਭੀਮਹਾਂਪੁਰਖੈ ਕੇਸਾਗਰਚੇਲੈ ਸੰਦਾ। ਜੈਮਾਰਗਪਰਮ
 ਪਾਵਨਅਪਦਾਤੇਹੁਤਸਾਂਤਕੀਹੈ। ਤਿਸਕੇਅਨੁਸਾਰਚਲੈ। ਤਬਅਪਦਾਕੇਸ

ਮੁਝੁ ਵਿਖੇ ਨਰੁ ਬਹੁ ਗੋਜੈ ਸੇਉ ਹਥੇ ਚਭੇਂ ਹੁਤ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਤੇ ਹੈਂ। ਤੈ ਸੇ ਵਿ
ਚਹੁ ਗੋਜੈ ਸਕ੍ਰਮਕ ਰਿਗ ਜਸ ਤੇਂ ਸਾਤ ਕਮੇ ਖਤਾ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੇ ਸੁਲਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਆਰ
ਜ ਵਤਾ ਵਕੰਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਣਾ। ਅਰਥ ਇਹੁ ਜੋ ਜਥਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਣਾ
।। ਤਿਸਾ ਵਿਵਹਾਰਿ ਜਬ ਅੰਤਰਿ ਕਰਣ ਸੁਧ ਹੋਤੈ।। ਤਬ ਆਗਜਵੀਤਾ ਹੈ।। ਅ
ਰਜ ਵਪਦਕੰਉ ਪਾਇਕ ਰਿਸੰਤੁ ਸਾਖਿ ਮਿਲਣਾ। ਅਰਵਾਰੰ ਵਾਰਸਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੁੰ
ਵਿਚਰਣਾ। ਅਰਸੰ ਸਾਹਕੇ ਜੋ ਅਨਿਤ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ।। ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਕਰਣੀ।। ਵਿ
ਰਕਤਤਾਉ ਪਜਾਵਣੀ।। ਤਿਨ ਕੀ ਇਛਾ ਭੇਂ ਹੁਤ ਹੋਵਣਾ। ਅਰਜੋ ਪਦਾਰਥ ਕੁੰ ਹੋਵੇ
ਵਿਖੇ ਅਰਤਿ ਨ ਕੇ ਅਭਾਵਾ ਵਿਖੇ ਜੋ ਤਿਲੋਰੀ ਮੇਂ ਸਤਹੁ ਪੈ।। ਵਾਰੰ ਵਾਗਤਿ ਸਕੀਭਾਵ
ਨਾ ਕਰਣੀ।। ਐਰੁਭਾਵਨਾ ਕੰਉ ਤਿਆਗਣਾ। ਸੀਘ੍ਰੀ ਮਿਥਿ ਆਜਾਣ ਕਰਿ ਤਿਆ
ਗ ਕਰਣਾ। ਜੋ ਕਛੁ ਜਗਤ ਦ੍ਰਿਸਤਾਸਤਾ ਹੈ।। ਸੇ ਅਸਮਕਾਦ੍ਰਿਸਤੈ।। ਨਿਤ ਫਲ ਨਾ ਸੀ
ਵਿਅਰਥ ਜਾਣ ਕਰਿ ਤਿਸਕੀਭਾਵਨਾ ਤਿਆਗਣੀ।। ਅਰਸਮਕਾਗਿਆਨ ਕਉ ਸ

ਮਰਲ ਕਰਲਾਸਤਸਾਸਤ੍ਰਅਰਸੰਤਜੋਗਿਅਨਕੇਸਹਾਇਕਹੈ॥ ਤਿਨਸੰਗਮਿ
 ਲਕਗਿਵਿਚਾਰਕਰਲਾਜੋਮੈਕਵਲਹੈ॥ ਅਗਇਹੁਵਿਸਤ੍ਰਿਤਸੰਸਾਰਕਿਆਹੈ॥
 ਭਲੀਪ੍ਰਕਾਸਪ੍ਰਯਤਨਮੈਵਿਚਾਰਲਾ॥ ਵਿਵੇਕਸੰਜੁਗਤਸਦਾਅਧਿਆਤਮਸਾਸ
 ਤ੍ਰਕਉਵਿਚਾਰਲਾਸਤਵਿਵਹਾਰਸਾਂਤਕੀਕਰਮਕਰਲੇ॥ ਅਵਿਗਿਆਕਰਕੈਸੂ
 ਤਕਉਨਤਿਆਗਲਾਸੋਮ੍ਰਿਤਵਿਸਮਰਲਕਰਕੈਸੰਸਾਰਕਾਰਜਵਿਖੇਲਗਜਾਤੇ
 ਹੈ॥ ਸਮਰਲਕਰਕੈਸਤਮਾਗਵਿਖੇਲਾਗਲਾ॥ ਜਿਸਉਤਮਪਦਵਿਖੇਗਿਆਨ
 ਪੁਰਖਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਮਹਾਂਉਦਾਰਸੀਤਲਾਚਿਤਾ॥ ਤਿਸਕੇਮਾਗਅਰਦਰਸਨਵਿਖੇ
 ਸਦਾਇਛਾਰਾਖਲੀ॥ ਜੈਸੇਮੋਰਕਉਮੇਘਕੀਇਛਾਰਹਤੀਹੈ॥ ਹੇਮਜੀਅਤੰਕਰ
 ਜੇਦੇਹਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਇਹਦੇਹਸੰਸਾਰਵਿਖੇਉਪਜੀਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਭਲੀਪ੍ਰਕਾਸ
 ਵਿਚਾਰਕਰਕੈਨਾਸਕੋਗਾਇਹਦੇਹਸੰਸਾਰੁਪਰਮਾਸਾਦਿਕਕੀਥਲਾਵਤਹੈ॥ ਜੇ
 ਤੇਕਛੁਰੂਤਜਾਤਹੈ॥ ਸੋਸਭਦੈਤੰਨਰੂਪਤਾਗੇਵਿਖੇਮੋਤੀਪਰਏਹੈ॥ ਤਿਨਭੂਤੰਤ੍ਰਕਉ

ਤਿਆਗਕ ਹਰਿਨਾਮਾ ਤਤਕਾਲ ਦੇਖੋ ॥ ਚੈਤਨਸਤਾਸਤਪੈ ॥ ਨਿਤਵਿਸਾੜਿਤਪੈ ॥
ਸੁਖਪੈ ॥ ਸਰਵਗਸਰਵਭਾਵਤਿਸਾਵਿਖੈ ॥ ਸੋਇਲੋਕੀਕਭੂਖਨਅਸ੍ਰੋਭੁਤਪੈ ॥
ਜੇਚੈਤਨਅਕਾਸਸੁਰਜਵਿਖੈ ॥ ਸੋਈਚੈਤਨਪ੍ਰਥਵੀਕੋਛਿਦ੍ਰਮੋਜੋਕੀਟਪੈ ॥ ਤਿ
ਸਾਵਿਖੈ ॥ ਜੈਸੇਘਟਅਕਾਸਅਰੁਮਹਾਅਕਾਸਵਿਖੈਵਾਸਤੁ ॥ ਭੇਦਨਹੀ ॥ ਤੈ
ਸੇਸਗੰਢ ॥ ਵਿਖੈਚੈਤਨਮੋਕਛੁਭੇਦਨਹੀ ॥ ਜੈਸੇਜੇਤੀਅੰਕਛੁਮੰਗਚਾਪੈ ॥ ਤਿਨ
ਵਿਖੈਤੀਖਲਤਾਕਟੁਤਾਏਕਹੀ ॥ ਤੈਸੇਸਰਵਭੂਤ ॥ ਵਿਖੈਭਿੰਨਤਾਕਹਾਂਏਵੇ ॥ ਏਕ
ਸਤਤਾਜੇਨਿਰੰਤਰਾਚਿਨਮਾਤ੍ਰਵਸਤੁਗੁਪੈ ॥ ਤਿਸਾਵਿਖੈਜਨਮਮਰਨਾਦਿਕਅ
ਗਿਆਨਕਰਕੇਭਾਸਤੈ ॥ ਵਾਸਤੁਤੈਨਕੋਉਉਪਾਜੀਆਪੈਨਮਰਤਪੈ ॥ ਏਕਅਤ
ਮਤਤਸਦਾਜਿਉਕਾਤਿਉਇਸਥਿਤਪੈ ॥ ਜਗਤਵਿਕਾਰਤਿਸਾਵਿਖੈਅਭਾਸਮਾ
ਤਪੈ ॥ ਨਸਤਪੈਨਅਸਤਪੈ ॥ ਚਿਤਕੇਉਛਲਾਨੇਕਰਭਾਸਤਪੈ ॥ ਮਨਕੇਸਾਂਤਜੂਏ
ਸਰਵਸਾਂਤਜੋਜਾਤਪੈ ॥ ਜਿਜਗਤਕੈ ਸਤਮਾਨੀ ਏਤੈਅਨਾਦਿਭੂਆ ॥ ਤੈਭੀਸੋਕ

ਕਰ ਨਾ ਰਿਸੀ ਕਾਨੀ ਬਲਤਾ ਅਰਜੈ ਜਗਤ ਕੈ ਅਸੰਤਮਾਨੀ ਏ। ਤੇ ਭੀ ਸੋ ਕਕਾ
 ਇਸ ਬਾਨ ਨੀ ਬਲਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਨਿਗ ਬਿਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਬਿਤਰੇ ਵੇ। ਸੋ ਕਕੇ
 ਤਿਆਗ ਕਰੋ। ਤੁਮ ਕੈ ਨਜਨ ਮੈ ਨ ਮਰਨ ਜੈ। ਆਕਾਸ ਵਤ ਨਿਰਮਲ ਸਮਸੰ
 ਤਰੂਪਾ ਇਸ ਬਿਤਰੇ। **੬੦॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਇਸਾ ਬਿਤ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਮੇਂ ਵਿਚਾਰੇ ਨਾਮ ਸਰ**
ਗਤਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਾਸਿਸੇ ਵਾਚ॥ ਰੇ ਗਮਜੀ ਪੀਰ ਜਵਾਂ ਨੇ ਪੁਰਖ ਹੈਂ ਬੁਧ ਵਾਨ ਸੇ ਸਤ ਸਾ
 ਸਤ੍ਰੈ ਕੈ ਵਿਚਾਰੇ। ਅਰਸੰਤ ਜਨੈ ਕੇ ਆਚਾਰ ਕੇ ਤੁਲ ਆਚਾਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਲਕਰੇ
 ਅਰਸੰਤ ਕੇ ਸੰਗ ਰੇ। ਜੋ ਜੋ ਦੁਖ ਕੀ ਨਾਸ ਕਰਤਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟ ਹੈ। ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਗਿਆਨ ਤੈ। ਤਿ
 ਸਤਿ ਸਕ ਗਿਆਵੈ ਜਤਨ ਕਰ ਕੇ। ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਜਤਨ
 ਕਰੇ। ਤਬ ਇਸ ਕੈ ਭੀ ਸੰਤ ਜਨਤਾ ਅਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਵੈਗੀ। ਸੰਤ ਜਨ ਜੋ ਵਿਰਕਤ
 ਆਤਮਾ ਹੈ। ਤਿਨ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕਰ ਸਤ ਸਾਸਤ੍ਰੈ ਕੈ ਵਿਚਾਰੇ। ਤਬ ਪਰਮ ਪਦ
 ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਰੇ ਗਮਜੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਤ ਸਾਸਤ੍ਰੈ ਕੇ ਵਿਚਾਰੇ ਹੋਤੈ। ਅਰਸੰ

169

ਬੁਧਵੰਨ

ਸੰ

ਤਜਨਹੁਕਸੰਗਵੈਰਗਾਅਭਿਆਸਆਦਰਸੰਜੁਗਤਕਰਤਾਏ। ਸੋਤੁਮਾਗੀਨਿਆ
ਈਸੋਭਤਾਏ। ਅਰਥਇਤਜੋਵਿਗਿਆਨਕਪਾਤ੍ਰਏ। ਤੁਮਤੇਉਦਰਆਤਮਾਤੁ
ਪੀਰਜਵਨਹੁਕੇਜੋਗੁਣਏ। ਸੁਭਆਚਾਰੈਤਿਨਕੇਸਮੁਦ੍ਰਏ। ਅਬਨਿਰਦੁਖਰੇ
ਕਹਇਸਥਤੋਵਹੁ। ਅਬਰਾਜਸਸਾਂਤੁਕੀਭਏਤੋ। ਮਨਨਸੀਲਭਏਤੋ। ਬਹੁਤ
ਐਸੇਦਗਧਰੁਪਸੰਸਾਗਵਿਖੇਦੁਖਹੁਕੇਪਾਤ੍ਰਨਹੋਵਹੁਗੇ। ਇਤੁਮਾਗਾਅੰਤਕਾਜ
ਨਮਏ। ਜੇਅਪਲੇਸੁਭਾਵਕੀਓਰੁਧਾਵਤੇਤੋ। ਅੰਤਰਮੁਖਜਤਨਕਰਤੇਤੋ। ਨਿਰ
ਮਲਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਤੁਮਕੇਪ੍ਰਗਟਭਈਏ। ਯਥਾਭੂਤਜਗਤਵਸਤਕੇਜਲਤਭਏਤੋ। ਜੇ
ਸੇਸੁਰਜਕੇਪ੍ਰਕਾਸਕਰਿਯਥਾਰਥਵਸਤਕਾਗਿਆਨਹੋਤਾਏ। ਅਬਮੇਰੇਵਚਨੈ
ਪੁਰੀਪੰਕਤਕਰਕੈਮਲਸਰਵਦੁਹਰੇਜਾਵੈਗੀ। ਜੇਸੇਅਗਨਾਦਿਖੇਧਾਤਕੀਮੇਲੁ
ਜਲਜਾਤੀਏ। ਤੈਸੇਤੁਮਾਗੀਮੈਲਜਲਜਾਵੈਗੀ। ਨਿਰਮਲਤਾਕਰਿਸੋਭਾਇਮਨ
ਹੋਵਹੁਗੇ। ਜੇਸੇਮੇਘਕੇਨਸ੍ਰੁਭਏਸਰਤਕਾਲਕਾਅਕਾਸਸੋਭਤਾਏ। ਤੈਸੇਸੰਸਾ

ਹਰੀਕਾਵਨਾਤੇਮੁਕਤਤੇਇਕਰਉਤਮਸੰਬਤਸਾਥਜੁਗਤਯੁਏ।ਤਬਚਿੰਤਤੇਮੁਕ
 ਤਯੁਏਨਿਗਮਲਭਾਵਕਰਕੇਸੋਭੇਗੋ।ਅਹੰਮਮਆਦਿਕਜੋਅਨੇਕਕਲਪਨਾਏ
 ਇਨਤੇਮੁਕਤਭਏਤੇਮੁਕਤਯੋਂ।ਇਸਵਿਖੇਸੰਸਾਰਛੁਨੀ।ਹੇਗਮਜੀਤੇਰਾਜੇਇ
 ਤਉਤਮਾਦਿਵਾਹਯੈਅਨੁਭਵਰੂਪ।ਜੀਤਿਨਕੇਅਨੁਸਾਰਵਰਤੈਗਾ।ਤੋਭੀਤੁਅ
 ਸੇਕਪਦਕੋਪ੍ਰਾਪਤਯੋਵੈਗਾ।ਅਰੁਅੰਤਰੀਜੋਕਉਇਸਵਿਵਹਾਗਵਿਖੇਵਰਤੈਗ॥
 ਸੇਮਾਨੁਖਭੀਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕੋਤਰਿਜਾਵੈਗਾ।ਅਪਣੇਅਨੁਭਵਰੂਪਥੇਜੇਕਰਕੇ
 ਤੁਮਾਰੇਤੁਲਯੋਵੈਗੀ।ਅਤਿਜਿਸਕੀ।ਸੇਸੰਤਜਨਸਮਦਰਸੀਯੋਂ।ਸੋਗਿਆਨਦਿਸ੍ਰ
 ਕੋਜੋਗਯੋਂ।ਜੈਸੇਸਰਵਕਾਂਤਾਸੁੰਦਰਤਾਕਾਪਾਤ੍ਰ।ਪੁਰਲਮਾਸੀਕਾਚੰਦ੍ਰਮਾਉਤੁ
 ਯੋ।ਅਰੁਤੁਮਤੇਅਸੇਕਦਸਾਰੰਪ੍ਰਾਪਤਭਏਯੋ।ਅਰੁਜਥਾਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਵਰਤੁਤੇ
 ਯੋ।ਜਬਲਗਦੇਯੋ।ਤਬਲਗਗਾਵੈਖਤੇਹਤਬੁਧਕਰਕੈਇਸਬਤਯੋ।ਸ
 ਥਾਸਾਸਤ੍ਰਜੋਅਚਾਰਯੋਓਚਿਤਾ।ਬਾਯਯਤੇਤਿਸੀਕੋਕਰੋ।ਅਰੁਅੰਤਰਤੇਸਰ

ਤੁਭੁਕਾਵਿਦਹਰੇ
 ਤੁਭੁਕਾ

ਜੇਸਕੀਮਤ

ਵਈਖਲਾਕੰਉਤਿਆਗਕਰਿਕੈ॥ ਪਰਮਸੀਤਲਤਕੰਉਪ੍ਰਾਪਤਤੋਵਹੁ॥ ਅਹੁ
 ਜੈਸੇਪੁਰਨਮਾਸੀਕਾਚੰਦ੍ਰਮਾਸੀਤਲਅਹਇਸਥਤੋਤਾਹੈ॥ ਹੇਰਮਜੀਇਨਸ
 ਤੁਕਅਰਗਜਸਸਾਤਕਤੇਜੋਇਤਰਜੀਵੈਤੰਮਸੀ॥ ਤਿਨਕਾਵਿਚਰਈਤਨੀ
 ਕਰਲਾ॥ ਉਹਮੁਕੁਗਿਦੜਹੈ॥ ਮਾਸਆਦਿਕਕੇਖਾਵਲੇਹੋਹੈ॥ ਤਿਸਕੇਵਿਚ
 ਰਸਾਥਕਿਆਪਰੋਜਨਹੈ॥ ਜੋਮੈਤੁਫਕੇਸਾਤੁਕੀਜਨਮਕਹੇਹੈ॥ ਸੋਤਿਨਕੇਕੁਜਨ
 ਕਰਿਭੀਬੁਧਅੰਤਕੇਜਨਮਵਤੀਹੋਤੀਹੈ॥ ਅਰਥਾਇਹਜੋਤਮਸੀਤਿਨਕਾਤਜ
 ਨਕਹਤਿ॥ ਤਉਉਨਕੀਬੁਧਭੀਉਦਾਰੋਜਾਤੀਹੈ॥ ਅਗੁਜਿਸਜਿਸਜਾਤਿਵਿ
 ਥੇਜੀਵਉਪਜਤੇਹੈ॥ ਤਿਸਤਿਸਜਾਤਕੇਗੁਣੁਕਰਸੀਘ੍ਰੀਸੰਜੁਤੋਜਾਤੇ
 ਹੈ॥ ਪੂਰਬਜੋਕਉਭਾਵਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੋਜਾਤਕਰਮਕੇਵਸਤੇਉਹਜਾਤਾਹੁਤਾਹੈ॥
 ਅਹੁਅੰਤਕਾਜਨਮਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਜਾਤਵਿਖੇਉਹਉਪਜਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਉਸਜ
 ਤਿਕੇਜਨਮਕੇਗੁਣਕੰਉਜੀਤਲੇਕਪੂਰਖਾਰਥਕਰਤਾਹੈ॥ ਤਬਜਤਨਕਰਕੇਪੁ

ਰਬਲੇਸੁਭਾਵਕੇਜੀਤਲੇਤਾਏ। ਜੈਸੇਧੀਰਜਵਨਸੁਹਸਾਸੜਕੇਜੀਤਲੇਤਾਏ।
 ਜਉਪੁਰਬਇਸਕਾਅਸੁਭਸੰਸਕਾਰਏ। ਤਬਮਲਨਬੁਧਕੰਓਧੀਰਜਕਰਕੈ
 ਉਪਾਰਕੈ। ਜੈਸੇਸੁਭਾਧਮਿਗਕੀਚਵਿਖੇਫਸਜਾਵੈ। ਅਹੁਤਿਸਕੇਕਾਢਲੇ
 ਵੈ। ਤੈਸੇਬੁਧਕੇਮਲਨਸੰਸਕਾਰਤੇਕਾਢਲੇਵੈ। ਏਹਮਜੀਤਮਸੀਅਹੁਗਜ
 ਸੀਜੇਜਾਤਏ। ਤਿਸਕੇਭੀਜਨਮਅਹੁਕਰਮਕੇਸੰਸਕਾਰਵਸਤੇਸਾਂਤਕਪਾਪਤਏ
 ਭੀਏ। ਅਹੁਉਤਭੀਅਪਲੇਵਿਚਰਦੁਗਸਾਂਤਕਜਾਤਕੰਓਪਾਪਤਚੇਤੇਏ। ਇ
 ਸਪੁਰਖਕੇਅੰਤਰਅਨੁਭਵਰੂਪਨਿਰਮਲਾਚਿੰਤਮਲਏ। ਤਿਸਵਿਖੇਜੇਕਛੁਨ
 ਈਵੇਦਨਕਰਤਏ। ਸੇਈਗੁਪਇਸਕਾਏਜਤਏ। ਤਿਸਕਾਰਣਤੇਪੁਰਖਾਰਥ
 ਕਰਕੇਅਪਲਾਉਪਾਰਕੈ। ਪੁਰਖਪ੍ਰਜਤਨਕਰਕੈ। ਇਹਪੁਰਖਮਹਾਂਬਡੇਗੁ
 ਲੰਹੁਕਰਿਸੰਪੰਨਏਤਏ। ਅਹੁਮੁਖਭਾਕੇਪ੍ਰਾਪਤਏਤਏ। ਅਹੁਅੰਤਕਾਜਨ
 ਮੰਤ੍ਰਜਾਤਏ। ਅਗੇਜਨਮਨਹੀਪਾਵਤਾ। ਅਹੁਅਸੁਭਜਾਤਕੇਕਰਮਨਿਵਰਤ

十

ਸ

ਰਗੁ। ॥ १७ ॥ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ॥ ਬਾਲਮੀਕੀਵਲ ॥ ਹੇ ਸਾਧੋ ਅਬਇਸਬਤ ਪ੍ਰਕਰਣ ਕੇ ਅਨੰਤ ਰਉਪਸਾਂਤ ਪ੍ਰ
 ਕਰਣ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਹੁ ॥ ਜਿ ਸਕੇ ਜਲੇ ਤੇ ਨਿਰਬਾਣ ਤਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁ ॥ ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕ
 ਰਵ ਸਿਸ੍ਰਜੀ ਵਚਨ ਕਹੇ ਤਬ ਸਰਬ ਸਭਾ ਸੇਭਤ ਭਈ ॥ ਜੈ ਸੇਸਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਅਕ
 ਸ ਵਿਖੇ ਤਹ ਗਣ ਸੇਭਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਵਸਿਸ੍ਰਜੀ ਕੇ ਵਚਨ ਕੈ ਸੇ ਹੈ ॥ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੇ ਕ
 ਰਣ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕੈ ਅਰਥ ਧਾਰ ਕਰਿ ਮਉਨ ਭਾਵੇ ਹੋ ਗਏ ॥ ਜੈ
 ਸੇ ਨਿਰਵਉ ਕਮਲ ਹੁਕੀ ਪੰਕਤ ਕਮਲ ਹੁਕੀ ਖਾਣ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋਵੈ ॥ ਤੇ
 ਸੇ ਅੰਗ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਗਾਇਸ ਥਿਤ ਭਇਆ ॥ ਅਗੁ ਇਸ ਤੀਅ ਜੈ ਟੁਰੇ ਖਿਅ
 ਹੁ ਵਿਖੇ ਬੈਠੀ ਆਖੀਆ ॥ ਸੇ ਤਿਨ ਕੀ ਮਹਾਂ ਚੰਚਲਤਾ ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਈ ॥ ਅਰੁ ਪੀਇਆ
 ਹੁ ਕਾਸ ਬਦ ਜੋ ਗਿਹ ਗਿਹ ਵਿਖੇ ਹੋਤਾ ਥਾ ॥ ਸੇ ਭੀ ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਇਆ ॥ ਸੀਸ ਪਰ
 ਚਮਕ ਰਣੇ ਹਰੇ ਭੀ ਮੁਹਤ ਲਿਖੀ ਵਤ ਅਚਲੇ ਹੋ ਗਏ ॥ ਗਾਜਾ ਤੇ ਆਵਿਲੇ

 172
 10

ਕਰਜੇਲੋਕਥੇ। ਸੇਕਥਕੇਸਨਮੁਖਭਏ। ਕੈਸੀਕਥੈ। ॥ ਵਗਅਨਕਥੈ। ॥
ਸਰਵਦਿਚਹੁਦਿਖੇਮਗਨਹੋਗਏ। ਰਾਮਜੀਵਤੇਦਿਗਾਸਕੇਪ੍ਰਾਪਤਭਏ। ਜੈ
ਸੇਪ੍ਰਾਪਤੁਕਲਾਵਿਖੇਕਮਲਾਦਿਗਾਸਮਾਨਹੋਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਤਮਕੈਤਿਆਗਤੇਭਏ
॥ ਪ੍ਰਕਾਸਅਨਉਦੇਭਇਆ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਉਦੇਭਏਪ੍ਰਕਾਸਉਦੇਹੋਤੇਹੈ। ਅਰੁ
ਵਸਿਸ਼ਟਜੀਕੀਕਹੀਜੋਬਾਲੀਥੀ। ਤਿਸਕਰਿਗਾਜਦਸਰਬਬਹੁਤਪ੍ਰਸੰਨਤਾ
ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ। ਜੈਸੇਸੇਘਰੀਵਰਖਾਕਰਪ੍ਰਸੰਨਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੇਹੈ। ਮੇ
ਗ। ਤੈਸੇਗਦਗਦਹੋਇਗਾਇਆ। ਸਰਵਹੁਕੇਮਨਰੂਪਚੰਚਲਜੋਬਾਂਤਰਥੇ। ਸਿ
ਵਿਖੈਤੋਗਹੁਤੇਗਹੁਤਇਸਥਿਤਭਏ। ਮੰਤ੍ਰੀਸ੍ਵਦਣਕਰਕੈਇਸਥਹੋਰਹੇ। ਅ
ਪਣੇਸਰੂਪਕੈਜਨਤਭਏ। ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਰੀਆਂਨਿਰਮਲਕਲਾਪ੍ਰਕਾਸਤੀਆਂ
ਹੈ। ਤੈਸੇਆਤਮਕਲਾਪ੍ਰਕਾਸਤਭਈ। ਲਖਮਲਾਪਣੇਲਖਸਰੂਪਕੈਦੇਖਤ
ਭਇਆ। ਤੀਬ੍ਰਬੁਧਕਰਕੈਵਸਿਸ਼ਟਜੀਕੇਉਪਦੇਸਕੈਜਾਨਤਭਇਆ। ਅਰੁ

ਅਨੰਦ

੬

173

ਸਤੁਪਤਜੇਸਤੁਕਾਮਾਨਤਾਥਾਤਿਸਕਾਚਿਤਅਤਅਰਥਕੰਗਪੁਰਲਭਇ
ਆਜੈਸੇਪੁਰਨਮਾਸੀਕਚੰਦ੍ਰਮਾਇਸਬਤਰੇਤਯੈ। ਅਹੁਮੰਤੀਅਹੁਕੇਰਿਦੋਵਿ
ਖੇਮਿਭਤਰੇਤੁਈਮਾਮਨਸੀਤਲਹੇਗਇਆ। ਰਿਦੇਪ੍ਰਫੁਲਤਰੇਤਭਇਆ
ਆਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਉਦੇਭਏਤਤਕਾਲਕਮਲਾਦਿਗਾਸਵਨਰੇਤਯੈ। ਅਉਰਜ
ਮੁਨਗਜਬ੍ਰਹਮਲਇਸਥਿਤਥੇ। ਤਿਨਕੇਚਿਤਗੁਪਜੇਰਤਨਥੇ। ਸੇਸ੍ਰਫੁਲਿ
ਰਮਲਹੇਗਏ। ਤਬਮਧਿਨਕਾਸਮਥੈਆ। ਬਜੰਤਚਾਜਲੇਲਾਗੇ। ਬਡੇਸ
ਬਦਹੁਏ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਲੋਕਾਲਾਦਿਖੇਮੇਘਹੁਕੇਸਬਦਰੇਤਯੈ। ਤੈਸੇਭੈਗੀਕੇਸਬ
ਦਰੇਵਲੇਲਾਗੇ। ਤਿਨਕੇਬਡੇਸਬਦਕਰਿਮੁਨੀਸਰਕਾਸਬਦੁਅਛਾਦਿਅ
ਗਇਆ। ਜੈਸੇਜਲਾਧਰਮੇਘਕੇਗਗਜਸਬਦਕਰਕੇਕਲਾਕਾਸਬਦੁਛ
ਪਨਰੇਜਤਯੈ। ਤਬਵਾਸਿਸ੍ਰਜੀਤੁਸਨੀਭਏ। ਏਕਮਹੁਰਤਪ੍ਰਜੰਤਸਬਦੁ
ਤਾਰਹਾ। ਬਹੁਤਤੁਸਨੀਭਯਾ। ਜਬਘਨਸਬਦਮਾਂਤਭਇਆ। ਤਬਮੁਨੀ

ਸੁਰਗਮਜੀਪ੍ਰਤਿਕਰਤਭਇਆਹੇਰਮਜੀਜੋਕਛੁਮੈਆਜੁਕਹਲਾਥਾਸੇਕ
ਹਿਗਯੋ। ਬਹੁਜੋਕਛੁਕਹਲਾਹੈਸੇਕਾਲਕਹੋਗਾ। ਤਬਸਰਬਸਤੁਕੇਲੋ
ਕਾਪਲੇਅਪਲੇਇਸਥਾਨਕੋਆਨਪ੍ਰਾਪਤਭਏ। ਤਬਵਸਿਸ੍ਟੀਗਾਜਾਤੇਅੰ
ਦਿਲੇਕਹਿਗਮਜੀਆਦਿਕਹੁਕਉਕਯਾ। ਤੁਮਅਪਲੇਗ੍ਰਿਹਹੁਕੋਜਾਵੇ। ਤਬ
ਸਰਬਚਰਨਬੰਦਨਾਨਮਸਕਾਹਵਿਸੇਖਕਰੀ। ਅਉਚਜੇਨਭਚਗੀਬਨਚਾਗੀਜ
ਲਚਗੀਸਰਵਹੁਕੋਵਿਦਾਕੀਆ। ਸਰਵਅਪਲੇਅਪਲੇਇਸਥਾਨਕੋਗਏ। ਬ੍ਰ
ਹਮਣਕੀਸੁੰਦਰਬਾਲੀਕੋਵਿਚਰਤੇਗਏ। ਅਪਲੇਯਥਾਅਧਿਕਾਰਕੀਕ੍ਰਿਆ
ਕਰਦਿਨਕਉਬਿਤੀਤਕਰਤਭਏ॥੧॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣਪੁਰਬ
ਦਿਨਵਰਨਨਾਮਸਰਗਤ॥ ਬਾਲਮੀਕੋਵਾਚ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਰਸਰਵਅਪਲੇ
ਅਪਲੇਇਸਥਾਨਕਉਜਾਇਕਰਬਰੇਸੁਰਮੇਗਾਜਪੁਤ੍ਰਮਹਾਂਸੁੰਦਰਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਨਿ
ਆਈਜਿਨਕੀਕ੍ਰਾਂਤਹੈ। ਸੇਅਪਲੇਇਸਥਾਨਵਿਖੇਯਥਾਉਚਿਤਾਕ੍ਰਿਆਕਰਤਭ

ਏ॥ ਵਸਿਸ੍ਵਗਾਘਵਗਜੇਸੁਨਬ੍ਰਹਮਲਥੇ॥ ਸੇਅਪਲੇਇਸ਼ਨਾਦਿਖੇਇਸ਼ਨਾ
 ਦਿਕਕ੍ਰਿਆਕਰਤਭਏ॥ ਤਤ੍ਵਕਾਦਿਖੇਜੋਕਮਲਕਮੋਦਨੀਉਤਪਲਾਏਕ
 ਥੇਤਿਨਤਤ੍ਵਕਾਦਿਖੇਇਸ਼ਨਾਕਰਤਭਏ॥ ਗਉਸ੍ਵਰਨਅਗਨਿਪ੍ਰਿਥਵੀਵਸਤ੍ਰ
 ਭੋਜਨਆਦਿਕਬ੍ਰਹਮਲੁਕਉਯਥਾਯੋਗਦਾਨਪਾਤ੍ਰਕਉਦੇਤਭਏ॥ ਸ੍ਵਰਨ
 ਰਤਨਹੁਕਰਿਜਜੇਪੁਏਜੋਇਸ਼ਨਾਥੇਤਿਨਦਿਖੇਅਏਕਰਗਜਾਦੇਵਤਿਅਹੁ
 ਕਾਪੁਜਨਕਰਤਭਏ॥ ਕਿਸੀਵਿਸਨਜੀਕਾਕਿਸੀਸਦਾਸਿਵਕਾਕਿਸੀਅਗ
 ਨਕਾਕਿਸੀਸੁਰਯਾਦਿਕਹੁਕਾਪੁਜਨਕੀਆ॥ ਪੁਜਨਕਰਕੈਪੁਤ੍ਰਪਉਤੇਸੁਰਿ
 ਰਦੀਮਿਤ੍ਰਬਾਂਧਵਹੁਸੰਜੁਗਤਭੋਜਨਕਰਤਭਏ॥ ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਮਹਾਂਉਚਿਤਰੂ
 ਪਭੋਜਨਕੀਏ॥ ਦਿਨਕਾਅਸ੍ਵਦਾਂਤਾਗਅਰਧਪਹਿਰਾਨਗਰਾਤਬਅਪ
 ਲੇਸੰਬੰਧੀਅਹੁਸੰਜੁਗਤਅਉਰਕ੍ਰਿਆਕਰਤਭਏ॥ ਜਬਸਾਯੰਕਾਲਭਯਾਸੁ
 ਰਜਅਸਤਹੁਆ॥ ਤਬਸਾਯੰਕਾਲਕੀਦਿਪਕਰਤਭਏ॥ ਅਘਮਰਖਲਗਾ

ਇਤੀਆਦਿਕਜਪਕਰਤਭਏ। ਪਾਠਇਸਤੇਤ੍ਰਪੁੰਨਗੁਪਮੁਨੀਸ੍ਵਰਕੀਕਥਮਨੇਤ
 ਰਗੁਪਕਰਹਿ। ਤਿਸਤੇਉਪ੍ਰਾਂਤਰਾਤ੍ਰਾਨਉਦੇਹੁਈ। ਕਮਨੀਆਂਜੋਇਸਤੀਆਂ
 ਤੇਤਿਨਕੇਸੋਕਕਉਦੁਰਕਰਲੇਹਗੀਆਂ। ਸੋਰਮਜੀਆਦਿਕਹੁਕੀਸਿਜਾਵਿ
 ਛਾਵਤਭਈਆਂ। ਕੋਸੀਸਿਜਾਪੈ। ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੇਬਿੰਬਵਤਉਜਲਸ੍ਵੇਤਰਮਲੀਕ
 ਪੈਂ। ਉਨਉਪਰਬਿਰਾਜਤਭਏ। ਰਮਜੀਬਿਨਾਸਰਵਹੁਕਉਗਤ੍ਰੇਕਮਹੂਰਤਵ
 ਤਾਬਿਤੀਤਹੁਈ। ਅਰੁਰਮਜੀਇਸਥਿਤਤੇਇਕਰਵਸਿਸ੍ਵਜੀਕੇਵਚਨਹੁਕੀ
 ਜੇਪਕਤਥੀ। ਤਿਸਕਉਚਿਤਵਤੇਭਏ। ਕੋਸੇਵਚਨਪੈਂ। ਮਧੁਰਅਰਉਚਿਤ
 ਰੁਪੈਂ। ਤਿਨਕਉਕੋਸੇਚਿਤਵਤੇਭਏ। ਜੈਸੇਹਸਤੀਕਾਬਾਲਕਕਿਸੀਬਨ
 ਕੋਇਸਥਾਨਸੋਕਛੁਤੇਜਨਸਮੇਟਲੇਵੇ। ਅਰੁਆਇਕਰਤਿਸਕਉਸਮਰਲਕਰੈ।
 ਤੈਸੇਵਿਚਾਰਤਭਏ। ਸੰਸਾਰੈਨਾਮਜਿਸਕਾ। ਤਿਸਦਿਖਾਵਿਖੇਤੁਮਲੇਕਾਪਾ
 ਤ੍ਰਕਵਨਪੈਂ। ਅਰੁਨਾਨ੍ਹਕਾਰਕੇਜੋਤੁਤਜਾਤਪੈਂ। ਸੋਕਹਾਂਤੇਆਵਤੇਹੁਹਿ। ਅਰੁਕ

ਹਾਂ ਜਾਤੈ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਨ ਕਾਰੂ ਪਾਕਿਆ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਾਂਤ ਕੈ ਸੇ ਹੋਤੈ ਹੈ॥ ਇਹ ਮਾਇਆ ਕ
 ਹਾਂ ਤੇ ਉਠੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਕੈ ਸੇ ਨਿਵਰਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਨਿਵਰਤ ਹੂਏ ਵਿਸੇਖਤਾ ਕਿਆ ਹੋਤੀ
 ਹੈ॥ ਅਰੁ ਨ ਸੁਤਾ ਕਿ ਸਕੀ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਜੇ ਆਤਮਾ ਹੈ॥ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੇਤਿ ਸ
 ਵਿਖੇ ਅੰਤਿ ਇਸ ਕਾ ਹੋਵਣਾ ਕੈ ਸੇ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਨ ਕੇ ਖੈ ਹੂਏ ਵਿਖੇ ਮੁਨੀ ਸੁਰ ਕਿਆ ਕ
 ਹਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਹੁਕੇ ਜੀਤ ਲੇ ਵਿਖੇ ਕਿਆ ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਕੇ ਪਾਵ ਲੇ ਵਿਖੇ ਕ
 ਆਯੁ ਕਤ ਵਸਿ ਸੁਜੀ ਕੀ ਹੈ॥ ਜੀਵ ਚਿਤ ਮਨ ਮਾਯਾ ਸਰਵ ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਵਿ
 ਸਤਾਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਇਨ ਹੀ ਨੇਰ ਚਾ ਹੈ॥ ਸੇ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਹੁਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰ
 ਸਾਰ ਕਉ ਬਾਂਧ ਛੇਡਿਆ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਰ ਜੀਵ ਪੜੇ ਡਖ ਪਾਵ ਤੈ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਹਸਤੀ
 ਕਉ ਤਦੁ ਏ ਬਾਂਧਾ ਬਾ॥ ਅਰੁ ਉਸ ਕ ਸੁਪਾ ਆਬਾ॥ ਤੈ ਸੇ ਜੀਵ ਕ ਸੁਪਾ ਵਤੈ ਹੈ॥ ਤਿ
 ਸ ਦੁਖ ਕੇ ਨਾਸ ਨ ਮਿਤ ਕਉ ਲਾ ਅਉਖ ਪੈ ਹੈ॥ ਤਿਗ ਰੂਪ ਜੇ ਮੇਘ ਮਾਲਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ
 ਵਿਖੇ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਮੇਹੀ ਬੁਧ ਬਾਹੀ ਵਤੈ ਗਈ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਮੈਰਿ ਸਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿ

ਨ

ਸੁਖ

ਨਕਰਉ॥ ਇਹ ਤਉ ਭੋਗੁ ਸੰਗਤ ਨ ਮੈ ਹੋ ਗਈ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਲ ਅਹੁ ਦੁਪ ਕੋ ਹੋ ਸਭਿ
 ਨਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਮੁਝ ਕਉ ਭੋਗੁ ਕੇ ਤਿਆਗ ਲੇਕੀ ਸਮਰਥਤਾ ਭੀ ਨਹੀ॥ ਭੋਗੁ
 ਹੁਕੇ ਤਿਆਗੇ ਬਿਨਾ ਵਿਪਦਾ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਵਿਪਦਾ ਕੇ ਸਹਾਰ ਲੇਕਉ ਭੀ ਸੈ ਸਮਰਥ
 ਨਹੀ॥ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ॥ ਹਮ ਕਉ ਬਡਾ ਸੰਕਟ ਆਇ ਬਾਟਿ ਆਪੈ॥ ਅਹੁ
 ਮਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਨ ਕੇ ਜੀਤ ਲੇਕਰ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਵਿਦਸਾ ਸਤ ਕੇ ਕਹਲੇ ਕਾ ਪ੍ਰੇਜ
 ਨਇਹੈ॥ ਅਹੁ ਗੁਰੁ ਕੇ ਵਚ ਹੁਕਰ ਕੈ ਭ੍ਰਮ ਨ ਸੁਹੇਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕਕਉ ਪ
 ਛਾਵੈ ਵਿਖੈ ਬੈਤਾ ਲਭਾ ਸਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਭ੍ਰਮ ਕਉ ਜੈ ਸੇ ਬੁਧ ਵਾਨ ਦੁਰਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ
 ਸੇ ਮਨ ਰੂਪ ਭ੍ਰਮ ਕਉ ਗੁਰ ਦੁਰਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਉਹ ਕਵਲ ਸਮਾਹੁ ਵੈਗਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਰਮ
 ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਉਗਾ॥ ਅਹੁ ਸੰਸਾਰ ਭ੍ਰਮ ਨ ਸੁਹੇਤਾ ਵੈਗਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਜੋ ਬਨਵਾ
 ਨਇਸ ਤੀਭਰਤਾ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰੈ ਸਉ ਵਿਸ੍ਰਾਮ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਮੇਰੀ ਬੁਧ ਕਬਾ
 ਤ ਮਪਦ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰੈ ਵਿਸ੍ਰਾਮ ਵਾਨ ਹੋਵੈਗੀ॥ ਅਹੁ ਨਾਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਅਭਿ

ਕਬ ਮੇਰੇ ਸਾਂਤੋ ਵੇਤਿਗੋ ॥ ਕਬ ਮੈ ਆਦ ਅੰਤ ਤੇਰੁ ਤਪਦਿਖੇ ਵਿਸ੍ਰਾਮ ਵਨ
 ਤੇ ਵੇਤਿਗਾ ॥ ਮਨ ਮੇਰਾ ਪਾਵਨ ਰੂਪ ਕਬ ਜੇ ਵੇਗਾ ॥ ਮੈ ਪੁਰ ਲਮਾ ਸੀ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਤ
 ਸੰਪੂਰਨ ਕਲਾ ਕਰਿ ਸੰਪੰਨ ਕਬ ਜੇ ਵੇਤਿਗਾ ॥ ਸ੍ਰੁਛ ਸੀਤਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਪਦਿ
 ਖੇ ਕਬ ਆਰੂੜ ਜੇ ਵੇਤਿਗਾ ॥ ਅਰੁ ਕਬ ਜਗਤ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰੁ ਮਊਗਾ ॥ ਕਬ ਕਮ
 ਲ ਕਲਨਾ ਕਉ ਤਿਅਗ ਕਰ ਆਤਮ ਪਦਿਖੇ ਇਸ਼ਤ ਜੇ ਵੇਤਿਗਾ ॥ ਕਬ ਮੈ
 ਮਨ ਕੈ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲ ਪਤੇਰੁ ਤਸਾਂਤ ਰੂਪ ਦੇਖ ਉਗਾ ॥ ਜੈ ਸੇ ਤੰਗੁ ਤੇਰ
 ਹਤ ਨਦੀ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਦੇਖੀ ਤੀਐ ॥ ਤਿਸਨਾ ਰੂਪ ਤੰਗੁ ਕਰਿ ਆਕੁਲ ਜੈ ਸੰਸਾਰ
 ਸਮੁਦ੍ਰਧੈ ॥ ਸੋ ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਜਲ ਕਰਿ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ਪਰੁਪ ਮਤ ਸੰਸਾਰੁ ਗਤ ਤਿ
 ਸ ਕਉ ਲੰਘ ਕਰ ਮੈ ਵਿਗਤ ਚਰ ਕਬ ਜੇ ਵੇਤਿਗਾ ॥ ਉਪ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਸਿਧ ਪਦ ਵੀਕ
 ਉਕਬ ਪਾਵੇਤਿਗਾ ॥ ਜੋ ਪਦ ਬੁਧ ਵਨੁ ਜੇ ਮੁਕਤਾ ਕਉ ਤਿਅਗ ਕਰ ਪਾਇਆ
 ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਮੈ ਕਬ ਨਿਸੰਕਸ ਮਦਰਸੀ ਜੇ ਵੇਤਿਗਾ ॥ ਅਗਿ ਅਨੁ ਰੂਪ ਤਾਪ ਮੇਰਾ ਕ

ਇ

ਸੋ

ਬਨਸ੍ਰੋਵੈਗਾ॥ ਜਿਸਤਾਪਕਰਿਸੰਪੂਰਨਅੰਗਮੇਰੇਪੜੇਤਪੜੇਏ॥ ਸਰਵਧਾਤੁਖੋਤ
ਰੂਪਹੋਤੇਏ॥ ਤਿਸਕਰਿਬਡਾਦੀਰਘਜ੍ਯਹੋਗਇਆਏ॥ ਤਾਂਤੇਕਬਮੇਰਾਚਿਤ
ਸਾਂਤਪਾਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇਵਾਉਬਿਨਾਦੀਪਕਸਾਂਤਰੂਪਹੋਤੇਏ॥ ਕਬਭੁਮਕਉਤਿਆਗ
ਕਰਪ੍ਰਕਾਸਵਾਨਹੋਵਉਗਾ॥ ਅਗੁਮੇਕਬਲੀਲਾਕਰਿਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕੇਦੁਖਹੁਕੇਤਰ
ਜਾਵਉਗਾ॥ ਚੁਰਿਛਾਦਗਧਰੂਪਦੇਹਤੇਮੈਕਬਨਿਆਗਹੋਵਉਗਾ॥ ਅਹੰਸੋਇ
ਦੀਇਤਿਆਦਿਕਮਿਥਿਆਭੁਮਉਠਿਆਏ॥ ਇਸਭੁਮਕਉਨਾਸਰੂਪਮੈਕਬ
ਦੇਖਉਗਾ॥ ਜੈਸੇਸਰਤਕਾਣਾਵੇਖੇਮੇਘਨਸ੍ਰੋਤੇਏ॥ ਅਗੁਜਿਸਪਦਕੇਆਗੇ
ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕਹੁਕਾਜੇਈਸ੍ਵਰਜਸੁਖਹੈਮੰਦਾਗਾਦਿਕਬ੍ਰਿਖਹੁਕੀਸੁਗੰਧਾਹੁਨਾ
ਪ੍ਰਕਾਰਕੇਭੋਗਜਾਤੇਏ॥ ਸੋਤਿਲਵਤਭਸਤੇਏ॥ ਸੋਆਤਮਸੁਖਹਮਕਉਕਬ
ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ॥ ਬੀਤਰਾਗਮੂਨੀਸ੍ਵਰਨੇਨਿਰਮਲਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਗਿਆਨਕੀਹਮਕਉ
ਕਹੀਏ॥ ਜਿਸਪਦਕਉਪਾਇਕਰਵਿਸ਼ਾਮਵਾਨਭਇਆਏ॥ ਪਿਤਮਾਤਾਪੁਤ੍ਰਾ

ਦਿਕਜੇਵਚਨੈ॥ ਤਿਨਕਾਪਾਤ੍ਰਮੈਬਹੁੜਨਹੀਉਤਾ॥ ਇਨਕਾਪਾਤ੍ਰਭੋਗੀਉਤੇ
 ੀ॥ ਹੇਬੁਧਤੁਮੇਗੀਭਗਨੀ॥ ਤਉਮੇਗਾਅਰਥਸੀਘ੍ਰੀਭ੍ਰਤਵਤਪੁਰਨਕਰਜੇ
 ਹਮਤੁਮਦੇਨਹੁਤੇਮੁਕਤਹੋਵਹਿ॥ ਮੁਨੀਸਰਕੇਵਚਨਹੁਕਉਵਿਚਰਕਰਹਮਾ
 ਗੀਅਪਦਾਨਸਹੋਵੈਗੀ॥ ਹਮਪਰਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵਹਿਗੇ॥ ਤੁਝਕੇਸਾਂ
 ਤਹੋਵੈਗੀ॥ ਹੇਮੇਗੀਬੁਧਤੁਜਿਉਕਾਤਿਉਸਮਹਲਕਗਾਜੇਵਸਿਮ੍ਰਜੀਕਿਅ
 ਕਹਾਏ॥ ਪ੍ਰਿਥਮਤੇਵੈਗਗਕਹਾਏ॥ ਤਿਸਤੇਅਨੰਤਰਮੁਮੇਛਵਿਵਹਾਰ
 ਕਹਲਕਹਾਏ॥ ਜੇਈਸ੍ਰਗਕਰਕੈਜਗਤਕੀਇਸ਼ਤਏ॥ ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਦ੍ਰਿਸ਼ਤ
 ਹੁਕਗਿਨਿਰੂਪਲਕੀਆਏ॥ ਅਰੁਜੇਤੇਪ੍ਰਕਰਲਕਹੇਏ॥ ਤਿਨਕਰਿਸੰਜੁਤਕਹੇ
 ਏ॥ ਹੇਬੁਧਾਜੀਸਪ੍ਰਕਾਰਵਸਿਮ੍ਰਜੀਕਹਾਏ॥ ਤੇਸੇਤੁੰਸਮਹਲਕਗਾਜੇਅਨੇਕ
 ਵਾਗਵਿਚਰਕਰੇ॥ ਅਰੁਬੁਧਵਿਖੇਨਿਸਚੈਨਹੋਵੈ॥ ਤਬਉਹਕੀਆਭੀਨਿਹ
 ਫਲਹੋਤਏ॥ ਜੇਸੇਸਹਤਕਾਨਾਕਾਪ੍ਰਮੇਘਕੀਸਰਾਭਿਸ੍ਰਾਵਤਏ॥

ਪਰੰਤੁ ਵਰਖ ਤੇਰਤ ਨਿਹ ਫਲ ਹੋਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬੁਧਾ ਵਿਖੇ ਅਨੁ ਸੰਧਾਨ
ਤੇਰਤ ਵਿਚਰ ਕੀ ਆਭੀ ਨਿਹ ਫਲ ਹੋਤ ਹੈ। ਜੈ ਬੁਧਾ ਵਿਖੇ ਅਨੁ ਸੰਧਾ
ਨ ਕਰੀਏ ਸੇ ਵਿਚਰ ਮਫਲ ਹੋਤ ਹੈ॥ ੨॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ
ਉਪਦੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਨਨੀ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਬਾਲਮੀਕਿ ਵਾਚ ॥ ਇ
ਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਡੀ ਉਦਾਰ ਅਤਮ ਚਿਤਾ ਸੰਜੁਗਤ ਰਾਤ ਕਉ ਰਾਮ ਜੀ ਬਿਤੀ
ਤ ਕਰਤ ਭਏ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਹਜ ਕੀ ਸਦਾ ਅਕਾਂਖਾ ਰਾਤ ਕਉ ਕਮਲ ਕਰਤੇ
ਬੀਤਾ ਵਤੇ ਭਏ॥ ਤੈ ਸੇ ਰਾਮ ਜੀ ਬੀਤਾ ਵਤੇ ਭਏ॥ ਕਛੁ ਤਮ ਸੰਜੁਗਤ
ਤਾਰਾ ਗਣ ਆਨਹੇ॥ ਦਿਸਾਰਾ ਮਲੇ ਲਾਗੀ ਆ॥ ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਤ ਪਕਾਲ
ਕੇ ਨਉ ਬਤ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ਲਾਗੇ॥ ਤਬ ਰਾਮ ਜੀ ਉਠੇ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਮਲ
ਰੀਖਾ ਲਤੇ ਕਮਲ ਉਠੇ॥ ਤੈ ਸੇ ਰਾਮ ਜੀ ਉਠ ਕਰਿ ਭ੍ਰਾਤੁ ਸੰਜੁਗਤ ਸੰਧਿ
ਆਆ॥ ਦਿਕ ਕਰਮ ਕਰਤ ਭਏ॥ ਬਹੁ ਤ ਕਛੁ ਕਮਨੁ ਪੁਸੰਜੁਗਤ ਬਸਿ

ਸ੍ਰੀਜੀਕੇਅਸ੍ਰਮਾਏ॥ ਅਗੇਵਸਿਸ੍ਰੀਜੀਏਕਾਂਤਸਮਾਧਿਖੇਇਸ
 ਬਿਤਥੋ॥ ਆਤਮਪਗਇਲਾਅਤਮਾਤੀਦਿਖੋਇਕਾਗ੍ਰਭੂਤਯੋਂਚਿਤਾਜੇ
 ਨਕਾ॥ ਐਸੇਵਸਿਸ੍ਰਮੁਨਕਉਦੁਰਤੇਗਮਜੀਦੇਖਕਗਿਨਿੰਮ੍ਰਤਯੁਏਚਰ
 ਨਬੰਦਨਾਕਰਤਭਏ॥ ਪ੍ਰਣਾਮਕਰਕੈਵਸਿਸ੍ਰਜੀਕੇਸਨਮੁਖਪੁਟਾਂਜਲ
 ਕੀਏਤਸਤਬਾਂਧਕਰਠਾਢੇਭਏ॥ ਜਬਦਿਸਾਕਾਤਮਨਸ੍ਰਭਇਆ॥ ਤ
 ਬਗਾਜਾਅਰਗਾਜਪੁਤ੍ਰਗਿਖਬ੍ਰਹਮਲਸਰਵਵਸਿਸ੍ਰਜੀਕੇਅਸ੍ਰਮਾਦਿ
 ਖੇਅਏ॥ ਜੈਸੇਬ੍ਰਹਮਲੋਕਵਿਖੇਦੇਵਤਾਅਵਹਿ॥ ਤਬਬਸਿਸ੍ਰਜੀਕਾਅ
 ਸ੍ਰਮਜਨਤੁਕਰਿਪੁਰਲਾਗੇਗਇਆ॥ ਤਸਤੀਘੋਰਗਥਾਪਿਆਦਾਚ
 ਤੁਰਪ੍ਰਕਾਰਕੀਸੈਨਾਅਰਗਾਜਾਤਿਨਕਗਿਇਸਬਤਸੇਭਤਭਯਾ॥ ਤਬ
 ਤਾਤਕਾਲਵਸਿਸ੍ਰਜੀਸਮਾਧਤੇਉਤਗੇ॥ ਸਰਵਲੋਕਪ੍ਰਣਾਮਕਰਤਭ
 ਏ॥ ਤਿਨਸਰਵਜੁਕੇਪ੍ਰਣਾਮਅਚਰਪੁਰਬਕਯਥਾਯੋਗਗ੍ਰਹਣਕਰਤਭ

ਏ। ਬਹੁਤੁ ਉਠੇ। ਵਿਸ਼ਾ ਮਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ਲੇ ਕਰ ਸਹਾਇ ਕੇ ਅਗੁ ਹੋਇ ਕਰਿ
 ਰਲੇ। ਬਹੁਤੁ ਨਿਕ ਸਕਰ ਬਪਰ ਆਰੁ ਤੁਝ ਏ। ਜੈ ਸੇ ਕਮਲ ਜਾ ਬ੍ਰਹਮ
 ਪਦ ਮਾਇ ਖੇ ਉਠੇ। ਤੈ ਸੇ ਰਬ ਪਰ ਬੈਠ ਕਰ ਦਸ ਰਬ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੰਗ ਮਨ ਕਰ
 ਤੁਝ ਏ। ਬਗੀ ਸੈ ਨਾ ਸੰਗ ਦੇ ਸੁਤਾ। ਜੈ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਦੇ ਵਾਤਿ ਅਹੁ ਸੰਗ ਦੇ ਸੁ
 ਤੁਝ ਏ। ਅਗੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਨਗ ਕੇ ਆਵੈ। ਤੈ ਸੇ ਵਸਿ ਸੁਜੀ ਦਸ ਰਬ ਕੇ ਮੰਦਰ
 ਮੇ ਆਏ। ਤਬ ਦਸ ਰਬ ਕੀ ਜੋ ਕਉ ਵਿਸਾ ਤਿਤ ਹਮ ਲੀ ਕ ਸਭਾ ਥੀ। ਤਿਸਾ ਵੇ
 ਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਤੁਝ ਏ। ਜੈ ਸੇ ਹੰਸ ਹੁਕ ਦੇ ਸੁਤ ਹਾਜ ਹੰਸ ਕਮਲ ਹੁ ਵਿਖੇ ਜ
 ਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਹਾਜ ਦਸ ਰਬ ਜੋ ਬਡੇ ਸਿੰਘਾ ਸਨ ਪਰ ਬੈਠਾ ਥਾ। ਸੇ
 ਤਿਸੇ ਤੇ ਉਠ ਕਰਿ ਡੇਵ ਫੀ ਮੇ ਆਇ ਕਰ ਚਗਨ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰੀ। ਡੰਡ ਉਤ ਕਰਤ
 ਕੁਇਆ। ਨਿਮ੍ਰੁਤੁ ਤੁਝ ਆ। ਵਿਸਿ ਸੁਜੀ ਸਹਾਇ ਕੇ ਅਗੁ ਹੋਇ ਕਰਿ ਸੋਭੁ ਤੁਝ ਏ
 ਵਸਿ ਸੁਜੀ ਤੇ ਆਇ ਲੇ ਕਰ ਮੁਨਿ ਖਬ੍ਰ ਹਮ ਲਾ ਆਏ। ਦਸ ਰਬ ਤੇ ਆਇ

ਲੇਕਰਗਜਾਏ। ਸਰਵਮੰਤ੍ਰੀਆਏ। ਅਭਿਗਵਿਪਸਚਤਜੋਬੁਧਵਨੈ
 ਸੇਆਏ। ਗਮਜੀਤੇਲੇਕਰਗਜਪੁਤ੍ਰਆਏ। ਮੰਡਲੇਸ਼ਵਰਆਏ। ਨਗਰਕੇ
 ਅਧਿਸ਼ਾਤਾਆਏ। ਮਾਲਵਾਗਦਿਕਸਰਵਭਿਤਟਲੁਏਆਏ। ਸਰਵ
 ਅਪਲੇਖਥਾਭਿਤਇਸ਼ਾਨਪੁਰਬੈਠਗਏ। ਸਰਵਜੁਕੀਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਸਿਸ੍ਰ
 ਜੀਕੀਓਰੁਆਈ। ਬੰਦੀਜਨਜੋਭਾਟਹਿਸੋਭਿਸਤਤਕਰਹਿ। ਸਰਵਲੋਕ
 ਸਬਦਕਰਤੇਥੋ। ਸੋਬੋਲਲੇਤੇਹਤਭਏ। ਤਬੋਸੁਰਜਭਗਵਾਨਅਨੁਦੇ
 ਹੁਏ। ਕਿਰਲਾਂਤੁਕਕਰਿਤੁਰੋਖਿਅਹੁਕੇਮਾਗਅੰਤਰਪ੍ਰਵੇਸਕੀਆ। ਕਮ
 ਲਾਖਿਸਿਆਏ। ਪੁੰਖਹੁਕਰਿਇਸ਼ਾਨਪੁਰਲਹੇਗਏ। ਵਾਉਕਰਤਿਨਕੀਮ
 ਹੰਸੁਗੰਧਪਸਗੀ। ਤੁਰੋਖਿਅਹੁਦਿਖੇਇਸਤ੍ਰੀਆਂਆਇਇਸ਼ਤਭਈਆਂ।
 ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਰਤਨਭੂਖਲਹੁਸੰਜੁਗਤਅਪਲੀਚਪਲਤਾਭਾਉਕੋਤਿਅਗ
 ਕਰਮਉਨਹੋਇਬੈਠੀਆਂ। ਚਮਰਕਰਲੇਹਗੀਆਮਉਨਹੁਪਹੋਇਕਰਸੀਸ

ਪਰਚਮਰਕਤਭਈਆਮਹਾਂਸੁੰਦਰਜੋਕੋਮਲਅਰੁਮਪੁਰਵਸਿਸ੍ਰਜੀ
ਕੀਬਾਰਿਬਾਲੀਐ।ਤਿਸਕਉਸਮਰਲਕਰਹਿ।ਅਰੁਆਪਸਮੇਅਸਚਰ
ਜਵਨੁਵਹਿ।ਤਬਾਦਿਸਤੇਪਰੇਅਕਾਸਤੇਗਜਰਿਖਅਏ।ਸਿਧਾਵਿਦਿ
ਆਧਰਅਏ।ਮੁਨਿਅਏ।ਬਸਿਸ੍ਰਜੀਕੋਪ੍ਰਲਾਮਕਰਤਭਏ।ਗੰਭੀਰਤਾਕੋ
ਲੀਏਮੁਖਤੇਬੋਲਾਤਿਨਹੀ।ਅਰੁਪ੍ਰਲਾਮਕਰਕੈਯਥਾਯੋਗਾਸਨਪੁਰਿ
ਬੈਠਗਏ।ਪੁਖਅਏਸੁਗੰਧਖੁਲੀ।ਅਗਰਚੰਦਨਆਦਿਕਪੁਪਧੁਖਾਏ
।ਸਭਾਵਿਖੇਬਡੀਸੁਗੰਧਪਸਰਹੀ।ਭ੍ਰਮਰਸਬਦਕਰਤੇਫਿਰਹਿ।ਕਮ
ਲਹੁਕਉਦੇਖਕਰਿਪ੍ਰਸੰਨਹੋਵਹਿ।ਰਤਨਮਲੀਕੇਭੂਖਨਜੋਗਾਜਿਅਰੁਅਰੁ
ਗਜਪੁਤ੍ਰਹੁਪਹਿਰੈ।ਤਿਨਪਰਸੁਰਜਕੀਆਂਕਿਰਲਾਪੜਹਿ।ਤਾਤੇਬਡਾਪੁ
ਕਾਸਕਰਹਿ।ਚੰਦੋਏਉਪਰਿਬਿਗਾਜਮਨੈ।ਪੁਖਪੁਪਆਦਿਕਪੁਕੀਸੁਗੰ
ਧਕਰਿਇਸਥਾਨਮਹਾਂਦਿਵਰੁਪਸੇਭਤਭਏ॥੩॥ਇਤੁਸ੍ਰੀਮਹਾਰਾਮਾਇ

ਦੇਸੇਖਉਪਾਏਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਇਸਥਾਨਵਰਨਨੰਨਾਮਸਰਗਯਾ।
 ਬਾਲਮੀਕੇਵਾਚ॥ ਮੇਘਕੀਨਿਆਈਬਰੇਗੰਭੀਰਬਚਨਬੋਧਕੇਲੀਏ
 ਸੁੰਦਰਪਦਯੋਂਜੇਸਾਵਿਖੋ॥ ਐਸੇਵਖਮਾਲਵਚਨਗਜਾਦਸਰਥਮੁਨ
 ਗੁਵਿਖੇਸ੍ਰੇਸ੍ਰਬਸਿਸ੍ਰਜੀਕੋਕਹਤਭਏ॥ ਦਸ **ਗਥੇਵਾਚ**॥ ਹੇਭਗਵਨਕਾ
 ਲਜੋਦਿਨਬਿਤੀਤਭਇਆਹੈਤਿਸਾਵਿਖੇਤੁਮਹੁਹਮਕੋਕਹਾਥਾ॥ ਤਿਸ
 ਕੇਤਉਸ੍ਰਮਤੇਰਹਤਹੋਕਿਉ॥ ਤੁਮਾਗਸਗੀਰਤਪਕਰਿਅਤਿਕ੍ਰਿਸਹੋਗਇ
 ਆਹੈ॥ ਇਸਨਮਿਤਤੁਮਕਉਕਹਾਹੈ॥ ਹੇਮੁਨੀਸ੍ਰੁਤੁਮਅਨੰਦਤਵਚਨ
 ਕਹੇਹੈ॥ ਅਰੁਪ੍ਰਗਟਗੁਪਹੈ॥ ਤੁਮਾਗੇਵਚਨਗੁਪੀਅੰਮ੍ਰਿਤਕੀਵਰਖਾਹੈ॥
 ਤਿਸਕਹਿਹਮਅਨੰਦਵਾਨਭਏਹੈ॥ ਤੁਮਾਗੇਨਿਰਮਲਵਚਨਗੁਕਰਹਮਾਗੇ
 ਹਿਦੇਕਾਤਮਦੁਰਭਇਆਹੈ॥ ਸੀਤਲਾਚਿਤਭਏਹੈ॥ ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਅ
 ਕਿਰਲਾਕਰਤਮਅਰੁਤਪਤਦੇਨੋਨਿਵਰਤਹੋਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਤੁਮਾਗੇਵਚਨਗੁ

ਕਰਿਹਮ ਅਗਿਆਤਤਮ ਅਰੁਤਪਤਤੇਹਤਭਏਹੈ। ਬਹੁਜਕੈਸੇਹੈਤਮਹੇਵਚ
 ਨਜੇਅੰਮ੍ਰਿਤਵਤਅਪੁਰਬਰਸਅਨੰਦਕਉਦੇਤੇਹੈ। ਜਿਉਜਿਉਗ੍ਰਹਲਕਰੀਏ
 ਤਿਉਭਿਓਵਿਸੇਖਕਰਿਆਨੰਦਰਸਆਵਤਹੈ। ਅਰੁਮੋਹਕੇਦੁਰਕਰਲੇਹਰੈਹੈ।
 ਅੰਮ੍ਰਿਤਕੀਵਰਖਾਰੁਪਹੈ। ਆਤਮਰੂਪਰਤਨਹੈ। ਤਿਸਕੀਦਿਖਾਵਲੇਪਰਮਾਰਥਰੂ
 ਪਦੀਪਕਹੈ। ਐਸੇਅਨੰਦਕਉਦੇਲੇਹਰੇਤਮਹੇਵਚਨਹੈ। ਸੇਸੰਤਜਨਾਬਿਛਰੂਪ
 ਕੀਇਹਬੇਲੀਹੈ। ਦੁਗਣਿਛਾਅਰੁਦੁਸ੍ਰਾਚਾਰਨਾਨਪ੍ਰਕਾਰਕੇਨੀਚੈਹੈ। ਤਿਨਕੇਮ
 ਰਜਨਕਰਲੇਕੇਸੰਤਹੁਕੇਵਚਨਸਮਰਥਹੈ। ਜੈਸੇਤਮਕੇਦੁਰਕਰਲੇਕਉਅਰੁਸੀ
 ਤਲਕਰਲੇਕਉਸਾਂਤਰੂਪਚੰਦ੍ਰਮਾਹੈ। ਤੈਸੇਸੰਤਜਨਰੂਪਚੰਦ੍ਰਮਾਤਿਨਕੇਵਚਨ
 ਰੂਪਕਿਰਣਾਅਗਿਆਤਤਪਤਕਉਨਾਸਕਰਤੇਹੈ। ਹੇਮੁਨੀਸਗਤਿਸਨਾਅਰੁਲੇ
 ਭਾਦਿਕਜੇਦਿਕਾਰੈ। ਸੇਤਮਾਗੀਥਾਣੀਕਰਿਨਸਹੇਜਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਸਰਤਕਾਣਾ
 ਮੇਘਹੁਕਉਨਸੁਕਰਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਤਮਾਹੇਬਚਨਹੁਕਰਿਹਮਨਿਯਯਾਪਭਏਹੈ।

ਕੀ
 ਕੀ

ਅਤਮਾਕੇਦਰਸਨਨਮਿਤਪ੍ਰਵਰਤਤੈ॥ ਅਰੁਤਮਹੁਤਮਕਉਪਰਮਅੰਜਨਦੀਆ
 ਹੈ॥ ਤਿਸਕਰਹਮਸਚਖੁਰੁਏ॥ ਜੈਸੇਜਨਮਕਾਅੰਧਸਚਖੁਰੇਵੈਅਰੁਸ੍ਰਗਲਕੇ
 ਦੇਖੈ॥ ਤੈਸੇਸਚਖੁਰੁਏ॥ ਅਰੁਸੰਸਾਰਕੀਵਸਨਾਰੂਪੀਕੁਹੀੜਨਿਵਰਤਤੁਈਹੈ॥
 ਜੈਸੇਸਰਤਕਾਲਵਿਖੇਕੁਹੀੜਨਸੁਰੇਜਾਤੀਹੈ॥ ਜੈਸੇਕਲਪਬਿਛਕੀਲਤਾ॥
 ਅਰੁਅੰਮ੍ਰਿਤਕਾਇਸ਼ਾਨਅਨੰਦਦੇਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਉਦਾਰਬੁਧਕੀਬਾਲੀਅਨੰਦ
 ਦਾਇਰੇਤੀਹੈ॥ **ਬਾਲਮੀਕੋਵਾਚ**॥ ਐਸੇਵਸਿਸ੍ਰਜੀਕਉਕਹਿਕਰਹਮਜੀ
 ਕੀਓਗੁਖਕਰਤਭਏਅਰੁਕਯਾ॥ **ਦਸਰਥੋਵਾਚ**॥ ਹੇਰਾਘਵਜੇਜੋਕਾਲਸੰਤੁ
 ਕੀਸੰਗਤਿਵਿਖੇਬਿਤੀਤਹੇਤਾਹੈ॥ ਸੇਸੋਦਿਨਸੇਸੋਕਾਲਸਫਲਹੇਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਜੋ
 ਦਿਨਸੰਤਸੰਗਬਿਨਾਬਿਤੀਤਹੇਤਾਹੈ॥ ਸੇਵਿੰਗੁਬਹੇਤਾਹੈ॥ ਕਮਲਨੈਨਬਹੁੜ
 ਤੁਮਮੁਨਿਵਸਿਸ੍ਰਜੀਕਉਜਗਾਵਹੁ॥ ਅਰਬਾਇਜੋਕਛੁਪੁਛਹੁ॥ ਜੋਬਹੁੜਉ
 ਪਦੇਸਕਹਹਿ॥ ਏਹਹਮਾਰੇਕਲਿਆਲਵਿਖੇਇਸਤਾਹੈ॥ ਅਰਬਾਇਜੋਹਮ •

ਹਾਕਲਿਆਲਚਹੁਤੇ ਹੈ। **ਬਾਲਮੀਕੀਵਾਚ**। ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਾਜਾ ਦਸ ਰਸ
 ਕਰਾ। ਤਬ ਰਸ ਜੀਰੀ ਓਰ ਮੁਖ ਕਰ ਕੈ ਉਦਾਹਤ ਮਾਜੇ ਵਸਿ ਸ੍ਰਭ ਗਵਨ ਹੈ ਸੇ ਬ
 ਲਤ ਭਏ। **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੇਵਾਚ**। ਹੇ ਗਘਵ ਅਪਲੇ ਕੁਲ ਗੁਪ ਅਕਾਸ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
 ਮੇਜੇ ਵਚਨ ਕਹੇ ਥੇ। ਸੇਤੁ ਮਕੋ ਸਮਰਲ ਆਵਤੇ ਹੈ ਕਿਉ। ਅਹੁਤਿ ਨਵ ਕਹੁਕਾ
 ਅਰਥ ਸਮਰਲ ਹੈ ਕਿਉ। ਪੁਰਬ ਅਹੁ ਅਪਰ ਕਉਤੁ ਮਕ ਛੁਦਿ ਚਰ ਕੀ ਆਪੈ ਕਿ
 ਉ। ਹੇ ਮਹਾਂ ਬੁਧ ਵਨ ਮਹਾਂ ਬਾਹੁ। ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਸੜਕੇ ਨਾਸ ਕਰਤਾ। ਸਾਤ ਕ
 ਰਾਜ ਸਤਾਂ ਮਸਗੁਲ ਹੁਕੇ ਭੇਦ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਮੇਕ ਹੀ ਥੀ। ਸੇਤੁ ਮਕ ਉ
 ਚਿਤ ਹੈ ਕਿਉ। ਸਰਵ ਭੀ ਉਯੀ ਹੈ। ਸਰਵ ਭੀ ਉਯੀ ਹੈ। ਸਤ ਭੀ ਉਯੀ ਹੈ। ਅਸਤ
 ਭੀ ਉਯੀ ਹੈ। ਸਦਾ ਸਾਂਤ ਉਦਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਵ ਕਾ ਦਿਸਤਿਤ ਰੂਪ
 ਸਮਰਲ ਹੈ ਕਿਉ। ਜੈ ਸੇਵਿਸ਼੍ਣੁ ਉਦੇਤੁ ਯੀ ਹੈ। ਈਸ਼੍ਵਰ ਤੇ ਸੇ ਸਮਰਲ ਹੈ ਕਿਉ।
 ਇਹ ਜੇਵੇਦ ਬਾਣੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਸੁਧ ਹੈ। ਅਹੁ ਅਸੁਧ ਨਹੀ। ਹੇ ਸਤ ਬੁਧ ਰਾਮ

ਜੀਆਦਿਦਿਆਜੇਵਿਸਤ੍ਰਿਤਭਾਸਤੀਹੈ॥ਤਿਸਕਾਰੂਪਸਮਰਣਹੈਕਿਉ॥ਅ
 ਰਥਤੇਸੁਨਹੈ॥ਭੰਗਰੂਪਹੈ॥ਸੰਮਕਦਰਸਨਤੇਹਤੀਨਹੀ॥ਨਿਰਜੀਵਹੈ॥ਇ
 ਹਜੇਲਵਲਕੇਵਿਚਰਤੁਆਰਾਮੈਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨਕੀਆਹੈ॥ਇਹਤਲੀਪ੍ਰਕਾਰਸ
 ਮਹੂਹੈਕਿਉ॥ਵਾਕੁਕਾਸੰਬੁਧਜੇਮੈਤੁਝਕਉਕਹਾਹੈ॥ਤਿਨਕੋਗਤਵਿਖੇਕਛੁ
 ਵਿਚਰਕਰਿਰਿਦੇਵਿਖੇਧਾਰਿਆਹੈਕਿਉ॥ਜਬਵਹੰਵਹਵਿਚਰਤਹੈ॥ਅਹੁਤਾ
 ਤਪਰਜਰਿਦੇਵਿਖੇਧਾਰਤਹੈ॥ਤਬਤਿਸਕਾਬਡਾਫਲਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਹੈ॥ਅਹੁਜੇ
 ਅਵਗਿਆਕਰਕੈਅਰਥਕਾਵਿਸਮਰਣਕਰਤਹੈ॥ਤਉਫਲਨਹੀਪਾਵਤਾ
 ॥ਹੇਰਾਮਜੀਤੁਮਤੈਇਨਵਚਨਹੁਕੇਪਾੜਹੈ॥ਇਹਵਚਨਜੋਪਰਮਉਦਰਹੈ॥
 ਸੋਤਿਸਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਫਲੀਭੂਤਹੋਤੇਹੈ॥ਜੇਓਤਮਵੰਸਹੋਤਹੈ॥ਜੈਸੇਓਤਮਥੰ
 ਸਾਵਿਖੇਮੋਤੀਫਲਭੂਤਹੋਤੇਹੈ॥ਸਰਵਵਿਖੇਨਹੀਉਪਜਤਾ॥ਤੇਸੇਜੋਓਦਰ
 ਚਿਤਵਿਵੇਕੀਪੁਰਖਹੈ॥ਤਿਨਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਇਹਵਚਨਫਲੀਭੂਤਹੋਤੇਹੈ॥

ਬਾਹਮੀ ਕੇਵਾਚ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਕਮਲਾਸਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਵਸਿਸ੍ਠ ਜੀ
ਕਹਾ ॥ ਤਬ ਮਹਾਂ ਉਜਵਨ ਗਤਿ ਰਹਮ ਜੀ ਅਵਕਾਸ ਪਾਇ ਕਰਿ ਬੈਲਾਤ ਭਏ ॥
ਰਾਮੇਵਾਚ ॥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਸਰਵ ਪਰਮ ਹੁਕੇਵੇ ਤਾ ਜੇ ਤੁਮ ਮੁਖ ਕੇ ਪਰਮ ਉਦਾਰ ਵ
ਚਨ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕਰ ਮੈ ਬੋਧ ਵਨ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੈ ਸੇ ਤੁਮ ਅਬ ਕਹਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ
ਸੇ ਹੀ ਸਤ ਹੈ ॥ ਅਨ ਬਨ ਹੀ ॥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਗੁਰ ਕੇ ਮੈ ਨਿਦ੍ਰਾ ਤੇ ਹੁਤ ਭਇਆ ਬਾ ॥
ਤੁਮਾਰੇ ਵਾਕ ਹੁਕੇਵੇ ਚਾਗ ਚਿਤ ਵਨ ਸੰਗਾ ਬਿਤੀਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਤੁਮ ਤੈ ਹਿਦੇ ਕੇ ਅ
ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਤਮ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਥਵੀ ਪਰ ਸੁਰਜ ਵਿਚ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਭਗਵਨ
ਜੇ ਤੁਮ ਬਿਤੀਤ ਦਿਨ ਵਿਖੇ ਅਨੰਦ ਦਾਇਕ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਅਪਲੀ ਬਾਲੀ ਰੂਪ ਕਿਰ
ਲਾਪ ਸਾਗੀਆਂ ਬੀਆਂ ॥ ਸੇ ਮੈ ਸਰਵ ਅਪਲੇ ਹਿਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਲੀਆ ਹੈ ॥ ਸੇ
ਕੈ ਸੇ ਵਚਨ ਹੈ ਤੁਮਾਰੇ ਰਮਣੀਕ ਅਰੂਪ ਵਿਤ੍ਰੈ ॥ ਅਰੁ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਹੈ ॥
ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸੇ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਰਤਨ ਨਿਕਸਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਵਚਨ ਕਲਿਆਣ

ਕ੍ਰਿਤੈ॥ ਅਰੁ ਬਾਧਵੈ॥ ਅਰੁ ਥਇ॥ ਜੇ ਸਰ ਵਕੇ ਸਹਾਇ ਕਰੈ॥ ਰਿਦੇ ਕਉ ਪਿਅ॥
 ਰੇ ਲਾਗਤੈ॥ ਅਨੰਦ ਕਾ ਕਰ ਲੈ॥ ਉਹੁ ਕਵਲੁ ਹੈ॥ ਜੇ ਤੁਮਾਰੇ ਅੰਗ ਕਉ ਸਿਰ
 ਪਰਨਧਾਰੇ॥ ਜੇ ਸੁਮੁਖ ਜੀਵੈ॥ ਸੇ ਸਰ ਵਤੁ ਮਾਰੇ॥ ਅੰਗ ਕਉ ਸੀਸ ਪਰਧਾਰਤੈ॥
 ਅਪਲੇ ਕਲਿਅਾਲ ਕਾ ਕਰ ਲੈ॥ ਜੇ ਲੈ॥ ਜੇ ਸੁਨੀ ਸ੍ਵਰ ਤੁਮਾਰੇ॥ ਵਚਨੁ ਕਰਿ ਮੇ
 ਰੇ ਸੰਸੇ ਨ ਸੁਭਾਏ॥ ਜੇ ਸੇ ਸਰ ਤਕਾਲੁ ਦਿਖੇ॥ ਮੇਘ ਕੁ ਡੀੜਨ ਸੁਭਾਏ॥ ਜੇ ਤੈ॥ ਨਿਰ
 ਮਲ ਅਕਾਸ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੁਮਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਮੈ ਸੰਸੇ ਤੇ ਹਰਤ ਨਿਰਮਲ ਚਿ
 ਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਅਪਾਂਤ ਰਮਣੀ ਕਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਲਗਪਦਾਰਥ
 ਹੁਕਾ ਅਭਾਵ ਨਹੀ ਪੋਤਾ॥ ਤਬ ਲਗ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਦਿਖੇ ਪਦ॥
 ਰਥ ਹੁਕਾਇੰਦੀ॥ ਅਰੁ ਸਾਥ ਦਿਜੋ ਗੋਤ ਹੈ॥ ਤਬ ਦੁਖ ਦਾਇਕ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ
 ਤੁਮਾਰੇ ਵਚਨ ਕੈ ਸੇ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਆਦਿ ਯਤਨ ਭੀ ਕਛੁ ਨਹੀ॥ ਸੁਗਮ ਮਧੁਰ ਆ
 ਰੰਭ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਧਿ ਦਿਖੇ ਸਉਭਾਗ ਵਰਧ ਵਚਨ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਥਇ॥ ਜੇ ਕਲਿਅ

ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਅਰੰਭ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਵਿਚ ਰਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਵਿਚ ਰਹੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤ
ਮਧ ਦ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਖ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਾ ਤੇ ਤਮ ਇਸ ਸੰਸਾਰ
ਰਕੇ ਵਿਚ ਰਹੁ। ਜੇ ਸਤ ਕਿਆ ਹੈ ਅਰੁ ਅਸਤ ਕਿਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਵਿਚ ਰਹਿ
ਅਸਤ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਹੁ। ਅਰੁ ਸਤ ਕਉ ਅਸੈ ਕਰਹੁ। ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਆਦਿ
ਵਿਖੈ ਨ ਹੋਵੈ। ਅਰੁ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਤੀਨ ਰਹੈ। ਸੇ ਅਸਤ ਜਾਣੀਐ। ਤਿਸ ਤੇ ਇਤ
ਰਕਛੁ ਨਹੀ। ਜੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਨਾ ਸਹੁ ਪੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਜਿਸ ਕਉ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ
ਅਰੁ ਤਿਸ ਕੇ ਰਗ ਕਰਿ ਰੰਜਤ ਹੈ। ਸੇ ਮੁਖ ਪਸੁ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਵੇਕ ਕਾ ਰੰਗੁ ਨ
ਹੀ ਲਾਗਤ। ਮਨ ਹੀ ਉਪਜਤ ਹੈ। ਮਨ ਹੀ ਬਛਤ ਹੈ। ਸੰਮਰਗਿ ਆਨ ਕੇ ਉਦੇ
ਹੁਏ ਮਨ ਨਿਰਬਾਣੁ ਹੋ ਜਤ ਹੈ। ਮਨ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਅਰੁ ਆਤਮ ਸਤਾ ਸਦਾ
ਜਿਉ ਕੀਤਿ ਉਹੈ। **ਰਮਾਵਾਰ**। ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜੇ ਕਛੁ ਤੁਮ ਕਹਤੇ। ਸੇ ਜਾਇ
ਆਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸਰਵ ਭਵਨਾ ਵਿਖੇ ਮਨ ਹੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਹ ਮਰਣਾ ਦਿ

ਕਵਿਕਰਹੁਕਾਪਾੜਭੀਮਨਹੈ॥ਤਿਸਕੇਤਰਲੇਕਾਉਪਾਇਨਿਸਚੈਕਰਕੈਤੁਮ
 ਕਹਹੁ॥ਜਿਸਕਰਿਇਸਕਉਤਰਜਾਵੈ॥ਹਮਸਰਵਰਘਬੰਸੀਅਹੁਕੇਕੁ
 ਲਕਾਅਗਿਆਨਤਮਰਿਦੇਸੰਦੁਰਕਰਲੇਕਉਤੁਮਗਿਆਨਗੁਪਸੁਰਜਹੈ॥
ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ੍ਰਵਾਚ॥ਹੇਰਾਮਜੀਪ੍ਰਿਥਮਇਸਜੀਵਕੋਇਹਕਰਤਵਹੈ॥ਜੇਸੰ
 ਸਤੁਕਰਕੈਵਿਚਰਹੁਪੁਰਬਕਵੈਰਾਗਕਹਾਏਅਰੁਸੰਤਜਨਹੁਕਾਸੰਗੁਤਿ
 ਨਕਰਿਮਨਕਉਨਿਰਮਲਕਰਲਾ॥ਜਬਮਨਕੋਨਿਰਮਲਕਰੇਗਾ॥ਤਬਸ
 ਉਜਨਤਾਜੇਏਅਰਯਭਾਵਤਿਸਕਰਿਸੰਜੁਤੁਹੈਵੈਗਾ॥ਬਹੁੜਇਸਕਉਵੈਰਾਗ
 ਗਿਆਨਉਪਜੇਗਾ॥ਜਬਵੈਰਾਗਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਤਬਗਿਆਨਵਾਨਜੇਗੁਰਹੈ
 ਤਿਨਕੋਨਿਕਟਿਜਾਵੈਗਾ॥ਜਬਉਹਉਪਦੇਸਕਰਹਿਗੋਤਬਧਿਆਨਅਰਚ
 ਨਾਦਿਕਕੇਕ੍ਰਮਕਰਿਪਰਮਪਾਦਨਪਦਕੋਪ੍ਰਾਪਤੁਹੈਵੈਗਾ॥ਜਬਇਸਕਉਨਿ
 ਰਮਲਾਵਿਚਰਾਨਉਪਜਤਾਏ॥ਤਬਇਹਅਪਲੇਆਪਕਉਆਪਕਰਿਦੇ

ਖਤਾਏ। ਜੈਸੇ ਪੁਰਲਮਾ ਸੀਕਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਅਪਲੇ ਬਿੰਬ ਕਉ ਆਪਕਰ ਦੇਖੈ। ਤੈਸੇ
ਉਹ ਦੇਖਤਾਏ। ਜਬ ਲਗਾ ਵਿਚਾਰੁ ਪੀਤ ਕਾ ਅਸੈ ਨਹੀ ਲੀਆ। ਤਬ ਇਹ
ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਿਲ ਵਤ ਭ੍ਰਮਤਾਏ। ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਜਬ ਵਸਤ ਕਉ ਜਿ
ਉਕੀ ਤਿਉ ਜਾਣਤਾਏ। ਤਬ ਸਹਵਤੁ ਖਮਨ ਸੰਨਸ੍ਰੁ ਜਾਤਾਏ। ਜੈਸੇ ਸਉ ਜਲ
ਕੇ ਨੀਚੇ ਰੇਤ ਜਾਇ ਰਹਤੀਏ। ਤੈਸੇ ਆਧਿ ਪੀੜਾ ਇਸ ਕੀ ਰਹਿ ਜਾਤੀਏ। ਚਿਤੁ ਪ
ਤਿਨ ਹੀ ਰਹਿਤੀ। ਜੈਸੇ ਸੁਨਾਰਾ ਜਬ ਲਗਾ ਸੁਵਰਲ ਅਰੁ ਰਾਖ ਮਿਲੀ ਹੁਈਏ। ਤ
ਬ ਲਗਾ ਸੰਸੇ ਵਿਖੇ ਰਹਤਾਏ। ਜਬ ਸੁਵਰਲ ਅਰੁ ਰਾਖ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੁਏ। ਤਬ ਸੰ
ਸੈਤੇ ਰਹਤ ਸੁਵਰਲ ਕੇ ਪ੍ਰਤਖ ਦੇਖਤਾਏ। ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈ ਜੀਵ ਮੋਹਕ
ਉਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇਏ। ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਸਾਥ ਮਿਲੇ ਹੁਏ ਸੰਸੇ ਵਿਖੇ ਰਹਤੇਏ। ਜਬ
ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਾਣੇ ਤਬ ਮੋਹਨ ਸ੍ਰੁ ਜਾਤਾਏ। ਸੰਸੈ ਤੇ ਰਹਤ ਆਤ
ਮਾ ਕਉ ਸੁਧਾ ਅਵਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਪ ਦੇਖਤੇਏ। ਵਿਚਾਰ ਕੀਏ ਤੇ ਮੋਹਕਾ ਅਵ

ਸਰਕਾਤੈ। ਜੈਸੇ ਪਗਗਿਆਤ ਪੁਰਖੈ ਸੇਬ ਗੀਉ ਤਮਕ੍ਰਾਂਤ ਮਣੀ ਕੀ ਕੀਮ
 ਤਕ ਉਨੀ ਜਾਲਤਾ। ਉਸ ਕੇ ਜਾਣਨੈ ਵਿਖੇ ਸੇਹਕ ਉਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਜਿਉ ਕਾ
 ਤਿਉ ਜਾਲਨੀ ਸਕਤਾ। ਜਬ ਉਸ ਕਉ ਗਿਆਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਈ। ਅਹ ਉਸ ਕੋ
 ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ। ਤਬ ਸੇਹ ਸੰਸੇ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਤੈ। ਤੈ
 ਸੇ ਜਬ ਲਗ ਜੀਵ ਆਤਮ ਤਕ ਉਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਨੀ ਜਾਲਤਾ। ਤਬ ਲ
 ਗ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਹਕਾਰਾਗੀ ਹੋਤਾ। ਅਹੁ ਜਬ ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਜਾਲਤਾ। ਤ
 ਬ ਸੁਧ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਦੇਹ ਸੰਗ ਮਿਸ੍ਰਤ ਭਾਸਤਾ।
 ਪਰੰਤੂ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਕਛੁ ਮਿਸ੍ਰਤ ਨੀ ਭਇਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਪਲੇ ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਸੀ
 ਪ੍ਰਤੀਸ਼੍ਠਾ ਹੋਵਤਾ। ਨਿਰਮਲ ਸਰੂਪ ਜੇ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਹੰਚਕ ਮਾ
 ਤਰੀ ਦੇਹ ਸਾਥ ਸੰਬੰਧ ਨੀ। ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੇਣ ਕੀ ਚ ਵਿਖੇ ਮਿਸ੍ਰਤ ਭਾਸਤਾ।
 ਤਉ ਭੀ ਸ੍ਰੇਣ ਕਉ ਕੀਚਕਾ ਕਛੁ ਲੇਪ ਨੀ ਲਾਗਤਾ। ਨਿਰਲੇਪ ਹੀ ਰਹਤ।

ਭੈ ਸੇ ਜੀਵ ਕਉ ਦੇਹ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਕਛੁ ਨ ਭੀ ॥ ਨਿਰਲੇਪ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਭਿੰ
ਨ ਹੋ ਦੇਹ ਭਿੰਨ ਹੈ ॥ ਜੇ ਸੇ ਜਲ ਅਰੁ ਕਮਲ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਮੈ ਉਚੀਤੁ ਜਾ ਕ
ਹ ਕੈ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ॥ ਮੇਰਾ ਕਹ ਸੁ ਵਲ ਕੇ ਉਨ ਹੀ ਕਹਤਾ ॥ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਵਲ ॥
ਪਰਮ ਕਲਿਆਣ ਹੈ ॥ ਇਹੀ ਭਾਵਨਾ ਅੰਤਰ ਕਉ ਨ ਹੀ ਕਹਤਾ ॥ ਜਬ ਲਗਮਨ
ਜੜ ਪਰਮਾ ਹੈ ॥ ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਵਿਖੈ ਭੋਗੁ ਵਿਖੈ ਆਸਾ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਆਤਮ
ਤਤ ਕਉ ਵਿਸਮਰਨ ਕੀ ਆ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਬਲਗਮੁ ਛੁਟੇ ਕਾ ਕਛੁ ਧੂ ਆ ਹੈ ॥ ਜਬ
ਲਗਮ ਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਦਿ ਹੈ ॥ ਤਬ ਲਗਾਇ ਸਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੈ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਤਮ ਚੁਰ
ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਉਦੈ ਵੈ ਅਰੁ ਅਗਨਿ ਕਾ ਸੰਬੁਧ ਹੋਵੈ ॥ ਤੁਆ ਵਸ ਸੁਰਜ
ਇਕ ਤਉ ਦੇਹੇ ਹੋਵਹਿ ॥ ਤਉ ਰਿਦੇ ਕਾ ਤਮ ਅਲਪ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨ ਸੁਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਅਰੁ ਜਬ
ਸਰੂਪ ਜਾਣ ਕਰਮਾਤਮਾ ਵਿਖੈ ਇਸ਼ਤ ਹੋਵੈ ॥ ਤਬ ਰਿਦੇ ਕਾ ਤਮ ਭਾਗ ਜਾਵੈ ॥
ਜੇ ਸੇ ਸੁਰਜ ਕੇ ਉਦੈ ਹੋਵੇ ਜਗਤ ਕਾ ਅੰਧ ਕਾਰਨ ਸੁਰਤ ਹੈ ॥ ਜਬ ਲਗਾਤਮ

ਪਦਕਾਬੋਧਨੀਅਰੁਤੇਗੁਣਵਿਖੇਤਦਗਤਮਨਹੈ।ਤੁਬਲਗਸੰਸਾਰਸਮੁ
ਦ੍ਰਵਿਖੇਵਤਤਾਜਾਵੈਗਾ।ਅਰੁਦੁਖਦੁਕਾਅੰਤੁਨਆਵੈਗਾ।ਜੈਸੇਅਕਾਸਵਿ
ਖੇਧੁਤ੍ਰਭਾਸਤੀਹੈ।ਪਰੰਤੁਅਕਾਸਕਉਧੁਤ੍ਰਕਾਸੰਬੰਧਕਛੁਨਹੀ।ਅਰੁਜ
ਲਾਵਿਖੇਕਮਲਾਭਾਸਤਾਹੈ।ਅਰੁਜਲਕਮਲਸਾਥਸਪਰਸਨਹੀਕਰਤਾ।ਕਮ
ਲਾਸਦਾਅਲੇਪਹੁਤਾਹੈ।ਤੈਸੇਆਤਮਾਦੇਹਸਾਥਮਿਸ੍ਰਤਭਾਸਤਾਹੈ।ਪਰੰ
ਤੁਦੇਹਕਾਸੰਬੰਧਆਤਮਾਕੋਕਛੁਨਹੀ।ਸਦਾਵਿਲਖਣਹੁਤਾਹੈ।ਜੈਸੇਸ੍ਵਰ
ਣਕੀਚਮਲਨਤਾਤੇਅਲੇਪਹੁਤਾਹੈ।ਦੇਹਜੜਹੈ।ਆਤਮਾਤਿਸਤੇਨਿਗਲੇ
ਪਹੁਤਾਹੈ।ਸੁਖਦੁਖਕਾਅਭਿਮਾਨਆਤਮਾਵਿਖੇਭਾਸਤਾਹੈ।ਸੇਭਾਂਤਮਾਤ੍ਰਅ
ਸਤਹੁਪਹੈ।ਵਾਸਤਵਤੇਕਛੁਨਹੀ।ਜੈਸੇਅਕਾਸਵਿਖੇਦੁਤੀਆਚੰਦ੍ਰਮਾਅ
ਸਤਹੁਪਹੈ।ਅਕਾਸਵਿਖੇਨੀਲਤਭਾਸਤੀਹੈ।ਸੋਅਸੰਤਹੁਪਹੈ।ਤੈਸੇਆਤ
ਮਾਵਿਖੇਸੁਖਦੁਖਾਦਿਕਅਸੰਤਹੁਪਹੈ।ਸੁਖਦੁਖਾਦਿਕਦੇਹਕਉਤੇਹੈ।

ਸਰਵਤੇਅਤੀਤਜੋਆਤਮਾਹੈਤਿਸਕਉਸੁਖਦੁਖਾਦਿਕਹੁਕਾਅਭਾਵਹੈ।ਇ
ਹਅਗਿਆਨਕਰਿਕਲਾਪਤਹਤਿ।ਅਹੁਦੇਹਕੇਨਸੁਹੁਏਆਤਮਾਨਸੁਨਹੀ
ਹੋਤਾ।ਤਾਤੇਸੁਖਦੁਖਾਦਿਕਵਿਕਾਰਆਤਮਾਵਿਖੇਕੋਊਨਹੀ।ਨਕਿਸੀਕਉ
ਕਛੁਸੁਖਹੈ।ਨਕਿਸੀਕਉਕਛੁਦੁਖਹੈ।ਸਰਵਆਤਮਮੈਸਾਂਤਰੁਪਹੈ।ਅ
ਹੁਇਹਜੋਵਿਸਾਤਿਤਰੂਪਜਗਤਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਵਤਾਹੈ।ਸੋਮਾਇਆਮੈਹੈ।ਜੈਸੇ
ਜਲਾਵਿਖੇਮੋਹਪੂਛਵਤਿਤਿਰਵਰੇਭਾਸਤੇਹੈ।ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਜਗਤਭਾ
ਸਤਾਹੈ।ਸੋਆਤਮਾਹੀਹੈ।ਨਏਕਹੈਨਦ੍ਵੈਤਹੈ।ਸਰਵਅਭਾਸਮਾਤ੍ਰਹੈ।ਮਿ
ਥਿਆਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਕਾਰਭਾਸਤੇਹੈ।ਜੈਸੇਮਲਕਾਪ੍ਰਕਾਸਅਪਣੀਛਾਇਆ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਵਤੀਹੈ।ਤੈਸੇਆਤਮਾਕਾਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਜਗਤਅੰਗਹੈ।ਇਸਭਾਂਤ
ਕੋਤਿਆਗਕਰਹੁ।ਵਿਸਤ੍ਰਿਤਰੂਪਜੋਬ੍ਰਹਮਪਨਸਤਾਹੈ।ਤਿਸਵਿਖੇਅੰ
ਰੁਕਲਾਪਨਾਕੋਊਨਹੀ।ਜੈਸੇਜਲਾਵਿਖੇਤੰਗਕਛੁਇਤਰਨੰਹੀਵੰਸਤਾ।ਜ

੬੬੩

੧੬੦

੬੬੩

੧੧੦

ਲਗੁਪਹੀਐ। ਤੈਸੇਸਰਵਗੁਪਜੋਪਰਮਾਤਮਾਐ। ਸੇਏਕਗੁਪਐ। ਤਿਸਾਵਿਖੇਦੁਤੀ
ਯਕਲਪਨਾਕਛੁਨਹੀ। ਤਾਂਤੇਆਪਲੇਆਪਸੁਗੁਪਕੀਆਪਤੀਭਾਵਨਾਕਗੁਪਾ।
ਜੇਮੈਚਿਨਮਾਤ੍ਰਗੁਪਐ। ਜਗਤਜਾਲਸਰਵਮੇਗਾਤੀਸਗੁਪਐ। ਮੈਤੀਇਹਵਿਸ
ਤ੍ਰਿਤਗੁਪਐ। ਜੇਕਛੁਤੈਸੇਸਰਵਦੇਵਤੀਐ। ਨਸੇਕਤੈਨਮੋਹਐ। ਨਜਨਮਐਨ
ਦੇਹਐ। ਐਸੇਜਾਲਕਗਦਿਗਤਜੁਗਤੈਵਹੁ। ਆਪਲੇਸਮਸਗੁਪਾਵਿਖੇਇਸ
ਥਿਤਹੋਵਹੁ। ਤੁਮਾਗੀਇਸਥਿਤਬੁਧਐ। ਤੁਮਸਾਂਤਗੁਪਸਾਂਤਮਨਮਊਨਸੇਸੁ
ਮਲਵਤਨਿਰਮਲਾਹੀ। ਐਸੇਜਾਲਕਗਦਿਗਤਜੁਗਤੈਵਹੁ। ਹੇਰਾਘਵਤੁਮ
ਨਿਰਤੰਦਰੇ। ਨਿਤਸਤਸਗੁਪਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੋ। ਨਿਰਯੋਗਖੇਮਆਤ
ਮਵਾਨਵਿਸੇਕਤੈਇਕਗਇਸਥਿਤਹੋਵਹੁ। ਸਾਂਤਸੰਕਲਪਧੀਰਜਵਾਨਯਥਾ
ਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਵਰਤਤੇਦਿਗਤਜੁਗਤੈਵਹੁ। ਤੁਮਵੀਤਰਾਗਾਨਿਰਯਤਨਨਿਰ
ਮਨਵੀਤਕਲਮਖਯੋ। ਨਦੇਤੈਹੋਨਲੋਤੇਹੋ। ਗ੍ਰਿਹਲਅਰੁਤਿਆਗਤੇਹਤਿ

ਵਿਗਤ

ਤਸੰਤਾਪਤੇਗਹਿਤਹੋਵਹੁ॥ਵਿਸ਼ਤੇਅਤੀਤਜੋਪਦਹੈ॥ਤਿਸਕਉਪਾਇਕਰਪਰ
ਪੁਰਲਸਮੁਢਵਤਅਖੋਭਰੁਪਸੰਸਾਰਤੇਰਹਤਵਿਚਰਹੁ॥ਹੇਗਮਜੀਸੰਕਲ
ਪਜਾਲਤੇਰਹਤਅਪਲੇਆਪਕਰਤ੍ਰਿਪਤਿਵਿਗਤਜੂਹੋਵਹੁ॥ਆਤਮਵੇ
ਤਾਕਾਸਹੀਰਅਨੰਤਹੈ॥ਆਦਿਅੰਤਤੇਰਹਤਪਰਬਤਕੇਸਿਖਰਵਤੰਸੰਤਾ
ਪਹੋਵਹੁ॥ਹੇਗਮਜੀਤੁਮਅਪਲੇਆਪਕਰਿਉਦਾਹੋ॥ਅਰੁਅਪਲੇਆਪਹੀ
ਅਨੰਦਕਰਅਨੰਦੀਹੋ॥ਜੈਸੇਸਮੁਢਅਨੰਦਕਰਿਅਨੰਦਮਾਨਹੈ॥ਜੈਸੇਪੁਰ
ਲਮਾਸੀਕਾਚੰਡਮਾਅਪਲੇਆਪਕਰਅਨੰਦਮਾਨਹੋਤਾਹੈ॥ਤੈਸੇਤੁਮਅਨੰ
ਦਮਾਨਹੋਹੁ॥ਇਹਜੋਪ੍ਰੰਚਰਚਨਾਭਾਸਤੀਹੈ॥ਸੋਅਸਤਹੈ॥ਜੈਗਿਆਨ
ਵਾਨਹੈ॥ਸੋਸਤਜਾਣਕਰਿਇਸਕੀਓਰਨਹੀਧਾਵਤੇ॥ਤੁਮਤੋਗਿਆਨਵਾ
ਨਹੋ॥ਅਸੰਤਕਲਨਾਕਉਤਿਆਗਕਰਿਦੁਖਤੇਰਹਤਹੋਵਹੁ॥ਨਿਤਉਦਤ
ਸਾਂਤਰੁਪਇਨਗੁਲਹੁਸੰਜੁਗਤਉਪਦੇਸਦੁਆਗਾਚਕ੍ਰਵਰਤੀਹੋਇਕਰਤੁਮ

ਪ੍ਰਿਥਵੀਕਾਰਜਕਰਹੁ॥ ਅਰੁ ਪ੍ਰਜਾਕੀਪਾਲਨਾਕਰਹੁ॥ ਸਮਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਕਉਲੀਏਵਿ
 ਚਰਹੁ॥ ਬਾਹੁਜਸੁਭਗੁਲੁਕਰਿਪੁਰਨਰਾਜਮੁਜਾਦਾਕਰਹੁ॥ ਅਰੁ ਅੰਤਰੇ
 ਨਿਰਲੋਪਹੁਲਾ॥ ਤੁਮਕਉਨਤਿਆਗਸਾਥਕਛੁਪ੍ਰੇਜਨਹੈ॥ ਨਗੁਹਲਸਾਥਪ੍ਰੇ
 ਜਨਹੈ॥ ਤਿਆਗਅਰੁਗ੍ਰਿਹਲਦਿਖੇਸਮਭਾਵਹੋਇਕਰਹਾਜਕਰਹੁ॥ ੫॥ ਇ
 ਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਪ੍ਰਥਮਉਪਦੇਸਨਮਸਰਗਹੁ॥ ਸ੍ਰੀਬਿਸਿਸੇ
 ਵਾਚ॥ ਹੇਰਮਜੀਸਰਵਕਾਰਜਕਉਕਰਤਾਹੁ॥ ਜਿਸਕੇਰਿਦੇਸੈਵਾਸਨਾ
 ਨਸ੍ਰੁਹੀਹੈ॥ ਉਹੁਪੁਰਖਕਾਰਜਾਵਿਖੇਵਰਤਤਾਹੈ॥ ਤੈਭੀਮੁਕਤਹੁਪਹੈ॥ ਮੇ
 ਰੇਮਤਾਵਿਖੇਇਸਕਉਬੰਧਨਕਾਰਕਹਲਵਾਸਨਾਹੈ॥ ਜਿਸਕੀਵਾਸਨਾਥੈਹੁਈ
 ਹੈ॥ ਸੇਮੁਕਤਹੁਪਹੈ॥ ਅਗੁਜਿਸਕੀਵਾਸਨਾਪਦਾਰਥਹੁਦਿਖੇਸਤਾਹੈ॥ ਸੇਬੰ
 ਧਨਮੈਹੈ॥ ਕੇਈਪੁਰਖਪੁਰਖਾਰਥਅਪਲੇਕਉਆਸੈਕਰਿਕੈਕਰਤਵਕਰਮ
 ਭੀਕਰਤੇਹੈ॥ ਸੋਤਿਸਅਪਲੀਵਾਸਨਾਕਰਿਸ੍ਵਰਗਅਰੁਨਰਕਕਉਪ੍ਰਾਪਤ

ਤੇ ਤੈਂ। ਸ੍ਰਗ ਕਉ ਤਿ ਆਗ ਕਰਿ ਨਰ ਕੁਖ ਤੇ ਭਖਾਂ ਤਰ ਕਉ ਭੋਗ ਤੇ ਪੈਂ। ਸੇ
 ਅਪਣੀ ਵਾਸਨਾ ਕਰਿ ਬਾਂਧੇ ਹੁਏ ਪਸੁ ਆਦਿ ਜਨਮ ਅਰੁ ਇਸ਼ਾ ਵਰਤਾਵ
 ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਪੈਂ। ਅਰੁ ਕੇਈ ਅਤਮ ਵੇਤੇ ਧੰਨ ਪੁਰਖ ਹਰਿ। ਸੇ ਮਨ ਕੀ ਦ
 ਸਾ ਕਉ ਵਿਚਰ ਤੇ ਪੈਂ। ਅਰੁ ਤਿਸ੍ਰਾ ਰੂਪ ਬੰਧਨ ਕਉ ਕਾਟ ਕਰਿ ਨਿਰਮਲ ਅਤ
 ਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਪੈਂ। ਕੇਈ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਪੁਰਬ ਜਨਮ ਕਉ ਭੋਗ ਕਰ
 ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਖੇ ਮੁਕਤ ਹੁਏ ਪੈਂ। ਸੇ ਗਾਜ ਮਸਾਂਤ ਕੀ ਹੋ ਜਾਤੇ ਪੈਂ। ਜਿਨ ਕਾ ਏ
 ਹ ਜਨਮ ਅੰਤ ਕਾ ਹੋਤਾ ਪੈਂ। ਸੇ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਪਰ ਪੁਰਲ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਪੈਂ
 ਜੈ ਸੇ ਸੁਕਲ ਪਖ ਕਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਪੁਰਨਮਾ ਸੀ ਕਾ ਜੋ ਹੋਤਾ ਪੈਂ। ਸੇ ਰਵ
 ਕਲਾ ਕਰ ਪੁਰਨ ਹੋਤਾ ਪੈਂ। ਜੈ ਸੇ ਵਰਖਾ ਕਾਲਾ ਵਿਖੇ ਕਟੁ ਕਥਿਖ ਕੀ ਮੰਜਰੀ
 ਬਢ ਜਾਤੀ ਪੈਂ। ਤੈ ਸੇ ਸਉ ਭਾਗ ਲਖ ਮੀਤਿ ਨ ਕੀ ਬਢ ਜਾਤੀ ਪੈਂ। ਤੇ ਗਮ ਜੀ
 ਜਿ ਸਕਾਇ ਹ ਜਨਮ ਅੰਤ ਕਾ ਹੋਤਾ ਪੈਂ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਨਿਰਮਲ ਗੁਣ ਜੋ ਵੇਦ ਕੇ

ਸੇ

ਹੈਂ ਸੋ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਜੈ ਸੇ ਉਤਮ ਬਾਂਸਾ ਵਿਖੇ ਮੋਤੀ ਉਪਜਤੇ ਹੈਂ। ਤੈ
 ਸੇ ਗਾਜ ਸਸਾਤ ਕੀ ਵਿਖੇ ਸੁਭ ਗੁਣ ਉਪਜਤੇ ਹੈਂ। ਮੈਤ੍ਰੀ ਸਉਮਤ ਮੁਕਤਤ ॥
 ਗਿਆਤਤਾ ਆਗਯਤਾ ਇਹ ਗੁਣ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਸਰਵ ਜੀਵ ਹੁਊ ਪਰ
 ਦਇਆ ਕਰ ਲੀ। ਇਹ ਕਹੀ ਐ ਮੈਤ੍ਰੀ। ਅਹੁ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਸਦਾ ਸਮਤਾ ਭਾ
 ਵ ਅੰਤ ਹ ਕਰ ਲ ਵਿਖੇ ਖੋਭ ਕੋ ਉਤ ਉਠੈ। ਸੋ ਕਹੀ ਐ ਮੁਕਤਤਾ। ਅਹੁ ਸਦ ॥
 ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁਣਾ। ਸੋ ਸਉਮਤ ਹੈ। ਯਥਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਆਚਾਰ ਕਰ ਲਾਇ ਸਕਾ
 ਨ ਮ ਆਗਯਤਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਕਾਨ ਮ ਗਿਆਤਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਗਾਜਾ ਕੇ ਅੰਤ
 ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਅੰਗ ਨ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੀ ਅੰ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਜਿ ਸਕ ਉਅੰਤ ਕਾ
 ਇਹੀ ਜਨਮ ਹੈ। ਸੋ ਗਾਜ ਸਸਾਤ ਕੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿ ਕ
 ਗੁਣ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਐਸਾ ਪੁਰਖ ਸਰਵ ਕਾਰਜ ਹੁਕ ਉਕਰਤਾ ਹੈ।
 ਪਰੰਤੂ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਏਨਾ ਭਾਨਾ ਭਕਾਰਾ ਗਦੈ ਖਤੇ ਹੁਤ ਸਰਵ ਦਾ ਕਾਲ

ਸਮਤਾ

192

ਸਮਤਾ ਵਹਤ ਹੈ। ਨਤੋ ਖਵਾਨੋ ਤਾ ਪੈ ਨ ਸੇ ਕਰਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸੁਰਜ ਉਦੇ ਤੂਏ
ਤਮਨ ਸੁਰੇ ਜਾਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਆਤਮ ਭਾਵ ਕਰਗਾ ਗਏ ਖਨ ਸੁਰੇ ਜਾਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ
ਸਰਤ ਕਾਲ ਕਾ ਅਕਾਸ ਸੁਪਰੇ ਤਾ ਹੈ। ਕੋ ਮਲਾ ਸੁੰਦਰ ਅਹੁਮ ਪੁਰ ਉਸ ਕਾ ਅ.
ਚਰੇਤ ਹੈ। ਸਰ ਵਜੀ ਵਤਿ ਸਕੇ ਆ ਚਾਰ ਕੀ ਵਾਂਙ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਅਹਤਿ ਸ
ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਮੋਹਤ ਜਾਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਉਸ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਦਿਸ ਮੈ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜੈ
ਸੇ ਮੇਘ ਕੀ ਧੁਨ ਕਰਿ ਬਗਲੇ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਉਸ ਪੁਰਖ ਵਿਖੇ
ਸਰ ਵਹੁਣ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਗੁਣ ਹੁ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਇ ਕਰਿ ਗੁਰ ਹੁ ਕੇ ਨਿਕਟਿ
ਜਾਤ ਹੈ। ਤਉ ਉਹੁ ਵਿਵੇਕ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿਵੇਕ ਕਰਿ ਪਰਮ ਪਾ
ਵਨ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਜੋ ਵੈਰਾਗ ਅਹੁ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਸੰ
ਪੰਨਾ ਚਿਤ ਹੈ। ਸੇ ਦੇਵ ਆਤਮ ਕਉ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਦੁਖ ਕਉ ਸਪਰਸਨ
ਹੀ ਕਰਤਾ। ਅਥਾਹ ਥਏ ਕਰੁਪ ਆਤਮ ਕਉ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਤੁਮਾ ਵਿਚਾਰ ਕਉ ਅ.

ਸੈਕਰਕੈਮਨਕਉਜਗਾਵਹੁ। ਕੈਸਾਮਨੈਮਨਨੀ। ਜਿਸਾਵਿਖੇਮੰਬਰਹੈ॥
 ਅਰਥਇਹਜੇਸਦਾਮਨਨਾਦਿਨਪ੍ਰਚਕਾਕਰਤਾਰਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਜੇਅੰਤ
 ਕੇਜਨਮਵਨਪੁਰਖਹੈ॥ ਸੋਮਨਰੂਪਮ੍ਰਿਗਸੈਏਕਉਜਗਾਵਤਾਹੈ॥ ਪ੍ਰਿਥ
 ਮਤੋਗੁਲਗਿਆਤਕਰਿਜਗਾਵਤਾਹੈ॥ ਬਹੁਨਬਡੇਗੁਲਹੁਕਉਜਾਨਕਰਿ
 ਸੇਵਲੇਕਾਖਤਨਕਰਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਰਿਜਗਾਵਤਾਹੈ॥ ਨਿਰਮਲਬੁਧਸਾਖ
 ਚਿਤਰੂਪਰਤਨਕਉਵਿਚਾਰਤਾਹੈ॥ ਵਿਚਾਰਕਰਿਜਗਤਕਉਆਤਮਰੂਪ
 ਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਆਤਮਾਏਕਪ੍ਰਕਾਸਵਿਚਾਰਸੰਆਵਿਦਿਆਮਲਨਸ੍ਰੋਜਤੀਪੈ
 ॥੬॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਾਸਲੇਕ੍ਰਮਉਪਦੇਸ਼ਨਾਮਸਰਗਯ॥ ਸ੍ਰੀਵ
 ਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਹਤੁਏਕਉਕ੍ਰਮਕਰਤਾਹੈ॥ ਸੋਸਰਵਜੀਵਹੁਕਰਿ
 ਇਹਜਗਤਜੋਅੰਗਭਿਆਹੈ॥ ਤਿਸਾਵਿਖੇਦੇਹਧਾਗੀਜੀਵਹਹਿ॥ ਤਿਨਜੀ
 ਵਹੁਕਉਦੁਇਪ੍ਰਕਾਸਮੇਖਹੋਤੀਹੈ॥ ਏਕਉਤਮਕ੍ਰਮਹੈ॥ ਏਕਤੋਇਹਹੈ॥ ਜੋ

ਗੁਰੁ ਕੇ ਨਿਕਟ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਇਸ ਕਉ ਪਦੇ ਸਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਤਿਸ ਉਪਦੇ ਸਕੇ ਧਰ
 ਲੇਤੇ ਸਨੈ ਸਨੈ ਏਕ ਜਨ ਸਕਰਿ ਅਥਵਾ ਅਨੇਕ ਜਨ ਸਹੁਕਰਿ ਕੈ ਤਿਸ ਕਉ ਸਿ
 ਧਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸਿਧਤਾ ਮੇਖ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਅਰੁ ਦਤੀ ਯਕ੍ਰਮ ਇਹ ਹੈ।
 ਜੇ ਅਪਣੇ ਆਪ ਕਰਿ ਵਿਤੁ ਪਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰਥਾ ਇਹ ਜੋ ਸਮਝ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ
 ਅਕਾਸ ਤੇ ਫਲਾਹਿ ਗੈ। ਅਰੁ ਇਸ ਕਉ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ। ਤੈਸੇ ਇਸ ਕਉ ਗਿ
 ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਸੀ ਉਪਗ੍ਰਹ ਬਲਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਮੈ ਤੁਣ ਕਉ ਸ੍ਵਲਕ
 ਰਾਵਤਾ ਹੈ। ਸੇਮਾਂ ਪੁਰਖ ਹੁਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਹੈ। ਸੁਭ ਅਰੁ ਅਸੁਭ ਗੁਣ ਹੁਕੇ ਸੀ ਬੁ
 ਹਿਨ ਕੇ ਨ ਸੁਭ ਏ ਹੈ। ਅਰੁ ਅਕਾਸ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜਿਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ
 ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਨਿਰਮਲ ਕ੍ਰਮ ਸ੍ਵਲਕ ਗੁ। ੭॥ **ਇਤ ਕ੍ਰਮ ਸੁਚੰਨਾਮ ਸਰਸ**
ਗੰਗਾ ਵਸਿ ਏਵਾਚ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਨੈ ਸੁਭ ਏ ਹੈ ਸੰਗ ਵਾਪਦਾ ਜਿਸ ਕੀ। ਅ
 ਰੁ ਉਦਤ ਹੁਈ ਹੈ ਸੰਗ ਵਸੀ ਪਦਾ ਜਿਸ ਕਉ। ਐਸਾ ਏਕ ਉਦਾਰ ਬੁਧ ਵਿਦੇ ਹਨ

ਫਲ

ਗਰਕਾਗਾਜਾਤੁਆਰੈ॥ ਜਨਕਤਿਸਕਾਨਾਮਹੈ॥ ਬਡਾਧੀਰਜਵਨਗਿਆਨਵਨ
 ਹੈ॥ ਜੇਅਰਥੀਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਅਰਥਕਲਪਾਬਿਖਕੀਨਿਆਈਪੁਰਲਕਰੈ॥
 ਅਹੁਮਿਤਗੁਪਜੇਕਮਲਾਹੈ॥ ਤਿਨਕੇਸੁਗਜਵਤਪ੍ਰਫੁਲਤਕਰੈ॥ ਬਾਂਧਵ
 ਰੂਪੀਪੁਪਾਂਕਉਬਸਤਰੁਤਾ॥ ਅਹੁਇਸਤੀਅਹੁਕਉਕਾਮਦੇਵਾ॥ ਬ੍ਰਹਮਲ
 ਰੂਪਜੇਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀਕਮਲਾਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਸੀਤਲਚੰਦ੍ਰਮਾ॥ ਅਹੁਦੁਸ੍ਰਗੁਪੀਤਮਕ
 ਨਾਸਕਰਤਾਸੁਗਜਹੈ॥ ਸਉਜਨਤਾਗੁਪੀਰਤਨਹੁਕਾਸਮੁਦ੍ਰਾ॥ ਮਨੋਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿ
 ਖੇਦਿਸਨਅਨਇਸਤਤਇਆਹੈ॥ ਐਸਾਗਾਜਾਜਨਕਏਕਸਮੇਲੀਲਾਕਰ
 ਕੈਅਪਲੇਬਾਗਕਉਗਮਨਕਰਤਭਇਆ॥ ਕੈਸਾਬਾਗਹੈ॥ ਜੇਮਧੁਰਤਾਕਰ
 ਕੈਪ੍ਰਫੁਲਤਭਏਹੈ॥ ਫੁਲਾਜਿਸਕੇ॥ ਅਹੁਕੈਕਲਾਸਬਦਕਰਤੀਆਂਹੁਤਿ॥ ਨਾਨਾ
 ਪ੍ਰਕਾਰਕੀਆਂਸੁੰਦਰਵਲੀਹੈ॥ ਤਿਸਮਹਾਂਸੁੰਦਰਬਾਗਾਵਿਖੇਗਾਜਾਜਨਕਪ੍ਰਵੇਸ
 ਕਰਤਭਇਆ॥ ਜੇਸੇਨੰਦਨਬਨਵਿਖੇਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਵੇਸਕਰੇ॥ ਸੁੰਦਰਬਨਪੁਪਾਂਤੁਕ

ਗੁਪੁਰਣਾ ਤਰੀ ਅਹੁਕੀ ਸੁਗੰਧ ਪਸਰਹੀ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਗਾਜ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਅਨੁਚਰ ਬੇ
ਤਿਨ ਕੇ ਦੂਰ ਤੇ ਤਿਆਗ ਕਾਰਿਆ ਪਏ ਕਲਾਹੀ ਕੁੰਜ ਤੁ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰ ਲੇ ਲਾਗਾ
ਏਕ ਸਾਲ ਮਨ ਮਾਥਿ ਖਥਾ। ਤਹਾਂ ਤੇ ਸਬਦ ਸੁਵਲਕੀ ਆਜੋ ਆਦਿ ਸਾਸਿ ਪਹੈ
ਅਹੁਗੀ ਤਗਾ ਵਤੇ ਹੈ। ਦਿਰਕਤ ਚਿਤ ਅਹੁਨਿ ਤ ਪੁਰਬ ਕੀ ਆਂਕ ਦਗਾ ਵਿਖੇ ਵਿਚ
ਰਏ ਹੋਗੇ। ਕੰਮ ਲਾਵਤ ਨੇੜੈ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ। ਸੋ ਆਤਮ ਗੀਤ ਕਾਉ ਚਰਕਰ ਤੇ ਹੈ। ਜਿ
ਸਕਰਿਆ ਤ ਮਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ। ਸੋ ਗੀਤ ਗਾ ਵਤੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਗੀਤ ਕਉ ਰਾਜਾ ਸੁ
ਵਲਕਰਤ ਭਯਾ। ਏਕ ਸਿਪਇ ਸਪ੍ਰਕਾਰ ਬੇਲਤ ਭਇਆ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹੈ
ਅਹੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਗਤ ਹੈ। ਤਿਸਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਅਹੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੇ ਮਿਲਾਪ ਵਿਖੇ ਜੋ ਬੁਧਿ ਮੰਨਿ
ਸਚਤ ਆਨੰਦ ਉਦੇ ਹੋਤ ਹੈ। ਇਸ ਕੇ ਸੰਜੋਗ ਕਾ ਅਹੁ ਅਨਿਸ਼ਕੇ ਵਿਯੋਗ ਕਾ ਜੋ
ਆਨੰਦ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਨਿਸਚਤ ਹੋਤ ਹੈ। ਸੋ ਆਨੰਦ ਆਤਮ ਤਤੁ ਤੇ ਉਦੇ ਹੋਤ ਹੈ। ਇ
ਸ ਪੰਦਰੂਪ ਜਿਸ ਆਤਮ ਆਨੰਦ ਤੇ ਲੈ ਵੈ ਉਠਤ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਕੀ ਹਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ

ਤੈਥੋਂ॥ **ਦੁਤੀ ਯਸਿਥੇ ਵਾਚ**॥ ਆਦਿ ਸ੍ਵਾਦਿਸ ਅਰੁ ਦਰਸਨ ਇਨ ਕਉ ਵਾਸਨਾ ਸਤ
 ਤਿਆਗ ਕਰੈ ਜੇ ਦਰਸਨ ਇਨ ਕਉ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪੁ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਤੀ
 ਨੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੈਥੋਂ॥ ਤਿਸ ਆਤਮਾ ਕੀ ਹਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ ਤੈਥੋਂ॥ ਜੇ ਨਿਰਭਾਸ ਨਿਗਮ
 ਨ ਰੂਪੁ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਾ ਅਰਮਨ ਨ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾ ਭਾਵੁ ਹੈ॥ ਦੁਤੀ ਯਕ ਲਪਤਾ ਕਾ ਜਿ
 ਸਾ ਵਿਖੇ ਅਭਾਵੁ ਹੈ॥ ਅਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪੁ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਹਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ ਤੈਥੋਂ॥ ਦੋਨੋ ਕੇ
 ਜੇ ਮਧਾ ਵਿਖੇ ਹੈ॥ ਅਸਤ ਅਰੁ ਨਾਸ ਤੇ ਦੋਨੋ ਪਖ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਜੇ ਮਧਿ ਵਿਖੇ
 ਨਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਸਤ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਸੁਗੰਧਾਦਿ ਕਉ ਕਉ ਭੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੈਥੋਂ॥ ਤਿਸ
 ਆਤਮਾ ਕੀ ਹਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ ਤੈਥੋਂ॥ ਜੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਸਕਾਰ ਹਰ ਕਾ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਅਰ
 ਥਾ ਇਹ ਜੇ ਸਕਾਰ ਜਿਸ ਕੇ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਹੈ॥ ਸੇ ਅੰਤ ਤੇ ਹਰ ਤੇ ਅਨੰਤ ਸਿਵ ਪ੍ਰਮਾ
 ਤਮਾ ਹੈ॥ ਸੇ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਸਰਵ ਜੀਵ ਹੁਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਇਸਥ ਤੈਥੋਂ॥ ਨਿਰੰਤ
 ਰ ਜੇ ਅੰਤ ਰੂਪ ਤੇ ਇਕ ਰਿਪੜ ਉਚਰੇ ਤੈਥੋਂ॥ ਤਿਸ ਆਤਮਾ ਕੀ ਹਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕ

ਗਤੇਐਂ॥ ਰਿਦੇਵਿਖੇਇਸਬਤਜੇਈਸ੍ਵਰਐ॥ ਤਿਸਕਉਤਿਆਗਕਰਿਅਉਰੋਠੇਰੁਦੇ
ਵਕੇਪਾਵਲੇਕਾਯਤਨਕਰਤੇਐਂ॥ ਸੇਪੁਰਖਤਸਤਵਿਖੇਕਉਸਤਕਮਲਕਉਤਿ
ਆਗਕਰਿਅਉਗਤਨੁਕੀਬਾਂਛਕਰਤੇਐਂ॥ ਜਬਸਰਵਵਾਸਨਾਕਉਤਿਆਗ
ਕਰਤਾਐ॥ ਤਬਇਸਕਉਛਲਪ੍ਰਾਪਤੁਤਾਐ॥ ਜੇਆਸਾਹੂਪੀਵਿਖਕੀਵਲੀਐ
॥ ਸੇਮੁਲਸੰਜੁਗਤਨਸ੍ਵਰੋਜਾਤੀਐ॥ ਅਰਥਇਹਜੇਜਨਮਮਰਣਾਦਿਕਦੁਖਨ
ਸ੍ਵਰੋਜਾਤੇਐਂ॥ ਬਹੁਕੁਨਹੀਉਪਜਤੇ॥ ਜੇਪਦਾਰਥਹੁਕਉਪ੍ਰਥਮਹੀਅਤਿਤੰਦਿਰ
ਸੰਗੁਪਜਾਣਤਾਐ॥ ਅਰੁਬਹੁਕਉਨਵਿਖੇਭਾਵਨਾਬਾਂਧਤਾਐ॥ ਸੇਦੁਰਬੁਧੀਮਨੁ
ਖਨਹੀ॥ ਉਹਗਰਧਪਐ॥ ਜਹਾਂਜਹਾਂਵਿਖਿਅਹੁਕੀਓਗੁਇੰਦ੍ਰੀਆਂਉਠਹੀ॥ ਬ
ਹੁਕਉਤਿਸਕਉਵਿਵੇਕਕਰਕੈਨਸ੍ਵਕਰਹੁ॥ ਜੇਸੇਇੰਦ੍ਰਵਜ੍ਰਸਾਥਪਰਬਤ
ਹੁਕਉਨਸ੍ਵਕੀਆਥਾ॥ ਤੈਸੇਨਸ੍ਵਕਰਹੁ॥ ਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਰਸੁਧਆਚਰਣਕੀ
ਆਤਬਸਮਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤੁਤਵੈਗਾ॥ ਤਿਸਕਰਿਮਨਆਤਮਪਦਉਪਸਮ

ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੈਗਾਅਖੈਅਥਿਨਸੀਸੁਖਕਉਪ੍ਰਾਵੈਗਾ॥੮॥ **ਇਤਸ੍ਰੀਸਿਧ**
ਗੀਤਾਵਰਨਨਾਮਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ੍ਰੋਵਾਚ॥ ਏਹਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰ
 ਸਿਧਹੁਕੀਗੀਤਾਮਹੀਪਤਿਗਜਾਮੁਲਕਰਿਵਿਖਾਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਯਾਜੈਸੇ
 ਸੰਗਮਾਵਿਖੇਕਾਇਰਵਿਖਾਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਵਿਖਾਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੁਆਸੈਨਸੰਚੁਗਤਅਪਲੇਗ੍ਰਿਹਵਿਖੇਆਇਆਟਤਿਲੁਏਭ੍ਰਿਤਲੋਕਸ
 ਰਵਕਿਨਗੇਇਸਥਾਨੁਪਰਠਾਢੇਹੋਗੇ॥ ਤਿਨਕਉਤਿਆਗਕਰਿਉਪਰਸ੍ਰੁਗੇ
 ਵਿਖੇਜਾਇਇਸਥਿਤਭਇਆਜੈਸੇਤਟਕੇਬ੍ਰਿਖਕਉਸਪਰਸਕਰਤਾਨਦੀਕ
 ਪ੍ਰਵਹੁਚਲਾਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਤਿਨਕਉਮਾਗਸੈਸਪਰਸਕਰਤਾਉਪਰਿਜਾਇ
 ਬੈਠਾਏਕਮੰਦਰਕੇਉਪਰਜਾਇਇਸਥਤਭਇਆਜੈਸੇਮੁਹਜਉਦਿਆਚ
 ਲਪਰਬਤਪਰਚੜਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਚੜਿਕਰਿਸੰਸਾਰਕੀਚੰਚਲਗਤਿਕਉਪਰ
 ਉਪਰਦੇਖਲੇਲਾਗਾਅਹੁਵਿਰਲਾਪਕਰਲੇਲਾਗਾ॥ ਬਡਕਸ੍ਰੁਏਬਡਕਸ੍ਰੁ

੬੧

ਐ। ਜੇ ਮੈਭੀ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਚੰਚਲ ਦਸਾ ਮੇ ਆਸਾ ਬਾਂਧ ਰਹੀ। ਇਹ ਤੇ ਜੀਵਸ
ਦਾ ਜੜ੍ਹ ਰੂਪ ਹੈ। ਚੈ ਤੰਨ ਕੇ ਉਨਹੀ। ਜੇ ਮੇ ਅਰੁ ਜੀਵ ਪਖਾਲ ਰੂਪ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਮੈਭੀ
ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਪਖਾਲ ਹੋ ਰਹੀ। ਕਾਲ ਜੇ ਹੈ ਸੋ ਅੰਤ ਤੇ ਰਹਤ ਅਨੰਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਕ
ਛੁ ਅੰਸ ਵਿਖੇ ਮੇਗਾ ਜੀਵ ਲਾਏ। ਤਿਸ ਜੀਵ ਲੇ ਵਿਖੇ ਜੇ ਮੈ ਆਸਾ ਬਾਂਧ ਰਹੀ
ਸੇ ਮੁਣ ਕਉ ਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਰੁ ਮੈ ਅਧ ਮਚੈ ਤੰਨ ਹੈ। ਇਹ ਜੇ ਕੇ ਤੇ ਕੁਮੰਤੀ ਹੈ ਮੇਗੇ।
ਗਾਜ ਅਰੁ ਜੀਵ ਲਾਸ ਰਵਿ ਖਿਲ ਭੰਗ ਰਹੀ। ਇਹ ਜੇ ਸੁਖ ਹੈ ਸੋ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਨ ਦੁ
ਖ ਹੁ ਬਿਨ ਮੈਭੀ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਬਤ ਹੋਵਉ। ਜੇ ਮੇ ਮਾਂ ਪੁਰਖ ਬੁਧ ਵਨ ਇਸ
ਤੋ ਤੇ ਹੈ। ਆਦਿ ਅਰੁ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਮੈ ਤੁਛ ਰੂਪ ਹੈ। ਮਧ ਵਿਖੇ ਭੀ ਮੇਗਾ ਜੀਵ ਲਾ
ਪੇਲਾ ਵਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਮੇਰੇ ਆਸਾ ਬਾਂਧੀ ਹੈ। ਜੇ ਮੇ ਬਾਲ ਕਚਿ ਤੇ ਕੇ
ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਉ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਮਾਨ ਕਰਿ ਆਸਾ ਬਾਂਧੋ। ਅਰੁ ਇਹ ਪ੍ਰਪੰਚ ਰਚਨਾ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ
ਜਾਲ ਬਾਜੀ ਵਤ ਹੈ। ਬਰਕ ਸੁ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਖੇ ਮੈਰੇ ਉਮੇਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਜੇ

ਵਸਤੁਉਚਿਤਹੈਅਰੁਮਲੀਕਹੈਅਰੁਉਦਰਅਰੁਅਕ੍ਰਿਤਮਹੈ। ਸੋਇਸਮੰ
 ਸਾਗਵਿਖੇਰੰਚਕਤੀਨਹੀ। ਮੇਰੀਬੁਧਾਕਿਉਨਸ੍ਰੁਤੀਹੈ। ਜੋਪਦਾਰਥਦੁਹਰੈ
 ਅਰੁਮੇਰਮਨਵਿਖੇਤਿਸਕੇਪਾਵਲੇਕਾਯਤਨਹੈ। ਤਬਉਹੁਨਿਕਟਿਯੀਹੈ। ਇ
 ਹਨਿਰਲੇਕਰਉ। ਅਥਵਾਅਰਥਾਕਾਹਮੰਸਾਹਕੇਜੋਪਦਾਰਥਹਨਿ। ਤਿਨਕੀਆ
 ਸਥਾਮੈਤਿਆਗਤਾਹੈ। ਇਤਜੋਲੋਕਹੈ ਸੋਸਰਵਆਗਮਾਪਾਈਹੈ। ਆਵਤੇ
 ਹੈਅਰੁਜਾਤੇਹੈ। ਉਦੇਹੋਤੇਹੈਅਰੁਮਿਟਜਾਤੇਹੈ। ਜਲਾਤੇਤਰੰਗਹੁਵਤਾ। ਸਰਵਪ
 ਦਾਰਥਖਿਲਭੰਗਹੁਪਾਏ। ਜੇਤੇਕਛੁਸੁਖਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਵਤੇਹੈ। ਸੋਦੁਖਹੁਸਾਥ
 ਮਿਸ੍ਰਤਹੈ। ਤਿਨਵਿਖੇਮੈਰਿਆਆਸਥਾਬਾਂਧੀਹੈ। ਸੁਖਜੋਹੈਸੋਕਦਾਚਿਤਦਿ
 ਨਮਾਸਪਖਵਰਖਾਦਿਕਕਰਿਆਵਤੇਹੈ। ਦੁਖਵਰੰਦਾਰਾਵਤੇਹੈ। ਮੈਰਿਸ
 ਸੁਖਕਰਿਜੀਵਲੇਕੀਆਸਥਾਬਾਂਧਉ। ਜੇਬਡੇਬਡੇਹੁਏਹੈ। ਸਿਭੀਨਸ੍ਰੁਤਗਏਹੈ
 ਇਸਥਰਿਸੀਰਹਲਾਨਹੀ। ਵਰੰਵਰਗਵਿਚਰਦੇਖਤਹੈ। ਤਿਸਕਰਿਮੈਜਾਣਿਅਮੰ॥

ਹੈ॥ ਜੇ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਅਤੁਛ ਪਦਾਰਥ ਕੋ ਉਨਹੀਂ ਸਰਵਨਾ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਐਸਾ
 ਕਵਲ ਪਦਾਰਥ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਵਿਖੇ ਅਸਥਾ ਥਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਅਬ ਬਡੇ ਈਸ਼ਵਰ ਜਕੇ ਸੀ
 ਸਪਰਥਿਰਾਜ ਤੇ ਹੈ॥ ਸੇ ਕੇ ਤੇ ਕੁਦਿਨ ਹੁਤੇ ਅਧਰ ਕਉ ਗਿਰ ਪੜ੍ਹਤਿ ਗੋ॥ ਏਹਿ ਤਿ
 ਬਡਾ ਖੇਦ ਹੈ॥ ਤੁਝ ਕਿਸ ਬਡਾ ਈ ਵਿਖੇ ਅਸਥਾ ਥਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ॥ ਬਡਾ ਖੇਦ ਹੈ ਬਡਾ ਖੇ
 ਦ ਹੈ॥ ਜੇ ਅਰਬ ਲਾਕਰ ਕੈ ਮੈ ਥਾਂ ਪਾਊ ਆਕੀ ਚ ਬਿਨਾ ਕਲੰਕ ਤਭਇ ਆਹੈ॥
 ਉਚੇ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਤ ਭੀ ਮੈ ਅਧਰ ਕਉ ਗਿਰ ਆਹੈ॥ ਬਡਾ ਕਸਟ ਹੈ॥ ਮੈ ਆਤ
 ਮਾਹੈ॥ ਅਰੁ ਨਾ ਸਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਹੈ॥ ਕਿਸ ਕਾ ਹੁਣ ਤੇ ਅਕਸਮਾਤ ਸੈ ਮੁਣ ਕਉ
 ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਮੇਰੀ ਬੁਧ ਕਉ ਇਸ ਉਪਹਤ ਕੀ ਆਹੈ॥ ਜੇ ਸੇ ਸੁਰਜ ਕੇ ਆਗੇ ਮੇ
 ਘਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸੁਰਜ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ॥ ਭੋਗ
 ਹੁਸਾਥ ਮੇਰਾ ਕੀ ਆਹੈ॥ ਅਰੁ ਬਾਂਧਵ ਹੁਸਾਥ ਮੇਰਾ ਕੀ ਆਹੈ॥ ਇਨ ਵਿਖੇ ਮੈ ਕਉ
 ਮੋਹਤ ਤਇ ਆਹੈ॥ ਜੇ ਸੇ ਬਾਲਕ ਪਛਵੇ ਵਿਖੇ ਭੈ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਦੇ

੩

१६८

ਜਿਸੇ

ਤੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਉ ਮੈ ਕਿ ਆਇ ਸਸੀ ਸਾਗ ਵਿਖੇ ਆਸਾ ਬਾਂਧ ਕਰ ਜੀਵਉ। ਸੰਤ ਜ
ਨ ਭੀ ਮੁਝ ਕਉ ਹਸਾਹਿਗੇ। ਕਿਟ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੇ ਇਗਏ ਹੈ। ਕੇਈ ਪਰਥ ਤੇ ਗਏ ਹੈ।
ਕੇਈ ਧੁੜਕੇ ਕਲਕਿ ਅਰੁ ਵਤ ਗਜਾ ਤੇ ਗਏ ਹੈ। ਤਉ ਮੁਝ ਕਉ ਇਸ ਜੀਵ ਲੇਵਿ
ਖੋਕਿਆ ਪੀਰ ਜਾਏ। ਸੰਸਾਰ ਗੁਪੀ ਗਏ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਦੇਹ ਗੁਪੀ ਸੁੰਨ ਚੁਸ੍ਰ
ਪਨੈ। ਤਿਸ ਭੁਮ ਗੁਪ ਵਿਖੇ ਜੋ ਮੈ ਆਸਾ ਬਾਂਧੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੁਝ ਕਉ ਪਿਕਾਰੈ
। ਇਹ ਸੇ ਅਹੁ ਮੈ। ਇਤਿ ਆਦਿ ਕਭੁ ਮਾਤ ਮਾ ਵਿਖੇ ਮਿਥਿਆ ਕਲਪਨਾ ਉ
ਠੀ ਹੈ। ਅਹੰਕਾਰ ਪਿਸਾਚ ਕਹਿ ਕੈ ਮੈ ਅਗਿਆਨੀ ਅਹੁ ਕੀ ਨਿਆਈ ਇਸ ਤਰ
ਇਆ ਹੈ। ਖਿਲ ਖਿਲ ਵਿਖੇ ਆਰਬ ਲਾਪੜੀ ਬਿਤੀ ਤੇ ਤੀ ਹੈ। ਦੇਖ ਤੇ ਯੁਏ
ਭੀ ਨਹੀ ਦੇਖਤੋ। ਕਾਲ ਕੀ ਸੁਖ ਮਗਤਿ ਹੈ। ਕੈਸਾ ਕਾਲ ਹੈ। ਚਰਣ ਹੁਕੇ ਨੀ ਚਰੀ
ਆਹੈ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕਉ। ਅਹੁ ਵਿਸੁ ਕਉ ਜਿਸ ਨੇ ਖੇਲ ਨੇ ਕਾਗੇਂਦਰੀ ਆਹੈ। ਐਸ
ਕਾਲ ਜੋ ਸਰਵ ਕਉ ਤੋਜਨ ਕਰਿ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਉ ਮੁਝ ਕਉ ਜੀਵ ਲੇਵਿ ਖੋਕਿਆ

ਆਸਥੈ। ਜੇਤੇ ਕਛੁ ਪਦਾਰਥੈ ਸੇ ਨਿਰੰਤਰਿ ਨਾਸ ਪੜੈ ਤੇਯੈ। ਕਿਉ ਦਿਨ ਕੋ ਉਪਖ
 ਵਰਖ ਕਰਿ ਨਾਸੈ ਜਾਤੇਯੈ। ਅਹੁ ਜੇ ਅਵਿਨਾਸੀ ਵਸਤੈਯੈ। ਸੇ ਅਬਲਾਗਨੀ ਦੇਖੀ
 ਵਰਖ ਬਿਤੀਤ ਹੋਯੈ। ਜੀਵੁ ਕੀ ਜੋਚਿਤ ਰੂਪੀ ਨਦੀ ਹੈ ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਰੂਪੀਤ
 ਰੰਗ ਪੜੈ ਉਛਲਾਤੇਯੈ। ਸਾਂਤ ਕਦਾਂ ਚਿਤ ਹੋਤੇ ਨਹੀ। ਜੇ ਸੇ ਵਉ ਕਰਿ ਨਦੀ ਵਿਖੇ ਤ
 ਰੰਗ ਪੜੈ ਉਛਲਾਤੇਯੈ। ਸਉ ਮਤਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰੁਨਹੀ ਆਵਤੀ। ਤੈਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਵਿ
 ਖੇ ਭੋਗ ਰੂਪੀ ਅਭਿਲਾਖੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਅਤੁ ਛਪਦ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਹੀ ਆਵਤਾ। ਕਸੁ ਤੇ ਕਸੁ
 ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਦੁਖ ਹੁਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਰਕਉ ਜਾਤੇਯੈ। ਅਬਲਾਗਮੈ ਵਿਰਕਤਤਾ
 ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀ ਭਇਆ। ਤਾਂਤੇ ਮੁਝ ਕਉ ਧਿਕਾਰੈ। ਨੀਚੈ ਅੰਤ ਹਰ ਲਾਜਿ ਸ
 ਜਿਸ ਵਸਤਾ ਵਿਖੇ ਕਲਪ ਲਾਗੂ ਜਾਣਕਰਿ ਦ੍ਰਿੜਭਾਵ ਨਾ ਬਾਂਧੀਯੈ। ਸੇ ਸੇ ਨਸੁ ਹੋ
 ਤੀ ਦੇਖੀਯੈ। ਇਹ ਕਿ ਅਉਤਮਤਾ ਹੈ। ਜਿਸਾ ਵਿਖੇ ਮੈ ਆਸਥਾ ਬਾਂਧੀ ਹੈ ਇਹ ਸਗੀਰ
 ਕੈਸਾ ਹੈ। ਅਸਥਾ ਮਾਂਸਾਦਿ ਕਹੁ ਕਰਿ ਬਲਿਅਾ। ਆਦਿ ਅਹੁ ਅੰਤ ਸੰਜੁਗਤ ਇਸ

ਕਾਅਕਹੈ॥ ਮਧਵਿਖੈਕਛੁਗਮਣੀਕਭਾਸਤਾ॥ ਪਹੁਸਰਵਅਪਵਿਤ੍ਰਪਦ॥
ਰਥਪੁਕਰਿਰਚਾਯੈ॥ ਬਿਨਾਸਗੁਪਯੈ॥ ਸਪਰਸਕਰਣੇਕਉਭੀਯੋਗਨਹੀ॥ ਤਿਸ
ਸਾਥਮੁਣਕੀਰਿਆਪ੍ਰਜਨਯੈ॥ ਜਿਸਾਜਿਸਪਦਾਰਥਸਾਥਪੁਰਖਆਸਾਬਾਂਧਤੇ
ਯੈ॥ ਤਿਸਤਿਸਵਿਖੇਸੈਦੁਖਦੇਖਤਾਯੈ॥ ਅਰੁਜੀਵਐਸੇਜੜਮੁੜਯੈ॥ ਜਿ
ਸਦਾਇਸਵਿਖੇਲਾਗੇਹਤਯੈ॥ ਕਾਲਾਇਤਪਦਾਰਥਮੁਣਕਉਪ੍ਰਾਪਤਯੈਵੈਗਾ
ਅਗਲੇਦਿਨਵਿਖੇਇਤਮੁਣਕਉਪ੍ਰਾਪਤਯੈਵੈਗਾ॥ ਦਿਨਾਦਿਨਵਿਖੇਪਾਪਕਰਤੇ
ਯੈ॥ ਕੂਹਕਰਮਕਰਤੇਯੈ॥ ਦਿਨਦਿਨਵਿਖੇਖੇਦਪਾਵਤੇਯੈ॥ ਤਉਭੀਤਿਆਗਨ
ਹੀਕਰਤੇ॥ ਬਡੇਮੁੜਯੈ॥ ਬਾਲਕਅਵਸਥਾਅਗਿਆਨਕਰਪੁਰਨਸੁੰਨਅਵਸਥਾ॥
ਵਿਚਾਰਤੇਹਤਯੈ॥ ਜਿਬਨਅਵਸਥਾਕਾਮਾਦਿਕਵਿਕਾਰਸੰਗਮਿਸ਼੍ਰਿਤਯੈ
ਸੇਖਜੋਬਿਧਅਵਸਥਾਯੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਚਿੰਤਾਕਰਿਦੁਖੀਤਯੈ॥ ਇਤਜੜਮੁਰ
ਖਪਰਮਾਰਥਕਾਰਜਕਉਕਿਸਕਾਲਵਿਖੇਸਾਧਹਿਗੇ॥ ਇਤਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥ

ਸਰਵਾਗਮਾਪਾਈ ਹੈਂ॥ ਵਿਹਸ ਹੈਂ॥ ਵਿਖਮਦਸਾ ਕਰ ਦੁਖ ਤ ਹੈ॥ ਅਰਥ ਇਹ
 ਜੇ ਏਕਭਾਵ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ॥ ਸਰਵਜਗਤ ਅਸਾਰ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਸਤਬੁਧ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਅ
 ਸਤਰੂਪ ਹੈ॥ ਸਾਰ ਪਦਾਰਥ ਇਸ ਵਿਖੇ ਕੇ ਉਨਹੀਂ॥ ਗਾਜ ਸੁਜੱਗ ਅਰੁ ਅਸ੍ਰਮੇਧ
 ਦਿਕ ਜੋ ਜੱਗ ਹੈ॥ ਸਤ ਜੱਗ ਕਰ ਤੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਮਹਾਂਕਲ ਪਕੇ ਕਿਸੀ ਅੰਸ ਕਾਲ ਮੇਂ
 ਸ੍ਰਗ ਕਉ ਪਾਵ ਤੇ ਹੈ॥ ਅਧਿਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਭੋਗ ਤੇ॥ ਸਤ ਅਸ੍ਰਮੇਧ ਜੱਗ ਕਰ ਤੇ ਹੈ॥ ਜੋ
 ਸੋਇ ਦ੍ਰੁਤ ਹੈ॥ ਜੇ ਏਕ ਦਿਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰ ਤੇ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਦਿਨ ਵਿਖੇ ਚਤੁਰਦਸਾਇ
 ਦ੍ਰੁਗ ਜੋ ਭੋਗ ਕਰਿ ਨ ਸ੍ਰੁਤ ਹੈ॥ ਸਮੁਚੈ ਕਲੀ ਯੁਗੁ ਕੀ ਬਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀ ਹੈ॥
 ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਏਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਏਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੀ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਤੀਸ ਦਿਨ ਰੁਕ
 ਏਕ ਮਾਸ॥ ਦੁਆਦਸ ਮਾਸ ਰੁਕਾ ਏਕ ਵਰਖਾ॥ ਐਸੇ ਸਤ ਵਰਖ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਆ
 ਰਬ ਲਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਆਰਬ ਲਾ ਕਉ ਭੋਗ ਕਰਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅੰਤਰਧਿਆਨ ਤੋਂ ਜਾਤਾ ਹੈ॥
 ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਮਹਾਂਪ੍ਰਭੂ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਮਹਾਂਕਲ ਪਕੇ ਅੰਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਸ੍ਰੁਗ ਭੋਗ ਕੀ

ਆਗਤਉ ਅਸਰ ਸੁਖ ਕੀ ਕਿਆ ਆਸ ਯੋਗ ਹੈ। ਐਸਾ ਉਰਧ ਸੁਰਗ ਕੋ ਉਸੁਖ
ਨਹੀ। ਅਰੁ ਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਨ ਪਾਤਾਲ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਜੋ ਸੁਖ ਅਪਦਾ ਦੁਖ ਸੰਗ
ਮਿਸ੍ਰਿਤ ਨ ਹੋਵੈ। ਸਰਵ ਲੋਕ ਅਪਦਾ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਰਵ ਦੁਖ ਹੁਕਾਮੁ ਲ
ਭਿਤ ਹੈ। ਸੋ ਸਗੀਰ ਰੂਪੀ ਖੁਡ ਵਿਖੇ ਸਰਪ ਵਤ ਰਹਤ ਹੈ। ਆਪਿ ਵਿਆਪ ਵ
ਡੇ ਦੁਖ ਰੂਪੀ ਵਿਖ ਕਉ ਦੇਖਤ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹ ਨਿਵਰਤ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਸੁਖੀ
ਹੋਵੀ ਐ। ਇਸ ਕਰਿ ਜੀਵਨੀ ਚ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਹੋਰ ਹੋ ਹੈ। ਕੋਉ ਵਿਰਲਾ ਸਾਧ ਹੈ। ਜਿ
ਸਕੇ ਹਿ ਦੇ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਰੂਪੀ ਸਰਪਾ ਭੰਗ ਹੁਕੀ ਤਿਸ ਰੂਪੀ ਵਿਖ ਸੰਜੁਗਤ ਨਹੀ ਹੋ
ਤਾ। ਸੋ ਦੁਰਲਭ ਹੈ। ਇਹ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਕੈ ਸੇ ਹੈ। ਜੋ ਸਤ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਮਸ
ਤਕ ਪਰ ਅਰਮਣੀ ਕਤਾ ਇਸ ਥਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਏਕ ਕਉ ਮੈ ਆ ਮੈ ਕਰ ਉ। ਤਬ ਦੁਤੀ
ਯਸਾ ਬਿਮਿਸ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਦੁਖ ਤੇ ਦੁਖ ਸਾਥਿ ਮਿਸ੍ਰਿਤ ਕਿਆ ਕਹੀ ਐ। ਆਪ ਤੀ ਦੁ
ਖ ਹੈ। ਜੋ ਸੁਖ ਸੰਪਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਦੁਖ ਅਪਦਾ ਸੰਗ ਮਿਸ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਬਹੁ ਹੁ ਮੈ ਕਿਸ ਕ

ਕਮੁਲਮਨੈਓ। ਮਨਕੇਸੰਕਲਪਗੁਪੀਜਾਲਕਗਵਿਸਤਾਰਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਐਓ।
ਸੰਕਲਪਕੇਉਪਸਮੁਏਉਪਸਮੁੱਜਾਤਾਓ। ਤਤੇਜਿਸਪ੍ਰਕਾਸਿਹਨਸੁਏਵੈਗਾ।
ਸੇਈਉਪਾਇਕਰਉਗਾ। ਸੰਸਾਰਕੇਵਿਖੇਦੇਖਲੇਮਾਤ੍ਰਸੁੰਦਰਤਾਸਤੇਓ। ਅਰੁਮਨ
ਜਿਓ। ਸੋਮਰਕਟਵਤਚੰਚਲਗੁਪਓ। ਤਿਸਕਰਿਇਹਚਨਾਕਗੀਓ। ਜਬਲਗ
ਇਸਕਉਵਸਤੁਤੇਜਾਲਿਆਨੀਤਬਲਗਚੰਚਲਓ। ਜਬਦਿਚਾਰਕਰਿਜਾ
ਲੀਤਾਓ। ਤਬਪਦਾਰਥਰਮਲੀਕਤਾਸੰਜੁਗਤਮਨਕਾਅਭਾਵਉਜਾਤਾਓ। ਤਾਂਤੇ
ਮੈਨਾਸਗੁਪਸੰਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਨੀਰਮਤਾ। ਸੰਸਾਰਕੀਬ੍ਰਿਤਕੈਸੀਓ। ਸ
ਤਹੁਠਾਸੀਅਹੁਸੈਮਿਸ਼੍ਰਿਤਏਤਿਸਵਿਖੇਗਿਰਤਏਓ। ਬਹੁੜਉਛਲਤੇਓ।
ਸਾਂਤਕਦਾਂਚਿਤਨਹੀਉਤੀ। ਐਸੀਸੰਸਾਰਬ੍ਰਿਤਕਉਮੈਚਿਰਕਾਲਪ੍ਰਜੰਤਭੋਗਿ
ਐਓ। ਅਬਮੈਭੋਗਹੁਤੇਗਹਿਤਉਇਕਰਿਬ੍ਰਹਮਹੀਉਤਾਓ। ਇਸਸੰਸਾਰਵਿਖੇ
ਵਾਰਵਾਰਜਨਮਮਰਲਉਤਾਓ। ਸੋਕਕੀਪ੍ਰਾਪਤਉਤੀਓ। ਅਬਮੈਸੰਸਾਰਕੀਬ੍ਰਿਤ

੬

੬

ਸਨਾਕਰਦਗਧਪੂਏਹੈ। ਜੇਸੇਨਰਕਕੀਅਗਨਿਦਗਧਕਰਤੀਹੈ। ਸੇਭੀਸ੍ਰੇ
ਸ੍ਰੇਹੈ। ਪਗਖਿਲਭੰਗਰਜੇਸੰਸਾਰਕੇਸੁਖਹੈ। ਸੇਨੀਚਹੈ। ਨਸ੍ਰਪੂਏਭੀਦੁਖ
ਦੇਜਾਤੇਹੈ। ਦੁਖਪੁਕੀਸੀਮਾਹੈ। ਅਰਥਇਹਜੇਗੰਗੁਕੀਤ੍ਰਿਸ਼ਾਤੇਅਧਿਕਦੁਖ
ਕਉਨਹੀ। ਜੇਇਸਸੰਸਾਰਸੁਖਵਿਖੇਗਿਰਤੇਹੈ। ਸੇਸੁਖਕਉਨਹੀਪਾਵਤੇ।
ਸੰਸਾਰਵਿਖੇਦੁਖਸੁਭਾਵਕਹੈ। ਅਰੁਸੁਖਹੈਸੇਦੁਖਸਾਥਮਿਸ਼੍ਰਿਤਹੈ। ਜੇ
ਸੇਅਗਨਿਤੇਬਰਫਕਦਾਚਿਤਨਹੀਉਪਜਤੀ। ਤੇਸੇਸੰਸਾਰਤੇਸੁਖਕਦਾਂਚਿਤ
ਨਹੀਉਪਜਤੇ। ਜੇਤੇਕਛੁਜੀਵਹੈ। ਸੇਜੜਧਰਮਾਹੈ। ਸੇਭੀਅਗਿਆਨੀਅ
ਹੁਵਤਕਾਸ੍ਰਲੇਸ੍ਰਕੀਨਿਆਈਇਸਥਿਹੋਗਹੈ। ਬਡਾਖੇਦਹੈਬਡਾਖੇਦਹੈ। ਜੇ
ਅਗਿਆਨੀਅਹੁਵਤਸਮਤਾਸੁਖਕਉਤਿਅਗਕਰਿਖਿਲਭੰਗਰਸੰਸਾਰਕੇਦਿ
ਖਿਅਹੁਨਿਮਿਤਮੈਜਤਨਕਰਤਾਹੈ। ਸੰਸਾਰਹੁਪੀਏਕਬ੍ਰਿਖਹੈ। ਸਹਸ੍ਰਹੀਤਿ
ਸਕੇਅੰਕੁਰਸਾਖਾਪੜਫੁਲਹੁਤਿ। ਤਿਨਸੰਪੂਰਨਹੈ। ਤਿਸਸੰਸਾਰਹੁਪੀਬ੍ਰਿਖ

ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜਬ ਉਨ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕਉ ਕੋਉ ਚਿਤਾ ਅਨ ਲਾਗਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਸਰਵ ਸੰ
ਪਦਾ ਅਪਦਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਬਡੀ ਅਪਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਇਸ
ਕੇ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਕੋਉ ਖੋਭ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤਬ ਉਹ ਅਪਦਾ ਭੀ ਸੰਪਦਾ ਰੂ
ਪ ਹੋਤ ਉਸਿ ਧਾਰਿ ਆਭੁ ਇਆ॥ ਇਹੀ ਸਿਧ ਭਇਆ॥ ਜਿ ਸਰਵ ਮਨ ਕੇ ਫੁਰ
ਲੇ ਮਾੜੇ ਹੈ॥ ਮਨ ਕੀ ਵਿਵਰਤ ਖਿਲ ਭੰਗ ਰੂਪ ਜਗਤ ਹੈ॥ ਅਕਸਮਾਤ ਤੇ ਇਸ
ਕੀ ਇਸ ਬਿਤ ਰੂਪੀ ਹੈ॥ ਅੰਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਅੰਤ ਸੋ ਇਦੰ ਕਲਪ ਨਾ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਤਿਸ
ਵਿਖੇ ਤਿਆਗ ਅਰੁ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਮਿਥਿ ਆ ਹੈ॥ ਪਗਛਿਨ ਰੂਪ ਜੋ ਸੰਸਾਰ
ਸੁਖ ਹੈ॥ ਸੋ ਆਦਿ ਅੰਤ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਸੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਜੋ ਸੁਖ
ਜਾਣ ਕਰਿ ਇਸ ਕੀ ਓਹ ਧਾਵਤੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਸੁਖ ਬਹੁੜ ਨ ਸੁਹੇ ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੋ ਪ
ਤੰਗ ਦੀਪਕ ਸਿਖਾ ਕੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕਰਿ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲੇ ਲਾਗਤ ਹੈ॥ ਤਉ ਅ
ਪਹੀ ਦਗ ਧਰੇ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੋ ਸੰਸਾਰ ਸੁਖ ਕਉ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲੇ ਹਰੇ ਆਪ ਹੀ ਤਿ

ਉਆਸੈ ਕਰਉ॥ ਇਹ ਜੀਵ ਜਨਮ ਤੇ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਰ ਤੇ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਹੁ ਵਿਖੇ ਕੋਉ ਵਿਗਲ॥
 ਦੁਖ ਹੁ ਤੇ ਗੁਣ ਤੇ ਸਾਧਾ॥ ਸੁੰਦਰ ਜੋ ਇਸ ਤੀਆਂ ਤਹਿ॥ ਨੀਲ ਕਮਲ ਕੀ ਨਿਆਈ
 ਹੈ॥ ਨੇੜਾ ਜਿਨ ਕੋ॥ ਪਰਮ ਹਸ ਵਿਲਾਸਾ॥ ਦਿਕ ਭੂਖਣ ਹੁ ਸੰਜੁ ਗਤ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਦੇਖ
 ਕਰਿ ਮੁਖ ਕਉ ਹਾਂਸੀ ਆਵਤੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਇਹ ਤੇ ਅਸਥਾਮਾ ਸਕੀਆਂ ਪੁਤਲੀਆਂ ਹੈ
 ਖਿਲ ਮਾੜਾ ਇਨ ਕੀ ਇਸ ਬਤ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਹੁ ਕੇ ਨਿਮੇਖ ਖੋਲ੍ਹ ਲੇ ਕਰਿ ਜਗਤ
 ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਉਮੇਖ ਮੁੰਦਲੇ ਕਰਿ ਜਗਤ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਨਿਮੇਖ ਅਰੁ ਉਨ
 ਮੇਖਾ ਜਿਨ ਕੀ ਕਰ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਾਤਿ ਪ੍ਰਲੈ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਿਨ ਕਉ ਭੁ
 ਸਤਾ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਭੀਨ ਸੁਹੈ॥ ਤਉ ਹਮ ਸਾਗਿ ਅਹੁ ਕੀ ਕਿਆ ਗਲਤੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਪ
 ਦਾਰਥ ਹਮ ਲੀਕ ਬਡੇ ਬਡੇ ਕੁਸਤ ਹੈ॥ ਸੇ ਅਸਿਰ ਹੂਪ ਹੈ॥ ਅਰਮਲੀ ਕਹੇ ਜਾ
 ਤੇ ਹਤਿ॥ ਨਾਮ ਹੋਇ ਜਾਵਲੇ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਪਦਾਰਥ ਹੁ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰ ਲੀ ਅਹੁ ਇਛਾ
 ਕਰ ਲੀ ਕਿਆ ਹੈ॥ ਇਹ ਜਗਤ ਕਿਆ ਹੈ॥ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੰਪਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ

ਤੇਰਹਤਤੁਅਸੇਕਤੇਭੀਹਤਤੋਵਉਗਾ। ਅਬਮੈਪ੍ਰਬੁਧਭਇਆਹੈ। ਅਰੁਹਰਖ
 ਵਾਨਭਇਆਹੈ। ਅਪਲਾਚੋਰਮੈਆਪਤੀਦੇਖਾਹੈ। ਮੰਨਹੈਨੈਮਾਜਿਸਕਾਇਸੀ
 ਕਉਮਾਰਉਗਾ। ਇਸਮਨਨੇਮੁਣਕਉਚਿਰਪ੍ਰਯੰਤਮਾਰਹੈ। ਏਤੇਕਾਲਪ੍ਰਯੰਤਮੇਰੁ
 ਮਨਰੂਪਜੋਮੈਤੀਹੈ। ਸੋਅਬੋਧਰਹਾਥਾ। ਅਬਮੈਇਸਕਉਬੋਧਿਆਹੈ। ਅਰਥਇ
 ਹਜੋਆਤਮਾਦਿਚਹਤੇਰਹਤਥਾ। ਅਬਮੈਤਿਸਕਉਆਤਮਾਦਿਚਹਦਿਖੋਜੋਤ੍ਰਿ
 ਆਹੈ। ਆਤਮਾਗਿਆਨਕੇਯੋਗਭਇਆਹੈ। ਮਨਰੂਪਏਵਰਫਕਾਕਲਥਾ। ਸੋ ਕ
 ਜੜਤਾਕਉਦੇਤਾਥਾ। ਅਬਦਿਵੇਕਰੂਪੀਸੁਰਜਕਰਿਗਲਿਗਾਇਆਹੈ। ਅ
 ਬਮੈਚਿਰਪ੍ਰਯੰਤਸਾਂਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵਉਗਾ। ਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਰਕੇਸਿਧਜੋਸਾਧ
 ਥੇ। ਤਿਨਮੁਣਕਉਜਗਾਇਆਹੈ। ਮੈਆਤਮਾਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਹੈ। ਪਰ
 ਮਾਨੰਦਸੁਖਕਰਕੈਅਬਮੈਆਤਮਰੂਪਮਲਕਉਏਕਾਂਤਪਾਇਕਰਿਸੁਖੀਹੋਵਉ
 ਗਾ। ਅਗੁਨਿਰਮਲਾਇਸ਼ਭਤੋਵਉਗਾ। ਜੈਸੈਸਰਤਕਾਲਕਾਅਕਾਸਨਿਗਮ

ਲੇਤਾਏ। ਤੈਸੇਤੋਵਉਗਾ। ਮਨਰੂਪਜੋਸਤੈ। ਤਿਸਮੁਤਕਉਰੁਮਾਦਿਖਾਇਅ।
 ਥਾ। ਸੋਅਥਵਿਵੇਕਕਰਿਮੈਨਸਕੀਆਏ। ਪਰਮਉਪਸਮਕੈਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ
 ਤੇ। ਤੇਵਿਵੇਕਤੁਤਕਉਨਮਸਕਰੈ। **ੴ ਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਾਸੈਜਨਕਦਿ**
ਚਾਰਨਮਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੇਵਾਚ॥ ਤੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਸਜਨਕਾਚਿਤਦ
 ਤਾਥਾ। ਜੋਪ੍ਰਤਿਆਤਗੀਰਾਜਾਕੇਨਿਕਟਿਆਈ। ਜੈਸੇਸੂਰਜਕੇਆਗੇਵਰਨ
 ਆਨਇਸਥਤੋਵੈ। ਤੈਸੇਪ੍ਰਤਿਅਤਗੀਜੋਰੈਦਸੀਸੋਕਰਤਤਭਈ। ਤੇਦੇਵਤੁ
 ਇਉਜਾਰੂਪਾਇਸਥੰਤਕਰਕੈਧਾਗੀਰੈਸੰਪੂਰਨਪ੍ਰਥਵੀਜਿਸਨੇ। ਸਰਵਕੈਵਿ
 ਸ਼ਾਮਦੇਵੇਤਗਸੋਕੀਐਦੇਵਾ। ਸੋਰੇਦੇਵਅਥਉਠਠਢੇਤੋਵਹੁ। ਦਿਨਕਾਜੋ
 ਕਉਉਚਿਤਵਿਵਤਰੈਇਸਨਾਦਿਕਸੋਕਰੇ। ਇਸਨਸਾਲਾਵਿਖੇਪੁਖਕੇਸ
 ਰਗੰਗਾਜਲਆਦਿਕਕੀਗਾਗਰਲੇਕਰਿਇਸਤੀਠਾਢੀਤੋਰਹੀਏ। ਜੈਸੇਸੂ
 ਰਤਲਿਖੀਰੇਤੀਏ। ਕਮਲਪੁੱਖਪੜੈ। ਤਿਨਪਰਭ੍ਰਮਰਪੜੈਠਿਰਤੇਏ। ਛਤ

ਚਮਰਪੜੈਂ।। ਇਸਨਕਾਸਮਯੈ।। ਦੇਵਪੁਜਨਕੇਨਮਿਤਸੰਪੂਰਨਸਮਿਗੀ
 ਆਈਏ।। ਰਤਨਅਉਖਧੀਲਿਆਏ।। ਰਸਤਹੁਦਿਖੇਪਾਵਿਝੇਡਗੀਬਾਹਮ
 ਟਇਸਨਕਰਕੈਬੈਠੈ।। ਅਘਮਰਖਲਜਾਪਕਰਹੁਏ।। ਤੁਮਾਰੇਆਗਮ
 ਨਕੀਓਗਖੜੇਦੇਖਤੇਏ।। ਰਸਤਹੁਦਿਖੇਚਮਰਲੇਕਰਿਸੁੰਦਰਕਾਂਤਾਖੜੀਏ।।
 ਤੁਮਾਰੇਸੇਵੇਨਮਿਤਾ।। ਅਰੁਭੋਜਨਸਾਲਾਵਿਖੇਭੋਜਨਸਿਧਹੋਗਏ।। ਤਾਂ
 ਤੇਸੀਪ੍ਰੀਉਠੈ।। ਜੋਕਛੁਕਾਰਜਏਸੇਕਰਹੁ।। ਜੈਸਾਕਾਲੋਤਏ।। ਤਿਸਕੇਅ
 ਨੁਸਾਰਕਰਮਕਰੀਤਏ।। ਬਡੇਇਸਕਉਉਲੰਘਨਨਹੀਕਰਤੇ।। ਤਾਂਤੇਉਠਹੁ
 ਕਾਲਕਉਬਿਤੀਤਕਰਹੁ।। ਏਹਮਜੀਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਰਪ੍ਰਤਿਅਹਾਗੀਕਰਾ।।
 ਤਬਰਾਜਾਚਿਤਵਤਾਭਇਆ।। ਵਿਚਿਤ੍ਰਜੋਇਸਬਤਏਸੰਸਾਰਕੀਸੇਕਿਤਨਕੁ
 ਮਾੜੈ।। ਰਾਜਸੁਖਇਨਕੇਸਾਬਮੁਣਕਉਕਛੁਪ੍ਰੋਜਨਨਹੀ।। ਇਹਖਿਲਭੰਗ
 ਹੋਏ।। ਇਸਮਿਥਿਅਅਡੰਬਰਸੰਪੂਰਨਕਉਮੈਤਿਆਗਕਰਿਏਕਾਂਤਜਾਇਏ

ਠਤੰ। ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰਤ ਰੰਗ ਹੁਤੇ ਹੁਤ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋਵਉਗੇ।
 ਇਹ ਜੋ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਰਾਜ ਭੋਗ ਹਨ। ਅਗੁ ਕ੍ਰਿਅ ਕਰਮ ਹੈ। ਤਿਨ ਤੇ ਅਬ ਮੈ
 ਤ੍ਰਿਪਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਸਰ ਵਕਰਮ ਹੁਕੈ ਤਿਅ ਗਕਰਿ ਕੇ ਵਲ ਸੁਖ ਸਾਥ ਇਸਥਿ
 ਤੋ ਵਉਗਾ। ਮੇਗਾ ਚਿਤ ਜੋ ਭੋਗ ਹੁਇ ਖੇਚੰਚਲ ਬਾ। ਸੋ ਭੋਗ ਤੋ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਹੈ।
 ਇਨ ਵਿਖੇ ਸਾਂਤ ਤਉ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਿਸਾ ਬਢੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਉਪਰ ਸਿਵੁ।
 ਲਬਢੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਜਲ ਕਉ ਅਢਾ ਦਲੇਤੀ ਹੈ। ਅਬ ਮੈ ਇਸ ਕਉ ਤਿਅ।
 ਗਕਰਤਾ ਹੈ। ਹੋਚਿਤ ਤੂੰ ਜਿਸਾ ਜਿਸ ਦਸਾ ਵਿਖੇ ਗਇਆ ਹੈ। ਅਹੁ ਜੋ ਜੋ ਭੋਗ
 ਭੋਗੇ ਹੈ। ਸੋ ਸਰਵ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਤੋ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਨਹੂਈ। ਤਾਂ ਤੇ ਭ੍ਰਮ
 ਰੂਪ ਭੋਗ ਹੁਤੇ ਉਪਰਤ ਹੋਵਉਗਾ। ਤਬ ਪਰਮ ਸੁਖ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਉਗਾ। ਅਬ
 ਉਚਿਤ ਭੋਗ ਭੀ ਅਰੁ ਅਨੁਚਿਤ ਭੋਗ ਜੋ ਭੋਗੇ ਹੈ। ਵਾਰੰ ਵਾਰ ਅਗੁ ਚਿਰ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਤਪਹੰਤੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਕਿਸੀ ਕਰਿ ਨਹੂਈ। ਤਿਨ ਕੈ ਤਿਅ ਗਕਰਿ ਪਰਮ ਪਦ ਕੇ ਅ।

੬

੨੦੪

ਸ੍ਰੁਤਹੋ ਜੈਸੇ ਬਾਲਾ ਕਏ ਕਕੋਤਿ ਆਗ ਕਰ ਦੁਸਰੇ ਕੋ ਅੰਗੀ ਕਰ ਕਰਤਾ ਹੈ।
 ਤੈਸੇ ਯਤਨ ਬਿਨਾ ਤੁੰਡੀ ਕਰ ਗਾਜ ਬਤੁੰ ਇਨ ਤੁਛ ਭੰਗ ਹੁਕਉ ਤਿਆਗ ਤਿਗਾ।
 ਅਰੁ ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਆਸੈ ਕਰ ਤਿਗਾ। ਤਬ ਅਨਿਦਤ ਤਿਪਤਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵ
 ਤਿਗਾ। ਤਿਸ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ ਬਹੁੜ ਸੰਸਾਰੀ ਨ ਹੋਵਤਿ। ਏਹ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਹਰਿ ਤਵ ਕਰਿ ਜਨ ਕਤੁਸੀਂ ਹੋਗਾ। ਮਨ ਕੀ ਚਪਲਤਾ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸ
 ਉਮ ਆਕਾਸ਼ ਇਸ ਬਿਤਭਇਆ। ਜੈਸੇ ਮੂਰਤ ਲਿਖੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੋਗਇਆ।
 ॥ ਅਰੁ ਪ੍ਰਿਤ ਅਹੰਗੀ ਭੀ ਬਹੁੜ ਭੈ ਮਾਨ ਹੋਇ ਕਰ ਕਛੁ ਕਹਿਨ ਸਕੈ। ਜੋ ਕਦਾਇ
 ਤਗਾਜਾ ਅਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ। ਤਿਸ ਤੇ ਅਨੰਤ ਰਮਨ ਕੀ ਸਮਤਾ ਬਹੁੜ ਗਾਜਾ ਚਿਤ ਵ
 ਤਾਭੁਇਆ। ਜੋ ਮੁਣ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਲੇਯੋਗ ਅਰੁ ਗ੍ਰਹ ਲਕਰ ਲੇਯੋਗ ਯਤਨ
 ਕਰ ਕੈ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਜਿਸ ਕਉ ਮੈਸਾਧਉ। ਕਿਸ ਵਸਤ ਵਿਖੇ ਮੈਧੀ ਹਜ ਕਉ ਧਰਉ
 ਨਾ ਸਰੂਪ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਹੈ। ਮੁਣ ਕਉ ਕਰ ਲੇਸਾਧ ਕਿਆ ਪ੍ਰੋਜਨ ਹੈ। ਅਰੁ

205

ਅਕਰਲੇਵਿਖੇਕਿਆਹੈ। ਗ੍ਰਿਹਲਕਿਆਕਰਉ। ਅਹੁਤਿਆਗਾਕਿਸਕਾਕਰਉ।
ਜੇਕਛੁਕਰਤਵਹੈ। ਸੇਸਗੀਰਕਰਤਾਹੈ। ਨਿਰਮਲਾਚਲਾਰੂਪਚੈਤਨਹੈ। ਸੇਨ
ਕਰਤਾਹੈ। ਨਭੇਗਤਾਹੈ। ਤਾਤੇਮੁਣਕਉਕਰਤਵਕਛੁਨਹੀ। ਜੋਤਿਆਗਕਰਉ।
ਤਉਸਗੀਰਕਰਲੇਤੇਹਤਹੇਗਾ। ਅਰੁਕਰੇਗਾਤਉਭੀਸਗੀਰਕਰੇਗਾ। ਮੁ
ਣਕਉਕਿਆਪ੍ਰੋਜਨਹੈ। ਤਾਤੇਕਰਲੇਵਿਖੇਮੁਣਕਉਕਛੁਅਰਥਨਹੀ। ਤਾਤੇਜੋ
ਕਛੁਮੁਣਕਉਪ੍ਰਵਾਹਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਹੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਵਿਚਰਤਾਹੈ। ਅਪ੍ਰਾਪਤ
ਰੀਮੈਬਾਂਛਾਨਹੀਕਰਤਾ। ਅਰੁਪ੍ਰਾਪਤਕਾਤਿਆਗਨਹੀਕਰਤਾ। ਅਪਲੇਸ੍ਵਰੂ
ਪਵਿਖੇਸ੍ਵਰਭੋਇਕਰਇਸਥਤਹੇਤਾਹੈ। ਜੇਕਛੁਪ੍ਰਾਪਤਕਰਮਹੈ। ਸੇਈਕਰ
ਤਾਹੈ। ਨਕਛੁਮੁਣਕਉਕਰਲੇਵਿਖੇਅਰਥਹੈ। ਨਅਕਰਲੇਵਿਖੇਦੋਖਹੈ। ਜੇ
ਕ੍ਰਿਆਹੈਸੇਈਹੋਵੇ। ਕਰਉਅਥਵਾਨਕਰਉ। ਯੁਗਤਹੈਵੈਅਥਵਾਅਯੁਗਤਹੈ
ਵੈ। ਮੁਣਕਉਗ੍ਰਹਲਅਹੁਤਿਆਗਕਰਲੇਯੋਗਕਛੁਨਹੀ। ਤਾਤੇਜੇਕਛੁਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਮਹੈਸੋਈਕਰਉ॥ਕਰਮਕਾਕਰਲਾਸਗੀਰਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਕਰਿਹੋਤਾਹੈ॥ਆਤਮਾਕੋਕਰ
 ਤਤੁਕਛੁਨੀ॥ਤਾਂਤੇਮੋਇਨਵਿਖੇਨਿਹਸੰਗਹੋਰਹਉਗਾ॥ਜੋਨਿਗਇਸਪਦਚੇ
 ਸ੍ਵਾਹੁਈਤਉਕਿਆਸਿਧਭਇਆ॥ਅਰੁਕਿਆਕੀਆ॥ਜੋਮਨਕਾਮਨਾਤੇਹਤ
 ਇਸਥਿਤਹੈ॥ਵਿਗਤਹੰਜਨਾ॥ਅਰਥਇਹੋਰਿਦੇਵਿਖੇਗਾਗਦਵੈਖਮਲਨਤ
 ਨਉਪਜੀ॥ਜਬਦੇਹਕਰਕਰਮਪੜ੍ਹੋਵਹਿ॥ਤਉਭੀਇਸ੍ਵਅਰੁਅਨਿਸ੍ਵਕੀਪ੍ਰਾਪ
 ਤਵਿਖੇਗਾਗਦਵੈਖਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ਜਬਮਨਕਾਮਨਨਉਪਸਮਝੂਆ॥ਤਬਕਰ
 ਤਤਵਿਖੇਭੀਅਕਰਤਤਹੈ॥ਜੈਸੇਨਿਸਚੈਅੰਤਰਆਰੂੜ੍ਹਹੋਤਾਹੈ॥ਸੋਈਰੂਪਪੁਰ
 ਖਹੋਤਾਹੈ॥ਜਿਸਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਅਹੰਕ੍ਰਿਤਅਭਿਮਾਨਹੈ॥ਤਉਬਾਹੁਅਕਰਤਾਭਾ
 ਸਤਾਹੈ॥ਤਉਭੀਅਨੇਕਕਰਮਪੜ੍ਹਾਕਰਤਾਹੈ॥ਤਾਂਤੇਜੈਸਾਨਿਸਚੈਅੰਤਰਦ੍ਰਿੜ੍ਹ
 ਹੋਤਾਹੈ॥ਤੈਸਾਫਲਪੁਰਖਕਉਹੋਤਾਹੈ॥ਅਰੁਬਾਹੁਕਰਤਾਭੀਹੈ॥ਪਰੰਤੂਅੰਤ
 ਰਕਰਤਤਕਾਅਭਿਮਾਨਨਹੀ॥ਤਉਉਹੁਪੀਰਜਵਾਨਪੁਰਖਅਨਮੈਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪ

ਤੋਤੈ॥ ੧੦॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਜਨਕਨਿਸਚਉਨਮਸਰਗੰਗਾਸ੍ਰੀ
ਵਸਿਸ਼ਠਵਾਚ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਗਚਿਤਵਨਾਕਰਕੈਗਜਾਜਨਕਯਥਾਪ੍ਰਾਪਤ
ਜੇਕ੍ਰਿਆਪੈ॥ ਤਿਸਕੇਕਰਣੇਕਉਉਰਠਾਂਢਭਇਆ॥ ਜੈਸੇਦਿਨਕਉਦਿਨਪਾਤਿ
ਕਰਤਾਪੈ॥ ਇਸ੍ਰਅਨਿਸ੍ਰਕੀਜੋਵਾਸਨਾਪੈ॥ ਸੋਚਿਤਤੇਤਿਆਗਤਾਭਇਆ॥ ਅਰੁ
ਯਥਾਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਕਰਤਾਉਆਜਾਗ੍ਰਤਵਿਖੇਸੁਖੇਪਤਕੀਨਿਆਈ॥ ਜੈਸੇਸੁਖੇਪ
ਤਰੁਪਪੁਰਖਪੋਤਾਪੈ॥ ਤੈਸੇਉੱਯਜਾਗ੍ਰਤਵਿਖੇਹੋਗਾ॥ ਦਿਨਕਉਸ੍ਰੇਸ੍ਰਜੋਪੁਰਖਪੈਅੰ
ਗਯਾ॥ ਤਿਨਕੇਅਚਾਰਕਉਕਰਤਾਭਇਆ॥ ਜੈਸੇਸ੍ਰੇਸ੍ਰਹੁਕਾਅਚਾਰਪੈ॥ ਤੈਸੇਕ
ਰਤਭਇਆ॥ ਯਥਾਸਾਸਤ੍ਰੀਤਿਨਕਾਅਚਾਰਪੈ॥ ਅਰੁਗਾੜਕਉਲੀਲਾਕਰਕੈ
ਧਿਆਨਵਿਖੇਜੁੜਗਇਆ॥ ਮਨਕਉਸਮਰਸਕਰਤਭਇਆ॥ ਜਬਗਾੜਖੀਲ
ਹੁਈਤਬਾਇਸਪ੍ਰਕਾਗਚਿਤਕਉਪ੍ਰਬੋਧਕਹਿਕਹਤਭਇਆ॥ ਹੇਚਿਤਚੰਚਲ
ਰੂਪਾ॥ ਪਰਮਾਨੰਦਸਰੂਪਜੇਆਤਮਾਪੈ॥ ਸੋਤੁਏਕੰਸੁਖਦਾਇਕਨਹੀਭਾਸਤਾ॥

ਜੋਇਹਮਿਥਿਆਸੰਸਾਰਸੁਖਕੀਇਛਾਕਰਤਾਹੈ। ਜਬਤੇਹੀਇਛਾਸਾਂਤਹੋਜਾ
 ਵੈਗੀ। ਤਬਤੁੰਸਾਰਸੁਖਆਤਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ। ਜਿਉਜਿਉਸੰਕ
 ਲਪਤੁੰਲੀਲਾਕਰਿਕੋਉਠਾਵਤਾਹੈ। ਤਿਉਤਿਉਸੰਸਾਰਜਾਲਾਵਿਸਤਾਰਹੁਪ
 ਹੋਤਾਜਾਤਾਹੈ। ਇਸਦੁਖਰੂਪਸੰਸਾਰਸਾਥਤੁੰਕਉਰਿਆਪੋਜਨਾਹੈ। ਹੇਮੂੜ
 ਚਿਤਾਜਿਉਜਿਉਤੁੰਸੰਕਲਪਇਛਾਕਰਤਾਹੈ। ਤਿਉਤਿਉਸੰਸਾਰਦੁਖਬਢ
 ਤਾਜਾਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਜਲਕੇਸਿੰਚਲੇਕਗਿਬ੍ਰਿਖਕੀਆਂਸਾਖਾਂਬਢਤੀਆਂਹੈ। ਤੈ
 ਸੇਸੰਸਾਰਕੇਬਢੇਤੇਅਧਿਕਦੁਖਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ। ਐਸੇਦੁਖਰੂਪਤੇਗਹੁਕੀ
 ਇਛਾਤੁੰਕਉਕਰਤਾਹੈ। ਇਹਸੰਸਾਰਸਿੰਮ੍ਰਿਤਾਜਾਲਤੇਉਪਜਤਾਹੈ। ਜਬਤੁੰ
 ਇਸਕਾਤਿਆਗਕਰਹਿਗਾ। ਤਬਦੁਖਮਿਟਿਜਾਵੈਗਾ। ਤੇਰੇਫੁਰਲੇਕਾਨਾਮਦੁਖ
 ਹੈ। ਫੁਰਲੇਕੇਮਿਟੇਤੇਦੁਖਭੀਮਿਟਜਾਵੈਗਾ। ਇਹਸੰਸਾਰਮਹਾਂਚੰਚਲਾਹੁਪਾਹੈ।
 ਦੇਖਲੇਮਾੜਸੁੰਦਰਭਾਸਤਾਹੈ। ਵਾਸਤਵਤੇਕਛੁਨਹੀ। ਜੇਕਛੁਇਸਸੰਸਾਰਕਛੁ

ਤੁਝ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ। ਤਉ ਇਸ ਕਾ ਅਸੈ ਭੀ ਕਹਾ। ਸੋ ਤੋ ਇਹ ਖਿਲਤੰਗਰ ਰੂਪ ਹੈ
ਅਰੁ ਦੁਖ ਜੁ ਕੀਖਾ ਲਏ। ਤਿਸ ਕਾ ਗਲ ਤੇ ਇਸ ਕੀ ਆਸ਼ਾ ਤਿ ਆਗਾ। ਦਿਸ ਅ
ਰੁ ਰਸ ਨ ਕੀਲਾ ਲਸਾ ਤਿ ਆਗਾ। ਅਰੁ ਆਤਮ ਤਤ ਕਾ ਅਸੈ ਕਹਾ। ਸੁਧ ਨਿ
ਰਮ ਲਹੇ ਇਕ ਜਗਤਾ ਵਿਖੇ ਵਿਚਗ। ਤਬ ਤੁਝ ਕਉ ਕਉ ਦੁਖ ਨ ਸਪਰਸ ਕਰ
ਸਕੇਗਾ। ਜਗਤ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਵੈ ਅਥਵਾ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਵੈ। ਉਦੇ ਹੋਵੈ ਅਥਵਾ ਅ
ਸਤ ਹੋਵੈ। ਇਸ ਕੀ ਵਸਨਾ ਨ ਕਹਾ। ਇਸ ਕੇ ਗੁਣ ਅਉ ਗੁਣ ਵਿਖੇ ਅਸ ਕਤਮ
ਤੁਹੇ। ਸੁਲਾਪ ਭੀ ਤਿਸ ਨਾ ਕਹਾ। ਜੇ ਅਵਿਦਮਾਨ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੋਵੈ। ਤਿਸ ਸ
ਥ ਸੰਬੰਧ ਕਾ ਹੋ ਕਉ ਕਰੀ ਐ। ਇਹ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤੂੰ ਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਸਤ ਕ
ਅਰੁ ਸਤ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਮ੍ਰਿਤ ਕ ਅਰੁ ਜੀਵਤ ਕਾ ਭੀ ਕਬੀ ਸੰਬੰਧ ਭਾਇ
ਆ ਹੈ। ਜੇ ਤੁੰ ਕ ਹੋ ਚੇਤਨ ਤਤ ਹੀ ਦਿਸ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਉ ਦੋ ਨਹੁ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੁਏ।
ਤਉ ਸਦਾ ਦਿਸਾ ਤਿਤ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਹੀ ਹੁਆ। ਤਉ ਹਰਖ ਵਿਖਾ ਦ ਕਿਸ ਕਾ ਕ

ਰਤਾਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਮੁੜ ਮਤੁਰੇ ਇ। ਸਮੁਦ੍ਰਕੀ ਨਿਆਈ ਅਖੋਤ ਰੂਪ ਅਪਲੇਸ
 ਰੂਪਾ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਰੇ। ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਤਿਆਗ ਕਰਮਾਨ ਮੇਰੂ ਰੂਪ ਮਲ
 ਕਉ ਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ। ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਇਛਾ ਤਖ਼ਤ ਕਾ ਕਾਰ ਲੈ। ਇਛਾ ਕਉ ਤਿਆ
 ਗ ਕਰਿ ਆਤਮ ਤਤ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਰੇ। ਜੋ ਪਰਪੁਰੁ ਲਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵ
 ਿ। ਤਾਂ ਤੇ ਬਲਾਤ ਕਾਰ ਕਰੈ ਤਿਸ ਕਉ ਆਸੈ ਕਰੁ। ਚੰਚਲਤਾ ਕਉ ਤਿਆਗ
 ॥ ੧੧॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਚਿਤਾਨੁ ਸਾਸਨਾ ਮਸਰਗਠਾ। ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਿਸ਼
 ਵਾਚ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੈ ਗਾਜਾ ਜਨਕ ਸਰਵਗਾਜ ਕਾਰਜ ਤੁਕੇ
 ਕਰਤ ਭਇਆ। ਆਨੰਦ ਬ੍ਰਿਤ ਵਿਖੇ ਮਨ ਉਸ ਕਾ। ਪ੍ਰਬੁਧ ਵਨ ਪੁਰਖ ਮੇਰੇ ਨ ਪ੍ਰਾਪ
 ਤ ਭਇਆ। ਇਸ ਵਿਖੇ ਹਰਖ ਵਨ ਨਹੈ। ਅਹੁੰ ਅਨਿਸ਼ ਵਿਖੇ ਦੋਖ ਵਨ ਨਹੈ।
 ਕੇਵਲ ਸਮਸ੍ਰੁਛ ਅਪਲੇਸ ਰੂਪਾ ਵਿਖੇ ਇਸਤ ਹੋ। ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰੇ। ਨਕ
 ਛੁਤਿ ਆਗ ਕਰੇ। ਅਰੁਨ ਕਛੁ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੇ। ਕੇਵਲ ਬੀਤ ਸੇਕ ਹੋਇ ਕਰਮੰਤਾ

ਪਤੇਰਤਤਵਰਤਮਨਵਿਖੇਕਾਰਜਕਰੇ। ਰਿਦੇਵਿਖੇਵਿਵੇਕਅਰੁਥਤਮਕਾਰਜਕਰੇ
ਬਹੁਕੁੰਮਕੇਰਿਦੇਕੋਕਲਨਾਸਪਰਸਕੋਊਨਕਰੇ। ਜੈਸੇਅਕਾਸਕਉਮਲਨ
ਧੁੜਸਪਰਸਨਹੀਕਰਤੀ। ਤੈਸੇਮਲਨਤਤੇਰਤਤਅਪਲੇਸਰੁਪਕੇਅਨੁਸੰਧਾ
ਨਤੇਸਮਕਗਿਆਨਅਨੰਤਪ੍ਰਕਾਸਵਿਖੇਮਨਨਿਸੁਲਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਕੀਆ।
ਮਨਕੀਜੇਕੋਊਸੰਕਲਪਭ੍ਰਿਤਥੀਸੋਨਸ੍ਰੋਗਈ। ਮਹਾਂਪ੍ਰਕਾਸਰੁਪਚੈਤੰਨਅਤ
ਮਾਅਨਾਮੈਰਿਦੇਵਿਖੇਪ੍ਰਕਾਸਤਭਇਆ। ਜੈਸੇਅਕਾਸਵਿਖੇਸੁਰਜਪ੍ਰਕਾਸਤਹੈ
ਤੈਸੇਅਨੰਤਪ੍ਰਗਟਭਇਆ। ਸੰਪੂਰਨਪਦਾਰਥਤਿਸਵਿਖੇਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤਦੇਖ
ਤਭਇਆ। ਜੈਸੇਸੁਧਮਣਵਿਖੇਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤਸਤਹੈ। ਤੈਸੇਸਰਵਅਪਲੇਸੁ
ਰੁਪਵਿਖੇਅਭਿੰਨਅਪਲਾਅਪਅਤਮਭੂਤਦੇਖਤਭਇਆ। ਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕੇਇ
ਸ੍ਰਾਨਿਸ੍ਰਾਵਿਖਿਅਹੁਕੀਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਤਰਖਖੇਦਮਿਟਗਇਆ। ਸਰਵਦਾਸ
ਮਾਨਮਨੁੰਦਿਕਰਿਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਵਿਵਰਤਕਉਕਰੇ। ਜੀਵਨਮੁਕਤਿਹੋਇਕਰਇਸਪ੍ਰ

ਕਾਰਗਜਾਜਨਕਵਿਚਰਤਾਭਯਾ। ਹੇਗਮਜੀਜਨਕਕਉਗਿਆਨਕੀਦ੍ਰਿੜਤਾ
 ਭਈ। ਤਿਸਕਰਲੇਕੁਕੇਪਗਵਰਕਉਜਾਲਕਗਿਦਿਦੇਹਨਗਰਕਾਗਜਕਰ
 ਤਭਇਆ। ਜੀਵਹੁਕੇਪਾਲਲਹਗਾਗਜਾਜਨਕਹਰਖਵਿਖਾਦਕੇਵਸਨਭ
 ਇਆ। ਸੰਤਾਪਤੇਹਤਭਇਆ। ਗਜਕਾਕਉਅਰਥਉਦੇਹੈਅਥਵਾਅਸ
 ਤਹੈਵੈ। ਹਰਖਸੇਕਕਉਕਦਾਂਚਿਤਨਪ੍ਰਾਪਤਹੈ। ਕਾਰਗਜਕਰਤਾਭੀਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਅੰ
 ਵੈ। ਪਰੰਤੁਹਿਦੇਕਹਿਕਛੁਨਕਗੇ। ਹੇਗਮਜੀਤੈਸੇਤੁਮਭੀਸਰਵਕਾਰਗਜਪਜੇਕ
 ਰਹੁ। ਪਰੰਤੁਨਿਰੰਤਰਆਤਮਸੁਗੁਪਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ। ਤੁਮਜੀਵਨਮੁਕਤਵ
 ਪਹੋਹੁ। ਗਾਜਾਜਨਕਕੈਸਰਵਪਦਾਰਥਹੁਕੀਭਾਵਨਾਅਸਤਹੈਗਈ। ਸੁਖੋਪਤਵ
 ਤਥ੍ਰਿਤਹੁਈ। ਭਵਿਖਿਤਕੀਟਿਛਾਨਕਗੈ। ਬੀਤੀਕੀਚਿਤਵਨਾਨਕਗੈ। ਜੇਵਰਤ
 ਮਾਨਕਾਰਗਜਪ੍ਰਾਪਤਹੈ। ਤਿਸਕੈਜਥਾਸਾਸਤ੍ਰਕਗੈ। ਅਪਲੇਵਿਚਰਕੇਵਸਤੇਜੋ
 ਕਛੁਪਾਵਲੇਯੋਗੁਪਦਥਾਸੋਉਸਪਾਇਆ। ਅਉਗਇਛਾਕਛੁਨਹੀ। ਹੇਗਮਜੀ

ਤਬਲਗਆਤਮਪਦਕਉਇਹਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾ। ਜਬਲਗਇਸਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇ
ਅਪਲਾਪੁਰਖਾਗੁਪਵਿਚਾਰਨਹੀਉਪਾਜਿਆ। ਜਬਅਪਲੇਆਪਕਰਿਆਪ
ਲਾਵਿਚਾਰਗੁਪਪੁਰਖਾਗੁਪਜਾਗੇ। ਤਬਸਰਵਦੁਖਮਿਟਜਾਤੇਹੈ। ਅਹੁਪਰਮ
ਸੰਪਦਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ। ਐਸਾਪਦਸਾਸਤ੍ਰਅਰਥਅਹੁਪੁੰਨਕ੍ਰਿਆਕਰਿਨ
ਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾ। ਐਸਾਪਦਅਪਲੇਰਿਦੇਵਿਖੇਵਿਚਾਰਕੀਏਤੇਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ।
ਸੰਪਦਨਿਰਮਲਹੈ। ਅਹੁਇਸਨਘਧੈ। ਅਹੁਰਿਦੇਕੀਤਪਤਕਉਨਿਵਰਤਕ
ਹਤਹੈ। ਬੁਧਕੇਵਿਚਾਰਗੁਪੀਪ੍ਰਕਾਸਸਾਥਰਿਦੇਕਾਤਮਅਗਿਆਨਨਸ੍ਰੋਤਾਤਾ
ਹੈ। ਅਉਗਰਿਸੀਉਪਾਇਕਰਿਨਸ੍ਰਨਹੀਹੋਤਾ। ਜੇਬਡੀਵਿਪਦਾਗੁਪਦੁਖਕਠ
ਨਹੈਤਗਨੇਕਉ। ਸੇਅਪਲੀਬੁਧਕਰਿਤਗਲਾਸੁਗਮਹੋਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਜਹਾਜਊਪ
ਹਚੜਕਰਿਸਮੁਦ੍ਰਕਉਲੰਘਜਾਈਤਾਹੈ। ਜੇਬੁਧਤੇਗਤਮੁੜ੍ਹੈ। ਤਿਨਕਉ
ਅਲਪਅਪਦਾਬਡੇਦੁਖਕਉਦੇਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਅਲਪਪਵਨਭੀਤ੍ਰਿਲਕਉਵਿਸੇਖ

ਭ੍ਰਮਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਬੁਧਵਨ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਬਡੀ ਅਪਦਾ ਭੀ ਕਸੂ ਨ ਹੀ ਦੇਤੀ॥
 ਜੈਸੇ ਦਾਗਨ ਪਵਨ ਭੀ ਪਰਬਤ ਕਉ ਚਲਾਇ ਨ ਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ
 ਚਾਹੀ ਤਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਪੁਰਖ ਸਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਅਰੁ ਸੰਤ ਹੁਕੀ ਸੰਗਤ ਕਰੇ॥
 ਅਰੁ ਬੁਧ ਕਉ ਵਧਾਵੈ॥ ਜਬ ਬੁਧ ਸਤ ਮਾਗ ਕੀ ਓਹੁ ਵਧੇਗੀ॥ ਤਬ ਪਰਮ ਬੋਧ
 ਇਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇ ਜਲ ਕੇ ਸਿੰਚ ਲੇ ਅਰੁ ਗਾਖ ਲੇ ਕਰਿ ਫੂਲ ਸੇ
 ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਬੁਧ ਸਤ ਮਾਗ ਕੀ ਓਹੁ ਆਵਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਇਸ
 ਕਉ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਕਲਾ ਪੱਖ ਕਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਪੂਰਨ ਮਾਸੀ ਕਉ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਮਤ ਨ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਜਬ ਉਹੀ
 ਤਨ ਸਤ ਮਾਗ ਕੀ ਓਹੁ ਕਰਹਿ॥ ਤਬ ਸਰਵ ਦੁਖ ਹੁਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਵਹਿ॥ ਅਰੁ ਸੰਪ
 ਦ ਕੇ ਭੰਡਾਰ ਕਉ ਪਾਵੈ॥ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਿਖ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਜ ਬੁਧ ਕੀ ਮੂੜ ਤਾ ਹੈ
 ਤਾਂ ਤੇ ਮੂੜ ਤਾ ਤੇ ਹਰਤ ਹੋਵਣਾ ਬਡਾ ਲਾਭ ਹੈ॥ ਸ੍ਵਰਗ ਪਾਤਲ ਕਾਰਜਾ ਦਿਕ ਜੋਕ

ਸਿੰਘਕੋ

ਛੁਅਰਥਕਤੁਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ। ਸੋਅਪਲੇਬੋਧਗੁਪਤੰਡਰਤੇਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ। ਸੰਸਾਰ
ਗੁਪਸਮੁਦ੍ਰੁਪੈ। ਤਿਸਕੇਤਰਲੇਕਉਅਪਲੀਬੁਧਗੁਪਜਹਾਜਹੈ। ਅਰੁਤਪਤੀਰ
ਥਾਦਿਕਸੁਭਾਚਾਰਕਰਨਹੀਜਹਾਜਹੈਤਾ। ਬੋਧਗੁਪਪੁਪਲਤਹੈ। ਤਿਸਕੇਵ
ਧਾਵਲੇਕਉਦੈਵੀਸੰਖਦਲਪਲਤੈ। ਤਿਸਕੀਬਛਵਰਕਰਕੈਸੁੰਦਰਛਲਪਾ
ਈਤਹੈ। ਜੇਨਿਰਬੋਧਬਲਈਸ੍ਵਰਜਕਰਕੈਬਡਾਤੀਹੈ। ਤਿਸਕਉਤੁਛਵਿਖੇਤੀ
ਤਤਕਰਡਾਰਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਬਲਤੇਹਤੰਗਿਦੜਹਰਲਜੀਤਲੇਤੇਹਏ। ਤੰਤੇਜ
ਕਛੁਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾ। ਤਿਸੁਆਵਤਹੈ। ਸੋਅਪਲੇਪ੍ਰਾਪਤਨਕਰਿਆਇਆਹੈ। ਅਪਣ
ਬੋਧਗੁਪਚਿੰਤਾਮਲਹਿਦੇਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ। ਤਿਸਤੇਵਿਵੇਕਗੁਪਛਲਪਾਈਤਾ
ਹੈ। ਜੈਸੇਕਲਪਲਤਾਸੰਜੋਕਛੁਚਿਤਵਨਾਕਰੀਐਸੋਪਾਈਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਸਰਵ
ਕਛੁਬੁਧਤੇਪਾਈਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਜਾਨਲੇਹਰਾਮਲਾਹਸਮੁਦ੍ਰੁਤੇਪਾਰਕਰਤਾਹੈ। ਅ
ਜਾਨਨੀਉਤਹਸਕਤਾ। ਤੈਸੇਸੰਮਕਬੋਧਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰੁਤੇਪਾਰਕਰਤਾਹੈ।

ਅਸੀਂ ਮਕਬੋਧ ਜੜਤਾ ਵਿਖੇ ਡੁਗਤਾ ਹੈ॥ ਜੜਤਾ ਵਿਖੇ ਜੋ ਅਲਪ ਭੀ ਬੁਧ ਸਤ
 ਮਾਗਕੀ ਓਹੀ ਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਓਹ ਬਰੇ ਸੰਕਟ ਤੇ ਤਗਵਤੀ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਛੋਟੀ ਬੇੜੀ
 ਭੀ ਬਡੀ ਨਦੀ ਤੇ ਉਤਾਰ ਦੇਤੀ ਹੈ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬੁਧ ਵਨ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਸੰਸਾਰ
 ਹਕੇ ਭੁਖ ਬੋਧ ਨਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਲੋਭਾ ਦਿਕ ਪਾਤਕਾ ਕਵਚ ਜਿਸ ਪਹਿਰਾ ਹੈ
 ਤਿਸ ਕੇ ਉਬਾਣ ਬੋਧ ਨਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਬੁਧ ਕਰ ਕੈ ਇਹ ਪੁਰਖ ਸਰਵ ਆਤਮ ਪ
 ਦਕ ਉਪਾਧ ਤੇ ਤੀ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਪਾਏ ਤੇ ਹਰਖ ਵਿਖਾ ਦਸੰ ਪਦਾ ਅਹੁ ਅਪਦਾ ਕ
 ਪਾਤ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਮੇਘ ਹੈ॥ ਸੋ ਆਤਮ ਰੂਪ ਸੁਹਜ ਕੇ ਅਗੇ ਅ
 ਏ ਆ ਹੈ॥ ਮਾਇਆ ਮਲ ਨਤਾ ਜੜ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਆਤਮ ਸੁਹਜ ਨਹੀ ਭ
 ਸਤਾ॥ ਬੋਧ ਰੂਪੀ ਵਾਉ ਕਰਿ ਜਬ ਇਹ ਦੁਹਰੇ ਵੈ ਤਬ ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥
 ਜੈ ਸੇ ਕਿਰਸਾਂ ਲਪਿਥ ਮਤਲਾ ਦਿਕ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਉ ਸੁਧ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਪ
 ਛੇ ਬੀਜ ਬੋਧਤਾ ਹੈ॥ ਜਲ ਕਾ ਮਿੰਚ ਨ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਨ ਮੁਕਰ ਦੇਤਾ ਰਿਅਤੁ ਤੇ

ਗਿਖਿਆ ਕਰਤ ਹੈ ਤਬ ਛਲਾ ਪਾਵਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜਬ ਪ੍ਰਥਮ ਆਗਮ ਗੁਲੁ ਕਰਿ
 ਬੁਧ ਨਿਰਮਲ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਬਹੁੜ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਪਦੇਸਹ ਪ੍ਰਬੀਜ ਮਿਲਤ ਹੈ
 ਅਰੁ ਅਭਿਆਸ ਵੈਰਾਗ ਕਰ ਗਿਖਿਆ ਕਰ ਲੀ। ਤਿਸ ਕਰਿ ਪਰਮ ਪਦ ਕੀ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਤੁਲ ਪਦ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਗ ਕੇ ਉਨ ਹੀ॥ ੧੨॥ ਇਤ
 ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪ੍ਰਗਿਆਤਿ ਮਾ ਵਰਨਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਵਸਿਸਟੇ
 ਵਾਚ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਨ ਕ ਕੀ ਨਿਆਈ ਅਪਣੇ ਆਪ ਕਰਿ ਆਪ
 ਕ ਉਦਿਚਾਗਾ ਪਾਛੈ ਜੋ ਵਿਦਤ ਵੇਦ ਪੁਰਖ ਹੁਨੇ ਕੀ ਆਪੈ॥ ਤਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁਮ
 ਭੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁਗੇ॥ ਜੋ ਬੁਧ ਵਾਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕ ਉਅੰਤ ਕਾ ਜਨ
 ਮਾਇ ਹੋਤੈ॥ ਸੋ ਗਾਜ ਸਾਤ ਕੀ ਪੁਰਖ ਆਪ ਭੀ ਪਰਮ ਪਦ ਕ ਉਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ
 ਜਬ ਲਗਾ ਅਪਣੇ ਆਪ ਕਰਿ ਆਤਮ ਦੇਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ॥ ਤਬ ਲਗਾਇ
 ਝੀਉ ਪਸਤ੍ਰ ਕੇ ਜੀਤ ਲੇ ਕਾ ਅਤਨ ਕਰੇ॥ ਜਬ ਆਤਮ ਦੇਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੈਗਾ॥

ਜੋ ਸਰਵਗਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਹੁਕਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਹੈ॥ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸ ਦੇ
 ਖੇਗਾ॥ ਅਰੁ ਸਰਵ ਦੇ ਖਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਖੀਲੇ ਜਾਵੈਗੀ॥ ਸੇ ਹਰੁ ਪਬੀਜ ਕੀ ਆਂਸੁ ਸ੍ਰੀ
 ਜੋ ਭਰ ਭਰ ਬੈਵਤਾ ਬਾ॥ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਅਪਦਾ ਰੂਪ ਵਰਖਾਤਿ ਸਮਾਜ ਸੇ ਹੁਤੇ
 ਤੀ ਅਗੁ ਫ੍ਰਿਸ਼ ਆਵਤੀ ਥੀ॥ ਸੇ ਸਰਵਨ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਸਾ
 ਖਿਾਤ ਕਰੇ ਤੈ॥ ਤਬ ਭ੍ਰੰਤ ਫ੍ਰਿਸ਼ ਨ ਹੀ ਰਹਤੀ॥ ਏਹਾ ਮਜੀਤੁ ਮਸਦਾ ਬੇਧ ਕ
 ਰ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇਰੇ॥ ਅਰੁ ਜਨਕ ਵਤ ਕਾਰਜ ਕਾ ਅਭਿਕਰ ਹੁ॥ ਬ੍ਰਹ
 ਮਲਖ ਵਨੇ ਇਕ ਰਜਗਤ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰ ਹੁ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕਉ ਖੇਦੁ ਕਛੁ ਨ ਹੋ
 ਵੈਗਾ॥ ਜਬ ਨਿਤ ਆਤਮ ਵਿਚਾਰੇ ਤੈ॥ ਤਬ ਪਰਮ ਦੇਵ ਆਪ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤ
 ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਸਾਖਿਾਤ ਕਾਰ ਹੁਏ ਤੇ ਚੰਚਲ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਜਨਤਾ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ
 ਜਨਕ ਵਤ ਸੇਗਾ॥ ਏਹਾ ਮਜੀਤੁ ਸੰਸਾਰ ਭੈ ਕਰਿ ਜੋ ਜੀ ਵਭੈ ਭੀਤ ਹੁਏ॥ ਤਿ
 ਸ ਤੇ ਗੰਧਿਆ ਕਰ ਲੇ ਕਉ ਅਪਲਾ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਯਤਨ ਹੈ॥ ਐਸੈ ਵਕਰ ਕੈ

ਅਥਵਾ ਕਰਮ ਕਰਕੈ ਘਨ ਬਾਂਧਵੁ ਕਰਕੈ ਰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤੀਜੇ ਪੁਰਖ ਦੇ
ਵਕਉ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਰੁ ਸਾਸ ਤਵਿਰੁ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਸੰ
ਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਵਿਖੇ ਤਤਪਰ ਹੋ। ਮੰਦਮਲਾਨ ਬੁਧ ਹੋ। ਤਿਨ ਕੇ ਮੰ
ਗਗਨੀ ਉਰਤੁ ਮਹਾ ਗਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲਾਉ ਨ ਕੀ ਬੁਧ ਨਾ ਸਕਰਤੀ ਹੋ। ਤੁਮ
ਪਰਮ ਵਿਵੇਕ ਕੇ ਆਸ਼ੈ ਕਰਹੁ। ਅਰੁ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਰ ਆਪ ਕਉ ਦੇਖਹੁ।
ਵੈਰਾਗ ਵਨ ਸੁਧ ਬੁਧ ਕਰਕੈ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਉ ਤਰ ਜਾਤਾ ਹੋ। ਇਹੁ ਮੈ ਤੁਝ
ਕਉ ਜਨ ਕਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਾਏ। ਜੈ ਸੇ ਅਕਸਮਾ ਤਤੇ ਠਲਾ ਗਿਰ ਪਛੇ। ਤੈ ਸੇ
ਸਿਧ ਹੁਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੈ ਜਨ ਕਕੇ ਆਤਮ ਬੋਧ ਹੁਆਏ। ਤੈ ਸੇ ਤੁਮ ਕਉ ਭੀ ਤੇ
ਵੈਗਾ। ਜੈ ਸੇ ਸੁਰ ਮੁਖੀ ਕਮਲ ਸੁਰਜ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਤੇ ਤੇ ਹੋ। ਤੈ
ਸੇ ਇਸਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਦੇ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋ ਆਵੈਗਾ। ਮਨ ਕਾ ਜੋ ਮਨ ਭਾਵੈ
ਸੇ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਵੈਗਾ। ਜੈ ਸੇ ਵਰਛ ਕਾ ਕਟ ਕਾ ਸੁਰ ਮੁਖੀ ਤਪਤ ਕਰਿ ਗਲ ਜਾ

ਤੇ। ਜਬ ਅੰਤ ਅਗੁਇਦ ਸੋਇ ਤਿਥਾ ਦਿਕ ਗਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਕਰਿਖੀ ਲੋ
 ਵੈਗਾ। ਤਬ ਪਰਮਾ ਰੂਪ ਸੁਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ ਆਵੈਗਾ। ਅਉਰ ਭੇਦ ਕਲਪਨਾ
 ਨ ਸ੍ਰੋਤਾ ਵੈਗੀ। ਅਨੰਤ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡੁ ਵਿਖੇ ਵਿਆਪਕ ਜੋ ਆਤਮ ਤਤੁ ਹੈ। ਸੋ
 ਕਾਸ ਆਵੈਗਾ। ਜੈਸੇ ਅਪਣੇ ਵਿਚ ਰਕਰ ਕੈ ਜਨ ਕੇ ਨੇ ਅੰਤ ਕਾਰਵਾਸ ਨਾ ਕਾਤਿ
 ਆਗ ਕੀ ਆ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਵਿਚ ਰਕਰ ਕੈ ਅੰਤ ਕਾਰਵਾਸ ਨਾ ਕਾਤਿ ਆਗ ਕਰਹੁ
 ਅੰਤ ਕਾਰ ਰੂਪ ਮੇਘ ਜਬ ਨ ਸ੍ਰੋਤ ਵੈਗਾ। ਅਗੁ ਚਿਤਾ ਕਾਸ ਨਿਰਮਲ ਤੋ ਵੈਗਾ। ਤ
 ਬ ਆਤਮ ਰੂਪ ਸੁਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸੇਗਾ। ਜਬ ਲਗ ਅੰਤ ਕਾਰ ਰੂਪ ਮੇਘ ਕਾ ਆਵਰਣ
 ਹੈ। ਤਬ ਲਗ ਆਤਮ ਰੂਪ ਸੁਰਜ ਨੀਤਾ ਸਤਾ। ਵਿਚ ਰੂਪ ਵਾਉ ਕਰਿ ਜਬ
 ਅੰਤ ਕਾਰ ਰੂਪ ਮੇਘ ਨਾ ਸ੍ਰੋਤ ਵੈਗਾ। ਤਬ ਪ੍ਰਗਟਾ ਸੇਗਾ। ਤੇਰਾ ਮਜੀ ਐਸੇ ਪਾਰ
 ਜੇ ਨ ਮੇਰੇ ਨ ਕੋ ਊਐਰ ਹੈ। ਨਨਾ ਸਤ ਹੈ। ਜਬ ਐਸੀ ਭਾਵਨਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤ ਵੈਗੀ। ਤਬ
 ਮਨ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਵੈਗਾ। ਉਪਾਏ ਇਬੁਧ ਜੋ ਇਸ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖੇ ਤੇਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿ

213

ਖੇਨਰੂਬੇਗਾਇਸ੍ਵਿਖੇਗੁਲਅਹੁਇੰਦੀਅਹੁਕੇਅਨਿਸ੍ਵਿਖੇਤਿਆਗਬੁ
ਧੋਤੀਐਇਹਮਨਕਾਰੁਪੈਅਹੁਇਤੀਬੰਧਨਕਾਰਲਐ। ਇਸਤੇਇਤਰ
ਬੰਧਨਕੇਉਨਹੀ। ਤਤੇਤੁਮਇੰਦੀਅਹੁਕੇਇਸ੍ਵਿਖੇਉਪਾਦੇਇਅਹੁ
ਏਇਬੁਧਮਤੁਕਗੁ। ਦੇਨਹੁਕੇਤਿਆਗਤੇਜੋਸੇਖਹੋਗਾ। ਤਿਸਵਿਖੇਇਸ੍ਵ
ਤਰੇਵਹੁ। ਇਸ੍ਵਅਨਿਸ੍ਵਕੀਭਾਵਨਾਜਿਨਕੀਜਾਤੀਹੀਐ। ਤਿਨਕੀਏਇਉਪਾ
ਦੇਇਬੁਧਨਹੀਏਤੀ। ਜਬਲਗਏਇਉਪਾਦੇਇਬੁਧਖੀਲਨਹੀਏਤੀ। ਤਬ
ਲਗਸਮਤਾਭਾਵਨਹੀਉਪਜਤਾ। ਜੈਸੇਸੇਘਕੇਨਸ੍ਵਪੁਏਬਿਨਾਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਚੰ
ਦਨੀਨਹੀਭਾਸਤੀ। ਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਇਹਇਸ੍ਵਐ। ਇਹਅਨਿਸ੍ਵਐ। ਐਸੇਜੰ
ਦਕਹਿਜਬਲਗਮਨਲੇਲੁਪ੍ਰੇਤਐ। ਤਬਲਗਸਮਤਾਉਦੇਨਹੀਏਤੀ।
ਜਬਲਗਜੁਗਤਅਜੁਗਤਲਾਭਅਲਾਭਕੀਇਛਾਨਹੀਮਿਟਤੀ। ਤਬਲ
ਗਸੁਧਸਮਤਾਅਹੁਨੀਰਸਤਾਨਹੀਉਦੇਏਤੀ। ਏਕਜੋਬ੍ਰਹਮਤਤਨਿਗਮੈਰੂ

ਪਨਨਤੁਤੇਹਤਹੈ॥ਤਿਸਾਵਿਖੇਯੁਗਤਕਿਆਅਰੁਅਯੁਗਤਕਿਆ॥ਇਛੁ०
 ਅਰੁਅਨਿਛਾਬਾਂਛਤਅਰੁਅਬਾਂਛਤਵਿਖੇਜਬਲਗਮਨਰੂਪਾਬਿਖਮੈਦੋਨੋ
 ਬਾਂਡਗਇਸਥਿਤਹੈ॥ਅਰਥਇਹਜੇਫੁਰਤੇਹਤਿ॥ਘੋਰਕਰਤੇਹੈ॥ਤਬਲਗ
 ਸਉਮਤਾਅਚਲਭਾਵਕਹਾਂਹੈ॥ਅਰੁਜੇਹੇਇਉਪਾਦੇਇਥੁਪਤੇਹਤਗਿਆ
 ਨਵਾਨਹੈ॥ਤਿਸਪੁਰਖਕਉਇਹਸਕਤੀਆਨਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਆਂਹੈ॥ਜੈਸੇਗਜਕੇ
 ਅੰਤਹਿਪੁਰਵਿਖੇਪਟਗਾਣੀਆਂਆਂਨਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਆਂਹੈ॥ਸੇਸਕਤੀਕਵਲੈਹੈ॥
 ਏਕਤਉਤੰਗਹੁਵਿਖੇਨੀਰਸਤਾ॥ਅਰੁਦੇਹਅਭਿਮਾਨਕਹਜੇਜੀਵਹੁਕਉਭੈਉ
 ਦੇਹੋਤਾਹੈ॥ਸੇਤਿਸਤੇਹਤਨਿਰਭੈਹੋਤਾਹੈ॥ਅਰੁਦੇਹਤੇਵਿਤਰੇਕਨਿਤਤਾਅ
 ਰੁਸਮਤਾਪਰਿਪੁਰਣਸਰਵਤ੍ਰਆਤਮਾਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾ॥ਅਰੁਗਿਆਨਨੇਸ਼੍ਟਾ॥ਅਰੁਸਰ
 ਵਇਛਾਤੇਹਤਾ॥ਨਿਰੰਕਾਰਤਾ॥ਆਪਕਉਸਦਾਅਕਰਤਜਾਣਨਾ॥ਅਰੁ
 ਇਸ਼੍ਟਅਨਿਸ਼੍ਟਕੀਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਸਮਾਚਿਤਤਾ॥ਨਿਰਵਿਕਲਪਤਾ॥ਸਦਾਅ

ਨਿੰਦਸਰੂਪਗੁਣਾ। ਫਿਸਕਾਵਿਕਲਪਕੇਉਨਫੁਰੇ। ਧੀਰਜਸੈਸਦਾਏਕਰਸ
 ਗੁਣਾ। ਸਰੂਪਤੇਇਤਗਥਿਤਨਫੁਰੇ। ਅਰੁਸਰਵਜੀਵਹੁਸਾਥਮੈਰੀਭਾਵਾ। ਅ
 ਰੁਸਤਬੁਧ। ਨਿਸਚੈਯਾਤਮਕਰੂਪਾ। ਅਰੁਸਰੂਪਕਰਿਤੁਸੁਤਾ। ਅਰੁਮੁਦਤਾ।
 ਅਰਥਇਹਜੇਸਦਾਪ੍ਰਸੰਨਗੁਣਾ। ਅਰੁਸਿੰਦੁਭਾਖਲਾ। ਅਰਥਇਹਜੇਸਰਵ
 ਕਉਤਿਤਦਾ। ਇਕਬੇਲਲਾ। ਏਤੀਆਂਸਕਤੀਹੇਇਉਪਾਦੇਇਤੇਹੁਤਪੁਰਖਕ
 ਉਅਨਪਾਪਤਹੇਤੀਆਂਹੈ। ਜੈਸੇਪਟਰਾਣੀਆਂਗਜਾਕੇਅੰਤਹੁਪੁਰਵਿਖੇਅਨਇ
 ਸਿਥਤਹੇਵਹਿ। ਹੇਗਮਜੀਸੰਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥਹੁਕੀਓਰੁਜੋਚਿਤਧਾਵਤਾਹੈ। ਤਿ
 ਸਕਉਵੈਗਗਕਰਕੈਉਲਟਾਇਖੈਚਲਾ। ਜੈਸੇਪੁਲਕਰਿਜਲਕੇਬੇਗਕਉਨਿ
 ਵਹਲਕਗੀਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਜਗਤਮੈਨਿਵਹਕਰਿਆਤਮਪਦਵਿਖੇਲਗਾਵਲਾ॥
 ਤਿਸਕਰਿਆਤਮਭਾਵਪ੍ਰਕਾਸਤਾਹੈ। ਤਾਂਤੇਅੰਤਰਤੇਸਰਵਵਾਸਨਾਕਾਤਿਅੰ
 ਗਕਰਹੁ। ਅਰੁਬਾਹਯਸਰਵਕ੍ਰਿਆਕਰਹੁ। ਬੈਠਹੁਚਲਹੁਸੁਸਲੇਵਹੁਸ

ਰਵਦਾਸਰਵਪ੍ਰਕਾਰਚੇਸਟਾਕਰਹੁ। ਅਰੁਸਰਵਦਾਸਰਵਪ੍ਰਕਾਰਸਰਵਕੀਦ।
 ਸਨਾਤਿਆਗਕਰਹੁ। ਸੰਸਾਰਰੂਪਸਮੁਦ੍ਰੁਤੈਤਿਸਵਿਖੇਵਾਸਨਾਰੂਪਜਾਲ
 ਹੈ। ਅਗਚਿੰਤਾਰੂਪਸੁਤ੍ਰੁਤੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਤਿਸਨਾਕਰਕੈਜੀਵਰੂਪਮਛਫਸੇਤੈ
 ॥ ਅਗੁਇਤਦਿਚਾਗਜੋਤੁਕੈਕਰਹੈ। ਤਿਸਵਿਚਾਰਰੂਪਸਿਲਾਸਾਥਬੁਧਕੈ
 ਤੀਖਲਕਗੀਏਇਸਜਾਲਕਉਛੇਦੀਐ। ਤਬਇਸਸੰਸਾਰਸੇਮੁਕਤਹੋਈਐ
 ਅਰੁਸੰਸਾਰਰੂਪਾਥਿਖੈਤਿਸਕਾਮੁਲਾਬੀਜਮਨਹੈ। ਇਤਦਚਨਜੋਕਰਹੈ।
 ਤਿਨਕਉਰਿਦੈਵਿਖੇਧਾਰਕਰਧੀਰਜਵਨਹੈ। ਤਬਆਪਾਵਿਆਪਦੁਖਤੇਮੁ
 ਕਤਸੁਖੀਹੋਵੈਗਾ। ਮਨਕਰਕੈਮਨਕਉਛੇਦਹੁ। ਜੋਬੀਤੀਹੈਤਿਸਕਉਸਮਰ
 ਨਨਕਗੋ। ਅਰੁਭਵਿਖਤਕੀਚਿੰਤਾਨਕਰਹੁ। ਕਾਹੇਤੇਜੋਅਸਤਰੂਪਹੈ। ਵਰਤ
 ਮਾਨਕਉਭੀਅਸਤਰੂਪਜਲਕਰਹਤਿਸਵਿਖੇਦਿਚਰਹੁ। ਜਬਮਨਸੰਸੰਸਾ
 ਰਕਾਵਿਸਮਰਲਹੈਗਇਆ। ਤਬਮਨਵਿਖੇਨਫੁਰੈਗਾ। ਮਨਵਿਖੇਅਸਤਰੂਪ

ਵਜਾਣ ਕਰਿ ਚਲਾਹੁ ਬੈਰਾਹੁ ਸੁਆਸ ਲੇਵਹੁ ਨਿਵਾਸ ਕਰਹੁ ਉਛਲਾਹੁ ਗਿਰਾਹੁ
ਐਸੀ ਚੇਸਾਹੁ ਵੈ। ਅਹੁ ਅੰਤਰ ਤੇ ਸਰਵ ਅਸਤਗੁਪ ਜਾਣਹੁ। ਤਉ ਭੀਖੇ ਚ
ਨਹੈ ਵੈਗਾ। ਅੰਤਰ ਮਮਗੁਪ ਜੇ ਮਲਾਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਤਿਅਗ ਕਰਮ ਥਾਪੁ
ਪਤ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਹੁ। ਗਾਜ ਅਨਪਾਪ ਤਹੈ ਵੈਤ ਬਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਹੁ। ਪ
ਰ ਅੰਤਰ ਤੇ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਆਸਾਨ ਹੋਵੈ। ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਕਉ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ
ਹੁ ਵਿਖੇ ਅਨਵੈ। ਪਰੁ ਕਿਸੀ ਸਾਥ ਸਪਰਸਤ ਹੀ ਕਰਤਾ। ਤੈਸੇ ਸਰਵ ਕਾਰ
ਜ ਕਰਹੁ। ਪਰੰਤੁ ਮਨ ਕਰ ਕੈ ਕਿਸੀ ਸਾਥ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨ ਨਹੈ ਵਹੁ। ਤੁਮ ਚੇਤੰ
ਗੁਪ ਅਜਨਮਾ ਅਤਮਾ ਮਹੇਸ਼ੁ ਪੁਰਖ ਹੋ। ਤੁਮ ਸੈਭਿੰਨ ਕਛੁ ਨ ਹੀ। ਸਰ
ਵ ਵਿਖੇ ਵਿਆਪ ਹੋਹੋ। ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਹੁ ਕਉ ਸਦਾ ਟਿਹੀ ਨਿਸਚਾਰ ਹਤ ਹੈ
ਅਪਦੇਸੁ ਗੁਪ ਵਿਖੇ। ਤਿਨ ਕਉ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਚਲਾਇ ਮਾਨ ਨਹੀ ਕਰਮ
ਕਤੋ। ਅਹੁ ਜਿਨ ਕਉ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਆਸਤ ਕਿਭਾ ਵਨਾਹੁ ਟਿਹੀ। ਅਹੁ ਸਗੁਪ

ਲਾਯੋ॥ ਤਿਨਕੋ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਜੁ ਤੇ ਵਿਕਾਰ ਉਪਜਤੈ॥ ਹਰਖ ਸੇਕ ਅ
 ਰੁਭੈ ਕਉ ਖੈ ਚਤੈ॥ ਤਿਨਕਰ ਬਾਂਧੇ ਹੁਏ॥ ਅਰੁ ਜੋਗਿਆਨ ਵੰਨ ਪੁਰਖ ਗਾ
 ਵੈਖਤੇ ਹਰਤੈ॥ ਤਿਨਕਉ ਜਲੇ ਹਰਕਾ ਵਟਾ ਅਰੁ ਪਾਨ ਅਰੁ ਸੁਰਲਟੇ ਕ
 ਸਮਨੈ॥ ਇਸ ਅਨਿਸ੍ਰਕ ਛੁਨੀ ਭਾਸਤਾ॥ ਸੰਸਾਰ ਭਾਵਨਾ ਕਾ ਤਿਆਗ
 ਕੀ ਆਯੋ॥ ਇਸੀ ਕਾਨ ਅਮੁਕਤ ਕਰਤੈ॥ ਹੇ ਗਾਮ ਜੀ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਉ ਸੁ
 ਰੂਪਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਤੁ ਈਯੋ॥ ਅਰੁ ਸੁਖ ਦੁਖਾ ਵਿਖੇ ਸਮਯੋ॥ ਸੋ ਜੋ ਕਛੁ ਕਰ
 ਤਾਯੋ ਭੋਗਤਾਯੋ॥ ਲੇਤਾਯੋ ਦੇਤਾਯੋ॥ ਹਨ ਨਾ ਦਿਕਾ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਤਾਯੋ॥ ਸੋ ਕਰਤਾ
 ਤੂ ਅਭੀਕ ਛੁਨੀ ਕਰਤਾ॥ ਯਥਾ ਪਾਪਤ ਕਾਰਜ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵਰਤਤਾਯੋ॥ ਅੰਤਿ
 ਕਰਣ ਵਿਖੇ ਇਸ ਅਨਿਸ੍ਰਕੀ ਭਾਵਨਾ ਨੀ ਛੁਰਤੀ॥ ਕਾਰਜ ਤੁ ਵਿਖੇ ਗਾਵੈਖ
 ਵਾਨੇ ਇਕ ਰਿਨੀ ਰੂਬਤੇ॥ ਜਿਸ ਕਉ ਸਦਾ ਇਹੀ ਨਿਸਚੈ ਹਰਤਾਯੋ॥ ਸੋ ਸ
 ਰਬ ਚਿਦਾਕਾਸ ਰੂਪਾਯੋ॥ ਅਰੁ ਭੋਗਾਨੁ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਹਰਤਾਯੋ॥ ਸੋ ਸਮਤਾ ਭਾਵਕੋ

੨੧੬

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਨੇਹਮ ਜੀਮਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਜ ਵਰੂਪ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਚੈ ਤੰਨ ਰੂਪ ਹੈ।
ਤਿਸ ਚੈ ਤੰਨ ਕੀ ਸਤਾ ਕਰ ਕੈ ਪਦਾਰਥ ਰੂਪ ਉਗ੍ਰਿਹ ਲਕਰਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਖੇ ਅ
ਪਣੀ ਸਤਤਾ ਕਛੁ ਨ ਹੀ। ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਕਰ ਮਾਰਿਆ ਜੋ ਪਸੁ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਖਾਵ
ਏ ਕਉ ਬਿਲਾਵੁ ਭੀ ਸਮਰਥ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਉਨ ਕਉ ਅਪਣਾ ਬਲ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਹੀ
ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਗਿਦਫੁ ਭੀ ਮਾਂਸ ਕਉ ਭੋਜਨ ਕਰਨੇ ਕੈ ਸਮਰਥ ਹੋਤ
ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਚੈ ਤੰਨ ਕੇ ਬਲ ਕਰਿ ਮਨ ਫਿਸ ਕਉ ਅਸੈ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਮਨ ਆਪ ਅ
ਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਚੈ ਤੰਨ ਕੀ ਸਤਤਾ ਪਾਇ ਕਰ ਕੈ ਜੀਵਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਸੀਸਾ ਹਕੇ ਚਿਤ ਵ
ਏ ਕਉ ਸਮਰਥ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ। ਜੈ ਮਨ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਅਰੁ ਚੈ ਤੰਨ
ਰੂਪ ਦੀ ਪਕ ਕਰਿ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ। ਚੈ ਤੰਨ ਸਤਾ ਤੇ ਹਰਤ ਸਵਸਮਾਨ ਹੈ। ਆਤਮ
ਸਤਾ ਤੇ ਹਰਤ ਉਠ ਏ ਕਉ ਭੀ ਸਮਰਥ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਆਤਮ ਸਤਾ ਕਉ ਜੋ ਰੂ
ਪਾਇ ਕਰ ਜੋ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਫੁਰ ਏ ਕਉ ਸਾਸ ਤ੍ਰਿਸ੍ਟ ਵਾਲੇ ਕਲਨਾ ਕਰ

ਤੇਯੋ॥ ਜਬਉਹੀਕਲਨਾਆਪਕਉਸੁਪਚੈਤੰਨਗੁਪਜਾਣਤਾਯੋ॥ ਤਬਆਤਮ
 ਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਯੋ॥ ਪ੍ਰਮਾਦਤੇਹਤੁਆਤਮਸੁਗੁਪਾਯੋ॥ ਚਿਤਕਲਾਜ
 ਬਚੇਤਦਿਸਤੇਅਫੁਹਹੋਤੀਯੋ॥ ਤਬਤਿਸਕਾਨਾਮਸਨਾਤਨਬ੍ਰਹਮਹੋਤਾਯੋ॥
 ਅਰੁਜਬਚੇਤਸਾਥਮਿਲਤੀਹੋਤਬਤਿਸਕਾਨਾਮਕਲਨਾਹੋਤਾਯੋ॥ ਸਗੁਪਤੇ
 ਇਤਹਕਛੁਨਹੀ॥ ਕੇਵਲਬ੍ਰਹਮਤਤਇਸ਼ਤਾਯੋ॥ ਤਿਸਦਿਖੇਕ੍ਰਾਂਤਕਰਕੈਮ
 ਨਾਦਿਕਭਾਸਤੇਯੋ॥ ਜਬਚੈਤੰਨਸਤਾਦਿਸਕੇਸਨਮੁਖਹੋਤੀਯੋ॥ ਤਬਉਹੀ
 ਕਲਨਾਗੁਪਹੋਤੀਯੋ॥ ਅਪਲੇਸਗੁਪਕਉਦਿਸਮਹਲਕੀਏਤੇਜੜਧਰਮਾਯੋ॥
 ਤੀਯੋ॥ ਸੰਕਲਪਕੀਓਹਧਾਵਲੇਕਰਿਕਲਨਾਕਹੀਤੀਯੋ॥ ਸੇਆਪਕਉਪਰ
 ਛਿੰਨਜਾਣਤੀਯੋ॥ ਤਿਸਕਰਿਪਗਛਿੰਨਹੋਜਾਤੀਯੋ॥ ਹੇਇਉਪਾਦੇਇਧਰਮ
 ਣੀਹੋਤੀਯੋ॥ ਹੇਰਮਜੀਚਿਤਸਤਾਅਪਲੇਹੀਫੁਰਲੇਸਕਾਤਿਕਰਿਜੜਤਾ
 ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਯੋ॥ ਜਬਲਗਾਵਿਚਾਰਕਰਕੈਜਗਾਈਐਨਹੀ॥ ਤਬਲਗ

ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਜਾਗਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਸਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਉ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਅ
ਰੁ ਵੈਰਾਗ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਰੂਪ ਤੇ ਨਿਕੁ ਕਰਿ ਅਪਣੀ ਕਲਨਾ ਕਉ ਆਪ ਕਰਿ ਜਗਾ
ਵਹੁ। ਸਰ ਵਜੀ ਵਹੁ ਕੀ ਕਲਨਾ ਹੈ। ਸੇਵਿਗਿਆਨ ਅਰੁ ਸਮਕਰ ਕੈ ਜਾਗਾ ਵਲੇ ਤੇ
ਬ੍ਰਹਮਤਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਇਤਰ ਮਾਗ ਕਰਿ ਭ੍ਰਮਤ ਹੁਤਾ ਹੈ।
ਮੇਰੂ ਪ੍ਰਜੇ ਮਦਗਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਰਿ ਜੇ ਪੁਰਖ ਮਾਤੇ ਹੁਏ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਵਿਖੇ ਰੂਪ ਗਰਤ
ਵਿਖੇ ਗਿਫਤ ਹੈ। ਆਤਮ ਬੋਧ ਤੇ ਕਲਨਾ ਸੇਈ ਹੁਈ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਜਗਾ ਵਤੇ
ਨਹੀ। ਅਪ੍ਰਬੋਧੀ ਹੁਤ ਹੈ। ਸੇਚਿਤ ਕਲਨਾ ਜੜਹੁਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਰਿ ਭ
ਸਤੀ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਅਸਤਰੂਪ ਹੈ। ਐਸਾ ਪਦਾਰਥ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਕਉ ਨਹੀ। ਜੇ ਸੰ
ਕਲਾ ਪਕਰਿ ਕਲਾਪਤ ਨਹੋਵੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੁੰ ਅਜੜ ਪਰਮਾਤਮਾ। ਕਲਨਾ ਜੜਉ ਪ
ਲਾਭ ਪਰੂਪ ਲੀ ਹੈ। ਪਰ ਮਾਗ ਸਤਾ ਕਰ ਕੈ ਵਿਕਾਸ ਮਾਨ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਸੁਗ
ਕਰਕ ਮਲਾਨੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਨ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਪਖਾਣ ਕੀ ਕੀਨਿਆ ਕਉ ਕਹੀਐ ਤੁੰ

ਨਿਰਤਕਗਾਤਬਉਪਨੀਕਤੀ। ਕਾਹੇਤੇਜੋਜੜਰੂਪੈ। ਤੈਸੇਦੇਹਵਿਖੇਜੋਕਲ
 ਨਾਪੈ। ਸੇਚੈਤੰਨਕਾਰਜਕਰਲੇਕਉਸਮਰਥਨੀਹੋਤੀ। ਜੈਸੇਮੁਰਤਉਪਗਲਿ
 ਖਿਆਰਾਜਾਪੁਰਪੁਰਸਬਦਕਰਕੈਪੁਪਕਰਲੇਕਉਸਮਰਥਨੀਹੋਤੀ। ਅ
 ਹੁਮੁਰਤਕਾਚੰਦ੍ਰਮਾਅਉਖਧੀਕਉਪੁਸ਼ਟੀਕਰਸਕਤੀ। ਤੈਸੇਕਲਨਾਰੂਪਕ
 ਰਜਕਰਲੇਕਉਸਮਰਥਨੀਹੋਤੀ। ਜੈਸੇਨਿਰਵੈਵਅੰਗਨਾਸਾਥਅਲਿੰਗਨ
 ਨੀਹੋਤੀ। ਪਖਾਲਕੀਮੁਰਤਗਾਇਨਨੀਕਰਸਕਤੀ। ਮੁਰਤਕਾਸੁਰਜਗਤ
 ਕੇਅੰਧਕਾਰਕਉਦੁਰਨੀਕਰਸਕਤੀ। ਜੈਸੇਸੰਕਲਪਕਰਰਚਤਅਕਾਸਕੇ
 ਬਨਕੀਛਾਇਆਕੇਨੀਚੇਕਉਨੀਬੈਠਤੀ। ਮ੍ਰਿਗਤ੍ਰਿਸ਼੍ਣਾਕੇਜਲਸਾਥਕਉ
 ਤ੍ਰਿਪਤਿਨੀਹੋਤੀ। ਤੈਸੇਜੜਰੂਪਮਨਕ੍ਰਿਅਕਰਲੇਕਉਸਮਰਥਨੀਹੋਤੀ।
 ਜੈਸੇਪ੍ਰਚੰਡਪੁਪਕਰਿਮ੍ਰਿਗਤ੍ਰਿਸ਼੍ਣਾਕੀਨਦੀਭਾਸਤੀਪੈ। ਤੈਸੇਚਿਤਕਲਨਾਕੇ
 ਫੁਰਲੇਕਰਿਜਗਤਭਾਸਤੀਪੈ। ਸਗੀਹਵਿਖੇਜੋਇਸਪੰਦਸਕਤਭਾਸਤੀਪੈ।

118

ਸੇਪ੍ਰਾਨੁ ਸਕਤੈ॥ ਪ੍ਰਾਨੁ ਕਰਿ ਬੋਲਤਾ ਚਲਤਾ ਬੈਠਤਾ ਹੈ॥ ਗਿਆਨ ਸੰਬਿਤ
ਸ੍ਵਰੂਪ ਜੋ ਆਤਮਤਤ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਇਤਰਕ ਛੁਨੀ॥ ਜਬ ਸੰਕਲਪ ਕਲਾਟ
ਹਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਅਹੰ ਸੋਇ ਹਇ ਤਿਆ ਦਿਕ ਕਲਨਾ ਕਰਿ ਉਹੀ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ॥
ਜਬ ਪੁਰਨ ਆਤਮਾ ਅਰੂਪ੍ਰਾਨੁ ਕਾ ਏਕ ਰਾਠੁ ਰਣਾ ਅਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਰਥ ਇ
ਹ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੁ ਸਾਥ ਚੈਤਨ ਸੰਬਿਤ ਮਿਲਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਜੀਵ ਕ ਹੀ
ਤਾ ਹੈ॥ ਬੁਧਾ ਚਿਤ ਮਨਾ ਦਿਕ ਸਰਵ ਤਿਸੀ ਕੇ ਨਾਮ ਤੇ ਤੇ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਸੰਭਿਆ
ਅਗਿਆਨ ਕਰਿ ਕਲਪਤ ਹੋਤੀ ਆ ਹੈ॥ ਅਗਿਆਨੀ ਕਉ ਜੈ ਸੇਭਾ ਸਿਆ ਹੈ
ਤੈ ਸੇ ਹੀ ਤਿਸ ਕੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਪਰਮਾ ਰਥ ਤੇ ਆਕ ਛੁਨੀ॥ ਨਮਨ ਹੋਨ ਬੁਧ ਹੈ ਨ
ਜੀਵ ਹੈ॥ ਨ ਸਗੀਰ ਹੈ॥ ਕੇਵਲ ਆਤਮਾ ਮਾਤ੍ਰ ਅਪਲੇਆਪ ਦਿਖੇ ਆਤਮ ਸ
ਤਾਇ ਸਬਤ ਹੈ॥ ਅਉਰ ਦ੍ਵੈਤ ਕ ਛੁਪੁ ਆਨ ਹੀ॥ ਸਰਵ ਜਗਤ ਭੀ ਆਤਮ ਸ੍ਵਰੂ
ਪ ਹੈ॥ ਕਾਲਾ ਕ੍ਰਿਆ ਸਰਵ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਕਾਸ ਤੇ ਭੀ ਨਿਰਮਲ ਹੈ॥ ਆ

ਸਿਤਨਾਸਿਤਸਰਵਉਹੀਰੂਪਹੈ। ਦ੍ਵੈਤਛੁਰਲੇਤੇਹਤਹੈ। ਇਸਕਾਰਲਤੇਹੈ।
 ਹੀਕੀਨਿਆਈਇਸਬਤਹੈ। ਅਹੁਸਰਵਰੂਪਤੇਸਤਹੈ। ਆਤਮਾਸਰਵਪਦ
 ਤੇਹਤਹੈ। ਇਸਕਾਰਲਤੇਅਸਤਹੈ। ਅਨੁਭਵਰੂਪਹੈ। ਤਾਂਤੇਸਤਹੈ। ਸ
 ਰਵਕਲਨਾਤੇਹਤਕੇਵਲਅਨੁਭਵਰੂਪਹੈ। ਐਸੀਅਨੁਭਵਕਾਜਹਾਂਗਿਆ
 ਨਹੋਤਹੈ। ਤਹਾਂਮਨਖੀਲਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਜਹਾਂਸੁਰਜਕਾਪ੍ਰਕਾਸਪ੍ਰਵਰਤਤਾ
 ਹੈ। ਤਹਾਂਤਮਖੀਲਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਅਹੁਜਬਆਤਮਸਤਾਦਿਖੇਸੀਥਿਤਸਕ
 ਤਿਓਛਾਛੁਰਤੀਹੈ। ਸੇਸੰਕਲਪਕੇਸਨਮੁਖਤੂਈਅਲਪਭੀਬਡੇਵਿਸਤਾਰ
 ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ। ਤਬਚਿਤਕਲਾਕਉਆਤਮਸਰੂਪਵਿਸਮਰਲਹੋਜਾਤਾ
 ਹੈ। ਜਨਮਹੁਕੀਚੇਸਟਾਕਰਜਗਤਸਮਰਲਹੋਆਵਤਾਹੈ। ਪਰਮਪੁਰਖਕਉ
 ਤਬਸੰਕਲਪਸਾਥਤਨਮੈਂਦੇਵਲੇਕਰਿਕੈਚਿਤਨਾਮਕਹੀਤਾਹੈ। ਅਹੁਜਬਚਿ
 ਤਕਲਾਸੰਕਲਪਤੇਹਤਹੋਤੀਹੈ। ਤਬਮੇਖਰੂਪਹੋਤੀਹੈ। ਚਿਤਕਲਾਕੇਛੁਰ

ਲੇਕਾਨਾਮਾਚਿਤਅਰੁਮਨਕੀਤਾਏ। ਅਉਰਦੁਤੀਯਵਸਤੁਕਛੁਨਤੀ। ਏਤ
ਮਾਤ੍ਰੀਚਿਤਕਾਰਪਏ। ਸੰਪੂਰਨਸੰਸਾਰਕਾਬੀਜਾਚਿਤਏ। ਸੰਕਲਪਕੇਸਨ
ਮੁਖੋਵਲੇਕਰਕੈਚੈਤੰਨਸੰਬਿਤਕਾਨਾਮਮਨੋਤਾਏ। ਨਿਗਵਿਕਲਪਜੋਚਿ
ਤਸਤਾਏ। ਜਬਸੇਸੰਕਲਪਕਰਕੈਮਲਨੋਤੀਏ। ਤਬਤਿਸਕਉਕਲਾਨਾਕ
ਤੀਤਾਏ। ਉਹੀਮਨਰੂਪਘਟਾਦਿਕੁਵਤਪਗਛਿਨਤਾਭੇਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਏਤਾਏ
ਤਬਾਕ੍ਰਿਅਸਕਤਜੋਪ੍ਰਾਣਏ। ਅਰੁਗਿਆਨਸਕਤਿਜਬਤਿਸਸਾਥਮਿਲਤੀ
ਏ। ਤਬਤਿਸਸੰਯੋਗਕਾਨਾਮਸੰਕਲਪਵਿਕਲਪਕਰਤਾਮਨੋਤਾਏ। ਸੋਈ
ਜਗਤਕਾਬੀਜਾਏ। ਤਿਸਕੇਲੀਨਕਰਦੇਕੇਦੁਇਉਪਾਇਏ। ਏਕਤਤਗਿਆ •
ਨਾ। ਦੁਤੀਯਪ੍ਰਾਣੁਕਾਰੋਕਲਾ। ਜਬਪ੍ਰਾਣਸਕਤਕਾਨਿਰੋਧਨਕਰੀਤਾਏ। ਤ
ਬਮਨੁਲੀਨੋਜਾਤਾਏ। ਅਰੁਸਤਸਾਮਤ੍ਰੁਦੁਆਗਾਥ੍ਰੁਮਤਤਕਾਗਿਆ •
ਨੋਤਾਏ। ਤਉਭੀਲੀਨੋਜਾਤਾਏ। ਪ੍ਰਾਣਕਿਸਕਾਨਾਮਏ। ਸੋਸ੍ਵਣਕਰਤਾ।

ਹਿਦੇ ਕੇ ਸੰਨਿ ਕਸਤਾ ਹੈ॥ ਬਾਹੁ ਯਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਬਹੁ ਜੁ ਬਾਹੁ ਯਸੈ ਅੰਤਰ ਅੰ
 ਵਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਗੀਰ ਬੈਠਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਦੇਸ ਤੇ ਦੇਸਾਂਤਰ ਮੈ ਭ੍ਰਮਤਾ
 ਫਿਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਮਨਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਵੈਰਾਗ ਅਰੁ ਯੋਗ ਅਭਿਆਸ
 ਕਰਵਾਸਨਾ ਤੇ ਰਹਤ ਕਰਲਾ॥ ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਣ ਵਾਉ ਕਉ ਇਸ ਬਤ ਕਰਲਾ॥ ਇਹ
 ਦੇ ਨਹੁ ਉਪਾਇ ਹੈ॥ ਜੇਗਮ ਜੀ ਜਬ ਤਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਤਬ ਮਨ ਇਸ ਬਤ ਪ੍ਰ
 ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣੁ ਅਰੁ ਚਿਤ ਕਲਾਕਾ ਆਪਸ ਮੈ ਵਿਯੋਗ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥
 ਅਰੁ ਜਬ ਪ੍ਰਾਣ ਇਸ ਬਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਤਬ ਮਨ ਭੀ ਇਸ ਬਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਕਹੇ
 ਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਇਸ ਬਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਤੇ ਤੰਨ ਕਲਾਸਾ ਬਨੀ ਮਿਲਤਾ॥ ਤਬ ਮਨ ਭੀ
 ਨਹੀਂ ਰਹਿਤਾ॥ ਮਨ ਕਾਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਤੰਨ ਕਲਾ ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਣ ਫੁਰਲੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਰਹਿਤਾ॥
 ਐਸਾ ਭੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣ ਕਉ ਸੁਦਲੇ ਲੇਕੀ ਸਕਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਪਰ ਮਨ ਕੋ
 ਅਪਲੀ ਸਤਾ ਸਕਤ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਗਿਆਨ ਸਤਾ ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਣੁ ਬਿਨਾ ਕਰਨਾ

ਰਵੈ॥ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਸਕਤਿ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਾਣੁ ਕੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਚਲ ਰੂਪ ਜੜਾਤ ਮ ਕਰੈ
ਆਤਮ ਸਤਾ ਚੈਤੰਨ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਸੋ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਤੈ॥ ਚੈਤੰਨ ਸਕਤਿ
ਅਰੁ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਸਕਤਿ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਜੇ ਵੇਲੇ ਕਰਿ ਮਨ ਉਪਜਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਮਨ ਕਾ ਉਪ
ਜਲਾ ਭੀ ਮਿਥਿਆ ਹੈ॥ ਤਿਸੀ ਕਾ ਨਾਮ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਨ ਕਹੀਤਾ ਹੈ॥ ਜੇਗ ਮਜੀ
ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਇਹੀ ਅਵਿਦਿਆ ਪਰਮ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਵਿਖ ਕੇ ਦੇਲੇ
ਹਰੀ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਚਿਤ ਸਕਤ ਅਰੁ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਸਕਤਿ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਕੈ ਕ
ਲਪਤ ਹੈ॥ ਜੇ ਤੁਸੰਕਲਪ ਨ ਉਠਾਵੈ ਤਬ ਮਨ ਸੰਘਿ ਆਨ ਹੋ॥ ਖੀਲੇ ਜਾਵੈ ਕੀ
ਤਾਂਤੇ ਸੰਸਾਰ ਤੈਥੈ ਵਾਨ ਮਤੁ ਹੈ॥ ਜਬ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਪ੍ਰਾਣ ਕਉ ਚਿਤ ਕਲਾ ਚੇਤਤੀ ਹੈ
ਤਬ ਚੇਤ ਦੇ ਕਰਮ ਨ ਚਿਤ ਰੂਪ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਅਪਲੇ ਛੁਹ ਲੇ ਕਰਿ ਦੁਖ ਕ
ਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਜੇ ਸੇ ਬਾਲ ਕਾ ਅਪਲੇ ਪਛਾਵੈ ਵਿਖੈ ਬੈਤਾ ਲਾ ਕਲਾ ਪਕਰਿ ਬੈ
ਸਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲ ਆਕਾਸ਼ ਜੇ ਚੈਤੰਨ ਸਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਰਵ ਗਤਿ ਹੈ॥ ਤਿ

ਸਕਾਸੰਬੰਧਕਿਸਸਾਥਤੋਵੈ। ਅਖੰਡਸਕਤਅੰਨਿਦ੍ਰੁਪੁਜੈਆਤਮਾ। ਤਿਸਕੇ
 ਇਕਤਕਰਲੇਕਉਸਮਰਥਕੋਉਨਹੀ। ਇਸੀਕਾਰਲਤੇਸੰਬੰਧਕਾਅਰੁਵੈ।
 ਜੇਸੰਬੰਧਹੀਨਹੀ। ਤੋਮਿਲਲਾਕਿਸਸਾਥਤੋਵੈ। ਜੇਮਿਲਾਪਨਹੂਆਤਉਮ
 ਨਕੀਸਿਧਤਾਕੈਸੇਕਹੀਐ। ਚਿਤਅਹੁਇਸਪੰਦਕੀਏਕਤਾਕੈ ਮਨਕਹੀਤਾਹੈ
 ਐਹੁਤੋਮਨਕਛੁਵਸਤਨਹੀ। ਜੇਸੇਹਸਤੀਘੋੜਾਥਪਿਆਦਾਬਿਨਸੈਨਾ
 ਕਾਹੁਪਐਰਕਛੁਨਹੀਨਿਕਸਤਾ। ਤੈਸੇਚਿਤਇਸਪੰਦਾਬਿਨਮਨਕਾਹੁਪਕਛੁਨ
 ਹੀ। ਤਿਸਕਾਰਲਤੇਭ੍ਰਮਹੁਪਜੈਮਨਹੈ। ਸੋਤਿਲੋਕੀਵਿਖੇਇਸਕੇਸਮਾਨਕੋਉ
 ਨਹੀ। ਜਬਸੰਮਕਗਿਆਨਉਪਜੇ। ਤਬਭ੍ਰੰਤਹੁਪਮਨਨਸੁਹੋਜਤਾਹੈ। ਤਾਤੇ
 ਮਿਥਿਆਅਨਰਥਕਾਕਾਰਲਜੋਚਿਤਹੈ। ਤਿਸਕਉਮਤਧਾਰਹੂ। ਅਰਥਇਹ
 ਜੇਸੰਕਲਪਕਾਤਿਆਗਕਰਹੂ। ਤੇਰਮਜੀਮਨਕਾਉਪਜਲਾਮਿਥਿਆਹੈ।
 ਪਰਮਾਰਥਤੇਹੈਨਹੀ। ਸੰਕਲਪਕਾਨਾਮਮਨਹੈ। ਇਸਕਾਰਲਤੇਹੈਕਛੁਨਹੀ

॥ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਸ ਨਾ ਕੀ ਨਦੀ ਮਿਥਿਆ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਮਨ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਰਿ
ਦੇ ਰੂਪ ਮਾਰੂ ਥਲ ਹੈ। ਅਰੁ ਚੈਤਨ ਰੂਪ ਸੁਰਜ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਮਨ ਰੂਪ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਸ ਨਾ ਕ
ਜਲ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਸੰਮਕ ਗਿਆਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਇਸ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾ
ਤਾ ਹੈ। ਮਨ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਤਾ ਤੇ ਨਿਰਸਰੂਪ ਹੈ। ਸਰਵ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤ ਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਮ੍ਰਿ
ਤ ਕ ਨੇ ਸਰਵ ਲੋਕ ਹੁਕੁ ਉਮ੍ਰਿਤ ਕ ਕੀਆ ਹੈ। ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ਜੋ ਅਲਹ
ਤੇ ਜਾਲ ਲੋਕ ਹੁਕੁ ਉਠ ਸਾਇਆ ਹੈ। ਸੇ ਸਮਿ ਗੀਤੇ ਹੋਤ ਹੈ। ਬਲ ਤੇ ਜ ਵਿਭੂ
ਤ ਹੋ ਸਤਾਇ ਕ ਸਮਿ ਗੀਤੇ ਹੋਤ ਲੋਕ ਹੁਕੁ ਉਮ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਮਨ ਹੁਕੁ ਮਲ ਕੇ ਮ
ਹਲੇ ਕ ਰਿਮ ਸਤ ਕ ਉਨ ਕੇ ਫਟ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਜੜ੍ਹ ਮੁਕ ਅੰਧ ਮਨ ਕ ਰਿਹਤ ਕੀਏ
ਹੈ। ਸੇ ਪੁਰਖ ਅਸੇ ਮਨ ਤੇ ਹੈ। ਹਸ ਬਾਂਧੇ ਹਯਿ। ਮਨ ਰੂਪੁ ਰਲ ਮਾਸੀ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰਮ
ਕੀਆ ਕਿਹ ਲਾਂਕ ਰਿਜਲ ਤੇ ਹੈ। ਸੇ ਸੁਰ ਮੋਹੇ ਤੇ ਹੈ। ਸੋ ਤਿਸ ਕ ਉਤਨ ਨ ਕ
ਰਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਅਵਿਦਿਆ ਮਨ ਮਨ ਹੈ। ਤਿਸ ਨੇ ਮਿਥਿਆ ਤੀਜ ਗਤ ਕ ਉਤਨ ਕੀ

ਅਯੋ।।ਮਿਥਿਅਸੰਕਲਪਕਰਇਸਥਿਤਭਇਅਯੋ।।ਐਸਾਤੁਮ੍ਹਯੋ।।ਜੇਕਿ
 ਸੀਤਿਸਕਉਦੇਖਿਅਨਯੀ।।ਮੈਤੁਣਕੋਤਿਸਕੀਸਕਤਿਕਯੀਯੋ।।ਬਡਾਅਸੁਰ
 ਜਪੈਬਡਾਅਸਚਰਜਯੋ।।ਮੈਤਉਬਡਾਅਸਚਰਜਰੂਪਵਿਸਤ੍ਰਿਤਯੋ।।ਚੰਚ
 ਲਅਸਤਰੂਪਾਚਿਤਕਰਕੈਭੈਵਾਨਭਇਅਯੋ।।ਜੇਮੁਕੁਯਯੋ।।ਸੇਸਰਵਅਪ
 ਦਾਕੇਪਾਤ੍ਰਯੋ।।ਜੇਮਨਪੈਯੀਨਯੀ।।ਤਿਸਕਰਿਏਤੇਤਖਪ੍ਰਾਪਤਤੇਯੋ।।ਬਡਾਅ
 ਸੁਰਜਪੈਬਡਾਕਸ੍ਹਯੋ।।ਜੇਸ੍ਰਿਸ੍ਰਮੁਕਤਾਕਰਕੈਚਲੀਜਾਤੀਯੋ।।ਸਰਵਮਨਕ
 ਰਪੜੇਤਪਤੇਯੋ।।ਇਹਮੇਮਾਨਤਾਯੋ।।ਜੇਸਰਵਜਗਤਮੁਕੁਰੂਪਯੋ।।ਤਰੀਗਰੂ
 ਪਸਸਤ੍ਰਕਰਿਕਲਕਲ੍ਹੇਗਏਯੋ।।ਪੇਲਵਰੂਪਯੋ।।ਜੇਕਮਲਕਰਿਵਿਦੀਰਲ
 ਯੁਏਯੋ।।ਚੰਦ੍ਰਮਾਰੀਆਂਕਿਰਲਾਕਰਤੇਯੋ।।ਤੁਮ੍ਹਰੂਪਸਤ੍ਰਕਰਿਉਤੁਪੁਰਖਬੇ
 ਧੇਗਏਯੋ।।ਸੰਕਲਪਰੂਪਮਨਕਰਿਮ੍ਰਿਤਕਭਏਯੋ।।ਵਸਤੁਤੇਕਛੁਨਯੀ।।ਕਤੁ
 ਭੀਕਛੁਪੈਨਯੀ।।ਮਿਥਿਅਕਲਪਤਨੀਚਕ੍ਰਿਪਲਕਰਿਕੈਲੋਕਯਨਨਯੁਏਯੋ

ਸ

ਤਾਂ ਤੇ ਮੁੜ ਹੈ ॥ ਇਹ ਮਨ ਤਉ ਅਸ ਤਉ ਠਿਆ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੇ ਵਸ ਕਰ ਲੇ ਕੀ ਸਕ
ਤਿ ਤਉ ਮੁੜ ਕਉ ਨਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੀ ॥ ਇਹ ਸਕ ਤਜੇ ਮਨ ਕੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ
ਹੀ ਆਵਤੀ ॥ ਤਿਸ ਮਨ ਕਰਿ ਸਹ ਵਭੈ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਏ ॥ ਇਹ ਮੁੜ ਹਮ
ਰੇ ਉਪਦੇਸ ਕਉ ਯੋਗ ਨਹੀ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਪੁਰ ਲਗਿ ਅਨ ਵਨ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤੀਹ ਮਾਰੇ ਉ
ਪਦੇਸ ਕਉ ਯੋਗ ਨਹੀ ॥ ਉਪਦੇਸ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਗਿ ਆਸੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਉ
ਸਹੂਪ ਕਾ ਸਾਖਾਤ ਕਾਰ ਨਹੀ ਭਇਆ ॥ ਅਰੁ ਸੀਸ ਰਤੇ ਉਪਰਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥
ਸੇਖਰੀ ਇਛਾ ਰਾਖਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਪਦ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਗਿਆਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਉਪਦੇ
ਸ ਯੋਗ ਹੈ ਕੰਗ ਲਾਗਿ ਅਨ ਵਨ ਜੇ ਪੁਰ ਲੈ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਉਪਦੇਸ ਨਹੀ ਬਲਤ
ਅਰੁ ਅਗਿਆਨੀ ਮੁੜ ਹੁਕਉ ਭੀ ਨਹੀ ਬਲਤਾ ॥ ਮੁੜ ਕੈ ਸਾਹੈ ॥ ਜੇ ਬੀਲਾ ਕੀ
ਧੂਨ ਸੁਣਿ ਕਰਿ ਭੀ ਭੈ ਵਨ ਜੋਤਾ ਹੈ ॥ ਬਾਂਧ ਵਸੇ ਆਪ ਛਾਹੈ ॥ ਨਿਦ੍ਰ ਕਰ ਕੈ ॥ ਤਿਸ
ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਭੈ ਵਨ ਜੋਤਾ ਹੈ ॥ ਮ੍ਰਤ ਕਾਲ ਕਰਿ ॥ ਅਰੁ ਹਸਤੀ ਕਉ ਸੁਪਨ ਵਿਖੇ

ਦੇਖਕਰ ਭੈ ਪਾਵਤੈ ॥ ਅਰੁ ਭਾਗਤੈ ॥ ਤਿਸ ਮਨ ਨੇ ਅਗਿਆਨੀ ਅਹੁ ਕਉ ਵਸ
 ਕੀਆ ॥ ਭੋਗੁ ਕਾ ਜੋ ਲਵਤੈ ਛੁਹੈ ਮੁਖਾ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਮਿਤ ਜੀਵ ਅਨੇਕ ਜਤਨ ॥ ੭
 ਰਹਤੈ ॥ ਅਰੁ ਦੁਖ ਪਾਵਤੈ ॥ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਜੋ ਅਪਣਾ ਸਰੂਪ ॥ ਤਿ
 ਸ ਕਉ ਦੇਖ ਨਹੀ ਸਕਤੋ ॥ ਪ੍ਰਮਾਦ ਕਰ ਅਨੇਕ ਕਸਟ ਪਾਵਤੈ ॥ ਮਿਥਿਆ ਹੀ ਮੇ
 ਰਤ ਹੋਤੈ ॥ ੧੩ ॥ **ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਮਨ ਨਿਰਬਾਲ ਵਰਨ ਨਾਮ ਸਰਗ ੩ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ**
ਸਿਸ੍ਰੋਵਾਚ ॥ ਹੇ ਮਾਜੀ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਸਮੁਝ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਗਾਏ ਖਬਰੇ ਕ
 ਲੇ ਲਉ ਠਤੇ ॥ ੧ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਉਪੁਰਖ ਵਹਤੈ ਜਾਤੈ ॥ ਜੋ ਮਨ ਕਉ ਮੁਕ
 ਜਤ ਰੂਪ ਨਹੀ ਜਾਣਤੈ ॥ ਉਦਾਰ ਜੋ ਆਤਮ ਛਲੈ ॥ ਸੋ ਤਿਨ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਤਾ ॥ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੇਕਰੀ ਬਾਲੀ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਕਹੀ ॥ ਸੇ ਤੁਮ ਸਾਗਰ ਖਿਅ
 ਹੁ ਕਉ ਯੋਗ ॥ ਅਹੁ ਜਿਨ ਕਉ ਮੁਕ ਜਤ ਮਨ ਕੇ ਜੀਤ ਲੇ ਵਿਖੇ ਸਮਰਥ ਤਾਨਹੀ
 ਤਿਨ ਕਉ ਨਹੀ ਸੋਭਤੀ ॥ ਇਨ ਵਚਨ ਹੁ ਕਉ ਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੋ ॥ ਵਿਚਾਰਨ

੨੨੩

77
ਭੀ ਕਰ ਸਕਤੋ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਕਹ ਲੇ ਕਹਿ ਆਪ੍ਰੇ ਜਨਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਨ ਮਕੇ ਅੰਧ ਕਉ
ਦਰਮ ਜਗੀਬਨ ਦਿਖਾਈਐ॥ ਤਬ ਉਹ ਨਿਤ ਫਲ ਹੋਤਾ॥ ਜੈ ਮਨ ਕੋ ਜੀਤਨ ਤ
ਸਕਤੋ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਤੁਕ ਹਲੇ ਲਾਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਆਤਮ ਬੋਧ ਕਾ ਉਪ
ਦੇਸ ਕਛੁ ਕਾਰਜ ਨ ਭੀ ਕਰਤਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਕੁਸ੍ਰੁ ਕਰ ਜਿ ਸਕਾਸ ਗੀਰ ਗਲ ਗਇਆ ਹੈ
ਤਿਸ ਕਉ ਨਾਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੁਗੰਧ ਕਾ ਵਿਚਰ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਨ ਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਮੁਕ
ਕਉ ਆਤਮ ਬੋਧ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਨ ਹੋਤਾ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਅੰਦ੍ਰੀਅ ਅੰ
ਦਿਆ ਕੁਲ ਵਿਪਰਜੇ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਾਦਿਗ ਕਰਿ ਉਨ ਮਤ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਧਰ
ਮ ਕੇ ਨਿਰਲੇ ਵਿਖੇ ਸਾਖੀ ਕਰ ਲਾ ਕੇ ਉਪਮਾ ਲਨ ਭੀ ਕਰਤਾ॥ ਐਸਾ ਅਬੁਧੀ ਕਉ
ਲਹੈ॥ ਜਿਸ ਮਾਲ ਵਿਖੇ ਸਵਕੀ ਮੁਰਤ ਪਾਇ ਕਰਿ ਤਿਸ ਸਾਬਕ ਥਾ ਵਿਚਰ ਕ
ਹੈ॥ ਅਰੁ ਤਿਸ ਸਿਉ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇ॥ ਅਥਵਾ ਤਿਸ ਕਉ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ॥ ਐਸਾ ਮੁਕ
ਕਵ ਲਹੈ॥ ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਹੋਤਾ ਭੀ ਨਹੀ॥ ਅਪਲੇ ਗਿਰੇ ਰੂਪ ਪੁਡ ਵਿਖੇ ਮਨ ਰੂਪ ਮੁਕ

ਜੜ ਸਗਪਾਇ ਸਬ ਤੈਯੋ ॥ ਜੇ ਤਿਸ ਕਉ ਨਿਕਾਸ ਡਰੇ ਸੇ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਅਹੁ ਜੇ ਤਿਸ
 ਕਉ ਜੀਤ ਨਹੀ ਸਕਤਾ ॥ ਤਿਸ ਦੁਰ ਬੁਧੀ ਕਉ ਉਪ ਦੇਸ ਕਰ ਲਾਵਿ ਅਰਥ ਤੈਯੋ
 ਤੇਗ ਮਜੀ ਮਨ ਮਝੰਤੁ ਛੁਯੋ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਜੀਤ ਜਾਲਾ ਜੇ ਵਸਤ ਕਛੁ ਨ ਹੋਵੈ ॥
 ਤਿਸ ਕੇ ਜੀਤ ਲੇਵਿ ਖੋਕਿਆ ਕਠਨ ਤੈਯੋ ॥ ਜੇ ਸੇ ਸੁਪਨ ਨ ਗਹਨਿ ਕਟੋ ਤੈਯੋ ॥
 ਅਹੁ ਚਰਖ ਸੰਤ ਭੀ ਇਸ ਥਿਤ ਤੈਯੋ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜਾਗ ਕਰਿ ਦੇਖੀ ਐਤ ਬਕਛੁ
 ਨਹੀ ਪਾਈਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਕਉ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਦੇਖੀ ਐਤ ਬਕਛੁ ਨਹੀ ਪਾਈਤਾ ॥ ਜਿ
 ਸ ਪੁਰਖ ਨੇ ਅਪਲੇ ਮਨ ਕਉ ਨਹੀ ਜੀਤਾ ॥ ਸੇ ਦੁਰ ਬੁਧੀ ਹੈ ॥ ਉਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਉ ਤਿ
 ਅਗ ਕਰਿ ਵਿਖ ਪਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਸੇ ਵਿਖਰੀ ਮੂਰਛਾ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਮਗ ਜਾਤਾ
 ਹੈ ॥ ਅਹੁ ਜੇ ਗਿਆਨੀ ਹੈ ॥ ਸੇ ਸਦਾ ਆਤਮਾ ਹੀ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਅਪਲੇ
 ਅਪਲੇ ਧਰਮ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਤੀ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਇਸ ਪੰਦ ਸਕਤਾ ਹੈ ॥ ਅਹੁ ਗਿਆ
 ਨ ਸਕਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਉ ਅਪਲੀ ਅਪਲੀ ਸਕਤਿ ਹੈ ॥ ਜੀ

ਵਕਿਸਕਰਬੰਧਾਇਮਾਨਹੋਤਹੈ॥ ਵਸਤੁਤੇਸਹਵਸਕਤਿਸਹਵਤਮਾਹੈ॥ ਤਿ
ਸਤੇਭਿੰਨਕਛੁਨਹੀ॥ ਇਹਮਨਕਹਤੇਉਠਹੈ॥ ਜਿਸਨੇਸਹਵਜਗਤਕਉਅੰ
ਧਕੀਆਹੈ॥ ਇਹਅਸੁਰਜਹੈ॥ ਜਿਸਕਾਸੁਰੂਪਕਛੁਨਹੀ॥ ਨਤਿਸਕੀਕੋਉ
ਸਕਤਿਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਆਵਤੀਹੈ॥ ਤਿਸਮਨਕਰਤੁਖਤੁਕੀਪਰੰਪਰਾਭਾਸਤੀਹੈ॥
ਤੇਗਮਜੀਮੁੜਤੁਕਉਦੇਖਕਹਿਮੈਦਇਆਕਰਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਤਪਤਾਹੈ॥ ਜਿਮੁੜ
ਕਿਉਖੇਦਪਾਵਤੇਹੈ॥ ਦੁਖਦਾਇਕਕਵਣਹੈ॥ ਜਿਸਕਹਿਪੜੇਤਪਤੇਹੈ॥ ਜਿ
ਸੇਉਸ੍ਰਵਣਕਹੁਕੇਬਿਖੋਕੀਪਰੰਪਰਾਕਉਪਾਪਤਹੈ॥ ਤੈਸੇਮੁੜਪ੍ਰਮਾਦਿਕ
ਗਵੈਦੁਖਤੁਕੀਪਰੰਪਰਾਪਾਵਤੇਹੈ॥ ਉਹਦੁਗਬੁਧੀਦੇਹਕੈਪਾਇਕਰਮਰਮਰ
ਜਾਤੇਹੈ॥ ਜਿਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਬੁਦਬੁਦੇਉਪਜਉਪਜਕਰਮਿਟਜਾਤੇਹੈ॥ ਤੈ
ਸੇਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਉਪਜਉਪਜਕਹਿਨਸ੍ਰੁਤਿਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਸੋਕਕਰਣਾ
ਕਿਆਹੈ॥ ਉਹੁਤਉਕਛੁਪਸੁਅਹੁਤੇਭੀਲਾਘੁਹੈ॥ ਤੁੰਦੇਖਦਸੋਦਿਸਾਵਿਖੇ

ਪਸੁਆਇਕਰਤੇਹੈ॥ ਅਰਮਰਤੇਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਸੇਕਕਵਣਕਰਤਾਹੈ॥ ਮ
 ਛਗਾਇਕਜੀਵਨਸ੍ਰੁਤਿਹੈ॥ ਕੇਈਜਲਚਰਜਲਵਿਖੇਭਖਲਕਰਤੇਹੈ॥
 ਤਿਨਕਾਵਿਗਲਾਪਕਵਣਕਰਤਾਹੈ॥ ਦਸੇਦਿਸਾਵਿਖੇਪਰਬਤਪੁਬਨਹੁ
 ਵਿਖੇਅਨੰਤਮ੍ਰਿਗਨਸ੍ਰੁਤਿਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਵਿਗਲਾਪਕਵਣਕਰਤਾਹੈ॥ ੨੨੫
 ਛੋਟੇਜੀਵਕਉਬਡਾਜੀਵਜਲਵਿਖੇਭਖਲਕਰਜਾਤਾਹੈ॥ ਅਕਾਸਵਿਖੇਕੇ
 ਈਪੰਖੀਮ੍ਰਿਤੁਤਿਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਕਵਣਸੇਕਕਰਤਾਹੈ॥ ਅਨੇਕਜੀਵਪੜੇਨ
 ਸ੍ਰੁਤਿਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਵਿਗਲਾਪਕਛੁਨਹੀਤਿਤਾ॥ ਤੈਸੇਅਬਕੇਜੀਵਹੈ॥ ਤਿ
 ਨਕਾਵਿਗਲਾਪਕਰਲਾਭੀਨਹੀਆਵਤਾ॥ ਕਾਹੇਤੇਜੇਇਸਥਤਾਕਿਸੀਗਲਾ
 ਨਹੀ॥ ਸਰਵਨਾਸਰੂਪਹੈ॥ ਅਰੁਤੁਛਹੈ॥ ਨਿਰੰਤਰਪੜੇਨਸ੍ਰੁਤਿਹੈ॥ ਸਰਵ
 ਕਾਪ੍ਰਤਿਯੋਗੀਕਾਲਹੈ॥ ਅਨੇਕਮਨੁਖਪੁਕਉਚੁਆਇਕਮਖਕਾਮਛੜਾ
 ਵਿਭੋਜਨਕਰਤੇਹੈ॥ ਮਖਕਾਮਛੜਾਇਕਪੁਕਉਕੇਸਕਾਰਡਭੁਖਤੇਹੈ॥

ਡਰੂਅਹੁਕਉਸਹਪਅਹੁਸਹਪਹੁਕਉਨਿਵਲੋ॥ਨਿਵਲਿਅਹੁਕਉਬਿਲੋ॥
ਬਿਲਾਰਹੁਕਉਕੁਕਗ॥ਕੁਕਗਹੁਕਉਬਿਧਿਅਾੜਬਿਧਿਅਾੜਹੁਕਉਸਿੰਘ
ਸਿੰਘਹੁਕਉਸਹਭਾ॥ਸਹਭੇਕਉਮੇਘਕਾਗਰਜਲਾਨਸੁਕਰਤਾਏ॥ਮੇਘਕੇ
ਵਾਉਵਾਉਕਉਪਰਬਤਾ॥ਪਰਬਤਕਉਇੰਦੁਕਾਬਜਾ॥ਇੰਦੁਕੇਬਜਕੇਸੁ
ਦਰਸਨਚਕ੍ਰਜੀਤਲੇਤਾਏ॥ਸੋਚਕ੍ਰਵਿਸ਼ਨੁਜੀਕਹੋਤਾਏ॥ਸੋਵਿਸ਼ਨੁਜੀਤੀਅਵ
ਤਾਹੁਕਉਧਾਰਤਾਏ॥ਸੁਖਦੁਖਜਗਮਰਲਸੰਯੁਗਤਹੋਤਾਏ॥ਜੀਵਹੋਇ
ਕਰਬੰਡੀਦੇਹਕਉਧਾਰਤਾਏ॥ਦਿਦਿਆਰੂਪਾ॥ਤਉਭੀਜੁਅੰਲੀਖਾਂਆਦਿ
ਕਸਰੀਰਸਾਥਲਾਗਤੀਅੰਏ॥ਉਹਰੁਪਰਪਾਨਕਰਤੀਅੰਏ॥ਇਸਪ੍ਰ
ਕਚਨਿਰੰਤਰਭੂਤਜਾਤਕਉਕਾਲਜੀਰਲਕਰਤਾਏ॥ਅਰੁਪਰਸਪਰਜੀਵ
ਖਾਤੇਏ॥ਅਰੁਨਿਰੰਤਰਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਭੂਤਜਾਤਦਸੇਦਿਸਾਦਿਖੇਉਪਜਤੇਏ॥
ਜੇਸੇਜਲਾਦਿਖੇਮਛਕਛਾਦਿਕਉਤਪਾਤਿਹੋਤੇਏ॥ਪ੍ਰਿਥਵੀਦਿਖੇਕੀਟਾ

ਦਿਕਉਤਪਤਿ ਹੈ ॥ ਅੰਤਰਿ ਛਵਿਖੇ ਪੰਥੀ ਆਦਿ ਕਾ ਬਨ ਬੀਥੀ ਅਰੁ
 ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਕਾ ਮਿਥਿ ਗਉਪ ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਇਸਾ ਵਗ ਵਿਖੇ ਪਧੀ ਲਕ
 ਆਦਿ ਕਉਪ ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਕੀਟ ਰੂਪ ਆਦਿ ਕਉਪ ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਦਿਸਾ ਦਿਕਾ ਵਿ
 ਖੇ ਕ੍ਰਿਮ ਉਪ ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜੀਵ ਗਣ ਨਿਰੰਤਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜੇ
 ਉਪ ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਮਿਟਿ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਕਉਰੁ ਰਖ ਵਨ ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਕਉਰੁ ਦਨ
 ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਸੁਖ ਅਰੁ ਦੁਖ ਮਾਨਤੇ ਹੈ ॥ ਪਾਪੀ ਪਾਪ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਨਿਰੰਤਰ
 ਪੜੇ ਮਰਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਉਪ ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਮਿਸ੍ਰ ਵਿਖੇ ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਿਖ ਸੰਪਤ ਉਪ ਜ
 ਕਰਿ ਗਿਤ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਭੂਤ ਉਪ ਜ ਕਰਿ ਨ ਮ੍ਰਿਤ ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਗਣ
 ਤਕ ਛੁਨੀ ॥ ਜੋ ਬੋਧ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਸੇ ਅਪਲੇ ਉਪਰ ਦਇਆ ਕਰ ਕੈ ਆ
 ਪਕ ਉਠੈ ਪਾਹਤੇ ਹੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਸੀ ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਅੰਗ ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਜੀਵ ਹੈ ॥
 ਸੰਪਸੁ ਵਤ ਹੈ ॥ ਮੁਕਤੁ ਅਰੁ ਪਸੁ ਅਰੁ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨਹੀ ॥ ਤਿਨ ਕੈ ਹਮਾਰੀ

ਕਥਾਕਾਉਪਦੇਸਨਹੀ। ਉਤਪਸੁਧਰਮਾਇਸਬਾਲੀਕਉਯੋਗਨਹੀ। ਦੇਖਾ
ਲੇਮਾਤ੍ਰਮਨੁਖਹੈ। ਅਉਰਕਛੁਮਨੁਖਤੁਕਾਅਰਥਤਿਸਤੋਸਿਧਨਹੀਤੋਤਾ।
ਜੇਸੇਉਜਾਤ੍ਰਬਨਵਿਖੇਟੁੰਗਾਬਿਖੋਤੋਤਾ। ਸੇਛਾਇਆਠਲਤੇਹਤਕਿਸੀਕ
ਉਦਿਸ੍ਰਾਮਦਾਇਕਨਹੀਤੋਤਾ। ਤੈਸੇਮੁਕਤਮਨੁਖਤੁਸੇਕਛੁਅਰਥਸਿਧਨਹੀਤੋਤਾ।
ਪਸੁਹੈ। ਜੇਸੇਜੇਵਫੀਮੁਖਵਿਖੇਡਾਹਰਪਸੁਕਉਜਾਖੈਚੀਤਾ। ਤਤ੍ਤਚਲੇ
ਜਾਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਮੁਕਤਚਿਤਕਰਕੈਖੈਚੀਤਾ। ਜਾਤਾਚਿਤਖੈਚਤਾਹੈ। ਤਤ੍ਤਚਲੇ
ਜਾਤੇਹੈ। ਅਪਲਾਚਿਤਗੁਪਪਸੁਵਿਖੇਰੂਪਕੀਚਵਿਖੇਠਸਿਆਹੈ। ਤਿਸ
ਕਰਿਬਡੀਅਪਦਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਏਹੈ। ਤਿਨਮੁਕਤੁਕਉਅਪਦਾਵਿਖੇਤੁਖੀ
ਦੇਖਕਰਿਪਾਖਾਲਭੀਪੜੇਹਦਨਕਰਤੇਹੈ। ਜਿਨਪੁਰਖਤੁਕੇਸੰਬੁਧਪ੍ਰਾਪਤਹੈ
ਤੇਹੈ। ਅਗੁਜਿਨਤੁਕੇਚਿਤਕਉਬੰਧਨਤੇਨਿਕਾਸਿਆਹੈ। ਸੇਸੰਪਦਾਵਨਹੋਤੇ
ਹੈ। ਦੁਖਸਹਵੀਮਿਟਜਾਤੇਹੈ। ਸੰਸਾਰਵਿਖੇਬਹੁਕਨਹੀਉਪਜਤੇ। ਤਾਂਤੇਅਪਲੇ

ਚਿਤ ਜੀ ਤੇ ਬਿਨਾ ਦੁਖ ਨ ਸੁਨੀ ਹੋਤੇ ॥ ਜੋ ਚਿਤ ਜੀ ਤੇ ਲਾਨ ਹੋਤੇ ॥ ਅਗੁਪਰ ਮਸੁ
 ਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨ ਹੋਤੇ ॥ ਤਉ ਚਿਤ ਜੀ ਤੇ ਕਉ ਬੁਧ ਵਾਨ ਨ ਪ੍ਰਵਰਤਤੇ ॥ ਜੋ ਬੁਧ ਵ
 ਨ ਪ੍ਰਵਰਤਤੇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਾਣੀ ਐ ਜੋ ਚਿਤ ਭੀ ਵਸਿ ਹੋਤੇ ॥ ਮਨ ਰੂਪ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਨ ਸੁ
 ਹੁਏ ਸਾਂਤ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਮਨ ਹੈ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ॥ ਮਿਥਿ ਆ ਭ੍ਰਮ ਕ
 ਹ ਕਲਾਪਤ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕ ਕਉ ਅਪ ਦੇ ਪਛਾਵੇ ਵਿਖੇ ਬੈਤਾਲ ਬੁਧ ਹੋਤੇ
 ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਰਿ ਦੁਖ ਮਾਨ ਹੋਤੇ ॥ ਤੈ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਮਨ ਕਰਿ ਨਾ ਸਮਾਨ ਹੋਤੇ ॥
 ਜਬ ਲਗਾ ਅਤਮ ਸਤਾ ਕਾ ਵਿਸਮ ਹ ਲੈ ॥ ਤਬ ਲਗਾ ਮੁੜਤਾ ਹੈ ॥ ਅਗੁਰਿ
 ਦੇ ਵਿਖੇ ਮਨ ਰੂਪ ਸਰਪਾ ਬਿਗਾਜਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਅਪਣਾ ਵਿਵੇਕ ਰੂਪ ਗੁਰੁ ਕਉ ਦੇ
 ਰੇਵੈ ॥ ਤਬ ਉਨੁ ਨ ਸੁਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਜਾਗੇ ॥ ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਜਾਣਿ
 ਆਹੈ ॥ ਹੇ ਸਤਨਾਮ ਕਾ ਅਪਣੇ ਸੰਕਲਪ ਕਰਿ ਚਿਤ ਬਢਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਸੰਕਲ
 ਪ ਕਉ ਸੀਘ੍ਰ ਹੀ ਤਿਆਗ ਕਰਹੁ ॥ ਤਬ ਸਾਂਤ ਚਿਤ ਹੋਵਹੁ ॥ ਜੋ ਭ੍ਰਮ ਦ੍ਰਿਸ ਕਉ ਅ

ਸ੍ਰੈਕਰਗੁਗੋ। ਤਬਬੰਧਨਤੈਵੈਗਾ। ਅਰੁਜੇਅਤੰਕਾਗਦਿਕਦਿਸਕਉਤਿਅਗਿ।
ਕਰਗੁਗੋ। ਤਬਅਚਿੰਤਮੇਖਵਨਤੈਵਤੁਗੋ। ਇਹਗੁਲਤੁਕਾਸੰਬੰਧਮੈਤੁਝਕ
ਉਕਹਾਏ। ਜੋਦਿਸਕਉਆਸ੍ਰੈਕਰਲਾਬੰਧਨਏ। ਤਿਸਤੇਹਤਤੈਵਲਾਮੇਖ
ਏ। ਆਗੇਜੈਸੇਇਛਾਏਵੈਤੈਸੇਕਰਹੁ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਗਧਿਅਨਕਰਹੁ। ਜਿਨਮੇ
ਤੈਨਇਹਜਗਤਏ। ਕੇਵਲਅਚਲਸਰੂਪਏ। ਐਸੇਸੰਕਲਪਕਉਤਿਆਗ
ਕੀਏਤੇਅਨੰਤਚਿਦਾਕਾਸਰਿਦੇਵਿਖੇਅਨਪ੍ਰਕਾਸੇਗਾ। ਆਤਮਾਅਰੁਜਗ
ਤਵਿਖੇਜੋਵਿਭਾਗਕਲਨਾਅਨਉਦੇਤੁਈਏ। ਸੋਮਲਏ। ਇਸਦ੍ਵੈਤਭਾਵਕਉ
ਤਿਆਗਕੀਏਤੇਜੋਸੇਖਰੇਗਾ। ਤਿਸਵਿਖੇਇਸਥਤਤੈਵਹੁ। ਆਤਮਾਅ
ਰੁਜਗਤਕਾਅੰਤਗਕਿਆਏ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਅਰੁਦਿਸਕੇਅੰਤਰਜੋਦਰਸਨਅਨੁ
ਭਵਸਤਏ। ਸੋਆਤਮਏ। ਸਰਵਦਾਤਿਸਕੀਭਾਵਨਾਕਰਹੁ। ਸ੍ਵਾਦਅਰੁ
ਸ੍ਵਾਦਲੇਲੇਵਾਲੇਕਉਤਿਆਗਕਰਤਿਨਕੇਮਧਿਜੋਸ੍ਵਾਦਰੂਪਏ। ਤਿਸਵਿ

ਖੋਇਸਥਿਤਰੇਵਹੁ। ਸੇਆਤਮਤਤੈ। ਤਨਮੈਰੇਵਹੁ। ਅਨੁਭਵਜੇਦਿਸੁ॥ ਜੋ
 ਹੈ। ਅਨੁਭਵਜੇਦਿਸੁ। ਤਿਨਕੇਮਧਵਿਖੇ। ਨਿਗਲੀਬਸਾਖੀਭੂਤਆਤਮ
 ਸਤਾਹੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਇਸਥਤਰੇਵਹੁ। ਹੇਗਮਜੀਭਵਜੇ। ਸੰਸਾਰਗਾਸਿਭਵਅ
 ਭਾਵਗੁਪੈ। ਤਿਸਕੀਭਾਵਨਾਕਉਤਿਆਗਕਰਭਾਵਗੁਪਆਤਮਾਕੀਭਾਵਨਾ॥
 ਕਰਹੁ। ਸੇਅਪਲਾਸਗੁਪੈ। ਪ੍ਰਪੰਚਾਦਿਸਕਉਤਿਆਗਕੀਏਤੇਜੇਵਸਤ
 ਅਪਲਾਸਗੁਪੈ। ਸੇਈਰੇਵਹੁ। ਪਰਮਾਨੰਦਸੁਗੁਪੈ। ਅਹੁਚੇਤਭਾਵਕਉ
 ਪ੍ਰਾਪਤਰੇਵਹੁ। ਅਨੰਤਭੁਖਰੇ॥ ਚਿਤਗੁਪਸੰਗਲਬੰਧਨਹੈ। ਤਿਸਬੰ
 ਧਨਕਉਅਪਲੇਸੁਗੁਪਕਾਗਿਆਨਯੁਗਤਕੇਬਲਕਰਿਕੈਛੇਦਹੁ। ਅਤੇ
 ਆਤਮਾਮੁਕਤਗੁਪਰੇਤਹੈ। ਅਹੁਜਬਆਤਮਾਕਉਤਿਆਗਕਰਜਗਤ
 ਦਿਸਵਿਖੇਗਿਤਰੇ। ਤਬਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਸੰਕਲਪਵਿਕਲਪਦੁਖਦੁਕਾ
 ਕਾਰਣਪ੍ਰਾਪਤਰੇ। ਜਬਤੁਮਆਤਮਾਤੇਦਿਤਰੇਕਸਬਦਕਰਹੁਗੇ। ਤ

ਬਮਨਦੁਖਪੁਕੇਸੰਬੁਤਸੰਜੁਗਤਪ੍ਰਗਟਹੋਵੈਗਾ। ਅਗੁਵਿਤਹੇਕਭਾਵਨਾਕੇ
ਤਿਆਗਤੇਸਰਵਮਨਕੇਦੁਖਨਸ੍ਰੋਵਤਿਗੋ। ਇਹਸਰਵਆਤਮਾਹੈ। ਆ
ਤਮਾਤੇਇਤਹਕਛੁਨਹੀ। ਜਬਇਹਗਿਆਨਉਦੇਹੁਆ। ਤਬਾਚਿਤਚੇਤਚੇ
ਤਨਾਤੀਨੋਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਵੈਗਾ। ਮੈਆਤਮਾਨਹੀਜੀਵਹੈ। ਇਸਕਾਨਾਮ
ਚਿਤਹੈ। ਇਸਕਾਗਿਆਨੇਕਦੁਖਪੁਕੀਪਰੰਪਰਾਉਦੇਹੋਤੀਹੈ। ਅਗੁਜਬਇਹ
ਨਿਸਚੈਹੁਆ। ਜੇਮੈਆਤਮਾਨਹੀਜੀਵਹੈ। ਤਉਸਤਹੈ। ਇਤਹਕਛੁਨ
ਹੀ। ਇਸੀਕਾਨਾਮਾਚਿਤਉਪਸਮਕੀਤਾਹੈ। ਜਬਇਹਨਿਸਚੈਭਇਆ।
ਜੇਸਰਵਆਤਮਤਤਹੈ। ਆਤਮਾਤੇਇਤਹਕਛੁਨਹੀ। ਤਬਾਚਿਤਨਾਮਹੈ
ਜਾਤਾਹੈ। ਇਸਵਿਖੇਸੰਸਾਰਛੁਨਹੀ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਆਤਮਬੰਧਕਰਕੈਮਨ
ਸ੍ਰੋਜਾਵੈਗਾ। ਜੇਸੇਸੂਰਜਕੇਉਦੇਹੁਏਤਮਨਸ੍ਰੋਜਾਤਾਹੈ। ਸੇਮਨਸਰਵ
ਸਗੀਰਪੁਕੇਅੰਤਹਇਸਥਿਤਹੈ। ਜਬਲਗਹੋਤਾਹੈ। ਤਬਲਗਜੀਵਕੈ

ਬਡਾਭੈਰੋਤਾਏ। ਇਤਯੋਪਗਮਾਰਥਯੋਗਮੈਤੁਫੁਕਉਕਹਾਏ। ਤਿਸਕਰਮਨ
 ਕਉਕਾਟਡਾਹੁ। ਜਬਮਨਕਾਤਿਆਗਰੀਆਤਬਭੈਭੀਨਹੇਗਾ। ਇਤ
 ਚਿਤਭ੍ਰਾਤਮਾਤਉਦੇਹੁਆਏ। ਚਿਤਰੂਪਬੈਤਾਲਾਏ। ਸੰਮਕਗਿਆਨਰੂਪ
 ਮਤ੍ਰਕਰਿਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਏ। ਏਬਲਵਾਨਹੁਵਿਖੇਸੇਸ੍ਰਨਿਤਪਾਪਰਾਮਜੀ
 ਜਬਤੇਹੇਦੇਹਰੂਪਗਿਏਸੰਚਿਤਰੂਪਬੈਤਾਲਨਿਕਸਜਾਵੈਗਾ। ਤਬਤੁੰਦੁਖਹੁ
 ਤੇਰਹਤਇਸਬਤਹੋਵਹਿਗਾ। ਭੈਉਦੇਗਕਛੁਨਵਿਆਪੇਗਾ। ਅਬਮੇਰੇਵਚ
 ਨਹੁਕਰਿਤੁੰਨੀਗਗਭਇਆਏ। ਮਨਨਰੂਪਜੋਮਨਹੈ। ਤਿਸਕਉਜੀਤਾਏ। ਇ
 ਸਾਵਿਚਾਰਕਰਿਵਿਵੇਕਸੰਚਿਤਨਸ੍ਰਸਾਂਤਹੋਜਾਤਾਏ। ਨਿਰਦੁਖਉਤਮਪਦ
 ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਏ। ਸਰਵਈਖਲਾਕਉਤਿਆਗਕਰਿਸਾਂਤਰੂਪਇਸਥਿਤ
 ਹੋਏ। ੪॥ ਇਤਸ੍ਰੀਮਚੰਦ੍ਰਮਾਇਕੇਸੋਖਉਪਾਏਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇ
 ਚਿਤਚੇਤਰੂਪਵਰਨਨਾਖਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ੍ਰੋਵਾਚ॥ ਏਹਮਜੀਇ

ਸਪ੍ਰਕਾਰਤੁੰਦੇਖਜੋਚਿਤਅਪਵਿਤ੍ਰਪੈ॥ਸੰਸਾਰਰੂਪਬਿਖਕਾਕਲਕਾਏ॥ਅ
ਰੁਜੀਵਰੂਪਪੰਖੀਕੇਬੰਧਨਕਉਜਾਲਾਏ॥ਜਬਾਚਿਤਸੰਬਿਤਅਤਮਸਤਾਕਉ
ਤਿਆਗਤੀਏ॥ਤਬਾਚਿਤਉਪਜਤਾਏ॥ਕਲਨਰੂਪਮਮਕਉਧਾਗਤੀਏ॥ਸੇ
ਚਿਤਬਢਕਰਿਮੋਤਉਪਜਾਵਤਾਏ॥ਤਿਸਕਰਿਸੰਸਾਰਕਾਕਾਹਲੋਤਾਏ॥ਤ
ਬਡਿਸਨਰੂਪਜੋਵਿਖਰੀਵਲੀਏ॥ਸੇਪ੍ਰਫੁਲਤਹੋਤੀਏ॥ਤਿਸਕਰਿਮੂਹਛ
ਤਹੋਜਾਤਾਏ॥ਅਤਮਪਦਕੀਓਸਾਵਧਾਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ਜਿਉਜਿਉਦੇਹੋਤੀ
ਹੈਤਿਉਤਿਉਮੋਹਕਉਬਢਾਵਤੀਏ॥ਤਿਸਰੂਪਸਾਂਮਗਾਏ॥ਅਨੰਤਅੰਧਕਾਰ
ਕਉਦੇਤੀਏ॥ਪਰਮਾਰਥਸਤਾਕਾਵਲੰਕਰਤੀਏ॥ਪ੍ਰਲੋਕਾਲਕੀਅਗਨਿਵ
ਤਜਲਾਵਤੀਏ॥ਤਿਸਕੇਸਹਾਏਕਉਸਮਰਥਕਉਨਹੀਹੋਤਾ॥ਸਰਵਕਉਦਿ
ਆਕੁਲਕਰਤੀਏ॥ਤਿਸਰੂਪੀਕ੍ਰਿਸਤੀਖਲਖੜਗਕੀਧਾਗਾਏ॥ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾ
ਤ੍ਰਕੋਮਲਅਰੁਸੀਤਲਹੋਤੀਏ॥ਸਪਰਸਕੀਏਤੇਨਾਸਕਰਿਡਾਹਤੀਏ॥ਅਨੇਕ

ਸੰਕਟਹੁਕਉਦੇਤੀਐ। ਜੋਬਰੇਦੁਹੁਅਸਾਧਦੁਖਹੈ॥ ਜਿਨਕੀਪ੍ਰਾਪਤਬਡੇਪਾ
 ਪਹੁਕਹੈਤੀਐ। ਸੋਤਿਸ੍ਰਾਗੁਪੀਫੁਲਕਾਫਲਹੈ॥ ਤਿਸਨਾਗੁਪੀਕੁਕਹੈ। ਸੋ
 ਅਸਥਮਾਂਸਰੁਧਗਾਦਿਕਰਹਰਤਸਗੀਰਗੁਪਗਿਹੁਵਿਖੇਸਦਾਹਤੀਐ। ਖਿ
 ਲਵਿਖੇਬਡੇਉਲਾਸਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਤੀਐ। ਖਿਲਵਿਖੇਸੁਨਗੁਪਹੈਜਾਤੀਐ। ਜੈ
 ਸੇਵਰਖਾਕਾਲਕੀਨਦੀਸੀਘ੍ਰੀਬਛਤੀਅਹੁਪਟਤੀਐ। ਜੈਪੁਰਖਬਡੇਈਸ੍ਰ
 ਹਜਮਖੁਗਤਐ। ਜਬਤਿਸ੍ਰਾਉਪਜੀ। ਤਬਉਹਦੀਨਹੈਜਾਤੀਐ। ਅਹੁਦੇਖਣੇਕ
 ਹਿਨਿਹਪਨਕ੍ਰਿਪਣਭਾਸਤਾਐ। ਅੰਤਹਤਿਸ੍ਰਾਤੇਹਤਐ। ਤਬਉਹਬਡਾਈਸ੍ਰਗ
 ਵਾਨਹੈ। ਜਿਸਰੇਹਿਦੇਗੁਪੀਛਿਦ੍ਰਵਿਖੇਤਿਸ੍ਰਾਗੁਪਾਕ੍ਰਿਸਮਹਪਣੀਨਹੀਬੈਠੀ।
 ਤਿਸਰੇਪ੍ਰਾਣਅਹੁਸਗੀਹਿਸਥਿਤਐ। ਉਸਕ੍ਰਾਂਹਿਦੇਸਾਂਤਗੁਪਹੈਤਾਐ। ਨਿਸਚੈ
 ਕਰਜਾਣਹੁ। ਜਹਾਂਤਿਸ੍ਰਾਗੁਪੀਕਾਲੀਗਾੜਕਾਕ੍ਰਮਨਸ੍ਰਤਇਆਐ। ਤਹਾਂਪੁੰਨਅ
 ਨਬਛਤਾਐ। ਜੈਸੇਸੁਕਲਪਖਕਾਚੰਦ੍ਰਮਾਬਛਤਾਐ। ਹੇਗਮਜੀਜੈਪੁਰਖਗੁਪ

ਬਿਖਾਤਿਸਨਾਹੁਪਪੁਲਕਰਿਭੋਜਨਕੀਆਹੈ॥ਤਿਸਕੀਪੁੰਨਹੁਪਤਰਿਆਵਲੀ
ਨਹੀਗਤਿਤੀ॥ਪ੍ਰਫੁਲਤਨਹੀਹੋਤਾ॥ਤਿਸਨਾਹੁਪੀਨਦੀਹੈ॥ਅਨੰਤਕਲੇਲਾਅਵ
ਰਤਤਿਸਵਿਖੇਉਠਤੇਹੈ॥ਤਿਲਹੁਵਤਪੁਰਖਹੁਕਉਵਹਾਵਤੇਹੈ॥ਅਰੁਜੀਵਹੁ
ਪਪੇਖਦੇਕੀਆਂਪੁਤਲੀਆਂਹੈ॥ਤਿਸਨਾਹੁਪਮੰਤੀਤਿਨਕਉਭੁਮਾਵਤਹੈ॥
ਸਰਵਸਰੀਰਹੁਕੇਅੰਤਹਤਿਸਨਾਹੁਪਤਾਗਾਹੈ॥ਤਿਸਕਰਿਪਰੋਏਹੈ॥ਤਿਸਾ
ਕਰਮੇਤਤਹੁਏਕਸੁਪਾਵਤੇਹੈ॥ਅਰੁਸਮਝਤੇਨਹੀ॥ਜੈਸੇਹਰਤਤਿਲਹੁਕਰਿ
ਅਛਾਦਤਗਰਤਹੋਤਾਹੈ॥ਤਿਸਕਉਦੇਖਕਰਹਰਤਹਰਲਕਾਬਾਲਕਗੁਰ
ਲਕਰਲੇਲਾਗਤਾਹੈ॥ਤਬਗਰਤਵਿਖੇਗਿਜਪੜਤਾਹੈ॥ਹੇਰਮਜੀਐਸਾਐ
ਹੁਕਉਇਸਕੇਕਲੇਜੇਕਉਕਾਛਿਨਹੀਸਕਤਾ॥ਜੈਸੇਤਿਸਨਾਹੁਪੀਤਾਕਲੀਇ
ਸਕਉਤਸਾਹੁਬਲਹੁਪਕਲੇਜਾਤਿਕਸਲੇਤੀਹੈ॥ਤਿਸਕਰਿਦੀਨਹੋਜਾਤਾ
ਹੈ॥ਤਿਸਨਾਹੁਪਅਮੰਗਲਾਇਨਜੀਵਹੁਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਇਸਥਤਹੋਇਕਰਨੀ

ਚਤਾਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ੍ਰਾ ਕਰ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ੍ਰਾ ਅਭਗਵਾਨ ਅਵਿਸ੍ਰਾ ਕੀ
 ਨਿਆਈ ਇਸਥਿਤ ਭਇਆ॥ ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕਾਨਾ ਥਾ ਵਿਸ੍ਰਾ ਜੀ ਇੰਦ੍ਰ
 ਕੇ ਹੇਤ ਕਰਿ ਜਬ ਅਰਥ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਗਾ॥ ਤਬ ਅਲਪ ਜੈ ਸੀ ਮੂਰਤ ਧਾਰ ਕਰਿ
 ਬਲ ਕੇ ਦੁਆਰੇ ਗਇਆ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ੍ਰਾ ਕਰ ਜੀ ਵਪ ਜੇ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਹੈ॥ ਸੂਰਜ ਸ
 ਦਾ ਨੇਤ ਕਉ ਧਾਰ ਕਰ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਭ੍ਰਮ ਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤਿਸ੍ਰਾ ਰੂਪ ਤਾ ਗੇ ਕਰ ਬਾਂਧੇ
 ਜੀ ਵਭ੍ਰਮ ਤੇ ਹੈ॥ ਤਿਸ੍ਰਾ ਰੂਪ ਸਰਪਣੀ ਮਹਾਂ ਵਿਖ ਕਰ ਪੁਰਣ ਸਰ ਵਜੀ ਵਤੁ
 ਕਉ ਦੁਖ ਦਾਇਕ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕਉ ਦੁਰ ਤੇ ਤਿਆਗ ਕਰਹੁ॥ ਪਵਨ ਜੋ ਚਲ
 ਤਾ ਹੈ॥ ਸੇ ਤਿਸ੍ਰਾ ਕਰ ਚਲਤਾ ਹੈ॥ ਪਰਬਤ ਤਿਸ੍ਰਾ ਕਰ ਇਸ਼ਤ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਜ
 ਗਤ ਕਉ ਤਿਸ੍ਰਾ ਕਰ ਧਾਰਤ ਹੈ॥ ਤਿਸ੍ਰਾ ਕਰ ਤਿਲੋ ਕੀ ਵੇਸ਼ ਤਕ ਹੀ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਲੋ
 ਕ॥ ਜਿਤ ਤਿਸ੍ਰਾ ਕਰ ਬਾਂਧਾ ਹੁਆ ਹੈ॥ ਜੇ ਵਜੀ ਕਰ ਬਾਂਧਾ ਹੁਆ ਛੂਟਤਾ ਹੈ॥ ਪ
 ਰ ਤਿਸ੍ਰਾ ਕਰ ਬਾਂਧਾ ਨਹੀ ਛੂਟਤਾ॥ ਤਿਸ੍ਰਾ ਵਾਨ ਮੁਕਤ ਕਉ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾ

ਪਤੋਤਾ। ਕਿਸਨ ਤੇਰਹਤ ਮੁਕਤੋਤੈ।। ਤਿਸਕਹਲਤੇਹੇਰਾਘਵਤਮਤਿਸ
ਨਾਕਾਤਿਅਗਕਰੇ।। ਸਰਵਜਗਤਮਨਕੇਸੰਕਲਪਵਿਖੈ।। ਤਿਸਸੰਕਲਪ
ਤੇਰਹਤੋਵਹੁ।। ਮਨਭੀਕਛੁਅਓਰਵਸਤਨਹੀ।। ਯੁਗਤਸੰਨਿਰਲੇਕਰਿਦੇਖ
ਹੁ।। ਸੰਕਲਪਪ੍ਰਮਾਦਕਨਾਮਮਨੈ।। ਜਬਇਸਕਨਾਸਹੈਵੈਤਬਮਨਤਿਸਨਾ
ਸਰਵਨਸ੍ਰੋਜਾਵਹਿਗੇ।। ਅਹੰਤੁਅੰਇਦੰਸੇਇਤਿਆਦਿਕਚਿਤਵਨਾਮਤੁ
ਕਰਹੁ।। ਇਹਮਹਾਂਮੋਹਮੈਦਿਸ੍ਰੈ।। ਇਸਕਉਤਿਅਗਕਰਏਕਅਦੈਤਅਤ
ਮਾਕੀਭਾਵਨਾਕਰਹੁ।। ਅਨੰਤਮਾਦਿਖੈਜੇਅਤਮਭਾਵਨਾਹੈ।। ਸੇਦੁਖਤੁਕਾਕਾ
ਰਣਹੈ।। ਇਸਕੇਤਿਅਗਤੇਗਿਆਨਵਨਹੁਦਿਖੈਪ੍ਰਸਿਧਹੋਵਹੁਗੇ।। ਅਹੰਭਾ
ਵਰੂਪਅਪਾਵਿਤ੍ਰਭਾਵਨਾਹੈ।। ਅਪਲੇਸਰੂਪਕੀਭਾਵਨਾਰੂਪਸਲਾਕਾਕਰਿਇਸ
ਕਉਕਾਟਭਰਹੁ।। ਤਿਸੀਭਾਵਨਕਰਿਸੰਸਾਰਭੈਤੇਮੁਕਤੋਵਹੁਗੇ।। ਇਹਭਾਵ
ਨਾਪਾਗਰੀਭੂਮਕਾਹੈ।। ਤਹਾਂਸੰਸਾਰਕਾਅਭਾਵਹੈ।। ੧੫।। ਇਤੁਸ੍ਰੀਉਪਸਮਾਪਤੁ

ਕਰਲੇਤ੍ਰਿਸਨਾਵਰਨਨਾਮਸਰਗਾ॥ ਗਮੋਵਾਚ॥ ਹੇਮੁਨਗਇਜੀਇਤੁਮ ॥
 ਰੇਵਚਨਅਤਿਗੰਭੀਰਤੁਲਤਾਤੇਰਹਤਾ॥ ਤੁਮਕਹਤੈਤੈਅੰਕਾਰਤ੍ਰਿਸਨਾ
 ਕਉਮਤਗ੍ਰਹਣਕਰਾਜੈਅੰਕਾਰਕਉਤਿਅਗੇਗਾਤਉਇਹਚੇਸ੍ਰਾਕੈਸੈ
 ਵੈਗੀ॥ ਦੇਹਕਾਭੀਤਿਅਗਤੇਜਾਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇਬ੍ਰਿਖਇਸ੍ਥੰਭਕੇਅਸੈਤੈਤੈ
 ਇਸ੍ਥੰਭਬ੍ਰਿਖਕਉਧਾਰੈ॥ ਇਸ੍ਥੰਭਕੇਨਾਮਤੁਏਬ੍ਰਿਖਨਹੀਰਹਤਾ॥ ਤੈਸੇ
 ਦੇਹਕੈਅੰਕਾਰਧਾਰਹਤਾ॥ ਤਿਸਤੇਹਤਦੇਹਭੀਗਿਝਜਾਵੈਗੀ॥ ਜੈਸੇਮੁ
 ਲਾਤੇਕਾਟਾਬ੍ਰਿਖਗਿਝਪਝਤਾ॥ ਤਾਂਤੇਮੈਅੰਕਾਰਕਉਤਿਅਗਕਰਕੈਸੇ
 ਜੀਵਤਾਹੋਗਾ॥ ਤਾਂਤੇਇਹਅਰਥਮੁਝਕਉਨਿਸਚੈਕਹਿਕਹੈ॥ ਤੁਮਕਹਲਹ
 ਰਿਅਹੁਵਿਖੇਸ੍ਰੇਸ੍ਰੇ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ ਹੇਕਮਲਨੈਨਰਮਜੀਸਰਵਗਿ
 ਆਨਵਾਨਹੁ ਵਾਸਨਾਕਾਤਿਅਗਕੀਅਹੈ॥ ਸੇਦੁਇਪ੍ਰਕਾਰਕਾਹੈ॥ ਏਕਕਾਨਾ
 ਮਧੇਇਤਿਅਗਹੈ॥ ਦੁਤੀਏਕਾਨਾਮਨੇਤਿਅਗਹੈ॥ ਮੈਇਹਤੈਪਦਾਰਥਰੂਪ

॥ ਮੈ ਇਨ ਕਰਿ ਜੀਵਤ ਹੈ ॥ ਇਨ ਹੁ ਬਿਨਾ ਮੈ ਕਛੁ ਨ ਯੀ ॥ ਅਹੁ ਮੈ ਬਿਨਾ ਇਹ ਭੀ ਕ
ਛੁ ਨ ਯੀ ॥ ਇਹ ਜੇ ਅੰਤਰ ਨਿਸਚੈ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਤਿਅਗ ਕਰਵਿ ਚਰਤ ਭਏ
ਯੋ ॥ ਨ ਮੈ ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਨ ਮੇਰੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰਣੇ ਹਰੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹੈ
ਤਿਨ ਕਾ ਅੰਤੁ ਕਰਣ ਅਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਿ
ਅਕਰਤੇ ਹੈ ਸੋ ਲੀਲਾ ਮਾਝ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਨੇ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਕੈ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਤਿ
ਅਗ ਕੀ ਆ ਹੈ ॥ ਸੇ ਸਰਵ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਖੇ ਸਰਵ ਅਤਮਾ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ॥ ਉਸ ਕੋ
ਬੰਧਨ ਕਾ ਕਰਣ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਅੰਤਰ ਸਰਵ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਤਿਅਗ ਹੈ ॥
ਅਹੁ ਬਾਹੁ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਹੁ ਕਰਿ ਚੇ ਸੁਖ ਭਾਵ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਸੇ ਪੁਰਖ ਜੀਵਣ ਮੁਕਤਿ
ਕਰੀਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਤਿਅਗ ਪੇਇ ਤਿਅਗ ਵਾਸਨਾ ਹੈ ॥ ਅਹੁ ਜਿਸ ਪੁ
ਰਖ ਮਨ ਸੰਜੁਗਤ ਦੇਹ ਕਾ ਤਿਅਗ ਕੀ ਆ ਹੈ ॥ ਅਹੁ ਤਿਸ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਭੀ ਤਿਅ
ਗ ਕੀ ਆ ਹੈ ॥ ਸੇ ਨੇਇ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਤਿਅਗ ਹੈ ॥ ਨੇਇ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਤਿਅਗ ਵਿਚੇ

ਹਮੁਕਤਿਕੀਤੈ॥ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਅੰਕਾਰ ਜੈ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਤਿਸ ਕਾ ਤਿ
 ਆਗਕੀ ਆਏ॥ ਅਰੁ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਲੀਲਾ ਸੈ ਤਿ ਆਗਕੀ ਹੈ॥ ਸੁੰਘ ਰੂ
 ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤੈ ਇਕ ਗਿਕ੍ਰਿਅਤੀ ਪੜਾ ਕਰਤੈ॥ ਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਕਰ
 ਤੈ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਸਰਵ ਵਾਸਨਾ ਸਾਂਤਤਈ ਹੈ॥ ਅੰਤਰ ਬਾਹੁ ਯਕੀਚੇ ਸੁੰਘ ਤੇ ਹ
 ਤ ਭੁਇਆ ਹੈ॥ ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਅੰਤਰ ਸੰਕਲਪ ਅਰੁ ਬਾਹੁ ਯਕ੍ਰਿਅਤਿ ਅਗੀ
 ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਨੇ ਇਤਿ ਆਗ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਜਾਣਾ॥ ਜਿਸ ਨੇ ਪੇਇ ਵਾਸਨਾ ਕਾ
 ਤਿ ਆਗਕੀ ਆਏ॥ ਲੀਲਾ ਕਰ ਕੈ ਕਰਤਾ ਭੂਆਇ ਸਥਤੈ॥ ਜੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ
 ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖ ਜਨ ਕਵਤੈ॥ ਅਗੁ ਜਿਸ ਨੇ ਨੇਇ ਵਾਸਨਾ ਤਿ ਆਗੀ ਹੈ॥ ਓ
 ਹੁਓ ਪਸਮਰੂਪੇ ਇਗਾਇਆ ਹੈ॥ ਸੇ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਤੇ ਇਕ ਗਿਪ੍ਰਭੂ ਮਤ
 ਤ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤੈ॥ ਪਰੇ ਤੇ ਪਰੇ ਜਿਸ ਕਉ ਕਰਤੈ॥ ਸੇ ਈਹ ਤੈ॥ ਹੇ
 ਰਾਖਵ ਇਹ ਦੋ ਤਿ ਆਗੀ ਸਮਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤੈ ਭੂਯਸ ਪਦਕ

ਉਪਾਪਤਤੈਤੈ।। ਵਿਗਤਸੰਤਾਪਉਤਮਪੁਰਖਦੋਨੋਮੁਕਤਸੁਰੂਪਦੇਹਇਖੇ
ਇਸਥਿਤਕ੍ਰਿਆਕਉਕਰਤਾਸੰਤਾਪਤੇਹਤਜੀਵਨਮੁਕਤਿਸੰਕ੍ਰਿਆਕ
ਧਾਰਤੈ।। ਦੁਤੀਏਦੇਹਕਉਤਿਆਗਕਰਿਵਿਦੇਹਮੁਕਤਿਪਦਵਿਖੇਇਸਥ
ਤਤੈਤੈ।। ਓਸਕੇਸਾਥਵਾਸਨਾਅਰੁਦੇਹਦੋਨੋਨਹੀਭਾਸਤੇ।। ਤਤੇਵਿਦੇਹਮੁ
ਕਤਕਹੀਤਾਹੈ।। ਜੀਵਨਮੁਕਤਿਕੇਅੰਤਰਵਾਸਨਾਕਾਤਿਆਗੈ।। ਬਹੁਯ
ਕ੍ਰਿਆਪਵਾਕਰਤਾਹੈ।। ਜੈਸੇਸਮੇਕਰਸੁਖਅਥਵਾਦੁਖਆਨਪਾਪਤਤੈਤੈ।
ਤੈਸੇਨਿਰੰਤਰਗਾਏਖਤੇਹਤਪ੍ਰਵਰਤਤਾਹੈ।। ਸੁਖਵਿਖੇਤਰਖਨਹੀ
ਦੁਖਵਿਖੇਦੁਖਨਹੀਸੇਜੀਵਨਮੁਕਤਕਹੀਤਾਹੈ।। ਜਿਸਪੁਰਖਸੰਸਾਰਕੇਪ
ਦਾਹਥਹੁਰੀਇਛਾਇਸੁਵਿਖੇਨਹੀ।। ਅਨਿਸੁਵਿਖੇਅਨਿਛਾਨਹੀ।। ਸਰਵ
ਕਾਰਜਵਿਖੇਸੁਖੋਪਤਕੀਨਿਆਈਅਚਲਤਤੈ।। ਸੇਜੀਵਨਮੁਕਤਕਹੀ
ਤਾਹੈ।। ਹੇਇਅਰੁਉਪਾਦੇਇਸੈਅਰੁਮੇਹਾਸਰਵਕਲਪਨਾਜਿਸਕੇਅੰਤਰਿ

ਤੇ ਖੀਲੋਗਈ ਹੈ। ਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੀ ਬਿਤ ਸੰਪੂਰਨ ਪਦਾਰਥ
 ਹੁਤੇ ਸੁਖੇ ਪਤਰੀ ਨਿਆਈਂ ਹੋਗਈ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਦਾ ਜਾਗਤ ਹੈ ਚਿਤਾ ਜਿਸ ਕਾ।
 ਕਲਨਾ ਕ੍ਰਿਆ ਸੰਯੁਗਤ ਭੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤ ਹੈ। ਪਰੰਤ ਅੰਤ ਹਤੇ ਅਕਾਸ ਵਤ
 ਨਿਰਮਲ ਹੈ। ਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਸਦਾ ਪੂਜਣੇ ਯੋਗ ਹੈ। **ਬਾਲ ਮੀ ਕੇਵ**
ਚ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਵਸਿਸ਼ਟ ਜੀ ਕਹਾ। ਤਬ ਸੁਰਜਤ ਗਵਾਨ ਅਸਤ ਭਇਆ।
 ਸਰਵ ਸਭ ਕੇ ਲੋਕ ਇਸ਼ਾਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਉਠੇ। ਪਰ ਸਪਰਨ ਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਗ
 ਏਗ ਤ੍ਰੇਰੇ ਬਿਤੀਤ ਕੀਆ। ਸੁਰਜ ਕੀ ਆਂਕਿਰ ਲਾਂਸਾ ਬਪਰ ਸਪਰਨ ਮਸਕਾ
 ਰ ਕਰ ਕੈ ਯਥਾ ਯੋਗ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਅਸਨ ਉਪਰ ਆਨ ਬੈਠੇ। **੧੬॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ**
ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਾਰੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਾ ਚਿਕਤ ਸਾਉ ਪਦੇ ਸੰਨਾ ਮਸਰਗਤ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ਼ਟ
ਚ। ਏਗ ਮਜੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਵਿਦੇ ਹ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਮਾਗੀ ਬਾਲੀ ਕਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀ। ਤਾਂ ਤੇ
 ਤੁਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤਿ ਕਾਲ ਖਲ ਸੁਲਾ। ਜੋ ਕਛੁ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਹੈ ਤਿਸ ਕ ਉਕਰ

ਤਾਏ। ਪਰੰਤੂ ਤਿਸ੍ਰਾ ਅਰੁ ਅੰਕਾਰ ਤੇ ਹਰਤਾਏ। ਨਿਗਰਿ ਰਵਿ ਚਰਤਾਏ। ਸੇ
ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਾਏ। ਬਾਹੁ ਯਜੋ ਦ੍ਰਿਸ ਪਦਾਰਥਾਏ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਜਿਸ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ
ਵਨਾਏ। ਤਿਸ ਕਰ ਸਦਾ ਬਾਂਛਤਾ ਹਰਤਾਏ। ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ ਬੰਧਨ ਕਰਗਾ
ਸੇ ਬੰਧ ਕਰੀਤਾਏ। ਅਰੁ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅੰਤਰ ਤੇ ਸੰਕਲਪ ਦ੍ਰਿਸ ਕਾ
ਤਿਆਗ ਕੀਆਏ। ਅਰੁ ਬਾਹੁ ਕੇ ਵਿਵਹਾਰ ਸਹਦ ਕਰਤਾਏ। ਸੇ ਪੁਰਖ ਜੀਵ
ਨ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਕਰੀਤਾਏ। ਜੋ ਬਾਹੁ ਯਜਗਤ ਵਿਖੇ ਬਡੇ ਅਰੰਤ ਕਰਤਾਏ। ਇਛਾ
ਸੰਯੁਗਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤਾਏ। ਅਰੁ ਰਿਦੇ ਸਹਦ ਅਰਥ ਪੁਕੀ ਤਿਸ੍ਰਾ ਵਸਨਾ ਤੇ ਹਰ
ਤਾਏ। ਸੇ ਤਿਸ੍ਰਾ ਤੇ ਮੁਕਤ ਕਰੀਤਾਏ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੀ ਭੋਗੁ ਸੇ ਤਿਸ੍ਰਾ ਮਿਟ ਗਈਏ
ਵਹਤ ਮਾਨ ਵਿਖੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਚਰਤਾਏ। ਸੇ ਨਿਰਦੁਖ ਨਿਤ ਕਲੰਕ ਕਰੀਤਾਏ।
ਤੇ ਮਹਾਂ ਬੁਧ ਵਨ ਜਿਸ ਕੇ ਅੰਤਰ ਇਦੰ ਅਰੁ ਅੰਕਾਰ ਨਿਸਚੈਏ। ਇਸ ਕਉ ਪਾਰ
ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰਤਾਏ। ਤਿਸ ਕਉ ਤਿਸ੍ਰਾ ਰੂਪ ਸੰਗਲ ਕਰ ਬਾਂਧਾ ਅਰੁ

ਕਲਨਾਕਰਿਕਲੰਕਤਜਲਾਤਾਂਤੇਤੁੰਅਹੁਸੈਅਹੁਮੇਗਸਤਅਸਤਬੁਧਸੰਸ.
 ਹਰੇਪਦਾਰਥਹੁਸੈਤਿਆਗਕਗਾਸਰਵਦਾਕਾਲਜੋਪਰਮਪਦੈ।।ਤਿਸਦਿ
 ਬੇਇਸਬਤਰੇਵਹੁ।ਬੰਧਮੁਖਸਤਅਸਤਕੀਕਲਪਨਾਕੀਤਿਆਗਕਰਿ
 ਸਮੁਦ੍ਰਵਤਅਖੁਭਤਚਿਤਇਸਬਤਰੇਵਹੁ।ਨਾਤੁਮਪਦਾਰਥਜਲਹੇਹੁ।
 ਨਇਹਤੁਮਾਰੈ।।ਅਸਤਰੂਪਜਾਣਕਰਇਨਕਾਤਿਆਗਕਗਾਇਹਜ
 ਗਤਭ੍ਰਾਂਤਮਾਤ੍ਰਹੈ।।ਇਸਕੀਤਿਸਨਾਭੀਭ੍ਰਾਂਤਮਾਤ੍ਰਹੈ।।ਤੁਸਤਮੁਹੂਪਹੈ।।ਅਹੁ
 ਤਿਸਨਾਮਿਥਿਆਰੂਪਹੈ।।ਤੇਗਾਅਹੁਇਸਕਾਰਿਆਸੰਗੁਹੈ।।ਤੇਰਮਜੀਚਤੁ
 ਰਪ੍ਰਕਾਰਕਾਨਿਸਚੈਜੀਵਹੁਕੈਤੋਤਾਹੈ।।ਸੇਬਡੇਵਿਸਤਰਅਕਾਰਕਉਪ੍ਰਾਪ
 ਤੋਤਾਹੈ।।ਚਰਨਹੁਤੇਲੇਕਰਿਮਸਤਕਿਪ੍ਰਯਤਸਗੀਗਵਿਖੇਆਤਮਬੁਧਿ
 ਅਹੁਮਾਤਾਪਿਤਾਕਰਿਮੈਉਤਪਤਿਭਇਆਹੈ।।ਏਕਇਹਨਿਸਚੈਹੈ।।ਸੇਬੰਧ
 ਨਰੂਪਅਸੰਮਕਦਰਸਨਭ੍ਰਾਂਤਕਰਿਹੋਤਾਹੈ।।ਅਹੁਤਤੀਯਨਿਸਚੈਇਹਹੈ।।

235

ਜਿਹਵੇ

ਭਗਮੀ

ਜੇ ਮੈ ਸਰਵਭਵਪਦਾਰਥ ਹੁਤੇ ਅਤੀਤ ਹੋ। ਵਾਲਕੇ ਅਗੁਤੇ ਭੀ ਸੁਖ ਮਹੀ। ਸ
ਖੀ ਭੂਤ ਸੁਖ ਮਤੇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਮਹੀ। ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਭੀ ਮੋਖ ਰੂਪ ਸਾਂਤ ਕਉ ਉਪ
ਜਾਵਤ ਹੋ। ਅਰੁ ਜੇ ਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਜਾਲੈ। ਸੇ ਸਰਵਪਦਾਰਥ ਮੈ ਤਹੀ। ਮੇ
ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਅਥਿਨਾ ਸੀ ਰੂਪ ਹੋ। ਇਹ ਤੀ ਸਰਾ ਨਿਸਚੈ ਮੋ ਭੀ ਮੋਖ ਵਾਇ
ਕਹੈ। ਅਰੁ ਚਤੁਰਥ ਨਿਸਚੈ ਇਹ ਹੋ। ਜੇ ਮੈ ਅਸਤ ਹੋ ਜਗਤ ਭੀ ਅਸਤ ਹੋ। ਇ
ਨ ਤੇ ਹੋਤ ਅਕਾਸਕੀ ਨਿਆਈ ਸਨਮਾਤ ਹੋ। ਇਹ ਭੀ ਮੋਖ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋ। ਇ
ਹ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਨਿਸਚੈ ਮੈ ਤੁਝ ਕੋ ਕਹਾਏ। ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਸਚਾ ਬੰਧ
ਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋ। ਅਰੁ ਤੀਨ ਮੋਖ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋ। ਸੇ ਸੁਧ ਭਾਵਨਾ ਕਰਿ ਉਪਜਤੇ
ਹੋ। ਜੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਸਚੈ ਵਨ ਹੋ। ਸੇ ਤ੍ਰਿਸਰੂਪ ਸੁਗੰਧ ਸਾਥ ਪੜਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਕੁ
ਮਤ ਹੋ। ਅਰੁ ਤੀਨ ਸੁਧ ਭਾਵਨਾ ਵਨ ਕੋ ਹੋ। ਜੀਵਨ ਬਿਲਾਸੀ ਪੁਰਖ ਹੋ।
ਜਿਸ ਕਉ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਹੋ। ਜੇ ਸਰਵ ਜਗਤ ਮੈ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਹੋ। ਤਿਸ ਕੋ ਰਾ

ਗਦੈਖਾਤਿਸਾਬਹੁਕੁਖਨਹੀਦੇਤੋ। ਅਧਰੰਊਰਧਮਧਿਮੈਂਅਤਮਾਹੀਵਿਅ।
 ਪਿਆਹੈ। ਸਰਵਮੈਹੀਹੈ। ਮੁਣਸੈਇਤਰਕਛੁਨਹੀ। ਜਿਸਕੇਅੰਤਗਇਹਨਿ
 ਸਚੈਹੈ। ਸੇਸੰਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਬੰਧਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ। ਸੁੰਨਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ
 ਮਾਇਆਬ੍ਰਹਮਸਿਵਪੁਰਖਈਸ੍ਵਰਸਰਵਤਿਸਕੇਨਾਮਹੈ। ਸੇਵਿਗਿਨਸਰੁ
 ਪਏਕਆਤਮਾਮੈਹੈ। ਸਦਾਸਰਵਦਾਏਕਅਦੈਤਆਤਮਾਹੈ। ਅਰਿਦੈਤਭ੍ਰਮ
 ਕਿੰਚਤਭੀਨਹੀ। ਸਦਾਵਿਦਮਾਨਸਤਵਿਆਪਕਰੂਪਹੈ। ਬ੍ਰਹਮਾਤੇਆਦਿ
 ਤਿਲਪਾਤਾਲਪ੍ਰਯੰਤਜੇਤਾਕਛੁਜਗਤਜਾਲਹੈ। ਸੇਸਰਵਪਰਪੁਰੁਲ
 ਆਤਮਤਤਭਰਗਤਹੈ। ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤਰੰਗਬੁਦਬੁਦੇਸਰਵਜਲਰੂਪ
 ਹੈ। ਤੈਸੇਸਰਵਜਗਤਜਾਲਆਤਮਸਰੂਪਹੀਹੈ। ਸਤਸਰੂਪਆਤਮਾਤੇਇ
 ਤਰਦੈਤਵਸਤੁਕਛੁਨਹੀ। ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਤੇਇਤਰਤਰੰਗਬੁਦਬੁਦੇਕਛੁਨਹੀ
 ਜੈਸੇਸ੍ਵਰਲਤੇਇਤਰਬਹੁਦੇਆਦਿਕਭੂਖਲਨਹੀ। ਤੈਸੇਆਤਮਸਤਤੇਇਤ

ਰਕਉਪਦਾਰਥਭਿੰਨਨੀ। ਦੈਤਅਰੁਅਦੈਤਇਜੋਜਗਤਰਚਨਾਵਿਖੇਭੇਦ
ਹੈ। ਸੋਪਰਮਾਤਮਾਪੁਰਖਕੀਛੁਰਲਾਸਕਤਗੁਪੈ। ਸੋਈਦੈਤਅਦੈਤਗੁਪੈ
ਇਕਰਿਭਾਸਤੀਹੈ। ਅਪਲਾਹੈਅਰੁਅੰਗਹੈ। ਇਹਭੇਦਸਰਵਦਾਸਰਵਵਿ
ਖੇਰਹਤੇਹੈ। ਅਰੁਪਦਾਰਥਹੁਕੇਉਪਜਲੇਮਿਟਲੇਵਿਖੇਸੁਖਦੁਖਭਾਸ
ਤੇਹੈ। ਤਿਨਕਉਮਤਗ੍ਰਿਹਲਕਰਹੁ। ਭਾਵਗੁਪਜੋਅਦੈਤਅਤਮਸਤਾਹੈ।
ਤਿਸੀਕਉਆਸੈਕਰਹੁ। ਕਰਮਦੈਤਕਉਤਿਆਗਕਰਅਦੈਤਪੁਰਲਸਾਂਤਗੁ
ਪੈ। ਸੰਸਾਰਕੇਜੋਕਛੁਭੇਦਭਾਸਤੇਹੈ। ਤਿਨਕਉਗ੍ਰਿਹਲਨਕਰਹੁ। ਇ
ਨਭੂਮਕਾਕੀਭਾਵਨਾਜੋਭੇਦਗੁਪੈ। ਸੋਤੁਖਦਾਇਕਜਾਲਹੁ। ਜੈਸੇਅੰਧਤ
ਸਤੀਨਦੀਵਿਖੇਗਿਝਤਾਹੈ। ਬਹੁਝਉਛਲਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਤੁਮਪਦਾਰਥਹੁਵਿ
ਖੇਮਤੁਗਿਝਹੁ। ਤੁਮਪੁਰਲਸਗੁਪੈ। ਹੇਮਹਤਮਾਪੁਰਖਦੈਤਕਛੁਮੰਭਵ
ਨੀਹੈਤਾ। ਸਰਵਗਤਅਤਮਾਏਕਅਦੈਤਨਿਰੰਤਰਉਦੇਗੁਪਸਰਵਵਿਅਪੀ

ਹੋ। ਏਕ ਅਰੁ ਦ੍ਰਿਤ ਤਾ ਤੇ ਭੀ ਹੁਤ ਹੈ। ਸਰ ਵਰੁ ਪਭੀ ਉਯੀ ਹੈ। ਨਿਹ ਕਿ ਚਨ ਰੂਪ
 ਭੀ ਉਯੀ ਹੈ। ਨਮੋ ਤੇ ਨਿਹ ਜਗਤ ਹੈ। ਸਰ ਵ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਹੈ। ਐਸੇ ਚਿ
 ਤ ਵਹੁ ਇਸ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਹੁ। ਅਥਵਾ ਐਸੇ ਚਿਤ ਵਹੁ ਜੋ ਵਿਗਿਆਨ ਸੁਰੂ
 ਪਸਤ ਅਸਤ ਸਰ ਵਹੀ ਮੈਂ ਹੈ। ਤੁਮਾਰੇ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਸੋ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਸਰ ਵਕਾ
 ਪ੍ਰਕਾਸ ਕ ਅਜਰ ਅਮਰ ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਨਿਹ ਕਿ ਐ ਨਿਰਕਾਰ ਪਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਰੂਪ ਹੈ। ਬਹੁੜ ਕੈਸਾ ਹੈ। ਨਿਹ ਕਲੀਕ ਅਰੁ ਜੀਵ ਸਕਤ ਕਾ ਜੀਵਣਾ ਰੂਪ ਹੈ।
 ਸਰ ਵ ਕਲਨਾ ਤੇ ਹੁਤ ਕਾਰਣ ਹੁਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਨਿਰੰਤਰ ਉਦਤ ਈਸ਼ਵਰ ਵਿ
 ਸਾਭਿਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਨੁਭਵ ਰੂਪ ਸਰ ਵ ਅਨੁਭਵ ਕਾ ਥੀ ਜੈ ਹੈ। ਅਪਣਾ ਅਪ
 ਆਤਮ ਪਦ ਉਚਿਤ ਸਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਐਸੇ ਅਰੁ ਮੇਰੇ ਭਾਵ ਤੇ ਹੁਤ ਹੈ। ਤਾ ਤੇ ਅ
 ਤੇ ਅਰੁ ਇਦੰ ਕਲਨਾ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਅਪਣੇ ਅੰਤਰ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਧਾਗਾ
 ਯਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕ੍ਰਿਅ ਕਰਹੁ। ਤੁਮ ਅੰਕਾਰ ਤੇ ਹੁਤ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਤੇ ਹੁ। ੧੬॥

ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਤ੍ਰਿਸ਼ਤਾਰਿਤਸ੍ਰੀਉਪਦੇਸ਼ੇਨਮਸਰਗਭਾਸ਼ੀ
ਵਸਿਸ੍ਟਵਾਚ। ਏਹਮਜੀਮੁਕਤਿਰੂਪੈਰਿਦੇਜਿਨਕਾਐਸੇਜੇਮਹਾਤਮਾਪੁਰ
ਖਹੈਂ। ਤਿਨਕਾਇਹਸੁਭਾਵਹੈ। ਜੇਅਸੀਮਕਦ੍ਰਿਸ਼ਟਦੇਹਅਭਿਮਾਨਕਰਿਨਹੀ
ਹਤਹੈ। ਜੇਲੀਲਾਕਰਜਗਤਕਾਰਜਵਿਖੇਦਿਚਰਤੇਹੈਂ। ਸੇਜੀਵਨਮੁਕਤਿ
ਸਾਂਤਰੂਪਰਹਤੇਹੈਂ। ਜਗਤਕੀਗਤਿਜੋਹੈਸੇਆਦਿਮਧਿਅੰਤਿਵਿਖੇਦਿਰਸ
ਰੂਪੈਹੈ। ਅਰੁਨਾਸਰੂਪੈਹੈ। ਤਿਸਤੇਸਾਂਤਰੂਪੈਹੈ। ਸਰਵਪ੍ਰਕਾਰਜੇਅਪਣੇਕਾ
ਰਜੈਹੈ। ਤਿਨਕਉਕਰਤੇਹੈ। ਸਰਵਬ੍ਰਿਤਵਿਖੇਦਿਸਬਤਹੁਏਰਿਦੇਸੰਧੇਇ
ਵਾਸਨਾਤਿਆਗੀਹੈ। ਅਰੁਨਿਗਲੰਬਤਤਕਾਅਸ੍ਰੈਲੀਅਹੈ। ਸਰਵਵਿਖੇਦਿ
ਦੇਗਤੇਹਤਸਰਵਅਰਥਵਿਖੇਸੰਤੁਸ਼ਟਰੂਪੈਹੈ। ਵਿਵੇਕਰੂਪਜੇਬਨਹੈ। ਤਿ
ਸਵਿਖੇਸਦਾਵਿਚਰਤੇਹੈਂ। ਬੋਧਰੂਪਬਗੀਚੇਵਿਖੇਦਿਸਬਤਹੈ। ਸਰਵਤੇ
ਅਤੀਤਪਦਕਉਅਵਲੰਬਨਕੀਅਹੈ। ਪੁਰਨਮਾਸੀਕੇਚੰਦ੍ਰਮਾਵਤਅੰਤ

ਤਿਕਰਲਸੀਤਲੈ। ਸੰਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥਹੁਕਰਿਕਦਾਚਿਤਉਦੇਗਵਾਨਨਹੀ
 ਤੇ। ਉਦੇਗਅਹੁਸੰਤੁਸਤਾਦੇਨੇਤੋਹੁਤੈ। ਸੰਸਾਰਵਿਖੇਦੁਖੀਕਦਾ
 ਚਿਤਨਹੀਹੋਤਾ। ਸਰਵਸਤੁਕੇਮਾਧਿਏਸਥਿਤਹੋਇਕਰਹੁਪਕਰੇ। ਅ
 ਥਵਦਇਆਕਰਤਾਦਿਸੁਆਵੈ। ਬਡੇਭੈਅਨਕਕਰਮਕਰਤਾਦਿਸੁਆਵੈ
 ਤੇਭੀਉਜੀਵਨਮੁਕਤਹੈ। ਸੰਸਾਰਵਿਖੇਦੁਖੀਨਹੀਹੋਤਾ। ਸਦਾਸੁਖੀਹੁਤੈ
 ਨਕਿਸੀਪਦਾਰਥਵਿਖੇਅਨੰਦਮਾਨਹੋਤੈ। ਨਕਸੁਮਾਨਹੋਤੈ। ਨਕਿਸੀਪਦਾ
 ਰਥਕੀਬਾਂਛਾਕਰਤੈ। ਨਸੇਕਕਰਤੈ। ਮਉਨਵਿਖੇਇਸਥਤਮਥਾਪ੍ਰਾਪਤ
 ਕਾਹਜਕਰਤੈ। ਸੰਸਾਰਵਿਖੇਦੁਖਤੇਹੁਤਸੁਖੀਹੋਤੈ। ਜੇਕੋਉਪੁਛਤੈ।
 ਤਉਮਥਾਕੁਮਾਜੀਉਕਾਤਿਉਕਰਤੈ। ਅਹੁਪੁਛੇਬਿਨਾਮੁਕਤਜਬਿਖਵਤਹੋ
 ਇਹੁਤੈ। ਇਛਾਅਨਿਛਾਤੇਮੁਕਤਸੰਸਾਰਵਿਖੇਦੁਖੀਨਹੀਹੋਤਾ। ਸਰਵ
 ਕਉਤਿਤਹੀਬੋਲਤੈ। ਕਿੰਮਲਾਅਹੁਉਚਿਤਬਾਲੀਯੁਗਤਕਰਿਕਰਤੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਰੇ ਯੋਗ ਜੋ ਲਖਵੇਂ ਹੈ।

ਅੰਗਿਆਦਿ ਕਰਮ ਭੀ ਪੜ੍ਹ ਕਰਤ ਹੈ। ਪਰੁ ਸੰਸਾਰ ਕਾਰਜ ਵਿਖੇ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਤਾ। ਹੋਰ ਮਜੀਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤ ਪੁਰਖ ਯੁਗਤ ਅਯੁਗਤ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਉਗ੍ਰ ਦ
ਸਾਸੰ ਯੁਗਤ ਜਗਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਕਉ ਜਾਣਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਹਸਤ ਵਿਖੇ ਬਿਲ ਠਲ
ਹੋਵੈ। ਤੈ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਣਤ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਪਰਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਆਰੂੜ ਹੋਇ ਕਰ ਜਗ
ਤ ਕੀ ਗਤਿ ਕਉ ਦੇਖਤਾ ਹਸਤ ਹੈ। ਅਪਲਾ ਅੰਤ ਹੋ ਕਰ ਲਸੀਤ ਲਹੈ। ਅਰੁ
ਅੰਗੀ ਵਹੁ ਕਉ ਤਪਤਾ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਵਰੂਪ ਤੇ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਦੇਖਤਾ। ਅਰੁ ਵਿ
ਵਹਾਰ ਕੀ ਅਪੋਖਾ ਕਹਿਉ ਸਕੀ ਮਹਿ ਮਾਕੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਘਵ ਜੀਤ ਹੈ ਚਿੰਤਿ
ਨਹੁ ਨੇ। ਅਰੁ ਦੇਖਿ ਆਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜਿਨਹੁ ਨੇ। ਤਿਨ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁ
ਰਖ ਹੁਕੀ ਸੁਭਾਵਿ ਬ੍ਰਿਤ ਮੈ ਤੁਣ ਕੈ ਕਹੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੋ ਮੁੜ੍ਹ ਹੈ। ਜਿਨਹੁ ਅਪਣ
ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਜੀਤਾ। ਭੋਗ ਰੂਪੀ ਕੀ ਚ ਵਿਖੇ ਮਗਨ ਹੈ। ਸੋ ਹਮਾਰੇ ਕਹਿ ਲੇਵਿ
ਖੇ ਨਹੀਂ ਆਵਤੇ। ਜੋ ਤਿਨ ਕਉ ਅਭਿਮਤ ਕਹੀ ਐ। ਬਾਂਛਤ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ।

ਮਹਾਂਨਰਕ ਕੀਜਲਾਇਸੀਐ। ਅਰੁ ਉਤਿਸਨਰਕ ਅਗਨਿ ਕੇਈਧਨੈਂ
 ਤਿਸਕਰਿਪੜੇਜਲਤੇਐਂ। ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਅਰਥਹੁਨਮਿਤਅਨਰਥਉਤਪ
 ਤਿਕਰਤੇਐਂ। ਭੋਗਹੁਕੀਦੀਨਤਾਅਨਰਥਹੁਪਐਂ। ਤਿਸਕਰਿ ਉਨਕੇਚਿ
 ਤਹਤਭਏਐਂ। ਸੰਸਾਰਕੇਅਠੰਭਕਰਿਪੜੇਦੁਖੀਹੋਤੇਐਂ। ਜੋਕਰਮਕਰਤੇ
 ਐਂ। ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਠਲਗਿਦੇਵਿਖੇਧਾਰਤੇਐਂ। ਤਿਨਕਰਮਹੁਕੇਅਨੁਸਾਰਸੁ
 ਖਦੁਖਭੋਗਤੇਐਂ। ਐਸੇਜੋਭੋਗਲੀਪਟਐਂ। ਤਿਨਕਾਲਖਣਹਮਕਹਲੇ
 ਕਉਸਮਰਥਨਹੀ। ਅਰਥਇਜੋਤਿਨਕੇਨਿਸਚੈਕਹਲੇਕਉਹਮਯੋਗਨ
 ਹੀ। ਕਿਆਪ੍ਰੋਜਨਐ। ਹੇਰਮਜੀਪੁਰਬਜੋਗਿਆਨਵਾਨਕੀ। ਫ੍ਰਿਸ਼ਟਕਹੀਐ।
 ਤੁਮਤਿਸੀਕਉਆਸ੍ਰੈਕਹਹੁ। ਹਿਦੇਸੀਧੇਇਵਾਸਨਾਕਉਤਿਅਗਕਹਹੁ। ਜੀ
 ਵਨਮੁਕਤਿਹੋਇਕਰਿਦਿਚਹਹੁ। ਅੰਤਹਤੇਸੀਪੁਰਨਇਛਕੈਤਿਅਗਕਰਿ
 ਬੀਤਗਗਨਿਰਵਾਸੀਹੋਵਹੁ। ਬਾਹਮਸਰਵਆਚਾਰਵਨਹੋਇਕਰਿਦਿਚਹ

ਲੇਕਵਿਖੇ

ਸਮਝੋ

ਹੁ। ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਸਰਵ ਦਸਾ ਅਵਸਥਾ ਕਉ। ਤਿਨਾ ਵਿਖੇ ਜੋ ਅ
ਤੁਛ ਪਦ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਕਉ ਆਸ਼ੈ ਕਰਹੁ। ਅਰੁ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਹੁ। ਅੰਤਰਿ
ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਹੁਤੇ ਨੀਰਸ ਤਾ ਅਰੁ ਬਾਹਯ ਇਛਾ ਕੇ ਸਨ ਮੁਖ ਹੋਵਹੁ। ਅੰਤਿ
ਰਸੀਤ ਲਹੇਵਹੁ। ਬਾਹਯ ਤਪਾਇ ਮਾਨ ਹੋਵਹੁ। ਐਸੇ ਹੋਇ ਕਰਿ ਲੋਕ ਵਿਖੇ
ਵਿਚਰਹੁ। ਬਾਹਯ ਸਰਵ ਕਾਰਜ ਕਾ ਅਰੰਭ ਕਰਹੁ। ਅਰੁ ਰਿਦੇ ਤੇ ਵਰਜਤ ਹੋ
ਵਹੁ। ਬਾਹਯ ਕਾਰਜ ਹੁਕਾ ਕਰਤਾ। ਅੰਤਰ ਤੇ ਸਦਾ ਅਕਰਤਾ। ਐਸੇ ਹੋਇ
ਰਿਲੋਕ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਹੁ। ਹੋਰ ਮਜੀ ਅਬਤੁੰਗਿ ਆਨ ਵਾਨ ਹੁਆ ਹੈ। ਸਰਵ
ਪਦਾਰਥ ਹੁਕੀਭਾ ਵਾਨਾ ਕਾ ਅਭਾਵ ਭਇਆ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਇਛਾ ਹੋਵੈ ਤੈਸੇ ਵਿਚਰ
ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਹੁਕਾ ਇਸ੍ਰਪਦਾਰਥ ਆਵੈ। ਤਬ ਕਿੰਤ ਮਹਾਰਖ ਵਾਨ ਹੋਵਣ
ਅਰੁ ਦੁਖ ਆਨਿ ਸ੍ਰਪਾਪਤ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਦੁਖ ਕਰਣਾ। ਕਿੰਤ ਮਕਿ ਆਕਾਸ
ਰੰਭ ਕਰਣਾ। ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਸਾਗਰ ਭੂਤ ਹੋਇ ਕਰਿ ਇਸ੍ਰਬਤ ਹੋਵਣਾ। ਬਾਹਯ ਕਿ

ਤਮਕਾਏਕਹੀਅਰਥਹੈ॥ ਅੰਤਰਤਿਆਗੀਬਾਹੁਜਕਰਤਾਐਸੇਹੋਇਕਰਿਜ
ਗਤਵਿਖੇਵਿਚਰਹੁ॥ ਬਾਹੁਜਕਰਹੁ॥ ਅੰਤਰਅੰਕਾਰਤੇਰਹਿਤ
ਆਕਾਸਵਤਨਿਰਮਲਹੋ॥ ਆਕਾਰਜਕਲਨਾਤੇਰਹਤਹੋਇਕਰਜਗਤ
ਵਿਖੇਵਿਚਰਹੁ॥ ਅਸਾਰੂਪਛਾਂਸੀਤੇਮੁਕਤਿਹੋਇਕਰਿਇਸ੍ਵਰਅਨਿਸ੍ਵਰਿਤ
ਵਿਖੇਸੰਮਰਹਿਲਾਗਿਦੇਸੈ॥ ਅਰਬਾਹਯਕਾਰਜਵਿਖੇਇਸ਼ਤਲੋਕਹੁਮੈ
ਵਿਚਰਹੁ॥ ਇਸਚੈਤੰਨਪੁਰਖਕਉਵਾਸਤੁਤੇਨਬੰਧਹੈਨਮੋਖਹੈ॥ ਮਿਥਿਆ
ਇੰਦ੍ਰਜਾਲਵਤਬੰਧਮੋਖਸੰਸਾਰਕਾਵਰਤਨਾਹੈ॥ ਸਰਵਜਗਤਭ੍ਰਾਂਤਮੈ
ਪ੍ਰਮਾਦਕਰਕੈਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਤੀਖਣਪੁਪਕਰਿਮਾਰੂਥਲਾਵਿਖੇਜਲਭ
ਸਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਅਗਿਆਨਕਰਿਜਗਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਆਤਮਅਬੰਧਸਰਵ
ਵਿਆਪਕਸੁਰੂਪਹੈ॥ ਤਿਸਸਰਵਾਤਮਾਕਉਬੰਧਕੈਸੇਹੋਵੈ॥ ਜੋਬੰਧਹੀਨ
ਹੈ॥ ਤਉਮੁਕਤਕੈਸੇਕਹੀਐ॥ ਆਤਮਤਤਕੇਅਗਿਆਨਕਰਕੈਜਗਤਭਾ

ਸਤ ਹੈ। ਤਤ ਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈ ਖੀਲ ਜਾਤ ਹੈ। ਜੇ ਵਡੀ ਕੇ ਅਗਿਆਨ ਕਰਿ ਜੇ
ਸੇ ਸਰਪਭਾਸਤ ਹੈ। ਜੇ ਵਡੀ ਕੇ ਜਾਣੇ ਤੇ ਸਰਪ ਲੈ ਜਾਤ ਹੈ। ਹੇ ਗਮ ਜੀਤੁ ਤੇ
ਗਿਆਨ ਵਾਨੁ ਆਇ। ਅਪਲੀ ਸੁਖ ਮਧੁ ਪਕਰ ਕੈ ਨਿਰੰਕਾਰ ਭਇ ਆਇ।
ਅਬ ਅਕਾਸ ਕੀ ਨਿਆਈ ਨਿਰਮਲ ਹੋਇ ਕਰਿ ਸਾਥਿ ਤੇ ਹੋਇ। ਜੇਤੁ ਅਸਤ
ਰੂਪ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਸੰਪੂਰਨ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਈ ਤੈ ਸੇ ਹੋਇ। ਤਿਨ ਕੀ ਮਮਤਾ ਕਉ ਤਿ
ਆਗ ਕਹਾ। ਜੇ ਆਪ ਕਛੁ ਨ ਆ। ਤਉ ਭਾਵਨਾ ਕਿਸ ਕੀ ਕਰੈ ਗਾ। ਅਰੁ ਜੇਤੁ
ਸਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ। ਤਉ ਅਤਿ ਤਸਤ ਆਤਮਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਹਾ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਤ ਗਤ ਕੀ
ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਹੋਤ ਹੋਇ। ਇਹ ਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਸੋ ਅਗਿ
ਆਨ ਪ੍ਰਮਾਦਿ ਕਰ ਕੈ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਥਾ ਪਵਤ੍ਰ ਕਾ ਕ੍ਰਮ ਸੁਤ ਅਸੁਭਾਦਿ
ਕ ਜਗਤ ਜਾਲਾ ਜੇ ਭਾਸਤ ਹੈ। ਸੋ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਜੋਗ ਇਸ ਸਾਥ ਕਛੁ ਨ ਹੀ।
ਇਨ ਕਰਿ ਤੁੰ ਕਹੇ ਕਉ ਸੇ ਕਵਨ ਜਾਤ ਹੈ। ਤੁ ਆਪ ਕਉ ਏਕ ਆਤਮ ਤਤ ਸ੍ਵਰੂਪ

ਕੀਭਾਵਨਾਕਹਾਜੇਮੁਝਤੇਇਤਹਦੈਤਵਸਤਕਛੁਨਹੀ। ਅਮੈਸੀਭਾਵਨਾਕਹ
ਤੁਤਉਆਤਮਾਹੈ। ਤੇਗਸੰਬੰਧਕਿਸੀਸਾਥਨਹੀ। ਇਹਪ੍ਰਚਭ੍ਰਮਮਾਤ੍ਰਹੈ
ਜੋਨਿਗਕਾਰਅਜਨਮਾਪੁਰਖਹੈ। ਤਿਸਕਉਬਾਂਧਵਪੁਤ੍ਰਦੁਖਸੁਖਕਾ
ਕ੍ਰਮਕੈਸੇਕਹੀਐ। ਸੁਤਹਿਅਜਨਮਾਨਿਗਕਾਰਨਿਸਵੇਕਾਰਹੈ। ਸੰਬੰਧਤੇਰ
ਕਿਸੀਸਾਥਨਹੀ। ਇਨਕਾਸੋਕਤੁਕਾਹੋਕਉਕਰਤਾਹੈ। ਸੇਕਕਰਲੇਕਾਇਸਥਾ
ਨਉਹੋਤਾਹੈ। ਜੇਨਾਸਰੂਪਹੈ। ਸੋਤਉਨਕਉਮਰਤਾਹੈ। ਨਜਨਮਤਾਹੈ। ਜੇਜ
ਨਮਮਰਨਭੀਮਾਨੀਐਤਉਆਤਮਾਤਿਨਕਉਸਤਾਦੇਲੇਹਾਗਾਹੈ। ਇਸਸ
ਗਰਕੇਆਗੇਭੀਥਾ। ਆਗੇਜੋਤੁਮਾਹੇਬਾਂਧਵਬਡੇਬਡੇਬੁਧਵਾਨਸਾਂਤਕਹੁ
ਣਵਾਨਅਨੇਕਬਿਤੀਤਭਏਹੈ। ਤਿਨਕਾਸੋਕਕਾਹੋਤੇਨਹੀਕਰਤਾ। ਜੇਸੇਉਹੁ
ਥੈਸੇਮੋਇਹਭੀਹੈ। ਜੇਪ੍ਰਥਮਭੀਥੇ। ਅਬਭੀਹੈ। ਆਗੇਭੀਹੋਵਹਿਗੇ।
ਤਉਤੁਸਤਰੂਪਹੁਆ। ਤਾਂਤੇਮੋਹਕਉਕਿਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ। ਜੇਸਤਸਰੂਪਹੈ

ਤਿਸਕਾਨਕੋਊਬਾਧਵੈ॥ ਨਕੋਊਸੜੈ॥ ਨਨਾਸਰੇਤੈ॥ ਤਾਂਤੇਤੂੰਸੋਕਕਰਲੈਯੋ
ਗਨੀ॥ ਜੇਤੂੰਐਸੇਮਾਨੇ॥ ਸੈਅਬਹੈ॥ ਅਰੁਆਗੇਨਰੇਵਉਗਾ॥ ਤਉਭੀਤੂੰਵਿ
ਅਰਥਾਕਿਉਸੋਕਕਰਤਾਏ॥ ਤੇਰਾਸੰਸਾਰਨਸ੍ਰਭਇਆਏ॥ ਕਸ੍ਰਮੰਜੁਗਤਨਹੀ
ਬਲਤਾ॥ ਅਪਲੇਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਕਰਮਾਵਿਖੇਰਖਸੋਕਤੇਰਹਤਏ॥ ਇਕਗਿਵਿਚਰ
ਹੁ॥ ਸੰਸਾਰਕੇਸੁਖਦੁਖਵਿਖੇਸਮਤਾਭਾਵਰਹੁ॥ ਸਰਵਤ੍ਰਪਰਮਾਤਮਾਸਰ
ਵਦਿਆਪਕਰੂਪਇਸਥਿਤਏ॥ ਤਿਸਤੇਂਇਤਰਕਛੁਨਹੀ॥ ਤੂੰਆਤਮਾਅਨੰ
ਤਸ੍ਰਛੁਆਕਾਸਵਤਵਿਸਤ੍ਰਿਤਹੁਪਏ॥ ਅਹੁਨਿਤਸੁਧਪ੍ਰਕਾਸਹੁਪਏ॥ ਅ
ਗਨਿਕੀਜ੍ਯਾਲਾਵਤਪ੍ਰਕਾਸਏ॥ ਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਹੁਨਿਮਿਤਕਿਉਸਗੀਰ
ਕਉਸੁਕਾਵਤਾਏ॥ ਸਰਵਪਦਾਰਥਜਾਤਿਵਿਖੇਏਕਆਤਮਾਹੀਵਿਆਪਕ
ਏ॥ ਜੈਸੇਮੋਤੀਅਹੁਕੀਮਾਲਾਵਿਖੇਏਕਸੁਤਾਗਾਵਿਆਪਕਰੇਤਾਏ॥ ਤੈ
ਸੇਆਤਮਾਅਨੁਸੁਤਏ॥ ਗਿਆਨਵਾਨਹੁਕਉਸਦਾਐਸੇਹੀਭਾਸਤਾਏ॥ ਅਰੁ

ਅਗਿਆਨੀ ਕਉ ਐਸੇ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਤੇ ਇਕ ਰਿਸੁ ਖੀ ਹੋਵ
ਹਾ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਹ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਲਾਗੂ ਪਸੰਸਾਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਮਾਦਿ ਅਗਿਆ
ਨ ਕਰ ਕੈ ਸਾਰ ਭੂਤ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਤੁੰਤ ਉ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਸਾਂਤ ਬੁਧ ਹੈ। ਇ
ਸ ਭ੍ਰਮ ਮਾਤ੍ਰ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਕਿਆ ਰੂਪ ਹੈ। ਭ੍ਰਮ ਅਰੁ ਸੁਪਨ ਮਾਤ੍ਰ ਤੇ ਇਤਰ ਤ ਉਕ
ਛੁਨੀ। ਸੁਪਨਾ ਵਿਖੇ ਕਿਆ ਕ੍ਰਮ ਹੈ। ਅਰੁ ਕਿਆ ਵਸਤੁ ਹੈ। ਸਰ ਵਸਿ ਮਿਥਿ
ਆਈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਸਰ ਵਸ ਕਤਿ ਜੋ ਸਰ ਵਾਤ ਮਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿ
ਖੇ ਜੋ ਭ੍ਰਮ ਮਾਤ੍ਰ ਸਕਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਰਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਮਾਇਆ ਓਠੀ ਹੈ। ਸੋ ਨਸ
ਤ ਹੈ ਨ ਅਸਤ ਹੈ। ਵਸਤੁ ਤੇ ਪੁਛੈ ਤ ਉਕੇ ਵਲ ਗਿਆਨ ਸੁਰੂਪ ਏਕ ਆਤਮ ਸ
ਤਾ ਹੀ ਹੈ ਇਸ ਬਤ। ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਭਾਸਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਨ ਕਿਸੀ ਕੇ
ਬੰਧ ਹੈ। ਨ ਕਿਸੀ ਸਾਥੇ ਤ ਹੈ। ਸਦਾ ਸਰ ਵਰੂਪ ਸਰ ਵਰ ਸਰ ਵਰਾਈ ਸੂਰ
ਇਸ ਬਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਤਾ ਕਾ ਆਭਾਸ ਮੰਬੇ ਦਨ ਫੁਰਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਰ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰ

ਕਾਹਕਾਜਗਤਭਾਸਤਾਹੈ। ਕੇਈਏਕਭਿੰਨਭਿੰਨਰੂਪਨਿਰੰਤਰਤੀਪਰੇਉਤਪਤ
 ਤੇਤੈ। ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤਗੰਭੀਰਪਜਤੈ। ਉਰਧਤੇਅਧਹਿਕਉਜਾਤੇ
 ਹੈ। ਅਧਹਿਤੇਉਰਧਕਉਜਾਤੇਹੈ। ਸੰਸਾਰਚੰਚਲਰੂਪਚਕ੍ਰਕੀਨਿਅੰ
 ਈਪੜਭ੍ਰਮਤਾਹੈ। ਸ੍ਵਰਗਵਿਖੇਇਸ਼ਤਜੀਵਹੈ। ਸੇਨਰਕਕਉਜਾਇ
 ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ। ਅਰੁਜੇਨਰਕਵਿਖੇਇਸ਼ਤਹੈ। ਸ੍ਵਰਗਕਉਜਾਇਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਹੋਤੈ। ਅਗਿਆਨਕਰਕੈਪੀਰਜਵਨਕ੍ਰਿਪਣਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ।
 ਅਰੁਕ੍ਰਿਪਣਪੀਰਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਰੂਤਪਰੇਉਛਲ
 ਤੇਹਰਿ। ਅਰੁਗਿੜਤੈ। ਅਗਿਆਨਕਰਕੈਅਨੇਕਭ੍ਰਮਕਉਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਹੋਤੈ। ਅਤਮਸਤਾਏਕਰੂਪਇਸ਼ਰਸ੍ਵਰੂਪਅਪਣੇਆਪਵਿਖੇਅਚ
 ਲਾਹੈ। ਦੁਖਭ੍ਰਮਤਿਸਵਿਖੋਕਉਨਹੀਪਾਈਤਾ। ਜੈਸੇਅਗਨਵਿਖੇਵਰਣ
 ਕਾਕਲਕਾਨਹੀਪਾਈਤਾ। ਤੈਸੇਅਤਮਸਤਾਵਿਖੇਜੇਇਸਥਿਤਹੈ। ਤਿ

ਜੇ ਤੈ ਦਿਸ ਪਦਾਰਥਾ ਤਿਨ ਕਉ ਆਤਮ ਭਾਵ ਕਰਿ ਛੇਦੇ ਤੇ ਅਗੁ ॥ ੨ ॥
 ਕਉ ਆਤਿ ਸ੍ਵਾਕਰ ਛੇਦੇ ਤੇ ਅਨਾਤਮਾ ਕਉ ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਸ੍ਵਕੀਏ ਤੇ
 ਗਿਆਨ ਕਰਿ ਗੋਇ ਕੇ ਜਾਲੇ ਤੇ ਮਨ ਕਰਿ ਮਨ ਕਉ ਛੇਦੇ ਤੇ ਮੈ ਅਬ ਨਿਰੰ
 ਕਾਰ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਕ੍ਰਿਆਨ ਸ੍ਵਰੂਪੀ ਹੈ ॥
 ਮੈ ਅਬ ਕੇਵਲ ਸ੍ਵਾਸਤਿ ਸ੍ਵਾਸਤਿ ਹੈ ॥ ਨਿਰਭੈ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਛਤ
 ਨਿਰਸਪੰਦ ਸੁਖ ਆਤਮਾ ਹੈ ॥ ਮੇਰਾ ਸਗੀਰ ਯਤੀ ਕੀ ਨਿਆਈ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ ॥
 ਲੀਲਾ ਕਰ ਕੇ ਮੈ ਮਨ ਅੰਕਾਰ ਕਉ ਜੀਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰਮ ਓਪ ਸਮਕਉ ਪ੍ਰਾਪ
 ਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਪਰਮ ਨਿਬ੍ਰਤਤਾ ਮੁਕਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਰੂਪ ਬੈਤ
 ਲ ਸਾਂਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਅੰਕਾਰ ਰੂਪ ਰਾਖ ਸਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ
 ਕੁਤ ਸਤ੍ਰੁ ਮਕਾਤੇ ਮੁਕਤਿ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਵਿਗਤ ਜੁਗੁਤੁ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸ੍ਵਾ ਰੂਪ
 ਜੇਵਨੀ ਅੰਤ ਪਿੰਜਰ ਰੂਪ ਜਾਲੀ ਥੀ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਅੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਪੀਖੀ ॥

ਖਾਨਾ ਮਹਾਂਤ ਭਏ ਹੈ। ਚੈਤ ਰੂਪ ਤਰੰਗਾ ਜਿਸ ਸੋ। ਐਸਾ ਮਨ ਸਰੋ ਵਰਤ
ਲਾਵ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਨਮਸ ਕਉ। ਸੀ ਬਿਤਰੂ
ਪਹੈ ਖੰਤ ਰੂਪਾ ਜਿਸ ਕੀ ਆਂ। ਅਗੁਤਿ ਰੇ ਰੂਪ ਕਮਲ ਰੂਪ ਰਿਪੁ ਗੁਣ
ਮਾਨ ਸਰੋ ਵਰ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾ ਮਕਰ ਲੇਹਾ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ। ਤਿਸ ਕਉ
ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਕਾਲ ਰੂਪ ਕਲਾ ਤੇ ਗਤਿ ਤਿਹ ਕਲੀ ਕਸ
ਦਾ ਉਦਤ ਰੂਪ ਸਰੋ ਵਰ ਤੇ ਪੁਰਲ ਸਾਂਤ ਆਤਮਾ ਤੁਝ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ
ਹੈ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਹੇ ਸਦਾ ਉਦਤ ਸੀਤਲਾ ਤਿਹ ਦੇ ਕੇਤਮ ਦੂਰ ਕਰ ਲੇਹੇ
ਸਰੋ ਵਰ ਆਪ ਕਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਗਿਆਨ ਕਰਿ ਅਦ੍ਰਿਸੁ ਭਏ ਹੈ। ਚੈਤ
ਨ ਸੁਗਤ ਤੁਮ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਮਨ ਕੇ ਮਨ ਨ ਕਰਿ ਜੇ ਉ
ਪਜੇ ਥੋ। ਸੋ ਅਬ ਸਾਂਤ ਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਹੈ। ਮਨ ਵਿਖੇ ਮਨ ਕਰ ਕੈ। ਅ
ਰੁ ਅੰਕਾਰ ਕਉ ਅੰਕਾਰ ਕਰਿ ਛੇ ਦੇ ਤੇ ਜੋ ਸੇਖਰੇ ਸੋ ਸੇ ਗੀ ਜੈ ਹੈ। ਭਵ ਰੂਪ

ਗੁ

ਨਕੋਭੀਦੁਖਕਲੇਸਕੋਊਨਹੀਰੋਤਾ।ਉਨਕਾਰਿਦਾਸਦਾਸੀਤਲਹਹਿਤਾਏ
ਸੇਆਤਮਸਤਾਰੀਬਠਿਆਈਏ।ਸੰਸਾਰਗਵਿਖੇਤਉਇਹੀਅਵਸਥਾਏ
ਜੇਬਡੇਬਡੇਈਸ੍ਰਗਜਕਰਿਸੰਪੰਨਭਗਵਾਨਦਿਸ੍ਰਆਵਤੇਥੇ।ਸੋਕਿਤਨੇਕ
ਦਿਨਹੁਤੇਨਸ੍ਰਹੋਤੇਦੇਖੇਏ।ਤੂੰਅਰੁਮੈਇਹਇਤਿਆਦਿਕਭਾਵਨਾਅਤ
ਮਾਵਿਖੇਮਿਥਿਆਭ੍ਰਮਕਰਕੈਭਾਸਤੇਏ।ਜੈਸੇਆਕਾਸਾਵਿਖੇਦੁਤੀਅ
ਚੰਦ੍ਰਮਾਭਾਸਤਾਏ।ਤੈਸੇਇਹਬਾਂਧਵਏ।ਇਹਅੰਨਿਏ।ਮੈਤੂੰਆਦਿਕਮਿ
ਥਿਆਦਿਸ੍ਰਏ।ਸੇਤੇਗੀਅਬਨਸ੍ਰਭਈਏ।ਸੰਸਾਰਕੀਜੋਵਿਵਹਗਦਿਸ੍ਰਏ
ਜਿਸਕਰਿਜੀਵਪੜੇਨਸ੍ਰਹੋਤੇਏ।ਤਿਸਕੋਮੂਲਤੇਕਾਟਕਰਿਤੁਮਜਗਤ
ਵਿਖੇਕੀੜਾਕਰਹੁ।ਜੈਸੇਗਿਆਨਵਨਜੀਵਨਮੁਕਤਿਸੰਸਾਰਗਵਿਖੇਵਿਚਰਤੇ
ਏ।ਤੈਸੇਵਿਚਰਹੁ।ਭਾਰਬਾਧੀਪੈਡੇਈਕੀਨਿਆਈਭ੍ਰਮਾਵਿਖੇਨਹੀਵਹਤਲ
ਜਹਾਂਨਾਮਕਰਦੇਹਗੀਵਾਸਨਾਉਠੇ।ਤਹਾਂਇਹਵਿਚਰਕਰਹੁ।ਜੋਇਹਪਦ

ਰਥਮਿਥਿਆਏ। ਤਬਵਾਸਨਾਸਾਂਤੋਜਾਵੈਗੀ। ਇਹਬੰਧਏ। ਇਹਮੇਖਏ। ਇ
 ਹਪਦਾਰਥਨਿਤਏ। ਇਤਿਆਦਿਕਗਲਤੀਲਾਪੁਚਿਤਵਿਖੇਉਠਤੀਏ। ਉ
 ਦਾਗਚਿਤਵਿਖੇਨਹੀਉਠਤੀ। ਉਦਾਗਚਿਤਜੋਗਿਆਨਵਾਨਪੁਰਖਏ। ਤਿ
 ਨਕੇਆਚਰਲਕਉਦਿਚਾਰਤਾਤੁਆਦੇਹ। ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਨਸ੍ਰੁਤੋਜਾਵੈਗੀ। ਐਸੇਵਿਚ-
 ਰਜੋਜਹਮੈਨਹੀਸੋਪਦਾਰਥਕਉਨਹੀ। ਸਰਵਮੋਹੀਏ। ਅਗਐਸੋਪਦਾਰ
 ਥਕਉਨਹੀਮੋਹਨਹੀ। ਸਰਵਮੋਹੀਏ। ਐਸੇਵਿਚਗਨਿਰਲੇਕਰਕੈਦੇ
 ਹਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਤੇਗੀਨਸ੍ਰੁਤੋਜਾਵੈਗੀ। ਐਸਾਜੋਗਿਆਨਵਾਨਪੁਰਖਏ। ਸੋਕਿਸੀਸੀ
 ਸਾਹਕੇਪਦਾਰਥਕਉਦੇਗਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤੋਤਾ। ਅਗਕਿਸੀਪਦਾਰਥਕੇ
 ਅਭਾਵਹੁਏਅਸਤਤੀਨਹੀਹੋਤਾ। ਉਹਚਿਦਾਕਾਸਰੂਪਸਰਵਕਉਸਤਇ
 ਸ਼ਬਤਰੂਪਦੇਖਤਾਏ। ਅਕਾਸਕੀਨਿਆਈਆਤਮਾਕਉਦਿਆਪਕਦੇਖਤਾ
 ਏ। ਭਾਈਬਾਂਧਵਭੂਤਜਾਤਕਉਅਤੰਤਅਸੰਤਦੇਖਤਾਏ। ਨਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਅ

੨੫

ਨੇਕ ਜਨਮ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਬਾਂਧਵ ਹੋ ਗਏ ਹੈ ॥ ਵਸਤੁ ਤੋਂ ਤਿਲੋਕ
 ਅਬੰਧੁ ਵਿਖੇ ਭੀ ਬਾਂਧਵ ਸਰ ਵਸਤੁ ਹੋ ਹੈ ॥ ੧੮ ॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ
 ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਵਰਨ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸਥੋ ਵਾਚ ॥ ਯੋਗ ਮਜੀ ਇਸ
 ਪ੍ਰਸੰਗ ਉਪਰਏ ਕਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿ ਹਾਸ ਹੈ ਭਾਂਈ ਅਨੁਕਾ ॥ ਬਰੇ ਭਾਂਈ ਛੋਟੇ ਭਾਂ
 ਈ ਕਉ ਕਹਾਏ ॥ ਏਕ ਮੁਨੀ ਸਰ ਕੇ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬੋ ॥ ਇਤ ਬਾਂਧਵ ਹੈਂ ਇਤ ਅੰਨਿ ਹੈਂ ॥ ਇ
 ਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਉਪਰ ਇਤ ਕਥਾ ਹੈ ॥ ਸੇਬੰਧ ਅਰੁ ਮੋਖਾ ਦਿਕ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਜੋ ਕ
 ਲਨਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਦੁਰਿ ਕਰਣੇ ਹਾਗੀ ਹੈ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਰੁ ਆਚਰ ਜਗੁ ਪਕਥਾ ਹੈ ॥
 ਸੇਤੁ ਮਸ਼ਵਣ ਕਰਹੁ ॥ ਯੋਗ ਮਜੀ ਇਸ ਜੰਬੂ ਦੀ ਪਵਿਖੇ ਕਿਸੀ ਇਸ ਬਾਨ ਮੇਮ
 ਹੇ ਦੁਨਾਮਾ ਏਕ ਪਰਬਤ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਕਲਪਾ ਬਿਖੈ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਛਾਇ ਅਕੇਨੀ ਚੇ
 ਦੇਵਤਾ ਕਿੰਨਹ ਆਨ ਵਿਸ਼ਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਪਰਬਤ ਕੇ ਸਿੰਗ ਬਰੇ ਉਰ
 ਧ ਕਉ ਗਏ ਹੈ ॥ ਅਕਾਸ ਕਉ ਭੀ ਮਾਨੋ ਉਸ ਜੀਤ ਲੀ ਆਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਪ੍ਰ

੨੫੫

ਅਤਿਉਸਕੇਸੁੰਦਰਸਿੰਗਪ੍ਰਾਪਤਭਏ ਹੈ ॥ ਅਤਿਸਭਿਪਰਦੇਵਤਾਸਮਵੇਦਕੀ
 ਪੁਨਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰੁਗਾਇਨਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਕਿਸੀਓਹਤੇਜਲਕਰਪੁਰਲੁ
 ਵਿਚਰਤੇ ਹੈ ॥ ਕਰੁਪੁਖਰੁਕਰਪੁਰਲਲਤਾਵਿਗਜਤੇ ਹੈ ॥ ਕਰੁਜਲਕੇ
 ਝਰਲੇਪਜੇਵਹਤੇ ਹੈ ॥ ਕੰਦਰਾਸਥਊਛਲਤਾ ਹੈ ॥ ਮਨੇਸਮੁਦ੍ਰਕੋਤੰਗਜਾ
 ਤੇ ਹੈ ॥ ਕਰੁਪੰਖੀਪੜੇਸਬਦਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਕਰੁਕੰਦਰਾਵਿਖੇਸਿੰਘਬਿਰਾ
 ਜਤੇ ਹੈ ॥ ਕਰੁਕਲਪਕਦੰਬਾਬਿਖੈ ॥ ਕਰੁਅਪਸਹਾਂਗਲਵਿਚਰਤੇ ਹੈ ॥
 ਗੰਗਾਜੀਕਾਪ੍ਰਵਾਹਚਲਾਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਮਹਾਂਸੁੰਦਰਪਰਬਤਕੇਕਿਸੀਇਸ਼ਾ
 ਨਵਿਖੇਰਤਨਮਲੀਗਮਲੀਕਬਿਰਾਜਤਾ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂਗੰਗਾਜੀਕੇਤਟਪਰਿਓ
 ਸ਼ਨਪਾਨਕੇਨਮਿਤਮੁਨੀਸ੍ਵਰੁਵਿਸ਼ਾਮਕਰਤਭਯਾ ॥ ਸੋਕੈਸਾਤਦ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦ
 ਰਬਿਖਅਰੁਸੁਦ੍ਰੁਲਕੇਕਮਲਹੁਕਰਿਸੁੰਦਰਸੋਭਤਾ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂਮਹਾਂਤਪਸੀ
 ਗਿਆਨਵਾਨਤਪਕੀਖਾਲਉਦਰਬੁਧਿਮੁਨਿਦੀਰਘਤਪਾਉਤਭਇਆ ॥

ਤਪਕੀਮਨੇਮੁਰਤ^੩ਹੈ^੧ਇਸਬਤ^੧। ਸੋਮੁਨਿਇਸਤੀਸੰਯੁਗਤਗੰਗਾਜੀਕੇਤਟ
 ਉਪਗਇਸਥਿਤਸੇਭਤਭਇਆ। ਤਿਸਕੇਦੁਇਪੁਤਮਹਾਂਸੁੰਦਰਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀ
 ਨਿਆਈਤਿਨਕਾਮੁਖਾਪੁੰਨਅਰੁਪਾਵਨਜਿਨਕਾਨਾਮਾ। ਤਿਨਹੁਸੰਯੁਗਤਤਪ
 ਪਰਹੁਲੇਲਾਗਾ। ਜਬਕੇਤਾਕੁਕਾਲਬਿਤੀਤਭਇਆ। ਤਬਪੁੰਨਨਮਜੋਪੁ
 ਤਥਾਸੋਗਿਆਨਵਨਹੋਤਭਇਆ। ਅਰੁਪਾਵਨਅਰਧਪ੍ਰਬੁਧਪ੍ਰਭਾਜੈਸੇਸੰ
 ਧਿਆਕੇਪੁਰਬਅਵਸਥਾਵਿਖੇਰਮਲਾਹੋਤੇਹੈ। ਸੋਪੁੰਨਆਰਬਲਾਕਰਿਅ
 ਰੁਗੁਣਹੁਕਰਿਭੀਪਾਵਨਸੰਅਧਿਕਹੋਤਭਇਆ। ਅਰੁਪਾਵਨਲੇਲਪਅਵ
 ਸਥਾਵਿਖੇਇਸਬਤਗਾ। ਪੁੰਨਗਿਆਨਵਨਭਇਆ। ਜਬਕਾਲਚਕ੍ਰਕੇਠਿ
 ਰਤੇਹੁਏਜੋਕਲਨਾਕਾਕਾਹਲਹੈ। ਕੇਤੇਕੁਵਰਖਗਣਬਿਤੀਤਭਏ। ਤਬਦੀਰ
 ਘਤਪੋਕਾਜਰਜਗੀਭੂਤਹੋਗਇਆ। ਸੰਸਾਰਕੀਭੰਗਰਅਵਸਥਾਦੇਖਕਰਿ
 ਚਿਤਕੀਬ੍ਰਿਤਦੇਹਤੇਵਿਹਕਤਕਰਤਭਯਾ। ਅਰਥਇਹਜੋਸਗੀਰਕਉਜਗਜ

ਗੁਣ

ਗੀਤੁ ਤਰੇਖ ਕਰਿ ਦਿ ਦੇਹ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਦੀ ਰਘਤ ਪਾਕੀ ਪੁ
 ਰਿਸ੍ਰ ਕਾ ਕਲਾਨ ਰੂਪ ਸਗੀਰ ਕਉ ਤਿਆਗਤ ਭਈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪੈਰੋਂ ਧੀਪੋਟ ਕਉ ਤਿਆ
 ਗਦੇ ਵੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੰਦਰਾ ਵਿਖੇ ਜੋ ਆਸ੍ਰਮ ਥਾ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਸਗੀਰ ਕੋ ਡਾਂ
 ਰੀ ਆ ॥ ਤਬ ਕਲਾਨਾ ਤੇਰੇ ਹਤ ਅਚੇਤਾ ਚਿਨਮਾ ਤਸਤਾ ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸਥਤਿ
 ਭਇਆ ॥ ਗਾਗੈ ਖਤੇਰ ਹਿਤ ਜੋ ਪਦ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਸਗੀਰ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕ
 ਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਗੰਧ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਇਸਥਤ ਹੋਵੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਚਿ
 ਦਾਕਾਸ ਵਿਖੇ ਇਸਥਤ ਭਇਆ ॥ ਤਬ ਮੁਨੀ ਸ੍ਰੁਰੀ ਇਸਤੀ ਭਰਤਾ ਕਾਸ ਗੀਰ
 ਪ੍ਰਾਣ ਤੇਰੇ ਹਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰਗਿਤਿ ਆਦੇਖਤ ਭਈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਰੰਗੀ ਤੋਂ ਕਾਟਾ ਕਾਸ
 ਲਹੇਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਕਉ ਦੇਖਤ ਭਈ ॥ ਚਿਰ ਪ੍ਰਯੰਤ ਜੋ ਜੋਗ ਕਰਮ ਕੀ ਆ
 ਥਾ ॥ ਤਿਸ ਕਰਿ ਅਪਣੇ ਸਗੀਰ ਕਉ ਤਿਆਗ ਦੇਣਾ ਗੀ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਾਣ ਪਵਨ ਕਉ
 ਵਸਿਕਰ ਕੈ ਤਿਆਗਤ ਭਈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਗੀਰ ਮਲ ਨੀਕਉ ਤਿਆਗੇ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤਿ

ਆਗਕਹਿਭਰਤਾਕੇਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਈ॥ਜੈਸੇਅਕਾਸਵਿਖੇਚੰਦ੍ਰਮਾਅਸਤ
 ਤੇਵੈ॥ਅਹੁਤਿਸਕੀਪ੍ਰਭਾਭੀਤਿਸਕੇਪਾਛੈਅਦ੍ਰਿਸ੍ਟਹੋਜਾਵੈ॥ਤੈਸੇਦੀਰਘਤ
 ਪਾਕੀਇਸਤੀਦੀਰਘਤਪਾਕੇਪਾਛੈਅਦ੍ਰਿਸ੍ਟਭਈ॥ਜਬਦੋਨੋਵਿਦੇਹਮੁਕਤ
 ਭਏ॥ਤਬਪੁੰਨਜੋਬਭਾਪੁਤਥਾ॥ਸੋਤਿਨਕੇਦੇਹਕਰਮਵਿਖੇਸਾਵਧਾਨਹੋਇਕਰ
 ਕਰਮਕਰਦੇਲਾਗਾ॥ਅਹੁਪਾਵਨਮਾਤਾਪਿਤਾਤੇਰਹਿਤਦੁਖਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇ
 ਆ॥ਸੋਕਕਹਿਚਿਤਉਪਹਤਵਿਆਕੁਲਹੋਗਇਆ॥ਬਨਕੁੰਜਹੁਵਿਖੇਭ੍ਰ
 ਮਦੇਲਾਗਾ॥ਜਬਪੁੰਨਪਿਤਾਮਾਤਾਕੀਉਹਧਦੇਗਾਦਿਕਕ੍ਰਿਅਕਰਹਾ॥
 ਉਦਾਹਬੁਧਸੰਯੁਗਤਾ॥ਤਬਜਹਾਂਪਾਵਨਸੋਕਕਹਿਵਿਹਲਾਪਕਰਤਾਥਾ॥ਤ
 ਹਾਂਆਇਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ॥ਅਹੁਸੋਕਸੰਯੁਗਤਦੇਖਕਹਿਭਾਈਕਉਕਹਤਭ
 ਯਾ॥**ਪੁਨਿਉਵਾਚ**॥ਹੇਪੁਤ੍ਰਸੋਕਘਨਕਉਕਿਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਹੈ॥ਜੇਵਰ
 ਖਾਕਾਲਕੇਮੇਘਵਤਅੰਸੁੰਕਾਪ੍ਰਵਹੁਚਲਾਜਾਤਾਹੈ॥ਐਸਾਤੁੰਹਦਨਕਰ

ਤੈਥੈ। ਤੇ ਬੁਧਵਨ ਕਿਸਕਾ ਤੂੰ ਸੋਕ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਗਪਿਤਾ ਅਹੁਮਾਤਾ ਤਉ ਅਪਲੇ
ਆਤਮਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਹੈ। ਜੇ ਮੋਖ ਪਦ ਹੈ। ਸਿਈ ਸਰਵਜੀ ਅਹੁਕਾਇ
ਸਥਾਨ ਹੈ। ਅਹੁਗਿਆਨ ਵਨ ਤੁਕਾ ਉਹੀ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਯਦਪਿ ਸਰਵਕਾ ਅਪ
ਣਾ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਗਿਆਨ ਵਨ ਕਉ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਅਗਿ
ਆਨੀ ਕਉ ਮੈਸੇ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਸੇਤਉ ਉਹ ਗਿਆਨ ਵਨ ਅਪਲੇ ਸਰੂਪ ਕਉ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਾ ਸੋਕ ਤੂੰ ਕਿਸਨ ਮਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਆ ਭਾਵ
ਨਾਤੁ ਬਾਧੀ ਹੈ। ਮੇਹਦਾਇ ਕਜੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਸੋਕ ਹੈ। ਸੇਤੂੰ ਕਰਤਾ ਨਹੀ। ਅ
ਹੁ ਜੇ ਸੋਕ ਕਰੇ। ਮੇਗਨ ਹੀ ਤਿਸ ਕਾ ਸੋਕ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਨਉਹ ਤੇ ਗੀਮਾਤਾ ਥੀ। ਨਪਿ
ਤਾਥਾ। ਨਤੂੰ ਉਨ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ। ਅਹੁ ਕੇਈ ਸਹਸ੍ਰ ਹੀ ਤੇ ਗੇਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਤੇ ਗਏ ਹੈ।
ਅਹੁ ਕੇਈ ਤੇ ਗੇਪੁਤ੍ਰ ਤੇ ਗਏ ਹੈ। ਦਿਸਾਬਨ ਵਿਖੇ ਅਸੰਖ ਵਾਰ ਤੂੰ ਉਨ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂਅ
ਹੈ। ਅਹੁ ਕੇਈ ਅਸੰਖ ਪੁਤ੍ਰ ਉਨ ਹਉਤ ਪਤਿ ਕੀਏ ਹੈ। ਜੇ ਸੇਨ ਦੀ ਅਨੇਕ ਤਰੰਗ

ਹੁਕਉਉਤਪਤਿਕਰਤੀਹੈ॥ ਅਹੁਅਨੇਕਤੇਰੇਪਿਤਾਹੁਏਹੈ॥ ਤੁੰਉਨਕਾਪੁਤ੍ਰਹੋਰੋਕ
 ਰਮਰਗਇਆਹੈ॥ ਜੈਸੇਪੜਫੂਲਫਲਲਤਾਬਿਖਸਾਥਲਾਗਤੇਹੈ॥ ਅਹੁਨ
 ਸ੍ਰੋਜਾਤੇਹੈ॥ ਹੋਪੁਤ੍ਰਮਿਤ੍ਰਬਾਧਵਹੁਕੇਸੰਬੁਧਤੇਰੇਵਿਖੇਜਨਮਜਨਮਬੀਤ
 ਗਏਹੈ॥ ਜੈਸੇਹੁਤਹੁਤਵਿਖੇਬਡੇਬਿਖਹੁਸਾਥਫੂਲਹੋਇਕਰਿਨਸ੍ਰੋਜਾਤੇਹੈ॥ ਅਹੁ
 ਜੋਤੁੰਮਾਤਾਪਿਤਾਕੇਸਨੇਤਕਰਿਸੋਕਕਰਤਾਹੈ॥ ਅਉਰਜੋਤੇਰੇਸਹਸ੍ਰੀਬੀਤਗ
 ਏਹੈ॥ ਤਿਨਕਾਸੋਕਕਹੇਤੇਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਜੋਇਸਜਨਮਕੇਬਾਧਵਹੁਕਾਸੋਕ
 ਕਰਤਾਹੈ॥ ਤਉਉਨਹੁਕਾਭੀਕਗਾਹੇਮਹਾਂਭਾਗਇਹਜੋਪ੍ਰਚਤੁਣਕਉਦ੍ਰਿਸ੍ਟ
 ਆਵਤਾਹੈ॥ ਸੋਜਾਗਤਭ੍ਰਮਹੈ॥ ਪ੍ਰਮਾਠਥਤੇਨਕਉਜਗਤਹੈਨਮਿਤ੍ਰਬਾਧਵਹੈ
 ਜੈਸੇਮਾਹੂਥਲਵਿਖੇਬਡੀਨਦੀਭਾਸਤੀਹੈ॥ ਪਰੰਤੂਇਸਮਿਗਤਿਸ੍ਰਾਕੀਨਦੀ
 ਵਿਖੇਜਲਕੀਏਕਬੁੰਦਭੀਨਹੀਪਾਈਤੀ॥ ਤੈਸੇਵਾਸਤਵਤੇਜਗਤਕਛੁਨਹੀ
 ਪਾਈਤਾ॥ ਜੋਬਡੇਲਖਮੀਵਾਨਤੁਣਕਉਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਛਤ੍ਰਚਮਹੁਸੰਪੰਨਸੋਕ

ਆਤਮਸਤਾ ਸਰਵਦੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਤੇਗੀਮਾਤਾਕਵਲੈਅਹੁਪਿਤਾਸੁਹਿਰ
 ਦਤਕਵਲੈ। ਪਗਾਇਆਕਵਲੈ। ਸਰਵਮਿਥਿਆਭਾਂਤਕਰਕੈਭਾਸਤੇ
 ਵਾਸਤਵਤੇਕਛੁਨੀ। ਸਗੀਰਕਰਕੈਦੇਖੇਤਉਜੇਤੇਕਛੁਸੰਗੀਰੈ। ਸਿਪਚਤਤ
 ਹੁਕੇਰਚੇਹੁਏ। ਜਤ੍ਰਹੁਪੈਤਿਨਵਿਖੈਜੋਚੈਤੰਨੈ। ਸੋਭੀਏਕਹੁਪੈ। ਤਿਸ
 ਵਿਖੇਅਪਲਾਕਵਲਅਹੁਪਗਾਇਆਕਵਲਾ। ਇਸਭੁਮਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਕਉਤਿਅਗਕ
 ਰਿਤਤਕਾਵਿਚਾਰਕਹੁ। ਮਿਥਿਆਕਰਕੈਮਾਤਾਪਿਤਾਕੇਨਮਿਤਾਕਿਉਸੋਕਵਨ
 ਹੁਆਪੈ। ਜੇਅਸੰਮਕਦ੍ਰਿਸ੍ਟਕਉਆਸੈਕਰਕੈਇਸਨੇਹਸੈਸੋਕਕਰਤਾਪੈ। ਤਉ
 ਅਉਹਜਨਮਹੁਕੇਭੀਬਾਂਧਵਮਿਤ੍ਰੈ। ਤਿਨਕਾਸੋਕਕਾਹੇਕਉਨੀਕਰਤਾ। ਅ
 ਨੇਕਪੁਖਲਤਕੈਬਨਵਿਖੇਤੁੰਮਿਗਪੁਤ੍ਰਹੁਆਥਾ। ਤਿਸਜਨਮਕੇਤੇਰੇਅਨੇਕਬੰ
 ਧਵਥਾ। ਤਿਨਕਾਸੋਕਕਉਨੀਕਰਤਾ। ਅਨੇਕਕਮਲਹੁਸੰਜੁਗਤਤਲਾਵ
 ਹੈ। ਜਹਾਂਹਸਤੀਅਨਵਿਚਰਤੇਥਾ। ਤਹਾਂਤੁੰਹਸਤੀਕਪੁਤ੍ਰਥਾ। ਤਿਨਹਸਤੀਬੰ

ਪਵਹੁਕਾਸੋਕਰਿਉਨਹੀਕਰਤਾ। ਬਡੇਬਨਵਿਖੇਤੁੰਬਿਖਹੁਆਥਾ। ਤੇਰੇਸਾਥ
 ਫੁਲਾਫਲਪੜਹੁਏਥੇ। ਅਨੇਕਬਿਖਤੇਰੇਬਾਂਪਵਥੇ। ਤਿਨਕਾਸੋਕਰਿਉਨਹੀ
 ਕਰਤਾ। ਬਹੁੜਤੁੰਨਦੀਤਾਲਕਮਲਹੁਸੰਯੁਗਤਵਿਖੇਮਤਸਹੁਆ। ਤਿਸ
 ਮਤਸਯੋਨਹੁਕੇਜੋਬਾਂਪਵਥੇ। ਤਿਨਕਾਸੋਕਰਿਉਨਹੀਕਰਤਾ। ਬਹੁੜਦਸਾ
 ਹਣਦੇਸਵਿਖੇਕਾਕਬਾਂਡਹੁਆ। ਤੁਖਾਰਦੇਸਵਿਖੇਤੁੰਗਜਪੁੜਭਇਆ।
 ਬਹੁੜਬਨਕਾਕਉਆਹੁਆ। ਹਏਹੈਦੇਸਵਿਖੇਹਾਥੀਭਇਆ। ਤਿਗਹਦੇ
 ਸਵਿਖੇਗਰਧਪਹੁਆ। ਸਾਲਦੇਸਵਿਖੇਸਰਪਕਾਪੁੜਹੁਆ। ਬਿਖਭਇਅੰ
 ਬਿਧਿਚਲਪਰਬਤਵਿਖੇਤੁੰਪੁਖਲਤਾਹੁਆ। ਮੰਦ੍ਰਾਚਲਵਿਖੇਬਾਂਡਹੁ
 ਆ। ਕਉਸਲਦੇਸਵਿਖੇਤੁੰਬ੍ਰਹਮਲਭਇਆ। ਬੰਗਦੇਸਵਿਖੇਤਿਤਹੁਆ
 ਤੁਖਾਰਦੇਸਵਿਖੇਘੋੜਾਹੁਆ। ਬਹੁੜਕੀਟਬਹੁੜਹੁਆ। ਸਤੀ। ਖਟਮਾਸਪੁ
 ਖਲਤਾਭਯਾ। ਬਹੁੜਏਕਨੀਚਗਾਂਮਵਿਖੇਵੱਛਾਹੁਆ। ਪੰਚਦਸਮਾਸਪੁਖੀ

੨੫੭

੩

ਤਰਹਾ। ਬਹੁੜ ਏਕ ਬਨ ਵਿਖੇ ਤੜਕ ਥਾ। ਤਹਾਂ ਕਮਲ ਪੁਖ ਹੁ ਵਿਖੇ ਭ੍ਰਮ ਹੁ ਅ।
ਸੇਤੁ ਮੇਗ ਭਾਈ ਹੈ। ਇਤਿ ਆਦਿ ਕ ਅੰਗ ਜਨ ਮ ਅਨੇ ਕ ਤੁਣ ਪਾਏ ਹੈ। ਜਿ ਬੁਦੀ
ਪ ਵਿਖੇ ਅਨੇ ਕ ਵਾਹੁ ਤ ਪਾਤਿ ਭਇਆ ਹੈ। ਏਭਾਈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਾਸ ਨਾ ਪੁਰ
ਬਕ ਬ੍ਰਿਤਾਂ ਤੇ ਗੇ ਮੈਂ ਕ ਹਾਏ। ਜੈ ਸੀ ਵਾਸ ਨਾ ਹੁਈ ਹੈ। ਤੈਸਾ ਜਨ ਮ ਤੁਣ ਪਾਇ ਅ।
ਹੈ। ਸੇ ਸੁਖ ਮ ਨਿਰਮਲ ਬੁਧ ਕਰ ਕੈ ਪੜਾ ਦੇਖ ਤਾ ਹੈ। ਜਿ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਤੁਣ ਅ
ਨੇ ਕ ਜਨ ਮ ਪਾਏ ਹੈ। ਤਿਸ ਜਨ ਮ ਜੇਨ ਹੁ ਕੇ ਕਿਸਾ ਕਿਸ ਬਾਧ ਵਕਾ ਸੇ ਕ ਕੇ ਰੇਗ।
ਅਗੁ ਕਿਸ ਕਾ ਸਨੇ ਹ ਕੇ ਗਾ। ਜੈ ਸੇ ਉਹੁ ਬਾਧ ਵਧੇ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਭੀ ਜਾ ਲਾ ਅਗੁ
ਮੇਰੇ ਭੀ ਅਨੇ ਕ ਬਾਧ ਵਹੁ ਏ ਹੈ। ਜਿਨ ਜਿਨ ਵਿਖੇ ਜਨ ਮ ਪਾਏ ਹੈ। ਅਗੁ ਬੀਤ ਗਏ
ਹੈ। ਤਿਨ ਸਹ ਵਹੁ ਕ ਉਮੈ ਸ੍ਵਲ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਬ ਮੁਝ ਕ ਉਮੈ ਦੈਤ ਗਿਆਨ ਭ
ਇਆ ਹੈ। ਏਭਾਈ ਤਿੰਗ ਰਤ ਦੇ ਸ ਵਿਖੇ ਮੈਂ ਤੋਤਾ ਹੁਆ ਹੈ। ਤੜਕ ਕੇਤ ਦ ਪਰ ਹਿੰਸੁ
ਹੁਆ। ਪੰਥੀ ਅਹੁ ਵਿਖੇ ਕਾ ਕ ਹੁਆ। ਬਲ ਦ ਹੁਆ। ਬੰਗ ਦੇ ਸ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਿਖ ਹੁ

ਅਗਾਇਸਬਨਪ੍ਰਵਰਤਵਿਖੇਗਰਿਸ੍ਰਉਸ੍ਰੋਇਕਰਵਿਚਰਿਅਹੋਪਉਦ੍ਰ
 ਦੇਸਾਵਿਖੇਗਜਾਤੁਅਹੋ। ਸਹਾਚਲਪਰਬਤਕੀਕੰਦਗਵਿਖੇਬਿਧਿਅਹੁ
 ਭਇਅਹੋ। ਸੋਤੁੰਉਹਾਂਬਡਾਭਈਭਇਆਜੋਮੈਮਿਗਹੋਇਕਰਦਸਵਰ
 ਖਰਯਾਬਹੁਤਪਚਮਾਸਮਿਗਹਯਾ। ਬਹੁਤਕੰਦਗਵਿਖੇਬਿਧਿਅਹੁ
 ਹਯਾ। ਸੋਤੇਗਬਡਾਭੁਤਹੋ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਗਿਆਨਤੇਹੁਤਵਾਸਨਾਕਰਮਕੇ
 ਅਨੁਸਾਰਜਨਮਹੁਦਿਖੇਭ੍ਰਮਤੇਠਿਰੇਹੈ। ਸੋਮੈਤੁਣਕਉਸਰਵਕਹਾਹੈ। ਸਰ
 ਵਮੁਣਕੰਮਮਹਲਾਵਤਾਹੈ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜਗਤਜਾਲਕੀਇਸਬਤਮੈਤੁਣ
 ਕਉਕਹੀਹੈ। ਤੁਮਾਰੇਹਮਾਰੇਅਨੇਕਜਨਮਹੁਕੇਮਾਤਾਪਿਤਾਭਾਈਮਿਤ੍ਰਭਏਹੈ
 ਤਿਨਕਾਸੇਕਤੁੰਕਿਉਨਹੀਕਰਤਾ। ਅਨੇਕਜੀਵਹੁਕੇਮਾਤਾਪਿਤਾਬਾਂਧਵਥਿ
 ਤੀਤਹੋਗਏਹੈ। ਜੈਸੇਬਨਬਿਖਹੁਕੇਪੜ੍ਹਤੇਹੈ। ਇਹਸੰਸਾਰਸੁਖਦੁਖਹੁ
 ਪ੍ਰਮਾਣਭ੍ਰਮਹੁਪਹੈ। ਇਸਕਾਹਲਤੇਸਰਵਕਉਤਿਅਗਕਰਅਪਣੇਸੁਹੁ

ਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤੋ ॥ ਸਰਵਪ੍ਰਧੰ ਚਭ੍ਰੰਤਰੂਪੈ ॥ ਇਸਕੀਵਾਸਨਾਤਿਆਗ
 ਜਬਅਹੰਕਾਰਵਾਸਨਾਕਉਤਿਆਗਕਰੇਗਾ ॥ ਤਬਤਿਸਪਦਕੋਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੇਇ
 ਗਾ ॥ ਜਹਾਂਗਿਆਨਵਾਨਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੇ ॥ ਤਾਂਤੇਹੋਭਾਈਇਹਜੋਜੀਵਭਾਵੈ
 ਜਨਮਮਰਲਉਹਧਜਾਵਲਾਅਰੁਬਹੁਜਗਿਜਨਾ ॥ ਤਿਸਾਵਿਖੇਬੁਧਵਾਨਸੋਕ
 ਨਹੀਕਰਤੇ ॥ ਇਸਦੁਖਕੇਨਿਬ੍ਰਤਅਰਥਅਪਲੇਸਰੂਪਕਉਸਮਰਲਕਰਤੇ
 ਹੈ ॥ ਸੇਸਰੂਪਭਾਵਅਭਾਵਤੇਹਤਿਜਗਮਰਲਤੇਵਰਜਤਨਿਤਸੁਧਪਰਮ
 ਨੰਦਹੈ ॥ ਤੂਤਿਸਕਉਸਮਰਲਕਰਗਾਮੁਕਮਨਮਤਹੋਵਹੁ ॥ ਤੁਝਕੋਨਦੁਖਹੈ
 ਨਸੁਖਹੈ ॥ ਨਜਨਮਹੈਨਮਾਤਾਹੈਨਤੇਗਪਿਤਾਹੈ ॥ ਤੂੰਏਕਅਦੈਤੁਆਤਮਰੂਪ
 ਹੈ ॥ ਅਉਗਰਿਸੀਸਾਥਤੁਝਕਉਸੰਬੰਧਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇਜੋਇਤਰਕਛੁਹੈਨਹੀ ॥
 ਤੇਸਾਧਇਹਜੋਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕਾਸੰਸਾਰਵਿਖਸੰਯੁਗਤਜੰੜਹੈ ॥ ਅਗਿਆਨਰੂ
 ਪਅਨਪੁਆਇਸਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਤਾਹੈ ॥ ਇਸਅਨਿਸਕਰਿਸੰਯੁਗਤਤੇ ॥

ਹੈ॥ ਜੋ ਆਤਮ ਦਰਸੀ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਕਿਆ ਕਾਸ ਪਰਸਨੀ ਹੋਤਾ॥
 ਕੇਵਲ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਰੂਪੇ ਗੁਣੁ
 ਵਿਖੇਤ ਦਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਅਨਿਸ਼ਕਰ ਸੰਯੁਗਤ ਸੁਖ ਭੁਖ ਕੇ ਭੋਗ
 ਤਾਹੋ ਤੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਸੋ ਕੇਵਲ ਦੇਖ ਲੇਹੇ ਸਾਖੀ ਭੂਤ
 ਤੇ ਤੇ ਹੈ॥ ਕਰਤੇ ਪੁਏ ਭੀ ਅਕਰਤਾ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਦੀਪਕ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਹੋਇ
 ਕਰਗਾੜ ਕਉ ਸਰਵ ਕੇ ਅਰਥ ਸਿਧ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਪਲੀ ਇਛਾ ਤੇਂ ਹਰਿਤ
 ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਭੂਮ
 ਭੀ ਸਦਾ ਅਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਅਰੁ ਅਨਿਸ਼ਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਖੇ ਗਾਗ ਦ੍ਰੋਖ ਤੇਂ ਹਰਿਤ
 ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਦਰਪ ਲਗਤ ਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਆਇ ਪੜਤਾ ਹੈ॥ ਪਰ ਦਰਪ ਲਭ ਲੇ
 ਬੁਰੇ ਰੰਗ ਕਰ ਕੇ ਰੰਜਤ ਨ ਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਗਾਗ ਦ੍ਰੋਖ ਕਰ ਕੇ ਰੰਜਤ ਨ
 ਹੋਤਾ॥ ਸਰਵ ਇਛਾ ਅਰੁ ਭੈ ਕਲੰਕ ਤੇਂ ਹਰਿਤ ਸ੍ਰੁਛ ਆਤਮ ਸਤਾ ਕਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰ

ਅਰੁ

ਫੁਲਤਰੂਪੈ॥ ਪੁਤ੍ਰਕੁਲਿਤਾਦਿਕਬਾਂਧਵਹੁਕੇਸਨੇਹਤੋਂਗਤਿਤਪੈ॥ ਹਿੰਦੇਕਮਲ
ਜਿਸਕਾਸਰਵਇਛਾਅੰਮਮਕਉਤਿਆਗਕਰਅਪਲੇਸਰੂਪਕਰਿਤੁਸ੍ਰੋ
ਤਪੈ॥ ਅਤਰਥਤਤੋਂਮਿਥਿਆਦੇਹਾਦਿਕਹੁਕੀਭਾਵਨਾਕਉਤਿਆਗਕਰਿਅ
ਪਲੇਨਿਤਸੁਧਸਾਂਤਪਰਮਾਨੰਦਸਰੂਪਵਿਖੇਇਸਬਤੋਂਹੁ॥ ਤੂੰਪਰਮਬ੍ਰਹਮ
ਸਰੂਪਹੈ॥ ੨॥ **ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਖਾਵਨਵਿਗਨਪ੍ਰਾਪਤੰਨਾਮਸਾ**
ਰਗਤ॥ ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਰਪੁਨਨੇਪਾਵਨਕਉ
ਪਦੇਸਕੀਆ॥ ਤਬਪਾਵਨਬੋਧਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ॥ ਜੈਸੇਪ੍ਰਾਤਹੰਕਾਲਵਿ
ਖੇਪ੍ਰਿਥਵੀਪ੍ਰਕਾਸਵਨਹੋਤੀਹੈ॥ ਤਮਨਸ੍ਰੋਜਤਪੈ॥ ਤੈਸੇਪਾਵਨਬੋਧਸੰਪ੍ਰ
ਕਾਸਤਭਇਆ॥ ਤਬਦੋਨੋਗਿਆਨਵਿਗਨਕੇਪਾਰਗਾਮੀਹੋਇਕਰਿਬਨ
ਵਿਖੇਵਿਚਰਲੇਲਾਗੇ॥ ਨਿਗਛਿਤਅਨੰਦਤਪੁਰਖਚਿਹਕਾਲਾਵਿਚਰਤੇਰਹੇ
ਬਹੁੜਦੋਨੋਵਿਦੇਹਮੁਕਤਿਨਿਰਬਾਣਪਦਕੋਪ੍ਰਾਪਤਹੁਏ॥ ਜੈਸੇਤੇਲਤੇਗਤਿ

ਦੀਪਕ ਨਿਰਬਾਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਾਗਥਧਕਰਮ ਕੇ ਖੀਲ ਹੂਏ ਦੇ ਨੇ ਵਿਦੇਹ
 ਮੁਕਤ ਭਏ। ਹੇਗਮ ਜੀ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁਮ ਭੀ ਜਾਣਹਾ। ਜੈਸੇ ਓਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਬਾਂਧ
 ਵਧਨਾ ਦਿਕ ਕੇ ਸਨੇਹ ਤੇ ਗਹਿਤ ਹੋਇ ਕਰਿ ਵਿਚਰਤ ਭਏ। ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਭੀ ਇਸ
 ਨੇਹ ਤੇ ਗਹਿਤ ਵਿਚਰਹੁ। ਜੈਸੇ ਓਹੁ ਨਹੂ ਵਿਚਰ ਕੀ ਆਖਾ। ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਭੀ ਕਰੋ।
 ਇਸ ਮਿਥਿਅ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਕਿਸ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੀ ਐ। ਅਗੁਰਿ ਸਕਾਤਿ
 ਆਗ ਕਰੀ ਐ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਇਛਾ ਅਗੁਰਿ ਸਨਾ ਜੋ ਹੈ ਤਿਸ ਕ.
 ਤਿ ਆਗ ਕਰਣਾ। ਇਹ ਅਉਖਧ ਹੈ। ਇਛਾ ਤਿਸ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਅਉਖਧ ਨ
 ਹੀ। ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਪਾਲਨੇ ਕਰਿ ਪੁਰਨ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨ ਹੀ ਹੋਤੀ। ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਹੈ
 ਸੋ ਚਿਤ ਤੇ ਉਤਪਤਿ ਭਇਆ ਹੈ। ਚਿਤ ਕੇ ਨਸ਼ ਹੂਏ ਸੰਸਾਰ ਨਸ਼ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ।
 ਜੈਸੇ ਕਾਸ਼ਟ ਕੇ ਪਾਵਣੇ ਕਰਿ ਅਗਨਿ ਬਢੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਪੁਰਨ ਨ ਹੀ ਹੋਤੀ। ਅ
 ਰੁਕਾਸ਼ਟ ਸੰਗਤ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਕੀ ਚਿਤ ਵਨਾ ਕਰ ਕੈ ਸੰਸਾਰ ਵਿ

ਤਖ

ਸਤਾਰਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਚਿਤਵਨਾ ਕੇ ਅਭਾਵੁ ਏਨ ਸ੍ਰੋਤਾਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਗਮਜੀਧੇ ਇ
ਵਾਸਨਾਤਿ ਅਗਰੂਪੀਰਥਪਰਾਹੁ ਜੁ ਹੋਵਹੁ। ਅਰੁ ਕਰੁਣਾ ਦਇਆ ਉਦਾਰਤਾ
ਸੰਯੁਗਤ ਹੋਇ ਕਰਿ ਲੋਕਾ ਵਿਖੇ ਚਰਹੁ। ਇਸੁ ਵਿਖੇ ਗਾਗਰ ਅਰੁ ਅਨਿਸੁ ਵਿ
ਖੇ ਦੇਖ ਤੇਰਹਤ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮੀ ਇਸਥਿਤ ਤੁਮ ਕਉ ਕਹੀ ਹੈ। ਨਿਤ ਕਾਮ
ਨਿਰਦੋਖ ਸੁਖ ਰੂਪ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਮੁਕਤੀ ਮੋਹ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਇਸ
ਕਾਪਰਮ ਅਕਾਸਹਿ ਰਦਾਮਾਨੁ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਬੁਧ ਇਸ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਸਖੀ ਹੈ। ਜਿਨ
ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਵਿਵੇਕ ਅਰੁ ਬੁਧ ਹੈ। ਸੋ ਪੁਰਖ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਤੇ ਭੀ ਸੰਕਟ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰ
ਪਤ ਹੋਤੇ। ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਵਿਵੇਕ ਅਰੁ ਬੁਧ ਸਖੀ ਕਉ ਸੰਗ ਲੇਕਰਿ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਵਿ
ਚਰੋ। ਤਬ ਸੰਕਟ ਦੁਖ ਕਰਿ ਮੋਹਤ ਨ ਹੋਵਹੁ ਗੋ। ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦੁਖ ਸੰਕਟ ਅ
ਸਨੇਹਾ ਦਿਕਾਵਿਕਾ ਰੂਪ ਸਮੁਦ੍ਰ ਹੈ। ਤਿਸ ਸੰਨਿਕਾਸ ਦੇ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਏਕ ਅਪਣ
ਪੀਰ ਜਾਏ। ਅਰੁ ਕਉ ਉਪਾਇ ਨਹੀ। ਸੋ ਪੀਰ ਜਾਕਿ ਆਏ। ਦ੍ਰਿਸਤ ਜਗਤ ਸੰਵੈਰ

ਗਾਅਰੁਸਤਸਾਮਤੁਕਾਵਿਚਗਾਅਰੁਸੇਸ੍ਰਗੁਲਅਭਿਆਸਸੰਯੁਗਤਆ
 ਤਮਪਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ। ਸੋਆਤਮਪਦਾਤਿਲੋਕੀਕੇਈਸ੍ਰਗਜਗੁਪਰਤਨ
 ਹੁਕਾਭੰਡਹੈ। ਜੋਤਿਲੋਕੀਕੇਈਸ੍ਰਗਜਕਰਿਭੀਨਹੀਪਾਈਤਾ। ਸੋਵੈਗਾਗਵਿ
 ਚਰਅਭਿਆਸਬਡੇਗੁਲਹੁਕਗਚਿਤਕੇਧਾਰਲੇਸੰਪਾਈਤਾਹੈ। ਤਬਲਗਇ
 ਹਪੁਰਖਜਗਤਕੋਸਵਿਖੇਉਪਜਤੇਹੈ। ਜਬਲਗਮਨਤਿਸ੍ਰਾਗੁਪਤਾਪਤੇਗਤਿ
 ਤਨਹੀਹੋਤੇ। ਜਬਆਤਮਵਿਵੇਕਸੰਮਤਪੁਰਲਹੋਤਾਹੈ। ਤਬਸਰਵਜਗਤਅੰ
 ਮ੍ਰਿਤਗੁਪਭਾਸਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਚਰਨਦਾਸੀਕੇਪਤਿਗੇਕਰਿਸਰਵਪ੍ਰਿਥਵੀਚਰਮ
 ਸੰਵੇਸ੍ਰਤਵਤਹੋਜਾਤੀਹੈ। ਸੋਪੁਰਲਪਦਇਛਾਤਿਸਨਾਕੇਤਿਆਗਲੇਕਰਿਪਾ
 ਈਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਸਰਤਕਾਲਕਾਅਕਾਸਮੇਘਹੁਤੇਗਤਿਤਨਿਰਮਲਹੋਤਾਹੈ। ਤੈ
 ਸੇਇਛਾਤੇਗਤਿਤਪੁਰਖਨਿਰਮਲਹੋਤਾਹੈ। ਜਿਨਪੁਰਖਹੁਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਆਸ
 ਪਵੀਛੁਰਤੀਹੈ। ਤਿਸਕੇਵਸਹੁਏਸੁਨਚਿਤਹੋਜਾਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਅਗਸਤਮੁਨਿ

ਪਾਂਨਕੀਆਸਮੁਦ੍ਰੁਸੁੰਨਹੋਗਇਆਥਾ। ਤੈਸੇਆਤਮਰੂਪਜਲਤੇਹੋਤਿਤਸਮੁ
ਦ੍ਰਵਤਸੁੰਨਚਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਪੁਰਖਕੇਚਿਤਰੂਪਬਿਖਵਿਖੋਤਿਸ੍ਰਾਰੂਪਮਰ
ਕਟੀਹੋਤੀਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਸ੍ਰੁਸ਼ਯਵੇਨਹੀਦੇਤੀ॥ ਬੋਭਾਇਮਾਨਸਦਾਹੋਤਾਹੈ
॥ ਅਹੁਜਿਸਕਾਚਿਤਤਿਸ੍ਰਾਤੇਹੋਤਿਤਹੈ॥ ਤਿਸਪੁਰਖਕਉਤੀਨਹੁਜਗਤਕਮ
ਲਕੀਰੋਤੀਵਤਹੋਜਾਤੇਹੈ॥ ਜੇਜਨਹੁਕੇਸਬੁਯਗਉਕੇਚਰਣਵਤਲੰਘਣੇ
ਸੁਗਮਹੋਜਾਤੇਹੈ॥ ਅਹੁਮਹਾਂਕਲਪਅਰਧਨਿਮਖਵਤਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੇਤਿ
ਸਨਾਤੇਹੋਤਹੋਤਿਤਹੈ॥ ਤੇਰਾਮਜੀਐਸਾਸੀਤਲਚੰਦ੍ਰਮਾਨਹੀ॥ ਅਹੁਤਿਮਾ
ਲਾਪਰਬਤਭੀਐਸਾਸੀਤਲਨਹੀ॥ ਕੇਲੇਕਾਬਿਖਅਰੁਚੰਦਨਭੀਨਹੀ
ਜੇਸਾਸੀਤਲਾਚਿਤਤਿਸ੍ਰਾਤੇਹੋਤਿਤਪੁਰਖਕਹੋਤਾਹੈ॥ ਪੁਰਲਮਾਸੀਕਾ
ਚੰਦ੍ਰਮਾਅਰੁਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰੁਭੀਐਸਾਸੁੰਦਰਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਅਹੁਲਖਮੀਕਾਮੁ
ਖਭੀਐਸਾਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਜੇਸੇਇਛਾਤੇਹੋਤਮਨਸੋਭਾਇਮਾਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੇ

ਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਕਉ ਮੇਘ ਅਛਾਦ ਲੇਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੈ ਸੇ ਸੁਧ ਵਸਤੁ ਇ
 ਸ਼ਾਨਕਉ ਮਿਅਹੀ ਕਾਲੇ ਪਨ ਮਲਨ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਸਾਰੂ ਪਪਿਸ
 ਚਨੀ ਪੁਰਖ ਕਉ ਮਲਨ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਚਿਤਰੂਪ ਜੋ ਬਿਖਰੈ ਤਿਸ ਕੋ ਬਡੇਟਾ
 ਸਦਿ ਸਾਵਿਦਿ ਸਾਪਸ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਸੇ ਅਸਾਰੂ ਪਪੈ॥ ਜਬ ਵਿਵੇਕ
 ਰੂਪ ਕੁਹਾੜੇ ਸਾਖਾ ਤਿਸ ਕੋ ਕਾਟੀ ਐਤ ਬਅਚਿਤ ਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ
 ਅਰੁ ਅਨੇਕ ਹੈਂ ਸਾਖਾਂ ਜਿਸ ਕੀ ਅੰਗਾਂ ਤਿਸ ਕਉ ਜਬ ਕਾਟੇਗਾ॥ ਤਬ ਏਕਇ
 ਸ਼ਾਨਰੂਪ ਚਿਤ ਹੋ ਜਾਵੈਗਾ॥ ਅਵਿਵੇਕ ਰੂਪ ਅਧੀਰ ਜਸਾਖਾ ਹੈ॥ ਤਿ
 ਨ ਕੇ ਰਸ ਕਰਿ ਸੰਜੁਤ ਹੈ॥ ਤਬ ਅਨੇਕ ਸਾਖਾਂ ਬਹੁ ਹੋਵਤਿ ਗੀ ਅੰਗਾਂ ਤੇ
 ਆਤਮਧੀਰ ਜਕਉ ਪਾਗੁ ਜੋ ਚਿਤ ਬਿਧਤਾ ਕਉ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ॥ ਉਤਮ
 ਧੀਰ ਜਕਰ ਕੈ ਚਿਤ ਜਬ ਨ ਮੁੜੇਵੈਗਾ॥ ਤਬ ਅਥਿਨਾਸੀ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਹੋਵੈਗਾ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਉਤਮ ਚਿਤ ਰੂਪ ਜੋ ਖੋਰੈ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ

ਇਸਾਥਿਤਹੋਤੀਹੈ। ਤਬਆਸਾਗੁਪਆਕਾਰਕਉਨਹੀਉਪਜਣਦੇਤੀ। ਆ
ਹਮਸਗੁਪਹੀਸੇਖਰਹਤਾਹੈ। ਜਬਤੁਮਾਗਚਿਤਥਿਤੀਤੇਹਹਿਤਆਚਿਤਗੁ
ਪਹੋਵੈਗਾ। ਤਬਮੇਖਗੁਪਜੋਵਿਸਤਿਤਪਦਹੈਸੇਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ। ਅਰੁਚਿ
ਤਗੁਪਉਲੂਪਖੀਹੈ। ਤਿਸਕੀਵਿਸਨਾਗੁਪਇਸਤੀਹੈ। ਐਸਾਪਖੀਜਹਾਂ
ਵਿਚਰਤਾਹੈ। ਤਹਾਂਅਮੰਗਲਕਉਵਿਸਤਾਰਤਾਹੈ। ਜਹਾਂਉਲੂਜੋਹੈਪ੍ਰਾਪੁ
ਪਖੀਵਿਚਰਤਾਹੈ। ਤਹਾਂਉਜਾੜਹੋਤੀਹੈ। ਵਿਵੇਕਾਦਿਕਜਨਤਾਂਤੇਹਹਿਤ
ਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਤਾਂਤੇਤੁਮਚਿਤਥਿਤਤੇਹਹਿਤਹੋਵਹੁ। ਐਸੇਹੋਇਕਰਵਿਚਰ
ਹੁਗੇ। ਤਬਆਚਿਤਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵਹੁਗੇ। ਜੈਸੇਜੈਸੇਥਿਤਫੁਰਤੀਹੈ।
ਤੇਸਾਤੇਸਾਗੁਪਜੀਵਕਾਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਇਸਕਾਰਣਤੇਚਿਤਉਪਸਮਕੇਨਮਿਤ
ਉਹੀਥਿਤਤੁਮਧਾਰਹੁ। ਜਿਸਕਰਿਆਤਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵਹੁ। ਤੇਮਹ
ਤਮਾਪੁਰਖਜਿਸਕਉਸੰਸਾਰਕੇਪਦਾਰਥਹੁਕੀਈਖਲਾਉਪਸਮਾਹੁਈਹੈ।

ਅਰੁਭਾਵਅਰੁਭਾਵਸੇ ਮੁਕਤਭਾਇਆ ਹੈ ਚਿਤਾਜਿਸਕਾ ਸੇਉਤਮਪਦਪਾਵ
 ਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਜਿਸਕਾਚਿਤਾਸਾਸਾਰੂਪਠਾਂਸੀਸਾਥਬਾਂਧਾਹੈ॥ ਸੇਮੁਕਤਕੈ
 ਸੇਹੋਵੈ॥ ਆਸਾਸੀਮੁਗਤਮੁਕਤਿਕਦਾਚਿਤਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਇਹਅਰਥਹੈ
 ॥ ੨੧॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਤ੍ਰਿਸ਼ਾਚਿਕਤਿਸਾਯੋਗਉਪਦੇਸ਼
 ਨਾਮਸਰਗ੧॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰਵਾਚ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਹਜੇਮੈਤੁਣਕੈਉਪਦੇਸ਼
 ਕੀਆਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਦਿਚਰੇ॥ ਅਥਵਾਹੇਰਘਕੁਲਰੂਪਅਕਾਸਵਿਖੇਪੁ
 ਰਣਮਾਸੀਕੇਚੰਦ੍ਰਮਾਬਲਵਤਬੁਧਭੇਦਤਤਮਿਥਿਆਕਉਮੇਰੇਵਚਨੁ
 ਸ੍ਰੀਵਿਚਾਰਕਰਨਿਰਮਲਾਗਿਆਨਕਉਪਾਪਤਹੋਵਹੁ॥ ਰਾਮੇਵਾਚ॥ ਹੇ
 ਭਗਵਨਸਰਵਧਰਮਹੁਕੇਵੇਤਾਤੁਮਾਰੇਪ੍ਰਸਾਦਤੇਜੇਕਛੁਜਾਨਲੇਯੋਗਹੈ
 ਸੇਜਾਣਿਆਹੈ॥ ਅਰੁਪਾਵਲੇਯੋਗਪਾਇਆਹੈ॥ ਅਰੁਨਿਰਮਲਪਦਵਿਖੇ
 ਵਿਸ਼ਾਮਕੀਆਹੈ॥ ਭ੍ਰਮਰੂਪਮੇਘਤੇਹਤਿਤਸਰਤਕਾਲਕੇਅਕਾਸਵਤਨਿ

ਰਮਲਾਚਿਤਭਇਆਹੈ। ਸੇਤਰੂਪਅੰਧਕਾਰਨਸ੍ਰੋਗਇਆਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਕਰਕੈਰਿਦੇਪੁਰਲਭਇਆਹੈ। ਸ੍ਰਫਸੀਤਲਪਰਮਾਨੰਦਕਰਪੁਰਨ
ਚਿਤਪੁਰਲਮਾਸੀਕੇਚੰਦ੍ਰਮਾਵਤਭਇਆਹੈ। ਸੰਸੇਰੂਪਮੋਘਨਸ੍ਰੋਗਏ
ਹੈ। ਪਰੰਤੁਮਾਰੇਵਚਨਤੁਰੂਪਅੰਮ੍ਰਿਤਕੋਪਾਨਕਰਤਾਮੈਤ੍ਰਿਪਤਿਨਹੀਹੋਤਾ
। ਅਰੁਜਿਸਪ੍ਰਕਾਰਬਲਕਉਦਿਗਿਆਨਬੁਧਭੇਦਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਹੈ।
ਸੇਬੁਧਕੀਬਿਧਤਾਨਮਿਤਮੁਣਕਉਜਿਉਕਾਤਿਉਕਹੈ। ਨਿਮ੍ਰਿਤੁਤਸਿਖ
ਪ੍ਰਤਿਕਹਤੇਹੁਏਬਡੇਖੇਦਨਹੀਮਾਨਤਾ। ਤਾਂਤੇਪ੍ਰਗਟਕਰਿਕਹੈ॥ **ਸ੍ਰੀਵਸਿ**
ਸ੍ਰੀਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਘਵਬਲਕਾਜੋਉਤਮਬ੍ਰਿਤਾਂਤਹੈ। ਸੇਮੈਕਹਤਾਹੈਤੁਮਸ੍ਰਵ
ਣਕਰਹਾ। ਤਿਸਕਰਿਨਿਰੰਤਰਬੋਧਕਉਪਾਵਹੁਗੇ। ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਜਗਤ
ਕੇਕਿਸੀਕੋਲੁਵਿਖੇਕਿਸੀਕੁਦਿਸਾਵਿਖੇਪਾਤਾਲਹੈ। ਨਾਮਾਜਿਸਕਾ। ਸੇਪ੍ਰਸਿ
ਧਹੈ। ਇਸਲੋਕਵਿਖੇਅਧਾਤੀਪ੍ਰਥਵੀਵਿਖੇਇਸਤਹੈ। ਤਿਸਪਾਤਾਲਵਿਖੇ

ਬਲਗਾ ਜਾਗਤਿ ਤਾਭਇਆ ਮਹਾਂਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰਕੀ ਨਿਆਈ ਸੁੰਦਰ ਇਸ਼ਾ
 ਨਹੈ ਉਜਲਾ। ਕਹੂੰ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਨਾਗ ਕੀ ਨਿਆਂ ਬਿਗਾਜੀ ਆਹੈ। ਸਪਨ
 ਰੂਪ। ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਛਿਦ੍ਰ ਤੇ ਰਹਤ ਸੰਬੁਧ ਹੈ। ਕਹੂੰ ਦਿਖ ਪਰ ਸਹ ਪਾ ਬਿਗਾ
 ਜ ਤੇ ਹੈ। ਸਹ ਸ੍ਰੀ ਸੀਸ ਹੈਂ ਜਿਨ ਕੇ। ਕਹੂੰ ਦੈ ਤਹੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਗਾਜ ਤੇ ਹੈ।
 ਕਟਕ ਸਬਦ ਪੜ੍ਹੇ ਤੇ ਹੈ। ਕਹੂੰ ਸੁੰਦਰ ਸੁਖ ਕੇ ਇਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੀ ਵਹੁ
 ਕੇ ਪਰੰਪਰਾ ਸੰਬੁਧ ਪੜ੍ਹੇ ਜਲ ਤੇ ਹੈ। ਨਰ ਕਹੂੰ ਦਿਖੇ। ਕਹੂੰ ਫੁਰ ਗੰਧ ਕੇ ਇ
 ਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਸਪਤ ਪਾਤਾਲ ਹੈ। ਸਹ ਵਹੁ ਕੇ ਅੰਤਰ ਜੀਵ ਇਸ਼ਾਤ ਹੈ।
 ਕਹੂੰ ਰਤਨ ਹੁਕ ਰਖ ਚਤ ਇਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਕਹੂੰ ਦੇਵਤਾ ਅਰੁ ਦੈਤ ਜਿਸ ਕੇ ਚਰਣ
 ਹੁਕ ਉਸੀ ਸਪਰਧਾਰ ਤੇ ਹੈ। ਐਸੇ ਭਗਵਾਨ ਕਪਲ ਦੇਵ ਬੈਠੇ ਹੈ। ਕ
 ਹੂੰ ਰਤਨ ਕਹੂੰ ਬਾਗ ਕਹੂੰ ਸੁਗੰਧ ਹੈ। ਐਸੇ ਪਾਤਾਲ ਦਿਖੇ ਦੁਇ ਭੁਜਾਂ ਕਰਿ ਪ
 ਤਲ ਕੰਗੀ ਹੈ ਪ੍ਰਬਣੀ ਜਿਸਨੇ। ਐਸਾ ਦਾਨ ਵਦਿਹੋ ਚਨਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਗਾਜਾ ਬ

ਲਹੇਤੁਤੁਇਆਸਰਵਦੇਵਤਾਵਿਦਿਆਪਰਕਿੰਨਗਲੀਲਾਕਰਕੈਜਿਸ
ਨੇਜੀਤੇਪੈ॥ ਅਗੁਤਿਲੋਕੀਅਪਲੇਵਸਕਰਿਛੋਰੀਪੈ॥ ਟੁਲੁਏਵਤੁ
ਇਹੇਪੈ॥ ਸਰਵਦੇਵਤਿਅਨੁਕਾਜੇਗਾਜਾਪੈਇੰਦ੍ਰਾਸੋਤਿਸਕੇਚਰਲਸੇਵ
ਲੇਕੀਬਾਂਛਾਕਰਤਾਪੈ॥ ਅਗੁਤਿਲੋਕੀਵਿਖੇਜੋਜਾਤਜਾਤਗਤਨਪੈ॥ ਸੋ
ਸਰਵਤਿਸਕੇਦਿਰਮਾਨਗਤਪੈ॥ ਸਰਵਸਗੀਗੁਰੀਗਖਿਆਕਰਲੇਹ
ਗਾਅਗੁਤੁਵਨਹੁਕੇਧਰਮਕਉਧਾਰਲੇਤਗਾਵਿਸੁਦੇਵਜਿਸਕਾਤੁਆਰ
ਪਾਲਪੈ॥ ਅਗੁਐਸਾਵਤੁਸਤੀਜਿਸਕੇਗੰਡਸੁਲਸੇਮਦਪੜਾਚਿਕਤਾ
ਪੈ॥ ਸੋਇੰਦ੍ਰਕਾਤੁਸਤੀਤਿਸਕੀਬਾਣੀਸੁਣਕਰਕੈਮਾਨਹੋਤਾਪੈ॥ ਜੈਸੇਮੋਰ
ਕੀਬਾਣੀਸੁਣਕਰਸਰਪਭੈਵਨਹੋਤਾਪੈ॥ ਐਸਾਤਿਸਕਾਤੇਜਜੇਸਪਤਸ
ਮੁਦ੍ਰੁਕਾਜਲਕੁਯੀਨਸੇਖਲੇਵੈ॥ ਜੈਸੇਪ੍ਰਲੋਕਾਲਕੇਦੁਆਦਸਸੂਰ
ਜਹੁਕਰਿਸਮੁਦ੍ਰੁਕਨੇਲਾਗਤੇਪੈ॥ ਅਗੁਐਸੇਜਗਕਰੇਗਾਜਿਸਕੇਖੀਰ

ਪ੍ਰਤਾਦਿਕ ਕੀ ਆਂ ਅਤੁਤ ਧੁੰ ਮੁ ਮੇਘ ਬਾਦ ਰੋਇ ਕਰ ਪਰ ਬਤੁਤੁ ਉਪ
 ਗ ਬਿਗਾਜਿ ॥ ਅਗੁ ਜਿ ਸਕੀ ਦਿੜ ਦਿਸੁ ਕਰਿ ਦੇਖ ਲੇ ਸੋ ਕੁਲਾਚਲ ਪਰ
 ਬਤ ਭੀ ਨਿੰਮੀ ਭੂਤੁ ਤੇ ਜਾਵੈ ॥ ਜੈ ਸੋ ਫਲ ਕਰ ਪੁਰਨ ਲਤਾ ਨਿਵ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਅ
 ਰੁਲੀ ਲਾਕਰ ਕੈ ਭਵਨੁ ਕਉ ਦਿਸਤਾ ਹਮ ਤਿਤ ਜੀਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕਉ ਜੀਤ
 ਕਰ ਦਸ ਕੋਟ ਵਰਖ ਪ੍ਰਯੰਤ ਗਾਜਾ ਬਲਾ ਗਾਜ ਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਤਬ ਏਕ ਦਿਨ
 ਗਾਜਾ ਬਲਾ ਸੁ ਮੇਰ ਕੇ ਸਿੰਗ ਕੀ ਨਿਆਈ ਉਚੇ ਟੁਰੇ ਖੇਦਿ ਖੇਜਾਇ ਇਸ ਬਤ ਭਇ
 ਆ ॥ ਸੋ ਕੈ ਸਾਗਾਜਾ ਬਲਾ ਜੁ ਗੁਰੇ ਸੰਬੁਧ ਬਿਤੀਤੁ ਏ ਜਿ ਸਦੇ ਖੇਰੈ ॥
 ਦੇਵਤਿ ਅਹੁ ਅਹੁ ਦੈਤੁ ਕਉ ਪਜਲੇ ਅਹੁ ਨ ਸੁਹੇਵ ਲੇ ਜਿ ਸ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਦੇਖੇ
 ਹੈ ॥ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕੋ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ॥ ਸੋ ਭੋਗੁ ਤੇ ਉਦੇਗ ਪਾਵਤ ਭਇਆ ॥ ਤਬ
 ਉਚੇ ਟੁਰੇ ਖੇਦਿ ਖੇਏ ਕਲਾਹੀ ਬੈਠ ਕਰ ਸਮਾਹ ਕੀ ਇਸ ਬਤ ਕਉ ਚਿਤ ਵਤ ਭ
 ਇਆ ॥ ਜੋ ਇਸ ਬਡੇ ਗਾਜ ਕਰ ਕੈ ਜੋ ਚਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਹੈ ॥ ਮੁਣਕ ਉਕਿ ਆਪ੍ਰ ਜਨ

ਤੈ॥ ਯਦਪਦਿਲੋਕੀਕਾਜਭੀਬਡੈ॥ ਅਸਚਰਜਤੈ॥ ਤਉਭੀਕ੍ਰਿਅ॥
ਤੈ॥ ਇਸਵਿਖੇਮੈਚਿਰਕਾਲਪ੍ਰਯਤਭੋਗਭੋਗਤਾਰੁ॥ ਪਰਸਾਂਤ
ਤਉਨਪ੍ਰਯਤੁਈ॥ ਇਉਭੋਗਅਪਾਂਤਰਮਲੀਯੈ॥ ਉਪਜਕਰਿ
ਬਹੁੜਨਾਸੰਜਾਤੇ॥ ਭੋਗੁਕਰਿਤਉਸਾਂਤਸੁਖਨਪ੍ਰਯਤਭਇ
ਅਗਾਅਹੁਵਾਰੰਵਾਰਮੈਉਹੀਕਰਮਾਵਿਵਹਾਰਕਰਤੈ॥ ਬਹੁੜਦਿਨਬ
ਹੁੜਗਤਬਹੁੜਦਿਹੀਕ੍ਰਿਅਕਰਲੀ॥ ਬਹੁੜਭੋਜਨਕਰਲਾ॥ ਪੁਖੰਦੁਰੀ
ਸਿਜਾਪਰਮੈਨਕਰਲਾਕ੍ਰੀੜਾਕਰਲੀ॥ ਇਉਤਉਬਡਿਅਹੁਕਉਲਾਜਾਕ॥
ਕਾਹਲਕਰਮਹੈ॥ ਤਿਸੀਤਿਸੀਨੀਰਸਵਾਪਾਰਕਉਜੋਏਕਵਰਨੀਰਸਹੁ
ਆ॥ ਅਹੁਉਸਕਾਲਤਿਪਤੁਭਇਆ॥ ਵਾਰੰਵਾਰਦਿਨਵਿਖੇਕਰਤੇ॥
ਬੁਧਵਨਕਉਲਾਜਾਕਾਕਾਹਲੈ॥ ਸੇਲਜਾਕਿਉਨਹੀਕਰਤੇ॥ ਬਹੁੜ
ਦਿਨਬਹੁੜਗਤ॥ ਬਹੁੜਕਾਗਜਹੁਰੀਪਰੰਪਰਾ॥ ਬਹੁੜਬਹੁੜਉਹੀਕਰਮਕ

ਹਣਾ॥ ਇਹ ਮੈ ਮਾਨਤਾ ਹੈ॥ ਜੇ ਬੁਧ ਵਾਨ ਕਉ ਵਪਰਥਾ ਵਿਨ ਬਨਾ ਅਰਥ ਇਹ
 ਜੇ ਹਸਦੇ ਜੇ ਗਲਾ ਜਕਾ ਕਹਲੈ॥ ਜੀ ਵਹੁ ਕੇ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਵਪਰਥ ਸੰਕਲਪ
 ਵਿਕਲਪ ਪੜੇ ਉਠਤੇ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਮਿਟ ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਪ
 ਝੜੇ ਉਠਤੇ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਮਿਟ ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਸੰਕਲਪ ਇਛਾ ਜਾਲ ਉਠਤੇ ਅਹੁ ਮਿਟ ੫
 ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਸੇ ਉਨ ਮਤਿ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜੀ ਵਹੁ ਕੀ ਚੇਸਟੈ॥ ਇਹ ਤਉ ਹਾਸੀ ਕਹਲੈ
 ਜੇ ਗਬਾਲ ਕਹੁ ਕੀ ਲੀਲਾ ਹੈ॥ ਵਪਰਥ ਅਨਰਥ ਹੁਕਉ ਪਸਾਰਤੇ ਹੈ॥ ਇਸ
 ਵਿਖੇ ਜੇ ਕਉ ਬਡਾ ਫਲ ਹੋਵੈ॥ ਸੇ ਮੇਨ ਹੀ ਦੇਖਤਾ॥ ਜਿਸ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਹੁਤੇ ਇਹ
 ਹਕਾਰ ਜਕਛੁ ਨ ਹੀ ਪਾਈਤਾ॥ ਜੇ ਕਛੁ ਇਸ ਤੇ ਅੰਨਰ ਮਣੀ ਕਾ ਅਹੁ ਅਵਿਨਾਸੀ
 ਹੋਵੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਸੀਘ੍ਰ ਹੀ ਚਿਤ ਵਨ ਕਹਉ॥ ਐਸੇ ਮਾਨ ਕਰਿ ਕਹਲੈ ਲਾਗਾ॥
 ਬਲ ਜੁ ਤੈ ਅਸੁ ਹੁਕਾਰਾ ਜਾ ਸੇ ਅਪਲੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਕਉ ਨਾਸ ਵੰਤ ਜਾ
 ਲਕਰ ਸੰਮਹ ਲਕਹ ਲੈ ਲਾਗਾ॥ ਤਿਸੀ ਖਿਲ ਮੈ॥ ਜੇ ਪ੍ਰਿਥ ਮਭੁਗ ਵਨ ਵਿਰੋ

ਚਨਸੈਮੈਪੁਛਾਥਾਕੈਸਾਮੇਗਪਿਤਾਵਿਹੋਚਨਹੈ। ਜੋਆਤਮਤਤਕਾਗਿਆ
ਤਾਥਾਸੇਲੋਕਹੁਕਾਪਾਹਉਰਵਾਰਕੀਏਆਦਿਅੰਤਾਜਿਸਨੇਦੇਖਿਆਥਾ।
ਅਰਥਇਹਜੋਸਰਵਲੋਕਹੁਵਿਖੇਗਮਨਵਾਨਇਛਾਚਹੀਤਿਸਸੈਮੈਪ੍ਰਸ਼ਨੀ
ਆਥਾ। ਏਹੁਗਵਨਮਹਾਂਮਤਿਜਹਾਂਸਰਵਦੁਖਅਹੁਸੁਖਹੁਕਾਅੰਤਹੋਜਾਤਾ
ਹੈ। ਅਹੁਸਰਵਭ੍ਰਮਸਾਂਤਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਸੇਕਵਲਇਸਥਾਨਹੈ। ਇਹਮੁਣਕਉ
ਕਹੈ। ਜਹਾਂਮਨਕਾਮੋਤਅਤਸੈਕਰਿਸਾਂਤਹੋਤਾਹੈ। ਅਹੁਸਰਵਇਛਾਤੇਮੁਕ
ਤਹੋਵੀਤਾਹੈ। ਗਗਦ੍ਵੈਖਤੇਗਤਿਤਜਿਸਵਿਖੇਚਿਰਕਾਲਵਿਸ਼ਾਮਪਾਈਤਾ
ਹੈ। ਬਹੁਜ਼ਖੋਤਨਹੀਹੋਤਾ। ਅਹੁਹੋਤਾਤਉਹਕਵਲਪਦਹੈ। ਜਿਸਕੇਪਾਏਤੇ
ਅਉਰਪਾਵਲਾਕਛੁਨਹੀਗਤਿਤਾ। ਸਰਵਪਾਵਲੇਜੋਗਤੇਪੁਰਖਤਿਪਤਿਹੋਤਾ
ਹੈ। ਅਹੁਜਿਸਕਾਦਰਸਨਦੇਖੇਤੇਅਉਰਦੇਖਲਾਨਹੀਗਤਿਤਾ। ਯਦਪਿਅਤੰ
ਤਬਹੁਤੇਜਗਤਭੋਗਪਦਾਰਥਹੈ। ਤਉਭੀਸੁਖਦਾਇਕਨਹੀਭਾਸਤੇ। ਕਾਹੇਤੇ

ਮੰਦਿ

ਰਸ
ਕੁਰ
ਰਚ
੩੭

ਜੇਬੋਭਕਰਤੈਐਂ। ਅਰੁਜੇਗੇਸ੍ਵਰਗੁਕੇਮਨਭੀਮੋਹਕਰਗਿਵਾਵਤੇਐਂ। ਜੇਤਾਤਜੇ
ਵਿਸਤੀਰਲਸੁੰਦਰਅਨੰਦਐਂ। ਸੋਤੈਸਾਮੁਣਕਉਕਰੋ। ਜਿਸਵਿਖੇਇਸਥਿ
ਤਤੁਆਮੈਂਚਿਰਕਾਲਵਿਸ਼ਾਮਪਾਵਉ॥ ੨੨॥ ਇਤਸ੍ਰੀਮਹਾਂਰਮਾਇਣੇਮੋ
ਖਉਧਾਏਖੁਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਵਿਰੋਚਨਵਰਨਨੰਨਾਮਸਰਗਤਾ। ਵਿਰੋਚ
ਨੇਵਾਚ॥ ਜੇਪੁਤ੍ਰਏਕਅਤਿਵਿਸਤੀਰਲਵਿਪੁਲਦੇਸਕੋਟਰਐਂ। ਜਿਸਵਿਖੇ
ਅਨੇਕਸਤਸ੍ਵਿਲੋਕੀਆਂਭੀਭਾਸਤੀਆਂਐਂ। ਅਰੁਜਹੰਨਸਮੁਦ੍ਰਐਂ। ਨ
ਜਲਧਾਗਐਂ। ਨਪਰਬਤਬਨਐਂ। ਨਤੀਰਥਐਂ। ਨਨਦੀਆਂਸਰਐਂ। ਨਪਿ
ਥਵੀਐਂ। ਨਅਕਾਸਐਂ। ਨਨਦਨਪਵਨਨਅਗਨਐਂ। ਨਚੰਦ੍ਰਮਾ। ਨਸੂਰਜ
ਨਲੋਕੇਸਐਂ। ਨਦੇਵਤਐਂ। ਨਦਾਨਵਐਂ। ਨਭੂਤਜਖਰਾਖਸਐਂ। ਨਬਨਕਮ
ਲਤੁਕੀਸੇਭਐਂ। ਨਕਾਸ੍ਵਿਲਭੂਤਐਂ। ਨਚਰਅਚਰਐਂ। ਨਜਲਅਗਨਿਐਂ।
ਨਦਿਸਐਂ। ਨਊਰਧਮਧਅਧਐਂ। ਨਪ੍ਰਕਾਸਐਂ। ਨਤਮਐਂ। ਅਤੰਨਯੀ। ਨ

ਵਿਸਨਇੰਦ੍ਰਇੰਦ੍ਰਾਇਕਰੈ ॥ ਏਕਯੀਐ ॥ ਸੋਬਤਮਹਾਨਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਪ੍ਰਕ
ਸਕਉਧਾਗਲੇਤਗਾ ॥ ਅਰੁਸਰਵਕਾਰਤਾ ॥ ਅਰੁਸਰਵਦਿਆਪਸਰਵਰੂਪਏ
॥ ਸੋਤੁਸਨੀਭਾਵਸੈਇਸਾਥਿਤਏ ॥ ਤਿਸਨੇਸਰਵਮੰਤ੍ਰੀਅਰੁਸਹਿਤਏਕਮੰਤ੍ਰੀ
ਸੰਕਲਪਤਕੀਆਏ ॥ ਸੋਮੰਤ੍ਰੀਜੋਨਬਲੈਤਿਸਕਉਸੀਪ੍ਰਬਲਾਵਤਏ ॥ ਜੋ
ਬਲੈਤਿਸਕੇਨਬਲਾਵਲੇਕਉਭੀਸਮਰਥਏ ॥ ਆਪਤੋਕਛੁਭੇਅਰੁਜਾਲਨੇਕੋ
ਸਮਰਥਨੀ ॥ ਕੇਵਲਗਾਜੋਕੇਅਰਥਸਰਵਕਾਰਜਕਰਤਏ ॥ ਯਦਪਿਜ
ਤ੍ਰਿਅਗਿਏ ॥ ਤਉਭੀਗਾਜਾਕੇਬਲਚੈਤੰਨਤਾਸੰਕਰਤਾਅਰੁਗਿਆਤਾਉਤਾ
ਏ ॥ ਇਹੀਸਰਵਕਾਰਜਹੁਕੋਕਰਤਏ ॥ ਤਿਸਕਾਮਹੀਪਤਜੋਗਾਜਾਏ ॥ ਏ
ਕਾਂਤਵਿਖੇਕੇਵਲਅਪਲੇਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੀਗਹਿਤਏ ॥ ਬਲੇਵਾਚੁ ॥
ਭੇਆਧਿਵਿਆਧਿਦੁਖਤੇਗਹਿਤਜੋਪ੍ਰਕਾਸਵਾਨਏ ॥ ਸੋਦੈਸਕੰਵਲਦੈ
ਪ੍ਰਾਪਤਰਿਸਸਾਧਨਸੰਤਏ ॥ ਅਰੁਆਗੈਰਿਸਨੇਪਾਇਆਏ ॥ ਅਰੁਅੰਸਾ

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਵਲੈ। ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਗਜਾ ਕਵਲੈ। ਜੇ ਜਗਤ ਜਾਲੁ ਮੰਜੁਗ
 ਤਤੁ ਮਹੁਕ ਰਿਭੀ ਨੀਜੀ ਤਿਆ। ਹੇ ਦੇਵਤਿ ਅਹੁਕ ਉਭੈ ਦਾਇਕ ਇਤ ਉਅ
 ਪੁਰਬ ਅਖਿਨਤੁ ਮਹੁਕ ਹਾਏ। ਜੇ ਅਗੇ ਸ੍ਵਲਨ ਹੀ ਕੀਆ। ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਅ
 ਕਾਸ ਵਿਖੇ ਸੰਸੈ ਰੂਪੀ ਬਾਦਰ ਉਦੇ ਹੂਆ। ਸੋ ਵਚਨ ਰੂਪੀ ਪਵਨ ਕਰਿ ਨਿਵਰ
 ਤ ਕਰਹੁ॥ **ਵਿਰਚਨੇ ਵਾਚ**॥ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋ ਤਿਸ ਦੇ ਸਵਿਖੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਅ
 ਨੇ ਕਲਖ ਹੁਦੇ ਵਤਾ ਅਰੁ ਅਸੁਰ ਗੁਲੁ ਕਰਿ ਖਿਲਭੀ ਵਸਿਨ ਹੀ ਹੋਤਾ।
 ਸਹਸ੍ਰ ਨੇਤ੍ਰ ਜੇ ਇਝੈ ਤਿਸ ਕੇ ਵਸਿਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਅਮਕੁ ਬੇਰ ਵਸਿਨ ਹੀ ਕ
 ਰਸ ਕਤੇ। ਹੇ ਵਤਾ ਅਸੁਰ ਹੁਕ ਰਿਭੀ ਜੀਤਿਆ ਨੀਜਾਤਾ। ਮੁਸਲ ਬਜ੍ਰ ਚ
 ਕ੍ਰਗ ਦਾਦਿ ਕਖੜਗ ਤਿਸ ਪਹਰ ਲਾਏ ਕੁੰਠ ਤੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਪਾਖਾਣ ਪ
 ਹਰ ਲਾਇਆ ਕਮਲ ਕੁੰਠ ਤਨਿ ਬਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਸਸ
 ਤ੍ਰ ਹੁਕ ਰਿਨ ਹੀ ਵਸਿ ਹੋਤਾ। ਵਡੇ ਯੁਧ ਕਰਮ ਹੁਕ ਰਿਨ ਹੀ ਪਾਈਤਾ। ਹੇ ਵਤਾ ਦੇ

ਤਸਰਵਕਉਤਿਸਨੇਸਰਵਦਾਵਸਿਕੀਅਯੈ॥ਵਿਸਨੁਪ੍ਰਯੰਤਦੇਵਤਾਅਰੁਤਰ
ਲਕਸਪਆਦਿਕਅਸੁਰਡਾਰੀਏਯੈ॥ਜੈਸੇਪ੍ਰਲੈਕਾਲਕਾਪਵਨਸੁਮੇਰਕੇ
ਕਲਪਾਬ੍ਰਿਖੁਕਉਗਿਝਾਇਦੇਤਾਯੈ॥ਨਾਗਇਲਤੇਲੇਕਰਦੇਵਤਾਭੀਵਸਕੀ
ਏਯੈ॥ਜੈਸੇਅਕਾਸਲਟੇਏਵਿਖੇਨਿਵਾਸਯੋਜਾਤਾਯੈ॥ਤਿਸਕੇਪ੍ਰਸਾਦਿਕਰਿਇਸ
ਤਿਲੇਕੀਕਉਵਸਿਕਰਕੈਚਕ੍ਰਵਰਤੀਗਾਜਾਵਤਇਸਾਥਿਤਾਯੈ॥ਸੁਰਅਰੁਅਸੁ
ਰੁਕੇਸੰਬੁਤਤਿਸਕਰਿਭਾਸਤੇਯੈ॥ਯਦਪਿਗੁਤਜਹੈਗੁਣੀਨੈਯੈ॥ਦੁਰਮਤੀ
ਅਰੁਦੁਸ੍ਰਾਯੰਕਾਹਕ੍ਰੇਯਯੈ॥ਸੇਤਿਸਕਰਿਉਦੇਤਾਯੈ॥ਦੇਵਤਾਅਰੁਦੈਤਪੁਕੇ
ਸੰਬੁਤਬਪੁਜਬਪੁਜਉਡਾਵਤਾਯੈ॥ਸੇਇਸਕੀਕੀਝਾਯੈ॥ਐਸਾਮੰਤ੍ਰਤੁਸੰਯੁਗ
ਤਮੰਤ੍ਰੀਯੈ॥ਯੇਪੁਤ੍ਰਜਬਤਿਸਕੇਰਾਜਾਕਉਵਸਿਕਗੀਐ॥ਤਬਤਿਸਮੰਤ੍ਰੀਕਉ
ਜੀਤਲਾਸੁਗਮਯੋਤਾਯੈ॥ਗਾਜਾਕੇਵਸਿਕੀਏਥਿਨਾਮੰਤ੍ਰੀਵਸਿਨਯੋਤਾਯੈ॥ਕ
ਬਪੁੰਅੰਤਰਹੁਤਾਯੈ॥ਕਬਪੁੰਬਪੁਤਾਜਾਤਾਯੈ॥ਜਿਸਕਾਲਮੋਗਾਜਾਕੀਇਛੁ॥

ਤਤੀਐ। ਜਿਮੰਤੀ ਅਪਲੇਕਉ ਜੀਤਉ। ਤਬ ਜਤਨ ਬਿਨ ਜੀਤਲੇਤਾਐ। ਐਸ
 ਬਲੀ ਮੱਲਯੋ। ਜਿਸ ਕਰਿ ਤੈਜਗਤ ਭੁਲਾਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇਐ। ਕੈਸਾ ਮੰਤੀ
 ਐ। ਮਾਨੋ ਸੁਰਜਐ। ਤਿਸ ਕਉ ਦੇਭਏ ਤਿਲੋ ਕੀਰ੍ਧ ਕਮਲ ਹੁਕੀ ਖਾਲ ਵਿਕਾ
 ਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀਆਂ। ਅਹੁ ਤਿਸ ਕੇ ਲੈ ਹੁਏ ਤੇਜਗਤ ਹੁਪੀ ਕਮਲ ਲੈ ਹੋ
 ਜਾਤੇਐ। ਹੋਪੁ ਤੈ ਜੀਤਲੇ ਕੀਤੁ ਟੁਕਉ ਸਕਤਐ। ਤਬ ਤੁਪ੍ਰਾ ਕਮਵਾਨਐ। ਜ
 ਬਏ ਕਤੁ ਬੁਧਿ ਕਰਕੈ। ਕੈਸੀ ਬੁਧ ਜੋ ਮੋਹੁ ਬੀਗਤਿ ਹੋਵੈ। ਤਿਸ ਕਰਿ ਏਕ ਕੇ
 ਜੀਤਲੇ ਕਉ ਸਮਰਥ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਧੀਰਜ ਵਾਨਐ। ਅਹੁ ਸੁੰਦਰ ਬਿਤ ਹੋਤੇਗੀ
 ਆਕਾਤੇ ਤੇਜੋ ਤਿਸ ਕੇ ਜੀਤਲੇ ਤੇਜੋ ਨਹੀ ਜੀਤਾ। ਤਿਸ ਪਰਭੀ ਜੀਤ ਪਾਈਤੀਐ।
 ਅਹੁ ਜੋ ਤਿਸ ਕਉ ਨਹੀ ਜੀਤਾ ਅਉਰ ਲੋਕ ਸਮਰਵ ਜੀਤੇਐ। ਤਉ ਭੀ ਜੀਤੇ ਅਜੀ
 ਤੇ ਹੋ ਜਾਵਤਿਗੇ। ਤਿਸ ਕਾ ਹਲ ਤੇਜੋ ਅਨੰਤ ਸੁਖ ਚਹਤਾਐ। ਜੋ ਨਿਤ ਆਵਿ
 ਨਾਸੀਐ। ਤਉ ਉਸ ਕੇ ਨਾਮਿਤ ਜਤਨ ਸੰਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਹੁ। ਬਡੀ ਕਸ੍ਟ ਚੇਸ੍ਟਾ

ਕਰਕੈਤੀਤਿਸਕਉਵਸਿਕਗੁਸੁਰਜੈਦੇਵਤਾਅਰੁਅਸੁਰਜੈਦੇਤਾਅ
ਰੁਨਾਗਯਖਮਨੁਖਅਰੁਮਹਾਂਸਧਕਿਨਗੁਸੰਯੁਗਤਤਿਲੋਕਅਤਿਬਲੀ
ਭੋਤਉਭੀਸਰਵਓਤੰਜਤਨਬਿਨਵਸਿਓਇਜਾਤਭੈਤਾਂਓਸਕਉਵਸਿ
ਕਗੁ॥੨੩॥ਇਤਿਸ੍ਰੀਮਹਾਂਗਮਾਇਲੇਖੋਖਾਏਖੁਓਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਖ
ਲਾਵਿਰਤਾਂਤਵਿਰੋਚਨਗਾਥਾਨਾਮਸਰਗਤ॥ਬਲਓਵਾਚ॥ਤੇਭਗਵਨ
ਕਿਸਉਪਾਇਕਰਿਤਿਸਕਉਜੀਤੀਐਅਰੁਐਸਾਮਹਾਂਪੀਰਜਵਨਮੰਤੀਕ
ਵਲਭੈਅਰੁਗਾਜਾਕਵਲਭੈ॥ਇਹਸਰਵਭੀਬ੍ਰਿਤਾਂਤਮੁਣਕੇਸੀਪ੍ਰੀਤ
ਭੋਜਾਜੇਉਪਾਇਕਰਉ॥ਵਿਰੋਚਨੇਵਾਚ॥ਤੇਪੁਤ੍ਰਇਸ਼ਤਤੁਏਕਉਭੀਤਿ
ਆਗਲੇਯੋਗਭੈਐਸਾਮੰਤੀਜਿਸਉਪਾਇਕਰਿਜੀਤੀਐਸੋਭਲੀਪ੍ਰਕਾਰ
ਕਹਿਤਾਂਤੰਤੁਸ੍ਰਵਲਕਗੁ॥ਤਿਸਜੁਗਤਕਰਿਗਿਰੁਲਕੀਆਸੀਪ੍ਰੀਵਸਿ
ਤੇਜਾਵੈਗਾਜੁਗਤਬਿਨਵਸਿਨਹੀਤੇਤਾਸਧਕੀਨਿਆਈਉਦੇਤੇਇ

ਕਰਿ ਵਿਖ ਕਉ ਪਸਾਰਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕ ਕਉ ਚੁਗਤ ਕਰਿ ਵਸਿ ਕੀਤਾ ਹੈ
 ਤੈ ਸੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਚੁਗਤਿ ਕਰਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਉ ਵਸ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਗਾਜਾ ਕਾ
 ਦਰਸਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਰਿ ਪਰਮ ਪਦ ਪਾਵਤੇ ਹੈ॥ ਜਬ ਗਾਜਾ ਕਾ ਦਰਸਨ
 ਕੀ ਆਗਾਤ ਬਮੰਤ੍ਰੀ ਭੀ ਵਸਿ ਜੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਉ ਵਸਿ ਕੀਏ ਤੇ ਬਹੁਤਿ
 ਗਾਜਾ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਗਾਜਾ ਕਉ ਨਹੀ ਦੇਖਿ ਆਤ ਬਲਗ
 ਮੰਤ੍ਰੀ ਵਸਿ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਅਰੁ ਜਬ ਲਗਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੋ ਵਸਿ ਨਹੀ ਕੀ ਆਗਾਤ ਬਲਗ
 ਗਾਜਾ ਕਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਗਾਜਾ ਕੇ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਉ ਜੀਤ ਲਾ ਕਠਨ
 ਹੈ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੇ ਜੀਤੇ ਬਿਨਾ ਗਾਜਾ ਕਉ ਦੇਖ ਲਾ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਅਤੰਤ ਤਿਸ ਕਾ ਹਲ
 ਤੇ ਦੇ ਨੋ ਕਾਏ ਕਠਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੀ ਐ॥ ਗਾਜਾ ਕਾ ਦਰਸਨ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਾ ਜੀ
 ਤ ਲਾ ਅਪਣੇ ਪੁਰਖਾ ਬਕਰਿ ਸਨੇ ਸਨੇ ਅਭਿਆਸ ਸੋ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਦੇ ਨੋ ਕੇ ਸੰਪੰ ॥ ਜਤਨ
 ਦਨ ਕਰਿ ਇਹ ਪੁਰਖ ਸੁਭਤਾ ਕਉ ਪਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਤੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਿ

ਗਾਤਬਤਿਸਦੇਸਕਉਪ੍ਰਾਪਤੋਵਤਿਗਾ। ਇਹ ਅਭਿਆਸਕਾਛਲਾਪੈ। ਏ
ਦੈਤਗਜਜਬਤਿਸਕਉਪ੍ਰਾਵਤਿਗਾ। ਤਬ ਰੰਚਕਸੇਕਭੀਤਫੁਕੈਨਗੇਗਾ।
ਸਰਵਜਤਨਹੁਤੇਸਾਂਤਹੋਜਾਵਤਿਗਾ। ਨਿਤਪ੍ਰਫੁਲਤਪ੍ਰਸੰਨਚਿਤਰਹੇਗਾ॥
ਜੇਸਾਧਜਨਹੈ। ਸੇਸਰਵਸੰਮਿਅਹੁਤੇਹਤਿਤਿਸਦੇਸਵਿਖੇਇਸਥਿ
ਤਹੋਤੇਹੈ। ਏਪ੍ਰਤਸੁਲਓਹਦੇਸਕਵਲੈ। ਪ੍ਰਗਟਕਰਿਤੁਫੁਕਉਕਹਿਤਹੈ।
ਦੇਸਨਮਮੋਖਕਾਮੈਤੁਫੁਕਉਕਹੈ। ਜਹਾਂਸਰਵਦੁਖਨਾਸਹੋਜਾਤੇਹੈ। ਅਰੁ
ਗਾਤਿਸਕਾਅਤਮਾਭਗਵਨਹੈ। ਜੇਸਰਵਪਦਹੁਤੇਅਤੀਤਹੈ। ਤਿਸਬੰ
ਧਗਜਨੇਮੰਤ੍ਰੀਮਨਕਉਕੀਅਹੈ। ਸੇਮਨਪ੍ਰਣਾਮਕੋਧਾਇਕਰਿਸਰਵਓਰੁਤੇ
ਵਿਸ਼੍ਵਰੂਪਭਯਾਹੈ। ਜੇਸੇਮ੍ਰਿਤਕਾਕਾਪਿੰਡਘਟਤਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਹੈ।
ਜੇਸੇਪੁੰਮਬਾਦਗਰੂਪਕਉਧਾਰਤਹੈ। ਤੈਸੇਮਨਵਿਸ਼੍ਵਰੂਪਧਾਰਹੈ। ਤਿਸਮਨ
ਕੇਜੀਤੇਸਰਵਵਿਸ਼੍ਵਪਰਜੀਤਪਾਈਤੀਹੈ। ਮਨਕਉਜੀਤਲਾਕਠਨਹੈ। ਪਰੰ

ਤੁਜੁਗਤ ਸੇਵਾ ਸਿਉ ਤੈਯੋ॥ **ਬਲਉਵਾਚ**॥ ਜੇ ਭਗਵਨ ਤਿਸ ਮਨ ਕੇ ਵਸਿ ਕਰ
 ਏਕੀ ਜੇ ਜੁਗਤ ਏਸੇ ਮੁਝ ਕਉ ਕਰੇ॥ ਜਿਸ ਜੁਗਤ ਕਰਿ ਦਾਰੁ ਮਨ ਕਉ ਜੀ
 ਤਉ॥ **ਵਿਰੋਚਨੇਵਾਚ**॥ ਜੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਬਦ ਸਪਰਸ ਰੂਪ ਸਗੰਧ ਜੋ ਹੈ ਵਿਖੈ ਤਿਨ
 ਰੀਪ੍ਰਿਤ ਭਾਜੇ ਹੈ ਰਸਾ॥ ਸੇ ਸਰਵ ਦਾ ਸਰਵ ਓਰ ਤੇ ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਸਥਾ ਤਿਆ
 ਗਣੀ॥ ਅਰਥ ਇਹ ਜੇ ਨਾ ਸਵੰਤ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਜਾਣਨਾ॥ ਇਹ ਮਨ ਕੇ ਜੀਤ ਏਕੀ
 ਪਰਮ ਜੁਗਤ ਹੈ॥ ਮਨ ਰੂਪੀ ਹਸਤੀ ਵਿਖੇ ਰੂਪ ਰਸ ਮਦ ਸੇ ਜੋ ਮਤ ਹੈ॥ ਸੇ
 ਇਸ ਜੁਗਤ ਕਰਿ ਸੀਘ੍ਰੀ ਦਮਨ ਹੋ ਜਾਤੈ॥ ਜੁਗਤ ਕਰਨ ਭੀ ਹੈ॥ ਅਤੰ
 ਤਤੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ॥ ਅਪਣੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਿ ਸੁਖੇ ਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ॥ ਕ੍ਰਮ
 ਕਰਿ ਅਭਿਆਸ ਕੀਏ ਤੇ ਵਿਖਿਅਤੁ ਵਿਖੇ ਵਿਰਕਤਤਾ ਸਰਵ ਓਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟੈ
 ਤੀ ਹੈ॥ ਜੇ ਸੇ ਸਨੇ ਹਵਤੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤੇ ਲਤਾਉ ਪਜਤੀ ਹੈ॥ ਜੇ ਸਠ ਜੀ ਵੈ
 ਮੁਰਖਾ ਵਾਂਞਾ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਪਰੁ ਅਭਿਆਸ ਤੇ ਹਤਿ ਤਹੁ ਕਉ ਨੀ ਪ੍ਰਾਪ

ਸੇਧ

ਤੋਤੀ। ਅਭਿਆਸ ਵਨ ਕਉ ਇਤ ਜੁਗਤ ਪ੍ਰਗਟੋਤੀ ਹੈ। ਤਤੋ ਅਭਿਆਸ
 ਸਜੁਗਤ ਕਉ ਅਸੈ ਕਰੀ ਐ। ਜਬ ਲਗ ਇਨ ਵਿਖਿਅਹੁ ਵਿਖੇ ਪੁਰਖ ਤੁਕ
 ਉਦਿਹ ਕਤ ਤਨਹੀ ਉਪਜਤੀ। ਤਬ ਲਗ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਅਟਵੀ ਕੇ ਵਾਸੀ ਦੁ
 ਖਹੁ ਵਿਖੇ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਹੈ। ਸੋ ਵਿਹ ਕਤ ਤਾ ਵਿਖਿਅਹੁ ਤੇ ਅਭਿਆਸ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ
 ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੋਤੀ। ਜੈ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਾਂਤ ਹ ਕਉ ਜਾਣੈ। ਸੋ ਤੀਅ
 ਤੰਤੁ ਕਰਿ ਮਾਗ ਮੰਚ ਲਾਜਾਵੈ। ਤਬ ਪਹੁਚਤਾ ਹੈ। ਚਲਾਣੇ ਕੇ ਅਭਿਆ
 ਸ ਬਿਨਾ ਪਰਦੇ ਸ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੋਤਾ। ਤੈ ਸੇ ਜਬ ਆਤਮ ਧੋਇ ਕਉ ਨਿਰੰ
 ਤਰ ਪੁਰਖ ਧਾਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਵਿਖਿਅਹੁ ਵਿਖੇ ਅਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਅਭਿਆਸ ਵਤੀ
 ਬ੍ਰਿਤਤੋਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਿ ਵਲੀ ਕਉ ਸਿੰਚੀਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਅਹੁਤਿ
 ਰੂਪ ਲਤਾ ਬ੍ਰਿਧੋਤੀ ਹੈ। ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੈ ਸੇ ਪੁਰਖਾ ਰਥ ਹੀ ਕਰਿ ਸਰ ਵਕਾਰ ਜਤੁਕ।
 ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤੋਤਾ ਹੈ। ਪੁਰਖਾ ਰਥ ਬਿਨਾ ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀ ਤੇਤਾ। ਇਹ ਨਿਸ

ਜਲਗੁਪ

ਚੈਕੀ ਅਯੋਜੋ ਕਿਆ ਆਪ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਹੀ ਕਾ ਛਲਾ ਹਰਖ ਸੋ ਕਤੇ ਹਤਿ ਤ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੇ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਦਈ ਵਕਰੀ ਤਾ ਹੈ॥ ਜੇ ਅਵਸਰੋ ਵਲਾ ਹੈ ਤਿਸ
 ਕੀ ਜੋ ਨੇਤ ਹੈ ਸੋ ਤੁਰਨ ਹੀ ਹੋਤੀ॥ ਸੇਈ ਦਈ ਵਸ ਬਦ ਕਰਿ ਕਰੀ ਐ॥ ਦੈਵ
 ਕਰੀ ਐ ਨੇਤ ਕਰੀ ਐ॥ ਸੋ ਅਪਲੇ ਪੁਰਖਾ ਰਖ ਕਾ ਛਲਾ ਪਾਈ ਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਮ
 ਕਰਿ ਆਨ ਜੋ ਹੈ ਸੁਰਜ ਕੀ ਆਂਕਿਰ ਲਾਂਕਾ॥ ਮਾਰੂ ਥਲਾ ਵਿਖੇ ਤਿਸ ਕਰਿ ਮਿ
 ਗਾ ਤਿਸ ਨਾ ਕਾ ਜਲਾ ਭੂਮਿ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਅਪਲੇ ਪੁਰਖਾ ਰਖ ਕਰਿ
 ਦੈਵ ਨੇਤ ਕਉ ਜੀਤੀ ਐ॥ ਜੈ ਸੇ ਜੈ ਸੇ ਪੁਰਖਾ ਰਖ ਕਰਿ ਸੰਕਲਪਾ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ
 ਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੋ ਇਕਾਸ ਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਕਉ ਨੀਲਾ ਤਾ ਗਹਿਲ ਕਰਤੀ
 ਹੈ॥ ਸੇ ਨੀਲਾ ਤਾ ਭਾਸਤੀ ਹੈ॥ ਸੁਖ ਦੇਲੇ ਹਾਗ ਅਉਰ ਕਉ ਨਹੀ॥ ਜੈ ਸਾ ਸੰਕ
 ਲਪ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਤੋ ਇਕਾਸ ਤਾ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਜੈ ਸੀ ਨੇਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈ ਸਾ ਸੰਕਲਪ
 ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਸੇਈ ਨੇਤ ਸਤਿਤ ਮਿਲਾ ਕਰਿ ਕਦਾ ਚਿਤ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ

३३

ਕਰਹਿ ਸਜਗਤ ਕੇ ਸਾਵਿਖੇ ਜੀਵ ਸਗੀਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਫੁਰਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਕਾ
ਸਾਵਿਖੇ ਪਵਨ ਫੁਰਤਾ ਹੈ॥ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨਿਯਤ ਸੰਗ ਹਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਕਦਾ ਚਿ
ਤ ਨਿਯਤ ਸੰਜੁਗਤ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਸੇ ਦੇ ਨੋ ਮਨ ਵਿਖੇ ਸੰਕ੍ਰਿਅੰ ਹੋਤੀ ਅੰਧੇ ॥
ਅਕਾਸ ਰੂਪ ਮਨ ਵਿਖੇ ਨੇਤ ਅਨੇਤ ਰੂਪ ਵਾਉ ਫੁਰਤੀ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਹਲ ਤੇ
ਜਬ ਲਗ ਮਨ ਹੈ॥ ਤਬ ਲਗ ਨੇਤ ਅਹੁ ਦੇਵੈ॥ ਮਨ ਤੇਂ ਹਿਤ ਨ ਦੇਵੈ ਹੋਨ
ਨੇਤ ਹੈ॥ ਮਨ ਕੇ ਅਸਤ ਭਏ ਤੇਂ ਜੋ ਹਿਤਾ ਹੈ ਸੇ ਤੈ ਸੇ ਹੋਵਨ॥ ਜੀਵ ਪੁਰਖਾਰ
ਥਕਰਿ ਜੈ ਸੇ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੇ ਕੈ ਸਾਧਾ ਅਨ
ਥਾਨ ਹੋਤਾ॥ ਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਅਪਲੇ ਪੁਰਖਾਰ ਥਾਨਾਈਂ ਕਛੁ ਸਿਧ ਨੀ॥ ਤੁ
ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖਾਰ ਥਕਉ ਧਾਰ ਕਰਿ ਦਿਖਿ ਅਹੁ ਸੈ ਦਿਰਕਤ ਤਾਉ ਪਜਾਵਨੁ ॥
ਜਬ ਲਗ ਦਿਰਕਤ ਤਾਨੀ ਉਪਜਤੀ॥ ਤਬ ਪਰਮ ਜੈ ਕਉ ਦੇਵ ਦੇਹੀ
ਸੇਖ ਪਦਵੀ ਸੰਸਾਰ ਭੈ ਕਾਨਾ ਸਕਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ॥ ਜਬ ਲਗ ਦਿਖਿ ६

ਅਹੁ ਵਿਖੇ ਮੋਹ ਕਾ ਕਾਹਲ ਪ੍ਰੀਤ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਤਬ ਲਗ ਸੰਸਾਰ ਦਸਾ ਭੋ
 ਲਾਇ ਮਾਨ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਦੁਖ ਦਾਇਕ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਸਰਪ ਕੀ ਨਿਆਈ ਵਿਖ ਕ
 ਉਪ ਸਾਹਤੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਅਭਿਆਸ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਨਿਵਰਤ ਨ ਹੋਤੀ॥ **ਬਲੇਵਾ**
ਚ॥ ਹੋ ਸਰਵ ਅਸੁਰ ਹੁਕੇ ਈਸੁਰ ਭੋਗ ਹੁ ਵਿਖੇ ਵਿਰਕਤਤਾ ਚਿਤ ਮੈ ਕੈ ਸੇ
 ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਜੀਵ ਦੀ ਰਘ ਜੀਵ ਲੇ ਕਾ ਕਾਹਲ ਹੈ॥ **ਵਿਰੋਚਨ**
ਵਾਚ॥ ਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਜੈ ਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਮੈ ਮਹਾਂ ਲਤਾ ਫਲ ਸੇ ਫਲਿਤ ਪ੍ਰਪਕ
 ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਲੇ ਕਨਹਾਰੇ ਪੁਰਖ ਕਉ ਭੋਗ ਹੁ ਵਿਖੇ ਵਿਰਕਤ
 ਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਇਸ਼ਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲੇ ਕਹਿ ਇਹ ਪ੍ਰੀਤ ਵਿਖਿਅ
 ਹੁ ਸੈ ਨਿਵਰਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਹਿਰੇ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਕਉ ਪਾਵਤੀ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਮ
 ਲ ਹੁਕੇ ਉਦਗ ਵਿਖੇ ਸੋ ਭਾਸੁੰਦਗਤਾ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਅਥਵਾ ਬੀਜ ਲਾ
 ਖਮੀ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤਾਤੇ ਸੁਖ ਮਬੁਧ ਵਿਚਾਰ ਵਤੀ ਵਿਖਿਅ ਹੁਤੇ ਉ

ਲੰਘਤੁਸਾਥਆਤਮਦੇਵਕਉਦੇਖਕਰਿਵਿਖਿਅਹੁਕੀਪ੍ਰੀਤਸਰਵਓਰਤੋ
ਨਿਵਾਰੇ। ਪ੍ਰਿਥਮਦਿਨਕੇਦੁਇਭਾਗਭੋਗਕਰਮਦੇਹਕੇਕਾਰਜਕਰੀਐ। ਏਕ
ਭਾਗਸਾਸਤੁਕਾਵਿਚਾਰਸੁਵਲਕਰੀਏ। ਏਕਭਾਗਗੁਰੁਕੀਸੇਵਨਾਟਹਲਾ
ਕਰੀਐ। ਜਬਕਛੁਵਿਚਾਰਸੰਜੁਗਤਮਨੁਹੈ। ਤਬਦੁਇਭਾਗਵੇਗਸੰ
ਜੁਤਸਾਸਤੁਕਉਵਿਚਾਰੀਐ। ਅਹੁਦੁਇਭਾਗਧਿਆਨਅਹੁਗੁਰਪੁਜਨਵਿ
ਖੇਰੀਐ। ਏਸਕ੍ਰਮਕਰਿਜੀਵਗਿਆਨਕਬਕੇਜੋਗਹੋਤੈ। ਕ੍ਰਮਕਰਿਨਿ
ਰਮਲਾਕਾਰਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਤੈ। ਸਨੇਸਨੇਉਤਮਪਦਕੀਭਾਵਨਾਜੁਗ
ਤਕਰਿਹੋਤੈ। ਸਾਸਤੁਕੇਅਰਥਵਿਚਾਰਲੇਕਰਿਚਿਤਗੁਪੀਬਾਲਕਕ
ਉਪਰਚਾਵੈ। ਜਬਪ੍ਰਮਾਤਮਾਵਿਖੇਗਿਆਨਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ। ਤਬਕਰਮਪ
ਪਕੇਛੁਟਜਾਤੈ। ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕ੍ਰਾਂਤਮਣਦ੍ਰਵੀਭੂਤਹੋਤੈ। ਤੈਸੇਚਿ
ਤਸੀਤਲਹੋਇਬਿਰਾਜਤੈ। ਬੁਧਕੇਵਿਚਾਰਸੰਸਾਰਵਦਾਸਮਆਤਮਾਦਿ

ਸ੍ਰਦੇਖਣੀ॥ ਅਗੁਤਿਸਨਾਕਾਬੰਧਨਤਿਆਗਲਾ॥ ਇਤਪਰਸਪਰਕਾਰ
 ਲਏ॥ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇਦੇਖੇਤੇਤਿਸਨਾਦੁਹੋਤੀਐ॥ ਅਗੁਪਰਮਾਤਮਾਕਾਦ
 ਰਸਨਤਿਸਨਾਕੇਨਾਸਤੁਏਤੇਹੋਤਾਐ॥ ਜੇਸੇਨਉਕਾਕਉਮਲਾਹਲੇਜਾਤਾਐ॥
 ਅਗੁਨਉਕਾਮਲਾਹਕਉਲੇਜਾਤੀਐ॥ ਤੈਸੇਪਰਮਾਤਮਾਕਾਦਰਸਨਅਗੁਤ
 ਗੁਕਾਸ੍ਰਾਦਤਿਆਗਲਾ॥ ਇਸਕਰਿਪਰਮਬ੍ਰਹਮਦਿਖੇਅਨੰਤਵਿਸ਼ਾ
 ਤਨਿਤਉਦੇਹੋਤੀਐ॥ ਮੇਖਗੁਪਆਨੰਦਉਦੇਹੋਤਾਐ॥ ਤਿਸਕਾਅਭਾਵੁਕਦ
 ਚਿਤਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਸੇਜੀਵਹੁਕਉਆਤਮਵਿਸ਼ਾਤਾਬਿਨਾਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾ॥
 ਨਤਪਹੁਕਰਿਨਦਾਨਹੁਨਤੀਰਥਹੁਕਗਿ॥ ਜਬਆਤਮਸੁਭਾਵਕਾਦਰਸ
 ਨਹੋਵੈ॥ ਤਬਭੇਗਹੁਵਿਖੇਵਿਗਤਿਉਪਜਤੀਐ॥ ਸੇਆਤਮਸੁਭਾਵਕਾਦ
 ਰਸਨਅਪਲੇਪ੍ਰਯਤਨਬਿਨਾਅਉਗਰਿਸੀਜੁਗਤਕਰਿਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋ
 ਤਾ॥ ਹੇਪ੍ਰਭੇਗਹੁਕਾਤਿਆਗਕਰੇਅਗੁਪਰਮਾਤਮਾਦਰਸਨਕਾਯਤਨਕ

ਗੇ। ਤਉ ਬ੍ਰਹਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਵਿਸ੍ਰਾਂਤ ਪਰਮਾਨੰਦ ਮੋਖ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੇ ਆਦਿ ਕਾ ਸ੍ਰਪ੍ਰਮਾਤਿ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਐਸਾ ਆਨੰਦ ਕਹੂ ਨਹੀ
ਪਾਈਤਾ। ਜੈਸੇ ਪਰਮ ਕਾ ਗੁਣ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਭਏ ਪਾਈਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਪੁਰ
ਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨ ਕਹੈ। ਦਈ ਵਕਉ ਦੂਰ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਕਹੈ। ਸੇਸਾ ਗਰੇ ਕੋਲ
ਹੋਰੇ ਗਏ। ਤਿਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਬੁਧ ਵਾਨ ਕਰੇ ਤੇ ਹੈ। ਜਬ ਭੋਗੁ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਦਿ
ਕਰਈ। ਤਬ ਵਿਚਾਰ ਉਪਜਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਵਰਖਾ ਕਾਲ ਗਏ ਤੇ ਤਿਰਮਲ
ਸਰ ਵਦਿਸਾ ਸਰ ਤਕਾਲਾ ਕੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਭੋਗੁ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਰੁ
ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਭੋਗੁ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਪਰਸਪਰ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੀ ਅਗਨਿ ਤੇ
ਧੁੰਮ੍ਰ ਉਦੇ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਬਾਦਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰਿ ਵਰਖਾ ਲੇਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਉ ਪੁਰਣ
ਕਰਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕੋਮਲ ਮਿਤ੍ਰ ਪਰਸਪਰ ਆਪਸ ਮੇਂ ਕਾਰਜਾ ਸਿਧ ਕਰਿ ਦੇ
ਤੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਈ ਵਕਾਅਨਾ ਦਰਕਰਾ। ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨ ਕਰਿ ਦੰਤ ਹੁਸੇ

ਦੰਤਮਰੇਕੁ। ਭੋਗੁਦਿਖੇਪ੍ਰੀਤਤਿਆਗੁ। ਜੇਦੇਸਕਾਆਚਰੁ। ਅਰੁ
 ਬਾਂਧਵੁਕਉਹਿਤੇਖੀਰੇਵਹੁ। ਪੁਰਖਾਰਥਕਰਪ੍ਰਿਥਮ। ਅਵਿਰੋਧਧਨਉਪ
 ਜਾਵਹੁ। ਸੋਗੁਲਵਾਨਅਪਲੇਜਨਮ। ਅਰੁਕਲਿਆਲਮੁਰਤਤੁਕਉਅਰ
 ਪਲਕਰੈ। ਭੋਗੁਤੇਅਸੰਗੇ। ਇਕਗਿਨਿਦਾਕਰੈ। ਤਬਾਵਿਚਰਉਪਜੇ। ਸੰ
 ਸ੍ਰਗਿਆਨਕਉਬਹੁਕਸੰਗੁਕਰੈ। ਤਬਪਰਮਪਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ। ਹੇ
 ਦੈਤਰਾਜਸਮੇਪਾਇਕਗਿਜਬਤੁੰਦਿਖਿਅਹੁਸੈ। ਵਿਰਕਤਹੋਵੈ। ਤਬਾਵਿ
 ਚਾਰਕੇਵਸਿਤੇਪਰਮਪਦਕਉਪਾਵੇਗਾ। ਅਪਲੇਆਪਾਵਿਖੇਜੋਪਾਵਨਾ
 ਹੈ। ਭੁਲੀਪ੍ਰਕਾਰਅਤੰਤਵਿਸ਼ਾਮਪਾਵੈਗਾ। ਬਹੁਕਲਪਨਾਦੁਖਾਵਿਖੇ
 ਨਗਿਝੇਗਾ। ਹੇਅੰਗਦੇਸਾਚਾਰਕੇਕ੍ਰਮਕਰਿਅਲਪਧਨਉਪਜਾਵਣਾ
 । ਬਹੁਕਨਿਦਾਕਰਕੈਸਾਪਸੰਗਾਵਿਖੇਲਾਗਾਵਣਾ। ਤਿਨਕੇਸੰਗਕਰਿਦਿ
 ਖੇਤਿਆਗਾਵਿਚਾਰਸੰਯੁਗਤਪੁਏਤੁਕਉਆਤਮਲਾਭਹੋਵੈਗਾ॥੨੩॥

ਮੁਣਕੋ

॥ ਇਤਸ੍ਰੀਮਤੰਗਮਾਇਲੇਸੋਪਉਪਾਏਭੂਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਚਿਤਾਚੇ
ਕਿਤਸਾਮੇਗੋਉਪਦੇਸੋਨਾਮਸਰਗਾ॥ ਬਲਉਵਾਚ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰੰਧਿ
ਤਾਪੁਰਬਕਤਾਬਾਅਬਮੈਸਿੰਮ੍ਰਿਤਾਤ੍ਰਿਸ੍ਰਕਰਕੈਪ੍ਰਸੰਨਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭ
ਇਆਹੈ॥ ਭੋਗਹੁਤੇਵਿਰਕਤਤਾਉਪਜੀਹੈਪ੍ਰਗਟਕਰਿਗਿਜੇਸਾਂਤਅਰੁਸਮ
ਨਿਰਮਲਾਅੰਮ੍ਰਿਤਸੀਤਲਾਸੁਖਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈਵਉ॥ ਧਨਏਕਤਕਰੀ
ਤਾਹੈ॥ ਨਾਸਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਬਹੁੜਅਸਾਉਪਜਤੀਹੈ॥ ਬਹੁੜਧਨਕਰਿਪੁਰ
ਣਕਰੀਤੀਹੈ॥ ਬਹੁੜਇਸਤ੍ਰੀਅਹੁਕੀਵਾਂਛਾਕਰੀਤੀਹੈ॥ ਬਹੁੜਅੰਗੀਕ
ਰਕਰੀਤੀਹੈ॥ ਅਬਮੈਵਿਭੂਤਕੀਇਸਾਥਿਤਕਰਿਖੇਦਵਾਨਭਇਆਹੈ॥ ਇ
ਹੀਅਸ੍ਰੈਹੈਇਹਰਮਲੀਕਾਪ੍ਰਿਥਵੀਤੇਸਮਸੀਤਲਾਚਿਤਹੈਤਾਹੈ॥ ਸੁਖਦੁ
ਖਕੀਦਿਸਾਤੇਸਰਵਸਾਂਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੀ॥ ਸਮਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੁਆ
ਸਮਸੀਤਲਹੈਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਅੰਤਰਤੇਹਰਖਵਾਨਸੀਤਲਹੈਤਾਹੈ॥ ਦੁਖਹੁ

ਪੰਦਿਭੂਤਈਸਦੁਰਤੇਗਤਿਤਤੁਆਖੋਤਕਉਤਿਆਗਉਗਾਇਤਸਰਵਮਨਰੁ
 ਪਬਾਲਕਕੀਦਿਨਦਿਨਪ੍ਰਤਿਕ੍ਰੀਤਾਏ। ਅਗਿਹੁਸੈਅੰਗਮਾਂਸਸਾਂਸਪ੍ਰਿਥ ਥ
 ਮਇਸਤ੍ਰੀਸੈਪੀਤਤਾਥਾਮੇਯਕਰਕੈਮੇਗੀਪ੍ਰੀਤਬਢਗਈਥੀ। ਜੇਕਛੁਦ੍ਰਿਸ਼ੁੰ
 ਤਕਰਿਦੇਖਲੇਯੋਗਥਾਜੇਇਹਸੁਖਏ। ਸੇਮੈਦੇਖਿਆਏ। ਜੇਕਛੁਭੇਗਲੇ
 ਯੋਗਥਾਸੇ। ਚਿਰਕਾਲਅਖੰਡਭੋਗਿਆਏ। ਸਰਵਭੂਤਜਾਤਕਉਦਸਿਕਰ
 ਕੈਰਤਏ। ਸੇਕਿਆਸੁਭਨੀਕਤੁਆਥਉਕੁਬਤੁਕਤਿਨਵਿਖੇਉਯੀਉਯੀਚੇ
 ਸੁਕਗੀ। ਅਉਰਅਉਰਭੀਦੇਖੋ। ਇਸਕਰਿਤਿਤਅਪੁਰਬਪਦਾਰਥਕਛੁ
 ਨਹੀਦੇਖਤਾ। ਉਯੀਉਯੀਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਏ। ਤਾਂਤੇਅਪਲੀਬੁਧਕਰਿਸ
 ਰਵਕਉਨਿਸਚੈਸੇਤਿਆਗਕਰਿਪੁਰਲਸਮੁਦ੍ਰਵਤਅਪਲੇਆਪਾਵਿਖੇਸੁ
 ਛਸੁਖਇਸਥਤਏਤਏ। ਪਾਤਾਲਵਿਖੇਪ੍ਰਿਥਵੀਅਰੁਸਦੁਰਗਾਵਿਖੇਇਸ
 ਤ੍ਰੀਆਂਹਤਨਪਾਤਨਆਦਿਕਸਾਰਪਾਈਤਏ। ਸੇਭੀਤੁਛਏ। ਸਮੇਪਾਇਕਰਿ

ਦੇਖਿ

ਕਾਲਗ੍ਰਿਸਲੇਤਹੈ॥ ਏਤੇਕਲਪ੍ਰਜਤਮੈਅਤਰਥਬਾਲਕਥਾਜਿਤੁਛਜਗਤ
ਕੇਪਦਾਰਥਮਨਕੇਰਚੇਪੁਏਹੈ॥ ਤਿਨਕੀਇਛਸੇਦੁਖਕਰਿਦੇਵਤਿਅਨੁਸਾਥ
ਦੁਖਕਰਤਾਥਾ॥ ਤਿਨਦੁਖਪੁਕੇਤਿਅਗਲੇਕਰਿਗਿਆਮਹਾਤਮਾਕਾਅਨਰਥ
ਤੇਵੈਗਾ॥ ਬਡਕਮੁਹੈਜੋਚਿਰਕਾਲਮੈਅਰਥਵਿਖੇਅਰਥਬੁਧਕਰੀਥੀ॥ ਅ
ਗਿਆਨਰੂਪਮੰਦਕਰਿਮਤਥਾ॥ ਜੈਸੇਬਾਲਕਕੁਕਰਹੁਕਉਸੇਵਤਹੈ॥ ਚੰਚ
ਲਤਿਸ੍ਰਾਕਰਿਇਸਜਗਤਵਿਖੇਮੈਕੀਆਨਹੀਆ॥ ਜੋਕਾਹਜਪਾਛੇਤਾਪਕਉ
ਬਢਵਤੇਹੈ॥ ਸੋਅਗਿਆਨਕਰਿਮੈਕੀਏਹੈ॥ ਅਬਪੁਰਬਤੁਛਚਿੰਤਾਕਰਿਕੈ
ਮੁਣਕਉਕਿਆਹੈ॥ ਵਰਤਮਾਨਾਚਿਰਿਤਸਾਕਰਿਪੁਰਖਾਰਥਸਫਲਤੇਵੈਗਾ॥
ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਮਥਲੇਕਰਿਅੰਮ੍ਰਿਤਪ੍ਰਗਟਭਇਆ॥ ਤੈਸੇਪਰਮਿਤਆਕਾਰਅ
ਤਮਾਕੀਭਾਵਨਾਕਰਅਬਸਰਵਓਹਤੇਸੁਖੀਹੋਵਉਗਾ॥ ਮੈਕਵਲਹੈ॥ ਇਸ
ਆਤਮਾਕਾਦਰਸਨਸੁਕ੍ਰਗੁਰਤੇਪੁਛਉ॥ ਅਗਿਆਨਕੇਨਾਸਨਮਿਤਭਗਵਾ

ਨਸੁਕ੍ਰਕਾਚਿਤਨਕਰਉ। ਜੋਪ੍ਰਸੰਨਤੋਇਕਰਿਉਪਦੇਸਕਰੇਗੋ॥ ਤਿਸਕਰਿ
 ਅਨੰਤਵਿਭੁਵਅਪਲੇਆਪਵਿਖੇਆਪਕਰਿਇਸਥਿਯੋਵਉਗਾ॥ ਨਿਤਕਾਂਮਪੁ
 ਰਖਕਾਉਪਦੇਸਮੇਰੇਰਿਦੇਵਿਖੇਫੁਲੇਗਾ॥ ੨੪॥ ਇਤਸ੍ਰੀਮਹਾਂਗਮਾਇਦੇ
 ਸੇਖਉਪਾਏ॥ ਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਖਿਤਾਂਤਬਲਾਚਿਤਾਂਸਿਧਾਂਤਜੋਗਉਪ
 ਦੇਸੋਨਮਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਵਾਚ॥ ਯੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਗਚਿਤਵਕਰਿ
 ਬਲਨੇਤ੍ਰੁਕੰਮੁੰਦਤਭੁਇਆ॥ ਮੁੰਦਕਰਿਸੁਕ੍ਰਜੀਕਾਧਿਆਨਕੀਆ॥ ਕੈਸ
 ੇਸੁਕ੍ਰਅਕਾਸਵਿਖੇਪੈਮੰਦਗਜਿਸਕਾ॥ ਅਰੁਸਰਵਤ੍ਰਇਸਾਥਿਤਜੋਚਿਨਮਾ
 ਤਤਤਪੈ॥ ਸੋਸਦਾਤਿਸਕੇਧਿਆਨਵਿਖੇਇਸਥਤਪੈ॥ ਐਸਾਭਾਗਵਕਾਅ
 ਵਤੁਲਗੁਪਾਧਿਆਨਕਰਤਭੁਇਆ॥ ਤਬਸੁਕ੍ਰਜੀਜਾਣਤਭੁਇਆ॥ ਜੋਹਮਾ
 ਰੇਸਿਖਬਲਨੇਹਮਾਰਾਚਿਤਵਨਕੀਆਪੈ॥ ਤਬਸਰਵਗਤਅਨੰਤਚਿਦਾਤਮ
 ਸਰੂਪਭਾਗਵਪ੍ਰਭੁਅਪਲੇਦੇਹਕਉਤਹਾਂਇਆਵਤਭਏ॥ ਜਹਾਂਗਤਨਪੁਕੇਣ

ਰੋਖੇਵਿਖੇਬਲਬੈਠਾਥਾ। ਤਬਬਲਉਜਲਪ੍ਰਭਾਹੁਪਗੁਰਕੇਦੇਹਕਉਦੇਖਕਰ
ਉਠਠਾਂਢਾਭਇਆ। ਅਗਚਿਤਪ੍ਰਫੁਲਤਹੋਆਇਆ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਾਤੁਕਾਲਮੇਸੁ
ਗਜਕੀਆਂਕਿਰਲੁਕਉਦੇਖਕਰਿਕਮਲਪ੍ਰਫੁਲਤਹੋਆਵਤੇਠੈ। ਤੈਸੇਪ੍ਰਫੁ
ਲਤਹੋਇਕਰਿਰਤਨਅਰਘਪਾਦਪੁਖਪੁਕਰਚਰਨਬੰਦਨਾਕਰਤਭਇਆ।
ਸੀਸਪਰਮੰਦਾਗਥਿਛੁਕੇਫੁਲਚਰਵਤਭਇਆ। ਅਗਪੁਜਨਕਰਤਭਇ
ਆ। ਰਤਨਪੁਕਰਿਅਰਘਦੀਆ। ਬਡੇਸਿੰਘਾਸਨਪਰਬੈਠਾਇਕਰਿਕਹਿਤ
ਭਇਆ। **ਬਲੋਵਾਰ**। ਏਭਗਵਨਤੁਮਾਗੀਕ੍ਰਿਪਾਤੇਜੋਪ੍ਰਤਿਭਾਉਠੀਐ। ਸੇਮੇ
ਗੇਰਿਦੇਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੋਇਕਰਿਮੁਣਕਉਪ੍ਰਸਾਦਿਖੇਜੋੜਤੀਐ। ਜੈਸੇਸੁਗ
ਕੀਪ੍ਰਤਿਭਾਜੀਵਪੁਕਉਕਾਰਜਵਿਖੇਜੋੜਤੀਐ। ਏਭਗਵਨਜੋਭੋਗਹੁਤੇਤਉਮੇ
ਅਥਵਿਰਕਤਭਇਆ। ਸੇਕੈਸੇਭੋਗਹੋ। ਜੈਮੋਕ੍ਰੋਦੇਲੇਹਰੇ। ਇ
ਸਬ੍ਰਹਮਾਂਡਵਿਖੇਅਸਤਹੁਪਵਸਤਕਿਆਐ। ਅਹੁਕੇਤਕੁਤਿਸਕਾਪ੍ਰਮਾਣ

ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਯੀਕਿਆ ਹੈ॥ ਮੈਕਵਲਹੈ॥ ਤੁਮਕਵਲਹੈ॥ ਅਗੁਇਤਲੋਕਕਿਆ॥
 ਹੈ॥ ਇਨਪ੍ਰਸਨਹੁਕਾਉਤਗਫਿਪਾਕਰਿਸੀਘ੍ਰਕਹੈ॥ **ਸੁਕਵਾਹਾ** ਹੋਦਾਨਵਹੁ
 ਕੇਗਜਇੰਦ੍ਰਬਹੁਤੇਕਹਿਲੇਕਹਿਕਿਆ ਹੈ॥ ਮੈਅਕਾਸਵਿਖੇਗਮਨਕੀਆਚ॥
 ਹਤਾਹੈ॥ ਤਾਂਤੇਸਰਵਕਾਸਾਹਸੰਖੇਪਤੇਤੁਣਕਉਕਹਿਤਾਹੈ॥ ਸੇਸ੍ਰਵਲਕਗੁ
 ਚੈਤੰਨਤਤਹੈ॥ ਅਗੁਵਿਸਤ੍ਰਿਤਹੁਪਹੈ॥ ਇਦੰਇਹਸਰਵਚੈਤੰਨਮਾਤ੍ਰਹੈ॥ ਅ
 ਗੁਚਿਨਮਾਤ੍ਰਹੀਪ੍ਰਮਾਣਹੈ॥ ਤੁੰਭੀਚੈਤੰਨਸ੍ਰਹੁਪਹੈ॥ ਮੈਭੀਚੈਤੰਨਹੈ॥ ਇਹਸ
 ਰਵਲੋਕਚੈਤੰਨਹੁਪਹੈ॥ ਇਹਸਰਵਕਾਸਾਹੈ॥ ਚੈਤੰਨਕੇਨਿਸਚੈਕਉਅੰਤਰ
 ਦ੍ਰਿੜਕਰਿਧਾਹਿਗਾ॥ ਤਬਨਿਰਮਲਨਿਸਚੈਆਤਮਕਬੁਧਿਸਾਥਅਪਲੇ
 ਆਪਕਉਆਪਕਰਿਦੇਖਹਿਗਾ॥ ਅਗੁਤਿਸਾਵਿਖੇਵਿਸ਼ਾਮਵਨਹੋਵਹਿਗਾ॥
 ਹੇਗਜਨਜੋਕਲਿਆਣਮੁਹਤਹੈ॥ ਤਬਇਸੀਕਹਿਲੇਕਹਿਸਰਵਸਿਧਤਾਕ
 ਉਪਾਵਹਿਗਾ॥ ਸਰਵਕਾਸਾਹਚਿਦਾਤਮਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਪਾਵਹਿਗਾ॥ ਅਗੁ

ਜੇਕਲਿਆਲ ਮੁਰਤਨੀ॥ ਤਬ ਬਹੁਤ ਕਹਿਲਾਭੀ ਭਸਮ ਵਿਖੇ ਅਤੁਤ
ਪਾਏ ਕੀਨਿਆਈ ਨਿਰਾਥ ਕਹੈ ਵੈਗਾ॥ ਚੈਤਨ ਕਉ ਜੋ ਚੇਤ ਕਲਾ ਕਾ ਸਬੰ
ਧ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਬੰਧਨ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਜੋ ਮੁਕਤ ਹੈ ਸੋਈ ਮੁਕਤ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਆਤਮ
ਤਤੁ ਚੈਤਨ ਸਰੂਪ ਚੇਤ ਕਲ ਨਾ ਤੇਂਗ ਤਿਤ ਹੈ॥ ਇਹ ਸਰਵ ਮਿਧਾਂਤ ਕਾ ਸੰ
ਗ੍ਰਹ ਹੈ॥ ਹੇ ਗਾਜਨ ਇਸ ਨਿਸਚੈ ਕਹਿ ਨਿਰਮਲ ਬੁਧਿ ਸਾਥ ਤੁ ਅਪਣੇ ਅ
ਪਕਉ ਦੇਖਾ॥ ਇਹ ਆਤਮ ਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ॥ ਅਬ ਮੈ ਅਕਾਸ ਕਉ ਜਾ
ਤਾ ਹੈ॥ ਸੰਪਤਿ ਰਿਖੁ ਸਾਥ ਕਉ ਏਕ ਦੇਵਤਿ ਅਤੁਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈ॥ ਤਿਸ
ਨ ਮਿਤ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਲਗਾਇ ਹੁਦੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਲਗਾ ਮੁਕਤਿ ਬੁਧਿ ਕ
ਉਭੀ ਅਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਰਜ ਤਿ ਆਗਲੇ ਜੋਗ ਨਹੀ॥ **ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸਟ ਵਾਚ॥**
ਤੇ ਗਮ ਜੀ ਐਸੈ ਕਹਿ ਕਹਿ ਬਡੇ ਬੋਗ ਸਾਥ ਅਕਾਸ ਕਉ ਉਛਲਾ॥ ਜੈ ਸੇਸ
ਮੁਦ੍ਰ ਤੇਤ ਰੰਗ ਉਠ ਕਹਿ ਸਬਦ ਕਰੇ॥ ਬਹੁਤ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਵੈ॥ ਤੈਸੇ ਸੁਕ੍ਰ ਅ

ਤਰਧਿਆਨਹੋਗਇਆ॥ ੨੫॥ ਇਤੁਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣਬਲੋਉਪ
 ਸਜੇਗੋਨਾਮਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸੇਵਾਚ॥ ਹੇਗਮਜੀਦੇਵਤਾਅਰੁਦੈ
 ਤਤੁਕਰਿਪੁਜਜੇਏਭ੍ਰਿਗਪੁਤ੍ਰਸੁਕ੍ਰ॥ ਤਿਸਕੇਗਮਨਕੀਏਤੇਬੁਲਵਾਨ
 ਹੁਦਿਖੇਸ੍ਰੇਸ੍ਰਜੇਏਬਲਾਸੇਮਨਾਵਿਖੋਚਿਤਵਤਾਭਇਆਜੋਭਗਵੰ
 ਨਸੁਕ੍ਰਜੀਕਿਆਕਹਿਗਏ॥ ਭੈਜਗਤਚਿਨਮਾਤ੍ਰੇਯੋਸੈਭੀਚੈਤੰਨਹੈ॥
 ਇਹਸਰਵਲੋਕਭੀਚੈਤੰਨਰੂਪਯੋ॥ ਦਿਸਾਭੀਚੈਤੰਨਹੈ॥ ਕਿਆਭੀਸਰ
 ਵਚੈਤੰਨਸਰੂਪਯੋ॥ ਅਤਰਬਾਯਜਚੈਤੰਨਹੈ॥ ਪਰਮਾਰਥਤੇਇਸਿਤੰ
 ਰੂਪਜੇਚੈਤੰਨਤਤਯੋ॥ ਤਿਸਤੇਭਿੰਨਕਛੁਨਹੀ॥ ਇਹਜੇਸੁਰਜਹੈਇਸ
 ਕਉਚੈਤੰਨਚੇਤੇਨਹੀ॥ ਤਬਸੁਰਜਕਾਸੁਰਜਤੁਭਾਸੇਨਹੀ॥ ਇਹਜੇਭੂਮ
 ਹੇਜਬਇਸਕਉਚੈਤੰਨਚੇਤੇਨਹੀ॥ ਤਬਭੂਮਾਵਿਖੇਭੂਮਤੁਕਉਨਪਾਈ
 ਤੀ॥ ਇਹਜੇਦਸਦਿਸਾਯੋ॥ ਜੀਇਨਕਉਚੈਤੰਨਚੇਤੇਨਹੀ॥ ਤਬਾਦਿਸਾ

ਭ

ਵਿਖੇਦੇਸਤਭਾਵਕੋਊਨਹੀ। ਪਰਬਤਵਿਖੇਪਰਬਤਤਾਭੀਚੇਤਲੇਬਿਨਾਕਛੁ
ਨਹੀ। ਇਹਜੇਸਰਵਜਗਤਹੈ। ਜਉਇਸਕਉਚੈਤੰਨਚੇਤੇਨਹੀ। ਤਬਜਗ
ਤਭਾਵਇਸਵਿਖੇਕੋਊਨਹੀ। ਅਕਾਸਵਿਖੇਆਕਾਸਤਾਕੋਊਨਹੀ। ਇਹਜੇ
ਸਰੀਰਹੈ। ਚਿਤਇਸਕਉਨਚੇਤੇ। ਤਬਇਸਵਿਖੇਸਰੀਰਲਖਲਕੋਊਨਹੀ।
ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਭੀਚੈਤੰਨਹੈ। ਸਰੀਰਭੀਚੈਤੰਨਹੈ। ਮਨਭੀਚੈਤੰਨਹੈ। ਨੇਤ੍ਰਭੀਚੈ
ਤੰਨਹੈ। ਅੰਤਰਬਾਹਜਚੈਤੰਨਹੈ। ਚਿਦਾਤਮਾਹੀਤੁਅੰਅੰਭਾਵਹੂਪਹੇਇ
ਕਰਇਸਥਤਭਇਆਹੈ। ਚੈਤੰਨਮੈਹੈ। ਸਰਵਇੰਦ੍ਰੀਆਂਵਿਖਿਅੰਤੁਸੰਜੁ
ਗਤਸਪਰਸਮੈਕਰਤਾਹੈ। ਅਰੁਕਦਾਚਿਤਕੰਛੁਨਹੀਕੀਆਂਸਰੀਰਸਾਥਾ।
ਅਰੁਕਾਸੁਲੇਸੁਤੁਲਸਰੀਰਸਾਥਮੇਰਾਕਿਆਹੈ। ਸੀਪੁਰਲਜਗਤਕਾਆਤ
ਮਾਏਕਚੈਤੰਨਮੈਹੈ। ਅਵਰਭੂਤਪਿੰਜਗਵਿਖੇਭੀਚੈਤੰਨਆਤਮਾਮੈਹੈ। ਦੇਵ
ਤਾਦੈਤਹੁਵਿਖੇਭੀਚੈਤੰਨਆਤਮਾਮੈਹੈ। ਇਸ਼ਾਵਰਜੰਗਮਕਾਚੈਤੰਨਆਤ

ਮੈਂ ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਏਕ ਅਵੈਤ ਚੈ ਤੰ ਨੈ ਤੋਂ ਅਉਰ ਵੈਤ ਕਲ ਨਾਨੀ ਪਾਈ ਤੀ ॥
 ਜੇ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਵੈਤ ਕਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ॥ ਤਉ ਸਤ ਕਵਲ ਕੀ ਐ ॥ ਸੁਤਿਹ
 ਤਮਿ ਤਕਿ ਸਕਉ ਕੀਏ ॥ ਬਲ ਹੈ ਨਾਮਾ ਜਿ ਸਕਾ ॥ ਐਸਾ ਜੋ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਤਿਸ
 ਕਾ ਸੀ ਸਕਾਟਾ ॥ ਤਉ ਚੈ ਤੰ ਨ ਆਤਮਾ ਕਾ ਕਿਆ ਕਾਟਾ ॥ ਜੋ ਸਹ ਵਲੋ ਕਹਾਵਿ
 ਖੇ ਆਤਮਾ ਪੁਰ ਲੈ ॥ ਜਬ ਚਿਤ ਦੁਖ ਕਉ ਚੈ ਤਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਦੁਖੀ ਤੈ ਤਾ ਹੈ ॥ ਚੇ
 ਤਲੇ ਤੇ ਗਤਿ ਤ ਦੁਖ ਕਉ ਨੀ ਪਾਈ ਤਾ ॥ ਤਿਸ ਕਾਰ ਲਤੇ ਦੁਖਾ ਦਿਕ ਜੋ ਭਾਵ ਅ
 ਭਾਵ ਪਦਾਰਥ ਤਾ ਸਤੇ ਹੈ ॥ ਸੇ ਸਹ ਵਚੈ ਤੰ ਨ ਆਤਮਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਚੈ ਤੰ ਨ ਤਤ ਤੇ
 ਭਿੰਨ ਕਛੁ ਹੈ ਨੀ ॥ ਸਹ ਵਓਰ ਤੇ ਪੁਰ ਲਾ ਆਤਮਾ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਤੇ ਇਤਰ ਜਗ
 ਤ ਕਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹ ਕਛੁ ਨੀ ॥ ਨ ਕਉ ਦੁਖ ਹੈ ਨ ਰਗ ਹੈ ॥ ਨ ਮਨ ਹੈ ਨ ਮਨ ਕੀ ਬਿ
 ਤ ਹੈ ॥ ਏਕ ਸੁਖ ਚੈ ਤੰ ਨ ਮਾਤ੍ਰ ਆਤਮਾ ਤਤ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਵਿਕਲ ਪਕਲ ਪਨਾ ਕੋ
 ਉਨੀ ॥ ਸਹ ਵਓਰ ਤੇ ਮੈ ਚੈ ਤੰ ਨ ਸੁਰੂਪ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ॥ ਨਿਤ ਅਨੰਦ ਅਵੈਤ

ਗੁਪਵਿਕਲਪਕਲਨਾਤੇਅਤੀਤਹੈ। ਅੰਸਅੰਸੀਭਾਵਤੇਅਤੀਤਹੈ। ਚੈਤੰਨ
ਸਤਾਹੈ। ਪਰੰਤੂਚੈਤੰਨਾਦਿਕਨਾਮਹੁਤੇਭੀਗਤਿਤਹੈ। ਚੈਤੰਨਾਦਿਕਨਾਮਭੀਮੇਰੇ
ਵਿਵਹਾਰਕੇਨਮਿਤਕਲਪੇਹੈ। ਚੈਤੰਨਆਤਮਾਕੀਜੋਫੁਰਲਾਸਕਤਹੈ। ਸੋਈ
ਵਿਸਤਾਰਕਰਕੈਜਗਤਗੁਪਹੈ। ਇਭਾਸਤੀਹੈ। ਦ੍ਰਿਸਦਰਸਨਤੇਮੁਕਤਿਕੇਵ
ਲਾਅਦ੍ਰਿਤਗੁਪਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸਅਰਪ੍ਰਕਾਸਕਭਾਵਤੇਗਤਿਤਨਿਰਾਭਾਸਦ੍ਰਿਸਾਪ
ਰਮੇਸ੍ਵਰਗੁਪਹੈ। ਨਮੈਕਰਤਾਹੈ। ਨਭੋਗਤਾਹੈ। ਮੈਕੇਵਲਾਦ੍ਰਿਸਾਨਿਰਾਮੈਗੁਪਹੈ।
ਕਲਨਾਕਲੰਕਤੇਗਤਿਤਹੈ। ਇਸਤੇਪਰੇਹੈ। ਪਰਇਹਸਗੁਪਭੀਮੈਹੈ। ਇਹ
ਮੇਰੇਵਿਖੇਆਭਾਸਮਾੜਹੈ। ਮੈਨਿਤਉਦਤਗੁਪਹੈ। ਆਭਾਸਤੇਭੀਗਤਿਤ
ਮੈਏਕਪ੍ਰਕਾਸਗੁਪਹੈ। ਸਗੁਪਕਰਕੈਮੇਰਾਜੋਚਿਤਹੈ। ਸੋਦ੍ਰਿਸਕੇਰਾਗਤੇਗਤਿ
ਤਮੁਕਤਗੁਪਹੈ। ਜੋਪ੍ਰਤਕਚੈਤੰਨਮੇਰਾਸਗੁਪਹੈ। ਸੋਐਸੇਸਗੁਪਕੈਨਮਸਕ
ਰਹੈ। ਚੈਤੰਨਹੈ। ਦ੍ਰਿਸਤਿਸਤੇਗਤਿਤਹੈ। ਜੁਗਤਅਜੁਗਤਸਰਵਕਾਪ੍ਰਕਾਸ

ਕਦੀ ਪਕ ਮੈਂ ਤੋਂ। ਮੁਣਕ ਉਨ ਮਸਕਾਰੈ ਨ ਮਸਕਾਰੈ। ਚੇਤ ਤੇਂ ਗਤਿ ਤ ਮੈਂ ਚੈਤ
 ਨ ਤੋਂ। ਸਰਵ ਓਹ ਤੇਂ ਸਾਂਤ ਤੋਂ। ਸੰਬੇਦਨ ਛੁਰ ਲੇ ਤੇਂ ਭੁਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਂਤ ਜੋ ਮੈਂ ਸੰਬਿ
 ਤ ਮਾਤ੍ਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੁਪੈ। ਅਕਾਸ ਕੀ ਨਿਆਈ ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਸੁਖ ਮਤੇਂ ਸੁਖ ਮਤੋਂ।
 ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੇ ਸਪਰਸ਼ ਤੇਂ ਮੁਕਤ ਤੋਂ। ਸੰਬੇਦਨ ਤੇਂ ਮੁਕਤਿ ਅਸੰਬੇਦਨ ਹੁਪੈ। ਚੇ
 ਤ ਤੇਂ ਗਤਿ ਤ ਚੈਤ ਨ ਤੋਂ। ਜਗਤ ਕੇ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਪਦਾਰਥ ਮੁਣਕ ਉਛੇਦਨ ਪੀਸਕ
 ਤੋਂ। ਅਥਵਾ ਜਗਤ ਕੇ ਇਹ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਕਉ ਛੇਦ ਤੇਂ ਤੋਂ। ਸੇਭੀ
 ਮੁਣ ਤੇਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ। ਛੇਦ ਭੀ ਮੈਂ ਤੋਂ। ਛੇਦ ਲੇਹਾ ਭੀ ਅਹੁ ਛੇਦ ਲੇਜੇ ਗਭੀ ਸਰਵ
 ਮੈਂ ਤੋਂ। ਜੇ ਸੁਭਾਵ ਭੂਤ ਵਸਤੁ ਕਰਿ ਵਸਤੁ ਗ੍ਰਹਣ ਤੇਂ ਤੀ ਹੈ। ਅਥਵਾ ਨਹੀਂ ਤੇਂ
 ਗਤਿ ਭੀ ਕਿਸ ਕਰਿ ਕਿਸ ਕਾ ਨਾਸ ਤੇਂ ਵੈ। ਮੈਂ ਸਰਵ ਦਾ ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਰਵ ਕ੍ਰਿ
 ਤ ਸਰਵ ਹੁਪੈ। ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਕਰਿ ਅਥਿਕਿ ਕਰਿ। ਮੈਂ ਏਕ ਪੀਚੈ ਤੇਂ
 ਜੜ੍ਹ ਹੁਪੈ ਇਕ ਰਿਪ੍ਰਕਾਸ ਤੋਂ। ਜੇ ਤੇਕ ਛੁਜਗਤ ਜਾਲ ਤੋਂ। ਮੈਂ ਸਰਵ ਮੈਂ

ਤੀ। ਮੁਝ ਤੇ ਇਤਹ ਕਛੁ ਨ ਹੀ॥ **ਸ੍ਰੀ ਬਸਿ ਸੇਵਾਚ**॥ ਤੇਰ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚ
 ਤਵ ਤਾਤੁ ਆਗਾ ਜਾ ਬਲ ਪਰਮ ਤਤ ਕਾ ਵੇਤਾ ਓਅੰ ਕਾਰ ਕੀ ਅਰਧ ਮਾਤ੍ਰ ਤੁਗੀਅ
 ਪਦ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਸੰਧਿ ਆਨ ਦਿਖੋ ਇਸ ਬਿਤਭ ਇਆ। ਭੁਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਰਵ ਸੰ
 ਕਲ ਪਤਿ ਸਕੇਸਾਂ ਤੇ ਗਏ। ਅਰੁ ਸਰਵ ਕਲ ਪਨਾ ਚਿਤ ਚਿਤ ਵਨਾ ਚੇਤ ਤੇਰ
 ਹਿਤ ਨਿਹ ਸੰਕਰੋ ਇਕ ਗਿ ਇਸ ਬਿਤਭ ਇਆ। ਬਹੁ ਕ੍ਰਕੇਸਾ ਧਿਆਤਾ ਜੇ ਹੈ ਅ
 ਓਕਾਗਾ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਜੇ ਹੈ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤਾ। ਅਰੁ ਧੋਇ ਜੇ ਹੈ ਜਿਸ ਕਉ ਧਿਆਵ
 ਤਾ ਬਾ। ਸੇ ਤੀ ਨੇ ਤੇਰ ਹਿਤ ਤੁਆ। ਮਨ ਤੇ ਸਰਵ ਵਾਸਨਾ ਸੁਰੋ ਗਈ। ਜੈ ਸੇਵ
 ਉਤੇ ਗਹਿਤ ਸਾਂਤ ਗੁਪ ਅਚਲ ਦੀ ਪਕ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਬਲ ਸਾਂਤ ਗੁਪ
 ਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਮਨ ਸਾਂਤੋ ਗਇਆ। ਰਤਨ ਹੁਕੇ ਫਰੇ ਖੇਦਿ
 ਖੇ ਬੈਠੇ ਕਉ ਦੀਰਘ ਕਾਲ ਬਿਤੀਤੋ ਗਇਆ। ਜੈ ਸੇ ਇਸ ਬਿਤਭ ਵਿਖੇ ਪੁਤ
 ਲੀ ਹੋਵੈ। ਤੈਸੇ ਸਰਵ ਈਖ ਲਾਂ ਤੇਰ ਹਿਤ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਰ ਹਾਸ

ਹਵਤੁਖਵਿਘਨਮਨਨਤੋਂਗਤਿਤਨਿਰਮਲਾਚਿਤਸਰਤਕਾਲਕੇਅਕਾਸਵ
 ਤੋਰਹਤਾ॥ ੨੬॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਬਲਵਿਸ਼ਾਂਤਵਰਨਨਿੰ
 ਮਸਰਗਤ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੇਵਾਚ॥ ਹੇਰਮਜੀਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਰਦੈਂਤਕਉਸ
 ਮਾਧਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਭਈ॥ ਅਰੁਕੇਤਾਕਕਾਲਥਿਤੀਤਭਇਆ॥ ਤਬ
 ਬਾਂਧਵਮਿਤ੍ਰਤਲੁਏਮੰਤ੍ਰੀਜੋਗਜਾਕੇਥੋ॥ ਸੋਉਚੇਰਤਨਤੁਕੇਤੁਰੇਖੇਵਿਖੇ
 ਦੇਖਲੇਕਉਚਲੋ॥ ਜੋਕਿਆਤੁਆਗਾਜਾਬਲਕਉ॥ ਐਸੇਵਿਚਾਰਕਰਿ
 ਕਿਵਾੜਤੁਕਉਖੋਲਕਰਿਉਪਰਿਜਾਇਚੜੇ॥ ਕੁਕੁਤਅਹੁਰਿੰਵਾਦਿਕਮੰ
 ਤ੍ਰੀ॥ ਅਰੁਮੰਤਲੇਸ੍ਵਰਗਜੋ॥ ਅਰੁਹੈਗ੍ਰੀਵਾਂਦਿਕਬਾਂਧਵਸੁਤਿਰਦਬਾਲ
 ਥੋ॥ ਸੋਉਪਰਚਲੇਗਏ॥ ਅਰੁਕੁਮੇਗਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕਤਸਤਤੁਵਿਖੇਚਰਨਦ
 ਸੀਆਂਲੋਕਰਿਨੀਚੇਖੜੇਤੁਏ॥ ਜਖਵਿਦਿਆਧਰਅਰੁਨਾਗਏਕਓਰਹੋਇ
 ਖੜੇ॥ ਰੰਭਾਅਹੁਤਿਲੋਤਮਆਦਿਕਅਪਸਾਂਗਣਤਸਤਤੁਵਿਖੇਚਮਰਲੀ

ਏਖ ਕੇਹੁ ਏ। ਨਦੀ ਆਸਮੁਦ੍ਰ ਪਰਬਤਾ ਦਿਕ ਮੁਰਤ ਪਾਰ ਕਰਿ ਇਸ ਥਿਤ ਭਏ
 ॥ ਰਤਨ ਤੁਆ ਦੇਲੇ ਕਰਿ ਸਰਵ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਖ ਕੇਹੁ ਏ। ਰਿਲੇ ਕੀ ਕੇ ਉਦ੍ਰ
 ਵਰਤੀ ਜੋ ਕਛੁ ਬੇਸੋ ਆਨ ਇਸ ਥਿਤ ਭਏ। ਅਹੁਰਾ ਜਾ ਬਲਾ ਪਿਆਨ ਵਿਖੇ ਮੋ
 ਨ ਗੁਪਾ ਇਸ ਥਿਤ ਬਾ। ਮਾਨੋ ਚਿਤ ਕੀ ਪੁਤਲੀ ਮੁਰਤ ਲਿਖਿ ਛੋਡੀ। ਪਰਬਤ
 ਕੀ ਮੁਰਤ ਵਤ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਦੈਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਤ ਭਏ। ਕੇ
 ਈ ਦੇਖ ਕਰਿ ਸੋ ਕਮੋਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਕੇਈ ਅਸ ਚਰਜ ਕਉ ਕੇਈ ਆਨੰਦ
 ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਕੇਈ ਭੈ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦੇਖ ਕਰਿ ਵਿਚਾਰਤ ਭਏ
 ਜੋ ਕਿਆ ਤੁਆ। ਗਾਜਾ ਕਉ ਕਿਆ ਦਸਾ ਭਈ। ਤਬ ਗਾਜਾ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਭਾਰ ਗਵ
 ਜੋ ਤੈਲੁ ਕ੍ਰਜੀ ਤਿਸ ਕੀ ਚਿਤ ਵਨ ਕਰਤ ਭਏ। ਜੋ ਗੁਰ ਹੈ। ਅਹੁਰਾ ਸਰਵ ਕਾ ਵੇਤਾ ਹੈ।
 ਤਬ ਚਿਤ ਵਨ ਕੀ ਏਤੋ ਭਾਰ ਗਵਾਜਿ ਸਕਾ ਬਡਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਸੋ ਤੁਰੇ ਖੇ ਵਿਖੇ ਆ
 ਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਇ ਆ। ਜੈ ਸੇ ਗੰਧਿਰ ਬਨ ਗਰ ਦੇਖ ਲੇ ਵਿਖੇ ਆਵੈ। ਤੈ ਸੇ ਆਏ ਕੇ

ਦੇਖਕਰਿਦੈਤਗਲਸਰਵਪੁਜਨਕਰਤਭਏ॥ ਅਰੁਗੁਰੁਕਉਬਡੇਸਿੰਘਾਸਨਪ
 ਰਾਹੁੜਕੀਆ॥ ਅਰੁਬਲਕਉਇਸਥਿਤਧਿਆਨਵਿਖੇਦੇਖਕਰਿਸੁਕ੍ਰਜੀਅ
 ਤਿਪ੍ਰਸੰਨਭਏ॥ ਜੋਜੇਪਦਮੈਉਪਦੇਸਕੀਆਥਾ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਇਸਵਿਸ਼ਾਮਪਾ
 ਇਆਏ॥ ਬਡਾਅਨੰਦਭਇਆਜੇਵਿਚਾਰਕਰਿਕਰਿਬਲਨੇਪਰਮਪਦੁਪਾ
 ਇਆਏ॥ ਭ੍ਰਮਇਸਕਾਸਭਨਸੁਭਇਆਏ॥ ਅਰੁਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਵਤਇਸਕ
 ਪ੍ਰਕਾਸਏ॥ ਐਸੇਦੇਖਕਰਿਸੁਕ੍ਰਜੀਕਹਤਭਏ॥ **ਸੁਕ੍ਰਵਾਚ**॥ ਬਡਾਅਸਚ
 ਰਜਏਬਡਾਅਸਚਰਜਏ॥ ਜੋਦੈਤਗਜਨੇਅਪਲੇਵਿਚਾਰਕਰਿਗਮਲਪ੍ਰਕ
 ਸਪਾਇਆਏ॥ ਜੋਆਤਮਪ੍ਰਕਾਸਏ॥ ਅਬਭਗਵਾਨਸਿਧਭਇਆਏ॥
 ਅਪਲੇਸ਼ੁਰੂਪਵਿਖੇਵਿਸ਼ਾਮਕਉਪਾਵਤਭਇਆਏ॥ ਜੋਸਰਵਦੁਖਹੁਤੇ
 ਹੁਤਪਦਏ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਪ੍ਰਸਾਂਤਇਸਥਿਤਭਇਆਏ॥ ਚਿੰਤਾਕ੍ਰਮੁਇਸਕਾ
 ਖੀਲੇ॥ ਇਆਏ॥ ਅਰੁਮੋਹਰੂਪਕੁਧੀੜਇਸਕਾਨਸ੍ਰੋਗਇਆਏ॥ ਅ

ਬਇਸਕਉਜਗਾਵਹੁ। ਅਬਇਹਅਤਮਗਿਆਨਕਉਪਾਪਤਭਇਆਏ
ਇਸਕਾਜਤਨਲੇਸਦੁਹੋਗਇਆਏ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਉਦੇਭਏਗੜਅਧ
ਕਾਹਨਸੁਹੋਜਾਤਾਏ। ਅਬਇਸਕਉਜਗਾਵਉ। ਨਹੀਤਉਆਪਤੀਚਿਰਕਾਲ
ਤੇਜਾਗੇਗਾ। ਕਾਹੇਤੇਜੋਪ੍ਰਾਹਬਧਅੰਕੁਰਇਸਕਾਹੁਤਾਏ। ਇਹਉਠਕਰਿਅ
ਪਲਾਹਾਜਕਾਹਜਕਰੇਗਾ। ਦਿਵਸਹਸੁਵਰਖਕਉਇਹਜਾਗੇਗਾ। ਤੁਮਇ
ਸਕਉਅਬਨਜਗਾਵੋ। ਅਪਲੇਹਾਜਕਾਹਜਵਿਖੇਜਾਇਵਰਤਹੁ। **ਸ੍ਰੀਬਸਿ**
ਸ੍ਰੇਵਾਚ। ਹੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਹਜਬਸੁਕ੍ਰਜੀਕਹਾ। ਤਬਸੁਲਕਰਿਐਸੇ
ਹੋਗਏ। ਜੈਸੇਸੁਕੇਬ੍ਰਿਖਕੀਮੰਜਗੀਹੋਤੀਏ। ਤਬਸੁਕ੍ਰਜੀਕਹਿਕਰਿਅਤਰ
ਧਿਆਨਹੋਗਏ। ਪਰਦੈਤਸਹਵਿਰੋਚਨਕੀਸਭਾਵਿਖੇਜਾਇਕਰਿਅਪਲੇ
ਅਪਲੇਦਿਵਹਗਵਿਖੇਜਾਇਵਰਤੋ। ਅੰਗਜੇਖੇਚਰਭੂਚਰਪਾਤਾਲਵਾਸੀ
ਥੇ। ਸੇਅਪਲੇਇਸਥਾਨਕਉਗਏ। ਦੇਵਤਾਦਿਸਾਪਰਬਤਸਮੁਦ੍ਰਨਗਾਕਿ

ਸ

ਨਗਰੀਧਰਬਰਬ ਅਪਲੇਅਪਲੇਵਿਵਹਾਰਵਿਖੇਜਾਇਵਰਤੇ॥੨੭॥
 ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਬਲਵਿਗਿਆਨਪ੍ਰਾਪਤੀਨਾਮਸਹਸ੍ਰਾ॥
 ਸ੍ਰੀਵਿਸ਼ਨੁਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਦਿਵਸਹਸ੍ਰਵਰਖਾਬਿਤੀਤਭਇਆ
 ॥ ਤਬਦੈਤਰਾਜਸਮਾਧਤੇਉਤਰਿਆ॥ ਨਉਬਤਨਗਾਰੇਬਾਜਲੇਲਾਗੇ॥
 ਦੇਵਤਾਦੈਤਬਰੇਸਬਦਕਰਤਭਏ॥ ਨਗਰਵਾਸੀਪ੍ਰਬੁਧਿਪੂਏਕਉਦੇਖਿ
 ਕਰਿਬਡੀਪ੍ਰਸੰਨਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਏ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਕਉਦੇਕਉਦੇਕਮਲਾਖਿ
 ਹਿਅਵਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਖਿਹਿਅਏ॥ ਜਬਲਗਦੈਤਨਥੇਅਏ॥ ਤਬਲ
 ਗਰਾਜਾਚਿਤਵਤਭਇਆ॥ ਜੋਪਰਮਾਰਥਪਦਕੀਐਸੀਰਮਲੀਕਪਦਵੀ
 ਹੈ॥ ਸਾਂਤਰੂਪਸੀਤਲਹੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈਇਕਰਿਮੈਪਰਮਵਿਸ਼ੰ
 ਤਪਾਵਤਭਇਆ॥ ਤਾਤੇਬਹੁਰਉਸੀਪਦਕਉਆਸੈਕਰਉ॥ ਅਗੁਤਿ
 ਸੀਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈਵਉ॥ ਗਾਜਵਿਭੂਤਮਾਥਮੁਣਕਉਕਿਆਪ੍ਰੇਜਨਹੈ॥

ਐਸਾ ਆਨੰਦ ਸੀਤਲ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੇ ਮੰਡਲ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਯੁਏ ਤੇ ਪਾਈ
 ਤਾਏ। ਜੇਗਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਿਤ ਵਕਰਿ ਬਹੁਤ ਸਮਾਧ ਕਰ ਲੇਲਾਗਾ
 ਜੇਗਲਤ ਮਨ ਹੋਇ ਜਾਵਉ। ਤਬ ਦੇਤ ਸੈਨਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭਿਤ ਬਾਧ ਵਾਨ ਵੇ
 ਸ੍ਰਤ ਭਏ। ਜੇ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਉ ਮੇਘ ਪਰਵਾਹ ਲੇਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਸੇ ਪਰਵਾਹ ਕਰ
 ਕੇ ਦੇਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰ ਲੇਲਾਗੇ। ਬਡੇ ਪਰਬਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਅਚਲਾ ਆਕਾਰ
 ਜੇਗ ਜਾਬ ਲਾਏ। ਸੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਵਿਚਾਰਤ ਭਯਾ। ਕੈਸਾ ਹਾਜਾਏ। ਜੇ ਖੀ
 ਲ ਭਏ ਹੈ। ਵਿਕਲ ਪਜਾਲ ਜਿਸ ਕੇ ਮਨ ਕੇ। ਸੇ ਵਿਚਾਰਤ ਭਇਆ। ਜੇ
 ਮੁਣਕਉ ਤਿਆਗ ਲੇ ਜੇਗ ਕਿਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲੇ ਜੇਗ ਕਿਆ
 ਹੈ। ਤਿਆਗ ਤਿਸ ਕਾ ਕਰੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਨਿਸ੍ਰਦੁਖ ਦਾਈ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ
 ਗ੍ਰਹਣ ਤਿਸ ਕਾ ਕਰੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਗੋਨ ਹੋਤਾ। ਸੋ ਤਉ ਆਤਮਾ ਤੇ ਵਿਤ
 ਤੇ ਰੇਕ ਕਛੁ ਨ ਯੀ। ਕਿਸ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਉ। ਅਰੁ ਕਿਸ ਕਉ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ

ਉ॥ ਅਹੁ ਮੇਖ ਕੀ ਇਛਾ ਭੀ ਮੈ ਕਿਸ ਕਾ ਹਲ ਤੇ ਕਰ ਓ॥ ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਬੰਧ ਹੋ
 ਵੀ ਤਾ ਹੋ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਤੇ ਮੇਖ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੀ ਤੀ ਹੋ॥ ਜੋ ਬੰਧ ਹੀ ਨਹੀ॥ ਤਉ
 ਮੇਖ ਕੀ ਇਛਾ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ॥ ਇਹ ਬੰਧ ਅਹੁ ਮੇਖ ਭੀ ਬਾਲ ਕੁ ਕੀ ਕੀ ਹੋ॥
 ਨ ਬੰਧ ਹੋ ਨ ਮੇਖ ਹੋ॥ ਬੰਧ ਅਹੁ ਮੇਖ ਭੀ ਮੁੜ ਤਾ ਵਿਖੇ ਹੋ॥ ਸੇ ਮੁੜ ਤਾ ਮੇਰੀ
 ਨ ਸੁਹੇ ਗਈ ਹੋ॥ ਅਬ ਮੁੜ ਕਉ ਪਿਆਨ ਵਿਲਾਸ ਮਾਥ ਭੀ ਕਿਆ ਹੋ॥ ਅ
 ਹੁ ਅਪਿਆਨ ਕਰਿ ਕਿਆ ਹੋ॥ ਅਬ ਮੁੜ ਕਉ ਨ ਪਰਮ ਤਤ ਕੀ ਬਾਂਛਾ ਹੋ॥ ਅ
 ਰਥਾ ਇਹ ਜੋ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤਿ ਕੀ ਬਾਂਛਾ ਭੀ ਨਹੀ॥ ਨ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ
 ਤ ਵਟੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋ॥ ਨ ਕਛੁ ਪਿਆਨ ਸਾਥ ਪਰੇ ਜਨ ਹੋ॥ ਨ ਰਾਜ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇ
 ਨ ਹੋ॥ ਨ ਮੇ ਮਰਤਾ ਹੋ॥ ਨ ਜੀ ਵਤਾ ਹੋ॥ ਨ ਸਤ ਹੋ ਨ ਅਸਤ ਹੋ॥ ਨ ਸਮੁੰਨ ਵਿ
 ਖ ਮਰੇ॥ ਨ ਕਉ ਮੇਰਾ ਹੋ ਨ ਅਉਰ ਹੋ॥ ਏਕ ਅਵੈਤ ਰੂਪ ਮੈ ਆਤਮਾ ਹੋ॥ ਸੇ
 ਮੁੜ ਕਉ ਨ ਮਸਕਾਰ ਹੋ॥ ਨ ਮਸਕਾਰ ਹੋ॥ ਇਸ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਖੇ ਮੇਰੇ

ਸਥਿਤ ਹੋ। ਤਉ ਭੀ ਮੈ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸ ਸਥਿਤ ਹੋ। ਸਦਾ ਸੀ ਤਲਹੂ
ਪਤੀ। ਪਿਆਨ ਦਸਾ ਕਰਿ ਕਛੁ ਮੁਣ ਕਉ ਸਿਧ ਤਾਨੀ। ਨਗ ਜਕਾਰ ਜਵਿ
ਕੁਤ ਕਰ ਕਛੁ ਸਿਧ ਤਾਨੀ। ਜੈ ਜੈ ਸੋਨ ਮੈ ਇਹ ਕਛੁ ਹੋ। ਨ ਮੇਗ ਕਛੁ ਹੋ। ਤਾ
ਤੇਗ ਜਕਰਿ ਮੁਣ ਕਉ ਕਿਆ ਹੋ। ਮੈ ਅਕਾਸ ਵਤ ਹੋ ਗਤਿ ਤਾਨੀ। ਜੈ ਮੈ ਕਛੁ ਇ
ਛਾਨ ਕਰ ਉਗਾ। ਕਾਰਜ ਨ ਕਰ ਉਗਾ। ਤਉ ਭੀ ਮੇਗ ਕਾਰਜ ਕਛੁ ਸਿਧ ਤਾਨੀ
ਹੋਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਕਛੁ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਆਚਾਰ ਹੋ। ਤਿਸੀ ਕਉ ਕਉ ਨ ਕਰ ਉਗਾ। ਬੰਧਨ ਕ
ਕਾਰਣ ਇਸ ਕਉ ਅਗਿਆਨ ਹੋ। ਅਗਿਆਨ ਸੰਯੁਗਤ ਕ੍ਰਿਆ ਬੰਧਨ ਕਾ
ਕਾਰਣ ਹੋ। ਸੋ ਅਗਿਆਨ ਮੇਗ ਨ ਸੁਹੋ ਗਇਆ ਹੋ। ਕਉ ਕ੍ਰਿਆ ਮੁਣ ਕਉ
ਬੰਧਨ ਰੂਪ ਨੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਕਾਰਜ ਹੋ। ਤਿਸੀ ਕਉ ਕਰ ਉਗਾ। ਹੋਗਾ ਮ
ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇ ਕਰ ਕੈ ਬਲ ਵਨ ਹੁ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਗਾਜ ਬਲ ਦੇਤ
ਹੁਕੀ ਓਹ ਦੇਖਤ ਭਇਆ। ਜੈ ਸੇ ਸੂਰਜ ਕਮਲ ਹੁਕੀ ਓਹ ਦੇਖਤਾ ਹੋ। ਤਬ

ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਤਸਰਵ ਸੀ ਸਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾ ਮਕਰਤ ਭਏ ॥ ਚਿਸ੍ਰ ਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਣਾ
 ਮਬੰਦ ਨਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਵਨ ਪੁਖ ਪੁਕੀ ਸੁਗੰਧ ਲੇਤਾ ॥ ਤ
 ਬਰਾਜਾ ਬਲ ਪੇਇ ਵਾਸ ਨਾ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੈ ਮਨ ਤੇ ਗਜ ਕੇ ਸਰਵ
 ਕਾਰਜ ਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਜਿਸਾ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਿਸ ਕਾ ਪੁਜਨ ਕਰਤ ਵਖ ॥
 ਸੇ ਯਥਾ ਯੋਗ ਕੀਆ ॥ ਅਉਰ ਜੋ ਕਉ ਅਰਥੀ ਥੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਟਲੁ ਏ ਬਾਂਧਵ
 ਤਿਨ ਕਾ ਅਰਥ ਪੁਰਨ ਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਅਰੁ ਲਲਾਜੇ ਇਸੀ ਗਲ ਬੇ
 ਤਿਨ ਕਉ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਵਸਤੂ ਖਲ ਦੇਤ ਭਇਆ ॥ ਜਿਸਾ ਸਨਾਦੰਤ ਦੇ
 ਲੇ ਜੋ ਗਥੇ ਦੈਤਾ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਦੰਤ ਦੇਤ ਭਇਆ ॥ ਬਹੁੜ ਯਗ ਕਾ ਅੰਤ
 ਕਰਤ ਭਯਾ ॥ ਤਿਸ ਯਗ ਵਿਖੇ ਦੇਵਤਾ ਰਖੀ ਸ੍ਰਗ ਗਲੁ ਕਉ ਪੁਜਤ ਭ
 ਇਆ ॥ ਸੁਕ੍ਰ ਜੀਤੇ ਆਦਿ ਲੋਕ ਰਿਮੁਖ ਦੇਵਤਾ ਬੈਠੇ ਥੋ ॥ ਯਗ ਵਿਖੇ ਯ
 ਗ ਕਰਾਵ ਲੇਨ ਮਿਤਾ ॥ ਸੋ ਕੈ ਸਾ ਬਲ ਥਾ ॥ ਵਿਜਲੀ ਕੀ ਨਿਆਈ ਖਿਲਤ

ਗਰਜਾਇਆ ਹੈ ਭੋਗਵਿਲਾਸਾਜਿ ਸਨੇ ॥ ਤਿਸ ਬਲ ਕਉ ਵਾਂਙੁ ਤਸਿ ਪ
ਤਾ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆ ॥ ਅਪਣਾ ਸਹੀਰ ਐ ਸਾਜੇ ਹੈ ॥ ਹਿਰਿ ਵਿਸ੍ਰਜੀ
ਅਰੁ ਭੋਗੁ ਵਿਖੇ ਕ੍ਰਿਪਣੁ ਹੈ ਚਿਤਾ ਜਿ ਸਕਾ ॥ ਤਿਸ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਅਰਥ ਸਿਧ
ਕਰ ਲੇ ਨ ਮਿਤਾ ਕੈ ਸਾ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਵਹਿਨ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਬਡਾ ਹੈ ਭੋਜਿ ਸਕ ਓ ॥ ਤਿ
ਸ ਨ ਮਿਤ ਬਿਸ੍ਰੁ ਗਵਨ ਜੀ ਨੇ ਕਰ ਮਮਾ ਤਜੇ ਛਲਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਾਰਿ ਬ
ਲਗਾ ਜਾ ਕਉ ਬੰਧਤ ਕਰ ਲੀਆ ॥ ਤਬ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਪਾਤਾਲ ਤਲ ਵਿਖੇ
ਇਸ ਬਿਤ ਕੀਆ ॥ ਜੇ ਸੇ ਬਾਂਡਰ ਕਉ ਬਾਂਧੀ ਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਬਾਂਧੀਆ ਅਬ
ਲਗ ਪਾਤਾਲ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਬਹੁੜ ਇੰਦ੍ਰੁ ਹੈ ਵੈਗਾ ॥ ਅਬ ਜੀਵ
ਨ ਮੁਕਤਿ ਸ੍ਰੁਸ਼ਟ ਪੁਨਿਤ ਧਿਆਨ ਇਸ ਬਿਤ ਈ ਖਲਾਤੇ ਗਤਿ ਤਪੁਰਖ
ਪਾਤਾਲ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਪਾਤਾਲ ਕੁ ਹਰਿ ਵਿਖੇ ਜੀਵਨ
ਮੁਕਤ ਪੁਰਖ ਬਲ ਹੈ ॥ ਸੇ ਸੰਪਦਾ ਅਰੁ ਅਪਦਾ ਵਿਖੇ ਸਮਾਚਿਤਾ ਵਿਚਰ

ਤਾਏ। ਸੰਪਦਾ ਵਿਖੇ ਹਰਖ ਵਾਨ ਨਹੀਂ ਤਾ। ਵਿਪਦਾ ਵਿਖੇ ਸੋਕ ਵਾਨ ਨਹੀਂ
 ਤਾ। ਸੁਖ ਦੁਖ ਵਿਖੇ ਸਮਾਚਿਤ ਹੈ। ਜਿਉ ਮੂਰਤ ਉਪਗਣਿ ਖਿਆ ਸੁਗਜ ਉ
 ਦੇ ਅਸਤ ਤੇ ਗਤਿ ਤੇ ਤਾਏ। ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਹੁਕਾਉ ਪਜਣਾ ਅਹੁਲੀ ਨਹੀਂ ਵਣੁ
 ਬਲ ਦੇਖਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਅਹੁਦ ਸਕਰੇ ਕੁ ਵਰਖ ਪ੍ਰਜਤਿ ਤੀਨ ਹੁਜਗਤ ਹੁਕ
 ਕਾਰਜ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਬਡੇ ਬਡੇ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਭੋਗੇ। ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਹੁਕ
 ਓ ਵਿਹਸ ਜਾਣ ਕਰਿ ਤਿਸ ਕਾਨਾ ਮਵਿਹ ਕਤ ਭੂਆ। ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਤਿਸ ਨ
 ਸੁੰਤ ਗਈ। ਮਨ ਉਪ ਸਮਕ ਉਪ ਪਤ ਭਯਾ। ਇਹ ਉਪਾ ਦੇਇ ਕੀ ਆ
 ਦੁਸੁੰਚੇ ਸੁਾ ਬਲ ਨੇ ਅਨੇਕ ਦੇਖੀ ਆਂ। ਪਦਾਰਥ ਹੁਕੇ ਰਾਵ ਅਭਾਵ ਵਿਖੇ ਮਨ
 ਸਾਂਤ ਕਉ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਅਬ ਭੋਗ ਹੁਕੀ ਅਭਿਲਾਖਾ ਤਿ ਆਗ ਕਰਿ ਪੁ
 ਰਨ ਮਨ ਆਤਮਾ ਗਾਮੀ ਨਿਤ ਸੁਹੁਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਤ ਪਾਤਾਲ ਕੋਟ ਗਮੇ ਵਿਗ
 ਜਤਾਏ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ। ਇਸ ਬਲ ਬਹੁ ਜਗਤ ਕਾ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਵਣਾਏ। ਪੂਰਨ

ਜਗਤ ਕਾਰਜ ਕਰ ਲਾਏ। ਅਨੇਕ ਵਰਖ ਅਗਿਆਨ ਚਲਾਵੈ ਗਾ। ਪਰ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦ
ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਤੁਸੁ ਵਨ ਨਹੈ ਵੈ ਗਾ। ਅਪਣੇ ਈਸ੍ਵਰ ਜਪਦ ਕੇ ਗਿਝਨੇ ਕਰਿ ਵੈਖ
ਵਨ ਭੀ ਨਹੈ ਵੈ ਗਾ। ਸਰ ਵਭਾ ਵਪਦਾਰਥ ਤੁਵਿਖੇ ਸਰ ਵਦਾ ਵਿਭੂਤ ਕੀਉ ਦੇਅ
ਸਤ ਵਿਖੇ ਅਮਰੁ ਵੈ ਗਾ। ਅਕਾਸ ਕੀ ਨਿਆਈ ਦੋਨੋ ਵਿਖੇ ਰਾਗੈ ਵੈਖ ਤੇ ਗਤਿ ਤ
ਹੋ ਗਾ। ਇਹ ਬਲ ਕਉ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾ ਕ੍ਰਮਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਕ
ਹਾਏ। ਇਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਉ ਅਸੈ ਕਰ ਕੈ ਤੁੰਭੀ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਯਾ। ਬਲ ਕੀ ਨਿਆ
ਈ ਅਪਣੇ ਵੇਦ ਕਰਿ ਨਿਤ ਤਿਪਤਿ ਆਤਮ ਨਿਸਚੈ ਕਉ ਧਾਗਾ ਜੋ ਸਰ ਵਸੇ
ਹੋ। ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਨਿਰਦੁੰਦ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਗਾ। ਅਪਣੇ ਪੁਰਖਾਰ
ਬਕਰਿ ਬਲ ਕੀ ਨਿਆਈ ਨਿਸਚੈ ਧਾਰੈ ਗਾ। ਤਬ ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ
ਵੈ ਗਾ। ਹੋਰ ਮਜੀਦ ਸਕਰੇ ਵਰਖ ਤੀਨ ਜਗਤ ਕਾਰਜ ਬਲ ਭੋਗਤ ਭਇ
ਆ। ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਵਿਰਸਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯਾ। ਤੈਸੇ ਤੁੰਭੀ ਭੋਗੁ ਤੇ ਵਿਰਸੇ

ਹੁ।।ਇਹਭੇਗਮਹਾਂਤੁਛੈ।।।।ਇਨਕਉਤਿਆਗਕਰਿ ਪਰਮਪਦਕਉਪ੍ਰ
 ਪਤਰੇਹੁ।।ਇਹਜੇਦਿਸਪ੍ਰਪੰਚੈਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਅਕਾਰਹੁਦਿਕਾਰਹੁਸੰਜੁਗ
 ਤਭਾਸਤਾਹੈ।।ਸੋਨਕੋਉਤੇਗਾਅਪਣਾਹੈ।।ਨਤੁੰਕਿਸੀਕਾਹੈ।।ਜੈਸੇਪਰਬਤਅ
 ਹੁਮਿਲਾਵਿਖੇਬਡਾਭੇਦਹੈ।।ਜਿਸਪੁਰਖਕਾਮਨਸੰਸਾਰਕੀਓਹਧਾਵਤਾਹੈ।।ਸੋ
 ਮਨਕੀਆਂਬ੍ਰਿਤੀਵਿਖੇਪੜਾਭੁਬਤਾਹੈ।।ਜੇਤੁੰਮਨਕੋਹਿਰਦੇਕੋਟਗਵਿਖੇਬਾਧੈ
 ਹਿਗਾ।।ਤਬਸਰਵਜਗਤਕਾਪ੍ਰਕਾਸਸੁਰਜਹੋਵੈਗਾ।।ਤੁੰਆਤਮਸਰੂਪਹੈ।।
 ਜੇਸਰਵਤੁਹੀਹੈ।।ਤਉਅਪਣਾਰਿਆਅਰੂਪਗਇਆਰਿਆ।।ਇਹਸਰਵ
 ਮਿਥਿਆਕਲਪਨਾਹੈ।।ਤੁੰਅਨੰਤਸਰਵਕੀਆਦਿਪੁਰਖੋਤਮਪੁਰਖਹੈ।।ਤੁਹੀ
 ਸਾਕਾਰਰੂਪਦਾਰਥਹੈ।।ਤੁਹੀਸਰਵਓਹਤੇਪੁਰਲਾਹੈ।।ਸਰਵਜਗਤਵਿਖੇਚੈ
 ਤੰਨਰੂਪਹੈ।।ਅਸਥਾਵਰਜੰਗਮਜਗਤਸਰਵਤੁਣਕਰਿਪਰੋਇਆਹੈ।।ਜੈਸੇ
 ਸੂਰਕਰਿਮਣਗਣਪਰੋਏਹੈ।।ਨਿਤਸੁਪਉਦਤਬੰਧਸਰੂਪਹੈ।।ਨਤੁੰਜਨਮਤ ।

ਹੈਂ ਮਰਤਾ ਹੈ। ਤੁਅਜਨਮਾ ਪੁਰਖ ਵਿਗਟ ਰੂਪ ਹੈ। ਤੁੰ ਚੈ ਤੰਨ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ। ਭ੍ਰੰਤ
 ਤੇ ਗੰਠਿਤ ਹੈ। ਸਰਵਜਨਮ ਆਦਿ ਕਰੇ ਗੁਰੇ ਨਾਸਨ ਮਿਤ ਆਤਮ ਵਿਚਾਰ ਕਰੁ।
 ਬਲਾਤਕਾਰ ਸੰਭੋਗੁ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸਰਵ ਕਾ ਜੋ ਭੋਗਤਾ ਹੈ। ਤੁੰ ਕੇ ਵਲ ਸ
 ਰੂਪ ਜਗਤ ਕਾ ਨਾਥ ਹੈ। ਚੈ ਤੰਨ ਸਰਵ ਸਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਇਸਾਥਿਤ ਹੈ। ਸਰਵਜ
 ਗਤ ਤੇ ਗੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਗੇ ਵਿਖੇ ਕੋਊ ਨਹੀ
 ਸੇਕ ਮਤੁ ਕਰੁ। ਤੁੰ ਸੁਧ ਸਰਵਾਤਮਾ ਸਰਵ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰੈ। ਇਸ ਅਨਿਸ੍ਰਕ ਉ
 ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਕੇ ਵਲ ਅਪਲੇ ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸਾਥਿਤ ਹੋਯਾ। ਇਸ ਅਨਿਸ੍ਰਕੇ ਤਿ
 ਆਗੇ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਤਤਾ ਉਦੇ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਤਤਾ ਕਉ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰ ਲੇਕ
 ਰਿਬੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਆਵਤਾ। ਜਿਸਾ ਜਿਸ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖੇ ਮਨ
 ਜਾਇਕਿ ਮਿਗਨ ਹੋਵੈ। ਤਿਸੇ ਤੇ ਨਿਕਾਸ ਕਰਿ ਆਤਮ ਤਤਾ ਵਿਖੇ ਲਗਾਵਤਾ।
 ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁਮਾ ਦ੍ਰਿੜ ਅਭਿਆਸ ਕਰੇਗੇ। ਤਬ ਮਨ ਜੋ ਮਤ ਹਸਤੀ ਹੈ

ਸੇਬਾਂਧਾਵੈਗਾ। ਸਰਵਸਿਧਤਾ ਕੇ ਨਿਮਿਤਤੁੰ ਪਰਮਸਾਹਕਉ ਪਾਪਤਹੈ
ਗਾ। ਹੇਗਮਜੀਤੁ ਮੁਕਤੁ ਕੀਨਿਆਈ ਮਤੁ ਹੋਤਾ। ਮੁਕਤੀ ਦਸਰਵਚੇ ਸ੍ਵਾਮਿ
ਥਿਆ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਮਿਥਿਆ ਚੇ ਸ੍ਵਾਕਰਿਜਿਨ ਕਾ ਧਿਰਦਾਨ ਸ੍ਵਭਇਆ ਹੈ।
ਅਰੁ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਪੁਰਤ ਕਰਿ ਦਿਕਾ ਲੇਤੁ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇਤੁ ਲਨੇ ਦਤੁ।
ਇਤ ਜਗਤ ਅਲਮਾਤੀ ਕਛੁ ਹੈ ਨਹੀ। ਬਡਾ ਦਿਸਤਾ ਰੂਪ ਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤੁ।
ਐਸੇ ਨਿਰਲੇ ਕਰਿ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਮੁਕਤਾ ਕਰਿ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਮੁਕਤਾ ਪਰਮ
ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਮੁਕਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਕਉ ਨਹੀ। ਆਤਮ ਰੂਪ ਸੁਹਜ ਹੈ। ਤਿ
ਸਕੇ ਆਗੇ ਆਵਰਣ ਕਰਤਾ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਮੇਘ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਵਿਵੇਕ ਰੂ
ਪ ਪਵਨ ਕਰਿ ਨ ਸ੍ਵਕਰੇ। ਤਬ ਆਤਮ ਕਾ ਸਾਖਿ ਤਕਾਰੇ ਹੈ। ਆਤਮ ਵਿਚ
ਰਕਾ ਅਭਿਆਸ ਅਰੁ ਵਿਖਿਅਤੁ ਤੇ ਵੈਰਾਗਾ ਇਸ ਪੁਰਖਾਰਥ ਬਿਨਾ ਆਤਮ
ਕਾ ਸਾਖਿ ਤਕਾਰ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਵੈਰਾਗਾ ਅਰੁ ਅਭਿਆਸ ਕਰਿ ਸਾਖਿ ਤਕਾਰੇ ਤੇ।

ਤੈ। ਵਿਦ ਅਰੁ ਵੇਦਾਂਤ ਸਾਸਤਰ ਅਰੁ ਜੋਤਰ ਕਾ ਵਿਸ਼ਰੂਪ ਗਤਾ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਰਿ ਭੀ
 ਅਪਲੇ ਵਿਚਾਰ ਬਿਨਾ ਸਾਖਿ ਤ ਕਰਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਪੁਰਖਾ ਰਥ ਕ
 ਰਿ ਆਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਬੁਧ ਕੀ ਨਿਰਮਲਤਾ ਸੰ
 ਬਧ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਕਲਪਾ ਵਿਕਲਪ ਤੋਂ ਹਟਿਤ ਚੈ ਤੰਨਤਤ ਵਿਖੇ
 ਇਸ ਬਿਤਤ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਤਤ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਚਨ ਤੁਕਾਰਿ
 ਤਿਸ ਕੀ ਇਸ ਬਿਤਗ੍ਰਹਣ ਕਰਹੁ। ਸਰਵ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਰੇਲੀ ਨਹੀ ਗਏ ਹੈ। ਸੰ
 ਦੇਹ ਭ੍ਰਮ ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਕਉ ਤੁਕ ਰੂਪ ਕੁਹੀ ਕਤੇਰੀ ਨਸ੍ਰੁਤ ਈ ਹੈ
 ਅਬ ਤੂੰ ਵਿਗਤ ਚੁਰਹੋ ਇਕ ਰਿ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ੨੮॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪ
 ਸਮਾਪ੍ਰਕਰਣੈ ਬਲਾ ਵਿਗਿਨ ਰੂਪ ਵਰਨਨਾ ਸਮਰਗਤਾ। ਬਲੋ ਪਾਖਿਨ
 ਸਮਾਪਤ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਠ ਵਾਰ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਅਬ ਤੂੰ ਵਿਗਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾ ਕਾ
 ਰਣ ਅਉਰ ਕ੍ਰਮ ਸੁਲਾਜੈ ਸੇ ਦੇਤ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਾਣ ਦਕਉ ਆਤਮਾ ਕੀ ਸਿ

ਧਤਾਭਈਐ। ਤੈਸੇਤੁੰਤੀਐ। ਪਾਤਾਲਕੋਟਰਵਿਖੇਏਕਤਰਲਕਸਪਦੈ
 ਤੇਤਤਭਯਾ। ਸੇਕੈਸਾਥਾ। ਭੰਗਾਏਐਦੇਵਤਾਅਰੁਤਿਨਕੇਈਸ੍ਰੁਗਇੰਦ੍ਰਾਦੈ
 ਕਾਜਿਸਨੇ। ਵਿਸਨਜੀਕੇਤੁੰਲਾਜਿਸਕਾਪ੍ਰਕ੍ਰਮਥਾ। ਅਰੁਸੰਪੁਰਲਭਵਨਭੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮ
 ਗਾਜਿਸਨੇਵਸਿਕਰਿਛੋਰੇਥੋ। ਸਰਵਦੇਵਤਾਦੈਤੁਕਉਵਸਿਕਰਿਜਗਤਕ।
 ਗਾਜਕਰਤਭਇਆ। ਦੈਤੁਕਾਈਸ੍ਰੁਗਤੀਨਭਵਨਤੁਕਾਈਸ੍ਰੁਗਭਇਆ।
 ਸਮੇਧਾਇਕਰਿਪੁਤ੍ਰਤੁਕਉਤਪਤਿਕੀਆ। ਜੈਸੇਬਸੰਤਗੁਤਿਅੰਕਰਤੁਕਉ
 ਤਪਤਿਕਰਤੀਐ। ਬਡਾਈਸ੍ਰੁਗਜਵਾਨਤੇਜਕਰਿਬਿਧਤਇਆ। ਤਾਰਿਅਤੁ
 ਕੇਪ੍ਰਕਾਸਕਉਕੀਆਐ। ਤਿਹਸਕਾਗਜਿਸਨੇ। ਮਹਾਂਪ੍ਰਕਾਸਗੁਪਸਰੀਗਜਿਨ
 ਕਾ। ਸਰਵਦਿਸਾਕਉਸਉਸ੍ਰੁਗਜਕੀਨਿਆਈਪ੍ਰਕਾਸਕੀਆ। ਅਕਾਸਕਉ
 ਗ੍ਰਿਹਲਕਰਿਤਿਹਕਾਲਪ੍ਰਜੰਤਪ੍ਰਕਾਸਅਛਾਦਣੀਆ। ਤਿਨਪੁਤ੍ਰਤੁਕੇਮ
 ਧਬਡਾਪੁੰਨਾਦੈਤਤਭਇਆ। ਜੈਸੇਮਣੀਕੇਮਧਕਉਸਤਕਮਣਅਧਿਕ

ਕੀ

ਪ੍ਰਕਾਸਕੋਧਾਰਤੀਐ। ਤੈਸੇਪ੍ਰਹਲਾਦਸਰਵਤੇਅਧਿਕਪ੍ਰਕਾਸਕ੍ਰਾਂਤਵਨਭਇਆ
ਤਿਸਪੁਤ੍ਰਕਰਕੈਹਰਲਕਸਪਸੇਭਤਭਇਆ। ਜੈਸੇਸਰਵਸੰਉਦਗਯਤਾਪੁਖ
ਹੁਕੀਕਰਕੈਬਸੰਤਹੁਤਿਸੇਭਤੀਐ। ਤੈਸੇਪੁਤ੍ਰਹੁਕਰਸੇਭਤਭਯਾਅਪਲੇਬ
ਲਕਰਿਅਹੁਪੁਤ੍ਰਹੁਸੰਉਦਗਯਤਾਕਰਅਹਈਸ੍ਵਰਜਭੰਡਾਗਇਨਤੀਨਹੁਕਰ
ਹਰਲਕਸਪਸੇਭਤਭਇਆ। ਤਿਲੇਕੀਕਉਅਪਲੇਵਸਿਕੀਆ। ਜੈਸੇ
ਪ੍ਰਲੈਕਾਲਵਿਖੇਸੁਹਜਸਰਵਲੋਕਹੁਕਉਤਪਾਵਤਾਐ। ਤੈਸੇਤਪਾਵਲੇਲਾ
ਗਾ। ਦੁਸ੍ਰਕੀਤਾਕਰਕੈਦੈਂਤਜੈਹੈਸੇਦੇਵਤਿਅਹੁਕਉਦੁਖਦੇਵਹਿ। ਤਬ
ਦੇਵਤਾਮਿਲਕਰਵਿਸ਼ਨੀਕੀਸਰਲਿਜਾਇਪ੍ਰਾਪਤਭਏ। ਅਰੁਬੇਨਤੀ
ਕਰੀ। ਜੈਇਹਹਰਲਕਸਪਮਹਾਂਦੁਸ੍ਰਦੈਂਤਐ। ਤਿਸਕਉਨਸ੍ਰਕਰਹੁ।
ਅਹੁਹਮਾਰੀਗਖਿਆਕਰਹੁ। ਵਹੰਵਹਦੁਖਾਵਲੇਕਰਕੈਮਹਾਂਪੁਰਖਭੀਕੈ
ਪਵਨਹੋਜਾਤੇਐ। ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਭਗਵਾਨਕੇਆਗੈਦੇਵਤਿਅਹੁਪ੍ਰਾਰਥ

ਨਾਕਗੀ। ਤਬਾਵਿਸਨੁ ਦੇਵਕਹਾ। ਅਬਤੁਮਜਾਵਹਾ। ਮੈਉਸਕਉਪੁੜਕੇਤੇਤ
ਕਰਿਮਾਰਉਗਾ। ਐਸੇਕਹਿਕਰਿਅੰਤਹਧਿਆਨਹੋਗਏ। ਅਰੁਸੋਹਰਲਕ
ਸਪਅਪਲੇਈਸ੍ਵਰਜਕੀਸਿਖਿਆਪ੍ਰੰਲਾਦਕਉਦੀਆਕਗੇ। ਪਰੰਤੁ
ਉਹੁਨੰਗਿਹਲਕਗੇ। ਬਹੁਤਪ੍ਰਕਾਰਦੰਤਾਨਾਭੀਦੇਹਯਾ। ਪਰੰਤੁਪ੍ਰਯਲੁ।
ਦਉਸਕੀਸਿਖਿਆਕਉਨਅੰਗੀਕਾਰਕੀਆ। ਉਹੁਈਸ੍ਵਰਵਿਸ਼ਨੁਜੀਕੇ
ਅਰਾਧਨਾਵਿਖੇਰਹਾ। ਇਸਕਾਰਨਤੇਤਾਨਾਕਾਤੁਖਪ੍ਰੰਲਾਦਕਉਕਛੁ
ਨਹੋਵੈ। ਤਬਦੈਤਈਸ੍ਵਰਅਪਲੇਹਸਤਖੜਗੁਲੇਕਰਿਕਹਿਲੇਲਾਗੇ।
। ਹੇਦੁਸ੍ਵਤੇਗਈਸ੍ਵਰਕਹਾਏ। ਜਿਸਕਾਤੁਅਰਾਧਨਕਰਤਾਏ। ਅਬਮੁਖੁ
ਬਿਨਾਈਸ੍ਵਰਕਵਲਹੈ। ਤਬਪ੍ਰੰਲਾਦਕਹਾਮੇਗਈਸ੍ਵਰਸਰਵਵਿਆ
ਪਕਹੈ। ਤਬਹਰਲਕਸਪਕਹਾ। ਇਸਥੰਭਵਿਖੇਕਹਾਏ। ਜੇਤੈਤਉਦਿਖੇ।
ਇ। ਜੇਨਾਦਿਖਾਵਹਿਗਾ। ਤਉਤੁਣਕਉਮਾਰਤਾਏ। ਤਬਸਰਵਵਿਆਪ

ਕਜੇਵਿਸਦੇਵਹੈ। ਸਿਖੰਤਸੰਪ੍ਰਗਟਹੈ। ਇਕਰਿਭਾਸਲੇਲਾਗਾ। ਬਡੇਸਬ
ਦੇਵਲੇਲਾਗੇ। ਤਿਸਥੰਕਉਠੇਕਰਆਪਵਿਸੁਜੀਪ੍ਰਗਟਭਏ।
ਮਹਾਂਭਇਆਨਕਰੁਪਾਦਿਗਗਜਜੇਹੈ। ਸਤੀ। ਤਿਨਕੇਸਮਾਨਬਡੇਦੰਤ
ਅਰੁਬਡੀਆਂਭੁਜਾਅਰੁਬਡੇਨਖਾਜੇਬਜ੍ਯਕਉਤੇਕਨੇਹਰੇਹੈ। ਜੈਸੇਇ
ਸਬਤਾਬਿਜਲੀਕਾਪ੍ਰਕਾਸਹੈ। ਅਰੁਅਗਨਿਕੀਨਿਆਈਕੁੰਡਲਾਪ੍ਰਕਾ
ਸਤੇਹੈ। ਕੁਲਾਚਲਤੇਆਦਿਲੇਕਰਿਜੇਸੰਪ੍ਰਗਤਪਰਬਤਹੈ। ਤਿਨਕੇਸ
ਮਾਨਦਿਕਉਦਰਹੈ। ਦੁਇਭੁਜਾਂਮਾਂਥ੍ਰਮਾਂਡਖਪਰਕੇਤੇਲਨੇਹੀਆਂ
ਹੈ। ਮੁਖਤੇਜੋਪਵਨਸ੍ਵਾਸਨਿਕਸਤਹੈ। ਸੇਪਰਬਤਹੁਕਉਚੁਗਲਕਰਲੇ
ਹਾਸਮਹਬਹੈਪ੍ਰਲੈਕਾਲਤੇਭੀਆਧਿਕਹੈ। ਅਰੁਸੇਢੇਸੁਰਜਵਤਚਮਤ
ਕਰਕਰਤੇਹੈ। ਰੰਮਐਸੇਖੜੇਹੋਤੇਹੈ। ਮਾਨੇਪਰਬਤਕੇਸਿਖਰਹੈ। ਅਗ
ਨਿਕੇਸਮੁਹਵਤਮਹਾਂਭੈਆਨਕਰੁਪਾਨਰਸਿੰਘਵਪੁਵਿਸੁਦੇਵਕਰਿਕੇ

ਤਹਲਕ ਸਪਕ ਉਨਖੁ ਸਾਥ ਵਿਚੀ ਗਲ ਕੀਆ ਐ ਸਾ ਕੋ ਪਵਾਨ ਰੂਪ ਧਾਰੰ
 ਜੋ ਕੋ ਪਕਰਿ ਦੈ ਤਹੁ ਕੇ ਇਸ਼ਾਨ ਜਲ ਦੇ ਲਾਗੇ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੀ ਅਗਨਿ ਵ
 ਤਾ ਅਗੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਰ ਮਾਨੇ ਪਰਬਤ ਚੁਗਲ ਜੋ ਤੇ ਹੈ ਆਉਰ ਤੇ ਜਾ ਤੇ ਹੈ ਆਨਰ
 ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਵਾਉ ਕੀ ਖੰਤਾ ਲੀ ਕਰ ਕੈ ॥ ਦੈ ਤਹੁ ਕੇ ਸੰਬੂ ਤ ਕੇ ਈ ਮਾਗੇ ਕੇ ਈ
 ਤਾਗ ਗਏ ॥ ਦਿਸਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕ ਉਦ ਉਤ ਗਏ ॥ ਜੈ ਸੇ ਵਾਉ ਕਰਿ ਮਛਗ ਦਿਸਾ
 ਕਉ ਉਤ ਜਾ ਤੇ ਹੈ ॥ ਪਾਤਾਲ ਛਿਦ੍ਰ ਕ ਛੁਜ ਲਾਗਾਇਆ ॥ ਕਛੁ ਨ ਸੁਹੇ ਗਾਇ
 ਆ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਵਤ ਸੁੰਨ ਇਸ਼ਾਨ ਜੋ ਗਏ ॥ ਮਾਨੇ ਅਕਾਂਤ ਪ੍ਰਲੈ ਆਈ ਹੈ ॥
 ਦੈ ਤਨੈ ਸੁਹੇ ਗਏ ਪ੍ਰਲੈ ਵਤਾ ॥ ਦੈ ਤਹੁ ਕਉ ਨ ਸੁਕਰ ਕੈ ਵਿਸ਼ ਦੇਵ ਅੰਤ ਗਧਿ
 ਅਨ ਜੋ ਗਏ ॥ ਕਛੁ ਕਦੈ ਤਬਾਧ ਵਟ ਹਲੂ ਏਰੇ ਥੋ ॥ ਸੇ ਪ੍ਰਲਾਦ ਕੇ ਨਿਕ
 ਟ ਆਏ ॥ ਮੁਖ ਕੁ ਮਲਾ ਲੇਹੁ ਏ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਲ ਤੇ ਗਹਿ ਤ ਕ ਮਲ ਜੋ ਤੇ ਹੈ ॥
 ਮਿਲ ਕਰਿ ਪ੍ਰਲਾਦ ਕਉ ਕੁਈ ਬਾਧ ਵਪਰਚਾ ਵਲੇ ਲਾਗੇ ਪ੍ਰਲਾ

ਦੇਨੇ ਮਿਲਾ ਕਰ ਪਿਤਾ ਕੀ ਪਰਦੇ ਵਨਾ ਕੀ ॥ ਬਹੁੜ ਉਠ ਕਰਿ ਸਰਵ ਕਰਮ ਕੀ ਏ
ਸਿਸ ਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਦੇਂਤ ਭੀ ਬੈਠੇ ॥ ਅਹੁ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਿਖਿ ਆ ਕਰਹਿ ॥ ਅਹੁ ਸੇਕ
ਵਨੁ ਹੋਵਹਿ ॥ ਸਰਵ ਦੇਤ ਸੁਕ ਕਰਿ ਚਿਤ ਕੀ ਪੁਤ ਲੀਵਤ ਹੋਗੇ ॥ ਜੈ ਸੇ ਦਗ
ਧਾ ਬ੍ਰਿਖ ਸੁਕ ਜਾਤਾ ॥ ਹਸ ਤੇ ਹਰਿ ਤੇ ਤਾ ॥ ਤੈ ਸੇ ਹਰਣ ਕਸਪਾ ਬਿਨਾ ਦੇਤ
ਸੇਕ ਵਨ ਮਹਾਂ ਦੁਖੀ ਭਏ ॥ ੨੪ ॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਪ
ਖਿਨੇ ਹਰ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਧੋ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਠ ਵਾਚ ॥ ਹੇ ਰਮ ਜੀ ਜ
ਬਹੁ ਹਰ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕੇ ਮਰਣੇ ਕਰ ਕੈ ਦੇਂਤ ਬਹੁ ਤ ਦੁਖ ਤ ਭਏ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਮ
ਊਨ ਵਨੁ ਹੋਇ ਕਰਿ ਚਿਤ ਵਤਾ ਭਇਆ ॥ ਪਾਤਾਲ ਕੋਟ ਗਵਿਖੇ ਸਰਵ ਦੇਤ ਜੈ
ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਤਾ ਸੰਜੁ ਗਤਾ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਹਤ ਭਇਆ ॥
ਜੇ ਅਬ ਅਪਲੀ ਗੰਧਿ ਅਕੇ ਨ ਮਿਤ ਕਉ ਟਉਪਾਇ ਕੀਏ ॥ ਹਮਾਰੇ ਦੇਤ ਹੁਕੇ
ਨਾਮ ਕਰਣੇ ਹਰਾ ਵਿਸੁ ਜੇ ਬਡਾ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਤੀਖਣ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ਵਤ ਹੈਂ ਨ

ਖਾਜਿਸਕੇ। ਜੈਸੇਮ੍ਰਿਗੁਕਉਸਿੰਘਮਾਰਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਹਮਕਉਮਾਰਤਾਹੈ। ॥੫॥
 ਤਾਲਕੋਟਗਵਿਖੇਦੈਤਸਾਂਤਵਾਨਕਦਾਚਿਤਨਹੀਹੋਤੋ। ਜਬਦੈਤਬਿਧਮਾਨ
 ਹੋਤੈ। ਤਬਹੀਅਨਕਰਿਵਿਸਨਾਸਕਰਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਕਮਲਪੁਪਰਪਰਬਤ
 ਅਨਪੜੇ। ਤੈਸੇਚੂਹਲਕਰਤਾਹੈ। ਬਡੇਭਾਸਹਆਕਾਹਘੋਹਸਬਦਕਰਲੇਹ
 ਰੇਦੈਤਉਪਜਉਪਜਕਰਿਨਸ੍ਰੋਜਾਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਬੁਦਬੁਦੇਤਰੰਗਜਲਵਿਖੇਉ
 ਪਜਉਪਜਕਰਿਨਸ੍ਰੋਜਾਤੇਹੈ। ਅੰਤਰਬਾਹਮਹਮਕਉਕਸ੍ਰਦੇਤਾਹੈ। ॥੬॥
 ਰਾਸਤਬਡਾਢ੍ਰਿੜਹੈ। ਬਡਾਅਪੁਰਬਤਮਆਨਕਰਿਬਾਛਿਆਹੈ। ਹਮਾਰਾਹਿ
 ਰਦਾਤਮਕਰਿਪੁਰਲਹੋਗਹੈ। ਸੰਪਦਾਨਸ੍ਰੋਗਈਹੈ। ਜੇਹਮਾਰੇਪਿਤਾਕਰ
 ਚੂਹਲਭਏਥੇਦੇਵਤਾ। ਤਿਨਕਾਬਲਹਮਤੇਆਧਿਕਹੋਗਇਆਹੈ। ਹਮਾਰੀ
 ਆਂਇਸਤੀਆਂਕਉਵਸਿਕਰਕੈਲੇਗਏਹੈ। ਜੈਸੇਮ੍ਰਿਗੁਕਉਬਧਕਲੇ
 ਜਾਵਹਿ। ਅਉਰਧਰਮਲਖਮੀਹਮਾਰੀਸਰਵਲੇਗਏਹੈ। ਹਮਦੀਨਗੁਪਹੋ

ਏਏਂ। ਜੈ ਸੇ ਜਲਾ ਬਿਨਾ ਕਮਲਾ ਕੁਮਲਾ ਇਜਾ ਤੇਏਂ। ਤੈ ਸੇ ਹਮ ਬਾਂਧਵੁ ਬਿਨਾ
ਭਏਏਂ। ਹਮ ਰੇਗਿਰੇ ਵਿਖੇ ਪੁਰੁਪਤੀ ਉਡਤੀਏ। ਜੇ ਬਡੇ ਇਸ਼ਾਨ ਮਲੀਕ
ਰਿਖਚਤ ਕੀਏਥੋ। ਸੇ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਏਏਂ। ਜਲਾ ਗਏਏਂ। ਜੇ ਹਮ ਰੇ ਇਸ਼ਾਨ
ਵਿਖੇ ਬਡੇ ਕਲਾਪਾ ਬਿਖਲਾ ਗੇਹੁ ਏਥੋ। ਤਿਨ ਕੇ ਸਾਬਰਤਨ ਮਲੀਕੇ ਗੁਛੇ ਲਾਗੇਹੁ
ਏਥੋ। ਸੇ ਉਖਾੜ ਕਰਿ ਨੰਦਨ ਬਨ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਲਗਾਏਏਂ। ਨਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੀ ਸਹ।
ਇਤ ਕਰਿ ਐਸਾ ਬਲਾਪਾਇਆਏ। ਅਰੁ ਹਮ ਰੇ ਬਿਖਾਇਸ਼ਾਨ ਨਗ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਕੇ ਪਅਗਨਿ ਸਾਬ ਜਲਾਇ ਚੀਏਏਂ। ਜੇ ਦੇਵਤਿ ਅਹੁਰੀ ਆਂਇ ਸਤੀ ਆਂਕੇ ਮੁ
ਖ ਦੇਤ ਦੇਖਤੇਥੋ। ਸੇ ਅਬ ਦੇਤਹੁਰੀ ਆਂਇ ਸਤੀ ਆਂਕੇ ਮੁਖ ਦੇਵਤਾ ਦੇਖਤੇਏ
ਕਲਾਪਾ ਬਿਖਮੰਦਾਗ ਬਿਖਰੇ ਸੰਬੁਰ ਦੇਤਹੁਰੇ ਇਸ਼ਾਨ ਪੁ ਵਿਖੇਥੋ। ਅਰੁ
ਸੁਮੇਰਪਰ ਬਤ ਵਿਖੇ ਵਿਗਾਜਤੇਥੋ। ਸੇ ਇਸ਼ਾਨ ਅਬ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਏਏਂ। ਪੁਰੁਪ
ਤੀ ਉਡਤੀਏ। ਸੁਮੇਰਤੁਰਲ ਭੁਰੇ ਗਇਆਏ। ਜੇ ਦੇਤਹੁਰੀ ਆਂਇ ਸਤੀ ਅ।

ਅਪਦੇ ਇਸਥਾਨ ਤੁਵਿਖੇ ਬੈਠ ਤੀਆਂ ਥੀਆਂ। ਅਗੁਰਿ ਵਵਸਤੁ ਪਹਿਰਤੀਅੰ॥
 ਥੀਆਂ। ਤਿਨਕੇ ਸੀਸ ਪਰੇ ਵਅੰਗ ਨਾਕੇ ਸੀਸ ਕਰਿ ਦੈ ਤਅੰਗ ਨਾਚ ਮਰਕਰ
 ਤੈਯੋਂ। ਉਤਤਸ ਵਿਲਾਸ ਕਰਤੈਯੋਂ। ਬਡਾ ਕਸਟੈ ਬਡਾ ਕਸਟੈ। ਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਅੰ॥
 ਇਸਤੀਆਂ। ਹਮਾਗੀਆਂ ਇਸਤੀਆਂ ਅਗੁਰੇ ਆਗੇਟ ਹਲਸੇ ਵਾਕਰ
 ਤੀਆਂ ਥੀਆਂ। ਸੋ ਹਮਾਗੀ ਇਸਤੀਆਂ ਉਨਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੈਯੋਂ। ਹਮਕਉ ਅਪ
 ਰਾਨੇ ਦੀਨਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆਯੋ। ਹੋਦੈ ਤਹੁ ਅਬ ਹਮਕਉ ਅਉਰ ਉਪਾਇਕੋ
 ਉਨਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤਾ। ਜਬ ਉਸ ਵਿਸ਼ਨੁ ਕੀ ਸਗਣਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹਿ। ਤ
 ਬ ਸੁਖੀ ਹੋਵਹਿ। ਉਹੁ ਕੈਸਾ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੀਆਂ ਤੁਇ ਭੁਜਾਂਗੁ ਪਾਬਿਖ ਕੀ
 ਛਾਇਆ ਵਿਖੇ ਦੇਵਤਾ ਵਿਸ਼ਾਮ ਕਰਤੈਯੋਂ। ਵਿਸ਼ਨੁ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰਿ ਕਦਾਚਿ
 ਤਤਪਾਇਮਨ ਨਹੀ ਹੋਤੈ। ਜੇ ਸੇਤਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਕਦਾਚਿ ਤਤਪਾਇਮਨ ਨ
 ਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਜੇ ਪੁਰਖਾ ਵਿਸ਼ਨੁ ਕੀ ਸਗਣਿ ਹੋਤੈ। ਸੇ ਕਦਾਚਿ ਤਤਪਾਇਮਨ

ਯੀਤੋਤਾ। ਤਾਂਤੇਹਮਭੀਉਸੀਕੀਸਗਟਿਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵਹਿ। ਤੁਮਦੇਖਤੇਹੋ
। ਜੇਦੇਵਤਾਅਰਦੇਵਾਂਗਨਾਂ। ਸੁਰਹੁਕੀਅਰੁਅਸੁਰਹੁਕੀਆਂ। ਇਸਤੀਆਂਕੀ
ਉਪਾਸਨਾਕਰਤੇਥੋ। ਸੋਅਬਆਪਕਉਪੁਜਲੇਲਾਗੇ। ਹੈ। ਹਮਦੈਤਹੁਕੀ
ਆਂ। ਇਸਤੀਆਂਕੇਮੁਖਕੁਮਲਾਇਗਏ। ਹੈ। ਜੈਸੇਵਰਠਕੀਵਰਖਾਕਰਕਮਲਾ
ਸੁਕਜਾਤੇ। ਹੈ। ਹਮਾਰੇਮੰਤ੍ਰਪਤੁਟਗਏ। ਹੈ। ਜਗਜਗੀਭੂਤਹੋਗਏ। ਹੈ। ਨੀਲਮ
ਲੀਕੇਜੇਬਡੇਬੰਤਥੇਸੋਗਿਨਪੜੇ। ਹੈ। ਦੈਤਸੈਨਾਜੇਅਪਦਾਕੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਡੂ
ਬਲੇਲਾਗਤੀਥੀ। ਤਿਸਕੇਗਖਿਅਕਰਲੇਧਾਰਲੇਕਉਬਡਾਸਮਗਥਥਾ।
ਭੂਬਲੇਨਦੇਤਾਥਾ। ਜੈਸੇਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਮੰਦ੍ਰਾਚਲਕਉਕਛੁਰੁਪਭੂਬਲੇ
ਨਦੀਅਅਗਖਿਅਕਰਲੀਨੀ। ਤੈਸੇਹਮਾਰੇਪਿਤਾਆਦਿਕਜੇਬਡੇਬਲੀਥੇ
ਤਿਨਕਉਦਿਸ੍ਰਜੀਮਾਰਚੁਰਲਕੀਆ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਲੈਕਾਲਕਾਪਵਨਪਰਬਤੋ
ਹੁਕਉਚੁਰਲਕਰਤਾ। ਹੈ। ਦੈਤਸੈਨਾਕੇਬਡੇਬਨਤਤੇ। ਹੈ। ਤਿਨਸਰਵਕਉ

ਉਹਏਕਦੇਵਨਸੁਕਰਤਾਏ॥ ਅਰੁਦੇਵਤਿਅਤੁਕੀਗਖਿਆਕਰਤਾਏ॥ ਉਨਕਾ
 ਸੁਹਿਰਦਮਿਤ੍ਰਹੋਤਾਏ॥ ਐਸੇਮਧਸੁਦਨਵਿਸ਼ਨੁਕੀਗਤਿਅਤਿਵਿਖੰਮਏ॥ ਏ
 ਤਤੁਕੀਜੋਭੁਜਾਗੁਪੀਦੰਡਏ॥ ਤਿਨਕੇਕਾਟਲੇਤਗਕੁਠਹਏ॥ ਤਿਸਕੀਸਤਾਇ
 ਤਾਕਰਇੰਦ੍ਰਾਵੇਕਦੇਵਤਾ॥ ਏਤੰਸੈਨਾਕਉਜੀਤਲੇਮਾਰਲੇਲਾਗੇ॥
 ਜੇਸੇਬਾਲਕਤੁਕਉਬਾਂਡੁਮਾਗਿ॥ ਇਤਪੁੰਡਗੀਕਾਖਵਿਸ਼ਨੁਜੀਤਲਾਕਠਨ
 ਏ॥ ਜੇਇਤਸਮਤ੍ਰਹੁਬਿਨਾਏ॥ ਤਉਭੀਇਸਕਉਤਮਾਰੇਸਮਤ੍ਰਛੇਦਨਹੀ
 ਸਕਤਾ॥ ਬਜ੍ਞਤੀਛੇਦਨਹੀਸਕਤਾ॥ ਮਹਾਂਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀਏ॥ ਜੁਪਕਾਇਸਨੇਬਡ
 ਅਭਿਆਸਕੀਆਏ॥ ਇਤਪਰਬਤਤੁਸਾਖਜੁਪਕਰਤਾਹਏ॥ ਜੇਤਮਾਗਾ
 ਪਿਤਾਬਡਾਬਲੀਥਾ॥ ਜਿਸਨੇਤ੍ਰਿਲੋਕੀਕੇਰਾਜਾਚੁਰਲਕਰਕੈਸਰਵਦੇਵਤ
 ਵਸਿਕੀਏਥੇ॥ ਤਿਸਕਉਇਸਨੇਮਾਗਾ॥ ਤਉਤਮਾਰੇਮਾਰਲੇਵਿਖੋਰਿਆਖ
 ਤਨਏ॥ ਇਤਮਹਾਂਬਲੀਏ॥ ਇਸਕਾਜੀਤਲਾਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਤਾਂਤੇਏਕਉਪਾਇ

ਮੈਤੁਮਕਉਕਤਿਤਾਹੈ॥ਤਿਸਕਗਿਵਿਸ੍ਨੁਪ੍ਰਗਟਹੋਇਕਗਿਵਸਿਆਵੈਗਾ॥
ਅਉਰਉਪਾਇਕੋਉਨਹੀ॥ਸੋਕਉਲਉਪਾਇਹੈ॥ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਤੁਮਾਇਸ
ਕਉਚਿਤਵਉ॥ਜੇਵਿਸ੍ਨੁਸਰਵਾਤਮਾਹੈ॥ਸਰਵਬੁਧਪੁਕਾਪ੍ਰਕਾਸਕਹੈ॥
ਅਰਸਰਵਕਾਰਕਹੈ॥ਤਿਸਕੀਹਮਸਗਲਿਹੈ॥ਅਉਰਤਮਾਗੀਗਤਿਅਸੈ
ਕਉਨਹੀ॥ਹੋਦੇਤਹੁਉਸਤੋਂਅਧਿਕਇਸਤਿਲੋਕੀਵਿਖੇਕਉਨਹੀ॥ਜਗ
ਤਕੀਉਤਪਾਤਿਇਸਥਿਤਪ੍ਰਲੋਕਰਤਾਉਹੀਦੇਵਹੈ॥ਤਾਤੇਤਿਸਕੋਧਿਆਨ
ਵਿਖੇਲਾਗਹੁ॥ਜੇਏਕਨਿਮਖਭੀਤਿਸਕੋਧਿਆਨਤੇਉਤਹੁਨਹੀ॥ਮੈਭੀ
ਉਸਕੋਧਿਆਨਵਿਖੇਲਾਗਤਾਹੈ॥ਸੈਨਾਗਇਲਜੀਅਜਨਮਾਪੁਰਖਹੈ॥
ਮੈਸੇਵਾਤਿਸਕੋਪਗਾਇਲਹੈ॥ਸਰਵਪ੍ਰਕਾਰਮੈਨਾਗਇਲਮੈਹੈ॥ਓਨਮੈ
ਨਾਗਇਲਾਇਹਜੇਮੰਤ੍ਰਹੈ॥ਸੈਸਰਵਅਰਥਕਉਸਿਧਕਰਤਾਹੈ॥ਇਸਮੰ
ਤ੍ਰਕੋਧਿਆਨਜਾਪਕਰਤੇਹੁਏਤਮਾਗੇਗਿਰੇਵਿਖੇਸ਼ਾਨਇਸਯੁਗਲਗੁਪਹੋਵੈ

ਗਾ ਸੇ ਕੈ ਸਾਹਿ ਹੈ। ਦਿਸਾ ਭੀ ਹਰਿ ਹੈ। ਅਕਾਸ ਭੀ ਹਰਿ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੀ
 ਹਰਿ ਹੈ। ਇਹ ਸਰ ਵਜਗਤ ਹਰਿ ਹੈ। ਮੈ ਭੀ ਹਰਿ ਹੈ। ਸਰ ਵਕਾ ਅਤਮਾਤਮਾ
 ਹਰਿ ਹੈ। ਹਰਿ ਮੈ ਹੈ। ਸੇ ਹਰਿ ਮੈ ਹੈ। ਦਿਸ੍ਹ ਹੋਇ ਕਰਿ ਜੋ ਦਿਸ੍ਹ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰ
 ਤਾ ਹੋ। ਤਉ ਪਰਮ ਉਤਮ ਫਲ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਦਿਸ੍ਹ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰ
 ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ। ਮੈ ਅਨੰਤ ਅਕਾਸ ਹੈ। ਸਰ ਵਕਾ ਪਾਕ ਹੈ। ਅਰੁ ਗਰੁ ਪਰ
 ਆਰੁ ਹੈ। ਅਰੁ ਸੁਵਰਣ ਕੇ ਰੂਪ ਲਪਹਿਰੇ ਹੋ। ਸਰ ਵਕਾ ਈਸ੍ਵਰ ਮੈ ਹੈ
 ਮੇਰੇ ਹਸਤ ਰੂਪ ਸੁਖ ਕਰਿ ਜੀਵ ਰੂਪ ਸਰ ਵਪ ਖੀ ਬਿਸਾ ਮਕਰ ਤੇ ਹੈ। ਇਹ
 ਮੇਰੀ ਆਚਤੁਰ ਭੁਜ ਹੈ। ਭੁਜਾ ਵਿਖੇ ਬਹੁਟੇ ਪਹਿਰੇ ਤੇ ਹੈ। ਜਬ ਮੈ ਖੀਰ ਸਮੁ
 ਦੁ ਮਥਨ ਕੀ ਆਥਾ। ਤਬ ਕੇ ਇਹ ਖਰਿਖ ਰਿਕਰਿਪ ਸੇ ਹੋਏ ਹੈ। ਅਰੁ ਇਹ
 ਮੇਰੇ ਪਾਰਸੁ ਇਸ਼ਾਨ ਵਿਖੇ ਲਖ ਮੀ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਚਮਰੁ ਹਸਤ ਵਿ
 ਖੇ ਹੈ। ਇਸ ਕਉ ਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਤੇ ਉਪਜਾਇ ਆਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਾਰਸੁ ਵਿਖੇ ਲੀਲਾ

ਮੈ

३

ਕਰਤੀ ਹੈ। ਲੀਲਾ ਕਰ ਕੈ ਭਾਇ ਹੈ ਜੀਵਾ ਜਿਸਨੇ। ਅਹੁ ਤਿਲੋਕੀ ਰੂਪਾ ਬਿਖਰੀ
ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਮੰਜਰੀ ਹੈ। ਮਹਾਂ ਪਵਲ ਮਲ ਕੇ ਤਰਲੇ ਤਰੀ ਹੈ। ਭੰਸ ਕੈ ਭੰਬਿ
ਲਾਸ ਜਿਸ ਕਾ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਪਾਗ ਸੁਵਿਖੇ ਮਾਇਆ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਜਗਤ ਜਾਲਾ ਜਿ
ਸਨੇ ਨਿਰੰਤਰ ਉਤਪਤਿ ਅਰੁ ਪ੍ਰਲੈ ਕੀ ਏ ਹੈ। ਅਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਵਤ ਕੀ ਵਿਲਾ
ਸਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਪਾਗ ਸੁਵਿਖੇ ਜੋ ਸਕਤ ਹੈ। ਸੋ ਲੀਲਾ ਕਰ ਕੈ ਵਸਿ ਕੀ ਆਉ
ਤਿਲੋਕੀ ਖੰਡ ਜਿਸਨੇ। ਐਸੀ ਮੇਰੇ ਪਾਗ ਸੁਵਿਖੇ ਫੁਰਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਕਲਪਾ ਬਿ
ਖਲਤਾ ਫੁਰਤੀ ਹੈ। ਸੀਤ ਅਰੁ ਉਸੁ ਇਹ ਮੇਰੇ ਭਾਇ ਨੇੜ ਹੈ। ਸੰਪੂਰਨ ਜਗ
ਤ ਕਉ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਹੈ। ਚੰਦ੍ਰ ਮਾ ਅਹੁ ਸੁਰਜ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਲ
ਕਮਲ ਵਤ ਦੇ ਹੈ। ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸਿਆਮ ਮੇਘ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੈ। ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਹਸਤ ਤੋਂ ਵਿਖੇ ਪਾਂਚ ਜਨ ਸੰਖ ਹੈ। ਇਸ ਫੁਰਲ ਰੂਪੈ ਤੰਪੂਨ
ਜਿਸ ਕੀ। ਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਤੇ ਨਿਕਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਵਰਲ ਕੀ ਆਰਿਹ ਲਾਵਾ

ਜਿਸਨੇ
ਖੰਡ ਕੀ

ਲਾਕਮਲਹੈ॥ਇਹਨਾਭਕਮਲਹੈ॥ਇਸਤੋਂਬ੍ਰਹਮਾਉਤਪਤਿਭਇਆਹੈ॥
 ਅਗੁਇਸਵਿਖੇਬ੍ਰਹਮਾਨਿਵਾਸਕਰਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਭ੍ਰਮਰਕਮਲਵਿਖੇਰਹਤਾਹੈ॥
 ਨਿਵਾਸਕਰਤਾਹੈ॥ਇਹਮੇਰੇਹਸਤਵਿਖੇਕਮੇਰਗਦਾਹੈ॥ਸੁਮੇਰਕੇਸਿਖਰ
 ਵਤਰਤਨਪੁੰਕਰਿਬਣੀਪੁਈਦੈਤਦਾਨਵਹੁਕੇਨਾਸਕਰਦੇਹਗੀਹੈ॥ਇਹਮੇਰੇ
 ਹਸਤਵਿਖੇਮਹਾਂਪ੍ਰਕਾਸਗੁਪਸਾਧਹੁਕਉਸੁਖਦੇਦੇਹਗਾਸੁਦਰਸਨਚਕ੍ਰਹੈ॥
 ਜੁਆਲਾਕੇਪੁੰਜਵਤ੍ਰੰਪ੍ਰਕਾਸਾਜਿਸਕਾਪੰਗਪਾਲਤਕੀਏਹੈਦਿਸਾਤਟ
 ਜਿਸਨੇ॥ਇਹਮੇਰੇਹਸਤਵਿਖੇਅਗਨਕੇਸੰਬੁਧਵਾਲਾਕੁਠਹੈ॥ਦੈਤਹੁ
 ਪਜੋਬ੍ਰਿਖਹੈ॥ਤਿਨਕਉਨਾਸਕਰਦੇਹਗਾਹੈ॥ਅਰੁਸਾਧਹੁਕਉਅਨੰਦਦਾ
 ਇਕਹੈ॥ਇਹਮੇਰੇਹਸਤਵਿਖੇਸਾਹੰਗਧਨਖਹੈ॥ਮਹਾਂਪ੍ਰਕਾਸਗੁਪਸਾਧਵਤ
 ਹੈਪੁੰਨਜਿਸਕੀ॥ਅਗੁਇੰਦ੍ਰਕੇਧਨਖਵਤਹੈਮੁੰਦਰਤਾਜਿਸਕੀ॥ਇਹਮੇਰੇਪੀ
 ਤਵਰਨਵਸਤ੍ਰਹੈ॥ਇਹਵੈਜੰਤੀਮਾਲਾਹੈ॥ਕਉਮਤਕਮਲਮੇਰਕੰਠਵਿਖੇਹੈ॥

ਐਸਾ ਮੈ ਵਿਸ਼ਦੇਵਤਾ। ਅਨੰਤ ਜਗਤ ਉਤਪਤਿ ਤੋ ਇਕ ਰਿਲੀ ਨਹੀਂ ਇਗਏ
ਹੈਂ। ਸਰਵ ਕਉ ਧਾਰ ਲੇਤਾ ਰਮੈਂ। ਕੇਈ ਬੀਤ ਗਏ ਹੈਂ। ਕੇਈ ਹੋਵਤਿਗੇ।
ਇਹ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮੇਰੇ ਚਰ ਲੈਂ। ਅਕਾਸ ਮੇਰਾ ਸੀਸ ਹੈ। ਤੀਨ ਜਗਤ ਮੇਰੇ
ਪੁਰੈਂ। ਦਸੇ ਦਿਸਾ ਮੈਂ ਵੀਖਿ ਸਥਲੈਂ। ਸਾਖਿਤ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੁ ਹੈ। ਲੀਨ ਮੇਧ
ਵਤ ਮੇਰੀ ਕਾਂਤ ਹੈ। ਗਰੁਪਰ ਆਰੂ ਹੈ। ਸੰਖ ਚਕ੍ਰ ਗਦਪਦ ਮੇਰੇ ਧਾਰ
ਲੇਤਾ ਰਮੈਂ। ਦੁਸ੍ਰੈ ਚਿਤ ਜਿਨ ਕਾ। ਸੋ ਮੁਣ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਭਾਗ ਜਾਤੇ ਹੈਂ।
ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਸੀਤਲ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾ ਵਤ ਮੇਰੀ ਕਾਂਤ ਹੈ। ਪੀਤ ਵਸਤ੍ਰ ਸਿਆਮ ਬਦ
ਨਗਦਾ ਧਾਰੀ ਹੈ। ਲਖ ਮੀ ਮੇਰੇ ਵਖ ਸਥਲ ਵਿਖੈ ਹੈ। ਅਚਿੰਤ ਗੁਪ ਅਚੁਤ
ਗੁਪ ਮੈ ਵਿਸ਼ੁ ਹੈ। ਉਤੁਕ ਵਲੈਂ ਜੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਵਿਗੁਪ ਕਰ ਲੇ ਕਉ ਸਮਰਥ ਹੋਵੈ
ਮੈਂ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕੇਜਲਾ ਵਲੇ ਕਉ ਸਮਰਥ ਹੈ। ਜੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਯੁਧ ਕੇਨ ਮਿਤਸ
ਨ ਮੁਖ ਹੋਵੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਅਪਣੇ ਨਾਮ ਕਾ ਕਾਰ ਲੈ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਗਨਿ ਵਿਖੇ ਪ

ਤੰਗਜਲਮਰਤੈਏਂ। ਤੈਸੇਮੇਗਐਸਾਤੇਜਏ। ਜਿਸਕੀਦ੍ਰਿਸਕੇਸਤਾਹਲੇ
 ਕਉਕੋਊਸਮਰਬਨਪੀਉਤਾ। ਜੈਸੇਮੈਦਏਪ੍ਰਭਾਜਿਸਕੀ। ਐਸੇਨੇਤਤੁ
 ਵਾਲਾਸੁਹਜਕੀਪ੍ਰਭਾਕਉਸਤਾਹਨਪੀਸਕਤਾ। ਤੈਸੇਈਸੁਹਵਿਸੁਏ। ਬ੍ਰ
 ਹਮਾਇੰਦ੍ਰਅਗਨਿਯਮਾਦਿਕਨਿਤਮੇਗੀਉਸਤਤਕਰਤੇਏ। ਬਹੁਤੁਪ੍ਰਕਾਰ
 ਬਾਣੀਕਰਿਕੈ। ਸੇਮੈਈਸੁਹਵਿਸੁਏ। ਤਿਲਕਾਸੁਇਸਾਵਰਜੰਗਮ
 ਜੇਤਾਕਛੁਜਗਤਜਾਲਏ। ਸਰਵਕੇਅੰਤਹਵਿਆਪਕਹੁਪਏ। ਤਿਲੇਕ
 ਕੇਅੰਤਹਮੈਪ੍ਰਕਾਸਹੁਪਅਜਨਮਾਏ। ਭੈਕਉਨਾਸਕਰਤੇਏ। ਐਸਾਜੈਮੇ
 ਰਾਸਹੁਪਏ। ਤਿਸਕਉਨਮਸਕਾਰਏ॥ ੩੦॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਾਰ
 ਦੇਪ੍ਰਤੱਤਾਵਨਿਰਬਾਣੇਨਗਾਇਲੀਕਰਣੰਨਾਮਸਰਗਤਾ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰ
 ਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਪ੍ਰਤੱਤਾਵਨਗਾਇਲਸੁਹੁਪਅਪਣਾਕਰਕੈ
 ਚਿਤਵਤਭਾਗਾ। ਬਹੁਤਪੁਜਨਕੇਨਮਿਤਵੈਸਵਤਨਕਉਚਿਤਵਤਭ

ਇਆਮਨਵਿਖੇਤੁਸਗੀਮੂਰਤਵਿਸ਼ਨੁਕੀਕਰੀ॥ ਅਰੁਪ੍ਰਣਾਮਪਵਨਕਰਿ
 ਸੰਪੰਨਗਰੁਪਰਾਮਾਰੁਚਤਸ੍ਰਮਕਤਕਰਸੰਪੰਨਾਧਰਮਅਰਥਕਾਮ
 ਮੋਖਚਤੁਰਸਕਤਿ॥ ਅਰੁਮੋਖਚਕ੍ਰਗਦਾਪਦਮਹੰਸਤਤੁਵਿਖੇ॥ ਅਰੁਸਿ
 ਆਮਅੰਗਚਤੁਰਭੁਜੰਗਚੰਦ੍ਰਮਾਅਰੁਸੂਰਜਜਿਸਕੇਨੇੜਾ॥ ਐਸਾਲਖਮੀ
 ਵਨਅਰੁਮਹੰਸੁੰਦਰਆਨੰਦਕੇਦੇਲੇਹੋਵਿਸਾਲਨੇੜਾ॥ ਸਾਰੰਗਪਨਖਰ
 ਸਤੁਵਿਖੇਬਰਾਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਐਸੀਮੂਰਤਵਿਸਨਕੀਪੁਜਤਭਇਆਪ
 ਰਵਰਸੰਮੂਰਤਭਲੀਪ੍ਰਕਾਰਪੁਜਨਕੀਆ॥ ਬਡੇਬਡੇਰਤਨਪਤ੍ਰਹੰਸੁ
 ਗਤਪ੍ਰਤਿਲਾਦਮਨਕਰਿਚਿਤਵਨੇਸੰਪੁਜਤਭਯਾ॥ ਮਾਧਵਕਮਲਧਰ
 ਕਉਰਤਨਹੁਕਾਅਰਘਪਾਦਚੰਦਨਕਾਲੇਪੁਪੁਪਦੀਪਾਵਿਚਿਤਨਾਨਾਪ੍ਰ
 ਕਾਰਕੇਭੂਖਲਹੁਕਰਿਅਰੁਮੰਦਾਰਕਲਪਾਬ੍ਰਿਖਹੁਕੇਕਮਲਹੁਕਰਿਰਤ
 ਨਮਣੀਗੁਛੇਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਪੁਖਹੁਕਰਿਅਰੁਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਭੂਖਲਹੁਕਰ

॥ ਪਿਸਤਾਬਦਮਖਜੂਰਦਾਖਾਦਿਕਮੇਵੇਕਗਿਭਖਭੇਜਚੇਖਲੇਜਜ
 ਚਤੁਰਪ੍ਰਕਾਰਕੇਭੇਜਨਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਸੁਦਾਅਰੁਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਪਾਨਕ
 ਰਲੇਕੇਸੁਦਾਅਰੁਵਸਤੁਖਲੁਕਰਿਪੁਜਨਕੀਆਓਦਿਆਨਬ
 ਗੀਚੇਸੁਗੰਧਗਾਇਨਦਿਖਾਏ॥ ਨਿਰਤਕਾਗੀਦਿਖਾਈ॥ ਐਤਿਆਦਿ
 ਕਈਸੁਗੰਧਕੀਸਮਿਗੀਕਉਤਕਦਿਖਾਵਲੇਕਰਿਪੁਜਨਕੀਆਬ
 ਹੁਕਅਪਲਾਅਪਵਿਸ਼ਕਉਅਗਪਲਕੀਆਪਰਮਭਗਤਿਕਉਪ੍ਰ
 ਪਤਭਇਆ॥ ਮਨਕਰਿਪੁਜਨਕੀਆ॥ ਜਿਸਪ੍ਰਕਾਰਮਨਕਰਿਪੁਜਨ
 ਕੀਆ॥ ਤਿਸੀਪ੍ਰਕਾਰਪ੍ਰਤਖਅੰਤਿਉਪੁਗਵਿਖੇਵਿਸ਼ਕੀਮੁਹਤਦੇਖਕਰਿ
 ਤਿਸਕਉਪੁਜਤਭਇਆ॥ ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਦਿਨਦਿਨਪ੍ਰਤਿਵਿਸ਼ਕੀਪੁ
 ਜਾਕਰਲੇਲਾਗਾ॥ ਜਿਸਕ੍ਰਮਸਾਥਪ੍ਰੰਲਾਦਮਨਕੀਚਿਤਵਨਾਕਰਤ
 ਭਇਆ॥ ਤਿਸੀਕ੍ਰਮਸਾਥਅੰਗੁਦੈਤਭੀਪੁਜਨਮਨਸੀਕਰਤਭਏ॥ ਤਿ

ਨਕਉਪ੍ਰਲਾਦਸਿਖਾਇਆ। ਤਿਸਪੁਰਵਿਖੇਸਰਵਦੈਤਵੈਸੁਵਰੇ
ਕਲਿਆਲਮੁਰਤਭਏ। ਦਿਸੁਭਗਤਹੋਏ। ਜੈਸਾਹਜਾਤਹੈ। ਤੈਸੀ
ਤਿਸਕੀਪ੍ਰਜਾਤਹੈ। ਇਸਵਿਖੇਕਛਾਮਚਰਜਨਹੀ। ਤਬਇਹਵਰ
ਤਇਵਲੋਕਵਿਖੇਪ੍ਰਗਟਹੁਈ। ਜੇਦੈਤਵੈਸੁਕਾਦੈਖਤਿਆਗਕੀਅ
ਹੈ। ਅਰੁਭਗਤਹੁਏ। ਤਬਦੇਵਤਾਸਰਵਅਸੁਰਜਕਉਪ੍ਰਪਤਭ
ਏ। ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕਅਮਰਗਣਤਿਤਵਤਭਏ। ਜੇਇਹਕਿਆਪੁਆ। ਜੇਦੈ
ਤਹੁਦਿਸੁਭਗਤਿਹੋਲਕਗੀ। ਇਨਕਉਕੈਸੇਪ੍ਰਪਤਹੁਈ। ਐਸੇਅਸ
ਚਰਜਵਨਹੋਇਕਰਿਦਿਸੁਕੈਨਿਕਟਿਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਮੋਹਏ। ਦੈਤਹੁਕੀਵ
ਰਤਾਕਹਲੇਨਮਿਤਾ। ਇਹਤਉਅਪੁਰਬਵਰਤਾਹੁਈ। ਦੈਤਕਹਾਂਅਰੁ
ਦਿਸੁਕੀਭਗਤਿਕਹਾਂ। ਦਿਸੁਜੀਕਉਨਿਕਟਿਜਾਇਕਰਿਕਤਿਤਭਏ।
ਦਤਿਓਵਿਚ। ਤੇਭਗਵਨਇਹਤਮੇ। ਕਿਆਮਾਇਆਪਸਾਗੀ। ਜੇਦੈਤ

ਸਰਵਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਤੇ ਥੇ। ਸੇਤੁ ਮਾਰੇ ਸਾਥ ਤਨ ਮੈ ਰੂਪ ਹੋ ਗਏ। ਕਹਾਂ ਉਂਚੁ
 ਤੁਹ ਬ੍ਰਿਤ ਪਰਬਤ ਪੁਕ ਉਚੁ ਹੁਲ ਕਰ ਲੇ। ਹਰੇ ਦੈਤਾ। ਅਰੁ ਕਹਾਂ ਤੁਮਾ ਗੀਰੁ ਗ
 ਤਾ। ਜੇ ਅਨੇਕ ਜਨ ਮਹੁ ਕਰਿ ਭੀ ਦੁਹ ਲਭੈ। ਹੇ ਜਨਾਰਨ ਤੇ ਗੀਰੁ ਗਤਿ ਕਹੰ।
 ਅਰੁ ਉਨ ਕੀ। ਬ੍ਰਿਤ ਕਹਾਂ। ਇਹ ਤਉ ਅਪੁਰਬ ਵਾਰਤਾ ਭਈ। ਜੈ ਸੇ ਸਮੇਥਿ
 ਨਾ ਪੁਖ ਪੁਕੀ ਮਾਲਾ ਨਹੀ ਸੋਭਤੀ। ਤੈ ਸੇ ਪਾਤ੍ਰ ਬਿਨਾ ਤੁਮਾ ਗੀਰੁ ਗਤਿ ਨਹੀ ਸੋ
 ਭਤੀ। ਇਹ ਮਕ ਉਸੁਖ ਦਾ ਇਕ ਨਹੀ ਭਾਸਤੀ। ਜੈ ਸਾ ਜੈ ਸਾ ਕੋ ਉਂਚੇ ਤਾਹੈ।
 ਤਿਸੀ ਇਸ਼ਾਨ ਵਿਖੇ ਸੋਭਤਾਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਕਚ ਵਿਖੇ ਮਹਾਂ ਮਲ ਨਹੀ ਸੋਭਤੀ।
 ਤੈ ਸੇ ਦੈਤ ਪੁਕ ਵਿਖੇ ਤੁਮਾ ਗੀਰੁ ਗਤਿ ਨਹੀ ਸੋਭਤੀ। ਜੈ ਸਾ ਗੁਲ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਤੋ
 ਤਾਹੈ। ਸੋ ਤੈ ਸੀ ਪੰਕਤ ਵਿਖੇ ਸੋਭਤਾਹੈ। ਅਵਰੁ ਹੁ ਵਿਖੇ ਇਸ਼ਤ ਪੁਕਾ ਸੋਭ
 ਤਾਹੈ। ਜੈ ਸਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਬ ਦੁਖੁ ਇਕ ਹੋਤਾਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅੰਗੈ ਕੰਵਲ
 ਤਖਾ ਇਕ ਹੋਤਾਹੈ। ਜੈ ਪਦਾਰਥ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਪਾਪਤ ਹੋਤਾਹੈ। ਸੋ ਜੈ ਸਾ ਗੁਲ

ਵਾਨੋਵੈ ਤੈ ਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੋ ਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਭਾ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਵਿਪਰ ਜੈ ਤੋ ਵੈ ਤਬ ਨਹੀ
 ਸੋਭਤਾ। ਜੈ ਸੇਕ ਮਲ ਨੀ ਜਲਾ ਵਿਖੈ ਸੋਭਤੀ ਹੈ। ਮਾਰੂ ਥਲਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਸੋਭਤੀ
 ॥ ਕਹਾਂ ਉਹੁ ਅਧਮ ਨੀ ਚਜ ਨੁ ਤਇਅਨ ਕਰਮ ਕਰ ਲੇ ਹਰੇ ਤੁਛ ਦੈਤਾ। ਕਹਾਂ
 ਤੇ ਗੀਭ ਗਤਿ। ਇਹ ਅਸ ਚਰਜ ਹੈ। ਜੈ ਸੇਕ ਮਲ ਨੀ ਕਲਗ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿ
 ਖੇ ਨਹੀ ਸੋਭਤੀ। ਤੈ ਸੇ ਤੇ ਗੀਭ ਗਤਿ ਦੈਤੁ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਸੋਭਤੀ। ਤੇ ਗੀਭ ਗਤ
 ਉਨਾ ਵਿਖੇ ਹਮ ਕਉ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਨਹੀ ਭਾਸਤੀ। ਤੁਖ ਦਾਇਕ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ३੧॥
 ਇਤੁ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪ੍ਰੰਲਾਦ ਪਾਖਿਨੇ ਵਿਦਿਧਾ ਵਿਤਰੇ ਕੋ ਨਮ
 ਸਰਗਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਸਿਸ੍ਵੇਵਾਚ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਡੇ ਸਬਦ ਕਹਿ ਦੇ
 ਵਤਾ ਕਹੁ ਲੇਲਾਗੇ। ਤਬ ਮਾਧਵ ਜੀ ਆਇਕ ਰਿਹਿ ਤਭਏ। ਜੈ ਸੇ ਮੇਘ
 ਮੋਹੁ ਕਉ ਕਹੇ। ਤੈ ਸੇ ਬਡੀ ਗੰਭੀਰ ਬਾਲੀ ਕਰ ਕੈ ਬੋਲੇ। ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨੇ
 ਵਾਚ। ਹੇ ਦੇਵ ਗਣੁ ਤੁਮ ਸੇਕ ਮਤੁ ਕਰਹੁ। ਪ੍ਰੰਲਾਦ ਮੇਰਾ ਭਗਤੁ ਹੈ।

ਸਤੁਕੇਨਾ ਸਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤਿਲਾਦਕ ਉਇਤ ਅੰਤ ਕਾ ਜਨਮ ਹੈ॥ ਅਬ ਮੋਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਇਕ ਰਿਬਤੁ ਜਨਮ ਨ ਪਾਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇ ਬੂਨਾ ਬੀਜ ਬਤੁ ਅੰਕੁਰ ਨ ਹੀ
 ਲੇਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਇਸ ਜਨਮ ਨ ਹੀ ਲੇਣਾ॥ ਹੋਵੇ ਗਣਤੰਤ੍ਰ ਗੁਣ ਵਾਨ ਪੁਰਖ
 ਹੋਵੈਗਾ॥ ਅਰੁ ਗੁਣ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਦੇਖ ਕਉ ਗ੍ਰਹਿ ਲਕਰੇਗਾ॥ ਅਰ
 ਥਾਇਹ ਜੈਸਾ ਸਤੁ ਦਿਪਕ ਉਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸਾਸਤੁ ਬਤੁ ਪਰੇਵੈ॥ ਤਬਾਇ
 ਹਕਰਮ ਅਨਰਥ ਰੂਪ ਹੋਤੈ॥ ਅਰੁ ਜੈ ਪ੍ਰਿਥਮ ਗੁਣ ਤੇ ਹੋਤਿ ਨਿਰਗੁਣੁ
 ਵੈ॥ ਸਾਸਤੁ ਮਾਗਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵਰਤੈ॥ ਤਬਾਇਹ ਸੁਖਾਦਾ ਇਕ ਸੁਪਕਰਮ ਕਰੀ
 ਤਾਹੈ॥ ਪ੍ਰਤਿਲਾਦਕੀ ਜੋ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਚੇਸਾ ਹੈ॥ ਸੋਇਹ ਕਰਮ ਤੁਮ ਕਉ ਸੁਖ ਦਾ
 ਇਕ ਹੋਵੈਗਾ॥ ਅਬ ਤੁਮ ਅਪਣੇ ਇਸ ਬਾਨੁ ਕਉ ਜਾਵਹੁ॥ ਪ੍ਰਤਿਲਾਦ ਮੋਹ
 ਭਗਤ ਹੈ॥ **ਸ੍ਰੀਵਾਸਿਸ਼੍ਣਵਾਚ**॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹਿਕਿ ਰਿਭਗਵਾਨ
 ਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰੁਤੁ ਹੋਵੇ ਅੰਤਰਧਿਆਨ ਹੋਇਗਾ॥ ਦੇਵਤਾਨਾ ਸਕਾਰ

ਕਰਕੈ ਅਪਲੇ ਇਸ ਬਾਨੁ ਕਉ ਉਡੋ ॥ ਅਕਾਸ ਮਾਗ ਕੈ ਚਲੋ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮੰਦੁ ।
ਚਲ ਤੇ ਜਲ ਕੇ ॥ ਕਲ ਕੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਕਰਿ ਛਪ ਨ ਜਾਵਹਿ ॥ ਤੈ ਸੇ ਦੇ
ਵਤਾ ਛਪ ਨ ਜੋਗਏ ॥ ਅਪਲੇ ਇਸ ਬਾਨੁ ਕਉ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ॥ ਅਰੁ ਪ੍ਰ
ਹਿਲਾਦ ਸਾਥ ਦ੍ਰੋਖ ਭਾਉ ਕਉ ਤਿਆਗਤ ਭਏ ॥ ਬਡਿ ਅਹੁ ਕੇ ਚਿਤ ਸੈ ਦ੍ਰੋਖ
ਤਿਆਗ ਲੈ ਤੇ ਅਗੁ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹਿ ਲੇ ਕਰਿ ਅਵਗੁ ਕੇ ਮਨ ਭੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੈ ਸਾਂ
ਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੋ ਤੈ ਪੈ ॥ ਅਰੁ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਅਪਲੇ ਦਿਨ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਜਨਾਹ ਦਨ
ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੀ ਆਕਰੇ ॥ ਮਨ ਬਾਲੀ ਕਰਮ ਕਰਕੈ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਈਸ਼ਵਰ ਕੀ ਭਗਤ
ਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਸਮੇਪਾਇ ਕਰਿ ਭਗਤਿ ਦੈਤੁ ਹੁ ਵਿਖੈ ਬਛਗੀ ॥ ਪਰੁ ਪਰ
ਮ ਵਿਵੇਕ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ॥ ਅਰੁ ਵਿਖੈ ਭੋਗੁ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਵਾਨ ਭਏ ॥ ਤਿ
ਨ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਆਨੰਦੀ ਨ ਜੋ ਵਹਿ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਕੇਟਾ ਸਵਿਖੇ ਪਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀ
ਕਰਤੇ ॥ ਤੈ ਸੇ ਉਹ ਵਿਖਿਅਹੁ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਕਰੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗਇਸਤੀ ਆਂ ਵਿਖੈ

ਰਮਤਿਨੀ। ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗਤਿ ਸ੍ਰਾਕੀਨ ਦੀ ਕੋਜਾ ਲੈਨ ਹੋ ਮ੍ਰਿਗਤਿ ਸਕਉ ਰਮ
 ਲੀ ਕਰੇਖ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਮਾਨ ਨੀ ਹੋਤੈ। ਤੈਸੇ ਸਾਸਤਰ ਅਰਥ ਕਥਨ ਬਿਨਾ ਅ
 ਉਗਦਿ ਸਾਵਿਖੈ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਉਪਜੇ। ਇਹੁ ਭੋਗੋਗੁ ਪੈਂ। ਤਿਨ ਦਿਖੈ ਉਸ ਕਾ
 ਚਿਤ ਵਿਸ਼ਾਮ ਵਾਨ ਨ ਹੋਵੈ। ਗਾਗ ਕਰਹਿ ਨੀ। ਪਰੁ ਮੁਕਤ ਕਰਤਾ ਜੋ ਅਤ
 ਮ ਬੋਧ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੀ ਭਇਆ। ਮੁਕਤ ਫੁਲ ਕੇ ਤੁਲਾ ਆਨਾ ਇਸ ਬਿ
 ਤਭਏ ਹੈ। ਇਹੁ ਭੋਗੁ ਕੀ ਅਭਿਲਾਖ ਕਲਾ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਨਿਰਮਲ
 ਹੋਗੇ। ਪਰਮਾ ਵਿਸ਼ਾਤ ਕੋ ਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਚਿਤ ਮਧ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਡੋਲ
 ਇਮਾਨ ਹੈ। ਭੋਗੁ ਵਿਖੇ ਵੈਰਾਗ ਅਰੁ ਈਸ਼ਵਰੀ ਭਗਤਿ ਬਿਖੈ ਚਿਤ ਖਚ
 ਤਭਇਆ। ਤਬ ਸਿਆਮ ਮੁਰਤ ਜੋ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇਵ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਪੀ
 ਰਸ ਮੁਦ੍ਰਾ ਵਿਖੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਅਰੁ ਅਪਲੀ ਸਿਆਮ ਮੁਰਤ ਸੋ ਸਰਵ ਗਤ ਦੇ
 ਵਪਾਤਾਲ ਮਾਗ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੁਜਾਇ ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾ

ਪਤਭਏ। ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਉ ਪਾਰੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਪ੍ਰੰਲਾਦ ਵਿ
 ਸੇਖ ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਪੂਜਾ ਇਸ ਬਨ ਵਿਖੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਖ ਭਏ। ਪ੍ਰੰਲਾਦ
 ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਕੈ ਗਰਗ ਦੋਹੇ ਗਇਆ। ਚਰਨ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰੀ। ਬਹੁਤੁ ਪੂਜਨ ਕਰ ਕੈ
 ਐਸੇ ਕਹੁਤ ਭਇਆ। **ਪ੍ਰੰਲਾਦ ਵਾਚ**। ਹੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕੇ ਭਵਨ ਵਿਖੇ
 ਸੁੰਦਰ ਹੈ। ਮੂਰਤ ਜਿਸ ਕੀ। ਸਰ ਵੇ ਪਾਰੇ। ਯਹ ਭੰਡਾਰ ਅਹੁ ਸਕ ਲਾ ਕਲੰਕ
 ਕੇ। ਹਰੇ। ਯਹ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਅਸਰਣੁ ਕੀ ਸਗਲ। ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਜਿ
 ਸਕਾ ਅਉਰ ਅਸੈ ਨਹੀ ਤਿਸ ਕਾ ਅਸਾ ਹੈ। ਈਸ਼੍ਵਰ ਅਜਨਮਾ। ਹੇ ਅਚੁਤ
 ਈਸ਼੍ਵਰ ਮੈ ਤੇਰੀ ਸਰਣ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ। ਹੇ ਨੀਲੋਤਪਲ ਕਮਲ ਕੇ ਪਰਬਤ ਵਤ
 ਸਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਆਕਾਸ ਵਤ ਹੈ। ਉਪਮਾ ਜਿਸ ਕੀ। ਸਮਾਨ ਭ੍ਰਮਰ ਕਾ ਜਲ ਵਤ
 ਹੈ। ਸੁਰ ਮੇ ਵਤ ਸਿਆਮ ਹੈ। ਸੁਰੂਪ ਜਿਸ ਕਾ। ਅਸੰਗਾਓਦ ਕੇ ਪਾਰੇ। ਹੇ ਮੈ
 ਤੇਰੀ ਸਰਣ ਕੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ। ਹੇ ਨਿਰਮਲ ਸੁਰੂਪ ਕੇ ਲੇ ਵਤ ਕੰਮਲ ਅੰਗਾ ਸ੍ਵੇਤ

ਕਮਲਾਨੀਨਿਆਈਸ੍ਵੇਤਹੈਸੰਖਜਿਸਕੇਹਸਤਵਿਖੇਅਗੁਜਿਸਕੇਨਾਭਕਮ
 ਲਵਿਖੇਭ੍ਰਮਰੂਪਬ੍ਰਹਮਾਇਸਾਥਿਹੈ।ਵੇਦਹੁਕਾਉਚਰ੍ਯਪ੍ਰਾਪ੍ਤੁੰਸਬਦ
 ਕਰਤਾਹੈ।ਅਗੁਹਿਰਦੇਕਮਲਵਿਖੇਵਿਗਾਜਲੇਹਾਹੇਜਲਕੇਈਸ੍ਵਰਰੂਪਮੈ
 ਤੇਗੀਸਰਲਹੈ।ਅਗੁਸ੍ਵੇਤਹੈਨੰਖਜਿਸਕੇ।ਤਾਗਲਵਤਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਹੈ।
 ਅਗੁਹਸਲਾਹੈਸ੍ਵੇਤਤਾਜਿਸਕੇਵਿਖੇ।ਐਸਾਚੰਦ੍ਰਮਾਕੇਮੰਡਲਵਤਹੈਮੁੰ
 ਖਾਜਿਸਕਾ।ਹਿਰਦੇਰੂਪਮਲਸਰਵਕਾਪ੍ਰਕਾਸਕਹੈ।ਸਰਤਕਾਲਕੇਅਕਾ
 ਸਵਤਨਿਰਮਲਵਿਸਤ੍ਰਿਤਰੂਪਮੈਤੇਗੀਸਰਲਕੰਪਾਪਤਹੈ।ਹੇਤ੍ਰਿਤਵਨ
 ਰੂਪਕਮਲਨੀਅਤੁਕੇਵਧਾਵਲੇਹਾਹੇਚੰਦ੍ਰਮਾ।ਅਗੁਮੋਹਰੂਪਅੰਧਕਾਰਕੇ
 ਨਾਸਕਰਤਾਸੁਰਜਾ।ਹੇਜੜਤਰਅਜੜਚਿਦਾਤਮਾਤਤਸੰਪੂਰਨਜਗ
 ਤਕਸ੍ਯਹਰੇਹਾਹੇਹਰਿਮੈਤੇਗੀਸਰਲਹੈ।ਹੇਨਉਤਨਵਿਕਸਤਰੂਪਕਮ
 ਲਕਿਰਲਵਤਗਉਰਪ੍ਰਗਟਕਮਲਾਪੁਖਹੁਕਰਿਭੁਖਤਹੈਅੰਗਾਜਿਸਕੇ।

ਅਰੁਸੁ ਵਰਣਕੀ ਨਿਆਈ ਪੀਤ ਹੈਂ ਵਸਤ ਜਿ ਸਕੇ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੂਪ ਮੈ ਤੇ
ਗੀ ਸਰਲ ਹੀ। ਹੋਈ ਸੁਰਲੀ ਲਾ ਕਹਿ ਉਤਪਤਿ ਇਸ ਬਿਤਧਾਰ ਲੇ ਹੋ ਸਿ
ਸੁਕੇ ਇਹ ਜਿ ਸਕੀ ਸਕਤ ਹੈ। ਸੰਕਰ ਜੋ ਗਵਤਾ ਤਿਨ ਪੈ ਦੇਹਾ ਜਿ ਸਕਾ ਮੈ ਤੇ
ਗੀ ਸਰਲ ਹੀ। ਅਰੁ ਦਮਨੀ ਵਤ ਪ੍ਰਕਾਸੁ ਸੁਰੂਪਾ। ਸਰਵ ਕਉ ਸੰਪਾਰ ਕਰ ਕੈ
ਜਲਾ ਵਿਖੇ ਬਾਲ ਕਰੂਪ ਧਾਰ ਕਹਿ ਬਟ ਕੇ ਨੀਚੇ ਸੈਨ ਕਰ ਲੇ ਹੋ ਮੈ ਤੇ ਗੀ
ਸਰਲ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੀ। ਹੋ ਦੇਤ ਪੁਤ੍ਰ ਰੂਪ ਕਮਲਾ ਹੁਕੇ ਤੁਖਾਰ ਵਰਣਾ। ਅਰੁ ਦੇ
ਵਤ ਰੂਪ ਕਮਲਾ ਹੁਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਲੇ ਹੋ ਸੁਰਜ ਮੰਡਲਾ। ਦੈਤ ਰੂਪ ਕਮਲਾ ਨੀ
ਅਹੁਕੇ ਜਲਾ ਵਲੇ ਹੋ। ਅਰੁ ਹਿੰਦੇ ਰੂਪ ਕਮਲਾ ਹੁਕਾ ਆਸੈ ਵਿਤ ਮੈ ਤੇ ਗੀ
ਸਰਲ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੀ। **੮॥ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਿਸ਼ਟਾਚਾਰ**। ਹੋ ਗਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਅਨੇਕ ਗੁਣ ਹੁਕਹਿ ਅਸੁ ਸਲੋਕ ਪ੍ਰਭਾ ਦ ਕਹੇ। ਤਬ ਨੀਲੋਤਪਲਾ ਕ
ਮਲਾ ਵਤ ਹੈ ਦੇਹਾ ਜਿ ਸਕਾ। ਐਸਾ ਸਰਵ ਤਮਾ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇ ਕਹਿ

ਪ੍ਰੰਤੂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਤਭਏ॥ ੩੨॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪ੍ਰੰ
 ਲਾ ਦਾ ਅਸ੍ਰਕਾ ਨਿਤ ਨਾਗ ਇਲਗਮ ਨਿਨਾਮ ਸਰਗਤ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ
 ਵਾਚ॥ ਹੇ ਗੁਲ ਨਿਧੈ ਤਕੁ ਲਗੁ ਪਸਰ ਕੇ ਮਲਾ ਜੋ ਕਛੁ ਤੁਣ ਕਉ ਬਾਂਝੁ
 ਤਭਲਾ ਜੈ ਸੋ ਮਾਂਗਾ॥ ਬਹੁੜ ਜਨਮ ਦੁਖ ਕੇ ਸਾਂਤ ਨ ਮਿਤਾ॥ ਜਿਸ ਕਰਿ ਤੁ
 ਣ ਕਉ ਜਨਮ ਦੁਖ ਨ ਹੋਵੈ॥ ਪ੍ਰੰਤੂ ਦਾ ਵਾਚ॥ ਹੇ ਸਰਵ ਸੰਕਲਪ ਕੇ
 ਭਲਾ ਦਾ ਇਕ॥ ਸਰਵ ਲੋਕ ਹੁਕੇ ਅੰਤ ਗਇਸਾ ਬਿਤਰੁ ਪਾ ਜੋ ਵਸਤ ਉ
 ਦਾਰਤ ਹੋ॥ ਸੋ ਸੀ ਪ੍ਰਕਰਿ ਮੁਣ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਹੁਕੇ ਵਹੁ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ
 ਵਾਚ॥ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਰਵ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਸਾਂਤ ਕਰ ਲੇ ਹੀ ਅਰੁ ਪਰਮ ਭਲਾ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹ
 ਮ ਵਿਸ਼ਾਂਤ ਹੋ॥ ਸੋ ਆਤਮਾ ਵਿਵੇਕ ਕੀ ਸਮਾਪਤ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਸੋ
 ਆਤਮਾ ਵਿਵੇਕ ਤੁਣ ਕਉ ਹੋਵੈ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਸਿਸੇ ਵਾਚ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰ
 ਕਾਰਿ ਤਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਦੈਤ ਇੰਦ੍ਰ ਤਿਸ ਕਉ ਕਹਿ ਕਿ ਗਿਦਿਸ਼ਾ ਜੀ ਅੰਤ ਗਧਿ ਅਨ

ਰੋਗਏ॥ ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰਤੇ ਤਰੰਗ ਉਠੇ ਘੁਰ ਘੁਰ ਸਬਦ ਕਰ ਕੈ ਛਪਨੋ ਜੈ
॥ ਤੈਸੇ ਵਿਸ਼ਨੀ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਪੁਖ ਜਲ ਦੀ ਆਪੁ ਜਾ ਕਰ ਕੈ
ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਅਸਨ ਵਿਛਾਇ ਆ॥ ਤਿਸ ਪਰਪਦ ਮਾਸਨ ਧਾਰ ਬੈਠਾ॥ ਉਤਮ
ਇਸ ਤੋ ਤੁਕਾ ਵਿਧ ਸੰਯੁਗਤ ਪਾਠ ਕਰ ਲੇ ਲਾਗਾ॥ ਪਾਠ ਕਰ ਕੈ ਚਿਤ ਵ
ਨਾ ਕਰ ਲੇ ਲਾਗਾ॥ ਜੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇਵ ਮੁਣ ਕਉ ਕਿ ਆ ਕਹਾ ਬਾ॥ ਇਹ ਕਹਾ ਬਾ॥
ਜੇ ਤੁਣ ਕਉ ਵਿਵੇਕ ਹੋਵੇ॥ ਸੇ ਮੈ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਤੇ ਤਰੰਗ ਲੇ ਨ ਮਿਤ ਸੀ ਪ੍ਰੀ
ਵਿਚਾਰ ਕਰਉ॥ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਅਰੰਭ ਵਿਖੇ ਮੈ ਕਵਲ ਹੋ॥ ਜੋ ਬੋਲਤਾ
ਹੋ॥ ਇਸਾ ਬਿਤੁ ਹੋਤਾ ਹੋ॥ ਇਹ ਜਗਤ ਤੋ ਮੈ ਨ ਹੀ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਖ ਤਿਲ ਪਰਬਤ
ਦਿਕ ਸੰਯੁਗਤ ਹੋ॥ ਇਹ ਬਾਹ ਅਤਰਥ ਜਤਨ ਰੂਪ ਹੋ॥ ਸੇ ਮੈ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵਉ॥
ਇਹ ਦੇਹ ਭੀ ਮੈ ਨ ਹੀ॥ ਇਹ ਅਸਤਉ ਪਜੀ ਹੋ॥ ਜਨਮ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਵਨ ਕਰ
ਕੈ ਇਸ ਫੁਲ ਰੂਪ ਹੋਤੀ ਹੋ॥ ਖਿਲ ਖਿਲ ਵਿਖੇ ਕਾਲ ਕਰਿ ਲੀਨ ਹੋਤੀ ਹੋ॥

ਇਹ ਜੋ ਜਗਤੁ ਪੈਐ ॥ ਇਹ ਸ੍ਵਨ ਜਗਤੁ ਮੁਨਹੁ ਪੈਐ ॥ ਸੋ ਮੈਂ ਨਹੀ ॥ ਅਰੁ ਸ੍ਵ
 ਬਦ ਸੁਣਤੇ ॥ ਸੋ ਸਬਦ ਸੁਨਤੇ ਉਪਜਾਐ ॥ ਸੋ ਸਬਦ ਭੀ ਮੈਂ ਨਹੀ ॥ ਤੁ
 ਚਾਇੰਦੀ ਭੀ ਮੈਂ ਨਹੀ ॥ ਖਿਲ ਖਿਲ ਦਿਖੇ ਬਿਨਾਸ ਮੁਠਾਵੈ ॥ ਜਿਸ ਕਾ ਘ੍ਰ
 ਪਤ ਹੂਆ ਨਹੂਆ ॥ ਇਹ ਇਸੁ ਸਪਰਸਹੈ ॥ ਇਹ ਅਨਿਸੁ ਸਪਰਸਹੈ ॥
 ਇਹ ਆਪ ਜਗਹੈ ॥ ਇਸ ਕੇ ਜਾਨੇ ਹਾਗੈ ਤੰਤ ਤਤਹੈ ॥ ਚੈਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾ
 ਦ ਕਰਿ ਇਹ ਦਿਖੇ ਉਪਲਬਧ ਹੂਪਹੈ ਤੈਐ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਚਾਇੰਦੀ ॥ ਨ
 ਸਪਰਸ ਦਿਖੈ ॥ ਇਹ ਜਗਤੁ ਮਕਹੈ ॥ ਅਰੁ ਇਹ ਜੋ ਚੰਚਲ ਤੁਛ ਹੂਪ
 ਜਿਤ ਵਹੈ ॥ ਅਲਪ ਜਲ ਅਲੁ ਜਿਸ ਕੇ ਅਗ ਦਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਹੈ ॥ ਸੋ ਰਸ
 ਕਉ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤਹੈ ॥ ਸੋ ਰਸ ਭੀ ਆਤਮ ਸਤਾ ਕਰ ਕੈਲਾਬਧ ਹੂਪਹੈ ਤਹੈ ॥
 ਆਪ ਜਗਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਜਗਤੁ ਪਾਜਿਤ ਵਾਅਹੁ ਰਸ ਮੈਂ ਨਹੀ ॥ ਅਰੁ ਇਹ ਜੋ
 ਦ੍ਰਿਸਰ ਰਸ ਨ ਦਿਖੇ ਲੀਨ ਹੂਏ ਖਿਲ ਖਿਲ ਦਿਖੇ ਬਿਨਾਸ ਹੂਪਾ ਦ੍ਰਿਸ ਕੇ ਦੇ

ਖਲੇਤਰੇਨੇੜੈ। ਸੋਮੈਨੀ। ਅਰੁਨਮੈਵਿਖੇਰੂਪਹੈ। ਇਹਜੜਹੈ। ਅ
ਗੁਇਹਜੇਨਾਸਕਾਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀਕਾਅਲੁਹੈ। ਜਿਸਕੇਅਗੁਵਿਖੇ। ਸੋਕੇਵ
ਲਨੇਤਕੇਅਧਾਰਹੈ। ਅਰੁਆਪਜੜਹੈ। ਇਨਕੇਜਾਲਨੇਹਗਚੈਤੰ
ਨਹੈ। ਇਹਜੜਰੂਪਨਮੈਨਾਸਕਾਹੈ। ਨਗਧਿਹੈ। ਮੈਅਹੰਮਮਤੇਂਗਹਿਤ
ਹੈ। ਮਨਕੇਮਨਨੇਤਹਿਤਸਾਂਤਹੈ। ਅਰੁਪੰਚਇੰਦ੍ਰੀਆਂਰੂਪਮੇਰੇਵਿ
ਖੇਜਾਤਾਹੁਹੈ। ਮੈਸੁਧਚੈਤੰਨਰੂਪਹੈ। ਕਲਨਾਕਲੰਕਤੇਵਗਜਤਹੈ
ਮੈਚੇਤਤੇਹਿਤਚੈਤੰਨਮਾਤ੍ਰਸਰਵਕਾਪ੍ਰਕਾਸਕਸਰਵਕੇਅੰਤਰਬਾ
ਹੁਆਵਿਆਪਕਨਿਰਸੰਕਲਪਨਿਰਮਲਸਾਂਤਰੂਪਹੈ। ਅਸਚਰ
ਜਹੈ। ਅਬਮੁਣਕਓਅਪਲਾਸ੍ਵਰੂਪਸਮਰਲਾਇਆਹੈ। ਮੈਸਾਂ
ਤਰੂਪਨਿਗਵਿਕਲਪਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਚੈਤੰਨਅਨੁਭਵਅਦ੍ਵੈਤਸਰ
ਵਗਹੈ। ਮੈਸੋਮੇਰੇਅਨੁਭਵਚੈਤੰਨਸ੍ਵਰੂਪਕਰਕੈਸੁਗਜਾਪਟਪਟਾ

ਵਿਕਸਰਵਪਦਾਰਥਪ੍ਰਕਾਸਤੈਯੋ। ਜੈਸੇਉਤਮਤੇਜਦੀਪਕਕਰਕੈਭੁ
 ਸਤੇਯੋ। ਘਟਪਟਾਦਿਕਐਸੇਅਨੁਭਵਚੈਤੰਨਕਰਕੈਇੰਦ੍ਰੀਆਂਕੀ
 ਆਂਬ੍ਰਿਤੀਇਸਫੁਰਲਹੂਪਰੇਤੈਯੋ। ਜੈਸੇਤੇਜਕਰਕੈਚਿਨਗਾਰੇਇਸ
 ਫੁਰਲਹੂਪਰੇਤੈਯੋ। ਐਸੇਸਰਵਗਅਨੁਭਵਸਤਾਕਰਕੈਮਨਕਾਮਨ
 ਨਰੂਪਸੰਕਤੀਇਸਫੁਰਲਹੂਪਰੇਤੈਯੋ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਕਤੇਜਕਰਿਮਾ
 ਰੂਥਲਵਿਖੇਮਿਗਤਿਸ੍ਰਾਕੀਨਦੀਫੁਰਤੀਯੋ। ਤੈਸੇਇਸਅਨੁਭਵਸ
 ਤਾਕਰਕੈਪਦਾਰਥੁਵਿਖੇਪਦਾਰਥਭਾਸਤੈਯੋ। ਜੈਸੇਦੀਪਕਕਰਕੈਸੁ
 ਕਲਾਦਿਕਰੰਗਪਦਾਰਥਭਾਸਤੈਯੋ। ਤੈਸੇਸੇਅਹੁਇੰਦ੍ਰੀਅੰਆਦਿਕ
 ਪਦਾਰਥਭਾਸਤੈਯੋ। ਜਾਗਤਵਤਸਰਵਪਦਾਰਥਪ੍ਰਕਾਸਤੈਯੋ। ਸ
 ਰਵਕਉਅਨੁਭਵਕਰਕੈਭਾਸਤੈਯੋ। ਸਰਵਕੇਅੰਤਰਅਤਮਭਾਵਕਰ
 ਇਸਥਿਯੋ। ਜੈਸੇਬੀਜਕੇਅੰਤਰਅੰਕੁਗਇਸਥਿਤਹੋਤਾਯੋ। ਚੈਤੰਨਰੂ

ਉਦੇ

ਪਦੀਪਕਕੇਪ੍ਰਕਾਸਵਿਕਲਪਰੂਪਪਦਾਰਥਤੁਕੀਆਂਸਕਤੀਭਾਸਤੀਐਂ।
ਉਸ੍ਰੂਪਸੁਰਜਐਂ। ਸੀਤਲਰੂਪਚੰਦ੍ਰਮਾਐਂ। ਘਨਰੂਪਪਰਬਤਐਂ। ਦ੍ਰਵ
ਤਰੂਪਜਲਐਂ। ਐਸੇਅਨੁਭਵਸਤਾਕਰਕੇਪਦਾਰਥਪ੍ਰਗਟਹੋਤਐਂ। ਜੈਸੇ
ਸੁਰਜਕੇਪ੍ਰਕਾਸਕਰਿਪਟਪਟਾਦਿਕਹੋਤਐਂ। ਬ੍ਰਹਮਾਵਿਸ੍ਰੁਵਾਇੰਦ੍ਰਇ
ਤਮਰਵਕਾਕਾਰਲਰੂਪਤਿਆਜਗਤਵਿਖੇਇਸਥਿਤਾ। ਅਗੁਣਿਨਕਾਰ
ਰਲਇਤਅਨੁਭਵਤਤਐਂ। ਇਸਕਾਕਾਰਲਅੰਗਰੇਉਨਹੀ। ਆਦਿਅੰਤ
ਤੰਗਹਿਤਐਂ। ਸਰਵਕਾਕਾਰਲਐਂ। ਅਗੁਣਿਸਕਾਕਾਰਲਨਹੀਪਾਈਤਾ।
ਸਰਵਕਾਕਾਰਲਰੂਕਾਕਾਰਲਐਂ। ਜੈਸੇਵਰਛਤੇਸੀਤਲਤਾਉਪਜਤੀਐਂ।
ਤੈਸੇਅਨੁਭਵਤੇਸਰਵਜਗਤਹੋਤਐਂ। ਚਿਤਚੇਤਦਿਸ਼ਾਦਰਸਨਕਲਨਾਂ
ਤੇਗਹਿਤਸਤਾਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਆਤਮਾਮੇਗਮੁਣਕਉਨਮਸਕਾਰਐਂ। ਇਸਵਿ
ਖਸਰਵਭੂਤਉਤਪਤਿਹੋਤਐਂ। ਅਗੁਣਿਸਥਿਤਹੋਇਕਰਿਬਹੁਰਲੈਹੋਤ

ਉ

ੴ ਸੋ ਨਿਰਵਿਕਲ ਪਚੈ ਤੰਨ ਸਰਵ ਕਾ ਅਸੈ ਭੂਤ ਆਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜੇ ਇ
ਸ ਚਿਤ ਸੰਬਿਤ ਕਰਿ ਅੰਤਰ ਕਲਪਤ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਆਤ
ਮਾ ਤੇਂ ਗਤਿ ਤਸਤ ਭੀ ਅਸਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਚੈ ਤੰਨ ਸੰਬਿਤ ਵਿਖੈ ਕਲਤ ਰੂ
ਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਪਦਾਰਥ ਅਪਲੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਇਹ ਐਸਾ ਸ੍ਵ
ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਚਿਤ ਸੰਬਿਤ ਵਿਖੈ ਕਲਤ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ॥ ਸੋ ਸਤ ਭੀ ਅਸ
ਤ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਇਹ ਜੇ ਘਟ ਪਟਾ ਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਹੁਕੇ ਸੰਬੁਧ ਭਾਸਤੇ
ਹੈ ॥ ਸੋ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਚਿਦਾਕਾਸ ਦਰਪਣ ਵਿਖੈ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
ਸੋ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਸਤਾਮਰ ਵਭੂਤ ਹੁਕਾ ਅਦਰਸ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਚਿਤਨ
ਸੁਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਸਤ ਪੁਰਖ ਹੁਕਉ ਐਸੇ ਵਿਸ੍ਰਭਾਵ ਪਾਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਪ
ਰਮਾਕਾਸ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਵਿਖੈ ਅਭਿਆਸ ਕਰਿ ਤਨ ਮੈਂ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਅ
ਨੁਭਵ ਸਤਾ ਪਦਾਰਥ ਹੁਕੇ ਬਿਧਿ ਹੋਲੇ ਵਿਖੈ ਬਿਧਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ॥ ਅਰੁ ਨ ਸੁਹੋਲੇ

ਵਿਖੇਨਮਨਹੀਉਤੀ।ਪਦਾਰਥਹੁਕੇਭਾਵਅਭਾਵਵਿਖੇਸਤਾਮਮਾਨਜਿਉ
ਕੀਤਿਉਹੈ।ਜੈਸੇਸੁਹਜਕੇਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਵਿਖੇਘਟਸਤਹੈਵੈ।ਅਥਵਾਅਸਤ
ਹੈਵੈ।ਸੁਹਜਜਿਉਕਾਤਿਉਹੈ।ਸੰਸਾਰਗੁਪਤਿਸਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਮਜਿਗੀ
ਕਉਧਾਰਲੇਹਾਗੀਆਤਮਸਤਾਥਿਖੈ।ਸੰਸਾਰਗੁਪਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਵਿ
ਚਿਤ੍ਰਚਨਾਐਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ।ਜੈਸੇਵਿਚਿਤ੍ਰਗੁਛਿਅਤੁ
ਸੰਜੁਗਤਾਥਿਖਹੁਕੀਪੰਕਤਬਨਹੁਕੀਪੰਕਤਪਰਬਤਉਪਰਿਇਸਥਿਤ
ਹੈ।ਜੇਤੇਕਛੁਭੁਤਗਲਤਿਲੋਕੀਕੇਉਦਗਵਿਖੇਵਰਤਤੇਹੈ।ਸੇਆਤਮ
ਸਾਥਅਤਿੰਨਗੁਪਹਤਿ।ਬ੍ਰਹਮਾਤੇਆਦਿਤਿਲਪ੍ਰਜੰਤਸਰਵਕਾਪ੍ਰਕ
ਸਕਆਤਮਾਹੈ।ਸੇਅਨੁਭਵਸਤਾਸ੍ਵਰੂਪਆਦਿਅੰਤਤੇਗਹਿਤਸਰਵਰੂ
ਪਹੈ।ਅਕਾਗਜਿਸਕਾ।ਇਸਾਵਰਜੰਗਮਰੂਪਸਗੀਰਸਰਵਅਨੁਭਵ
ਕੇਅਨੇਕਅਕਾਰਹਤਿ।ਸੇਏਕਅਨੁਭਵਰੂਪਆਤਮਾਹੈ।ਵਿਸਦਰ

ਸਨਾਦਿ ਸ੍ਰਾਸਰ ਵਰੂਪ ਆਤਮਾ ਮੈਂ ਹੋ ॥ ਸਹਸ੍ਰ ਨੇਤ੍ਰ ਸਹਸ੍ਰ ਹਸਤ ਮੇਰੇ ਹੋ ॥
 ਮੈਰਿ ਦਾਕਸ਼ਾਨਰੂਪ ਹੋ ॥ ਸੁਹਜ ਦੇਤਕ ਰਿਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਤਾ ਹੋ ॥ ਘ
 ਵਨ ਦੇਤਕ ਰਿਮੈ ਵਹਿਤਾ ਹੋ ॥ ਵਾਉ ਵਾਤਨ ਪਰ ਆਰੂੜ ਹੋ ॥ ਅਰੁ ਮੈਦਿ ਸ੍ਰ
 ਪਸੰਖ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਕੇ ਧਾਰਣੇ ਹੋ ॥ ਸਹਸ੍ਰ ਸੁਭਾਗਤਾ ਦੇਖਣੇ ਹੋ ॥
 ਹੋ ॥ ਸਹਸ੍ਰ ਦੇਤਤੁ ਕਉ ਮੈਭੁ ਗਾਵਤਾ ਹੋ ॥ ਨਾਮ ਕਰਤਾ ਹੋ ॥ ਮੈਂ ਨਾਭ ਕਮਲ
 ਤੇ ਉਤਪਤਿ ਤੂ ਆਪਦਮ ਆਸਨ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਨਿਗਦਿ ਕਲਪ ਸਮ
 ਧਇਸਥਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ਪਰਮ ਨਾਥਿਤ ਰੂਪ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੋ ॥ ਮੈ
 ਹੀ ਤਿਨੇ ਤ੍ਰਿਆਕਾਰ ਕੀਆ ਹੋ ॥ ਗਉਗੀ ਮੇਗੀ ਅਰਧੰਗੀ ਹੋ ॥ ਗਉਗੀ ਕੇ ਮੁਖ
 ਰੂਪੀ ਕਮਲ ਕਾ ਮੈਭੁ ਮਹਾ ਹੋ ॥ ਸਿਸ੍ਰ ਕੇ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਸਹਸ੍ਰ ਕਉ ਮੈਂ ਤਰਕਰਤ
 ਹੋ ॥ ਜੈ ਸੇਕਉ ਅਪਣੇ ਅੰਗ ਤੁਕਉ ਸੰਕੋਚ ਲੇਵੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮੈਂ ਤਰਕਰਤਾ ਹੋ ॥
 ॥ ਤਿਲੋਕੀ ਰੂਪ ਜੋ ਮਨੀ ਹੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰਿ ਮੈਂ ਤਿਸ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਤਾ

ਕੇ

6
ਤੀ। ਕਰਮਤੁ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੈ ਸਾ ਕੇ ਉਤਪਕਰਗਾ ਤੈ ਸਾ ਫਲ ਦੇ ਤਾ ਤੇ। ਤਿਲ
ਵਲੀ ਗੁਛੇ ਵਿਖੇ ਹਸਤੋ ਇਕ ਰਿਸੈ। ਇਸਾ ਬਿਤਤੀ। ਮੈਂ ਹੀ ਉਤਪਤਿ ਕਰਤਾ ਤੇ
ਮੈਂ ਚੈ ਤੰਨ ਰੂਪਤੁ ਮ ਵਿਖੇ ਉਪਜਾਵਤਾ ਤੀ। ਜਗਤ ਅਡੰਬਰ ਲੀਲਾ ਕੇ ਨਮਿ
ਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਮੈਂ ਹੀ ਕੀਆ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਮਿਤ ਕਾ ਕੇ ਖਿਲੈ ਨੇ ਲੀਲਾ ਕੇ ਨਮਿ
ਤ ਬਾਲਾ ਕਰਚ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਮੇਰੇ ਵਿਖੇ ਸਰਵ ਕਰਮ ਅਹਪਣ ਕਰਿ ਸਰਵ
ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ ਹੈ। ਮੁਣ ਸੰਗਤਿ ਤ ਕਛੁ ਵਸਤੁ ਨ ਹੀ। ਸਤਾ ਸੁਰੂਪ ਮੈ
ਇਸ ਫਾਰਾ ਦਰਸਾ ਹੈ। ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਮੇਰੇ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬਤ ਹੋਤੈ ਹਰਿ
ਤ ਬਇਤ ਅਸਤ ਰੂਪ ਭੀ ਸਤਾ ਕਉ ਪਾਵਤੈ ਹਰਿ। ਤਾ ਤੇ ਮੁਣ ਤੇ ਭਿੰਨ ਕਛੁ ਨ
ਹੀ ਪਾਈਤਾ। ਪੁਖਤੁ ਵਿਖੇ ਸੁਗੰਧ ਮੈਂ ਹੈ। ਪੁਖ ਪੜਹੁ ਵਿਖੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਛਬ ਮੈਂ
ਹੀ। ਰੂਪ ਵਿਖੇ ਅਨੁਭਵ ਮੈਂ ਹੈ। ਇਸਾ ਵਰਜੰਗ ਮਰੂਪ ਜਗਤ ਜੇ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿ
ਸ਼ਟਾ ਵਤਾ ਹੈ। ਸੇ ਸਰਵ ਮੈਂ ਹੈ। ਸਰਵ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹਰਿ ਤ ਹੈ। ਪਰਮ ਚੈਤਨ

ਤਤਅੰਤੁਅੰਆਦਿਕਤੇਪਰੇਮੈਂਤੋ। ਜਲਾਵਿਖੇਰਸਮਕਤਿਮੈਂਤੋ। ਅਗ
 ਨਾਵਿਖੇਉਸਨਤਾਵਰਛਾਵਿਖੇਸੀਤਲਤਾਮੈਂਤੋ। ਜੈਸੇਕਾਸੁਹੁਵਿਖੇਅਗਨਿ
 ਇਸਥਿਤਹੈ। ਤੈਸੇਮੇਸਰਵਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ। ਸਰਵਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇ
 ਮੈਂਪਰਮਾਤਮਾਵਿਆਪਕਹੈ। ਸਰਵਕੋਅਪਣੀਇਛਾਕਰਉਪਜਾਵਤਾ
 ਹੈ। ਜੈਸੇਦੁਪਾਵਿਖੇਪ੍ਰਤਸਕਤਿਹੈ। ਜਲਾਵਿਖੇਰਸਮਕਤਿਹੈ। ਜੈਸੇਪ੍ਰ
 ਕਾਸਮਕਤਿਸਰਵਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਹੈ। ਤੈਸੇਚੈਤੰਨਸੁਰੂਪਕਰਿਸਰਵ
 ਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ। ਤਿਕਾਲੁਕਾਜਗਤਸਰਵਮੇਰੈਇਸਥਿ
 ਤਹੈ। ਸੋਮੈਚੈਤਕੇਉਪਚਾਰਛੁਗਲੇਤੇਹਤਹੈ। ਸੁਖਸੁਰੂਪਹੈ। ਸਰਵਕ
 ਉਤਰਲਪੇਖਲੇਤਹੈ। ਮੇਰੀਵਿਗਟਗਜੇਇਕਰਿਇਸਥਿਤਭਇਆ
 ਹੈ। ਤਿਲੋਕੀਕਾਗਜਮੁਝਕਉਅਪੁਰਬਪ੍ਰਾਪਤਹੈ। ਕੈਸਾਗਜਹੈ। ਜੈਸ੩
 ਹੁਕਰਿਦੇਵਤਿਅਹੁਕੇਦਲੇਬਿਨਾਇੰਦ੍ਰਕੇਬਾਂਧੋਬਿਨਾਇਛਾਤੇਹਤਿਤਵਿਸ

*ਇਖੇ

ਤਿਤਗਜਮੁਕਉਪਾਪਤੈ॥ ਬਡਾਅਸਚਰਜਤੈ॥ ਮੈਬਡਾਵਿਸਤਿਤਰੂ
ਪਹੈ॥ ਅਪਲੇਆਪਵਿਖੇਸਮਾਵਤਾਨੀ॥ ਜੈਸੇਕਲਪਾਂਤਰਕੀਵਾਉਕ
ਸਿਉਛਲੇਸਮੁਦ੍ਰਅਪਲੇਆਪਵਿਖੇਸਮਾਵਤੇਨੀ॥ ਮੈਅਨੰਤਸੁਰੂਪ
ਆਤਮਾਅਪਲੀਇਛਾਕਰਿਆਪ੍ਰਕਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਅ
ਪਲੀਉਜਲਤਾਕਰਿਪ੍ਰਕਾਸਤਾਸੇਭਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਮੈਅਪਲੇਆਪਕਰਿ
ਸੇਭਤਾਹੈ॥ ਇਹਜਗਤਰੂਪੀਮਟਕੀਮਹਾਂਅਲਪਹੈ॥ ਜੈਸੇਬਿਲਵਿਖੇ
ਹਸਤੀਨਹੀਸਮਾਵਤਾ॥ ਤੈਸੇਮੈਵਿਸਤਿਤਰੂਪਕਰਿਜਗਤਕੇਅੰਤਗ
ਹੀਸਮਾਵਤਾ॥ ਅਰਥਾਇਹਜੇਮੈਤੁਛਰੂਪਨਹੀ॥ ਕੋਟਬ੍ਰਹਮਾਂਡਹੁਵਿਖੇ
ਵਿਆਪਕਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕਤੇਪਰੇਜੈਤਤਹੁਕਾਅੰਤਆਵਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਤੇ
ਭੀਪਰੇਹੈ॥ ਅਨੰਤਰੂਪਹੈ॥ ਇਹਮੈਹੈ॥ ਇਹਮੈਨਹੀ॥ ਇਹਮੇਰੇਵਿਖੇਨਿ
ਰਮਲਤਾਈ॥ ਸੇਤੁਛਰੂਪਹੈ॥ ਮੈਤਉਆਦਿਅੰਤਤੇਹਤਿਚੈਤੰਨਆ

ਕਾਸਰੋ। ਮੇਰੇ ਵਿਖੇ ਪਰਛਿਨਤਾ ਮਿਥਿਆ ਭਾਸਤੀ ਥੀ। ਤੂੰ ਮੈਂ ਇਹ ਉਹ
 ਇਤਿ ਆਦਿ ਕਾ ਮਿਥਿਆ ਭੁਮਥਾ। ਦੇਹ ਕਿਆ ਅਰੁ ਅਦੇਹ ਕਿਆ ਅਰੁ
 ਪਰੁ ਕਿਆ। ਮੈ ਤਉ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਚੈ ਤੰਨ ਤਤ ਪੈ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਮਾਥਰੇ
 ਨੀਚ ਬੁਧੀ ਥੀ। ਜੇ ਐਸੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਜਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਤੁਛੁ ਈਸ਼੍ਵਰ ਜ
 ਵਿਖੇ ਖਚਤ ਤੁਏ ਥੀ। ਕਹਾਂ ਇਹ ਮਹਾਂ ਉਦਾਹਰਿ ਸ੍ਵਸਰ ਵਕਾਭਰ ਤਾਬ
 ਹਮ ਵਪੁ। ਅਰੁ ਕਹਾਂ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਭ੍ਰਮ ਕਾਰਜ ਦੁਖ ਦਾਇਕ ਜੈ ਅਨਿਤ
 ਸੁਖ ਭੋਗ ਰੂਪ। ਅਨਿਤ ਸੁਖ ਪਰਮ ਉਪਸਮ ਸੁਭਾਵ ਸੁਧ ਚੈ ਤੰਨ ਮੈ ਦਿ
 ਸ੍ਵਅਬ ਮੇਰੈ ਵਿਖੈ ਤੁਧੀ ਪੈ। ਸਰਵ ਭਾਵ ਪਦਾਰਥ ਤੁਏ ਵਿਖੇ ਚੇਤ ਤੇ ਗਤਿ
 ਤਚੈ ਤੰਨ ਪ੍ਰਤਕ ਅਤਮਾ ਮੈ ਇਸ਼ਤ ਪੈ। ਮੁਛਕਉ ਨਮ ਸਕਾਰ ਪੈ। ਨਮ
 ਸਕਾਰ ਪੈ। ਮੇਰੀ ਅਬ ਜੈ ਤੁਧੀ ਪੈ। ਜੀਰਲ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਮੈ ਨਿਕਸ
 ਪੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੀਤ ਪਾਈ ਪੈ। ਪਾਵਲੇ ਜੋਗ ਪਦ ਪਾਇਆ ਪੈ। ਜੀਵਤੁ ਭਇਆ

ਤੀ। ਐਸਾ ਉਤਮ ਸਮਗਜ ਜੇ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਰਾਜ ਪੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਨਹੀ
ਰਮਤੇ। ~~ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਰਮਤੇ।~~ ਦੁਖ ਰੂਪ ਅਰਮਣੀ
ਕਰਾ ਜਵਿਖੇ ਰਮਤੇ ਪੈ। ਤਿਸ ਆਗਿਆ ਪੈ ਨਿੰਡਤ ਰਿਬੇ ਪਾਜੈ ਨਹੀ। ਕਾਸ਼
ਜਲ ਪ੍ਰਥਵੀ ਕਹਿ ਸੰਜੁਤ ਜੋ ਪ੍ਰਥਵੀ ਪੈ। ਇਸ ਕਉ ਪਾਇ ਕਹਿ ਲੋਭਾ ਇਸ
ਨਭ ਪੈ। ਇਸ ਸੁਖ ਕਉ ਪਾਰਹੇ ਪੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਧਿਕਾਰ ਪੈ। ਉਪੁ ਕੀਟ ਪੈ।
ਇਹ ਦੁਬਈ ਸ੍ਵਰਜ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਪੈ। ਅਰ ਅਵਿਦਿਆ ਕਹਿ ਉਪ
ਜੀਅ ਪੈ। ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਇਸ ਕਾ ਬਛਲਾ ਪੈ। ਇਸ ਸੰਗੁਣ ਕਿਆ
ਪੈ। ਜਿਸ ਨਾਮਿਤ ਜਤਨ ਕਰਤੇ ਪੈ। ਇਸ ਜਗਤ ਰੂਪ ਮਨੁ ਵਿਖੇ ਕੇਤੇ ਕੁ
ਵਰਖ ਪਿਰਲ ਕਸਪ ਰਾਜ ਭੋਗਤਾ ਹਨ। ਪਰ ਉਚਿਤ ਜੁ ਕਉ ਸਾਂਤ ਸੁਖ
ਪੈ। ਸੇ ਤਿਸ ਕਉ ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਭਇਆ। ਅਰੁ ਇਸ ਏਕ ਜਗਤ ਕਾਰ
ਜ ਕੀਆ ਪੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਗਤੁ ਕਾਰ ਜ ਸੁਖ ਹੋਵੈ। ਤਉ ਤੀ ਅਨਾ ਸ੍ਵਾਦ

ਉਹ ਜੋ ਸਮਸਰੂਪ ਆਨੰਦ ਹੈ ਆਤਮਾ ਨੰਦਾ। ਸੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਜਬ
 ਤਿਸ ਆਤਮਾ ਨੰਦ ਕੇ ਸੁਖ ਦਕਾਜ ਤਨ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ। ਇਸ ਬਿ
 ਨਾ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਉ ਬਡੇ ਬਡੇ ਈਸ਼ਵਰ ਜਾਇੰਦੀ ਆਂਕੇ
 ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਹੈ। ਅਹੁ ਸਾਂਤ ਸੁਖ ਤੇਂ ਗਹਿਤ ਹੈ। ਤਬ ਜਾਣੀ ਐ ਜੋ ਕਛੁ
 ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਅਗੁ ਜੀਸ ਕਉ ਕਛੁ ਈਸ਼ਵਰ ਜ ਸੁਖ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਭਇਆ। ਐਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਸਮਸੁਖ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ। ਤਉ ਉ
 ਸ ਕਉ ਸਰਵ ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਜਾਣੀ ਐ। ਉਹੁ ਪਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਿ
 ਸੰਪੰਨ ਹੈ। ਅਖੰਡ ਤਜੇ ਕਉ ਆਤਮਾ ਸੁਖ ਹੈ। ਤਿਸ ਅਵਿਨਾਸੀ ਸੁਖ ਕਉ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਉਹੁ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਅਖੰਡ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਆ
 ਤਮ ਪਦ ਕਉ ਤਿ ਆਗ ਕਰਿ ਜੋ ਪਗ ਛਿੰਨ ਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮੁੜ
 ਹੈ। ਪੀਡਿਤ ਜੋ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਹੈ। ਸੋ ਪਗ ਛਿੰਨ ਤਾ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ।

ਜੈਸੇਉਸ੍ਰਸੁਤਪਦਾਰਥਜੁਕਉਤਿਅਗਕਰਿਕੰਟਕੁਕੀਓਰਧਾਵਤਾਏ
ਗਅਉਰਧਸੁਨਹੀਜਾਤਾਮੁਜਾਬਿਨਾਐਸਾਕਵਨਗਿਆਨਵਨਹੈਜੈਆ
ਤਮਾਫ੍ਰਿਸ੍ਰਕਉਤਿਅਗਕਰਜਲੇਪੁਏਗਜਲੁਖਵਿਖੇਰਮਤਾਏਅਮ੍ਰਿ
ਤਕਉਤਿਅਗਕਰਿਕੰਟਕੁਨਿਮਕਉਪਾਨਕਰਤਾਏਮੇਰੇਧਿਤਾਮਾਜੋਬ
ਡੇਥੇਸੈਸਰਵਮੁਜਹੇਤਭਏਹੈਇਸਪਰਮਅਮ੍ਰਿਤਰੂਪਫ੍ਰਿਸ੍ਰਕਉਤਿ
ਅਗਕਰਿਗਜਸੰਕਟਵਿਖੇਪ੍ਰੀਤਵਨਪੁਏਕਹਾਂਛੁਲਛਲਕਰਿਸੰਜੁ
ਗਤਨੰਦਨਬਨਕੀਰੂਮਕਾਅਰੁਕਹਾਂਜਲੇਪੁਏਮਾਰੂਥਲਕੀਰੂਮਕਾ
ਕਹਾਂਇਹਬੇਧਾਫ੍ਰਿਸ੍ਰਸਾਂਤਰੂਪਾਅਰੁਕਹਾਂਭੇਗਹਵਿਖੇਆਤਮਬੁਧਿਐ
ਸਾਪਦਾਰਥਤ੍ਰਿਲੋਕੀਵਿਖੇਕਉਨਹੀਜਿਸਕੀਮੈਂਇਛਾਕਰਉਸਰਵਚੈ
ਤੰਨਤਤਸਰਵਰੂਪਹੈਅਨੁਭਵਕਰਤਾਚੈਤੰਨਤਤਸ੍ਰਛਸਮਭਾਵਨਿਰ
ਵਿਕਾਰਸਰਵਦਾਸਰਵਵਿਖੇਸਰਵਓਗਤੇਇਸਥਿਤਹੈਜੈਸੇਹੈਤੈਸੇਪ ॥

ਧੀਤਾਯੋ॥ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਖ ਯੋ॥ ਸੁਹਜ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਚੰ
 ਦ੍ਰਮਾ ਵਿਖੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੇ ਸ੍ਵਦੇ ਕੀ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਖੇ ਮਹਤ ਸਕਤਿ
 ਯੋ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਿਲੋ ਕੀ ਕੀ ਪਾਲਣ ਸਕਤ ਯੋ॥ ਸਰਵ ਓਰ ਤੇ ਪੁਰਣ ਲ
 ਖ ਮੀ ਸਕਤਿ ਵੈਸ਼ਣਵੀ ਯੋ॥ ਸੀਧ੍ਰਾ ਮਨ ਕਰਣਾ ਸਕਤਿ ਮਨ ਕੀ ਯੋ॥ ਬਲ
 ਵਾਨ ਸਕਤਿ ਪਵਨ ਵਿਖੇ ਯੋ॥ ਅਗਨਿ ਵਿਖੇ ਰਾਜ ਕ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਜਲਾ ਵਿ
 ਖੇ ਹਮ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਅਰੁ ਮਓਨ ਕਰ ਕੈ ਮਹਾਂਤ ਪਕੀ ਸਿਧਤਾ ਯੋ॥ ਅਰੁ ਵਿਦਿ
 ਆ ਬ੍ਰਹਮ ਪਤ ਕੀ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਗਮਨ ਕਰਣਾ ਬ੍ਰਿਕਸ਼ਣ ਪਰ
 ਆਰੁੜ੍ਹੇ ਇਕ ਰਿਦੇ ਵਤ ਕੀ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਇਸ ਬਿਰਤਾ ਪਰ ਬਤ ਪੁਕੀ ਸ
 ਕਤਿ ਯੋ॥ ਗੰਭੀਰ ਤਾਮ੍ਹੰਦ੍ਰ ਕੀ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਸੁਮੇਹ ਕੀ ਉਚਤਾ ਸਕਤਿ ਯੋ॥
 ਆਕਾਸ ਦੇ ਵ ਵਿਖੇ ਦੋਲਤਾ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਬਸੰਤ ਰੁਤਿ ਵਿਖੇ ਪੁਖ ਸਕਤਿ ਯੋ॥
 ਸਰਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਮੇਘ ਸਾਂਤ ਸਕਤਿ ਯੋ॥ ਯਥਾ ਹੁ ਵਿਖੇ ਮੇਮਤ ਸਕਤਿ

ਐ॥ ਆਕਾਸਾਦਿਖੇਨਿਹਕਲੰਕਨਿਗਲੇਪਤਾਸਕਤਿਐ॥ ਵਰਛਾਦਿਖੇਸੀ
ਤਲਤਾਸਕਤਿਐ॥ ਜੇਸ੍ਵਾਖਾੜਦਿਖੇਤਪਤਸਕਤਿਐ॥ ਇਤਅਰੁਅ
ਗੁਣਿਨਤੇਭਿੰਨਅਨੰਤਦੇਸਕਾਲਕ੍ਰਿਆਰੂਪਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਆਕਾਸਦਿਕਾ
ਗਤਿਕਾਲਹੁਕੇਉਦਗਦਿਖੇਸਕਤਿਇਸਥਿਤਐ॥ ਸੋਸਰਵਦਿਚਿਤ੍ਰਰੂਪ
ਸਕਤੀਸ੍ਵਛਨਿਗਵਿਕਾਰਚੈਤੰਨਤਤਕੀਆਂਹਿ॥ ਸੇਈਇਸਪ੍ਰਕਾਰਹੋਇ
ਭਾਸਤਐ॥ ਕਲਨਾਰੂਪਕਲੰਕਤੇਂਹਿਤਐ॥ ਸੇਈਜੇਦਿਕਲਪਤੇਂਹਿਤ
ਆਤਮਤਤਸਮਸਰਵਪਦਾਰਥਜਾਤਦਿਖੇਵਿਆਪਕਭਇਆਐ॥ ਜੇ
ਸੇਸੁਗਜਕਾਪ੍ਰਕਾਸਸਰਵਓਹਤੇਂਸਮਾਨਓਦੋਹਤਐ॥ ਤੈਸੇਸਰਵਦੇਸ
ਪਦਾਰਥਹੁਕਾਰੰਡਾਗਐ॥ ਸਰਵਪਦਾਰਥਹੁਕਾਵਿਸਾਤਿਤਆਸੈਕੁਤਐ
ਤ੍ਰਿਕਾਲਤਿਸਦਿਖੇਕਲਪਤਰੂਪਤੇਂਹਿ॥ ਜੇਸਾਅਨੁਭਵਤਿਸਾਦਿਖੇਓ
ਤਐ॥ ਤੈਸਾਤਤਕਾਲਹੋਇਭਾਸਤਐ॥ ਜੇਸੇਜੇਸੇਚੈਤੰਨਤਤਦਿਖੇਦੇ

ਸਕਾਲਾਕ੍ਰਿਆਦ੍ਰਬਕਾਫੁਰਦਾਫੁਰਤਾਪੈ॥ ਤੈਸੇਤੈਸੇਭਾਸਲੇਲਾਗਤਾਪੈ
 ਅਰੁਆਤਮਾਵਿਖੇਤ੍ਰਿਕਾਲਾਹੁਕੀਸਮਪ੍ਰਤਿਭਾਫੁਰੀਪੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਬਹੁਤ
 ਅਨੰਤਕਾਲਕੀਪ੍ਰਤਿਭਾਫੁਰੀਪੈ॥ ਚੈਤਨਤਤਸੁਪਤਿਨਵਿਖੇਸਰਵਓਰਤੋ
 ਪੁਰਦਾਪੈ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲਕੇਸਮਰਣਦ੍ਰਿਸਸੰਜੁਗਤਤੀਹੋਤਾਪੈ॥ ਤਉਭੀਚੈ
 ਤੰਨਤਤਸੇਖਗਹਿਤਾਪੈ॥ ਅਰੁਇਸਕਉਤ੍ਰਿਕਾਲਕਾਤਲਉਦੇਹੋਲਾਭਉ
 ਆਪੈ॥ ਤਿਸਸਤਾਕੇਬੋਧਹੂਏਸਰਵਪਦਾਰਥਸਮਹੋਜਾਤੇਹਿ॥ ਮਧੁਰ
 ਕਟੁਆਦਿਕਭਿੰਨਭਿੰਨਪੈ॥ ਸੋਏਕਸਮਸਤਾਭਾਸਤੀਪੈ॥ ਜੈਸੇਮਧੁਰਤ
 ਪਾਨਕਰਲੇਹਾਗਜੇਜੀਵਪੈ॥ ਤਿਸਕਉਮਧੁਰਤਾਕਾਐਸੇਅਨੁਭਵਹੋਤਾ
 ਪੈ॥ ਤੈਸਾਐਰੋਊਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਸਰਵਕਲਨਕਉਭੋਗਤਾਸੁਖਮਚੈਤੰ
 ਨਪੈ॥ ਸੋਈਸਤਾਰੂਪਸਰਵਪਦਾਰਥਹੁਕਾਅਧਿਸ਼੍ਠਾਨਪੈ॥ ਤਿਸੁਸਾਥਅ
 ਨੁਗਤਿਹੋਇਕਹਿਦਵੈਤਜਗਤਭਾਸਤਾਪੈ॥ ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਜੇਪਦਾਰ

ਬਲਖਮੀਐ। ਸਿਅੰਤਤਉਤਾਵਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਐ। ਜਬਤ੍ਰਿਕਾਲਕ
ਅਨੁਭਵਹੋਤਾਐ। ਤਬਸਰਵਸਮਯੀਭਾਸਤਾਐ। ਭਾਵਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਜੋ
ਪਦਾਰਥਤਾਐ। ਸੇਈ ਸ੍ਰੁਕਾਐ। ਨਿਤਭਾਵਪਦਾਰਥਹੁਕਉਤ੍ਰਿਅਗਕਰਿ
ਇਨਕੇਅਭਾਵਕੀਭਾਵਨਾਕਰਣੀ। ਤਿਸਕਰਿਦੁਖਸੰਭਨਸ੍ਰੁਤੋਜਾਤੇਹੈ।
ਸੰਤੁਸ੍ਰੁਤਾਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਐ। ਤਤੇਤ੍ਰਿਕਾਲਹੁਕਉਮਤਦੇਖਹੁ। ਇਹਬੰਧ
ਨਰੂਪਾਐ। ਤ੍ਰਿਕਾਲਹੁਤੇਗਹਿਤਜੋਚੈਤੰਨਤਤਾਐ। ਤਿਸਕੇਦੇਖਲੇਕਰਿਵਿ
ਭਾਗਕਲਨਾਕਾਲਕੀਅਭਾਵਹੋਜਾਤੀਐ। ਏਕਸਮਆਤਮਤਤਮੇਖਹੁ
ਤਾਐ। ਤਿਸਤਤਕਉਬਾਣੀਵਿਖੇਨਹੀਕਰਸਕਤੀ। ਅਸੰਤਕੀਨਿਆਈ
ਜੋਨਿਰੰਤਰਿਤਤਾਐ। ਤਿਸਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਐ। ਨਿਗਤਮਸਿਧਾਂਤਜੋਐ। ਸ੍ਰੁ
ਨਵਾਦਤਿਸਕੀਨਿਆਈਇਸਾਥਿਤਹੋਤਾਐ। ਨਿਹਕਿੰਚਨਰੂਪਆਤਮਾ
ਬ੍ਰਹਮਹੋਤਾਐ। ਅਥਵਾਸਰਵਰੂਪਪਰਮਉਪਸਮਵਿਖੇਲੀਨਹੋਤਾਐ।

ਮੁਖਨਾਮਤਿਸਕਉਕਹੀਤਾਐ। ਸੰਕਲਪਕਰਿਮਲਾਏਅੰਤੁਤਕਰਣਜਿਸ
 ਕਾ। ਸੋਅਸੀਮਕਦਰਸੀਐ। ਤਿਸਕਉਜਿਉਕਾਤਿਉਨਹੀਭਾਸਤਾ। ਜ
 ਗਤਰੂਪਭਾਸਤਾਐ। ਅਗੁਜਿਨਕੀਇਛਾਨਸੁਭਈਐ। ਪਰਮਪਦਕਾਅ
 ਭਿਆਸਕਰਤੇਐ। ਤਿਨਕਉਆਤਮਤਤਭਾਸਤਾਐ। ਜੋਕਿਸੇਜਗਤਕੇ
 ਪਦਾਭਥਕੀਵਾਛਾਂਕਰਤੇਐ। ਕਿਸੀਕਉਤਿਆਗਕੀਆਚਾਹਤੇਐ। ਹੋਇ
 ਉਪਦੇਇਰੂਪਛਾਂਸੀਸਾਥਬਾਂਧੇਹੁਏਹਤਿ। ਸੋਪਰਮਤਤਕੇਪਾਵਲੇਕ
 ਉਸਮਹਥਨਹੀਹੋਤੇ। ਜੈਸੇਪੇਟੀਕਰਿਬਾਂਧਾਪੰਖੀਅਕਾਸਵਿਖੇਉਡਲੇ
 ਕਉਸਮਹਥਨਹੀਹੋਤਾ। ਜੋਪੁਰਖਸੰਕਲਪਕਲਨਾਮਜੁਗਤਐ। ਸੋਮੋ
 ਤਜਾਲਵਿਖੇਗਿੜਪੜਤਾਐ। ਜੈਸੇਨੇਤ੍ਰਹੁਬਿਨਾਪੰਖੀਗਿੜਪੜਤਾਐ। ਸੰ
 ਕਲਪਕਲਨਾਕੇਜਾਲਕਰਿਵੇਸੁਤਐਚਿਤਜਿਨਕਾ। ਸੋਵਿਖੇਰੂਪਗਰਤ
 ਵਿਖੇਗਿੜਤੇਐ। ਸੋਅਚਿੰਤਪਦਵੀਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੇ। ਅਗਮੇਗੇਪਿਤੁ॥

ਮਾਂਕੇਤੇਕੁਦਿਨਪ੍ਰਿਥਵੀਤਲਵਿਖੇਫੁਰਫੁਰਕਰਿਲੀਨੋਤੇਗਏਹੈਂ। ਬਾਹਰ
ਨੀਚਥੋ। ਜੈਸੇਗਰਤਵਿਖੇਮਛਰਫੁਰਕਰਿਲੀਨੋਤੇਜਾਤੇਹੈਂ। ਤੈਸੇਅਗਿ
ਆਤੁਹੋਇਕਰਿਪਰਮਤਤਕਉਨਜਾਣਿਆ। ਭੋਗੁਰੀਵਾਛਾਂਜੋਦੁਖਰੂਪ
ਹੈਸੋਕਰਤੇਹੈਂ। ਤਿਸਕਰਿਭਾਵਅਭਾਵਰੂਪਗਰਤਅਧੋਕੂਪਵਿਖੇਪੜੇਨ
ਸ੍ਰੁਧੁਏਹੈਂਚਿਤਜਿਨਕੋ। ਇਛਾਅਰੁਦੈਖਕਰਿਉਠਿਆਜੁਹੈਗਾਦੈਖਾ।
ਤਿਸਕਰਿਬੰਧਮਾਨਭਏਹੈਂ। ਸੇਜੀਵਐਸੈਹੈਂ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿਖੇਮਗਨ
ਕੀਟਹੋਤੇਹੈਂ। ਤਿਨਕੇਤੁਲਹੈਂ। ਮ੍ਰਿਗਾਤਿਸ੍ਨਾਗੁਪਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਹੁਵਿ
ਖੇਗ੍ਰਿਹਲਤਿਆਗਕੀਬੁਧਜਿਨਕੀਸਾਂਤਭਈਹੈਂ। ਸੇਈਪੁਰਖਜੀਵਤੇਹੈਂ
ਅਉਰਸਰਵਨੀਚਮ੍ਰਿਤਕਰੂਪਹੈਂ। ਨਿਰਮਲਅਨਵਛਿੰਨਚੈਤੰਨਰੂਪਚੰ
ਦ੍ਰਮਾਵਤਸੀਤਲਤਾਕਹਾਂ। ਅਰੁਉਸ੍ਰਕਾਲਕਲੰਕਮੰਜੁਗਤਾਚਿਤਕੀ
ਅਵਸਥਾਕਹਾਂ। ਅਬਮੈਰੇਆਤਮਾਕਉਨਮਸਕਰਹੈਂ। ਕੈਸੇਆਤਮਾਕ

ਉ। ਜੇ ਅਨਵਛਿਨਚੈ ਤੰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਹੁਤ ਮਦੇ ਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਮ
 ਲੈ। ਜੇ ਦੇਵ ਚਿਦਾਤਮਾ ਤੁਚਿ ਹਕਾਲ ਕਰਿ ਮੁਣਕ ਉਪਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ
 ਪਰਮਾਨੰਦ ਭੁਇਆ। ਵਿਕਲ ਪਰੁਪਸ ਮੁਦ੍ਰਤੇ ਮੁਣਕ ਉਧਾਰ ਕੀਆ
 ਹੈ। ਜੇ ਤੂੰ ਹੈਂ ਮੈਂ ਹੈਂ। ਤੁਣਕ ਉਨਮ ਸਕਾਰੈ ਨਮ ਸਕਾਰੈ। ਤੂੰ ਕੈ ਮੈਂ ਜੋ ਮੈਂ
 ਹੈਂ ਜੋ ਤੂੰ ਹੈਂ। ਅਨੰਤ ਸਿਵ ਆਤਮਾ ਦੇਵ ਤਿਅਹ ਕਾਈ ਸ੍ਵਰ ਸਰਵ ਕਾ ਪਰਾ
 ਪਰ ਆਤਮ ਪੁਰਖ ਤੁਣਕ ਉਨਮ ਸਕਾਰੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਪਤ ਸ੍ਵਰ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਅ
 ਹੁਨਿ ਹਕਾਲ ਪੁਰਲਮਾ ਸੀਕਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤਾਪੈ। ਤੈਂ ਮੈਂ ਕਲਪ ਵਿ
 ਕਲਪ ਕਲਨਾ ਕੇ ਨਮ੍ਹਰੇ ਕੇ ਵਲ ਸ੍ਵਛਤਾ ਕਰ ਕੈ ਆਤਮ ਸਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੀ
 ਹੈ। ਸੇ ਨਿਰਮਲ ਸਦਾ ਉਦਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਅੰਮੇ ਸੁਰੂਪ ਕਉਨਮ ਸਕਾਰੈ।
 ਨਮ ਸਕਾਰੈ॥ ੩੩॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪ੍ਰਭਲਾਦ ਓਪਦੇਸ
 ਜੋ ਗੋਨਮ ਸਰਗਤਾ॥ ਓਅੰ ਹੈ ਨਮ ਜਿਸ ਕਾ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਹੈ। ਵਿਕਾਰ ਤੇ
 ॥ ਪ੍ਰਭਲਾਦੇ ਵਾਚ ॥

ਹਰਿਤੀ। ਜੇਕਛੁਜਗਤਹੈਸੋਸਰਵਆਤਮਰੂਪਹੈ। ਸਤਅਸਤਤੇਅਤੀਤ
ਚੈਤਨਸਰੂਪਹੈ। ਸਰਵਜੀਵਹੁਕੇਅੰਤਰਭੀਹੈ। ਸੁਰਜਾਦਿਕਪ੍ਰਕਾਸਹੁ
ਕਾਪ੍ਰਕਾਸਦੀਪਕਹੈ। ਸੁਰਜਅਗਨਿਆਦਿਕਹੁਕਉਉਮਨਕਰਤਾਇਹੀ
ਹੈ। ਅਰਚੰਦ੍ਰਮਾਵਿਖੇਸ੍ਰੋਤਲਤਾਅਰੁਅੰਮ੍ਰਿਤਕਾਮ੍ਰਵਣਾਅਤਮਾਹੀਸਹੈ॥
ਇੰਦ੍ਰਕੇਭੋਗਹੁਕਾਭੋਗਤਾਅਨੁਭਵਕਰਿਕੈਇਹੀਹੈ। ਰਾਜਾਕੀਨਿਆਈਠਾ
ਢਹੈ। ਤਉਮੈਕਬਹੁਨਹੀਠਾਂਢਾਥੈਠਾਹੈ। ਕਬਹੁਨਹੀਥੈਠਾ। ਚਲਤਾਹੈਕ
ਬਹੁਨਹੀਚਲਤਾ। ਵਿਵਹਾਰਕਰਤਾਹੈ। ਸਦਾਸਾਂਤਰੂਪਹੈ। ਕਰਤਾਹੈਪਰਿ
ਕ੍ਰਿਸੀਕਗਿਣਿਪਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ। ਤਿਕਾਲਹੁਵਿਖੇਸਮਰੂਪਹੈ। ਸਰਵਦ
ਸਰਵਅਵਸਥਾਵਿਖੇਪਦਾਰਥਹੁਕੇਉਪਜਣੇਅਗੁਮਿਟਣੇਵਿਖੇਮੈਸਦਾ
ਜਿਉਕਾਤਿਉਹੈ। ਆਤਮਾਤੇਆਦਿਤਿਲਪਰਜੰਤਸਰਵਜਗਤਆਵਰਤੁ
ਵਿਖੇਆਤਮਤਤਇਸਥਿਤਹੈ। ਇਸਪੰਦਰੂਪਜੇਵਾਉਹੈ। ਤਿਸਤੇਭੀਮੈ

ਅਤਿ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰਥਾਇ ਜੋ ਅਗੇ ਸਿਧ ਹੈ॥ ਇਸ ਯੋਗ ਹੈ॥ ਅ
 ਚਲਾ ਪਦਾਥਾ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਭੀ ਅਤਿ ਨਿਸਚਲ ਹੈ॥ ਅਕਾਸ ਤੇ ਭੀ ਅਤਿ ਅ
 ਲੇਪ ਹੈ॥ ਮਨ ਕਉ ਭੀ ਅਤਮਾ ਚਲਾ ਵਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਪਵਨ ਪੜ੍ਹ ਕਉ ਚਲਾ
 ਵਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਉ ਭੀ ਅਤਮਾ ਪ੍ਰੇਰਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਘੋੜੇ ਕਉ ਸਵਾ
 ਰ ਚਲਾ ਵਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਮਰਾਟ ਜੋ ਚਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਗਾਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਨਿਆਈ
 ਭੋਗ ਕਉ ਭੋਗਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਪਲੇ ਆਪ ਸੁਰੂਪ ਈਸ਼੍ਵਰ ਜ ਕਰਿ ਸੋਭਤਾ
 ਹੈ॥ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਜੋ ਸਮੁਦ੍ਰ ਹੈ॥ ਜਗਮਰਲ ਮੇਂ ਰੂਪ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਜਲਾ ਹੈ॥ ਤਿ
 ਸ ਕੇ ਪਾਰ ਕਰ ਲੇਹਾ ਗਾਤਮਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਰ ਵਤੇ ਮੁਲਾ ਭਾ ਹੈ॥ ਅਤੰਤ ਸੁਗੋ
 ਇ ਹੈ॥ ਅਪਲੇ ਆਪ ਕਰਿ ਜਾ ਲੀਤਾ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਂਧ ਵਰੀ ਨਿਆਈ ਸ
 ਗੀਰ ਰੂਪ ਜੋ ਕਮਲ ਕਾ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਸਰ ਵਤੁ ਕਾ ਭੁਮਾ ਹੈ॥ ਖੈਰੇ ਬੁਲਾਏ
 ਬਿਨਾ ਮੁਲਾ ਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਲਪ ਭੀ ਇਸ ਕਉ ਬੁਲਾਈਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ

ਤਿਸੀ ਖਿਲਵਿਖੇਸਨ ਮੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਖੇ ਕੋਊ ਸੀਮਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀ
ਨਿਤ ਕਲੰਕ ਪਰਮ ਸੰਪਦਾ ਵਾਨ ਹੈ। ਸਦਾ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਰਸਦਾ ਇਕ ਜੋ
ਪਦਾਰਥ ਹੈ। ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਜੋ ਸਾਰ ਸੁਸ਼ੁਦ ਹੈ। ਪੁਖ ਹੁ ਵਿਖੇ ਜੋ ਸੇ ਗੰਧ ਹੈ।
ਤਿਲ ਹੁ ਵਿਖੇ ਜੋ ਸੇ ਤੇਲ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਦੇ ਵਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ
ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਅਵਿਚਾਰ ਕੇ ਵਸ ਤੇ ਜਾ ਲਿਆ ਨਹੀ ਜਾਤਾ। ਜੈਸੇ ਚਿਰ ਕਾਲ ਕ
ਰਿਆ ਇਆ ਬਾਂਧ ਵਾਪ ਲੇ ਅਗੁ ਵਿਖੇ ਆਨ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਵੈ। ਉਸ ਕਉ ਪ
ਛਾਨ ਨਹੀ ਸਕਤਾ। ਜਬ ਵਿਚਾਰ ਉਦੇ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਐਸੇ ਆਤਮਾ ਪਰਮੇ
ਸੁਰਕਉ ਜਾ ਲੇ ਵੀਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕਿ ਸੀਧਿ ਆਗੇ ਬਾਂਧ ਵੇ ਕੇ ਪਾਏ ਤੇ ਆਨੰਦ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵੇ ਕੇ ਸਾਖਿ ਤਕਾਰ ਹੁਏ ਪਰਮਾਨੰਦ ਉਦੇ ਹੋਤਾ
ਹੈ। ਬੰਧਨ ਸਰਵਨ ਸੁਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੀ ਕਛੁ ਤਸੁ ਚੇ ਸੁਹੈ ਸੇ ਅਭਾਵ ਹੋ
ਜਾਤੀ ਹੈ। ਸਰਵ ਓਰ ਤੇ ਬੰਧਨ ਠਾਸ ਟੂਟ ਜਾਤੇ ਹਨ। ਸਰਵ ਸੁਖੇ ਹੋ ਜਾਤੇ

ਹੈ॥ ਆਸਾ ਬਹੁੜ ਨਹੀ ਫੁਰਤੀ॥ ਜੈਸੇ ਪਰਬਤ ਕਉ ਚੁਹਾਨਹੀ ਤੇੜ ਸਕਤਾ॥
 ਐਸੇ ਦੇਵ ਕੇ ਦੇਖੇ ਤੇ ਸਰਵ ਕਛੁ ਦੇਖਾਹੁ ਤਾਹੈ॥ ਅਰੁ ਸੁਣਤੇ ਸਰਵ ਕਛੁ ਸੁ
 ਟਿਅਹੁ ਤਾਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਸਪਰਸ ਕੀਏ ਸਰਵ ਜਗਤ ਕਾ ਸਪਰਸ ਹੋਤਾਹੈ॥
 ਇਸ ਕੀ ਇਸ ਬਿਰਤਾ ਕਰਿ ਸਰਵ ਜਗਤ ਇਸ ਬਿਰਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਇਹ ਜਾ
 ਗਤ ਹੈ॥ ਸੋ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਸੈਨ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਜਾਗਤ ਕਰਿ ਅਗਿਆਨ ਨ
 ਸੁਹਿ ਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੇਤੀ ਕਛੁ ਅਪਦਾਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਭਖ ਦੁਹੋ ਜਾਤਾਹੈ॥ ਆਤਮ०
 ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਏ ਆਤਮ ਮੈ ਹੋ ਜਾਤਾਹੈ॥ ਸੋ ਵਿਸਾਏ ਤਹੁ ਪ੍ਰਾਤਮਾ ਦੀ ਪਕ
 ਵਤ ਮੈ ਸਾਖੀ ਭੂਤ ਹੋਇ ਕਰਿ ਵਿਚਰਤਾਹੈ॥ ਜਗਤ ਕੀ ਇਸ ਬਿਤ ਵਿਖੇ
 ਗੁਰ ਸੰਗ ਉਠ ਗਏ॥ ਸਰਵ ਓਰ ਤੇ ਆਤਮ ਤਤ ਅਪਣਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰਾਸ
 ਤਾਹੈ॥ ਅੰਤਰ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਸਰਵ ਕੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੇਹਾ॥ ਸਰਵ ਦੇਹ ਹੁ ਵਿਖੇ
 ਮੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਮਰਚ ਹੁ ਵਿਖੇ ਕਟ ਕਤਾ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਜਗਤ

ਕੇ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਬਿਆਪਕ ਹੋ ਗਏ। ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਭਾਗੈ
 ਸੋ ਸਰਵ ਵਿਖੇ ਈ ਸ੍ਰੁਗਰੂਪ ਸਤਾ ਸਮਾਨ ਇਸਾ ਬਿੰਤ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਾ ਆਕ
 ਸ ਵਿਖੇ ਸੁਨਤਾ ਰੂਪ ਵਾਉ ਵਿਖੇ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਤੇ ਜ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜਲਾ ਵਿਖੇ
 ਰਸ ਪ੍ਰਿਥ ਵੀ ਵਿਖੇ ਕਠਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਿਖੇ ਸੀਤਲਤਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਸਰਵਜ
 ਗਤ ਵਿਖੇ ਅਨੁਸੂਤ ਏਕ ਆਤਮਤਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਜੈ ਸੇਵਰਠ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੁ
 ਤਤਾ। ਪੁਖਤੁ ਵਿਖੇ ਗੰਧ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਆਤਮਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।
 ਜੈਸੇ ਸਰਵਗਤ ਕਾਲ ਹੈ। ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਅਕਾਸ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਰਵਗਤਿ
 ਆਤਮਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਗਾਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤਤਾ ਸਕਤਿ ਸਰਵਾਦਿਸਾ ਵਿਖੇ ਹੋ
 ਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗੁਪਾਲੋਕ ਮਨਸਕਾਰ ਵਿਖੇ ਆਤਮਸਤਾ ਵਿਆਪੀ ਹੈ। ਸੋਨਿਤ
 ਆਤਮਾ ਦੇਵ ਮੈਂ ਹੈ। ਮੁਣਸੰਤਿਨ ਅਉਰ ਕਲਨਾ ਕੋ ਉਨੀ। ਜੈਸੇ ਧੂੜ ਕੇ ਕ
 ਟਕੇ ਅਕਾਸ ਕਉ ਸਪਰਸਨ ਹੀ ਕਰੇ। ਕਮਲ ਪਤ੍ਰ ਕਉ ਜਲਨ ਹੀ ਸਪਰਸ

ਕਰਤਾ ਜੈਸੇ ਪਖਾ ਲਕਉ ਫੁਹਲਾ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਨੀ ਸਪਰਸ ਕਰਤਾ ਤੈਸੇ
 ਮੇਰੇ ਸਾਥਿ ਸੀਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨੀ ਸਪਰਸ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਦੇ
 ਹਰ ਉਹੋ ਤਾਹੈ ਸੇ ਦੇਹ ਚਿਰ ਕਾਲ ਹੋ ਅਥਵਾ ਅਬ ਯੀ ਨ ਸ੍ਰੀ ਵੈ ॥ ਖੁਸ਼
 ਕਉ ਜਾਂ ਲਾਭ ਕਛੁ ਨ ਯੀ ਜੈਸੇ ਦੀਪ ਕਰੀ ਪ੍ਰਤਾਲੇ ਕਵਿਖੇ ਰਜ ਸਾਥ ਬੰ
 ਧੀ ਨ ਯੀ ਜਾਤੀ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਕਿਸੀ ਸਾਥ ਅਛਾ ਦਿਆ ਨ ਯੀ ਜਾਤਾ ਸਰ
 ਵ ਪਦਾਰਥ ਗਣ ਵਿਖੇ ਅਬੰਧ ਰੂਪ ਹੈ ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਕਿਸੀ ਕਰਿ ਬੰਧਿ ਅ
 ਨ ਯੀ ਜਾਤਾ ਮਨ ਕਿਸੀ ਕਰਿ ਗੋਰਿਆ ਨ ਯੀ ਜਾਤਾ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਕਉ ਕਿ
 ਸੀ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਸੰਬੰਧ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲਾਪਰਸਾਰ ਥਤੇ ਨ ਯੀ ਹੋਤਾ ਜੈਸੇ
 ਗੀਰ ਕੇਸ ਤਟੁ ਕੜੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ॥ ਭਉ ਭੀ ਸਗੀਰੀ ਆਤਮਾ ਕਾ ਨਾਸ ਨ ਯੀ ਹੋਤਾ
 ॥ ਜੈਸੇ ਘਟ ਕੋ ਭੰਗ ਨ ਹੂਏ ਤੇ ਦੁਪਾ ਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਹੋਵੈ ਸੋ ਨਿਕ
 ਸ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰ ਅਕਾਸ ਕਉ ਜਾਤਾ ਨ ਯੀ ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਇਸ ਬਤ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ

ਦੇਹਕੇਨਸ੍ਰੁਧੇਪ੍ਰਾਣਕਲਾਪੁਰਖਸ੍ਰਕਾਨਿਕਸਿਜਾਤੀਪੈ॥ ਆਤਮਾਜਿਉ
ਕਾਤਿਉਪੈ॥ ਅਗ੍ਰਧਿਸਾਚਕੀਨਿਆਈਉਦੇਹੋਇਕਾਰਿਭਾਸਤਾਪੈ॥ ਮਨਹੈ
ਨਾਮਾਜਿਸਕਾ॥ ਤਿਸਮਨਤੇਬਹੁੜਦਿਸਵਰਗਭਾਸਿਆਪੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੇ
ਜੜਸਗੀਰਕੇਨਾਸਕਾਨਿਸਚੈਭਇਆਪੈ॥ ਯਮਾਗਕਿਆਨਾਸਹੋਤਾਪੈ॥ ਸੁ
ਖਦੁਖਮੈਵਾਸਨਾਜਿਸਕੇਮਨਤੇਤਨੁਹੋਗਈਪੈ॥ ਸੋਭੋਗਹੁਤੇਨਿਵਰਤਸੁ
ਖਸੰਪੰਨਹੋਤਾਪੈ॥ ਭੋਗਤੇਇੰਦ੍ਰੀਆਦਿਕਗਣਹਤਿ॥ ਅਰੁਗ੍ਰਹਣਅਵਰ
ਕਰਤਾਪੈ॥ ਤਿਸਕਰਿਸੰਕਟਦੁਖਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਪੈ॥ ਇਹਬਡਾਅਸਚਰ
ਜਾਪੈ॥ ਆਤਮਾਕੇਅਗਿਆਨਕਰਮੁਜੜਦੁਖਪਾਵਤੇਹਤਿ॥ ਮੈਅਬਆਤ
ਮਤਤਕਉਦੇਖਿਆਪੈ॥ ਤਿਸਕਰਿਭ੍ਰਮਮੇਗਸਾਂਤਹੋਗਇਆਪੈ॥ ਕਛੁਭੀ
ਕਿਸੀਕਰਿਖੋਭਕੇਨਮਿਤਨਹੀ॥ ਨਮੁਭੁਕਉਭੋਗਹੁਰੀਆਸਥਾਵਿਖੇਬਾਂ
ਛਾਪੈ॥ ਨਭੋਗਹੁਤੇਵਰਜਤਹੋਲੇਮੋਬਾਂਛਾਪੈ॥ ਜੋਜਾਵੇਸੋਜਾਵੇ॥ ਜੋਪ੍ਰਾਪਤਹੋ

ਵੈਸੋਰੈਵੈ॥ ਨਮੁਸ਼ਕਉਦੇਹਾਦਿਕਤੁਕੇਸੁਖਕੀਅਪੇਖਿਐ॥ ਨਦੁਖਕੇਨਿਬਿ
 ਤਕੀਅਪੇਖਿਐ॥ ਸੁਖਦੁਖਅਵੇਹਿਅਥਵਾਜਾਵੇਤਿ॥ ਮੈਏਕਰਸਚਿਦ
 ਨਿਦਸੁਰੂਪਹੋ॥ ਦੇਹਵਿਖੇਅਸਥਾਕਰਲੇਕਰਿਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਵਾਸਨਾਉ
 ਪਜਤੀਹੋ॥ ਸਿਦੇਹਭ੍ਰਮਮੇਗਨਸ੍ਰੁਗਣਿਅਐ॥ ਇਹਵਾਸਨਾਨੀਫੁਰ
 ਤੀ॥ ਏਤੇਕਾਦਪਰਜਤਿਮੁਸ਼ਕਉਅਗਿਆਨਰੂਪਸਤਨੇਬਸਿਕੀਅਥ
 ਅਥਮੈਅਪਕਉਜਾਣਿਅਐ॥ ਅਥਇਸਕਉਮੈਚੁਰਲਕਰਤਾਹੋ॥ ਅ
 ਹਿੰਕਾਰਰੂਪਪਿਸਾਚਥਾ॥ ਇਸਸਗੀਰਰੂਪਬਿਖਵਿਖੋ॥ ਸੋਮੈਪਰਮਬਧ
 ਰੂਪਮੰਤ੍ਰਕਰਿਦੁਰਕੀਅਐ॥ ਇਸਸਗੀਰਬਿਖਸੈਅਗਿਆਨਪਿਸਾਚ
 ਨਸ੍ਰੁਭਇਅਐ॥ ਤਾਤੇਪਵਿਤ੍ਰਪੁਆਐ॥ ਪ੍ਰਫੁਲਤਬਿਖਵਤਸੋਭਤਾਹੋ
 ਮੇਰਰੂਪਦੁਗਢਿਸ੍ਰਮੇਗੀਸਾਂਤਭਈਹੋ॥ ਦੁਖਸਰਵਨਸ੍ਰੁਭਏਹਹਿ॥ ਵਿਵੇ
 ਕਰੂਪਧਨਮੁਸ਼ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਅਐ॥ ਮੈਅਥਪਰਮੇਸ੍ਵਰਰੂਪਹੋਇਕਰਿ

ਇਸਥਿਤਤੋਂ ਜੋ ਕਛੁ ਜਾਨਣੇ ਜੋ ਗਥਾ ਸੇ ਮੈ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਕਛੁ ਦੇ
 ਖਣੇ ਜੋ ਗਥਾ ਸੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਪੁਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਪ
 ਏਤ ਕਛੁ ਪਾਵਣੇ ਯੋਗ ਨ ਹੀ ਗਯਾ ॥ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਆਤਮ ਤਤ ਕਉ ॥ ਅਰ ਅ
 ਨਰਥ ਰੂਪ ਵਿਖੇ ਸਹ ਪ੍ਰਮੁਖ ਕਉ ਤਿਆਗ ਏ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਰੁ ਪ੍ਰਕਾਸਿ ਜਨਮੁ ਹੋ
 ਈ ਹੈ ॥ ਇਛਾ ਮਿਗਾ ਤਿਸ੍ਰਾ ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ॥ ਗਾਗ ਦ੍ਰੁਪ ਪੁਰ ਤੇ ਸਰਵ ਓ
 ਰ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਉਪਸਮ ਰੂਪ ਬਿਖਰਿ ਸੀਤਲ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਸ
 ਰਵ ਓਰ ਤੇ ਵਿਸਤਰੁ ਮਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਸਰਵ ਤੇ ਉਚਾਰ ਮਾਤ
 ਮ ਦੇਵ ਪਰਮਾਰਥ ਉਸਤਤ ਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰ ਕੈ ॥ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ
 ਯਮ ਨੇਮ ਕਰ ਕੈ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਅਧੋਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾ ਕਾ ਹਣ ਜੋ ਹੈ ॥ ਅਤੰਕਾਰ ਪ
 ਦਾਂ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੋਇ ਕਰਿ ਦੂਰ ਤੇ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਅਪਣਾ ਸੁਭਾਵ
 ਰੂਪ ਜੋ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ੍ਰਭ੍ਰਮ ਸਨਾਤਨ ਸੇ ਅਤੰਕਾਰ ਕੇ ਵਸਿਤ

ਚਿਰਕਾਲਸੰਪਾਇਆਦੇਖਿਆਏ। ਇੰਦੀਆਂਗੁਪਗਰਤੈਂ। ਤਿਨਵਿਖੇਮੈ
 ਗਿਛਿਆਥਾ। ਗਗਦੈਖਗੁਪਸਰਪਤੁਕਰਿਦੁਖਪਾਇਆਥਾ। ਅਹੁਮ੍ਰਿਤਕ
 ਉਪਾਪਤਤਇਆਥਾ। ਮ੍ਰਿਤਕੀਭੂਮਕਾਟੇਏਵਿਖੇਪੜਾਤਿਸ੍ਨਾਗੁਪਕਗੰਜੁਏ
 ਕੀਆਂਕੁੰਜੋਵਿਖੇ ~~ਗਗਦੈਖਗੁਪ~~ ਰਤਾ। ਕਮਗੁਪਕੇਇਲਕੇਜਹਾਂਸਬਦੋਤੋਥੇ
 ਜਨਮਗੁਪਕੁਪਵਿਖੇਪੜਾਦੁਖਪਾਵਤਾਥਾ। ਸੁਖਕਉਉਤਪਤਿਕਰਦੇਕੀ
 ਦਿਸਾਵਿਖੇਰੂਬਲਾ। ਵਾਸਨਾਗੁਪਜਾਲਵਿਖੇਠਮਲਾ। ਦੁਖਗੁਪਦਾਵਾ
 ਅਗਨਿਵਿਖੇਜਲਲਾ। ਅਸਾਗੁਪਠਾਂਸੀਸਾਥਬਾਂਧਾ। ਤੂਆਕਈਵਾਰਜਨ
 ਮਕਉਪਾਪਤਤਇਆਥਾ। ਅੰਤਕਾਰਕੇਵਸਤੂਆਅਵਿਰਭਾਵਤਿਰੋਤੁੰ
 ਵਜੇਪੈਜਨਮਅਹੁਮ੍ਰਿਤਤਿਸਕਉਪਾਪਤਤਇਆਏ। ਜੈਸੇਗੜਵਿਖੇਪਿ
 ਸਾਚਰਿਖਾਈਦੇਵੈ। ਬਹੁਤਛਪਜਾਵੈ। ਅਧਰਜਤਾਕਉਪਾਪਤਕਰੈ।
 ਤੈਸੇਮੁਣਕਉਅੰਤਕਾਰਕੀਆਥਾ। ਸੋਅਬਯੋਪਰਮਾਤਮਗੁਪਮੁਣਕਉਪ੍ਰੇਰ

ਲਾਕਰ ਕੈ ਅਪਲੀ ਸਕਤ ਸੇ ਵਿਸ਼ਨੂ ਪਧਾਰ ਕਰਿ ਵਿਵੇਕ ਉਪਦੇਸਕੀ ਆ।
ਅਰੁ ਜਗਾਇ ਆ ਹੈ। ਹੋ ਦੇਵ ਈਸ਼ੁਰ ਤੁਮਾਰੇ ਬੋਧ ਹੋ ਵੇਲੇ ਕਰਿ ਅੰਤਿਕਾਰੁ ਪ
ਰਾਖ ਸਨਮੁਤਾਇ ਆ ਹੈ। ਹੋ ਵਿਭੂਤ ਸਕਉ ਅਬ ਮੈ ਦੇਖਤਾ ਨਹੀ। ਜੈ ਸੇਰੀ
ਪਕ ਕਰਿ ਤਮਾਢਿ ਮੁਨੀ ਆਵਤਾ। ਅੰਤਿਕਾਰੁ ਪਪਖਥਾ। ਅਰੁ ਮਨ ਵਿ
ਖੇਵਾ ਸਨਾਥੀ। ਸੇਸਰ ਵਨ ਸੁਭਏ ਹੈ। ਅਬ ਮੈ ਜਾਣਤਾ ਨਹੀ ਜੋ ਕਹਾਂ ਗਏ।
ਜੈ ਸੇਰੀ ਪਕ ਨਿਰਬਾਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਨਹੀ ਜਾਣੀ ਤਾਜੇ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਹਾਂਗਾਇ
ਆ। ਹੋ ਈਸ਼ੁਰ ਤੁਮਾਰੇ ਦਰਸਨ ਕਰਿ ਮੇਗਾ ਅੰਤਿਕਾਰ ਵਨ ਸੁਭਾਇ ਆ ਹੈ। ਜੈ
ਸੇਸੁਰ ਜਕੇ ਉਦੇ ਹੁਏ ਚੋਰ ਤਾਗ ਜਾਤੇ ਹਨ। ਹੋ ਹਰੁ ਪਗੜ ਵਿਖੇ ਅੰਤਿਕਾ
ਰ ਜੋ ਪਿਸਾਚ ਉਠਾਥਾ। ਸੇ ਅਬ ਨਸ੍ਹੋਗਾਇ ਆ ਹੈ। ਅਬ ਮੈ ਸੁਸੁਭਾਇ ਅ
ਹੀ। ਜੈ ਸੇ ਬਾਂਡਗੁਤੇ ਗਹਿਤ ਬਿਖਸੁ ਸੁਸੁਭ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪਰਮ ਨਿਰਬਾਲ
ਪਦਕ ਉਪਾਤੁਭਾਇ ਆ ਹੈ। ਸਮਸਤ ਬੋਧ ਪਦ ਵਿਖੇ ਜਾਗਿ ਆ ਹੈ। ਚਿ

ਰਪ੍ਰਯਤਸੋ ਅਬਚੋਗੁਤੰ ਛੁਟਾਏ॥ ਅੰਤਰਮੇਗਾ ਅਬਸੀਤਲਭਇਆਏ
 ਆਸਾਰੂਪਮਿਗਤਿਸ਼ਾ ਅਬਸਾਂਤਭਈਐ॥ ਜੈਸੇਦਾਵਾ ਅਗਨਿਕਰਿਜ
 ਲਤੇ ਪਰਬਤਕੀਤਪਤਮਿਟੈ॥ ਅਰੁਸੀਤਲਤਾਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਹੈ ਵੈਰਖਾ
 ਕਰਿ॥ ਵਰਖਾਕਾਲਕੇ ਮੇਘਜੁਕੀ ਵਰਖਾਕਰਿ ਪਰਬਤਇਸ਼ਾਨਸੈਸੀਤ
 ਲਹੇਗਹਿਤੇਐ॥ ਤੈਸੇਵਿਵੇਕਵਿਚਰਕਰਕੈ ਅੰਕਾਰਗੂਪੀਤਪਤਦੁਹੇ
 ਗਈਐ॥ ਅਬਮੋਹਕਹਾਂ ਅਰੁਦੁਖਕਹਾਂ॥ ਆਸਾਰੂਪਸ੍ਵਰਗਨਰਕਕਹਾਂ
 ਬੰਧਕਹਾਂ ਅਰੁਮੋਖਕਹਾਂ॥ ਅੰਕਾਰਕੇਹੋਲੇਕਰਿਗੋਇਤਿਆਦਿਕਪਦਾਰ
 ਥਤਾਸਤੇਐ॥ ਅੰਕਾਰਕੇਨਸ੍ਵਰੂਪੇਸਰਵਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਐ॥ ਜੈਸੇਕੰ
 ਧਉਪਰਮੁਰਤਲਿਖੀਤੇਤੀਐ॥ ਅਕਾਸਉਪਰਨਹੀਲਿਖੀਤੀ॥ ਤੈਸੇਅ
 ਂਕਾਰਸੰਜੁਗਤਜੇਚੇਤਨਤਾਐ॥ ਸੋਨਹੀਸੋਭਤੀ॥ ਸੁਖਦੁਖਾਦਿਕਤੁ
 ਕਾਪਾੜਹੋਤੀਐ॥ ਜੈਸੇਮਲਨਵਸਤਉਪਰਕੇਸੁਰਕਾਹੀਗਨਹੀਸੋਭਤਾ॥

ਤੈਸੇਉ ਸਵਿਖੇਗਿਆਨਨੀਸੋਭਤਾ। ਜਬ ਅੰਕਾਰ ਰੂਪ ਮੇਘਕਾ ਅਭਾ
ਵੇਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਤਿਸਨਾ ਰੂਪ ਕੁਹੀ ਨਹੀ ਹੁਤੀ। ਸਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਅਕਾ
ਸਵਤ ਸੂਛ ਰੂਪ ਚਿਤ ਸੋਭਤਾ ਹੈ। ਨਿਰੰਕਾਰ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਲਾਜਿ ਸਵਿਖੇ।
ਐਸਾ ਜੋ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਮੈ ਸਰ ਵਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਰੂਪ ਕਮਲ ਕਰਿ ਸੋਭਤ
ਹੈ। ਜੇ ਆਤਮਾ ਤੁਝ ਕਉ ਨ ਮਸਕਾਰੈ। ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ ਜਿ ਸਵਿਖੇ ਤੰਦੁਏ
ਹੈ। ਅਗੁ ਚਿਤਾ ਰੂਪ ਬੜਵਾ ਅਗਨਿ ਹੈ। ਦੇਵੇ ਜਿ ਸੋ ਸੰਨ ਸੁਭਏ ਹੈ। ਐ
ਸਾ ਆਤਮ ਰੂਪ ਨਦੀ ਸਮੁਦ੍ਰ ਹੈ। ਤਿਸ ਮੈ ਆਤਮ ਕਉ ਨ ਮਸਕਾਰੈ ਨ ਮ
ਸਕਾਰੈ। ਦੁਰਭਇ ਆ ਹੈ। ਅੰਕਾਰ ਮੇਘ ਜਿ ਸੇਤਾ। ਅੰਗੁ ਮਾਂਤ ਭਈ ਹੈ
ਆਸਾ ਰੂਪ ਦਾਵਾ ਅਗਨਿ ਜਿ ਸੇਤਾ। ਐਸਾ ਜੋ ਆਨੰਦ ਆਤਮ ਰੂਪ ਪਰਬ
ਤ ਮੈਂਤੀ। ਤਿਸ ਆਨੰਦ ਕੇ ਆਸੈ ਮੋ ਵਿਸ਼ਾ ਮਧਾਇ ਆ ਹੈ। ਜੇ ਦੇਵਤੁ ਭਕਉ
ਨ ਮਸਕਾਰੈ ਨ ਮਸਕਾਰੈ। ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੈ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਕਮਲ ਜਿ ਸਵਿ

ਸਿਆਥਾ। ਸੋਤਿਸਾਰੂਪਜੇਵੜੀਤੂਟਪੜੀਹੈ॥ ਵਿਵੇਕਰੂਪਛੁਗੀਸਾਥਕਾ
 ਟੀਹੈ॥ ਅਬਜਾਣਿਆਨਹੀਜਾਤਾਜੋਸਹੀਰੂਪਪਿੰਜਰਵਿਖੋਅੰਕਾਰ
 ਰੂਪਪੰਖੀਕਹਾਂਨਿਕਸਗਾਇਆ॥ ਅਗਿਆਨਰੂਪਾਬਿਖਹੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੋ
 ਅੰਕਾਰਪੰਖੀਹਰਿਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕੇਜਲਲੇਕਰਿਜਾਣਿਆਨਹੀਜਾਤਾਜੋ
 ਕਹਾਂਗਾਇਆ॥ ਦੁਰਾਸਾਰੂਪਦੁਰਤਮਤਾਥੀਅਰੁਧੁਸਰਕੀਆਥਾਭੇ
 ਗਰੂਪਭੁਸਮਨੇਭਗਨਕਰੀਥੀ॥ ਸੁਧਾਦ੍ਰਿਸ਼ਅਰੁਵਾਸਨਾਕਰਹਮਮਿਤ
 ਕੋਹੋਗਏਥੋ॥ ਏਤੇਕਾਲਪ੍ਰਜੰਤਹਮਚਿੰਤਾਕੀਭੂਮਕਾਵਿਖੋਮਿਥਿਆਦ੍ਰਿ
 ਵਅੰਕਾਰਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਏਥੋ॥ ਅਬਮੈਂਉਪਜਾਹੈ॥ ਅਰੁਆਜੁਹੀਮੈ
 ਗੀਬਡੀਸੋਤਾਬਢੀਹੈ॥ ਅੰਕਾਰਰੂਪਜੋਮਹਾਂਮੇਘਥਾਸੋਨਸ੍ਰੁਤਇਆਹੈ॥
 ਤਿਸਵਿਖੋਤਿਸਾਰੂਪਸਿਆਮਤਾਥੀ॥ ਸੋਨਸ੍ਰੁਤਈਹੈ॥ ਅਬਮੈਂਭਗਵਾ
 ਨਆਤਮਾਦੇਖਿਆਹੈ॥ ਅਪਲੇਸੁਰੂਪਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਹੈ॥ ਅਨੁ

ਭਵਰੂਪਸਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਭੂਤ ਜੁ ਕੇ ਸੰਬੂਤ ਕਉ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈ ਅਲ
ਬਧੈ ਹੈ॥ ਕੈ ਸੇ ਹੈ॥ ਨਿਸਪਦਿਗਤ ਮਨ ਨ ਰੂਪ ਨਿਗੀਖ ਲਾ ਕੀਏ॥ ਨਿਰਿ
ਛਤ ਅਰੁ ਨਿਰੰਕਾਰ ਅਰੁ ਭੂਤ ਇਅੈ ਰੰਜਨ ਰੂਪ ਗਾਜੀ ਸਤੋ॥ ਅ
ਰੁ ਵਿਗਤ ਕਉ ਤੁਕ ਅਰਥਾਇ ਜੋ ਆਸ ਚਰਜ ਤੇ ਗਹਿਤ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਾਂਤ ਕ
ਇਅੈ ਮੰਨ ਨਾਜੀ ਸਤੋ॥ ਅਰੁ ਮਹਾ ਅਪਦਾ ਜੋ ਸਹੀ ਨ ਜਾਵੈ ਦੀਗਘ ਦੁ
ਖ ਦੇਣੇ ਹਾਗੀ ਖੈ ਭਈ ਹੈ ਜੀ ਸਤੋ॥ ਐਸਾ ਅਵੈ ਮਹੇ ਸੁਗਚਿਤ ਤੇ ਗਹਿਤ ਹੈ॥
੩੪॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦੇ ਪ੍ਰਿਥਿ ਨੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਆਤ
ਮ ਲਾਭਾ ਚਿੰਤਨ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦੇ ਵਾਚ॥ ਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖ
ਤੁਝ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰੈ ਨਮਸਕਾਰੈ॥ ਤੂੰ ਆਤਮਾ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਪਦ ਤੇ ਅ
ਤੀਤਾ ਚਿਰਕਾਲ ਤੇ ਮੁਝ ਕਉ ਸਮੁਣ ਆਇਅੈ॥ ਕਲਿਆਣ ਰੁਇਅੈ
ਜੇ ਤੂੰ ਅਥ ਪਾਇਅੈ॥ ਹੇ ਰੁਗ ਵੰਨ ਤੁਮ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਮੈਂ ਸਰਵ ਓਹ ਤੇ ਨ

ਮਸਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਤਿ ਰਥ ਤੁਮ ਕਉ ਅਲਿੰਗ ਨ ਕਰ ਉਗਾ॥ ਤਿਲੋਕੀ
 ਵਿਖੇ ਤੁਝ ਤੇ ਅੰਨਐ ਸਾਥਾਂ ਪਵ ਕੋ ਉਨ ਜੀ॥ ਤੁਮ ਸਰਵ ਤੇ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਹੈ॥
 ਤੁਹੀ ਸਰਵ ਕਉ ਸੰਤ ਹਰ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਕੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਅਭੀਤੁ ਹੀ ਕਰਤਾ ਹੈ॥
 ਦੇਵ ਦੇ ਹਰਾਭੀਤੁ ਹੀ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਲੇ ਲੇ ਹਰਾਭੀਤੁ ਹੀ ਹੈ॥ ਅਬ ਤੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭ
 ਇਆ ਹੈ॥ ਤੁਝ ਕਉ ਦੇਖਿਆ ਹੈ॥ ਅਬ ਤੁੰ ਕਿਆ ਕਰੇਗਾ॥ ਅਹੁ ਕਹਾਂ ਜਾਵੈ
 ਗਾ॥ ਅਪਣੀ ਸਤਾ ਕਰਿ ਪੁੰਗੁ ਲਕੀਆ ਹੈ ਵਿਸ਼ੁ ਕਉ॥ ਅਹੁ ਵਿਸ਼ੁ ਰੂਪ ਭੀਤੁ
 ਹੀ ਹੈ॥ ਅਬ ਸਰਵ ਓਹ ਤੇ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਤ ਰੂਪ ਸਰਵ ਤੇ
 ਹੈ॥ ਅਬ ਤੁਕ ਹਾਂਭ ਗਜਾਵੈ ਗਾ॥ ਤੇਰੇ ਅਹੁ ਮੇਰੇ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਜਨ ਮਹੁਕ
 ਅਤਿ ਰਥ ਪ੍ਰਾਥਾ॥ ਅਬ ਕਾਲਿ ਆਲੁ ਯੁਆ ਜੀਤੁ ਝਕਉ ਦੇਖਾ ਹੈ॥ ਤੁੰ ਅਤਿ
 ਤਨਿਕਟ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਪਰਮ ਥਾਂ ਪਵ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਤੁਝ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ॥ ਕ੍ਰਿਤ
 ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਕਉ॥ ਤੁਝ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ

॥ ਸੰਸਾਰ ਜਿਸ ਕੀ ਨਿਰਤ ਹੈ ॥ ਨਿਤ ਨਿਰਮਲ ਸੁਰੂਪ ਤੁਝ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ
ਹੈ ॥ ਸੰਖ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਪਦਮ ਕੇ ਧਾਰਣੇ ਹਰੇ ਤੁਝ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ॥ ਅਰਧ ਚੰ
ਦ੍ਰ ਮਾ ਕੇ ਧਾਰਣੇ ਹਰੇ ਸਰਾਸਿ ਵਰੂਪ ਤੁਝ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ॥ ਸਹਸ੍ਰ ਨੇਤ੍ਰ
ਰੇ ਵਇੰਦ੍ਰ ਤੁਝ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ॥ ਪਦਮ ਜਨਮ ਬ੍ਰਹਮਾਰੂਪ ਜੇਤੀ ਕਛੁ
ਵੇਦ ਵਿਦਿਆ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤੁਹੀ ਹੈ ॥ ਤੇਰੇ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕ ਵਲ ਹੈ ॥ ਤੁਮ
ਹੇ ਹਮਾਰੇ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕੈ ਸੇਹੋ ਵੈ ॥ ਜੈ ਸੇਸ ਮੁਖ ਅਰੁ ਤਰੰਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੋਗ ਅਭੇ
ਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੇਰਾ ਅਰੁ ਮੇਰਾ ਸੰਜੋਗ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਅਨੰਤ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੈ ॥
ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕੇ ਧਾਰਣੇ ਹਾਹੀ ਨੇਤ ਹੈ ॥ ਜੋ ਜਗਤ ਕੀ ਮ੍ਰਿਜਾ ਦਾ ਕ
ਉਕਰਤੀ ਹੈ ॥ ਹਿੰਦਿਸ਼ਾ ਰੂਪ ਤੁਝ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ॥ ਨਮੋ ਅ
ਨੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੁਰੂਪ ਸਹਸ੍ਰ ਗਹਸ੍ਰ ਵਸੁਭਾ ਵਰੂਪ ਆਤਮਾ ਜਨਮ ਜਨਮ ਪ੍ਰ
ਤਿ ਮੈ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਮਾਰਗ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਾ ਹੈ ॥ ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਕਰਿ ਚਿਰ ਕਾਲ

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

ਇੰਦ੍ਰੀਕੇ ਅੰਤਰਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰੀਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਬਦ ਸਕਤਿ ਕਉ ਜਾਣਨੇ ਹਰੀ ਜੋ ਸ
ਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਖੇ ਸਬਦ ਸਕਤਿ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਿ ਹੋਮ ਉਚੇਖ
ਨੋ ਹੋਆ ਵਤੈ। ਸੋ ਸਤਾ ਚੁਰਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਜੋ ਜਿਹ ਵਕੇ ਅਗ ਵਿਖੇ ਹੋਮ ਸੁਦ
ਕਉ ਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰੀਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਹੋਮ ਕਉ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੇ ਹਰੀ ਜੋ ਸਤਾ ਹੈ ਸੇ ਚੁ
ਰਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਅਗ ਨਾਮ ਕਾ ਕੇ ਅਗ ਵਿਖੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣ ਸਕਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਉ ਪੁਖਾਦ
ਕਹੀਐ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਹੋਮ ਤਦੇ ਹੋਦਿ ਕਉ ਨਹੀ ਆਵਤੀ। ਉਸੀ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰ
ਕਉ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਜੋ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੇ ਹਰੀ ਅਲੇਪ ਕਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਨ
ਮੁਖ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਵਿਦ ਅਹੁ ਵੇਦਾਂਤ ਅਹੁ ਸਪਤ ਸਿਧਾਂਤ। ਤਿਨ ਕਰਿ ਜੋ ਪੁਰਾਣ
ਹੀਤ ਹੋ ਕਰਿ ਜੋ ਗੋਇ ਜਾਨ ਲੇ ਜੋ ਗਿਆਤ ਮਾ ਹੈ। ਜਬ ਤਿਸ ਕਉ ਜਾਣਿਆ। ਤ
ਬ ਵਿਸਮ ਹੋਣ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਹੇ ਪਰਾ ਵਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪੁਰਖ। ਜਿਨ ਭੋਗ ਭੁਕੀ
ਸੈਂ ਤਿਸ ਕਰਤਾ ਥਾ। ਸੋ ਭੋਗ ਹੋਮ ਲੀਕ ਵਿਦਮਾਨ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ। ਤਉ

ਭੀ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕੈਰ ਸਨ ਯੀ ਦੇ ਤੇ। ਜੇ ਸੁਛ ਰੂਪ ਨਿਰਮਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਤੂੰ
ਸੁਗਜ ਸੁਗਜ ਤਾ ਭਾਵ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟ ਭਇਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਤੇਰੀ ਸਤਾ ਕਰਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
ਅਰੁ ਵਰਣ ਸੀਤਲ ਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਹੈ। ਤੇਰੀ ਸਤਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਇਸ
ਥਿਤ ਹੈ। ਤੇਰੀ ਸਤਾ ਕਰਿ ਦੇਵਤਾ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰ ਤੇ ਹੈ। ਤੇਰੀ ਸਤਾ
ਕਰਿ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਅਕਾਸ ਵਰਤਾ ਵਹੈ। ਅਬ ਤੁਝ ਕਉ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਪਰਮ
ਕਲਿਆਣ ਭਇਆ। ਅਬ ਤੁਮੇਰੇ ਆਤਮ ਵਰਤਾ ਵਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ
ਅਰੁ ਮੇਰੀ ਅੰਤ ਤੇਰੇ ਵਿਖੇ ਤਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੂੰ ਤੂੰ ਮੈਂ ਹੋ। ਜੇ ਦੇਵ
ਕਲਿਆਣ ਹੁਆ ਮੈਂ ਅੰਬ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਤੇਰੇ ਅਰੁ ਮੇਰੇ ਵਿਖੇ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨਹੀ
ਮੈਂ ਅਰੁ ਤੂੰ ਜੇ ਹੈ ਅੰਤ ਅਰੁ ਤੁਅੰ ਸਬ ਦਤਿ ਨ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ
ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਸਤ ਕੇ। ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖ ਤੇਰਾ ਅਥਵਾ ਮੇਰਾ ਦੇ
ਨ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ

ਕੈਸਾ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਤੇ। ਨਮ ਸਕਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਰੂਪ ਕਉ ਨਮ ਸ
ਕਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਕਉ ਨਮ ਸਕਾਰ ਹੈ। ਕੈਸਾ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਮ ਸ੍ਰੁਛ ਸਾਂਖੀ ਭੂ
ਤ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੇ ਸਕਾਲਾ ਦਿਕ ਪਰ ਛੇਦ ਤੇ ਹੁਤ ਤੈ। ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੋਇ
ਸਥਿਤ ਤੈ। ਮਨ ਜਬ ਖੇਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੈ ਤੈ। ਤਬ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤਿ
ਸਫੁਰ ਲਗੁ ਪਰੇਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਅਪਾਨ ਕੀ ਸਕਾਤਿ ਜਬ ਉਲਾਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਤੈ ਤੈ। ਤਬ ਦੇਹ ਰੂਪ ਅੰਤ ਵਹੁਤ ਤੈ। ਕੈਸਾ ਅੰਤ ਹੈ। ਚਰਮ ਅਸਥਾ ਦਿਕ
ਜਿਸ ਸਾਥ ਲਕੜੀਆਂ ਅਰੁ ਜੇਵੇਂ ਤੈ। ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪ ਘੋੜੇ ਤੈ। ਮਨ ਰੂਪ
ਸਾਹੀ ਚਲਾਵੇ ਟਾਹੈ। ਤਿਸ ਦੇਹ ਰੂਪ ਰਥਾ ਵਿਖੋ ਮੈਂ ਚੈ ਤੈ ਨ ਰੂਪ ਇਸ ਬਿ
ਤੈ। ਪਗੁ ਰਿਸੀ ਵਿਖੋ ਕਛੁ ਅਸਥਾ ਮੈਂ ਨੀ ਕਰੀ। ਅਪਣੀ ਇਛਾ ਕਰ ਦੇਹ
ਹੈ ਅਥਵਾ ਗਿਣੇ। ਮੁਣ ਕਉ ਇਛਾ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਮੈਂ ਅਬ ਆਤਮ ਲੋਕ ਕਉ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆਂ। ਚਿਰ ਕਾਲ ਤੈ ਉਪਸਮ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆਂ। ਜੈਸੇ

ਕਲਪਕੇ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਦੀਗਘ ਸੰਸਾਰ ਮਾਰ
 ਗ ਵਿਖੇ ਚਿਰ ਕਾਲ ਤੁਮਤਾ ਅਥ ਵਿਸ਼ਾ ਮਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਕਲ
 ਪਕੇ ਅੰਤ ਵਉ ਚਲਤੀ ਚਲਤੀ ਠਹਿਰ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਹੇ ਸਰਵ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਤੁ
 ਣ ਕਉ ਨਮ ਸਕਾਰ ਹੈ। ਕੈ ਸਾ ਤੂੰ ਜੋ ਮੈ ਤੋ ਨਮ ਸਕਾਰ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਭੀ ਨਮ
 ਸਕਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਤੁ ਣ ਕਉ ਅਰੁ ਮੁ ਣ ਕਉ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾ ਲੇ ਗੇ ਅਰੁ ਕਹੇ ਗੇ।
 ਹੇ ਦੇਵ ਇਹ ਸੰਪੂਰਣ ਜੈ ਜਗਤ ਜਾਲਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਤੁ ਮਕ
 ਦਾ ਚਿਤ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕੀਆ। ਤੁ ਮਾਗੀ ਜੈ ਹੈ। ਤੁ ਮ ਸਰਵ ਕੇ ਸਾਖੀ ਭੂਤ ਪਰ
 ਮਾਤਮਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਪੁਖੁ ਵਿਖੇ ਸੁਗੰਧ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸਮਤ੍ਰ ਵਿਖੇ ਅਗਨਿ ਤਿ
 ਲੁ ਵਿਖੇ ਤੇਲੁ ਗਤਿ ਤੈ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਤੁ ਮ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਰਹੁ ਤੈ ਹੈ। ਸਰਵ ਕਉ
 ਸੰਤਰਭੀ ਤੁ ਮ ਹੀ ਕਰਤੈ ਹੈ। ਗਖਿ ਅਕਰਤੈ ਭੀ ਤੁ ਮ ਹੀ ਹੈ। ਦੇਲੇ ਲੇਲੇ ਹੇ
 ਭੀ ਤੁ ਮ ਹੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ ਤੇ ਗਮੈ ਤੋ

61

ਸਰਵ

ਅੰ

। ਹੇਈ ਸ੍ਰੁਗਤੇ ਗੀਜੈ ਹੈ। ਤੂੰ ਸ੍ਰੁਗਤ ਜਗਤ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕ ਪ੍ਰਜਲ ਤ ਦੀ ਪਕ ਹੈ।
ਉਤਪਤਿ ਸੰਘਾਰ ਕਰਤਾ ਅਰੁ ਸਦਾ ਅਕਰਤਾ ਰੂਪ ਤੇ ਗੀਜੈ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣ
ਪਰਮਾਣੁ ਚਿਦਲੁ ਹੈ। ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਇਹ ਵਿਸਤਾਰ ਰੂਪ ਜਗਤ ਇਸ ਥਿਤ
ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬਟ ਬੀ ਜਜੈ ਹੈ ਬਟ ਧਾਨ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਬਟ ਬ੍ਰਿਖ ਹੋਤ ਹੈ। ਅਉ
ਗਵਿਖੇ ਬਹੁਤ ਹੋਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਦਲੁ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ
ਏਕ ਬਾਦਰ ਕੇ ਅਨੇਕ ਅਕਾਰ ਹਸਤੀ ਘੋੜਾ ਦਿਕ ਲਖੀ ਤੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ
ਕਲਾ ਕੇ ਇਸ ਪੰਦਰੁ ਰੁਲੇ ਕਰਿ ਅਨੇਕ ਪਦਾਰਥ ਰੂਪ ਰੂਪ ਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਦੇਵ
ਰੁਦ੍ਰ ਜੈ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਤਿਸ ਕੇ ਜੋ ਖਿਲਤੰਗ ਰੂਪ ਪਦਾਰਥ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੀਤਾ ਵ
ਨਾ ਕੇ ਤਿਸ ਆਗ ਕੀ ਏਤੋ ਅਬ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਤੋ ਗਤਿ ਤਭਾਵ ਕਉ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਇ
ਹ ਸੈ ਜਾਣਤਾ ਹੈ। ਮਾਨ ਅਰੁ ਮਦ ਅਰੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕਲੁਖਤਾ ਅਰੁ ਕਰੋਰਤਾ ਇਤਿ
ਆਦਿ ਕ ਜੋ ਵਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਨ ਵਿਖੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਭੂਬਤੋ। ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ

ਨੀਚਇਨਦੇਖਗੁਪਗੁਲੁਵਿਖੇਡੁਬਤੇਹੈ॥ ਪੁਰਬਜੇਮੇਗੀਦੁਗਤਮਨੀਚ
ਦਿਸਾਅਵਸਥਾਥੀ॥ ਤਿਸਕਉਸਮਰਲਕਰਕੈਹਸਤਾਹੈ॥ ਜੇਮੈਕਵਲ
ਥਾ॥ ਅਗੁਰਿਆਜਾਣਕਰਿਚੇਸੁਕਰਤਾਥਾ॥ ਹੇਮੇਰੇਆਤਮਾਮੈਂਤਿਨਤਿ
ਨਅਰੰਭਕਉਪ੍ਰਾਪਤਤਇਆਥਾ॥ ਜਹਾਂਚਿੰਤਾਗੁਪਅਗਨਿਕੀਜੁਆਲਾ
ਹੈ॥ ਤਹਾਂਦਗਧਪੁਏਜੀਹਲਸੰਸਾਰਕੇਅਰੰਭਥਾ॥ ਅਬਦੇਹਗੁਪਨਗਰ
ਵਿਖੇਇਸਫੁਰ੍ਹੰਗੁਪਮਨੇਰਥਪੁਕੀਜੈਹੈ॥ ਨਅਬਤਖਗੁਲਕਰਿਸਕੀ
ਤਾਹੈ॥ ਨਸੁਖਾ॥ ਜੇਮੇਅਕਾਸਕਉਹਸਤਨੀਗੁਲਕਰਸਕਤੇ॥ ਜਹਾਂਦੁ
ਸੁਇੰਦੀਆਂਗੁਪਘੋੜੇਜਾਤੇਹੈ॥ ਅਰੁਮਨਗੁਪਹਸਤੀਜਾਤਾਹੈ॥ ਭੋਗਗੁਪਸ
ਤੁਕਉਚਾਰੇਓਰਤੇਭਖਣਕੀਆਹੈ॥ ਅਰਥਇਉਜੇਨਸੁਕੀਆਹੈ॥ ਅ
ਬਤੇਨਿਹਕੰਟਕਚਕੁਵਰਤੀਗਜਾਭੁਇਆਹੈ॥ ਤੁਪਰਮਸੁਰਜਾਹੈ॥ ਪਰ
ਮਆਕਾਸ਼ਵਿਖੇਤੇਰਾਮਾਗਹੈ॥ ਉਦੇਅਸਤਤੇਹਹਿਤਤੁੰਨਿਤਪ੍ਰਕਾਸਹੁ

ਪੈਰੈ॥ ਸਰਵ ਕੇ ਅੰਤ ਰਬਹੁ ਯਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਪੈ॥ ਅਬ ਭੋਗੁ ਕਉ ਲੀਲਾ ਰੂ
ਪਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਕਾ ਮਕਾਸ ਨੈ ਕਉ ਦੇਖੋ॥ ਪਰਤੁ ਇਛਾ ਤੋ ਗਤਿ ਤੈ॥ ਜੈ
ਸੇਇੰਦ੍ਰੀ ਸਕਤਿ ਬ੍ਰਿਤ ਆਗੇ ਰਾਖਤੀ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇਤੁੰਗੁ ਹਲਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਨਿਤਰੂ
ਪਝਰੇਖੇ ਵਿਖੇ ਬੈਠ ਕਰਿ ਤੁਹੁ ਪਵਿਖੇ ਕਉ ਗ੍ਰਹਿ ਲਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਪਣੀ ਸਕ
ਤਿ ਕਰਿ॥ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਰਵ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਉਹੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰਿ ਤੁਸਬ
ਦਸ ਪਰਸਰੂਪ ਰਸਗੀ ਪਵਿਖੇ ਕਉ ਗ੍ਰਹਿ ਲਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋਟ ਗਵਿਖੇ
ਜੇਦੇਹ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਪਾਨ ਸਕਤਿ ਕਰਿ ਤੁਹੀ ਵਿਚਰਤਾ ਹੈ॥ ਆ
ਵਤਾ ਹੈ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਖਿਣ ਮੈ ਵਿਖੇ ਕਰਿ ਬਹੁਤ
ਆਵਤਾ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਜਗਤ ਦੇਹ ਹੁ ਵਿਖੇ ਤੂੰ ਵਿਚਰਤਾ ਹੈ॥ ਦੇਹ ਰੂਪ ਪੁਖੁ
ਵਿਖੇ ਤੁਸੁ ਗੰਧ ਹੈ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਰੂਪ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਤੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਬਿਬੁ ਰੂਪ ਦੇ
ਹ ਵਿਖੇ ਤੂੰ ਰਸ ਹੈ॥ ਵਰਣ ਰੂਪ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਤੂੰ ਸੀਤਲ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਚਿਨਮੈਂਸ

ਅਪਣੀ ਸਕਤੀ

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

ਤਕਾਦਿਸ੍ਵਕਰਿਭਿੰਨਤਿੰਨਰੂਪਭਾਸਤੈ॥ ਜੈਸੇਸਤੀਅਸ੍ਵਾਦਿਕਆ
ਕਾਹਕਰਕੈਜੁਆਲਾਪਤੀ॥ ਦਿਸ੍ਵਾਵਤੀ॥ ਤੈਸੇਤੁਝਤੇਅਭਿੰਨਰੂਪੈ॥
ਪਗਚਿਤਫੁਰਲੇਕਰਿਨਾਨਤੁਭਾਸਤੀ॥ ਹੇਦੇਵਬ੍ਰਹਮਾਂਡਰੂਪਸਤੀ॥
ਤਿਨਵਿਖੇਤੁੰਨਿਗਿਛਿੰਨਤੰਤਵਿਆਪਿਆ॥ ਅਰੁਭੂਤਰੂਪਜੀਅੰਨ
ਯੈ॥ ਤਿਨਕਾਤੁਖੇਤ੍ਰਯੈ॥ ਚੈਤੰਨਰੂਪਰਸਕਰਿਵਧਾਵਲੈਤਾਗੈ॥ ਅਰੁ
ਤੁੰਅਸਤਕੀਨਿਆਈ॥ ਅਰਥਇਯੁਜੇਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕੇਵਿਖਿਅਹੁੰਤ
ਗਤਿਤਅਵਿਅਕਤਰੂਪਇਸਥਿਤੈ॥ ਅਰੁਸਰਵਪਦਾਰਥਤੁਕਾਪ੍ਰ
ਕਾਸਕਯੈ॥ ਜੈਸੇਸ੍ਵਾਦਰਸਕਰਿਵਿਆਪਤਹੈਤਾਗੈ॥ ਤੈਸੇਤੁਝਕਰਿਪ੍ਰ
ਕਾਸਤੇਯੈ॥ ਜੈਪਦਾਰਥਵਿਦਮਾਨਹੈਤਾਗੈ॥ ਲਖਮੀਸਿਤਾਸੰਜੁਗਤਾ॥
ਅਰੁਤੇਗੀਅਵਸਥਾਉਸਵਿਖੇਨਹੀਹੋਤੀ॥ ਤਬਉਹਅਵਸਤੁਭੂਤਹੈ
ਤੀਯੈ॥ ਜੈਸੇਸੁੰਦਰਇਸਤੀਭੁਖਣਦੁਸੰਜੁਗਤਹੋਤੀਯੈ॥ ਜੈਨੇਤ੍ਰਹੋਤੈ

ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅੰਤਰਧਿਆਨ ਮਨ ਕੇ ਮਰਦੇ ਕਰਿ ਸਰਵ ਨ ਮੁਝੇ ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਬਹੁ
 ਕਰਿ ਸੀਕਰਿ ਗੁਰੁ ਨ ਹੀਰੇ ਤੇ॥ ਜੇ ਵਸਤੁ ਖਿਲੈ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਕਛੁ ਕਾਗਜ
 ਨ ਹੀਰੇ ਤਾ॥ ਜੇ ਸੇ ਖਿਲੈ ਭੰਗਰ ਦਾ ਮਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਕੋਊ ਅਰਥ ਸਿਧਨ
 ਹੀਰੇ ਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਤੇਰੇ ਅੰਤਰਧਿਆਨ ਦੇ ਕਰਿ ਦੇਹਾ ਦਿਕਹੁ ਮੈ ਕਛੁ ਅਰਥ
 ਸਿਧਨ ਹੀਰੇ ਤਾ॥ ਜੇ ਉਪਜ ਕਰਿ ਤਾਤ ਕਾਲ ਨ ਮੁਝੇ ਜਾਵੇ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਗਜ
 ਕਿਆ ਸਿਧ ਹੋਵੈ॥ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਜਤੈ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਨਾਸ ਵੰਤ ਹੈ॥ ਜੇ ਸਰਵ ਕ
 ਉਪ੍ਰਕਾਸ ਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਦਾ ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਨਿਰਕਾਰ ਸਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਸੁ
 ਰੂਪ ਹੈ॥ ਸੁਖ ਦੁਖਾ ਦਿਕ ਜੇ ਲਖ ਮੀ ਹੈ॥ ਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਕੇ ਚਿਤ ਕਉ ਸਪਰ
 ਸ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਸਕਾ ਮਾ ਚਿਤ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਸਪਰਸ ਨ ਹੀ ਕਰਤੀ॥
 ਦੇਵੇ ਵੇਦਿ ਜੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਲਖ ਮੀ ਹੈ॥ ਸੇ ਅਵੇਦੇ ਕੀ ਕੇ ਅਸੈ ਹੈ॥ ਸੇ ਅਵੇ
 ਦੇ ਕਨ ਮੁਝੇ ਗਾਇਆ ਹੈ॥ ਤੁਨਿ ਗੀਤ ਨਿਰੰਸ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ॥ ਸਤ ਅਸਤ ਤੇ ਪ

ਭੰਗਰ

ਭੈਰਵ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਗੀਸ ਦਾ ਜੈ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਜਗਤ ਤੇ ਅਤੀਤ ਤੇ ਗੀਸ ਦ.
ਜੈ ਹੈ॥ ਤੂੰ ਸਰਵ ਸਾਸਤਰ ਕਾ ਅਸਪਦ ਹੈ॥ ਤੇ ਗੀਸ ਦਾ ਜੈ ਹੈ॥ ਤੂ ਜਾਤ ਅਜਾਤ
ਰੂਪ ਤੇ ਗੀਸ ਦਾ ਜੈ ਹੈ॥ ਤੇ ਗੇਨਾ ਸਰੂਪ ਕੀ ਜੈ ਹੈ॥ ਤੇ ਗੇ ਅਵਿਨਾਸੀ ਰੂਪ ਕੀ ਸਦਾ
ਜੈ ਹੈ॥ ਤੇ ਗੇ ਭਾਵ ਰੂਪ ਕੀ ਜੈ ਹੈ॥ ਅਭਾਵ ਰੂਪ ਕੀ ਜੈ ਹੈ॥ ਜੀਤ ਦੇ ਜੋਗ ਤੇ ਗੀ ਜੈ
ਹੈ॥ ਅਜੀਤ ਪੁਰਖ ਜੋ ਕਿ ਸੀਤ ਜੀਤਿਆ ਨ ਜਾਵੈ ਤੇ ਗੀ ਜੈ ਹੈ॥ ਮਾਇਆ
ਉਲਾਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੂ ਆ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਉਪਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੂ ਆ ਹੈ॥ ਨਮ
ਸਕਾਰ ਹੈ ਮੁਝ ਕਉ ਨਮੋ ਸਕਾਰ ਹੈ॥ ਤਿਰਦੇਖ ਤੇ ਹੋ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਰੇ ਦੇ ਕ
ਰਕੈ ਮੇਰੇ ਗਾਗਰੰਜ ਨਾਮਿ ਟਗਏ ਹੈ॥ ਅਬ ਬੰਧਨ ਕਤਾਂ॥ ਅਹੁ ਅਪਦਾ ਕਤਾਂ॥
ਅਹੁ ਸੰਪਦਾ ਕਤਾਂ॥ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਕਤਾਂ॥ ਸਰਵ ਵਿਕਾਰ ਸਾਂਤ ਭਏ ਹੈ॥ ਨਿਰੰਤ
ਰ ਸਮ ਸਮਾਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਰੇ ਭਇਆ ਹੈ॥ ੩੫॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕ
ਰਣੇ ਪ੍ਰਤਲਾਦ ਪਾਖਿਨੇ ਆਤਮ ਸੰਸਾਰ ਨਾਮ ਸਰਗਤ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸਥੇ

੨੩

੨੬

ਗਹਿਤਕੇਅਗੋਇਸਾਥਿਤਹੋਵੈ। ਤਉਉਹਅਵਸਤੁਭੂਤਹੋਤੀਹੈ। ਤੈਸੇ
ਵਿਦਮਾਨਪਦਾਰਥਹੋਵੈ। ਅਰੁਤੁਨਕਲਪੇਤਉਅਸਤਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਜੈਸੇ
ਦਰਪਲਵਿਖੇਮੁਖਕਾਪ੍ਰਤਬਿੰਬਹੋਤਾਹੈ। ਤਿਸਕਉਦੇਖਕਰਿਅਪਣੀ
ਸੁੰਦਰਤਾਬਿਨਾਪ੍ਰਸੰਨਕੋਉਨਹੀਹੋਤਾ। ਹੇਆਤਮਾਤੇਰੇਸੰਕਲਪਬਿਨਾ
ਦੇਹਲੁਟਤਹੋਜਾਤੀਹੈ। ਕਾਸੁਲੇਸੁਵਤਨਾਸਹੋਜਾਤੀਹੈ। ਅਸਤਰੂਪਹੋ
ਤੀਹੈ। ਜਬਤੁਪਰਿਸੁਕਾਰੂਪਧਾਨਕਰਿਸਗੀਰਸੈਅਦ੍ਰਿਸੁਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਤ
ਬਸੁਖਦੁਖਾਦਿਕਕ੍ਰਮਨਸੁਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਕਿਸੀਕਾਗਿਆਨਨਹੀਹੋਤਾ
ਜੈਸੇਤਮਵਿਖੇਕੋਉਪਦਾਰਥਨਹੀ। ਦ੍ਰਿਸੁਆਵਤਾ। ਤੇਰੇਦੇਖਲੇਕਰਕੈ
ਸੁਖਦੁਖਾਦਿਕਅਪਣੀਇਸਥਿਤਕਉਪਾਵਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਸੁਗਜਕੀਦ੍ਰਿ
ਸੁਕਰਿਪ੍ਰਾਤਹੰਕਾਲਸੁਕਲਾਦਿਕਵਹਲੁਕਰਿਪ੍ਰਕਾਸਆਵਤਾਹੈ।
ਜਬਅਪਣੇਵਾਸਤੁਸੁਗੁਪਕੀਉਪਲਾਬਪਹੋਤੀਹੈ। ਤਬਅਗਿਆਨ

ਤੇ ਉਪਜੇ ਵਿਕਾਰ ਸਰਵ ਅਗਿਆਨ ਸੰਜੁਗਤਿ ਨ ਸ੍ਵਹੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰ
 ਕਾਸ ਕਰਿ ਅੰਧ ਕਾਰ ਨ ਸ੍ਵਹੇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅੰਧ ਕਾਰ ਕੇ ਨ ਸ੍ਵਹੇ ਪਦਾਰਥਾ ਜਿ
 ਉਕੇ ਤਿਉ ਭਾਸਤੇ ਹੈਂ। ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਨ ਸ੍ਵਹੇ ਆਤਮਾ ਜਿਉ ਕਾਤਿ
 ਉਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੋ ਮਨ ਰੂਪ ਤੂੰ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਉਪਜੇ ਕੇ ਰਿਸੁ ਖਦੁ ਖਕੀਲ
 ਖਮੀ ਉਪਜਾ ਆਵਤੀ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਅਭਾਵ ਤੂੰ ਸਰਵ ਨ ਸ੍ਵਹੇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਸੁ
 ਰੂਪ ਤੇ ਤੂੰ ਅਨਾਮੈ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਖਿਲਭੰਗ ਰੇਹੋ ਵਿਖੇ ਜੋ ਅਥਾਕ ਗੀ ਹੈਂ ਮਨੇ ॥
 ਸੋ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਮਾਝੁ ਹੈ। ਨਿਮਖ ਕੇ ਲਖ ਭਾਗ ਜੈਸਾ ਸੁਖ ਮਾਝੁ ਹੈ। ਸੁਖ ਦੁ
 ਖ ਆਦਿ ਕਰੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਕੈ ਅਨੀਸਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਤੇਰੇ
 ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰ ਕੈ ਇਸ ਫੁਰਲੇਤਾ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਦੇਖ ਲੇ ਕਰਿ ਸਰਵ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੇ
 ਹੈਂ। ਇਹ ਜੋ ਪੁਰਿਸ਼੍ਵਰਾ ਤੇਰਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਦੇਖ ਲੇ ਕਰਿ ਤਿਸੀ ਖਿਲਮ
 ਪਦਾਰਥ ਭਾਸ ਆਵਤੇ ਹੈਂ। ਜੈ ਸੇ ਤੇ ਤੁਕੇ ਖੋਲ ਲੇ ਕਰਿ ਰੂਪ ਭਾਸ ਆਵਤੇ

ਯ

੩੫੪
ਚ।। ਏਹਾਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਤ ਵਕਰਿ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਪ੍ਰਤਲਾ ਦ ਨਿਗਵਿਕਾ
ਗਨਿਗਾ ਅਨੰਦ ਜੇ ਸਮਾਧ ਹੈ।। ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਮਗਨ ਭਯਾ।। ਨਿਗਵਿਕ ਲਪ
ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਭਇਆ।। ਜੈ ਸੇ ਮੁਰਤ ਕਾ ਪਰਬ ਤੇ ਤੈ।। ਤੈ ਸੇ
ਅਪਣੇ ਪਰ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਭਇਆ।। ਅੰਮੀ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਜਬ ਬਹੁਤ
ਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਇਆ।। ਅਪਣੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਵਿਖੇ ਸੁਮੇਰ ਵਤਤ ਬ
ਦੇਵਤਿ ਅਤੁ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਦੈਤ ਈਸ੍ਵਰ ਤਿਸ ਕਉ ਜਗਾਇ ਰੇ।। ਪਰੰਤੂ ਪ੍ਰਤਲਾ
ਦ ਨਜਾਗਿਆ।। ਜੈ ਸੇ ਸਮੇ ਬਿਨਾ ਬੀਜ ਅੰਕੁਰ ਨ ਹੀ ਲੇਤਾ।। ਪੰਚ ਸਹਸ
ਵਰਖ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਬਿਤੀਤ ਭਇਆ।। ਅਹੁ ਸਗੀਰ ਉਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੁਸ਼ਟ
ਤਾ।। ਦੈਤੁ ਕੇ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਸਾਂਤ੍ਰੇ ਗਈ।। ਪਰਮਾਨੰਦ ਅਤਮ ਸੁਰੂਪ ਕਉ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ।। ਨਿਗਨੰਦ ਜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ।। ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮਾਤ੍ਰ ਗਤਿ ਗਇਆ
ਅਉਰ ਕਲਨਾ ਸਰਵ ਮਿਟ ਗਈ।। ਏਤ ਕਾਲ ਜਬ ਬਿਤੀਤ ਗਇਆ।। ਤਬ

ਰਸਾਤਲਮੰਡਲਵਿਖੇਰਾਜਭੈਨਸ੍ਰੋਗਇਆ। ਬਡਛੋਟੇਕਉਭਖਲਕ
ਹਲੇਵੈ। ਾਹਲਕਸਪਮ੍ਰਿਤਭਯਾ। ਤਿਸਕਾਪੁਤ੍ਰਸਮਾਪਵਿਖੇਇਸਥਿ
ਤਹਤਾ। ਅਉਰਕਉਰਾਜਨਪੁਆ। ਦੈਤਮੰਡਲਕੀਵਿਪਰਜੈਦਸਾਰੇਗ
ਈ। ਨਿਬਲਕਉਬਲਵੰਨਲੂਟਲੇਵੈ। ਤਬਅਨੇਕਮਲਮਿਲਾਕਰਿ
ਪ੍ਰਤਲਾਦਕਉਜਗਾਇਕੇ। ਤਉਭੀਨਜਾਗਿਆ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਮੁਖੀ
ਕਮਲਕਉਰਾਤ੍ਰਵਿਖੇਕੁਮਰਗੁਜੈਅਰੁਸਬਦਕਗੈ। ਾਹਲਾਵਤਿ
ਅਰੁਨਜਗੈ। ਅਰਥਇੰਜੈਕਮਲਗਤ੍ਰਵਿਖੇਮੁੰਦਿਆਰੁਤਾਹੈ।
ਤੈਸੇਪ੍ਰਤਲਾਦਨਜਾਗਿਆ। ਸੀਬਿਤਕਲਾਜੈਚਿਤਧਾਤਹੈ। ਸੇਤਿ
ਸਕੇਅੰਤਰਫਰਤੀਨਭਾਸੈ। ਜੈਸੇਮੁਰਤਕਾਲਿਖਿਆ। ਸੁਰਜਪ੍ਰਕਾਸ
ਤੇਹਤਿਤਹੈ। ਤੈਸੇਦੈਤਉਦੇਗਵੰਨਭਏ। ਜਤਾਜਤਾਰਿਸੀਕਉ
ਸੁਖਦਾਇਕਦੇਸਅਸਥਨਭਾਸੇਤਹਤਹਤਾਜਤੇਹੈ। ਪਾਤਾਲਮੰਡਲ

ਕਉਗਜਤੇਯੀਨਦੇਖਤੇਭਏ। ਮਿਰਜਾਦਾਸਰਵਦੁਰਹੋਗਈ। ਮਤਸਨਿ
 ਆਇਪ੍ਰਵਰਤਗਇਆ। ਜੋਬਲਵਾਨਹੋਵੇਸੋਨਿਰਬਲਕਉਭਖਲਕ
 ਹਲੇਵੇ। ਮਿਰਜਾਦਾਕਾਕ੍ਰਮਨਸ੍ਹਹੋਗਇਆ। ਅਪਲੇਅਪਲੇਵਾਂਛਤ
 ਦੇਸਕਉਚਲੇਜਾਵਣਿ। ਪੁਰਖਇਸਤੀਆਂਰੁਦਨਕਰਹਿ। ਸੋਕਵਾਨਹੋ
 ਵਣਿ। ਕੋਈਮਾਰੇਜਾਵਣਿਕੋਈਲੂਟੇਜਾਵਣਿ। ਦਿਅਰਥਅਨਰਥਕੀ
 ਕਦਰਥਨਾਕਰਲੇਹਾਹੋਗਏ। ਦੈਤਗਲਚਿੰਤਾਪਗਇਲਹੁਏ। ਬਾਂਧ
 ਵਨਸ੍ਹਹੋਗਏ। ਅਕਾਂਡਉਤਪਤਿਹੋਲੇਲਾਗੇ। ਦਿਸਾਕੇਮੁਖਐਸੇਹੋ
 ਇਗਏਜੋਅਗਨਿਰੂਪ। ਦੇਵਤਾਆਨਦਿਖਾਈਦੇਵਣਿਦੈਤਨਿਰਬਲ
 ਕਉਬਾਂਧਲੇਜਾਵਣਿ। ਦੈਤਮੂਲਾਭੂਮਤੇਗਹਿਤਨਿਰਲਖਮੀਉਜਾਤ
 ਜੈਸੇਹੋਗਏ। ਦੈਤਪੁਰਵਿਖੇਅਨੇਤਅਕਾਂਡਉਪਦਵਆਨਹੁਏ। ਜੈਸੇ
 ਜੁਗਕੇਅੰਤਵਿਖੇਜੀਵਦੁਖਪਾਵਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਦੈਤਦੁਖਪਾਵਲੇਲਾਗੇ।

॥ ३६ ॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪ੍ਰਤਲਾਦੇ ਪਾਖਿ ਨੇ ਅਸੁਰ ਪੁ
ਰਪਰਿਭ੍ਰੰ ਸਵਰਨ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਠੇ ਵਾਚ ॥ ਏਹ ਮਜੀਜ
ਬਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰੈ ਤਪੁਰ ਕੀਦ ਸਾਹੁ ਈ ॥ ਤਬ ਸੰਪੂਰਣ ਜਗਤ ਜਾ
ਲਾ ਕਾ ਕ੍ਰਮ ਪਾਲੇ ਨਹੇ ਜੇ ਦੇਵੈ ॥ ਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਸੇਖਨਾਗ ਕੀ ਸਿਜੁ
ਪਰ ਸੈਨ ਕਰੇ ਨਹੇ ਵਿਸਨ ਜੀ ॥ ਸੇਚਤੁ ਰਮਾਂ ਸਵਰਖਾ ਕਾਲ ਕੀ ਨਿਦ੍ਰਾ
ਤੇ ਉਪਰਤ ਹੁਏ ॥ ਅਰਥ ਇਹ ਜੇ ਜਾਗੇ ॥ ਬੁਧਿ ਨੇ ਤੁਕ ਰਿਜਗਤ ਕੀ ਮ
ਰਜਾ ਦਾ ਇਸਾ ਬਿਤ ਕਉ ਵਿਚਾਰਤ ਭਏ ॥ ਤਬ ਦੇਖਤ ਭਏ ਜੋ ਪਾਤਾਲ ਵਿ
ਖੇ ਪ੍ਰਤਲਾਦੈ ਤਸਮਾ ਪਇਸ ਬਤੋਗਾਇ ਆਏ ॥ ਪਦਮ ਆਸਨ ਬਾਂ
ਧ ਕਰਿ ਇਸ ਬਿਤ ਭਾਇ ਆਏ ॥ ਤਬ ਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਸੈਨ ਕਰੇ ਨਹੇ
ਵਿਸਨ ਦੇਵ ਸੰਖ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਪਦਮ ਤਤ ਵਿਖੇ ਆਏ ॥ ਅਰੁ ਸਰਵ ਰੇਤੁ ਵਿ
ਖੇ ਵਿਆਪਕ ਆਏ ॥ ਸੇ ਪਦਮ ਆਸਨ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਵਿਚਾਰਤ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸ

ਰੂਪਸਗੀਰਅਹੁਸਾਂਤਰੂਪਐਮਨਾ। ਅਹੁਤਿਲੋਕੀਰੂਪਕਮਲਹੁਕੇਕੁਮਰ
 ਐਸੇਵਿਚਰਤਭਏ। ਜੋਪ੍ਰਹਲਾਦਆਤਮਪਦਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਭਯੰ
 ਪੁਤਲੀਵਤੁਏਇਗਇਆਹੈ। ਬਡਾਕਸੁਹੈਜੋਸਿਸੁਦੈਤਹੁਤੇਗਹਿਤ
 ਭਈ। ਤਉਦੇਵਤਿਅਹੁਕੀਪੰਕਤਜੀਤਲੇਕੀਇਛਾਤੇਗਹਿਤਤੇਇਕਰਿ
 ਆਤਮਪਦਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਤੇਜਾਵੇਗੀ। ਜਬਦੇਵਤਿਅਹੁਦੈਤਹੁਕਾ
 ਵਿਰੋਧਹਹਿਤਾਹੈ। ਤਬਜੀਤਲੇਕੇਅਰਥਕੀਜਾਚਨਾਕਰਤੇਹੈ। ਜੋਨਸੁ
 ਰੇਜਾਵਤਿਗੋ। ਤਬਦੇਵਤਾਸਹਵਸੁਖਾਗਥੀਨਿਹੰਦਰੂਪਤੇਇਕਰਿਪ
 ਰਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਤੇਵਤਿਗੋ। ਜੈਸੇਰਸਤੇਗਹਿਤਵਲੀਸੁਕਜਾਤੀ
 ਹੈ। ਤੈਸੇਅਭਿਮਾਨਇਛਾਤੇਗਹਿਤਦੇਵਤੇਜਗਤਕੀਓਰਤੇਸੁਕਕਾਰਿ
 ਆਤਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਤੇਵਤਿਗੋ। ਜਬਦੇਵਤਿਅਹੁਕੇਸੰਬੁਧਸਾਂਤ
 ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਏ। ਤਬਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿਖੇਯਗਤਪਾਦਿਕਜੋਉਤਮਾਕ੍ਰਿਅਹੈ

ਸੇਸਰਵਨਿਯਯਲੋਯਵੈਗੀ॥ਨਕੋਭੁਕਰੇਗਾਨਕਿਸੀਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਗੀ॥
ਜਬਪ੍ਰਿਥਵੀਲੋਕਸੈਕ੍ਰਿਆਨਸ੍ਰੁਤਈ॥ਤਬਲੋਕਤੀਨਸ੍ਰੁਤਹੈਭਿ
ਗੋ॥ਅਕਾਂਡਪ੍ਰਲੈਪ੍ਰਸੰਗਹੈਵੈਗਾ॥ਸਰਵਜਗਤਮ੍ਰਿਜਾਦਾਕ੍ਰਮਨਸ੍ਰੁ
ਤਹੈਵੈਗਾ॥ਜੈਸੇਧੁਪਵਿਖੇਵਗਛਕਲਨਸ੍ਰੁਤਹੈ॥ਤੈਸੇਜਗਤਕ੍ਰ
ਮਨਸ੍ਰੁਤਹੈਗਾ॥ਇਸਕੇਨਸ੍ਰੁਤੁਏਭੀਮੁਭਕਉਕਛੁਨਹੀ॥ਪਰਮੇਅ
ਪਲੀਲੀਲਾਰਚੀਹੈ॥ਸੇਸਰਵਨਸ੍ਰੁਤਹੈਗੀ॥ਤਬਮੈਭੀਇਸ
ਸਰੀਰਕਉਤਿਆਗਕਰਿਪਰਮਪਦਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈਵਉਗਾ॥
ਅਕਾਂਡਹੀਜਗਤਉਪਸਮਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੈਗਾ॥ਤਾਂਤੇਇਸਵਿਖੇਕ
ਲਿਆਣਨਹੀਰੇਖਤਾ॥ਜਦੈਤਹਕਾਮਰਲਾਹੈਵੈਦੈਤਹਕਉਦੇਗਤੇ
ਗਤਿਤਦੇਵਤਾਭੀਸਾਂਤਹੈਵੈਭਿਗੋ॥ਤਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਨਸ੍ਰੁਤਹੈਗੀ॥
ਜੀਵਦੁਖੀਹੈਇਕਰਿਨਸ੍ਰੁਤਹੈਵੈਭਿਗੋ॥ਤਾਂਤੇਮੈਜਗਤਕ੍ਰਮਕਉਇ

ਸਥਾਪਨਕਰਉ॥ਜੋਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੀਨੇਤਾਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਹੈ॥ਤਾਂਤੇਰਸਾਤ
 ਲਾਵਿਖੇਜਾਵਉ॥ਅਰੁਮਿਰਜਾਦਾਕਉਜਿਉਕਾਤਿਉਇਸਥਾਪਨਕਰਉ
 ॥ਜੋਪ੍ਰਲਾਦਤੋਇਤਰਪਾਤਾਲਕਾਮੇਅਵਰਗਜਾਕਰਉ॥ਤਬਉ
 ਦੇਵਤਿਅਹੁਕਾਸਤ੍ਰੁਹੈਵੈਗਾ॥ਤਾਂਤੇਐਸੇਨਕਰਉ॥ਪ੍ਰਲਾਦਕਾਜੋ
 ਦੇਹਹੈ॥ਸੋਪਸ੍ਰੁਤਜਨਮਹੈ॥ਅੰਤਕਾਪਰਮਪਾਵਨਦੇਹਹੈ॥ਅਰੁ
 ਕਲਪਪ੍ਰਜੰਤਗਹਿਲਾਹੈ॥ਇਹਈਸ਼੍ਵਰਕੀਨੇਤਾਜਿਉਕੀਤਿਉਹੈ॥ਤਾਂ
 ਤੇਮੈਜਾਇਕਰਿਦੈਤਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਲਾਦਕਉਜਗਾਵਉ॥ਜੈਸੇਪਰਬਤ
 ਕੀਕੰਦਗਾਵਿਖੇਮੋਹਸੇਆਹੈਵੈ॥ਅਰੁਮੇਘਗਰਜਕਰਿਤਿਸਕਉਜ
 ਗਾਵੈ॥ਤੈਸੇਜਾਗਕਰਿਜੀਵਨਮੁਕਤਹੂਆਦੈਤਹੁਕਾਗਜਕਰੇ॥ਜੈ
 ਸੇਮਲਮਨਸਕਾਰਤੇਗਹਿਤਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਕਉਗਹਿਲਕਰਤੀਹੈ॥ਤੈਸੇ
 ਕਰੇ॥ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਿਸ੍ਰਮਨਸ੍ਰਮਨਹੋਵੈਗੀ॥ਦੇਵਤਾਦੈਤਹੁਸੰਜੁਗਤਰੇ

ਮੇਰੀ ਕੀਤੀ ਲਾਇ ਛੋਟੇ
 ਦੇ ਗੀ। ਮਦਾ ਪਿਸ੍ਰਿਕਾ ਉਦੋਂ ਨਾ ਅਗਲੇਂ ਨਾ ਮੁਝ ਕਉ ਤੁਲਾ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ
 ਜੇ ਕਛੁ ਨੇਤ ਹੈ। ਸੇ ਜੈ ਸੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਭਈ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਹੀ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋ। ਜੇ ਵ
 ਸਤ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਵਿਖੇ ਤੁਲਾ ਹੈ। ਨਾ ਸਾ ਵਿਖੇ ਅਗੁ ਇਸਾ ਬਿਤ ਵਿਖੇ ਤਿਸ ਕ
 ਪ੍ਰਜਤਨ ਕਬੂਧ ਹੈ ਕੰਗਣਾ। ਉਯਤਨ ਐਸਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਕੇ ਹਨ ਨ
 ਕਾ ਅਤਨ ਕਗੀ ਐ। ਤਿਸ ਕਾ ਹਲੇ ਤੇ ਮੈ ਪਾਤਾਲ ਕਉ ਜਾਵਉ। ਅਗੁ ਅਸੁ
 ਹਈ ਸ੍ਰਕਉ ਜਗਾਵਉ। ਜਗਤ ਕੀ ਮ੍ਰਜਾ ਦਾ ਇਸਾ ਪਨ ਕਰਉ। ਜੇ ਨੇਤ
 ਹੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਅਪਣੀ ਲੀਲਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਉ। ਦੈਤ ਪੁਰ ਕਉ ਪ੍ਰ
 ਪਤ ਹੋਇ ਕਹਿ ਤਿਸ ਕਉ ਜਗਾਵਉ। ਉਮੀ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਆਚਾਰ ਵਿਖੇ
 ਜੇ ਕੁ ਆਵਉ। ੩੬॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਵਿਰੋ
 ਕੇ ਨਾਮ ਸਰਗ ੭॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਠ ਉਵਾਚ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਿਤ

ਵਕਰਿਸਰਵਆਤਮਾਪੁਰਖਜੇਵਿਸੁਦੇਵਹੈ॥ਸੋਅਪਲੇਖਰਵਾਗਸਤਿ
ਤਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਕੇਮਾਗਚਲੇ॥ਜੈਸੇਮੇਘਘਟਾਂਇਕਤ੍ਰੇਕਰਚਲੈ॥ਤੈ
ਸੇਜਾਇਕਰਪ੍ਰਤਲਾਦਕੇਨਗਰਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਏ॥ਕੈਸਾਨਗਰਥਾਮਾਨੇ
ਦੁਤੀਆਇੰਦ੍ਰਲੋਕਹੈ॥ਮੰਦਰਕੇਸਦਿਖੇਪ੍ਰਤਲਾਦਕਉਵਿਸਨਜੀਦੇਖ
ਤਭਏ॥ਜੈਸੇਪਰਬਤਕੀਗੁਫਾਵਿਖੇਪਦਮਜਾਬ੍ਰਹਮਾਇਸਾਥਿਤਹੈ॥
ਤੈਸੇਪ੍ਰਤਲਾਦਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ਅਉਗਜੇਨਿਕਟਿਏਤਥੇ॥ਸੇਵਿਸੁਜੀਕ
ਉਦੁਗਤੇਦੇਖਕਰਿਭਾਗੇ॥ਗਿਫ਼ਗਿਫ਼ਪੜੇ॥ਠਹਰਸਕੈਤਿਨਹੀ॥ਜੈਸੇਸੁ
ਰਜਕਉਦੇਤੂਏਕਿਰਲਾਂਕੇਤੇਜਕਉਦੇਖਕਰਿਉਲੁਭਾਗਜਾਂਵਾਤਿ॥ਤਬਦੈ
ਤਜੇਮੁਖਥੇ॥ਤਿਨਸਾਥਦੈਤਪੁਰਵਿਖੇਵਿਸੁਜੀਪ੍ਰਵੇਸਕਰਤਭਏ॥ਜੈਸੇ
ਤਾਰਿਅਹੁਸੰਜੁਗਤਆਕਾਸਵਿਖੇਚੰਦ੍ਰਮਾਪ੍ਰਵੇਸਕਰੇ॥ਤੈਸੇਵਿਸੁਜੀਗ
ਰਤਉਪਰਅਹੁਤਪੁਏਲਖਮੀਚੰਮਰਕਰਤੀਸਾਥਾ॥ਅਉਗਰਿਖਦੇਵਰਿ

ਖਅਨੇਕਆਵਤੇਗਏ॥ਜੋਭਗਵਤਜੀਪ੍ਰਭਾਦਕੇਗਿਯਾਏਹੈ॥ਐਸੇ
ਸੁਣਕਗਾਅਰੁਆਵਤੇਹੀਸ੍ਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਜੀਕਹਤਭਏ॥ਹੇਮਹਤਮਾਪੁਰਖ
ਜਾਗਜਾਗਾ॥ਐਸੇਕਹਿਕਰੁ॥ਪਾਂਚਜੰਨਜੇਸੰਖਏ॥ਤਿਸਕਉਬਜਾਵਤ
ਭਏ॥ਮੈਂਹਮਬਦੁਭਇਆਦਿਸਾਵਿਖੋ॥ਬਹੁਤਉਸਕੇਸ੍ਵਣਹੁਮਾਥਲ
ਗਾਇਆ॥ਕੈਸੇਮਬਦਹੈ॥ਜੇਦਿਸ੍ਰਜੀਕੇਪ੍ਰਾਣੁਤੇਹੈਫੁਰਣਾ॥ਜਿਸਕਾ
॥ਜੈਸੇਪ੍ਰਲੈਕਾਲਵਿਖੇਏਕਠਾਹੀਮੇਘਹੁਕਾਮਬਦਹੈਵੈ॥ਅਰੁਸਮੁਦ੍ਰ
ਹੁਕਾਮਬਦਹੈਵੈ॥ਤੈਸੇਬਡੇਮਬਦਕਉਸ੍ਵਣਕਰਕੈਦੈਤਪ੍ਰਥਵੀਵਿਖੇ
ਗਿਝਗਿਝਪਛੇ॥ਭੈਭੀਤਹੈਇਕਗਿ॥ਸਨੇਸਨੇਕਰਿਦੈਤਈਸ੍ਵਰਕਉਜ
ਗਾਇਆ॥ਜੈਸੇਕਟਕਮੰਜਗੀਮੇਘਕਰਿਪ੍ਰਫੁਲਤਹੈਤੀਹੈ॥ਤੈਸੇਦਿਸ੍ਰ
ਜੀਕਰਿਜਾਗਾਇਆ॥ਬ੍ਰਹਮਹੰਪ੍ਰਵਿਖੇਜੈਇਸਥਿਤਥੀਪ੍ਰਾਣਸਕਤਿ
॥ਤਹਾਂਤੇਦਿਸ੍ਰਜੀਉਠਾਈਸਗੀਰਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਈ॥ਜੈਸੇਪਰਬਤਤੇਉ

ਤਰਕਗਿਗੰਗਾਜੀਸਮੁਦ੍ਰਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ। ਤੈਸੇਸੀਘ੍ਰੀਸਰਵਓਰ
 ਤੋਂਪ੍ਰਾਣਲਾਖਮੀਸਹੀਗਵਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਿਗਈ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਉਦੇਹੁਏ
 ਸੁਰਜਕੀਪ੍ਰਭਾਬਨਦਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਿਜਾਤੀਹੈ। ਤੈਸੇਨਵਦੁਆਰਿਅ
 ਹੁਦਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਿਗਈ। ਤਬਪ੍ਰਾਣਗੁਪਰਗਪਲਦਿਖੇਚਿਤਸੀਬਿਤ
 ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤਹੋਇਕਰਿਚੇਤਉਨਿਮੁਖਤਭਈ। ਅਰੁਮਨਭਾਵਕਉਪ੍ਰ
 ਪਤਭਈ। ਜੈਸੇਦਰਪਲਭਾਵਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਕੈਮੁਖਵੈਤਭਾਵਕਉ
 ਪਤਹੋਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਕਛੁਕਅਕਾਰਵਾਨਹੋਇਕਰਿਚਿਤਨੇਤ੍ਰਹੁਕੇਖੋਲ
 ਟੇਕਉਸਨਮੁਖਭਇਜਾ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਾਤ੍ਰਕਾਲਕਉਨੀਲੋਤਪਲਕਮ
 ਲਾਖਿਕ੍ਰਿਆਵਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਨੇਤ੍ਰਪ੍ਰਫੁਲਤਹੋਆਏ। ਪ੍ਰਾਣਅਰੁਅਪਾਨ
 ਨਾਨੀਦਿਖੇਛਿਦ੍ਰਹੁਕੇਮਾਹਗਾਵਿਚਰਲੇਲਾਗੇ। ਜੈਸੇਵਉਕਰਿਕਮਲ
 ਇਸਫੁਰਲੇਲਾਗੇਤੈਹੈ। ਤੈਸੇਮਨਪ੍ਰਾਣਸਕਤਕਰਕੈਫੁਰਲੇਲਾਗੇ। ਏ

ਕਰਿਮਿਖਾਵਿਖੇਪੀਵਰਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ। ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤ
ਰੰਗਫੁਰਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਬ੍ਰਿਤੀਮਨਵਿਖੇਫੁਰਲੇਲਾਗੀਅੰਗ। ਤਿਸਤੇਅਨੰ
ਤਰਨਵਦੁਆਰਪ੍ਰਫੁਲਤਹੋਆਏ। ਜੈਸੇਅਰਧਸੁਰਜਕਉਦੇਪੂਏਤੁਲਾ
ਉਦਿਖੇਕਮਲਾਖਿਡਿਆਵਤੇਹੈ। ਤਿਸਕਾਲਮੇਜਗਜਗਸਬਦਜੇ
ਭਗਵਾਨਕਹੇਥੋ। ਤਬਜਗਆਇਆ। ਅਰੁਜਾਣਤਭਇਆਜੇਮੁਖ
ਕਉਦਿਸੁਭਗਵਾਨਜਗਜਗਕਹਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਮੇਘਕਾਸਬਦਸੁਣਕ
ਰਿਮੇਰਪ੍ਰਸੰਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਪ੍ਰਸੰਨਭਇਆ। ਪ੍ਰਫੁਲਤਨੇੜਜੇਤਸਾਤਿ
ਤਮਨਵਿਖੇਦ੍ਰਿਸ਼ਿਮਿਭਿਤਹੋਈ। ਤਬਤਿਲੋਕੀਕਾਈਸ੍ਵਰਗਵਿਸ਼੍ਨੁਦੇਵ
ਜੀਕਹਿਤਭਏ। ਜੈਸੇਪੁਰਬਕਮੋਰਲਵਥ੍ਰਮਾਕਉਕਹਾਥਾ। ਤੈਸੇ
ਪ੍ਰਤਿਲਾਦਕਉਕਹਤਭਏ। ਹੇਸਾਧਤੂੰਮਹਾਂਲਖਮੀਅਪਣੀਕਉਸਮ
ਰਣਕਗਾਅਰੁਅਪਣੇਅਕਾਰਸਮਰਣਕਗਾਤੁੰਕਵਲੈ। ਸਮੇਬਿਨਾ

ਮੇ
੩

ਦੇਹ ਕੇਤਿ ਅਗਲੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਾ ਤੋ ਕੋ ਕਰੀ ਥੀ ॥ ਗੁਰੁ ਲਾ ਅਗਤਿ ਅਗ ਕੇ
ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਗਹਿਤ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਕੋ ਹੋ ਲੇ ਵਿਖੇ ਕੇ
ਆਪ੍ਰੇ ਜਨ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਉਠਿ ਠਾਂ ਢਾਂ ਤੇ ਇਉਂ ਠਾਂ ਢਾਂ ॥ ਅਪਲੇ ਆਚ ॥
ਗਵਿਖੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ ॥ ਇਹ ਤੇ ਗਸਰੀਰ ਕਲਪ ਪ੍ਰਯੰਤ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ ॥
ਨਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ॥ ਇਹ ਨੇਤ ਹੈ ॥ ਅਨੇਤ ਕਉ ਜਿਉ ਕਾਤਿ ਉਜਾਣੇ ਹ ॥
ਹੈ ॥ ਹੇ ਅਨੰਦ ਤੂੰ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਤੂੰ ਆਗਾਜ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਖੀਲ
ਮਨ ਗਤਿ ਉਦੇਗ ਕਲਪ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤੇ ਗਦੇ ਹਰੇ ਗਾ ॥ ਹੇ ਸਾਧਕ ਲਪ ਕੇ
ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਤੂੰ ਸਰੀਰ ਤਿ ਅਗੇ ਗਾ ॥ ਤਿ ਅਗ ਕਰਿ ਅਪਣੀ ਮਾਤਿ ਮਾਵਿ
ਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਵਡਿ ਗਾ ॥ ਜੈ ਸੇਘਟ ਕੇ ਭੰਗ ਨਹੁ ਏਘਟਾ ਕਾ ਸਮਾਂ ਕ ॥
ਸਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਗੁ ਇਹ ਤੇ ਗਸਰੀਰ ਕਲਪ ਪ੍ਰਯੰਤ ਹਰੇ ਗਾ ॥
ਅਬ ਤੂੰ ਨਿਰਮਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇ ਜਾ ਹੈ ॥ ਅਗੁ ਲੋਕ ਹੁਕ ਤੁਝ ਪਾ

ਰਵਰਦੇਖਿਆਹੈ। ਅਬਤੂਜੀਵਨਮੁਕਤਬਿਲਾਸੀਹੁਆਹੈ। ਹੇਸ
ਧਦ੍ਰਾਦਮਸੁਰਜਤਉਉਦੋਰਏਨਹੀ। ਜੋਪ੍ਰਲੋਕਾਲਾਵਿਖੇਤਪਾਵਤੇ
ਹੈ। ਅਰਪਰਬਤਜਲਤੇਹੈ। ਅਬਤੂਕਿਉਸਗੀਰਤਿਆਗਤਾਹੈ।
ਉਨਮਤੋਪਵਨਤਉਚਲਾਨਹੀ। ਜੋਤ੍ਰਿਲੋਕੀਕੀਰੁਸਮਉਡਾਵਲੇਹਾਰ।
ਹੈ। ਅਰਦੇਵਤਿਆਹੁਕੇਬਿਬਾਨਤਿਸਕਰਿਗਿਹੇਨਹੀ। ਤੂਜੋਵਿਅਰ
ਥਸਗੀਰਤਿਆਗਤਾਹੈ। ਅਬਤੋਸੁਕੇਬਿਖਕੀਮੰਜੀਵਤਲੋਕਤੁਕੇ
ਸਗੀਰਸੁਕੇਨਹੀ। ਪੁਰਕਰਮੇਘਅਰਉਹਦਿਜਲੀਠਹਲੇਲਾਗੀਨ
ਹੀ। ਜਗਤਵਿਖੋ। ਤੂਕਿਉਵਿਅਰਥਸਗੀਰਕਉਤਿਆਗਤਾਹੈ। ਪਰਬ
ਤਤਉਪਰਸਪਰਜੁਪਕਰਲੇਲਾਗੇਨਹੀ। ਜੋਤਿਨਕੇਬਡੇਸਬਦਤੇਤੇਹੈ।
ਅਰਕਲਪਾਂਤਰਕੇਮੇਘਗਰਜਲੇਲਾਗੇਨਹੀ। ਤੂਕਿਉਵਿਅਰਥਸਗੀ
ਰਕਉਤਿਆਗਤਾਹੈ। ਅਬਲਗਮੈਭੂਤਤੁਕਉਖੈਚਲੇਨਹੀਲਾਗਾ।

ਮੈਤਉਅਬਲਗਲੋਕਤੁਵਿਖੇਵਿਚਰਤਾਹੈ। ਤੁੰਦੇਹਕਉਕਿਉਤਿਆਗ
 ਤਾਹੈ। ਮਤਤਿਆਗਇਤਅਰਥਹੈ। ਇਹਮੈਹੈ। ਇਹਪਰਬਤਹੈ। ਇ
 ਤਤਪ੍ਰਣੀਹੈ। ਇਹਜਗਤਹੈ। ਇਹਅਕਾਸਹੈ। ਤੁੰਦੇਹਕਉਮਤਤਿ
 ਆਗਾ। ਦੇਹਕਉਧਾਰੇਹਨ। ਹੇਸਾਧਜੇਜੀਵਅਗਿਆਨਜੰਗਕਰਿਇਸ
 ਬੁਲਭਇਆਹੈ। ਅਰਥਇਹਜੇਦੇਹਵਿਖੇਆਤਮਅਭਿਮਾਨਹੈ। ਅਰੁ
 ਮਨ ਉਸਕਰਿਵਿਆਕੁਲਗਤਿਤਾਹੈ। ਦੁਖਹੁਕਰਿਜੀਹਣਬਡਾਹੈਤਾ
 ਹੈ। ਤਿਸਕਉਮਰਣਾਸੇਭਤਾਹੈ। ਮੈਕ੍ਰਿਸਹੈਮੁਕਤਹੈਤਖੀਹੈ। ਅਨਾਤਮ
 ਅਭਿਮਾਨਕਾਦ੍ਰਿੜਨਿਸਚੈਹੈ। ਇਹਭਾਵਨਾਜਿਸਕੇਅੰਤਹੈ। ਤਿਸਕ
 ਉਮਰਣਾਸੇਸੁਹੈ। ਜਿਸਕਉਤ੍ਰਿਸਨਾਪਤੀਜਲਾਵਤੀਹੈ। ਤਿਹਦੇਵਿ
 ਥੈਸੰਸਾਰਕੀਭਾਵਨਾਪਤੀਜੀਹਣਕਰਤੀਹੈ। ਜੈਸੇਪੁਰਾਤਨਦੇਹਕਉਚੁ
 ਹਾਜੀਹਣਕਰਤਾਹੈ। ਤਿਸਕਉਮਰਣਾਸੇਸੁਹੈ। ਜਿਸਕੇਮਨਗੁਪਬਨਵਿ

ਕੇ

ਖੇਚਿਤਗੁਪਲਤਾਜੇਤੁਖਸੁਖਗੁਪਪੁਖਹੁਕਰਿਪ੍ਰਫੁਲਤਹੈ॥ਉਦੇਹੋਤੀਹੈ॥
ਤਿਸਕੋਮੰਗਲਾਸ੍ਰੇਸ੍ਰਹੈ॥ਜੇਪੁਰਖਅਪਲੀਦੇਹਵਿਖੇਅਧਿਵਿਆਧਦੁਖ
ਹੁਕਰਿਪੜਾਜਲਤਾਹੈ॥ਅਰੁਕਾਮੁਕ੍ਰੋਧਗੁਪਦੇਨੋਸਰਪਾਜਿਸਕੇਅੰਤਰਿ
ਪੜੇਫੁਰਤੇਹੈ॥ਦੇਹਗੁਪਸੁਕਾਬਿਖਨਿਯਫਲਹੈ॥ਅਰੁਚਿਤਚੰਚਲਹੈ॥
ਤਿਸਕਉਮੰਗਲਾਸ੍ਰੇਸ੍ਰਹੈ॥ਇਹਦੇਹਕੇਤਿਅਗਲੇਕਾਨਾਮਲੇਕਵਿਖੇਮੰਗਲ
ਕਹਿਤੇਹੈ॥ਸੁਗੁਪਕਰਕੈਨਾਮਕਿਸੀਕਾਨਹੀਹੋਤਾ॥ਗਿਆਨੀਕਾਰਿਆਅਰੁ
ਅਗਿਆਨੀਕਾਰਿਆ॥ਹੋਸਾਪਜਿਸਕੀਬੁਧਾਤਮਤਤੈਅਵਲੋਕਨ
ਤੇਉਪਰਤਨਹੀਹੋਤੀ॥ਐਸਾਜੇਯਥਾਰਥਦਰਸੀਗਿਆਨਵਾਨਹੈ॥ਤਿਸ
ਕਾਜੀਵਲਾਸ੍ਰੇਸ੍ਰਹੈ॥ਜਿਸਕਾਅੰਤਰਸੀਤਲਗਾਵੈਖੁਤੇਗਹਿਤਪੁਆਵੈ॥
ਅਰੁਦ੍ਰਿਸਵਗਕਉਬੁਧਸਾਖੀਹੋਇਕਰਿਦੇਖਤੀਹੈ॥ਤਿਸਕਉਜੀਵਲ
ਸੋਭਤਾਹੈ॥ਜੇਪੁਰਖਸਮਕਰਿਗਿਆਨਕਰਕੈਹੋਇਉਪਾਦੋਇਤੇਗਹਿਤਚੈਤ

ਨਤਤਾਵਿਖੇਤਦੁਪਾਚਿਤਭਇਆਹੈ॥ਤਿਸਕਾਜੀਵਣਾਸੋਭਤਾਹੈ॥ਜਿਸਪੁ
 ਰਖਕਉਜਗਤਕੇਪਦਾਹਥਵਸਤੁਅਵਸਤੁਕੇਸਾਦ੍ਰਿਸਅਸਤਭਾਸਤੇਹੈ॥
 ਅਰੁਸੰਕਲਪਮਲਤੇਂਗਹਿਤਾਚਿਤਕਉਆਤਮਾਵਿਖੇਜੋੜਿਆਹੈ॥ਤਿਸ
 ਕਾਜੀਵਣਾਸੋਭਤਾਹੈ॥ਸਾਂਤਾਚਿਤਕਉਵਸਿਕਰਕੈਣੀਲਾਵਤਜਗਤਕੇ
 ਕਾਰਜਕਰਤਾਹੈ॥ਐਸਾਜੋਵਾਸਨਾਤੇਂਗਹਿਤਵਾਸਨਾਵਨਪੁਰਖਹੈ॥ਤਿਸਕ
 ਜੀਵਣਾਜਗਤਵਿਖੇਸੋਭਤਾਹੈ॥ਇਸ੍ਵਰੀਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਹਰਖਵਾਨਨਹੀਹੋਤ
 ॥ਅਨਿਸ੍ਵਰੀਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਦੁਖਵਾਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ਅਰੁਗੁਣਿਲਤਿਆਗਰੀ
 ਬੁਧਿਉਦੇਨਹੀਹੋਤੀ॥ਤਿਸਕਾਜੀਵਣਾਸੋਭਤਾਹੈ॥ਜਿਸਕੇਸ੍ਵਣਕੀਏ
 ਤੇਅਰੁਦਰਸਨਕੀਏਤੇਅਭਿਰਕਉਆਨੰਦਉਪਜਾਵੈ॥ਤਿਸਕਾਜੀਵਣ
 ਸੋਭਤਾਹੈ॥ਜਿਸਕੇਉਦੇਹੁਏਤੇਜੀਵਹੁਕੇਹਿਰਦੇਕਮਲਪ੍ਰਫੁਲਤਹੋਆਵੈ
 ਹਿ॥ਤਿਸਕਾਚਿਰਜੀਵਨਾਪ੍ਰਕਾਸਵਾਨਸੋਭਤਾਹੈ॥ਉਪੁਰੁਲਮਾਸੀਚੰਦ੍ਰ

ਮਾਵਤ ਸੁਫਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੈਯੋ ॥ ਅਉਗੀ ਚਨੀ ਸੇਤ ਤੇ ॥ ੩੮ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ
ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਪ੍ਰਤਲਾ ਦੇ ਪਾਖਿਨੇ ਨਾਇਲ ਵਚਨ ਪਾਸਿ ਸਯੋਗੇ ॥
ਮਸਰਗਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਨੇ ਵਾਚ ॥ ਹੇ ਸਾਧ ਦੇ ਹਜੇ ਇਸ ਬਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਵ
ਤੀ ਹੈ ॥ ੩੯ ॥ ॥ ਇਸ ਕਾਨਮ ਬੁਧੀ ਸੁਰਜੀਵ ਲਾਕਿ ਤੇ ਹੈ ॥ ਅਗੁ ਇਸ
ਦੇ ਹਕ ਉਤਿ ਆਗ ਕਰਿ ਅਉਗੇ ਹ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਣਾ ॥ ਇਸ ਕਾਨਮ
ਮਹਲਾ ਕਹਿ ਤੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਬੁਧ ਵਾਨ ਅਬ ਇਹ ਦੇ ਨੋ ਪਖਿ ਹੁਤੇ ਤੂੰ ਮੁਕਤ ਹੈ ॥
ਤੁਝ ਕਉ ਮਹਲਾ ਕਿਆ ਅਗੁ ਜੀਵਣਾ ਕਿਆ ॥ ਤੂੰ ਦੇ ਨੋ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੈ ॥ ਜੀਵ
ਣਾ ਮਹਲਾ ਦੇ ਨੋ ਭ੍ਰਮ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਇਸ ਅਰਥ ਕੇ ਦਿਖਾਵਣੇ ਨਿਮਿਤ ਮੈ
ਤੁਝ ਕਉ ਮਹਲਾ ਅਗੁ ਜੀਵਣਾ ਕਹੈ ॥ ਜੇ ਗੁਣ ਵਨ ਹੁਕਾ ਜੀਵਣਾ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਠ
ਹੈ ॥ ਅਗੁ ਮੁਕਤ ਹੁਕਾ ਮਹਲਾ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਠ ਹੈ ॥ ਅਗੁ ਤੂੰ ਜੀਵਤ ਹੈ ਨ ਮਰੇਗਾ ॥ ਦੇਹ
ਕੇ ਹਤੇ ਭੀ ਤੂੰ ਵਿਦੇ ਹ ਹੈ ॥ ਅਕਾਸ ਕੀ ਨਿਆਈ ਅਸੀ ਸਕਤ ਹੈ ॥ ਅਰਥ ਇ

ਹਜੇ ਅਲੇਪ ਅਸੰਗ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਵਾਉ ਨਿਤ ਚਲਤੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ
 ਕਾਸ ਨਿਹ ਸੰਗਤ ਕਰਿ ਕੈ ਨਿਰਲੇਪ ਹਤਿ ਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ
 ਤੀ ਤੂੰ ਨਿਰਲੇਪ ਹਤਿ ਤਾ ਹੈ॥ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਮਨ ਆਦਿ ਕਕੀ ਸਰਵ ਕ੍ਰਿਆ ਤੁ
 ਟੁਹੀ ਕਰਿ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਕਾ ਕਰਤਾ ਸਤਾ ਦੇ ਲੇਹਾ ਗਤੀ ਹੈ॥ ਸੁਗੁਪ ਕਰਿ
 ਸਦਾ ਅਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਿਖ ਕੀ ਉਚਿ ਆਈ ਕਾ ਕਾਹਲ ਅਕਾਸ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ
 ਤੇਰੇ ਵਿਖੇ ਕਰਤ ਤਾ ਹੈ॥ ਤੂੰ ਅਬ ਜਾਗਿਆ ਹੈ॥ ਵਸਤੂ ਕਉ ਜਿਉ ਕਾਤਿ ਉਜਾ
 ਟਿਆ ਹੈ॥ ਤੂੰ ਆਸਿਤ ਨਾਸਿਤ ਸਰਵ ਕਾ ਆਤਮਾ ਹੈ॥ ਇਹ ਪਗ ਛਿੰਨ ਰੂਪ ਜੋ
 ਤੇਰੇ ਦੇਹ ਹੈ॥ ਸੇਏਤਾ ਮਾੜਾ ਅਗਿਆਨੀ ਕਾ ਨਿਸਚੈ ਹੈ॥ ਇਹ ਕੇਵਲ ਦੁਖ
 ਕਾ ਕਾਹਲ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਤੂੰ ਸਰਵ ਦਾ ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਰਵਾਤਮਾ ਚੈਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂ
 ਪ ਹੈ॥ ਤੇਰੇ ਬੁਧ ਏਕਾਤਮ ਪਗਾਇਲੈ॥ ਤੁਝ ਕਉ ਦੇਹ ਕਾ ਅਰ ਅਦੇਹ ਕ
 ਗ੍ਰਹਿ ਲਕਿਆ ਅਰੁ ਤਿਆਗ ਕਿਆ॥ ਤਤ ਦਰਸੀ ਜੋ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਤਿਨ

ਕਉਤਾਵਪਦਾਗਥਕਉਤੁਦੇਰੈਵੈਅਥਵਾਲੀਨਹੈਵੈ। ਪੁਲੈਕਾਲਕਾਪਵਨ
ਚਲੇ। ਤਉਭੀਚਲਾਇਕਉਨਹੀਸਕਤਾ। ਭਾਵਅਭਾਵਤੇਹਹਿਤਹੈਮਨ
ਜਿਸਕਾ। ਪਰਬਤਉਪਰਪਰਬਤਪੜੇਅਰੁਚੁਗਲੇਦੇਵੈ। ਅਰੁਕਲਪਕੀ
ਅਗਨਿਵਿਖੇਜਗਤਜਲਲੇਲਾਗੇ। ਪੁਲੈਕੀਆਂਧੀਚਲੈ। ਤਉਭੀਗਿ
ਆਨਵਾਨਅਪਲੇਆਪਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਤੇਚਲਾਮਨਨਹੀਹੋਤਾ। ਸਰਵਤ੍ਰ
ਤਇਸਾਥਿਤਹੋਵਹਿ। ਅਥਵਾਵਿਰੋਧੀਹੋਵਹਿ। ਉਹਸਦਾਅਪਲੇਆਪ
ਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ। ਹੋਸਾਧਇਸਦੇਹਕੇਨਸੁਹੁਏਨਾਸਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਤਾ। ਵਿਰੋਧੀਹੋਵਹਿਨਹੀਹੋਤਾ। ਇਸਦੇਹਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਜੋਪਰ
ਮੇਸੁਹਆਤਮਾਹੈ। ਸੋਇਹਦੇਹਮੈਹੈ। ਇਹਭ੍ਰਮੁਨਸੁਹੋਗਾਇਆਹੈ। ਤਿ
ਆਗਾਅਣਤਿਆਗਾਇਹਮਿਥਿਆਕਲਪਨਾਹੈ। ਸੋਉਦੇਨਹੀਹੋਤੀ।
ਜਕਉਤਤਵੇਤਾਪੁਰਖਹੈ। ਤਿਨਕਾਸਕਲਪਭ੍ਰਮਨਸੁਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਜ

ਇਹ ਮੈਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੈਂ ਕਰ ਉਗਾਇਤਿ ਆਦਿ ਕਰੀ ਆਪੈ॥ ਇਹ ਗੁਣ ਕਰਤਾ
 ਤੇ॥ ਇਹ ਤਿਥਾਗ ਕਰਤਾ॥ ਇਤਿ ਆਦਿ ਕਭੁ ਮਨ ਮੁੱਝੇ ਜਾਤਾ॥ ਜੀਪ੍ਰ
 ਬੁਧ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਰਵ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਤੇ ਭੀ ਅਕਰਤ ਤਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ
 ਹੈ॥ ਸਰਵ ਅਰਥ ਪਵਿਖੇ ਸਮ ਅਕਰਤ ਤ ਅਰੋਗਤ ਤ ਹਰਿ ਤੇ ਹੈ॥ ਕਿਸੀ ਜਗ
 ਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਗਾਇ ਲਕੀ ਇਛ ਉਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ॥ ਜਬ ਕਰਤ ਤ ਭੇਗਤ ਤ ਮੰ
 ਤ ਭਈ॥ ਤਬ ਸਾਂਤ ਪਦ ਸੇਖ ਹਰਿ ਤਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਨਿਸਚੈ ਕੀ ਫਿੜਤਾ ਕਉ ਬੁਧ
 ਵਨ ਮੁਕਤਿ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਬੁਧ ਪੁਰਖ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸੁਧ ਚਿਨਮਾ ਤ੍ਰਿਮੂਰੁ ਪੈ॥ ਸਰ
 ਵ ਕਉ ਅਪਣੇ ਵਸਿ ਕਰ ਕੈ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ॥ ਤਿਥਾਗ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰੇ ਅਰੁ ਗੁਰਿ
 ਲ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰੇ॥ ਗੁਰੁ ਜ ਅਰੁ ਗੁਰੁ ਕ ਸੰਬੰਧ ਭਾਵ ਅਵਿਦਿ ਆਪੈ॥ ਦੇਹ
 ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਪੁਕਾਰਿ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਤਿਥਾਗ ਕਰ ਲਾ ਕਿਆ ਅਰੁ ਗੁਰਿ ਲ ਕਰ ਲ
 ਕਿਆ॥ ਜਬ ਗੁਰੁ ਜ ਗੁਰੁ ਕ ਭਾਵ ਰਿਦੈ ਸੋ ਦੁਰਗੁਆ॥ ਤਬ ਇਸੀ ਕਾ ਨਾਮੁ

ਮੁਕਤਿ ਹੈ॥ ਐਸੀ ਇਸਾਥਿਤ ਤਿਸਕਓ ਅਨਉਦੇ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਪਰਮਾ ਰਥਸ
ਤਾ ਵਿਖੇ ਸਦੀ ਵਇਸਾਥਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਪੁਰਖ ਹੁ ਵਿਖੇ ਉਤਮ ਸੁਖ ਪਤਕੀ
ਨਿਆਈ ਇਸਾਥਿਤ ਹੈ॥ ਉਨਕੇ ਅਵੈ ਵਹੁ ਕੀਚੇ ਸੁਪਰਮ ਬੋਧ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁ
ਈ ਹੈ॥ ਪਰਮ ਵਿਸ਼ਾਂਤ ਵਾਨ ਨਿਰਵਾਸੀ ਪੁਰਖ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਭੀ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਇ
ਸਾਥਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਵਤੀ ਹੈ॥ ਅੰਗਧ ਸੁਖ ਪਤਕੀ ਨਿਆਈ ਹੈ ਚੈ ਸਾਜਿਨ ਕੀ
॥ ਸਰਵ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਆਤਮ ਦੇਖੇ ਤੇ ਹੈ ॥ ਆਤਮ ਵਿਖੇ ਲੀਥੁ ਪਕਰ ਕੈ
ਸੁਖ ਵਿਖੇ ਹਰਖ ਮਾਨ ਨ ਹੀ ਹੋਤੇ॥ ਦੁਖ ਵਿਖੇ ਬੋਤਾ ਇਮਾਨ ਨ ਹੀ ਹੋਤੇ॥ ਏ
ਕਰਸ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸਾਥਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਬੁਧ ਪੁਰਖ ਕਾਰ
ਜ ਭਾਵ ਕਉ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਇਛੁ ਤੇਂ ਹੋਤਿ ਦਰਪ ਲਾਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬ
ਭਾਵ ਕਉ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਭਲੀ ਬੁਧੀ ਭਾਵਨਾ ਤਿਸਕਉ ਸਪਰਸਨ ਹੀ
ਕਰਤੀ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮ ਤਤ ਵਿਖੇ ਜਿਨ ਕਉ ਜਾਗਤ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓ

ਗਤੇ ਸੋਏ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਪੁਰਖ ਸੁਖ ਪਤੁ ਪੈ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਬਾਲ ਕਪਿ ਪੁਕੇ ਵਿਖੇ ਸੋ
 ਅਸੁਰਾ ਵਕ ਅਗਿ ਹੁਕੁ ਪਤੁ ਪੈ ਹੈ॥ ਚੇ ਸਾ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਉਨ ਕ
 ਹਿਰਦੈ ਸੁਖ ਪਤਿ ਪੈ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਵਿਵਹਾਰ ਪਤੁ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਹਿ ਪੁਤ੍ਰ ਤੁ ਅਜਾਤ
 ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤੁ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਗੁਣ ਵਨ ਤੁ ਅਤੁ ਭੁਏ ਕਾ ਦਿਨ ਬ੍ਰ
 ਹਮਾ ਕਾ ਇਸੇ ਹਕ ਰਿਭੇ ਗਇਸਾ ਜਲਾਖ ਮੀ ਕਉ ਭੋਗ ਕਰਿ ਬਹੁ ਪਰ
 ਮ ਅਚੁਤ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤੁ ਹੋਵਹਿ ਗਾਮਾਤੁ ਮਾ ਪੁਰਖਾ॥ ੩੮॥ ਇਤੁ ਸ੍ਰੀ
 ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਬੀਧਨ ਨਾਮ ਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਵਿਸਿਸ੍ਟਵਾ
 ਚ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਜਗਤੁ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਨਕਾ ਰਬਾ ਭਿਲੇ ਕੀ ਅਦਭੁਤ ਹੈ॥ ਸੇਚੰ
 ਦ੍ਰਮਾ ਵਤ ਸੀਤਲ ਬਾਣੀ ਕਰਿ ਸਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਹਿਤੁ ਭਏ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦ
 ਤੈ ਨਾਮਾ ਜਿਸ ਕਾ ਸੋ ਅਪਣੇ ਨੇਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁਕਉ ਖੋਲਤੁ ਭਇਆ॥
 ਪੀਰ ਜਕਉ ਲੀਏ ਕੋ ਮਲਾ ਵਚਨ ਮਨ ਨਭਾ ਵਕਉ ਗਹਿਲ ਕਰਿ ਕੈ ਕਹਿਤੁ

ਤਇਆ॥ ਪ੍ਰਤਲਾਦੇਵਾ॥ ਜੇਦੇਵਮੈਂਤੁਨਕਉਚਿਰਪਸਤਿਅੰਤਰ
ਨਿਰਮਲਕਰਦੇਖਿਆਹੈ॥ ਅਰੁਚਰਮਦਿਸ੍ਰਕਰਕੈਬਾਜਦੇਖਿਆਹੈ॥
ਅਰੁਬਰੁਕਲਿਆਲੁਤੁਆ॥ ਜੇਮਹੇਸ੍ਰਰਅਪਣਾਅਪਸ੍ਰਰੁਪਅਨੰਤਅਤ
ਮਾਹੈ॥ ਸਰਵਸੰਕਲਪਤੇਹਤਿਤਅਕਾਸਵਤਨਿਰਮਲਹੈ॥ ਅਬਮੁਨ
ਕਉਨਸੇਕਹੈਨਮੋਹਹੈ॥ ਨਵੈਰਾਗਕਰਿਦੇਹਤਿਅਗਕੀਚਿੰਤਾਹੈ॥ ਜੇ
ਕਛੁਕਾਗਜਭੈਦਾਇਕਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੇਏਕਅਤਮਸਤਾਕੇਵਿਦਮਾਨਸੇਕ
ਕਹਾਂਅਰੁਨਾਸਕਹਾਂ॥ ਦੇਹਕਹਾਂਅਰੁਸੰਸਾਰਕਹਾਂ॥ ਸੰਸਾਰਕੀਇਸਾਥਿ
ਰਥਾਕਹਾਂ॥ ਅਰੁਭੈਕਹਾਂਅਭੈਤਕਹਾਂ॥ ਮੈਂਯਥਾਇਛਤਅਪਣੇਆਪ
ਕਰਿਆਪਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਮੈਂਨਿਤਨਿਰਮਲਸੀਬਿਤ
ਵਿਸਤ੍ਰਿਤਪਾਵਨਰੂਪਕੇਵਲਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਸੰਸਾਰਬੰਧਨਕਉ
ਤਿਅਗਕਰਿਮੈਂਵਿਗਤਤਭਇਆਹੈ॥ ਜੇਅਪ੍ਰਬੰਧਅਗਿਆਨੀਹੈ॥

ਤਿਨਕੀਬੁਧਵਿਖੇਹਰਖਸੇਕਚਿਤਾਵਿਕਾਗਸਦਾਗਤਿਤੇਪੈਂ। ਚੇਤਕੇਅ
 ਭਾਵਵਿਖੇਦੁਖਅਰੁਦੇਹਕੇਭਾਵਵਿਖੇਸੁਖਹੋਤਾਪੈ। ਇਹਮੇਰੇਮਤਵਿਖੇ
 ਚਿਤਾਰੂਪਵਿਖੀਪੰਕਤਪੈ। ਮੁਨਹੁਕਉਲੇਪਾਇਮਾਨਹੋਤੀਪੈ। ਇਹਭੁ
 ਖਪੈਇਹਸੁਖਪੈ। ਇਹਤਿਆਗਣੇਯੋਗਪੈ। ਇਹਗ੍ਰਹਿਣਕਰਣੇਜੋ
 ਗਏ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਭੁਲਾਇਮਾਨਮੁਨਹੁਕੇਚਿਤਕੀਅਵਸਥਾਹੋਤੀਪੈ।
 ਪੰਡਿਤਹੁਕੀਨਹੀਹੋਤੀ। ਇਹਭਿੰਨਹੈਮੈਂਭਿੰਨਹੈ। ਇਹਅਗਿਆਨਕ
 ਹਕੈਅੰਧਵਾਸਨਾਹੈ। ਸੁਧਬੁਧਸੰਭੁਗਏ। ਸੁਧਬੁਧਕੇਵਿਦਮਾਨਨਹੀ
 ਗਤਿਤੀ। ਜੈਸੇਸੁਹਜਕੀਆਂਕਿਰਦਾਂਤੇਗੜ੍ਹਫੁਰਗਤਿਤੀਪੈ। ਤੈਸੇਇਹ
 ਵਾਸਨਾਫੁਰਗਤਿਤੀਪੈ। ਇਹਤਿਆਗਕਰੀਏ। ਇਹਗ੍ਰਹਣਕਰੀਏ।
 ਸੇਮਿਥਿਆਮਨਕਾਭ੍ਰਮਹੈ। ਉਨਮਤਿਆਗਿਆਨੀਕੇਅੰਤਹੋਤਾਪੈ। ਗਿ
 ਆਨਵਾਨਕੇਅੰਤਹਇਹਭ੍ਰਮਉਦੇਨਹੀਹੋਤਾ। ਹੇਕਮਲਜੋਸਰਵਤੁਹੀਹੈ॥
 ਨਾਭ

ਅਰੁ

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਤਉ ਜੇ ਇਉ ਪਾਦੇ ਇਤੁ ਤੀਵ ਕਾ ਵਕਲਾਪ
ਨਾ ਕਹਾਂ ਹੈ॥ ਇਹ ਸੰਪੂਰਣ ਜਗਤ ਵਿਗਿਆਨ ਰੂਪ ਸਤਾ ਕਾ ਅਭਾਸ ਹੈ॥
ਸਤ ਅਸਤ ਰੂਪ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਤਿਆਗ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰੀਏ॥ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਿਸ
ਕਾ ਕਰੀਏ॥ ਕੇਵਲ ਅਪਣੇ ਸੁਭਾਵ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਅਹੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀ
ਆ ਹੈ॥ ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਮੈ ਖਿਲਾ ਦਿਸ਼ਾ ਮਵਨ ਨੂ ਆਪਿ ਥਮ ਅਪਣੇ ਆਪ
ਕਰ ਅਪਣੇ ਵਿਖੇ ਖਿਲਾ ਦਿਸ਼ਾ ਮਪਾਇਆ॥ ਅਬ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੁ
ਤੇ ਮੁਕਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਜੇ ਇਉ ਪਾਦੇ ਇਤੰ ਗ੍ਰਹਿਤ ਮੁਣ ਕਉ ਆਤਮ ਤਤ
ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਸਮਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਸਹਵਾਤਮ ਭਾਵ ਕਉ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਅਬ ਮੁਣ ਕਉ ਸੰਸਾਰ ਛੁਨੀ ਗਯਾ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਰਤ
ਤੇ ਸੋ ਆਤਮ ਰਤ ਹੈ॥ ਤਿਲੋਕੀ ਵਿਖੇ ਤਬ ਲਗਤੁ ਹੀ ਪੁਜਣੇ ਜੋਗ ਹੈ॥ ਜ
ਬਲਗਾਇ ਹਉ ਨ ਮਤ ਨ ਹੀ ਭਯਾ॥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ॥ ਤਤੇ ਮੈ ਪੁੰਜ

ਨਕਰਤਾਹੈ ਆਦਰਸੰਜੁਗਤਾ। ਤੁਮਗਹਿਲਕਰਹੁ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੇਵਾ
 ਚ॥। ਹੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਦੈਤਗਜਕਹਿਕਰਿਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਸੈ
 ਨਕਰਲੇਹੇਵਿਸਨੇਵਕਉਪਰਬਤਹੁਦਿਖੇਸ੍ਰੇਸ੍ਰਸੁਮੇਰਕੀਆਮ
 ਲੀਸਾਥਅਰਘਪਾਦਨਕਰਿਪੁਜਤਭਇਆ। ਬਹੁੜਸੰਖਚਕ੍ਰਗਰ
 ਦਿਕਸਮੜਹੁਕਾਪੁਜਨਕੀਆ। ਬਹੁੜਗਰੜਕੀਪੁਜਕਰੀ। ਬਹੁ
 ਝਰੇਵਤਾਵਿਦਿਆਧਗਾਦਿਕਹੁਕਾਪੁਜਨਕੀਆ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਗੇਵਿ
 ਦਭਗਵਨਕਉਪਰਵਾਹਸੰਜੁਗਤਪੁਜਤਭਇਆ। ਅੰਤਰਆਤਮਸ੍ਰ
 ਰੂਪਕੀ। ਬਾਹ੍ਯਵਿਸਨੇਵਕੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਪੁਜਨਕਰਕੈਇਸਥਿਤ
 ਭਇਜਾ। ਤਬਲਾਖਮੀਪ੍ਰਤਿਕਹਿਤਭਏ॥ ਸ੍ਰੀਭਗਵਾਨੇਵਾਚ॥। ਹੇਦੈ
 ਤਈਸ੍ਰਗਤੁੰਓਠਖੜਹੋਹੁਸਿੰਘਾਸਨਪਰਬੈਠਮੈਤੁਸ੍ਰਕਉਅਪਲੇਹ
 ਸਤਹੁਅਭਖੇਕਕਰਤਾਹੈ॥ ਪਾਂਚਜਿਨਸੰਖਬਜਾਵਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਾਸਬ

ਦਸੁਲਕਰਿਸਰਵਸਿਧਦੇਵਤਾਸੰਬੁਧਆਇਕਰਿਤੇਗਾਮੰਗਲਕਰਹਿ
ਗੇ॥ **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੇਵਾਚ**॥ ਹੇਗਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕਹਿਕਰਿਪੁੰਡਰੀਕਾ
ਖਦੈਤਕਉਸਿੰਘਾਸਨਪਰਬੈਠਇਆਜੈਸੇਸੁਮੇਰਉਪਰਸੇਘਾ
ਇਬੈਠੇ॥ ਤੈਸੇਬੈਠਾਇਕਰਿਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਾਦਿਕਸਪਤਸਮੁਦ੍ਰੁਕਾਅ
ਗੁੰਗਾਦਿਕਤੀਰਥਪੁਕਾਜਲਮੰਗਾਇਆ॥ ਬਹੁਰੁਪਾਂਚਜਨਸੰਖ
ਬਜਾਇਆ॥ ਤਿਸਕੇਸਬਦਕਰਿਸਰਵਸਿਧਗਲਗਿਖਬ੍ਰਾਹਮਣ
ਵਿਦਿਆਧਰਲੋਕਪਾਲਮੁਨੀਸੁਰਵਆਏ॥ ਸਰਵਾਤਮਾਪੁਰਖਦੈਤ
ਗਾਜਕੇਨਮਿਤਸਰਵਕਉਖੈਚਲਿਆਏ॥ ਪਵਨਗਲਦੇਵਗਲਸਰ
ਵਉਸਤਤਕਰਤਭਏ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦਕਉਅਭਿਖੇਕਦੇਇਕਰਿਮਧਸੁਰ
ਨਾਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕਹਿਤਭਏ॥ **ਸ੍ਰੀਭਗਵਾਨਵਾਚ**॥ ਹੇਨਿਯਧਾਪਜਬਲ
ਗਸੁਮੇਰਕੇਧਾਰਲੇਤੀਪ੍ਰਿਥਵੀਹੈ॥ ਅਰੁਚੰਦ੍ਰਮਾਸੁਰਜਕਾਮੰਡਲ

ਅ

ਯੋ। ਤਬ ਲਗਤੁੰ ਖੰਡਤ ਗੁਲ ਵਾਨ ਗਜ ਕਰਿ।। ਇਸ ਅਨਿਸ਼ਕਾਜੇ ਠ
 ਲਾਏ ਅਵਸਾ।। ਸੋ ਸਮਝੁ ਪਵੀਤਰ ਗਭੈ ਕੋ ਪਰੋਇ ਕਰਿ ਭੋਗਾ।। ਅਰੁ
 ਗਜ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੁ।। ਇਸ ਗਜਾ ਵਿਖੇ ਜੋ ਤੁਝ ਕਉ ਪੁਗਲ ਭੂਮ ਕਾ ਪ੍ਰਾ
 ਪਤ ਭਈ ਹੈ।। ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਪੁਏ ਜੋ ਗੁਲ ਪੁਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰਾ
 ਤਰੇ ਵੈ ਤੈ ਸੇ ਹਰਖ ਸੇ ਕਤੇਗ ਹਿਤ ਪੋਇ ਕਰਿ ਭੋਗਾ।। ਸ੍ਵਰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੋਵੈ ਅ
 ਥ ਵਾਨ ਗਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੋਵੈ।। ਤੁਝ ਦੇ ਗਤੇਗ ਹਿਤ ਪੋਇ ਕਰਿ ਭੋਗਾ।। ਦੇਸ ਕਾ
 ਲਾਕਿ ਆਕਾ ਗਜ ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੋਵੈ ਤੈ ਸੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਪੋ।। ਸੁਭ ਅਸੁਭ
 ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਤਿ ਆਗ ਕਗ।। ਪੋਇ ਉਪਾਰੇ ਇ ਅੰਮ ਮਭਾ ਵਾ ਅਭਾ ਵਾ ਤੇਰ
 ਹਤ ਪੁਆ ਤੁੰ ਬੰਧਾ।। ਇਸਾਨ ਨਹੋ ਵਹਿਗ।। ਸੀਸਾ ਰਕੀ ਇਸਾ ਬਿਤ ਤੁਝ ਸ
 ਰ ਵੇਖੀ ਹੈ।। ਅਰੁ ਸਰ ਵ ਕਉ ਸਰ ਵੜ ਜਾਣਤਾ ਹੈ।। ਅਉਰ ਮੈ ਤੁਝ ਕ
 ਉਕਿ ਅਉਪ ਦੇਸ ਕਰਉ।। ਤੁੰ ਗਭੈ ਕੋ ਪਤੇਗ ਜਸਰ ਵਭੋਗਾ।। ਅਬ

ਏਤੁਕੀਗੁਧਿਗੁਮਪਗਪਫੇਗੀ॥ ਅਰਥਇਹਜੇਅਬਦੇਵਤਿਅਤੁਸਾ
 ਬਜੁਪਵਿਗੋਪਨੋਵੇਗਾ॥ ਅਰੁਦੈਤਇਸਤੀਆਂਅਪਣੇਭੂਖਣੁਕਉਤਿ
 ਆਗਕਰਿਗੁਦਨਨਕਰਹਿਗੀਆਂ॥ ਦੈਤਅਰੁਦੇਵਤਿਅਤੁਕੀਸੈਨਾਏਕਠੀ
 ਨਹੋਵੇਗੀ॥ ਆਜਤੇਲੇਕਹਦੇਵਤਾਅਰੁਦੈਤਤੁਕਾਸੰਗਾਮੁਗਇਆ॥ ਜੈ
 ਸੇਮੰਦ੍ਰਾਚਲਤੇਹਤਿਤਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉਸਾਂਤਪ੍ਰਾਪਤਭਈ॥ ਤੈਸੇਸਰਵ
 ਜਗਤਸ੍ਰੁਸ਼ਗੇਹਗਾ॥ ਦੈਵਤਿਅਤੁਅਰੁਦੈਤਤੁਕੀਆਂਇਸਤੀਆਂਤੈ॥
 ਸੇਅਪਣੇਅਪਣੇਭਰਤਾਕੇਇਸਥਾਨਹੋਗੀਆਂ॥ ਸ੍ਰੁਸ਼ਕਾਇਣੁਤੈਵੇਗਾ॥
 ਮੇਰੂਪਜੇਤਮਨਿੰਦ੍ਰਾਤੈਸੇਤੇਹਿਦੇਸੰਨਸ੍ਰਭਈ॥ ਸਦਾਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪ
 ਹਿਰਦਕੀਲਖਮੀਹੂਈਯੈ॥ ਅਨੰਤਾਬਿਲਾਸਕਉਭੋਗਤਾਗਜਲਖਮੀ
 ਕਉਭੋਗਾ॥ ਆਤਮਾਪਦਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੁ॥ ੪੦॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮ
 ਪ੍ਰਕਰਣੇਪ੍ਰਤਲਾਦੇਪਾਖਿਨਪ੍ਰਤਲਾਦਾਭਿਖੋਕਨਮਸਹਗਭਾ॥

॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ਼ਠ ਵਾਚ ॥ ਓ ਗਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੁੰਡਰੀਕਾਂ ਖਵਿਸਨ ਜੀ ਮਨੁਖ
 ਦੇ ਵਤਾਰਿਨ ਗਾਇਕ ਸੰਜੁਗਤ ਚਲੋ ॥ ਮਨੋ ਦੁਤੀ ਆਸੀਸ ਹਰੀ ਰਚਨਾ ਦੇਤ
 ਮੰਦਰ ਤੇ ਚਲੀਐ ॥ ਜਬ ਭਗਵਾਨ ਪਰਵਾਹ ਸੰਜੁਗਤ ਗਮਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਤ
 ਬ ਪਾਛੇ ਪ੍ਰਤਲਾਦ ਪੁਖਾਂ ਜਲੀ ਦੀਨੀ ॥ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪ
 ਤ ਭਏ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸ੍ਵੇਤ ਕਮਲ ਪਰ ਭ੍ਰਮਰ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ॥ ਤੈ ਸੇ ਬੈਠ ਕਗਿ ਇੰਦ੍ਰ
 ਉਅੰ ਪਟੇ ਸ੍ਵਰ ਗਾਇਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਕੀਆ ॥ ਦੇਵਤਿ ਅਹੁ ਸੰਜੁਗਤਾ ਅਰੁ
 ਪਾਤਾਲ ਵਿਖੇ ਰੈਤ ਈ ਸ੍ਵਰ ਕਉ ਬੈਠਾਇਆ ॥ ਤਬ ਵਿਗਤ ਜਹੁ ਯੁਏ ॥ ਅ
 ਰਬ ਇਉ ਜੋ ਵਿਸਨ ਕਉ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੀਇਸ ਬਿਤ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਵਨਾਥੀ ॥ ਜੋ ਕਿ
 ਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਵੈਗੀ ਪ੍ਰਤਲਾਦ ਬਿਨਾ ॥ ਸੋ ਚਿਤ ਵਨਾ ਦੁਹਰੇ ਗਈ ॥ ਅਗੁਇ
 ਦਾ ਦਿਕੁ ਕੇਵਿ ਰੋਧ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਥੀ ਸੋ ਭੀ ਨ ਸੁਭ ਈ ॥ ਦੇਵਤਿ ਅਹੁ ਕਉ ਦੈਤ
 ਹੁਕਾਭੈ ਹਤਾਥਾ ॥ ਸੋ ਨ ਸੁਭ ਇਆ ॥ ਸਰਵ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ॥ ਓ

ਰਾਮਜੀ ਇਹ ਮੀ ਪੁਰਲ ਮਲ ਅਗਿਆਨ ਤਾ ਕੇ ਨਾਮ ਕਰ ਲੇ ਭਾਗੀ ਪ੍ਰਹਲਾ •
 ਦਕਉ ਬੋਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਕਹੀਐ। ਕੈਸੀ ਅਵਸਥਾ •
 ਹੈ ਚੰਦ੍ਰਮਾਰੀ ਅੰਗਿ ਰਣਾ ਵਤ ਸੀਤਲਾਐ। ਜੇ ਮਨੁ ਖਲੋ ਕਵਿਖੇ ਬਡਾਧ •
 ਪੀਰੇਵੈ। ਅਗੁ ਇਸ ਕਉ ਵਿਚਾਰੇ। ਤਬ ਉਤ ਸੀਘ੍ਰੀ ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰ •
 ਪਤਿਐਵੈ। ਅਉਰ ਜੇ ਪਾਪੁ ਤੇਰੇ ਹਿਤਿ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਕਿਆ ਵਾਰਤਾਐ। ਸਮ •
 ਕਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਇਸ ਕੇ ਪਾਪ ਨ ਮੁੱਝੇ ਜਾਤੇਐ। ਜੇ ਗਵਕਿ ਅਹੁ ਕੇ ਵਿਚਾਰ •
 ਕਰਿ ਕਵਲਾਐ। ਜੇ ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾਐਵੈ। ਯੇ ਰਾਮਜੀ ਅਗਿਆ •
 ਨ ਰੂਪ ਜੇ ਪਾਪਾਐ। ਸੇ ਇਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਨ ਮੁੱਝੇ ਜਾਤਾਐ। ਪਾਪ ਕਾ ਕਾਰ •
 ਲਜੁ ਹੈ ਅਗਿਆਨ। ਤਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਕਰ ਲੇ ਭਾਗੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਐ। ਤਿਸ •
 ਕਾ ਹਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਾ ਤਿਆਗ ਨ ਕਰਤਾ। ਇਹ ਜੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੀ ਸਿਧਤਾ •
 ਕਹੀਐ। ਸੇ ਮਨੁ ਖ ਇਸ ਕਉ ਵਿਚਾਰੇ। ਤਿਸ ਤੇ ਸਤ ਜਨਮ ਹੁਕੇ ਪਾਪ ਨ

ਸ

ਸ੍ਰੋਤਾਵਹਿ ਇਸ ਵਿਖੇ ਸੰਸਾਰ ਛੁਨੀ॥ **ਰਾਮੋਵਾਚ**॥ ਹੇਤੁ ਗਵਨ ਪੁ
 ਹਲਾਦ ਕਾ ਮਨ ਤੇ ਪਰਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਣੰ ਮਗਾਇਆ ਬਾ॥ ਪਾਂਚ ਜਨ ਸੰਖ
 ਕਰ ਕੈ ਤਿਸ ਕਉ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਕੈ ਸੇ ਜਗਾਇਆ॥ **ਸ੍ਰੀ ਬਸਿ ਸ੍ਰੋਵ**
ਚ॥ ਹੇ ਨਿਤ ਪਾਪ ਰੂਪ ਗਾਮ ਜੀ ਮੁਕਤ ਲੋਕ ਵਿਖੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ॥ ਏਕ ਸ
 ਦੇਹਾ ਦੁਸਰੀ ਵਿਦੇਹਾ॥ ਅਬਾਇਨ ਕਾ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਵਿਭਾਗ ਸੁਲਾ॥ ਜਿਸ
 ਪੁਰਖ ਕੀ ਬੁਧ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਹੁ ਵਿਖੇ ਅਸੰਸਕਤਿ ਹੈ॥ ਗ੍ਰਹ ਲਕਰ ਲਾਅਰੁ
 ਤਿਆਗ ਕਰ ਲਾ॥ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿਖੇ ਈ ਖਲਾ ਤੇ ਹਰਿ ਤਚੇ ਸ੍ਰਾਕਰਤਾ ਹੈ॥
 ਅਹੰਕਾਰ ਤੇ ਹਰਿ ਤਚੇ ਤਿਸ ਕਉ ਤੁਸ ਦੇਹ ਮੁਕਤਿ ਜਾ ਲਾਅਰੁ ਦੇਹਾ ਦਿ
 ਕ ਸਰਵਨ ਸ੍ਰੋਤਾਵਹਿ॥ ਬਹੁ ਜਨ ਮਕੰਧਾ ਹਰਿ ਨਹੀ ਤਿਸ ਕਉ ਵਿਦੇ
 ਹ ਮੁਕਤ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਿ ਤੇ ਹੈ॥ ਤਿਸਾਇ ਸ੍ਰਾਨ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੇ ਅ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਅਗਿਆਨੀ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਚੇ ਬੀਜ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੈ॥

ਸੁਧ

ਜਨਮਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਕਉ ਦੇਤੀ ਹੈ॥ ਅਹੁਗਿਆਨ ਵਾਨ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਕੀ
ਵਾਸਨਾ ਭੁੰਨੇ ਬੀਜ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੈ॥ ਜਨਮਰੂਪ ਅੰਕੁਰ ਤੇ ਗਤਿ ਤੈ ਹੈ॥ ਅ
ਹੁ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਅੰਕੁਰ ਦਿਸੈ ਨਹੀ॥ ਆਵਤਾ॥ ਜੀਵਨ ਮੁ
ਕਤ ਜੀ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੈ ਵਾਸਨਾ ਹੈ॥ ਪਾਵਨ ਰੂਪ ਪਰਮ ਉਦ
ਰਸ ਤਾਮਾ ਤਨਿਤ ਅਤਮਾ ਧਿਆਨ ਮੈ ਸੁਖੇ ਪਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸੰਸਾਰ ਓ
ਰੇ ਤੇ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਸਹਸ੍ਰ ਵਰਖ ਕਾ ਅੰਤ ਤੇ ਜਾਵੈ ਅਹੁ ਸੁਧ ਵਾਸਨਾ ਕਾ
ਬੀਜ ਰਿਦੇ ਵਿਖੈ ਤੇ ਵੇ॥ ਤਬ ਉਹ ਪੁਰਖ ਜਾਂਗੇ ਗਾਸੰਮਾਧ ਸੰਮਾਉਹ ਪੁ
ਰਖ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੈ॥ ਹੇ ਮਹਾਂ ਬਾਹੁਰਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਭਾ ਦਕੇ ਅੰਤਰ ਸੁਧ
ਵਾਸਨਾ ਥੀ॥ ਇਸ ਕਰਣ ਤੇ ਪਾਂਚ ਜਨਮ ਖਕੇ ਸਬਦ ਕਰਿ ਜਾਗਾਇ
ਆ॥ ਅਹੁ ਹਰਿ ਜੋ ਦਿਸੈ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਰਵ ਭੂਤ ਪੁਕਾਰਾਤਮਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਤਿ
ਸਕੀ ਇਛਾ ਫੁਰਤੀ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਸੀ ਪ੍ਰਭੂ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਸਰਵ ਤ੍ਰਿਸਰਵ ਕਾ

ਕਰਲੈ ਹੈ॥ ਜਬ ਵਿਸਨ ਦੇਵ ਰਿਤ ਵਨਾ ਕਰੀ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਜਾਗ ਅਥਿ
 ਆ॥ ਆਪ ਅਕਾਰਲੈ ਹੈ॥ ਕੋਊ ਇਸ ਕਾ ਕਾਰਲ ਨਹੀ॥ ਸੰਗ ਵਭੂਤ ਹੁਕਾ
 ਇਹ ਕਰਲੈ ਹੈ॥ ਮਿਸ੍ਰ ਕੀ ਇਸ ਬਿਤ ਨ ਮਿਤ ਆਤਮਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਇਹ ਵਪੁ
 ਵਿਸ੍ਰਧਾਗੈ॥ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲੇ ਕਰਿ ਕੈ ਮਾਧਵ ਵਿਸ੍ਰਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਤ
 ਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਾਧਵ ਕੇ ਅਗਾਧ ਨ ਕਰ ਕੈ ਸੀਘ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਤਾ
 ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲੇ ਨ ਮਿਤ ਤੁਮ ਭੀ ਇਸਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟ ਕਉ ਅਸੈ ਕਰਹਾ ਤੂੰ
 ਵਿਗਟ ਹੁਪੈ॥ ਇਸਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟ ਕਰ ਕੈ ਸੀਘ੍ਰੀ ਪਰਮ ਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗੀ॥
 ਜੇ ਨਿਰੰਤਰ ਆਤਮ ਪਦ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਇਹ ਵਰਖਾ ਕਾਲ ਕੀ ਨਦੀ ਵਤ ਸੰਸਾਰ
 ਅਸਾਰ ਹੁਪ ਬਾਦ ਹੋ॥ ਸੇਵਿਚ ਹੁਪ ਸੁਗਜ ਕੇ ਦੇਖੋ ਬਿਨਾ ਜੜਤਾ ਕਉ
 ਦਿਖਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਵਿਸਨ ਜੋ ਆਤਮਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੇ ਇਹ ਭਾਸਹੁ
 ਪਮਾਇ ਆਨਹੀ ਬੇਧ ਤੀਬੁਧ ਵਨ ਕਉ॥ ਜੇ ਸੇ ਜਖਮਾਇ ਆਖ ਜੰਤ੍ਰੀ

ਕਉਨਤੀਬੇਧਸਕਤੀ॥ ਅਤਮਾਕੀਇਛਾਤੇਇਹਸੰਸਾਰਮਾਇਆਪਨਤ॥
 ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ॥ ਅਰੁਆਤਮਾਕੀਇਛਾਕਰਿਤਨੁਭੀਹੋਤੀਹੈ॥ ਇਹ
 ਸੰਸਾਰਚਨਾਅਨੰਤਮਾਇਆਹੈ॥ ਈਸ਼੍ਵਰਕੀਇਛਾਸਾਥਬ੍ਰਿਧਹੋਤੀਹੈ
 ਜੈਸੇਅਗਨਕੀਜੁਆਲਾਵਾਉਕਰਿਬ੍ਰਿਧਹੋਤੀਹੈ॥ ਅਰੁਵਾਉਤੀਕਰਿ
 ਨਸ੍ਰਹੋਤੀਹੈ॥ ੪੧॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਪ੍ਰਤਲਾਦਵਿਵਸ਼ਥ॥
 ਪਨੰਨਾਮਸਰਗਯਾ॥ ਰਾਮੋਵਾਚ॥ ਹੇਭਗਵਨਸਰਵਧਰਮਹੁਕੇਗਿਆ
 ਤਾਤਮਾਹੇਵਚਨਪਰਮਸੁਧਕਲਿਆਲਗੁਪਯੈ॥ ਤਿਨਕਉਸ੍ਵਣਲਕਰ
 ਕੈਮੈਅਨੰਦਮਾਨਭਇਆਹੈ॥ ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਆਂਕਿਰਣਾਂਕਰਿਅਉ
 ਖਧੀਪ੍ਰਸ੍ਰਹੋਤੀਹੈ॥ ਤੁਮਾਹੇਵਚਨਹੁਕੇਸ੍ਵਣਲਕੀਜਿਸਕਉਬਾਂਛਾਹੋਤੀ
 ਹੈ॥ ਸੇਪੁਰਖਐਸੇਸੋਭਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਪੁਖਜੁਕੀਮਾਲਾਸੁੰਦਰਕਰਿਛਤੀ
 ਸੋਭਤੀਹੈ॥ ਕੈਸੇਵਚਨਹੈ॥ ਪਰਮਪਾਵਨਅਰੁਕੇਮਲਹੈ॥ ਹੇਗੁਰੋਤੁਮ

ਕਹਤੇਹੋਜੋਸਰਵਕਾਰਜਅਪਣੇਪੁਰਖਪ੍ਰਮਤਨਕਰਿਸਿਧਹੋਤੇਹੈ॥ਜੇਐ
 ਸੇਹੈਤਉਪ੍ਰਹਲਾਦਮਾਧਵਕੇਵਗਥਿਨਾਰਿਉਨਜਾਗਤਭਇਆ॥ਜ
 ਬਵਿਸਨਵਰਦੀਆ॥ਤਬਜਾਗਤਭਇਆ॥**ਸ੍ਰੀਵਿਸਿਧਵਾਚ॥**ਹੇਰ
 ਘਵਜੋਕਛੁਪ੍ਰਹਲਾਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਹੈ॥ਸੋਮਹਤਮਾਪੁਰਖਕ
 ਉਅਪਣੇਪੁਰਖਰਬਕਰਿਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਹੈ॥ਪੁਰਖਰਬਾਥਿਨਾਕਛੁਨ
 ਯੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾ॥ਕਹਤੇਹੋਜੋਆਤਮਾਅਹੁਵਿਸਨਨਾਗਇਲਵਿਖੇਭੇਦਕ
 ਛੁਨੀ॥ਸੇਤੁਤਾਅਹੁਵਸਤਵਿਖੇਭੇਦਨਹੀ॥ਪੁਖਅਹੁਸੁਗੰਧਤਾਵਿਖੇ
 ਭੇਦਨਹੀ॥ਤੈਸੇਆਤਮਾਅਹੁਵਿਸਨਵਿਖੇਭੇਦਨਹੀ॥ਜੇਵਿਸਨਹੈਸੋ
 ਆਤਮਾਹੈ॥ਜੇਆਤਮਾਹੈਸੋਵਿਸਨਹੈ॥ਵਿਸਨੁਅਹੁਆਤਮਾਦੋਨੋਏਕ
 ਵਸਤਕੇਨਾਮਹੈ॥ਜੇਸੇਏਕਭਿਖਕੇਵਿਟਪਅਹੁਪਾਦਪਦੁਇਨਾਮਹੈ॥
 ਪ੍ਰਹਲਾਦਹੈਨਾਮਾਜਿਸਕਾ॥ਤਿਸਨੇਪ੍ਰਥਮਅਪਣੇਆਪਕਰਿਅਪਣੇ

ਪ੍ਰੇਮਸਕਤਕਉਵਿਸ੍ਰੁਭਗਤਵਿਖੇਜੋੜਿਆਪ੍ਰਤਲਾਦਆਤਮਸਕਤਿ
 ਕਰਿਜੁੜਿਆਤੁਆਆਤਮਤੋਆਪਣੀਕਰਿਅਪਣੀਸਕਤਿਸੰਜਗਤੁ
 ਕਦਾਚਿਤਵਿਸ੍ਰੁਕੀਭਗਤਿਕਰਿਜਗਤਾਏ। ਹੇਗਮਜੀਚਿਰਪ੍ਰਯਤਮ
 ਗਧਨਕਰਤਪ੍ਰਤਪਵਨੁਆਤਉਭੀਵਿਚਾਰਤੇਹਤਿਤਕਉਮਾਧਵ
 ਵਿਸ੍ਰੁਭੀਗਿਆਨਦੇਵਕਉਸਮਰਥਨਭਇਆਆਤਮਾਕੇਸਾਖਿਅਤੁ
 ਕਰਵਿਖੇਮੁਖਕਾਗਲਅਪਣੇਪੁਰਖਾਗਥਤੇਉਪਾਜਿਆਵਿਚਾਰੈ। ਅ
 ਰੁਗਉਦਕਾਗਲਵਰੁਆਦਿਕਤੈ। ਤਤੇਤੁੰਮੁਖਪਗਇਲਹੋਹੁ। ਪ੍ਰਿਥ
 ਮਬਲਕਰਕੈਪੰਚਾਇੰਦ੍ਰੀਆਂਕਉਵਸਿਕਗ। ਅਰੁਸਰਵਜਤਨਕਰਕੈ
 ਚਿਤਕਉਵਿਚਾਰਵਨਕਗਿ। ਇਹਅਭਿਆਸਕਰੁ। ਜੋਕਛੁਕਿਸੀਤੇਕ
 ਦਾਚਿਤਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਏ। ਸੋਅਪਣੀਪੁਰਖਾਗਥਸਕਤਿਕਰਿਹੋਤਾਏ। ਪ੍ਰ
 ਰਖਾਗਥਬਿਨਨਹੀਹੋਤਾ। ਅਪਣੇਪੁਰਖਾਗਥਪ੍ਰਯਤਨਕਰਕੈਇੰਦ੍ਰੀਆਂ

੦੭੩

ਗੁਪਤੋਪਰਬਤੈ ॥ ਤਿਨਤੋਂਉਲੰਘੋਹੋਗੁ ॥ ਬਹੁੜਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕ
 ਉਤਰਜਾਹੋ ॥ ਤਬਪਰਮਪਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗੀ ॥ ਜੋਪੁਰਖਪ੍ਰਜਤਨਬਿ
 ਨਾਜਨਾਹਦਨਦੇਖੀਤਹੋਵੈ ॥ ਤਉਮ੍ਰਿਗਪੰਖੀਗਲਹੁੰਕਉਕਿਉਰਸਮਨ
 ਦੇਕਹਉਧਾਰਨੀਕਰਿਜਾਤਾ ॥ ਜੋਗੁਰਅਪਣੇਪੁਰਖਾਰਥਾਬਿਨਉਧਾਰਕ
 ਹਤੇਹੋਵਾਹਿ ॥ ਤਉਅਗਿਆਨੀਅਵਿਚਾਰੀਉਠਬਲਦਾਦਿਕਪਸਹੁਕ
 ਉਕਿਉਨਹੀਉਧਾਰਕਹਜਾਤੋ ॥ ਤਾਂਤੇਨਦਿਸਨਕਰਿਨਗੁਰਹੁਕਰਿਨਕਿਸੀ
 ਅਵਰਕਰਿਕਹਤੇਹੈ ॥ ਬੁਧਵਾਨਪਾਵਲੇਕੀਇਛਾਅਪਣੇਮਨਕੇਸ੍ਰੁਸ਼ਕੀ
 ਏਬਿਨਾਪਰਮਾਸਿਧਤਾਕੀਪ੍ਰਾਪਤਮਹਾਤਮਾਪੁਰਖਨਹੀਜਾਣਤੇ ॥ ਅੰਭਿ
 ਆਸਕਰਿਵੈਰਾਗਕਰਿਸੰਜੁਤਕੀਏਹੈਇੰਦ੍ਰੀਆਂਬੁਧਸਰਪਾਜਿਸਨੋ ॥
 ਸੋਅਪਣੇਆਪਕਰਿਤਿਸਕਉਪਾਵਤੇਹੈ ॥ ਸੋਅਵਰਕਿਸੀਕਰਨਹੀਪਾ
 ਈਤਾ ॥ ਹੋਰਮਜੀਅਪਕਰਿਅਪਣੀਅਰਾਧਨਾਕਰਹੁ ॥ ਆਪਕਰਅਪਣੀ

ਅਰਚਨਾਕਰੁ ਆਪਕਰੁ ਆਪਕਉ ਦੇਖਾ ਆਪਕਰਿ ਅਪਲੇਵਿਖੇ ਇਸ
ਥਿਤਹੋਗੁ ਸਾਸਤਰਿ ਚਰਣੇ ਹਰਿਤਿ ਜੋ ਮੂਰਤਿ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਵੈਸ
ਨ ਵੀਭਗਤਿ ਕਲਪੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਥਿ ਤਕੀ ਇਸਥਿਤ ਨ ਮਿਤ ਹੈ ॥ ਅਭਿ
ਅਸਜਤਨ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੁਖਕਹੈ ॥ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ ਜੋ ਹਰਿਤ ਹੈ ॥ ਤਿ
ਨ ਕਉ ਗਉਣ ਜੋ ਹੈ ॥ ਪੁਜ ਪੁਜ ਕਕਾ ਕ੍ਰਮਾ ਸੋ ਕਹੈ ॥ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਹੁਕ
ਉਵਸਿਨੀ ਕੀਆ ॥ ਅਰੁ ਜਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਹੁਕ ਉਵਸਿਨੀ ਆ ਹੈ ॥ ਤਬ ਭੇ
ਦ ਪੁਜਨ ਸਾਥਿ ਆਪ੍ਰੇਜਨ ਹੈ ॥ ਵਿਚਰਉ ਪਸਮਾ ਬਿਨਾ ਵਿਸਨ ਕੀਭਗਤਿ
ਸਿਧਨਹੀ ਹੋਤੀ ॥ ਅਰੁ ਜਬ ਵਿਚਰਉ ਪਸਮ ਸੰਜੁਗਤ ਭਇਆ ॥ ਤਬ ਕ
ਮਲਾ ਪ੍ਰਾਣ ਸਾਥਿ ਆਪ੍ਰੇਜਨ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਵਿਚਰਉ ਪਸਮ ਸੰਜੁਗਤ ਹੋਇਕ
ਗਿਆਤ ਮਾਕਾ ਅਗਾਧਨ ਕਰੁ ॥ ਤਿਸਕੀ ਸਿਧਤਾ ਤੇ ਤੂੰ ਸਿਧ ਹੋਵਹਿਗਾ ॥
ਤਿਸਕਉ ਸਿਧਨ ਕੀਆ ਤਉ ਬਨਕਾ ਗਰਧਪ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣੀ ਵਿਸਨ ਆਇ

ਕਕੇਆਗੇਪ੍ਰਾਥਨਾਕਰਤਾਹੈ॥ਸੋਅਪਲੇਚਿਤਕੇਆਗੇਕਿਉਨਹੀਕਰ
ਤਾ॥ਸਰਵਜੀਵਹੁਕੇਅੰਤਰਵਿਸਨਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ਤਿਸਕਉਤਿਆ
ਗਕਰਿਜੋਬਾਹੁਗਵਿਸਨਪਗਾਇਲਜਾਤੇਹੈ॥ਸੋਬੁਧਵਨਨਹੀ॥ਰਿਦੇ
ਗੁਹਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਚੈਤੰਨਤਤਹੈ॥ਸੋਈਸਰਕਾਮੁਖਸਨਾਤਨਵਪੁ
ਹੈ॥ਅਰੁਸੰਖਚਕ੍ਰਗਦਾਪਦਮਾਜਿਸਕੇਹਸਤਵਿਖੇਹੈ॥ਸੋਆਤਮਾਕ
ਗਉਣਵਪੁਹੈ॥ਜੋਮੁਖਕਉਤਿਆਗਕਰਿਗਉਣਕੀਓਰਧਾਵਤੇਹੈ॥
ਸੋਵਿਦਮਾਨਅੰਮ੍ਰਿਤਕਉਤਿਆਗਕਰਿਸਾਧਨਾਕਰਕੈਜੋਸਿਧਹੋਵਣ
ਹੈ॥ਤਿਸਕੀਪ੍ਰਾਪਤਨਮਿਤਜਤਨਕਰਤੇਹੈ॥ਹੇਗਮਜੀਮਨਹੂਪਮਤਹ
ਸਤੀਕਉਜਿਸਪੁਰਖਨੇਆਤਮਾਵਿਵੇਕਸਾਥਵਾਸਿਨਹੀਕੀਆ॥ਤਿਸ
ਅਪ੍ਰਾਪਤਵਿਵੇਕਾਚਿਤਕਉਗਾਗਦ੍ਰੋਖਨਹੀਠਹਿਗਨੇਦੇਤੇ॥ਸੰਖਚਕ੍ਰ
ਗਦਾਜਿਸਕੇਹਸਤਹੈ॥ਤਿਸਪਰਮਾਈਸ੍ਵਰਕੀਜੋਅਰਚਨਾਕਰਤੇਹੈ॥ਕ

ਸ੍ਰਤਪਾਸਿਆਕਰਕੈਪੂਜਨਕਰਤੇਹੈ॥ਤਿਨਕਾਚਿਤਸਮੇਪਾਇਕਰਿ
ਨਿਰਮਲਭਾਵਕਉਜੋਅਭਿਆਸਅਰੁਵੈਗਗਹੈਸੇਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ॥ਅ
ਰੁਨਿਤਅਭਿਆਸਕਰਭੀਚਿਤਨਿਰਮਲਹੋਤਾਹੈ॥ਤਬਵੈਗਗਅਭਿ
ਆਸਵਨਹੋਇਕਰਿਆਤਮਠਲੁ^{ਕਾ}ਭਾਗੀਹੋਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਬੀਜਬੋ^{ਕਾ}ਆਸ
ਮੇਕਰਿਠਲਾਦੇਤਾਹੈ॥ਤੈਸੇਕ੍ਰਮਕਰਕੈਠਲਹੋਤਾਹੈ॥ਹੇਗਮਜੀਵਿਸ
ਪੂਜਾਕਾਜੋਕ੍ਰਮਹੈ॥ਸੇਭੀਨਮਿਤਮਾਤ੍ਰਮਧਸੂਦਨਤੋਂਵਰਕਹੋਹੈ॥ਸੇ
ਅਮਿਤਹੋਤੈਜਿਸਕਾ॥ਤਿਸਆਤਮਤਤੋਂਅਭਿਆਸਰੂਪਸਾਖਾ
ਕਰਿਠਲਾਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ਸਰਵਤੋਂਉਤਮਜੋਅਰਥਹੈ॥ਚਿਹਸੰਪਦ
ਕਾਕੋਉਅਰਥਹੈ॥ਸਰਵਕੀਸਿਧਤਾਅਪਲੇਮਨਕੋਨਿਗ੍ਰਹਕਰਿਹੋਤੀ
ਹੈ॥ਅਪਲੇਮਨਕਾਨਿਗ੍ਰਹ^{ਕਰਨੀ}ਕਰੁਲਾਗੂਪਬੀਜਹੈ॥ਸੇਚੈਤਨਰੂਪਖੇਤ੍ਰਸੰਪ੍ਰ
ਫੁਲਤਹੋਇਕਰਿਠਲਾਦਾਇਕਹੋਤਾਹੈ॥ਸੰਪੂਰਣਪ੍ਰਥਵੀਕੀਖੇਤੀਨਿ

ਧੰਕੇਨਮਿਤਾ ਅਰੁ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿਲਾਬ ਭੀ ਬਭੀ ਮਲੀਕੇਨ ਮਿਤਪਾਸਾਈ
ਐ। ਤਉ ਭੀ ਮਨ ਕੇ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀ। ਜੇ ਸੇ ਦੁਖ ਕਾ ਨਾਮ ਕਬ ਭਾ
ਪਦਾਰਥ ਮਨ ਕਾ ਨਿਗ੍ਰਹ ਹੈ। ਤੈਸਾ ਅਉਰ ਕੇ ਉਨਹੀ। ਤਬ ਲਗਾਇਹ
ਜੀਵ ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਪਾਵਤ ਹੈ। ਅਰੁ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੈ ਭ੍ਰਮਤ ਹੈ। ਜਬ ਲਗ
ਉਪਸਮ ਕਉਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਮਨ ਰੂਪ ਮਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੈ ਭ੍ਰਮਤ
ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਹੈ ਨਾਮਾ ਜੀਨ ਕਾ। ਇਨ ਕਉ ਚਿਰ ਕਾ
ਲ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪੂਜਤ ਰਹੈ। ਅਰੁ ਮਨ ਕਉ ਉਪਰਤ ਵਿਚਾਰ ਸੰਜੁਗਤ ਨਹੀ
ਭਇਆ। ਜਉ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋਵਤਿ ਤਉ ਭੀ ਇਸ ਕਉ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਤੇ
ਗਇਨਹੀ ਸਕਤੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਭਾਸਰਾ ਕਾਰ ਜੇ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਭਾਸਤ ਹੈ
ਤਿਨ ਕਉ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਰੂਪਿ ਤਿਆਗ ਗੀਏ। ਤਬ ਜਨਮ ਰੂਪ ਅਭਾਵ ਕ
ਰਣ ਜਾਣੀਏ। ਵਿਖਿਅਤੁਰੀ ਸੇਵਨ ਮਾਤ੍ਰ ਚਿਤ ਵਨਾਸ ਬੈਦਨ ਤੇ ਗਤਿ

ਉਇਕਗ। ਨਿਗਮੈ ਜੋ ਸਰਵ ਦੁਖ ਤੇਂ ਗਤਿ ਤਮਾਤਮ ਸੁਖ ਪੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ
ਇਸ ਬਿਤੁ ਹੋਵਹੁ। ਜੇ ਸਤਾ ਮਾਤੁ ਤਹੈ। ਅਹੁ ਸਰਵ ਕਾ ਸਾਹ ਰੂਪ ਪੈ।
ਤਿਸ ਕਾ ਸ੍ਵਾਦ ਲੇਵਹੁ ਗੋ। ਤਬ ਜਨਮ ਰੂਪ ਨ ਦੀ ਕੇ ਪਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ
ਵਹੁ ਗੋ॥ ੪੨॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਇ ਦੇ ਮੋਖ ਪਾਏ। ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕ
ਰ ਲੇ ਪ੍ਰਤਲਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾਂਤ ਨਾਮ ਸਗਲ॥ ॥ ਪ੍ਰਤਲਾ ਦ ਪਖਿਨ ਸ
ਮਾਪਤੀ॥ ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿ ਸ੍ਰੋਵਾਚ॥ ਏਹ ਮਜੀ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਨਾਮ ਨੀ ਜੋ ਮ
ਇਆ ਹੈ ਸੇ ਅਨੰਤ ਹੈ। ਅਉਗਰਿ ਸੀ ਪ੍ਰਕਾਹ ਇਸ ਕਾ ਅੰਤ ਨ ਹੀ। ਜਬ
ਚਿਤ ਵਸਿ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਇਹ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਅਨਥਾ ਨ ਹੀ ਨਿਵਰਤ
ਹੋਤੀ। ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਮੁਨ ਲੇਵਿਖੇ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਭ ਮਾਇਆ ਮ
ਭੋ। ਸੋ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਜਗਤ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਪੜਾਤਾ ਸਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇ ਉ
ਪਗ ਪੁਰਬ ਇਤ ਹਾਸ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਤੁੰ ਸੁਣ। ਏਹ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਉਪ

३४८
 ਹਏਕ ਕੋ ਸਲਾਨਾ ਮਦੇ ਸਾਏ ॥ ਸੋ ਕੈ ਸਾ ਦੇ ਸਾਏ ॥ ਜੋ ਰਤਨ ਪੁਕਰ ਕੈ ਪੁਰ ਲਾਏ
 ॥ ਜੋ ਸੇ ਸੁ ਮੇਗ ਪਰ ਬਤ ਕਲਾ ਪਾਥਿ ਛੁਕਰਿ ਪੁਰ ਲਾਏ ॥ ਤੈ ਸੇ ਉਤਰਤਨ
 ਪੁਕਰ ਕੈ ਪੁਰ ਲਾਏ ॥ ਰਤਨ ਕਿ ਆਕ ਹੀ ਐ ॥ ਜਾਤ ਜਾਤ ਵਿਖੇ ਜੋ ਉਤਮ ਪ
 ਦਾਰਥ ਥੇ ਤਿਨ ਕਾ ਨਾਮ ਰਤਨ ਐ ॥ ਸੋ ਸਭ ਉਤਮ ਪਦਾਰਥ ਤਿਸ ਦੇ ਸਾ ਵਿਖੇ
 ਪਾਈ ਤੇ ਥੇ ॥ ਤਿਸ ਦੇ ਸਾ ਵਿਖੇ ਏਕ ਗਾਧਨਾ ਮਥੁਰਾ ਮਲਾਏ ਤਤ ਭਇਆ ॥ ਸੋ
 ਕੈ ਸਾਥਾ ॥ ਵੇਦ ਵਿਦਿਆ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਮਾਨੇ ਵੇਦ ਕੀ ਸੁਰਤ ਥਾ ॥ ਅਰੁ ਬਾਲ
 ਕ ਅਵਸਥਾ ਤੇ ਲੋਕ ਰਿਵੈ ਗਾਗਾ ਦਿਕ ਗੁਣ ਪੁਕਰ ਕੈ ਸੰਪੰਨ ਸੋਭਤਾ ਭਇਅੰ
 ॥ ਜੋ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸਕਰ ਕੈ ਭਵਨ ਸੋਭਤਾ ਐ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸੋਭਤਾ ਭਇਆ ॥ ਏਕ ਕਾਲ
 ਮੈ ਕਛੁ ਕਾਗਜ ਮਨ ਵਿਖੇ ਪਾਗਰਿ ਤਪਕਰ ਲੇਕ ਉਬਨ ਮੰਗ ਮਨ ਕਰਤ
 ਭਇਆ ॥ ਏਕ ਬਨ ਵਿਖੇ ਕਮਲਾ ਪੁਕਰ ਕੈ ਪੁਰ ਲਾਤਲਾ ਉਦੇਖਤ ਭਇਅੰ
 ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਕੰਠ ਪ੍ਰਜੀਤ ਜਲ ਮੈ ਇਸਾ ਬਿਤ ਯੋਇ ਕਰਿ ਤਪਕਰ ਲੇਲਾਗੰ

†
ਦਿਨਗਤ

। ਜੈ ਸੇ ਸੁਧ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਤਾਹਮੰਡਲ ਮੰਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਿਰਾਜਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਸੁ
ਧਤਲਾਉ ਮੰਉਰਕ ਮਲਾਹੁ ਵਿਖੇ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਭੁਇਆ ਅਪਲੇਕਾਰਜ
ਕਉਮਨ ਵਿਖੇ ਧਾਰਕ ਗਿਵਿਸਨ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੰਖੜਾ ਹੋਗਾ। ਅਸੁਮਾਸ ਪ੍ਰ
ਜੰਤ ਜਲ ਮੰਖੜਾ ਹੋਗਾ। ਤਬਾ ਦ੍ਰਿੜਤ ਪਕਉ ਦੇਖਕ ਗਿਵਿਸਨ ਦੇ ਵਪ੍ਰਸੰ
ਨ ਹੁਏ। ਜਿਹੰਬ੍ਰਹਮਣਤ ਪਕਰਤਾ ਥਾ। ਤਹੰ ਅਨਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਜੈ ਸੇ ਜੇ
ਸੁਅਖਾੜ ਕੀਤ ਪੀਹੂਈ ਪ੍ਰਥਵੀ ਉਪਰ ਸਾਂਘਟਾਂ ਮੇਘ ਆਵਤਾ ਹੈ।
ਤੈ ਸੇ ਆਇਕ ਗਿਵਿਸਨ ਜੀਕ ਹਤ ਭਏ। ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜਲ ਤੇ ਬਾਹਜਾਨਿ
ਕਸਕ ਗਿਜੋਕ ਛੁਬਾ ਛਤ ਫਲਾ ਹੈ ਸੇ ਮਾਂਗਾ। ਤਬ ਗਾਧਕ ਹਾਹੇ ਭਗਵ
ਨ ਅਸੰਖ ਜੀਵ ਹੁਕਾ ਜੋਰਿ ਦਾ ਹੈ ਕਮਲਾ। ਤਿਸ ਛਿਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤੁਮ ਭੁਮਰੇ
ਹੋਗਾ। ਬਹੁ ਫਰੈ ਸੇ ਹੋਤੁ ਮਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਆਂਗੂ ਪੀਜੋ ਕਮਲਾ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੋ ਤੁਮ
ਤਲਾਉ ਹੋਗਾ। ਐਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਜੋ ਤੁਮ ਹੋ। ਸੇ ਤੁਮ ਕਉ ਮੇਰਨ ਮਸਕਾਰ ਹੈ

ਸਤੈਭਾਂਗ
ਗੁਰਨਕ
ਏਕੁ
ਪੁਲ
ਦ

ਪਿਭਗਵਨ ਅਉਗਇਛਾ ਮੁਝ ਕਉ ਕਛੁ ਨ ਭੀਗਾਇ ਭੀਇਛੈ ਭੈਭੈ ਭੈਭੈ
ਗੀਮਾਇਆ ਜੋ ਅਸਚ ਗਜਰੂਪੈਭੈ ਜਿਸ ਕਰਿਇਛੁ ਜਗਤ ਰਚੈਭੈ
ਸੀਪ੍ਰਕਾਹਤਿ ਸਕਉ ਦੇਖਉਹੇ ਗਮਜੀਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਹ ਗਾਧ ਬ੍ਰਹਮ
ਟਕਹਾਤ ਬਵਿਸਨ ਜੀਕਹਾਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣਤੁੰਮਾਇਆ ਕਉ ਦੇਖਹਿ
ਗਾਅਹੁ ਦੇਖਕਰ ਬਹੁੜਤਿ ਆਗਭੀ ਦੇਵਤਿਗਾਐ ਸੇਕਹਿ ਕਰਿ
ਵਿਸਨਜੀ ਅੰਤਰਧਿਆਨੁ ਜੋਗਏਭੈ ਸੇਗੰਧਰ ਬਨਗਰਭਾਸ ਕਰਿਅੰ
ਤਰਧਿਆਨੁ ਜੋਗਤਾਭੈ ਤੈਸੇ ਵਿਸਨਜੀ ਅੰਤਰਧਿਆਨੁ ਜੋਗਏਭੈ ਤਬ
ਬ੍ਰਹਮਣ ਵਰਕਉ ਪਾਇਕਰਿ ਬਹੁਤ ਅਨੰਦਮਾਨ ਹੂਆਅਰਜਲਤੰ
ਕੇਕਸਿਆਜੈ ਸੋਨਿਹਧਨ ਪੁਰਖਧਨ ਕਉ ਪਾਇਕਰਿ ਅਨੰਦਮਾਨੁ ਹੁਤ
ਤੈਸੇ ਵਰਕਉ ਪਾਇਕਰਿ ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਨੰਦਮਾਨ ਹੂਆਅਰਚਲ
ਚਤੁਰਸਕੀ ਸੁਰਤ ਵਿਸਨਜੀ ਕੇ ਵਰਕਉਹ ਲਾਗੀਭੈ ਜੋਸੇ

ਮਾਇਆ ਕਬ ਦੇਖ ਓਗਾ। ਤਬ ਏਕ ਕਾਲ ਮੇਤਿ ਸੀਤਲਾ। ਉਪਰ ਇਸ਼ਾਨ ਕ
ਹੁਣੇ ਲਾਗਾ। ਅਰੁ ਟੁਬੀਲ ਗਾਈ। ਮਨ ਵਿਖੇ ਅਘ ਮਰਖਣ ਮੰਤ੍ਰ ਕਉ ਜ
ਪਣੇ ਲਾਗਾ। ਅਘ ਮਰਖਣ ਕਹੀ ਐ ਪਾਪ ਤੁਕਾਨਾ ਸਕਰਤਾ। ਤਿਸ ਮੰਤ੍ਰ
ਕਉ ਜਪਤੇ ਜਪਤੇ ਤਿਸ ਕਾ ਚਿਤ ਵਿਪਰਜੈ ਤੋ ਕਰਨਿ ਕਸਗ ਇਆ। ਤਬ
ਉਸ ਕਉ ਇਸ ਨਾਨ ਮੰਤ੍ਰ ਭੂਲ ਗਇਆ। ਅਰੁ ਆਪ ਕਉ ਬਹੁ ਝੁਅ ਪਦੇ
ਗਿਤ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਦੇਖ ਤਭੁ ਇਆ। ਬਹੁ ਝੁਆਪ ਕਉ ਮ੍ਰਿਤ ਕਹੂ ਅ
ਦੇਖ ਤਭੁ ਇਆ। ਜੇ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤ ਕਹੂ ਆਪੈ। ਅਰੁ ਸਭ ਕੁਟੰਬ ਕੋਲੋ ਕਹੂ ਦਨ
ਕਹਤੇ ਪੈ। ਸਗੀਰ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤ ਜਾਤੀ ਹਈ। ਜੈ ਸੇਵੁ ਏਕ ਮਲ ਕੀ ਸੋਭਾ ਜਾਤੀ ਹ
ਤਿਤੀ ਪੈ। ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਸ ਗਏ ਪੈ। ਅਗ ਤਲ ਦੇ ਤੇਹ ਤਿਤ ਪੋਗਏ ਪੈ।
ਜੈ ਸੇ ਪਛ ਕੇਠ ਤੇਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਛ ਅਚਲ ਪੋਜਾਤਾ ਪੈ। ਤੈਸੇ ਅਗ ਅਚਲ ਭੁਏ
ਪੈ। ਅਰੁ ਅਧਰੋਂ ਟਰਗਟਿ ਦਿਹੁ ਸੋਹੇ ਪੈ। ਮਾਨੇ ਅਪਦੇ ਜੀਵ ਦੇ

ਸਤੈਯੋ॥ ਮਨੋਮਹਾਂਸੁਖੇਪਤਵਿਖੇਆਇਗਏਯੋ॥ ਅਹੁਕਟਬਕੇਲੇਕਸਤ
ਹੁਦਨਕਹਲੇਲਾਗੇਯੋ॥ ਮਾਤਖਾਡੀਕਉਪਕੜਬੈਠੀਯੋ॥ ਸਭਪਰਵਾਰ
ਏਕਠਾਤੂਆਯੋ॥ ਜੈਸੇਬਿਛਪਰਕੁੰਜਪੰਖੇਹੂਏਕਠੇਆਨਹੋਤੇਯੋ॥ ਜੈਸੇ
ਪੁਲਕੇਟੂਟੇਜਲਵਹਿਚਲਤਾਯੋ॥ ਤੈਸੇਹੁਦਨਕਹਤੇਯੋ॥ ਨੇੜਹੁਤੇਜਲਚ
ਲਤਾਯੋ॥ ਤਬਬਾਂਧਵਲੇਕਕਹਤਭਏ॥ ਇਹਅਬਅਮਗਿਲਰੂਪਯੋ॥ ਇ
ਸਕਉਜਲਾਈਐ॥ ਐਸੇਕਹਿਕਹਿਜਲਾਵਲੇਕਉਲੇਚਲੇ॥ ਚਿਖਾ
ਮੰਧਾਇਕਰਜਲਾਇਦੀਆ॥ ਜਲਾਇਕਰਅਪਲੇਗਿਹਮੰਆਏਕ੍ਰਿ
ਆਕਰਮਕਹਲੇਲਾਗੇ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਤਿਸਤੇਉਪਗਾਂਤਬ੍ਰਾਹਮਣਹੂੰਨਦੇ
ਸਵਿਖੇਜੋਏਕਚੰਡਲਕਾਗਾਵਥਾ॥ ਤਹਾਂਆਪਕਉਚੰਡਾਲੀਕੇਗਰਭ
ਵਿਖੇਦੇਖਤਭਇਆ॥ ਜੁਮੇਈਹਾਂਆਨਪੜਾਯੋ॥ ਜੈਸੇਸੁਨਕੀਵਿਸਾਦਿ
ਖਕ੍ਰਿਮਹੋਤਾਯੋ॥ ਤੈਸੇਆਪਕਉਪ੍ਰਵੇਸਕਰਤਾਦੇਖਤਭਇਆ॥ ਤਬਸ

ਮੇਧਾਇਕਰਗਰਭਤੇਬਾਯਨਿਕਸਿਆਜੈਸੇਪਕਾਫਲਾਬਿਛਤੇਗਿਰਤ
 ਭੀਅਰਜੈਸੇਬਡੇਮੇਧਤੇਛੋਟਾਮੇਧਨਿਕਸਤਾਭੈ। ਤੈਸੇਸਾਮਮੁਰਤਚੰਡ
 ਲੀਤੇਨਿਕਸਿਆਅਰਬਪੁਤਸੁੰਦਰਮਾਤਬਚੰਡਾਣੀਕੀਇਸਸਾਥਪ੍ਰੀਤ
 ਭਈ। ਤਬਬਚਤਾਜਾਵੈ। ਦੂਦਸਵਰਖਕਾਭਾਇਆ। ਬਹੁਤਖੋੜਸਵ
 ਰਖਕਾਭੈਆ। ਤਬਸੁਨਸਾਥਲੇਕਰਜਾਵੈ। ਮ੍ਰਿਗਪੁਕਉਮਾਗੇ। ਇਸਪ੍ਰ
 ਕਾਰਬਹੁਤਇਸ਼ਾਨਪੁਕਉਵਿਚਗੇ। ਬਹੁਤਵਿਵਤਪੁਆ। ਇਕਚੰਡਾਲਕੇ
 ਗਿਭਵਿਖੈ। ਬਹੁਤਬਡਾਕੁਟੀਬੀਭਇਆ। ਪੁਤਕਲਤਬਹੁਤਪੁਆ।
 ਜੇਬਨਅਵਸਥਾਕਉਗ੍ਰਹਸਤਵਿਖੇਬਿਤੀਤਕਰਤਭਇਆ। ਬਹੁਤਬਿ
 ਧਭੁਇਆ। ਤਬਜੈਰਜਗੀਭਾਵਭੁਇਆਮੰਗੀਗ। ਤਬਪੜਪਕੀਕੁਟੀਬ
 ਣਾਇਕੈਬਾਹਰਜਾਇਗਯਾ। ਜੈਸੇਮੁਨੀਸੁਰਗਤਿਤੇਭੈ। ਤਬਉਹਾਦੁਗਰਿ
 ਖਪੜੀ। ਇਸਕੇਜੇਬਾਧਵਖੇਸੇਖੁਧਿਅਕਰਮਰਲੇਲਾਗੇ। ਤਬਉਹਾ

ਤੇਏਕਲਾਹੀਹੋਇਕਰਨਿਕਸਿਆਕਈਇਸਥਾਨਤੁਕੋਲੀਘਤਾਗਇ
 ਆ। ਏਕਕਿਰਾਤਦੇਸਵਿਖੇਜਾਇਨਿਕਸਿਆ। ਬਹੁਤੁਸੁੰਦਰਦੇਸਪ
 ਰਊਤਾਂਕਾਰਾਜਾਸਾਂਤਹੋਗਇਆ। ਉਸਹਾਜਮਾਗਕਉਲੀਘਤਾਜਾਤੁ
 ਥਾ। ਤਿਸਹਾਜੇਕਾਬਡਾਤਮਤੀਥਾ। ਤਿਸਕਉਮੰਤੀਅਹੁਨੇਛੋਡਿਆ
 ਥਾ। ਜੋਕੋਪੁਰਖਪ੍ਰਿਥਮੇਇਸਕੇਮੁਖਲਾਗੇ। ਤਿਸਕਉਰਾਜਾਕਰਲਾ।
 ਉਤਤਮਤੀਚਲਾਆਵਤਾਥਾ। ਤਿਸਕਉਤਿਸਨੇਦੇਖਿਆ। ਬਹੁਤਸੁੰ
 ਦਰਚਰ। ਤੁਕਰਿਚਲਾਆਵਤਾ। ਜਬਨਿਕਟਆਇਆਤਬਇਸ
 ਕਉਮੀਸਰੇਪਰਚੜਾਇਲੀਆ। ਜੈਸੇਸੁਹਜਕਉਸੁਮੇਰਸੀਸਪਰਬੈ
 ਠਾਇਲੇਵੇ। ਤੈਸੇਤਮਤੀਚੰਡਾਲਕਉਬੈਠਾਇਲੀਆ। ਤਬਨਗਾਰੇ
 ਅਰੁਤੁਰੀਆਥਾਜਟੇਲਾਗੇ। ਅਰੁਬਡੇਸਬਦਹੋਟੇਲਾਗੇ। ਜੈਜੈਗ
 ਜਾਕੀਜੈਗਜਾਕੀਹੋਵੇ। ਬਡੇਨਗਾਰੇਥਾਜਟੇਲਾਗੇ। ਮਾਨੇਪ੍ਰਲੈਕਾਲ

ਉ

ਮੇਪਾਇਕਗਗਰਤਤੇਬਾਤਨਿਕਸਿਆਜੈਸੇਪਕਾਛਲਾਬਿਛਤੇਗਿਰਤ
ਭੈਅਰੁਜੈਸੇਬਡੇਮੇਘਤੇਛੋਟਾਮੇਘਨਿਕਸਤਾਭੈ। ਤੈਸੇਸਾਮਮੂਰਤਚੰਡ
ਲੀਤੇਨਿਕਸਿਆਅਰੁਬਹੁਤਮੁੰਦਯਾਤਬਚੰਡਾਣੀਕੀਇਸਸਾਥਪ੍ਰੀਤ
ਭਈ। ਤਬਬਛਤਾਜਾਵੈ। ਦੁਦਸਵਰਖਕਾਭਾਇਆ। ਬਹੁਤਖੋੜਸਵ
ਰਖਕਾਭੈਆ। ਤਬਸੁਨਸਾਥਲੇਕਰਜਾਵੈ। ਮਿਗਾਨੁਕਉਮਾਗੇ। ਇਸਪ੍ਰ
ਕਾਰਬਹੁਤਇਸਥਾਨੁਕਉਦਿਚਗੇ। ਬਹੁਤਵਿਵਤਪੁਆ। ਏਕਚੰਡਾਲਕੇ
ਗਿਹਵਿਖੈ। ਬਹੁਤਬਡਾਕੁਟੀਬੀਭਇਆ। ਪੁਤਕਲਤਬਹੁਤਪੁਆ।
ਜੇਬਨਅਵਸਥ ਉਗਰਸਤਵਿਖੇਬਿਤੀਤਕਰਤਭਇਆ। ਬਹੁਤਬਿ
ਧਭਇਆ। ਤਬਜੈਰਜਗੀਭਾਵਭਇਆ। ਸੰਗੀਗ। ਤਬਪੜ੍ਹਕੀਕੁਟੀਬ
ਣਾਇਕੈਬਾਹਰਜਾਇਗਯਾ। ਜੈਸੇਮੁਨੀਸੁਰਗਤਿਤੇਭੈ। ਤਬਉਹਾਦੁਗਰ
ਖਪੜੀ। ਇਸਕੇਜੇਬਾਪਵਖੇਸੇਖੁਧਿਅਕਰਮਰਲੇਲਾਗੇ। ਤਬਉਹਾ

ਤੇਏਕਲਾਤੀਹਿਕਰਨਿਕਸਿਆਕਈਇਸਥਾਨਤੁਕੈਲੀਘਤਗਇ
ਆਇਕਕਿਰਤਦੇਸਵਿਖੇਜਾਇਨਿਕਸਿਆਬਹੁਤੁਮੁੰਦਰਦੇਸਪ
ਹਉਤਾਂਕਾਗਜਾਸਾਂਤਹੋਗਇਆਉਸਗਜਮਾਗਕਉਲੀਘਤਾਜਾਤੁ
ਥਾਤਿਸਗਜੇਕਾਬਡਾਤਮਤੀਥਾਤਿਸਕਉਮੰਤੀਅਹੁਨੇਛੋਡਿਆ
ਥਾਜੋਕੋਪੁਰਖਪ੍ਰਿਥਮੇਇਸਕੇਮੁਖਲਾਗੋਤਿਸਕਉਗਜਾਕਰਲਾ
ਉਤਤਮਤੀਚਲਾਆਵਤਾਥਾਤਿਸਕਉਤਿਸਨੇਦੇਖਿਆਬਹੁਤੁਮੁੰ
ਦਰਚਰਨਤੁਕਰਿਚਲਾਆਵਤਾਉਜਬਨਿਕਟਆਇਆਤਬਇਸ
ਕਉਸੀਸਉਪਰਚੜਾਇਲੀਆਜੈਸੇਸੁਹਜਕਉਸੁਮੇਰਸੀਸਪਰਬੈ
ਠਾਇਲੇਵੈਤੈਸੇਤਮਤੀਚੰਡਾਲਕਉਬੈਠਾਇਲੀਆਤਬਨਗਾਰੇ
ਅਹੁਤੁਗੀਆਬਾਜਦੇਲਾਗੋਅਹੁਬਡੇਸਬਦਹੋਲੇਲਾਗੋਜੈਜੈਗ
ਜਾਕੀਜੈਗਜਾਕੀਹੋਵੈਬਡੇਨਗਾਰੇਬਾਜਦੇਲਾਗੋਮਾਨੇਪ੍ਰਲੈਕਾਲ

ਉ

ਕੇਮੇਘਗਰਜਤੇਯੋਂ। ਅਰੁਭਟਾਨਕਰਓਸਤਤਕਰਲੇਲਾਗੇ। ਅਰੁ
ਇਸਕੇਮੁਖਕੀਸੋਭਾਤਸਤੀਉਪਰਬੈਠੋਕੀਅਓਹੋਗਈ। ਤਬਸੈ
ਨਾਮਹਿਤਗਜਾਸੋਭਤਾਭਇਆ। ਜੈਸੇਤਾਰਿਅਤੁਸਹਿਤਚੰਦ੍ਰਮਾ
ਸੋਭਤਾਯੋ। ਤੈਸੇਸੋਭਤਾਚਲਿਆ। ਅਤਿਪੁਰਵਿਖੇਗਣੀਅਤੁਸੰ
ਜਾਇਇਸਥਿਤਭਇਆ। ਜੇਤੀਕਛੁਗਜਾਕੇਅਤਿਪੁਰਵਿਖੇਗਣੀ
ਅੰਸਹੇਲੀਅੰਥੀ। ਸੇਸਭਨਿਕਟਿਅਨਇਸਥਿਤਭਈਅੰਗ। ਜੈਸੇ
ਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਨਦੀਆਅਨਇਸਥਿਤਹੋਤੀਯੋ। ਤੈਸੇਗਣੀਅੰਇਸ
ਕੇਨਿਕਟਬੈਠੀਅੰਗ। ਅਰੁਇਸਕਓਵਟਲਾਮਲਲੇਲਾਗੀਅੰਗ। ਇਸ
ਨਾਨਕਗਾਇਕਗਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਤੀਗਮੋਤੀਆਦਿਕਭੁਖਨਪਹਿਗਏ। ਅ
ਗਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਸੁੰਦਰਵਸਤ੍ਰਪਹਿਗਏ। ਤਿਸਕਹਿਸੋਭਾਇਮਾਨਤੁਅ
ਗਜਾਹੋਕਰਗਜਕਰਤਭਇਆ। ਸਭਇਸਥਾਨਅਰੁਸਭਦੇਸਹੁਵਿਖੇ

ਇਸਕੀਆਗਿਆਚਲਦੇਲਾਗੀ। ਸਭਲੋਕਇਸਤੇਭੈਪਾਵਦੇਲਾਗੇ
 ਅਰੁਬਡੇਤੇਜਕਰਿਸੰਪੰਨਤੂਆ। ਅਰੁਬਡੀਲਖਮੀਕਰਕੈਸੰਪੰਨਤੂ
 ਆ। ਕਲਪਾਬ੍ਰਿਖਕੀਨਿਆਈ। ਅਰੁਤੇਜਵਾਨਹੋਕਰਵਿਚਰਦੇਲਾਗੇ ॥
 ਜੈਸੇਬਨਵਿਖੋਸਿੰਘਾਵਿਚਰਤਾਹੈ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਚਿਰਕਾਲਪਰਜੰਤਗਜ
 ਕਰਤਭਇਆ। ਹਸਤੀਪਰਚੜਿਕਰਿਸਿਕਾਰਖੇਲੇ। ਗਵਲਨਮਰ ॥
 ਜਾਹੋਕਰਿਸਭਦੇਸਪਰਆਗਿਆਕਰਤਭਇਆ। ਬਡਾਆਨੰਦਤੂਅ ॥
 ॥੪੩॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਗਾਧਚੰਡਾਲਗਜਭੁਮਪ੍ਰ
 ਪਤਨਮਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀਵਾਸਿਸ੍ਰਵਾਚ ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਗਜ
 ਲਖਮੀਕਉਘਾਇਕਰਿਆਨੰਦਮਸਤੂਆ। ਜੈਸੇਪੁਰਲਮਾਸੀਕਾਚ
 ਦੁਮਾਸੋਭਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਗਜਲਖਮੀਕਰਿਸੋਭਤਭਇਆ। ਅਰੁਆ
 ਠਵਰਖਪਰਜੰਤਗਜਕਰਤਭਇਆ। ਤਬਏਕਸਮੇਭੂਖਨਅਰੁਦ

ਸਤੁਕਉਪਤਿਹੈਥੈਠਾਏ। ਜੇਮਨਵਿਖੇਸੰਕਲਪਅਨਫੁਰਿਆਜੇਮੁ
ਤੁਕਉਤੁਖਨਹੁਅਰੁਵਸਤੁਕਉਪਤਿਹੈਥੈਠਾਏ। ਇਨਕੀਸੁੰਦ
ਰਤਾਕਿਆਏ। ਮੈਤਉਗਜਾਧਿਗਜਾਪਲੇਤੇਜਕਰਤੇਜਸੀਹੈ। ਅਰੁ
ਸੇਭਾਵਨਹੈ। ਹੇਗਮਜੀਐਸੇਵਿਚਾਰਕਰਕੈਕੁਖਲਅਰੁਵਸਤੁਕਉਤਾਰ
ਡਗੇ। ਸੁਧਸੰਮਮੁਰਤਹੋਕਰਇਸਾਥਿਤਭੈਆ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਾਤਹਕਾਲ
ਕਉਤਾਰਾਗਲਕੇਅਭਾਵਤੇਸਾਮਅਕਾਸਹਪਿਜਾਤਾਏ। ਤੈਸੇਹੋਕਰ
ਅਪਣੀਚੰਡਾਲਅਵਸਥਾਕੇਵਸਤੁਪਤਿਹੈਥੈਠਾਏ। ਨਿਕਸ
ਬਾਤਕੀਤੇਵਢੀਵਿਖੇਜਾਇਇਸਾਥਿਤਭਾਇਆ। ਜੈਸੇਅਕਾਸਮਾਰ
ਗਮੈਏਕਲਾਸੁਰਜਚਲਤਾਏ। ਤੈਸੇਏਕਲਾਤੇਇਕਰਾਜਮਾਰਗ
ਕੀਤੇਵਢੀਪਰਜਾਇਖੜਾਹੁਆ। ਤਬਉਸਹੁਨਦੇਸਕੇਚੰਡਾਲਜੋਭੁ
ਗਭਿਖਕਰਿਛੋਰੁਆਇਆਥਾ। ਤਹਕੇਬਡੇਚੰਡਾਲਉਸਮਾਰਗਸੇ

ਆਇਨਿਕਸੋ॥ ਤਿਨਹੁ ਵਿਖੇ ਏਕ ਚੰਡਾਲ ਤੇ ਦੀਯ ਭਵਿਖੇ ਧਾਰਕ ਰਿਗਾ
ਵਤੁ ਆਵਤਾ ਥਾ॥ ਜੈ ਸੋ ਕੋਇ ਲਹੁ ਕੇ ਸਮੁਹ ਵਿਖੇ ਏਕ ਕੋਇ ਲਸਬ ਦਕ
ਗੇ॥ ਤੈ ਸੋ ਏਕ ਚੰਡਾਲ ਜੋ ਗਾਵਤਾ ਆਵਤਾ ਥਾ॥ ਤਿਸ ਗਾਜਾ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ
ਪਛਾਣਿਆ॥ ਪਛਾਣ ਕਰਹਾ ਜਾ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਆਇਆ॥ ਮਨੋ ਸਾਂਮ ਪਰ
ਬਤੁ ਚਲਾ ਆਵਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਕਹਤ ਭਾਇਆ॥ ਏਭਾਈ ਏਤ ਕਾਲੁ ਤੁੰ ਕਹੰ
ਥਾ॥ ਹਮ ਕਉ ਛੋਡ ਕਰਿ ਤੁਏ ਕਲਾਹੀ ਈਹਾ ਸੁਖ ਭੋਗ ਲੇਲਾ ਗਾਏ॥ ਏਭ
ਈ ਈਹਾ ਕੇ ਗਾਜੇ ਤੁਏ ਕਉ ਸੁਖੀ ਕੀ ਆਉਵੈ ਗਾ॥ ਕਾਏ ਤੇ ਜੋ ਤੁੰ ਗਾਵਤਾ ਭਲ
ਹੈ॥ ਗਾਜਾ ਕਉ ਗਾਬਹੁ ਤਪਿਆ ਗਾਉਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਤੁੰ ਕੋ ਕਲਾਕੀ ਨਿਆਈ
ਗਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਰਿ ਤੁਏ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸੋ ਬਹੁਤ ਪਨੁ ਦੀ ਆਉਵੈ ਗਾ॥ ਅ
ਥਵਾ ਕੀ ਸੀ ਅਰਧ ਨੀਤੁ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਇਕ ਰਮੰਦਰ ਅਰਧ ਨਤੁ ਏਕ ਉ
ਦੀ ਆਉਵੈ ਗਾ॥ ਏਹਾ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਚ ਚੰਡਾਲ ਮੁਖ ਸੋ ਕਹਤਾ ਅਰੁ

ਭੁਜਾਪਸਾਹਤਾਤਿਸਕੇਸਨਮੁਖਚਲਾਆਵੈ॥ ਅਰੁਉਹਚੰਡਾਲਕਉਨੇ
੩੨ ਅਰੁਹਾਥੁਸਾਥਜਨਾਵੈ॥ ਤੁਸਨੀਹੋਮੁਖਤੇਕਛੁਨਕਹੁ॥ ਪਰਉਹ
ਕਛੁਨਸਮਝੈ॥ ਸਨਮੁਖਚਲੇਆਵਣਿ॥ ਜਿਉਜਿਉਗਾਜਾਵਹਜੇਤਿਉ
ਤਿਉਚਲੇਆਵਣਿ॥ ਅਰੁਗਾਜਾਕੇਮੁਖਕੀਕ੍ਰਾਂਤਘਟਤੀਜਾਵੈ॥ ਜੈਸੇਗ
ਫੇਕਹਿਮਾਰੇਕਮਲਹੁਕੀਕ੍ਰਾਂਤਘਟਤੀਹੈ॥ ਅਰੁਉਪਰਭਰੋਖੇਵਿਖੇਸ
ਹੋਲੀਆਂਦੇਖਤੀਆਂਥੀ॥ ਉਨਹੁਸਭਵਿਰਤੰਤਦੇਖਕਗਿਵਿਚਰਕੀ
ਆ॥ ਜੁਇਹਗਾਜਾਚੰਡਾਲਹੈ॥ ਐਸੇਵਿਚਾਰਕਰਕੈਮਹਾਸੈਕਕਉਪਾ
ਪਤਭਈਆਂ॥ ਕਹਦੇਲਾਗੀਆਂਤਾਇਹਾਇਹਮਕਉਬਡਾਪਾਪਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੁਆਹੈ॥ ਜੋਇਸਕੇਸਾਥਹਮਹੁਸਪਰਸਕੀਆਹੈ॥ ਚਰਪੁਰਜੰਤਵਿ
ਚਰੇਹੈ॥ ਐਸੇਸੈਕਕਉਪਾਪਤਹੈ॥ ਗਿਸਰੁਨਹੁਕੀਕ੍ਰਾਂਤਨਸ੍ਰੁਤੋਗਈ॥
ਜੈਸੇਵਰਠਕੇਪੜਨੇਕਰਕੈਕਮਲਖਾਣਕੀਕ੍ਰਾਂਤਜਾਤੀਹਤੀਹੈ॥ ਅ

ਬਨਕੋ

ਰੁਜੈ ਸੇ ਅਗਨ ਲਾਗ ਲੇ ਕਰਿ ਬਿਛੁਰੀ ਕਾਂਤ ਜਾਤੀ ਹਤਿ ਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਉ
 ਨ ਕੀ ਕਾਂਤ ਜਾਤੀ ਹੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਸਮ ਮਨ ਹੋਇ ਕਰ ਸੇ ਕਪਾਇਆ।
 ਅਰੁ ਸਭ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਸੁਣ ਕਰ ਸੇ ਕਵਨ ਭਏ। ਅਰੁ ਹਾਇ ਹਾਇ ਸਬ
 ਦ ਕਰ ਲੇ ਲਾਗੇ। ਤਬ ਉਪਚੰਡਾਲ ਗਾਜਾ ਅਪਲੇ ਅੰਤਿ ਪੁਗਵਿਖੇ।
 ਇਆ। ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਅੰਤਰ ਲੇ ਕਥੇ। ਸੇ ਤਿਸ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ ਭਾਗੇ। ਨਿ
 ਕਟਿ ਕੋਊ ਆਵੈ ਨਹੀ। ਅਜੈ ਸੇ ਅਗਨ ਲਾਗਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਉਸ ਪਰ ਬਤ
 ਸੈ ਮਿਰਗ ਪੰਛੀ ਭਾਗ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਨਿਕਟ ਕੋਊ ਨਹੀ ਆਵਤਾ। ਤੈ ਸੇ
 ਚੰਡਾਲ ਗਾਜੇ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਕੋਊ ਨ ਆਵੈ। ਮੰਤ੍ਰੀ ਟਹਲੁ ਏਇਸ ਤੀ ਅੰਸ
 ਭਫੁਰੀ ਤੇ ਭਾਗੈ। ਅਰੁ ਜੈ ਸੇ ਕੋਊ ਗਵਿਖੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ਤਾ ਹੈ। ਤਿ
 ਸ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਕੋਊ ਨਹੀ ਜਾਤਾ। ਅਰੁ ਜੈ ਸੇ ਬਿਛੁਰੀ ਅਗਨ ਲਾਗਤੀ
 ਹੈ। ਤਬ ਪੰਛੀ ਤਿਸ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨਹੀ ਆਵਤੇ। ਤੈ ਸੇ ਚੰਡਾਲ ਗਾਜੇ ਕੇ ਨਿ

ਕਟਿਕੋਊਨਾਵੈ॥ ਤਬਤਿਸਦੇਸਾਵਿਖੇਜੋਬਡੇਪੰਡਤਵਿਚਾਰਵਾਨਥੋ॥
ਤਿਨਹੁਵਿਚਾਰਕੀਆਜੋਬਡਾਅਨਰਥਹੁਆਹੈ॥ ਜੋਏਤਾਕਾਲਹਮਚੀ
ਡਾਲਗਾਜਾਕਰਕੈਜੀਵੈਹੈ॥ ਬਡਾਪਾਪਹਮਕਉਲਾਗਾਹੈ॥ ਇਹਪਾਪ
ਅਉਗਰਿਸੀਪ੍ਰਸਾਚਿਤਕਰਕੈਨਿਰਵਰਤਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਜੋਹਮਸਭਤੀ
ਚਿਖਾਬਣਾਇਅਗਨਵਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਜਲਮਗਠਿ॥ ਤਬਨਿਵਰਤ
ਹੋਵੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਜਬਇਹਵਿਚਾਰਸ੍ਰੇਸ੍ਰਭਹਮਣਖਤੀਲੋਕਹੁਕੀਅ॥
॥ ਤਿਸਕੇਅਨੰਤਗਚਿਖਾਬਣਾਇਕਹਲਾਗੋਜਲਾਣੇ॥ ਪੁਤ੍ਰਕਲਤਬੰ॥
ਪਵਹੁਕਉਛੋਡਕਰਿਕੈਪਛੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਠਿ॥ ਜੈਸੇਦੀਪਕਵਿਖੇਪਤੰ
ਗਪ੍ਰਵੇਸਕਰਕੈਜਲਾਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਪਛੇਜਲਠਿ॥ ਜੈਸੇਅਕਾਸਵਿਖੇ
ਅਨੇਕਤਾਗੇਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਵਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਅਨੇਕਚਿਖਾਕਾਚਮਤਕਾਗਦ੍ਰਿਸ਼ਟ
ਆਵੈ॥ ਅਹੁਅਨੇਕਚਿਖਾਕੇਪੁੰਮ੍ਰਕਰਿਅੰਧਕਾਹੋਰਹਾ॥ ਕਈਮਨੁਖ

ਧਰਮਾਤਮਾ ਅਪਣੀ ਇਛਾ ਕਰ ਕੈ ਜਲਾਤਿ॥ ਅਗੁ ਕਈ ਆਪ ਤੇ ਜਲਾ ਲੇ
 ਕੀ ਇਛਾ ਨ ਕਰਹਿ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕਉ ਅੰਗ ਧਰਮਾਤਮਾ ਜਲਾਵਾਤਿ॥ ਧਰ
 ਮ ਕੀ ਮੁਖਾ ਦਾ ਕਉ ਸਨਮੁਖ ਰਾਖਹਿ॥ ਤਬ ਚੰਡਾਲ ਗਾਜਾ ਵਿਚਾਰ ਕ
 ਰਤ ਭਇਆ॥ ਜੇ ਮੈ ਏਕ ਕੋ ਨ ਮਿਤ ਏਤੇ ਨ ਗਰਵਾ ਸੀ ਪੜੇ ਜਲਾਤੇ॥
 ਅਗੁ ਤਿਸ ਕਾ ਜੀਵ ਲਾਸ਼ੇ ਮੁਹੈ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਜੀਵ ਲੇ ਕਰ ਸੇਭਾ ਉਤਪਤਿ
 ਹੋਵੈ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਜੀਵ ਲੇ ਕਰ ਪਾਪ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਜੀਵ ਲੇ
 ਤੇ ਮਰਣਾਸ਼ੇ ਮੁਹੈ॥ ਹੇ ਗਾਮ ਜੀ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਉਸ ਗਾਜੇ ਭੀ ਏਕ
 ਚਿਖਾ ਬਣਾਈ॥ ਜੇ ਸੇ ਦੀਪ ਕ ਵਿਖੇ ਪਤੰਗ ਬੇਗ ਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤਾ
 ਤੈ॥ ਤੈਸੇ ਗਾਜਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤ ਭਯਾ॥ ਜਬ ਅਗਨ ਕਾ ਤੇਜ ਸਹੀਰ ਕਉ
 ਲਾਗਾ॥ ਤਬ ਗਾਧ ਕਾ ਸਹੀਰ ਜੋਤ ਲਾਉ ਵਿਖੇ ਟੁਬ ਕੀ ਲਾਗਾ ਏਥਾ ਸੇ
 ਕੰਧਾਇ ਮਾਨੂਆ॥ ਤਬ ਜਲਾਤੇ ਸੀ ਸਬਾ ਤਜ ਨਿਕਾਸਿਆ॥ ਪਰੁਸਾ

ਵਧਾਨਨਹੀਭਇਆ॥ **ਬਾਣੀ ਕੋਵਾਚ**॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਵਸਿਸ੍ਵਜੀ
ਕਹਾ॥ ਤਬ ਸੁਰਜ ਅਸਤ ਹੁਆ॥ ਸਰਬ ਸਭਾ ਪਰਮ ਪਰਨਮ ਸਕਾਰ
ਕਰ ਕੈ ਇਸ਼ਾਨ ਕਉ ਗਏ॥ ਬਹੁੜ ਗਾੜ ਕੇ ਨਸ੍ਵਰੁ ਏ ਸੁਰਜ ਕੀ ਕਿਰਨ
ਹੁ ਸਾਥ ਆਨ ਬੈਠੇ॥ ੪੪॥ **ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਨੇ ਗਾਜ ਪ੍ਰਤਪ੍ਰ**
ਸਵਰਨ ਨੀਲ ਮਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਵ ਵਾਚ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਏਤਾ ਭ੍ਰਮ
ਨੇ ਉਸੈ ਮਹੁਰ ਤੇ ਦਿਖੇ ਦੇਖਾ॥ ਬਹੁੜ ਅਰਧ ਘਟੀ ਪਰ ਜੰਤ ਤੇ ਇਸ ਕ
ਉਥੋਂ ਪਕਛੁ ਨ ਹੁਆ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਅਨੰਤ ਰਬੋ ਪਵਨ ਹੁਆ॥ ਅਰੁ ਉਸ ਸੰ
ਸਰ ਕੁਮ ਤੇ ਹੁਤ ਹੁਆ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਲਾ ਪਕੇ ਅੰਤ ਦਿਖੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਰਚ
ਨ ਤੇ ਹੁਤ ਹੁਵੈ॥ ਅਰੁ ਤੂੰ ਨ ਤੈ ਚੁਪ ਜਿਸ ਕੀ॥ ਐਸਾ ਗਾਧ ਬ
ਧਵਾਨ ਹੁਆ॥ ਸਿਰ ਕਉ ਬਾਤ ਜਨਿ ਕਾ ਮਕਰ ਦਿਚਾ ਹੋ ਲਾਗਾ॥ ਜੁਮੁ
ਫਕ ਉਕਛੁ ਭ੍ਰਮ ਜੈ ਸਾ ਹੁਆ॥ ਕਹਾ ਬਾਉ ਹਮੇ ਗਾਇਖੇ ਮਹਲਾ॥ ਬ

ਹੁਕਚੰਡਾਲਕੇਗਿਹਵਿਖੇਜਨਮਲੇਲਾ॥ਬਹੁਕੁਟੰਬਵਿਖੇਰਹੁਲਾ
 ॥ਬਹੁਕੁਗਜਕਰਲਾ॥ਬਹੁਕੁਚਿਖਾਵਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਕੈਜਲਲਾ॥
 ਅਰੁਕਹਾਇਹਦਿਸਾਜੁਗਾਧਬ੍ਰਹਮਣਈਗੁੰਇਸਾਬਿਤੁੰ॥ਪਰਬਰੁ०
 ਭ੍ਰਮਮੁਣਕਉਹੁਆਰੈ॥ਹੇਗਮਜੀਐਸੇਵਿਚਰਕਰਕੈਜਲਤੇਬਹੁ
 ਜਨਿਕਾਸਿਆ॥ਸੰਧਿਆਆਦਿਕਕਰਮਕਰਤਭਇਆ॥ਇਸਭ੍ਰ
 ਮਕਉਬਹੁਕੁਬਹੁਕੁਸਮਰਲਕਰੈ॥ਅਰੁਆਸਚਰਜਮਨਹੋਵੈ॥
 ਪਰੁਐਸੇਨਜਲਸਕੇਜੋਗਵਾਨਕਾਵਰਪਾਇਕਰਿਮੈਂਮਾਇਆਦੇ
 ਖੀਰੈ॥ਜਬਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕੇਤੇਕੁਦਿਨਬਿਤੀਤਭਏ॥ਤਬਏਕਬ੍ਰਹਮ
 ਣਦੁਰਬਲਜੈਸਾਖੁਧਿਆਰਥੀਅਰੁਥਕਾਹੁਆਇਸਕੇਅਸ੍ਰਮਪਰ
 ਆਇਆ॥ਮਨੋਬ੍ਰਹਮਾਕੇਅਸਨਪਰਿਦੁਰਬਾਸਾਬ੍ਰਹਮਣਆਇਅ
 ਰੁ॥ਤਬਗਾਧਉਸਬ੍ਰਹਮਣਕਉਆਦਰਸੰਜੁਗਤਬੈਠਾਇਆ॥ਅਰੁ

ਸੋਧ

ਫਲ ਫੁਲ ਏਕ ਠੇਕਰ ਕੈ ਆਗੇ ਆਨਗ ਬੋ। ਜੈ ਸੇਬ ਸੰਤ ਰੁਤ ਕਰ ਕੈ ਫਲ
ਫੁਲ ਸਾਥ ਬਿਛੁ ਪੁਗਨ ਤੇ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਉਸ ਕਉ ਪੁਗਨ ਕੀ ਆ। ਜਬ ਕੇ
ਤੇ ਕੁ ਦਿਨ ਉਹੰ ਹਯਾ। ਸੀਧੀ ਆ ਆ ਦਿਕ ਕਰ ਮਭੀ ਏਕ ਠੇਕਰ ਤੇ ਹੋ।
ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਪ ਕਰ ਤੇ ਹੈ। ਗਤ ਕਉ ਪਤ੍ਰ ਕੀ ਸਿਜਾ ਬਣਾਇ ਕਰ ਸੈਨ ਕਰਹਿ ॥
ਤਬ ਏਕ ਦਿਨ ਗਤ ਕੇ ਸਮੇ ਸਿਜਾ ਪਰ ਬੈਠ ਕਰਿ ਵਾਰਤਾ ਚਰਚਾ ਕਰ ਤੇ
ਬੋ। ਤਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪਾਇ ਕਰਿ ਗਾਧ ਪੁਛਿਆ। ਜੁ ਹੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤੇ ਰਾਮ ਸੀ
ਗਕ੍ਰਿਸ ਜੈ ਸਾਹੈ ਅਰੁ ਥਕਾਤੁ ਆਹੈ। ਸੋ ਕਿ ਆਕਾਰ ਲਹੈ। ਹੋਰ ਮਜੀਜ
ਬਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਾਧ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੁਛਿਆ। ਤਬ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਾ।
ਹੋ ਸਾਧ ਜੋ ਕਛੁ ਤੁਝ ਪੁਛਿ ਆਹੈ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋ। ਹਮ ਸਤ ਵਾਦੀ ਹੋ।
ਜੈ ਸੇ ਇਹ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤੁ ਆਹੈ। ਸੋ ਤੂੰ ਸੁਣ। ਹੋ ਸਾਧ ਏਕ ਕਾਲ ਮੰਦੇ ਸਾਂਤੁ
ਗਠਿ ਰਤਾ ਠਿਰਤਾ ਉਤ ਗਦਿ ਸਾਕੀ ਓਹ ਗਾਇਆ। ਤਹਾਂ ਕ੍ਰਾਂਤ ਦੇਸ ਵਿਖੇ

ਮੈਂ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਤਾਂ ਹਰ ਲੇ ਲਾਗਾ ਭ੍ਰਿਹੰ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਸਤੀ
ਮੇਰੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੁਲਕਰ ਲੇ ਲਾਗਾ ਤਬ ਭੁਲੇ ਭੋਜਨ ਅਰੁ ਦੁਸ
ਤਤਿ ਨ ਕੋ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਲੇ ਲਾਗਾ ਹਰ ਸਮੁਦਾ ਦੁਕ ਗਚਿਤੁ
ਪੀਵੈ ਤਾਲ ਕਰਿ ਮੈਂ ਮੋਹਿ ਆਗਾਇਆ ਤਬ ਏਕਾ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਮੁਖ
ਤੇ ਇਹ ਸਬਦ ਨਿਕਸਿਆ ਜੁ ਈਹ ਕੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤੁ ਸਰਧਾ ਵਾਨ ਅ
ਰੁਦਾਇਆ ਵਾਨ ਹੋ ਤਬ ਪਾਸ ਜੋ ਮਾਨੁਖ ਬੈਠੇ ਥੇ ਭ੍ਰਿਹੰ ਕੇ ਵਾਸੀ ਸੋ ਮੁ
ਣਕ ਉਕਤ ਭਏ ਹੋ ਸਾਧ ਆਗੇ ਈਹ ਦਇਆ ਧਰਮ ਬਹੁਤ ਬਾ
ਅਬ ਕਛੁ ਘਟ ਗਇਆ ਹੈ ਤਬ ਮੈਂ ਕਹਾ ਦਇਆ ਧਰਮ ਕਿਉ ਕਰਿ
ਘਟ ਗਇਆ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹੀ ਤਬ ਉਨ ਹੁਕਮ ਹੋ ਸਾਧ ਇਸ
ਦੇ ਸਕਾਜੋਗ ਜਾਥਾ ਸੋ ਮ੍ਰਿਤ ਪੁਆਥਾ ਬਹੁਤੁ ਗਾਇਕ ਚੰਡਾਲ ਪੁਆ
ਪਗ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਕਿਸੈ ਨ ਜਾਣਿਆ ਆਠ ਵਰਖ ਪੂਰੀ ਤਉ ਹੁਗਾ ਜਕਰ

ਤਰਹਾ ਜਬ ਉਸ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ॥ ਜੇ ਚੰਡਾਲ ਪੈ ॥ ਤਬ ਦੇਸ
ਕੇਹੁ ਲੇਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਖੜੀ ਥੋ ॥ ਤਿਨਹੁ ਚਿਖਾ ਬਣਾਇ ਕਰ ਅਗ
ਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਆ ॥ ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਲਾਭ ਆਇ ਕਜ
ਲਾਮੁ ਏ ॥ ਬਹੁ ਹਰਾਜਾ ਭੀ ਜਲਮੁ ਆ ॥ ਐਸਾ ਪਾਪਾਇ ਸਦੇਸ ਵਿਖੇ ਹੁ
ਆਇ ॥ ਇਸ ਕਾਰ ਲੇਤੇ ਕਛੁ ਦਇਆ ਪਰਮ ਘਟ ਗਾਇਆ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮ
ਨ ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਅਹੁਤੇ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ॥ ਤਬ ਮੈ ਬਹੁ ਤਮ
ਕਵਾਨੁ ਆ ॥ ਅਰੁ ਉਂਤੇ ਚਲਿਆ ॥ ਜੁਹਾਇ ਹਾਇ ਮੈ ਬਡੇ ਪਾਪ ਦੇਸ
ਵਿਖੇ ਹੁਏ ॥ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਪਿਰਾਗਾ ॥ ਦਿਕਤੀ ਰਥੁ ਕੇ ਇਸ਼ਾਨ ਨ
ਮਿਤ ਚਲਿਆ ॥ ਪਿਰਾਗਾ ਦਿਕਤੀ ਰਥੁ ਕਉ ਕਰ ਕੈ ॥ ਕ੍ਰਿਛ ਚੰਡਾਇ
ਨ ਬ੍ਰਤ ਰਖੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਖ ਵਿਖੇ ਏਕ ਏਕ ਗਾਸ ਘਟਾਵਤਾ ਜਾਵਉ ॥ ਜ
ਬ ਆਮਾਵਸ ਆਵੈ ਤਬ ਨਿਗਹ ਹੋਈ ॥ ਬਹੁ ਜਬ ਸੁਕਲਾ ਪਰਜਤ

ਵਧਾਵਣਾ ਅਰੁ ਸਾਥੰ ਪਟਾਵਣਾ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈ ਤੀਨ ਕ੍ਰਿਛਰੰ ਦ੍ਰਾਇ
 ਟ ਬ੍ਰਤ ਕੀਏ ॥ ਅਰੁ ਉਤਾਂ ਤੇ ਚਲਿਆ ॥ ਤੇਰੇ ਅਸ੍ਰਮ ਪਰ ਬ੍ਰਤ ਕਉ
 ਖੋਲਿਆ ॥ ਤੇ ਸਾਧ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਮੇਰਾ ਸਗੀਰ ਕ੍ਰਿਸ ਅਰੁ ਸ੍ਰਮ ਵਾਨੁ ॥
 ॥ ਸੇ ਸੰਪੂਰਣ ਬ੍ਰਿਤਾਂ ਤ ਮੈ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਕਹਾਏ ॥ ਤੇਰਾ ਮਜੀਜ ਬਾਇਸ ਪ੍ਰਕ
 ਰ ਬ੍ਰਤ ਮਲਕ ਹਾ ॥ ਤੁਬ ਗਾਧ ਦਿਸ ਮੈ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ ॥ ਜੇ ਮੈ ਜਾਣਤ
 ਬਾਜੇ ਮੁਣਕ ਉਤ੍ਰ ਮਜੈ ਸਾਧੋ ਗਇਆ ॥ ਸੇ ਇਸੇ ਨ ਪ੍ਰਤ ਛਵਾਰ ਤਾ ਕਰ
 ਸੁਣਾਈ ॥ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਬਹੁ ਜਪੁ ਛਿਆ ॥ ਬਹੁ ਜੀਉ ਸਾਧੇ
 ਤੀ ਕਹਾ ॥ ਤਬ ਸੁਣਕਰ ਅਸਚਰਜ ਵਾਨੁ ਹੁਆ ॥ ਜਬ ਗਾਧ ਬਿਤੀਤ ਭ
 ਈ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਤ ਮਾਰੂ ਪੀਮੰਦਰ ਕਾ ਦੀਪਕ ਸੁਰਜ ਉਦੇ ਹੁਆ ॥ ਤਬ ਸੀਧ
 ਆਦਿ ਕਰ ਮਕਰ ਤਭਏ ॥ ਉਹ ਆਥਿ ਤਰਮਤਾਰ ਹਾ ॥ ਤਬ ਇਹ ਟੇਕ ਲਾ
 ਰੇ ਇਕ ਗਿਰਿ ਚਰਤ ਭਇਆ ॥ ਜੇ ਮੈ ਕੈ ਸਾਧੁ ਮਦੇ ਖਿਆ ॥ ਅਰੁ ਬ੍ਰਾਤ

ਮਲਸਤਕਰਕੈਦਿਖਾਇਆ। ਭੁਮਸਤਕੈਸੋਤੋਗਇਆ। ਤਾਂਤੇਅਬਉਸੀ
ਦੇਸਕਉਚਲਕਰਦੇਖਉ। ਜਤਾਂਮੁਣਕਉਚੰਡਾਲਕਾਸਹੀਰਭਾਸਿਆਥਾ
। ਹੇਰਾਮਜੀ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਵਿਚਾਰਕਰਕੈਮਨੋਗਾਜਕਰਕੈਮਨੋਗਾਜਭੁਮ
ਦੇਖਦੇਕੇਨਮਿਤਗਾਧਬ੍ਰਹਮਲਚਲਿਆ। ਜੈਸੇਵਾਉਵਿਰੋਲਾਤੀਖ
ਲਬੇਗਕਰਕੈਚਲਤਾਏ। ਤੈਸੇਚਲਾ। ਜਾਤਾਜਾਤਾਨਦੇਸਵਿਖੇਜਾਇ
ਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ। ਜੈਸੇਉਠਕੰਟਿਅਹੁਕੇਥਿਛਹੁਕਉਛੁਛਤਾਕੰਟਕਹੁਕੇ
ਬਨਵਿਖੇਜਾਤਾਏ। ਤੈਸੇਇਹਚੰਡਾਲਹੁਕੇਇਸਥਾਨਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਅ।
ਤਬਚੰਡਾਲਹੁਕੇਇਸਥਾਨਕਉਦੇਖਤਾਭਇਆ। ਜਤਾਂਅਪਣੇਹੁਣੇਕੇ
ਇਸਥਾਨਥਾਤਿਸਕਉਦੇਖਤਭਯਾ। ਅਹੁਅਪਲੀਖੇਤੀਕਾਇਸਥਾਨਦੇ
ਖਤਭਇਆ। ਕਛੁਖੜਾਏਕਛੁਵਾੜਛਹਿਗਈਏ। ਅਹੁਪਸੁਅਹੁਕੇ
ਹਾਡਅੰਦ੍ਰਾਂਖਲਜੇਜਾਪਲੇਇਸਥਾਨਪਰਡਾਹੇਸਪ੍ਰਤਛਦੇਖਤਭਇ

ਆਦੇਖਦੇਖਕਰਿਆਸਚਰਜਮਾਨੁਤੈ। ਜੇਦੈਵਇਤਕਿਆਅਸਚ
 ਹਜੈ। ਜੋਬਾਲਕਅਵਸਥਾਦਿਖੇਕੀਜ਼ਕਰਲੇਕੇਇਸਥਾਨਥੇਸੇਦੇਖੇ
 ਅਉਹਭੋਜਨਕੇਇਸਥਾਨਥੇ। ਮਦਪਾਨਕਰਲੇਕੇਪਾੜਥੇ। ਇਤਿਆ
 ਦਿਕਜੋਖਾਨਪਾਨਭੋਗਕੇਇਸਥਾਨਥੇ। ਸੇਪ੍ਰਤਛੁਪੀਦੇਖਤਭਇਆ।
 ਅਰਮਾਤਾਵੈਗਾਗਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ। ਅਗੁਗਿਰਾਵਕੇਵਾਸੀਜੋਮਨੁ
 ਖਥੋਤਿਨਸੰਭੀਪੁਛਤਭਇਆ। ਜੋਕਦਾਚਿਤਕੈਸੇਕਹੇਗੇ। ਜੇਸਾ
 ਧੀਈਹਾਂਏਕਚੰਡਾਲਭੀਪੁਆਥਾ। ਬਡਾਸਾਮਉਚੇਸਗੀਰਵਾਲਾ।
 ਤੁਮਕਉਭੀਸਮਹਣੈਕਛੁ। ਜੇਗਮਜੀਜਬਾਇਸਪ੍ਰਕਾਰਬ੍ਰਹਮਣ
 ਪੁਛਿਆ। ਤਬਗਿਰਾਮਵਾਸੀਕਹਤਭਏ। ਜੇਬ੍ਰਹਮਣਈਹਾਂਏਕਕਟੰ
 ਜਨਮਚੰਡਾਲਹੋਤਭਇਆ। ਕ੍ਰਮਕਰਕੈਉਤਬਡਾਪੁਆ। ਬਹੁਤਿ
 ਉਸਕਾਵਿਵਾਹੁਪੁਆ। ਬੇਟੀਬੇਟਾਪਹਵਾਹਸਾਤਿਤਬਡਾਕੁਟੰਬੀਪੁਆ०

॥ ਬਹੁੜ ਬਿਧ ਅਵਸਥਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ ॥ ਬਹੁੜ ਦਈ ਵਸ ਜੋਗ ਤੇ ਦੁ
ਗਭਿਖ ਪੜੀ ॥ ਤਿਸ ਕਹਿਲੇ ਕਭੂਖ ਮਹ ਲੇਲਾਗੇ ॥ ਤਬ ਉਹ ਕੁਟੰਬ ਕਉ
ਤਿਆਗ ਕਰ ਏਕ ਲਾਹੀ ਨਿਕਸਿਆ ॥ ਜਾਤਾ ਜਾਤਾ ਕਿਰਾਤ ਦੇਸ ਵਿਖੇ
ਇਆ ॥ ਅਹੁ ਉਹਾਂ ਕਾਹ ਜਾ ਮ੍ਰਿਤ ਕਭੂ ਇਆਥਾ ॥ ਤਿਨ ਪੁਗਾਜ ਉਸ ਕਉ
ਦੀਆ ॥ ਤਹਾਂ ਆਠ ਵਰਖ ਪਰਜੰਤ ਗਾਜ ਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਜਿਬ ਨਗਰ
ਵਾਸੀ ਅਹੁ ਸੁਣਿ ਆ ਜੋ ਇਹ ਚੰਡਾਲ ਥਾ ॥ ਤਬ ਬਹੁਤ ਸੇਕ ਵਾਨ ਭਏ
ਤਬ ਚਿਖਾ ਬਣਾਇ ਕਰ ਜਲ ਜਲ ਮੁਏ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ
ਹੁਆ ਹੈ ਸੋ ਤੁਝ ਕਉ ਕਹਾਏ ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਲਕ ਰਗਾ ਪਬ
ਹੁਤ ਅਸ ਚਗ ਜਮਾਨ ਹੁਆ ॥ ਏਕ ਸੇ ਸੁਲਕ ਰਬਹੁੜ ਅਓਹ ਸੰਪੁਛਿਅ
॥ ਉਸ ਨੇ ਭੀ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹਾ ॥ ਐਸੇ ਵਾਰੰ ਵਾਰੰ ਲੇਕ ਹੁਮੈ ਪੁਛਤਾ ਹੋ ॥
ਤਬ ਲੇਕ ਵਿਚਾ ਲੇਲਾਗੇ ॥ ਜੋ ਏਤਾ ਪੁਛਤਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕਾ ਕੋਈ ਬਾਧ

ਮਿੰਤ੍ਰੋਵੈਗਾਏਕਮਹੀਨਾਉਂਗਹਿਕੇਆਗੇਚਲਾਨਦੀਆਂਪਤ੍ਰ
ਦੇਸਕਉਲੰਘਤਾਗਇਆਹਿਮਾਲੇਪਰਬਤਕੇਉਤਰਦਿਸਾਕੀਓਰ
ਕਿਹਾਤਦੇਸਥਾਤਾਤਾਇਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਜੇਤੇਕਛੁਇਸਥਾਨਤੁਰਿ
ਖੇਵਿਚਗਥਾਸੇਸਭਹੀਦੇਖਤਭਇਆਜਾਸੁੰਦਰਇਸਤੀਆਂਗ
ਹਤੀਆਂਥੀਆਤਿਨਕਉਪਰਤਛਦੇਖਤਭਇਆਜਾਚਮਰਹੁਲਾਤੇ
ਥਾਤਿਨਕਉਦੇਖਤਭਇਆਤਿਨਕਉਦੇਖਕਰਿਨਗਰਵਾਸੀਅਤੁ
ਸੈਪੁਛਤਭਇਆਹੇਨਗਰਵਾਸੀਅਤੁਈਹਾਂਕੋਈਚੰਡਾਲਭੀਗਜਾਤੁ
ਆਥਾਤੁਮਕਉਦਿਹਤਾਂਤਕਛੁਸਮਰਲਹੈ।ਤਬਮੁਣਕਉਕਹਿਸੁਣ
ਵਹੁ।ਹੇਗਮਜੀਐਸੇਜਬਥਾਤਮਲਪੁਛਿਐਤਬਨਗਰਵਾਸੀਕ
ਹਤਭਏ।ਹੇਸਾਧਈਹਾਂਕਾਗਜਾਮ੍ਰਿਤਕਹੁਆਥਾਜੇਕੋਉਮੰਗਲਾਤਮ
ਤੀਕੇਸਨਮੁਖਆਵੈਤਿਸਕਉਗਜਾਕਰਲਾਜਬਹਸਤੀਚਲਾਤਬ

ਤਿਸਕੇਸਨਮੁਖਚੰਡਾਲਆਇਨਿਕਸਿਆ। ਤਿਸਹਸਤੀਚੰਡਾਲਕਉ
ਸੀਸਪਰਚੜਾਇਲੀਆ। ਤਬਅਉਗਵਿਚਹੁਕਿਸੀਕਛੁਨਕੀਆ।
ਗਜਤਿਲਕਦੀਆ। ਅਠਵਰਖਪਰਜਤਉਸਨੇਗਜਕੀਆ। ਪਾਛੇ
ਜਬਉਸਕੇਬਾਂਧਵਾਏਅਗੁਇਸਕੇਸਾਥਮਿਲਕਰਿਚਰਚਾਣਾਗੇ
ਕਰਣੇ। ਤਬਸਹੇਲੀਆਂਉਪਰਿਸੋਦੇਖਿਆ। ਜੋਇਹਚੰਡਾਲਹੈ। ਐ
ਸੇਜਾਣਕਰਿਉਨਹੁਇਸਕਾਤਿਆਗਕੀਆ। ਬਹੁੜਲੋਕਵਿਚਹੁਵਾ
ਨਜੋਉਸਸਾਥਚੋਸਾਕਰਤੇਬੋ। ਭਾਈਜਨਜਾਣਕਰਤੇਸਭਹੀਜਲਮੁ
ਏ। ਅਨੇਕਮਨੁਖਜਲਮੁਏ। ਬਹੁੜਉਹਗਜਾਭੀਆਪਕਉਧਿਕਾਰਕਰ
ਕੈਅਗਨਿਮੈਪ੍ਰਵੇਸਕਰਤਭਇਆ। ਅਸੁਵਰਖਪ੍ਰਮਤਉਹੁਗਜਕਰ
ਤਭਇਆ। ਅਬਦੁਆਦਸਵਰਖਉਸਕਉਬਿਤੀਤਹੁਏਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ
ਹੁਏ। ਹੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਸੁਵਣਕਰਕੈਗਾਧਬ੍ਰਾਹਮਣਅਸਚਰ

ਜਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਕਹਾਂ ਮੈਂ ਜਲਾ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਥਾ ॥ ਕਹਾਂ ਏਤੀ
ਅਵਸਥਾ ਕਉ ਦੇਖਤ ਭਇਆ ॥ ਬਡਾ ਆਸ ਚਰਜੈ ॥ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕ
ਰਤਾ ਥਾ ॥ ਜੇ ਪੁਰਬ ਲਾਭਿ ਤਾਂਤ ਸਮਰਣ ਮੈ ਆਇਆ ॥ ਇਹ ਆਸ ਚਰ
ਜਤ ਗਵਨ ਕੀ ਮਾਇਆ ਕਹੈ ॥ ਜੇ ਵਰ ਮੈ ਭਗਵਨ ਸੈ ਮਾਂਗਿਆ ਥਾ ॥ ਤਿ
ਸਮਾਇਆ ਕਰਿ ਮੈ ਏਤਾ ਭ੍ਰਮ ਦੇਖਿਆ ॥ ਪਰੁ ਇਹ ਆਸ ਚਰਜੈ ॥
ਜੇ ਈਹ ਦੇ ਮਹੂਰਤ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ॥ ਅਰੁ ਉਹ ਕਾਲ ਮੁਣ ਕਉ ਭ੍ਰਮ ਸਿਆ ॥ ਏਤਾ
ਹੈ ਸੁਪਨ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਨਿਆਈ ॥ ਅਰੁ ਸਤਿ ਹੋਇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਭਇਆ ॥
ਸੇ ਬਡਾ ਆਸ ਚਰਜੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕੇ ਅਰਥ ਬਹੁੜ ਵਿਸ
ਕਾ ਅਰਥ ਨ ਕਰਉ ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਮਾਇਆ ਕਰਿ ਮੈ ਏਤਾ ਭ੍ਰਮ ਦੇਖਿਆ ॥
ਅਉਰ ਕਉ ਇਸ ਸੰਸੇ ਕੇ ਨਿਵਾਰ ਦੇ ਕਉ ਸਮਰਥ ਨਹੀ ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀਐ
ਮੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਗਾਧ ਭ੍ਰਮ ਲਬਨ ਵਿਖੇ ਪਹਾੜ ਕੀ ਕੰਦਰਾ ਮੈ ਜਾਇ

ਕਰਬੁਤਤਪਕਰਲੇਲਾਗਾ। ਏਕਚੁਲੀਜਲਕੀਪਾਂਤਕਰੈਅਉਰ
ਕਛੁਭੋਜਨਨਕਰੈ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਰੇਛਵਰਖਪ੍ਰਜਤਿਤਤਪਕੀਆ। ਤਬਤਿ
ਲੋਕੀਨਾਥਵਿਸਨਭਗਵਨਪ੍ਰਸੰਨਹੋਇਕਰਬ੍ਰਹਮਲਕੇਨਿਕਟਅਨ
ਪ੍ਰਾਪਤਭਏ। ਹੇਬ੍ਰਹਮਲਮੇਰੀਬਡੀਮਾਇਆਕਉਤੋਦੇਖਤਭਇਅ।
ਜੋਜਗਤਜਲਕੇਰਚਲੇਭਗੀਐ। ਅਬਅਉਗਕਿਆਇਛਾਕਰਤਾਏ
। ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਵਿਸਨਭਗਵਨਐਸੇਕਯਾ। ਤਬਬ੍ਰਹਮਲਕਹਤ
ਭਇਆ। ਜੈਸੇਮੇਘਕਉਦੇਖਕਰਿਪਪੀਹਾਬੋਲਤਾਏ। ਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮ
ਲਬੋਲਤਭਇਆ। **ਗਧੇਵਾਚ**। ਹੇਭਗਵਨਤੇਰੀਮਾਇਆਤੇਮੈਦੇ
ਖੀਐ। ਪਰਏਕਸੰਸਾਰੁਭਕਉਰਹਾਏ। ਜੋਇਹਸੁਪਨਭਮਕੀਨਿਆ
ਈਮੈਦੇਖਿਆਏ। ਤਿਸਵਿਖੇਕਾਲਕੀਵਿਖਮਤਾਕੈਸੇਭੁੰਈ। ਜੋਈਹ
ਦੇਸਹੂਰਤਬਿਤੀਤਭਏਏ। ਅਹੁਉਹਚਿਰਕਾਲਪ੍ਰਯਤਮੈਭ੍ਰਮਤਾ

ਰਹਤੀ॥ ਅਗਤਿ ਸਭੂ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਪਦਾ ਰਥੁ ਕਉ ਜਾਗਤ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਛ ਕੈ
 ਸੇ ਦੇਖਿ ਆਏ॥ **ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਵਾਚ**॥ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਉਰ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਤੇ ਗੋਰਿ
 ਤ ਕਾ ਭ੍ਰਮ ਆਏ॥ ਜਿਸ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਤਤ ਕੀ ਆਦਿ ਸੁਤਾਏ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਇਹ
 ਚਿਤ ਭ੍ਰਮ ਹੋਤੇ ਹੈ॥ ਅਗੁ ਉਹ ਕਿ ਆ ਭ੍ਰਮ ਥਾ॥ ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਤੂੰ ਪ੍ਰਤਛ
 ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਭੀ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਾਏ॥ ਬਾਹੁ ਪ੍ਰਥਵੀ ਆਦਿ ਕ
 ਤਤ ਕਉ ਨ ਹੀ ਸਭ ਤੇਰੇ ਅੰਤਰ ਹੀ ਇਸਾ ਬਿਤਾਏ॥ ਜੈ ਸੇ ਬੀਜ ਕੇ ਅੰਤਰ
 ਫੁਲ ਫਲ ਪਤਾ ਸਹੀਤੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਥਵੀ ਜਲ ਤੇ ਜਵਾਉ ਆਕਾਸ
 ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਪੰਚ ਬੂਤ ਕ ਸਭਾ ਵਿਸਤਾਰੈ॥ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਾਏ॥ ਜੈ ਸੇ
 ਬ੍ਰਿਛ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰ ਬੀਜ ਮੈਂ ਨ ਹੀ ਦਿਸੁ ਆਵਤਾ॥ ਜਬ ਬੋਝ ਆਤਮਾ ਉ
 ਗਵਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਵਿਸਤਾਰ ਦਿਸੁ ਆਵਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਜਬ ਲਗਾਹਿ
 ਆਨ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਲਗ ਜਗਤ ਨ ਹੀ ਭਾਸਤਾ॥ ਅਗੁ ਇਸ

ਪੰਦਰੂਪ ਫੁਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਬਡੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸੰਜੁਗਤ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥
ਸੋ ਸਤੁ ਚਿਤ ਕਾ ਭ੍ਰਮ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਏਕ ਹੀ ਕੁਲਾ ਲਾ ਅਨੇਕ ਪੁਟ ਆਇ ਕਬ-
ਸਨ ਹੁਕ ਉਉਤ ਪਤਿ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਵਾਸਨਾ ਸਤਿ ਚਿਤ ਹੈ॥ ਸੋ ਅਨੇਕ
ਭ੍ਰਮ ਪਦਾਰਥ ਹੁਕ ਉਉਤ ਪਤਿ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਜੋ ਚਿਤ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਗਤਿ
ਤੈ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਪਦਾਰਥ ਕੋ ਉਨ ਹੀ ਉਪਜਤਾ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਚਿਤ ਹੀ ਕ
ਉਇ ਸਾਥਿ ਤਕਰੂ॥ ਹੇਥੁ ਹਮ ਲਾਇ ਸਚਿਤ ਵਿਖੇ ਕਈ ਕੋਟ ਬ੍ਰਹਮੰਡ
ਇਸਾਥਿ ਤੈ॥ ਜੋ ਤੁਝ ਕਉ ਚੰਡਾਲਾ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਹੂਆ ਹੈ॥
ਤਉ ਇਸਾ ਵਿਖੇ ਕਿਆ ਅਸਚਰਜ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਤੁੰ ਕਹਤਾ ਹੈ॥ ਮੈ ਬਡਾ ਅ
ਸਚਰਜ ਰੂਪ ਮਾਇਆ ਦੇਖੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਉਸ ਕਉ ਕਿਆ ਮਾਇਆ ਕਹਤ
ਹੈ॥ ਅਬ ਜੈ ਕਛੁ ਤੁਝ ਕਉ ਵਿਦਮਾਨ ਪੜ੍ਹਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਭੀ ਮਾਇਆ
ਹੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਤੁਝ ਕਉ ਅਪਣੇ ਗਿਹ ਵਿਖੇ ਮਰਦੇ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਭਇਆ ਥਾ॥

ਮਾਇਅਕਰ

ਸੋਭੀਮਾਇਆਥੀ॥ ਅਰੁਚੰਡਾਲਕੇਗਿਹਵਿਖੇਜਨਮਦੇਖਿਆਸੋ
 ਭੀਮਾਇਆਥੀ॥ ਕੁਟੰਬੀਹੋਲਾਭੀਮਾਇਆਥੀ॥ ਅਰੁਗਜਕਰਲਭੀ
 ਮਾਇਆ॥ ਬਹੁੜਅਥਿਤਬ੍ਰਾਹਮਣਕਉਮਿਲਲਾਭੀਮਾਇਆ॥
 ਬਹੁੜਉਠਕਹਿਸਭੁਜੀਇਸਥਾਨਤੁਝਦੇਖੇਸੋਭੀਮਾਇਆ॥ ਜੈਸੇਏ
 ਤੇਭੁਮਤੁਝਦੇਖੋ॥ ਤੈਸੇਇਹਪਸਾਰਾਭੀਸਭੁਮਾਇਆਤੀਹੈ॥ ਹੇਸਾਧ
 ਜੈਸੇਸੁਪਨੇਵਿਖੇਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਪਦਾਰਥਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਅਰੁਜੈਸੇਮਦਰ०
 ਪਾਨਕਰਦੇਵਾਲੇਕਉਪਦਾਰਥਭੁਮਤੇਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਅਰੁਜੈਸੇਨਉਕਾ
 ਪਰਬੈਠੇਕੋਤਕੇਥਿਛਵਿਪਰਜੈਕਹਿਭੁਮਤੇਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਇਹ
 ਜਗਤਭੀਭੁਮਮਾਤ੍ਰਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਹੇਸਾਧਇਸਚਿਤਕੇਭੁਮਕਰਕੈਜ
 ਗਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਇਸਚਿਤਕੇਇਸਥਿਤਕੀਏਤੇਜਗਤਭੁਮਨਮੁਯੋਜ०
 ਵੈਗਾ॥ ਅਨਥਾਭੁਮਕੀਨਿਵਰਤਨਹੋਵੈਗੀ॥ ਜੈਸੇਪੜਫੂਲਫਲਦਾ

ਸਕੇਕਾਟਲੇਕਗਬਿਛਕਾਦਿਸਤਾਹਨਮਨਹੀਹੋਤਾ। ਜਬਮੂਲਸੈਕਾਟੀ
ਐਤਬਬਿਛਨਮਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਜਬਲਗਭੁਮਕਾਮੂਲਾਚਿਤੁਹੀ
ਨਮਹੋਵੈ। ਤਬਸੰਪੂਰਨਭੁਮਨਿਵਰਤਹੋਜਾਵੈ। ਸੋਚਿਤਕਾਨਮਹੋਲ
ਕਿਆਹੈ। ਚਿਤਕੀਚੇਤਤਾਜੀਦ੍ਰਿਸਕੀਓਹਧਾਵਤੀਹੈ। ਸੋਈਜਗਤਕਾ
ਬੀਜਹੈ। ਜਬਾਇਹੀਚੇਤਤਾਦ੍ਰਿਸਕੀਓਹਫੁਰਲੇਤੇਹਪਿਤਹੋਵੈ। ਤਬਜ
ਗਤਭੁਮਤੀਮਿਟਜਾਵੈ। ਅਰੁਜਗਤਕੀਓਹਫੁਰਲਾਤਬਮਿਟੈਜੋਜ
ਗਤਕਉਮਾਇਆਮਾਤ੍ਰਜਾਲੀਐ। ਹੇਸਾਧਇਹਸਭਜਗਤਮਾਇਆ
ਮਾਤ੍ਰਹੈ। ਕਉਪਦਾਹਥਸਤਨਹੀ। ਜੈਸੇਇਹਭੁਮਤੁਭਕਉਮਾਇਆਮ
ਤ੍ਰਭਾਸਿਆਹੈ। ਤੈਸੇਇਹਭੀਮਾਇਆਮਾਤ੍ਰਜਾਲਾ। ਤਾਤੇਇਹਭੁਮਤਿਅ
ਗਕਹਿਅਪਣਾਜੇਬ੍ਰਹਮਣਕਾਕਰਮਹੈ। ਤਿਸੀਵਿਖੇਜਾਇਕੰਗਇਸ
ਥਿਤਹੈ। ਹੇਗੁਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਹਕਹਿਕਹਿਦਿਸਦੇਵਉਠਖੜੇਹੁਏ।

ਤਬਗਾਧ ਅਰੁ ਐਰਜੇ ਉਹੰ ਰਖੀ ਸੁਰਮੁਨੀ ਸੁਰਬੇ ਸੇਵਿਸਨ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ
 ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਤਬ ਉਹ ਬ੍ਰਹਮਣ ਉਠ ਕਰਿ ਬਹੁੜ ਉਸੀ ਭ੍ਰਮ ਕਉ
 ਦੇਖ ਲੇ ਲਾਗਾ ॥ ਕਿ ਗਤ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਗਇਆ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕ
 ਰ ਅਸਚਰਜ ਮਾਨ ਜੇਵੈ ॥ ਅਰੁ ਕਹੇ ਭੁਗਵਾਨ ਜੀ ਕੈ ਸੇਵਾਇਆ ਮਾਤ
 ਕ ਹਤੇ ਜੀ ॥ ਇਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਖ ਹੀ ਮੈ ਦੇਖਤਾ ਹੀ ॥ ਜੇਕਛੁ ਭ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਦੇਖਾ ਬ
 ਸੇਈ ਪ੍ਰਤਖ ਦੇਖਤਾ ਹੀ ॥ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਬਹੁੜ ਕਹਤ ਭਇਆ ॥ ਜੇ
 ਇਸ ਸੰਸਾਰੇ ਦੁਰਕਰ ਲੇ ਕਉ ਐਰ ਕਉ ਸਮਰਥ ਨ ਹੀ ॥ ਤਾਤੇ ਬਹੁੜ ਵਿ
 ਸ੍ਰਜੀਕਾ ਅਗਾਧ ਨ ਕਰਉ ॥ ਜੇਗਾ ਮਜੀ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਗਾਧ ਬਹੁੜ
 ਪਹਾੜ ਕੀ ਕੰਦਗਾ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਕਰਤ ਪਕਰ ਲੇ ਲਾਗਾ ॥ ਤਬ ਥੋੜੇ ਕਾਲ
 ਸੇਵਿਸ੍ਰਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇ ਕਰਿ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ॥ ਜੈਸੇ ਸੇਧਕ
 ਹੇ ਸੋਰ ਕਉ ॥ ਤੈਸੇ ਭੁਗਵਾਨ ਕਹਤ ਭਏ ॥ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਬ ਕਿ ਆਚਾਰ

ਤਾਹੈਤੂੰ। ਤਬਗਾਧਕਹਾਏਭਗਵਾਨਤੁਮਕਹਤੇਹੋਸਭਹੀਭ੍ਰਮਮਾਤ੍ਰਹੈ॥
ਅਹੁਪ੍ਰਤਛਪੜਭਾਸਤਾਹੈ। ਜੇਭ੍ਰਮਹੋਤਾਹੈਤਿਸਕਾਪ੍ਰਤਛਅਨੁਭਵਨ
ਹੀਹੋਤਾ। ਅਹੁਮੈਬਹੁਜੀਜਾਇਕਰਸਭਹੀਇਸਥਾਨਦੇਖਤਾਫਿਰਿ
ਆਹੈ। ਅਹੁਥੇਕੇਕਾਲਕਰਿਬਹੁਤਕਾਲਦੇਖਣਕਾਮੁਣਕਉਸੰਸਾਰੈ॥
ਸੇਤੁਹਕਹਹੁ। ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜਬਗਾਧਬ੍ਰਹਮਣਕਹਾ। ਤਬਭ
ਗਵਾਨਕਹਤਭਏ। ਹੇਬ੍ਰਹਮਣਜੇਕਛੁਤੁਣਕਉਇਹਭਾਸਤਾਹੈ। ਸੇਸ
ਭੁਮਾਇਆਮਾਤ੍ਰਹੈ। ਅਹੁਜਿਸਪ੍ਰਕਾਰਇਹਤੁਣਕਉਅਨੁਭਵਤਾਇ
ਆਹੈਸੇਸ੍ਵਣਕਗ। ਹੇਬ੍ਰਹਮਣਉਹਕਟੰਜਨਾਮਚੰਡਾਲਏਕਚੰਡਾਲ
ਕੇਗਿਹਵਿਖੇਉਤਪਤਿਭਇਆਥਾ। ਬਹੁਜੀਉਹਕ੍ਰਮਕਰਕੈਬਡਾਪੁਆ॥
ਅਹੁਕੁਟੰਬੀਪੁਆ। ਬਹੁਜੀਤੁਗਭਿਖਤਾਪਈ। ਤਬਉਸਦੇਸਕਉਤਿ
ਆਗਕਰਿਕਿਗਤਦੇਸਕਾਰਾਜਪੁਆ। ਬਹੁਜੀਕਹੁਸੁਣਿਆ॥

ਤਬ ਸਭ ਤੀ ਅਗਨ ਵਿਖੇ ਜਲੇ ॥ ਬਹੁ ਕਉ ਹਰ ਚੰਡਾਲ ਆਪ ਭੀ ਅਗਨ ਵਿ
 ਖੇ ਜਲਾ ॥ ਸੋ ਕਟਿ ਜ ਚੰਡਾਲ ਅਉਰ ਥਾ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਇਹ ਅਵਸਥਾ ਭਈ ਥੀ
 ॥ ਸੋ ਈ ਪ੍ਰਤ ਭਾਤੁ ਫੁਕਉ ਆਨ ਫੁਗੀ ॥ ਜੈ ਸੀ ਅਵਸਥਾ ਤਿਸ ਕਉ ਥੀ ॥ ਸੋ
 ਈ ਤੇ ਗੋਰਿ ਤ ਵਿਖੇ ਆਨ ਫੁਗੀ ॥ ਇਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਤੁੰ ਜਾਣਤਾ ਭਇਆ ਜੁਇ
 ਹ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਦੇਖੀ ॥ ਏਸਾ ਪਾਪ ਅਕਸਮਾਤ ਤੇ ਐਸੇ ਭੀ ਹੋਤਾ ॥ ਜੋ ਅਗ
 ਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਭਾਅ ਉਹ ਕਉ ਫੁਰਿਆ ਵਤੀ ॥ ਕਹੂੰ ਅਨਥਾ ਅਨਥਾ ਭੀ ਹੋਤੀ ॥
 ਕਹੂੰ ਏਕ ਜੈ ਸੀ ਭੀ ਫੁਰਿਆ ਵਤੀ ॥ ਇਸ ਭ੍ਰਮ ਕਾ ਅੰਤੁ ਲੇਣਾ ਨਹੀ ਆਵਤੁ ॥
 ਇਹ ਸਭ ਚਿਤ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਹੋਤਾ ॥ ਜਬ ਚਿਤ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸ
 ਥਿਤ ਹੋਤਾ ॥ ਤਬ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ॥ ਅਰੁ ਕਾਲ ਕੀ ਵਿਖ
 ਮਤਾ ਭੀ ਹੋ ਜਾਤੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਾਗਤ ਦੇ ਘਰੀ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਵਰਖ ਹੁਕਾ ਸੁਖ
 ਨਾ ਦੇਖਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਇਹ ਭੀ ਜਾਣਾ ॥ ਇਹ ਸਭ ਚਿਤ ਕਾ ਭ੍ਰਮ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਇਸ

ਭੁਮਕਉਨਦੇਖਾਅਪਲੇਚਿਤਕਉਇਸਾਬਿਰਕਰਕੈਅਪਲੇਬ੍ਰਮਲਕੇਅ
ਚਰਕਉਕਗਾਹੇਗਮਜੀਐਸੇਕਹਿਕਹਿਵਿਸਨਦੇਵਜੀਅੰਤਗਧਿਆਨ
ਤੋਗਏਪਰਬ੍ਰਮਲਕਸੰਸਾਦੁਰਨਭਇਆਉਤਐਸੇਮਨਵਿਖੇਦਿ
ਚਰਕਗੇਜੇਅਉਰਕੀਪ੍ਰਤਭਾਮੁਫਕਉਕੈਸੇਭਈਐਇਤਉਪ੍ਰਤਛ
ਮੇਯੀਭੋਗੀਐਜੇਮੈਭੋਗੀਐਸੇਮੈਪ੍ਰਤਛਜਾਇਦੇਖੀਐਇਤਅਉਰਕੀ
ਵਾਰਤਕੈਸੇਭੋਵੈਜੇਅਖੈਦੇਖੀਨਹੀਭੋਤੀਤਿਸਕਾਅਨੁਭਵਭੀਨਹੀਭੋ
ਤਾਮੈਭੋਪ੍ਰਤਛਅਨੁਭਵਕੀਆਐਐਸੇਵਿਚਾਰਕਰਕੈਬਹੁਤਉਯੀਇ
ਸਥਾਨਦੇਖੋਅਰੁਅਸਚਰਜਮਾਨੋਵੈਬਹੁਤਲਾਗਾਵਿਚਾਰਲੇਜੁ
ਇਤਮੁਫਕਉਬਡਾਸੰਸਾਐਇਸਕੇਦੁਰਕਰਲੇਕਾਉਪਾਇਮੈਭਗਵਾਨਸੰ
ਪੁਛਉਹੇਗਮਜੀਐਸੇਵਿਚਾਰਕਰਕੈਬਹੁਤਪੁਕਰਲੇਲਾਗਾਜਬ
ਕੇਤਾਕੁਕਾਲਪਹੁਤਕੀਕੰਦਗਾਵਿਖੇਤਪਕਰਤੇਬਿਤੀਤਭਇਆਤਬਬਹੁਤ

ਵਿਸ਼ਨੀਆਇਕਰਿਕਤਾ।। ਹੇਥ੍ਰਾਮਲਅਬਤੇਗੀਰਿਆਇਛੁਰੈ।। ਅਐ
 ਸੇਜਬਵਿਸਨਜੀਕਤਾ।। ਤਬਗਾਧਬ੍ਰਾਮਲਕਤਤਭਇਆ।। ਹੇਭਗਵ
 ਨਤੁਮਕਤਤੋਹੈ।। ਇਹਅਉਰਕੀਪ੍ਰਤਭਾਤੁਤਕਉਛੁਰਿਆਈਹੈ।। ਅਰਸੁ
 ਤੁਕਉਪ੍ਰਤਛਅਪਲੀਹੋਭਾਸਤੀਹੈ।। ਅਰਕਾਲਕੀਵਿਖਮਤਾਭਾਸੀਹੈ।।
 ਇਹਸੰਸਾਮੇਗੇਚਿਤਤੋਜਿਸਪ੍ਰਕਾਰਤੁਹੋਵੈਸੋਉਪਾਇਕਹੈ।। ਅਉਰਪ੍ਰੇਜ
 ਨਮੁਤੁਕਉਕਛੁਨਹੀ।। ਇਹਭ੍ਰਮਮੇਗਾਨਿਵਰਤਕਰਹੁ।। **ਸ੍ਰੀਭੁਗਵਾਨੇਵਾ**
ਚ।। ਹੇਥ੍ਰਾਮਲਇਹਸਭਜਗਤਮੇਗੀਮਾਇਆਕਰਹਚੈ।। ਤਿਸਵਿਖੇਮੈ
 ਤੁਤੁਕਉਸਤਕਿਆਕਤਉਅਰਅਸਤਕਿਆਕਤਉ।। ਜੇਕਛੁਤੁਤੁਕਉਤਾ
 ਸਤਾਹੈਸੋਸਭਮਾਇਆਮਾਤ੍ਰੈ।। ਚਿਤਕੇਭ੍ਰਮਕਰਪੜਾਭਾਸਤਾਹੈ।। ਅਰੁ
 ਜੈਸੇਉਸਚੰਡਾਲਕੀਅਵਸਥਾਭਈਹੈ।। ਸੋਤੋਗੇਚਿਤਵਿਖੇਭ੍ਰਮਆਈਹੈ
 ਜੈਸੇਏਕਜੇਵਣੀਪਣੀਹੈ।। ਤਿਸਵਿਖੇਕਿਸੀਕਉਸਹਪਭੁਸਿਆ।। ਇਸੀਪ੍ਰ

ਕਾਹ ਅੰਗ ਕਉ ਭੀ ਉਸੀ ਜੇ ਵੜੀ ਵਿਖੇ ਸਹ ਪਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰ
ਤਰਾ ਤੁਝ ਕਉ ਭਾਸ ਆਈ ਹੈ। ਅਰੁ ਕਾਲ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਤਮਾ ਹੈ। ਤਿ
ਸ ਕਾ ਕਛੁ ਰੂਪ ਆਕਾਸ ਨਹੀ। ਅਰੁ ਕਾਲ ਭੀ ਤੁਝ ਕਉ ਏਕ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਨਿ
ਆਈ ਫੁਰ ਆਇ ਆ ਹੈ। ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਪਦਾਰਥ ਕਾਲ ਕਰ ਕੈ ਭਾਸਤੈ ਹੈ। ਅ
ਰੁ ਪਟ ਵਧ ਜੋ ਤੈ ਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸੁਪਨ ਵਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਾਗਤ ਕੇ ਏਕ ਮਧੂਰਤ ਮੋ ਸੁ
ਪਨ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਵਰਖ ਯੁਕਾ ਅਨੁਭਵ ਤੈ ਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਿਤ ਕਾ ਫੁਰਲਾ ਜੈ
ਸੇ ਜੈਸੇ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਹੋ ਕਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਰੇਗੀ ਕਉ ਬੋੜਾ ਕਾਲ ਭੀ
ਬਹੁਤ ਹੈ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਰੇਗੀ ਕਉ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਭੀ ਬੋੜਾ ਹੈ ਭਾਸਤਾ ਹੈ।
ਹੇ ਸਾਧ ਜੋ ਨਹੀ ਭੋਗਿਆ ਤੈ ਤਾ। ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਅਨੁਭਵ ਤੈ ਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਤਿ
ਕਾਲ ਦਰਸੀ ਕਉ ਭੁਵਿਖ ਤ ਵਿਗਤਾ ਤ ਭੀ ਵਰਤਮਾਨ ਕੀ ਨਿਆਈ ਪੜਾ ਭਾ
ਸਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤੁਝ ਕਉ ਭੀ ਅਨੁਭਵ ਭਇ ਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਏਕ ਐਸਾ ਤੈ ਤਾ ਹੈ

ਜੇ ਪ੍ਰਤਖ ਅਨੁਭਵ ਕੀ ਆਉਤਾ ਹੈ। ਅਗੁ ਵਿਸਮਰਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ
 ਮਾਇਆ ਰੂਪ ਚਿਤ ਕਾ ਭ੍ਰਮ ਲਾ ਹੈ। ਜਬ ਲਗਾ ਚਿਤ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇ
 ਸ ਥਿਤ ਨ ਭੀ ਭਇਆ। ਤਬ ਲਗਾ ਅਨੇਕ ਭ੍ਰਮ ਭਾਸਤੈ ਹੈ। ਜਬ ਚਿਤ ਇ
 ਸ ਥਿਤ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਸਭ ਭ੍ਰਮ ਮਿਟ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਅਦੁਵੈ ਤਤਤਾ ਆ
 ਤਮਾ ਭੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਸਾਧ ਜੇ ਤਾ ਕ ਛੁਜ ਗਤ ਹੈ ਸੋ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈਰ
 ਸਤਾ ਹੈ। ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਹੁਏ ਤੇ ਨ ਸ੍ਰੁ ਹੋਇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬੈਤਾਲ ਅ
 ਸੰਮਕ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰ ਕੈ ਨਾਸ ਨ ਹੀ ਪਤਾ। ਤੈ ਸੇ ਤੇ ਗਾ ਚਿਤ ਅਬ ਲਗਾ ਵਸ ਨ ਹੀ
 ਭਇਆ। ਚਿਤ ਕਉ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਜੋੜਾ। ਜੋ ਸਭ ਭ੍ਰਮ ਨ ਸ੍ਰੁ ਹੋ ਜਾਵ
 ਤਾ। ਹੇ ਸਾਧ ਅਹੰਤੁ ਅੰਆ ਦਿਕ ਜੇ ਤੇ ਕ ਛੁਸ ਬਦ ਹੈ। ਸੋ ਅਗਿਆਨੀ
 ਵਿਖੇ ਢਿੜ੍ਹ ਹੋਤੈ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਇਨ੍ਹ ਵਿਖੇ ਫਸਤਾ ਨ ਹੀ। ਜੈ ਸੇ ਜ
 ਲਾ ਵਿਖੇ ਤੁੰਬਰੀ ਰੂਬ ਤੀਨ ਹੀ। ਤੈ ਸੇ ਅਹੰਤੁ ਅੰਆ ਦਿਕ ਸਬਦ ਹੁ ਵਿਖੇ

ਗਿਆਨਵਾਨਰੂਬਤਾਨੀ॥ ਸਭਸਬਦਾਚਿਤਵਿਖੇਵਰਤਤੈ॥ ਸੋਗਿਆਨੀ
ਕਾਚਿਤਅਚਿਤਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆ॥ ਤਾਂਤੈਂਤੂੰਦਸਵਰਖਪ੍ਰਜਤਿਤਪ
ਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਤਬਤੇਗਰਿਦਾਸੁਧਹੈਵੈਗਾ॥ ਜਬਰਿਦਾਸੁਧਹੁਮ॥
ਤਬਸਰਵਸੰਕਲਪਤੇਗਹਿਤਆਤਮਪਦਤੁਏਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੈਗਾ॥
ਜਬਆਤਮਪਦਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆ॥ ਤਬਸਭਸੰਸਾਰਹੁਜਗਤਭ੍ਰਮਮਿਟਿ
ਜਾਵੈਗਾ॥ ਹਿੰਗਮਜੀਐਸੇਕਹਿਕਿਰਿਲੇਕਨਾਥਵਿਸਨਜੀਅੰਤਗਧਿ
ਆਨਹੋਗਏ॥ ਜੈਸੇਦੀਪਕਅੰਤਗਧਿਆਨਹੋਜਾਤਾ॥ ਤਬਗਾਧਬ੍ਰੁ
ਮਣਐਸੇਮਨਵਿਖੇਧਾਗਕਰਿਤਪਕਰਲੇਜਾਇਲਾਗਾ॥ ਜੋਕਛੁਮਨਕੀ
ਸੰਸਰਨੀਬ੍ਰਿਤਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਇਸਥਿਤਕਰਤੁਭਇਆ॥ ਵਰਖਦਸਪ੍ਰ
ਜਤਚਿਤਕਉਸਮਾਧਵਿਖੇਗਾਖਿਆ॥ ਜਬਐਸਾਪਰਮਤਪਕੀਆ
॥ ਤਬਸੁਧਚਿਦਾਨੰਦਆਤਮਾਕਾਸਾਖਿਤਕਾਗਤਿਸਕਉਹੋਤੁਭਇ

ਅਗਾਬਹੁੜਪਰਮਸਾਂਤਵਾਨੋਕਰਿਵਿਚਰਤਭਇਆ॥ਜੇਤੇਕਛੁਗਗ
 ਦ੍ਰੋਖਆਦਿਕਵਿਕਾਰਹੈ॥ਤਿਨਤੋਂਗਹਿਤਸਾਂਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ॥੪੫
 ॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਗਾਧੋਪਖਿਨੇਗਾਧਬੋਧਪ੍ਰਾਪਤੋਸਮਾਪਤੰਨ
 ਮਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੋਵਾਚ॥ਹੇਰਾਮਜੀਇਹਗਾਧਕਾਉਪਖਿਨਮੈ
 ਤੁਝਕਉਮਾਇਆਕੀਵਿਖਮਤਾਦਿਖਾਵਟੇਅਰਥਕਹਾਏ॥ਜੇਪਰਮਾਤ
 ਮਾਕੀਐਸੀਮਾਇਆਹੈ॥ਮਹਾਂਮੋਹਕੇਦੇਲੇਹਗੀਹੈ॥ਵਿਸਤ੍ਰਿਤਗੁਪਤੁਰ
 ਗਿਆਨਰੂਪਾ॥ਨਹੀਸੁੰਗਮਜਾਨੈ॥ਜਿਸਕਾ॥ਜੇਆਤਮਤਤਤੇਤੁਲਾਹੈ॥
 ਤਿਸਕਉਅਸਚਰਜਗੁਪਤ੍ਰਮਦਿਖਾਵਤੀਹੈ॥ਤੂੰਦੇਖੁਜੇਦੋਮਤੁਰਤਕਹੰ
 ਅਰੁਏਤਾਕਾਲਚੰਡਾਲਅਰੁਗਾਜਤ੍ਰਮਵਰਖਹੁਪਗਜੰਤ੍ਰਮਕਉਦੇਖ
 ਲਾਕਹਾਂ॥ਬਹੁੜਤ੍ਰਮਕਰਿਤਸਲਾਕਹਾਂ॥ਅਰੁਠੇਰਤ੍ਰਮਪ੍ਰਤਖਸਤਹੋਇ
 ਤਾਸਲਾਕਹਾਂ॥ਇਹਸਭਮਾਇਆਕੀਵਿਖਮਤਾਹੈ॥ਜੇਅਸਤਗੁਪਪ੍ਰਸਿਧ

ਕੁਮਥਾਸੀਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਇ ਕਰੁੰ ਸਿਆਸਾਤਾਂ ਤੇ ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਕੀ ਮਾ
 ਇੰ ਆਪੈ॥ ਜਬ ਲਗ ਬੇਧ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ॥ ਤਬ ਲਗ ਅਨੇਕ ਕੁਮਕ ਉਦਿਖਾਵ
 ਤੀ ਹੈ॥ **ਗਮੇਵਾਚ**॥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਇਹ ਮਾਇਆ ਮੈਂ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਚਕ੍ਰ ਹੈ॥ ਤਿ
 ਸਕਾ ਬਡਾ ਤੀਖਣ ਬੇਗ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਭ ਅੰਗ ਹੁਕ ਉਛੇਦ ਲੇਹਾ ਹੈ॥ ਜਿ
 ਸਕਰਿ ਇਸ ਚਕ੍ਰ ਕਾਰੋ ਧਨ ਹੋਵੈ॥ ਅਗੁ ਇਸ ਭ੍ਰਮ ਤੋਂ ਛੁਟੀ ਐ ਸੋਈ ਉਪਾਇ
 ਕਰੇ॥ **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੋਵਾਚ**॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਇਹ ਮਾਇਆ ਮੈਂ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਚਕ੍ਰ ਹੈ
 ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਨਕ ਇਸ ਥਾਨ ਚਿਤ ਹੈ॥ ਜਬ ਚਿਤ ਹੀ ਵਸ ਹੋਵੈ॥ ਤਬ ਸੰਸਾਰ
 ਚਕ੍ਰ ਕਾ ਬੇਗ ਹੋਰਿਆ ਜਾਵੈ॥ ਅਉਗਰਿ ਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ॥
 ਤੇ ਗਮਜੀ ਇਸ ਵਾਰ ਤਾ ਕਉ ਤੋਤੁੰ ਭੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਲਤਾ ਹੈ॥ ਚਕ੍ਰ ਜੁਧ
 ਵਿਖੇ ਭੀ ਤੋਤੁੰ ਚਤੁਰ ਹੈ॥ ਕਿਸ ਕਾਰਣ ਤੋਤੁੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤਾ॥ ਹੇ ਨਿਰਧਾਰੁ
 ਪਜਬ ਚਕ੍ਰ ਕਾ ਨਾਤ ਹੋਰੀਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਚਕ੍ਰ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਨਾ ਭੁਕੇ

ਹਰੇ ਬਿਨਾ ਇਸ ਬਿਤਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਚਕ੍ਰ ਕਾ ਨਾਭ ਚਿਤ ਹੋ ॥
 ਜਬ ਤੂੰ ਚਿਤ ਕਉ ਇਸ ਬਿਤ ਕਰੇਂਗਾ ॥ ਤਬ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮ ਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਵੈ
 ਗਾ ॥ ਹੋਰ ਅਜੀਜ ਬਾਚਿਤ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਪਰਮ ਪਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਕਛੁ ਕਰਣਾ ਥਾ ਸੇ ਪੁਰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿਤ ਕਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ
 ਬਹੁ ਪਾਛੇ ਪਾਵਣਾ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇਤ ਪਤੀ ਰਬ ਦਾ ਨ ਧਿਅ ॥
 ਨ ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਉਪਾਇ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਸਭ ਨੁ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਚਿਤ ਹੀ ਕੇ
 ਇਸ ਬਿਤ ਕਰਣੇ ਕਾਉ ਪਾਇ ਕਰਾ ॥ ਸੰਤ ਹੁਕਾਮੀ ਅਰੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਰਿ
 ਨਿਰਣੇ ਕੀਆ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਵਾਰੰ ਵਾਰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਣਾ ॥ ਅ
 ਰੁ ਸੰਸਾਰ ਕਉ ਸੁਪਨ ਕੀ ਨਿਆਈ ਅਰੁ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਸ ਨਾ ਕੇ ਜਲ ਵਤ ਜਲ
 ਕਰਿ ਇਸ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਕਰਣਾ ॥ ਇਹ ਦੋਨ ਹੁ ਉਪਾਵ ਹੁਕਰਿ ਚਿਤ ਇਸ ਬਿ
 ਤ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਅਰੁ ਆਤਮ ਪਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗੀ ॥ ਅਉਗਰਿ ਸੀ ਉਪਾ

ਇਕਰਿਆਤਮਪਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਨਹੋਵੈਗੀ।।ਹੇਰਾਮਜੀਬੋਲਦੇਕਾਵਰਜ
 ਨਨਬੋਲੀਐ।।ਅਬਦਾਦਾਨਕਰੀਏਅਬਦਾਲੇਵੀਐ।।ਪਗਇਨਕੀਓ
 ਚਿਤਕਉਨਲਗਾਵਹੁ।।ਇਨਕਾਸਾਖੀਜੋਜਾਨਦੇਵਾਲਾਅਨੁਭਵਅਕ
 ਸਤਿਸਕੀਓਗਬ੍ਰਿਤਹੋਵੈ।।ਜੁਧਕਰਲਾਹੋਵੈਤਉਭੀਕਰੀਐਪਗਬ੍ਰਿਤ
 ਸਾਖੀਕੀਓਹੋਵੈ।।ਤਿਸੀਕਉਅਪਲਾਗੁਪਜਾਣੀਐ।।ਅਗੁਇਸਾਥਿਤ
 ਹੋਵੀਐ।।ਸਬਦਸਪਰਸਗੁਪਰਸਗੀਧਾਇਜੋਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕੇਵਿਖੋਹੋ
 ਇਨਕਉਅੰਗੀਕਾਰੁਕਰੀਐ।।ਪਗਇਸਾਥਿਤਸਾਖੀਇਨਕੇਜਾਨਦੇਵ
 ਲੇਵਿਖੋਹੋਵੈ।।ਤੇਰਾਅਪਲਾਸ੍ਵਰੂਪਉਧੀਚਿਦਾਕਾਸਹੈ।।ਜਬਤਿਸਕਾ
 ਵਾਹੰਵਾਰਅਭਿਆਸਹੋਵੈ।।ਤਬਚਿਤਇਸਾਥਿਤਹੋਵੈ।।ਅਗੁਆਤਮ
 ਪਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ।।ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਲਗਾਚਿਤਆਤਮਪਦਾਵਿਖੋਇ
 ਸਾਥਿਤਨਹੀਹੋਤਾ।।ਤਬਲਗਜਗਤਭ੍ਰਮਨਿਵਰਤਨਹੀਹੋਤਾ।।ਇ

ਸਾਚਿਤੀ ਕੇ ਸੰਜੋਗ ਤੇ ਚੈਤੰ ਨ ਕਾਨਾ ਮਜੀ ਵਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਘਟ ਕੇ ਸੰਜੋਗ ਤੇ
 ਆਕਾਸ ਕਉ ਘਟਾ ਕਾਸ ਕਹੀਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਬ ਚਿਤ ਨ ਮੁੜੇ ਜਾਵੈ ਤਬ
 ਇਹ ਜੀਵ ਚਿਦਾਕਾਸ ਮੋ ਜਾਵੇ ॥ ਅਗੁ ਇਹ ਜਗਤ ਭੀ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਇਸ
 ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਜਬ ਘਟ ਟੁਟ ਜਾਵੈ ਤਬ ਘਟਾ ਕਾਸ ਭੀ ਨ ਹੋਗਾ ॥ ਹਿਰਾ ਮਜੀ
 ਜਬ ਲਗਾ ਚਿਤ ਹੈ ਤਬ ਲਗਾ ਸੰਸਾਰ ਭੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਬ ਲਗਾ ਮੇਘ ਹੈ
 ਤਬ ਲਗਾ ਬੂੰਦਾਂ ਭੀ ਹੈ ॥ ਜਬ ਮੇਘ ਨ ਮੁੜੇ ਜਾਵੈ ਤਬ ਬੂੰਦਾਂ ਭੀ ਨ ਹੋ
 ਤੀਆਂ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਬ ਲਗਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਕਿਰਨਾਂ ਹੈ ਸੀਤਲਾ ॥ ਤਬ ਲਗਾ
 ਜਾਣੀਤਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੇ ਮੰਡਲ ਵਿਖੇ ਤੁਖਾ ਹੋ ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਬ ਲਗਾ ਚਿ
 ਤ ਹੈ ਤਬ ਸੰਸਾਰ ਭ੍ਰਮ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਾਂਸ ਕਾ ਇਸ਼ਾਨ ਮਸਾਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਤਹੁੰ ਇਲਾਕਾ ਕਾ ਦਿਕ ਪੰਖੇ ਰੁਭੀ ਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਠੇਹਰੇ ਕਠੇ ਨਹੀ
 ਹੋਤੇ ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਹਾਂ ਚਿਤ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਰਾਗਾਵੈ ਖਭੀ ਹੋਤੇ ਹੀ ॥ ਅਰੁ ਜਹਾਂ ਚਿ

ਤਕਾਅਭਾਵੈਤਹਾਂਵਿਕਰਹੁਕਾਅਭਾਵੈ।।ਹੇਗਮਜੀਪਿਸਾਚਾਦਿਕਹੁ
ਕੀਚੇਮ੍ਹਾਜੈਸੇਗਭਵਿਖੇਤੋਤੀਹੈ।।ਦਿਨਵਿਖੇਨਹੀਹੋਤੀ।।ਭੈਸੇਗਭਾਵੈਖ
ਭੈਇਛਾਅਦਿਕਵਿਕਰਹਚਿਤਵਿਖੇਤੋਤੀਹੈ।।ਜਹਾਂਚਿਤਨਹੀਤਹਾਂਵਿਕ
ਰਕੋਊਨਹੀ।।ਜੈਸੇਅਗਨਾਥਿਨਾਉਸਨਤਾਨਹੀਹੋਤੀ।।ਅਹੁਸੁਰਜਾਥਿਨ
ਪ੍ਰਕਾਸਨਹੀਹੋਤਾ।।ਅਹੁਜਲਾਥਿਨਾਤਗਨਾਹੀਹੋਤਾ।।ਹੇਗਮਜੀਸਾਂ
ਤਭੀਇਸੀਕਨਾਮਹੈਜੋਚਿਤਨਮ੍ਹੋਵੈ।।ਅਹੁਸਿਵਤਾਭੀਉਹੀਹੈਜ
ਹਾਂਚਿਤਨਮ੍ਹੋਵੈ।।ਆਤਮਤਾਭੀਉਹੀਹੈਕਿਪਤਭੀਉਹੀਹੈ।।ਸਰਵਗ
ਤਾਭੀਉਹੀਹੈ।।ਜੋਚਿਤਨਮ੍ਹੋਵੈ।।ਅਹੁਜਹਾਂਚਿਤਨਮ੍ਹਨਹੀਤਹਾਂਏਤੇ
ਪਦਹੁਵਿਖੇਕੋਊਨਹੀ।।ਹੇਗਮਜੀਚਿਤਤੇਗਹਿਤਚੈਤਨਹੈਸੋਪ੍ਰਤਿ
ਕਚੈਤਨਕਹੀਤਾਹੈ।।ਅਹੁਅਮਨਸਕਹੈ।।ਅਹੁਸਰਵਕਲਨਾਤੇਗਹਿ
ਤਾਹੈ।।ਜਬਲਗਾਇਸਕਾਬੋਧਨਹੀਤਬਲਗਨਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਪਦਾਰ

ਥਭਾਸਤੇ ਹੈ॥ ਜਬ ਵਸਤੁ ਕਾ ਬੋਧ ਆਤ ਬਏ ਕਾ ਆਤ ਮਸਤਾ ਹੀ ਭਾ
 ਸਤੀ ਹੈ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਸੀ ਬਿਤ ਗਿਆਨ ਮਾਤ੍ਰ ਕੀ ਓਗ ਬ੍ਰਿਤ ਕੰ ਗਖਣਾ॥
 ਜਗਤ ਕੀ ਓਗ ਨਹੀ ਗਖਣਾ॥ ਜਗਤ ਕੀ ਓਗ ਨਹੀ ਜਾਵਣਾ॥ ਜਗਤ
 ਕੇ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਕੀ ਓਗ ਬ੍ਰਿਤ ਕਉ ਗਖਣਾ॥ ਸੁਪਨ ਅਹੁ ਸੁਖੇ ਪਤ ਕੀ ਓ
 ਗ ਨਹੀ ਜਾਵਣਾ॥ ਜੇ ਇਨ ਕੇ ਜਾਣਨ ਵਾਲੀ ਸਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਓਗ ਬ੍ਰਿਤ ਕ
 ਉ ਗਖਣਾ॥ ਇਹ ਚਿਤ ਇਸ ਬਿਤ ਕਰ ਲੇ ਕਾ ਪਰਮ ਉਪਾਇ ਹੈ॥ ਜੇ ਸੰ
 ਤੁ ਅਹੁ ਸਾਮਤੁ ਕਰਿ ਨਿਗਲੈ ਕੀ ਆ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਅਭਿਆ
 ਸ ਹੈ ਵੈ॥ ਤਬ ਚਿਤ ਨ ਸੁਯੋ ਜਾਵੈ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਜੇ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀ ਵੈ ਤਉ
 ਭੀ ਸਤ ਸਾਮਤੁ ਕਾ ਸੁਵਣ ਅਹੁ ਸਤੁ ਕਾ ਸੰਗੁ ਬਲ ਕਰ ਕਰੀ ਐ॥
 ਤਉ ਸਹਜੇ ਹੀ ਚਮਤ ਕਾ ਹੋ ਆਵੈ ਗਾ॥ ਮਨ ਕੰ ਮਨ ਸਾ ਬਮਥੀ ਐ॥ ਤਿ
 ਸ ਸੰਗਿ ਆਨਰੂਪੀ ਅਗਨਿ ਕਸੇ ਗੀ॥ ਸੇ ਸਭ ਆਸਾ ਰੂਪੀ ਫਾਂਸੀ ਕਉ

ਜਲਾਇਓਗੀ। ਯੇਗਮਜੀਜਬਲਗਚਿਤਅਤਮਪਦਤੇਵੇਮੁਖਹੈ॥
ਤਬਲਗਸੰਸਾਰਭ੍ਰਮਕਉਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਜਬਅਤਮਪਦਵਿਖੋਇਸਾਥਿ
ਤਭਇਅਤਬਸਭੁਖੋਭਮਿਟਜਾਵੈਗਾ॥ ਜਬਤੁਝਕਉਅਤਮਪਦ
ਕਾਸਾਖਿਤਕਾਰਹੋਵੈਗਾ॥ ਤਬਕਾਲਕੂਟਵਿਖਭੀਅੰਮ੍ਰਿਤਸਮਾਨਹੋ
ਜਾਵੈਗੀ॥ ਵਿਖਕਾਜੋਵਿਖਤੁਭਾਵੈਮਰਣਸੋਨਹੋਗਾ॥ ਯੇਗਮਜੀ
ਇਹਜਬਅਪਦੇਸੁਭਾਵਸਤਾਵਿਖੋਇਸਾਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਬਸੰਸਾਰ
ਕਾਕਾਰਲਮੋਹਮਿਟਜਾਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਜਬਨਿਰਮਲਾਨਿਰੰਸਅਤਮਸੰ
ਥਿਤਤੇਗਿਝਤਾਹੈ॥ ਤਬਮੋਹਇਸਕਉਅਨਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੰਸਾਰਕ
ਕਾਰਲਹੂਪਾਅਰੁਜਬਨਿਰਮਲਾਨਿਰੰਸਅਤਮਪਦਵਿਖੋਇਸਾਥਿਤ
ਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਬਸੰਸਾਰਸਮੁਝਕਉਤਰਜਾਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਜੇਤੇਤੇਜਵਾਨਹੈ॥
ਈਸ੍ਵਰਜਵਾਨਬਲਵਾਨਹੈ॥ ਤਿਨਸਭਨਹੁਤੇਤਤਵੇਤਾਉਤਮਹੈ॥

ਇਸਕੇ ਅਗੇ ਸਭ ਲਘੁ ਹੋਇ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕਉ ਕਿਸੀ ਸੰ
 ਸਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਅਧੇਖਿ ਨਹੀ ॥ ਉਸ ਕਾ ਚਿਤ ਸਤ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪ
 ਤ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਚਿਤ ਕਉ ਇਸ ਬਿਤ ਕਹਹੁ ॥ ਤਬ ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ
 ਭੀ ਭਵਿਖਤ ਕਾਲ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੋ ਜਾਵੈ ਗਾ ॥ ਜੇ ਸੇਭ ਵਿਖਤ ਕਾਲ ਕਾ
 ਰਾਗ ਦ੍ਰੋਖ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਤੈ ਸੇ ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਕਾ ਗਾਵੈ ਖ
 ਸਪਰਸ ਨ ਕਰੇ ਗਾ ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਆਤਮਾ ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੇ
 ਪਾਏ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੀ ਵਿਖਸ ਮਾਨ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਇ ਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਰੂਪ ਕਰਿ ਚਿਤ ਕਉ ਚਲਾਵਤਾ ਥਾ ਸੋ ਨਹੀ ਚਲਾਇਸਕਤਾ ॥ ਜਿਸ ਪੁਰ
 ਖ ਕੀ ਇਸ ਬਿਤ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਭਈ ਹੈ ਸੇ ਸਭ ਤੇ ਉਤਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜੇ
 ਸੇ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਕੇ ਨਿਕਟ ਹੋਸਤੀ ਤੁਛ ਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤਿਸ ਕੇ ਨਿ
 ਕਟ ਸਭ ਤਿਲੇ ਕੀ ਕੇ ਪਦਾਰਤੁ ਛੁਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰਥ ਭੇਦਿ ਬਤੇਜ ਕਉ

ਸੰ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਜ ਕ ਉ ਸੁ ਰ ਜ ਨ ਹੀ ਪ੍ਰ ਕਾ ਸ ਕ ਰ ਸ ਕ ਤਾ ॥ ਐ ਸਾ ਪ ਰ
 ਮ ਪ੍ਰ ਕਾ ਸ ਰੂ ਪ ਹੈ ਅ ਰੁ ਸਾਂ ਤ ਰੂ ਪ ਹੈ ॥ ਸ ਰ ਵ ਕ ਲ ਨ ਤੇ ਰ ਹਿ ਤ ਅ ਵੈ ਤ ਤ ਤ ਹੈ ॥
 ਹੇ ਰਾ ਮ ਜੀ ॥ ਤਿਸ ਆ ਤ ਮ ਤ ਤ ਵਿ ਖੇ ਇ ਸਾ ਥਿ ਤ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਪੁ ਰ ਖ ਐ ਸੇ ਸ੍ਵ ਰੂ
 ਪ ਕ ਉ ਪਾਇ ਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਸ ਭ ਕ ਛੁ ਪਾਇ ਆ ਹੈ ॥ ਅ ਰੁ ਜਿਸ ਐ ਸੇ ਸ੍ਵ ਰੂ ਪ
 ਕ ਉ ਨ ਹੀ ਪਾਇ ਆ ॥ ਤਿਸ ਕ ਛੁ ਨ ਹੀ ਪਾਇ ਆ ॥ ਹ ਮ ਕ ਉ ਤੋ ਗਿ ਆ ਨ ਕੀ
 ਵਾਰ ਤਾ ਕ ਰ ਤੇ ਗਿ ਆ ਨ ਵ ਨ ਕ ਉ ਦੇ ਖ ਕ ਰ ਲ ਜਾ ਕ ਛੁ ਨ ਹੀ ਆ ਵ ਤੀ ॥ ਅ ਰੁ
 ਜੇ ਤਿਸ ਗਿ ਆ ਨ ਸ ਰੂ ਪ ਕੀ ਵਾਰ ਤਾ ਤੇ ਬੇ ਮੁ ਖ ਹੈ ॥ ਜ ਦ ਪਿ ਬ ਤੇ ਮ ਹਾਂ ਬ ਤੇ ॥
 ਤ ਉ ਭੀ ਗ ਰ ਪ ਬ ਵ ਤ ਹੈ ॥ ਜੇ ਬ ਤੇ ਈ ਸ੍ਵ ਰ ਜ ਕ ਰ ਸੰ ਪ ਨ ਹੈ ॥ ਅ ਰੁ ਆ
 ਤ ਮ ਪ ਦ ਤੇ ਵੇ ਮੁ ਖ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕ ਉ ਵਿ ਸਾ ਕੇ ਕੀ ਟ ਤੇ ਭੀ ਨੀ ਚ ਜਾ ਲਾ ॥ ਹੇ ਰਾ ਮ ਜੀ
 ਪ ਰਾ ਕੇ ਛਿ ਦੁ ਵਿ ਖੇ ਜੇ ਕੀ ਟ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭੀ ਅ ਰੁ ਗ ਰ ਪ ਬ ਤੇ ਭੀ ਅ ਉ ਗ ਤਿ
 ਜ ਕ ਨੀ ਚ ਜੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭੀ ਅ ਗਿ ਆ ਨੀ ਤੁ ਛ ਹੈ ॥ ਹੇ ਰਾ ਮ ਜੀ ਜੀ ਵ ਲਾ ਤਿ

ਨਕਾਸ਼ੇ ਸੁਯੋ। ਜੇ ਆਤਮ ਪਦ ਕੇ ਨਮਿਤ ਜਤਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਅਰੁ ਜੀਵਣਾ ਤਿ
 ਨਕਾ ਬਿਥਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਨਮਿਤ ਜਤਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਦੇਖ ਲੇ ਮਾਤ ਤੇ ਚੈਤ
 ਨ ਹੈਂ। ਪਰ ਸਵਰੀ ਨਿਆਈ ਹੈਂ। ਅਰੁ ਜੇਤ ਤ ਕੇ ਗਿਆਤ ਭਏ ਹੈਂ। ਸੇ ਅਪ
 ਏ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਸੁਰਜ ਚੰਦੁ ਮਾਕੀ ਨਿਆਈ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੇ ਹੈਂ। ਅਗੁ ਜਿਨ ਕਉ
 ਸਗਿ ਗਵਿਖੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ ਸੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕਸਮ ਨੈ ਹੈ। ਏਹਾ ਮਜੀ ਇਸ ਕਉ ਚਿ
 ਤਤੀ ਦੀ ਨਕੀ ਆ ਹੈ। ਜਿਉ ਜਿਉ ਚਿਤ ਮੋਟਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਿਉ ਤਿਉ ਇਸ
 ਕਉ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਚਿਤ ਖੀਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਆਤਮਾ ਨੀਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ
 ਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਆਤਮ ਭਾਵ ਅਨਾਤਮਾ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਰੋਗ
 ਹੁਕੀ ਤਿਸ ਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਚਿਤ ਮੋਟਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਆਤਮ ਭਾਵ ਤੇਂ ਦੁ
 ਰਪੜਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਬਡੇ ਮੇਘ ਕੇ ਆਵਰਣ ਕਰ ਕੈ ਸੁਰਜ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ
 ਤੇ ਸੇ ਅਨਾਤਮ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰ ਕੈ ਆਤਮਾ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਅਰੁ ਜਬ ਭੋਗ

ਕੀ ਨਿਵਰਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਚਿਤ ਖੀਣ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੇਬ ਸੰਤ ਹੋਤ ਕੇ ਗਏ
ਤੋਂ ਪਤ ਕ੍ਰਿਸ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤੇ ਸੇਭੋ ਗੁਰੀ ਵਾਸਨਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਤੋਂ ਚਿਤ ਕ੍ਰਿਸ ਹੋ
ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਗਮ ਜੀ ਚਿਤ ਰੂਪੀ ਸਹ ਪਾਏ। ਸੇ ਦੁਰਵਾਸਨਾ ਰੂਪੀ ਦੁਪ ਅਰੁ
ਭੋਗ ਰੂਪੀ ਵਾਉ ਅਰੁ ਸਗੀ ਗਵਿਖੇ ਦਿਨ ਅਸਥਾ ਰੂਪੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕਾਇ ਸਖਾ
ਏ ਕਰ ਮੋਟਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੀਨ ਰੂਪ ਦਾਰਥ ਹੁਕ ਰਿਜ ਬਮੋਟਾ ਭਇਆ। ਤਬ ਮੋ
ਹਰੂਪੀ ਵਿਖ ਕਰ ਕੈ ਇਸ ਕਉ ਮਾਹਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਗਮ ਜੀ ਐ ਸੇ ਦੁਸ਼ਟ ਰੂਪੀ ਚਿਤ
ਸਹ ਪਕਉ ਮਾਹਤ ਬਤੇ ਗਕਲਿਅਾ ਏ ਹੋਵੈ। ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਜੋ ਆਤਮ ਅਭਿਮੰ
ਨ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਭੋਗ ਹੁਰੀ ਤਿਸਨਾ ਪਤੀ ਫੁਗਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਮੋ ਹਰੂਪੀ
ਵਿਖ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਹੈ। ਜਬ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪੀ ਗਾਰਝਮੰਤ ਕਉ ਚਿਤ ਹੈ। ਤਬ ਵਿ
ਖ ਉਤਰ ਜਾਵੈ ਗੀ। ਅਉਰ ਉਪਾਇ ਵਿਖ ਉਤਰ ਨੇਕਾ ਕਉ ਨਹੀ। ਜੇ ਗਮ
ਅਨਾਤ ਮਾ ਵਿਖੇ ਆਤਮ ਅਭਿਮਾਨ। ਅਰੁ ਪੁਤ ਦਾਗਾ ਦਿਕ ਕੁਟੰਬੀ ਅਗੁ ਵਿ

ਬੇਮਮਤਾਇਸਕਹਿਚਿਤਮੇਟਾਤੋਤਾਜਾਤਾਹੈ॥ ਟੰਕਾਗੁਪੀਵਿਕਾਰਕ
 ਰਕੈਅਹੁਮਮਤਾਗੁਪੀਕੀੜਾਕਰਕੈਅਹੁਇਮੇਗਾਇਸਭਾਵਨਾਕਰਕੈਚਿਤ
 ਪੀਨਹੋਤਾਜਾਤਾਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਚਿਤਗੁਪੀਏਕਵਿਖਕਾਬਿਛੁਹੈ॥ ਅਹੁਦੇ
 ਤਗੁਪੀਭੂਮਪਰਿਲਾਗਾਹੈ॥ ਸੰਕਲਪਵਿਕਲਪਗੁਪੀਇਸਕੇਟਾਸੈਹੈ॥ ਦੁ
 ਹਵਾਸਨਗੁਪੀਪੜਹੈ॥ ਅਹੁਸੁਖਦੁਖਆਧਵਿਆਧਮਿਤਗੁਪੀਇਸਕੇਫ
 ਲਾਹੈ॥ ਅਹੁਅੰਕਾਰਤਾਗੁਪਜੋਕਰਮਹੈ॥ ਸੇਜਲਗੁਪੀਹੈ॥ ਇਸਜਲਕੇ
 ਸੰਚਟੇਕਰਬਛਤਾਹੈ॥ ਕਾਮਭੋਗਗੁਪੀਵਿਗਸਤਪੁਰਪਹੈ॥ ਚਿੰਤਾਗੁਪੀ
 ਬਡੀਆਂਵਲੀਹੈ॥ ਜਬਵਿਚਰਾਹੁਦੈਗਾਗੁਪੀਕੁਰਾਹਇਸਕਉਕਾਟੈ॥
 ਤਬਸਾਂਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈ॥ ਅਨਥਾਸਾਂਤਕੈਨਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੈਗਾ॥ ਹੇਗਮ
 ਜੀਚਿਤਗੁਪੀਏਕਹਸਤੀਹੈ॥ ਅਹੁਸਗੀਰਗੁਪੀਤਲਾਉਵਿਖੇਅਨਇਸ
 ਥਿਤਭਇਆਹੈ॥ ਅਹੁਅਸੁਤਗੁਪੀਵਾਸਨਾਜਲਕਉਮਲਨਕਰਤਾਹੈ॥

ਅਰੁੰਧੀਗਜਸੰਤੋਖਵੈਗਗਰੂਪੀਕਮਲਪੁਕਉਤੋਰਡਾਰੈ। ਭੋਗਪੁਕੀਤਿ
ਸਨਰੂਪੀਭੁੰਢਕਰਕੈ। ਯੋਗਮਜੀਤਿਸਕਉਤੁੰਨਖਪੁਕਰਕੈਛੇਦਾ। ਸੈਨਖ
ਕਵਲਹੈ। ਆਤਮਵਿਖੋਲੀਜੋਬੁਧਹੈਸੇਈਭੰਏਨੰਖਾ। ਤਿਸਚਿਤਰੂਪੀ
ਹਸਤੀਕਉਨਖਪੁਕਰਕੈਛੇਦਾ। ਯੋਗਮਜੀਚਿਤਰੂਪੀਕਉਆਪੈ। ਜੈਸੇਕਉ
ਆਪਵਿਤਠਉਤ੍ਰਬੈਠਤਾਹੈ। ਅਰੁਅਪਵਿਤ੍ਰਪਦਾਰਥਪੁਕਉਭੋਜਨਕ
ਰਤਾਹੈ। ਅਰੁਸਰਵਦਾਕਾਂਕਾਂਕਰਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਚਿਤਰੇਹਰੂਪੀਅਪਵਿਤਠਉ
ਨਵਿਖੋਬੈਠਤਾਹੈ। ਅਰੁਸਰਵਦਾਭੋਗਪੁਕੀਓਰਧਾਵਤਾਹੈ। ਤਿਨਕੇਰਸ
ਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਤਾਹੈ। ਸੈਨਕਬਹੁਨਹੀਕਰਤਾ। ਅਰੁਦੁਰਵਾਸਨਾਕਰਕੈ
ਕਾਕਕੀਨਿਆਈਕ੍ਰਿਸਨਰੂਪਹੈ। ਅਰੁਜੈਸੇਕਾਕਕਾਏਕਹੀਨੇਤ੍ਰੇਤਾਹੈ।
ਤੈਸੇਇਹਚਿਤਏਕਹੀਓਗਵਿਖਿਅਪੁਕਉਧਾਵਤਾਹੈ। ਐਸੇਅਮੀਗਲ
ਰੂਪਕਉਏਕਉਨਿਕਾਮਹੁ। ਤਬਸੁਖੀਹੋਵਹੁਗੋ। ਯੋਗਮਜੀਇਹਚਿਤਰੂ

ਪੀਇਲਪਖੇਰੂਹੈ॥ ਅਰੁ ਭੋਗਰੂਪੀ ਮਾਂਸ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਸਹ ਵਓਰ ਕਉ ਭ੍ਰਮਤਾ
 ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜਤਾਇਲਰੂਪੀ ਅਮੰਗਲ ਆਨ ਵਿਭਾਜਤਾ ਹੈ॥ ਤਹਾਂ ਤੇ ਵਿਭੂਤ
 ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਾਂਸ ਕੀ ਓਹ ਉਚਾ ਹੋਇ ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ
 ਭਾਵਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਚਿਤਰੂਪੀ ਇਲਸ ਗੀਰੂਪੀ ਬਿਛਪਰ ਬੈਠਤਾ ਹੈ॥
 ਅਰੁ ਵਿਭੂਤ ਜੋ ਹੈ ਆਤਮਤਤ ਕਾ ਗਿਆਨ ਤਿਸ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅ
 ਰੁ ਭੋਗਰੂਪੀ ਮਾਂਸ ਕੀ ਓਹ ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਤਬ ਗਿਰਪਤਤਾ ਹੈ॥
 ਅਰੁ ਅਤਿਮਾਨਰੂਪੀ ਗੀਵਾਂਕਉ ਉਚਾ ਪਤਾ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਜੋ ਅਮੰਗਲ ਰੂਪ ਇ
 ਲੈ॥ ਇਸ ਕਉ ਜਬ ਨਾ ਸਕਰਹੁਗੇ॥ ਤਬ ਸਾਂਤ ਵਨ ਹੋਵਹੁਗੇ॥ ਜੇਗਮਜੀ
 ਜਿਸ ਕੀ ਪਿਸਾਚ ਆਨ ਲਾਗਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਬਹੁਤ ਖੇਦ ਵਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਪੜਾ
 ਸਬਦ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਚਿਤਰੂਪੀ ਇਸ ਕਉ ਪਿਸਾਚ ਲਾਗਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਤਿ
 ਸਨ ਰੂਪ ਪਿਸਾਚ ਨੀਸਾਥ ਪੜਾ ਸਬਦ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਕਾਛਹੁ॥ ਅ०

ਤਮਾਤੇਂ ਇਤਰਜੇ ਅਭਿਮਾਨ ਪੜਾਕਰਤਾ ਹੈ। ਐਸਾ ਜੋ ਚਿਤਰੂਪੀ ਪਿਸਾਚ ਹੈ।
ਤਿਸਕਉ ਵੈਰਾਗਰੂਪੀ ਮੰਤਰਕਰਕੈ ਦੂਰਕਰਹੁ। ਤਬ ਸੁਭਾਵ ਸਤਾਕਉ ਪ੍ਰ
ਪਤਹੋਵਹੁ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਹ ਚਿਤਰੂਪੀ ਬਾਂਤਰਹੈ। ਸੋ ਮਹਾਂ ਚੰਦ ਲਰੂਪ ਹੈ।
ਸਰਵਦਾ ਭਟਕਤਾ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਇਸਾ ਬਿਤਕਦਾ ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਕਬਹੂੰ ਕਿ
ਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਓਹ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਕਬਹੂੰ ਕਿ ਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਓਹ ਪਾਵਤਾ ਹੈ।
ਜੇ ਮੇਰਾ ਬਾਂਤਰ ਜਿਸਾ ਬ੍ਰਿਛ ਪਰ ਬੈਠਤਾ ਹੈ। ਤਿਸਕਉ ਠਹਰੇ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ।
ਹਲਾਵਤਾ ਹੀ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਦੇ ਹਕਉ ਠਹਰੇ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ। ਸਦਾ
ਲਾਵਤਾ ਹੀ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਚਿਤਰੂਪੀ ਮਰਕਟ ਇਸਾ ਬਿਤਹੋਵੈ। ਤਬ ਸਗੋਂ
ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਛ ਖੋਭਤੇ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਚਿਤਰੂਪੀ ਜੇ ਵੜੀ ਹੈ। ਤਿਸ
ਕਰਕੈ ਸੰਪੂਰਨ ਜਗਤ ਬਾਂਧਾ ਹੋਇ। ਕਰਤਾ ਕਰਮਾ ਕ੍ਰਿਆ ਰੂਪੀ ਗੰਠੀ ਤੇ
ਜੇ ਮੇਰੇ ਕਰ ਜੇ ਵੜੇ ਸੰਗਲੀ ਸਾਥ ਅਨੇਕ ਬੰਦੀ ਵਾਲਾ ਪੀਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ

ਏਕਤਗੋਸਾਥਅਨੇਕਮਲਕੋਪੋਈਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਏਕਚਿਤਕੇਸਾਥਸਭਦੇਹ
 ਧਾਗੀਬਾਂਧੇਹੁਏਹੈ॥ ਤਿਸਜੇਵੇਕਉਅਸੰਗਸਮਤਕਰਕਟੁਤਬਸੁ
 ਖੀਰੇਵਹੁ॥ ਹੋਰਾਮਜੀਇਹਚਿਤਗੁਪੀਅਜਗਰਸਰਪਹੈ॥ ਅਰੁਕੋਗਹੁ
 ਕੀਤਿਸਨਗੁਪੀਤਿਸਮੋਵਿਖਹੈ॥ ਤਿਸਮਰਪਠੁਕਾਰੇਸਾਥਬਡਬਡੇਲ
 ਕਜਲਾਏਹੈ॥ ਸਮਦਮਧੀਗਜਗੁਪੀਜੋਕਮਲਹੈ॥ ਸੋਮਭਜਲਗਏਹੈ
 ਇਸਦੁਸ੍ਰਕੇਮਾਗੇਕਉਅਉਹਕੇਉਸਮਰਥਨਹੀ॥ ਏਕਵਿਚਾਰਗੁਪੀਅ
 ਗਾਨਿਹੈ॥ ਜਬਵਿਚਾਰਗੁਪੀਅਗਨਉਪਜੇਤਬਾਚਿਤਗੁਪੀਜੇਵੇਜੀਜਲ
 ਜਾਵੈ॥ ਜਬਚਿਤਜਲੇਤਬਾਤਮਰੁਪੀਨਿਧਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੈ॥ ਹੋਰਾਮਜੀ
 ਇਹਚਿਤਸਮਤਹੁਕਰਿਕਾਟਿਅਨਹੀਜਾਤਾ॥ ਅਰੁਅਗਨਕਰਜਲ
 ਤਾਨਹੀ॥ ਨਕਿਸੀਅਉਹਉਪਾਇਕਰਿਨਾਸਹੈਤੈ॥ ਏਕਸਾਧਸੰਗਿ
 ਅਰੁਸਤਸਾਮਤਹੁਕੇਵਿਚਾਰਤਿਸਕੇਅਭਿਆਸਕਰਕੈਇਸਕਾਨਾਸਹੈ

ਤਾਹੈ॥ ਅਉਗਕਿ ਸੀਪ੍ਰਕਾਗਨੀ ਹੋਤਾ॥ ਹੋਰਾਮਜੀ ਇਹ ਚਿਤਰੂਪੀ ਗੁਣਕਾ
 ਮੇਘਹੈ॥ ਸੋਬਰੇਤੁਖਕਾਰਾਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਰੇਗਰੂਪੀ ਬਿਜਲੀ॥ ਇਸਾਵਿਖੇ
 ਚਮਕਤੀਹੈ॥ ਅਰੁਜਹਾਂ ਇਹ ਵਰਖਾਹੋਤੀਹੈ॥ ਤਾਂਬੋਧਰੂਪੀ ਖੇੜਅਰੁਸ
 ਮਦਮਰੂਪੀ ਕਮਲਨਾਸਤਾਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੈ॥ ਜਬਾਵਿਚਾਰੂਪੀ ਮੰਤ੍ਰਹੋ
 ਵੈਤਬਸਾਂਤਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ॥ ਹੋਰਾਮਜੀ ਚਿਤਕੀਜੋਰਪਲਤਾਹੈ॥ ਤਿਸ
 ਕਉ ਅਸੰਕਲਪਕਰਕੈਤਿਆਗਾ॥ ਜੈਸੇਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤਕਰਕੈਬ੍ਰਹਮ ਅ
 ਸਤਕਉਛੇਰੀਤਾਹੈ॥ ਨਿਵਰਤਕਗੀਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਮਨਹੀਸਾਥਮਨਕਉਛੇਰ
 ॥ ਅਰਥਇਹਜੇਅੰਤਰਮੁਖੀਹੋਇਕਰਿਇਸਾਥਿਤਕਗੁ॥ ਜਬਤੇਗਾਚਿਤ
 ਰੂਪੀਬਾਂਤਰਅਚਲਹੋਵੇਗਾ॥ ਤਬਸਗੀਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਛਖੇਤਤੇਗਤਹੋਵੈ
 ਗਾ॥ ਹੋਰਾਮਜੀ ਸੁਧਬੋਧਕਰਕੈਚਿਤਕਉਜੀਤਾ॥ ਇਹਤ੍ਰਿਲਤੇਭੀਜਗਤ
 ਤੁਛਹੈ॥ ਇਸਕੇਪਾਰਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਬਸਾਂਤਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ॥ ੪੬॥

ਇਤਸੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਗਾਪਵਾਸੈਵਨਯੋਗੇਨਮਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਵ
 ਸਿਸ੍ਰੇਵਚ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਜੇਮਨਕੀਬ੍ਰਿਤਏਸੋਇਸ੍ਰਅਹੁਅਨਿਸ੍ਰਕਉ
 ਗ੍ਰਹਣਕਰਤੀਐ॥ ਅਹੁਖੜਗਕੀਧਾਗਵਤਤੀਖਲਏਇਸਵਿਖੇਤੁਪ੍ਰੀ
 ਤਮਤਕਰਹਿ॥ ਇਸਕਉਮਿਥਿਆਜਾਣਕਰਹਿਅਗਕਗਹੇਗਮਜੀ
 ਬੋਧਗੁਪਵਲੀਸੁਭਖੇਤਅਹੁਸੁਭਕਾਲਕਰਕੈਪ੍ਰਾਪਤਿਭਈਐ॥ ਤਿਸਕ
 ਵਿਵੇਕਗੁਪੀਜਲਕਰਕੈਸੰਚੀਐਤਬਪਰਮਪਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਿਏਵੈ॥ ਹੇ
 ਮਜੀਜਬਲਗਸਗੀਰਮਲੀਨਤਾਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੂਆ॥ ਅਰਥਇਤ
 ਜਬਲਗਪ੍ਰਥਵੀਪਰਨਹੀਭਿੜਾ॥ ਤਬਲਗਬੁਧਕਾਉਧਾਰਕਰਸੰਸਾਰ
 ਰਤੇ॥ ਮੈਂਜੋਤੁਏਕਉਵਚਨਕਏਐ॥ ਤਿਨਕਉਤੁਏਜਾਣਿਆਐ॥ ਇਨਕਾ
 ਦ੍ਰਿੜਅਭਿਆਸਕਰਾਤਬਾਦ੍ਰਿਸਭਮਨਿਵਰਤਹੋਜਵੈਗਾ॥ ਹੇਗਮਜੀ
 ਇਹਪੰਚਭੂਤਕਸਗੀਰਆਦਿਕਜਗਤਜੋਤੁਏਕਉਭਾਸਤਐ॥ ਸੋਤੇਰਸ੍ਰ

ਤਿਆਗੁ

ਰੂਪਨਹੀ॥ ਤੁਸੁਧਚੈ ਤੰਨਰੂਪਹੈ॥ ਸੁਧਬੁਧਸੇ ਵਿਚ ਹਰਕਰਕੈ ਅਨਾਤਮਪਦਿ
ਭੂਤਹੁਕੇ ਅਭਿਮਾਨਕਉਜੈ ਸੇਉ ਦਾਲਕਕਾਟਕਹਿ ਤਿਆਗਤਭਇਆਹੈ
॥ **ਗਮੋਵਾਚ**॥ ਹੇਭਗਵਨ ਕਿਸਕੁਮਕਰਕੈ ਕਿਸਪ੍ਰਕਾਰਇਨਕਾਅਭਮਾਨ
ਤਿਆਗਕਰਸੁਖੀਭਇਆਹੈ॥ ਜੈਸੇਭਇਆਹੈ ਤੈਸੇਕਰੇ ॥ **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੋ**
ਵਾਚ॥ ਹੇਗਮਜੀਤੁੰਮੁਲਾ ਜੈਸੇਪੁਰਬਭੂਤਸੰਬੁਧਕਉ ਵਿਚ ਹਰਕਰਕੈਉ
ਦਾਲਕਪਰਮਪਦਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਹਜਗਤਰੂਪੀਜੀ
ਰਣਘਰਹੈ॥ ਤਿਸਕੀਪ੍ਰਿਥਵੀਵਾਇ ਵਕੈਲਵਿਖੇਏਕਦੇਸਹੈ॥ ਤਹਾਂਬ
ਹੁਤਪਰਬਤਹੈ॥ ਅਰੁਤਮਾਲਾਦਿਕਬਹੁਤਬਿਛਹੈ॥ ਸਘਨੀਜਿਨ
ਕੀਛਾਇਆਹੈ॥ ਅਰੁਫੁਲਹੁਕਰਕੈਬਹੁਤੇਇਸਥਾਨਭਰੇਹੁਏਹੈ॥ ਜੀ
ਰਣਫੁਲਹੁਵਿਖੇਗਿ॥ ਇਅਹੁਪ੍ਰਜਤਤਹਾਂਚਗਨਭੂਬਿਜਾਤੈਹੈ॥ ਅਰੁ
ਮਹਾਂਮਲੀਕੇਇਸਥਾਨਹੈ॥ ਐਸੀਏਕਗੰਧਮਾਦਨਪਰਬਤਕੀਏਕਇਸ

ਬਲੀਥੀ॥ ਕੈਸਾਗੰਧਮਾਦਨਪਰਬਤਯੋ॥ ਸਤਪਰਬਤਹੁਕੇਗਾਜੇਸਮਾ
 ਨਯੋ॥ ਤਿਸਾਇਸਾਨਵਿਖੇਏਕਉਦਾਲਕਨਾਮਬ੍ਰਹਮਲਥਾਸੋਬੁਧਵਨ
 ਅਰੁਮਨਕਰਦੇਕਉਜੋਗਵਿਦਿਆਵਾਨਥਾ॥ ਪਰਅਲਪਬੁਧਾ॥ ਕਾਏ
 ਤੇਜਨਥਾਪਾਇਆਆਤਮਪਦਾਜਿਸਨੋ॥ ਐਸਾਜੋਬ੍ਰਹਮਲਯੋਸੋਜੋ
 ਬਨਅਵਸਥਾਕੇਪੂਰਬਹੀਸੁਤਾਇਛਾਕਰਕੈ॥ ਮਮਅਹੁਨੇਮਕਉਸਾਧਤ
 ਭਾਇਆਸਾਸਤ੍ਰਉਕਤਾ॥ ਤਬਇਸਕੇਚਿਤਵਿਖੇਇਹਵਿਚਾਰਉਤਪਾਤਿ
 ਭਾਇਆ॥ ਜਿਸਕੇਪਾਏਤੇਬਹੁਤਕਛੁਪਾਵਣੇ॥ ਜੋਗਨਹੈ॥ ਅਹੁਜਿਸ
 ਪਦਪਰਧਾਨਵਿਸ਼ਾਤਕੇਪਾਏਤੇਨਸੇਕਕਰੀ॥ ਐਉਹਕਿਆਹੈ॥ ਅਹੁਜਿ
 ਸਕੇਪਾਏਤੇਬਹੁਤਜਨਮਸਾਥਸੰਬੰਧਨਹੈ॥ ਹੋਦੇਵਐਸਾਪਦਮੁਤ੍ਰਕ
 ਕਬਪ੍ਰਾਪਤਹੈਗਾ॥ ਅਹੁਕਬਮੈਮਨਕਾਮਨਨਭਾਵਤਿਆਗਕਰਵਿਸ਼ਾ
 ਤਵਾਨਹੈਵਉਗਾ॥ ਜੇਮੈਘਰੁਮਣਤਿਆਗਕਰਿਪਹਾਤ੍ਰਕੇਸ੍ਰਿੰਗਉ

ਪਰ ਅਨਾਦਿ ਸ੍ਰਾਂ ਮਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਗੁਤਿ ਤਕੀਆਂ ਦਿਸ ਰੂਪ ਵਾਸਨਾ ਮੇਰੀਆਂ
ਕਬ ਮਿਟਹਿ ਗੀਆਂ। ਜੈਸੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਤੰਗ ਉਪਜਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਮਨ ਕੇ ਸੰ
ਕਲਪ ਦਿਕਲਪ ਤੇ ਗਹਿਤ ਸਾਂਤ ਵਨ ਹੋ ਕਰ ਮੋਂ ਕਬਾਇ ਸਾਥਿ ਤਹੇ ਵਉ ਗਾ
ਜੈਸੇ ਬਾਂਤ ਰਹੁ ਤੇ ਗਹਿਤ ਬਿਛ ਸਾਂਤ ਵਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਗੁਤਿ ਸਨਾ ਰੂਪੀ ਨਦੀ
ਤੇ ਸੁਧ ਬੁਧ ਰੂਪੀ ਬੇੜੀ ਕਰ ਕੈ ਸਤ ਸੰਗ ਅਰਸਾ ਸਤ ਰੂਪੀ ਮਲਾ ਤਕਰ ਕੈ
ਕਬ ਤਰ ਜਾ ਵਉਗਾ। ਅਗੁਤਿ ਤਰੂਪੀ ਉਤ ਮਤ ਹਸਤੀ ਕੈ ਸਾ ਹੈ। ਜੈ ਆਭਿ
ਮਾਨ ਰੂਪੀ ਮੈਦ ਹੈ ਜੈ ਸਵਿਖੋ। ਤਿਸ ਹਸਤੀ ਕਉ ਦਿਵੇ ਕਰੂਪੀ ਸਿੰਘ ਹੋ ਕ
ਹ ਕਬ ਮਾਰੇਗਾ। ਅਗੁਤਿ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਸੁਰਜ ਕੇ ਉਦੇ ਕਰ ਕੈ ਅਗਿਆਨ ਰੂ
ਪ ਅੰਧ ਕਾਰ ਕਉ ਕਬ ਨਸ਼ ਕਰ ਉਗਾ। ਜੈ ਸਕ ਗਿਤਿ ਤਰੂਪੀ ਘੁਘੁਜੁਗ
ਤਤੇ ਅੰਧ ਹੋਵੈਗਾ। ਹੋਦੇ ਵਸਹ ਵਾਹੰਤੁ ਕਉ ਕਰਤਾ ਅਲੇਪ ਕਬ ਹੋਵ
ਉਗਾ। ਜੈਸੇ ਜਲਾ ਦਿਖੇ ਕਮਲ ਅਲੇਪ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਮੁਠੇ ਕਰ ਮਨ

ਸਪਰਸਕਰੇਗਾ ਅਰੁ ਪਰਮਾਰਥ ਰੂਪੀ ਤਾ ਸਰਵ ਪਰਕਰਿ ਦੇ ਤੇ ਵੈਗਾ ਮੈ ਗਾ
 ਜਿਸ ਕਰ ਮੈ ਜਗਤ ਕੀ ਆਂਗਤੀ ਕਉ ਹਸਉਗਾ ਅਰੁ ਅੰਤਰ ਸੰਤੋਖ ਕ
 ਉਪਾਵਉਗਾ ਫਿਰਾਤ ਆਤਮਾ ਪੁਰ ਲਬੁਧ ਵਤਾ ਅਰੁ ਉਹ ਸਮਾਕ ਬਹੁ ਦੇ
 ਗਾ ਜੇ ਮੈ ਜਨਮ ਹੁਕੇ ਅੰਧ ਕਉ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਨੇਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਤਿ ਗੋ। ਜਿ
 ਸਕਰ ਮੈ ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਦੇਖਉਗਾ ਅਰੁ ਉਹ ਸਮਾਕ ਬਹੁ ਦੇਵੈਗਾ ਜੇ ਮੈ
 ਗਚਿਤ ਰੂਪੀ ਮੇਘ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪੀ ਵਾਉ ਤੇ ਗਤਿ ਤਾਤਮ ਰੂਪੀ ਸੁਮੇਗ ਪਰ
 ਬਤ ਵਿਖੈ ਸਾਥਿ ਤੇ ਇਕ ਰਸਾਂਤ ਵਾਨ ਹੋਵੈਗਾ ਅਗਿਆਨ ਦਿਸਾਕ
 ਬਜਾਵੈਗੀ। ਅਰੁ ਗਿਆਨ ਦਿਸਾਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਵੈਗੀ। ਅਰੁ ਉਹ ਸਮਾ
 ਕ ਬਹੁ ਦੇਵੈਗਾ ਜੇ ਮਨ ਕੀ ਆਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਾਂ ਕਉ ਦੇਖ ਦੇਖ ਮੈਂ ਹਸਉਗਾ ਅਰੁ
 ਉਹ ਸਮਾਕ ਬਹੁ ਦੇਵੈਗਾ ਜੇ ਜਗਤ ਕੇ ਕਰਮ ਬਾਲ ਕਚੇ ਸ੍ਵਾਦ ਤਮਿ ਬਿ
 ਆਜਾਣ ਕਰ ਕਰਉਗਾ ਅਰੁ ਜਗਤ ਮੁਝ ਕਉ ਸੁਖੋਪਤ ਕੀ ਨਿਆਈ

ਜਾਵੈਗਾ। ਅਰੁ ਉਹ ਸਮਾਕਬ ਹੋਵੈਗਾ। ਜੇ ਪਥਰ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸਿਲਾ ਵਤ
ਮੁਝ ਕਉ ਨਿਗਵਿਕਲ ਪਸਮਾਪਲਗ ਜਾਵੈਗੀ। ਅਰੁ ਸਗੀਰ ਵਿਖੇ ਪਾਛੀ
ਅਇਆਲ ਲੇਕ ਰਹਿ ਗੋ। ਅਰੁ ਨਿਹ ਸੰਕ ਹੋਇ ਕਰ ਛਾਤੀ ਪਰ ਆਨ ਬੈਠੇ
ਗੋ। ਜੇ ਸੇ ਬਿਛਪਰ ਬੈਠਤੇ ਹੈ। ਹੋਵੈ ਉਹ ਸਮਾਕਬ ਹੋਵੈਗਾ। ਜੇ ਇਸ
ਅਨਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਖੇ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਿਤ ਸਮਰ ਹੋਗੀ। ਅਰੁ ਵਿਗਠ ਕੀ
ਨਿਆਈ ਸਰਵਾਤ ਮਾਉਵਉਗਾ। ਅਰੁ ਉਹ ਸਮਾਕਬ ਆਵੈਗਾ। ਜੇ ਮੇਰੇ
ਸਮ ਅਸਮ ਅਚਾਰ ਸਾਂਤ ਹੋਵੈਗਾ। ਸੋ ਉਮ ਹੋਵੈਗਾ। ਸਰਵ ਅਰਥ ਹੁ
ਤੇ ਨਿਰਛਤ ਰੂਪਾ। ਅਰੁ ਕਬ ਮੈ ਉਪਸਮ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਉਗਾ। ਜੇ ਸੇ ਮੰਦਾ
ਚਲਤੇ ਹੋਤ ਹੁਆ ਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸਾਂਤ ਵਨ ਹੁਆ। ਅਰੁ ਕਬ ਮੈ ਅਪਣਾ ਚੈ
ਤਨ ਵਪੁ ਪਾਇ ਕਰਿ ਸਗੀਰ ਕਉ ਅਸਗੀਰ ਵਤ ਦੇਖਉਗਾ। ਅਰੁ ਕਬ ਮੇਰੀ
ਪੁਰਣ ਚਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਬਿਤੀ ਹੋਵਹਿਗੀ। ਅਰੁ ਸੰਪੁਰਣ ਚਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਤੀਸੇ

ਰੇਤਾਈ ਭਾਨ ਪੋਜਾ ਵੈਗਾ। ਅਰੁ ਕਬ ਮੈਂ ਈ ਹਤਾ ਅਨੀ ਹਤਾ ਤੇਂ ਹਤਿ ਤ ਅਰੁ ਗ
 ਤਣ ਤਿਆਗ ਤੇ ਦਰਜ ਤ ਕਬ ਮੈਂ ਸਤੈ ਕਰ ਉਪਾਪ ਤੋਂ ਵਉਗਾ। ਅਪਲੇ ਸੁ
 ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਤੇ ਇਕਗ। ਅਰੁ ਸਮਾਗੁ ਪੀਨ ਦੀ ਕੇਜ ਗਮ ਹਲ ਅ
 ਦਿਕ ਤਰੰਗ ਹੁ ਤੇ ਹੁ ਤੇ ਵਉਗਾ। ਅਰੁ ਅਪਲੇ ਸੁਤਾ ਵ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਤੇ
 ਵਉਗਾ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਐ ਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਉਦਾਲ ਕਰਿ ਤ ਕਉ ਧਿਆਨ ਵਿਖੇ
 ਜੋ ਜਨੇ ਲਾਗਾ। ਪਰ ਚਿਤ ਰੂਪੀ ਥਾਂ ਤ ਗਦਿ ਸਕੀ ਓਹ ਨਿਕ ਸਜਾ ਵੈ। ਇਸਾ ਬਿਰ
 ਤ ਵੈਨ ਹੀ। ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਵਿਖੇ ਜੁੜੇ। ਬਹੁਤ ਭੋਗ ਹੁਕੀ ਓਹ ਨਿਕ ਸਜਾ ਵੈ।
 ਜੇ ਸੇ ਬਾਂਤ ਹਠ ਹਤਾਨ ਹੀ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਠਹਰੇ ਨ ਹੀ। ਜਬ ਬਾਹੁ ਮ ਵਿਖਿਅ
 ਹੁਕ ਉਤਿਆਗ ਕਰ ਚਿਤ ਕਉ ਅੰਤਰ ਮੁਖੀ ਕੀਆ। ਜਬ ਚਿਤ ਕਉ ਅੰਤਰ ਜ
 ਤਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਈ। ਤਬ ਭੀ ਵਿਖਿਅ ਹੁਕ ਉਚਿਤ ਵਟੇ ਲਾਗਾ। ਨਿਗ ਵਿਕਲ
 ਪ ਹੋ ਵੈਨ ਹੀ। ਜਬ ਹੋ ਕਰ ਰਿਗ ਖੈਤ ਬਸੁ ਖੈ ਪਤ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾ ਵੈ। ਵਿਖੇ

ਪਅਰੁਲੈ ਜੈ ਹੈ ਨਿਦਾਤਿ ਸਹੀ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਹੈ। ਤਬ ਊਹਾਂ ਤੇ ਉਠ ਕਹਿ ਅਓ
 ਗਇਸਾਨ ਕਉ ਚਲਾ। ਜੈ ਸੇ ਸੁਗਜ ਸੁ ਮੇਰੀ ਪਰਦਖਣਾ ਕਉ ਚਲਾਤਾ
 ਹੈ। ਤਬ ਗੰਧਮਾਰਨ ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੰਦਗਾ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਇਸ ਥਿਤ ਤੁਇ ਅ॥
 ॥ ਕੈਸਾ ਪਰਬਤ ਹੈ। ਜੇ ਫੂਲ ਹੁਸੰਗੁ ਗਤ ਸੁੰਦਰ ਅਰੁ ਪਸੁਪੰਛੀ ਮਿਗੁ
 ਤੇ ਗਹਿਤ ਹੈ। ਐਸਾ ਏਕਾਂਤ ਇਸਾਨ ਹੈ। ਜੇ ਦੇਵਤਿ ਅਹੁ ਕਉ ਭੀ ਦੇਖਣਾ
 ਕਠਨ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਅਤੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਹੀ ਅਰੁ ਅਤੰਤ ਮਭੀ ਨਹੀ। ਨ ਅਤੰਤ
 ਉਸਨ ਹੈ ਨ ਸੀਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਮਧਰੁਤ ਕਾਰਤ ਕਹੇਤਾ ਹੈ। ਨਿਰਭੈ ਏਕਾਂਤ ਇ
 ਸਾਨ। ਜੈ ਸੇ ਮੇਖ ਪਦਵੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਨਿਰਭੈ ਏਕਾਂਤ ਰੂਪ। ਤੈ ਸੇ ਤਿਸ ਪਰ
 ਬਤ ਵਿਖੇ ਸੁੰਦਰ ਕੁਟੀ ਬਣਾਈ ਹੁਈ ਬਨ ਦੇਵੀ ਅਹੁ ਕਾਇਸਾਨ। ਕਿਸੀ
 ਸਿਧ ਕਾ ਵਿਖੇ ਭੀ ਹੋਵੈ। ਪਰ ਅਉਗਰਿ ਸੀਰੀ ਗਮਨ ਹੀ। ਤਿਸ ਕੁਟੀ ਵਿ
 ਖੇਤ ਮਾਣਾ ਬਿਛ ਕੇ ਪੜ੍ਹੁ ਅਰੁ ਕਮਲ ਹੁਕਾ ਅਸਨ ਕਰ ਕੈ ਉਪਰ ਮਿਗ

ਛਾਲਾ ਵਿਛਾਈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਉਪਰ ਬੈਠ ਕਰ ਸਭ ਕਾ ਮਨਾ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕੀ
 ਆ॥ ਜੈ ਸੇਧੁ ਹਮਾਜ ਗਤ ਕਉ ਉਤਪਤਿ ਕਰ ਕੈ ਛੋਡ ਬੈਠਾ॥ ਤੈਸੇ ਸਰ
 ਵ ਕਾ ਮਨਾ ਕਉ ਤਿਆਗ ਪਦਮ ਅਸਨ ਪਾਗਾ॥ ਅਗੁ ਵਿਚ ਹਲਾਗਾ ਕਰ
 ਲੇ॥ ਅਗੇ ਮੁਗਖ ਮਨ ਤੂੰ ਕਹਾਂ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਤੋ ਸਭ ਮਾਇਆ ਮਾ
 ਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਏਥਾ ਕਾਲ ਤੂੰ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਭਟਕਤਾ ਰਹਾ ਹੈ॥ ਕਹੂੰ ਤੁਝ ਕਉ ਸਾਂਤ
 ਨ ਪਾਪਤ ਭਈ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਵਿਅਰਥ ਪੜਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਜੇ ਮੁਗਖ ਮਨ ਉ
 ਪਸਮ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਦਿਖਿ ਅਤ੍ਰੇ ਭੋਗੁ ਰੀਝਿ ਪਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਸੇ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਦਿਖਿ ਕਾਬੀ ਜਬ ਵਤਾ ਹੈ॥ ਇਹ ਸਭ ਤੇ ਗੰਦੇ
 ਸ੍ਰਾਅ ਪਟੇ ਦੁਖ ਕੇ ਨ ਮਿਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਧੁ ਗਣਿ ਲੁਆਪ ਕਉ ਆਪੀ ਗਿ
 ਹ ਬਣਾਇ ਕਰ ਬੀਧ ਨ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਆਪ ਕਉ ਬਾਂਧਤਾ ਹੈ॥ ਅਬ
 ਤੂੰ ਸੰਕਲਪ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਅਤਮ ਪਰਾਵਿਖੇ ਇਸਾਖਿ

ਆਪੀ

ਤੋਹ। ਜੇਤੁ ਕਉ ਸਾਂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ। ਤੇ ਮਨਾਜਿ ਹਥ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰਿ ਜੋ
ਤੂੰ ਸਬਦ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਸੇਤੁ ਕਉ ਸਬਦ ਵਤ ਤੇ ਗਵਿਰ ਅਰਥ ਸਬਦ ਹੈ।
ਜੇ ਬਸ੍ਵਣ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰੈ ਸ੍ਵਣ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਅਸੁਭ ਵਾਕ ਕਰਤ
ਣ ਕਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਨਿਆਈ ਤੂੰ ਨਸ੍ਹ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਤੁਚਾ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰ
ਜੇ ਤੂੰ ਸਪਰਸ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਸੇਤੁ ਸਤੀ ਕੀ ਨਿਆਈ ਨਾਸਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾ
ਪਤ ਹੋਵਹਿਗਾ। ਅਰੁ ਗੰਧ ਲੇਣੇ ਕੀ ਜੇਤੁ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਸੇਤੁ ਮੋਹ ਕੀ
ਨਿਆਈ ਨਾਸ ਹੋਵਹਿਗਾ। ਜੇ ਸੇਤੁ ਮਹਾਸੁਗੰਧ ਤਾ ਕੇ ਨਮਿਤ ਫੂਲ ਵਿਖੇ
ਫਸ ਮਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤੁਛ ਸਮਗਹਿਗਾ। ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤੀ ਅਹੁ ਕੀ ਤੂੰ
ਜੇ ਬਾਂਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਸੇਪਤੰਗ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜਲ ਮਗਹਿਗਾ। ਤੇ ਮੁਰਖ ਮ
ਨ ਜੇ ਏਕ ਏਕ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾ ਸ੍ਵਾਦ ਲੇਤੇ ਹੈ। ਸੇ ਨਾਸਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ।
ਤੈਤੁ ਪੰਚਹੁ ਵਿਖਿ ਅਹੁ ਕੇ ਸੇਵਣੇ ਵਾਲਾ ਕੈਸੇ ਨਾਸਨ ਹੋਵਹਿਗਾ। ਤਾਂ ਤੇ

ਤੁਇਨਕੀਇਛਾਕਉਤਿਆਗਜੁਤੁਣਕਉਸਾਂਤਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ॥ਇਨਭੋਗ
ਹੁਕੀਇਛਾਤੂੰਨਤਿਆਗਹਿਗਾ॥ਤਉਮੈਂਹੀਤੁਣਕਉਤਿਆਗਛੋਤਉ
ਗਾ॥ਤੂੰਤੋਮਿਥਿਆਅਸਤਰੂਪਹੈ॥ਤੇਰੇਸਾਥਮੇਰਾਕਿਆਪ੍ਰੇਜਨਹੈ॥
ਵਿਚਾਰਕਰਕੈਮੈਤੇਰਾਤਿਆਗਕਰਤਾਹੈ॥ਤੇਮੁਰਖਮਨਤੂੰਜੋਦੇਹਵਿਖੇਅ
ਹੰਅਹੰਪੜਕਰਤਾਹੈ॥ਸੇਤੇਰੀਅਹੰਕਿਸਪਦਾਰਥਮੈਹੈ॥ਅੰਗੁਸ੍ਰੇਤੋਂ
ਲੇਕਰਿਅਰੁਸੀਸਪ੍ਰਜੰਤਵਿਖੇਅਹੰਕਉਨਵਸਤਹੈ॥ਇਹਸਗੀਰਤੋਅ
ਸਥਮਾਂਸਰਕਤਪੁੰਕਾਥੈਲਾਹੈ॥ਇਹਤੇਅਹੰਰੂਪਨਹੀ॥ਅਰੁਸ੍ਰੇਸਜੋ
ਹੈਸੋਵਾਉਰੂਪਹੈ॥ਅਰੁਪੁਲਾੜਜੋਹੈਸੋਆਕਾਸਰੂਪਹੈ॥ਇਹਪਾਚਤੁਤ
ਤਤੁਕਾਸਗੀਰਬਣਿਆਹੈ॥ਅਹੰਰੂਪਵਸਤੁਇਸੋਵਿਖੇਤੋਕਛੁਨਹੀ॥
ਤੇਮੁਰਖਮਨਤੂੰਅਹੰਅਹੰਕਿਉਪੜਕਰਤਾਹੈ॥ਇਹਜੇਤੂੰਕਰਤਾਹੈਮੈਂ
ਦੇਖਤਾਹੈਮੈਂਸੁਣਤਾਹੈਮੈਂਸੁੰਘਤਾਹੈਮੈਂਸਪਰਸਕਰਤਾਹੈ॥ਮੈਂਸ੍ਰਦਲੇ

ਦਿਖੇ

ਤਾਹੋ॥ ਇਨਕੇ ਇਸ ਅਨਿਸ਼ਾਦਿਖੇ ਗਾਏ ਪਕਰ ਕੈ ਪੜਾ ਜਲ ਤਾਹੋ ਸੋ ਬਿ
ਥਾਕ ਸੁਪਾਵਤਾਹੋ॥ ਗੁਪਕ ਉਨੇ ਤਗੁਪ ਲਕਰ ਤੇਹੋ॥ ਸੋ ਨੇਤ੍ਰ ਗੁਪ ਤੇ ਉਤ
ਪਤ ਭਏਹੋ॥ ਤੇਜਕਾ ਅੰਸ ਨੇਤ੍ਰ ਹੋਇ ਸਾਥਿਤਾਹੋ॥ ਸੋ ਅਪਣੇ ਦਿਖੇ ਕਉ
ਗੁਪ ਲਕਰ ਤੇਹੋ॥ ਇਨਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾ ਕਰਿ ਤੂੰ ਕਿਉ ਤਪਾਇ ਮਾਨ ਹੋਤ
ਹੋ॥ ਅਰੁ ਸਬਦ ਅਕਾਸ ਤੇ ਉਤਪਤਿ ਹੁਆਹੋ॥ ਅਰੁ ਅਕਾਸ ਕੀ ਅੰਸ
ਸੁਵਲ ਹੁ ਦਿਖੇ ਇਸਾਥਿਤਾਹੋ॥ ਸੋ ਅਪਣੇ ਗੁਲ ਸਬਦ ਕਉ ਗੁਪ ਲਕਰ
ਤੇਹੋ॥ ਇਨਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤੂੰ ਕਿਉ ਤਪਾਇ ਮਾਨ ਹੋਤਾਹੋ॥ ਅਰੁ ਸਪਰਸ
ਇੰਦ੍ਰੀਵਾ ਉਤੇ ਉਤਪਤਿ ਭਈਹੋ॥ ਅਰੁ ਵਾਉਕਾ ਅੰਸ ਤੁਚਾ ਦਿਖੇ ਇਸ
ਥਿਤਾਹੋ॥ ਸੋ ਤੁਚਾ ਸਪਰਸ ਕਉ ਗੁਪ ਲਕਰ ਤੀਹੋ॥ ਤਿਸਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾ
ਕਰਿ ਤੂੰ ਕਿਉ ਗਾਏ ਪਕਰ ਕੈ ਤਪਾਇ ਮਾਨ ਹੋਤਾਹੋ॥ ਅਰੁ ਸਨਾਇੰਦ੍ਰੀ
ਜਲ ਤੇ ਉਤਪਤਿ ਭਈਹੋ॥ ਜਲਕਾ ਅੰਸ ਜਿਹ ਵਾਕੇ ਅਗੁਭਾ ਗਵਿ

ਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਸੇਈਹਸਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਤਹੈ॥ ਤਿਸਕੇਸਾਥਮਿਲ
ਕਰਤੁੰਕਿਉਬਿਥਾਤਪਾਇਮਾਨਹੋਤਹੈ॥ ਅਹੁਪ੍ਰਾਣਇੰਦ੍ਰੀਗੰਧਤੇਉ
ਪਜੀਹੈ॥ ਸੋਪ੍ਰਿਥਵੀਕੀਅੰਸਪ੍ਰਾਣਦਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਉਤੀਗੰਧ
ਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਤੀਹੈ॥ ਤਿਸਕੇਸਾਥਮਿਲਕਰਤੁੰਕਿਉਬਿਥਾਗਾਏ
ਖਕਰਕੈਤਪਤਾਹੈ॥ ਹੇਮੁਰਖਮਨਇਹਤੇਇੰਦ੍ਰੀਆਂਅਪਣੇਅਪਣੇਦਿ
ਖੇਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਤੀਆਂਹੈ॥ ਤੁੰਕਿਉਇਨਦਿਖੇਅਭਮਾਨਕਰਤਾਹੈ॥
ਜੇਮੈਂਦੇਖਤਾਹੈਮੈਸੁਣਤਾਹੈ॥ ਮੈਂਸੁੰਘਤਾਹੈਸਪਰਸਕਰਤਾਹੈ॥ ਰਸੁ
ਲੇਤਾਹੈ॥ ਇਹਤੇਸਭਇੰਦ੍ਰੀਆਂਆਤਮਭਰਹੈ॥ ਅਰਥਾਇਹਜੇਅਪ
ਣੇਅਪਣੇਦਿਖੇਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਤੀਆਂਹੈ॥ ਅਉਰਕੇਦਿਖੇਕਉਗ੍ਰਹ
ਲਨਹੀਕਰਤੀਆਂ॥ ਅਹੁਅਪਣਾਧਰਮਕਿਸੀਕਉਦੇਤੀਆਂਭੀਨ
ਹੀ॥ ਅਪਣੇਧਰਮਦਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਅਹੁਦਿਖਿਅਹੁਕਉਗ੍ਰਹਲ

ਕਰਕੈ ਇਨ ਕਉ ਗਾਗੁ ਵੈਖ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਓਪ ਜਤਾ ਅਗੁ ਇਨ ਵਿਖੇ ਵਾਸ
ਨਾ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਜੋਗੁ ਹੁਣ ਕਰਤੀ ਆਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਗਾਗੁ ਵੈਖ ਕਛੁ ਨ ਹੀ
ਤੋਤਾ ਅਰੁ ਤੁੰ ਐਸਾ ਮੁਗਧ ਹੋ ॥ ਜੇ ਅਵਗੁ ਕੇ ਪਰਮ ਆਪ ਵਿਖੇ ਮਾਨ ਕ
ਰਾਗੁ ਵੈਖ ਸੋ ਪੜਾ ਜਲਾਤਾ ਹੋ ॥ ਜੇ ਤੁੰ ਭੀ ਵਾਸਨਾ ਤੇ ਹੁਤ ਹੋ ਕਰ ਚੇਸੁ ॥
ਕਰਹਿ ॥ ਤਬ ਤੁਣ ਕਉ ਭੀ ਦੁਖ ਕਛੁ ਨ ਹੋਵੈ ॥ ਜੇ ਵਾਸਨਾ ਮਹਤ ਕਰਮ
ਕਰਤਾ ਹੋ ਸੋਈ ਬੰਧਨ ਕਾ ਕਾਹਲੁ ਤੋਤਾ ਹੋ ॥ ਵਾਸਨਾ ਬਿਨਾ ਦੁਖ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ॥
ਅਰੁ ਤੁੰ ਮਹਾਂ ਮੁਗਧ ਹੋ ॥ ਜੇ ਵਿਚਾਰਨ ਹੀ ਕਰ ਦੇਖਤਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਣ ਕ
ਉ ਤਿਆਗ ਕਰਤ ਹੋ ॥ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾ ਕਰ ਬਡੇ ਖੇਦ ਕਉ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ॥
ਤੋ ॥ ਜੇ ਸੋ ਬਿਘਿ ਆੜ ਕੇ ਬਾਲ ਕਉ ਪਕੜ ਕੈ ਸਿੰਘ ਚੁਹਲ ਕਰਤਾ ਹੋ ॥
ਤੈ ਸੇ ਤੁਣ ਮੁਣ ਕਉ ਚੁਹਲ ਕੀ ਆਹੈ ॥ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾ ਕੈ ਰਿ ਮੈ ਤੁਛ ਹੋ ॥
ਹੋ ॥ ਅਬ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਮੈ ਗਾਮੀ ਬੰਧ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ॥ ਮੈ ਤੋ ਨਿਗ ਵਿਕਲਾਪ ਸੁਧ

ਚਿਦਨੰਦਰੀ। ਜੈਸੇ ਮਹਾਂਕਾਸ ਘਟਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰ ਮੈ ਤੁਛ ਹੋ ਗਇਅ
ਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਤੇਰਾ ਸੰਗ ਤਿਆਗ ਕਰ ਮੈ ਪਰਮਾਰੇ ਦਾ ਕਾਸ ਕ
ਉਪਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈ ਨਿਗਵਿਕਾਰ ਹੋ। ਅਹੰਤੁ ਅੰਕੁ ਵਕੀ ਕਲਪਨਾ
ਤੇਰਾ ਹੋਤੀ। ਅਹੰਤੁ ਕਿਆ ਪਤਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਸਗੀ ਗਵਿਖੋ ਥਿਥਾ ਅਹੰ
ਕਰਣੇ ਵਾਲਾ ਅਉਰ ਕਉਨ ਹੀ। ਤੁਹੀ ਚੋਰ ਹੋ। ਅਬ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਪਕੜ
ਕਰਿਤਿਆਗ ਕੀਆ ਹੈ। ਤੁਂ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਤੇ ਉਪਜਾ ਹੈ। ਤੁਂ ਮਿਥਿਆ
ਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਬਾਲ ਕ ਅਪਲੇ ਪਛਾਵੈ ਤੇ ਪਿਸਾ ਚੜਾ ਲਕਰ ਆ
ਪਹੀ ਭੈ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤੁਝੈ ਸਰ ਵਜਗਤ ਕਉ ਦੁਖ ਦੀਆ ਹੈ।
ਜਬ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਤਬ ਹੀ ਆਨੰਦ ਹੋਵੈ। ਤੇਰੇ ਉਪਜਾਣੇ ਕਰਮ ਹਾਂ ਦੁਖ ਹੈ।
ਜੈਸੇ ਕਉ ਉਚੇ ਪਰਬਤ ਸੇ ਗਿੜਕ ਕਰ ਕੂਪ ਵਿਖੋ ਪੜੇ ਅਹੁਕ ਸੁਮਾਨ ਹੋ
ਵੈ। ਤੈਸੇ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਕਰਿ ਮੈ ਆਤਮ ਪਦ ਤੇ ਗਿੜਕ ਰਿਦੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹੁ

ਪੀਗਰਤਵਿਖੇਪੜਕਰਿਗਗਦੈਖਗੁਪੀਦੁਖਪਾਇਆਥਾ। ਅਬਤੁਣਕਉ
ਮੈਤਿਆਗਕਰਮੈਨਿਰੰਕਾਰਪਦਕਉਪਾਪਤਤੁਆਰੈ। ਸੋਕੈਸਾਪਦਹੈ।
ਨਪ੍ਰਕਾਸਹੈਨਤਮਯੋ। ਨਏਕਹੈਨਦੇਇਓ। ਨਬਡੈਹੈਨਛੋਟਾਹੈ। ਅਤਿਤੁਅੰ
ਆਦਿਕਤੋਂਗਹਿਤਅਚੇਤਾਚਿਨਮਾਝੈ। ਜਗਮ੍ਰਿਤਗਗਦੈਖਭੈਸਕੁਤੇਰੇ
ਸੰਜੋਗਤੇਹੈਤੇਹੈ। ਅਬਤੇਰੇਵਿਜੋਗਤੇਮੈਨਿਰਵਿਕਰਸੁਧਪਦਕਉਪਾ
ਪਤੁਤੇਤਾਹੈ। ਹੇਮਨਤੇਗਹੈਵਲਾਹੀਦੁਖਤੁਕਾਕਰਲਾਹੈ। ਜਬਤੁਨਿਰਬ
ਲਹੈਜਾਵਹਿਗਾ। ਤਬਮੈਬ੍ਰਹਮਰੂਪਹੈਵਉਗਾ। ਤੇਰੇਸੰਗਕਰਤੁਛੁ
ਆਹੈ। ਜਬਤੁਨਿਵਰਤਤੁਆ। ਤਬਮੈਸੁਧਤੁਆ। ਜੈਸੇਮੇਘਕੁਯੀਰ
ਕੇਹੈਤੇਅਕਾਸਮਲਨਤਾਸਤਾਹੈ। ਜਬਵਰਖਾਗਈਤਬਸੁਧਨਿਰਮਲਅ
ਕਾਸਹੈਗਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਤੇਰੇਨਿਵਰਤਤੁਏਆਤਮਾਨਿਰਮਲਹੈਤੇਹੈ। ਹੇ
ਚਿਤਇਹਜੇਦੇਹਇੰਦ੍ਰੀਆਦਿਕਪਦਾਰਥਹੈ। ਸੋਭਿੰਨਭਿੰਨਹੈ। ਇਨਵਿਖੇ

੨੨
੨੩

ਅੰਤਰੁ ਵਸਤਨੀ। ਇਨਕਉਤੁ ਭੀ ਏਕਠਾ ਕੀ ਆਪੈ। ਜੈ ਸੇ ਏਕਤਾ ਗਾ
ਅਨੇਕ ਮਲਕਿ ਅਹੁਕਉ ਏਕਠਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਸਭ ਕਉ ਏਕਠਾ ਕਰ ਕੈ ਤੂੰ ਅ
ਤੰ ਅੰਤਰੁ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਹੁਤੁ ਮਿਥਿ ਆਗਾ ਗਵੈ ਪਪੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਸ
ਭਨੁ ਇੰਦੀ ਅਹੁਕਉ ਲੇ ਕਰ ਨਿਰਬਾਲ ਜਾਇ। ਜੇ ਤੇ ਗੀ ਜੈ ਹੋਵੈ॥੪੬॥
ਇਤੁ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਉਦਿਆਲਾ ਕਵਿ ਚਾਰੇ ਨਾਮ ਸਰਗੁ। ਉਦਿ
ਆਲਾ ਕੋ ਵਾਚ। ਆਤਮਾ ਜੈ ਹੈ ਸੇ ਸੁਛ ਮਤੇ ਸੁਛ ਮਹੈ। ਅਹੁ ਇਸ ਬੁਲਤੇ
ਇਸ ਬੁਲਤੈ। ਸੁਧ ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ ਸੇ ਮੈਂ ਹੀ। ਅਚੇਤ ਚੈਤਨ ਹੋਂ। ਮੇ
ਰੇ ਵਿਖੈ ਵਿਕਾਰ ਕਉ ਨਹੀ। ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਆਦਿ ਕਵਿਕਾਰ ਭਾਸ
ਤੇ ਹੋਂ। ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਨੇ ਕਲਪੇ ਹੋਂ। ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਵਿਕਾਰ ਕਉ ਨ
ਹੀ। ਜਨਮ ਤਿਸ ਕਉ ਕਹੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਪਤਿ ਲੇਨ ਹੋਵੈ ਬਹੁਤ ਉਪਜੇ। ਆਤ
ਮਾ ਤੇ ਆਦਿ ਹੀ ਸਿਧ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜਨਮ ਕੈ ਸੇ ਕਹੀ ਐ। ਅਹੁ ਮ੍ਰਿਤ ਤਿਸ ਕਉ

ਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਜੇਪਹਿਲੇਹੈਵੈਬਹੁੜਅਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ॥ ਅਤਮਾਤੇਜਗਤ
ਕੇਅੰਤਵਿਖੇਭੀਸਿਧਹੈ॥ ਬਹੁੜਮ੍ਰਿਤਪ੍ਰਧੁੰਮਾਭਾਵਕੈਸੇਕਹੀਐ॥ ਦੇਹਕੇ
ਆਦਿਮਾਧਿਅੰਤਤੀਨਹੁਕਾਲਸਿਧਹੈ॥ ਤਾਤੇਸਰਵਵਿਕਾਰਹੁਤੇਹੁਤਹੈ॥
ਅਗੁਚਿਤਕੇਸੰਜੋਗਤੇਵਿਕਾਰਹੁਸਹਿਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਤੇਚਿਤਤੇਰੇਸੰਗਕਰਿ
ਮੈਏਤੇਭੁਮਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਥਾ॥ ਅਰੁਸਗੀਰਵਿਖੇਬ੍ਰਿਥਾਅੰਅੰਪਤੀ
ਤੇਤੀਹੈ॥ ਸੋਜਾਣਿਆਨਹੀਜਾਤਾ॥ ਜੇਕਉਨਥਾ॥ ਸਗੀਰਤੇਰਕਤਮਾਂਸਕਾ
ਪਿਤਹੈ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਮਨਆਦਿਕਸਭਜਨਹੈ॥ ਅਹੰਕਾਰਲੇਵਾਲਾਕਉ
ਨਥਾ॥ ਅਰੁਜਬਅਹੰਤੇਤੀਹੈ॥ ਤਬਭਾਵਅਭਾਵਪਦਾਰਥਹੁਕਉਗ੍ਰਹਣ
ਕਰਤਾਹੈ॥ ਜਤਾਂਅਹੰਕਾਰਭਾਵਹੁਆਤਪਤਾਵਅਭਾਵਕੈਸੋਹੋਵੈ॥ ਅਹੰ
ਜਹੈਸੋਭੂਠਾਹੈ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਜਹੈਸੋਅਪਣੇਅਪਣੇਵਿਖਿਅਹੁਕਉਗ੍ਰਹ
ਣਕਰਤੀਆਹੈ॥ ਅਰੁਮਨਆਦਿਕਭੀਅਪਣੇਸੁਭਾਵਵਿਖੇਇਸਾਥਿ

ਹੈ॥ ਇਹ ਅੰਕ ਹਲੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ਪਾਈ ਤਾ ਜੇ ਕਉ ਨ ਥਾ॥ ਅੰਕਾਰੂ ਪਾਅ॥
 ਕਾਰ ਕਛੁ ਨਹੀ ਪਾਈ ਤਾ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਨਿਸਚੈ ਭਯਾ ਜੇ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਭੂਠੈ॥
 ਅਰੁ ਅੰਕਾਰ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਹੁਕੇ ਗੁਣ ਕਰੇ ਵਾਲਾ ਭੀ ਭੂਠੈ॥ ਜੇ ਤੇ
 ਕਛੁ ਦੁਖ ਹੈ॥ ਸੇ ਅੰਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਹੋਤੇ ਹੈ॥ ਮੈਰਿ ਉਇ ਸਮਾਥ ਮਿਲਾ ਕ
 ਰਿਦੇ ਹਇ ਝੀ ਅਹੁ ਕੇ ਇਸ੍ਰਾਨਿ ਸ੍ਰਵਿਖੇ ਗਾਏ ਪਸਾਥ ਜਲਤਾ ਥਾ॥ ਇ
 ਨ ਕਾ ਅਰੁ ਮੇਗ ਤੇ ਸੰਜੋਗ ਕਛੁ ਨਹੀ॥ ਮੈ ਤੇ ਆਤਮਾ ਹੋ ਨਿਰਲੇਪ ਹੀ॥ ਅ
 ਵੇਤ ਹੀ॥ ਸੰਜੋਗ ਕਿਸ ਕੇ ਸਾਥ ਹੋਵੇ॥ ਇਹ ਤੇ ਹੋ ਨਹੀ॥ ਸਭ ਅਸਤਰੂਪ
 ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਕਹੀ ਐ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਭੀ ਹੈ ਤਉ ਭੀ ਸੰਜੋਗ ਨਹੀ ਬਲਤਾ॥ ਜੇ ਸੇ
 ਲੇਹੇ ਅਰੁ ਵਟੀ ਕਾ ਸੰਜੋਗ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਇਹ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ॥ ਜੇ ਸ
 ਭ ਕਾ ਅੰਕ ਹਲੇ ਵਾਲਾ ਕਉ ਨ ਥਾ॥ ਇਹ ਮਿਥਿਆ ਅੰਕ ਅਵਿਚਾਰ ਕਰ
 ਕੈ ਦੁਖ ਦਾਈ ਥਾ॥ ਜੇ ਸੇ ਅਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਬਾਲਾ ਕਉ ਪਛਾਵੇ ਵਿਖੇ ਬੈ

ਤਾਲਤਾਸਕਰਿ ਦੁਖਦੇਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਵਿਚਾਰਕਰ ਕੈ ਦੁਖਦੇਤਾ ਹੈ। ਅੰਤ੍ਰਿਕਾ
 ਗ। ਜੈਸੇ ਪਹਾੜ ਉਪਰ ਬਦਲੀ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਇਸਾ ਬਿਤ। ਸੋ ਪਹਾੜ ਬਦਲ
 ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਬਦਲ ਪਹਾੜ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਅਨਾਤਮਾ ਨਹੀ
 ਹੋਤਾ। ਅਰੁ ਅਨਾਤਮਾ ਸੇ ਆਤਮਾ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ ਸੁਹਜ ਕੀ ਅੰਕਿਰ
 ਣਾ ਵਿਖੇ ਜਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੈਸੇ ਜੇਵਨੀ ਵਿਖੇ ਸਰਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਤੈ
 ਸੇ ਅਪਣੇ ਵਿਖੇ ਅੰਤ੍ਰਿਕਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਕੀ ਏਤੇ ਅੰਤ੍ਰਿਕਾ ਕਛੁ
 ਵਾਸਤਵ ਨਹੀ ਨਿਕਸਤਾ। ਜਹਾਂ ਅੰਤ੍ਰਿਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਦੁਖ ਭੀ ਅਨਾਇ
 ਸਾ ਬਿਤ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਹਾਂ ਮੇਘ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਦੁਖ ਭੀ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ
 ਜਹਾਂ ਅੰਤ੍ਰਿਕਾ ਰੂਪੀ ਮੇਘ ਵਰਖਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਸਗੀਰ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀ
 ਦੁਖ ਰੂਪ ਮੰਜਰੀ ਬਢਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਗਰੁੜ ਕੇ ਵਿਦਮਾਨ ਸਰਪ ਨਹੀ
 ਹਤਾ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਵਿਦਮਾਨ ਅੰਤ੍ਰਿਕਾ ਨਹੀ ਹਤਾ। ਤਾਂਤੇ

ਅੰਤ੍ਰਿਕਾ ਰੂਪੀ

ਚਿਤਾ ਦਿਕਸਭਫੁਠਹੈ॥ ਅਗਿਆਨਕਰਕੈ ਪੜੇਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਇਨਕ
 ਰਗਚਹੁਆਜਗਤਕੈਸੇਸਤਹੈਵੈ॥ ਇਹਜਗਤਕਾਰਲਤੇਹਰਹਿਤਹੈ॥
 ਤਾਂਤੇਮੀਥਿਆਹੈ॥ ਭ੍ਰਮਕਰਕੈਭਾਸਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਅਕਾਸਵਿਖੇਭ੍ਰਾਂਤਕਰ
 ਕੈਦੁਸਗਚੰਦ੍ਰਮਾਭਾਸਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਨਉਕਾਵਿਖੇਬੈਠਤੇਤਟਕੋਬ੍ਰਿਛ
 ਚਲਤੇਭਾਸਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਗੰਧਰਬਨਗਰਭਾਸਤਹੈ॥ ਜਬਚਿਤਨਸ੍ਰੁ
 ਤਹੈ॥ ਤਬਸਭਭ੍ਰਮਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਹੈ॥ ਦੇਹਵਿਖੇਜੇਅਹੰਅਭੁਮ
 ਨਹੈ॥ ਸੋਭੁਖਹੁਕਾਕਰਲਹੈ॥ ਜਬਲਗਵਿਚਾਹਨਹੀਉਪਾਜੇਆਤ
 ਬਲਗਭਾਸਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਵਰਠਕੀਪੁਤਲੀਤਬਲਗਹੋਤੀਹੈ॥ ਜਬ
 ਲਗਸੁਰਜਕਾਤੇਜੁਨਹੀਲਾਗਾ॥ ਜਬਸੁਰਜਕਾਤੇਜਲਾਗਾਤਬਵ
 ਰਠਕੀਪੁਤਲੀਗਲਜਾਤੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਅਹੰਕਾਰਵਿਚਾਹਉਪਜੇਤੇਗ
 ਲਜਾਤਹੈ॥ ਹੇਮਨਤੇਰੇਸਾਥਮਿਲਲੇਕਰਿਬਡਾਦੁਖਹੋਤਹੈ॥ ਅਬ

ਤੁਝ ਤੇਂ ਗੁਰ ਤ ਮੈ ਆਪ ਕਉ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਤੂੰ ਅਬ ਸਤ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਹੁ ਸਹਿਤ
ਨਿਰਥਾਣੇ ਜਾਇ। ਅਹੁ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਅਗਨ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋ। ਜੋ
ਸਤ ਮੈ ਲਤੇ ਗੀ ਜਲ ਜਾਵੈ। ਅਹੁ ਸੁਪਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹਿ। ਅਹੁ ਇ
ਸ ਦੇ ਹਕੇ ਸਾਥ ਜੋ ਤੇਗ ਮਿਲਨਾ ਹੈ ਸੋ ਦੁਖ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਹੈ। ਮਨ ਅਹੁ ਦੇ ਹਕਾ
ਅੰਤ ਰਤੇ ਸੜ ਆਪ ਮੈ ਭਾਵ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ ਅਤੇ ਸਨੇ ਹੁਤਾ ਸਤਾ ਹੈ। ਅੰਤ
ਰਤੇ ਪਰਸਪਰ ਨਾ ਸਕਰ ਲੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਮਨ
ਇਸ ਕੇ ਨਾ ਸਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਦੇ ਹਕ ਹਤੀ ਹੈ ਮਨ ਨਾ ਸਹੈ ਵੈਤਬ
ਮੇਗ ਵਿਖੇ ਦੁਖ ਕਉ ਨਹੀ। ਇਸ ਕਾ ਮਿਲਣਾ ਹੀ ਦੁਖ ਕਾ ਕਾਗਲ ਹੈ। ਹੇਮੁ
ਰਖ ਮਨ ਦੇ ਹਕ ਉਤੇ ਰੇ ਸੰਗ ਕਰ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਤੇਂ ਇਸ ਵਿਖੇ ਭੀ ਦੁ
ਖ ਕਉ ਨਹੀ। ਮਨ ਕੇ ਵਿਖੇ ਦੇ ਹਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ ਵੈਤਬ ਭੀ ਦੁਖ ਨਹੀ। ਇ
ਨ ਕੇ ਮਿਲਣੇ ਕਰ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਵਿਜੋਗ ਕਰ ਕੈ ਦੁਖ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ

ਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਅਗਨ ਅਗੁ ਜਲ ਕੇ ਮਿਲ ਲੇ ਵਿਖੇ ਦੋ ਨੈ ਕਉ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ॥
ਅਗੁ ਵਿਛੜੇ ਨੈ ਕਹੈ ਦੋ ਨੈ ਕਉ ਦੁਖ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਅਗੁ ਦੇ ਹੋ ਕੇ ਵਿ
ਛੜੇ ਨੇ ਵਿਖੇ ਦੁਖ ਕਉ ਨਹੀ॥ ਜੈਸੇ ਜਹਾਂ ਅੰਗਾਹਿ ਅਹੁ ਕੀ ਵਰਖਾ ਹੋਵੈ
॥ ਤਯ ਬੁਧ ਵਾਨ ਨਹੀ ਗਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਇਨ ਕੇ ਮਿਲਾਪ ਵਿਖੇ ਹਮ ਕਉ ਗਪ
ਣਾ ਜੋਗ ਨਹੀ॥ ਹੋ ਮੁਗਧ ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਦੁਖ ਤੁਝ ਕਉ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੇ ਦੇਹ ਕੇ ਮਿ
ਲਾਪ ਤੇ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਕੇ ਸਾਥ ਤੁਕਿ ਸਨਮਿਤ ਮਿਲਤਾ ਹੈ॥ ਅਗੁ ਅਪ
ਕਉ ਸੁਖ ਜਾਣਤਾ ਹੈ॥ ਇਨ ਕੇ ਮਿਲ ਲੇ ਕਹ ਦੁਖ ਹੀ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਗੁ ਤੁਝ
ਸਾ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਜੇ ਵਹੰ ਵਹੈ ਹਰੀ ਓਹਰ ਉਤਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੁਮੁਖ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਪ
ਰ ਨਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਦੀਪ ਕਉ ਸੁਖ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕਹ ਪਤੰਗ ਮਿਲ ਲੇ ਕੀ
ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਗੁ ਜਲ ਮਗਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਮਛੀ ਮਾਂਸ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰ
ਤੀ ਹੈ॥ ਸੇ ਨਾਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਰੇ ਹਰੇ ਕੇ ਮਿਲ ਲੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕ

ਹਤਾਹੈ। ਅਰੁਨਾਸਪ੍ਰਾਪਤਹੈ। ਤਾਂਤੇ ਇਸਕਾ ਅਤਮਾਨ ਤਿਆਗਜੇਤੁ
 ਏਕਉਸਾਂਤਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੈ। ਅਰੁਦੇਹਭੀਕਛੁਵਸਤਨਹੀਮਨਹੀਕਾਵਿ
 ਕਾਰਹੈ। ਪਾਂਚੋਤਤਹੈ। ਜਿਨਕੀਦੇਹਬਣੀਹੈ। ਸੋਭੀਕਛੁਵਸਤਨਹੀ। ਸਕੁਮ
 ਨਕੇਛੁਰਲੇਕਰਿਹਚੇਹੈ। ਤਾਂਤੇਛੁਰਲੇਕਉਤਿਆਗਕਰਆਤਮਪਦਵਿ
 ਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ। ਜੇਤੁਏਕਉਸਾਂਤਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੈ। ਅਰੁਮੈਤੇਸਭਨਹੁਤੇ
 ਅਤੀਤਸੁਧਾਚਿਦਾਨੰਦਸਰੂਪਹੈ। ਜੈਸੇਗਜਾਕੇਸਮੀਪਧੈਭੋਈਨਹੀਹੈ
 ਤਾ। ਤੈਸੇਮੇਰੇਨਿਕਟਮਨਇੰਦ੍ਰੀਆਂਦੇਹਕਉਨਹੀ। ਮੈਸੁਧਆਤਮਤਤ
 ਹੀ। ਭੋਗਹੁਸਾਥਮੇਗਕਿਆਪ੍ਰੋਜਨਹੈ। ਜੇਇਨਸਾਥਮਿਲਕਰਿਦੀਨਤਾ
 ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵਉ। ਮੁਏਕਉਇਨਕੇਸਾਥਪ੍ਰੋਜਨਕਛੁਨਹੀ। ਚਿਰਪਰਜ
 ਤਹੈ। ਅਥਵਾਅਥਹੀਨਸੁਹੋਜਵਹਿ। ਇਨਕੇਨਾਸਹੋਲੇਕਰਮੇਗਨਾ
 ਸਨਹੀਹੋਤਾ। ਅਰੁਗੁਰੁਲੇਖੇਕਛੁਪ੍ਰੋਜਨਨਹੀ। ਇਨਹੋਤੇਮੈਆਪਕਉ

ਤਿਨ ਜਾਇ ਅਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਤਿਲ ਹੁ ਮੈ ਤੇ ਲਨਿ ਕਾ ਸਲੀ ਆ ॥ ਤਬ ਬਹੁ ਹਨ
 ਹੀ ਮਿਲਤਾ ॥ ਅਰੁ ਦਧ ਸੈ ਮਾਖਲ ਕਾ ਢਲੀ ਆ ॥ ਤਬ ਬਹੁ ਹਨ ਹੀ ਮਿਲ
 ਤਾ ॥ ਤੈ ਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਮੈਂ ਅਪਣਾ ਆਪ ਕਾ ਢਲੀ ਆਹੈ ॥ ਸੇ ਬਹੁ ਹਨ ਇ
 ਨ ਕੇ ਸਾਥ ਨ ਹੀ ਮਿਲਤਾ ॥ ਮੈਂ ਸੁਧ ਚਿਦਾਨੰਦ ਆਤਮਾ ਹੋ ॥ ਸਰੁਜ ਗਤ
 ਮੇਰੇ ਆਸੈ ਹੋ ॥ ਸਰ ਵਦਿਖੇ ਮੈਂ ਅਨ ਸੁਤ ਵਿਆਪਿ ਆਹੈ ॥ ਅਬ ਤਿਸੀ
 ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਵੇ ॥ **ਸ੍ਰੀ ਵਾਸਿਸ਼ਠ ਵਾਚ** ॥ ਹੇ ਗੁਪਤੀ ਐਸੇ ਵਿ
 ਚਾਰ ਕਰ ਉਦਿਆਲ ਕਬਹੂ ਮਲ ਬਿਤ ਕਉ ਵਿਖਿਅਹੁ ਤੇ ਨਿਵਰਤ ਕਰ
 ਕੈ ਪਦਮ ਆਸਨ ਧਾਗਾ ॥ ਅਰੁ ਪੁਲਕ ਜੋ ਮਾਹਧਤਿ ਮਾਝਾ ॥ ਅਕਾਰ
 ਉਕਾਰ ਮਕਾਰ ਅਰੁ ਅਰਧ ਮਾਝਾ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਕੈ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ
 ਲੇ ਲਾਗਾ ॥ ਪ੍ਰਾਣਾ ਮਕਰ ਕੈ ਮਾਝਾ ਕਾਧਿ ਆਨ ਕਰਤ ਭਉ ਆ ॥ ਅ
 ਕਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਕਾਰ ਵਿਸਨ ਮਕਾਰ ਮਿਦਾ ॥ ਅਰਧ ਮਾਝਾ ਤੁਹੀ ਆਇ

ਨਕਉਕ੍ਰਮਸਹਿਤਕਰਲੇਲਾਗਾ। ਪ੍ਰਿਥਮੇਰੇਚਕਕਾਪ੍ਰਣਾਯਾਮਕਰਲੇਲਾ
ਗਾ। ਅਰੁਆਕਾਰਕੀਪੁਨਸਾਥੇਚਕਕਰਲੇਲਾਗਾ। ਤਿਸਕਰਿਸਰਪ੍ਰਣ
ਵਾਉਅੰਤਰੇਨਿਕਸੀ। ਤਬਅੰਤਰਸੁੰਨਭਇਆ। ਅਰੁਸੁਧੇਤਤਭਇਆ
। ਜੈਸੇਅਗਸਤਮੁਨਸਮੁਦ੍ਰਕਉਸੁੰਨਕਰਤਭਇਆ। ਤੈਸੇਉਦਿਆਲਕ
ਰੇਚਕਕਰਕੈਅੰਤਰਕਉਸੁੰਨਕਰਤਭਇਆ। ਅਰੁਆਕਾਰਕਰਕੈਐਸੀਧੁ
ਨਉਚਾਗੀਜੁਥੁਮਦਿਸਨਹੁਦ੍ਰਪ੍ਰਜੰਤਚਲੀਗਈ। ਅਰੁਦੇਹਅਭਿਮਾਨਕ
ਉਤਿਆਗਕਰਪੁਰਿਸ੍ਰਕਾਕਉਸੁਖਮਨਕੇਮਾਗਵਿਖੇਪ੍ਰਾਪਤਕੀਆ। ਜੈਸੇ
ਪੰਛੀਆਲਲੇਕਉਤਿਆਗਕਰਿਅਕਾਸਕਉਉਤਤੈ। ਤੈਸੇਉਦਾਲਕਪੁ
ਰਿਸ੍ਰਕਾਕਉਥੁਮਹੰਧੁਦਿਖੇਪ੍ਰਾਪਤਕੀਆ। ਜਬਲਗਾਚਿਤਸੁਖੇਨਗਤ
ਬਲਗਾਇਸਾਥਿਤਰਾ। ਕਾਹੇਤੇਜੇਠਕਰਕੈਰਹਲੇਤੇਤੁਖਹੇਤੈ। ਇਸੀ
ਕਾਹਲੇਤੇਜਬਲਗਾਸੁਖੇਨਗਤਬਲਗਾਇਸਾਥਿਤਰਾ। ਜਬਥਕਾਤਬ

੩੩

੫੭

੫੭

੬੨

ਪੁਰਿ ਮੁਕਾਰੀ ਵਾਉ ਅਧਿਕ ਉਗਈ॥ ਤਬ ਉਕਾਰ ਵਿਸਨ ਰੂਪ ਕੀ ਪੁਨ ਅਰੁ
 ਧਿਆਨ ਸਾਥ ਕੁੰਭ ਕਪਾਲ ਮਕੀਆ॥ ਸਰ ਵਪਾਲ ਵਾਉ ਕਉ ਆਧਾਰ ਚਕ੍ਰ
 ਵਿਖੇਰੇ ਕਿਆ॥ ਨਤ ਲੇਕ ਉਗਮ ਨ ਕਰੈ ਨ ਉਗਧ ਕਉਗਮ ਨ ਕਰੈ॥ ਤਿਸ ਕਰ
 ਪਾਲ ਇਸ ਬਿਤ ਸੰਘਟੇ ਤਭਏ॥ ਤਿਸੇ ਤੇ ਅਗਨ ਨਿਕਸੀ॥ ਤਿਸ ਅਗ
 ਨ ਕਰੈ ਇਸ ਕਾ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਰੂਪੀ ਸਗੀਰ ਜਲਗ ਇਆ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਸੁਖੇ ਨ
 ਜਬ ਲਗ ਰਹਾ ਤਬ ਲਗ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇਆ॥ ਬਹੁ ਝਖੇਲ ਤਭਏ॥
 ਕਾਏ ਤੇ ਜੋ ਠਜੇ ਗਦੁਖ ਦਾਈ॥ ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਜਬ ਲਗ ਸੁਖੇ ਨ ਰਹਾ ਤਬ
 ਲਗ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇਆ॥ ਬਹੁ ਝਮਕਾਰੀ ਪੁਨ ਅਰੁ ਦੁਧਿਆਨ ਕਰਕੈ
 ਪੁਰ ਕਪਾਲ ਮਕਰ ਤਭਏ॥ ਪੁਰ ਕਪਾਲ ਮਕਰਿ ਸਭ ਇਸ ਬਾਨ ਵਾਉ ਸੇ
 ਪੁਰ ਲਕੀਏ॥ ਅਰੁ ਉਗਧ ਕਉ ਚਿਤ ਕਲਾ ਪਾਪ ਤਭਈ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸੀਤਲ ਪੈ
 ਸੰਪਰਸਾਜਿ ਸਕਾ॥ ਐਸਾ ਜੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾ ਮੰਡਲ ਪੈ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਵ

ਪਾਲ

ਸੋਧ

੪

ਗਖੋਤੀਹੈ॥ਤਿਸਕਰਿਇਹਅਵਗੁਕਉਪਵਿੜਕਰਲੇਹਗੁਆ॥ਜੈਸੇ
ਪੁਆਆਕਾਸਕਉਜਾਤਾਹੈ॥ਅਗਲਕਉਸੀਤਲਕਰਲੇਹਗੋਤਾਹੈ॥
ਤੈਸੇਇਸਕਾਸਗੀਰਅਵਗੁਕਉਪਵਿੜਕਰਹੰਗੁਆ॥ਜੈਸੇਮੰਦਾਚਲ
ਕਰਿਮਥਿਆਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਤਿਸਤੋਕਲਪਾਬ੍ਰਿਖਨਿਕਾਸਿਆ॥ਤੈਸੇਤਿਸਕੇ
ਸਗੀਰਵਿਖੇਪ੍ਰਾਣਵਉਇਸਾਥਿਤਭਈ॥ਪਦਮਅਸਨਬਾਂਧਕਰਿਇੰਦ੍ਰੀ
ਅਗੁਕਉਰੋਕਤਭਯਾ॥ਜੈਸੇਹਸਤੀਬੰਧਨੁਸਾਥਬੰਧੀਤਾਹੈ॥ਤੈਸੇਇੰਦ੍ਰੀ
ਅਗੁਕਉਰੋਕਕਰਿਅਰਧਮਾੜਜੋਹੈਤੁਗੀਯਪਦਤਿਸਕੇਦਰਸਨਨਮਿਤ
ਯਤਨਕਰਲੇਲਾਗਾ॥ਨੇੜਗੁਕਉਅਰਧਮੁੰਦਕਰਤਭਇਯਾ॥ਅਰੁਬਾਹੁ
ਵਿਖਿਅਗੁਕਉਤਿਅਗਤਾਭਇਯਾ॥ਅਗੁਇੰਦ੍ਰੀਅਗੁਕੋਭੀਤਿਅਗਤਾਭ
ਇਆ॥ਪ੍ਰਾਣਅਗੁਅਪਾਨਕਉਮੂਲਚਕ੍ਰਵਿਖੇਰੋਕਤਾਭਯਾ॥ਤਿਸਕਰ
ਨਵਹੀਦੁਆਰੋਰੋਕਾਏ॥ਜੈਸੇਸਾਲਕਕੇਖੇਲਾਏਕਾਮ੍ਰਿਤਕਾਕਾਪਾਣੀ

ਚਹੋਤੈ। ਤਿਸਕੇ ਮੁਖ ਮੁੰਦ ਲੇ ਕਰਿ ਚਲਤਾ ਪਾਈ ਸਤ ਨਾਨਕ ਬਿਛੁਤੈ
ਕਿਆ ਜਾਤੈ। ਤੈਸੇ ਮੁਲ ਚਕ੍ਰੇ ਰੋਕ ਲੇ ਕਰਨ ਵਧੀ ਦੁਆਰੇ ਕੋ ਗਏ। ਤਿ
ਸਾ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕਉ ਰੋਕਤਾ ਤਇਆ। ਜਬ ਮਨ ਰੂਪੀ ਚੰਚਲ ਮਿਗ ਏਕੈ। ਤਬ
ਵੈਰਾਗ ਅਹੁ ਅਭਿਆਸ ਕੇ ਬਲ ਕਰ ਬਹੁ ਫਲੇ ਆਵੈ। ਜੈਸੇ ਬੰਨ ਕਰ ਕੈ ਜਲ
ਕਾ ਬੇਗੋਰੀ ਤੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਕਉ ਇਸ ਬਿਤ ਕੀਆ। ਤਬ ਅੰਤ ਤਕ ਰਲ
ਕੀਸਾਤ ਕੀ ਬਿਤ ਜੁਥੀ। ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਤਿਸ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਆਗੇ ਇਸ ਬਿ
ਤ ਤਇਆ। ਤਬ ਮਨ ਕੀ ਬਿਤ ਜੁਥੈ ਨਿਦਾ ਰੂਪੀ ਜੜਤਾ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਮਨ ਮੁ
ਹ ਛੋੜੇ ਇਗਾਇਆ। ਜੈਸੇ ਸੁਰਜ ਗੜ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਪੈਵੈ। ਤੈਸੇ ਮਨ ਨਿ
ਦਾ ਵਿਖੇ ਲੀਨੇ ਇਗਾਇਆ। ਤਬ ਗਾਜ ਸਮਾਤ ਕਤਾ ਮਸਗੁਲ ਕਾ ਜੋ ਪ੍ਰ
ਵਾਹੈ ਸੇਬ ਹੁੜ ਫੁਰ ਲੇ ਲਾਗਾ। ਤਿਸ ਕਉ ਆਤਮ ਵਿਵੇਕ ਕੇ ਬਲ ਕਰਿ
ਛੇਦਤ ਤਇਆ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਕੈ ਤਮ ਕੇ ਵਿਕਲ ਪਕਉ ਅਹੁ ਤਮ ਕਉ

ਛੋਟੀ ਤੈਯੋ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਤਮ ਕੇ ਵਿਕਲ ਪਕਉ ਅਰਤਮ ਕਉ ਛੇਦਤੁ ਭਇਅ
।। ਵਿਵੇਕ ਕੇ ਬਲ ਕਹਿ ਚਿਤ ਕਉ ਚਿਤ ਕਲਾ ਵਿਖੇ ਲਗਾਇਆ। ਤਿਸ ਕ
ਉ ਚਿਤ ਕੀ ਬਿਤਸਾਖਿ ਤ ਕਰ ਕੀਆ। ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਨ ਸਾਂਤਹੁ ਪਤਿਸਵਿ
ਖੇ ਏਕ ਪਿਣ ਚਿਤ ਇਸ ਬਿਤ ਰਹਾ। ਬਹੁ ਭੁਬਾਤੁ ਜਨਿਕ ਸਗਾਇਆ। ਜੈ
ਸੇਬੰਨ ਕਉ ਤੋੜ ਕਹਿ ਜਲਾਨਿਕ ਸਤੈ। ਤੈਸੇ ਨਿਕ ਸਗਾਇਆ। ਬਹੁ ਭੁ
ਫੇਰ ਕੈ ਅਭਿਆਸ ਕੇ ਬਲ ਕਹਿ ਆਤਮ ਕਲਾ ਵਿਖੇ ਲਗਾਇਆ। ਤਬ ਤਿ
ਸ ਪਰਮ ਸਾਂਤਾ ਅਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਿਤ ਇਸ ਬਿਤ ਭਈ। ਤਤਮ
ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਨੰਦ ਕੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਮਗਨ ਭਈ। ਜੇ ਅਸ ਬਦ ਅਨੰਦ ਪ
ਹ ਲਾਮੇ ਤੋਰਹਿ ਤੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇਆ। ਜਿਸ ਪਦ ਵਿਖੇ ਸਿ
ਪਦੇ ਵਤਾਰ ਧੀ ਸ੍ਵਰ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ। ਅਗੁ ਜਿਸ ਪਦ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਸ਼ਨੂ
ਦ੍ਰੁਇਸ ਬਿਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਦ ਵਿਖੇ ਉਦਾਕ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇਆ। ਜੇਗ

ਮਜੀਜੇਏਕਪਿਲਭੀਤਿਸਪਦਵਿਖੇਇਸਥਿਤਭੁਇਆਅਰੁਜੇਵਰ
ਖਪ੍ਰਜੀਤਇਸਥਿਤਭੁਇਆਐਸੇਦੋਨਹੁਤੁਲੈਐਜਿਸਕਉਤਿਸਪ
ਦਕਾਅਨੁਕੁਵਭੁਇਆਐਸੇਭੋਗਹੁਕੀਇਛਨਹੀਕਰਤਾਜੈਸੇਜਿਸ
ਸੁਹਗਕਨੰਦਨਬਨਦੇਖਿਆਐਸੇਕਰਜੁਏਕੇਬਨਦੇਖਟੇਕੀਇਛ
ਨਹੀਕਰਤਾਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਕਉਭੋਗਹੁਕੀਇਛਨਹੀਹੋਤੀਅਰੁ
ਸੇਕਕਦਾਰਿਤਨਹੀਉਪਜਤਾਜੈਸੇਜਿਸਕਉਗਜਪ੍ਰਾਪਤਭੁਇਆਐ
ਸੇਦੀਨਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਨਹੀਹੋਤਾਤੈਸੇਜਿਸਆਤਮਪਦਵਿਖੇਇਸਥਿ
ਤਪਾਈਐਤਿਸਕਉਵਿਖਿਅਹੁਕੀਤਿਸਨਾਅਰੁਸੇਕਨਹੀਉਪਜਤਾ
ਹੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਉਦਿਆਲਾਕਇਸਥਿਤਥਾਤੁਬਸਿਧਗੰਧ
ਰਬਦਿਦਿਆਧਗੁਕੇਗਲਸੰਬੂਤਤਿਸਕੋਨਿਕਟਆਇਪ੍ਰਾਪਤਭੁਏ
ਸੇਬਰੇਤੇਜਵਾਨਅਰੁਚੰਦ੍ਰਮਾਰੀਨਿਆਈਜਿਨਕੇਮੁਖਐਸੇਆਇ

ਕਰਤਿ ਸਕਉ ਪ੍ਰਲਾਮ ਕਰਤ ਭਏ। ਅਰੁ ਕਹੈ ਭਗਵਨ ਤੁਮ ਸ੍ਵਰ
ਗ ਕਉ ਚਲਾਹੁ। ਅਗੁ ਦਿਬ ਭੋਗ ਕਉ ਭੋਗਹੁ। ਤੁਮ ਬਡੀ ਤਪਸਿਆ
ਕਰੀਹੈ। ਅਰੁ ਧਰਮ ਅਰਥ ਪੁੰਨ ਕਾ ਸਾਹਕਾਮੈ। ਅਰੁ ਕਾਮ ਕਾ ਸਾਹ
ਜੈ ਹੈ ਸੋ ਇਸਤੀ ਆਂਹੈ। ਸੋ ਇਸਤੀ ਆਂਤੁ ਮਰੇ ਭੋਗ ਲੇਕੇ ਨ ਮਿਤਹੈ। ਕੇ
ਸੀ ਆਂਹੈ। ਦਿਦਿ ਆਧਰੀ ਆਂ ਮਹਾਂ ਦਿਵ ਮੂਰਤਾਂਹੈ। ਸਭ ਭੋਗ ਇੰਦ੍ਰ
ਕੇ ਪਾਸੈ। ਅਰੁ ਸ੍ਵਰਗ ਭੀ ਇਨ ਕਰ ਸੇਭਤਾਹੈ। ਜੈ ਸੇਬ ਸੰਤਰ ਤਕੀ
ਮੰਜਰੀ ਆਂ ਪੁਰ ਪਕਰੀ ਪ੍ਰਥਵੀ ਸੇਭਤੀਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਬਿਬਾਨ ਪਰ ਅਰੁ
ਜੇ ਇਕ ਸ੍ਵਰਗ ਕਉ ਚਲਾਹੁ। ਅਰੁ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਪ੍ਰਜੰਤ ਭੋਗਹੁ ਕ
ਉ ਭੋਗਹੁ। ਹੋਰ ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਸਿਧਾਂ ਬਹੁਤ ਕਹਾ। ਤਬ ਉਦਾ
ਲਕ ਉਨ ਕਉ ਆਥਿ ਤਜਾਣ ਕਰ ਨਿਰਾਦਰ ਨ ਕੀਆ। ਜਬ ਜੋਗ ਪੂਜਾ ਕ
ਰੈ ਕਹਤ ਭਇਆ। ਹੋ ਸਿਧ ਪੁਤ੍ਰ ਸਕਉਨ ਸਸਕਾਰਹੈ। ਤੁਮ ਜਾਵਹੁ।

ਇਨਕੀ ਸਿਧਤਾ ਵਿਖੇ ਅਸਕਤ ਨਹੂਆ ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਵਿਖੇ ਇਸ
 ਬਿਤਥਾ ਵਿਖਿਅ ਹੁਕੇ ਸੁਖ ਕਉ ਤੁਛ ਜਾਣਤੁ ਇਆ ਜੈ ਸੇ ਅਮ੍ਰਿਤ
 ਕੇ ਖਾਣੇ ਵਾਲਾ ਖਲਕੀ ਬਾਂਛਾ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ਤੈ ਸੇ ਉਦਾਲ ਕਵਿਖੇ ਸੁਖ
 ਹੁਕਉ ਨ ਚਾਹਤੁ ਇਆ ਤਬ ਕਛੁ ਕਾਦਿਨ ਸਿਧ ਗਹਿਕਰ ਪੂਜਤੇ ਰਏ॥
 ਬਹੁੜ ਉਠ ਗਏ॥ ਇਹ ਪਰਮ ਪਦਾ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਥਾ ਇਆ ਪਰਮ
 ਪਦਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਥਾ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕਉ ਕਰਤਾ ਰੁਇ
 ਆਸੁ ਮੇਰ ਪਰਬਤ ਮੰਦ੍ਰਾ ਚਲਾ ਪਰਬਤ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰਿਆ ਕੰਦਰ
 ਵਿਖੇ ਪਿਆਨ ਕਰ ਬੈਠੇ॥ ਕਬਹੂੰ ਏਕਾਦਿਨ ਬੈਠਾ ਹੋ॥ ਬਹੁੜ ਮਾਸ ਪੂਜ
 ਜ ਬੈਠੇ ਲਾਗਾ॥ ਬਹੁੜ ਵਰਖ ਪਰਜੰਤ ਬੈਠਾ ਹੋ॥ ਬਹੁੜ ਵਰਖ
 ਕੇ ਸੰਬੁਧ ਬੀਤ ਜਾਵਹਿ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਾਧ ਕਰ ਕੈ ਉਤਰਿਆ॥ ਤਬ
 ਸਭ ਸਮਾਧ ਹੋ ਗਈ॥ ਹੋਰਾ ਮਜੀ ਚਿਤ ਪਨ ਅਤਿ ਅਸਕਰ ਕੈ ਮਹਾਂਚੈ

ਤੰਨਤਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ॥ ਅਗੁਦ੍ਰਿਸਵਿਖੇਇਸਪ੍ਰਕਾਰਹੋਗਇਆ॥
 ਜੈਸੋਚਿਤਕਾਸੁਰਜਹੋਤਾਹੈ॥ ਉਦੇਅਸਤਤੇਰਹਤਤੂਆ॥ ਅਰੁਸਮਜੇ
 ਪਰਮਪਦੈਤਿਸਕਉਪਾਵਤਭਇਆ॥ ਅਗਚਿਤਭਲੀਪ੍ਰਕਾਰਸਾਂਤ
 ਹੋਗਇਆ॥ ਅਰੁਜਨਮਰੂਪਠਾਸੀਕਉਤੇਤਤਭਇਆ॥ ਸਦੇਹਰੂਪ
 ਭ੍ਰਮਖੀਣਹੋਗਇਆ॥ ਸਰਦਕਾਲਕੇਅਕਾਸਵਤਨਿਰਮਲਹੋਗਇ
 ਆ॥ ਅਰੁਨਿਰਮਲਵਿਸਤ੍ਰਿਤਉਤਕ੍ਰਿਸ਼੍ਣਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਵਧੁਹੋਇਗਇਅ॥
 ਉਦਾਲਕਕਾ॥ ਅਰੁਸਤਾਸਮਾਨਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤ॥ ਤੇਇਕਰਵਿਚਰਤ॥
 ਭਇਆ॥ ਪਰਮਸਾਂਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ॥ ੪੮॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮ
 ਪ੍ਰਕਰਣੇਉਦਿਆਲਕਵਿਸ਼ਾਂਤਵਰਨਨੰਨਾਮਸਰਗਤ॥ ਰਾਮੋਵਾਚ ॥
 ਹੇਆਤਮਰੂਪਗਿਆਨਾਦਿਨਕੇਪ੍ਰਣੇਤਹੇਅਗਨਾ॥ ਹੇਅਗਿਆਨਰੂਪੀਤ॥
 ਪਕੇਨਾਸਕਰਤਾਚੰਦ੍ਰਮਾ॥ ਹੇਈਸ੍ਵਰਵਸਿਸ੍ਵਰੀਸਤਾਸਮਾਨਕਾਰੂਪ

ਕਿਆ ਹੈ॥ **ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਟ੍ਵਾਚ**॥ ਏਹ ਮਜੀਜ ਬਾ ਅਤੰਤ ਅਭਾਵ ਕੀ ਭਾਵ
 ਨਾ ਕਰ ਕੈ ਚਿਤ ਖੀਲੇ ਜਾਵੈ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਸੇਖਰ ਹੈ ਜੋ ਸੋ ਸਤਾ ਸਮਾਨ ਹੈ॥
 ਜਬਾ ਚਿਤ ਤੇ ਹਿਤ ਅਤਮ ਸਤਾ ਉਵੈ ਜਿਸ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਵੈ॥
 ਤਬ ਸਤਾ ਸਮਾਨ ਉਦੈ ਹੋਵੈ॥ ਜੋ ਅਸਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ਸੋ ਸ
 ਤਾ ਸਮਾਨ ਹੈ॥ ਏਹ ਮਜੀਜ ਬਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪ੍ਰਚ ਸਰਵ ਸਾਂਤ ਹੋਵੈ॥ ਅਰੁ ਸੁ
 ਧ ਸਮ ਬੋਧ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਬਾਤ ਅਕਾ ਵਿਵਧਾਨ ਮਿਟ ਜਾਵੈ॥ ਤਬ ਸਭ ਜ
 ਗਤ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਵੈ॥ ਸਮਾਧ ਅਰੁ ਉਥਾਨ ਏਕ ਜੈਸਾ ਹੋ ਜਾਵੈ॥ ਐਸੀ ਦ੍ਰਿ
 ਸ਼ ਕੀ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਸੋ ਸਤਾ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ॥ ਸੇ ਦੇਹ ਕੇ ਹੋਤੇ ਹੀ ਵਿਦੇਹ
 ਪ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕ ਉਤੁ ਗੀਆ ਤੀਤ ਪਦ ਕ ਹੋਤੇ ਹੈ॥ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ
 ਹੋਵੈ ਤਉ ਭੀ ਕੇਵਲੀ ਪਦ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕ ਉਸਮਾਧ
 ਅਰੁ ਉਥਾਨ ਤੁਲਨ ਹੀ ਹੋਤੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਗਿਆਨ ਤੇ ਉਪਜੀ ਸਮਾਧ ਤਿਸ

ਕਉਨ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ॥ ਅਹੁ ਜੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਪੁਰਖ ਹੈਂ॥ ਮਤੇਂ ਆਦਿ ਲੇ
 ਕਾਰਿ ਦੇਵ ਰਿਖ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਿਸਨ ਹੁ ਧ੍ਰੁਵ ਆਦਿ ਕ ਅਉਰ ਭੀ ਜੋ ਗਿਆਨ ਵਨ
 ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਤਾ ਸਮਾਨ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਸਮਾਧ ਅ
 ਹੁ ਭਿਖਾਨ ਵਿਖੇ ਤੁਲਤ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਵਨ ਕਾ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਚਲਣਾ ਅਹੁ
 ਹਰਣਾ ਸਮਾਨ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਖੇ ਜਲਾਇ ਸਾ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਅਗਨ ਵਿ
 ਖੇ ਉਸਨ ਤਾਇ ਸਾ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਸੋ ਇਸੀ ਇਸਾ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਤਿਸੀ
 ਪਦਾ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ॥ ਇਕ ਹਉ ਦਾਲ ਕਾ ਵਿਚਰਤਾ ਭਇਆ॥ ਜਬ ਲ
 ਗਾ ਜਗਤ ਕੇ ਟਰ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰੇ ਕੀ ਇਛਾ ਥੀ ਤਬ ਐਸੇ ਵਿਚਰਤਾ ਭਇ
 ਆ॥ ਜਬ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਕੀ ਇਛਾ ਭਈ॥ ਤਬ ਪਾਤਕੀ ਕੰਦਾ ਵਿ
 ਖੇ ਪਤੁਕਾ ਅਸਨ ਬਣਾਇ ਕਰ ਪਦਮ ਅਸਨ ਬਾਂਧਾ॥ ਬਾਹੁ ਅਵਿਖਿ ਅ
 ਹੁ ਅਹੁ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਹੁ ਕੇ ਸਪਰਸਕਾਇਆ॥ ਹੀ ਅਹੁ ਪ੍ਰਣਵਾਉ ਕਉ ਮੁਲ

ਆਧਾਰ ਚਕ੍ਰ ਕਰਿ ਕੈ ਨਵੀ ਝਾਉ ਆਗੇ ਰੋਕਤਾ ਭਇਆ ਖੇਚਰੀ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਕ
 ਰ ਕੈ। ਦੰਤੁ ਕੇ ਸਾਥ ਦੰਤੁ ਮਿਲਾਏ। ਸਰਵ ਸੰਕਲਪ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕੀ ਅੰ
 । ਨ ਅੰਤਰ ਨ ਬਾਹਰ ਨ ਉਰਧ ਨ ਅਰਧ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਸਭ ਵਿਕਲਪ ਯੁਕ
 ਤਿ ਆਗ ਕਰ ਆਤਮ ਤਮਾਝ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ। ਰ
 ਮ ਖੜੋ ਜੋ ਆਏ। ਤਿਸ ਵਪੁ ਥਾਨ ਕਉ ਭੀ ਤਿਆਗ ਕੀ ਆਤਮ ਸਤਾਸ
 ਮਾਨ ਬਿਸੁੰਤਰ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਪਰਮ ਵਿਸ਼ਾਂਤ ਰੂਪ ਜੋ ਅਨੰਦ
 ਅਨੰਦ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ। ਚਿਰ ਕਾਲ ਕਰ
 ਕੈ ਮਨ ਖੀਲੇ ਗਾਇਆ। ਤਬ ਪੁਤਲੀ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸਹੀਰੇ ਗਾਇਆ
 ਜੈ ਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਕਾ ਅਕਾਸ ਨਿਰਮਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਨਿਰਮਲ ਪਦ ਕ
 ਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਜਿਸ ਤੇ ਚਿਤ ਉਪਜਾਥਾ। ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਲੀਨ
 ਭਇਆ। ਜੈ ਸੇ ਸੁਰਜ ਕੀ ਆਂਕਿਰਣਾਂ ਝਾਉ ਆਗ ਬ੍ਰਿਛ ਵਿਖੇ ਰਸ ਹੋਤੀ

ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸੁਰਜੀ ਬੈਚ ਲੇਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਮੁਝ ਤੇ ਤਰੰਗ ਉਪ ਜਕਰਿ ਤਿ
ਸੀ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਲੀਨ ਹੋ ਗਇਆ॥ ਪਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਕ
ਲਪ ਵਿਲਾਸ ਕੀ ਉਪਾਧ ਤੇ ਰਹਤ ਭਇਆ॥ ਅਰੁ ਤਿਸ ਅਨੰਦ ਕ ਉਪਾਧ
ਤ ਭਇਆ॥ ਜਿਸ ਵਿਖੇ ਇੰਦ੍ਰਾ ਦਿਕ ਪੁਕਾ ਅਨੰਦ ਤੁਛ ਤਿਲ ਕੀ ਨਿਆ
ਈ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਵਿਸੰਤਰ ਅਨੰਦ ਜੋ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਪੁਕਰਿ ਸੇਵੇ
ਜੋਗ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕ ਉਦਾਲਾ ਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ॥ ਅਵੈ ਤ ਅਸ ਬਦਸ
ਤਾ ਸਮਾਨ ਪਦ ਕ ਉਪਾਧ ਤ ਭਇਆ॥ ਸਾਂਤ ਕਾ ਰੂਪ ਹੋਤ ਭਇਆ॥ ਤਬ
ਕੇਤੇ ਕੁਕਾਲ ਪੀਛੇ ਤਿਸ ਕਾ ਸਗੀਰ ਗਿਰ ਪੜਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਰਸ ਸੁ ਕੇਤੇ ਬ੍ਰਿ
ਛ ਗਿਰ ਪੜਤਾ ਹੈ॥ ਸੁਰਜ ਕੀ ਅੰਗਿ ਰਲਾਂ ਕ ਰਿਸੁ ਕਾ ਰੂਪ ਅਸ ਗੀਰ ਬੀ
ਲਾ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੋਤ ਭਇਆ॥ ਜੈ ਸੇ ਬੀਲਾ ਬਾਜਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਤਿਸ ਕਾ
ਸਬਦ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਬ ਭਾਇ ਰਹੇ ਤ ਪਤਿਸ ਸਗੀਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰ

੪

ਵੇਸਕਗਨਿਕਸਤੇਹੈ ਸਬਦਪ੍ਰਗਟਹੈ। ਕੇਤੇਕੁਕਾਲਪੀਛੇਸ੍ਰਗਤੇਦੇਵ
 ਤਿਅਹੁਕੀਅੰਗਇਸਤੀਅੰਅਸ੍ਰਨੀਕੁਮਾਰਤੇਲੇਕਰਿਆਈਅੰਮਹਾਂ
 ਅਗਨਿਕੀਨਿਆਈਪ੍ਰਕਾਸਜਿਨਕਾਅਹੁਕਕੇਕੇਸਸੰਖਨੀਜੋਦੇਵਦੇਵੀ
 ਹੈਂ। ਸਭਦੇਵਤਿਅਹੁਕਰਿਪੁਜਸਖੀਅਹੁਸਹਤਸੇਅਣਿਕਹਤਿਸਸੁ
 ਕੇਸਗੀਰਕੇਗਲੇਦਿਖੇਸੁੰਦਰਬਿਛੁਕੇਫੁਲਪੁਕੀਮਾਲਾਪਤਿਗਈ
 ਅੰ। ਅਹੁਮੇਰਕੇਪੁਛਵਤਸੁੰਦਰਕਰਕੈਤਿਸਕੇਅਗੇਪੁਜਾਕਗਨਿਹ
 ਤਕਰਦੇਲਾਗੀਅੰ। ਅਹੁਲੀਲਾਕਰਕੈਸੇਭਤਭਏ। ਅਹੁਪ੍ਰਸੰਨਭਏ
 ਹੇਗਮਜੀਉਦਾਣਾਕਾਚਿਤਕੀਬ੍ਰਿਤਕਲਾਨਾਤੇਦਿਵੇਕਰੂਪੀਵਲੀਪ੍ਰਗ
 ਟਭਈ। ਤਿਸਕਉਆਤਮਾਨੰਦਰੂਪੀਫਲਪਤ੍ਰ। ਅੰਗਜਿਸਕੇਰਿਦੇਦਿ
 ਖੇਠੀਐਸੇਫੁਲਕੀਸੁਗੰਧਤਾਇਸਥਿਤਹੈ। ਸੇਸਭਭੁਮਕਉਤਰਿ
 ਜਾਵੈ। ਜਿਸਕਉਐਸਾਦਿਵੇਕਪ੍ਰਾਪਤਹੈਸੇਸਭਭੁਮਹੁਤੇਮੁਕਤਹੈ

ਵੈ॥੪੯॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਉਦਾਸਕ ਨਿਰਬਾਲਵਰਨ
ਨੰਨਾਮਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਵੀਸਸ੍ਰਉਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਸਉਦਾ
ਲਾਕਰਿਖੀਛੁਰਾਤਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਏ॥ਤਿਸਕੇਕ੍ਰਮਕਰਕੇ
ਅਪਲੇਆਪਕਉਦਿਚਾਰਕਰਤੁੰਭੀਆਤਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਿਤੇ॥
ਤੇਕਮਲਨੈਨਕਰਤਵਇਹੀਹੈ॥ਜੇਸਾਸਤ੍ਰਅਰੁਗੁਰੁਕੇਵਚਨਹੁ
ਕਉਪਾਰਕਰਿਜਗਤਭ੍ਰਮਤੇਮੁਕਤਹੋਵਲਾ॥ਅਰੁਆਤਮਪਦਕਾਮ
ਭਿਆਸਕਰਲਾ॥ਸਾਂਤਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵਲਾ॥ਪ੍ਰਿਥਮੇਗੁਰੁਹੁਆ
ਰੁਸਾਸਤ੍ਰੁਕੇਵਾਕਉਕਉਸਮਸ਼ੀਐ॥ਤਿਸਕਰਿਜੇਵਿਖੇਤੁਤਅਰਥ
ਹੈ॥ਤਿਸਕੇਅਭਿਆਸਾਵਿਖੇਬੁਧਲਗਾਈਐ॥ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜਬ
ਦ੍ਰਿੜਤਾਹੋਵੈ॥ਤਬਪਰਮਪਾਵਨਪਦਵੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ॥ਅਥਵਾਏਕ
ਬੁਧਾਜੇਸਾਵਿਖੇਤੀਖਲਅਭਿਆਸਹੋਵੈ॥ਕਲੰਕਕਲਨਾਂਤੇਗਠਿ

ਤ ਅੰਮੈ ਸਾਬੋਧੋ ਹੈ। ਅਰੁਧਨਾਦਿਕ ਸਮਗੀ ਤੇਂ ਗਤਿ ਤੋ ਹੈ। ਤਉ ਕੁੰਘ
 ਬਿਨਾ ਸੀਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤੋ ਹੈ। **ਰਾਮੋ ਵਾਚ**। ਹੇਠੂ ਤੁਡਿਖ ਕੇਈ ਸ੍ਰ
 ਹ ਕੋ ਏਕ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤੁ ਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਬ
 ਹੁਤ ਜਗਤ ਕੋ ਵਿਵਹਾਰੁ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰ ਤੇ ਹੈ। ਜਗਤ ਕਾ ਵਿਵਹ
 ਰ ਨਹੀ ਕਰਤੇ। ਤਿਨ ਦੋਨੋ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਠ ਕਉ ਨਹੈ। **ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ਼ਠੋ ਵਾਚ**। ਹੇ
 ਰਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਥਮੇ ਤੋ ਸਮਾਧ ਕਾਲ ਖਲੁ ਸੁਲਜੇ ਸਮਾਧ ਕਿਸ ਕਉ ਕਰਿ
 ਤੇ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਲਾਇ ਜੋ ਗੁਣੁ ਕਾ ਸਮਾਹਾਰਿ ਕਰਤੇ ਲੇਕਰ ਜੋ ਤਤ
 ਗੁਣਾਤਮ ਕਉ ਹੈ। ਜੋ ਇਨ ਕਉ ਆਨਤ ਮਰੂਪ ਦੇਖਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਅੰਤਰ
 ਜਿਸ ਕਾ ਸੀਤਲ ਹੈ। ਸਮਾਧ ਤਿਸ ਕਉ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜੋ ਮੈਤ੍ਰੀ
 ਕਰੁਣਾ ਅਮਾਨਿਤ ਆਦਿਕ ਗੁਣੁ ਕਰਿ ਇਸ ਬਿਤੁ ਤੁਆ ਮਨ ਆਤ
 ਮਾ ਕਉ ਵਿਖੈ ਕਰਿ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤੋ ਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਸਮਾਧ ਕਹੀ

ਅਰੁ ਏਕ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤੁ ਤੇ ਹੈ।

ਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਜਿਸਕਉ ਐਸੇ ਨਿਸਚੈ ਤੋਤਾਹੈ॥ ਜੇ ਮੈ ਸੁਧ ਚਿਦਾਨੰਦ ਸਰੂਪ
 ਹੈ॥ ਅਗੁਦਿਸਕੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਗਤਿ ਤਹੈ॥ ਐਸੇ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਜਿਸ ਕਾ ਅੰਤਹ
 ਕਰਣ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਾਹੈ॥ ਸੋ ਕੋਊ ਬਨ ਵਿਖੇ ਹੋ ਅਬ ਵਾਗਿਤ ਵਿਖੇ ਹੋ॥
 ਦੇ ਨੇ ਇਸ ਬਾਨ ਉਸ ਕਉ ਤੁਲਾਹੈ॥ ਅਗੁਉਹ ਦੇ ਨੇ ਪੁਰਖ ਤੁਲਾਹੈ॥ ਜੇ ਅੰਤਹ
 ਕਰਣ ਸੀਤਲਾ ਹੈ ਸੋ ਬਡੇ ਅਨਿੰਦਤ ਤਪ ਦੁਕਾਠ ਲਾਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜੇ ਇੰ
 ਝੀ ਅਹੁਕ ਉਸ ਜਮ ਕਰ ਕੈ ਸਮਾਧ ਲਗਾਇ ਬੈਠਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਮਨ ਕਰਿ ਜ
 ਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਪੁਕੀ ਚਿਤ ਵਨਾ ਕਰਤਾਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਸਮਾਧ ਮਿਥਿ ਆਹੈ ॥
 ਅਗੁ ਅੰਤਮਾ ਵਿਖੇ ਸਾਂਤੁ ਆਹੈ ਮਨ ਜਿਸ ਕਾ॥ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਤਾ ਭੀ ਹੈ॥ ਉ
 ਪੁਊਨ ਮਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਨਿਰਤ ਕਰਤਾਹੈ॥ ਉਹ ਉਨ ਮਤ ਕੀ ਨਿਰਤ ਕੇ ਤੁਲ
 ਹੈ॥ ਅਗੁ ਵਿਵਹਾਰ ਪੜਾ ਕਰਤਾਹੈ॥ ਉਨ ਮਤ ਵਤ ਨਿਰਤ ਪੜਾ ਕਰਤਾਹੈ॥ ਤਿਸ
 ਕਉ ਬੁਧ ਵਨ ਕੀ ਸਮਾਧ ਕੇ ਤੁਲਾ ਜਾਣਾ॥ ਜੇ ਕੋਊ ਗਿਆਨ ਵਨ ਵਿਵਹਾਰ ਪੜਾ

ਅ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਕੋਊ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਬਨ ਮੋ ਸਮਾਧਇ
 ਸਾਥਿ ਤੇਇ ਬੈਠਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਦੇ ਨੇਨਿ ਸਚੈ ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ।
 ਇਸ ਵਿਖੇ ਸੰਸਾਰ ਨੀਕਰ ਲਾਗਿ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਨਿਰਵਾਸੀ ਪੁਰਖ ਕਰਤਾ ਭੀ ਕ
 ਛੁਨੀ। ਪਰੁ ਵਾਸਨਾ ਕਰ ਕੈ ਕਰਤ ਤਭਾ ਵਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਕੋਊ ਪੁ
 ਰਖ ਕਥਾ ਸੁਣ ਕਰ ਦੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਮਨ ਕਿਸੀ ਅਉਗਠ ਉਗਨਿਕ ਸਗ
 ਇਆ ਹੈ। ਤਉ ਬੈਠਾ ਭੀ ਨਹੀ ਸੁਣਤਾ। ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਾ ਚਿਤ
 ਆਤਮ ਪਦ ਕੀ ਓਹੁ ਜਾਇ ਲਾਗਾ ਹੈ। ਤੁਤੇ ਉਹ ਕਰਤਾ ਭੀ ਨਹੀ ਕਰਤਾ। ਉ
 ਸ ਕਉ ਕਰਤ ਤਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਕਛੁ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਅਰੁ ਘਨ ਵਾਸਨਾ ਸਹਿਤ ਜੈ
 ਅਗਿਆਨੀ ਸਤ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਤਕਉ ਇਸਾਥਿ ਤਕਰ ਕੈ ਸੋਇ ਗਇਆ ਹੈ। ਤਿ
 ਸ ਕਉ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ। ਸੋ ਪਰਬਤ ਤੋਂ ਟੋਏ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਕਉ ਗਿੜਤ
 ਹੈ। ਅਰੁ ਕਸਮ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਤੋਂ ਜਹਾਂ ਵਾਸਨਾ ਹੋਤਾ ਹੀ ਖੋਭਾ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਵਾਸ

* ਦੋਖ ਤੇ

ਨਾਕ ਛੁਨੀ ਤਹਿ ਸਾਂਤੈ ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਜਿਸ ਵਿਖੇ ਕਰਤ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਨਹੀ ॥
ਅਗੁਨਿ ਸਚੈ ਕਰਕੈ ਆਪ ਕਉ ਅਕਰਤਾ ਜਣਤਾ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਕੇਵਲੀ ਭਾਵਸ
ਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਜਾਣਾ ॥ ਅਗੁ ਜਿਸ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਕਰਤ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋ ॥
ਅਗੁ ਸਮਾਧ ਭੀ ਕਰਿ ਬੈਠਤਾ ॥ ਤਉ ਭੀ ਤਿਸ ਕਉ ਉਤਥਾਨ ਜਾਣਾ ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ
ਚਿਤ ਕਉ ਚਲਾਵ ਦੇ ਕਾ ਕਾ ਹਲ ਸਿੰਘਿਤਾ ॥ ਜੇ ਸਮਾਧ ਲਗਾਇ ਬੈਠਤਾ ॥
ਤਉ ਭੀ ਚਿਤ ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਕੈ ਵਿਸਤਾਰ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ॥ ਜੇ ਸੇਬੀ ਜਸੈ ਅਕੁਰ
ਉਪਜਤਾ ॥ ਅਗੁ ਵਿਸਤਾਰ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਜੇ ਸਿੰਘਿਤ ਵਾ
ਸ ਨਹੀ ਤੀਰੈ ॥ ਤਿਸ ਕਰਿ ਚਿਤ ਵਿਸਤਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ॥ ਅਗੁ ਜੇ ਮਨਸੈ
ਜਗਤ ਕੀ ਸਿੰਘਿਤ ਜਾਤੀ ਹੋ ॥ ਅਰਥ ਇਹ ਜੇ ਜਗਤ ਕਾ ਸਤਤ ਭਾਵ ਨਿਵਰ
ਤ ਹੋਵੈ ॥ ਤਬ ਚਿਤ ਅਚਲ ਹੋ ਜਾਵੈ ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਜਿਸ ਚਿਤ ਸੇ ਵਾਸ ਨਾਨਕ
ਹੋਤੀ ॥ ਤਿਸ ਕਰਿ ਅਚਲਾ ਅਗੁ ਇਸ ਬਿਰਕਤੀ ਹੋ ॥ ਸੋਧਿਆ ਨ ਵਿਖੇ

ਵਲੀਤਾਵਇਸਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਜਿਸਾਚਿਤਵਿਖੇਸਦਾਵਾਸਨਾਪੜੀਛੁ
 ਰਤੀਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਸਦਾਛੇਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਾਂਤੇਨਿਰਵਾਸਹੋਕਰਿਪਰਮਪਦਕ
 ਉਪਾਪਤਹੋਵਉ॥ ਹੇਗਮਜੀਜਿਸਾਚਿਤਵਿਖੇਵਾਸਨਾਕੀਘਨਤਾਹੋਤੀਹੈ॥
 ਤਹਾਂਕਰਤਤਕਾਅਭਿਮਾਨਪੜਾਛੁਰਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਰਿਸਦਾਤੁਖੀਹੋਤਾਹੈ॥
 ਵਾਸਨਾਕੇਖੀਲਹੁਏਤੇਮੁਕਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਪੁਰਖਕੇਚਿਤਸੰਜਗਤਕੀਅ
 ਸਥਾਨਿਵਰਤਬੁਣੀਹੈ॥ ਅਗੁਵੀਤਸੇਕਹੂਆਹੈ॥ ਸੇਸ੍ਰਸ੍ਰਆਤਮਾਹੈ॥ ਤਿ
 ਸਕਉਸਮਾਧਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਜਿਸਕੇਅੰਤਹਤੇਸੰਸਾਰਕਾਗਾਦ੍ਰਿਖ
 ਮਿਟਗਾਇਆਹੈ॥ ਅਗੁਸਾਂਤਕਉਪਾਪਤਗੁਣਿਆਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਸਦਾਸਮਾ
 ਧਹੈ॥ ਤਾਂਤੇਚਿਤਵਿਖੇਜੋਪਦਾਰਥਹੁਕੀਭਾਵਨਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਤਿਆਗਕਰਿ
 ਅਪਣੇਸੁਭਾਵਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਤਬਗੁਰੁਵਿਖੇਗੁਰੁਅਥਵਾਬਨਵਿਖੇ
 ਜਾਇ॥ ਦੋਨੋਤੁਣਕਉਤੁਲਾਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਗਿਰੁਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈਅਗੁਚਿਤ

ਤਿਸਕਾਸਦਾਸਮਾਤਤਹੈ॥ ਅੰਕਰਕੇਦੋਖਤੋਂਗਹਿਤਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਕੁਟਬ
ਅਗੁਜਨਹੁਕੇਸੰਬੁਧਤੀਬਨਕੀਨਿਆਈਹੈ॥ ਜੈਸਾਉਸਕਉਨਗਹੈਤੈਸਾ
ਤੀਬਨਹੈ॥ ਜੈਸੇਮਹਾਂਬੂਤਜੈਹੈਆਕਾਸਾਦਿਕਤਿਨਕਉਜੈਸੇਬਨਨਗਹਤੁ
ਲਹੈ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਨਕਉਗਿਰਬਨਤੁਲਹੈ॥ ਅਗਦੇਹਅਕੁਮਾਨੀ
ਜੈਅਗਿਆਨੀਹੈ॥ ਜੋਬਨਵਿਖੇਜਾਇਕਰਸਮਾਧਲਗਾਇਬੈਠਹੈ॥ ਅਗੁ
ਚਿਤਰੀਬਿਤਵਿਖਿਅਹੁਵਿਖੇਗਹਤੀਹੈ॥ ਤਬਉਹੁਜਗਤਹੁਕੇਸੰਬੁਧਕ
ਉਪੜਾਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਚਿਤਉਤਥਾਨਵਿਖੈਹੈ॥ ਸ੍ਵਰੂਪਤੋਂਗਿਹਿਅੰ
ਹੂਆਹੈ॥ ਤਬਜਗਤਭ੍ਰਮਕਉਪੜਾਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਅਥਵਾਸੁਖੋਪਤਵਿਖੇ
ਜੈਵੀਭੂਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਜੋਚਿਤਨਿਗਬਾਣਪਦਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥
ਆਤਮਾਵਿਖੇਤਬਇਸਾਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਜੋਪੁਰਖਸਰਵਭਾਵਪਦ
ਹਥਹੁਤੇਆਤਮਾਕਉਅਤੀਤਜਾਣਤਾਹੈ॥ ਅਥਵਾਸਰਵਭਾਵਆਤਮਾਹੀ

ਕਹਿ ਜਾਣਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਮਾਤ ਚਿਤ ਕਹੀਤਾ ਹੈ। ਅਗੁ ਜਿ ਸਕਉ ਜਾਗਤ ਜਗ
 ਤ ਸੁਪਨੇ ਕੀ ਨਿਆਈ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਮਾਤ ਚਿਤ ਕਹੀਤਾ ਹੈ। ਉਤ ਪੁਰਖ
 ਜਨਤਾ ਕੇ ਸੰਬੁਧ ਵਿਖੇ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਉਸ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੀ ਸਾਥ ਨਹੀ।
 ਜੈ ਸੇ ਕਉ ਪੁਰਖ ਗਾਜ ਮਾਗ ਵਿਖੇ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਕਿਸੀ ਮਾਰ
 ਗ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਸਾਥ ਸਨੇਹ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਅੰਤ ਮਮਭਾਵ ਨਹੀ ਫੁਰ
 ਤਾ। ਜੈ ਸੇ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ
 ਮਨ ਅੰਤਰ ਮੁਖੀ ਭੂਆ ਹੈ। ਸੇ ਵੇਅ ਥਵਾ ਬੈਠੇ ਅਥਵਾ ਚਲੇ ਦੇਖੇ। ਨਗਰ ਗਿ
 ਰਾਂ ਵਸਤ ਉਸ ਕਉ ਮਹਾਂ ਬਨ ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸਭ ਜਗਤ ਉਸ ਕਉ ਆਕਾਸ
 ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਉ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅੰਤ ਪ੍ਰਤੈ ਭਈ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ
 ਅੰਤਰ ਮੁਖੀ ਕਹੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾ ਅੰਤਰ ਆਤਮਾ ਗਿਆਨ ਕਹਿ ਸੀਤਲ ਭ
 ਏ ਆ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਸਭ ਜਗਤ ਸੀਤਲ ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਲਗ ਜੀਵਤ।

ॐ॥ ਤਬ ਲਗਾ ਦਿਗਤ ਜੁ ਹੋ ਕਰ ਜੀਵਤਾ ਹੈ॥ ਅਗੁ ਜਿਸ ਕਾ ਅੰਤੁ ਹਰਿ ਸਨਾ ਕ
ਰਪੜਾ ਜਲਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਉਸਤੁ ਜਗਤ ਦਾ ਵਾ ਅਗਨ ਸਾਥ ਤਪਤਾ ਭਾਸਤੁ॥
ਹੈ॥ ਹੋਰ ਅਜੀਇਸੁ ਭਜਗਤ ਇਸ ਕੇ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੀਭਾ
ਵਨਾ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਸੁਰਗ ਪ੍ਰਿ
ਥਵੀ ਲੋਕ ਵਾਉ ਅਕਾਸ ਪਰਬਤ ਨਦੀ ਆਂਦੇ ਸਕਾਲ ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ
ਹੈ ਸੋ ਸਭਾ ਚਿਤ ਅੰਤੁ ਹਰਿ ਵਿਖੇ ਹੈ॥ ਉਹੀ ਬਾਹਰ ਦਿਸਤਾ ਹੋ ਕਰ ਭਾ
ਸਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਬਟ ਕੇ ਬੀਜ ਵਿਖੇ ਬਟਕਾ ਦਿਸਤਾ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਜਗਤ
ਕਾ ਦਿਸਤਾ ਹਰਿ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਬਾਹਰ ਜੋ ਸੁਰਜ ਆਦਿ ਕਭਾਸਤਾ ਹੈ॥
ਸੋ ਭੀ ਚਿਤ ਕੇ ਅੰਤੁ ਹਰਿ ਵਿਖੇ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਛੂ ਲਾਖਿ ਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਗੁ ਤਿਸ ਕੇ
ਅੰਤੁ ਹਰੀ ਸੁਗੰਧ ਬਾਹਰ ਭਾਸਤੀ ਹੈ॥ ਅਗੁ ਨਾ ਕਛੁ ਅੰਤੁ ਹੈ ਨ ਕਛੁ ਬਾਹਰ
ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਅੰਤੁ ਕਰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਚਿਤ ਤਕ ਕੇ ਪੜਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ

ਸੇਉਹੀਸਤਾਜਗਤਰੂਪਹੋਕਰਿਪਵੀਰਾਸਤੀਹੈ॥ਸਭਜਗਤਰੂਪਆਤਮ
 ਹੀਹੈ॥ਅਓਹਨਕੋਊਸਤਹੈਨਅਸਤਹੈ॥ਏਕਆਤਮਸਤਾਜੈਊਕੀਤਿਉ
 ਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ਜੋਗਿਆਨਵਾਨਪੁਰਖਹੈ॥ਤਿਨਕਉਸਦਾਐਸੇਹੀਭਾਸ
 ਤਾਹੈ॥ਹੇਗਮਜੀਜਿਸਕਉਅੰਤਰਸਾਂਤਹੈ॥ਤਿਸਕਉਸਭਜਗਤਸਾਂਤ
 ਰੂਪਹੈ॥ਅਗੁਜਿਸਕਾਅੰਤਰਅਭਿਮਾਨਦੇਹਦਿਖੇਹੈ॥ਸੇਨਾਸਰੂਪਹੋਤਾਹੈ॥
 ਅਰਭੈਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ਕਿਸੀਓਹਤੇਸਾਂਤਉਸਕਉਨਹੀਹੋਤੀ॥ਸ੍ਵਰੂ
 ਗਲੇਕਪ੍ਰਿਥਵੀਵਾਉਆਕਾਸਪਰਬਤਨਦੀਆਂਦੇਸਕਾਲਸਭਕਉਪ੍ਰ
 ਲੈਕਾਲਕੀਅਗਨਵਤਜਲਤੇਦੇਖਤਾਹੈ॥ਜਿਸਕੇਅੰਤਰਤਾਪਹੋਤਾਹੈ॥
 ਤਿਸਕਉਸਭਜਗਤਤਪਤਾਭਾਸਤਾਹੈ॥ਅਰੁਆਤਮਗਿਆਨੀਕਉਸ
 ਰਸਾਂਤਰੂਪਭਾਸਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਅੰਧਕਉਸਭਜਗਤਤਮਰੂਪਭਾਸਤਾਹੈ॥
 ਅਰੁਨੇਤ੍ਰਦਾਲੇਕਉਸਭਜਗਤਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਭਾਸਤਾਹੈ॥ਹੇਗਮਜੀਜਿ

ਸਪੁਰਖਅਤਮਪਦਕਉਵਿਖੇਪ੍ਰਤੀਤਤਈਹੈ॥ ਅਹੁਕਰਮਇਤ੍ਰੀਅਹੁਸੁ.
ਥਪੜਾਕਰਮਭੀਕਰਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਰਖਸੇਕਕੇਵਸਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਸੋਸਮਾ
ਹਤਚਿਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਜੋਪੁਰਖਸਰਵਗਤਅਤਮਾਕਉਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਬੀ
ਤੀਕਉਚਿਤਵਤਾਨਹੀ॥ ਅਹੁਭਵਿਖਤਕੀਇਛਾਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਅਹੁਵਰ
ਤਮਾਨਵਿਖੇਗਾਗਦੇਖਤੇਹੁਤਹੋਕਰਵਿਚਰਤਾਹੈ॥ ਸੋਸਮਾਹਤਚਿਤਕ
ਹੀਤਾਹੈ॥ ਹੋਗਮਜੀਜੋਪੁਰਖਜਗਤਕੀਪੁਰਖਅਪਗਤਕਉਦੇਖਕ
ਹੁਸਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਸਮਪਦਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਕਿਸੀਵਿਖੇਮ
ਮਤਾਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਸੋਸਮਾਹਤਚਿਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਜੋਪੁਰਖਅਹੰਤਾ
ਮਮਤਾਤੇਹੁਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਜਗਤਕੇਵਿਭਾਗਕਲਪਨਾਤੇਹੁਤਾਹੈ॥ ਚੇਤਨ
ਅਚੇਤਨਭਾਵਾਜੋਸਕਉਕਛੁਨਹੀਫੁਰਤਾ॥ ਸੋਪੁਰਖਸਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਅਕ.
ਸਕੀਨਿਆਈਸ੍ਵਰੁਹੈ॥ ਅਹੁਗਾਗਦੇਖਦੇਖਦਿਕਾਹੁਤੇਹੁਤਕਸੁਲੇ

ਸ੍ਰਕੇਸਮਾਨਹੋਗਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਸਭਕੁਤੁਕਉਅਪਲੇਸਮਾਨਦੇਖਤਾਹੈ॥
 ਅਰੁਅਉਰਕੇਦੁਵਕਉਲੇਸ੍ਰਕੇਸਮਾਨਜਾਣਕਗਇਛਾਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਸ੍ਰ
 ਭਾਵਹੀਕਰਿਨਹੀਚਾਹਤਾ॥ ਨਹੀਕਛੁਡੰਡਕੇਭੈਕਗਿਤਿਆਗਤਾ॥ ਐਸੇਜੀ
 ਦੇਖਤਾਹੈਸੇਅਹੰਕਾਰਤੇਗਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਨਜਗਤਕੇਸਤਭਾਵਕਉਦੇਖ
 ਤਾਹੈ॥ ਨਅਗਿਆਨਕਉਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਨਜਨਕਉਦੇਖਤਾਹੈਨਚੈਤਨਕਉਦੇ
 ਖਤਾਹੈ॥ ਕੇਵਲਅਦ੍ਵੈਤਤਤਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਸੇਮਹਾਂਸਤਪਦਵਿਖੇਇਸਥਿ
 ਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੇਉਠਖੜਾਹੈਵੈਅਥਵਾਬੈਰੇ॥ ਕਛੁਉਦੇਹੈਵੈਅਥਵਾਅਰੁ
 ਵਹੈਵੈ॥ ਬਡੇਭੋਗਪੁਵਿਖੇਗੇਅਥਵਾਬਨਵਿਖੈਜਾਇਗਏ॥ ਅਥਵਾ
 ਮਦਗਪਾਨਕਰਉਨਮਤਹੈਵੈਅਹੁਨਿਰਤਕਰੈ॥ ਅਰੁਗੰਗਾਆਦਿਕਤੀ
 ਰਥਪੁਵਿਖੇਨਿਵਾਸਕਰੈ॥ ਅਰੁਸਰਵਕਾਸੰਗੁਤਿਆਗਸਾਂਤਵਾਨਹੋਕਰ
 ਕੰਦਗਮੇਜਾਇਨਿਵਾਸਕਰੈ॥ ਅਥਵਾਸਗੀਰਕਉਚੰਦਨਅਗਾਰਕਪੁਰਕ॥

ਲੇਪਨਕਰੇ॥ ਅਥਵਾ ਚਿਕੜਸਾਥਲੇਪਹੋਵੈ॥ ਅਥਵਾ ਦੇਹ ਅਥਹੀ ਛੁਟ
ਜਾਵੈ॥ ਅਥਵਾ ਕਲਪਪ੍ਰਜੰਤਹੈ॥ ਕਛੁਕਦਾ ਚਿਤਭੀਤਿਸਪੁਰਖਕਉਲੇ
ਪਨਹੀਲਾਗਤਾ॥ ਜੈਸੇਸ੍ਵਰਨਕਉਚਿਕੜਕੇਮਿਲਾਏਕਾਦੇਖਨਹੀਲਾ
ਗਤਾ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਕਉਕਰਤਵਕਾਦੇਖਨਹੀਲਾਗਤਾ॥ ਹੇਰਾਮਜੀ
ਇਸਸੰਬਿਤਕਉਅੰਤਾਹੀਕਲੰਕਹੈ॥ ਸੇਮਹਾਤਮਾਪੁਰਖਅੰਤਾਤੇ
ਗਹਤਹੈ॥ ਤਾਤੇਸਪਰਸਨਹੀਕਰਤੇ॥ ਜੈਸੇਸਿਪੀਕਉਗੁਪੇਕਾਆਰਾਸਸ
ਪਰਸਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਕਉਕ੍ਰਿਆਸਪਰਸਨਹੀਕਰਤੀ॥
ਹੇਰਾਮਜੀਅੰਤਾਹੀਕਰਕੈਇਹਦੀਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਜਬਅੰਤਾਇਸਕਉਫੁ
ਰਤੀਹੈ॥ ਤਬਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਰਹੁਕੇਸੁਖਦੁਖਕਉਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਅਰਪਰੰਪਰੰ
ਜਨਮਹੁਕਉਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਭੈਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਜੇਵੜੀਵਿਖੇਕਿ
ਸੀਕਉਸਰਪਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਭੈਪਾਵਤਾਹੈ॥ ਜਬਭਲੀਪ੍ਰਕਾਰਦੀਪਕ

ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਸਾਥ ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਸਰਪਭੈ ਨਿਵਰਤ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਨਿਰਭੈ
ਕਰਿ ਸੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਇਹ ਅਹੰਤਾ ਕਰਕੈ ਦੁਖ ਭੈ ਪਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਅਹੰ
ਤਾ ਕੇ ਨਿਵਰਤ ਹੁਏ ਸਾਂਤ ਵਾਨ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਜੋ ਕਛੁ ਕ
ਰਮ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਖਾਤਾ ਪੀਤਾ ਲੇਤਾ ਦੇਤਾ ਹਨ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਅਹੰ
ਤਾ ਕਾ ਅਭੁਮਾਨ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਰ ਲੇ ਵਿਖੇ ਤਿਸ ਕਾ ਅਰਥ ਕਛੁ ਸਿ
ਧ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਅਗੋ ਜੇ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕਛੁ ਨਹੀ॥ ਤਾਂ
ਤੇ ਅਕਰ ਲੇ ਕਰਿ ਕੋਊ ਸਕੀ ਕਛੁ ਹਨ ਨਹੀ ਹੋਤੀ॥ ਅਪਲੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇ
ਸਾਥਿ ਤਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜਗਤ ਕਉ ਭੀ ਦ੍ਰੋਤ ਭਾਵ ਕਰਿ ਨਹੀ ਦੇਖਤਾ॥ ਸਰਵ ਆ
ਤਮ ਭਾਵ ਕਰ ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਰਮ ਸਪਰਸ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ੫੦॥ ਇ
ਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰ ਲੇਧਿਆਨ ਵਿਚ ਹੋਨ ਮਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਠ
ਵਾਚ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਚਿਤ ਆਦਿ ਕਜੋ ਜਗਤ ਹੈ॥ ਸੇਵਾ ਸਤ ਵਾਤਮਾ ਤੇ

ਕਛੁਭਿੰਨਨਹੀ॥ ਆਤਮਾ ਰੂਪੀ ਮਰਚੈ॥ ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਅਹੰਤਾ ਅਹੁ
ਦੇ ਸਕਾਲ ਰੂਪੀ ਤੀਖਣਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਤੀਖਣਤਾ ਮਰਚ ਤੇ ਕਛੁਭਿੰਨਨਹੀ॥
ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਅਹੰਤਾ ਦੇ ਸਕਾਲ ਆਤਮਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਕਛੁਨਹੀ॥ ਜੈਸੇ ਈਖਤੇ
ਮਧੁਰਤਾ ਭਿੰਨਨਹੀ॥ ਜੈਸੇ ਪਥਰ ਵਿਖੇ ਕਰ ਉੜਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ
ਅਹੰਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜਲ ਵਿਖੇ ਢੁਵਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ
ਅਹੰ ਆਦਿ ਕਰੇ ਤੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਬਿਛ ਵਿਖੇ ਟਾਸ ਟੂਲ ਟਲਾ ਬਿਛ ਤੇ ਭਿੰਨ
ਨਹੀ ਹੋਤੇ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅਹੰਤਾ ਆਦਿ ਕਰੇ ਦਰੇ ਤੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ
ਅਗਨ ਵਿਖੇ ਉਸਨਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਵਰਛ ਵਿਖੇ ਸੀਤਲਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਸੁਰਜ
ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਗੁੜ ਵਿਖੇ ਮਧੁਰਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿ
ਖੇ ਜਗਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਿਖੇ ਸੁਆਦ ਕੀ ਵੇਦਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਅ
ਤਮਾ ਵਿਖੇ ਦੇਸਕਾਲ ਕੀ ਵੇਦਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਹਰਾਮ ਜੀ ਜੈਸੇ ਮਲ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕ.

ਸਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅੰਤ ਆਦਿ ਕਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਤੇ ਕਿ
 ਨਤ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਅੰਤ ਆਦਿ ਕਹੀਂ ਹੋਤਾ।
 ਜੇਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਆਤਮ ਤਤ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਸੋ ਆਤਮਾ
 ਅਨੰਤ ਹੈ। ਸਰਵ ਵਿਖੇ ਪੁਰਲਾ ਹੈ। ਏਕ ਹੀ ਈਸ਼੍ਵਰ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ
 ਹੈ। ਮਹਾਂ ਸਿਲਾ ਪਾਨ ਕੀ ਨਿਆਈਂ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਕਛੁ ਨਹੀਂ ॥
 ਜੈਸੇ ਆਕਾਸ ਅਪਲੇ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਤ ਕੇ ਵਲ ਆਤਮ
 ਤਤ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਸਿਨਿ ਹਵੇਦਨ ਹੈ। ਪਰ ਵੇਦਨ ਭੀ
 ਤਿਸ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਹੀ ਤਰੰਗ ਰੂਪ ਹੋਇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਆ
 ਤਮਾ ਹੀ ਵੇਦਨ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਲ ਵਿਖੇ ਢੁਵਤਾ ਭਾਸ
 ਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਪਵਣ ਵਿਖੇ ਚਲਣਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਆਤਮ
 ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰੁ ਦੇਸ ਕਾਲ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜੀਵਤੁ

ਕਾਜੋਜੀਵਲਾਹੈਸੋਗਿਆਨਕਰਕੈਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਗਿਆਨਸਤਾਕਾਜੀਵਲ
 ਏਤੰਨਮਾਤ੍ਰਕਰਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਾਂਤੇਚਿਨਮਾਤ੍ਰਅਰੁਜੀਵਹੁਵਿਖੇਰੰਚਕਭੀਭੇ
 ਦਨਹੀ॥ ਅਰੁਜੈਸੋਗਿਆਤਾਜੈਹੈ॥ ਏਤੰਨਸਤਾਤਿਸਾਵਿਖੇਅਰੁਜੀਵਦਿ
 ਖੇਭੇਦਨਹੀ॥ ਤੈਸੋਗਿਆਤਾਅਰੁਜਗਤਵਿਖੇਕਛੁਭੇਦਨਹੀ॥ ਏਕਅ
 ਖੰਡਸਤਾਹੀਜਿਉਕੀਤਿਉਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਸਰਵਸਤਾਏਕਅ
 ਜਅਨਾਦਆਦਿਅੰਤਮਧਤੇਗਹਿਤਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਹੈ॥ ਅਰੁਚਿਨਮਾਤ੍ਰਅ
 ਦ੍ਰੁਤਤਤਅਪਲੇਆਪਾਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਸੋਅਸਬਦਪਦਹੈ॥ ਜਿ
 ਸਾਵਿਖੇਬਾਲੀਨਹੀਪ੍ਰਵੇਸਕਰਸਕਤੀ॥ ਅਰੁਜੇਤੇਕਛੁਵਾਕਹੈ॥ ਸੇਤਿ
 ਸਕੇਜਨਾਵਲੇਨਮਿਤਕਹੈ॥ ਵਾਸਵਤੇਦ੍ਰੁਤਵਸਤਕਛੁਨਹੀ॥ ਇਸ
 ਆਤਮਤਤਕਉਅਪਲੇਰਿਦੇਵਿਖੇਧਾਰਕਗਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ੫੧॥
 ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਭੇਦਨਿਗੋਸੇਨਾਮਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਵਿਸਿਸੇਵ

ਚ।। ਹੇਰਮਜੀ ਏਕ ਆਗੇ ਭੀ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਹਾਸ ਪੂਰਾ ਹੈ।। ਤਿਸ ਕੰਗ
ਸਰਕਤ ਹੈ।। ਸਿਤੁੰ ਸੁਲਾ ਕਿਰਾਤ ਦੇ ਸਕਾਗ ਜਾ ਸੁਰਘ ਪੋਤ ਭਇਅ
ਹੈ।। ਤਿਸ ਕਾ ਏਕਾ ਬਿੰਤ ਹੈ।। ਸੇਵਿਸ ਮੈ ਕਾ ਉਪ ਜਾ ਵਲਹਾ ਹੈ।। ਹੇ
ਰਮਜੀ ਉਤਗ ਦਿਸਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਹੈ।। ਤਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸੁਗੰਧਤਾ ਹੈ।। ਮ
ਨ ਕਪੂਰ ਕਰਿ ਕੈਲੇ ਪੀਰੁਈ ਹੈ।। ਮਨੋ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕੇ ਹੰਸ ਅਨ ਇਕਤੁ
ਏ ਹੈ।। ਹਿਮਾਲੇ ਕਾ ਸਿੰਗ ਹੈ।। ਤਿਸ ਉਪਰ ਕੈਲਾਸ ਪਰਬਤ ਹੈ।। ਸੇਸਰ
ਵਪਰਬਤ ਪੁਤੇ ਉਤਮ ਹੈ।। ਅਰੁਮਹਾਂ ਉਜਲ ਸ੍ਵੇਤ ਹੈ।। ਜੈਸੇ ਵਿਸ਼ਨੁ ਕਾ
ਰਸ ਮੁਦ੍ਰ ਉਜਲ ਹੈ।। ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਲਸਮ ਪਾਗੀਰੁ ਦ੍ਰੁਜੀ ਕੇਗਲੇ ਕਾ ਇਸ਼
ਨ ਕੈਲਾਸ ਪਰਬਤ ਹੈ।। ਤਹਾਂ ਅਨੰਤ ਪੀਕਲਾ ਪਾਬਿਛ ਹੈ।। ਅਰੁ ਬਹੁਤੇ
ਰਤਨ ਪੁਕੇਗੁਛੇ ਤਿਨ ਪੁਸਾਥ ਲਾਗੇ ਪੁਏ ਹੈ।। ਅਰੁ ਗਿਰਾ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹਤ
ਹਾਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ।। ਅਉਰ ਭੀ ਨਦੀਆਂ ਤਹਾਂ ਚਲਤੀਆਂ ਹੈ।। ਬਡੇਨ

ਵਚਲਤੇ ਹੈ। ਅਰੁਤਾਲਕਮਲਹੁਸਤਤਬਹੁਤ ਹੈ। ਮਤਾਂ ਸੁੰਦਰ ਇਸ
 ਨੈ ਹੈ। ਗਊਆਂ ਮਿਗਪੰਛੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਮਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਤ ਕੀ ਨਉਤਨ ਰਚ
 ਨਾਤੁਈ ਹੈ। ਤਿਸਹਿ ਮਾਲੇ ਕੇਤਲੇ ਸ੍ਰਗ ਵਤਕ ਕੀ ਅਹੁਜਟਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿ
 ਗਤਹੁਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਬਿਛਕੇ ਮੁਢ ਵਿਖੇ ਪਪੀਲਾ ਕਾਹਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ
 ਮਨੁਖ ਕੇ ਅਸੈ ਚੁਆਂ ਲੀਖਾਂ ਹਤੀਆਂ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪਰਬਤ ਕੇ ਅਸੈ ਅ
 ਨੇਕ ਜੀਵ ਕਿਹਾਤ ਦੇਸ ਕੇਹਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਿਹਾਤ ਦੇਸ ਕਾਹਾ ਜਾਮੁੰਗਪ
 ਤਤੁਤ ਏਆ ਹੈ। ਕੈਸਾ ਹਾਜਾ ਜੇ ਲਾਖ ਮੀਤਿਸਰੀ ਆਂਭੁਜਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਛ
 ਹੈ। ਮਨੇ ਪ੍ਰਾਕਮ ਕੀ ਮੁਹਤ ਹੈ। ਅਰੁ ਬੇਗਵਾਨ ਐਸਾ ਜੈ ਮਨੇ ਪਵਨ ਕੀ
 ਮੁਹਤ ਹੈ। ਅਰੁ ਵੈਗਵਾਨ ਐਸਾ ਜੈ ਬ੍ਰਹਮ ਪਤ ਹੈ। ਅਰੁ ਕਵਐਸਾ ਜੈ
 ਸਾਸੁ ਕੁਜੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਹਾਜਾ ਐਸਾ ਜੈ ਸਾਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵਤਿ ਅਹੁਕਾਹਾ ਜਾਥਾ ਅ
 ਗਪੀ ਐਸਾ ਜੈ ਸਾਮਾਨੇ ਕੁਵੇਹ ਹੈ। ਐਸਾ ਤੇ ਕਰਹਾ ਜਕਰਤ ਕੁਇਆ ਅ

ਸੇ

ਹੁਤਲੀਪ੍ਰਕਾਸਪ੍ਰਜਾਕੀਪ੍ਰਤਪਾਲਨਾਕਰੈ॥ਜੇਭਲੇਮਾਗਧਰਮਾਵਿਖੇ
 ਵਰਤਹਿਤਿਨਕੀਗਧਿਆਕਰੈ॥ਅਹੁਜੇਪਾਪਕਰਮਚੋਗੀਆਦਿਕਕਰ
 ਹਿਤਿਨਕਉਡੰਡਦੇਵੈ॥ਜੈਸਾਕਰਮਆਨਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵੈਗਾਗਧੈਖਤੇਹਰ
 ਤਹੈਇਕਗਤਿਸਕਉਵਿਤੀਤਕਰੇ॥ਜੈਸੇਦਿਨਕਉਸੁਰਜਵਿਤੀਤਕ
 ਰੇ॥ਏਕਕਾਲਮੇਅਪਣੇਇਸ਼ਾਨਵਿਖੇਬੈਠਾਹੈ॥ਜੈਚਿਤਵਿਖੇਵਿ
 ਚਾਰਆਨਉਤਪਤਭੁਇਆ॥ਅਹੁਸਮੇਗੁਪੀਵਾਂਗੁਗਾਕਰਕੈਤਿਸਕੀ
 ਬੁਧਗੁਪੀਪਖੇਰਣੀਡੋਲਾਇਮਾਨਹੋਤਭਈ॥ਜੈਬਡਾਕਸੁਹੈਜੈਮੈਜੀ
 ਵਹੁਕਉਕਸੁਦੇਤਾਹੈ॥ਤਾਂਤੇਇਨਕਉਧਨੁਦੇਵਉਕਸੁਨਦੇਵਉ॥ਜੈਸੇ
 ਤਿਲਾਹੁਕਉਤੇਲੀਪੀੜਤਾਹੈ॥ਤੈਸੇਮੈਪਾਪੀਅਹੁਕਉਕਸੁਦੇਤਾਹੈ॥
 ਪਰਦੁਸੁਹੁਕਉਕਸੁਦੀਏਬਿਨਾਗਜਨਹੀਚਲਤਾ॥ਜੈਸੇਨਦੀਕਾਪ੍ਰ
 ਵਾਹਨਹੀਚਲਤਾ॥ਅਹੁਜਉਦੰਡਦੇਤਾਹੈਤਬਉਹਦੁਖਪਾਵਤੇਹੈ॥

ਜਿਸਦੇਪਾਪਕਰਮ
 ਅਹੁਜੇਪਾਪਕਰਮ
 ਚੋਗੀਆਦਿਕਕਰ
 ਹਿਤਿਨਕਉਡੰਡਦੇਵੈ॥

* ॥ ਮੈਥੇ ਆਨੰਦ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੋਭੀ ॥
 ਜੈ ਸੇਖਰ ਤੇਗੋਰ ਕੇ

ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਕਿਆ ਕਰਉ ॥ ਦੋ ਨਹੁ ਬਾਤੁ ਹੁ ਵਿਖੇ ਕਸੂ ਹੈ ॥ ਹੋਗ ਮਜੀ ਐ ਸੇ ਵਿਚਰ
 ਵਿਖੇ ਗਜਾਭਰਮ ਤਹੁ ॥ ਜੈ ਸੇ ਵਾਇ ਵਿਰੋਧੇ ਵਿਖੇ ਆਇ ਆਇ ਲਕੁਮ
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸੇ ਵਿਖੇ ਗਜਾਭਰਮ ਤਹੁ ॥ ਤਬ ਏਕ ਦਿਨ ਤਿਸ ਕੇ ਗੁ
 ਹ ਵਿਖੇ ਮਾਂਹੁ ਵਸੁ ਨਿਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਗਿਹ ਵਿਖੇ
 ਨਾਹਦ ਆਵੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਗਜਾਤਿਸ ਕਾਭਲੀ ਪ੍ਰ
 ਕਾਰ ਪੁਜਨ ਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਅਰੁ ਸੰਦੇਹ ਵਾਨ ਹੋ ਕਰ ਪੁਛਤ ਭਇਅ
 ਸੰਦੇਹ ਰੂਪੀ ਕੁਸੰਬਿਛ ਕੇ ਨਾਮ ਕਰਤਾ ਕੁਹ ਤੇ ਸਰਵ ਕੇ ਵੇਤਾ ॥ **ਸੁਰਪ**
ਵਾਚ ॥ ਹੋਗੁ ਵਨ ਸਰਵ ਪਰਮ ਗਤੁ ਮਾਰੇ ਆਵ ਲੇ ਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਿਥਵੀ
 ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਮੈ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਭੀ ਪੁਨ ਵਨ
 ਹੁ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਵਉਗਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੇਤੁ ਮਮੇ ਗੇਗਿਹ ਵਿਖੇ ਆਇ ॥ ਜੈ
 ਸੇ ਸੁਹਜ ਕੇ ਉਦੇਹੋ ਵੇਲੇ ਕਰ ਕਮਲਾ ਖਿੜ ਆਵੇਤੀ ॥ ਤੈ ਸੇ ਮੈ ਤੁਮਾਰੇ ਦ

ਰਸਨਕਰਿਪ੍ਰਸੰਨਭਇਆਹੈ। ਹੇਭਗਵਨਮੁਖਕਉਸੰਸਾਰੈਤਿਸਕੇ
 ਨਿਵਾਰਣਕਉਤੁਮਜੋਗਹੈ। ਜੈਸੇਸੁਹਜਕਉਦੇਹੁਏਅੰਧਕਾਰਨਸੁ
 ਤੇਜਾਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਤੁਮਹੁਕਰਿਮੇਗਾਸੰਸਾਰਿਵਰਤਹੈਵੈਗਾ। ਜੈਕਉ
 ਮਹਾਂਪੁਰਖਹੁਕਾਸੰਗੁਕਰਤਾਹੈ। ਤਿਸਕਾਸੰਸਾਰਵਸਨਿਵਰਤਹੈ
 ਤਾਹੈ। ਅਰੁਸੰਸਾਰਮਦੁਖਹੁਕਾਕਾਰਣਹੈ। ਤਾਂਤੇਮੇਰੇਸੰਸੇਕਉਤੁ
 ਮਦੁਰਕਰਹੁ। ਸੇਸੰਸਾਰਮੁਖਕਉਇਹਹੈ। ਜੈਕਉਦੁਸੁਕਰਮਕਰ
 ਤਾਹੈਤਿਸਕਉਮੈਭੰਡਦੇਤਾਹੈ। ਜਬਉਨਕਉਦਖੀਦੇਖਤਾਹੈ। ਤਬ
 ਮੁਖਕਉਦਇਆਉਪਜਤੀਹੈ। ਅਰੁਜੈਭੰਡਨਹੀਦੇਤਾਤਬਪ੍ਰਜਾਨਿ
 ਹਭੈਤੋਕਰਿਪਾਪਕਰਤੀਹੈ। ਇਹਸੰਸਾਰਮੁਖਕਉਪਵਾਖੈਚਤਾਹੈ। ਜੈ
 ਸੇਸਿੰਘਕੇਨਖਹਸਤੀਕਉਖੈਚਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਮੁਖਕਉਇਹਸੰਸਾਰਖੈਚ
 ਤਾਹੈ। ਤਾਂਤੇਉਹਉਪਾਇਮੁਖਕਉਕਹੈ। ਜਿਸਕਰਿਮੁਖਕਉਸਮਤਾਭਾ

ਵਧ੍ਰਾਪਤੋਹੈ। ਜੈਸੇ ਸੁਗਜ ਕੀ ਆਂਕਿ ਹਲਾਂ ਸਭ ਠਉੜੁ ਵਿਖੇ ਸਮਝੋਤੀ ਆਂ
ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਸ੍ਰਾਅਨਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਖੇ ਸੈ ਸਮਝੋ ਵਧ੍ਰਾ। ਸੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੈ ਮੁ
ਝਕਉ ਕਹੈ। ਮਾਂ **ਰਵੇਵਾਚ**। ਹੋਗ ਜਨ ਇਹ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੁਗਮ ਹੈ। ਅਰੁ ਅ
ਪਲੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਆਪ ਹੀ ਕਰਮਿ ਧਰਤੈ ਹੈ। ਅਰੁ ਅਪਲੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿ
ਖੈ ਹੈ। ਹੋਗ ਜਨ ਸਭ ਉਪਾਧ ਮਨ ਵਿਖੇ ਉਠਤੀ ਹੈ। ਸੇ ਮਨ ਤੁਛ ਹੈ। ਵਿਚ
ਰਕੀਏ ਤੇ ਨਿਵਰਤੋ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਉਸ ਨਤਾ ਕਰਕੈ ਵਰਠਾ ਲਾਮਈ
ਹੋ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਵਿਚਾ ਰਕੀਏ ਤੇ ਮਨ ਨਤਾ ਵਲੀ ਨਹੋ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਜਬ ਮ
ਨ ਨਤਾ ਵਜਾਤੈ ਹੈ। ਤਬ ਤਾਪ ਮਿਟ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਆਏ
ਤੇ ਕੁਪੀੜ ਨਸ੍ਰੋ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਵਿਚਾ ਰਕੀਏ ਤੇ ਮਨ ਨਸ੍ਰੋ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਸੇ
ਵਿਚਾ ਹੋਇ ਸਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਹਾ ਜੈਸੇ ਕਉਨ ਹੋ ਅਰੁ ਦੇਹੁ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਿਆ ਹੈ। ਅਰੁ
ਜਗਤ ਕਿਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਿਸ ਕਉ ਹੋਤੈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾ ਰਕਰ

ਕੈਤੁੰਜਬਅਪਲੇਸੁਭਾਵਦਿਖੇਇਸਾਬਿਤੁਤੇਵੇਤਿਗਾ। ਤਬਤੁਝਕਉਤਹਖਅਰੁ
 ਸੇਕਅਰੁਕੈਧਗਾਗਦੈਖਚਲਾਇਨਸਕਤਿਗੋ। ਜੈਸੇਵਉਕਰਪਰਬਤ
 ਚਲਾਇਮਾਨਨਹੀਉਤੇ। ਤੈਸੇਤੁਅਚਲਹੈਗਾ। ਤੇਰਾਜਨਜਬਆਤਮ
 ਬੋਧਹੋਵੈਗਾ। ਤਬਮਨਅਪਲੇਮਨਨਭਾਵਕਉਤਿਅਗਦੇਵੈਗਾ। ਤੁਮ
 ਤਾਪਤੇਗਤਿਤਅਪਲੇਸ੍ਵਰੁਪਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ। ਜੈਸੇਤਹੰਗਭਾਵਕੈਮਿ
 ਟਲੇਕਰਜਲਨਿਰਮਲਭਾਵਹੋਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਤੁਅਚਲਹੋਵੈਗਾ। ਮਨ
 ਧਰਮਭੀਰਹੋਗਾ। ਪਰਮਧਿਸੈਅਗਿਆਨਨਸ੍ਵਹੋਜਾਵੈਗਾ। ਆਤਮ
 ਸਤਾਹੀਕਾਭਾਨਹੋਵੈਗਾ। ਜੈਸੇਕਾਲਉਧੀਰਹਤਾਹੈ। ਪਰਹਿਤਅਉਹੋ
 ਜਾਤੀਹੈ। ਤੈਸੇਮਨਉਧੀਹੋਵੈਗਾ। ਪਰਸੁਭਾਵਅਉਹੋਜਾਵੈਗਾ। ਤੇਰੇ
 ਟਹਲੁਏਅਰੁਪ੍ਰਜਾਭੀਸਾਧਾਬ੍ਰਿਤਵਾਨਹੋਜਾਵੈਗੀ। ਤੇਰੀਆਗਿਆਕੇ
 ਅਨੁਸਾਰਹੀਵਰਤਹਿਗੋ। ਅਰੁਤੁਝਕਉਦੇਖਕਰਿਪ੍ਰਸੰਨਹੋਵਹਿਗੋ॥

७५
ਹੇਗਜਨਜਬਤੁੰਵਿਵੇਕਹੁਪੀਦੀਪਕਸਾਥਾਤਮਹੁਪੀਚਿੰਤਾਮਲਪਾਵ
ਹਿਗਪਦਾਥਾਤਬਤੇਗੀਬਾਡਿਆਈਸੁਮੇਹਅਹੁਸਮੁਦਅਹੁਅਕਾ
ਸਤੇਭੀਬਡੀਹੋਵੈਗੀ।ਜਬਤੁੰਕਉਆਤਮਮਹਤਤਾਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ
ਗੀ।ਤਬਤੁੰਸੰਸਾਰਕੀਤੁਛਥਿਤਵਿਖੇਨਰੂਥਹਿਗਾ।ਜੈਸੇਗਉਪ
ਦਕੇਜਲਾਵਿਖੇਹਸਤੀਨਹੀਰੂਥਤਾ।ਤੈਸੇਤੁੰਗਾਗਦ੍ਰੁਖਾਵਿਖੇਨਰੂਥ
ਹਿਗਾ।ਜਿਨਕਉਦੇਹਵਿਖੇਅਰੁਮਾਨਹੈ।ਅਹੁਚਿਤਵਿਖੇਵਾਸਨਾਹੈ॥
ਜੇਤੁਛਸੰਸਾਰਕੀਵਾਸਨਾਹੈ।ਸੇਤੁਛਸੰਸਾਰਕੀਥਿਤਵਿਖੇਪੜੇਰੂਥ
ਤੇਹੈ।ਜੈਸੇਜੀਗਲਅਗਹੁਵਾਲਾਮਛਹਗਉਕੇਚਗਲਵਿਖੇਭੀਰੂਥ
ਜਾਤਾਹੈ।ਜੈਸੇਚਿਕੜਕਾਕੀਟਚਿਕੜਵਿਖੇਪੜਾਰੂਥਤਾਹੈ।ਤਾਂਤੇ
ਜੇਤਾਕਛੁਅਨਾਤਮਭਾਵਹੈ।ਦ੍ਰਿਸਤਿਸਕਉਤਿਆਗਕਾਗਿ।ਜੇਕਛੁ
ਸੇਖਰਹੋਗਾ।ਸੇਪਰਮਪਦਹੈ।ਆਤਮਤਤਾਹੈ।ਹੇਗਜਨਜੇਸਤਵ

ਸਤ ਹੈ ਤਿਸ ਕਉ ਹਿ ਦੇ ਵਿਖੇ ਪਾਗਾ ਅਹੁ ਜੋ ਅਸਤ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਤਿਆਗ
ਕਰਗਾ ਜੈ ਸੇ ਸੁੰਨਾ ਗਕਲਰ ਕੰਕਰੀ ਕੋ ਪੈ ਵਤ ਹੈ ॥ ਜਬ ਲਗ ਸ੍ਰੁਗਨ ਨੀ
ਨਿਕਸਿਆ ॥ ਜਬ ਸ੍ਰੁਗਨ ਨਿਕਸਤ ਹੈ ਤਬ ਪੈ ਵਲੇ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰ
ਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤਬ ਲਗਾ ਅਤਮ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤ ਵੈ ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਅਤ
ਮਾ ਕਾ ਸਾਖਿ ਤ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਯਾ ॥ ਜਬ ਅਤਮ ਤਤ ਕਾ ਸਾਖਿ ਤ ਕਾਰ
ਨ ਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਵਿਚਾਰ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਜਨ ਨੀ ਹੁਤਾ ॥ ਹੇਗ ਜਨ ਸਰਵ ਵਿ
ਖੇ ਅਹੁ ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਹੁ ਸਰਵ ਦਾ ਕਾਲ ਸਰਵਾਤਮਾ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕ
ਰੁ ॥ ਅਥਵਾ ਜੇ ਤਾ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸਤਾ ਵੈ ਸੇ ਸਰਵ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਗਾ ਜੋ
ਸੇਖਰ ਹੋਗਾ ਸੇ ਤੁਛ ਕਉ ਕਾਸਿਆ ਵੈਗਾ ॥ ਜਬ ਲਗਾ ਅਤਮ ਪਦ ਕਾ
ਲਾਭ ਨ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਸਰਵ ਵਸਤ ਕੇ ਤਿਆਗ ਤੇ ਸੇਖਰ ਅਤਮ ਪਦ ਭਾਸੇ
ਗਾ ॥ ਹੇਗ ਜਨ ਜੋ ਕਿਸੀ ਵਸਤ ਕੇ ਪਾਵਲੇ ਕਾ ਅਤਨ ਕਰੀਤਾ ਹੈ ॥ ਤਉ

ਭੀਜਬਲਗਐਰੁਕਉਤਿਅਗਕਹਿਉਸਕਾਜਤਨਨਕਗੀਐਤਬਲ
 ਗਪ੍ਰਾਪਤਨਹੀਹੋਤਾ।ਤਉਆਤਮਤਤਅਨਨੋਕਗਚਿਤਵੇਬਿਨਾਕੈਸੇ
 ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ।ਜੇਸੰਪੂਰਨਅਪਣਾਜਤਨਏਕਹੀਓਹਲਗਾਵਤਾਹੈ।
 ਤਬਤਿਸਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ।ਤਾਂਤੇਆਤਮਪਦਕੇਪਾਵਣਨਮਿਤ
 ਸਰਵਾਦ੍ਰਿਸਕਉਤਿਅਗਕਹੁ।ਸਰਵਕੇਤਿਅਗਕੀਏਤੇਜੇਸੇਖਰਹੈ
 ਗਾ।ਸੇਪਰਮਪਦਹੈ।ਹੇਰਾਜਨਸਰਵਕੇਤਿਅਗਕੀਏਪਾਛੈਜੇਸਤਾ
 ਸੇਖਰਹੇਗੀ।ਸੇਤੁਣਕਉਆਤਮਤਾਵਕਰਿਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗੀ॥੫੨॥
 ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕ੍ਰਮਲੇਸੁਗਘਾਬ੍ਰਿਤਾਂਤਮਾਂਡਵਉਪਦੇਸੇਨਾਮ
 ਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰਵਾਚ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਮਾਂਡਵਮੁਨਿ
 ਕਹਿਕਰਿਅਪਣੇਇਸਥਾਨਕਉਗਇਆ।ਤਬਸੁਗਘਰਾਜਾਏਕਾਂਤ
 ਬੈਠਕਰਿਦਿਚਰਕਰਤਭਇਆ।ਜੁਮੈਕਉਨਹੈ।ਨਮੇਸੁਮੇਹਤੈਮੇਰ॥

ਸੁਮੇਰੈ ਹੈ ॥ ਨਮੈ ਜਗਤ ਹੈ ॥ ਨਮੇਰਾ ਜਗਤ ਹੈ ॥ ਨਮੈ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਹੈ ॥ ਨਮੇ ਗੀਪ੍ਰਿ
 ਥਵੀ ਹੈ ॥ ਨਮੈ ਰਿਗਤਮੰਡਲ ਹੈ ॥ ਨਮੇਰਾ ਰਿਗਤਮੰਡਲ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ
 ਇਹ ਅਪਣੇ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸਾਥਿਤ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਭਾਵ ਕਰਿ ਤੇ ਇਹ ਇਸਾਥਿ
 ਤ ਨਹੀ ॥ ਜੇ ਮੈਂ ਨਹੀ ਵਉ ਤਉ ਭੀ ਇਹ ਜਿਉ ਕੇ ਤਿਉ ਇਸਾਥਿਤ ਹੈ ॥ ਤਉ
 ਮੇਰੇ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵਹਿ ॥ ਅਹੁ ਮੈਂ ਇਨ ਕਾ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵਹਿ ॥ ਨਮੈ ਨਗਰ ਹੈ ॥ ਨਮੇਰੇ
 ਨਗਰ ਹੈ ॥ ਸੈਨਾ ਅਹੁ ਭੀ ਪ੍ਰਭਾ ਮੰਦਰ ਧਨ ਅਹੁ ਇਸ ਤੀਆ ਪੁਤ੍ਰ ਆ
 ਦਿ ਕਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ॥ ਸੈਨ ਮੈਂ ਹੈ ॥ ਨਹੀ ਮੇਰੇ ਹੈ ॥ ਇਨ ਹੁ ਵਿਖੇ
 ਅਸ ਕਤ ਹੋਵਹਿ ॥ ਇਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮੇਰਾ ਸੰਬੰਧ ਕਛੁ ਨਹੀ
 ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਭੋਗ ਕੇ ਸੰਬੁਧ ਹੈ ॥ ਨਮੈ ਹੈ ॥ ਨਹੀ ਮੇਰੇ ਹੈ ॥ ਟਹਲੁ ਏਭ੍ਰਿਤ ਕ
 ਲਿਤ ਸਰੁ ਅਪਣੇ ਭਾਵ ਕਰਿ ਕੈ ਸਿਧ ਹੈ ॥ ਮੇਰਾ ਇਨ ਕੇ ਸਾਥ ਸੰਬੰਧ ਕਛੁ
 ਨਹੀ ॥ ਨਮੈ ਗਾਜ ਹੈ ॥ ਨਮੇਰਾ ਗਾਜ ਹੈ ॥ ਮੈਂ ਇਹ ਏਕਾ ਏਕੀ ਸਗੀਰ ਮਾਤ੍ਰ ਵਿ

ਖੇਤੀਜੇਮੈਅੰਕਰਤਾਹੈਸੇਵਿਅਰਥਹੈ। ਕਾਹੇਤੇਜੇਹਮਤਚਰਣਾਦਿਕ
ਜਿਸਕਾਸੁਰੂਪਹੈ। ਸੇਭਿਨਤਿਨਹੈ। ਨਇਹਮੇਰੇਹੈ। ਨਇਹਮੈਂਹੈ। ਇਨ
ਵਿਖੇਮੇਗਸੰਬੰਧਕਛੁਨਹੀ। ਰਕਤਮਾਂਸਹਾਡਆਦਿਕਰੂਪਹੈਸੇਮੈਨ
ਹੀ। ਇਹਜੜਹੈਮੈਚੈਤੰਨਹੈ। ਮੇਗਇਨਕੇਸਾਬਸੰਬੰਧਕਛੁਨਹੀ। ਜੇ
ਸੇਜਲਕਾਸਪਹਸਕਮਲਕੇਕਛੁਨਹੀ। ਤੈਸੇਇਨਕਾਸਪਹਸਕਮ
ਸੁਕਉਕਛੁਨਹੀ। ਅਗੁਨਮੈਕਰਮਾਇੰਦ੍ਰੀਆਹੈ। ਨਮੇਗੀਆਂਕਰਮ
ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਹੈ। ਇਹਜੜਹੈਮੈਚੈਤੰਨਹੈ। ਨਮੈਂਗੀਆਨਇੰਦ੍ਰੀਆਂ
ਹੈ। ਨਮੇਗੀਆਂਗੀਆਨਇੰਦ੍ਰੀਆਂਹੈ। ਇਨਤੇਪਰੇਮਨਹੈਸੇਭੀਮੈ
ਨਹੀ। ਇਹਭੀਜੜਹੈ। ਮਨਬੁਧਚਿਤਅੰਕਰਇਹਸਭਅਨਾ
ਤਮਰੂਪਹੈ। ਮੇਗਇਨਕੇਸਾਬਅਵਿਦਿਆਕਰਕੈਸੰਬੰਧਹੈ। ਭੁੰ
ਤਕਰਕੈਮੈਇਨਕਉਅਪਣਾਰੂਪਪੜਾਜਾਣਤਾਥਾ। ਇਹਸਭਬੁਤਹੁ

ਕਾਕਾਗਜ਼ੈ॥ ਇਨਕੇਪਾਛੈਚੈਤੰਨਜੀਵੈ॥ ਸੋਚੇਤਦਿਸਕਉਚੇਤਨੇਵ॥
 ਲਾਏ॥ ਸੋਚੇਤਚੇਤਨਾਮੈਂਨਹੀ॥ ਇਨਸਰਵਤੇਸੇਖਅਚੇਤਚਿਨਮਾਤ੍ਰ
 ਹੈ॥ ਸੋਸਤਾਮੇਰਾਸਰੂਪਹੈ॥ ਬਡਾਅਸਚਰਜਹੈਜੁਮੈਅਪਣਾਆਪੁ
 ਪਾਇਆਹੈ॥ ਅਬਮੈਜਾਗਿਆਹੈ॥ ਅਰੁਅਪਣਾਸਰੂਪਪਾਇਆ
 ਹੈ॥ ਬਡਾਅਸਚਰਜਹੈ॥ ਜੁਮੈਬਿਥਾਦੇਹਾਦਿਕਕਉਆਪਜਾਲਕੈਸੋ
 ਕਮੇਹਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਥਾ॥ ਮੈਂਤੋਏਕਨਿਗਦਿਕਲਪਚੈਤੰਨਹੈ॥ ਅਰੁਅ
 ਨਤਆਤਮਾਹੈ॥ ਅਰੁਸਰਵਦਿਖੇਦਿਆਪਰਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪਅਤ
 ਮਾਇਹੀਹੈ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਤੇਆਦਿਲੋਕਗਿਜੇਤੇਬੂਤਗਲਹੈ॥ ਸਭਕ
 ਆਤਮਾਹੈ॥ ਇਹੁਭਗਵਾਨਆਤਮਾਸਭਕੇਅੰਤਗਦਿਆਪਿਆਹੈ॥
 ਜੈਸੇਸਭਕੇਅੰਤਰਤਤਹੋਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਇਹਚੈਤੰਨਰੂਪਸਰਵਭਾਵਹੁਕਉ
 ਭਰਹਾਹੈ॥ ਅਰੁਸਰਵਭਾਵਹੁਦਿਖੇਦਿਆਪਰਹੈ॥ ਭੈਰਵਹੈ॥ ਅਰੁਉਦੇ

ਅਸਤਭਾਵਾਦਿਵਿਕਾਰਹੁਤੇਰਹਤਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਆਦਿਤ੍ਰਿਲੋਕਪ੍ਰਜੰਤ
ਸਭਕਾਆਤਮਾਇਹੀਹੈ॥ ਸਰਵਪ੍ਰਕਾਸਹੁਕਾਦੀਪਕਪ੍ਰਕਾਸਲੇਹਰਾ
ਇਹੀਹੈ॥ ਅਰੁਸੰਸਾਰਹੁਪੀਮੇਤੀਅਹੁਕੇਪਰੋਵੇਵੇਵਾਲਾਤਾਗਾਇਹੀ
ਹੈ॥ ਸਰਵਕਾਰਜਕਾਰਣਇਹੀਹੈ॥ ਅਰੁਸਰਵਆਕਾਰਹੁਤੇਰਹਤਹੈ॥
ਅਰੁਸਗੀਰਾਦਿਕਸੇਭੀਇਸਕੀਸਤਾਦਿਖੇਉਪਲਬਧਹੁਪ੍ਰਤਿਹੈ॥
ਸਗੀਰਹੁਪੀਰਥਾਇਸੀਕਰਚਲਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਵਾਸਤੁਤੇਸਗੀਰਾਦਿਕਕਛੁ
ਵਾਸਤਨਹੀ॥ ਇਹਜਗਤਚਿਤਹੁਪੀਨਟਕੀਨਿਰਤਲੀਲਾਹੁਪ੍ਰਤਿਹੈ॥ ਚਿ
ਤਦਿਖੇਜਗਤਪੜਾਛੁਰਤਾਹੈ॥ ਵਾਸਤਵਅਊਰਕਛੁਨਹੀ॥ ਕਸ੍ਰਕਸ੍ਰ
ਮੋਬਿਥਾਨਿਗ੍ਰਹੁਅਨਿਗ੍ਰਹੁਕੀਚਿੰਤਾਪੜਾਕਰਤਾਥਾ॥ ਇਹਤੇਗੁਣਹੁ
ਕਾਪ੍ਰਵਾਹੁਹੈ॥ ਮੈਇਸਾਦਿਖੇਕਿਉਸੇਕਵਾਨਹੋਤਾਥਾ॥ ਬਡਾਅਸਚਰਜਹੈ॥
ਜੇਅਸਤਭ੍ਰਮਮੁਝਕਉਸਤਹੋਕਰਪੜਾਦਿਖਾਈਰੇਤਾਥਾ॥ ਅਬਮੈਨਿ

ਸਚੈ ਕਰ ਕੈ ਸਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਧੁਆਂ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਦੁਰਦਰਸਨ ਭ੍ਰਮ ਮੇਗਾ ਦੁਰਭਇ
 ਆ ਹੈ॥ ਫਿਸ੍ਹਾ ਕੀ ਜੇ ਅਖ ਲਾਫਿ ਸੁ ਹੈ ਸੋ ਮੈ ਦੇਖੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਕਛੁ ਪਾਵ
 ਏ ਜੋ ਗਥਾ॥ ਸੋ ਮੈ ਪਾਇਆ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਚੇਤ ਚਿਨਮਾ ਤੇ ਜੋ ਤਤ ਹੈ॥ ਤਿ
 ਸ ਕਉ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧੁਆਂ ਹੈ॥ ਜੇ ਤੀ ਕਛੁ ਫਿਸ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਮੈ ਸਹੁ ਪਤੰ ਦੇਖਾ ਹੈ॥
 ਅਰੁ ਅਹੰ ਮਮ ਮੇਗਾ ਸਭ ਨ ਸੁਭਇਆ ਹੈ॥ ਮੈ ਪੁਰਣ ਚਿਦਾਨੰਦ ਆਤਮਾ
 ਹੈ॥ ਨਿਤ ਸੁਖ ਆਨੰਤ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇਇ ਸਾਥਿ ਹੈ॥ ਨਿਗਰਹੁ ਕਿਆ॥ ਤਮਾਅ
 ਅਰੁ ਅਨਿਗਰਹੁ ਕਿਆ॥ ਇਹ ਕਲੇਸ ਕਉ ਨਹੀ॥ ਨ ਕਉ ਦੁਖ ਹੈ ਨ ਸੁਖ
 ਹੈ॥ ਸਰਵ ਭ੍ਰਮ ਹੈ॥ ਅਉਰ ਦੁਸਰੀ ਵਸਤ ਕਛੁ ਨਹੀ॥ ਰਾਗ ਕਿਸ
 ਕਾ ਕਰਉ ਅਰੁ ਦੁਖ ਕਿਸ ਕਾ ਕਰਉ॥ ਮੈ ਮਿਥਿਆ ਮੁਕਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ
 ਕਰਤੁ ਖੀਰੋਤਾ ਥਾ॥ ਅਬ ਕਲਿਆਣ ਧੁਆਂ॥ ਮੈ ਅਮੁਕੁ ਜੋਇ ਕਰਿਅ
 ਪਣੇ ਆਪ ਸੁਭਾਵ ਵਿਖੇਇ ਸਾਥਿ ਤਭਾਇਆ ਹੈ॥ ਐਸੈ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸਾ

ਕਿਆ ਕਰਉ ਅਰੁ ਕਾਹੁ ਭਖਾਇ

ਖਿਤ ਕਾਗ ਬਿਨਾ ਦੁਖੀ ਥਾ ॥ ਇਸ ਕੇ ਦੇਖੇ ਤੇ ਅਬ ਕਿਸ ਕਾ ਸੋ ਕਰਉ ॥ ਅ
ਰੁ ਕੈ ਸੇ ਮੇਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਉ ॥ ਅਬ ਮੇਰਿਆ ਦੇਖਉ ਅਰੁ ਕਹਾਂ ਜਾਵੋ
ਉ ॥ ਇਹ ਸਭ ਜਗਤ ਆਤਮਾ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਕੈ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਸਭ ਆਤ
ਮ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ॥ ਜੇ ਅਤੁਤ ਰੂਪ ਨਹੀ ਜਿਸ ਵਿਖੇ
ਕਛੁ ਤਤੁ ਹੁਕੀ ਉਪਾਧਾ ॥ ਸਿਕਰੀ ਮੈ ਅਤੁਤ ਰੂਪ ॥ ਜੇ ਅਤੁਤ ਰੂਪ ਨਿਹਕ
ਲੀ ਕਉ ਸੁਤੇ ਗੀ ॥ ਮੈ ਅਬ ਸੰਮਕ ਗਿਆਨ ਵਾਨੁ ਆਹੀ ॥ ਨਮਸਕਾਰ
ਹੈ ਮੈ ਗਾਮੁ ਕਉ ਹੀ ॥ ਮੈ ਅਨੰਤ ਆਤਮਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਭਵ ਰੂਪੀ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਰਹ
ਤ ਨਿਹਕ ਲੀ ਕਸਰ ਵਇਛ ਤੇ ਰਹਤ ਸੁਖੋ ਪਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ ॥
ਅਚੇਤ ਚਿਨਮਾਤ੍ਰ ਸਦਾ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਤ ਹੈ ॥ ੫੩ ॥ ਇਤਿ
ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਸੁਗੰਧ ਵਿਸ਼ਾਂਤ ਵਰਨਨੰ ਨਮਸਕਾਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵ
ਸਿਸ੍ਰਵਾਚ ॥ ਜੇਗਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰਗਨ ਜਟਾਂ ਰੂਪ ਜੁਕਿਗਾਂਤ ਹੈ ॥ ਤਿ

ਨਕਾਗਜਾਪਰਮਾਨੰਦਕਉਪਾਪਤਾਤੁਇਆਇਸਪ੍ਰਕਾਗਵਿਚਰਅ
 ਭਿਆਸਕਰਕੈਬ੍ਰਹਮਰੂਪਪੁਆਜੈਸੇਗਾਪਕਾਪੁਤ੍ਰਵਿਸ਼੍ਵਾਮਿਤ੍ਰਤਪਕ
 ਰਕੈਉਸੀਸਗੀਰਸਾਥਛਤੀਤੰਬ੍ਰਹਮਲਪੁਆਤੈਸੇਗਾਜਾਸੁਰਪਾਅਭਿ
 ਆਸਕਰਕੈਬ੍ਰਹਮਰੂਪਪੁਆਬ੍ਰਹਮਬੋਧੀਪੁਆਅਨੇਕਗਾਜਕਾਗਜ
 ਹੁਕਉਕਰਤਕੈਆਸੁਰਜਜੈਸੇਇਸ੍ਵਅਨਿਸ਼੍ਵਾਵਿਖੇਸਮਪੈ। ਵਿਗਤਜ
 ਹੋਕਗਿਰਿਨਕਉ। ਤੈਸੇਗਾਗਦੈਬ੍ਰਹ੍ਮਤਗਾਜਕਰਤਭੁਇਆਜੈਸੇਜ
 ਲਉਚੀਅਰੁਨੀਚੀਠਉਤ੍ਰਵਿਖੇਗਮਨਕਰਤਾਪੈ। ਅਪਲੇਜਲਭਾਵਕਉ
 ਨਤੀਤਿਆਗਤਾਸਮਪੀਰਤਾਪੈ। ਤੈਸੇਗਾਜਾਹਰਖਸੇਕਤੇਹਤਤੋਕ
 ਹਗਾਜਕਾਗਜਕਉਕਰਤਭੁਇਆਅਰੁਸੁਰਾਵਕਉ। ਤਿਆਗਤਭੁਇ
 ਆਆਤੁਮਰੂਪਕਉਧਾਰੇਹੁਟੇਵਿਚਰਤਾਭੁਇਆ। ਸੁਖੇਪਤਕੀਨਿਆ
 ਈਬ੍ਰਿਤਹੋਗਈ। ਸੰਸਾਰਭਾਵਕਾਫੁਰਲਾਕਛੁਨਫੁਰੈ। ਜੈਸੇਵਾਉਤੇਗਤਿ

ਬਿਤੀਤਕਰਤੈ

ਤਦੀਪਕਪ੍ਰਕਾਸਤਾਯੈ॥ ਤੈਸੇਸੁਧਪ੍ਰਕਾਸਕਉਧਾਰਤਾਭਇਆ॥ ਹੇਗਮਜੀ
ਦਇਆਕਰਤਾਫਿਸ੍ਰਾਵੈ॥ ਪਰਉਸਕੀਫਿਸ੍ਰਾਵਿਖੇਕਛੁਦਇਆਨਹੀ॥
ਅਰੁਦਇਆਤੇਗਹਿਤਅਵਗੁਕਉਭੀਫਿਸ੍ਰਾਵੈ॥ ਪਰਉਸਕੀਫਿਸ੍ਰਾਵਿ
ਖੇਨਿਰਦਇਤਾਨਹੀ॥ ਨਕਛੁਸੁਖਨਦੁਖਨਅਰਥਨਅਨਰਥਾ॥ ਸਰਵਪਦ
ਰਥਾਉਵਿਖੇਸਮਏਕਅਤਮਭਾਵਦੇਖੋ॥ ਅਰੁਅੰਤਰਤੇਪੁਰਣਮਾਸੀਕੇਚੰ
ਦ੍ਰਮਾਵਤਸੀਤਲਾਯੈ॥ ਅਰੁਆਤਮਕਾਕਚਨਗੁਪਜਗਤਕਉਜਾਣਤਭਇ
ਆ॥ ਸੁਖਦੁਖਕਾਜੇਭਾਵਯੈਸੇਸਾਂਤਹੋਗਇਆ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਉਦੇਜੂਏ
ਅੰਧਕਾਰਨਸ੍ਰੋਜਾਤਾਯੈ॥ ਤੈਸੇਸੁਖਦੁਖਨਸ੍ਰੋਗਇਆ॥ ਅਰੁਸੇਕਕਰਤ
ਵਿਲਾਸਕਰਤਾਮੰਤ੍ਰਹੋਤਾਇਸਥਤਹੋਤਚਲਤਾਸ੍ਰਾਮਲੇਤਾ॥ ਅਰਮਥਦ
ਸਪਰਸਗੁਪਰਸਗਪਿਵਿਖਿਅਰੁਕਉਗੁਣਕਰਤਾ॥ ਗਾਵੈਖਕਉਨਪ੍ਰ
ਪਤਭਇਆ॥ ਜੈਸੇਪਥਗਵਿਖੇਫੁਰਣਕਛੁਨਹੀਫੁਰਤਾ॥ ਤੈਸੇਉਸਕਉ

ਕਰਤ ਤੇ ਗਤ ਤਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਕਛੁ ਨ ਭੁਰਿਆ ਸਭ ਕ੍ਰਿਆ ਕਉ ਕਰਤਾ
 ਭੀ ਨਿਹ ਸੰਗ ਰਯਾ ਜੈ ਸੇ ਜਲਾ ਵਿਖੇ ਕਮਲ ਅਲੇਪ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗਾ
 ਜਾਗਾ ਜਾ ਵਿਖੇ ਨਿਰਲੇਪ ਹੋਇ ਕਰਿ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਭੂਆ ਬਹੁ ਤੇ ਸਤ ਵਰਖ
 ਹੁਕਉ ਬੀਤਾ ਵਤਾ ਭਇਆ। ਤਿਸ ਕੇ ਅਨੰਤ ਰਸ ਗੀਰ ਕਉ ਤਿਆਗਤ ਭਇ
 ਆ। ਜੈ ਸੇ ਵਰਠਾ ਕਾ ਕਲਕਾਸੁ ਰਜ ਕੇ ਤੇ ਜਲਗੇ ਤੇ ਜਲ ਮੈਂ ਜੈ ਜਾਤਾ ਹੈ।
 ਤੈਸੇ ਸਗੀਰ ਅਪਲੇ ਭਾਵ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿਆ ਤਮਤ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਹੋਗ
 ਇਆ। ਜੈ ਸੇ ਨਦੀ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਸਮੁਦ੍ਰ ਤੇ ਇਤਨ ਹੀ ਭ
 ਸਤੀ। ਤੈਸੇ ਸੁਰਘ ਅਪਲੇ ਭਾਵ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਪਰਮ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਤ ਭਇ
 ਆ। ਕਲਨਾ ਰੂਪ ਮੈਲ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਉਜਲ ਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇ
 ਆ। ਜੈ ਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਕਾ ਅਕਾਸ ਨਿਰਮਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਨਿਰਮਲਾ ਚਿ
 ਦਾਨੰਦ ਜੋਤ ਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਜੈ ਸੇ ਘਟ ਕੇ ਛਟੇ ਤੇ ਪਟਾ ਕਾ ਸਮ

ਹਾਕਾਸਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਇਹਪੁਰਲਬ੍ਹਮ ਚਰਾਨੰਦਤਤੋਤਭਇਅ॥
॥੫੪॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਸੁਰਘਾਥ੍ਰਿਤਾਂਤਸਮਾਪਤਮਨਾਮ
ਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰਵਾਚ॥ ਹੇਗਮਜੀਤੁਮਭੀਇਸੀ॥ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਕਉਅਸੈ
ਕਰਕੈਵਿਚਹੁਤਬਸਰਵਭੈਮਿਟਜਾਵੈ॥ ਜੈਸੇਮਹਾਂਘੋਰਤਮਵਿਖੇਬਾ
ਲਕਭੈਕਉਪਾਵਤਾਹੈ॥ ਅਰਜਬਦੀਪਕਕਾਪ੍ਰਕਾਸਹੂਆਤਬਨਿਰਭੈ
ਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਸੰਸਾਰਹੂਪੀਘੋਰਤਮਵਿਖੇਆਇਆਪੁਰਖਦੁਖਪਾਵਤ॥
ਹੈ॥ ਜਬਗਿਆਨਹੂਪੀਦੀਪਕਉਦੇਹੂਆਤਬਨਿਰਭੈਹੋਤਾਹੈ॥ ਹੇਗਮ
ਜੀਆਤਮਵਿਚਾਰਵਿਖੇਜਬਕਛੁਡੀਵਿਚਾਰਕਰਵਿਸ਼ਾਂਮਪਾਵਤਾਹੈ॥
ਤਬਤਿਸਵਿਸ਼ਾਂਮਕਉਅਸੈਕਰਕੈਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਤੇਨਿਕਸਜਾਤਾਹੈ॥
ਜੈਸੇਟੋਏਵਿਖੇਗਿਰ੍ਹਤੇਕਉਤਿਲਕਾਬੁਟਾਹਥਆਵੈ॥ ਤਉਭੀਤਿਸਕਉ
ਅਸੈਕਰਕੈਨਿਕਸਆਵਤਾਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਹਪਾਵਨਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਤੁਸ੍ਟਕਉ

+ ਵਿਖੇ

੪੯

ਮੈਂ ਕਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਉ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਵਿਚਗਾ ਪਰਸਪਰ ਮਿਲ ਕਾਰਿ ਉਦਾ
 ਹਰਲੁ ਮਹਤ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਕੈ ਨਿਤ ਏਕ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ।
 ਅਗੁ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾ ਭੁਖ ਲੋਕ ਹਲੇ ਕੈ ਵਿਚਗਾ। **ਗਮੇਵਾਚ**। ਜੇ ਮੁਨੀ ਸਰਏ
 ਕ ਸਮਾਧ ਕਿਸ ਕਉ ਕਹੀ ਐ ਅਹ ਏਕ ਸਮਾਧ ਕੈ ਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੇ ਕਹੇ ਜੇ ਸੇ
 ਗਚਿਤ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ। ਅਬ ਤੇ ਪੜਾ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਵਾਉ ਕਰ ਕੈ ਮੋਰਕ
 ਪੁਛੁ ਹਲਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਚੰਚਲ ਹੁਪ ਸਦਾ ਪੜਾ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। **ਸ੍ਰੀਵਸਿ**
ਸੇਵਾਚ। ਜੇ ਗਮ ਜੀ ਜਬ ਸੁਰਘ ਪ੍ਰਬੁਧ ਹੁ ਅਥਾਗਤ ਬਤਿਸ ਕਾ ਪ੍ਰਲਾਦ
 ਗਾਜ ਰਿਖ ਸਾਥ ਸੰਬਾਦ ਹੁ ਆ ਹੈ। ਸੇ ਮਹਾਂ ਅਤ ਭੁਤ ਸੰਬਾਦ ਹੈ। ਤਿਸ ਕ
 ਉਸੁ ਲਕਰ ਵਿਚ ਹੇਤੇ ਤੂੰ ਏਕ ਸਮਾਧ ਵਨ ਹੋਵੈ ਗਾ। ਜੇ ਇਨ ਹੁ ਮਿਲ ਕਰਿ ਪ
 ਰਸ ਪਰਚਰਚਾ ਕਰੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਕ ਉਸੁ ਵਲ ਕਰਾ। ਜੇ ਗਮ ਜੀ ਪਾਗ ਸੀ ਕਦੇ ਸ
 ਕਾਗ ਜਾ ਮਹਾਂ ਬੀਰਥਾ। ਅਹੁ ਪਰਘ ਤਿਸ ਕਾ ਸਮਾਧਾ। ਸੇ ਸੁਰਘ ਕਾ ਮਿਤ

ਥਾ। ਜੈਸੇ ਨੰਦਨ ਬਨ ਵਿਖੇ ਕਾਮ ਦੇਵ ਅਰੁ ਬਸੰਤ ਰਿਤ ਕਾ ਮਿਤ ਭਾਵੇਂ ਤ
ਯੈ। ਤੈਸੇ ਸੁਰਘ ਅਰੁ ਪਰਘ ਕਾ ਮਿਤ ਭਾਵੇਂ ਤ ਭਇਆ। ਏਕ ਕਾਲ ਕ
ਉਪਰਘ ਕੇ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਪੁਲੈ ਬਿਨਾ ਪੁਲੈ ਕੀ ਨਿਆਈਂ ਤ ਭਈ। ਤਿਸ ਕ
ਰਸ ਭਜੀ ਵਦੁਖ ਪਾਵੇ ਲਾਗੇ। ਪੂਜਾ ਕੇ ਜੀਵ ਹੁਕੀ ਜੋ ਪਾਪ ਬੁਧ ਥੀ ਤਿ
ਸ ਕਾ ਠਲਾ ਅਨ ਲਾਗਾ। ਜੈਸੇ ਪੁਲੇ ਵਿਖੇ ਜੀਵ ਦੁਖ ਪਾਵੇ ਤੇ ਯੈ। ਤੈ
ਸੇ ਸਭ ਜੀਵ ਦੁਖ ਪਾਵੇ ਲਾਗੇ। ਮਹਾਂ ਦੁਗਤਿ ਖਪੜੀ। ਕਈ ਖੁਧਿਆ ਕਰ
ਕੈ ਮ੍ਰਿਤ ਭਏ। ਕਈ ਅਗਨ ਵਿਖੇ ਜਲ ਮੁਏ। ਕਈ ਟੰਗੜਾ ਕਰ ਕੈ ਮ੍ਰਿਤ ਭ
ਏ। ਪੂਜਾਲੇ ਕਬਹੂ ਤ ਦੁਖ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਪਰ ਅਪਰਾਜਾ ਕਉ ਦੁਖ ਕਉ
ਨ ਭਇਆ। ਜੈਸੇ ਸੁਧਮਾਨੁ ਖਕਉ ਜਾਤੁ ਨ ਹੀ ਲਾਗਤਾ। ਤੈਸੇ ਗਜਾ ਕਉ ਦੁ
ਖ ਕਉ ਨ ਭਇਆ। ਜਬ ਪੂਜਾ ਬਹੁ ਤ ਦੁਖ ਪਾਇਆ। ਤਬ ਗਜਾ ਪੂਜਾ ਕ
ਉ ਦੁਖੀ ਦੇਖਤ ਭਇਆ। ਪਰ ਪੂਜਾ ਕੇ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰੇ ਕਉ ਸਮਰਥ ਨ ਭਇ

ਆਗਤਿਸਕਰਿਸਰਵਪ੍ਰਜਾਅਰੁਕੁਟੰਬਕਉਤਿਅਗਗਾਇਆਜੈਸੇ
 ਬਨਕਉਅਗਨਲਾਗੇਤੇਪੰਛੀਤਿਆਗਜਾਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਕਾਮਕਉਅ
 ਗਨਲਾਗੇਅਰੁਪੈਰੋਈਤਿਆਗਜਾਤਾਹੈ। ਤਬਏਕਪਹਾੜਕੀਕੰਦਗਾ
 ਵਿਖੇਜਾਇਕਰਿਤਪਕਰਲੇਲਾਗਾ। ਐਸਾਤਪਕਰਲੇਲਾਗਾਜੈਸਾਜਨ
 ਟਿੰਦੂਤਪਕੀਆਥਾ। ਤਿਸਕੰਦਗਾਵਿਖੇਫਲਨਖਾਵੈਸੁਕੇਪਾਤਲੇਕਰਿ
 ਖਾਵੈ। ਜੈਸੇਅਗਨਸੁਕੇਪਾਤਪੁਕਉਭਛਨਕਰਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਸੁਕੇਪਾਤਖ
 ਵੇ। ਤਿਸਕਰਿਤਿਸਕਾਨਾਮਮਰਣਾਤੋਤਭਇਆ। ਉਤਉਇਕਾਂਤ
 ਜਾਇਕਰਤਪਕਰਲੇਲਾਗਾ। ਅਰੁਜਬਦੀਪਵਿਖੇਤਿਸਕਾਨਾਮਮਰ
 ਣਾਦਪ੍ਰਸਿਧਭਇਆ। ਅਰੁਤਪਇਯੋਜੋਚਿਤਕੀਬ੍ਰਿਤਕਉਆਤਮਪ
 ਦਵਿਖੇਜੋੜਤਭਇਆ। ਸਤਸ੍ਰਵਰਖਪ੍ਰਯੰਤਤਪਕੀਆ। ਤਬਅਭਿ
 ਆਸਕਰਿਚਿਤਇਸਾਥਿਰਭਏਤੇਕੇਵਲਗਿਆਨਸੁਗੁਪਆਤਮਤਤ

ਪ੍ਰਕਾਸਾਇਆ^੧ਹਿ ਦੇ ਕੀ ਨਿਰਮਲਤਾ ਕਰਕੈ। ਤਬ ਸਭ ਤਾਪ ਮਿਟ ਗਏ।
5 ਗਗਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਹਤ ਨਿਕਿਏ ਸਮਦਰਸੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰ ਵਿਚਰ ਲੇਲਾਗਾ।
ਗਗਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਹਤ ਤਿਲੇ ਕੀ ਰੂਪੀ ਮਨੀ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰ ਲੇਲਾਗਾ। ਸਿਧ ਜੁ ਕੇ
ਇਸ਼ਾਨ ਹੁ ਵਿਖੇ ਜਾਵੈ। ਜੈ ਸੇ ਸੇ ਵਰ ਵਿਖੇ ਕਮਲ ਹੁ ਕੇ ਨਿਕਟ ਭਵਗਾਤ
ਸਹੁ ਕਉ ਜਾਇ ਮਿਲਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਿਧ ਜੁ ਕਉ ਗਾਜਾ ਜਾਇ ਮਿਲੈ। ਐਸੇ ਠਿ
ਹਤੇ ਠਿਹਤੇ ਕਿ ਗਤ ਦੇ ਸਕਾ ਗਾਜਾ ਜੁ ਪਰਾਪਤਿ ਸਕੇ ਇਸ਼ਾਨ ਕਉ ਜਾਇ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ। ਤਬ ਸੁਗਘ ਪੁਰਬ ਮਿਤ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ ਉਠ ਖੜਾ ਹੁਆ ॥
ਪਰਸ ਪਰਕੰਠ ਲਗਾ ਮਿਲੇ ਦੇਵੀ ਗਿਆਤ ਹੋਇ ਬੋ। ਅਰੁ ਪਰਸ ਪਰਭਾਵ
ਕਰਕੈ ਏਕ ਹੀ ਅਸਨ ਪਰ ਬੈਠ ਗਏ। ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਅਰੁ ਸੂਰਜ ਪਾਤਕ ਉ
ਪਰ ਏਕ ਹੀ ਅਸਨ ਪਰ ਬੈਠ ਜਾਵਹਿ। ਤੈਸੇ ਏਕ ਹੀ ਅਸਨ ਪਰ ਬੈਠ ਗਏ।
ਅਰੁ ਆਪਸ ਮੈ ਕੁਸਲ ਕਾਲਿਆਣੁ ਛੁਲੇਲਾਗੇ। ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਰਾਪ ਬੈ

ਲਤਭਇਆ। ਤੇ ਸੁਰਿ ਦਤੇ ਹੋ ਦਰਸਨ ਕਰ ਮੈਂ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇ
 ਆ। ਜੈ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੇ ਮੰਡਲ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਕਰਿ ਕੋਊ ਅਨੰਦ ਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ।
 ਤੈ ਸੇ ਅਨੰਦ ਮਾਨ ਹੁਆ ਹੈ। ਸੁਰਿ ਦਕਾਜ ਬਵਿ ਜੋਗ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਬਹੁ
 ਤਪ੍ਰੀਤ ਬਢੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬਿਛਕਉ ਉਪਰ ਕਾਟੇ ਤੇ ਬਹੁ ਝਬਛ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈ
 ਸੇ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੇ ਸਾਧ ਅਬ ਮੈਂ ਭੀ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਹੁਆ ਹੈ। ਅਰੁ
 ਤੂੰ ਭੀ ਮਾਂਡ ਵਰਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਰੁ ਆਤਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰਿ ਗਿਆਨ ਕਉ ਪ੍ਰਾ
 ਪਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਗਾਜਨ ਮੇਗ ਅਭੀ ਸੁਪ੍ਰਸਨ ਹੈ। ਅਬ ਤੁਖ ਹੁਤੇ ਤੂੰ ਮੁ
 ਕਤ ਭਇਆ ਹੈ ਕਿਉ। ਅਰੁ ਵਿਸ਼ਾਂਤ ਕਉ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ਕਿਉ। ਅ
 ਰੁ ਆਤਮ ਪਦ ਪਾਵਣੇ ਕੀ ਜੋ ਬਡਿਆਈ ਹੈ। ਸੇ ਸੁਮੇਗਾ ਦਿਕ ਹੁਤੇ ਭੀ ਉ
 ਚੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਤੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ਕਿਉ। ਅਬ ਪਰਮ ਕਾਲਿਆਣ
 ਵਾਨ ਹੁਆ ਹੈ ਕਿਉ। ਅਰੁ ਆਤਮਾ ਗੁਮ ਹੁਆ ਹੈ ਕਿਉ। ਅਰੁ ਤੂੰ ਗਾਦੁਖ

ਮਲਤੋਂ ਰਹਤ ਹੁਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੈ ਸੇ ਸਹਤ ਕਾਲ ਕਾ ਅਕਾਸ ਅਹੁਤ ਲਾਉ
ਨਿਰਮਲ ਹੋਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਨਿਰਮਲ ਹੁਆ ਹੈ ਕਿਉਂ। ਅਰ ਆਪ ਵਿਆਪਤਾ
ਪਤੇ ਰੇ ਦੁਰਭਏ ਹੈ ਕਿਉਂ। ਅਹੁਤੇ ਗੀ ਪ੍ਰਜਾਭੀ ਵਿਗਤ ਜੁਰਭਈ ਹੈ ਕਿਉਂ। ਅ
ਹੁਤ ਮਾਲ ਗਜਥੇੜ ਵਿਖੇ ਭੀ ਕੁਸਲ ਹੈ ਕਿਉਂ। ਅਹੁਦ ਸੇ ਦਿਸਾ ਵਿਖੇ ਤੇ
ਗਜਸੁ ਤੇ ਪਸਰਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂ। ਜੈ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਸੀਤਲਤਾ ਪਸਰਜਾਤੀ
ਹੈ ਕਿਉਂ। ਤੈ ਸੇ ਤੇ ਗਜਸੁ ਪਸਰਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂ। ਅਹੁਤੇ ਰੇ ਜਸ ਕਉ ਗਿਗਾ
ਵਨ ਗਰਵਾ ਸੀਥੇੜ ਹੁ ਵਿਖੇ ਕੁੜੀ ਆਂਗਾ ਵਤੀ ਆਂ ਹੈ ਕਿਉਂ। ਹੇ ਗਜਨ ਪ੍ਰਜ
ਟਲੁ ਏ ਪੁੜਕਲਿੜ ਸਭ ਆਪਿ ਵਿਆਪਿ ਤੇ ਰਹਤ ਹੁਏ ਹੈ ਕਿਉਂ। ਅਹੁ
ਅਪਾਤਰ ਮਲੀਯ ਜੈ ਵਿਖੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈ। ਤਿਨ ਹੁ ਵਿਖੇ ਅਬ ਤੇ ਗੀ ਪ੍ਰੀਤ
ਤੇ ਨਹੀ ਕਿਉਂ। ਅਹੁਤਿ ਸਨਾਹੁ ਪੀਸਰਪਣੀ ਤੁਣ ਕਉ ਭੰ ਸਤੀ ਤੇ ਨਹੀ ਕਿ
ਉਂ। ਹੇ ਗਜਨ ਤੁਮਾਗੀ ਅਹੁਤ ਮਾਗੀ ਮਿੜਾਈ ਥੀ। ਸੇ ਸਮੇ ਪਾਇ ਕਹਿਤੁ

ਮਕਹਾਂਗੇਅਹੁਮਕਹਾਂਗੇ॥ ਅਬਬਹੁੜਏਕਠੇਅਨਹੁਏ॥ ਬਡਾ
 ਅਸਚਰਜੈ॥ ਈਸ੍ਵਰਕੀਨੇਤਜਾਣੀਨਹੀਜਾਤੀ॥ ਸੁਖਕਾਦੁਖਹੋਜਾਤਾ॥
 ਤੈ॥ ਦੁਖਗਏਤੇਬਹੁੜਸੁਖਹੋਜਾਤਾ॥ ਸੰਸਾਰਕੀਦਿਸਾਅਗਮਾ
 ਪਾਈ॥ ਸੰਜੋਗਕਾਵਿਜੋਗਹੋਜਾਤਾ॥ ਤੈਸੇਤਮਾਗੁਮਾਗਸੰਜੋਗ
 ਵਿਜੋਗਹੋਗਾਇਆਥਾ॥ ਬਹੁੜਵਿਜੋਗਕਾਸੰਜੋਗਅਨਹੁਆ॥ ਬਡਾ
 ਅਸਚਰਜੈ॥ ਈਸ੍ਵਰਕੀਨੇਤਜਾਣੀਨਹੀਜਾਤੀ॥ **ਸੁਰਪਵਾਚ**॥ ਹੇਭਗ
 ਵਨਦੇਵਜੇਪ੍ਰਮਾਤਮਾ॥ ਤਿਸਕੀਨੇਤਕਉਜਾਣਨਹੀਸਕੀਤਾ॥ ਸੇਮਹਾਂ
 ਗੰਭੀਰਹੈ॥ ਵਿਸਮੇਕਉਦੇਲੇਹਾਗੀ॥ ਅਹੁਦੁਗਗਿਆਤਾ॥ ਦੀਪਲੇ
 ਖਾਵਤਾ॥ ਤੁਮਾਗੁਮਾਗਵਿਜੋਗਹੁਆਤਬਦੁਰਤੇਦੁਰਜਾਇਪੜੇ॥
 ਤੁਮਕਹਾਂਅਹੁਮਕਹਾਂ॥ ਅਬਬਹੁੜਤੁਮਅਹੁਮਏਕਠੇਅਨਭਏ॥
 ਜੇਦੇਵਕੀਨੇਤਅਸਚਰਜਹੁਪਾਏ॥ ਸਭਕਉਦੁਗਵਿਗੋਇ॥ ਜਾਣੀਨ

ਤੀਜਾਤੀ॥ ਅਰੁਤੁਮਜੇਮੁਣਕਉਕੁਸਲਪੁਛਿਆ॥ ਸੇਤੁਮਾਗਆਵਣਾਤੀ
 ਜੇਪੁਨੈ॥ ਤਿਸਕਰਿਮੈਪਰਮਪਾਵਨਹੂਆਰੈ॥ ਤੁਮਾਰੇਦਰਸਨਕਰਸ
 ਭਪਾਪਨਸੁਤੇਜਾਤੇ॥ ਆਜੁਤਮਾਰੇਪੁਨਹੁਕਾਫਲਲਾਗਾ॥ ਜੇਤੁਮ
 ਹਦਰਸਨਹੂਆਰੈ॥ ਅਰੁਜੇਤਾਕਛੁਜਸੁਅਰੁਸੰਪਦਾਹੈ॥ ਸੇਅੰਮ੍ਰਿਤਮਧੁਰ
 ਪ੍ਰਾਪਤਭਈ॥ ਇਭਗਵਨਸੰਤਹੁਕਾਜੇਆਵਣਾਹੈ॥ ਸੇਅੰਮ੍ਰਿਤਮਧੁਰ
 ਨਿਆਈ॥ ਜੇਸੇਅੰਮ੍ਰਿਤਭਰਣੇਤੇਵੁਣਤਾਹੈ॥ ਤੇਸੇਤੁਮਾਰੇਦਰਸਨਅ
 ਰੁਦਰਨਹੁਕਰਪਰਮਾਰਥਗੁਪੀਅੰਮ੍ਰਿਤਸੁਵਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਕਉਪਾਇਕਰ
 ਕੈਜੀਵਨਿਰਭੈਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੇ॥ ਸੰਤਹੁਕਾਮਿਲਣਾਪਰਮਪਦਕਾ
 ਤਾਲਤੇ॥ ਸੇਤੁਮਅਬਪਰਮਸੁਧਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਈ॥ ੫੫॥ ਇਤਸ੍ਰੀ
 ਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣਸੁਗਘਪਰਘਸਮਾਗਮਵਰਨਨੰਨਾਮਸਰਗਾ॥
 ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੇਵਾਚ॥ ਇਹਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਜਬਪੁਰਬਬਿਤਾਂਤਕਹਿਰੇ॥

ਤਬ ਬਹੁ ਪਰਘ ਬੇਲਤ ਭਇਆ ॥ **ਪਰਘੋ ਵਾਚ** ॥ ਯੇ ਗਜਨ ਜੋ ਸਮਾ
 ਹਤ ਚਿਤ ਇਸ ਜਗਤ ਜਾਲ ਵਿਖੇ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਸੇ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਅਬ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹੋਤਾ ਜੋ ਪਰਮ ਵਿਸ਼ਾਂਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਪਰਮ ਉਪਸਮਾਸ
 ਮਾਧ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਤੂੰ ਇਸ ਬਿਤ ਪੂਆ ਹੋਂ ਕਿਉ ॥ **ਸੁਰਘੋ ਵਾਚ** ॥ ਯੇ
 ਗਵਨਤੁ ਮਹੀ ਕੋ ਜੋ ਸਰਵ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹੋਤਾ ਪਰਮ ਉਪਸਮਾਸ ਮਾਧ
 ਕਿਸ ਕਉ ਕਹਤੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਸੇ ਤੁਸ ਨੀਰ
 ਹੈ ਅਥਵਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੈ ਉਹ ਅਸਮਾ ਹਤ ਚਿਤ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨ ਹੀ ਹੋਤੇ ॥
 ਯੇ ਸਾਧਨਿ ਤ ਪ੍ਰਬੁਧਾ ਜੋ ਸਕਾ ਚਿਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਗਜ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥
 ਆਤਮ ਤਤ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਉਹ ਸਰਵ ਦਾ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿ
 ਤ ਹੈ ॥ ਅਗੁ ਜੋ ਪਦਮ ਅਸਨ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਬੈਠਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਬ੍ਰਹਮ ਅੰਜੁਲੀ
 ਹਾਥ ਰਖਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਚਿਤ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਨ ਹੀ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਤਾ ॥ ਵਿਸ਼ੰ

ਤਕਉਨਹੀਪਾਵਤਾ। ਤਬਉਸਕਉਸਮਾਧਕਹੰਐ। ਉਹਸਮਾਧਨਹੀਕਹੀਤਾ। ”
ਉਭਗਵਨਪਰਮਾਰਥਤਤਕਾਜੋਬੋਧਐ। ਸੋਸਰਵਅਸਾਰੂਪੀਤਿਲੁਕਉਜ।
ਲਾਵਲੇਕੀਅਗਨਐ। ਐਸੀਨਿਰਾਸਰੂਪੀਜੋਸਮਾਧਐਸੋਸਮਾਧਐ। ਤੁਸ
ਨੀਹੋਰਹਲੇਕਾਨਮਤੇਸਮਾਧਨਹੀ। ਏਸਾਧਚਿਤਜਿਸਕਾਸਦਾਸਮਾਧਿ
ਤਅਗੁਨਿਤਤਿਪਤਐ। ਅਰੁਸਦਾਸਾਂਤਰੂਪਐ। ਅਰੁਜਥਾਭੂਤਾਰਥਐ।
ਅਰਥਇਹਜੋਜਥਾਰਥਜੈਸੈਕਾਤੈਸਾਅਤਮਗਿਆਨਹੂਆਐ। ਅਗੁਤਿ
ਸੀਵਿਖੇਨਿਸਚਐ। ਸੋਸਮਾਧਕਹੀਤਾਐ। ਤੁਸਨੀਹੋਰਹਲੇਕਾਨਮਤੇਸ
ਮਾਧਨਹੀ। ਜਿਸਕੇਰਿਦੇਵਿਖੇਸੰਸਾਰਰੂਪੀਸਤਤਾਕਾਛੋਭਨਹੀ। ਅਗੁਨਿ
ਹੰਕਾਰਐ। ਅਰੁਅਨੁਦੇਹੀਉਦੇਐ। ਸੋਪੁਰਖਸਮਾਧਵਾਨਕਹੀਤਾਐ। ਐ
ਸਾਜੋਬੋਧਐ। ਸੋਸੁਮੇਰਤੇਭੀਅਧਿਕਇਸਾਥਿਰਐ। ਏਸਾਧਜੋਪੁਰਖਾਨਿਰ
ਚਿਤਤੁਅਐ। ਗਿਹਲਅਗੁਤਿਅਗਕੀਬੁਧਾਜਿਸਕੀਨਿਵਰਤਭਈਐ।

ਅਹੁਆਤਮਤਤੀਪੜਾਭਾਸਤਾਏ॥ ਅਹੁਵਿਵਹਰਭੀਕਰਤਾਪੜਾਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾ
 ਵਤਾਏ॥ ਤਉਭੀਸਭਠਉੜਵਿਖੋਤਿਸਕਉਸਮਾਧੀਏ॥ ਜਿਸਕਾਚਿਤਏ
 ਕਪਿਲਭੀਅਤਮਤਤਵਿਖੋਇਸਾਥਿਤਏਤਾਏ॥ ਤਿਸਕੀਅਤੰਤਕਸਮਾਧ
 ਹੋਜਾਤੀਏ॥ ਪਿਲਪਿਲਬਢਤੀਜਾਤੀਏ॥ ਨਿਵਰਤਨਹੀਹੋਤੀ॥ ਜੈਸੇਅੰਮ੍ਰਿ
 ਤਕੇਪਾਨਕੀਏਤੇਅੰਮ੍ਰਿਤਕੀਤ੍ਰਿਸਨਾਬਢਤੀਜਾਤੀਏ॥ ਪਾਨਕਗਏਕਉ॥ ਤੈ
 ਸੇਏਕਪਿਲਕੀਸਮਾਧਭੀਬਢਤੀਜਾਤੀਏ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਉਦੇਹੂਏਸ
 ਭਕਿਸੀਕਉਦਿਨਪੜਾਭਾਸਤਾਏ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਕਉਸਭਾਤਮਤ
 ਤਭਾਸਤਾਏ॥ ਇਤਹਕਦਾਚਿਤਨਹੀਭਾਸਤਾ॥ ਜੈਸੇਨਦੀਕਾਬਡਾਪ੍ਰਵਾਹਕਿ
 ਸੀਸੈਗੋਰਿਆਨਹੀਜਾਤਾ॥ ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਕੀਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਕਿਸੀਤੇਰੋਕੀਨ
 ਹੀਜਾਤੀ॥ ਜੈਸੇਕਾਲਗਤਕਾਲਕਉਪਿਲਭੀਵਿਸਮਰਣਨਹੀਹੋਤੀ॥ ਤੈ
 ਸੇਅਤਮਾਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਗਿਆਨਵਾਨਕਉਵਿਸਮਰਣਨਹੀਹੋਤੀ॥ ਜੈਸੇਪਵਨਕ

ਉਚਲਤੇਠਹਰਤੇਅਪਲਾਪਵਲਭਾਵਨਹੀਵਿਸਮਰਨੁਤੇਤਾ। ਤੈਸੇਗਿਆਨ
ਵਨਕਉਚਿਨਮਾਤ੍ਰਤਤਨਹੀਵਿਸਮਰਨੁਤੇਤਾ। ਜੈਸੇਸਤਸਬਦਬਿਨਾਪ
ਦਾਹਥਕਉਨਹੀਸਿਧੁਤੇਤਾ। ਤੈਸੇਗਿਆਨੀਕਉਆਤਮਾਬਿਨਾਪਦਾਹਥਕਉ
ਨਹੀਭਾਸਤਾ। ਜੈਸੇਗੁਣੁਤੇਹਤਪਦਾਹਥਕਉਨਹੀਪਾਈਤਾ। ਤੈਸੇਆਤ
ਮਾਬਿਨਾਪਦਾਹਥਨਹੀਭਾਸਤਾ। ਜਿਸਓਗਿਆਨਵਨਕੀਦ੍ਰਿਸ਼ਤੀਤੈ ॥
ਤਾਂਅਪਲਾਅਪਹੀਭਾਸਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਦਰਪਲੇਕਮੰਦਗਵਿਖੇਸਰਵਓਰਤੇ
ਅਪਲਾਹੀਮੁਖਭਾਸਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਨਕਉਸਰਵਓਰਤੇਅਪਲਾਅ
ਪਹੀਭਾਸਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਉਸਨਤਾਬਿਨਾਅਗਨਨਹੀਪਾਈਤੀ। ਜੈਸੇਸੀਤਲ
ਤਾਬਿਨਾਵਰਛਨਹੀਪਾਈਤੀ। ਅਰੁਜੈਸੇਸਾਂਮਤਾਬਿਨਾਕਾਜਰਨਹੀਪਾਈਤਾ ॥
ਤੈਸੇਆਤਮਾਤੇਭਿੰਨਜਗਤਨਹੀਪਾਈਤਾ। ਹੇਸਾਧਾਜਿਸਕਉਆਤਮਾਤੇਭਿੰ
ਨਕਉਪਦਾਹਥਭਾਸਤਾਨਹੀ। ਤਿਸਕਉਉਤਥਾਨਕੈਸੇਹੋਵੈ। ਸਰਵਦਾਮੈਬ

ਧਰੁਪੰਨੀ। ਅਰੁ ਸਰਵਦਾ ਮੈ ਨਿਰਮਲਤੀ। ਸਰਵਦਾ ਸਰਵਾਤਮ ਸਮਾਹਿਤ
 ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਉਤਥਾਨ ਮੁਝ ਕਉ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨਹੀ। ਆਤਮਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਮੁਝ ਕਉ ਕੋ
 ਉਪਦਾਰਥ ਭਾਸਤਾ ਨਹੀ। ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਤਮ ਤਤ ਹੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਤੇ
 ਸਾਧ ਆਤਮ ਤਤ ਸਰਵ ਜਲ ਨੇ ਜੋਗ ਹੈ। ਸਰਵਦਾ ਸਰਵ ਉਹ ਸਰਵ ਪ੍ਰਕਾ
 ਰ ਆਤਮ ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਮਾਧ ਅਰੁ ਉਤਥਾਨ ਕੈ ਸੇ ਤੈਵੈ। ਅਰੁ
 ਜਿਸ ਕਉ ਕਾਰਜ ਵਿਖੇ ਵਿਭਾਗ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀ ਫੁਰਤੀ। ਅਰੁ ਆਤਮ ਤਤ
 ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਸਮਾਹਤ ਅਰੁ ਅਸਮਾਹਿਤ ਕਿਆ ਕਹੀਐ॥
 ਸਮਾਧ ਅਰੁ ਉਤਥਾਨ ਕਾਰੇ ਦਵਾਸਤ ਵਕਛੁ ਨਹੀ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਆਤਮ
 ਤਤ ਸਦਾ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਦ੍ਵੈਤ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਤਉ
 ਸਮਾਹਤ ਅਸਮਾਹਤ ਕਿਆ ਕਹੀਐ॥ ੫੬॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮਪ੍ਰ
 ਕਰਣੇ ਸਮਾਧ ਨਿਸਚੈ ਵਰਨਨੰਨਾ ਸਰਗਤਾ॥ ਪਰਪੈਵਾਚ॥ ਤਿਗਜਨ

ਕਰਣੇ

ਸੇ

ਨਿਸਚੈ ਕਰਕੈ ਅਬ ਤੁਜਾਗਿਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ
ਹੈ। ਅਰੁ ਪੁਰੁਸਾਸੀ ਕੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਤ ਸੀਤਲ ਅੰਤੁ ਹਰ ਲਭ ਭਇਆ ਹੈ
ਅਰੁ ਮੁਖ ਕਮਲ ਪਰਮ ਸੇਭਾ ਕਰ ਸੇਭ ਤਭ ਭਇਆ ਹੈ। ਅਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਲਾਖ
ਸੀ ਕਰਕੈ ਸੰਪੰਨ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੰਪੁਰਨ ਭਇਆ ਹੈ। ਸੀਤਲ ਅਰੁ ਇਸਨ
ਗਧਤੇ ਗਾਰਿਦਾ ਕਮਲਾ ਵਿਗਾਜਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਨਿਰਮਲਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰੁ ਗੰਭੀਰ
ਰਤਾ ਤੇ ਗੰਮੁਲ ਕਉ ਪ੍ਰਗਟ ਹਿਦੇ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਨਿਰਮਲਾ ਸਰਤ ਕਾਲ ਕੇ
ਅਕਾਸ ਵਤ ਤੇ ਗਾਰਿਦਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਮੇਧ ਤੇ ਗਾਨ ਸੁਯੋਗ ਇ
ਆ ਹੈ। ਸਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਅਕਾਸ ਵਤ ਸੁਢ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਨ ਅਬ ਤੁਲ ਕਉ ਸਰ
ਵਤ ਸੁਖ ਅਰੁ ਤੁਸੁਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਗਾਨ ਹੀ। ਵੀਤ ਗਾਹੋਇ
ਕਰਿ ਵਿਗਾਜਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਾਹ ਅਸਾਹ ਕਉ ਤੁਲੈ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਇਆ ਹੈ ॥
ਅਰੁ ਜਾਣ ਕਰਿ ਅਸਾਹ ਰੂਪੀ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਪਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਅ

ਹੁਮਾਂ ਬੋਧਕਉਜਿਉਕਾਤਿਉਜਾਣਕਰਿਅਸਾਗੁਪੀਸਮੁਦ੍ਰਕੇਪਾਠਕ
 ਉਪਾਪਤਭਇਆਹੈ॥ ਅਹੁਮਾਂ ਬੋਧਕਉਜਿਉਕਾਤਿਉਜਾਣਕਰਿਅਖੰਡ
 ਇਸਥਿਤਤਿਸੀਮੇਪਾਈਹੈ॥ ਕਾਵਅਭਾਵਪਦਾਰਥਦੋਨੋਕਉਤੁਜਾਣਤ
 ਭਇਆਹੈ॥ ਸਮਅਹੁਅਸਮਜੋਜਗਤਕੇਲੇਲਾਪਪਦਾਰਥਹੈ॥ ਤਿ
 ਨਤੇਮੁਕਤਭਇਆਹੈ॥ ਮੁਦਤਾਅਹੁਸਾਂਤਾਅਸਯਹੂਆਹੈ॥ ਅਹੁਵਸਤੁ
 ਅਵਸਤੁਅਰਥਇਹੋਭਲਾਅਹੁਬੁਗਾਗਿਹਲਅਹੁਤਿਆਗਤੇਗਾਨਿ
 ਵਰਤਹੋਗਾਇਆਹੈ॥ ਅਹੁਗਾਗਦ੍ਵੈਖਤਿਸਾਗੁਪੀਸੇਘਬਦਲਾਹੁਤੇਗਤਿ
 ਤਨਿਗਮਲਾਅਕਾਸਵਤੰਸੋਭਤਾਹੈਤੂੰ॥ ਅਹੁਅਪਦੇਆਪਕਰਤਿਪਤ
 ਭਇਆਹੈ॥ ਕਛੁਇਛਾਤੁਣਕਉਨਹੀਗੀ॥ **ਸੁਰਘੋਵਾਚ**॥ ਯੇਮੁਨੀਸਗ
 ਇਸਜਗਤਵਿਖੇਗ੍ਰਹਣਕਰਦੇਯੋਗਵਸਤੁਕਉਨਹੀ॥ ਜੇਤੇਕਛੁਦਿਸ
 ਪਦਾਰਥਹੈ॥ ਸੋਸਭਅਭਾਸਹੂਪਹੈ॥ ਤਉਕਿਸਕਉਗ੍ਰਹਣਕਰੀਐ॥ ਜੇ

ਕਹੀਐ ਗੁਰੁ ਲਗੇ ਗਨ ਹੀਤ ਉਤਿ ਆਗ ਹੀ ਕਰਹੁ ॥ ਤਉ ਆਭਾਸ ਰੂਪ ਪਦਾਰ
 ਥਤ ਕਾਤਿ ਆਗ ਕਿ ਆਕਰੀਐ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਹੈਂ ਹੀਨ ਹੀ ॥ ਸਭ ਤੁਛ ਪਦਾਰ
 ਥ ਹੈ ॥ ਜੇ ਸੇ ਸੁਗਤ ਕੀ ਕਿਰਲੁ ਵਿਖੇ ਜਲਾ ਭਾਸੇ ਤਾਹੈ ॥ ਤਉ ਜਲਾ
 ਭਾਸ ਕਾ ਕਉਨ ਅੰਗ ਤਿ ਆਗ ਕਰੀਐ ॥ ਅਰ ਕਉਨ ਅੰਗ ਗੁਰੁ ਲਕਰੀਐ ॥
 ਤੇ ਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਹੈ ॥ ਹੇ ਮੁਨੀ ਸਗਲ ਗਤ ਵਿਖੇ ਏਕ ਤੁਛ ਪਦਾਰ ਥ ਹੈਂ ਅਰੁ
 ਏਕ ਅਤੁਛ ਪਦਾਰ ਥ ਹੈ ॥ ਜੇ ਥੋੜੇ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਨਸ੍ਹੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਸੇ ਤੁਛ ਪ
 ਦਾਰ ਥ ਹੈਂ ॥ ਅਗੁ ਜੇ ਚਿਹ ਕਾਲ ਪਰ ਜੰਤਰੁ ਤੇ ਹੈਂ ਸੇ ਅਤੁਛ ਪਦਾਰ ਥ ਤਿ
 ਸੇ ਦੋ ਨੇ ਕਾਲ ਤੇ ਉਪਜੇ ਹੈਂ ॥ ਅਬ ਮੈ ਅਕਾਲ ਸੁਰੂਪ ਆਤਮਾ ਕਉ ਦੋਖਿ ਅ
 ਹੇ ਤੇ ਤੇ ਦੋ ਨੇ ਤੁਲੀ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਬਹੁੜ ਇਛਾ ਕਿਸ ਕੀ ਕਰਹੀ ॥ ਨਹੀ ਕਛੁ ਅ
 ਰਥ ਇਹ ਹੈ ॥ ਹੇ ਮੁਨੀ ਸੁਗਤ ਕਛੁ ਗਮਣੀ ਕਪਦਾਰ ਥ ਜਾਣੀ ਤੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨ
 ਕੀ ਇਛਾ ਭੀ ਕਰੀ ਤੀ ਹੈ ॥ ਸੇ ਤਿਲੋ ਕੀ ਵਿਖੇ ਗਮਣੀ ਕਪਦਾਰ ਥ ਕਉਨ ਹੀ

ਸਰਤੁ ਛਪਦਾ ਰਥ ਹੈਂ॥ ਅੰਸਾਗਨਾ ਸਰੂਪ ਹੈਂ॥ ਅਹੁ ਨੀਵਹੁ ਕਉ ਜੋ ਬਡੇ ਪਦਾ
 ਰਥ ਭਾਸਤੇ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਅਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਭਾਸਤੇ ਹੈਂ॥ ਸਬਦ ਸਪਰਸਹੁ ਪਰਸਹਿ
 ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਹੁਕੇ ਵਿਖੈ॥ ਸੋ ਸਰੂਪ ਅਸਾਗਰੂਪ ਹੈਂ॥ ਇਸ ਤੀ ਅਹੁ ਕਉ
 ਬਡਾ ਪਦਾਰਥ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ॥ ਸੇ ਦੇਖ ਦੇਖਾਤੁ ਸੁੰਦਰ ਹੈਂ॥ ਅੰਤਰ ਤੋ ਮਾਂਸਰ
 ਕਤ ਬਿਸਮਾ ਮੁਤ ਕਾ ਬੈਲਾ ਬਲਿ ਆਹੂ ਆਉ॥ ਇਸ ਵਿਖੇ ਸਾਗਰ ਕਛੁ ਨਹੀ॥
 ਅਹੁ ਪਰਬਤ ਬਡੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਪਥਰ ਵਟੇ ਹੈਂ॥ ਸਮੁਦ੍ਰ ਹੈਂ ਸੋ ਜਲ ਹੈ॥ ਅ
 ਹੁ ਬਨ ਜੈਂ ਸੋ ਕਾਸ਼ਟ ਪੜ੍ਹ ਹੈ॥ ਇਨ ਤੇ ਆਦਿ ਲੇਕ ਰਿਜੋ ਪਦਾਰਥ ਹੈ॥
 ਸੋ ਅਪਾਂਤ ਰਮਣੀਯ ਹੈਂ॥ ਅਰਥ ਇਹ ਜੋ ਵਿਚਗ ਬਿਨਾ ਸੁੰਦਰ ਭਾਸਤੇ ਹੈ॥
 ਇਨ ਕੀ ਜੋ ਇਛਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਅਪਣੇ ਨਾਸ ਕੇ ਨਾਮਿਤ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੋ ਜੋ ਪ
 ਤੰਗ ਦੀ ਪਕਰੀ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਅਪਣੇ ਨਾਸ ਕੇ ਨਾਮਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਅਹੁ
 ਜੈ ਸੋ ਹਰਨਾਦ ਸੁੰਦਰੀ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਨਾਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥

ਤੇ ਸੇਵਿਖਿ ਅਹੁਕੀ ਤਿਸ ਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸੇ ਅਪਲੇ ਨਾ ਸਕਉ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਵਿਚ
 ਹੋ ਸੇ ਹੁਤ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ। ਅਹੁ ਜੇ ਸੰਮਕ ਦਰਸੀ ਗਿਆ ਨਵਾਨ ਹੈ। ਸੇ ਹ
 ਮਲੀਕ ਜਾਲ ਕਰ ਕਿਸੀ ਜਗਤ ਕੋ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਟਿਛਾਨ ਭੀ ਕਰਤੇ। ਜੇ ਸੇ ਸੁਹ
 ਜ ਕੇ ਅਸਤ ਭੂਏ ਪ੍ਰਕਾਸਕਾ ਅਭਾਵੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਸੇ ਰਾਗ ਪਦਾਰਥ ਭੂਏ ਉਠ
 ਗਇਆ ਤਬ ਤਿਸ ਨਾ ਕਿਸ ਵਿਖੇ ਰਹੈ। ਤੇ ਸਾਧਗਾ ਵੈਖ ਟਿਛਾ ਗੁਲਤ
 ਆਗ ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਵਿਕਰਹੈ। ਤਿਨ ਸਭ ਨਹੁ ਤੇ ਹੁਤ ਮੈਂ ਸੁਪਾਤ ਮਤਤ ਇ
 ਸ ਬਿਤ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਕਹਲੇ ਕਰਕਿ ਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਵਾਸ ਨਾਨ ਸੁ
 ਹੋ ਗਈ ਆ ਹੈ। ਸੇ ਉਪਸਮਵਾਨ ਕਲਿਆਣ ਮੂਰਤ ਪਰਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਤੇ ਤਰਜਾਤਾ ਹੈ। ੫੭॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ
 ਸੁਰਘ ਪਰਘ ਨਿਸਚਓ ਨਾਮ ਸਭਗਤ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੋਵਾਚ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ
 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਰਘ ਅਰੁ ਪਰਘ ਜਗਤ ਕਉ ਭੁਮਰੂਪ ਵਿਚ ਰਤ ਭਏ। ਵਿਚ

ਰਕਰਕੈ ਪਰਸਪਰਗੁਰਜਾਣਕਰਪੁਜਨਕਰਤਭਏ॥ ਪਰਘਚਲਤੇਗਏ॥
 ਏਹਮਜੀਇਯੋਤੁਕਉਇਨਕਾਪਰਸਪਰਸੰਬਾਦਸੁਵਲਕਗਇਅਏ॥
 ਸੋਪਰਮਬੋਧਕਾਕਾਗਲੈ॥ ਇਸਵਿਚਾਰਕੇਕਰਮਕਰਕੈਬੋਧਕਉਪਾਪਤਿ
 ਤਤਾਏ॥ ਤੀਖਲਬੁਧਕਰਕੈਜਬਵਿਚਾਰਕੇਗਾ॥ ਤਬਅੰਕਾਰਗੁਪੀਬਦ
 ਲਾਹੁਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਵੈਗਾ॥ ਅਹੁਸੁਧਗਿਦੇਗੁਪੀਆਕਾਸਵਿਖੇਆਤਮਗੁਪੀ
 ਸੁਗਜਕਾਸਾਖਿਤਕਾਰਹੋਵੈਗਾ॥ ਤਤੇਪਰਮਾਤਮਪਦਲਾਭਕੇਨਮਿਤਅੰ
 ਕਾਰਬਦਲਾਕੇਅਭਾਵਕਾਜਤਨਕਰਹੁ॥ ਸੋਆਤਮਾਸਤਾਏ॥ ਸਭਅਨੰਦ
 ਕੀਸੰਪਦਾਏ॥ ਚਿਦਾਕਾਸਏ॥ ਤਿਸਵਿਖੈਇਸਾਥਿਤਪਾਵੈਗਾ॥ ਏਹਮਜੀ
 ਜੇਪੁਰਖਨਿਤਅੰਤਰਮੁਖਅਧਿਤਮਸਏ॥ ਅਗਨਿਤਚਿਦਾਨੰਦਵਿਖੇਚਿ
 ਤਕਉਜੋਤੁਤਾਏ॥ ਸੋਸਦਾਮੁਖੀਏ॥ ਤਿਸਕਉਸੋਕਕਦਾਚਿਤਨਹੀਏ
 ਤਾ॥ ਅਹੁਜੇਪੁਰਖਆਤਮਪਦਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਪੁਆਏ॥ ਸੋਬਡੇਵਿਵਡ

ਗੁਪੀ

ਕਰੈ ਅਰੁ ਗਾਏ ਖਮਨ ਵਿਖੇ ਹੋਵੈ। ਤਉ ਭੀ ਤਿਸ ਕਉ ਕਲੰਕ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਪਾ
ਪਤੋ ਤੋ ਤਾ ਜੈ ਸੇ ਕਮਲ ਜਲ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾ ਵਤਾ ਹੋ। ਤਉ ਭੀ ਉਚਾਰਤ
ਹੋ। ਜਲ ਉਸ ਕਉ ਸਪਰਸਨ ਹੀ ਕਰਣੇ ਕਾ। ਤੈ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਉ ਗਾਏ
ਖਵਿ ਵਤਾਰ ਕਾ ਅੰਤਰ ਸਪਰਸਨ ਹੀ ਕਰਤਾ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਜਿਸ ਕਾ ਅੰਤਰ ਸ
ਨ ਸਾਂਤ ਪੂਆ ਹੋ। ਤਿਸ ਕਉ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਇਸ਼ਟ ਅਨਿਸ਼ਟ ਪਦਾਰਥ ਦੁਖ ਨ ਹੀ ਦੇਤੋ।
ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਕਉ ਮ੍ਰਿਗ ਦੁਖ ਨ ਹੀ ਦੇਸ ਕਤੇ। ਤੈ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਉ ਜਗਤ ਕੇ
ਪਦਾਰਥ ਦੁਖ ਨ ਹੀ ਦੇਸ ਕਤੇ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਉ ਆਤਮਾ ਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਇ
ਆ ਹੋ। ਤਿਸ ਕਉ ਵਿਖਿਅਕੀ ਤਿਸ ਨਾਨ ਹੀ ਰਹਤੀ। ਉਹ ਵਿਖਿਅਕ
ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਦੀ ਨ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੈ ਸੇ ਪੁਰਖ ਨੰਦ ਨ ਬਨ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਭਾਇ
ਆ ਹੋ। ਸੇ ਕਰ ਕਰੈ ਬ੍ਰਿਛ ਪੁਕੀ ਇਛਾ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ। ਤੈ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕ
ਉ ਜਗਤ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਪੁਕੀ ਇਛਾ ਨ ਹੀ ਹੋਤੀ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਆਵਿ

ਦਿਆਰੁਪੀਜਗਤਕਉਜਾਣਕਗਤਿਆਗਕੀਆਪੈ॥ਤਿਸਤੇਚਿਤਕਉਜ
 ਗਤਕੇਪਦਾਭਦੁਖਨਹੀਦੇਸਕਤੇ॥ਜੈਸੇਵਿਰਕਤਪੁਰਖਕੀਇਸਤੀਮਰ
 ਜਾਵੈਤਬਉਸਕਉਦੁਖਨਹੀਰੇਤਾ॥ਗਿਆਨਵਾਨਕੋਚਿਤਵਿਖੋਭੋਗਹੁਕ
 ਦੀਨਤਾਨਹੀਉਪਜਤੀ॥ਜੈਸੇਨੰਦਨਬਨਵਿਖੋਕਿਰਗਕਾਬਿਛਨਹੀਉ
 ਪਜਤਾ॥ਜੈਸਪੁਰਖਕਉਆਤਮਬੋਧਹੁਆਪੈ॥ਅਰੁਸੰਸਾਰਕਾਕਾਰਣ
 ਮੋਹਨਿਵਰਤਭਇਆਪੈ॥ਸੋਜਗਤਕੇਕਾਰਜਕਰਤਾਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਵਤਾਪੈ॥
 ਤਉਭੀਉਸਕਉਸਪਰਸਨਹੀਕਰਤੇ॥ਜੈਸੇਅੰਧਕਾਰਅਕਾਸਵਿਖੋਦ੍ਰਿਸ਼
 ਆਵਤਾਪੈ॥ਪਰਅਕਾਸਕਉਸਪਰਸਨਹੀਕਰਤਾ॥ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨ
 ਕਉਕਰਮਨਹੀਸਪਰਸਕਰਤਾ॥ਹੇਰਾਮਜੀਅਵਿਦਿਆਕੋਨਿਵਰਤਕਾ
 ਕਾਰਣਵਿਦਿਆਕਾਜਾਣਨਾਪੈ॥ਅਉਗਕਿਸੀਉਪਾਇਕਰਨਿਵਰਤਨਹੀ
 ਰੇਤਾ॥ਜੈਸੇਪ੍ਰਕਾਸਬਿਨਾਤਮਾਨਹੀਨਿਵਰਤੁਰੇਤਾ॥ਤੈਸੇਅਵਿਦਿਆਵਿ

੩

ਦਿਆਵਿਚਗਬਿਨਾਨਸ੍ਰਨਹੀਰੋਤੀ॥ਅਵਿਚਰਹੀਨਾਮਅਵਿਦਿਆਹੈ॥
ਅਰੁਵਿਚਰਹੀਨਾਮਵਿਦਿਆਹੈ॥ਜਬਅਵਿਦਿਆਨਸ੍ਰਹੋਵੈਗੀ॥ਤਬ
ਵਿਖਿਅਹੁਕੋਰੋਗਸ੍ਰਦਨਦੇਵਹਿਗੋ॥ਅਤਮਅਨੰਦਕਰਿਤਸ੍ਰਵਾਨਰ
ਹੋਗਾ॥ਹੋਰਾਮਜੀਗਿਆਨਵਾਨਕਉਇੰਦ੍ਰਾਅਹੁਕੇਵਿਵਹਾਰਭੀਅੰਧਨਹੀ
ਕਰਸਕਤੇ॥ਜੈਸੇਜਲਵਿਖੇਮਛੀਹੁਤੀਹੈ॥ਪਰੁਜਲਮਛੀਕਉਅ
ਧਨਹੀਕਰਸਕਤਾ॥ਅਉਰਅੰਧਹੋਜਾਤੇਹੈ॥ਜਬਗਿਆਨਰੂਪੀਸੁਗਜ
ਉਦੇਹੋਤਾਹੈ॥ਤਬਅਗਿਆਨਰੂਪੀਗਤਨਿਵਰਤਜਾਤੀਹੈ॥ਅਰੁਚਿਤਪ
ਰਮਾਨੰਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤੁਹੋਤਾਹੈ॥ਅਰੁਗਾਗਦੋਖਰੂਪੀਨਿਸਾਚਰਨਸ੍ਰਹੋਜ
ਤੇਹੈ॥ਤਬਬਹੁੜਮੋਹਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤੁਹੋਤਾ॥ਜਿਸਕੇਰਿਦੇਅਕਾਸਾਵਿ
ਖੇਅਤਮਗਿਆਨਰੂਪੀਚੰਦ੍ਰਮਾਪ੍ਰਕਾਸਤਾਹੈ॥ਤਿਸਕਾਜਨਮਅਰੁਕੁ
ਲਾਸੁਫਲਹੋਤੀਹੈ॥ਜੈਸੇਪੁਰਲਮਾਸੀਕਾਚੰਦ੍ਰਮਾਅੰਮ੍ਰਿਤਕਉਪਾਇਕ

ਰਾਪਲੇਵਿਖੇਸੀਤਲਹੋਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਜਿਸਪੁਰਖਅਤਮਚਿਤਵਨਾਕਾਅ
 ਭਿਆਸਕੀਆਹੈਸੇਸਾਂਤਕਉਪਾਵੈਗਾ। ਹੇਰਾਮਜੀਬੋਧਭੀਉਹੀਸੇਸੁਹੈ ॥
 ਅਗੁਦਿਨਭੀਉਹੀਹੈ। ਅਗੁਮਿਤਭੀਉਹੀਹੈ। ਅਗੁਸਾਸਤਭੀਉਹੀਹੈ।
 ਜਿਸਕਹਿਸੰਸਾਰਤੇਵੈਗਾਉਪਜੈ। ਅਗੁਅਤਮਤਤਕੀਚਿਤਵਨਾਉਪ
 ਜੈ। ਜਬਅਤਮਪਦਕਉਪਾਵਤਾਹੈ। ਤਬਸਭਕਲੇਸਇਸਕੇਮਿਟਜ
 ਤੈਹੈ। ਅਗੁਜਿਨਕਉਪਾਤਮਾਚਿਤਵਨਾਵਿਖੇਰੁਚਨਹੀਤੇਮਹਾਂਅਭਾਗੀ
 ਹੈ। ਚਿਰਪ੍ਰਜੰਤਕਰਿਕਸੁਪਾਵਹਿਗੇ। ਜਨਮਰੂਪੀਜੰਗਲਕੇਬਿਛੋਰੇਵ
 ਹਿਗੇ। ਹੇਰਾਮਜੀਜੀਵਰੂਪੀਬਦਲਾਹੈ। ਅਗੁਆਸਾਰੂਪੀਅਨੇਕਠਾਸੀ
 ਅਗੁਕਰਿਬਾਂਧਾਹੈ। ਅਗੁਜਗਾਅਵਸਾਰੂਪੀਪਥਰਹੁਕੇਮਾਰਗਕਰਕੈਜ
 ਰਜਗੀਭਾਵਹੋਤਾਹੈ। ਅਗੁਮਰੂਪੀਤਲਾਵੜੀਗਰਤਵਿਖੇਗਿਝਿਆਹੈ। ਕ
 ਰਮਰੂਪੀਤਾਰਕਉਲੀਏਜਨਮਰੂਪੀਜੰਗਲਵਿਖੇਪੜਾਰੁਟਕਤਾਹੁਆਕ

ਗਮਰੂਪੀਚਿਕੜਵਿਖੇਠਸਿਆਗਾਗਦੁਖਰੂਪੀਮਛਹੁਕਰਿਪੜਾਠੰ
ਗੀਤਾਏ। ਸਨੇਹਰੂਪੀਨਥਕਉਪਕੜਿਕਰਖੋਚੀਤਾਏ। ਅਰਪੁਤ੍ਰਇਸ
ਤੀਆਦਿਕਹੁਕੀਮਮਤਾਰੂਪੀਚਿਕੜਵਿਖੇਗੀਤੇਖਾਤਾਏ। ਅਰੁਮਹਾਂ
ਸੰਸਾਰਰੂਪੀਮਾਗਾਵਿਖੇਕਰਮਰੂਪੀਰਥਕੇਸਾਥਜੇਈਤਾਏ। ਅਰੁਉਪ
ਰਤੇਅਗਿਆਨਰੂਪੀਤਪਤਕਰਿਜਲਤਾਏ। ਸਾਸਤ੍ਰਅਰੁਸੰਤਜਨਬ੍ਰਿਛ
ਰੂਪੀਛਾਇਆਪਾਵਤਾਨਹੀ। ਏਹਮਜੀਐਸਜੋਜੀਵਰੂਪੀਬਦਲਹੈਸੇ
ਨਿਕਸਲੇਕਾਜਨਕਰੈ। ਜਬਤਤਕਾਵਲੋਕਨਹੈਵੈਗਾ। ਤਬਾਚਿਤਭ੍ਰਮ
ਨਸ੍ਰੋਜਵੈਗਾ। ਏਹਮਜੀਸੰਸਾਰਰੂਪੀਜੋਸਮੁਦ੍ਰਹੈ। ਤਿਸਕੇਤਰਲੇਕਾ
ਉਪਾਇਸੁਲਾਮਹਾਂਪੁਰਖਜੋਸੰਤਜਨਹੈ। ਸੇਮਲਾਹੈ। ਅਰੁਤਿਨਕੀ
ਜੁਗਤਰੂਪੀਜਹਾਜਹੈਵੈ। ਤਿਸਕਰਿਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉਤਰਿਜਾਵੈਗਾ
। ਅਉਰਉਪਾਇਕੋਉਨਹੀ। ਜਿਸਦੇਸਵਿਖੇਸੰਤਜਨਰੂਪੀਬ੍ਰਿਛਨਹੀਜਿ

ਨਕੀ ਫਲ ਹੁਸਤ ਸੀਤਲ ਛਾਇਆ ਤੇਤੀ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਨਿਗਜਨ ਦੇ ਸਮਾਹੁ
 ਥਲਾ ਵਿਖੇ ਏਕ ਦਿਵਸ ਭੀ ਨਹੀ ਐ॥ ਤੇਗ ਮਜੀ ਸੰਤ ਜਨ ਹੂ ਪੀਕੈ ਸੇ ਬਿਛ
 ਹੈ॥ ਇਸ ਨਾਘਾ ਅਰੁ ਸੀਤਲ ਹੂ ਪੀਜਿ ਨ ਕੇ ਵਚਨ ਹੈਂ ਪੜਾ॥ ਅਰੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵ
 ਲਾਉ ਨ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਫੁਲ ਹੈਂ॥ ਅਰੁ ਉਨ ਕੇ ਨਿਸਚੈ ਕੇ ਉਪ ਦੇਸ ਹੂ ਪੀਜਿ ਵਚਨ
 ਸੇ ਫਲ ਹੈ॥ ਜਬਾਇ ਤੁਹ ਖਾਤਿ ਨ ਕੇ ਨਿਕਟ ਜਾਵੈ ਗਾ॥ ਤਬ ਮਹਾਂ ਮੰਤ੍ਰ
 ਪੀਤ ਪਤ ਤੇ ਛੁਟੇ ਗਾ॥ ਅਰੁ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਗਾ॥ ਅਰੁ ਤਿਨ ਕਉ ਪਾਇ
 ਕਰਿ ਰਿਪਤ ਹੋਵੈ ਗਾ॥ ਅਰੁ ਤਿਨ ਕੇ ਫਲ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਰਿਪਤ ਹੋਵੈ ਗਾ॥
 ਅਰੁ ਸਭ ਦੁਖ ਹੁਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਵੈ ਗਾ॥ ਤੇਗ ਮਜੀ ਇਤੁ ਪੁਰਖ ਅਪਣਾ ਆਪ ਹੀ
 ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਪਣਾ ਆਪ ਹੀ ਸਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਅਪਣੇ ਆਪ ਕਉ ਚਿਕੜ ਵਿਖੇ
 ਨ ਡਰੇ॥ ਜੇ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਅੰਭਾ ਵਕਰੈ ਵਿਖਿਅਤ ਕੀ ਤਿਸ ਨਾ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਸੇ
 ਅਪਣਾ ਆਪ ਨਾ ਸਕਰਤ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਦੇਹ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਭਾ ਵਕਰੈ ਤਿਆ

ਗਕਰਆਤਮਅਭਿਆਸਕਰਤਾਹੈ। ਤਬਅਪਲਾਆਪਉਧਾਰਕਰਤਾ।
ਹੈ। ਸੋਅਪਲਾਆਪਹੀਮਿਤ੍ਰਹੈ। ਅਰੁਜੇਆਪਕਉਮੰਸਾਹਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇ
ਡਰਤਾਹੈ। ਸੋਅਪਲਾਆਪਹੀਸਤ੍ਰਹੈ। ਹੇਰਮਜੀਪ੍ਰਿਥਮੇਇਹੁਵਿਚਾਰ
ਕਰਕੈਦੇਖੈਜੁਇਹਜਗਤਕਿਆਹੈ। ਅਰੁਕੈਸੇਉਤਪਤਿਭਇਆਹੈ।
ਅਰੁਕੈਸੇਉਹਨਿਵਰਤਹੈਵੈਗਾ। ਅਰੁਮੈਕਉਨਹੈ। ਸਤਕਿਆਹੈਅ
ਰੁਅਸਤਕਿਆਹੈ। ਅਐਸੇਵਿਚਾਰਜੇਸਤਹੈਤਿਸਕਉਅੰਗੀਕਾਰਕਰੈ।
ਅਰੁਜੇਅਸਤਹੈਤਿਸਕਾਤਿਅਗਕਰੈ। ਹੇਰਮਜੀਨਪਨਇਸਕਾਕਇ
ਆਲਕਰਤਾਹੈ। ਨਮਿਤ੍ਰਨਸਤ੍ਰਨਬਾਂਧਵਇਸਕਾਕਇਆਲਕਰਤਾਹੈ।
ਅਪਲਾਉਧਾਰਇਸਆਪਹੀਕਰਲਾਹੈ। ਅਪਲੇਮਨਸਾਥਮਿਤ੍ਰਾਈਕਰੈ
ਬਹੁਤ੍ਰਦਿਤਵੈਗਾਗਕਰੈਅਰੁਅਭਿਆਸਕਾਯਤਨਕਰੈ। ਤਬਮੰਸਾਹਕ
ਸ੍ਰਤਛੁਟੈ। ਜਬਵੈਗਾਅਰੁਅਭਿਆਸਕਰਿਤਤਕਾਅਵਲੋਕਨਗੁਪੀ

ਬੇਕੀਕਰਕੈਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਤੇਤਰਜਾਵੈ।।ਹੇਰਾਮਜੀਜੀਵਹੁਪੰਸਤੀਪੈ॥
 ਅਹੁਜਨਮਹੂਪੀਗਰਤਵਿਖੇਗਿਛਿਆਪੈ॥ਅੰਕਾਰਅਹੁਤਿਸਨਾਹੂਪੀ
 ਜੀਜੀਗਤਿਸਕੇਚਰਨਹੁਵਿਖੇਪੜਾਪੈ॥ਅਹੁਕਾਮਨਾਹੂਪੀਮਦਕਰਿਮਾਤ
 ਪੈ॥ਜਬਤੀਨਹੁਤੇਛੁਟੇਤਬਮੁਕਤਹੋਵੈ॥ਅਨਥਾਨਹੀਮੁਕਤਹੋਤਾ॥ਜ
 ਬਆਤਮਵਿਚਰਹੂਪੀਦੰਤਹੁਸਾਥਜੀਜੀਗਜੇਪੈਅੰਕਾਰਅਹੁਤਿਸਨਾ
 ਤਿਸਕਉਤੇਛੇਤਬਮੁਕਤਹੋਵੈ॥ਹੇਰਾਮਜੀਰਿਦਾਹੂਪੀਨੇੜੈ॥ਤਿਸਵਿ
 ਖੇਅਨਾਤਮਅਭਿਮਾਨਹੂਪੀਮਲਾਰਕਤਹੋਗਈਪੈ॥ਜਬਵਿਚਰਹੂਪੀ
 ਅੰਊਖਧਸੰਤਿਸਕਉਦੁਰਕਗੈ॥ਤਬਆਤਮਹੂਪੀਸੁਰਜਕਾਦਰਸਨਹੋ
 ਵੈ॥ਹੇਰਾਮਜੀਅੰਰਉਪਾਇਕੋਉਨਕਗੈ॥ਤਉਏਕਹੀਉਪਾਇਇਹੀਕਰ
 ਜੇਦੇਹਕਉਕਾਸ੍ਰਲੇਸ੍ਰਕੇਸਮਾਨਜਾਣਕਗਿਇਸਕਾਅਭਿਮਾਨਹੀਤਿਆ
 ਗਕਗੁ॥ਜਬਅੰਕਾਰਅਭਿਮਾਨਹੂਪੀਬਦਲਨਸੁਹੋਵੈਗਾ॥ਤਬਆ

॥ ३० ॥

ਸਤ

ਪਤੀਆਤਮਰੂਪੀਸੁਰਜਪ੍ਰਕਾਸਾਵੈਗਾ॥ ਜਬਅੰਕਾਰਰੂਪੀਬ-ਦਲ
ਲੈਂਦੈਗਾ॥ ਤਬਆਤਮਤਤਰੂਪੀਸੁਰਜਰਾਸੇਗਾ॥ ਸੋਪਰਮਾਨੰਦਸੁਰੂ
ਪੈਐ॥ ਅਹੁਸੁਖੋਪਤਤੇਭੀਮੈਅਠਹੁੰਦੈ॥ ਕੇਵਲਅਵੈਤਤਤੈ॥ ਬਾਲੀ
ਕਰਕਤਿਆਨਹੀਜਾਤਾ॥ ਅਨੁਭਵਕਰਕੈਆਪਣੀਮੈਜਾਣੀਤਾਏ॥ ਹੋਗਾ
ਮਜੀਸਭੁਜਗਤਅਨੰਤਆਤਮਾਏ॥ ਜਬਚਿਤਕਾਦ੍ਰਿੜਪਰਲਾਮਉਸ
ਹੀਵਿਖੇਂਦੈ॥ ਤਬਇਸ਼ਾਵਰਜੰਗਮਰੂਪਜਗਤਵਿਖੇਂਦੀਦਿਬਦੇ
ਵਪੜਾਤਾਸੇਗਾ॥ ਅਉਰਵਾਸਨਾਸਭਨਿਵਰਤੀਜਾਵੈਗੀ॥ ਕੇਵਲਅ
ਰਮਾਨੰਦਆਤਮਤਤਅਨੁਭਵਕਰਕੈਪੜਾਦਿਖਾਈਦੇਵੇਗਾ॥ ਸੋਸੁਰੂ
ਪਪੁਰਲਾਅਵੈਤਤੈ॥ ਅਉਰਜੰਗਤਕਉਤਿਆਗਕਗਿਤੀਸੀਕੇਪਾਵਲੇ
ਕਾਜਤਨਕਗੁ॥ ੫੮॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਾਸਕਾਰਲਉਪਦੇਸ਼
ਨਾਮਸਰਗ੧॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰਵਾਚ॥ ਹੋਗਮਜੀਮਨਕਰਕੈਮਨਕਉਛੇ

ਤੈਸੇਉਤਪਤਭਏ। ਏਗਾ। ਜਬਲਗਮਨਨਸੁਨਹੀਹੋਤ॥
ਲਾਸਭਇਆ। ਦੇਨੇਨਹੀਹੋਤ। ਜੈਸੇਮੁਹਤਕਾਸੁਰਜ
ਗੀਕੇਬਢਤੇਹੈ। ਤੈਸੇਮੁਹਤਕਾਸੁਰਜ
ਬਹੁਤਬਢੀ। ਤਨਹੀ। ਜਬਮੁਹਤਨਸੁਹੋਵੈ॥
ਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਹੋਵੈ। ਅਨਥਾ। ਤਨਹੀਹੋਤ। ਤੈਸੇਜਬ
ਅਰੁਪੁਰਖ। ਕੇਦੁਖਨਸੁਹੋਵੈ। ਅਨਥਾ। ਨਹੀਨਾਸਹੋਤੈ
ਖਲੇਮਾਤ੍ਰ। ਕਾਲਵਿਖੇਅਨੰਤਦੁਖਤੇਹੈ। ਤੈਸੇ। ਕੇ
ਉਨਕੀਨਹੀਤੇਹੈ। ਜੈਸੇਸਾਂਮਘਟਾਂਮੇਘਕੇਵਰਖਲੇਕਾਰ
ਸੁੰਦਰ। ਜਾਂਜਾਤੀਆਂਹੈ। ਤੈਸੇਮਨਕੇਜਾਗੇਤੇਅਪਦਾਬਢ
ਨਹੀਆਂਹੈ। ਇਸਕੇਉਪਰਪੁਰਤਨਇਤਹਾਸਮੁਨੀਸੁਰਕ
ਕਾਰਸਪਰਸੁਹਿਰਤਪੁਕਾਰੈਤੂੰਸੁਵਲਕਗਾਹਿਰਮਜੀ
ਰਬਤਬਡਾਪਤਾਨਹੈ। ਉਪਰਦੇਵਤਿਅਹੁਕੇਇਸਾ

ਨਹੈਂ। ਇਤਿਆਦਿਕ ਅਉਰ ਚਨ
ਉਪਰ ਮਾਗਵਿਖੇ ਸਿਧ ਦੇ ਵਤਾਇੰ। ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਬ-ਟਲ
ਖੇ ਮਾਨੁਖ ਰਹੇ ਤੈਂ। ਨਿਚਿਨਾ ਗੁਣ ਤੇ ਤੈਂ ਸੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਰੂ
ਇਤੈਂ। ਬਰੇ ਬਰੇ ਜੰਨ ਕੇ ਬਿਛੈਂ। ਤਤਤਤੈਂ। ਬਾਣੀ
ਏਤੈਂ। ਇਤਿਆਦਿਕ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਚਨਾ ਬੀਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਗ
ਗੁਣਿ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਤਾਲੈ। ਫੂਲ ਅਹੁ ਬਿਰਹ ਲਾਮ ਉਸ
ਚਨਾ ਹੈ। ਰਤਨ ਮਣੀ ਆਂਬ ਤੁਤ ਸੁਗਲੇ। ਦਿਬ ਦੇ
ਪਮਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ। ਤਹਾਂ ਅਤਨਾ ਮਾਗ ਪੀਸੁ ਰਹੁਤ ਵਲਖ
ਤੁਰਕ ਹਲੇ ਵਾਲਾ। ਤਿਸ ਕੇ ਆਸੁ ਮਪਰ ਦੇ ਤਪਸੀ ਨਗ
ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਹਮ ਪਤ ਅਹੁ ਸੁਕੁ ਆਨਗੇ। ਤਿਨ ਦੇ ਨੇਕੇ
ਖੇ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪਤ ਭਏ। ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਜੈ ਸੇਕ ਮਲ ਉਤਪਤਿ ਹੈ

ਤੈਸੇ ਉਤਪਤ ਭਏ। ਏਕ ਕਨਾਮ ਭਾਸੁਇਆ। ਅਰੁ ਦੁਸਰੇ ਕਨਾਮ ਬਿ
 ਲਾਸੁ ਭਇਆ। ਦੋਨੋ ਕ੍ਰਮ ਕਰਕੇ ਬਡੇ ਉਤਭਏ। ਜੈਸੇ ਦੋਨੋ ਪਤ ਅੰਗੁ
 ਗੀ ਕੇ ਬਢ ਤੈਂ। ਤੈਸੇ ਬਡੇ ਉਤੇ ਜਾਵਹਿ। ਅਰੁ ਪਰਸਪਰ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ
 ਬਹੁਤ ਬਢੀ। ਅਰੁ ਏਕ ਠੇ ਹੀ ਰਹੈ। ਜੈਸੇ ਤੇਲ ਅਰੁ ਤਿਲ ਏਕ ਠੇ ਹੀ
 ਤੈਂ। ਜੈਸੇ ਫੂਲ ਅਰੁ ਸੁਗੰਧ ਏਕ ਠੇ ਹੀ ਤੈਂ। ਜੈਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ
 ਅਰੁ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਪਸ ਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਬਧੀ। ਦੇ
 ਖਣੇ ਮਾੜੇ ਦੇ ਮੂਰਤਾਂ ਹੈ। ਮਨੇ ਏਕ ਹੀ ਹੈ। ਇਸਾਨਾ ਦਿਕ ਕਿ ਅਭੀ
 ਉਨ ਕੀ ਸਮਾਨ। ਅਰੁ ਮਾਨਸੀ ਕਿ ਅਭੀ ਉਨ ਕੀ ਸਮਾਨ। ਅਰੁ ਮਾਨਸ
 ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਨ। ਜਬ ਕੇਤਾ ਕੁਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਇਆ। ਤਬ ਤਿ
 ਨ ਕੇ ਮਾਤਾਂ ਪਿਤਾ ਸਹੀਰ ਕਉ ਤਿਆਗੇ। ਤੇ ਭਏ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਕਉ ਗਮਨ
 ਕੀਆ। ਤਬ ਤਿਨ ਕੇ ਵਿਓਗ ਕਰਿ ਦੋਨੋ ਸੇਕ ਵਾਨ ਹੁਏ। ਮੁਖ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤ

428

ਏਕ

ਜਾਤੀਹੀ। ਜੈਸੇਕਮਲਕੀਕਾਂਤਜਲਕੇਨਿਕਸੇਜਾਤੀਹੀਤੀਹੈ। ਤੈਸੇ
ਇਨਕੀਕਾਂਤਕੁਮਲਾਇਗਈ। ਤਬਉਨਕੇਮਰਲੇਕੀਕ੍ਰਿਆਸਕੁਕਰ
ਤੇਭਏ। ਪਾਛੇਉਨਕੇਗੁਲਸਮਰਲਕਗਏ। ਅਗੁਵਿਗਲਾਪਕਗਏ।
ਮਹਾਂਸੇਕਵਾਨਹੋਵਹਿ। ਤੇਮਾਂਨਦਏਕਮ੍ਰਜਾਦਾਲੀਪਤੇਨਹੀਮਹਾਂਪੁ
ਰਖਭੀ। ਤੇਰਾਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਸੇਕਕਰਿਉਨਕਾਸਗੀਰਕ੍ਰਿਸਹੋਗਾਇ
ਆ॥ ੫੮॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਭਾਸਵਿਲਾਸਬ੍ਰਿਤਾਂਤੇਸ
ਹਚਲਗਿਰਵਹਨਨੰਨਮਸਰਗਏ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ ਤੇਰਾਮਜੀ
ਜੈਸੇਜਲਾਬਿਨਾਬਿਛਸੁਕਜਾਤਾਹੈ॥ ਉਜਾੜਬਨਕਾ। ਤੈਸੇਉਨਕਾ
ਸਗੀਰਕ੍ਰਿਸਹੋਗਾਇਆ॥ ਤਬਦੋਨੋਵਿਗਕਤੋਕਰਿਵਿਚਰਲੇਲਾਗੇ॥
ਜੈਸੇਜੁਥਸੰਬੁਧਸੰਹਰਲਵਿਛੁੜਿਆਹੁਆਸੇਕਵਾਨਹੋਤਾਹੈ। ਤੈਸੇ
ਵਿਚਗੇ। ਬਹੁੜਆਪਸਮੰਤੀਵਿਛੜਗਏ। ਏਕਲਾਏਕਲਾਫਿ

ੴ

429

ਹਦੇਲਾਗੋ। ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੁਆਨਿ ਹਮਲਾਗਿਆ ਨਜਿਨ ਕਉ। ਸੋ ਜਬ ਕੇਤ
 ਕੁਕਾਲਾ ਬਿਤੀਤ ਭਇਆ। ਤਬ ਬਹੁੜ ਆਨ ਮਿਲੇ। ਤਬ ਵਿਲਾਸ ਕਰ
 ਤਭਇਆ। ਏਭਾਈ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਕਉ ਅਨੰਦ ਦੇ ਦੇ। ਹਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸਮੁਦ੍ਰਾ।
 ਜੀ ਵਣਾਗੁਪੀ ਜੋ ਬਿਛੈ। ਤਿਸ ਕਾ ਫਲ ਸੁਖ ਹੈ। ਸੋ ਤੂੰ ਏਤ ਕਾਲ ਸੁਖ ਸਾ
 ਥਰ ਹੈ। ਏਕਿਉ। ਅਗੁਤੇ ਗਮੇ ਗਾ ਅਪਸਮੈ ਵਿਓਗੁ। ਏਗਾਇਆ। ਅਬ ਤੂੰ
 ਕੋ ਸੀ। ਕੀਆ ਕਉ ਕਰਤ ਭਇਆ। ਤੁਝ ਕਛੁ ਨਿਹਮਲ ਤਪ ਕੀਆ ਹੈ। ਏਕਿਉ ॥
 ਅਗੁਤੇ ਗੰਧੋਂ ਸੋ ਕਤੇ ਹਤ ਤੂਈ ਹੈ। ਏਕਿਉ। ਤੁਝੇ ਅਬ ਆਤਮ ਪਦ ਕਉ ਪਾਇਆ ॥
 ਏਕਿਉ। ਵਿਦਿਆ ਅਬ ਤੁਝ ਕਉ ਫਲੀ ਹੈ। ਏਕਿਉ। ਤੁਝੇ ਅਬ ਕੁਸਲਾਗੁਪਤੁ
 ਆ ਹੈ। ਏਕਿਉ। **ਕੁਸੇਵਾਚ**। ਏਸਾਧ ਅਬ ਤਮ ਕਉ ਕੁਸਲਾਗੁਪਤੁ ਹੈ। ਜੋ ਤੇ ਗਦ
 ਹਸਨ ਤੁਆ ਹੈ। ਅਗੁਤੇ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਕਰੇ ਤੇ ਕੁਸਲਾਕ ਹੋ। ਏਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿ
 ਖੇ ਤਮ ਕਉ ਇਸਾ ਬਿਤ ਤੁਝੇ ਕੁਸਲਾਕ ਹੋ। ਏਸਾਧ ਜਬ ਲਗਾਗੇ ਇਜੇਪ

ਬਿਤ

ਗਮਾਤਮਤਤਯੈ॥ਤਿਸਕਉਨਹੀਪਾਇਆ॥ਅਰੁਜਬਲਗਾਚਿਤਭੂਮਕਾ
ਖੀਲਨਹੀਭਈ॥ਅਰੁਜਬਲਗਮਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉਨਹੀਤਗੇ॥ਤਬਲਗਕੁ
ਸਲਾਕਹਾਂਯੈ॥ਜਬਲਗਾਚਿਤਸੰਦੁਖਨਹੀਨਿਵਰਤੋਤਾ॥ਜਬਲਗਾਚਿ
ਤਕੀਭੂਮਕਾਨਮ੍ਰਨਹੀਹੋਤੀ॥ਜਬਲਗਮਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕੇਪਾਹਕਉਨਹੀ
ਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ॥ਤਬਲਗਾਤਮਕਉਸੁਖਕਹਾਂਯੈ॥ਜਬਲਗਾਚਿਤਗੁਪੀ
ਖੇੜਵਿਖੇਆਸਾਗੁਪੀਵਿਖਰੰਟਕਕੀਵਲੀਬਛਤੀਜਾਤੀਯੈ॥ਅਰੁਅਤ
ਮਵਿਚਾਰਗੁਪੀਦੁਤੀਸਾਥਨਹੀਕਾਟੀਤੀ॥ਤਬਲਗਾਤਮਕਉਸੁਖਕਹਾਂ
ਯੈ॥ਜਬਲਗਾਅਤਮਗਿਆਨਉਦੇਨਹੀਭਇਆ॥ਤਬਲਗਕੁਸਲ
ਕਹਾਂਯੈ॥ਹੇਸਾਧਸੰਸਾਰਗੁਪੀਵਿਸੁਚਕਾਰੋਗਯੈ॥ਸੇਅਤਮਲਾਭਾਬਿਨਾ
ਅਰੁਅਤਮਗਿਆਨਗੁਪੀਅਉਖਧਾਬਿਨਾਦੁਗਨਹੀਹੋਤਾ॥ਸਭਜੀਵਉ
ਹੀਕ੍ਰਿਆਨਿਤਕਰਤੇਯੈ॥ਜਿਸਕਰਿਦੁਖਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ॥ਸੁਖਕਉਨਹੀ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ। ਦੇਤਰੂਪੀ ਇਕ ਬਿਛੋਰੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਬਾਲਕ ਅਵਸਥਾ ਪਤ੍ਰੈਂ ॥
 ਅਰੁ ਜੇ ਬਨ ਅਵਸਥਾ ਫੁਲੈ। ਅਗੁ ਬਿਧ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪੀ ਫੁਲੈ। ਸੋ ਮਿ
 ਤ ਕਾਲ ਕੇ ਮੁਖ ਮੰਜਾ ਇਪਤ੍ਰਤੈ। ਬਹੁਤ੍ਰਉਪਜਤੈ। ਬਹੁਤ੍ਰਨ ਸ੍ਰੋਤ
 ਤੇ। ਹੋਰਾਈ ਇਹ ਸੁਖ ਲਵਾ ਕਾਗਜੇ ਚਖੈ। ਦੀਰਘ ਤੇ ਦੀਰਘ ਹੈ ਵਿਸਤ
 ਗਜਿਨ ਕਾ। ਐਸੇ ਜੁ ਅੰਤ ਵੇ ਤਸੁ ਭਾਅ ਸੁਭਾ ਅੰਤੈ। ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਇਨ ਕਉ
 ਦਿਨ ਗਝ ਪੜੇ ਬਿਤੀਤ ਹੋਤੇ। ਹੋਸਾ ਧਾਚਿਤ ਰੂਪੀ ਹਸਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਵੈਰਾਗ
 ਰੂਪੀ ਸੰਗ ਲਪਾਏ ਬਿਨਾ ਦੂਰ ਤੇ ਦੂਰ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਨਾ ਰੂਪੀ ਹਸਤ
 ਨੀ ਕੋ ਪਾਛੇ ਇਸਾ ਬਿਗਨੀ ਹੋਤਾ। ਅਰੁ ਸਬਦ ਸਪਰਸ ਰੂਪ ਹਸਤੀ ਧਇਤ
 ਜੇ ਵਿਖੈ। ਚਿਤ ਤਿਨ ਕੀ ਓਹੀ ਧਾਵਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਇਲਾਖੇ ਰੁਮਾਂਸ ਕੀ
 ਓਹ ਦਉਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਵਿਖਿਅਤ ਕੀ ਓਹ ਧਾਵਤਾ ਹੈ। ਆਤਮ ਰੂਪੀ
 ਜੇ ਚਿਤ ਮਲੈ ਤਿਸ ਕੀ ਓਹ ਨਹੀ ਜਾਤਾ। ਗਰਬ ਅਭਿਮਾਨ ਰੂਪੀ ਜੇ ਇ

ਲੈਏ। ਸੇਦੇਤਾਦਿਕਹਰੂਪੀਆਂਸਕੀਓਰਦਉੜਤਾਹੈ। ਮੁਖਰੂਪੀਜੋਕਮਲਾ
ਹੈ। ਸੋਅਪਮਾਨਰੂਪੀਧੁੜਕਹਿਰੂਸਲਾਹੇਜਾਤਾਹੈ। ਅਰੁਵਿਓਗਰੂਪੀਵਰ
ਫਕਰਿਨਸੁਹੇਜਾਤਾਹੈ। ਜੇਸਧੇਦੇਹਰੂਪੀਗਰਤਕੁਪਵਿਖੋਇਹਗਿਕਿਆ
ਹੈ। ਭੋਗਰੂਪੀਤਿਸਵਿਖੇਸਰਪਹੈ। ਅਰੁਆਸਾਰੂਪੀਕੰਟਕਹੈ। ਤਿਸਨਾਰੂ
ਪੀਜਲਾਹੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਇਹਪੜਕੁਬੂਤਾਹੈ। ਅਰੁਕਸੁਪਾਵਤਾਹੈ। ਹਿਸ
ਧਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਰਗਰੰਜਨਾਈਰੂਪੀਹੈਗੰਗਾਜੇਸਕਉ। ਅਰੁਤਿਸਨਾਈ
ਰੂਪੀਹੈਚੰਦਲਾਤਾਜਿਸਵਿਖੇ। ਐਸੇਜੋਚਿਤਤਿਸਵਿਖੇਮਗਨਚਿਤਰੂ
ਪੀਧੁਜਾਹੈ। ਸੇਦੁਰਤਪੜੀਭਾਸਤੀਹੈ। ਚਿਤਰੂਪੀਸਮੁਦ੍ਰੁਹੈ। ਅਰੁਚਿਤ
ਰੂਪੀਤਿਸਵਿਖੇਧੁੰਮਰਘੇਹੈ। ਜੀਵਰੂਪੀਕਿਲਤਿਸਵਿਖੇਆਇਆਕ
ਸੁਪਾਵਤਾਹੈ। ਅਰੁਬੁਧਰੂਪੀਪੰਖੇਗਲਾਹੈ। ਵਾਸਨਾਰੂਪੀਜਲਾਹੈ। ਤਿਸ
ਵਿਖੇਪੜੀਕਸੁਪਾਵਤੀਹੈ। ਇਹਮੇਰੀਆਹੈ। ਅਰੁਇਹਕਰਤਾਹੈ। ਅ

ਹੁਇਤਕਰਉਗਾ।ਇਹੀਵਾਸਨਾਰੂਪੀਜਾਲੈ।।ਤਿਸਵਿਖੇਬੁਧਰੂਪੀਪਿਖੇ
 ਰਣੀਪਣੀਕਸੁਪਾਵਤੀ।।ਏਕਪਿਣਭੀਵਿਸ੍ਰਮਕਉਨਹੀਪਾਵਤੀ।।ਹੇਭਾ
 ਈਇਤਚਿਤਰੂਪੀਕਮਲੈ।।ਤਿਸਕਉਗਾਗਵੈਖਰੂਪੀ।।ਸਤੀਚੁਰਲਕਰ
 ਤਾਏ।।ਜੁਇਤਮੇਗਸੁਹਿਰਿਦੈ।।ਅਹੁਇਤਮੇਗਮਿਤ੍ਰੈ।।ਅਹੰਅਰੁਮਮਇ
 ਸਕਉਮਾਰਤਾਏ।।ਸੁਧਅਤਮਸੁਰੂਪਕਉਤਿਅਗਕਰਦੇਹਾਦਿਕਅਨਾ
 ਤਮਰੂਪਵਿਖੇਅਹੰਭਾਵਕਰਤਾਏ।।ਅਹੰਦੀਨਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਏ।।ਜੈਸੇ
 ਗਾਜਤੋਹਤਗਾਜਾਕਸੁਪਾਵਤਾਏ।।ਦੇਤਕੇਅਭਮਾਨਕਰਕੈਜਨਮਮਰ
 ਲਕੇਤੁਪਕਉਦੇਖਤਾਏ।।ਅਹੁਪਾਵਤਾਏ।।ਜਬਦੇਹਅਭਮਾਨਕਉਤਿਅੰ
 ਗੇਤਬਕੁਸਲਹੋਵੈ।।ਅਨਥਾਕੁਸਲਨਹੀਹੋਤਾ॥੬॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉ
 ਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਅਨਿਤਤਪ੍ਰਤਪਾਦਨੰਨਾਮਸਰਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰ
 ਵਾਚ॥ ਏਹਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਰਉਨਪਰਸਪਰਕੁਸਲਕਾਪ੍ਰਸ਼ਨਕੀਅ॥

ਜਥਕੇਤਾ ਕੁਕਾਲਾ ਬਿਤੀਤਤ ਇਆ। ਤਬ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਉਨ ਕਉ ਨਿ
 ਰਮਲਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਤ ਇਆ। ਅਰੁ ਮੋਖ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਤ ਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਹੋ
 ਗਮ ਜੀਗਿਆਨ ਤੇ ਅਉਰ ਮਾਗ ਕਲਿਆਣ ਕੇ ਨਮਿਤ ਸੰਸਾਰ ਤਰਲੇ
 ਕਉ ਪਾਇਕੋ ਉਨ ਹੀ। ਜਿਸ ਕਾ ਚਿਤ ਅਸਾਰੁ ਪੀਛਮੀ ਸਾਥ ਬਾਂਧਾ ਤੁਆ ਹੈ ॥
 ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਪਾਹੁ ਵਲੇ ਕਉ ਸਮਰਥ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ
 ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਪੜੇਗੇ ਤੇ ਖਾਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਸੀਘ੍ਰ ਹੀਤਰ ਜਾਤੇ ਹੈ।
 ਜੇ ਸੇ ਗਉ ਪਦ ਕਉ ਲੀਘ੍ਰ ਲਾਸੁਗਮ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਜਿਸ ਪੰਖੀ ਕੇ ਪੰਖ ਟੁਟੇ
 ਹੈ। ਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਉ ਨਹੀਤਰ ਸਕਤਾ। ਬੀਚ ਹੀ ਗਿਰ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਪੜਗੇ
 ਤੇ ਖਾਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਪੰਖ ਤੁਸਾਥ ਗਰੁ ਸੀਘ੍ਰ ਹੀ ਲੀਘ੍ਰ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੇ ਸੇ ਜਿ
 ਨ ਪੁਰਖ ਹੁਕੇ ਵੈਰਾਗ ਅਰੁ ਅਭਿਆਸ ਰੂਪੀ ਪੰਖ ਟੁਟ ਪੜੇ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਸਮੁ
 ਦ੍ਰ ਤੇ ਪਾਹੁ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਤੇ। ਅਰੁ ਜਿਨ ਕੇ ਵੈਰਾਗ ਅਭਿਆਸ ਰੂਪੀ ਪੰਖ ਹੈ।

ਅਤਮ

ਐਸੇਗਿਆਨਵਾਨਸੀਘ੍ਰੀਤਰਜਤੈਐਂ। ਹੇਗਮਜੀਜੋਦੇਹਤੇਅਤੀਤਮ
 ਹਾਤਮਾਪੁਰਖਚਿਨਮਾੜਤੰਤਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੂਏਐਂ। ਸੋਊਚੇਹੋਕਰਿਦੇਖ
 ਤੈਐਂ। ਅਰੁਅਪਲੇਦੇਹਕਉਹਸਤੈਐਂ। ਜੈਸੇਸੁਗਜਜਨਤਾਕਉਦੇਖਕਰ
 ਹਸਤਾਏ। ਅਰਥਾਇਜੇਜਗਤਕੀਕਿਆਤੇਨਿਰਲੇਪਗਹਤਾਏ। ਜੈਸੇ
 ਰਥਕੇਫੁਟੇਰਥਵਾਹੀਕਉਕਛੁਖੇਦਨਹੀਹੋਤਾ। ਤੈਸੇਦੇਹਕੇਦੁਖਕਹਿਗਿ
 ਆਨਵਾਨਕਉਕਛੁਖੇਦਨਹੀਹੋਤਾ। ਅਰੁਮਨਕੇਖੋਭਕਹਿਭੀਆਤਮਤਤ
 ਕਉਕਛੁਖੇਭਨਹੀਹੋਤਾ। ਜੈਸੇਤੰਗਉਪਰਜੇਧੁੜਪੜਤੀਏ। ਤਿਸਕ
 ਰਿਸਮੁਦ੍ਰਕਉਕਛੁਲੇਪਨਹੀਹੋਤਾ। ਹੇਗਮਜੀਦੇਹਅਰੁਆਤਮਾਕਾਸੰ
 ਜੇਗਕਛੁਨਹੀ। ਜੈਸੇਜਲਾਅਰੁਹੰਸਕਾਸੰਜੇਗਕਛੁਨਹੀ। ਜੈਸੇਜਲ
 ਅਰੁਬੇੜੀਕਾਸੰਬੰਧਕਛੁਨਹੀ। ਤੈਸੇਦੇਹਅਰੁਆਤਮਾਕਾਸੰਬੰਧਕ
 ਛੁਨਹੀ। ਜੈਸੇਪਹਾੜਅਰੁਸਮੁਦ੍ਰਕਾਸੰਬੰਧਕਛੁਨਹੀ। ਜੈਸੇਜਲਾਅ

ਗੁਪਥਗੁਰੁਕਾਸੁਏਕਠੇਗੁਤੇਯੋਂ॥ਪਰਸੰਬੰਧਕਛੁਨਹੀ॥ਤੈਸੇਦੇਹਅਗੁਅੰ०
ਤਮਾਕਾਸੰਬੰਧਕਛੁਨਹੀ॥ਜੈਸੇਜਲਾਅਗੁਬੇੜੀਕਾਸੰਘਟਹੋਤਾਏਤੈਜਲ
ਕਲਕੇਉਠਤੇਯੋਂ॥ਤੈਸੇਦੇਹਆਤਮਾਕੇਸਮਾਜੇਗਤੇਚਿਤਬਿਤਫੁਰਤੀ
ਯੋਂ॥ਹੇਗਮਜੀ॥ਇਸਕਉਜੋਦੁਖੀਤਾਏਸੇਸੰਗਕਹਿਹੋਤਾਏ॥ਜਹਾਅੰ
ਮਮਅਭਿਮਾਨਹੋਤਾਏ॥ਤਹਾਦੁਖਭੀਹੋਤਾਏ॥ਜੈਸੇਜਲਾਵਿਖੇਬੇੜੀਕ
ਉਅਭਿਮਾਨਕਛੁਨਹੀ॥ਤਉਦੁਖਭੀਨਹੀ॥ਅਗੁਮਛੀਕਉਜਲਾਵਿਖੇਮ
ਮਤਹੋਤਾਏ॥ਤਿਸਤੇਜਲਾਕੇਵਿਓਗਕਰਕਸੁਪਾਵਤੀਏ॥ਤੈਸੇਜਿਸਪੁ
ਰਖਕਉਦੇਹਵਿਖੇਅੰਅਗੁਮਮਭਾਵਹੈਸੇਬਡਾਕਸੁਪਾਵਤਾਏ॥ਅਰੁ
ਜਿਸਕਉਦੇਹਵਿਖੇਅੰਮਮਅਭਿਮਾਨਨਹੀ॥ਤਿਸਕਉਦੁਖਭੀਕਉਨਤੈ॥
ਹੇਗਮਜੀ॥ਜਿਉਜਿਉਮਨਸਿਉਸਸੰਗਤਾਨਿਵਰਤਹੋਤੀਏ॥ਤਿਉਤਿਉ
ਭੋਗਪਰਵਾਹਕਾਕਸੁਨਹੀਹੋਤਾ॥ਜੈਸੇਜਲਾਅਗੁਦਰਪਦਵਿਖੇਪ੍ਰਤਿਬੰ

ਬਹੋਤ ਹੈ ਪਰ ਬਤ ਕਾ ਸੋ ਜਲ ਕਉ ਅਰੁ ਦਰ ਪਲ ਕਉ ਪਰ ਬਤ ਕਾ ਸੰ
 ਗ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਕਸੂ ਕੀ ਕਉ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈ ਸੇ ਦੇਹ ਅਰੁ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਸੰ
 ਬੰਧ ਸਮੰਗ ਭਾਵ ਉਠ ਜਾਵੈ। ਤਬ ਕਸੂ ਕਉ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰ
 ਬ ਕਾ ਜਲ ਦਰ ਪਲ ਆਦਿ ਕਉ ਕਸੂ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਅ
 ਰੁਜ ਗਤ ਕਿਆ ਹੈ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਸਰ ਵਥਾ ਸੀ ਬਿਤੁ ਮਾਤ੍ਰ ਆਤਮ ਤਤ
 ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ। ਸੋ ਸੁਧ ਹੈ। ਦ੍ਰੇਤ ਸਬਦ ਕੇ ਫੁਰੇ ਤੇ ਹਤ ਹੈ। ਜੋ ਤਿ
 ਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕਉ ਦ੍ਰੇਤ ਸਬਦ ਨਹੀ ਫੁਰਤਾ। ਅਰੁ ਜੇ ਅ
 ਗਿਆਨੀ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਦ੍ਰੇਤ ਕਲਾਪ ਤੀ ਉਠਤੀ ਹੈ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਇ
 ਹ ਸਰ ਵਜੀ ਵਾ ਅਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਰੁ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪ ਕਰ ਕੈ ਆਪ ਕਉ
 ਦੁਖੀ ਪੜੇ ਜਾਨਤੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਚੋਰ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਅਵਿਚਾਰ
 ਕਰ ਕੈ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਦੁਖ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਖ
 ਕੀ

ਸਾਖ

ਅਸੰਬਧਗੁਪਤੈ॥ ਅਰੁ ਕਲਪਨਾ ਕੇ ਵਸਤੇ ਆਪਕਉ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਨਤਾ
ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਖੇ ਅੰਗਨਾ ਬੰਧਨ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਜੈਸੇ ਇੰਮਬਾਨ
ਵਿਖੇ ਬੈਤਾਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਭੈ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਪ
ਣੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਕੈ ਬੰਧਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੇਗਮਜੀ ਦੇਹ ਅਰੁ ਆਤਮਾ
ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਅਸਤ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜਲ ਅਰੁ ਥੇੜੀ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਅਸਤ ਹੈ॥
ਜਬ ਜਲ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਥੇੜੀ ਕਉ ਚਿੰਤਾ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਹੋਤੀ॥
ਅਰੁ ਥੇੜੀ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਜਲ ਕਉ ਚਿੰਤਾ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਹੋਤੀ॥ ਤਾਂ
ਤੇ ਅਸਤ ਸੰਬੰਧ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦੇਹ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਅਸਤ ਹੈ॥ ਜ
ਬ ਅਸੇ ਹੀ ਜਾਣੈ ਅਰੁ ਅੰਤਰ ਸੰਗਤੇ ਰਹਤ ਹੋਵੈ॥ ਤਬ ਦੇਹ ਕਾ ਦੁਖ ਕ
ਛੁ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ਅਰੁ ਲਾਗਤਾ॥ ਦੇਹ ਦੇ ਦੁਖ ਵਿਖੇ ਆਪਕਉ ਦੁਖੀ ਨ ਮਾਨੈ
ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਅੰਭਾਵਨਾ ਕਰਕੈ ਆਤਮਾ ਦੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਅ

ਭਿਮਾਨਕਉਤਿਆਗਦੇਵੈਤਬਸੁਕਤੋਵੈ। ਐਸੇਬੁਧੀਸੁਹਕਤੋਹੈ॥
 ਜੈਸੇਜਲਅਗੁਪਥਰਏਕਠੇਭੀਰਹਤੋਹੈ॥ ਪਰਅੰਤਰਸੰਗਤੇਇਹਭੀ
 ਰਹਤੋਵੈ॥ ਤਬਦੇਹਇੰਦੀਅਤੁਕੋਹੋਭੀਦੁਖਕਾਸਪਰਸਕਛੁਨ
 ਤੋਵੈ॥ ਨਿਰਦੁਖਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤੋਵੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਜਿਸਕਉਦੇਹਅਤ
 ਮਾਕਾਅਭੁਮਾਨਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਜਨਮਮਹਲਦੁਖਗੁਪਸੰਸਾਰਹੈ॥ ਜੈਸੇ
 ਬੀਜਤੇਥਿਛੁਉਤਪਤਿਤੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਦੇਹਅਭਿਮਾਨਤੇਸੁਖਦੁਖਗੁ
 ਪੀਸੰਸਾਰਉਤਪਤਿਤੋਵੈਗਾ॥ ਹੇਗਮਜੀਜਿਸਕੋਅੰਤਰਦੇਹਅਭੁਮਾਨ
 ਹੈ॥ ਤਿਸਕੋਚਿਤਵਿਖੇਮੋਹਗੁਪੀਅਨੇਕਸਾਖਾਉਤਪਤਿਤੋਵਹਿਗੀਅ॥ ੦॥
 ਅਗੁਜੈਅੰਤਰਸੰਗਤੇਰਹਤੋਹੈ॥ ਤਿਸਕਾਮੋਹਲੀਨਹੋਵੈਗਾ॥ ਉਸਕਉ
 ਚਿਤਲੀਨਕੀਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਕਾਚਿਤਦੇਹਾਦਿਕਹੁਵਿਖੇਬੰਧਮਾਨਹੈ॥ ੧॥
 ਤਿਸਕਉਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕਾਜਗਤਗੁਪੀਭ੍ਰਮਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਜਿਸਕਾ

ਚਿਤ ਦੇਹ ਦਿਕੁ ਵਿਖੇ ਬੰਧਮਾਨ ਨਹੀ ਸੋ ਏਕ ਆਤਮਾ ਵਕਉ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ॥
ਜੇ ਸੇਵੁ ਟੀ ਅਗਸੀ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਤਾ ਬਿੰਬ ਭਾਸਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਸਾਗੀ ਏਕ
ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬ ਕਉ ਗੁਣ ਕਰਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾ
ਰ ਕਾ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਸੁਧ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਏਕ ਹੀ ਆਤਮਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥
ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਵਿਵਹਾਰ ਭੀ ਪੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਸੰਗ ਤੇ ਰਹਤਾ ਹੈ ॥
ਜੇ ਐਸਾ ਨਿਰਮਲਾ ਹੈ ਸੋ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਸਰਵ ਵਿਵਹਾਰ ਕਉ
ਤਿ ਆਗ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਰੁ ਤਪਸਿਆ ਭੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਅੰਤਰ ਚਿਤ ਅਸ
ਕਤਾ ਹੈ ਸੋ ਬੰਧਨ ਮੀ ਹੈ ॥ ਜੇ ਅੰਤਰ ਸੰਗ ਤੇ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮੁਕਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ
ਅੰਤਰ ਚਿਤ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖੇ ਬੰਧਾ ਹੈ ਸੋ ਬੰਧਾ ਹੈ ॥ ਬੰਧਾ ਅਰੁ ਮੁਕਤ ਕ
ਏਤਾ ਹੀ ਭੇਦ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਅੰਤਰ ਸੰਗ ਤੇ ਰਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਰਵ ਕਾਰਜ ਕਰਤ
ਭੀ ਅਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਸੇਵਾ ਸਰਵ ਸੁਖਾ ਗੁਣ ਕਉ ਪਾਹਤਾ ਭੀ ਅਲੇਖਾ ਹੈ ॥ ਤੈ

485

ਕਾਨਾਮਭੀਜੀਵਨਮੁਕਤਯੋਗਨਕ ਅਰੁਮਾਨਸਪਿਤਕਛੁਨਹੀਕਰਤਾਤਉਭੀ
 ਕੀਇਛਹੈ। ਕਰਮਪਤਾਕਰਤਾਹੈ। ਅਰੁਸੁਪਨੇਵਿਖੇਸੁ
 ਨਹੀ। ਇਸਸੰਗਕਾਜਿਸਤਿਅਗਕਰਮੈਨਕਰਤਾਹੈ। ਅਰੁਚਿਤਕੇਅਕ
 ਰਾਮਜੀਏਕਾਤਮਤਤਵਿਸਰਕਛੁਕਰਤਾਹੈ। ਅਰੁਸਗੀਰਕਰਿ
 ਸੇਕਕੇਵਸਨਨੀ। ਜੇਬ੍ਰਹਮਤਤਿਅਕਰੈ। ਤਉਅਸੰਸਕਤਪੁਰ
 ਤਕਾਛੁਪਾਪਨਹੀਲਾਗਤਾ। ਅਰੁਜੇਅਸ੍ਵਮੇਧਜੰਗਕਰੈਤਉਕਛੁਪੁੰ
 ਨਹੀ। ਲਾਗਤਾ। ਜਿਸਕੇਚਿਤਤੇਸਰਵਅਸਕਤਤਾਦੁਰਭਈਹੈ। ਸੋਮੁਕਤ
 ਨਹੀ। ਅਰੁਜਿਸਕਾਚਿਤਸੰਸਕਤਹੈਸੋਬੰਧਹੈ। ਅਰੁਤਖੀਹੈ।
 ਜੇਪੁਰਖਸੰਸਕਤਤਾਤੇਗਤਹੈਸੋਵਿਓਮਕੀਨਿਆਈਨਿਰਮਲਹੈ। ਅਰੁ
 ਸਮਭਾਵਵਿਖੇਏਕਾਦ੍ਵੈਤਾਤਮਤਤਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ੬੧॥ ਇਤ
 ਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣਅਤਿਅੰਤਸਮੰਗਵਿਚਾਰੇਨਾਮਸਰਗ੧॥ ਗਮੇ
 ਵਾਚ॥ ਏਤਗਵਨਸੰਗਕਿਸਕਉਕਰਤੈ। ਅਰੁਬੰਧਰੂਪਸੰਗਕਿਸਕ

੩

ਉਕਹਤੇਹੈ॥ ਅਗੁਮੋਖਰੂਪਸੰਗਕਿਸਕ ਏਕਆਤਮਭਾਵਕਉਦੇਖਤਹੈ ॥
 ਪਨਹੁਤੇਮੁਕਤਕਿਸਕਉਕਹਤੇਹੈ॥ ਅਗੁਭਾਸਤੇਹੈ ॥ ਅਗੁਸਾਗੀਏਕ
 ਸੋਕਹੈ॥ **ਸ੍ਰੀਛਸਿਸ੍ਰੋਵਾਚ**॥ ਹੇਗਮਜੀਦੁ ਸੰਸੇਵਨਚਿਤਵਿਖੇਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾ
 ਸਕਾਤਿਆਗਕਰਕੈ॥ ਅਗੁਤਿਸਸਾਥਮਿਲਕੈ ਏਕਹੀਆਤਮਾਭਾਸਤਾਹੈ॥
 ਮਾਤਵਿਖੇਅਪਣਾਵਿਸ੍ਰਮਕਰਤਾਹੈਜੋਏਤਾਹੀਮੈਂਹੈ॥ ਰੁਸੰਗਤੇਰਹਤਹੈ॥
 ਹੁਬੰਧਕਹਤੇਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਆਤਮਤਤਅਨੰਤਹੈ॥ ਅਗੁਦੇਹਵਿਖੇ
 ਭਾਵਮਾਨਕਰਿਆਪਕਉਏਤਾਮਨਪੁਰਖਜਾਨਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਤਿਸੁਖ
 ਭਿਮਾਨਕਰਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਸੁਖਕੀਇਛਾਕਰਤਾਹੈ॥ ਇਸਕਾਨਾਮਸੰ
 ਬੰਧਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਜਿਸਕਉਇਹਨਿਸਚੈਹੂਅਹੈਜੋਸਰਵਆਤਮ
 ਹੀਹੈ॥ ਕਿਸਕੀਮੈਂਇਛਾਕਰਉਅਗੁਕਿਸਕਾਤਿਆਗਕਰਕੈ॥ ਇਸਸਸੰਗ
 ਕਰਿਜੀਵਨਮੁਕਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਅਥਵਾਨਮੈਂਹੈਨਇਹਜਗਤਾਹੈ॥ ਸਰਵ
 ਵਅਭਾਵਕਉਤਿਆਗਕਰਿਅਦ੍ਵੈਤਸਤਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੋਵਲਾ॥ ਇਸ

ਕਾਨਮਭੀਜੀਵਨਮੁਕਤਏ॥ ਨਕਰਮਹੁਕੇਤਿਆਗਕੀਇਛੈ॥ ਨਕਰਮਹੁ
 ਕੀਇਛੈ॥ ਕਰਮਪੜਾਕਰਤਏ॥ ਅਰੁਅੰਤਰਤੋਂਜਿਸਕਉਕਰਤਤਰੁਵ
 ਨਹੀ॥ ਇਸਸੰਗਕਾਜਿਸਤਿਆਗਕੀਆਏ॥ ਸੇਅਸੰਸੰਗਕਹੀਤਏ॥ ਏ
 ਰਮਜੀਏਕਆਤਮਤਤਵਿਖੇਇਸੁਏਜਿਸਕਉ॥ ਅਰੁਗਾਦੈਖਰਖ
 ਸੇਕਕੇਵਸਨਹੀਏਤਾ॥ ਸੇਅਸੰਸੰਗਕਹੀਤਏ॥ ਅਰੁਸਰਵਕਰਮ
 ਹੁਕਾਫਲਾਜਿਸਤਿਆਗਕੀਆਏ॥ ਜੇਮੈਕਛੁਨਹੀਕਰਤਾ॥ ਐਸਾਜੇਮ
 ਨਕਰਤਿਆਗੀਏ॥ ਸੇਅਸੰਸਕਤਕਹੀਤਏ॥ ਤਿਸਕਉਕੋਉਕਰਮਬੰਧ
 ਨਹੀਸਕਤਾ॥ ਅਰੁਸਰਵਸੰਪਦਾਤਿਸਕਉਏਤੀਏ॥ ਅਰੁਜੇਸੰਸਕਤਪੁਰ
 ਖਕਰਤਤਭੋਗਤਤਅਭਿਮਾਨਸਹਿਤਏ॥ ਤਿਸਕਉਅਨੰਤਦੁਖਪੜੇਉਤ
 ਪਤਿਏਤਏ॥ ਜੇਸੇਕਉਪੁਰਖਗਰਤਵਿਖੇਗਿੜਪੜੇ॥ ਅਰੁਤਿਸਵਿਖੇ
 ਕੰਟਕਹੁਕੇਬਿਛੁਰੇਵਹਿ॥ ਤਿਸਕਹਿਕਸੁਪਾਵਤਏ॥ ਤੇਸੇਸੰਸਕਤਪੁ

436

ਰਖਕਸ੍ਰਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਹੇਰਮਜੀਸੰਸੰਗਵਸਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜੋ ਕੋਊ ਦੁਖਦੁਰੀ
ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਸੋਪਤੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਏਏ ਕੇ ਬਿਛੁਸਾਥਕਾਏ ਪਰੇ
ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੇ। ਹੇਰਮਜੀ ਨਾਸਕਾ ਵਿਖੇ ਹਸੀ ਪਾਇਕਰ ਜੈਸੇ ਉਠਾ ਅਹੁਬੈ
ਲਗਰਧ ਪਸੰਭਾ ਉਠਾਈ ਠਿਗੀਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਮਾਹੁ ਖਾਤੇ ਹੈ। ਸੋਸੰਸਕਤ ਜੀ
ਵਾਸਾ ਰੂਪੀ ਠਾਂ ਸੀਸਾਥ ਥਾਧੇ ਹੁਏ ਦੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਉਹੀ ਸੰਸਕਤ ਤਾਕਾਠ
ਲਉਠਾ ਵਿਕਰੇ ਗਤੇ ਹੈ। ਜੰਗਲਾ ਵਿਖੇ ਹੁਤੇ ਹੈ। ਸੀਤ ਉਸ ਨਕਰ ਕਸ੍ਰ
ਮਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਸਕਤ ਕਾਠਲਾ ਬਿਛੁਰੇ ਕਰੇ ਗਤੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥ
ਵੀ ਕੇ ਛਿਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਕੀਟ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਅੰਗ ਪੀੜਾ ਕਰ ਕਸ੍ਰ ਪਾਵਤੇ ਹੈ।
ਸੋਸੰਸਕਤ ਕਾਠਲਾ ਪਾਵਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੇਤਿ ਲਾਗਾ ਦਿਕ ਅੰਨਿ ਤੇ ਲੋਕ
ਹੋਏ ਉਗਵਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਦਾਤੀ ਸਾਥ ਕਾਟੀ ਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਅੰਤਰ ਦੁਖ ਪਾ
ਵਤੇ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਬੀਵੀ ਤੇ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਕਾਟੀ ਤੇ ਹੈ। ਸੋਸੰਸਕਤ ਕਾਠ

ਲਭੋਗਤੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੁਨੀ ਕਉ ਪਾਵਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਕਸਮ ਨ ਤੇ
 ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੰਸਕਰਤ ਹੈ ॥ ਹਰੇ ਤਿਲੁ ਕਉ ਹਰ ਲਖਾਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਬਧ ਕ ਕੇ ਬਾ
 ਲ ਕਰਮਾਗੀਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਕਸਮ ਨ ਤੇਤ ਹੈ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੇਤੁ ਣ ਕਉ ਜੀਵ
 ਦਿਸੁ ਆਵਤੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੰਸਕਰਤ ਕਰਿ ਬਾਂਧੇ ਹੁਏ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੰਸਕਰਤ ਭੀ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਹੈ ॥ ਏਕ ਬੰਧ ਹੈ ॥ ਏਕ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਲੇਜੋ ਗੈ ॥ ਜੇ ਮੁੜ ਜੀਵ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬੰਧ ਹੈ ॥
 ਅਰੁ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਲੇਜੋ ਗਤੁ ਵੇਤੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਜੇ ਆਤਮ ਤਤ ਤੋਂ ਗਿਹਿ
 ਆ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਵਿਖੇ ਅਭਿਮਾਨੁ ਆ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮੁੜ ਹੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ
 ਜਨਮ ਮਰ ਲਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਹਿਗੇ ॥ ਅਰੁ ਜਿਨ ਕਉ ਆਤਮ ਤਤ ਕਾ ਬੰ
 ਧੁ ਆ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਆਤਮਾ ਹੀ ਵਿਖੇ ਜਿਨ ਕੀ ਨਿਸ੍ਰ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਲੇਜੋ
 ਗੈ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਬਹੁੜ ਜਨਮ ਮਰ ਲਸੰਸਾਰ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਸੰਖ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ
 ਪਦਮ ਜਿਸ ਕੋ ਹਾਥੁ ਵਿਖੇ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਆਤਮ ਤਤ ਵਿਖੇ ਨਿਸਚ ਹੈ ॥ ਸੋ ਅ.

ਤਮਤਤਵਿਖੇਅਸੰਸਕਤਹੈ॥ ਅਰੁਤੀਨਹੁਲੇਕਹੁਕੀਪਾਲਨਾਕਰਤਹੈ॥ ਸੇ
ਬੰਦਨਾਜੋਗਹੈ॥ ਅਰੁਜੋਨਿਰਾਲੈਬਸੁਰਜਾਕਾਸਵਿਖੇਵਿਚਰਤਹੈ॥ ਅਰੁ
ਸਦਾਸੁਰੂਪਨਿਸ੍ਰੈ॥ ਸੇਬੰਦਨਾਜੋਗਹੈ॥ ਅਰੁਜੋਮਹਾਂਪੁਲੈਪ੍ਰਜੰਤਜਗਤਕ
ਉਉਤਪਤਿਪੜਾਕਰਤਹੈ॥ ਅਰੁਸੁਰੂਪਵਿਖੇਸੰਸਕਤਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਰੂਪਕਰ
ਬਿਗਾਜਤਹੈ॥ ਸੇਬੰਦਨਾਜੋਗਹੈ॥ ਅਰੁਜੋਲੀਲਾਕਰਇਸਤੀਕਉਅਰਧ
ਅੰਗਰਾਖਤਹੈ॥ ਅਰੁਉਸਕੇਪ੍ਰੇਮਰੂਪੀਜੋਗਜੋਬੰਧਨਹੈ॥ ਤਿਸਸਾਥਬਾਂਧੇ
ਹੁਏਹੈ॥ ਅਰੁਤੁਰੂਤਕਉਲਗਾਵਤਹੈ॥ ਅਰੁਸਦਾਸੁਰੂਪਵਿਖੇਸੰਸਕਤ
ਹੈ॥ ਸੰਕਰਵਪੁਕਉਧਾਰਕਗਿਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਸੇਬੰਦਨਾਕਰਦੇਜੋਗਹੈ॥ ਇਨ
ਤੇਆਦਿਲੇਕਗਿਸਿਧਦੇਵਤਾਵਿਦਿਆਧਰਲੇਕਪਾਲਹੈ॥ ਜਿਨਕੀਸੰਸ
ਕਤਤਾਸੁਰੂਪਵਿਖੇਹੈਸੇਸੁਕਤਰੂਪਹੈ॥ ਅਰੁਬੰਦਨਾਕਰਦੇਜੋਗਹੈ॥ ਅ
ਰੁਜੋਦੇਹਾਦਿਕਹੁਵਿਖੇਸੰਸਕਤਹੈਸੇਬੰਧਹੈ॥ ਅਰੁਜਨਮਜਗਾਮ੍ਰਿਤਕਉਪੁ

ਵਤੇਹੈ॥ ਅਰੁ ਕਸਮ ਨਹੀਂ ਤੇਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜਿਨ ਕਉ ਸਗੀ ਗਵਿਖੇ ਅਭਿਮਾਨ
 ਹੈ॥ ਅਰੁ ਬਾਹੁ ਜਤੇ ਉਦਾਰ ਅਤਮਾ ਭੀ ਦਿਸੁ ਆਵਤੇਹੈ॥ ਅਰੁ ਜਬ ਭੇਗੁ
 ਕਉ ਦੇਖਤੇਹੈ॥ ਤਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਿਝਤੇਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਾਂਸ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ
 ਅਕਾਸ ਤੇ ਇਲਾਖ ਬੇਗੁ ਗਿਝਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਉਪਗਿਝਤੇਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਸੰਸਾਰ
 ਕਤ ਜੋ ਜੀਵੈਹੈ॥ ਸੇ ਬਾਧੈ ਟੂਟੇ ਕਈ ਦੇਵਤਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰਿ ਸੁਰਗ ਵਿਖੇ ਰਹ
 ਤੇਹੈ॥ ਕਈ ਮਾਨੁਖ ਲੋਕ ਮਧ ਵਿਖੇ ਰਹਤੇਹੈ॥ ਕਈ ਸਗਪਦੈ ਤਆਦਿਕ
 ਪਾਤਾਲ ਵਿਖੇ ਰਹਤੇਹੈ॥ ਤੀਨੁ ਲੋਕੁ ਵਿਖੇ ਭਟਕਤੇ ਫਿਰਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਗੁ
 ਲਾਹ ਵਿਖੇ ਮਛਹਰਹਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਖੇ ਸੰਸਾਰ ਕਤ ਜੀਵਹਰਹਤੇਹੈ॥
 ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਉਪਜਤੇਹੈ॥ ਉਛਲਤੇਹੈ॥ ਮਿਟ ਜਾਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ
 ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਖੇ ਜੀਵ ਉਪਜਤੇਹੈ॥ ਰਹਤੇਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਿਟ ਜਾਤੇਹੈ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ
 ਪਬਾਲ ਕਕਾਖੇ ਨੂਜੀਵੈਹੈ॥ ਕਬਹੂ ਅਧਰ ਕਉ ਉਛਲਾਤੇਹੈ॥ ਕਬਹੂ ਉ

ਰਧਕਉਉਛਲਤਾਹੈ।।ਹੇਗਮਜੀਜੇਤਾਕਛੁਜਗਤਹੈਸੋਅਸਤਗੁਪਹੈ।।
ਮਨਗੁਪੀਚਿਤਰੇਲੇਸੰਗਗੁਪੀਰੰਗਸਾਬਸੁੰਨਾਕਾਸਦਿਖੇਦੇਹਾਦਿਕਜ
ਗਤਾਲਿਖਿਆਹੈ।।ਸੋਸਭਅਸਤਗੁਪਹੈ।।ਜਿਨਕਾਮਨਦੇਹਾਦਿਕਹੁਵਿ
ਖੇਸੰਸਕਤਹੈਸੋਤਿਸਾਗੁਪੀਅਗਨਕਰਕੈਤਿਲਕੀਨਿਆਈਪੜੇਜਲਾ
ਤੇਹੈ।।ਹੇਗਮਜੀਜੇਸੰਸਕਤਪੁਰਖਹੈ।।ਤਿਨਕੇਸਗੀਰਗੁਪਾਵਲੇਕੀਸੰਖਿ
ਨਹੀ।।ਸਮੁਦ੍ਰਕੇਕਨਾਹੇਤਕੇਕਲਕਿਅਹੁਕੀਸੰਖਿਭੀਹੈਪਹੁਦੇਹਅਕ
ਮਾਨੀਜੇਤੇਸਗੀਰਧਾਰਣਵਾਲੇਹੈ।।ਤਿਨਕੀਸੰਖਿਕਛਨਹੀ।।ਸੁਮੇਰਕੇਸਿ
ਖਰਤੇਲੇਕਰਿਅਹੁਚਰਣਪਰਜੰਤਜੇਗੰਗਾਜੀਕਾਪ੍ਰਵਾਹਹੈ।।ਨਾਨਾਪ੍ਰ
ਕਾਰਕੇਤਰੰਗਹੁਸਤਿਤਾ।।ਤਿਸਗੰਗਾਜੀਕੇਮੋਤੀਅਹੁਵਤਜੇਲਾਵਕਲੈਂ
ਤਿਨਕੇਭੀਗਣਨਕੀਸੰਖਿਹੈਵੈ।।ਪਰਸੰਸਕਤਜੀਵਕੇਸਗੀਰਗੁਕੇਗਣ
ਨਕੀਸੰਖਿਨਹੀ।।ਅਹੁਜੇਤੀਕਛੁਅਪਦਾਹੈਸੋਤਿਨਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਵਹਿ

ਗੀਆਂ ਜੈਸੇ ਸੇਸ ਮੁਢ ਵਿਖੇ ਸਭ ਨਦੀਆਂ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈਂ। ਤੈਸੇ ਸੇਸ ਭੁਭ
 ਦਾ ਤਿਨ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈਂ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਦੇਹ ਅਭ ਮਾਨੀ ਸਦਾ ਵਿਖਿਅਤੁ ਕੀ ॥
 ਸੇਵਨ ਕਰਹੋ ਤੈਂ। ਸੇਰ ਉਹ ਵਾਬੀ ਚਕਾਲ ਸੁਝਾ ਦਿਕ ਜੇ ਨਰ ਕਹੈ ਸੇ ਨਰ ਕੀ
 ਅਗਨ ਕੀ ਆਲਾ ਕਰੀ ਆਂ। ਵਹਿਗੇ। ਜਲਾਹਿਗੇ ਅਹੁਕ ਸੁਪਾ ਵਹਿਗੇ।
 ਅਉਗ ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਦੁਖ ਕੇ ਇਸਥਾਨ ਹੈਂ। ਸੇਸ ਭੁਭ ਸੰਸਕਰਤੀ ਜੀ ਵਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ
 ਵਹਿਗੇ। ਅਹੁ ਜੇ ਅਸੰਸਕਰਤ ਚਿਤ ਹੈਂ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਕਉ ਸਭ ਵਿਭੁਤ ਸੰਪ
 ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗੀ। ਜੈਸੇ ਵਰਖਾ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਨਦੀ ਆਂ ਜਲਾ ਕਰਿ ਪੁਰਲੁਹੇ
 ਤੀ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ ਮਾਨਸ ਰੋਵਗ ਵਿਖੇ ਸਭ ਓਸ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈਂ। ਤੈਸੇ ਅਸੰ
 ਸਕਰਤ ਚਿਤ ਪੁਰਖ ਕਉ ਸਭ ਸੰਪਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈਂ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਉ ਦੇ
 ਹ ਅਭਿਮਾਨ ਬਢਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਸੇ ਵਿਖ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜਾਣ। ਅਹੁ ਜਿਸ ਕਉ
 ਦੇਹ ਅਭ ਮਾਨ ਪਟਤਾ ਜਾਵੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਪਤਾ ਦਾ ਵਿਖਾਜਿ ਉਜਿ

ਉਬਛਤੀ ਹੈ॥ ਤਿਉ ਤਿਉ ਮਾਰਤੀ ਹੈ॥ ਅਮ੍ਰਿਤ ਜਿਉ ਜਿਉ ਬਛਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਉ
 ਤਿਉ ਅਮਰ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਇਤ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਚਿਤ ਦੇਹਾ
 ਦਿਕੁ ਕੇਤਿ ਆਗ ਕਰਿ ਸੁਗੁਪਾ ਵਿਖੇ ਸੰਸਕਰਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਸੁਖੀ ਹੈ॥ ਹੇ
 ਮਜੀ ਜਿਸ ਕਉ ਅੰਤਰ ਮੰਸ ਗਾਇ ਸਕਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ
 ਅੰਗਾ ਹਨ ਹੀ॥ ਉਹ ਨਿਰਮਲ ਗੁਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਸ ਕਉ ਸੁਖ ਦੇਵੈ ਗਾ॥ ਅਹੁ
 ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸੀਤਲ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਵਿਸੁਚ
 ਕਾਰੋਗ ਤਿਸ ਕਾ ਨਸ਼ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ੬੨ ॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਸਮੰ
 ਗਾ ਵਿਚਾਰੇ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਿਸ਼ਟਾਚਾਰ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਇਹ ਜੇ ਮੈਂ ਤੁ
 ਝੁਕਉ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਅਭਿਆਸ ਕਰਗਾ॥ ਜੇ ਸ
 ਰਵਦਾ ਕਾਲਾ ਅਰੁ ਸਰਵ ਇਸਾਨ ਸਰਵ ਕਰਮ ਕਉ ਕਰਤਾ॥ ਚਿਤ ਕਉ ਦੇਹਾ ਦਿ
 ਕਹੁ ਵਿਖੇ ਸੰਸਕਰਤ ਨਾ ਕਰਗਾ॥ ਕੇਵਲ ਚੈਤੰਨ ਜੋ ਆਤਮਤਤ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਜੀ ਵਿਖੇ

ਇਸਾਥਿਤਹੋ। ਹੇਗਮਜੀਨਿਸੰਸਕਤਚਿਤਾਵਿਖੇਰੋਵੈ। ਨਚੇਸ੍ਵਾਵਿਖੇਚਿਤ
 ਰੋਵੈ। ਨਕਿਸੀਵਸਤਾਵਿਖੇਸਤਜਾਲਕਗਚਿਤਰੋਵੈ। ਨਅਕਾਸਵਿਖੇਨਅ
 ਧਾਭਾਗਾਵਿਖੇਨਉਰਧਾਵਿਖੇਨਦਿਸਾਵਿਖੇਨਬਾਹਗਚਿਤਰੋਵੈ। ਨਅੰਤਰਚਿਤਰੋ
 ਵੈ। ਨਪ੍ਰਾਣਪੁਰਵਿਖੇਨਅਉਗਵਿਖੇਨਮੂਰਧਨਤਾਲੁਵਿਖੇਨਭ੍ਰਵਪੁਰਵਿਖੇਨਮਾਧਿਨਨ।
 ਸਕਾਕੇਅਗ੍ਰੋਵੈ। ਨਜਾਗਤਨਸੁਪਨਨਸੁਖਪਤਾ। ਨਨਿਰਮਲਨਤਮਨਪ੍ਰ
 ਕਾਸਵਿਖੇ। ਨਸਾਂਘਵਗਨਨਰਕਤਵਗਨਨਪੀਤਨਸ੍ਵੇਤਵਗਨਵਿਖੇਨਇਸ
 ਥਿਗਵਿਖੇਨਚਲਾਵਿਖੇ। ਨਆਦਿਨਮਾਧਿਨਅੰਤਵਿਖੇ। ਨਦੁਰਨਨਿਕਟਵਿ
 ਖੇ। ਨਕਿਸੀਪਦਾਰਥਾਵਿਖੇ। ਨਚਿਤਅਦਿਕਅੰਤਪਕਰਣਵਿਖੇ। ਨਸ
 ਬਰਸਪਰਸਰੂਪਰਸਗੰਧਾਵਿਖੇ। ਨਕਿਸੀਪਦਾਰਥਾਵਿਖੇ। ਕਲਨਾਅਕ
 ਲਨਾਵਿਖੇਚਿਤਕਉਨਲਗਾਵੈ। ਸਤਨਪੁਕੀਓਹਤੇਚਿਤਕਉਵਗਜਕ
 ਰਿਕੇਵਲਚੈਤੰਨਤਤਾਵਿਖੇਦਿਸ਼ਾਂਸਕਗਾਕਛੁਦੈਤਕਉਲੇਕਰਿਚੈਤੰਨਤ

ਤਕਾਅਸ਼ੈਕਗੁਹਿਗਮਜੀਜਬਸਰਵਤੇਨੀਰਸਤੁਆਅਰੁਆਤਮਤਤ
 ਵਿਖੇਇਸਥਿਤਤੁਆਤਬਵਿਗਤਸੰਗੇਵੈਗਾਜੀਵਕਾਜੀਵਤਚਲਾ
 ਤਾਹੈਗਾਕੇਵਲਾਚਿਦਤਮਾਕਰਇਸਥਿਤੋਵੈਗਾਸਰਵਵਿਵਹਾਰਕਰੈ
 ਅਥਵਾਨਕਰੈਕਰਤਾਭੀਨਹੀਕਰਤਾਅਥਵਾਇਸਕਉਭੀਤਿਆਗਕਰੁ
 ਕੇਵਲਾਚਿਦਘਨਸਾਂਤਰੂਪਜੋਤਤਪੈਤਿਸਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤੋਅਦੈਤ
 ਰੂਪਤਤਉਹਸੁਭਾਵਕਭਾਸਾਵੈਗਾਜੈਸੇਬਦਲਹੁਕੇਦੁਹੁਏਸੁਹਜ
 ਸੁਭਾਵਕਭਾਸਾਵਤਪੈਤੈਸੇਫੁਰੇਤੇਹੁਤਚੈਤੰਨਭਾਸਾਵੈਗਾਜੈ
 ਸੇਚਿਤਮਲਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਸੁਭਾਵਕਪ੍ਰਕਾਸਤੀਪੈਤੈਸੇਆਤਮਾਸੁਭਾਵਕਪ੍ਰ
 ਕਾਸਾਵੈਗਾਬਹੁਤਜੋਕਛੁਕ੍ਰਿਆਕਰੈਗਾਸੋਫਲਦਾਇਕਨਹੈਵੈਗਾ
 ਜੈਸੇਕਮਲਾਕਉਜਲਾਨਹੀਸਪੰਰਸਕਰਤਾਤੈਸੇਤੁਝਕਉਕ੍ਰਿਆਸਪਰ
 ਸਨਕਰੇਗੀਅਹੁਚਿਤਆਤਮਗਤਨਿਰਬਾਣਰੂਪਹੈਵੈਗਾਕ੍ਰਿਆਕਰਤੁ

ਭੀ ਅਸੰਸੰਗ ਹੋਗਾ ॥ ੬੩ ॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਸਾਂਤੁਤਿ
 ਕਸਮਾ ਚਰਜੇ ਗਓ ਪਦੇ ਸੋਨਾ ਸਮਗਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਵਾਚ ॥ ੧੫੧ ॥
 ਹਮ ਜੀ ਅਸੰਸੰਗ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹੈ ਸੋ ਧਿਆਨ ਕਰੈ ਅਥਵਾ ਵਿਵਰਤ ਕਰੈ ਸਦਾ
 ਧਿਆਨ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਸੋ ਕਤੇਹ ਹਤ ਹੈ ॥ ਬਾਝਾ ਛੇਤ ਮਨ ਦਿ
 ਸ੍ਰੁਆ ਵਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਅੰਤਰ ਸਗਵ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਹਤ ਹੈ ॥ ਤਉ ਉਹੁ ਸੰਪੂਰ
 ਨ ਲਛਮੀ ਕਰ ਕੈ ਸੰਪੰਨ ਸੋਭਤਾ ਹੈ ॥ ਹੇ ਹਮ ਜੀ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਮਨ ਚੇਤ ਤੇ
 ਹਤ ਚਿਤ ਅਚਾਲਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਵਿਗਤ ਜੁਝ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਕਛੁ ਦੁਖ ਸਪ
 ਰ ਮਨ ਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਮਲ ਕਉ ਜਲ ਨ ਹੀ ਸਪਰਸ ਕਰਤਾ ॥ ਅਰੁ ਅੰ
 ਰ ਕਉ ਭੀ ਨਿਰਮਲ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਨਿਰਮਲੀ ਮਲੀ ਨ ਜਲ ਕਉ ਨਿਰਮਲ
 ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਉਜਨ ਤਾ ਕਉ ਨਿਰਮਲ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਤਮ
 ਤਤ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਹੈ ਸੋ ਖੰਡ ਮਾਨ ਭੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾ ਵਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰੁ ਖੰਡ ਕਦਾ ਚਿਤ

ਨਹੀ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਤ ਬਿੰਬ ਜਲ ਵਿਖੇ ਖੋਭ ਵਾਨ ਭੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤਾ ਹੈ
ਪਰ ਸੁਰਜ ਕਉ ਖੋਭ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨਹੀ॥ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਾ ਚਿਤ ਖੋਭ ਵਾ
ਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤਾ ਹੈ॥ ਤਉ ਭੀ ਖੋਭ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨਹੀ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਅਤਮ ਰਾਮ
ਜੋ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਸੋ ਬਾਤ ਜੋ ਮੈਰ ਕੇ ਪੁਛ ਵਤ ਚੰਚਲ ਭੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤਾ ਹੈ॥ ਪਰ
ਅੰਤਰ ਸੁਮੇਰ ਪਰ ਬਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਅਚਲ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਚਿਤ ਅਤਮ ਪਦ
ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁਖ ਦੁਖ ਅਪਦੇ ਵਸ ਨਹੀ ਕਰ ਸ
ਕਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਠਟ ਕ ਕਉ ਪ੍ਰਤ ਬਿੰਬ ਕਾ ਗੰਗ ਨਹੀ ਚੜਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਵ
ਨ ਕਉ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਗੰਗ ਨਹੀ ਚੜਤਾ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਹੁਕਉ ਪਰਾ ਵਰ ਬ੍ਰਹਮ
ਕਾ ਸਾਖਿ ਤ ਕਾਰ ਕਉਇਆ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਚਿਤ ਰਾਗ ਦੁਖ ਕਰ ਕਾ ਜਤ ਨਹੀ
ਉਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਬਦਲ ਪ੍ਰਤ ਛ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤਾ ਹੈ॥ ਪਰ ਅਕਾ
ਸ ਕਉ ਸ ਪਰ ਸ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ਜੇ ਅਤਮ ਪਿਆਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਉ ਪਰਮ ਬ

ਧਕਾਸਾਖਿਤਕਾਰਤੁਆਰੈ॥ ਅਰੁਕਲਨਾਮਲਾਤੇਮੁਕਤਿਤੁਆਰੈ॥ ਸੋਸੰਸੰ
 ਗਕਯੀਤਾਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਜੋਆਤਮਾਗਮੀਪੁਰਖਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਆਤਮ
 ਗਿਆਨਕੇਅਭਿਅਸਕਰਿਸੰਸਕਤਤਾਨਿਵਰਤਹੋਜਾਵੈਗੀ॥ ਅਨਥਾਸੰ
 ਸਕਤਭਾਵਨਿਵਰਤਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਜਬਚਿਤਕਾਪ੍ਰਣਾਮਆਤਮਾਕੀਓਹੋ
 ਵੈਗਾ॥ ਤਬਜਾਗਤਭੀਸੁਪਨਕੀਤਿਆਈਹੋਜਾਵੈਗਾ॥ ਅਗਚਿਤਗਾਗਦੇ
 ਖਤੇਗਹਿਤਪਰਮਸਾਂਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇਚੰਦ੍ਰਮਾਪ੍ਰਣਾਮਕੇਵਸਿ
 ਤੇਅਮਾਵਸਿਆਕਉਸੁਗਜਰੂਪਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਚਿਤਦ੍ਰਿੜਪਰਲਾਮ
 ਕੇਵਸਤੇਆਤਮਰੂਪਹੋਜਾਵੈਗਾ॥ ਜਬਾਚਿਤਚੇਤਭਾਵਤੇਹੀਨਹੋਤਾਹੈ॥ ਤ
 ਬਖੀਣਚਿਤਕਯੀਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਸਾਂਤਕਲਨਾਕਯੀਤਾਹੈ॥ ਤਬਜਾਗਤਇ
 ਸਕੈਸੁਖੋਪਤਰੂਪਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਅਵਸਥਾਵਿਖੋਜੋਕਛੁਕ੍ਰਿਆਕਰਤ
 ਤੇਸੋਠਲਾਕਉਨਹੀਅਹੰਭਤੀ॥ ਅਰੁਜੋਸੰਬੇਦਨਤੇਗਤਹੋਤਾ॥ ਤਿਨਕਉਕੇ

ਉਤਖਨੀ ਹੋਤਾ ਤੈਸੇ ਇਹ ਨਿਗੰਧ ਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨ ਤੇਰਾ ਤਾ ਨਿਗਤ ਖਾਅ ਹੁਅ
ਲੇਪ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਹੇਰਾ ਮਜੀ ਇਸ੍ਰਾਨਿ ਸ੍ਰੁਭਾ ਵਾਅਭਾ ਵਗੁਪੀ ਜਗਤ ਚਿਤ ਵਿਖੇ
ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਚਿਤ ਆਤਮ ਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ। ਤਬ ਕਿਸ ਕਉ ਕਿਸ
ਕਰਿ ਕਿਸ ਕਾ ਬੰਧਨ ਹੋਵੈ। ਸਰਵ ਆਤਮ ਤਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਨਟ ਸਭ ਸ੍ਰੰ
ਗ ਹੁਕਉ ਪਾਰਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਪਣਾ ਅਭੁਮਾਨ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤਾਂ ਤੇ
ਬੰਧ ਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਸੁਖੋਪਤ ਬੋਧ ਪੁਰਖ ਜਗਤ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ
ਅਰੁ ਬੰਧ ਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਇ ਕਰਿ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ।
ਹੇਰਾ ਮਜੀ ਸੁਖੋਪਤ ਬੋਧ ਕਉ ਅਸੈ ਕਰ ਕੈ ਜਗਤ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਹੁ। ਕ੍ਰਿਆ
ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਤੇਰਾ ਤੇਰੇ ਵਹੁ। ਤਬ ਤੁਮ ਕਉ ਕਛੁ ਦੁਖ
ਨ ਹੋਵੈਗਾ। ਨਦਾਨ ਵਿਖੇ ਨਤਿ ਆਗ ਵਿਖੇ ਅਭੁਮਾਨ ਹੋਵੈ। ਜਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿ
ਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੋਵੈ। ਸੁਖੋਪਤ ਬੋਧ ਵਿਖੇ ਜੋਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਸੇ ਕਰਤਾ ਹੁਆ

ਭੀ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਐਸੇ ਨਿਸਚੈ ਕਉ ਪਾਹ ਕਰਿ ਜੈ ਸੇ ਇਛਾ ਹੋਵੈ ਤੈ ਸੇ ਕਰਹੁ
 ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕੀ ਚੇਸਾ ਬਾਲ ਕਵਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕਅ
 ਭਮਾਨ ਤੇ ਹਰਤ ਪਿਘੁ ਭੇਦਿ ਖੇਅੰਗੁ ਕਉ ਪੜਾਹ ਲਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਸੰਬੇਦਨ
 ਤੇ ਹਰਤ ਪੜਾਖੇ ਲਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਸੰਬੇਦਨ ਤੇ ਹਰਤ ਕਰਮ ਕਰ
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਫਲ ਕਾ ਸਪਰਸ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਜਬ ਚਿਤ ਅਚਿਤ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ
 ਜਾਗਤ ਜਗਤ ਸੁਖੇ ਪਤ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਕਛੁ ਕਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੇ
 ਸਪਰਸ ਨ ਹੀ ਕਰਤੀ ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਜਬ ਜਗਤ ਤੇ ਇਸ ਕਉ ਸੁਖੇ ਪਤ ਦਿਸਾ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ॥ ਤਬ ਇਸ ਕਾ ਅੰਤਰ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਗਾਗਦ੍ਰਖ ਕਛੁ ਨ
 ਹੀ ਫੁਰਤਾ ॥ ਆਤਮਾ ਨਿਦ ਕਰ ਪੁਰਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪੁਰਲ ਮਾਸੀ ਕਾ ਚੰ
 ਦ੍ਰਮ ਸੋਭਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਓਹੁ ਸੋਭਤਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਸੁਖੇ ਪਤ ਬੇਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ
 ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਸੇ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਵਾਨ ਪੁਰਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਨਿਦ ਕਰ ਪੁਰਲ ਚੰਦ੍ਰ

ਨੰਦ

ਮਾਰੀਨਿਆਈਓਜਾਤਾਹੈ। ਹੇਗਮਜੀਜੋਪੁਰਖਸੁਖੋਪਤਅਵਸਥਾਵਿਖੇਇ
ਸਥਿਤਹੈ। ਸੋਕਿਸੀਸੰਸਾਰਕੋਬੋਤਕਹਿਚਲਾਇਮਾਨਨਹੀਓਤਾ। ਜੈਸੇਸੇਰੂ
ਕੰਪਕਰਿਸਭਬ੍ਰਿਛਆਦਿਕਕੰਪਾਇਮਾਨਹੋਤੇਹੈ। ਪਰਅਸਤਾਚਲਾਪਰ
ਬਤਕੰਪਾਇਮਾਨਨਹੀਓਤਾ। ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਕਉਚਲਾਇਮਾਨਹੀਓਤਾ
ਜੈਸੇਪਰਬਤਸਰਵਦਾਕਾਲਾਵਿਖੇਸਮਰਹਤਾਹੈ। ਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਰਫਲਫਲ
ਪਰਬਤਪਰਹੋਤੇਹੈ। ਬਹੁੜਗਿੜਤੇਹੈ। ਬ੍ਰਿਛਹੋਗੇਗੁਪਗੁਤਗੁਤਵਿਖੇ
ਅਵਸਥਾਕਉਪ੍ਰਪਤਹੋਤੇਹੈ। ਪਰਬਤਜਿਉਕਾਤਿਉਹਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਗਿ
ਆਨੀਅਨੇਕਪ੍ਰਕਾਰਕੀਕ੍ਰਿਆਵਿਖੇਸਮਰਹਤਾਹੈ। ਹੇਗਮਜੀਅੇਸੀਸੁਖੋ
ਪਤਦਿਸਾਅਭਿਆਸਜੋਗਕਰਿਪ੍ਰਪਤਹੋਤੀਹੈ। ਜਬਇਹਦਿਸਾਦ੍ਰਿੜਹੋ
ਵੈਤਬਇਸਕਉਤਤਵੇਤਾਤੁਗੀਆਪਦਕਹਤੇਹੈ। ਸੋਆਨੰਦਗੁਪਹੈ। ਤਿਸ
ਵਿਖੇਸਰਵਦੁਖਨਾਸਹੋਜਾਤੇਹੈ। ਅਸੰਸੰਗਹੋਜਾਤੀਹੈ। ਤਬਗਿਆਨੀਕ

ਉਸੁਖਉਦੈਤੈ। ਪਰਮਾਨੰਦਕਰਿਘੁਰਮਤੇਜਾਤੈ। ਇਸਸੰਸਾਰਕਉ
 ਲੀਲਾਹਚਨਾਕਰਦੇਖਤੈ। ਸਰਵਸੇਕਤੇਹਤੈਤੈ। ਸੰਸਾਰਭ੍ਰਮਤਿ
 ਸਕਾਨਿਵਰਤੈਜਾਤੈ। ਜਬਤੁਗੀਆਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆ। ਤਬਬ
 ਹੁਕੁਸੰਸਾਰਵਿਖੇਨਗਿਵੇਗਾ। ਜੇਜਤਨਵਾਨਪੁਰਖਪਰਮਪਾਵਨਪਦਵਿ
 ਖੇਇਸਥਿਤਹੁਆ। ਸੇਸੰਸਾਰਕਉਦੇਖਕਰਿਹਸਤੈ। ਜੇਸੇਪਹਾੜਉ
 ਪਰਬੈਠਾਪੁਰਖਨਗਰਕਉਚਲਤਾਦੇਖਕਰਹਸਤੈ। ਤੈਸੈਗਿਆਨਵ
 ਨਆਤਮਾਨੰਦਕਉਪਾਇਕਰਿਸੰਸਾਰਕੇਕਾਗਜਕਉਦੁਖਗੁਪਜਾਣਕਰਿ
 ਹਸਤੈ। ਤੇਗਮਜੀਜੇਤੁਗੀਆਅਵਸਥਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤੈ। ਸੇਅਥਿ
 ਨਾਸੀਹਤੈ। ਅਰੁਆਨੰਦਗੁਪੈ। ਆਨੰਦਕਲਨਾਤੇਹਤੈ। ਆਨੰਦਅ
 ਨੰਦੈ। ਜਬਐਸੇਤੁਗੀਆਤੀਤਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆ। ਤਬਜਨਮਮਰ
 ਨਕੇਬੰਧਨਤੇਮੁਕਤਹੁਆ। ਅਭਿਮਾਨਆਦਿਕਕਲਨਾਭ੍ਰਮਤੇਹਤੈ

ਤਹੈ॥ ਪਰਮਜੋਤ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਹੋਤਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਲੋਕ ਕੀ ਭਲੀ ਸਮੁਝ ਵਿਖੇ ਜਲ
ਗੁਪਤ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਉਹ ਅਤਮ ਗੁਪਤ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ੬੪॥ ਇਤੁ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸ
ਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਸਮੰਗ ਚਿਕਿਤਸਾ ਨਾਮ ਸਰਗ ੩॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸਥੋ ਵਾਚ ॥
ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜਬ ਲਗਤੁ ਗੀਆ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਲਗ ਕੇ ਵ
ਲਪਦ ਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤ ਵਿਖੇ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਾਂਤ ਜੋ ਵਿਦੇਹਤੁ ਗੀਆਤੀ
ਤਪਦ ਹੈ॥ ਸੋ ਬਾਣੀ ਕਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀ॥ ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਕਉ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਕੋ ਉਪਕਰਿ
ਨਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਹੀਆਤੀ ਤਬਾਣੀ ਕਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀ॥ ਤੁਹੀਆਤੀ ਤਪਦ ਵਿ
ਸ਼ਾਂਤੁ ਤੇ ਭੀ ਦੁਹੈ॥ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤ ਕਰਿ ਕੈ ਪਾਈਤਾ ਹੈ॥ ਅਬ ਤੁੰਕ ਛਕਾਲ ਅ
ਸੀ ਸੁਖੇ ਪਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋ ਕਰ ਭੋਗਾ॥ ਪਾਛੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪੁਰਮ
ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋਵਣਾ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਤੁਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਜੋ ਇਸ ਥਿਤ ਹੁ
ਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਨਿਰਦੁੰਦ ਭਾਵ ਕਉ ਪਾਤੁ ਆ ਹੈ॥ ਜਬ ਤੁੰ ਸੁਖੇ ਪਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿ

ਖੋਇਸਥਿਤੋਵਹਿਗਾ। ਤਬਜਗਤਕੇਕਾਗਜਭੀਕਰਤਾਹੈਗਾ। ਅਹੁਸ
 ਰਾਪੁਹਲਹੈਗਾ। ਉਦੇਅਸਤਭਾਵਕਉਕਰਾਚਿਤਨਪ੍ਰਾਪਤੋਵਹਿਗਾ।
 ਜੈਸੇਮੂਰਤਕਾਲਿਖਿਆਚੰਦ੍ਰਮਾਉਦੇਅਸਤਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤੋਤਾ। ਤੈਸੇ
 ਤੂੰਉਦੇਅਸਤਭਾਵਕਉਨਪ੍ਰਾਪਤੋਵਹਿਗਾ। ਤੇਗਮਜੀਜੋਇਸਸਗੀਰਕ
 ਉਆਪਜਲਕਰਗਾਗਦ੍ਰੁਖਵਿਖੇਪੜਜਲਤਾਹੈ। ਜਿਸਪਦਾਹਥਕਾਸੰਨਿ
 ਵਸ੍ਰੋਤਾਹੈ। ਤਿਸਕੇਨਸ੍ਰੋਏਨਸ੍ਰੋਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਮ੍ਰਿਤਕਾਕਾਸੰਨਿਵੇਸਘਟ
 ਵਿਖੋਤਾਹੈ। ਘਟਕੇਨਸੇਤੋਮ੍ਰਿਤਕਾਕਾਨਸ੍ਰੋਵੈਐਸੇਭ੍ਰਮਕਉਮਤਅੰਗੀ
 ਕਾਰਕਗਏ। ਤੂੰਸਦਾਜਿਓਕਾਤਿਉਤੀਤੇ। ਤੇਗਮੰਨਿਵੇਸੰਨਿਵਿਖੇਕਛੁਨਤੁਆ ਤੇਇਸ
 ॥ ਤਾਂਤੇਗਿਅਨਵਾਨਦੇਹਕੇਨਸ੍ਰੋਏਸੇਕਵਾਨਨਹੀਤੋਤਾ। ਅਹੁਦੇਹਕੇਇਸਥਿ
 ਤਤੂਏਸੁਖੀਭੀਨਹੀਤੋਤਾ। ਕਾਤੇਤੋਜੋਦੇਹਕੇਸਾਥਕਛੁਸੰਬੰਧਨਹੀ। ਜੋਤਤ
 ਦਰਸੀਪੁਰਖਹੈ। ਸੋਯਥਾਪ੍ਰਾਪਤਵਿਖੇਨਿਰਦੁਖਹੋਕਰਵਿਚਰਤੇਹੈ। ਜੋਪੁ

ਹਖਅਭਮਾਨਆਦਿਕਵਿਕਾਰੇਂਗਤਤੁਏਹੈ। ਸੋਨਿਗਮਲਅਕਾਸਹੂਪਹੈ
ਜੈਸੇਸਹਤਕਾਲਕੀਰਾੜੀਤੀਹੈ। ਤਮਤੇਭੀਹਤਤਅਹੁਮੇਘਤੇਭੀਹਤਤ।
ਅਹੁਅਕਾਸਚੰਦ੍ਰਮਾਕਰਿਉਜਲਾਤੇਤਹੈ। ਤੈਸੇਮਨਕੀਬ੍ਰਿਤਵਿਕਾਰੇਂ
ਗਤਤਅਤਮਪਦਵਿਖੇਇਸਥਿਤਤੁਏਸੰਸਾਰਕੀਓਨਹੀਗਿਰਤਤ। ਜੈ
ਸੇਜੋਗਮੰਤ੍ਰਤਪਸਿਧਕਰਕੈਸੰਪੰਨਊਡਤਾਜਾਤਾਹੈ। ਅਕਾਸਵਿਖੇ। ਸੋਪੁਰ
ਖਪ੍ਰਿਥਵੀਪਰਨਹੀਗਿਰਤਤ। ਹੇਗਮਜੀਤੁੰਭੀਅਪਲੇਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਤਾਵਵਿਖੇਇ
ਸਥਿਤਤੇਕਰਿਜਥਾਪ੍ਰਾਪਤਕ੍ਰਿਅਕਉਕਰਕੈਨਿਰਦੁਦੋਹੈ। ਅਹੁਤੁੰਭੀਤੇ
ਅਬਗਿਅਨਵਨਤੁਅਹੈ। ਸਤਸਹੂਪਕਾ। ਅਹੁਪਰਮਪਦਵਿਖੇਤੁੰਜਾਗਿਅ.
ਹੈ। ਅਹੁਅਪਲੇਸੁਹੂਪਕਉਤੁਪ੍ਰਾਪਤਤੁਅਹੈ। ਤੁੰਵਿਸੋਕਵਨਤੁਆਵਿਚ
ਗਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿਖੇ। ਇਛਾਅਨਿਛਾਕਉਤਿਅਗਕਰਸੀਤਲਾਪ੍ਰਕਾਸਅਧਕ.
ਗੇਂਗਤਤ। ਤਪਤਅਹੁਮੇਘਤੇਗਤਿਤਸਹਤਕਾਲਕੇਅਕਾਸਵਤਸੋਭੇਗ।

॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਇੰਜ ਗਤ ਸਭਾ ਚਿਦਨੰਦ ਸਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਆਦਿ ਅੰਤ ਤੇ ਗਤਿ
 ਹੈ ॥ ਅੰਤੁ ਆਦਿ ਕਰੁ ਮਤੇ ਗਤਿ ਸਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਕੇ ਵ
 ਲਾ ਅਵਿਅਕਤਾ ਚਿਤ ਵਨ ਤੇ ਗਤ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਸਗੀਰ ਸਾਖ ਕੈ ਸੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ
 ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਆਦਿ ਕਨ ਮਭੀ ਉਪਦੇਸ ਵਿਵਹਾਰ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਕ ਲਾਪੇ ਹੈ ॥ ਨਾ
 ਮਰੂਪ ਭੇਦ ਤੇ ਗਤਿ ਅਸ ਬਦ ਪਦ ਹੈ ॥ ਸੇਈ ਜਗਤ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰਿ ਇਸ ਥਿਤ
 ਇਆ ਹੈ ॥ ਜਗਤ ਕ ਛੁਡਿ ਨ ਵਸਤ ਨ ਹੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਲ ਤਰੰਗ ਰੂਪ ਤੇ ਇਕ ਰਿ
 ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਤਰੰਗ ਜਲ ਤੇ ਕ ਛੁਡਿ ਨ ਵਸਤ ਨ ਹੀ ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਤੇ ਜਗਤ
 ਭਿੰਨ ਕ ਛੁਡ ਨ ਹੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਭ ਜਲਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜਲ ਤੇ ਇਤਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕ ਛੁ
 ਨ ਹੀ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸਭ ਜਗਤ ਆਤਮਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਕ ਛੁਡ ਨ ਹੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜਲ ਅਰਤਰੰਗ
 ਵਿਖੇ ਕ ਛੁਡੇ ਨ ਹੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਟ ਅਰਤ ਤ ਵਿਖੇ ਕ ਛੁਡੇ ਨ ਹੀ ॥ ਤੈ ਸੇ ਖੂਹ
 ਅਰੁ ਜਗਤ ਵਿਖੇ ਕ ਛੁਡੇ ਨ ਹੀ ॥ ਹੇ ਗਮਜੀ ਆਰ੍ਧ੍ਵ ਵੈਤ ਵਸਤ ਕ ਛੁਡੇ ਨ

ਹੀ॥ ਪਰੁ ਮੈ ਤੇਰੇ ਉਪਦੇਸ ਕੇ ਨ ਮਿਤੁ ਦੈਤ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਕਤ ਹੀ॥ ਇਹ ਜੋ ਸ
ਗੀਰੈ ਤਿਸ ਕੇ ਸਾਥ ਤੇਰਾ ਸੰਬੰਧ ਕਛੁ ਨ ਹੀ॥ ਜੈ ਸੇਛਾਇਆ ਅਰੁ ਧੁਪ ਕਾ ਏਕ ਠਾ
ਹੁਣ ਨ ਹੀ॥ ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰੁ ਤਮ ਏਕ ਠੇ ਨ ਹੀ ਹੋਤੇ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਅਰੁ ਦੇ
ਹ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੀਤ ਅਰੁ ਉਸ ਨ ਕਾ ਪਰਸ ਪਰ ਵਿਰੋਧ ਹੈ॥
ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਅਰੁ ਦੇਹ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨ ਹੀ॥ ਦੇਹ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਮਲਾ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸ ਹੈ ਅ
ਸਤ ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਚੈਤਨ ਹੈ ਸਤ ਹੈ॥ ਨਿਰਮਲ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਅਰੁ ਦੇਹ ਕਾ
ਸੰਬੰਧ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਨ ਕਉ ਅਗਨ ਲਾਗੇ ਤੇ ਜੀਤ ਜਲ ਤੇ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ
ਭ੍ਰਮ ਰੂਪੀ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਅੰਤ੍ਰਾ ਵਕਰਿ ਕੈ ਜਲ ਤੇ ਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜੈ ਸੇ ਦਾਵਾ ਅ
ਗਨਿ ਹੋਵੈ ਅਰੁ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਜਲ ਬੁਧ ਕੈ ਕੈ ਬੁਧੀ॥ ਤੈ ਸੇ ਅਗਿ ਅਨੀ ਦੇਹ
ਵਿਖੇ ਆਤਮ ਬੁਧ ਕਰ ਤੇ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਾਰੂ ਥਲ ਮੇਂ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਿਰਣਾ ਵਿਖੇ ਜ
ਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਦੇਹ ਭਾਵ ਦੇਖ ਤੇ ਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਚਿਦਾ

ਤਮਾਨਿਰਮਲਾਹੈ॥ ਅਗੁਨਿਤਸੁਪ੍ਰਕਾਸਹੈ॥ ਦੁਖਤੇਰਹਤਹੈ॥ ਅਹਦੇਹਮਲਨੈ॥ ॥
 ਅਸਥਮਾਂਸਰਕਤਮੈ॥ ਇਸਕੇਸਾਥਾਤਮਾਕਾਸੰਬੰਧਕੈਸੇਹੈ॥ ਆਤ
 ਮਾਵਿਖੇਦੇਹਕਾਅਭਾਵਹੈ॥ ਕੇਵਲਾਏਕਅਦ੍ਵੈਤਅਤਮਤਤਅਪਲੇਆਪ
 ਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਤਿਸਵਿਖੇਦ੍ਵੈਤਭ੍ਰਮਕੈਸੇਹੈ॥ ਹੇਰਮਜੀਸਰੂਪਤੇਨ
 ਕੇਉਬੰਧਹੈਨਮੋਖਹੈ॥ ਸਰਵਸਤਾਏਕਅਤਮਤਤਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਅੰਤਰ
 ਬਾਹਜਸਭਉਹੈ॥ ਮੈਸੁਖੀਹੋਦੁਖੀਹੋਮੁਕੁਹੈ॥ ਇਸਮਿਥਿਆਦ੍ਰਿਸ਼ਕ
 ਉਦ੍ਯੁਰਤੇਤਿਆਗਆਪਕਉਕੇਵਲਾਅਤਮਰੂਪਜਾਣਕਗਿਇਸਥਿਤਹੈ॥
 ॥ ਏਹਜੋਦ੍ਰਿਸ਼ਹੈਸੋਪਰਮਦੁਖਹੁਕੇਦੇਲਹੀਹੈ॥ ਇਸਕਰਿਦੁਖਹੀਕਉਪ੍ਰ
 ਪਤਹੈਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇਤ੍ਰਿਲਅਰੁਪਹਾੜਕੀਏਕਤਾਨਹੀਹੋਤੀ॥ ਅਰੁਪਟਪਥ
 ਰਕੀਏਕਤਾਨਹੀਹੋਤੀ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਾਅਰੁਸਗੀਰਕੀਏਕਤਾਨਹੀਹੋਤੀ॥
 ਜੈਸੇਤਮਅਰੁਪ੍ਰਕਾਸਕਾਏਕਠਾਸੰਜੋਗਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਅਹੁਦੇਨੋਤੁਲਾਭੀਨਹੀ

ਤਿਓ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਅਹੁ ਸਗੀਰ ਕਾਏ ਕਠਾ ਮੰਜੋਗਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਅਹੁ ਦੇ ਨੋਤੁਲ
ਭੀਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ ਸੀਤ ਅਹੁ ਉਸਨ ਕੀਏ ਕਤਾਨ ਹੀ ਹੋਤੀ। ਜੈਸੇ ਚੇਤਨ ਅ
ਹੁ ਜੜਕੀਏ ਕਤਾਨ ਹੀ ਦੇਖੀਤੀ। ਤੈਸੇ ਸਗੀਰ ਅਹੁ ਆਤਮਾ ਕੀਏ ਕਤਾਨ ਹੀ ਦੇ
ਖੀਤੀ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਸਗੀਰ ਜੋ ਚਲਤਾ ਫਿਰਤਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਉਕੇ ਬਲ ਕਰਿ ਚ
ਲਤਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਬੋਲਤਾ ਭੀ ਵਾਉਕੇ ਬਲ ਕਰਿ ਹੈ। ਅਠਹੁ ਇਸ਼ਾਨ ਹੁ ਵਿਖੇ
ਵਾਉਕੇ ਬਲ ਕਰਿ ਅਖਰ ਹੁ ਕਉ ਚਾਹੋਤਾ ਹੈ। ਓਰ ਕੰਠ ਸਿਰ ਜਿਹ ਵਾਮੁਲ
ਦੰਤ ਨਾ ਸਕਾਉ ਸੁਤਾ ਲੂ। ਇਹ ਅਠ ਇਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਕਖਗਾਘਾ ਇਨ ਚਾਹੁ
ਕਾ ਕੰਠ ਵਿਖੇ ਉਚਾਹੋਤਾ ਹੈ। ਚਛਜਣਾ। ਇਨ ਵਰਗ ਹੁ ਕਾਤਾ ਲੂ ਇਸ਼ਾਨ
ਵਿਖੇ ਉਚਾਹੋਤਾ ਹੈ। ਟਠ ਰੁਛਾ। ਇਨ ਵਰਗ ਹੁ ਕਾ ਮੂਰਧਨ ਸਿਰ ਵਿਖੇ ਉਚ
ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਥਦਧਾ। ਇਨ ਕਾ ਦੰਤ ਹੁ ਵਿਖੇ ਉਚਾਹੋਤਾ ਹੈ। ਪਛਬਭਮਾ। ਇ
ਨ ਕਾ ਓਸੁ ਹੁ ਵਿਖੇ ਉਚਾਹੋਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਵਣਨਾ। ਇਨ ਕਾ ਨਾਸਕਾ ਵਿਖੇ ਉਚਾਹੋ

ਤੇਤਾਏ। ਜਿਤਵਾਮੁਲਾ ਵਿਖੇ ਜਿਤਵਾਮੁਲਾ ਕਾਉਚਰਹੋਤਾਏ। ਤਕਾਰਹੋਵੈ
 ਆਦਿ ਜਿਸ ਪਦ ਵਿਖੇ ਸੋਭਿਕਾਉਚਰਹੋਤਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਠ ਪੁਰ
 ਸਥਾਨ ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗ ਪੁਰ ਕਾਉਚਰਵਾਉਹੀ ਕਰਿਹੋਤਾਏ। ਅਗੁਨ ਵਹੁਸੁ
 ਹੁਸੁਖ ਮਹੁਕਾਉਚਰਹੋਤਾਏ। ਆਤਮਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ ਹਲੇ ਪਏ। ਜੈਸੇ ਬਾਂਸੁਰੀ
 ਵਾਉਕਰਿਸਬਦ ਕਰਤੀਏ। ਤੈਸੇ ਇਤਪਾਂਚਤਤ ਕਰਕੈ ਸਬਦ ਹੋਤਾਏ।
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਖੇ ਆਤਮਾ ਅਭਮਾਨ ਕਰਣਾ ਜੁਮੈ ਕਰਤਾਏ। ਸੋਮਹਾਂ ਮੁਰਖਤਾਏ।
 ਅਗੁਨੇ ਤਾ ਆਦਿ ਕਈ ਫੀਆਂ ਭੀ ਵਾਉਕਰਿਚੇ ਸਾਕਰਤੀਏ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰਮ
 ਕਉਤਿ ਆਗ ਕਰਿ ਆਤਮਾ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤੀਏ। ਆਤਮਾ ਆਕਾਸ ਵਤ
 ਸਰਵ ਵਿਖੇ ਪੁਰਣਾਏ। ਜੈਸੇ ਆਕਾਸ ਸਰਵ ਥਉੜ ਵਿਖੇ ਪੁਰਣਾਏ। ਪਰ
 ਜਹਾਂ ਆਰਗਸ ਹੋਤਾਏ। ਤਹਾਂ ਆਕਾਸ ਪ੍ਰਤਿ ਥੀ ਬਹੁ ਕਰਿ ਰਾਸ ਤਾਏ ॥
 ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਸਭ ਥਉੜ ਵਿਖੇ ਪੁਰਣਾਏ। ਪਰ ਜਹਾਂ ਚਿਤ ਹੋਤਾਏ। ਤਹਾਂ ਭ

ਸਤਾਏ। ਏਹ ਮਜੀਜ ਹਾਂ ਵਾਸਨਾ ਕਰਕੇ ਚਿਤ ਰੂਪੀ ਪਾਛੀ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਆ
 ਤਮਾਕਾ ਅਨੁਭਵੇਤਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੁ ਮੈਣੀ ਹਾਂ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਜਹਾਂ ਪੁਰ ਪਰੇਤਾ ਹੈ
 ॥ ਤਹਾਂ ਗੰਧੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਜਹਾਂ ਚਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਅੰਭਾ ਵਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਸਭ ਠਉ ਕੁ ਵਿਖੇ ਹੈ ਪਰੁ ਜਹਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਬ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਭਾਸ
 ਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਜਲ ਸਭ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਪਰੁ ਭਾਸਤਾ ਤਹਾਂ ਹੈ ਜਹਾਂ ਖੋਦੀ
 ਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਸਭ ਠਉ ਕੁ ਪੁਰ ਲੈ ਹੈ। ਪਰੁ ਭਾਸਤਾ ਤਹਾਂ ਹੈ ਜਹਾਂ ਚਿ
 ਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਭ ਠਉ ਕੁ ਹੈ। ਪਰੁ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਬ ਤਹਾਂ ਭਾਸ
 ਤਾ ਹੈ ਜਹਾਂ ਜਲ ਅਥਵਾ ਆਦਰ ਸਦਾ ਪਲ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਨਥਾ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ ॥
 ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਪੁਰ ਲੈ ਹੈ। ਪੁਰੁ ਜਹਾਂ ਚਿਤ ਹੈ ਅੰਭਾ ਵਕਰਿਤ ਹਾਂ
 ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਬ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਚਿਤ ਆਤਮਾ
 ਕੀ ਸਤਾ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਜਗਤ ਕੀ ਰਚਨਾ ਕਉ ਪਸਾਰਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸੂਰਜ

ਕੀਰਿਹਲਪੁਪਕਉਪਸਾਹਤੀਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀਭੂਤਹੁਕਾਕਾਹਲਅੰਤਹੁਕ
 ਹਲਹੈ॥ ਅਹੁਆਤਮਤਤਤੀਅਤੀਤਹੈ॥ ਆਦਿਕਾਹਲਉਹੀਹੈ॥ ਪਰੁਵ
 ਸਵਤੇਅਕਾਹਲਹੈ॥ ਜਗਤਜੋਸਤਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਸੋਆਵਿਚਾਰਕਰਕੈ
 ਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕੇਨਿਵਰਤਕਾਉਪਾਇਆਤਮਗਿਆਨਹੈ॥ ਹੇਗਮਜੀ
 ਸੰਸਾਰਕਾਕਾਹਲਅੰਤਹੁਕਹਲਹੈ॥ ਅਸੰਮਕਗਿਆਨਕਰਿਸਤਹੁਪ
 ਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਮਾਰੂਥਲਾਵਿਖੇਅਸੰਮਕਗਿਆਨਕਰਕੈਜਲਾਭਾਸਤ
 ਹੈ॥ ਜਬਜਥਾਰਥਆਤਮਾਕਾਗਿਆਨਹੈਵੈਗਾ॥ ਤਬਜਗਤਕਾਕਾਹ
 ਲਾਚਿਤਨਸੁੰਯਾਵੈਗਾ॥ ਸੰਸਾਰਕਾਕਾਹਲਅਪਲਾਚਿਤਹੈ॥ ਇਸੀਕ
 ਨਾਮਜੀਵਅੰਤਹੁਕਹਲਚਿਤਮਨਹੈ॥ **ਰਾਮੋਵਾਚ**॥ ਹਿਮਾਨਦਮਾਨਕੇਦੇ
 ਵਲੇਹਰੇਏਤੀਸੰਘਿਅੰਚਿਤਕੀਕੈਸੇਹੁਈਹੈ॥ **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼੍ਵੇਵਾਚ**॥ ਹੇ
 ਗਮਜੀਸਰਵਭਾਵਰੂਪਏਕਪਰਮਾਤਮਤਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਤਹੰਗਾਦਿ

ਕ ਅਨੇਕ ਸੀ ਫ਼ਿਆਏ ਕਜਲ ਹੀ ਧਾਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਆਇ ਕਸੀ ਫ਼ਿਆ
ਕਉਮਨ ਹੀ ਧਾਰਤਾ ਹੈ। ਅਹਸਦਾਏ ਕਰੂਪ ਹੈ। ਸੰਬੇਦਨ ਇਸ ਪਦ ਕਰਕੇ
ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਹੁਕਉ ਧਾਰਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਏਕ ਜਲ ਕਰੁੰਤਰੰਗ ਕਰੁੰਬੁ ਦਬੁ ਦਾਝ
ਗਕਰੂਚ ਕ੍ਰਕਰੂ ਇਸ ਬਿਗਾਏ ਤੀ ਸੀ ਫ਼ਿਆ ਕਉ ਧਾਰਤਾ ਹੈ। ਪਰੁ ਸਭ ਜਲ
ਹੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਰਵ ਸਕਤ ਅਤਮਾ ਸਰਵ ਸਰੀਰ ਹੁਵਿਖੇ ਸਰਵ ਰੂਪ
ਹੁੰਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਇਸ ਪਦ ਕਲਨਾ ਦੁਹੁੰਤੀ ਹੈ। ਤਬ ਸੁਪਸਰੂਪ ਹੋਤਾ ਸ
ਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਜਹਾਂ ਅਗਿਆਨ ਸੀ ਸਰਲੇ ਕਉ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤਹੰ
ਉਹੀ ਅਨੰਤ ਅਤਮਾ ਜੀਵ ਕਰਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕੇਸਰੀ ਸਿੰਘ ਪਿੰਜਰੇ
ਵਿਖੇ ਛਸਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਹ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੁੰਤਾ ਹੈ। ਹੇਰਾ ਮਜੀਜਹਾਂ ਅਹੰਤਾ ਵ
ਫਰਤਾ ਹੈ। ਤਹੰ ਜੀਵ ਕਹੀਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੇ ਨਿਸਚੈ ਬ੍ਰਿਤ ਕਰਿ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਤਿ
ਸਕਉ ਬੁਧ ਹੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਰੂਪ ਕਰਿ ਮਨ ਕਹੀਤਾ ਹੈ। ਚਿ

ਤਾਕਰਲੇਤੇਚਿਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੁਭਾਵਕਰਕੈਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਏ
 ਰਾਮਜੀਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਗੁਪ੍ਰਯੋਪਦਾਰਥਹੈਸੋਜੜਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਚੈਤਨਹੈਸੋ
 ਜੀਵਕਰਿਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਜੜਜੁਹੈਦ੍ਰਿਸਭਾਵਕਰਿਸਿਧਹੈਤਾਹੈ॥ ਇਨਕੇਜੋ
 ਮਾਧਿਹੈ॥ ਸੋਪਰਮਾਤਮਤਤਾਹੈ॥ ਸੋਨਾਨਾਗੁਪ੍ਰਯੋਪਦਾਰਥਤਾਹੈ॥ ਇਹਗੁਪ੍ਰਯੋਪ
 ਕਾਬ੍ਰਿਹਦਾਰਥਕਉਪਨਿਖਤਵਿਖੇਬਹੁਤਪ੍ਰਕਾਰਕਰਕੈਅਹੁਅਉਰਵੇ
 ਦਾਂਤਸਾਸਤ੍ਰੁਵਿਖੇਕਹਾਹੈ॥ ਇਸਤੂੰਇਤਹਜੇਸੰਭਿਆਸਾਸਤ੍ਰਕਾਰਹੁ
 ਵਿਕਲਪਵਿਕਲਪਕਰਿਕਹੀਆਂਹੈ॥ ਸੋਬ੍ਰਿਥਾਕਲਪਨਾਕਹੀਹੈ॥
 ਜਬਲਗਅੰਭਾਵਕਰਿਕੈਚਿਤਪੜਸੰਸਰਤਾਹੈ॥ ਤਬਲਗਜਗਤਭ੍ਰ
 ਮਹੈਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਜਬਲਗਸੁਰਜਹੈਤਬਲਗਪ੍ਰਕਾਸਹੈਤਾਹੈ॥ ਜਬਸੁ
 ਰਜਅਸਤਤੂਅਤਬਪ੍ਰਕਾਸਜਾਤਾਹੈਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਜਬਚਿਤਕਾਅਭਾਵ
 ਭਇਆ॥ ਤਬਜਗਤਭ੍ਰਮਜਾਤਾਹੈਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਦੇਹਵਿਖੇਜੋਆਤਮਬੁ

ਧਕਰਤਾਏਸੇਮਹਾਂਮੁਰਖਤਾਏ। ਕਾਹੇਤੇਜੋਇਹਤੈਆਧਾਰਅਧੇਇਸੰਜੋਗਏ॥
ਜੈਆਤਮਾਕਾਐਸੇਸੰਜੋਗਨਹੈਵੈ। ਤਉਦੇਹਕੇਨਾਸਹੂਏਆਤਮਾਭੀਨਾਸ
ਹੁਵੈ। ਜੈਸੇਬਡੇਬਿਛਕੇਏਕਪਾਤਨਸਹੂਏਬਿਛਨਾਸਨਹੀਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ
ਸਹੀਰਕੇਨਾਸਹੂਏਆਤਮਾਨਾਸਨਹੀਹੋਤਾ। ਜੈਸੇਘਟਕੇਨਾਸਹੂਏਆਕ
ਸਨਾਸਨਹੀਹੋਤਾ। ਤੈਸੇਸਹੀਰਕੇਨਾਸਹੂਏਆਤਮਾਨਾਸਨਹੀਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ
ਪੁਰਾਤਨਬਸਤਕਉਅੰਗੀਕਾਰਕਰਤਾਏ। ਤੈਸੇਪੁਰਾਤਨਸਹੀਰਕਉਤਿ
ਆਗਕਰਨਉਤਨਸਹੀਰਕਉਅੰਗੀਕਾਰਕਰਤਾਏ। ਇਸਕਾਨਾਮਮੁਰ
ਖਮਿਤਕਹਤੇਏ। ਸਹੀਰਕੇਨਾਸਹੂਏਕਛੁਆਤਮਾਤੇਨਾਸਨਹੀਹੋਤਾ।
ਹੇਰਾਮਜੀਜਿਸਕਾਚਿਤਨਿਰਵਾਸੀਹੂਆਏ। ਜਬਉਸਕਾਸਹੀਰਛੂਟ
ਤਾਏ। ਤਬਉਹੁਦਿਦਾਕਾਸਵਿਖੇਲੀਨਹੋਜਾਤਾਏ। ਅਗੁਜੀਸਕੇਚਿਤ
ਵਿਖੇਵਾਸਨਾਏਸੇਏਕਸਹੀਰਕਉਤਿਆਗਕਰਿਅਉਹਸਹੀਰਕਉਪਾ

ਵਤਾਏ। ਬਹੁਤ ਉਸ ਸਗੀਰ ਕਉ ਤਿਅਗ ਕਰਿ ਅਉਰ ਕਉ ਗੁਲ ਕਰਤਾ ਹੈ।
 ਤਉ ਭੀ ਸਗੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਤੂਏ ਆਤਮਾ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਤਾ। ਅਰੁ ਜੇ ਦੇਹ ਕੇ ਨਾਮ ਤੂਏ
 ਆਪ ਕਉ ਨਾਮ ਤੂ ਆਮਾਨ ਤੇ ਹੈ। ਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਇਸ ਥਾਣ ਵਿਖੇ ਅ
 ਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈ ਬੈਤਾਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਮਾਤਾ ਕੇ ਅਸਥਨ ਹੁ ਵਿਖੇ ਮੁਹ ਖਬਾ
 ਲ ਕਰ ਕੈ ਬੈਤਾਲ ਭਾਸੈ। ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈ ਮ੍ਰਿਤ ਭਾਸ
 ਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਇਸ ਕਾ ਅਤਿ ਤਕ ਨਾਮ ਹੋਵੈ। ਅਗਥਾ ਇਹ ਜੇ ਚਿਤ ਨਾਮ ਹੋ ਜਾਵੈ।
 ਬਹੁਤ ਫੁਰੈ ਨਹੀਂ। ਸੇ ਤੇ ਅਨੰਦ ਹੁਆ। ਅਰੁ ਜੇ ਸਗੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਤੂਏ ਆਤ
 ਮਾ ਕਉ ਨਾਮ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਸੇ ਮੁੜ ਹੈਂ ਮਿਥਿਆ ਕਹਤੇ ਹੈਂ। ਜੈ ਸੇ ਕਉ ਦੋਸ ਦੇਸਾਂ
 ਤਰ ਕਉ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਉ ਉਸ ਕਾ ਅਭਾਵ ਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾ। ਤੈ ਸੇ ਸਗੀਰ ਕਉ ਤਿਅ
 ਗ ਕਰਿ ਅਰੁ ਸਗੀਰ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਤਾ। ਜੈ ਸੇ ਜ
 ਲਾ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਫੁਰੈ ਨਹੀਂ ਕਰਿ ਅਉਰ ਠੰਡ ਜਾਇ ਫੁਰਤਾ ਹੈ।

ਤੈਸੇਏਕਸਗੀਰਕਉਤਿਅਗਕਰਿਆਤਮਾਅਉਰਸਗੀਰਕਉਧਰਤਾਏ।
ਜੈਸੇਪੰਛੀਉਡਤਾਉਡਤਾਧੁਰਜਾਤਾਏ।ਤਬਾਏਸੁਨੀਆਵਤਾ।ਪਰਨਸ
ਤੈਨਹੀਉਤਾ।ਤੈਸੇਸਗੀਰਕੇਨਾਸਪੁਏਅਤਮਾਅਉਰਠਉਡਪ੍ਰਗਟੋਤਾਏ
ਨਾਸਨਹੀਉਤਾ।ਹੇਰਾਮਜੀਵਾਸਨਾਕੇਵਸਤੇਇਜੀਵਸਗੀਰਕਉਤਿਅਗ
ਕਰਿਅਉਰਸਗੀਰਕਉਰਹਲਕਰਤਾਏ।ਜੈਸੇਬਾਂਤਰਬਨਵਿਖੇਏਕਾਬ੍ਰਿਛ
ਕਉਛੋਡਕਰਅਉਗਬ੍ਰਿਛਉਪਰਜਾਇਬੈਠਤਾਏ।ਬਪੁਤਉਸਕਉਠੀ
ਤਿਅਗਕਰਅਉਰਪਰਜਾਇਬੈਠਤਾਏ।ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਵਾਸਨਾਕੇਅਨੁਸ
ਰਜੀਵਪੜਾਠਿਰਤਾਏ।ਵਾਸਨਾਗੁਪੀਜੇਵਣੀਕਰਿਸਗੀਰਗੁਪੀਬਾਂਤਰਕ
ਉਜਨਮਗੁਪੀਇਸਥਾਨਉਵਿਖੇਜੀਵਗੁਪੀਬਾਲਕਲੀਏਠਿਰਤਾਏ।ਹੇਰਾ
ਮਜੀਵਾਸਨਾਗੁਪੀਰਸੀਮਾਬਬਾਂਧਾਤੁਅਜੀਵਪੜਾਭਟਕਤਾਏ।ਕਬਤੁ
ਪਤੜਕੀਕੰਦਗਾਵਿਖੇਕਬਤੁਨਗਗਉਵਿਖੇਕਬਤੁਉਰਪਲੇਕਕਬਤੁਅਰ

ਪਲੋਕ ਕਬਹੂ ਮਨੁ ਖਲੋਕ ਵਿਖੋ ॥ ਘਟੀ ਜੰਤ੍ਰ ਕੀ ਨਿਆਈ ਭਟਕਤਾ ॥ ੧੦ ॥
 ਮਜੀ ਜੀਵ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਜੋ ਵਾਸਨਾ ॥ ਤੀਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਰ ਜਨ ਮਜਗ ਮ੍ਰਿਤ
 ਆਦਿ ਕੁਖ ਹੁਕਉ ਪਾਵਤਾ ॥ ਅਰੁ ਕਰਮ ਹੁਕਉ ਫਲ ਹੂਪੀ ਜੋ ਭਗਤ ॥ ਤਿਸ
 ਕਉ ਉਠਾਈ ਫਿਰਤਾ ॥ ਕਬਹੂ ਸੁਹਗ ਲੋਕ ਜਾਤਾ ॥ ਕਬਹੂ ਅਧਰ ਲੋ
 ਕ ਕਬਹੂ ਮਧਾਇ ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਜਾਤਾ ॥ ਸਾਂਤ ਕਉ ਕਦਾ ਚਿਤ ਨ ਹੀ ਪਾਵਤਾ
 ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹੋਗ ਮਜੀ ਅਦਿਦਿ ਆਹੂ ਪੀਜੇ ਸੰਸਾਰ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਜਾਣ
 ਕਰਿ ਇਸ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਤਿਅਗਾ ॥ ਅਪਲੇ ਸੁਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ॥ **ਬਾ**
ਲ ਮੀਕੋ ਵਾਚ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਵਾਸਿ ਮ੍ਰਿਤੀ ਕਹਾ ॥ ਤਬ ਸੁਹਜ ਭਗਵਾ
 ਨ ਅਸੁਹਜ ॥ ਸਹਬ ਸਭਾ ਇਸ ਨ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਉਠ ਖੜੇ ਹੂਏ ॥ ਪਰ ਸਪਰ
 ਨ ਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਅਪਲੇ ਅਪਲੇ ਇਸਥਾਨ ਹੁਕਉ ਗਏ ॥ ਗੜ ਕਉ ਬੀਤਾਇ
 ਕਰਿ ਬਹੁਤ ਸੁਹਜ ਕੀ ਆਂਕਿਰਣ ਸਾਥ ਆਇ ਬੈਠੇ ॥ **੬੫ ॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉ**

ਪਸਮਪ੍ਰਕਰਲੇਸੰਸਾਰਜੋਗੋਉਪਦੇਸੇਨਾਮਸਰਗੁਮਾਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੇ
ਵਾਚ॥ਹੇਗਮਜੀਆਤਮਾਦੇਹਕੇਉਪਜੇਤੇਉਪਜਤਾਨੀ॥ਅਹੁਦੇਹਕੇ
ਸਹੁਏਨਾਸਨੀਉਤਾ॥ਤੂੰਨਿਹਕਲੰਕਆਤਮਾਗੁਪੈ॥ਅਹੁਦੇਹਕਾਸੰ
ਬੰਧਤੁਝਕਉਕਦਾਚਿਤਨੀ॥ਜੈਸੇਕੁੰਡਵਿਖੇਛਲਛਲਹੁਤਾਪੈ॥ਜੈ
ਸੇਘਟਵਿਖੇਘਟਾਕਾਸੁਤਾਪੈ॥ਸੇਧਰਸਪਰਭਿੰਨਗੁਪਤੈਪੈ॥ਏਕਕੇ
ਨਾਮਹੁਏਦੁਸਰਾਨਾਸਨੀਉਤਾ॥ਤੈਸੇਦੇਹਕੇਨਾਮਹੁਏਆਤਮਾਕਾਨਾਸਨ
ੀਉਤਾ॥ਅਹੁਜੇਦੇਹਕੇਨਾਮਹੁਏਅਪਲਾਨਾਸਮਾਨਤੈ॥ਸੇਮੁਰਖਜਤ
ੈ॥ਤਿਨਹੁਅੰਧਚੇਤਨਾਕਉਧਿਕਾਰੈ॥ਹੇਗਮਜੀਜੈਸੇਰਬਅਹੁਜੇਵਟੀ
ਆਂਅਹੁਘੋੜਿਅਹੁਕਉਸਨੇਹਤੇਹਤਸੰਬੰਧਹੁਤਾਪੈ॥ਤੈਸੇਸਰੀਰਅ
ਹੁਚਿਤਅਹੁਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕਾਸੰਜੋਗੈ॥ਹੇਗਮਜੀਰਬਆਦਿਕਕੇਟੁਟੇਤੇਹ
ਥਵਾਹੀਕੀਤੋਹਨਾਨੀਉਤਾ॥ਤੈਸੇਦੇਹਇੰਦ੍ਰੀਆਂਆਦਿਕਕੇਨਾਮਹੁਏਅ॥

ਤਮਾਕਾਨਾਸਨਹੀਓਤਾਜੈਸੇਪ੍ਰਿਥਵੀਪਤੜਊਪਗਜਲਕੇਪ੍ਰਵਾਹਕਾਮੰ
 ਜੋਗਹੋਤਾਹੈ। ਅਗਵਿਜੋਗਭੀਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਸੋਏਕਕੇਨਾਮਹੁਏਦੁਸਰੇਕਾ
 ਨਾਸਨਹੀਓਤਾ। ਤੈਸੇਦੇਹਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕਾਮੰਜੋਗਹੈ। ਇਨਕੇਨਾਮਹੁਏਤੇ
 ਆਤਮਾਕਾਨਾਸਨਹੀਓਤਾ। ਜੈਸੇਇਸ਼ਾਨਵਿਖੇਬੈਤਾਲਕਲਪਕਰਿ
 ਭੈਮਾਨਹੋਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਦੇਹਵਿਖੇਅੰਭਾਵਮਾਨਕਰਿਗਾਗਦੁਖਸੁਖਦੁਖ
 ਕਊਪਾਵਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਏਕਕਾਸ੍ਰਕੀਅਨੇਕਪੁਤਲੀਆਂਹੋਤੀਹੈ। ਸੋਕਾ
 ਸ੍ਰੁਤੰਇਤਰਕਛੁਨਹੀ। ਤਾਂਤੇਜੇਤੇਕਛੁਸਗੀਗਏ। ਸੋਪੰਚਭੂਤਕਹੈ।
 ਪਾਂਚਭੂਤਹੁਏਇਤਰਕਛੁਨਹੀ। ਬਹੁਤੁਇਪੰਚਭੂਤਕਸਗੀਗਪਾਂ
 ਚਭੂਤਹੁਵਿਖੇਲੀਨਹੋਤਾਹੈ। ਤਿਸਕਊਮ੍ਰਿਤਕਹੁਆਕਹਤੇਹੈ। ਇਹ
 ਅਸਚਰਜਾਹੈ। ਜੋਪ੍ਰਤਛਪਾਂਚਭੂਤਕਸਗੀਗਹੈ। ਤਿਸਾਵਿਖੇਆਤਮਭ
 ਵਨਾਇਸ਼ਾਪਨਕਰਤੇਹੈ। ਬਹੁਤੁਹਰਖਸੇਕਕੰਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੇਹੈ। ਇਸੀ

ਅ

ਤੇ ਮੁਰਖੈਂ। ਹਿਰਮਜੀਨ ਕੋ ਉਪੁਰਖੈਂ। ਨਇਸਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਇਨ ਕੇ ਨਮਿਤ
 ਮੁਨਰੁ ਦਨ ਪੜੇ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਹਿਰਮਜੀ ਜੈ ਸੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਕੇ ਖਿਲਾ ਉਨੇ ਵਿਚਿ ਤੁਹ
 ਪਰਚਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਹਸਤੀ ਪੇੜਾ ਆਦਿਕਾ। ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ
 ਕੈਂ। ਗਿਆਨੀ ਬਾਲ ਕਤੁ ਸੁਵਾਨ ਅਰੁ ਖੇਦ ਵਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਬੁਧ ਵਾਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥
 ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਪੰਚਤੂਤ ਕਰਚਨ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੈ
 ਗਾਗ ਦੁਖ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਉ ਸਭਤੂਤ ਭਾਂਤ ਮਾਤ੍ਰ ਭਾਸਤੇ ਹੈਂ। ਜੈਸੇ
 ਮਾਟੀ ਕੇ ਪੁਰਖ ਆਪਸ ਮੇਂ ਮਿਲਾਹਿਤ ਬਉਨ ਕਉ ਗਾਗ ਦੁਖ ਕਛੁ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥
 ਤੈਸੇ ਬੁਧ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਅਰੁ ਮਨ ਆਤਮਾ ਕਾ ਮਿਲਨਾ ਹੈ। ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਤੁਝ ਕ
 ਉਗਾਗ ਦੁਖ ਕਛੁ ਨਹੀ ਵੈ। ਜੈਸੇ ਪਖਾਣ ਕੀ ਆਂਪੁਤਲੀ ਆਂ ਮਿਲਤੀ ਹੈਂ।
 ਅਰੁ ਉਨ ਕਉ ਸੋਨੇ ਬੀਧ ਨ ਕਛੁ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਣ ਅ
 ਤਮਾ ਆਪਸ ਮੇਂ ਸੋਨੇ ਬੁਧ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈਂ। ਤੈਸੇ ਤੁੰਡੀ ਸਨੇ ਹੋਤੇ ਰਹਤ ਹੈਂ।

ਸੇਕਕੇਹੇਕਉਕਰਤਾਏ। ਜੈਸੇਤਿਲਅਗੁਜਲਕੇਤਰੰਗਾਜੁਕਾਸੰਜੋਗਉਤਾਏ ॥
 ਤਿਲਈਧਰਉਧਰਜਾਤੇਏ। ਜਲਕਉਕਛੁਹਰਖਸੇਕਨੀ। ਤੈਸੇਦੇਹਤੁ
 ਤਆਤਮਾਕਾਸੰਜੋਗਉਤਾਏ। ਤਿਨਕਉਮਿਲਨੇਅਹੁਵਿਛੜਨੇਕਾਹਰਖ
 ਸੇਕਕਛੁਨੀ। ਆਤਮਾਅਹੁਅਨਾਤਮਾਦੇਹਇੰਦ੍ਰੀਆਂਪ੍ਰਾਨਮਨਬੁਧਅ ॥
 ਦਿਕਵਿਲਛਲਭਾਵਏ। ਪਰਸਪਰਉਨਕੇਖੈਅਹੁਉਦੇਵਿਖੇਹਰਖਸੇਕ
 ਕਛੁਨੀ। ਪਗਚਿਤਕੀਉਪਾਧਕਰਕੈਅਨਾਤਮਧਰਮਆਤਮਾਵਿਖੇਪ੍ਰਤ
 ਬਿੰਬਭਾਸਤੇਏ। ਤਾਂਤੇਤੁੰਤਤਬੋਧਵਿਚਰਕਰਕੈਚਿਤਕਉਤਿਆਗਾ। ਅਹੁ
 ਅਪਲੇਸੁਗੁਪਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਏ। ਜੈਸੇਜਲਅਪਲੇਤਰੰਗਭਾਵਕਉਤਿ
 ਆਗਕਰਿਅਪਲੇਇਸਥਿਰਸੈਮਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਉਤਾਏ। ਤੈਸੇਤੁੰਅਪਲੇ
 ਅਖੇਤਸੁਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਏ। ਤਬਤੁਤਕਦੇਹਸੇਆਪਕਉਤਿੰਨਜਾਲਤਿਗਾ ॥
 ਜੈਸੇਵਾਉਮੰਡਲਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੂਆਜੀਵਿਪ੍ਰਥਮੀਮੰਡਲਕਉਦੇਖਤਾਏ।

॥ १॥
॥ २॥
॥ ३॥
॥ ४॥
॥ ५॥
॥ ६॥
॥ ७॥
॥ ८॥
॥ ९॥
॥ १०॥
॥ ११॥
॥ १२॥
॥ १३॥
॥ १४॥
॥ १५॥
॥ १६॥
॥ १७॥
॥ १८॥
॥ १९॥
॥ २०॥
॥ २१॥
॥ २२॥
॥ २३॥
॥ २४॥
॥ २५॥
॥ २६॥
॥ २७॥
॥ २८॥
॥ २९॥
॥ ३०॥
॥ ३१॥
॥ ३२॥
॥ ३३॥
॥ ३४॥
॥ ३५॥
॥ ३६॥
॥ ३७॥
॥ ३८॥
॥ ३९॥
॥ ४०॥
॥ ४१॥
॥ ४२॥
॥ ४३॥
॥ ४४॥
॥ ४५॥
॥ ४६॥
॥ ४७॥
॥ ४८॥
॥ ४९॥
॥ ५०॥
॥ ५१॥
॥ ५२॥
॥ ५३॥
॥ ५४॥
॥ ५५॥
॥ ५६॥
॥ ५७॥
॥ ५८॥
॥ ५९॥
॥ ६०॥
॥ ६१॥
॥ ६२॥
॥ ६३॥
॥ ६४॥
॥ ६५॥
॥ ६६॥
॥ ६७॥
॥ ६८॥
॥ ६९॥
॥ ७०॥
॥ ७१॥
॥ ७२॥
॥ ७३॥
॥ ७४॥
॥ ७५॥
॥ ७६॥
॥ ७७॥
॥ ७८॥
॥ ७९॥
॥ ८०॥
॥ ८१॥
॥ ८२॥
॥ ८३॥
॥ ८४॥
॥ ८५॥
॥ ८६॥
॥ ८७॥
॥ ८८॥
॥ ८९॥
॥ ९०॥
॥ ९१॥
॥ ९२॥
॥ ९३॥
॥ ९४॥
॥ ९५॥
॥ ९६॥
॥ ९७॥
॥ ९८॥
॥ ९९॥
॥ १००॥

ਨਿਯਪਾਪਗੁਪਜੀਵਨਮੁਕਤਤੂਏਮਹਾਂਸਾਂਤਪਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਸੇਵਿਚਰਤੇਏ ॥
 ਤੈਸੇਰਤਨਮਲਕਾਕਚਨਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਲਾਤਗੀਤੀਏਐਸੇਮਨਨਕਲਨ . 455
 ਤੇਰਤਚਮਤਕਹੈਐਸੇਮਾਨੁਖਤੁਵਿਖੇਜੋਓਤਮਪੁਰਖਗਿਆਨਵਾਨ
 ਏਐਤਿਨਕਾਦਿਵਤਾਰਵਾਸਨਾਤੇਰਤਪਤ੍ਰਤਏਐਸੇਕੁਪਵਿਖੇਪ੍ਰਤਿ
 ਬਿੰਬਪਤ੍ਰਤਏਐਸੇਅਕਾਸਵਿਖੇਪੁਤ੍ਰਓਤਤੀਭਾਸਤੀਏਐਅਕਾਸ
 ਮਲਨਭਾਵਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਏਤਾਐਸੇਗਿਆਨਵਾਨਪੁਰਖਅਪਲੇਵਿ
 ਵਤਾਰਵਿਖੇਕਰਤਤਭਾਵਅਭਮਾਨਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਏਤਾਐਸੇਮੇਘਕੇ
 ਆਵੇਲੇਅਰੁਜਾਵੇਲੇਕਰਕੈਸਮੁਦ੍ਰਗਾਗਦ੍ਰਖਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਏਤਾਕੈਸਮੇ
 ਘਏਸ੍ਵਛਮਲਨਅਰੁਚਪਲਜਹ੍ਰੁਪਕਉਧਾਰਤਏਐਸੇਆਤਮਗਕ
 ਉਤੇਗਹੁਕੇਆਵੇਲੇਅਰੁਜਾਵੇਲੇਵਿਖੇਗਾਗਦ੍ਰਖਨਹੀਏਤਾਏਰਮਜੀਜਿਸ
 ਮਨਵਿਖੇਸੰਪੁਰਣਜਗਤਕੇਕਿਸੀਪਦਾਰਥਕੀਮਨਨਵਾਸਨਾਨਹੀਫੁਰਤੀ ॥

ਤਿਸਚਿਤਵਿਖੇਜੋਕਛੁਫੁਰਲਾਭੀਭਾਸਤਾਹੈ। ਸੋਬਿਲਾਸਗੁਪਜਾਣਾ। ਉ
ਸਕਉਬੰਧਨਕਾਕਾਹਲਕਛੁਨਹੀ। ਅਗੁਜਿਸਚਿਤਵਿਖੇਅਹੰਦੁਆਦਿਕਜ
ਗਤਕੀਭਾਵਨਾਹੈ। ਅਰੁਸੁਖਮਭੀਹੋਤੀਹੈ। ਪਰਅੰਤਰਤੇਤਿਸਾਵਿਖੇਸਤ
ਤਾਬੁਧਹੈ। ਤਿਸਕਰਿਉਹਦਿਸਦਿਸਾਦਰਸਨਸੰਬੰਧਤੀਨਹੁਕਾਲਹੁਸ
ਜੁਗਤਕਉਵਿਸਤਾਰੇਗਾ। ਜੋਕਛੁਦਿਸਹੈਸੋਅਸਤਰੁਪਹੈ। ਅਰੁਜੋਸਤਹੈ ॥
ਸੋਆਵਿਅੰਕਤਰੁਪਏਕਹੀਹੈ। ਤਿਸਕਉਅਸੈਕਰਕੈਅਲੇਪਰੁਪਹੋਵਹੁ।
ਤਬਹਰਖਅਰੁਸੈਕਰੀਦਿਸਾਕਹੈ। ਜੇਤਕਛੁਦਿਸਜਗਤਭਾਸਤਾਹੈ।
ਸੋਸਭਅਸਤਰੁਪਹੈ। ਅਰੁਜੋਸਤਹੈਸੋਸਦਾਜਿਉਕਾਤਿਉਹੈ। ਅਸਤਰੁਪ
ਦਿਸਕੇਨਮਿਤਕਿਉਵਿਅਰਥਮੇਹਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ। ਅਸੰਮਕਦਰਸਨ
ਕਉਤਿਅਗਕਰਿਸੰਮਕਦਰਸੀਹੈ। ਹੇਸੁਲੇਚਨਰਾਮਜੀਜੋਸੰਮਕਦਰਸੀ
ਹੈਸੋਮੇਹਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾ। ਦਿਸਜੋਵਿਖੇਅਰੁਦਰਸਨਕਹੀਐਇੰਦੀ

ਆਂਤਿਨਕੇਸੰਬੰਧਮਿਲਾਵੇਵਿਖੇਜੋਪਰਮਾਤਮਾ ਸੁਖਹੈ॥ ਅਨੁਭਵਹੁ
 ਪਸੇਪਰਮਬ੍ਰਹਮਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਅਗੁਦ੍ਰਿਸਦਰਸਨਕੇਸੰਬੰਧਵਿਖੇਜੋਅਨੁਤ
 ਮਸੁਖਹੈ॥ ਤਿਸਸੰਬਿਤਵਿਖੇਜੋਇਸਾਥਿਤਹੈਤਾਹੈ॥ ਸੋਗਿਆਨਵਨਹੈ॥
 ਤਿਸੀਕਓਮੋਖਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੈ॥ ਅਗੁਜੋਦ੍ਰਿਸਦਰਸਨਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈਤਾਹੈ॥
 ਤਿਨਅਗਿਆਨੀਅਹੁਕਓਉਹਸੰਬਤਸੰਸਾਰਭ੍ਰਮਕਓਦਿਖਾਵਤੀਹੈ॥
 ਅਗੁਦ੍ਰਿਸਦਰਸਨਕੇਸੰਬੰਧਵਿਖੇਜੋਅਨੁਭਵਸਤਾਹੈਸੋਮੁਖਆਤਮਸਹੁ
 ਪਹੈ॥ ਜੋਦ੍ਰਿਸਸਾਥਲਾਗਾਹੈ॥ ਸੋਬੰਧਹੈ॥ ਅਗੁਜੋਦ੍ਰਿਸਤੇਮੁਕਤਹੋਕਰ
 ਸੰਬਿਤਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਸੋਮੁਕਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਹੋਰਮਜੀਦ੍ਰਿਸਦਰਸ
 ਨਸੰਬੰਧਵਿਖੇਜੋਅਨਾਮੈਸੁਖਸੰਬਤਹੈਤਿਸਵਿਖੇਜੋਇਸਾਥਿਤਹੈ॥ ਖੇਅ
 ਹੁਅਤਮੈਭਾਵਤੇਹੁਤਹੈਸੋਮੁਕਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਉਹੀਬੁਧਵਨਹੈ॥ ਦ੍ਰਿਸਦ
 ਰਸਨਕੇਸੰਬੰਧਵਿਖੇਮਧੋਜੋਸੰਬਤਹੈ॥ ਸੋਅਨੁਭਵਗੋਚਰਹੈ॥ ਤਿਸਸੰਬ

ਤਕਉਅਸੈਕਰਕੈਦਿਸਰਸਨਤੇਮੁਕਤਹੈ॥ਸੋਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉਤਰਿ
ਜਾਵੈਗਾ॥ਇਹਸੁਖੇਪਤਰੂਪਦਿਸੈ॥ਇਸਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਪਰਮਪ
ਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ਇਸੀਕਉਮੁਕਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ਜੇਦਿਸਰਸਨਤੇ
ਮੁਕਤਹੈਸੋਮੁਕਤਬੁਧਹੈ॥ਅਗੁਜੇਦਿਸਰਸਨਕੇਸਾਥਬਾਂਧਾਹੈਸੇਬੀ
ਧਹੈ॥ਇਨਸਰਵਹੁਕਾਅਨੁਭਵਕਰਲੇਹਾਗਾਅਤਮਾਹੈ॥ਸੋਨਇਸੁਭਲਹੈ
ਨਅਲੁਹੈ॥ਨਪ੍ਰਤਛੁਹੈਨਅਪ੍ਰਤਛੁਹੈ॥ਨਚੈਤੰਨਹੈਨਜੜਹੈ॥ਨਸਤਹੈਨ
ਅਸਤਹੈ॥ਨਅੰਤਹੈਨਇਤਰਤੁਅੰਤਹੈ॥ਨਏਕਹੈਨਅਨੇਕਹੈ॥ਨਨਿਕਟ
ਹੈਨਦੂਰਹੈ॥ਨਅਸਿਤਹੈਨਨਾਸਿਤਹੈ॥ਨਪ੍ਰਾਪਤਹੈਨਅਪ੍ਰਾਪਤਹੈ॥ਨ
ਸਰਵਹੈਨਅਸਰਵਹੈ॥ਨਪਦਾਰਥਹੈਨਅਪ੍ਰਾਪਤਰੂਪਹੈ॥ਨਪੰਚਭੂਤ
ਕਹੈਨਅਪੰਚਭੂਤਕਹੈ॥ਜੇਤੀਕਛੁਦਿਸਜਾਤਹੈ॥ਸੋਮਨਸਹਿਤਖਟਵਿ
ਦੀਅਹੁਕਰਿਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਹੈ॥ਤਿਨਤੇਅਤੀਤਹੈਸੋਇਨਕਾਦਿਖੈ

ਕੈਸੇ ਹੋਵੈ॥ ਇਨ ਤੇ ਅਤੀਤ ਨਿਹ ਅਤੀਤ ਨਿਹ ਕਿੰਚ ਨ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਗੁਇਤੀ
 ਸਭ ਉਹੀ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਜਿਉ ਕਾਤਿ ਉਜਾਣੇ ਤੇ ਸਭ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਜਗਤ ਅਨਾ
 ਤਮ ਰੂਪ ਕਛੁ ਨ ਹੀ॥ ਸੰਮਿਕ ਗਿਆਨ ਕਰ ਐਸੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਇਹ ਜੋ ਕਠਨ ਰੂਪ
 ਪਿਥਿ ਥਵੀ ਭਾਸਤੀ ਹੈ॥ ਚੁਵਤਾ ਰੂਪ ਜਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਉਸ ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ
 ਅਗਨ ਭਾਸਤੀ ਹੈ॥ ਇਸ ਪੰਦਰੂਪ ਵਾਉ ਭਾਸਤੀ ਹੈ॥ ਅਵਕਾਸ ਰੂਪ ਅਕ
 ਸਭ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਸਿਸਭ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਵਸਤ ਰੂਪ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ
 ਹੈ॥ ਸੋ ਆਤਮ ਭਾਸਤਾ ਤੇ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨ ਹੀ॥ ਇਤਰ ਮਾਨ ਲਾ ਆਤਮਾ ਤੇ ਜਗਤ
 ਕਉ ਸੋ ਉਨਮਤ ਚੇਸਾ ਹੈ॥ ਮੂਰਖ ਮਾਨਤਾ ਹੈ॥ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖ ਕਉ ਕਾਲਕ
 ਲਾਨ ਰੂਪ ਜਗਤ ਸਭ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਆਦਿ ਕਲਪ ਤੇ ਲੇਕ ਗਿਅਤ ਪਰ
 ਜੰਤ ਸਭ ਆਤਮਾ ਕਾ ਚਮਤ ਕਾਰ ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਤੇ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨ ਹੀ॥ ਐਸੇ
 ਜਾਨੁ ਕਰਿ ਅਪਣੇ ਸੁਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋਵਤਾ॥ ਅਰੁ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ

ਉਤਰਜਾਵਹੁ॥੬੬॥ ਇਤਸ੍ਰੀਓਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਮੁਖਸ੍ਵਰੂਪਉਪ
 ਦੇਸੇਨਾਮਸਰਗਪ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਵਦਾਚ॥ ਹੇਗਮਜੀਇਹਜੇਮੇਤਸ੍ਰਕਓ
 ਵਿਚਗਦ੍ਰਿਸਕੰਧੀਹੈ॥ ਦ੍ਰਿਤਕੇਤਿਅਗਕੀ॥ ਇਸਵਿਚਾਰਕਰਕੈਜੋਅਪ
 ਨਾਅਤਮਸੁਰਾਵਹੈਸੇਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਬੁਧਵਾਨਕਓਉਪਾਸਨਾਅ
 ਭਿਆਸਕਰਕੈਚਿੰਤਾਮਲਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ॥ ਅਗੁਇਸਤੇਉਪ੍ਰਾਤਅਉਰ
 ਭੀਪਰਮਾਦ੍ਰਿਸਸੁਲਾ॥ ਜਿਸਦਿਵਦ੍ਰਿਸਕਰਕੈਅਚਲਾਅਤਮਸਰੂਪਕ
 ਓਦੇਖੈਗਾ॥ ਜੋਮੈਂਹੀਆਕਾਸਹੈਮੈਂਹੀਦਿਸਾਹੈਮੈਂਹੀਸੁਗਜਾ॥ ਅਗਧਓਰ
 ਧੰਮੈਂਹੀਹੈ॥ ਦਿਵਤਾਦੈਤਮੈਂਹੀਹੈ॥ ਪ੍ਰਕਾਸਅਹੁਤਮਮੇਘਪਰਬਤਮੈਂਹੀਹੈ॥
 ਪ੍ਰਿਥਵੀਸਮੁਦ੍ਰਪਵਨਧੂੜਆਦਿਕਜਗਤਇਸਥਾਵਰਜੰਗਮਮੈਂਹੀਹੈ॥ ਹੇ
 ਗਮਜੀਸਰਵਜਗਤਆਤਮਾਹੀ॥ ਤਉਅਹੰਅਹੁਅਹੰਤੇਭਿੰਨਅਉਰਅਨੇ
 ਕਅਹੁਣਕਕੈਸੇਹੋਵੈ॥ ਐਸਾਨਿਸਚਾਜਿਸਕੇਅੰਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਸਭ

ਜਗਤ ਅਤੁ ਮਹੁ ਪਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੇ ਪੁਰਖ ਹਰਖ ਅਹੁ ਸੇ ਕਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਤੇਤਾ ਜੇ ਸਭ ਜਗਤ ਮਨੇ ਮਾੜੈ ਹੈ। ਤਉ ਅਪਣਾ ਅਹੁ ਬਿਗਾਨਾ ਕਿਆ ਕ
 ਹੀ ਐ। ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਉ ਆਤਮਾ ਤੇ ਇਤਰਕ ਛੁਨੀ ਭਾਸਤਾ। ਤੇਤੇ ਹ
 ਰਖ ਅਹੁ ਬਿਖਾ ਦਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇਤਾ। ਹੇ ਮਾਜੀ ਅਹਿ ਕਰਤੀ ਨ ਪ੍ਰ
 ਕਾਰ ਕਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਸਾਂਤ ਕ ਨਿਰਮਲਾ ਹੈ। ਤਤ ਗਿਆਨ ਕਰ
 ਕੈ ਪ੍ਰਵਰਣ ਹਤਤਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਮੇਖ ਦਾ ਇਕ ਪਰਮਾ ਰਬੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਅਹੁ ਤੀ ਸਰ
 ਜਗਤ ਕਉ ਦਿਖਾਵਤਾ ਹੈ। ਏਕ ਇਹ ਹੈ ਜੇ ਸੇਤੁ ਏਕ ਉਕਤਾ ਹੈ ਜੇ ਸਰਬੁ
 ਪਮੈ ਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤੇ ਅੰਨ ਕ ਛੁਨੀ। ਅਹੁ ਦੁਸਗਾ ਇਹ ਜੇ ਪਰਮ ਅਲੁ ਸੁ
 ਖਮ ਤੇ ਅੰਤਿ ਤ ਸੁਖ ਮਹੀ। ਸਾਖੀ ਭੂਤ ਅਵਿਕਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਨੋ ਮੇਖ
 ਦਾ ਇਕ ਹੈ। ਅਹੁ ਤੀ ਸਗਾ ਇਹ ਹੈ। ਜੁ ਆਪ ਕਉ ਨ ਖਾਸਿ ਖ ਪ੍ਰਜਤਿ ਦੇਹ ਰੂਪ
 ਜਾਨਣਾ ਸੇ ਦੁਖ ਦਾ ਇਕ ਮੰਸਾ ਰਕਾ ਕਾ ਹਲਾ ਹੈ। ਸਾਂਤ ਸੁਖ ਕਾ ਕਾ ਹਲਾ ਨਹੀ ॥

ਅਥਵਾ ਇਨਤੀਨਹੁਕਉਤਿਅਗਕਗਿਇਸਾਬਿਤਹੈ॥ਇਹਸਕਲਮਿ
 ਧਤਾਕਾਕਾਰਲੈ॥ਜੈਸੇਤੇਗਿਇਛਹੈਵੈਤੈਸੇਕਗ॥ਅਤਮਾਸਰਵਤੇ
 ਅਤੀਤਸਰੂਪਭੀਹੈ॥ਅਰੁਸਰਵਸਤਾਤੇਪਰੇਹੈ॥ਤਉਭੀਅਪਲੀਸਤਾਕ
 ਰਕੈਜਗਤਕਉਪੁਰਲਕਰਹਾਹੈ॥ਅਰੁਸਰਵਕਉਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਹੈ॥ਅਪ
 ਲੇਅਨੁਭਵਕਰਿਸਦਵਸਤਸਦਾਉਦੇਰੂਪਹੈ॥ਅਰੁਕਿਸੀਪ੍ਰਮਾਣਕਾਵਿ
 ਖੇਨਹੀ॥ਅਨੁਮਾਣਾਦਿਕਪ੍ਰਮਾਣ॥ਅਰੁਸਤਵਾਦੀਇਨਤੇਰਹਤਹੈ॥
 ਅਰੁਸਰਵਥਾਸਰਵਦਾਕਾਲਸਰਵਕਉਅਪਲੇਆਪਕਰਕੈਪ੍ਰਕਾਸ
 ਤਾਹੈ॥ਅਰੁਇਤੋਕਛੁਦਿਸਜਗਤਹੈ॥ਸੋਸਰੁਆਤਮਾਭਗਵਾਨਹੈ॥
 ਦਿਸਦਰਸਨਤੇਰਹਤਅਤਮਾਸਤਅਸਤਇਸੁਲਾਸੁਖਮਸਰਵਸ
 ਬੰਦਹੁਤੇਰਹਤਹੈ॥ਅਰੁਉਹੀਸਰਵਰੂਪਹੈ॥ਸਰਵਕੀਬਣੀਕਹਲੇਵਿਖੇ
 ਭੀਉਹੀਆਵਤਾਹੈ॥ਅਰੁਕਿਸੀਕੇਕਹਲੇਵਿਖੇਨਹੀਆਵਤਾ॥ਜੋਨਾਨਤੁ

ਭਾਸਤਾਏ ਸੋਭੀ ਤਿਸ ਤੇ ਭਿੰਨ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ॥ ਆਤਮਾ ਆਦਿ ਕਸੀ ਭ੍ਰਿਮਾਂ ਭੀ ਸਿ •
 ਸਤ੍ਰੁ ਉਪਦੇਸ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਕਲਾ ਪੀ ਆਂ ॥ ਸਰਵ ਸਕਤ ਭੀ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਕਲਾ
 ਪਤਾ ॥ ਸਰਵ ਤੀ ਨਹੁ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਸਮਏ ਸਥਿਤ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸੁ
 ਛਮ ਭਾਵ ਕਰਿ ਭੀ ਹੀ ਹੈ ॥ ਇਸੁ ਲਭਾ ਵਕਰਿ ਭੀ ਉਹੀ ਹੈ ॥ ਸਰਵ ਠਉ ਤੁ
 ਵਿਆਪਕ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਅਪਲੇ ਫੁਰਲੇ ਕਰਿ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੈ ਭਾਸਤਾ ॥ ਜਬਾਚਿ
 ਤਸੀ ਬਿਤ ਫੁਰਲ ਰੂਪ ਹੈ ਤੀ ਹੈ ਤਬ ਜੀਵ ਆਦਿ ਕਰੂਪ ਹੈ ਭਾਸਤਾ ॥ ਫੁਰ
 ਲੇ ਤੇ ਹੁਤ ਦ੍ਰੋਤ ਕਲਾ ਨ ਮਿਟ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਪਵਣ ਫੁਰ
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਸੀ ਤਉ ਸਨ ਰੂਪ ਹੈ ਕਗਾ ॥ ਤੈ ਸੇ ਫੁਰਲੇ ਕਰਿ ਕੈ ਜੀਵ
 ਆਦਿ ਕਭੇ ਦਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਚੇਤਨ ਅਤਮਾ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਹੈ ॥
 ਅਰੁ ਕੁੰਕਿਸੀ ਭਾਵ ਕਉ ਨ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਦਾਰਥ ਅਪਲੇ
 ਪਲੇ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਮਹੇਸ਼੍ਵਰ ਅਤਮਾ ਅਪਲੇ ਸੁਭਾਵ

ਉ

ਵਿਖੇਇਸਥਿਤੈ॥ ਅਹੁਤਿਸਕਾਭਾਸਲਾਪੁਰਿਸ੍ਰਕਾਵਿਖੇਤੋਤਾਏ॥ ਓਪ
ਲਪਥਰਆਦਿਕੁਵਿਖੇਨਹੀਭਾਸਤਾ॥ ਪਰਸਰਵਾਵਿਖੇਸਮਯੈ॥ ਜੈਸੇ
ਵਾਂਉਬਿਨਾਧੂੜਨਹੀਉਡਤੀ॥ ਜੈਸੇਅਧਕਾਹੁਪ੍ਰਕਾਸਾਬਿਨਾਪਦਾਰਥਨਹੀ
ਭਾਸਤਾ॥ ਤੈਸੇਅਤਮਾਪੁਰਿਸ੍ਰਕਾਵਿਖੇਪ੍ਰਤਬਿੰਬਤਭਾਸਤਾਏ॥ ਜੈਸੇਸੁ
ਰਜਕੇਉਦੇਹੁਏਸਰਵਜੀਵਹੁਕਾਵਿਵਹਾਰਹੋਤਾਏ॥ ਅਹੁਸੁਰਜਕੇਅਸੁ
ਹੁਏਲੀਨਹੋਜਾਤਾਏ॥ ਸੁਰਜਦੇਨੌਸੋਅਲੋਪਏ॥ ਤੈਸੇਅਤਮਾਸਰਵਕ
ਪ੍ਰਕਾਸਕਏ॥ ਅਹੁਨਿਗਲੇਪਏ॥ ਸਗੀਰਹੁਕੇਵਿਵਹਾਰਹੋਏਅਹੁਨਸ੍ਰਤਾ
ਵਿਖੇਜਿਉਕਾਤਿਉਏ॥ ਨਉਪਜਤਾਏਨਬਿਨਸਤਾਏ॥ ਨਕਛੁਬਾਂਛਤਾਏ॥
ਨਤਿਆਗਤਾਏ॥ ਨਮੁਕਤਾਏਨਬੰਧਏ॥ ਸਰਵਦਾਸਰਵਪ੍ਰਕਾਸਰਵਾ
ਤਮਾਜਿਉਕਾਤਿਉਏਕਹੁਪਏ॥ ਤਿਸਕੇਅਗਿਆਨਕਹਕੈਜੀਵਅਨਾਤ
ਮਾਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਏ॥ ਜੈਸੇਜੇਵਨੀਵਿਖੇਸਰਖਭਾਵਕੇਵਲ

ਦੁਖਕਾਰਾਹਲੈ॥ ਅਤੁਮਾਆਦਿ ਤੇਂਗਹਿਤ ਅਜਨਮਾਹੈ॥ ਅਜੁਹੈ ਅਥਿ
 ਨਾਮੀਹੈ॥ ਅਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਇਤਰਕ ਛੁਪੁ ਆਨਹੀ॥ ਇਸੀ ਤੇ ਬਾਂਛਾ ਤਿਆ
 ਗਾਦੇ ਸਕਾਲ ਵਸਤੁ ਕੇ ਪਰਛੇਦ ਤੇਂਗਹਤਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਬੰਧਨਹੀ॥ ਜੇ ਬੰਧਨ
 ਹੀ ਸੋ ਮੋਖ ਕੈ ਸੇਹੈ ਵੈ॥ ਸਰਵ ਕਲਪਨਾ ਤੇਂਗਹਿਤ ਐਸਾ ਅਤੁਮਾ ਸਰਵ ਕਾ
 ਅਪਣਾ ਆਪਹੈ॥ ਅਵਿਚਾਰ ਕਰਕੈ ਸੁਤਰੁ ਦਨ ਕਰਤੇਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਜੋ ਤੁਝ ਕੋ
 ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਆਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਆਦਿ ਤੇਂ ਲੇਕ ਰਿਅੰਤ ਪ੍ਰਜੰਤ ਕੁਲੀ ਪ੍ਰਕਾਸ
 ਵਿਚਾਰ ਦੇਖਾ॥ ਇਸ ਜਗਤ ਕੇ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਸੋ ਕਰਾ ਤਿਆਗ ਕਰਿ॥ ਮੁਹਖੁ
 ਵਤ ਸੋ ਕਕਉ ਮੈ ਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਲੇਕ ਵਿਖੋ॥ ਹੇ ਸੁਮਤੇ ਬੰਧ ਮੋਖ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਕ
 ਉਤਿ ਆਗ ਕਗਾਨ ਬੰਧ ਕੇ ਤਿਆਗ ਦੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਗਾਨ ਮੋਖ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ
 ਕੀ ਇਛਾ ਕਗਾਨ ਅਰੁ ਜੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਪੁਤਲੀ ਆਂਕੀ ਨਿਅਈ ਅਤੁਮਾਨ ਤੇਂਗਹਤ ਚੇ
 ਸਟਾ ਕਗਾ॥ ਇਸ ਕਾਨਮ ਅਤੁਮ ਮੈ ਨਹੈ॥ ਹੇ ਰਮਜੀ ਮੋਖਨਾ ਮੈ ਕਉ ਪਦਾਰਥ

ਅਕਾਸਵਿਖੇਇਸਥਿਤਨਹੀ॥ਨਕੋਉਪਾਤਾਲਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ਅਰੁਤੂਮ
ਲੋਕਵਿਖੇਭੀਮੋਖਨਮੁਪਦਾਰਥਇਸਥਿਤਨਹੀ॥ਚਿਤਕਾਨਿਰਮਲਹੋਣਾ
॥ਅਰਥਇਹਜੇਅਨਤਮਾਸਾਥਆਪਕਉਮਿਲਾਵਣਾ॥ਤਿਸਵਿਖੇਆਤ
ਮਅਰੁਮਨਕਰਣਾਇਹੀਮੈਲਹੈ॥ਇਸਕਾਤਿਆਗਕਰਣਾ॥ਸੁਧਆਤ
ਮਾਵਿਖੇਚਿਤਕਉਲਗਾਵਣਾ॥ਇਹਨਿਰਮਲਚਿਤਹੋਵਣਾ॥ਇਸੀਕਾ
ਨਮਮੋਖਹੈ॥ਜਬਚਿਤਸੰਗੁਲਮੈਬ੍ਰਿਤਕਾਤਿਆਗਹੋਵੈ॥ਅਰੁਸੰਮਕਆ
ਤਮਗਿਆਨਹੋਵੈ॥ਤਿਸਕਉਤਤਦਰਸੀਮੋਖਕਹੋਤੈ॥ਹੇਗਮਜੀਜਬਲ
ਗਆਤਮਾਕਾਨਿਰਮਲਬੰਧਨਹੀਹੋਤਾ॥ਤਬਲਗਾਇਹਦੀਨਅੰਗਦੁਖੀ
ਹੋਤਾ॥ਜਬਆਤਮਾਕਾਨਿਰਮਲਬੰਧਹੂਆਤਬਦੁਖਹੋਤੇਮੁਕਤਹੋਤਾ
ਹੈ॥ਤਾਂਤੇਅਉਰਉਪਾਵਹੂਕਉਤਿਆਗਕਰਕੈਮੋਖਕੀਬਾਂਛਕਰੇ॥ਅਰੁ
ਚਿਰਕਰਕੈਇਸਬੰਧਕਉਸਾਧਿਆ॥ਚਿਤਵਿਸਤ੍ਰਿਤਪਦਕਉਪਾਪਤਹੂ

ਆਗਤੁ ਬਰਸ ਮੇਖ ਤੁਰੀਭੀ ਬਾਂਛਾ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਏਕ ਮੇਖ ਕਿ ਅਪੈ ॥ ਏਹ ਮ
 ਜੀ ਅਉਰ ਉਪਾਇ ਸੁਖ ਕਰੈ ਉਨਹੀ ਜੀ ਵਕਉ ॥ ਆਤਮ ਬੋਧ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰ
 ਸੁਖੀ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਏਹ ਮਜੀ ਜਬ ਚਿਤ ਅਚਿਤੁ ਹੋਤੈ ॥ ਤਬ ਸਤ ਜਗਤ ਤੁ
 ਮ ਮਿਟ ਜਾਤੈ ॥ ਅਰੁ ਜਗਤ ਕਛੁ ਦੁਸਰੀ ਵਸਤੁ ਹੋਨਹੀ ॥ ਏਕ ਅਦ੍ਵੈਤ ਆਤ
 ਮਤੁ ਤੈ ॥ ਜਉ ਉਭੈ ਹੋਤੈ ਉਬੰਧ ਕਿਸ ਕਉ ਕਹੀਐ ॥ ਅਰੁ ਮੇਖ ਕਿਸ ਕਉ ਕ
 ਹੀਐ ॥ ਬੰਧ ਮੇਖ ਕੀ ਕਲਾ ਨਾ ਤੁਛੈ ॥ ਇਸ ਕਲਾ ਨਾ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿਆ
 ਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤੈ ॥ ਅਰੁ ਮਰ ਵਕਲਾ ਨਾ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਚਕੁ
 ਰਤੀ ॥ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੀ ਪਾਲਾ ਨਾ ਕਰੁ ॥ ਤੁਝ ਕਉ ਕਰਤ ਤਕਾਸ ਪਰਸ ਕਛੁ
 ਨਹੀ ਵੈਗਾ ॥ ਜੇ ਮੇਕ ਮਲ ਕਉ ਜਲ ਨਹੀ ਸਪਰਸ ਕਰਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਝ ਕੋ ਕਰ
 ਤਤ ਸਪਰਸ ਨ ਕਰੇਗਾ ॥ ੬੭ ॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮਾ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਆਤਮ ਵਿਚ
 ਭੋਨਾ ਮਸਰਗਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਠੇ ਵਚ ॥ ਏਹ ਮਜੀ ਇਸੀ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਜ

ਗਤਉਪਜਿਆਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੈ ਅਪਕਉ ਸਗੀਰ ਪਵ ਜਾਣਤਾਹੈ॥
ਅਪਦੇਸੰਕਲਪ ਕੇਉ ਪਜਾਏ ਕਉ ਅਪ ਜਾਣਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕੇਉ ਸੁੰਦਰ ਪੁਰਖ
ਉਵੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਮੁਖ ਦੇਖੋ ਬਿਨਾ ਉਸ ਕਉ ਕਹੂ ਪਜਾਣੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਤਮ ਕੇ ਸਾਖਿ
ਤਕਾ ਗਬਿਨਾ ਦੇ ਯਹੂ ਪਾਤਮਾ ਕਉ ਜਾਣਤਾਹੈ॥ ਜੁਮੈ ਦੇਹਤੀ॥ ਜਿਉ ਜਿਉ ਸ੍ਵ
ਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਦ ਹੋਤਾਹੈ॥ ਤਿਉ ਤਿਉ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਆਧਿਕ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋਤਾਹੈ॥ ਜੈ
ਸੇ ਜਿਉ ਜਿਉ ਮਦ ਪਾਨ ਕਰਤਾ ਜਾਤਾਹੈ॥ ਤਿਉ ਤਿਉ ਉਨਮਤ ਹੋਤਾ ਜਾਤਾ
ਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਹ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਤੀ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ਸੋ ਅਗਿਆਨ ਕਰਿ
ਕੈ ਭਾਸਤੀ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕਿਹਣਾ ਵਿਖੇ ਕਿਹਣਾ ਕਰਕੈ ਮਾਰਥ ਲਾ ਵਿਖੇ ਜਲ ਭਾ
ਸਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਸੰਮਕਾਗਿਆਨ ਕਰਕੈ ਅਤਮਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾਹੈ॥
ਏਕ ਕਲਾਨ ਕੇ ਫੁਰਲੇ ਕਰਕੈ ਮਨ ਬੁਧ ਚਿਤ ਅਹੰਕਾਰ ਏਕੀ ਅੰਦੇਹ ਭਾਸ
ਤਾਹੈ॥ ਸੋ ਏਕ ਫੁਰਲੇ ਕੀ ਏਤੀ ਅੰਸੀ ਫਿਅੰਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਜਲ ਕੀ ਅਨੇ

ਕਸੰਫ਼ਿਆਂ ਤੀਐ। ਤੈਸੇ ਏਕ ਫੁਲੇ ਕੀ ਅਨੇਕ ਸੰਫ਼ਿਆਂ। ਜੋ ਚਿਤ ਪੈ
 ਸੇ ਅੰਤ ਕਾਰ ਹੈ। ਜੋ ਅੰਤ ਕਾਰ ਹੈ ਸੋ ਈ ਮਨ ਹੈ। ਜੋ ਮਨ ਹੈ ਸੋ ਈ ਬੁਧ ਹੈ। ਇ
 ਨ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨੀ। ਜੋ ਸੇ ਵਰਣ ਅਰੁ ਸੁਕਲ ਤਾ ਅਰੁ ਸੀਤਲ ਤਾ ਵਿਖੇ
 ਭੇਦ ਕਛੁ ਨੀ। ਤੈਸੇ ਮਨੁ ਬੁਧਾ ਦਿਕ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨੀ। ਮਨ ਬੁਧ ਅ
 ਦਿਕ ਵਿਖੇ ਭੇਦ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਏਕ ਕੇ ਨਾਮੁ ਏਦੋ ਨਾਮੁ ਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜੋ ਸੇ
 ਪਟ ਕੇ ਨਾਮੁ ਏ ਸੁਕਲ ਤਾ ਭੀ ਨਾਮੁ ਤੇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਏਕ ਕੇ ਨਾਮੁ ਏਦੋ ਨਾ
 ਨਾਮੁ ਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਨ ਬੁਧ ਵਿਖੇ ਜੋ ਕਛੁ ਕਲਾਨ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਤਿਅ
 ਗ ਕਰਿ। ਮੇਖ ਕੀ ਟਿਛ ਭੀ ਤਿਅ ਗ ਕਰਿ। ਬੰਧਨ ਬਿਤ ਕੀ ਟਿਛ ਭੀ ਤਿ
 ਅ ਗ ਕਰਿ। ਏ ਗ ਮਜੀ ਵੈ ਗ ਅਰੁ ਵਿਵੇਕ ਅਭਿਅਸ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਕਉ
 ਨਿਰਮਲ ਕਰਿ। ਜਬ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੂ ਅਤ ਬ ਮਨ ਕਾ ਮਨ ਨ ਭਾਵ ਭੀ ਨਾਮੁ
 ਤੇ ਜਾਵੈ ਗਾ। ਜਬ ਇਹ ਫੁਲ ਫੁਲ ਤਾ। ਜੁ ਮੈ ਮੋਖ ਹੋਵਉ। ਤਬ ਭੀ ਮਨ

੪੬੨

ਜੇ

ਜਾਗਿਆ ਵਤਾ ਹੈ। ਅਰੁਮਨ ਕੇ ਜਗੇ ਤੇ ਮਨ ਨ ਭੀ ਹੋਇਆ ਵਤਾ ਹੈ। ਅ
ਰੁਮਨ ਨ ਭੂਆਤ ਬਾਪ ਦੇ ਸਾਥ ਸਗੀਰ ਭੀਤਾ ਸਿਆ ਵਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਅਨੇਕ
ਦੁਖ ਭਾਸਿਆ ਵਤੇ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਜੀਆਤ ਮਤਤ ਸਭ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੈ। ਅਥਵ
ਸਰਵਗੁਪਤਿ ਹੀ ਹੈ। ਤਉ ਕਉਨ ਬੰਧ ਅਰੁ ਕਉਨ ਮੋਖ ਹੋਵੈ। ਜਬ ਮਨ ਕਾ ਮ
ਨ ਨਿਰਮਲਾ ਭੂਆਤ ਬਨ ਕਉ ਬੰਧੈ ਨ ਮੋਖੈ। ਆਤਮਾ ਸਰਵਾਕ੍ਰ
ਮਤਿ ਅਤੀਤ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਰਵਾਕ੍ਰਿਆ ਭੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇਵਾਉ
ਕੇ ਚਲਾ ਲੇਤੇ ਬਿਛਕੇ ਪੜਫੁਲਾਹ ਲੇਤੇ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਪ੍ਰਣਾਹ ਕੇ ਫੁਰਾ ਲੇ ਕਰ
ਤਾਥ ਪਾਂਵ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਜੀ ਚਿਤ ਸਕਤ ਜੈ ਹੈ। ਸੇ ਸਰਵ ਵਿਆ
ਪੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਸੁਖ ਮੈ ਹੈ। ਅਰੁ ਅਚਲਾ ਹੈ। ਨਾ ਆਪ ਹੀ ਚਲਾਤਾ ਹੈ। ਨਾ ਐ
ਕਿਸੀ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰੀ ਹੀ ਚਲਾਤੀ ਹੈ। ਸਦਾ ਇਸ ਬਿਰਗੁਪ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸੁਮੇਰ
ਪਰ ਬਤਨ ਆਪ ਹੀ ਚਲਾਤਾ ਹੈ। ਨਵ ਉਕਰਿ ਚਲਾਇਆ ਚਲਾਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ

ਚਿਤ ਸਕਤ ਨਹੀ ਚਲਤੀ। ਏਹ ਮਜੀ ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਪਦ ਗਥ ਭਾਸਤੈ ਹੈ। ਸੋ ਆ
 ਤਮ ਗੁਪੀ ਦਗ ਪਦ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤ ਬਿੰਬ ਤੋ ਤੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਰਵ ਪਦ ਗਥ ਹੁਕਉ
 ਦੀ ਪਕ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਸਭ ਪਦ ਗਥ ਹੁਕਉ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸਤ
 ਹੈ। ਅਰੁ ਅੰਤੁ ਅੰ ਆਦਿ ਕਰੀ ਕਲਨ ਤੇ ਹੁਤੈ ਹੈ। ਜਿਹਾਂ ਅੰਤੁ ਅੰ ਆਦਿ
 ਕ ਕਲਪਨ ਨਹੀ ਫੁਰਤੀ। ਤਹਾਂ ਸੁਖ ਅਰੁ ਦੁਖ ਭੀ ਕਉ ਨਹੀ ਫੁਰਤਾ। ਜੈ ਸੇ
 ਬ੍ਰਿਛ ਅਰੁ ਪਹਾੜ ਹੁ ਵਿਖੇ ਅੰਤੁ ਅੰ ਆਦਿ ਕ ਸਬਦ ਨਹੀ ਫੁਰਤੇ। ਤੈ ਸੇ
 ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਫੁਰਤੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਵਿਖੇ ਕਰਤ ਤਭੇ ਗਤਤ ਨ
 ਹੀ ਫੁਰਤੇ। ਏਹ ਮਜੀ ਆਤਮਾ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ। ਅਰੁ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ। ਤਿਸਾ ਵਿ
 ਖੇ ਕਰਤ ਤਭੇ ਗਤਤ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਕਰਤਤ ਅਰੁ ਭੇ ਗਤਤ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅ
 ਗਿਆਨ ਕਰਿ ਕੈ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਾਰੂ ਬਲ ਵਿਖੇ ਜਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਏ
 ਹ ਮਜੀ ਅਗਿਆਨ ਗੁਪੀ ਮਦਗ ਕਉ ਪਾਨ ਕਰ ਕੈ ਮਨ ਗੁਪੀ ਮੂਤ ਮਤ ਹੁਆ

ਯੋ। ਤਿਸਕਰਿਸਤ ਅਹੁ ਅਸਤ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ। ਜੈਸੇ ਅਸਤ
ਮਿਗਤਿਸਨ ਕੀ ਨਦੀ ਸਤ ਉਕਰਿਤਾ ਸਤੀ ਯੋ। ਮਿਗਤਿਸਕਉ ਸਤ ਜਾਲ
ਕਰਿ ਪਾਂਨ ਕੇਨ ਮਿਤ ਦਉ ਤਤ ਯੋ। ਤੈਸੇ ਇਨ ਜੀਵਹੁ ਕਾ ਮਨ ਯੋ। ਜੈ ਅਸਤ
ਗੁਪਸੀ ਮਾਹ ਕਉ ਸਤ ਜਾਲ ਕਰਿ ਸੁਖ ਕੇਨ ਮਿਤ ਦਉ ਤਤ ਯੋ। ਅਹੁ ਜਬ ਅ०
ਤਮ ਸਤਾ ਕਾ ਬੇਧ ਸੰਮ ਕਰੇਤ ਯੋ। ਤਬ ਇਹ ਅਵਿਦਿਆ ਨ ਮੁੱਝੇ ਜਾਤੀ ਹੈ॥
। ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਹੁਕੇ ਮੰਧਰੰਗ ਲਕੀ ਕੀ ਨਿਆ ਆਇ ਬੈਠੇ। ਅਹੁ ਜਬ ਉ
ਨ ਬ੍ਰਹਮਣ ਹੁਕੇ ਸਕਉ ਪਛਾਣਿਆ ਜੁਇਹ ਚੰਡਾਲੀ ਤੈਤ ਬਉਹ ਛਪਨੇ
ਜਾਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਜਬ ਅਵਿਦਿਆ ਕਉ ਜਾਣਿਆ ਜੁਇਹ ਅਵਿਦਿਆ ਯੋ।
ਤਬ ਅਵਿਦਿਆ ਨ ਮੁੱਝੇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਯੇਹ ਮਜੀ ਜਬ ਅਵਿਦਿਆ ਕਉ ਜਿਉ
ਕਾਤਿ ਉਜਾਣਿਆ ਤਬ ਅਵਿਦਿਆ ਗੁਪ ਜਗਤ ਮਨ ਕਉ ਖੈਚਨ ਹੀ ਸਕ
ਤਾ। ਯੇਹ ਮਜੀ ਜਬ ਪਰਮਾਹਰਥ ਸਤਾ ਕਾ ਬੇਧ ਯੁਆਤ ਬਮੁਲਵਾਸਨਾ ਨਮ੍ਹ

ਤੇਜਤੀਆਂ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਦੀਪਕ ਕੇ ਉਦੇ ਹੁਏ ਤੇ ਅੰਧਕਾਰ ਨਸ੍ਹੇ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅ
 ਤਮ ਗਿਆਨ ਕਰਿ ਅਵਿਦਿਆ ਸਹਿਤ ਵਾਸ ਨਾਨਸ੍ਹੇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ
 ਅਵਿਦਿਆ ਅਵਿਚਾਰ ਤਸਿ ਧਰੈ। ਜਬ ਸਾਸਤਰੁ ਸਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਕਉ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਅਵਿਦਿਆ ਨਸ੍ਹੇ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਵਰਠਾ ਕਾ ਕਣਕਾ
 ਧੂਪਕਰ ਕੈ ਜਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਅਗਿਆਨ ਨਸ੍ਹੇ ਜਾਤਾ
 ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇਹ ਜਨ ਹੈ। ਅਰੁ ਅਤਮਾ ਸਦਾ ਚੈਤਨ ਹੂਪੈ। ਬਹੁ ਕੁ ਜਨ
 ਦੇਹ ਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਰ ਭੋਗੁ ਕੀ ਟਿਛਾ ਕਰ ਲੀਏ। ਮੁਰਖਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਪੁ
 ਰਖ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਬੰਧਨ ਕਉ ਤੋੜ ਰਾਤੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਕੇਸਰੀ ਸਿੰਘ ਪਿੰਜਰੇ ਕਉ
 ਤੋੜ ਨਿਕਸਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਭੋਗੁ ਕੇ ਨਿਸਚੈ ਕਉ ਤੋੜ ਰਾ
 ਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਅਸਾ ਰੂਪੀ ਜੋ ਛਾਸੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਰਿਦੇ ਤੇ ਕਾਟੇ। ਜਬ ਆ
 ਸਾ ਰੂਪੀ ਆਵਰ ਲਧੁਰ ਭਇਆ। ਤਬ ਪੁਰਲਮਾ ਸੀ ਕੇਚੰਦ੍ਰ ਮਾ ਕੀ ਨਿਅਈ

ਸੀਤਲਹੋਜਵੈਗਾ। ਜੈਸੇਸੇਪਰਬਤਕਉਅਗਨਿਲਾਗੀਹੋਇ। ਤਿਸਜਲ
ਤੇਉਪਰਮਹਤਵਰਖਾਹੋਵੈ। ਤਬਤਪਤਤੇਮੁਕਤਹੋਕਰਿਸੀਤਲਹੋਜਤਾਹੈ।
ਤੈਸੇਇਹਪੁਰਖਤੀਨਹੁਤਪਹੁਤੇਮੁਕਤਹੂਆਅਤਮਪਦਕਉਪਾਇਕਰਿ
ਸਾਤਵਨਹੋਤਾਹੈ। ਹੇਗਮਜੀਅਤਮਾਕੇਸਾਖਿਤਕਹੁਏਪਰਮਆਨੰਦਕਉ
ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਸੇਰੰਕਕਉਤਿਲੋਕੀਕਾਮਜਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈ। ਅਰੁਓਸਕ
ਆਨੰਦਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਨਕਉਆਨੰਦਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ।
ਅਰੁਪਰਮਨਿਰਮਲਲਛਮੀਕਰਿਸੋਭਤਾਹੈ। ਜਬਇਸਕੇਰਿਦੇਸੈਆ
ਸਾਰੂਪੀਮੇਲਜਾਤੀਹੈ। ਜੈਸੇਸੇਸਰਤਕਾਲਕਾਅਕਾਸਨਿਰਮਲਸੋਭਤ
ਹੈ। ਤੈਸੇਆਸਾਰੂਪੀਮੇਲਤੇਰਹਤਗਿਦਾਨਿਰਮਲਲਛਮੀਕਰਿਸੋਭ
ਤਾਹੈ। ਹੇਗਮਜੀਗਿਆਨਵਨਪੁਰਖਅਪਲੇਆਪਦਿਖੇਸਮਾਵਤਾਨਹੀ।
ਜੈਸੇਮਹਾਂਕਲਪਕਾਸਮੁਦ੍ਰਨਹੀਸਮਾਵਤਾ। ਜੈਸੇਸੇਘਜਲਕਉਤਿਅ।

ਗਕਰਿ ਮੋਨ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਗਨ ਲਾਕ ਵੀ ਆਂਕ ਉਜਲਾਇ ਕਰਿ ਧੁੰਮ।
 ਤੇਰਹਤ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਰੇਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਬਿਤੀ ਤੇਰਹਤ
 ਤੂ ਆ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਨਿਰਬਾਲ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਚਿਤ ਨਿਰਬਾਲ ਤੂ ਆ
 ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਉ ਪਾਨ ਕਰ ਕੈ ਪੁਰਖ ਆਨੰਦ
 ਮਾਨੇਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਰਿ ਪੁਰਨ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ।
 ਜੈ ਸੇ ਵਾਉ ਤੇਰਹਤ ਇਸ ਬਨ ਵਿਖੇ ਦੀਪਕ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਸੁਧ ਮਲ ਅ
 ਪਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਪ੍ਰਕਾਸਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਅਪਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ
 ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ। ਮੈ ਸਰਵ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਸਰਵ ਗਤਿ ਹੈ ਸਰਵ ਕਾਈ ਸ੍ਵਰਗੀ
 ਸਰਵ ਅਕਾਰ ਹੈ ਨਿਰਾਕਾਰ ਹੈ। ਕੇਵਲਾਚਿਦਾਨੰਦ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਸਦਾ ਅਪ
 ਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤਰੇਤੀ ਹੈ। ਰੋਗ ਮਜੀ ਅੰਧੇ ਉਹ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਅਪਲੇ ਅ
 ਪਕ ਉਜਲਾਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਪੁਰਬ ਜੋ ਦਿਨ ਬਿਤੀ ਤਭਏ ਹੈ ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰ

ਹਸਤਾਯੋ। ਮੈਂ ਤੋਂ ਅਨੰਤ ਅਤਮਾਯੋ। ਮਾਇਆ ਕੇ ਕੁਮਕਰ ਅਪਕਉ ਕਰਤਾ ਭੇ
 ਗਤਾ ਮਾਨਤਾ ਥਾ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਐ ਸੇ ਜਾਣ ਕਰਿ ਗਾਗੈ ਖਾਦਿ ਰੋਗ ਹੁਤੇ ਗਤ
 ਪਰਮ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇ ਤਪਸ ਭਨਿਵਰਤ ਹੋ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਅ
 ਰੁਆਤ ਮਾ ਵਿਖੈ ਸਦਾ ਪ੍ਰੀਤ ਹੁਤੀ ਹੈ। ਅਗਚਿਤ ਸਰਵ ਤੇ ਪੁਰਲ ਹੋ ਜਾਤਾ
 ਹੈ। ਅਰੁ ਸਭ ਕਉ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਕਾਮ ਰੂਪੀ ਚਕ੍ਰ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋ
 ਤਾ ਹੈ। ਜਨਮ ਮਰੁ ਕੇ ਬੰਧਨ ਕਉ ਕਾਟ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਗਾਗੈ ਖਾਦਿ ਕਦੁੰਦ ਅਰੁ ਸ
 ਰਵ ਕੇ ਭੈ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਅਵਿਦਿਅ ਰੂਪੀ ਸੰਸਾਰ ਕਉ ਤਰ ਜਾਤਾ
 ਹੈ। ਅਰੁ ਉਤਮ ਲਾਖ ਮੀ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰਥ ਇਹੋ ਜੇ ਪਰਮ ਪਦ ਕ
 ਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਬਹੁ ਫਲ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਜਨਮ ਮਰਲ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ॥
 ਅਰੁ ਕਰਮ ਹੁਕਾ ਅੰਤੁ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਹੇ ਗਮ ਜੀ ਗਿਆਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਉ ਦੇਖ
 ਕਰਿ ਅਉਰ ਸਤ ਬਾਂਛਾ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਪਰ ਅਉਰ ਹੁਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਗਿ

ਅਨਵਾਨਕਿਸੀਕੀਬਾਂਛਾਨਹੀਕਰਤਾਅਹੁਸਭਕਉਅਨੰਦਮਾਨਕਰਤ०
 ਹੈ॥ ਅਹੁਅਪਕਿਸੀਕਰਿਅਨੰਦਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਨਕਿਸੀਕਉਦੇਤਾਹੈਨ
 ਲੇਤਾਹੈ॥ ਨਕਿਸੀਕੀਉਸਤਤੁਕਰਤਾਹੈਨਨੰਦਾਕਰਤਾਹੈ॥ ਨਕਿਸੀਉਤਮ
 ਪਦਾਰਥਕਉਪਾਇਕਰਿਉਦੇਹੋਤਾਹੈ॥ ਨਅਨਿਸ੍ਵਕਉਪਾਇਕਰਿਅਸਤ
 ਹੋਤਾਹੈ॥ ਹਰਖਅਹੁਸੇਕਤੇਹੋਤਾਹੈ॥ ਸਰਵਅਰੰਭਅਹੁਤਿਨਕੇਛਲਾਹੁ
 ਕਾਤਿਅਗਕੀਅਹੈ॥ ਸਰਵਉਪਾਧਤੇਹੋਤਾਹੈ॥ ਕਰਤਤਅਹੁਤੇਗਤਤ
 ਤੇਅਪਕਉਨਿਅਗਮਾਨਤਾਹੈ॥ ਐਸਾਜੋਪੁਰਖਹੈਸੋਜੀਵਨਮੁਕਤਕਰ
 ਤਾਹੈ॥ ਹੇਰਮਜੀਜਬਸਰਵਇਛਾਕਉਤਿਅਗਕਰਿਤਿਤਕਉਮੈਨਕਰੇ
 ਗਾ॥ ਤਬਨਿਗਵਿਸੇਕਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ॥ ਜੈਸੇਮੇਘਜਲਕਉਤਿ
 ਅਗਕਰਿਮੇਖਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਤੂੰਮੇਖਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਵੈਗਾ॥ ਹੇਰਮਜੀਜੈਸੇਕਾਮੀਪੁਰਖਸੁੰਦਰਇਸਤੀਕਉਕੰਠਲਗਾਇ

ਕਰਿਅਨੰਦਮਨਹੋਤਾਹੈ॥ਤਿਸਕਉਐਸਾਅਨੰਦਨਹੀਹੋਤਾ॥ਜੈਸਾਅਨੰਦ
ਨਿਰਵਾਸੀਪੁਰਖਕਉਹੋਤਾਹੈ॥ਅਰੁਛੂਲਵਲੀਗੁਛੇਕਰਿਐਸੀਬਸੰਤਰੁ
ਤਨਹੀਸੋਭਤੀ॥ਜੈਸੇਉਦਾਹਬੁਧਾਤਮਮੈਨਵਨਸੋਭਤਾਹੈਨਿਰਵਾਸੀਪੁ
ਰਖਾ॥ਅਗੁਹਿਮਲੇਪਰਬਤਵਿਖੇਭੀਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਐਸਾਸੀਤਲਾਨਹੀਹੋ
ਤਾ॥ਜੈਸਾਨਿਰਵਾਸੀਮਨਸੋਭਤਾਹੈ॥ਮੋਤੀਅਹੁਕੀਮਾਲਾਕਰਿਅਹੁਕੇਲੇ
ਕੇਬਨਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਐਸਾਸੁਖੀਨਹੀਹੋਤਾ॥ਅਹੁਚੰਦਨਕਉਪਾਨਕ
ਹੈਤਉਭੀਐਸਾਸੀਤਲਾਨਹੀਹੋਤਾ॥ਜੈਸਾਸੀਤਲਾਨਿਰਵਾਸੀਮਨਹੋਤਾਹੈ॥
ਅਹੁਚੰਦ੍ਰਮਾਕਉਸਪਰਸਕੀਏਐਸਾਸੀਤਲਾਨਹੀਹੋਤਾ॥ਜੈਸਾਨਿਰਵ
ਸੀਪੁਰਖਸੀਤਲਾਹੋਤਾਹੈ॥ਚੰਦ੍ਰਮਾਬਾਹਜਕੀਤਪਤਿਮਿਟਾਵਤਾਹੈ॥ਪ
ਰੁਅੰਤਰਕੀਤਪਤਿਨਿਵਰਤਨਹੀਕਰਸਕਤਾ॥ਅਗੁਨਿਰਾਸਤਕਰਕੈਅੰ
ਤਰਕੀਤਪਤਿਮਿਟਜਾਤੀਹੈ॥ਪਰਮਸਾਂਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ਜੈਸੀਸੀ

ਤਲਤਾਨਿਰਵਾਸੀਪੁਰਖਕੇਸੰਗਕਰਿਪ੍ਰਾਪਤੋਤੀਐ। ਤੈਸੀਅੰਗਕਿਸੀਉ
 ਪਾਇਕਰਿਨੀਪ੍ਰਾਪਤੋਤੀ। ਤੇਰਾਮਜੀਐਸਾਸੁਖਸੁਗਵਿਖੇਭੀਨੀ
 ਪ੍ਰਾਪਤੋਤੀ। ਸੁੰਦਰਇਸਤੀਕੇਸਪਰਸਕੀਏਤੀਐਸਾਸੁਖਨੀਜੋਤਾ ॥
 ਜੈਸਾਸੁਖਨਿਰਵਾਸੀਪੁਰਖਕਉਪ੍ਰਾਪਤੋਤੀਐ। ਜੈਸਸੁਖਾਵਿਖੇਤਿਲੋਕੀ ॥
 ਕੇਸੁਖਤਿਲੋਕੀਨਿਆਈਭਾਸਤੇਐ। ਤੇਰਾਮਜੀਆਸਰੂਪੀਕਰੰਜੁਏਕ ॥
 ਬਿਛਰੈ। ਤਿਸਕੇਕਾਟੇਕਉਉਪਸਮਰੂਪੀਕੁਭਵੈ। ਜੈਪੁਰਖਨਿਰਵਾਸ ॥
 ਤੁਆਐ। ਤਿਸਕਉਸੰਪੂਰਨਪ੍ਰਥਵੀਗਉਪਦਕੇਸਮਾਨਤੁਛਤਾਸਤੀਐ।
 ਅਰੁਸੁਮੇਗਪਰਬਤਏਕਬਿਛਕੇਟੰਡਕੇਸਮਾਨਤਾਸਤੀਐ। ਅਗੁਰਿਸਾਡੇ
 ਕੇਸਮਾਨਤਾਸਤੀਐ। ਕਾਤੇਜੈਮਹਾਂਉਤਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤੁਆਐ। ਤਿ
 ਲੋਕੀਕੀਵਿਭੂਤਤਿਲੋਕੀਨਿਆਈਦੇਖਤਾਐ। ਜੈਪੁਰਖਨਿਰਵਾਸਰੂਪੀ
 ਭੁਖਲਕਰਭੁਖਤਭਇਆਐ। ਸਿਜਗਤਕਉਦੇਖਕਰਿਹਮਤਾਐ। ਅਰੁ

ਕਦਾਚਿਤ ਜਗਤ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਕਲਨਾ ਨਹੀ ਛੁਹਤੀ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਆਈ
ਜਾਣਕਰਿ ਜਗਤ ਕਉ ਤਿਆਗੀ ਆਇ ॥ ਅਹ ਸਹਵਦਾ ਆਤਮ ਤਤ ਵਿ
ਖੇਇ ਸਬਤ ਭਇਆ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਉਪਮਾ ਕਿਸ ਕੀ ਦੀ ਜੈ ॥ ਤਿਸ ਪੁਰਖ
ਕੀ ਉਦੇਅਸਤ ਜੁਇ ਹੋਵੈ ਅਗੁਇ ਉਨ ਹੋਵੈ ॥ ਅਹੰਤ ਅੰਸ ਕੁ ਕਲਨਾ
ਨ ਸ੍ਵਹੰ ਗਈ ॥ ਕੇਵਲ ਆਤਮ ਸੁਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਆਇ ॥ ਤਿਸ ਈਸ਼
ਹ ਆਤਮਾ ਕਉ ਕਉਨ ਤੇ ਲਸਕੇ ॥ ਜੈ ਦੁਸ ਗਇਸ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਤੇ ਲੇ ॥
ਤੇਗਮ ਜੀਉ ਪੁਰਖ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੁਕੇ ਅੰਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਅਸੀ
ਕਟ ਸੁਖ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਆਇ ॥ ਅਹ ਸਉ ਭਗਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਆਇ ॥
ਤੇਗਮ ਜੀਉ ਜਗਤ ਮਿਥਿਆ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਦੁਸ
ਗਚੰਦੁ ਮਾਭ੍ਰਮ ਕਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਾਭ੍ਰਮ ਬਲ ਵਿਖੇ ਨਦੀ ਭ੍ਰਮ ਕਰਿ ਭਾ
ਸਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਪਨ ਨਗਰ ਭ੍ਰਮ ਕਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਭ੍ਰ

ਮਕਰਕੈ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੀ ਆਸਾ ਮਤਿ ਕਰਹੁ ॥ ਤੁੰਬੁਧ ਵਨ ਪੰਡਤੈ ॥
 ਮੁਗਧੁ ਕੀ ਨਿਆਈ ਮੋਹ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਇਹ ਮੈ ਤੈ ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੈ ॥
 ਇਹ ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੈ ਭਾਸਤੈ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕਲਾਨਾ ਕਉ ਚਿਤ ਤੇ ਦੁਰਕਰੇ ॥
 ਇਹ ਵਸਤੁ ਵਕਛੁ ਨਹੀ ॥ ਸਭ ਜਗਤ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਨਾਨਕੁ ਕਛੁ ਨਹੀ
 ਜੋ ਸੀ ਮਕ ਦਰਸੀ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਸੋ ਏਕ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕਉ ਜਾਣ ਕਰ ਪੀਰ ਜ ਵਨ
 ਹਰਤੈ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਖੇਦ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੈ ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਨਿਰਵਾ
 ਸੀ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਆਤਮ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਆਤਮ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਹੈ ॥
 ਤਿਸ ਕਉ ਦੇਖ ਕਰਿ ਜਗਤ ਕੇ ਮੋਹ ਦੇਹੀ ਮਾਇਆ ਭੀ ਭਾਗ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥
 ਇਸ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨਹੀ ਆਵਤੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਕੇ ਨਿਕਟ ਮਿਗਨ ਹੀ ਆਵਤਾ ॥
 ਤੈ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਨ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਮਾਇਆ ਨਹੀ ਆਵਤੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਇਸ ਤੀ
 ਅਰੁ ਮਣ ਅਰੁ ਕੰਚਨ ਆਦਿ ਕਧਨ ਅਰੁ ਪਥਗ ਬਿਛ ਆਦਿ ਕਤਿ ਸ

ਜੈਸੇ ਮਲ ਅਤਿ ਹਤੇ ਸੁਧ ਹੈ। ਅਰੁ ਬਾਹੁ ਚਿਕੜ ਵਿਖੇ ਪੜੀ ਦਿਸੁ ਅਵਤੀ
 ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਤਿਸ ਕਉ ਕਲੈ ਕਰੈ ਉਨਹੀ ਨਿਹ ਕਲੈ ਕਰੈ। ਅਰੁ ਜੋ ਬੀਚ ਤੇ ਖੋ
 ਟੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਬਾਹੁ ਮਉ ਜਲ ਸੁੰਦਰ ਭੀ ਭਾਸਤੀ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਸਕਲੈ ਕਰੈ। ਤੈਸੇ
 ਅਪਲੇ ਚਿਤ ਕਰਿ ਜੋ ਅਸ ਕਤ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੋ ਚਿਤ ਭਾਵ ਕਰਿ ਅਸ ਕਤ
 ਨਹੀ ਸੋ ਅਸ ਕਤ ਨਹੀ। ਹੇਰ ਮਜੀ ਸਗੀਰ ਸੋ ਅੰਭਾਵਾ ਜਿਸ ਕਉ ਠਗਾਇ
 ਅਪੈ। ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਰੁ ਕਰਿ ਕਰਮ ਪੜਾ ਕਰਤ ਹੈ। ਤਉ ਕਰਤਾ ਭੀ ਨਹੀ
 ਕਰਤਾ। ਅਰੁ ਜੋ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਅੰਭਾਵਾ ਸੋ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ਭੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ੩੬ ॥
 ਹੇਰ ਮਜੀ ਅਤਿ ਮਸਤਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਰੁ ਨਿਤ ਸੁਧ ਹੈ। ਪਰਮਾਨੰ
 ਦ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਉ ਅਪਲੇ ਸੁਧ ਸੂਰੂਪ ਕਾਗਿ ਅਨ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ
 ਦਿਸ ਮਹਾਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ ਕਿਸੀ ਕਉ ਬਾਂਧ ਵਚਿਰ ਕਾਲ ਤੇ ਮਿਲਿਅ ॥
 ਤਿਸ ਕਉ ਜਾਲਿਆ ਬਹੁੜ ਦਿਸ ਮਹਾਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਅਪਲਾ ਸਰੂ

ਪਾਜਿਸ ਜਾਣਿਅਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਵਿਸਮਰਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਹੇਰਮ ਜੀ॥ ਜਿਸ
 ਕਉ ਸੁਪਸਰੂਪ ਕਾ ਸੰਮਕ ਗਿਆਨ ਹੂ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਭ੍ਰਾਂਤ ਰੂਪ ਜਗਤ
 ਬਹੁੜਨ ਹੀ ਭਾਸਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਜੇ ਵੜੀ ਵਿਖੇ ਸਰਪ ਭਾਸਿਆ ਥਾ॥ ਜਬ ਸਰਪ
 ਭ੍ਰਮ ਨਿਵਰਤ ਹੂ॥ ਤਬ ਜੇ ਵੜੀ ਜੋ ਪੁਰਬ ਰੂਪੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਵਿਸਮਰਨ ਹੀ
 ਹੋਤਾ॥ ਅਰੁ ਸਰਪ ਨ ਹੀ ਭਾਸਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਸੇ ਮਾਰੂ ਥਲਾ ਬਿਖੈ ਜਲ ਬੁਧ ਨਿਵ
 ਰਤ ਹੂ॥ ਬਹੁੜ ਜਲ ਬੁਧ ਨ ਹੀ ਹੋਤੀ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਜਣੇ ਹੂ॥ ਬਹੁ
 ਫ਼ਦੇ ਹਤਾ ਵਨ ਨ ਹੀ ਹੋਤੀ॥ ਜੈਸੇ ਪਹਾੜ ਤੇ ਨਦੀ ਉਤਰਤੀ॥ ਸੇ ਬਹੁੜ ਪ
 ਹਾੜ ਉਪਗਨ ਹੀ ਚੜਤੀ॥ ਅਰੁ ਜੈਸੇ ਸੁਹਾਨਾ ਕਾ ਖੋਟਾ ਅਗਨ ਕਰ ਕੈ ਜਲਿਆ॥
 ਬਹੁੜ ਖੋਟਾ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਜਉ ਚਿਕੜ ਵਿਖੇ ਡਾਗੀ॥ ਐਤ ਉਭੀ ਖੋਟਾ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥
 ਤੇਸੇ ਜਬ ਰਿਦੇ ਕੀ ਚਿਦ ਜੜਗੀ॥ ਬਹੁੜ ਤਬ ਗੁਣ ਹੂ॥ ਕੇਵਿਵ ਤਗ ਵਿਖੇ ਭੀ
 ਗੰਠ ਨ ਹੀ ਪੜਤੀ॥ ਅਰੁ ਬੰਧ ਮਾਨ ਨ ਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਸੋ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਸਾਥ ਤੇ ਫੁੱਲ

ਫਲਬਹੁਤਨਹੀਲਾਗਤਾ। ਤੈਸੇਜਿਸਕਾਦੇਹਸੇਅਭੁਮਨਤੁਟਾਏ। ਸੇਬ
 ਹੁਤਨਹੀਲਾਗਤਾ। ਅਰੁਸੁਰੂਪਵਿਖੇਅਭਿਮਨਨਹੀਰਹਤਾ। ਜੈਸੇਲੇਤੇ
 ਕੇਹਥੇਵੇਸਾਥਪਥਰਕਉਚੁਰਲਕੀਆਤਿਸਕਉਏਕਠਾਪਥਰਕਉਨਹੀ
 ਕਹਿਸਕਤਾ। ਤੈਸੇਅਤਮਵਿਚਰਕਹਿਜਬਮਨਕਉਚੁਰਲਕੀਆਤਿ
 ਬਬਹੁਤਏਕਠਾਨਹੀਹੋਤਾ। ਜਿਸਪੁਰਖਅਵਿਦਿਆਜਈਤਬਬਹੁਤ
 ਉਨਕੀਮੰਗਤਨਹੀਕਰਤਾ। ਤੈਸੇਜਿਸਅਵਿਦਿਆਰੂਪੀਜਗਤਕਉਜ
 ਲਿਆਤਬਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਅਸਕਤਨਹੀਹੋਤਾ। ਹੇਰਾਮਜੀਵਿ
 ਖਜੇਮਧੁਰਜਲਾਸਾਥਮਿਲੀਪੁਈਹੋਇ। ^{ਲਗ} ਜਬਨਹੀਜਾਣੀਤਬਤਿਸ
 ਕਉਪਨਕਰਤਾਏ। ਜਬਉਸਕਉਜਾਣਿਆਤਬਬਹੁਤਪਾਨਨਹੀਕਰਤਾ
 । ਤੈਸੇਜਬਲਗਾਇਸਸੰਸਾਰਕਉਜਿਤਿਉਨਹੀਜਾਣਿਆਤਬਲਗਾ
 ਇਸਕੇਪਦਾਰਥਹੁਕੀਇਛਾਕਰਤਾਏ। ਜਬਜਾਣਿਆਜੁਮਾਇਆਮੈਏ

ਉਕ

॥ ਤਬ ਇਸ ਕੀ ਟਿਛਾਨ ਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਸੁੰਦਰ ਇਸ ਤੀ ਆਂ ਜੋ ਨਾ ਪ੍ਰ
 ਕਾਰ ਕੇ ਵਸਤੁ ਅਰੁ ਭੁਖ ਲੁਸਤਿ ਤਦਿ ਸੁਆ ਵਤੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਨ ਕਉ
 ਜਾ ਲੁਤਾ ਹੈ ॥ ਅਸਥਮਾਂ ਸਰੁ ਪਰ ਆਦਿ ਕਰੀ ਪੁਤਲੀ ਹੈ ॥ ਅਭਿਰਤ ਕਛੁ ਨ
 ਹੀ ॥ ਅਭੈ ਸੇ ਜਾ ਲੁਕਰਤਿ ਸਕੀ ਟਿਛਾਨਿ ਵਰਤੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮੁਰਤ ਉ
 ਪਰ ਰਕਤ ਮਾਂਸ ਰੰਗ ਲਿਖੇ ਹੋਤੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਉਨ ਕਉ ਇਸ ਤੀ ਕੇ ਵਸਤੁ ਅਰੁ
 ਕੇ ਸਭਾ ਸਤੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਹੁਕਉ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸਾਖਿ ਤ ਕਾਰ
 ਹੁਆ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਅਵਸਤਾ ਦਿਖੇ ਵਸਤੁ ਬੁਧਨ ਹੀ ਹੋਤੀ ॥ ਅਵਸਤੁ
 ਦਿਖੇ ਵਸਤੁ ਬੁਧਤ ਬਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਵਸਤੁ ਕੇ ਸਰੁ ਪਕਾ ਸਿਮਰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਅਵਸਤੁ ਦਿਖੇ ਵਸਤੁ ਬੁਧ ਕੇ ਸੇ ਹੋਵੈ ॥ ਜਿਸ ਕਉ ਆਤਮਾ ਅਨੁਭਵ ਹੁਅ
 ਤੇ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਦਿਸ ਗੁਣ ਨਾ ਹੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਗੁਣ ਕਿਸੀ ਪਾਸ ਗਾਖਿਅ
 ਤੇ ॥ ਇਸ ਕਉ ਭਖਾਇ ਗਾਇਆ ॥ ਤਉ ਉਸ ਕਉ ਆਰਾਮ ਭਉ ਆਦਿ ਕਰਮ ਨਹ
 ਰੰਗ

ਸਤਿਗੁਰ ਅਨਾਦਿ ਨ ਕਉ
 ਸਦਾ ਸਰੁ ਪਕਾ ਸਿਮਰਨ ਹੋਤੈ

ਸਕੈਗਾ॥ ਪਰੁ ਉਸਕੇ ਮ੍ਰਦਕਾ ਅਨੁਭਵ ਦੁਗਨ ਕਰ ਸਕੈਗਾ॥ ਉਸਕੀ ਸਮਰਥ
 ਤਨਹੀ ਜੋ ਦੁਗਰ ਸਕੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਤਮ ਅਨੁਭਵ ਹੂ ਅਧੈ॥ ਤਿਸਕ ਉਦੁਗਰ
 ਲੇਕ ਉਸਮਰਥ ਨਹੀ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜੈਸੇ ਪਰਿਵਿਅਸਨੀ ਨਾਹੀ॥ ਤੈਸੇ
 ਕਿਸੀ ਪਰਪੁਰਖ ਸਾਥ ਉਸਕਾ ਚਿਤ ਲਾਗਾ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤਉ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਕਰਮ ਭੀ
 ਪੜੀ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਪਰੁ ਉਸਕਾ ਚਿਤ ਸਦਾ ਉਸ ਵਿਖੇ ਰਹਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਗਿਆ
 ਨ ਵਨ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਮ ਭੀ ਪੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਪਰੁ ਉਸ ਚਿਤ ਸਦਾ ਅਤਮ ਪਦ ਵਿ
 ਖੇ ਰਹਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਪਰਿਵਿਅਸਨੀ ਨਾਹੀ ਕਉ ਅਪਣਾ ਭਰਤਾ ਡੰਡ ਭੀ ਕਰਤ
 ਹੈ॥ ਤਉ ਭੀ ਉਸਕੇ ਰਿਦੇ ਤੇ ਸਪਰਸ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਦੁਗਨ ਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ॥ ਤੈਸੇ
 ਜਿਸਕ ਉਸ ਅਤਮ ਅਨੁਭਵ ਹੂ ਅਧੈ॥ ਤਿਸਕੇ ਦੁਗਰ ਲੇਕ ਉਸਮਰਥ ਕੇ
 ਉਨਹੀ॥ ਦੇਵਤਾ ਅਰੁ ਦੇਤ ਭੀ ਦੁਗਨ ਕਰ ਸਕਤੀ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਕਿਆ ਵਾਰਤ
 ਹੈ॥ ਜੋ ਬਡੇ ਸੁਖ ਅਥਵਾ ਦੁਖ ਕਾ ਪਵਾਹ ਭੀ ਅਨਪੜਤਾ ਹੈ॥ ਤਉ ਭੀ ਉਨਕ ਉ

ਖੰਡਨ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ਕਰਤਾ ਤੂ ਆਭੀ ਅਕਰਤਾ ਤੇ ਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪਰ ਵਿਅ
 ਸਨੀ ਨਾਗੀ ਪਰ ਪੁਰਖ ਕੇ ਸੰਜੋਗ ਕਰਿ ਦੁਖ ਭੀ ਪਾਵਤੀ ਹੈ ॥ ਪਰ ਉਸ ਕਉ ਸੁ
 ਖ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਤੂ ਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਸੰਕਲਪ ਕਰਿ ਅਨੁਭਵ ਪੜੀ ਕਰਤੀ ॥ ੪੭੨
 ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਰਿ ਉਸ ਕਉ ਦੁਖ ਭੀ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਿਸ ਕਉ ਆਤਮਾ ਸੁ
 ਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਅਉਰ ਕਛੁ ਸੁਖ ਦੁਖ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ ॥ ਤੇਰ
 ਮ ਜੀ ਸੀ ਮਕਾਗੀ ਆਨ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਸ ਕੀ ਅਵਿਦਿਅਤ ਸੁਭਈ ਹੈ ॥ ਸੇ ਦੁਖ
 ਕਉ ਨਹੀ ਦੇਖਤਾ ॥ ਸਗੋਰ ਕੇ ਨਸਤੁ ਏ ਤੇ ਨਸਤੀ ਹੋਤਾ ॥ ਸੁਖ ਦੁਖ ਤਿਸ
 ਕੇ ਨਸਤੁ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ॥ ਉਸ ਕਾ ਨਿਸਚਾਸ ਦਾ ਆਤਮਾ ਪਦ ਵਿਖੇ ਰਹਤਾ ਹੈ ॥ ਸੰ
 ਕਟ ਵਾਨ ਭੀ ਪੜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰ ਉਸ ਕਉ ਸੰਕਟ ਕਉ ਨਹੀ ॥ ਬਨ
 ਵਿਖੇ ਰਹੇ ਅਥਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਅਥਵਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਤਪਾਸਿ ਆਕਰੇ ॥
 ਅਥਵਾ ਸਮਾਧ ਕਰੇ ॥ ਉਸ ਦਾ ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਉਸ ਕਉ ਖੇਦ

ਸ੍ਰਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੋਇਤਾ ॥ ੬੮ ॥ ਇਤੁ ਸ੍ਰੀ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨੇ ਨਿਰਾਸ
ਪਦ ਮੋਨ ਨਾਮ ਸਰਗਤਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਠੇ ਵਾਚ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਗਾ ਜਾਨਕ ਰਾ
ਜ ਦਿਵਤਾਰਕ ਰਤਾਰਾ ॥ ਪਰ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਜੋ ਇਸਾ ਬਿਤਰਤਾ ॥ ਤਿਸ
ਕਰਿ ਉਸ ਕਉ ਕਲੰਕ ਨ ਭਇਆ ॥ ਸਦਾ ਵਿਗਤ ਚੁਰ ਹੀਰਤਾ ॥ ਅਰੁ ਤੇਰ
ਪਿਤਾ ਮਾ ਜੋ ਗਾ ਜਾਦਲੀ ਪਾਏ ਸੋ ਭੀ ਸਰਵ ਅਰੰਭ ਕਉ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਪਰੁ ਅ
ਤਰਗਦੈ ਖਕਉ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਇ ਕਰਿ ਚਿਰ ਪ੍ਰਜ
ਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾ ਜਕਰਤ ਭਇਆ ॥ ਅਰੁ ਗਾ ਜਾ ਅਜਨਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੇ ਜੁਪ
ਅਰੁ ਗਾ ਜ ਦਿਵਤਾਰਕ ਰਤਾਰਾ ॥ ਗਾ ਜ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥
ਅਰੁ ਸਦਾ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤਰਤਾ ॥ ਮਾਨ ਪਾਤਾਰਾ ਜਾ
ਨਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀ ਜੁਪ ਆਦਿ ਕਰੇ ਸ੍ਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਪਰੁ ਸਦਾ ਪਰਮ ਪਦ
ਵਿਸ਼ੇ ਨਿਸਚਾਰਤਾ ॥ ਕਦਾ ਚਿਤ ਮੋਹ ਕਉ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਅਰੁ ਗ

ਜਾਬਲਪਾਤਾਲਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਤੂਆਮੰਤਾਂਤਿਅਗੀ। ਅਰੁਗਜਵਿਦੁ
 ਹਾਰਕਉਕਰਤਾਭੀਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਇਆ। ਪਰਸਰੂਪਕੇਗਿਆਨਕਰਿਸਦਾ
 ਸਾਂਤਰੂਪਜੀਵਨਮੁਕਤਯੋਕਰਿਦਿਚਰਤਾਭੀਇਆ। ਅਰੁਨਮੁਚਿਦਾ
 ਨਵਤੁਕਾਰਾਜਾਸਦਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਜੁਪਆਦਿਕਕ੍ਰਿਆਵਿਖੇਰਹਾਦੇ
 ਵਤਿਅਤੁਸਾਬਸਦਾਵਿਰੋਧਹੈ। ਪਹੁਰਿਦੇਵਿਖੇਕਛੁਤਪਨਭਇਅ।
 ॥ ਅਰੁਇੰਦ੍ਰਕੇਜੁਪਵਿਖੇਬ੍ਰਿਤਾਸੁਰਦੈਤਮਾਰਿਆਪਰੁਸਦਾਸੀਤਲਕ
 ਦਾਚਿਤਖੇਭਵਨਨਤੂਆ। ਅਰੁਦੈਤੁਕਾਰਾਜਾਪ੍ਰਤਲਾਦਪਾਤਾਲਾਵਿਖੇਰ।
 ਜਕਰਤਾਰਹਾ। ਪਹੁਰਿਦੇਵਿਖੇਕਛੁਖੇਭਨਤੂਆ। ਏਰਮਜੀਸਾਂਬਰਨਮਦੈ
 ਤਮਦਾਸਿਸਟਅਪਲੀਕੇਰਚਲੇਕਉਉਦੇਭਇਆ। ਸੇਅਪਲੇਸੰਸਾਰਕੇਰਚ
 ਲੇਵਿਖੇਬੰਧਮਨਨਭਇਆ। ਸਦਾਸਾਂਬਰੀਮਾਇਅੰਕੇਪਗਇਲਗਯਾ।
 ਅਰੁਮਾਇਆਸਾਥਟੇਕਮਾਇਆਵੀਰੂਪਯੋਕਰਿਇਸਥਿਤਤੂਆ। ਏਰਮ

ਜੀਇਹਜੇਸੰਸਾਰਸਾਬਰੀਮਾਇਆਰੂਪਹੈ॥ਤਿਸਕਉਸਾਂਬਹਤਿਆਗਕ
ਹਅਪਲੇਸਗੁਪਵਿਖੇਇਸਾਥਿਤਰਹਾ॥ਅਗੁਵਿਸ਼ਨੁਤਗਵਨਸਦਾਦੈਤੁਕਉ
ਮਾਰਤਾਹੈ॥ਜੁਧਕਰਤਾਰਹਤਾਹੈ॥ਅਗੁਹਿਦੇਵਿਖੇਅਲੇਪਬੁਧਹੈਤਿਸਕਰਿ
ਸਦਾਮੁਖੇਨਹੀਜੀਵਨਮੁਕਤਹੈ॥ਅਗੁਮੁਸਲਨਾਦਦੈਤਵਿਸ਼ਨੁਜੀਕੇਸਾਥ
ਜੁਧਕਰਕੈਸਗੀਰਕਉਛੋਰਤਭਇਆ॥ਪਰੁਬੀਚਜੇਦੇਹਕੇਸਾਥਬੰਧਮਨ
ਨਥਾ॥ਇਸਕਰਕੈਜੀਵਨਮੁਕਤਿਸੁਖੀਰਹਾ॥ਖਿਦਕਉਨਪਾਵਤਭਇਆ
ਹੋਰਮਜੀਸਰਵਦੇਵਤਿਅਹੁਕਾਮੁਖਅਗਨਹੈ॥ਸੋਜਬਲਗਲਖਮੀਕਉ
ਚਿਰਕਾਢਾਪ੍ਰਜਤਭੋਗਤਾਹੈ॥ਪਗਗਿਆਨਵਨਹੈ॥ਇਸਕਰਿਖੋਭਵਨਨ
ਹੀਹੋਤਾ॥ਅਗੁਬ੍ਰਿਹਸਪਤਦੇਵਤਿਅਹੁਕਾਗੁਗਇਸਤੀਉਪਰਚੰਦ੍ਰਮਾਕੇਸ
ਬਜੁਧਕਰਤਭਯਾ॥ਅਗੁਦੇਵਤਿਅਹੁਕੇਨਮਿਤਨਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਕਰਮਕਰਤ
ਹੈ॥ਅਗੁਰਾਗਦੈਖਕਉਨਹੀਪ੍ਰਪਤਹੋਤਾ॥ਤਾਂਤੇਜੀਵਨਮੁਕਤਹੈ॥ਹੋਰਮ

ਜੀਏਤਤੁਕਗੁਰੂਹੈਸੁਕਜੀਸਦੈਤਤੁਕੇਨਮਿਤਸਦਾਜਤਨਕਰਤਹੈ॥
 ਅਹਲੇਭੀਕੀਨਿਆਈਅਹਥਤੁਕਉਚਿਤਵਤਹੁਤਹੈ॥ ਪਰਜੀਵਨਮੁ
 ਕਤਹੈ॥ ਜੇਅੰਤਰਸਦਾਸੀਤਲਹੁਤਹੈ॥ ਕਦਾਚਿਤਖੇਦਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪ
 ਤਹੈ॥ ਅਰੁਪਵਨਪ੍ਰਾਣੀਅਤੁਕੇਅੰਗਤੁਕਉਚਿਰਕਾਣਕਾਪੜਾਫੇਰਤਾ
 ਹੈ॥ ਚੇਸ੍ਰਾਕਰਤਹੈ॥ ਪਰਨਿਸਚਾਸਦਾਅਪਣੇਸਰੂਪਵਿਖੇਹੈ॥ ਚੇਸ੍ਰਾਕਰਤ
 ਹੈ॥ ਅਰੁਖੇਦਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੈ॥ ਤਾਂਤੇਜੀਵਨਮੁਕਤਹੈ॥ ਅਰੁਬ੍ਰਹਮ
 ਜੀਸਦਾਲੋਕਤੁਕਉਚਿਤਪਤਿਕਰਤਹੈ॥ ਪ੍ਰਲੈਪ੍ਰਜਤਇਸੀਕ੍ਰਿਆਵਿਖੇ
 ਰਹਤਹੈ॥ ਪਰਸਰੂਪਕਾਸਾਖਿਤਕਾਰਹੈ॥ ਤਾਂਤੇਜੀਵਨਮੁਕਤਹੈ॥ ਅਰੁਵਿ
 ਸਨਭਗਵਨਸਦਾਜੁਧਆਦਿਕਦੁੰਦਵਿਖੇਹੁਤਹੈ॥ ਜਗਮਿਤਆਦਿ
 ਕਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈ॥ ਪਰਸਦਾਮੁਕਤਰੂਪਹੈ॥ ਅਰੁਸਦਾਸਿਵਜੀ
 ਤ੍ਰਿਨੇਤ੍ਰਹੈ॥ ਅਰੁਪਅੰਗਇਸਤੀਗਉਗੀਕਉਪਾਰਹੁਤਹੈ॥ ਜੇਸੇਕਲਾਪ

ਜੀਅਰ

ਬਿਛਮੰਜਗੀਕਉਧਾਰੇ॥ ਅਰੁ ਸਦਾ ਸਾਥ ਰਹਤੀ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਕਾਂ ਮੀ ਪੁਰਖ ਕਾ ਮਨੀ
ਕਉ ਰਾਖਤਾ ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਹੀ ਰਖੀ ਹੈ॥ ਪਰੁ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਸੰਸਕਤ ਨਹੀ ਤਾਂ ਤੇ ਜੀਵਨ
ਮੁਕਤ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਮੇਤੀ ਅਹੁਕੀ ਮਾਲਾ ਕੰਠ ਵਿਖੇ ਪਾਵਤੀ ਹੈ ਗਉਗੀ॥ ਅਰੁ
ਇਨੇ ਤਕ ਉਸਦਾ ਕੰਠ ਸਾਥ ਮਾਲਾ ਵਤ ਰਾਖਤੀ ਹੈ॥ ਪਰ ਅੰਤ ਰਤੇ ਸੀਤਲ
ਰਹਤੀ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਾਂਮਕਾਰਤ ਕਤਾ ਹਕਦੈ ਤਸਾ ਬਾ
ਧਕਰਤਾ ਰਹਾ॥ ਸੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਰਤ ਨਹੁਕਾ ਸਮੁਦ੍ਰਿਗਿਆਨ ਵਨ ਹੈ॥ ਅੰਤ
ਰਤੇ ਸੀਤਲ ਰਹਾ॥ ਅਰੁ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕਾ ਭਿੰਗੀ ਗਲ ਅਪਲਾ ਰਕਤ ਮਾਂਸ ਮ
ਤਾ ਕਉ ਦੇਤ ਭਇਆ ਅਰੁ ਪੀਗਾ ਵਿਖੇ ਰਹਾ॥ ਖੇਦ ਕਉ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ॥
ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਤਾ ਭਇਆ॥ ਪਰੁ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਾਰ
ਨੁ ਤੇ ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਨਾਰਦ ਮੁਨੀ ਸਰਸਦਾ ਮੁਕਤ ਸੁਭਾਵ ਹੈ॥ ਸਰ
ਵਦਾ ਜਗਤ ਕੇ ਕ੍ਰਿਆ ਜਾਲ ਵਿਖੇ ਰਹਤਾ ਹੈ॥ ਪਰ ਖੇਤ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤ॥

॥ ਤੰ ਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਪੈ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਮਨ ਮੋ ਨੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਮਿਤ੍ਰ ਪੈ ॥
 ਸੇਵੇ ਦੁਕਤ ਕਰ ਮਕਉ ਕਰਤ ਹਰਤ ਪੈ ॥ ਅਰੁ ਫਿਰਤ ਕਰਤ ਪੈ ॥ ਤਾਂ
 ਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਪੈ ॥ ਅਰੁ ਸੁਗਭ ਗਵਨ ਦਿਨ ਕਉ ਕਰਤ ਪੈ ॥ ਅਰੁ
 ਫਿਰਤ ਹਰਤ ਪੈ ॥ ਪਰੁ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਪੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰੋਧੇ ਹਰੇ ਆਦਿ ਲੇ
 ਕ ਰਿਤਿ ਲੋਕੀ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਪੈ ॥ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਖੇ ਇਸਾਖਿ
 ਤ ਪੈ ॥ ਕਈ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ਪੈ ਕਈ ਹੋਇ ਗੋ ॥ ਕਈ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਖੇ ਇਸਾ
 ਥਿਤ ਪੈ ॥ ਪਰੁ ਅੰਤਰ ਤੇ ਸੀਤਲ ਪੈ ॥ ਕਈ ਮੁਕਤ ਸਿਲਾ ਵਤ ਪੈ ॥
 ਪੈ ॥ ਕਈ ਪਰਮ ਬੰਧ ਵਨ ਬਨ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਇਸਾਥਿਤ ਭਏ ਪੈ ॥ ਜੋ
 ਸੇਭਿਗਤ ਹਰ ਦੁਵਾਜ ਵਿਸ਼ਾ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਇ ਇਸਾਥਿਤ ਭਏ ਪੈ ॥ ਅਰੁ
 ਕਈ ਇਹ ਕਾਲ ਗਾਜ ਗਾਜ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਤੇ ਹੋ ਪੈ ॥ ਜੋ ਸੇਜਨ ਕ
 ਮਾਨਧਾਤਾ ਆਦਿ ਕਰਤੇ ਹੋ ਪੈ ॥ ਕਈ ਅਕਾਸਾ ਵਿਖੇ ਬਡੀ ਕ੍ਰਾਂਤ

ਕਉਧਾਰਕਰਿਬ੍ਰਹਮਪਤਮੁਕ੍ਰਚੰਦ੍ਰਮਾਸਪਤਰਿਖਆਦਿਕਜਾਇਇਸਥਿ
ਤਭਏਯੈਂ। ਕਈਸ੍ਵਰਗਲੋਕਵਿਖੇਅਗਨਵਾਉਵਰਣਜਮਨਾਰਦਆ
ਦਿਕਜਾਇਇਸਥਿਤਭਏਯੈਂ। ਕਈਜੀਵਨਮੁਕਤਪਾਤਾਲਵਿਖੇਪ੍ਰਤਲਾ
ਦਬਲਆਦਿਕਜਾਇਇਸਥਿਤਭਏਯੈਂ। ਕਈਦਿਵਤਾਗੁਪਧਾਰਕਰਿ
ਅਕਾਸਲੋਕਵਿਖੇਇਸਥਿਤਏਯੈਂ। ਕਈਮਨੁਖਗੁਪਧਾਰਕਰਿਮਨੁਖਲੋਕ
ਵਿਖੇਇਸਥਿਤਏਯੈਂ। ਉਨਕਉਸਰਵਥਾਸਰਵਪ੍ਰਕਾਰਸਰਵਵਿਖੇਸਰਵ
ਆਤਮਸਰੂਪਭਾਸਤਾਏ। ਇਤਰਕਛਨੀਭਾਸਤਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕਾ
ਵਿਵਰਣਏਸੋਭੀਦੇਵਕਰਿਕੀਆਏ। ਯੋਗਮਜੀਦੇਵਵਿਭੁਅਰੁਧਾਤ
ਅਰੁਸਰਵਈਸ੍ਵਰਅਰੁਸਿਵਆਦਿਕਸਭਆਤਮਾਕੇਨਾਮਏ। ਅਰੁ
ਵਸਤਗੁਪੀਵਿਖੇਅਵਸਤੁਯੈ। ਸੋਅਵਸਤੁਤੇਵਸਤੁਤਬਨਿਕਸਤੀ
ਏ। ਜਬਜੁਗਤਏਤੀਏ। ਅਰੁਵਸਤੁਸੋਅਵਸਤੁਭੀਜੁਗਤਕਰਿਦੁਰਏ

ਤੀਐ। ਜੈਸੇ ਅਵਸਤੁ ਰੂਪ ਜੈ ਰੇਤੁ ਤਿਸ ਸੇ ਖੁਗਨ ਜੁਗਤ ਕਰਿ ਨਿਕਸਤਾਐ ॥
 ਅਰੁ ਵਸਤੁ ਰੂਪ ਸੈ ਨੇ ਸੈ ਮੈਲ ਜੁਗਤ ਕਰਿ ਢੁਗਤਾਐ। ਤੈਸੇ ਅਵਸਤੁ ਰੂਪ
 ਪਦੇ ਭਾਇਕੁ ਵਿਖੇ ਵਸਤੁ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਸਾਸਤਰੀ ਜੁਗਤ ਕਰਿ ਕੈ ਪਾਈਤ।
 ਤੈ। ਅਰੁ ਵਸਤੁ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਸੰਦ੍ਰਿਸ਼ ਰੂਪੀ ਅਵਸਤੁ ਭੀ ਸਾਸਤਰੀ ਜੁਗ
 ਤ ਕਰਿ ਢੁਗਤਾਐ। ਏਹ ਮਜੀ ਪਾਪ ਤੇ ਜੋ ਭੈਰਗਤਾਐ। ਸੇ ਧਰਮ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰ
 ਵਰਤਤਾਐ। ਤਬ ਨਿਰਭੈ ਤਾਐ। ਤੈਸੇ ਦੁਖ ਜੁਕੈ ਭੈਰਗਤਾਐ। ਆਤਮ ਪ੍ਰ
 ਦਰੀ ਓਹ ਪ੍ਰਵਰਤਤਾਐ। ਤਬ ਭਾਵਨਾ ਕੇ ਵਸਿ ਤੇ ਅਸਤ ਸੈ ਸਤ ਕਉ ਪਾਵਤਾ
 ਤੈ। ਧਿਆਨ ਅਰੁ ਜੋਗ ਭੀ ਸੁਨਾਐ। ਪਰ ਜਤਨ ਕੇ ਬਲਾ ਕਰਕੈ ਤਿਸ ਸੈ ਸਤ ਪ੍ਰ
 ਦਰ ਕਉ ਪਾਵਤਾਐ। ਅਰੁ ਜੋ ਅਸਤ ਵਸਤਾਐ ਸੋ ਉਦੇਹ ਕਰਿ ਸਤ ਭਾਸਤਾਐ।
 ਜੈਸੇ ਬਾਜੀ ਗਰਬੀ ਬਾਜੀ ਸੈ ਸੋ ਕੇ ਸਿੰਗ ਭਾਸਾ ਵਤਾਐ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ
 ਵਿਖੇ ਇਹ ਜਗਤ ਅਸਤ ਰੂਪਾਐ। ਸੋ ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੈ ਢੁਗਤਾਐ।

੮੮੪
ਟੇਅਰੁਪਥਰਾਅਰੁਸੁਰਨਵਿਖੇਸਮਜੀਵਨਮੁਕਤਿਹੋਕਰਿਵਿਚਰੁਗਾਹਿਰਾ
ਮਜੀਮੁਕਤਭੀਦੋਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕੀਹੈ॥ਇਕਜੀਵਨਮੁਕਤਿਹੋਏਕਵਿਦੇਹਮੁਕਤ
ਹੈ॥ਜੋਪੁਰਖਸਰਵਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਅਸੰਸਕਤਹੈ॥ਅਰੁਮਨਸਾਂਤਭਾਵ
ਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਅਧੈਸੋਮੁਕਤਕਰੀਤਾਹੈ॥ਅਗੁਜਿਸਪੁਰਖਕਾਸੰਸਾਰ
ਕੇਪਦਾਰਥਹੁਤੇਗਿਆਨਕਰਿਕੈਸੇਨੇਨਮੁਹੋਗਇਆਹੈ॥ਅਗੁਵਿਵ
ਹਾਰਭੀਕਰਤਾਦ੍ਰਿਸ਼ਤਾਵਤਾਹੈ॥ਤਉਭੀਸੀਤਲਾਚਿਤਾਹੈ॥ਸੋਜੀਵਨ
ਮੁਕਤਕਰੀਤਾਹੈ॥ਜੋਪੁਰਖਸਰਵਭਾਵਅਭਾਵਪਦਾਰਥਹੁਕਉਤਿਆ
ਗਕਰਿਕੇਵਲਅਦ੍ਵੈਤਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਹੈ॥ਅਰੁਸਗੀਰਆਦਿਕਦੀ
ਕ੍ਰਿਆਕਉਦ੍ਰਿਸ਼ਤਨਹੀਆਵਤੀ॥ਸੋਵਿਦੇਹਮੁਕਤਕਰੀਤਾਹੈ॥ਅਰੁਜੋਤੀ
ਸਰਾਹੈ॥ਜਿਸਕਾਸਨੇਪਦਾਰਥਹੁਵਿਖੇਨਿਵਰਤਨਹੀਹੁਆਸੋਬੀਧਕਰੀ
ਤਾਹੈ॥ਮੁਕਤਕੇਅਰਥਜਤਨਭੀਕਰਤਾਹੈ॥ਜੋਜਗਤਪੁਰਖਕਜਤਨਕਰ

ਤਹੈ॥ ਤਬ ਦੁਸਤਰ ਭੀ ਸੁਗਮ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਗੁ ਜੋ ਜਗਤ ਤੇ ਰਹਤ ਜਤਨ
 ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਗਉ ਪਦ ਭੀ ਦੁਸਤਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜਿਨ ਦੁ
 ਆਤਮਾ ਕਰਿਆ ਤਮ ਵਿਚਾਰ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਗਤ ਸਮੁ
 ਦ੍ਰਭੀ ਗੋਪਦਰੀ ਨਿਆਈ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਗਿਆਨੀ ਕਉ ਗੋਪਦਰੀ
 ਦੁਸਤਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਗਿਆਨੀ ਕਉ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਭੀ ਗੋਪਦਰੀ
 ਹੈ॥ ਅਗਿਆਨੀ ਕਉ ਜੋ ਕਉ ਇਸ ਅਨਿਸ ਅਲਪ ਭੀ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥
 ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਭੂਬਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਨਿਕਸਨ ਹੀ ਸਕਤੇ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਗਉ ਕਾਪਾ ਇਸ ਮੁ
 ਦ੍ਰਵਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਉ ਅਤਿ ਤਵਿ ਭੂਤ ਈਸ੍ਵਰ ਜਾਨ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ॥ ਅਥਵਾ ਵਿਪਰਜੈ ਤਿਸ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਵੈ ਤਉ ਭੀ ਤਿਸ ਵਿ
 ਖੇ ਰਾਗ ਦੁਖ ਕਰਿ ਭੂਬਤਾਨ ਹੀ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜਿਸ ਕਉ ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥
 ਜੋ ਕਉ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਜਤਨ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਹ ਕੇ ਫਲ ਕਰਿ ਹੁਆ ਹੈ॥ ਆ

ਤਮਠਲਕੀਪ੍ਰਾਪਤਤੀਐ। ਸੇਕੀਪ੍ਰਯਤਨਗੁਪੀਬ੍ਰਿਛਕਾਠਲਾਐ। ਅਉ
 ਰਪ੍ਰਯਤਨਕਉਤਿਅਗਕਗਿ। ਤਾਂਤੇਅਤਮਪਦਪਾਵਲੇਕਾਪ੍ਰਯਤਨਕ
 ਰੇ॥ **੬੫॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਮੁਕਤਾਮੁਕਤਵਿਚਾਰੇਨਮ**
ਸਰਗ੭॥ **੬੬॥** ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਮੁਕਤਾਮੁਕਤਵਿਚਾਰੇਨਮ
 ਕਾਅਭਾਸਗੁਪ੍ਰਾਪਤੀਐ। ਅਗਿਅਨਕਰਕੈਇਸਥਿਰਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਤੁਏਐ॥
 ਵਿਵੇਕਰਕੈਸਾਂਤੁਏਜਾਤੇਐ॥ ਬ੍ਰਹਮਗੁਪ੍ਰਾਪਤੀਸਮੁਦ੍ਰੇਐ॥ ਤਿਸਾਵਿਖੇ
 ਜਗਤਗੁਪੀਆਵਰਤਪੜੇਠੁਰਤੇਐ॥ ਤਿਨਕੀਸੀਖਿਕਰਣੇਕਉਕਉ
 ਸਮਰਥਨੀ॥ ਅਤਮਗੁਪੀਸੁਰਜਕੀਜਗਤਗੁਪੀਤਿਸਰੇਲੈਐ॥ ਰੇਰਾ
 ਮਜੀਅਸੀਮਕਦਰਸਨੀਜਗਤਕੀਇਸਥਿਤਕਾਕਾਹਲੈਐ॥ ਸੀਮਕ
 ਦਰਸਨਕਰਿਸਾਂਤੁਏਜਾਤੇਐ॥ ਜੈਸੇਮਾਹੂਥਲਾਵਿਖੇਅਸੀਮਕਦਰਸਨ
 ਕਰਕੈਜਲਭੁਸਤਾਐ॥ ਸੀਮਕਦਰਸਨਕਰਕੈਜਲਕਾਅਭਾਵੁਏਜਾਤੇਐ॥

ਕੁ

।। ਹੇਰਾਮਜੀਸੀਸਾਰੂਪੀਜੇਸਮੁਦ੍ਰੈਸੇਅਪਾਰਘੋਰਰੂਪੈ।। ਸੇਸਾਸਤ੍ਰਜੁਗ
ਤਅਰੁਅਉਰਾਤਮਅਭਿਆਸਬਿਨਾਤਰਲਾਕਠਨੈ।। ਸੇਤਰੂਪੀਜਲ
ਕਰਿਪੁਰਣੈ।। ਅਰੁਮਰਲਰੂਪੀਆਵਰਤੈ।। ਅਰੁਪੁਨਰੂਪੀਝਗਕਾਬਬ
।। ਅਰੁਬੜਵਾਅਗਨਇਸਕੈਅਗਰੁਵਿਖੇਨਰਕਹੁਕੇਸਮਾਨੈ।। ਤਿਸਾ
ਰੂਪੀਘੁੰਮਰਘੋਰੈ।। ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਮਨਰੂਪੀਤਦੁਏਮਛੈ।। ਕ੍ਰੋਧਰੂਪੀਸਰਪ
।। ਤਿਸਾਵਿਖੇਜੀਵਰੂਪੀਨਦੀਆਂਪਰੀਆਂਪ੍ਰਵੇਸਕਰਤੀਆਂਹੈ।। ਜਨ
ਮਰੂਪੀਆਵਰਤਚਕ੍ਰੈ।। ਇਨਕਉਜੋਤਰਜਾਤੇਹੈ।। ਸੇਪੁਰਖੈ।। ਅਗੁਇ
ਸਤੀਜੇਸੁੰਦਰਲਾਗਤੀਆਂਹੈ।। ਸੇਮਹਾਂਬਲਵੰਤਹੈ।। ਪਤਕਹੁਕੇਖੋਚਣੇ
ਵਿਖੇਸਮਰਥੈ।। ਤੇਜਨਕੋਕਮਲਹੁਕੀਨਿਆਈਹੈ।। ਅਰੁਦੰਤਮੇਤੀਅ
ਤੁਰੀਨਿਆਈਹੈ।। ਹੇਰਤਗੀਆਂਵਤਹੈ।। ਇਤਿਆਦਿਕਜੇਸੁੰਦਰਅੰਗ
ਹੈ।। ਸੇਮਹਾਂਦੁਖਕੇਦੇਣਹੋਹੈ।। ਬੜਵਾਅਗਨਕੀਨਿਆਈਹੈ।। ਜੋਇ

ਮਰਣ

ਨਕਉਤਰਜਾਤੇਹੈ॥ ਤੇਈਪੁਰਖਹੈ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜੋਜਹਾਜਾਅਰੁਮਲਾਹੁਕੇਹੋ
ਤੇਭੀਇਨਕਉਨਤਰੈਤਿਸਕਉਧਿਕਾਰਹੈ॥ ਜਹਾਜਾਅਰੁਮਲਾਹੁਕਵਨਹੈ॥
ਸੇਸ੍ਵਣਕਗਿ॥ ਮਨੁਖਸਗੀਰਵਿਖੇਕਛੁਦਿਚਾਹਵਨਜੁਪੈਬੁਧਸੋਜਹਾਜਾ
ਹੈ॥ ਅਰੁਸੰਤਰੁਪੀਮਲਾਹੁਹੈ॥ ਇਨਕਉਪਾਇਕਰਿਜੋਦੁ॥ ਤਰਸੰਸਾਰ
ਸਮੁਦ੍ਰਕਉਜਹਾਜਾਅਰੁਮਲਾਹੁਕਾਗ੍ਰਹਣਕਰਕੈਜੋਪੁਰਖਲੀਘਗਇ
ਅਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਪੁਰਖਕਹੀਤਾਹੈ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਜਿਸਪੁਰਖਆਤਮਵਿਚਰ
ਵਿਖੇਬੁਧਕਉਲਗਾਇਆਹੈ॥ ਸੇਤਰਜਾਤਾਹੈ॥ ਅਨਥਾਤਰਨਹੀਸੰਕਤ
ਜਿਨਕਉਆਤਮਪਦਕਾਅਭਿਆਸਹੋਗਾਇਆਹੈ॥ ਸੇਤਰਲੇਕਉਸੰਮ
ਗਥਹੋਤਾਹੈ॥ ਹੇਰਾਮਜੀਪ੍ਰਿਥਮੇਆਰਜੁਜੋਹੈਗਿਆਨਵਨਪੁਰਖਤਿਨਸ
ਥਵਿਚਰਅਰੁਬੁਧਕਰਿਦੇਖਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉ॥ ਜਬਤੈਇਸਕਾਜਿ
ਉਕਾਤਿਉਪ੍ਰਮਾਣਜਾਇਆਤਬਤੁੰਦਿਲਾਸਕੀੜਕਰਿਦਿਲਾਸਕਰੇ

ਕੇਜੋਗੋਵਹਿਗਾ। ਹੇਗਮਜੀਤੁਭਗਵਨਪੈਂ। ਪਰਮਬਧਕੈ। ਵਿਚਰਕੈ
 ਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉਤਰਿਜਾਇ। ਤੁੰਭੇਜਵਨਪੈਂ। ਤੇਰੇਪਾਛੇਹੋਰਤੇਰੇਸੁਭਾਵ
 ਕਉਵਿਚਰਕਉਤਰਿਜਾਵਹਿਗੋ। ਅਰੁਜੋਇਸਸੁਤਮਾਗਕਉਤਿਆਗ ਕਰਕੇ
 ਵਿਖੋਭੋਗਪੁਕਉਲਾਗੈ। ਸੇਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੋਭੋਗਉਗੋ। ਹੇਗਮਜੀ
 ਇਹਜੋਵਿਖਿਅਪੁਕੋਭੋਗੈ। ਸੇਵਿਖਰੂਪਪੈਂ। ਜੋਇਨਕਉਸੇਵੇਗਾਸੇਨ
 ਸ੍ਰੇਜਵੇਗਾ। ਪਰਜਿਸਕਉਗਿਆਨਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ। ਉਤਿਸਕਉਇ
 ਤਭੀਦੁਖਨਦੇਸਕਹਿਗੋ। ਜੈਸੇਗਾਰਹੂਮਤਿਪਠਦੇਵਾਲੇਕਉਸਰਪਦ
 ਖਨਹੀਦੇਸਕਤਾ। ਤੈਸੇਉਸਕਉਦੁਖਨਦੇਵਹਿਗੋ। ਜਿਸਕਾਪ੍ਰਣਮਸੁ
 ਧਰੂਆਪੈ। ਸੇਵਿਭੂਤਪੈ। ਬਲਬੀਰਜਤੇਜਇਹਤੀਨੇਤਤਕੇਮਾਖਿਤਕਾ
 ਰਹੂਏਵਧਆਵਤੇਪੈ। ਜੈਸੇਬਸਤਕੇਆਏਤੰਗਸਫੁਲਠਲਸਭਸੁੰ
 ਦਰਹੋਇਆਵਤੇਪੈ। ਹੇਗਮਜੀਜੀਗਿਆਨਕੀਪਰਮਲਖਮੀਪ੍ਰਾਪਤ

ਭਈ॥ ਸੋ ਪੁਰਲਾਖੀ ਮ੍ਰਿਤਗੁਪਤੈ॥ ਐਸੀ ਲਾਖ ਮੀਕ ਉਪਾਇ ਕਰਿ ਵਿਦਤ
ਵੇਦ ਇਸਾਥਿਤ ਹੋ ਗਏ॥ ੭੦॥ ਇਤ ਉਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣ ਸੰਸਾਰ
ਸਾਗਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾਮ ਸਰਗ ੭॥ ਰਮੇ ਦਾਚ॥ ਤਿਸੁ ਨਾਮ ਸਰਸੰਖੇ ਪਤੇ
ਤਤ ਵੇਤਿ ਅਹੁ ਕੇ ਲਾਖ ਲਖ ਮੁਖ ਉਬਹੁ ਕਰਹੀ॥ ਐਸਾ ਕਉ ਨਹੈ ਜੋ ਤਮਾਹੇ
ਦਚਨ ਸੁਲਤੇ ਤਿਪਤ ਹੋਵੈ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਾਸਿਸ਼ਠ ਦਾਚ॥ ਤਿਹ ਮਜੀਜੀ ਵਨ ਮੁਕ
ਤ ਕਾਲਾਖਲ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਹੀ॥ ਅਗੇ ਬਹੁਤ ਭੀ ਸੁਵਲ
ਕਰਹੀ॥ ਮਹਾਂਬਾਹੁ ਗਿਆਨ ਵਨ ਸੰਸਾਰ ਕਉ ਸੁਖ ਪਤ ਕੀ ਨਿਆਈ ਜਾਲਤ
ਹੈ॥ ਅਹੁ ਸਭ ਈਖਣਾ ਉਸ ਕੀ ਆਨ ਸੁਹੋ ਗਈ ਆਂ॥ ਸਤ ਜਗਤ ਕਉ ਅ
ਤਮ ਰੂਪ ਕਰੇ ਖਤਾ ਹੈ॥ ਕੇਵਲੀ ਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਸੰਸਾਰ ਕੀ
ਓਰ ਤੋ ਸੁਖ ਪਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਨਿਦਿਖੇ ਪੁਰਲਾਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਦੇਤਾ ਹੈ ਪਰ
ਆਪਣੇ ਜਾਨਣੇ ਕਰਿ ਮੀਕ ਉਨ ਹੀ ਦੇਤਾ॥ ਲੋਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਿ ਪ੍ਰਤਛਾਤਾ

ਹੁਸਾਇਨੁ ਲਕਰਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਰਿ ਕਛੁ ਨ ਹੀ ਲੇਤਾ। ਐ
 ਸਾਜੇ ਸਮਾਤ ਮਰ ਸੀ ਗਿਆਨ ਵਨ ਉਦਾਸਾ ਤਮਾ ਹੈ ਸੋ ਜੀਤੀ ਕੀ ਪੁਤ
 ਲੀ ਕੀ ਨਿਆਈ ਚੇ ਸੁਕਰਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਜੀਤੀ ਕੀ ਪੁਤ ਲੀ ਅਰੁ ਮਾਨ ਤੇਂ ਗਹਿ
 ਤ ਚੇ ਸੁਕਰਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਗਿਆਨ ਵਨ ਅਰੁ ਮਾਨ ਤੇਂ ਗਹਿ ਤ ਚੇ ਸੁਕਰਤਾ ਹੈ।
 ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਹਸਤਾ ਹੈ ਲੇਤਾ ਹੈ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੰਤਰ ਤੇਂ ਸਦਾ ਸੀ ਤਲਾਸਾਂਤ ਬੁ
 ਧਰਹਤਾ ਹੈ। ਭਵਿਖਤ ਕਾ ਕਛੁ ਵਿਚਰਨ ਹੀ ਕਰਤਾ। ਅਰੁ ਬੀਤੀ ਕੀ ਭੀਤੀ
 ਤ ਵਨ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ। ਸਰ ਵਕਾ ਗਜੁ ਵਿਖੇ ਅਕਰਤਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ
 ਸੇ ਇਹ ਤਿਆ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਕੀ ਓਰ ਜਾਗਤ ਭਇਆ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਤੇਂ ਸਰ ਵ
 ਕ ਉਤਿਆ ਗਈਆ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਸਰ ਵਕਾ ਗਜੁ ਕਉ ਪਛਾਕਰਤਾ ਹੈ। ਅੰਤ
 ਰਿ ਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਟਿਛਾਨ ਹੀ। ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਆਚਾਰ ਜੈ ਸਾ ਆਨ ਪਾ
 ਪਤ ਹੋਵੈ। ਤੈ ਸਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਗਾਗ ਦੁਖ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਨ ਹੀ ਕਰਤਾ। ਸੁਖ ਦੁ

ਖਭੇਗਵਿਖੇਪਵਨਕੀਦਸਾਨਿਆਈਇਸਾਥਿਤੈ॥ ਭੁਮਕਓਤਿਅਗਕ
ਰਿਸਰਵਕਰਮਹੁਕਓਪਤਾਕਰਤੈ॥ ਓਦਾਸੀਨਕੀਨਿਆਈਕਰਮਸਰ
ਬਕਰਤੈ॥ ਨਾਰਿਸੀਕੀਬਾਂਛਾਕਰਤੈ॥ ਨਕਿਸੀਵਿਖੇਦੋਖਵਨਹੇ
ਤੈ॥ ਬਾਹਜਤੇਸਭਕਛੁਕਰਤਾਦਿਸੁਆਵਤੈ॥ ਅੰਤਰਤੇਸਦਾਅ
ਸੰਗਹੈ॥ ਓਹਮਜੀਉਤਪੁਰਖਭੋਗਤਾਵਿਖੇਭੋਗਤੈ॥ ਭੁਗਤਵਿਖੇਤੁ
ਗਤਰੂਪਹੈ॥ ਮੁਰਖਵਿਖੇਮੁਰਖਕੀਨਿਆਈਇਸਾਥਿਤੈ॥ ਬਾਲਕਵਿ
ਖੇਬਾਲਕਵਤਇਸਾਥਿਤੈ॥ ਬਿਰਧਾਵਿਖੇਬ੍ਰਿਧਵਤਪੀਰਵਿਖੇਪੀਰ
ਜਵਾਨਇਸਾਥਿਤੈ॥ ਸੁਖਵਿਖੇਸੁਖੀਹੈਦੁਖਵਿਖੇਧੀਰਜਵਾਨਹੈ॥ ਸ
ਦਾਪੁੰਨਕਰਤਾਬੁਧਵਾਨਹੈ॥ ਸਦਾਪ੍ਰਸੰਨਮਪੁਰਬਾਣੀਕਰਿਸੰਜੁਗਤ
ਹੈ॥ ਅੰਤਰਤੇਸਦਾਤ੍ਰਿਪਤੈ॥ ਦੀਨਤਾਤਿਸਕੀਨਿਵਰਤਹੋਗਈਹੈ॥
ਸਰਵਸਾਥਕੋਮਲਸੁਭਾਵਹੈ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਨਿਆਈਸੀਤਲਾਪੁਰਣਹੈ॥

॥ ਸੁਭਕਰਮਕਰੇਵਿਖੇਕਛੁਅਰਥਨਹੀ॥ ਨ ਅਸੁਭਵਿਖੇਕਛੁਪਾਪ
 ਹੈ॥ ਗੁਰੁਦਵਿਖੇਗੁਰੁਦਵਿਖੇਕਛੁਨਹੀ॥ ਨਤਿਅਗਵਿਖੇਤਿਅਗਹੈ॥ ਨਬੰ
 ਧਹੈਨਮੋਖਹੈ॥ ਨਅਕਾਸਵਿਖੇਕਾਰਜਹੈਨਪਤਾਲਵਿਖੇਹੈ॥ ਜਥਾਵਸ
 ਤਜਥਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਤਮਾਹੀਕਉਦੇਖਤਾਹੈ॥ ਦ੍ਰਿਤਭਾਵਉਸਕਉਕਛੁਨਹੀ
 ਫੁਰਤਾ॥ ਬੰਧਮੋਖਕੇਨਮਿਤਕਛੁਕਰਤਵਨਹੀ॥ ਸਰਵਸੰਦੇਹਸੰਮ
 ਕਰਿਅਨਕਰਕੈਜਲਗਏਹੈ॥ ਜੈਸੇਪੇਟੀਤੰਮੁਕਤਹੂਅਪਖੇਰੁਉਰ
 ਕਰਿਅਕਾਸਕਉਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਸੰਕਾਤੇਰਹਤਚਿਤਉਨਕਾਅਤਮ
 ਕਾਸਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੂਅਹੈ॥ ਅਰੁਸਮਰਸਅਤਮਭਾਵਵਿਖੇਇਸਾਥਿ
 ਤਭੁਇਅਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਇਸੁਵਿਖੇਕਛੁਗਾਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਅਨਿਸੁ
 ਵਿਖੇਕਛੁਦੇਖਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਅਕਾਸਕੀਨਿਆਈਸਰਵਵਿਖੇਸਮਰਹ
 ਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਪਿੰਘੂਵੈਵਿਖੇਅਤਿਬਾਲਕਅਭਿਮਾਨਤੇਰਹਤਪੜਅ

ਗੁਰੂਕਉਹਲਾਵਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਗਿਆਨੀਕੀਚੇਸ੍ਰਾਅਤਿਮਾਨਤੇਹੁਤ
ਪਤੀਹੋਤੀਹੈ। ਜੈਸੇਮਦਰਪਾਨਕਰਲੇਵਾਲਾਉਨਮਤਹੋਜਾਤਾਹੈ।
ਤੈਸੇਆਤਮਾਨੰਦਵਿਖੇਗਿਆਨੀਪੁਰਮਹੋਤਾਹੈ। ਦ੍ਰਿੜਕਸਮਲਾਤਿ
ਸਕਉਕਛੁਨਹੀਰਹਤੀ। ਹਿਅਰੁਉਪਾਦੇਬੁਧਤੇਹੁਤਹੋਤਾਹੈ।
ਹੋਰਮਜੀਸਰਵਕਉਸਰਵਪ੍ਰਕਾਰਗੁਹਲਕਰਤਾਹੈ। ਪਰੁਅੰਤਰਤੇ
ਗੁਹਲਤਿਅਗਕਛੁਨਹੀਫੁਰਤਾ। ਜੈਸੇਬਾਲਕਕਉਗੁਹਲਤਿ
ਅਗਕੀਬੁਧਨਹੀਹੋਤੀ। ਤੈਸੇਗਿਆਨੀਕਉਨਹੀਹੋਤੀ। ਸਰਵਕਰ
ਜਹੁਵਿਖੇਉਸਕੰਰਗਦ੍ਰਿੜਹੀਫੁਰਤਾ। ਜਗਤਕੇਪਦਾਰਥਗੁਰੂਉਨ
ਸਤਜਾਲਕਰਿਗੁਹਲਕਰਤਾਹੈ। ਨਤਿਅਗਕਰਤਾਹੈ। ਸਰਵਵਿ
ਖੇਏਕਅਨੁਸੁਤਆਤਮਤਤਦੇਖਤਾਹੈ। ਨਇਸ੍ਰਵਿਖੇਸੁਖਬੁਧਕਰ
ਤਾਹੈ। ਨਦੁਖਵਿਖੇਦੁਖਬੁਧਕਰਤਾਹੈ। ਹੋਰਮਜੀਜੈਸੁਰਜਸੀਤਲ

ੴ ਜਾਵੈ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਉਸਨੋ ਜਾਵੈ। ਅਗਨ ਅਧ੍ਯਾਤਮ ਕੋ ਪਾਵੈ ਤਉ ਭੀ
 ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਕਛੁ ਅਸਚਰਜ ਨਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਉਯਾਣਤਾ ਪੈਸਭ
 ਚਿਦਾਤਮਾ ਕੀ ਸਕਤੀ ਪਵੀਆਂ ਫੁਰਤੀਆਂ ਪੈ। ਨ ਕਿਸੀ ਪਰਦਾਇ।
 ਕਰਤਾ ਪੈਨ ਅਦਇਆ ਕਰਤਾ ਪੈ। ਨ ਲਜਾ ਕਰਤਾ ਪੈਨ ਅਲਜਾ ਕਉ ਪਾਰ
 ਤਾ ਪੈ। ਨ ਦੀਨ ਜੋਤਾ ਪੈਨ ਉਦਾਰ ਜੋਤਾ ਪੈ। ਨ ਸੁਖੀ ਪੈਨ ਦੁਖੀ ਪੈ। ਨ ਹਰ
 ਖ ਪੈਨ ਉਦੇਗ ਪੈ। ਸਰਵ ਵਿਕਾਰੁ ਤੇਗਤਿ ਤਾਪ ਲੇਆਪ ਵਿਖੇਇ
 ਸਾਥਿਤ ਪੈ। ਜੈਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਕਾ ਅਕਾਸ ਨਿਰਮਲਾ ਜੋਤਾ ਪੈ। ਤੈ
 ਸੇ ਨਿਰਮਲਾ ਭਾਵ ਸੇਇ ਸਾਥਿਤ ਪੈ। ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਅੰਕੁਰ ਨਹੀ
 ਉਦੇਹੋਤਾ। ਤੈਸੇ ਉਸਕ ਉਗਾ ਗਏ ਖਨੀ ਉਦੇਹੋਤਾ। ਪੇਸ਼ ਅਜੀ ਐਸ।
 ਜੈ ਪੁਰਖ ਪੈਸੇ ਸੁਖ ਕਉ ਕੈਸੇ ਗੁਣ ਕਰੈ ਅਰੁ ਦੁਖ ਕਉ ਕੈਸੇ ਗੁਣ
 ਕਰੈ। ਉਸਕ ਉਜਗਤ ਜਾਲਾ ਐਸੇ ਭਾਸਤਾ ਪੈ। ਜੈਸੇ ਜਲਾ ਵਿਖੇ ਤਰੈ

ਗੁਰੇਤੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾ ਲਕ ਰਿਤੁ ਮਭੀ ਅਪਲੇ ਸੁਭਾ ਵ ਵਿਖੇ ਇਸ
ਥਿਤ ਹੋਵਹੁ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਜੈ ਸੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਖੇ ਏਕ ਨਿਮਖ ਮੈ ਸੁਪਨ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟ
ਫੁਰਾ ਵਤੀ ਹੈ। ਅਉਰ ਖਿਲ ਵਿਖੇ ਨ ਸੁਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਅਉਰ ਫੁਰਾ
ਵਤੀ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਜਾਗਤ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟ ਉਪ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਤੀ
ਹੈ। ਜੇਤੀ ਕਛੁ ਇਛਾ ਅਨਿਛਾ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸੋ ਕਮੋ ਹਾ ਅਦਿਕਾ ਵਿਕਾਰ
ਹੈ। ਸੇ ਸਭ ਮਨ ਵਿਖੇ ਫੁਰੇਤੈ। ਜਾਹਾਂ ਮਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਵਿਕਾਰ ਭੀ
ਹੋਤੈ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਜਾਹਾਂ ਸਮੁਦ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਹਾਂ ਤਰੰਗ ਭੀ ਹੋਤੈ ਹੈ।
ਤੈ ਸੇ ਜਾਹਾਂ ਮਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਵਿਕਾਰ ਭੀ ਹੋਤੈ ਹੈ। ਜਾਹਾਂ ਚਿਤਕਾ ਅਭਾਵ
ਹੋਤਾ ਵਿਕਾਰ ਹੁਕਾ ਭੀ ਅਭਾਵ ਹੈ। ਜਿਨ ਕਾ ਚਿਤ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਅ
ਗਨਿਕ ਗਿਨਿਰ ਮਲਾ ਭਾਇਆ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਵਿਕਾਰ ਨ ਹੀ ਹੋਤੈ। ਜਬ
ਲਗਾ ਚਿਤ ਪੜਾ ਫੁਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਲਗਾ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਵਿ

ਚਾਹੁਪੀਸੁ ਰਜਕੇ ਤੇ ਜਕਰਿ ਮਨਹੁ ਪੀਵਹ ਫਕਾਪੁ ਤਲਾਗਲਗਾਇ
 ਆਤਬ ਆਨੰਦ ਮਾਨਹੁ ਆਦਿ ਸੁਖ ਕੀ ਦਸਾਸਾਂ ਤੋ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜ
 ਬ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਅਭਾਵ ਭਇਆ ਤਬ ਗੁਣ ਅਗੁਤਿ ਆਗਮਿ ਟਜਤੇ
 ਹੈ। ਜਬ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਿਟੇ। ਤਬ ਈ ਪਸਤ ਅਨੀ ਪਸਤ ਬਾਂਛਤ ਅਬਾਂ
 ਛਤ ਸੋਭੀ ਨ ਸੁਹਿ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਜਬ ਇਹ ਨ ਸੁਹਿਏ ਤਬ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਭੀ ਨ
 ਹੀ ਹੁਤੇ। ਜਬ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਨਾਹੈ। ਤਬ ਰਮਣੀਕ ਅਰਮਣੀਕ ਭੀ
 ਨ ਸੁਹਿ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਭੋਗੁ ਕੀ ਇਛਾ ਭੀ ਨ ਸੁਹਿ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਭੋਗੁ
 ਕੀ ਇਛਾ ਮਿਟ ਗਈ। ਤਬ ਮਨ ਭੀ ਨਿਰਾਸਪਦ ਵਿਖੇ ਜਾਇਲੀ ਨਹੀ ਤਾ
 ਤੇ। ਹੇ ਰਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਮੂਲ ਸਤ ਮਨ ਨ ਸੁਭਇਆ। ਤਬ
 ਮਨ ਵਿਖੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਜੋ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਸੋ ਕਹਾਂਗੈ। ਜੈ ਸੇਤਿ
 ਲਹੁ ਕੇ ਜਲੇ ਤੇ ਤੇਲੁ ਨ ਧੀਰ ਹਤਾ। ਤੈਸੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ

404

ਨਹੀਰਹਤੋ॥ ਤਬਕੇਵਲਸਾਂਤਆਤਮਪਦਸੇਖਰਹਤਾਏ॥ ਜੈਸੇਮੰਦੁ॥
ਚਲਕੇਖੋਭਮਿਦੇਤੇਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਸਾਂਤਵਨਯੁਆ॥ ਤੈਸੇਸਾਂਤਚਿਤਹੇਤ॥
ਏ॥ ਤਾਂਤੇਹੇਗਮਜੀਭਾਵਕੇਅਭਾਵਕੀ॥ ਦ੍ਰਿੜਭਾਵਨਾਕਰੇ॥ ਅਰੁਸਰੂਪ
ਕਾਅਭਿਆਸਕਰੇ॥ ਜੈਸੇਸਗਤਕਾਲਕਾਅਕਾਸਨਿਰਮਲਹੋਤਾਏ॥ ਤੈ
ਸੇਕਲਨਾਕਉਤਿਆਗਕਰਿਮਹਤਮਾਪੁਰਖਨਿਰਮਲਹੋਜਾਤਾਏ॥ ਕ
ਲਨਾਤੇਗਹਿਤਨਿਤਰਿਪਤਹੋਤਾਏ॥ ੬੧॥ ਇਤਸ੍ਰੀਜੀਵਨਮੁਕਤਵ
ਰਨਨਾਮਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੋਵਾਚ॥ ਏਗਮਜੀਜੈਸੇਜਲਵਿਖੇ
ਦ੍ਰਵਤਾਕਰਕੈਚਕ੍ਰਹੋਆਵਤੇਭਾਸਤੇਏ॥ ਸੋਅਸਤੀਸਤਹੋਕਰਿਭ
ਸਤੇਏ॥ ਤੈਸੇਚਿਤਕੇਛੁਹਲੇਕਰਿਅਸਤੀਸਤਹੋਕਰਿਭਾਸਤਾਏ॥
ਜੈਸੇਨੇੜਹੁਕੇਦੁਖਲੇਕਰਿਅਕਾਸਵਿਖੇਮੋਹਕੇਪੁਛਵਤਤੇਗਵਹੇਮੁਕ
ਤਮਾਲਾਭਾਸਤੇਏ॥ ਸੋਅਸਤੀਸਤਹੋਭਾਸਤੇਏ॥ ਤੈਸੇਚਿਤਕੇ

ਫੁਰਦੇਕ ਰਿਜਗਤਤਾਸਤਾਏ। ਜੈਸੇ ਬਰਲਾ ਕੇਚਲਾ ਦੇਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਧਾ
 ਵਤਾਦਿਸੁਆਵਤਾਏ। ਤੈਸੇ ਚਿਤਕੇ ਫੁਰਦੇਕ ਰਿਅਸਤੀ ਜਗਤਸਤ
 ਏ। **ਰਾਮਉਵਾਚ**। ਏਬ੍ਰਹਮਣਾ ਜਿਸਕ ਰਿਚਿਤ ਫੁਰਤਾਏ। ਅਗੁਜਿਸ
 ਕਰਿਅ ਫੁਰਤਾਏ। ਸੋ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾਏ। ਜਿਤਿਸਕਾਉ ਪਾਇਕਰਉ। **ਸ੍ਰੀਵ**
ਸਿਸ੍ਰੋਵਾਚ। ਏਰਾਮਜੀ ਜੈਸੇ ਵਰਫਾ ਵਿਖੇ ਸੀਤਲਤਾਏ ਤੀਏ। ਅਗੁਤਿ
 ਲਾਉ ਵਿਖੇ ਤੇਲਾਏ ਤਾਏ। ਫੁਲਾਉ ਵਿਖੇ ਸੁਗੰਧਾਏ ਤੀਏ। ਜੈਸੇ ਅਗਨਾ ਵਿ
 ਖੇ ਉਸਨਤਾਏ ਤੀਏ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਫੁਰਦਾਏ ਤਾਏ। ਚਿਤ ਅਗੁਫੁਰ
 ਨਾ ਅਭਿਨਾਏ ਏਕਵਸਤਾਏ। ਦੋਨੋ ਵਿਖੇ ਜਬ ਏਕਨਸੁਏ ਤਬ ਦੋਨੋਨ
 ਸੋਏ ਜਾਵੈ। ਜੈਸੇ ਸੀਤ ਅਗਸੁਏ ਤਨਸੁਏ ਵਰਫਾਨਸੁਏ ਜਾਤੀਏ। ਤੈਸੇ
 ਏਕਕੇਨਸੁਏ ਦੋਨੋਨ ਸੋਏ ਜਾਤੇਏ। ਚਿਤਕੇਨਸਕਉ ਦੋਨੋਨ ਕ੍ਰਮਏ। ਜੈ
 ਰਾਅਗੁਗਿਆਨਾ। ਜੋਗਕਾਏ ਐਥਿਤ ਕਾਨਿਰੋਪਕਰਣਾ। ਗਿਆਨਕ

ਪੀਐਸੰਮਕਵਿਚਾਰਣਾ॥ **ਗੋਮੋਦਾਚ**॥ ਤਿਉਗਵਨਾਬਿਤਕਾਨਿਰੋਧਨਕਿ
ਸਕਿਸਜੁਗਤਕਰਿਉਤਾਏ॥ ਪ੍ਰਾਣਅਰੁਅਪਾਨਪਵਨਕਾਰੋਕਣਕੈਸੇ
ਉਤਾਏ॥ ਜਿਸਜੋਗਕਰਿਅਨੰਤਸੁਖਸੰਪਦਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤੋਈਤਾਏ॥ **ਸ੍ਰੀ**
ਵਸਿਸ਼ਠੋਦਾਚ॥ ਤਿਉਗਮਜੀਇਸਦੇਹਵਿਖੇਜੋਨਾਹੀਏ॥ ਤਿਨਵਿਖੇਪ੍ਰਾ
ਣਵਾਉਠਿਰਤਾਏ॥ ਜੈਸੇਪ੍ਰਿਥਵੀਉਪਰਨਦੀਅਜੁਕਾਜਲਾਠਿਰਤਾਏ॥
ਸੋਪ੍ਰਾਣਵਾਉਏਕਾਏ॥ ਇਸਪਦਕੇਵਸਤੇਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਵਿਚਿਤਕਿ
ਆਕਉਪ੍ਰਾਪਤੋਤਾਏ॥ ਤਿਸਕਰਿਅਪਾਨਾਦਿਕਸੰਭ੍ਰਿਅੰਕਉਪਾਵ
ਤਾਏ॥ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰਕਲਪਤੋਏ॥ ਜੈਸੇਪੁਖਵਿਖੇਸੁਗੰਧਅਭੇਦਗੁਪਤੋਤੀ
ਏ॥ ਵਰਣਵਿਖੇਸ੍ਵੇਤਤਾਅਭੇਦਤੋਤੀਏ॥ ਆਧਾਰਅਰੁਅਧੇਇਏਕਗੁਪ
ਤੋਤਾਏ॥ ਤੈਸੇਪ੍ਰਾਣਅਰੁਚਿਤਅਭੇਦਗੁਪਏ॥ ਜਬਅੰਤਰਪ੍ਰਾਣਵਾਉ
ਕਾਠੁਰਲਾਉਤਾਏ॥ ਤਬਾਚਿਤਕਲਾਠੁਰਆਵਤੀਏ॥ ਠੁਰਕਰਿਸੰਕ

ਲਪਕੇਸਨਮੁਖਹੋਤੀਹੈ॥ਤਿਸਕਾਨਮਾਚਿਤਕਹੀਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਜਲਦ
 ਵੀਭੁਤਹੋਤਾਹੈ॥ਤਬਤਿਸਸੈਲਹੀਚਕ੍ਰਾਵਰਤਫੁਰਾਵਤੇਹੈ॥
 ਤੈਸੇਪ੍ਰਾਣਕੇਫੁਰੇਕਗਿਚਿਤਫੁਰਾਵਤਾਹੈ॥ਚਿਤਕੇਇਸਪੰਦਕਾਕ
 ਰਣਪ੍ਰਾਣਵਾਉਹੈ॥ਜਬਪ੍ਰਾਣਵਾਉਕਾਨਿਰੋਧਹੋਤਾਹੈ॥ਤਬਮਨਭੀਸਾਂਤ
 ਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ਨਿਸਚੈਕਰਕੈਜਾਨਜੇਮਨਕੇਲੀਨਪੂਏਤੇਸੰਸਾਰਭੀਲੀਨਹੋ
 ਜਾਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਸੁਰਜਪ੍ਰਕਾਸਕੇਅਭਾਵਪੂਏਗਾਤ੍ਰਕਉਮਨੁਖਪੁਕਾਵਿਵ
 ਹਾਰਸਾਂਤਹੋਜਾਤਾਹੈ॥**ਗਮੋਦਾਚ**॥ਹੇਭਗਵਾਨਇਹਦਿਨਅਰੁਗਾਤ੍ਰਜੋ
 ਨਿਰੰਤਰਗਮਨਅਗਮਨਪੜੇਕਰਤੇਹੈ॥ਦੇਹਰੂਪਗ੍ਰਿਹਵਿਖੇਪ੍ਰਾਣਾਤਿ
 ਨਪ੍ਰਾਣਆਦਿਕਵਾਉਕਾਹੋਕਣਾਰਿਸਪ੍ਰਕਾਹੋਤਾਹੈ॥**ਸ੍ਰੀਬਸਿਸ੍ਰੋਵਾ**
ਚ॥ਹੇਗਮਜੀਸਮਤਪੁਕਾਵਿਚਰਾਅਰੁਮਤਜਨਪੁਕਾਸੰਗੁਅਰੁਦਿ
 ਖਿਅਪੁਤੇਵੈਗਾਜੋਗਅਭਿਆਸਕਰਿਹੋਤਾਹੈ॥ਪ੍ਰਿਥਮਜਗਤਾਦਿ

ਖੇਅਸਤਬੁਧਕਰਲੀਅਰੁਬਾਂਛਤਜੇਅਪਣਾਇਸ੍ਰਦੇਵਹੈਤਿਸਕਾ
ਧਿਆਨਕਰਲਾਜਬਾਚਿਰਕਾਲਾਧਿਆਨਕਰਤਾਹੈ। ਤਬਏਕਤਤਕਾ
ਘਨਅਭਿਆਸਹੋਤਾਹੈ। ਤਿਸਕਰਿਪ੍ਰਾਣੁਕਾਇਸਪੰਦਰੋਰਿਆਜਾ
ਤਾਹੈ। ਰੇਚਕਕੁੰਭਕਪੁਰਕਜੇਪ੍ਰਾਣਮਾਮਹੈ। ਜਬਅਖੇਦਚਿਤਹੋਕਰਿ
ਦ੍ਰਿੜਅਭਿਆਸਕਰਤਾਹੈ। ਅਰੁਏਕੜਧਿਆਨਮੰਜੁਗਤਹੋਤਾਹੈ। ਤਿ
ਸਕਰਿਭੀਪ੍ਰਾਣੁਕਾਇਸਪੰਦਰੋਰਿਆਜਾਤਾਹੈ। ਓਅੰਕਾਰਕਾਉਚਰ
ਕਰਲਾ। ਓਰਧਤਿਸਕੇਜੇਸੁਖਮਧੁਨਹੋਤੀਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਮਸਬਦਬਡੀਧੁਨ
ਸੰਹੋਤਾਹੈ। ਸੁਖਮਧੁਨਸੇਖਹਤੀਹੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਚਿਤਕੀਬ੍ਰਿਤਕਉਲ
ਗਾਵਲਾ। ਤਬਸੁਖੋਪਤਗੁਪਅਵਸਥਾਵਿਖੇਸੰਬਤਜੇਬ੍ਰਿਤਹੈ। ਸੋਤਚ
ਗੁਪਹੋਜਾਤੀਹੈ। ਤਬਪ੍ਰਾਣਇਸਪੰਦਰੋਰਿਆਜਾਤਾਹੈ। ਅਰੁਰੇਚਕਪ੍ਰਾ
ਣਮਾਮਜੇਕਰੀਤਾਹੈ। ਤਬਤਿਸਕੇਅਭਿਆਸਕਰਿਵਿਸਾਝਿਤਪ੍ਰਾਣ

ਪਵਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸੁੰਨਤਾ ਵਾਕਾ ਸਵਿਖੇ ਜਾਇ ਲੀਨ ਹੋਤ ਹੈ। ਤਬ ਪ੍ਰਾਣ ਹੋ
 ਕਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਕੁੰਤਕ ਕਰਕੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣ ਵਾਉ ਇਸ ਬੰਨ ਕਰਣਾ ਅ
 ਤਿਆ ਸਕੇ ਬਲ ਕਰਕੈ ਪ੍ਰਾਣ ਵਾਉ ਹੋ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਅਰੁ ਤਾਲੂ ਮੂਲ ਸਾਥ
 ਜਤਨ ਸੈ ਜਿਹ ਬਾਕਉ ਤਾਲ ਪੰਟਾ ਸਾਥ ਲਗਾਵਣਾ। ਇਸ ਖੇਚਰੀ ਮੂਦੁ
 ਕਰਿ ਵਾਉ ਉਹ ਪਰੰਪਰ ਉਜਾਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਰੰਪਰ ਵਿਖੇ ਗਇਆ ਭੀ ਪ੍ਰਾਣ ਵ
 ਉਕਾ ਇਸ ਪੰਦਰੋ ਕਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੋ ਦੂਆ ਦਸ ਅੰਗ ਲਾਪ੍ਰਜਤਨ
 ਮੁਕੇ ਅਗ ਵਿਖੇ ਅਪਨ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾ ਨਿਰਮਲਾ ਇਸ ਬਾਨ ਹੈ ਅਕਾਸ
 ਵਿਖੇ। ਤਿਸ ਕਾ ਦੇਖਣਾ ਜੋ ਉਕਾ ਤਿਉ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਭੀ ਪ੍ਰਾਣ ਇਸ ਪੰਦਰੋ
 ਕਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੋ ਉਹ ਪਰੰਪਰਾ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੈ। ਤਾਲੂ ਕੇ ਦੂਆ
 ਦਸ ਅੰਗ ਲਾਉਹ ਪਤਿਸਕਉ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਜਬ ਪ੍ਰਾਣ ਕਉ ਲਗਾਵੈ। ਤਿ
 ਸ ਸੰਬਿਤ ਵਿਖੇ। ਤਬ ਪ੍ਰਾਣ ਪੁਕਾਰੁ ਹੋਲਾਨ ਮੁਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੋ ਕੁੰਦੁ

ਕੇਮਧਾਤ੍ਰਿਕੁਟੀਵਿਖੇਐਰਪ੍ਰਕਾਸਕਓਤਿਅਗਕਰਿਤਿਸਾਵਿਖੇਚੇਤ
ਨਕਲਾਹਤੀਹੈ। ਤੁਯਬਿਤਕਓਜੋਹੈ। ਬਿਤਕੇਜੁੜੇਤੋਪ੍ਰਾਣਕਲਾ
ਰੇਕੀਜਾਤੀਹੈ। ਅਰੁਜੇਸਰਵਵਾਸਨਾਕਓਤਿਅਗਕਰੇਅਗਰਿਦੇਅ
ਕਾਸਵਿਖੇਚੈਤੰਨਸੰਬਤਕਾਪਿਆਨਕਰੇ। ਤਬਭੀਚਿਰਕਾਲਕੇਅਭਿ
ਆਸਕੀਏਤੋਪ੍ਰਾਣਇਸਪੰਦਰੋਕਿਆਜਾਤਾਹੈ। **ਰਾਮੋਵਾਚ**। ਹੇਭਗ
ਵਨਜਗਤਕੇਭੂਤਤੁਕਾਰਿਦਾਕਿਸਕੋਕਹਤੇਹੈ। ਜਿਸਮਹਾਂਆਦਰਸ
ਵਿਖੇਸਰਵਪਦਾਰਥਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤਹੇਤੋਹੈ। **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੋਵਾਚ**। ਹੇ
ਰਾਮਜੀਜਗਤਕੇਭੂਤਤੁਕੋਦੋਰਿਦੇਹੈ। ਏਕਰਿਦਾਗ੍ਰਹਲਕਰਣੇਯੋਗ
ਹੈ। ਤਿਨਕਾਭੇਦਸੁਲਾਦੇਹਵਿਖੇਜੇਨਾਭਤੇਦਸਅੰਗੁਲਉਰਧਹੈਸੋਤਿ
ਅਗਲੇਯੋਗਹੈ। ਪਗਛਿੰਨਭਾਵਕਰਕੈਦੇਹਕੇਏਕਇਸਥਾਨਵਿਖੇਇ
ਸਾਥਿਤਹੈ। ਅਰੁਤਿਸਾਵਿਖੇਜੇਸੰਬਿਤਮਾਤ੍ਰਾਗਿਆਨਸਰੂਪਅਨੁਭਵ

ਕਰਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਹੈ। ਸੋ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਿ ਲੇਖਿ ਗਏ। ਮਨੁਖ ਹੁਕਉ। ਸੋ ਅੰਤਰ
 ਬਾਹਰ ਵਿਆਪਰ ਹਾਏ। ਅਰੁ ਵਾਸਤਵ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਤੇ ਭੀ ਹੁਤ ਹੈ।
 ਸੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਿਦਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਰਵ ਪਦਾਰਥ ਹੁਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਧਾਰਣੁ
 ਹਾਅਦਰਸ ਹੈ। ਸਰਵ ਸੰਪਦਾ ਕਾ ਭੰਡ ਹੈ। ਸੋ ਸਰਵ ਜੀਵ ਹੁਕਾ ਸੰਬ
 ਤ ਰਿਦਾ ਹੈ। ਨਹੀ ਏਕ ਅਵੈਵ ਕਾਨਾ ਮਰਿਦਾ। ਜੈ ਸੋ ਜਲਾ ਵਿਖੇ ਏਕ ਪਥ
 ਰ ਪੁਗਤ ਨਹੀ ਵੈ। ਸੋ ਜਲ ਨਹੀ ਜੋ ਜਾਤਾ। ਇਹ ਜਗਤ ਹੁਪ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਚੈ
 ਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਸੋ ਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਿਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਬਲ ਕਰਕੈ ਸੰਬਤ ਮਾਤ੍ਰ ਕੀ
 ਓਗ ਬ੍ਰਿਤ ਕਉ ਲਗਾਵੈ। ਤਬ ਪ੍ਰਾਣ ਇਸ ਪਦਿ ਭੀ ਗੋਰਿਆ ਜਾਵੈ ਗਾ।
 ਹੇ ਸਮਜੀ ਇਹ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣ ਹੁਕਾ ਹੋ ਕਣ ਮੈ ਤੁਝ ਕੈ ਕਹਾਏ। ਅਉਰ ਭੀ ਸਾਸ
 ਕਹੁ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਕੈ ਕਹਾਏ। ਜਿਸ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਸੀ ਗੁਰ
 ਹੁਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਣਵਣ ਕੀਆ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਭਿਆਸ ਕਰੈ। ਤਬ ਪ੍ਰਾਣ

ਹੁਕਾਨਿਰੋਧਨਹੋਤਾਹੈ। ਗੁਰਹੁਕੇਉਪਦੇਸਤੇਅਨਥਾਕਰੈਤਬਸਿਧਨਹੀਹੋ
ਤਾ। ਜਿਨਕਉਅਭਿਆਸਕਰਕੈਨਿਰੋਧਸਿਧਭਇਆਹੈ। ਸੋਕਾਲਿਅੰ
ਣਮੁਹਤਹੈ। ਅਉਰਕਲਿਣਮੁਹਤਨਹੀਹੋਤਾ। ਹੇਰਮਜੀਅਭਿਆ
ਸਕਰਕੈਪ੍ਰਣਯਮਹੋਤਾਹੈ। ਅਰਵੈਗਗਕੀਦ੍ਰਿੜਤਾਕਰਕੈਵਾਸਨਾਯ
ਮਹੋਤਾਹੈ। ਅਰਥਇਯੋਵਾਸਨਾਹੋਕੀਤੀਹੈ। ਜਬਾਦ੍ਰਿੜਅਭਿਆਸ
ਕਰੈਤਬਾਚਿਤਅਚਿਤਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਹੇਰਮਜੀਕ੍ਰਿਕਟੀਕੇਦਸਅੰਗੁਲ
ਪ੍ਰਯੰਤਜੋਵਾਉਜਾਤੀਹੈ। ਤਿਸਕਾਵਰੰਵਰਅਭਿਆਸਕਰੀਤਾਹੈ।
ਤਬਪ੍ਰਣਖੀਲੋਜਾਤਾਹੈ। ਅਰੁਖੇਚਰੀਮੁਦ੍ਰਾਕਰਕੈਤਾਯੁਸਾਥਾਜਿਤ
ਵਾਲਗਾਇਕਰਿਜੋਅਭਿਆਸਕਰੈਤਬਭੀਪ੍ਰਣਰੋਕੇਜਾਤਾਹੈ। ਇਸ
ਪ੍ਰਕਾਰਕੇਅਭਿਆਸਕਰਿਤਕੀਵਿਆਕਲੁਤਜਾਤੀਹੁਤੀਹੈ। ਅਰੁ
ਪਰਮਉਪਸਮਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ। ਅੰਤਰਅਨੰਦਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ। ਤੰ

ਤੇਤੁਤੀਅਭਿਆਸਕਗੁਆਭਿਆਸਕਰਕੈਪ੍ਰਾਣਇਸਪਦਖੈਓਜਾਵੈ
 ਗਾਅਰੁਮਨਪਰਮਸਾਂਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ। ਤਿਸਕੇਪਾਛੈਜੋਪਦੈ॥
 ਸੋਨਿਰਬਾਣਗੁਪ੍ਰਾਪੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਪ੍ਰਾਣਇਸਪਦਮਿਟਜਾਤਾਹੈ।
 ਤਬਚਿਤਇਸਾਥਿਤਹੋਤਾਹੈ। ਤਬਵਾਸਨਾਨਸ੍ਰੋਜਾਤੀਹੈ। ਜਬਵਾਸ
 ਨਾਨਸ੍ਰੁਧੀਤਬਮੇਖਕੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ। ਜਬਲਗਚਿਤਵਾਸਨਾਕ
 ਰਲਾਪੋਟਿਆਹੈ। ਤਬਲਗਜਨਮਮਰਣਕਉਦੇਖਤਾਹੈ। ਜਬਮਨ
 ਵਾਸਨਾਤੋਗਤਹੋਤਾਹੈ। ਤਬਮੇਖਹੋਤਾਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਪ੍ਰਾਣਵਾਉਕਉਰੋਕ
 ਕਰਿਵਾਸਨਾਤੋਗਤਜਹਾਂਤੇਗੀਇਛਹੋਇਤਹਾਂਦਿਚਗ। ਤੁਛਕਉਬੰਧ
 ਨਕਛੁਨਹੋਵੈਗਾ। ਜਬਪ੍ਰਾਣਵਾਉਛੁਰਤੇਹੈ। ਤਬਮਨਉਦੇਹੋਤਾਹੈ। ਜ
 ਬਮਨਉਦੇਹੂਆਤਬਸੰਸਾਰਤ੍ਰਮਹੋਤਾਹੈ। ਜਬਮਨਖੀਲਹੂਆਤਬ
 ਸੰਸਾਰਤ੍ਰਮਨਸ੍ਰੋਜਾਤਾਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਜਬਮਨਸੰਸਾਰਕਲਪਨਾ

ਕੇਵੇਪਦਾਹਥਸਕਤੀਹੈ। ਸੋਸਤੁਆਤਮਪਰਮਾਨੰਦਸਰੂਪਹੈ। ਇਸ
ਤੋਂਇਤਰਨਹੀ। ਅਐਸਾਜੇਦੇਖਣਾਹੈਸੋਸੰਮਕਦੇਖਣਾਹੈ। ਸਰਵਆ
ਤਮਾਹੈਨਿਤਸੁਧਾਹੈ। ਪਰਮਾਨੰਦਸਰੂਪਹੈ। ਸਦਾਅਪਣਿਆਪਵਿ
ਖੇਇਸਥਿਤਹੈ। ਅਐਸਾਨਿਸਚਸੰਮਕਗਿਆਨਹੈ। ਅਰਜੋਇਤਰ
ਹੈਸੋਅਸੰਮਕਗਿਆਨਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਸੰਮਕਦਰਸੀਕਉਮੋਖਹੈ। ਅ
ਸੰਮਕਦਰਸੀਕਉਬੰਧਹੈ। ਤਿਸਕਉਆਤਮਾਜਗਤਰੂਪਭਾਸਤਾਹੈ।
ਸੰਮਕਦਰਸੀਕਉਆਤਮਾਭਾਸਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਜੇਵੜੀਵਿਖੇਅਸੰਮ
ਕਦਰਸੀਕਉਸਰਪਭਾਸਤਾਹੈ। ਸੰਮਕਦਰਸੀਕਉਜੇਵੜੀਭਾਸਤੀਹੈ
ਸਰਵਸੰਬੇਦਨਸੰਕਲਪਤੇਰਹਤਸੁਧਸੰਬੇਦਨਪਰਮਾਤਮਾਹੈ। ਤਿਸ
ਕਉਜੋਜਾਣਤਾਹੈਸੋਪਰਮਾਤਮਾਕੇਜਾਨਦੇਵਾਲਾਬੁਧੀਸੂਰਹੈ। ਇਸ
ਤੋਂਇਤਰਹੈਸੋਅਵਿਦਕਹੈ। ਹੇਰਾਮਜੀਆਤਮਤਤਸਦਾਅਪਣਿਆ

ਪਾਵਿਖੇਇਸਾਬਿਤਹੈ॥ਤਿਸਦਿਖੇਦੈਤਕਲਪਨਾਕੋਊਨਹੀ॥ਐਸੇਜੋਜ
 ਥਾਭੂਤਦਰਸੀਹੈਂਸੋਈਦਰਸੀਹੈਂ॥ਸਰਵਆਤਮਾਪੁਰਣਹੈ॥ਭਾਵਅਭਾ
 ਵਬੰਧਮੇਖਕੋਊਨਹੀ॥ਨਏਕਹੈਨਦੈਤਹੈ॥ਬ੍ਰਹਮਹੀਅਪਣੇਆਪਵਿਖੇ
 ਇਸਾਬਿਤਹੈ॥ਜਿਸਰਵਚਿਦਾਕਾਸਹੀਹੈਤਉਬੰਧਕੋਊਨਕਹੀਏਅਹੁ
 ਮੇਖਕੋਊਨਕਹੀਏ॥ਐਸਾਜਿਨਕਉਗਿਆਨਹੈ॥ਤਿਸਕਉਕਾਸ੍ਵਪਖ
 ਲਬ੍ਰਹਮਾਤੇਆਦਿਚੀਟੀਪ੍ਰਜਤੰਸਮਾਭਾਸਤਾਹੈ॥ਅਲਪਮਾਤ੍ਰਤੀ
 ਭੇਦਨਹੀਭਾਸਤਾ॥ਕਲਪਨਾਕੇਸਨਮੁਖਕੈਸੋਹੋਵੈ॥ਹੇਗਮਜੀਵਸਤਕੇ
 ਆਦਿਅਹੁਅੰਤਜੋਅੰਨ੍ਹੈਵਿਤਹੇਕਕਰਕੈਸਿਧਹੋਤੇਹੈ॥ਅਹਜੇਪਦਾਰ
 ਥਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ਤਬਤੀਆਤਮਸਤਾਸੇਖਹੁਤੀਹੈ॥ਤੁੰਤਿਸੀ
 ਪਗਇਲਹੋਜੋਅਬਿਨਾਸੀਅਨੁਭਵਸਤਾਜਗਤਹੂਪੋਕਰਿਭਾਸਤੀ
 ਹੈ॥ਜਗਮਰਣਆਦਿਕਜੋਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇਵਿਕਾਰਅਵਸਤੁਹੂਪਹੋਇ

ਸਤੁ

ਜੇ ਸੁਰਖਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ
ਸੋਚਾ ਤੁਰਦਾ ਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ

ਭਾਸਤੈ ਹੈਂ। ਸੋ ਏਕਾ ਅਤਮਤਤਾ ਵਿਖੇ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਾਫੁਰਤਾ ਹੈ।
ਜੇ ਸੇਜਲ ਵਿਖੇ ਦੁਵਤਾ ਕਰਕੇ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇਤਰੰਗ ਥੁਦ ਥੁਦੇ ਹੋਤੈ ਹੈਂ।
ਸੇਜਲ ਹੀ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਇਤਹ ਕਛੁ ਨ ਹੀ। ਤੈ ਸੋ ਚਿਤ ਕੇ ਫੁਰਦੇ ਕਰਕੇ ਅ.
ਤਮਾ ਵਿਖੇ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਭਾਸਤੈ ਹੈਂ। ਸੋ ਅਤਮ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਇ
ਤਹ ਕਛੁ ਨ ਹੀ। ਅਤਮਤਤਾ ਹੀ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੈ। ਜਬ
ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਦੀ ਨਨ ਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੇ ਸੇਮੰਦ ਪਵ
ਨ ਕਰਕੇ ਸੁਮੇਰਨ ਹੀ ਚਲਾਇਮਨ ਹੋਤਾ। ਅਰਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਪੈਂਦਿ ਚ.
ਰੇਤੋਂ ਹੋਤਾ ਮੂਰ੍ਹੈ ਤਿਨ ਕਉ ਭੋਗ ਗ੍ਰਾਸ ਲੇਤੈ ਹੈਂ। ਜੇ ਸੇਜਲ ਤੋਂ ਹੋਤਾ ਮਛੀ
ਕਉ ਬਗਲਾ ਗ੍ਰਾਸ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਜਿਨ ਕਉ ਸਰਵ ਅਤਮ ਹੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਸੋ
ਸੰਮਕ ਦਰਸੀ ਪੁਰਖ ਕਹੀਤੈ ਹੈਂ। ਉਹੀ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹੈਂ। ੭੩॥ ਇਤ ਸੰਮ
ਕਾਗਿ ਅਨਲਖਣ ਨਾਮ ਸਰਗ ੭॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ੍ਠ ਵਾਚ ॥ ਹੇਰਮ ਜੀ ਜੋ

ਵਿਵੇਕੀਪੁਰਖੈ ਸੋ ਨਿਕਟ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਭੋਗੁ ਵਿਖੇ ਇਛਾ ਨਹੀ
 ਕਰਤੇ ਜੈਸੇ ਸੁੰਦਰ ਕਮਲ ਨੀਚਿ ਤਰੀਲਿਖੀ ਹੁਈ ਨਿਕਟ ਤੀ ਆਇ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਤਬ ਭੀ ਭਵੇ ਉਸ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਕਰਤੇ। ਕਹੇ ਤੇ ਜੋ ਅਰ
 ਥ ਬੁਧ ਤਿਸਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਹੋਤੀ। ਤੈਸੇ ਵਿਵੇਕੀ ਕਉ ਭੋਗੁ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਹੋ
 ਤੀ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰੁ ਨਿਵਰਤ ਵਿਖੇ ਇਛਾ ਤਬ ਲ
 ਗੇਤੀ ਹੈ। ਜਬ ਲਗਦੇ ਹ ਅਭਮਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਦੇਹ ਅਭਮਾਨ ਨਿ
 ਵਰਤ ਹੋਆ ਤਬ ਕਛੁ ਇਛਾ ਨਹੀ ਹੋਤੀ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਮਮਤਾ ਕਰਕੇ ਇ
 ਸ ਕੰਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਗੁਪਕ ਉਨੇ ਤੇ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਤਿਸ ਕਉ ਇਸ ਮਾਨ ਕਰਿ
 ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਅਨਿਸ਼ਮਾਨ ਕਰਿ ਦੇਖ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਬਲ
 ਦੁਭਾਗ ਬਾਹੁ ਕੇਚੇ ਸੁ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕਉ ਲਾਹੇ ਤੇ ਟਾਕਛੁ ਨਹੀ ਹੋਤਾ।
 ਜਿਸ ਕਉ ਉਸ ਵਿਖੇ ਮਮਤਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਉਹ ਲਾਹੇ ਤੇ ਦੇ ਵਿਖੇ ਹਰਖ ਸੋ ਕਰ

ਤਾਹੈ। ਤੈਸੇ ਮਮਤ ਕਰਿ ਕੋਇ ਚੀਅ ਭੁਕੇ ਵਿਖਿ ਅਤੁ ਮੋਇ ਤਤੁ ਰਖ
ਸੇਕ ਵਾਨੁ ਤਾਹੈ। ਜੈਸੇ ਗਰਧ ਪਾਚਿ ਕੜ ਵਿਖੇ ਭੂਬੋ। ਅਗੁਰ ਜਾ ਕਹੈ ਮੇ
ਰੇ ਨਗਰ ਕਾ ਗਰਧ ਭੂਬਾਹੈ ਚਿਕੜ ਵਿਖੇ। ਐਸੇ ਮਮਤ ਮਨ ਕਰਿ ਸੇ
ਕਰੇ। ਤੈਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਭੁਕੇ ਮਮਤ ਕਰੈ ਇਤੁ ਖਪਾਵਤਾਹੈ। ਨ
ਤਿਤੇ ਗਰਧ ਪਾਚਿ ਕੜ ਵਿਖੇ ਭੂਬਾ ਤੇ ਗਾਜਾ ਕਾ ਕਿਆਨ ਸੁਤਾਹੈ। ਤੇ
ਗਮ ਜੀ ਇਤਿ ਚੀਅ ਤੇ ਅਪੈਲੇ ਵਿਖਿ ਅਤੁ ਕੁਠਿ ਗੁਲ ਕਰਤੀਅ
ਹੈ। ਇਨ੍ਹ ਵਿਖੇ ਜੀਵਤ ਪਾਇ ਮਾਨੁ ਤਾਹੈ। ਸੋ ਅਸਚ ਰਜਾਹੈ। ਜਿ
ਨ ਵਿਖਿ ਅਤੁ ਕੀ ਇਤਿ ਛਾਕਰਤਾਹੈ। ਸੋ ਖਿਲ ਵਿਖੇ ਨ ਸੁਤਾਤੈ। ਤੈ
। ਤੇ ਗਮ ਜੀ ਜੋ ਮਾਗ ਵਿਖੇ ਚਲਤੇ ਕਿਸੀ ਨਾਲ ਸਨੇਹੁ ਤਾਹੈ। ਮ
ਮਤ ਪਿਆਰ ਕਰੈ ਗਾਤਿ ਸਕਉ ਦੁਖਾ ਕਿਉ ਨਹੈ ਵੈਗਾ। ਭਾਵੈ ਕੈਸਾ ਬੁ
ਧਵਾਨੁ ਤੈ ਸੁਗਮਾਉ ਵੈਤਉਤੀ ਸੰਗ ਕਰਿ ਬੰਧਾਇ ਮਾਨੁ ਤੈ ਵੈ

ਗਾਇਤਰ ਅਰਥ ਹੈ। ਜੇ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਅਤ੍ਰਿਭਾਵ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਹ ਲਕਰੈ ॥
 ਤਉ ਉਨ ਕੇ ਨਾਮ ਤੇ ਲੇਕ ਗਿ ਇਤਭੀ ਨਾਮ ਤੇ ਵੈਗਾ। ਜਿਨ ਤੁਨੇ ਤੁਕਾ
 ਵਿਖੇ ਰੂਪ ਹੈ ਸੇ ਨੇਤ੍ਰ ਰੂਪ ਕਉ ਸਾਖੀ ਹੋ ਕਰਿ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਅਗੁਇਤ ਅੰਸਾ
 ਮੁਰਖ ਹੈ। ਜੇ ਅਉਰ ਰੂਪੇ ਧਰਮ ਅਪ ਵਿਖੇ ਮਾਨ ਲੇਤੈ। ਅਗੁਤਿ
 ਤੁ ਵਿਖੇ ਤਪਾਇ ਮਾਨ ਤੈ। ਜੇ ਸੇਭ੍ਰਮਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਮੇ
 ਰੇ ਪੁਛ ਵਤਿ ਰਵੇ ਭਾਸਤੈ। ਅਗੁਤਿ ਮਗਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵ
 ਤੈ। ਤੈਸੇ ਮੁਰਖਤਾ ਕਰਕੇ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਰੂਪੇ ਧਰਮ ਅਪ ਲੇ ਵਿਖੇ ਭਾਸਤੈ
 ਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਅੰਸਾ ਛੀ ਰੂਪ ਤੇ ਇਕ ਗਿ ਵਿਖਿਅਤ ਕਉ ਗ੍ਰਹ ਲਕਰ
 ਤੀ ਅੰਸਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਤਭੀ ਅਤ੍ਰਮਾਨ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਤਸਾਖੀ ਹੋ ਕਰਿ ਗ੍ਰਹ ਲਕਰੈ ॥
 ਤਬ ਗਾਦ੍ਰਿਖ ਕਰਤ ਪਾਇ ਮਾਨ ਨਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਜਲ ਵਿਖੇ ਤਰੰਗ ਚਕ੍ਰ
 ਫੁਰਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਵਤੈ। ਤੈਸੇ ਅਤ੍ਰਮਾ ਵਿਖੇ ਅਪੰਕਾ ਰਾਗਾ ਦਿਕ ਫੁਰ

ਤੇ ਦਿਸੁਆਵਤੈ ਹੈ। ਬਹੁੜ ਰੂਪ ਆਇਕ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਤੁ ਕੇ ਦਿਖੇ ਅਰੁ
 ਇੰਦ੍ਰੀ ਆਂਠੁ ਰਆਵਤੀ ਆਂ ਹੈ। ਅਰੁ ਆਧਾਰ ਆਧੇ ਇਕ ਰਿਇਨ ਕਾ
 ਸੰਬੰਧ ਹੋਤੈ ਹੈ। ਅਰੁ ਚਿਤ ਇਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰਿ ਵਿਆਕਲੁ ਹੋ
 ਤਾ ਹੈ। ਰੂਪ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਰੁ ਮਨੁ ਇਨ ਕਾ ਪਰਸਪਰ ਅਸੰਗਤਾ ਵਹੈ। ਜੈਸੇ
 ਮੁਖ ਅਰੁ ਦਰਪਣ ਅਰੁ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਅਸੰਗਤਿ ਨ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਹ
 ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਪਰੁ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈ ਮਿਲੇ ਹੂਏ ਰਾਸ ਤੈ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਲਾ
 ਖ ਕਰ ਕੈ ਸੰਨੇ ਰੂਪ ਚੂਨੀ ਕਾ ਸੰਜੋਗ ਹੋਤੈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਕਰ
 ਕੈ ਰੂਪ ਅਵਲੋਕਨ ਮਨ ਸਕਾਰ ਕਾ ਸੰਜੋਗ ਹੋਤੈ ਹੈ। ਜਬਾਗਿ ਅਨਰੂਪ
 ਅਗਨ ਸਾਥ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਲਾਖ ਜਲ ਜਾਵੈ। ਤਬ ਪਰਸਪਰ ਭਿੰ
 ਨ ਭਿੰਨ ਹੋ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਬਹੁੜ ਕਿਸੀ ਕਾ ਤੁਖ ਕਿਸੀ ਕਉ ਨ ਹੀ ਲਾਗਤਾ।
 ਜੈਸੇ ਟੂਟੀ ਲਕੜੀ ਕਾਲਾ ਖਕਰਿ ਹੋਤੈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕੈ

ਸੰਜੋਗ

ਵਿਖੋਇੰਦੀਆਂਮਨਕਾਸੰਜੋਗਹੋਤਾਹੈ॥ਗਿਆਨਗੁਪੀਅਗਨਕਰਕੈ
 ਵਿਛੁੜਜਾਤੇਹੈ॥ਤਬਬਹੁੜਨਹੀਮਿਲਤੇ॥ਜੈਸੇਭਿੰਨਭਿੰਨਮਲ
 ਕਿਆਹੁਕਉਸੁਤਕੀਤਾਰਏਕੜਕਗੀਤੀਹੈ॥ਤੈਸੇਦੇਹਇੰਦੀਅਹੁ
 ਵਿਖਿਆਹੁਕਉਅਗਿਆਨਏਕੜਕਰਤਾਹੈ॥ਤੈਸੇਜਬਵਿਚਰਗਰ
 ਕੈਅਗਿਆਨਗੁਪੀਤਾਗਾਟੁਟਪੜੇ॥ਤਬਭਿੰਨਭਿੰਨਹੋਜਾਵੈ॥ਬਹੁ
 ਝਮਿਲੈਨਹੀ॥ਹੇਗਮਜੀਜਿਨਪੁਰਖਹੁਕਉਆਤਮਵਿਚਰਪ੍ਰਾਪ
 ਤਭਇਆਹੈ॥ਸੇਐਸੇਵਿਚਰਗਰਤੇਹੈ॥ਜੋਹਮਕਉਦੁਖਦੇਲੇਵਾ
 ਲਾਚਿਤਥਾ॥ਚਿਤਕੇਨਸੁਹੁੰਅਨੰਦਭਇਆ॥ਜੈਸੇਮੰਦਰਵਿਖੇ
 ਦੁਖਦੇਲੇਵਾਲਾਪਿਸਾਚਰਹਤਾਹੈ॥ਸੇਮੰਦਰਨਹੀਦੁਖਦੇਤਾਪਿ
 ਸਾਚਦੁਖਦੇਤਾਹੈ॥ਤੈਸੇਸਗੀਗੁਪੀਮੰਦਰਵਿਖੇਦੁਖਦੇਲੇਵਾਲਾ
 ਚਿਤਹੈ॥ਹੇਚਿਤਤੁਝੇਮਿਥਿਆਤੁਖਮੁਝਕਉਦੀਆਥਾ॥ਅਬਮੇ

੨

ਆਪਕਉਜਾਇਆਹੈ। ਤੁੰਆਦਿਭੀਤੁਛਥਾਅੰਤਭੀਤੁਛਹੈ। ਵਰਤਮ
 ਨਭੀਤੁਛਮਿਥਿਆਜੀਵਉਕਉਦੁਖਦੀਆਥਾ। ਜੈਸੇਮਿਥਿਆਪਛ
 ਵਾਬਾਲਕਕਉਬੈਤਾਲਹੋਕਰਦੁਖਦੇਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਤੁੰਮਿਥਿਆਜ
 ਗਤਕਉਦੁਖਦੇਤਾਹੈ। ਬਡਾਅਸਚਰਜਹੈ। ਗੇਚਿਤਤੁੰਤਬਲਗ
 ਦੁਖਦੇਤਾਹੈ। ਜਬਆਤਮਸਰੂਪਕਉਨਹੀਜਾਇਆ। ਜਬਆਤਮਸ
 ਰੂਪਕਾਗਿਆਨਭਇਆ। ਤਬਤੁੰਕਪੁੰਦ੍ਰਿਸ਼ਭੀਨਾਵੈਗਾ। ਤੁੰਤੇਮਾਇ
 ਆਮਾਤ੍ਰਹੈ। ਅਬਤੁੰਗੁਰੁਅਥਵਾਜਾਹਿ। ਮੈਅਬਤੁੰਏਸੇਮੈਤਤਨ
 ਹੀਹੋਤਾ। ਤੁੰਤੇਮੁਰਖਹੈ। ਅਹੁਜਨਹੈ। ਸ੍ਰਿਤਕਹੈ। ਤੇਰਾਅਕਾਰਤੇਅ
 ਵਿਚਾਰਤਸਿਧਹੈ। ਅਬਮੈਪੁਰਬਲਾਸਰੂਪਪਾਇਆਹੈ। ਤੁੰਨਿ
 ਸਤਤਰੂਪਹੈ। ਤੁੰਤਰੂਪਹੈ। ਸਵਹੈ। ਜੇਮੁਕੈ। ਤੈਸੇਤੁੰਏਕਰਮੈ
 ਤੇਤੇਹੈ। ਵਿਚਾਰਵਾਨਮੈਤਤਨਹੀਹੋਤਾ। ਜੈਸੇਦੀਪਕਕਰਕੈਅ

ਲੰਗ

ਧਕਾਗਦਿ ਸੁਨੀਆ ਵਤਾ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕਰਕੈ ਤੂੰ ਨਹੀ ਦਿਸੁਆ
 ਵਤਾ। ਹੇ ਮੁਰਖਾ ਚਿਤ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਇਸ ਦੇ ਹਰੂਪੀ ਗਿਰ ਵਿਖੇ ਰਹਾ ਹੈ।
 ਅਹੁਤੁ ਬੈਤਾਲ ਰੂਪ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਵੈਤਾਲ ਰਹ
 ਤਾ ਹੈ। ਜਿਹਾ ਮਸਾਂ ਨਾ ਆਦਿ ਕ ਇਸ਼ਨ ਤੇ ਤੈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਤਸੰਗ
 ਤੇ ਰਹਤ ਦੇ ਹਰੂਪੀ ਗਿਰ ਹੈ ਸੋ ਮਸਾਂ ਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਸਦਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ।
 ਤਹਾਂ ਤੇ ਰਹ ਲੇ ਕ ਇਸ਼ਨ ਹੈ। ਅਹੁਤੁ ਜਹਾਂ ਸੰਤ ਹੁਕਾ ਨਿਵਾਸ ਤੇ ਤੈ ਹੈ।
 ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਸਾਹਬੇ ਨਹੀ ਠੋੜ ਪਾਵਤੇ। ਸੋ ਅਬ ਮੇਰੀ ਦੇ ਹਰੂਪੀ ਗਿਰ ਵਿ
 ਖੇ ਸੁਭ ਗਿਆਨ ਸੰਤੋਖ ਆਦਿ ਕ ਸੰਤ ਜਨ ਆਨ ਇਸ ਬਿਤ ਹੁਏ ਹੈ।
 ਤੇਰੇ ਵਸ ਲੇ ਕ ਠੋੜ ਨਹੀ। ਹੇ ਚਿਤ ਪਿਸਾਚ ਤੂੰ ਪੁਰਖ ਤਿਸਾਹੂਪੀ ਪਿ
 ਸਾਚ ਨੀ ਅਰੁ ਕਾ ਮਕੈ ਧ ਆਦਿ ਕ ਗੁਜ ਕ ਸਾਥ ਲੇ ਕ ਗਿਚਿ ਰਖੁ
 ਤ ਵਿਚਿ ਰਿਖਾਥਾ। ਅਬ ਵਿਵੇਕ ਰੂਪੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਕੈ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਨਿਕਾ

੬੬੩

ਸਿਆਹੈ॥ ਤਬ ਕਾਲਿ ਅਲਹੁ ਆਹੈ॥ ਹੋਚਿ ਤਪਿ ਸਾਚਤੁ ਪਰਮਾ
ਰਗੁਪੀ ਮਦਗਾਨ ਕਰਕੈ ਮਤਤੁ ਆਥਾ॥ ਅਗੁਚਿ ਰਪ੍ਰਜੰਤ ਨਿਰਤ
ਕਰਤਾ ਥਾ॥ ਵਿਵੇਕ ਰਗੁਪੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਅਬ ਤੁਝ ਕਉ ਕਾਢਿ ਆਹੈ॥
ਦੇਹ ਰਗੁਪੀ ਕੰਦਗਾ ਅਬ ਸੁਧ ਭਈ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸੁਧ ਪੁਰਖ ਅਨ ਨਿਵਾਸ
ਕਰੈਗਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਕੰਦਗਾ ਸੈ ਨਿਕ ਸਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਮੁਨੀ ਸਰਅ
ਇਨਿ ਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇਈ ਹੁਸੁਧ ਭਾਵ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੈਗਾ॥ ਹੋਚਿ
ਤਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਵਿਵੇਕ ਰਗੁਪੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਕੈ ਵਾਸਿ ਕੀ ਆਹੈ॥ ਕਹੁ ਦਿ
ਖਾਂ ਅਬ ਤੇਗਾ ਕਿਆ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਹੈ॥ ਤਬ ਲਗਤੁ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਥਾ॥ ਜ
ਬ ਵਿਚਾਰ ਰਗੁਪੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੇਧਾਇ ਅਨ ਥਾ॥ ਅਬ ਤੇਗਾ ਬਲ ਕਢੁਨ
ਹੀ ਚਲਤਾ॥ ਅਬ ਮੇਕੇ ਵਲ ਭਾਵਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੀ ਆਗੈ
ਭੀ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਜਗਾਵਤਾ ਥਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਚੇ ਮੰਤ੍ਰ ਵਾਲਾ ਸਵਕਉ

ਜਗਾਵਤ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਆਪ ਕਸੁ ਪਾਵਤ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮੈ ਤੁਝ ਕਉ ਜ
 ਗਾਇਕ ਰਿਕਸੁ ਪਾਵਤਾ॥ ਅਬ ਮੈ ਪਰਪ ਕਾਤੁ ਮਵਿਚਾਰੁ ਪੁ
 ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਵ ਸਿਰੀ ਆਹੈ॥ ਤਬ ਸਾਂਤ ਵਨ ਤੁਝ ਆਹੈ॥ ਮਮਤਾ ਅਰੁ
 ਮਾਨ ਮੇਰੇ ਕਛੁ ਨਹੀ॥ ਮੇਰੇ ਅਹੰਕਾਰ ਅਬ ਨ ਮੁਹੇ ਗਾਇ ਆਹੈ॥ ਇਸ
 ਕਾ ਕਲਾਤ ਭੀ ਨ ਮੁਹੇ ਗਾਇ ਆਹੈ॥ ਮੈ ਕਿਤ ਕਿਤ ਨਿਤ ਵਿਮਲਾ ਨਿ
 ਗਵਿ ਕਲਾਪ ਚੈ ਤੰਨ ਆਤਮਾ ਹੋ॥ ਮੇਰਾ ਮੁਝ ਯੀ ਕਉ ਨ ਮਸਕਾਹੈ॥
 ਨ ਕਰਤ ਤੈ ਨ ਭੋਗਤ ਤੈ ਨ ਦੇਹੈ॥ ਐਸਾ ਜੇ ਨਿਗੁਣ ਰੂਪ ਅ
 ਤਮਾ ਹੋ॥ ਸੇ ਮੇਰਾ ਮੁਝ ਕਉ ਨ ਮਸਕਾਹੈ॥ ਨ ਕੋ ਊ ਆਤਮਾ ਹੋ ਨ ਅ
 ਨਤਮਾ ਹੋ॥ ਨ ਅਹੰ ਹੈ ਨ ਝੂ ਹੈ॥ ਕਿਸੀ ਸਬਦ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨਹੀ॥ ਐ
 ਸਾ ਜੇ ਨਿਗਾ ਮੈ ਹੋ॥ ਸੇ ਮੇਰਾ ਮੁਝ ਕਉ ਨ ਮਸਕਾਹੈ॥ ਨਿਗੁਪ ਹੋ ਪ੍ਰਕ
 ਸਰੂਪ ਹੋ॥ ਨਿਰਮਲਾ ਆਤਮਾ ਹੋ॥ ਅਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋ॥

ਐਸਾ ਜੋ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਸੋ ਮੇਰਾ ਮੁਣਕ ਉਨ ਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਨਿਗਵਿਕ
ਹੈ। ਨਿਤ ਹੈ। ਨਿਗਸ ਹੈ। ਸਰਵਕਾਰ ਜੋ ਵਿਖੇ ਅਨੁਸੁਤ ਹੈ। ਅਸ
ਅੰਸੀ ਭਵਤੇ ਹੁਤ ਹੈ। ਐਸਾ ਸਰਵਤਮਾ ਮੈਂ ਹੈ। ਸੋ ਮੇਰਾ ਮੁਣਕ ਉਨ
ਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਰਬਗਤ ਹੈ ਸੁਖਮ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਸਮਭਾਵ ਵਿ
ਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੁਣਕ ਉਨ ਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰਬਤ ਸ
ਮੁਦ੍ਰਾ ਕਾਸ ਪਰਬਤ ਆਦਿਕ ਜਗਤ ਮੈਂ ਨਹੀਂ। ਅਗਮੈਂ ਸਰਵਪ
ਦਾਰਥ ਹੈ ਇਕ ਰਿਕਾਸਤ ਹੈ। ਐਸਾ ਜੋ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਸੋ ਮੇਰਾ ਮੁਣਕ
ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਅਬ ਮੈਂ ਸਮਭਾਵਕ ਉਪਾਤ ਹੁਆ ਹੈ। ਮਨਨ ਭਾਵ
ਮੁਣਕ ਦੁਰਭਾਇਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਗਿਵਿਸ਼੍ਵਤਾਸਤੀ ਹੈ। ਅਜ
ਰਾਮ ਰਾਮ ਨੰਤ ਹੈ। ਗੁਣ ਅਤੀਤ ਅਵੈਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਮੁਣਕ ਉਮੇ
ਰ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ। ਦੁਰਭਾਇਆ ਹੈ ਮਨਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਐਸਾ ਮੈਂ ਸਮਕ

ਹਮੁੰਦਰਹੋ। ਕੈਸਾ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਵਿਸੁ ਜਿਸ ਵਿਖੋ। ਅਹੁਸੁ ਰੂਪ ਤੇ ਅ
 ਵਿਸੁ ਰੂਪ ਹੋ। ਅਨੰਤ ਅਜਰ ਅਮਰ ਗੁਲਾਤੀ ਤ ਅਚੁਤ ਜੋ ਈਸੁ ਰੂ
 ਪ ਹੋ। ਤੇ ਸਕਉ ਨ ਮ ਸਕਹੈ। ੭੪॥ ਇਤਉ ਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰ ਲੇਖ
 ਤਉ ਪਸਮ ਜੋ ਗੋਪ ਦੇਸੇ ਨ ਮ ਸਰਗਹ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਿਸ੍ਟ ਵਚ॥ ਏਹਾ
 ਮਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿਤ ਵੇਤੇ ਆਤਮਾ ਕਉ ਅਸ
 ਮਿਕਰਿ ਜਾਣਤੇ ਹੈ। ਤੂਭੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਕਉ ਆਸੈ ਕਰ ਕੈ ਆਤਮ
 ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ। ਇਹ ਸਭ ਜਗਤ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਐਸੇ ਜਾਣ ਕਰਿ
 ਚਿਤ ਸੇ ਜਗਤ ਕੀ ਸਤਤਾ ਤਿਅਗ ਕਹਾ ਜਬ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ॥
 ਤਬ ਚਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਬਰਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ। ਜੋ ਚਿਤ ਵਸਤੂ ਰੂਪੀ ਦਿਖਾ
 ਈ ਦੇਤਾ ਥਾ ਸੋ ਚਿਤ ਅਵਿਦਕ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਮੈ ਅਸਤ ਰੂਪ ਥਾ ਜੋ ਸੇ
 ਅਕਾਸ ਕੇ ਫੁਲ ਕਹਲੇ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਕਹਲੇ ਮਾਤ੍ਰ

497

ਹੈ। ਅਵਿਚਾਰਕ ਕੈ ਪੜਾਇਖਾਈ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਵਨ ਕਉ ਚਿਤ
ਅਸਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਅਵਿਚਾਰਤ ਸਿਧ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਨਉ ਕਾਪਰ
ਬੈਠੇ ਤੇ ਬਾਲਕ ਜਾਣਤਾ ਹੈ। ਜਿਤ ਟਕੇ ਬਿਛੁਰ ਲੇ ਜਾਤੈ ਹੈ। ਭੁਧਵ
ਨਕਉ ਚਲਾ ਲੇ ਕਾਸ ਦਭਾ ਵਨ ਹੀ ਭਾਸਤਾ। ਤੈਸੇ ਮੁਹਖ ਕਉ ਚਿਤ ਸਤ
ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਵਨ ਕਾ ਚਿਤ ਨ ਮੁਹਿ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਮੁਹਖ ਤਾਮੇ
ਹਭੁ ਮਸਾਂਤ ਭੂਆ। ਤਬ ਚਿਤ ਕਹੂ ਨ ਹੀ ਪਾਈਤਾ। ਜੈਸੇ ਬਾਲਕ ਚ
ਕਪਰ ਚ ਫਾਪੜਾ ਫਿਰਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਪਰਬਤ ਆਦਿ ਕਪ ਦਾਹ ਥਕੁ ਮਤੇ
ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾ ਵਤੇ ਹੈ। ਜਬ ਚਕ੍ਰ ਠਹਰ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤਬ ਪਰਬਤ ਆਦਿ ਕਪ
ਦਾਹ ਥਾ ਅਚਲ ਭਾਸਤੈ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਚਿਤ ਕੇ ਠਹਰੇ ਤੇ ਦ੍ਰਿਤ ਕਛੁ ਨ ਹੀ
ਭਾਸਤਾ। ਆਗੇ ਮੁਣਕਉ ਦ੍ਰਿਤ ਭਾਸਤਾ ਥਾ। ਸੇ ਚਿਤ ਕੇ ਠਹਰੇ ਕਰਿ
ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਇਛੁ ਉਠਤੀ ਥੀ। ਅਬ ਚਿਤ ਕੇ ਨਸ੍ਟ ਹੁਇ ਨ ਪਦਾ

ਰਬੁਕੀਭਾਵਨਾਤੀਨਸੁਭਈਐ। ਸੰਦੇਹਕੇਸੰਬੂਹਮੇਰਨਸੁਭਈਐ।
 ਅਬਵਿਗਤਜੁਗਇਸਾਥਿਤਏ। ਜੈਸੇਇਸਾਥਿਤਏਵੈਤੈਸੇਏਵੈ। ਈ
 ਖਲਕੋਊਨਹੀ। ਜੁਬਾਚਿਤਕਾਚੇਤਭਾਵਨਸੁਪੁਆਤਬਇਛਾਆ
 ਦਿਕਗੁਣਕਹਾਂਗੇ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਕਾਸਕੇਨਸੁਵਰਣਗਿਆਨਕਛੁ
 ਨਹੀਗਤੇ। ਅਬਾਚਿਤਮ੍ਰਿਤਕਪੁਆਤਿਸ਼ਾਨਸੁਹੋਗਈ। ਮੇਰਕ
 ਪਿਜਰਦੁਟਪੜਾ। ਅਬਮੈਨਿਰੰਕਹੋਬੋਧਵਨਹੋ। ਸਭਜਗਤ
 ਸਾਂਤਰੂਪਆਤਮਾਏ। ਅਉਗਨਾਨਤੁਕਛੁਨਹੀ। ਮੈਨਿਗਭਾਸਅ
 ਦਿਅਤਤੇਰਹਤਅਨੰਦਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਪੁਆਏ। ਸਰਵਗਤਸੁ
 ਖਮਐਸਾਜੋਆਤਮਤਤੈ^{੩੧}ਅਪਲਾਆਪਾ। ਤਿਸਾਵਿਖੇਮੈਨਿਰੰਤ
 ਰਇਸਾਥਿਤਏ। ਇਨਵਿਚਾਰਹੁਸਾਥਅਬਮੁਣਕਉਕਿਆਏ। ਜ
 ਬਮੇਦੇਹਆਪਕਉਜਲਤਾਥਾ। ਤਬਮੁਰਖਅਵਸਥਾਵਿਖੇਇਤਦਿ

ਰਹਥੇ॥ ਅਬ ਮੈ ਅਮਿਤ ਆਕਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ ਹੈ॥ ਕੇਵਲ ਪਰਮ
 ਬ੍ਰਹਮ ਸੱਚਿ ਦਨੰਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ॥ ਕਿਸ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ॥ ਆ
 ਗੇ ਮੈਂ ਚਿਤ ਹੂ ਪੀਥੈ ਤਾਲ ਕਉ ਆਪ ਹੀ ਜਗਾਵਤਾ ਥਾ॥ ਅਰੁ ਆਪ ਹੀ
 ਦੁਖੀ ਹੋਤਾ ਥਾ॥ ਅਬ ਵਿਚਾਰ ਹੂ ਪੀਠਿ ਤਕਰ ਕੈ ਮੈ ਇਸ ਕਉ ਨ ਸੁਕੀ ਅ॥
 ਹੈ॥ ਅਗੁਨਿ ਰਣੈ ਕਰ ਕੈ ਅਪਣੈ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ॥ ਹੇ ਰਮ ਜੀ ਜਿਨ ਕ
 ਉਇ ਹੋ ਨਿਸਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਇਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਨਿਰਦੁੰਦਗ ਗਦ੍ਰਖ ਤੇ ਹਰਤ
 ਤੇ ਕਰਿ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਹੁਕਉ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਮਨ ਮਦੇ ਤੇ
 ਹਤ ਅਨੰਦ ਕਰਿ ਪੁਰਣ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਕੀਰਤ ਕਉ
 ਪੁਰਣ ਮਾਸੀ ਕਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਿ ਪੁਰਣ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿ
 ਤ ਕਾਰਜ ਕਉ ਕਰਤਾ ਗਿਆਨ ਵਨ ਸਾਂਤ ਹੂ ਪਾਇਸ ਥਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥
 ॥ ੭੫ ॥ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਚਿਤ ਸਤਾ ਪ੍ਰਤ ਪਾਦ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਵਸਿ

ਸੋਵਾਚ ॥ ਤੇਗਮਜੀਇਤਵਿਚਾਰਸੰਬਤਵਿਦਨੇਕੀਆਪੈ ॥ ਪੁਰਬਸੁ
 ਣਕਉਉਸਥਿੰਧਿਚਲਪਰਬਤਵਿਖੇਕਤੰਬਾ ॥ ਇਸਵਿਚਰੁਕਰਿ
 ਉਤਆਤਮਪਦਵਿਖੇਇਸਥਿਤੁਆਪੈ ॥ ਇਸੀਦਿਸੁਕਉਆਸੈਕਰ
 ਕੈਆਤਮਵਿਚਾਰਪਗਇਲੋਕਰਤਮਰੂਪਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉਤੁ
 ਹਜਾਇ ॥ ਤੇਗਮਜੀਇਸਉਪਰਏਕਅਉਰਪਰਮਾਦ੍ਰਿਸੁਲਾਸ
 ਦ੍ਰਿਸੁਪਰਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਕਰਲੇਹਰੀਪੈ ॥ ਜਿਸਪ੍ਰਕਾਰਮੁਨੀਸ
 ਰਬੀਤੁਤਵਵਿਚਾਰਕਰਨਿਤਸੰਕਪੁਆਪੈ ॥ ਤੈਸੇਸੁਲਾਬੀਤੁਤਵ
 ਨਾਮਏਕਮੁਨੀਸ੍ਵਰਮਹਾਂਤੇਜਵਨਬਾਸੈਸੰਸਾਰਕੀਆਧਿਦਿਅ ॥
 ਧਿਤੇਵੈਗਾਗਕਰਤਭੈਯਾਅਹੁਨਾਗਾਦਿਗੰਬਰੁਕਰਿਪਰਬਤ
 ਕੀਕੰਦਰਾਵਿਖੇਵਿਚਰਲੇਲਾਗਾ ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਸੁਮੇਰਪਰਬਤਕੀ
 ਕੰਦਰਾਕੇਚਉਛੇਰਹਿਰਤਾਪੈ ॥ ਤੈਸੇਵਿਚਾਰਤਾਭਯਾਜੁਇਤਬ

ਦਿਸ

੨੨

ਭੇਤੁ ਮੇਦੇਲੇ ਹਗੈ। ਐਸੇ ਜਲ ਕਰਿ ਉਦੇਗ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ।
ਨਿਗਦਿ ਕਲਪ ਸਮਾਪ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤ ਭਯਾ। ਅਪਲਾ ਜੋ ਕਛੁ ਬਿ
ਆਪਾਰਥਾਤਿ ਸਕਉ ਤਿ ਆਗਤਾ ਭਇਆ। ਗਉਰ ਜੁ ਅਪਲੀ ਕੁ
ਟੀ ਬੀ। ਤਿਸ ਕਉ ਤਿ ਆਗ ਕਰ ਅਉਰ ਕੇਲੇ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਕੀ ਬਣਾਇ
ਕਰ ਬੈਠਾ। ਜੈ ਸੇਤੁ ਮਰਾ ਕਮਲ ਫੁਲ ਕਉ ਤਿ ਆਗ ਕਰਿ ਨੀਲਾ ਕ
ਮਲ ਪਰ ਜਾਇ ਬੈਠਤਾ। ਤੇ ਸੇ ਉਗਉਰ ਕੁਟੀ ਕਉ ਤਿ ਆਗ
ਕਰ ਸਾਂਮ ਕੁਟੀ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਬੈਠਾ। ਨੀਚੇ ਕੁਸਾ ਬਿਛਾਈ। ਤਿਸ ਕੇ
ਉਪਰ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਲਾ ਦਿਛਾਇ ਕਰਿ ਪਦਮ ਅਸੰਧਾਰ ਬੈਠਾ। ਜੈ
ਸੇ ਮੇਘ ਜਲ ਕਉ ਤਿ ਆਗ ਕਰ ਸੁਧ ਅਰੁ ਮੁਕਟਿ ਸਥਿਤ ਹੋਤਾ।
ਤੇ ਸੇ ਅਉਗ ਕ੍ਰਿਆ ਕਉ ਤਿ ਆਗ ਕਰਿ ਸਾਂਤ ਕੇ ਨਮਿਤ ਸਾਂਤ ਰੂਪ
ਇਸਥਿਤ ਭਯਾ। ਹਥ ਹੁਕਉ ਤਲੇ ਕੀ ਆ। ਮੁਖ ਕਉ ਉਹਧ ਕੀ

ਆਗਾਹੀਵਾਂਕਉਸੁਧਾਕਰਕੈਇਸਥਿਤਭਇਆਜੈਸੇਪਹਾੜਕੀਕੰ
ਦਰਾਇਸਥਿਤਹੋਤੀਹੈ। ਤੈਸੇਇਸਥਿਤਭਇਆ। ਇੰਦੀਅਹੁ
ਕੀ। ਬਿਤਕਉਰੋਕਤਾਭਇਆ। ਬਹੁੜਮਨਕੀ। ਬਿਤਕਉਭੀਰੋ
ਕਲੀਆ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਸੁਮੇਰਕੀਕੰਦਰਾਵਿਖੇਆਇਆ। ਹੁਆ
ਉਸਕਾਪ੍ਰਕਾਸਬਾਹਰਤੋਂਮਿਟਜਾਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਇੰਦੀਆਂਅਹੁਮਨ
ਕੀ। ਬਿਤਰੋਕੀਬਾਹਰਤੋਂਮਿਟਗਈ। ਅੰਤਰਤੋਂਵਿਖਿਅਹੁਕੀ। ਚਿਤ
ਵਨਾਕਉਤਿਆਗਕੀਆ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਸਉਹਕ੍ਰਮਕਰਕੈਇਸਥਿਰ
ਕਰਤਭਇਆ। ਜਬਮਨਨਿਕਸਜਾਵੈਤਬਕਹੈਬਡਾਅਸਚਰ
ਜਹੈ। ਮਨਮਹਾਂਚੰਚਲਹੈਮਹਾਂਚੰਚਲਹੈ। ਜੈਸੇਇਸਥਿਰਕਰ
ਤਾਹੈ। ਬਹੁੜਨਿਕਸਜਾਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਸੁਕਾਪਾਤਜਲਕੇਤਰੰਗਵਿ
ਖੇਆਇਆਠਹਰਤਨਹੀ। ਤੈਸੇਮਨਏਕਖਿਲਤੀਠਹਰਤਨਹੀ।

॥ ਸਰਵਦਾਰਖਆਦਿਕਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕਥੈਸਬਦਸਪਰਸਗੁਪਰਸ
ਗੰਧਕੀਓਰਧਾਵਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਖੇਨੁਕਉਜਿਉਜਿਉਤਾੜਨਾਕਗੀਤੀਹੈ॥
ਤਿਉਤਿਉਓਛਲਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਇਸਮੁਹਖਕਉਜਿਸਓਰਤੇਖੈਚੀਤ
ਹੈ॥ ਤਿਸੀਓਰਬਹੁੜਦਉੜਤਾਹੈ॥ ਉਨਮਤਕੀਨਿਆਈਹੈ॥ ਜੇਘ
ਟਕੀਓਰਤੇਖੈਚੀਤਾਹੈਤਬਪਟਕੀਓਰਧਾਵਤਾਹੈ॥ ਜੇਗੁਪਤੇਖੈਚੀ
ਤਾਹੈਤਬਰਸਕੀਓਰਜਾਤਾਹੈ॥ ਜਉਰਸਕੀਓਰਤੇਖੈਚੀਤਾਹੈਤਉਰ
ਪਕੀਓਰਨਿਕਸਜਾਤਾਹੈ॥ ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਸਬਦਸਪਰਸਆਦਿਕ
ਦਿਸਕੀਓਰਧਾਵਤਾਹੈ॥ ਇਸਥਿਰਕਦਾਚਿਤਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਜੈਸੇਬਾਂ
ਤਰਕਬਹੁਕਿਸੀਟਾਸਪਰਜਾਇਬੈਠਤਾਹੈਕਬਹੁਕਿਸੀਟਾਸਪਰਜਾ
ਇਬੈਠਤਾਹੈ॥ ਇਸਥਿਰਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇਮਨਇਸਥਿਰਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਤਿ
ਸਕੇਰਹਲਕਰਲੇਕਉਪਚਇਸਥਾਨਹੈ॥ ਜਿਨਮਾਗਗੁਕਗਿਵਿਖ

ਅਤੁਕਉਗ੍ਰਹਲਕਰਤਾਏ। ਸੇਪੰਚਗਿਆਨਇੰਦ੍ਰੀਆਂਏ। ਅਰੇਮੂਰ
 ਖਚਿਤਤੁੰਕਿਸਨਮਿਤਵਿਖਿਅਤੁਕੀਓਗਧਾਵਤਾਏ। ਇਤਤਉਆਪ
 ਜਨਅਸਤਰੂਪਏ। ਭ੍ਰਾਂਤਮਾਤ੍ਰਏ। ਤੁੰਇਨਕਰਿਸਾਂਤਕਉਕੈਸੇਪ੍ਰਾਪਤਏ
 ਵੈਗਾ। ਇਨਵਿਖੇਚਪਲਤਾਕਰਕੈਇਛਾਕਰਣੀਅਨਰਥਕਾਕਰਣਏ ॥ ੫੦੬ ॥
 ਜਿਉਜਿਉਇਨਕੇਅਰਥਕਉਸਮਰਣਕਰੇਗਾਤਿਉਤਿਉਦੁਖਤੁਕੈਸੰ
 ਬੁਧਕਉਪ੍ਰਾਪਤਏਵੈਗਾ। ਇਤਰੂਪਆਦਿਕਭੀਜਨਅਸਤਰੂਪਏ।
 ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਭੀਜਨਅਸਤਰੂਪਏ। ਤੁੰਭੀਜਨਏ। ਜੈਸੇਸ੍ਰਿਗਤਿਸ
 ਨਾਕੀਨਦੀਅਸਤਰੇਤੀਏ। ਤੈਸੇਇਤਅਸਤਰੂਪਏ। ਪੇਮਨਇਤਤੈਸ
 ਭਅਸਾਰੂਪਏ। ਅਰੁਤੁੰਭੀਇੰਦ੍ਰੀਆਂਸਹਤਜਨਏ। ਤੁੰਕਰਤਤਕ
 ਅਭਿਮਾਨਕਿਉਕਰਤਾਏ। ਸਭਕਾਕਰਤਾਚਿਦਾਨੰਦਅਤਮਾਭਗਵ
 ਨਏਸਦਾਸਾਖੀਰੂਪਏ। ਤੁੰਕਿਉਬਿਥਾਤਪਾਇਮਾਨਹੋਤਾਏ। ਜੈਸੇਸੁ

ਗਜਸਭਕੀਕ੍ਰਿਅਕਉਕਰਤਾਸਾਖੀਭੂਤਹੈ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਸਾਖੀਭੂਤ
 ਹੈ। ਜਗਤਸਭਭਾਂਤਮਾਤ੍ਰਹੈ। ਜੈਸੇਜੇਵਜੀਵਿਖੇਸਰਪਅਗਿਆ
 ਨਕਰਿਭਾਸਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਜਗਤਅਗਿਆਨਕਰਿਪੜੁ
 ਭਾਸਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਅਕਾਸਅਰੁਪਤਾਲਕਾਸੰਬੰਧਨਹੀਹੋਤਾ। ਜੈਸੇਬ੍ਰ
 ਹਮਣਅਰੁਚੰਡਾਲਕਾਸੰਬੰਧਨਹੀ। ਜੈਸੇਸੂਰਜਅਰੁਤਮਕਾਸੰਬੰਧ
 ਨਹੀ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਅਗੁਚਿਤਇੰਦ੍ਰੀਆਦਿਕਹੁਕਾਸੰਬੰਧਕਛੁਨਹੀ।
 ਆਤਮਾਸਤਾਤ੍ਰਹੈ। ਇਹਜਨਮਸਤਰੂਪਹੈ। ਇਨਕੇਸਾਥਸੰਬੰਧਕੈ
 ਸੇਹੋਵੈ। ਆਤਮਾਨਿਆਰਾਸਾਖੀਭੂਤਹੈ। ਜੈਸੇਸੂਰਜਸਭਜਨਹੁਤੇਸੇ
 ਖੀਭੂਤਹੈਨਿਆਰਾ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਨਿਆਰਾਸਾਖੀਭੂਤਹੈ। ਹੇਚਿਤਤੁ
 ਤੇਮਹਾਂਮੂਰਖਹੈ। ਵਿਖੇਗੁਪੀਚਰਬਣਵਿਖੇਤੂੰਚਤੁਰਹੈ। ਸਰਵਓਰਤੇ
 ਭੁਖਣਕਰਤਾਤ੍ਰਿਪਤਕਦਾਚਿਤਨਹੀਹੋਤਾ। ਅਗੁਵਿਚਾਰਾਬਿਨਾਮਿਥਿ

੫੩

ਆਚੇਸ੍ਵਰਗਤਾਏ। ਕੁਕਰਕੀਨਿਆਈਨੀਚਚੇਸ੍ਵਰਗਤਾਏ। ਤੇਰੇਸਾਥ
 ਹਮਕਉਪਰੇਜਨਕਛੁਨੀ। ਹੇਮੁਰਖਤੁਜੋਅੰਤਅੰਤਪੜਾਕਰਤਾਏ।
 ਸੇਮਿਥਿਆਏ। ਤੇਰੀਵਾਸਨਾਭੀਅੰਤਅਸਤਰੂਪਏ। ਜਿਨਪਦਾਰ
 ਥਤੁਕੀਤੁਵਾਸਨਾਕਰਤਾਏਸੇਭੀਅਸਤਰੂਪਏ। ਤੇਰਾਅਰੁਆਤਮਾ
 ਕਾਸੰਬੰਧਕੈਸੇਹੋਵੈ। ਆਤਮਾਚੈਤੰਨਰੂਪਏ। ਅਰੁਤੁਮਿਥਿਆਜਨ
 ਰੂਪਏ। ਇਹਮੈਜਾਣਿਆਏ। ਜੋਜਨਮਮਰਨਆਦਿਕਵਿਕਾਰਅਰੁ
 ਜੀਵਤਭਾਵਕਉਤੁਨ੍ਹੀਮੁਏਪ੍ਰਾਪਤਕੀਆਥਾ। ਮੈਤੋਕੇਵਲਚਿਦਾ
 ਨੰਦਪਰਮਬ੍ਰਹਮਹੈ। ਮਿਥਿਆਅੰਤਕਾਰਕਰਕੈਮੇਜੀਵਤਭਾਵਕ
 ਉਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆਥਾ। ਦੇਹਮਾਤ੍ਰਆਪਕਉਜਣਤਾਥਾ। ਮੈਤੋਸੰਬਿਤ
 ਮਾਤ੍ਰਨਿਤਸੁਧਹੈ। ਆਦਿਅੰਤਤੇਹਤਪਰਮਾਨੰਦਾਚਿਦਾਕਾਸਅਨੰ
 ਤਆਤਮਾਹੈ। ਅਬਮੈਸਰੂਪਵਿਖੇਆਪਜਾਗਿਆਹੈ। ਅਰੁਸਦਭਾਵ

ਮੁਝਕਉਕਛੁਨਹੀਦਿਸੁਆਵਤਾਹੇਮੁਰਖਾਚਿਤਜਿਨਭੇਗੁਕਉ
ਤੁੰਸਤਸੁਖਗੁਪਕਰਧਾਵਤਾਹੈ। ਸੋਪ੍ਰਥਮਅਵਿਚਾਰਕਰਕੈਅਮ੍ਰਿਤ
ਕੀਨਿਆਈਭਾਸਤੇਹੈ। ਪਰੁਪਾਛੇਵਿਖਕੀਨਿਆਈਭਾਸਤੇਹੈ। ਵਿਓ
ਗਕਰਕੈਜਲਾਵਤੇਹੈ। ਅਰੁਆਪਕਉਕਰਤਾਭੇਗਤਾਭੀਤੁਮਿਥਿਆ
ਮਾਨਤਾਹੈ। ਤੁੰਭੀਕਰਤਾਭੇਗਤਾਨਹੀਇੰਦੀਆਂਭੀਭੇਗਤਾਨਹੀ। ਕਾਹੇਤੇ
ਜੋਜਨਹੈ। ਜਤੁਮਜਨਹੁਏਤਉਤੁਮਾਹਮੇਰਾਸਾਥਮਿਤਭਾਵਕੈਸੇਹੋ
ਵੈ। ਜੋਤੁੰਜਨਅਸਤਗੁਪਹੈ। ਤਬਭੀਤੇਰੇਵਿਖੇਕਰਤਾਭੇਗਤਾਨ
ਹੀਸੰਭਵਤੀਤੁੰਮਿਥਿਆਹੈ। ਮੈਪ੍ਰਤਕਚੈਤੰਨਹੈ। ਤੁੰਕਰਤਾਭੇਗਤ
ਤਅਪਦੇਵਿਖੇਮਿਥਿਆਇਸਥਾਪਨਕਰਤਾਹੈ। ਤੁੰਮਿਥਿਆਹੈ।
ਮੈਤੁਝਕਉਸਿਧਕਰਤਾਹੈ। ਤਬਹੋਤਾਹੈ। ਤੁਨਿਸ੍ਵੈਕਰਕੈਜਨਹੈ। ਤੁ
ਝਕਉਕਰਤਾਭੇਗਤਾਤਕੈਸੇਹੋਵੈ। ਜੈਸੇਪਥਰਕੀਸਿਲਾਨਿਰਤ

ਕਰਦੇ ਕਉ ਸਮਰਥਨ ਯੋਤੀ। ਤੈਸੇ ਤੁਝ ਕਉ ਭੀ ਕਰਤ ਤਕੀ ਸਮਰਥਤਾ
 ਨ ਯੋਤੀ। ਤੇਰੇ ਵਿਖੇ ਕਰਤ ਤਜੁ ਹੈ ਸੇ ਸੇ ਗੀ ਸਕਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਦਾ ਤੀਘਾ
 ਸਤਿ ਲਾਭਾ ਦਿ ਕਹੁ ਕਉ ਕਾਟੀ ਹੈ। ਸਿਕੇ ਵਲ ਆਪ ਤੇ ਨ ਯੀ ਕਾਟੀ।
 ਪੁਰਖ ਕੀ ਸਕਤ ਕਰਿ ਕਾਟੀ ਹੈ। ਅਗੁ ਖੜਗ ਕਰ ਕੈ ਜੋ ਨ ਨ ਕਿ ਆਉ
 ਤੀ ਹੈ। ਸੇਭੀ ਆਪ ਤੇ ਨ ਯੋਤੀ। ਪੁਰਖ ਕੀ ਸਕਤ ਕਰ ਕੈ ਤੋਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ
 ਤੁਮਾਰੇ ਵਿਖੇ ਕਰਤ ਤੇਗਤ ਤਮੇ ਗੀ ਸਕਤ ਕਰਿ ਤੋਤਾ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਪਾਤਕ ਰਿ
 ਜਲ ਪਾਨ ਕੀ ਅਸੇ ਪਾਤ ਨ ਯੀ ਪਾਨ ਕੀ ਆ। ਪਾਤਕ ਕੈ ਪੁਰਖ ਪਾਨ ਕਰ
 ਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਵਿਖੇ ਸੇ ਗੀ ਸਕਤ ਕਰਿ ਕਰਤ ਤੇਗਤ ਤਕੀ ਤਾ ਹੈ।
 ਮੇ ਗੀ ਸਤਾ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਤੁਮ ਅਪਲੀ ਅਪਲੀ ਚੇ ਸੁਾ ਵਿਖੇ ਵਿਚਰੇ ਤੇ ॥
 ਜੈਸੇ ਸੁਰਜ ਕੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਤਾ ਪਾਇ ਕਰਿ ਲੋਕ ਅਪਲੀ ਅਪਲੀ ਚੇ ਸੁਾ
 ਕਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਮੇ ਗੀ ਸਕਤਿ ਕਰਿ ਤੁਮ ਗੀ ਚੇ ਸੁਾ ਤੀ ਹੈ। ਅਗਿਆਨ

ਕਰਕੈਤੁਮਜਨਜੀਵਤੇਰਹਤੇਭੀ। ਗਿਆਨਕਰਕੈਲੀਨਹੋਜਾਤੇਭੀ। ਜੈ
ਸੇਸੁਰਜਕੇਤੇਜਕਰਿਵਰਗਲਜਾਤੀਭੀ। ਤਾਂਤੇਭੇਚਿਤਅਬਮੈਨਿ
ਸਚੈਕੀਅਯੈ। ਜੈਤੁਮਭੁਜਮਿਤਕਰੁਪਭੀ। ਪਰਮਾਰਥਤੇਨਤੁਭੈਨਇ
ਦੀਆਂਤਹਿ। ਜੈਸੇਇਦੁਜਾਲਕੀਬਾਜੀਕੇਪਦਾਰਥਭਾਸਤੇਭੀ।
ਸੇਸਭੀਮਿਥਿਆਭੀ। ਕੇਵਲਵਿਗਿਆਨਸਰੂਪਮੈਅਪਣੇਆਪਵਿਖੇ
ਇਸਥਿਤਭੀ। ਨਿਰਮੈਭੈਅਜਰਅਮਰਭੀ। ਨਿਤਸੁਖਬੁਖਪਰਮਾਨੰਦ
ਸਰੂਪਭੀ। ਮੈਭੀਨਾਨਾਰੂਪਭੈਕਰਿਭਾਸਤਾਭੀ। ਪਰਕਦਾਚਿਤਦੈਤਭਾਵ
ਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਭੀ। ਸਦਾਅਪਣੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਭੀ। ਜੈਸੇ
ਜਲਵਿਖੇਤਰੰਗਬੁਰਬੁਦੇਆਦਿਕਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਵਤੇਭੀ। ਸੇਜਲਹੀ
ਭੀ। ਤੈਸੇਸਰਵਪਦਾਰਥਮੇਰੇਵਿਖੇਭਾਸਤੇਭੀ। ਸੇਇਤਰਕਛੁਨਹੀ।
ਭੇਚਿਤਤੁੰਭੀਚਿਨਮਾਤ੍ਰਭਾਵਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭੀ। ਜਬਤੂੰਚਿਨਮਾਤ੍ਰਭਾਵ

ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ। ਤਬ ਤੇਗ ਭਿੰਨ ਭਾਵ ਕਛੁ ਨ ਰਹੇਗਾ। ਅਹੁ ਸੇ ਕਤੇਰੇ
 ਤੇ ਹੋਵੈਗਾ। ਆਤਮ ਤਤ ਸਰਵ ਗਤਿ ਸਰਵ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੈ।
 ਸਰਵ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਬ ਤਿਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ। ਤਬ ਸਭ ਕਛੁ ਇਸ ਕ
 ਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ। ਨ ਕਉ ਦੇਹ ਹੈ ਨ ਜਗਤ ਹੈ। ਸਰਵ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਹੈ। ਬ੍ਰ
 ਹਮ ਹੀ ਐਸੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਅਹੰਦੁਆ ਦਿਕ ਕਲਪ ਨ ਕਉ ਨਹੀ॥
 ਹੇ ਚਿਤ ਜੋ ਆਤਮਾ ਦੇ ਤਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਉ ਸਰਵ ਗਤ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਆ
 ਤਮਾ ਤੇ ਇਤਰ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਤਬ ਭੀ ਤੁਝ ਕਉ ਸੰਤਾਪ ਕਛੁ ਨ ਚਾਹੀ ਐ।
 ਅਹੁ ਜੋ ਆਤਮਾ ਜੜ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਉ ਭੀ ਤੂੰ ਨਹੀ। ਜੇ ਕਛੁ ਤੂੰ ਪਰ
 ਛਿੰਨ ਜੇ ਸਾਪੜ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮਿਥਿ ਆਭੁ ਮੈ। ਆਤਮ ਤਤ ਸਰਵ ਵਿ
 ਖੇ ਵਿਆਪਿ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਤ ਕਛੁ ਨਹੀ। ਜੇ ਸਰਵ ਉਹੀ ਹੈ। ਤਉ ਭਿੰ
 ਨ ਅਹੰਦੁ ਕੀ ਕਲਪ ਨਾ ਕੈਸੇ ਹੋਵੈ। ਅਸਤ ਸੰਕਾਰ ਜ ਸਿਧ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥

ਜੈਸੇ ਸਹੇ ਕੇ ਸਿੰਗ ਅਸ ਤਹੈ॥ ਤਿਨ ਸੋ ਮਾਹ ਲੇ ਕਾ ਕਛੁ ਕਾਰਜ ਸਿੰਧ ਨਹੀ
ਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਅਸ ਤਹੈ॥ ਤੁਮ ਸੈ ਕਰਤ ਤਭੇ ਗਤਤ ਕਾ ਕਾਰਜ ਕੈ ਸੇ ਹੋ
ਵੈ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਤੁਕਹੈ ਮੈਸ ਤ ਅਸਤ ਅਰੁ ਚੈ ਤਨ ਜੜ ਕੇ ਮਧ ਭਾਵ ਛਾਇ
ਅਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤਉ ਸੁਹਜ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਿਰੰਜਨ ਕੇ ਵਿਦਮਾਨ ਮਧ
ਭਾਵੀ ਛਾਇ ਅਕੈਸੇ ਰਹਤੀ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਰਤ ਤਭੇ ਗਤਤ ਤੁਣ ਕਉ ਨਹੀ
ਹੋਤੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਤੁਜੜ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਦਾੜੀ ਪੜੀ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਸੋ ਘਾ
ਸਕਾਟ ਲੇ ਕਾ ਅਪ ਤੇ ਕਛੁ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਜਬ ਪੁਰਖ ਕੀ ਹਾਥ ਸਕਤ ਹੋ
ਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਕਾਰਜ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਸੈ ਕਾਰਜ ਨਹੀ ਹੋਤਾ॥ ਜਬ
ਅਤਮ ਸਤਾ ਤੁਮ ਕਉ ਮਿਲਤੀ ਹੈ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਸੈ ਕਾਰਜ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੁਮ
ਕਿਉ ਬ੍ਰਿਥਾ ਅਹੰ ਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਤਪਾਇ ਮਾਨ ਹੋਤੈ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਕਹੈ ਈਸੁਰ
ਕਾਉ ਪਕਾਰ ਰੂਪਾ॥ ਤਉ ਈਸੁਰ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਕਰ ਲੇ ਵਿਖੇ

ਕਛੁ ਅਰਥਨਹੀ॥ ਅਕਰਲੇ ਵਿਖੇ ਕਛੁ ਪ੍ਰੇਜਨਨਹੀ॥ ਅਰੁ ਸਭ ਕਾ ਕਰ
 ਤਾਉ ਹੀ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਸਦਾ ਅਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਪੋਲ ਕਰ ਕੈ ਸਭ ਕ
 ਉਥਿ ਪਤ ਕਰ ਦੇਹਾ ਹੈ॥ ਪਰੁ ਸਪਰਸਾ ਕਿਸੀ ਸਾਥਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਤੈ ਸੇ
 ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਭ ਕਉ ਸਤਾ ਦੇ ਦੇਹਾ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਲੇਪ ਹੈ॥ ਹੇ ਮੁਰਖ ਮਨ
 ਤੁਕਿ ਉਭੋ ਗੁਰੀ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੁਭੇ ਜਨੈ ਅਸਤਗੁਪੈ॥ ਦੇਹ ਭੀ
 ਜਨ ਅਸਤਗੁਪੈ॥ ਭੋਗ ਕੈ ਸੇਭੋ ਗੁਰੂ॥ ਅਰੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਨਾਮਿ ਤ
 ਜੋ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਉ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਦਾ ਤਿਪਤ ਹੈ ਇਛਾ ਤੇ ਹਰਤ ਹੈ॥
 ਸਰਵ ਵਿਖੇ ਉਹੀ ਪੂਰਨ ਹੈ॥ ਦੁਸਰੇ ਤੇ ਹਰਤ ਏਕ ਅਦੈਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਅ
 ਪਲੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਾਥਿਤ ਹੈ॥ ਤੁਝ ਕਉ ਕਿਸ ਕੀ ਚਿਤਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਿਖ
 ਕਲਾਪਨਾ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰ ਅਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਇਸਾਥਿਤ ਹੈ॥ ਜਪ ਸਭ
 ਕਲੇਸ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ॥ ਜਉ ਤੁਕ ਹੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਥ ਮੇਰਾ ਕਰਤ ਤਰੇ

ਸੰਬੰਧ

ਗਤਤਕਾਸੰਬੰਧੈਤਉਸੰਬੰਧਨੀਬਣਤਾ।ਜੈਸੇਫੂਲਾਅਰੁਪਥਰਕ
ਸੰਬੰਧਨੀਹੋਤਾ।ਤੈਸੇਪਰਮਾਤਮਾਸਾਥਤੇਗਾਸੰਬੰਧਨੀਹੋਤਾ।ਸ
ਮਾਨਅਧਕਰਣਦੁਬਕਾਸੰਬੰਧਹੋਤਾ।ਜੈਸੇਜਲਮਿਤਕਾਕਾਹੋਤਾ
ਹੈ।ਜੈਸੇਅਉਖਧੀਵਿਖੇਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀਸਤਾਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤੀਹੈ।ਜੈਸੇਸੂਰ
ਜਕੀਤਪਤਕਗਿਮਿਲਾਤਪਜਾਤੀਹੈ।ਜੈਸੇਬੀਜਅਰੁਅਕੁਰਕਾਸੰਬੰ
ਧਹੋਤਾ।ਜੈਸੇਪਿਤਾਪੁਤਕਾਹੋਤਾ।ਸੇਦੁਬਅਰੁਗੁਣਕਾਸੰਬੰਧਹੋ
ਤਾ।ਜੈਆਕਾਰਸਹਤਵਸਤੁਹੈਤਿਸਕਾਸੰਬੰਧਬਣਤਾ।ਜੈਨਿਰਾ
ਕਾਰਨਿਗੁਣਵਸਤੁਹੈ।ਤਿਸਕਾਸੰਬੰਧਕੈਸੇਹੋਵੈ।ਸਮਾਨਕਰਕੈਸੰ
ਬੰਧਨੀ।ਜੈਪਰਮਾਤਮਾਚੈਤਨਹੈਤੂੰਜਨਹੈ।ਉਹਪ੍ਰਕਾਸਗੁਪਹੈ।ਤੂਤ
ਮਗੁਪਹੈ।ਉਹਸਤਗੁਪਹੈਤੂੰਅਸਤਗੁਪਹੈ।ਸੰਬੰਧਤਉਕਿਸੀਪ੍ਰਕਾਰ
ਨਹੀਬਣਤਾ।ਤੂਕਿਉਪਕਾਜਲਾਤਾ।ਤੂੰਮਨਨਗੁਪਹੈ।ਪਰਮਾਤਮ

ਸਰਵਕਲਨਾਤੇਅਤੀਤਹੈ॥ਤੇਜਕੀਏਕਤਾਤੇਜਕਹਿਉਤੀਹੈ॥ਜਲਕੀਏ
ਕਤਾਜਲਸਾਥਹੋਤੀਹੈ॥ਤੁੰਕਲਨਾਰੂਪਹੈ॥ਪਰਮਾਤਮਾਕਲਨਾਤੇਅਤੀਤ
ਹੈ॥ਤੇਗੀਏਕਭਾਤਿਸਸਾਥਕੈਸੇਉਵੈ॥ਜਿਸਕਾਅੰਗਕਛੁਮਿਲਤਾਹੈ॥
ਤਿਸਕਾਸੰਬੰਧਹੋਤਾਹੈ॥ਸੋਸੰਬੰਧਤੀਨਪ੍ਰਕਾਰਕਹੋਤਾਹੈ॥ਸਮਕਾਅਰ
ਧਸਮਕਾਵਿਲਖਲਕਾਇਨਕਾਸੰਬੰਧਹੋਤਾਹੈ॥ਜੈਸੇਜਲਸਾਥਜਲ
ਕੀਏਕਤਾਹੋਤੀਹੈ॥ਤੇਜਸਾਥਤੇਜਕੀਇਹਸਮਹੈ॥ਸੋਤੇਗਾਅਤਮਾਸ
ਥਸੰਬੰਧਤੀਨਹੀ॥ਅਰੁਏਕਅਰਧਸਮਹੈ॥ਜਉਅਵੈਵਸਮਾਨੀਉਤੇ
ਹੈਉਇਸਤੀਪੁਰਖਕੋ॥ਪਰੁਹੈਵਿਲਖਲਗੁਪਾ॥ਸੋਅਰਧਸਮਭੀਤੇਗਾਅ
ਰੁਆਤਮਾਕਾਸੰਬੰਧਨਹੀ॥ਅਰੁਕਛੁਕਾਅਨੁਭਵਤਭੀਤੇਗਾਸੰਬੰਧਨਹੀ॥
ਜੈਸੇਜਲਅਰੁਦੁਪਕਾਸੰਬੰਧਹੋਤਾਹੈ॥ਜਲਅਰੁਸਹਿਤਆਦਿਕ
ਐਸੇਭੀਨਹੀ॥ਜੈਸੇਕਾਸੁਅਰੁਲਾਖਜੈਸੇਪੁਰਖਅਰੁਹਾਥੀਘੋੜਾਆ

ਧਾਰਧੇਇ ਵਤਤੈ ਸਾਭੀਨੀ॥ ਬੀਜ ਅਰੁ ਅੰਕੁਰ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਇਤਿਆ
ਦਿਕ ਜੋ ਸੰਬੰਧ ਹੈ॥ ਸੇ ਤੇਗ ਅਰੁ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਕੋ ਉਨਹੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ
ਸੰਬੰਧ ਜੋ ਤੇਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾਹੇ ਤੇਹੈ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਭੀ ਅੰਗਾ ਕਿਸੀ ਸਾਥਾ ਜਿਸ
ਕਾ ਮਿਲਤਾ ਹੈ॥ ਇਹ ਜੋ ਉਪਰ ਕਹੈ ਹੈ ਸਮਾ ਦਿਕਾ॥ ਜਿਸ ਕਾ ਕੋ ਉਅੰਗ ਨ
ਮਿਲੈ॥ ਪਰਸਪਰ ਵਿਰੋਧ ਹੈ ਵੈਤਿਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਕੈ ਸੇਹੈ ਵੈਤਿਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ
ਕੈ ਸੇਕਹੀਐ॥ ਸਮਾਸਿ ਸ੍ਰੋਤ ਪਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਬੈਠਤਾ ਹੈ॥ ਤਮ
ਅਰੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ਏਕਤਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਇਹ ਨਹੀ ਬਣਤਾ॥ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਅ
ਰੁਮ ਨ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀ ਬਣਤਾ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਆਤਮਾ ਸਰ
ਵਕਲ ਨਾ ਤੇ ਅਤੀਤ ਨਿਤ ਸੁਖ ਅਦੁਤੀ ਸੁਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ॥ ਮਨ ਆਦਿ ਕਜ
ਨ ਅਸਤੁਤਮਾ ਮਿਥਿਆ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਇਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀ॥ ਜੋ ਪਰਸਪਰ
ਵਿਰੁਧੀ ਹੈ ਵੈਤਿਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਕੈ ਸੇਹੈ ਵੈ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਗਿਆ

ਨਕਰਕੈਉਦੇਤੂਏਹੋ॥ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇਗਿਆਨਤੇਮਨਇੰਦ੍ਰੀਆਂਦੇਹਆ
 ਦਿਕਾਅਭਾਵਹੋਤਾਹੈ॥ ਬਹੁੜਸੰਬੰਧਕੈਸੇਹੋਵੈ॥ ਹੇਮਨਜੇਤੇਕਛੁਜਗ
 ਤਜਾਲਹੈਸੋਸਭਬ੍ਰਹਮਸਰੂਪਹੈ॥ ਤਿਸਤੇਇਤਰਦ੍ਵੈਤਕਛੁਨਹੀ॥
 ਅਹੰਦ੍ਰੁਕੀਕਲਨਾਤੇਹਤਬ੍ਰਹਮਸਤਾਅਪਦੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤ
 ਹੋ॥ ਸਭਕਲਪਨਾਂਤੇਹੇਵਿਖੇਬੀ॥ ਅਰੁਤੁੰਤਬਲਗਥਾਜਬਸਰੂਪਕ
 ਪ੍ਰਮਾਦਥਾ॥ ਜਬਸਰੂਪਕਾਸਾਖਿਤਕਾਰਹੁਆ॥ ਅਰੁਅਗਿਆਨਨ
 ਸ੍ਰੁਤਇਆਤਬਤੁੰਕਹਾਂਹੋਗਾ॥ ਜੈਸੇਗੜੇਕੇਅਭਾਵਹੋਇਨਿਸਾਚਹੁ
 ਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਅਗਿਆਨਕੇਨਾਸਤੂਏਤੇਗਾਅਭਾਵਹੋਜਾ
 ਤਾਹੈ॥ ੬੬॥ ਇਤਸ੍ਰੀਉਪਸਮਪ੍ਰਕਾਸ਼ਲੇਖੀਤਤਵਿਓਪਥਿਨਚਿ
 ਤਾਨੁਸਾਸਨੰਨਮਸਗਾ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ ਹੇਮਨਜੀ॥ ਇਸਪ੍ਰਕਾਸ਼
 ਮੁਨੀਸਰਬੀਧਿਚਲਪਰਬਤਕੀਕੰਦਗਾਵਿਖੇਵਿਚਾਰਕਰਤਤਤਿ

ਆਗਤੀਖਲਬੁਧਸਾਥਅਉਰਭੀਜੋਕਛਕਤੈ। ਸੋਸੁਲਾਂ। ਅਨਾਤ
ਮਾਜੇਰੈਦੇਹਇੰਦੀਆਂਸੋਸਰਸੰਕਲਪਤੋਉਪਜੇਰੈ। ਜਬਗਿਆਨਉ
ਦੇਹੁਆਤਬਦੇਹਇੰਦੀਆਂਮਨਆਦਿਕਦੁਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਹੇ
ਮਨਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਉਦੇਹੁਏਤਮਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਨਿਤਉਦੇ
ਰੂਪਪਰਮਾਤਮਾਅਨੁਭਵਰੂਪਕੇਉਦੇਹੁਏਤਮਾਗਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ
। ਜੈਸੇਮੇਘਹੁਕੇਨਸ੍ਰੁਏਸੁਰਜਪ੍ਰਕਾਸਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਵਾਸਨਾਕੇਅਭਾ
ਵਹੁਏਆਤਮਤਤਪ੍ਰਕਾਸਤਾਹੈ। ਵਾਸਨਾਕਾਮੂਲਅਗਿਆਨਹੈ।
ਜਬਅਗਿਆਨਸਹਤਵਾਸਨਾਨਸ੍ਰੁਭਈਤਬਾਚਿਦਾਨੰਦਬ੍ਰਹਮਪ੍ਰਗ
ਟਰਾਸਤਾਹੈ। ਵਾਸਨਾਕਾਨਾਮਹੀਬੰਧਨਹੈ। ਵਾਸਨਾਕੇਨਾਬ੍ਰਿਤਕਾਨਾ
ਮਮੋਖਹੈ। ਜਬਵਾਸਨਾਹੁਪੀਜੇਵਹੇਕਉਕਾਟੇਗਾਤਬਪਰਮਾਤਮਾਕ
ਸਾਖਿਤਕਾਰਹੋਵੇਗਾ। ਜੈਸੇਅੰਧਕਾਰਪ੍ਰਕਾਸਾਬਿਨਾਅਉਰਉਪਾ

ਇਕਾਗੇਨਾਸਨੀਯੋਤਾ ਤੈਸੇਮਨਇੰਦ੍ਰੀਆਂਦੇਤਮਾਦਿਕਆਤਮ
 ਵਿਚਾਗਥਿਨਾਨਾਸਨੀਯੋਤਾ ਜਬਵਿਚਾਰਕਰਕੈਆਤਮਪਦਪ੍ਰਾਪ
 ਤੋਹੈ। ਤਬਮਨਸਹਿਤਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਅਰਥ
 ਇਹਜੋਇਨਕਾਅਭਮਾਨਨਸ੍ਵਹੋਜਾਤਾਹੈ। ਇਨਕੇਧਰਮਅਪਲੇਵਿ
 ਥੇਨੀਭਾਸਤੋ। ਜਬਲਗਦੇਹਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਸਾਥਆਵਰਿਆਹੁਆ
 ਹੈ। ਤਬਲਗਆਤਮਪਦਕਉਪਾਇਨੀਸਕਤਾ। ਤਾਂਤੇਆਤਮਪਦਪ੍ਰਾਪ
 ਵਲੇਕਾਅਪਲੇਕਾਲਿਆਣਕੇਨਮਿਤਨਿਰੰਤਰਅਭਿਆਸਕਰੀ। ਜ
 ਬਲਗਮਨਇੰਦ੍ਰੀਆਂਦਿਕਹੁਕੇਗੁਣਹੁਸਾਥਆਪਕਉਮਿਲਿਆ
 ਹੁਆਜਾਣਤਾਹੈ। ਤਬਲਗਅਪਲੇਸਹੂਪਕੀਵਿਭੁਤਾਅਰੁਸੁਧਤਾਇ
 ਸਕਉਨੀਭਾਸਤੀ। ਜਬਆਤਮਾਕਾਸਾਛਾਤਕਾਹੋਵੈਗਾ। ਤਬਗ
 ਹਾਰ੍ਧਾਦਿਕਵਿਕਾਰਨਸ੍ਵਹੋਜਾਵੈਗੇ। ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਉਦੇਹੁਏਨਿਸਾ

ਰਹਤੁਕਾ ਅਭਾਵੁ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸਾਖਿ ਤਕਾਰੁ ਏਵਿ
 ਕਾਰੁਕਾ ਅਭਾਵੁ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇ ਦੇਖੇ ਤੇ ਇਨ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜੇਤਾ ਹੈ।
 ਤਿਨ ਕੇ ਸਾਖਿ ਆਤਮਾ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰੁ ਅ
 ਧਕਾਰ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ ਸੀਤ ਅਰੁ ਓਸ ਨ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀ
 ਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ ਸਤ ਅਰੁ ਅਸਤ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ ਜੀਵ ਤ ਅ
 ਰੁਮ੍ਹਿਤ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਆਤਮਾ ਸਰਵ ਕਲਾ ਤੇ ਰਹਤਾ ਹੈ ॥
 ਮਨ ਆਦਿ ਕਾ ਸਰਵ ਕਲਾ ਨਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਏਤੁ ਮੁਕਤ ਜਨ ਅੰਧ ਅਨ
 ਤ ਮਰੂਪਾ। ਅਰੁ ਕਹਾਂ ਨਿਤ ਚੈਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨਿਰਾਕਾਰ ਆਤਮ ਰੂਪਾ। ਇ
 ਨ ਕਾ ਪਰਮ ਪਰ ਵਿਰੂਪ ਹੈ ਸੰਬੰਧ ਕੈ ਸੇ ਕਹੀਐ। ਏਤ ਓਨਿ ਸਚੈ
 ਕਰ ਅਨਰਥ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਜਬ ਲਗਾਇਨ ਕਾ ਅਭਾਵੁ ਹੈ। ਤਬ ਲ
 ਗਾਤੁ ਗਤ ਦੁਖ ਰੂਪ ਭਾਸਤਾ ਹੈ। ਜਬ ਇਨ ਕਾ ਵਿਓਗ ਹੋਵੈ। ਤਬ ਜਗ

ਤਪਰਮਾਤਮਮੈਂ ਜੋ ਜਾਵੈ॥ ਜਬ ਲਗਾਇ ਸਕਉ ਅਤਮਾ ਕਾਂ ਅਗਿਆ
 ਨ ਹੈ॥ ਤਬ ਲਗਾਪ ਕਉ ਇਨ ਸਾਥ ਮਿਲਿਆ ਹੁਆ ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ 509
 ਅਰੁ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਅਤਮ ਗਿਆਨ ਹੁਆ ਤਬ ਅਪਲੇ ਸਾਥ
 ਇਨ ਕਾ ਸੰਜੋਗ ਨ ਹੀ ਦੇਖਤਾ॥ ਇਹ ਮੈ ਨਿਸਚੈ ਕੋ ਰਿਜਾਇਆ ਹੈ॥
 ਜੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਅਰੁ ਮਨ ਕੇ ਸੰਜੋਗ ਤੇ ਜਗਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਇੰਦ੍ਰੀ
 ਅਹੁ ਕਾ ਗਾਮ ਖੈਂ ਜੋ ਜਾਵੈ ਤਬ ਜਗਤ ਪਰਮਾਤਮਮੈਂ ਜੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਮੈ
 ਜੋ ਅਤਮਾ ਅਰੁ ਮਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਿਕੁ ਕਉ ਏਕਠਾ ਜਾਣਤਾ ਥਾ॥ ਸੋ
 ਪ੍ਰਮਾਦ ਰੂਪੀ ਮਦ ਗਾਏ ਮਾਤਮਨ ਕਰਿ ਜਾਣਤਾ ਥਾ॥ ਅਬ ਅਤਮ ਦਿ
 ਚਾਰ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਨ ਸੁਹੁਆ ਤਬ ਮੈ ਸੁਖੀ ਹੁਆ॥ ਜੇ ਦਿਖ ਕਉ ਪਾਨ
 ਕਰ ਕੈ ਮੁਹ ਛਤੋ ਵੈ ਜੋ ਤਉ ਬਣਤਾ ਹੈ॥ ਪਰੁ ਪਾਨ ਕੀ ਏ ਬਿਨਾ ਮੁਹ ਛੁ
 ਤੋ ਵੈ ਤਉ ਅਸ ਚਰ ਜਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਤਮਾ ਕਾ ਇਨ ਸਾਥ ਸੰਜੋਗ

304
ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਉ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਰ ਕੈ ਗਾਗ ਦੈ ਖਵਨ ਤੇ ਲਾਭੀ ਬਲ ਤਾ ਹੈ। ਪਰ
ਸੰਜੋਗ ਹੈ ਨਹੀ। ਅਰੁ ਗਾਗ ਦੈ ਖਕਰ ਕੈ ਪੜਾ ਜਲ ਤਾ ਹੈ। ਤਉ ਮਹਾਂ
ਰਖਤਾ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਤਉ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਸਾਖੀ ਭੂਤ ਹੈ। ਜੈ ਸਾ ਅਭਾਸ
ਤਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈ ਸਾ ਹੀ ਪੜਾਭਾਸ ਤਾ ਹੈ। ਕਰਾ ਚਿਤ ਵਿਪਰਜੈ
ਭਾਵ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਸੁਖ ਦੁਖ ਵਿਖੇ ਮੁਰਖ ਦੇਹ ਵਿੰਦੀ ਆਮ
ਨਾ। ਦਿਕ ਗਾਗ ਦੈ ਖਵਨ ਤੇ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਤੈ ਸਦਾ ਸਾਖੀ ਖੀਲ ਸਤ
ਬਿਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਾਖ ਵਿੰਦੀ ਆਮ ਕਾ ਸੰਜੋਗ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਜੋ ਸੰਬੰਧ ਕਾ
ਅਭਾਵ ਸਿਧ ਹੂਆ। ਤਉ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਕਰਤ ਭੋਗਤਤ ਕੈ ਸੇ ਕਹੀ
ਐ। ਜਿਹਾਂ ਚਿਤ ਕਲਾਨਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਕਰਤਤ ਭੋਗਤਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜਿਹਾਂ
ਚਿਤ ਕਲਾਨਾ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੂਆ ਤਹਾਂ ਕਰਤਤ ਭੋਗਤਤ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ।
। ਐਸਾ ਨਿਪਕਲੰਕ ਆਤਮਾ ਤੈ ਸੇ ਹੈ। ਸੋਨ ਕਰਤ ਹੋਨ ਭੋਗਤਾ ਹੈ।

ਨਮੋ ਗੋਵਿੰਦ ਬੰਧੈ ਨਮੋ ਬੰਧੈ ॥ ਨਮੋ ਅੰਤਰੈ ਨਮੋ ਅੰਤਰੈ ॥ ਸੈਸਰ ਵਾਸ ॥
 ਤਮਾ ਅਲੇਪ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਨੇਮ ਨਤੁ ਭੀ ਮੈ ਹੈ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਰਲੇਕ ਰਕੈ
 ਜਿਸ ਨਿਸਚੈ ਧਾਰਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮੋਹ ਕਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ॥ ਜੋ ਅਹੰ ਅਭੁਮ ॥
 ਨਕਰ ਕੈ ਇਨਕ ਉਜਾਨ ਲੇਵਾਲਾ ਭਿਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਅਪਲੇ ਸੁਰਾ ਵਾਵੇ
 ਖੇਇ ਸਾਥਿ ਤਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਪਰਮ ਸੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਕਉ ਕਾਲਿ
 ਆਲੁ ਕੀਇ ਛੋਹੈ ਵੈ ਤਿਸ ਕਉ ਏਕ ਅਤਮ ਪਗਾਇਲ ਹੋਵਲਾ ਜੋਗ ਹੈ ॥
 ਜਬ ਸਰੂਪ ਕਉ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਸੰਕਲਪ ਕੀਓ ਧਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਦੁਖ
 ਹੁਕੇ ਸੰਬੁਧ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਹੋਚਿਤ ਤੂ ਜੋ ਅਪਲੇ ਵਿਖੇ ਕਰਤ ਤਹੋ
 ਖਤਾ ਥਾ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਤੋ ਜਨ ਪਥਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ॥ ਤੁਮ ਸੰਕਰਤ ਤਕੈ ਸੋਹੈ
 ਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਬਨ ਨਹੀ ਲਾਗਤਾ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੁਮ ਸੰਕਰਤ ਤਨ
 ਹੋਤਾ ॥ ਜਬ ਇਸ ਕਉ ਸਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਚਿਤ ਆਦਿ

ਕਸਾਬਾਪਕਉਮਿਲਿਆਤੂਆਜਾਣਤਾਹੈ॥ ਚਿਤਾਦਿਕਾ
 ਤਮਾਕੀਸਤਾਕਉਪਾਇਕਰਿਚੈਤੰਨਉਤੇਹੈ॥ ਜੈਸੇਅਗਨਕੀਸਤਾਕਉ
 ਪਾਇਕਰਿਲੇਤਾਅਗਨਵਤੰਨਤਾਹੈ॥ ਜੋਜਲਾਵਟੇਕਉਸਮਰਥ
 ਉਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਾਕੀਸਤਾਕਉਪਾਇਕਰਿਕਰਤੇਹੋਤੇਹੈ॥ ਜ
 ਥਆਤਮਵਿਚਾਰਕਰਕੈਸਰੂਪਕਾਸਾਖਿਤਕਾਰਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਹੁਅਹਿ
 ਆਨਾਬ੍ਰਿਤਨਸੁਹੋਤੀਹੈ॥ ਮਨਆਦਿਕਰੁਕਾਵਿਓਗਹੋਤਾਹੈ॥ ਸਰਵ
 ਕਲਨਾਤੇਹੋਤਾਤੂਆ॥ ਤਬਕੇਵਲਮੇਖਸਰੂਪਆਤਮਾਹੋਤਾਹੈ॥ ਕਰ
 ਤਤਤੇਗਤਤਕਾਅਭਾਵਹੋਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਅਕਾਸਵਿਖੇਲਾਲੀਕ
 ਅਭਾਵਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਕਰਤਤਕਾਅਭਾਵਹੈ॥ ਸਭਜਗਤ
 ਆਤਮਰੂਪਭਾਸਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਤਹੰਗਆਦਿਕਨਾਨਾਅਕਾਰਹੋ
 ਤਾਹੈ॥ ਸਭਜਲਹੀਰੂਪਹੈ॥ ਜਲਤੇਇਤਰਕਛੁਨਹੀ॥ ਤੈਸੇਸਰ

ਸੋ

ਵਜਗਤ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਤੇ ਇਤਰਕ ਛੁਨੀ। ਸੋਚਿ ਦਾਨ ਦਆ
 ਤਮਾ ਮੇਂ ਸਦਾ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਅਉਰ ਵੈਤ ਕਲਨਾ
 ਮੇਰੇ ਵਿਖੇ ਕਛੁਨੀ। ਜੈਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਉਸਨ ਤੇ ਗਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪਰਮਾਤ
 ਮਾ ਸਰ ਵਕਲਨਾ ਤੇ ਗਤ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਬਨਨੀ ਤੇਤਾ। ਤੈਸੇ
 ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਖੇ ਕਲਨਾ ਨੀ ਹੋਤੀ। ਸੰਬੇਦਨ ਤੇ ਗਤ ਸੰਬਿਤ ਮਾਤ੍ਰ
 ਹੈ ਸੋ ਸਰ ਵਹੈ। ਜਿਬ ਤਿਸ ਕਾ ਸਾਖਿ ਤਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਅੰਤ ਅੰਤ ਅੰ
 ਦਿਕ ਕਲਨਾ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਅਨਾਦ ਅਰੂਪ ਸਰ ਵਹੈ। ਸ
 ਦਾ ਅਪਣੇ ਆਪਾ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤ ਹੈ। ਐਸਾ ਜੋ ਅਤੁਤੀ ਯਤਤ ਹੈ ਤਿਸ
 ਵਿਖੇ ਕਲਨਾ ਅਰਪਣੇ ਕਉ ਕਉਨ ਸਮਰਥ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਕਉਨ ਹੈ। ਜੋ ਅੰ
 ਕਾਸ ਵਿਖੇ ਰਿਗ ਵੇਦ ਕਉ ਲਿਖੇ। ਨਿਤ ਉਦਤ ਸਰਥ ਕਾਸਾ ਅਵੈਤਤ
 ਆਤਮਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਵੈਤ ਕਲਨਾ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ। ਸਰ ਵੇਖੋ ਪੁਰ

ਲਨਿਰਮਲਨਿਤਸੁਧਅਨੰਤਰੂਪਹੈ॥ ਐਸੇਆਤਮਾਕਉਅਬਮੇਂ
ਪਤਰੂਆਹੈ॥ ਇਸਜੁਗਤਕਾਜੋਕਛੁਸੁਖਦੁਖਹੈਸੋਨਸੁਭਇਆਹੈ
ਸਮਸਾਂਤਰੂਪਰੂਪਾਹੈ॥ ੭੭॥ ਇਤਉਪਸਮਾਪ੍ਰਕਰਣੇਬੀਤਹਵਿ
ਓਪਖਿਨੇਇਝੀਆਨੁਸਾਸਨਯੋਗੋਉਪਦੇਸੋਨਮਸਰਗਹ॥ ਸ੍ਰੀ
ਵਾਸਿਸ਼ਟਵਾਚ॥ ਹੇਰੁਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਰਬੀਤਹਵਿਮੁਨਸ੍ਰੇਸ਼ਟਵਿਚਰ
ਕਰਤਾਰੂਆਬਹੁਕ੍ਰਿਕਛੁਨਿਰਮਲਬੁਧਸਾਥਵਿਚਰਕਰਤਭਇ
ਅਸੇਤੁਸ੍ਰਵਨਕਰਹ॥ ਹੇਇਝੀਅਹੁਅਰੁਮਨਤੁਮਾਕਿਉਅਪਣੇਅਰਥ
ਹੁਕੀਓਰਧਾਵਤੋਹੈ॥ ਤੁਮਕਉਵਿਖਿਅਹੁਕਰਿਤੋਸਾਂਤਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤੋ
ਤੀ॥ ਜੈਸੇਮ੍ਰਿਗਮਾਰੁਥਲਕੀਨਦੀਦੇਖਕਰਿਦਉਕਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਸੰ
ਤਵਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇਤੁਮਾਵਿਖਿਅਹੁਕੀਤਿਸਨਾਕਰਿਸਾਂਤਵਨ
ਨਹੋਵਉਗੇ॥ ਇਨਕੀਇਛਾਤਿਆਗਕਰਿਸਤਜੋਹੈਪਰਮਾਤਮਤ

ਤਾਜਿਸਕਾਅਭਾਵਕਦਾਚਿਤਨਯੋਤਾਸਰਵਅਵਸਥਾਵਿਖੇਏ
 ਕਰਸਹੈਤਿਸਕਉਗੁਣਕਗੋਤਬਤੁਮਹੇਸਰਵਦੁਖਮਿਟਜਾਵੈ
 ਗੋਅਉਗਰਿਸੀਪ੍ਰਕਾਰਦੁਖਨਿਵਰਤਨਹੈਵੈਗੋਤੁਮਹੇਸਾਥਹੈ
 ਉਮਿਲਿਆਥਾਤਬਮੈਭੀਦੁਖਪਾਇਆਥਾਤੁਮਅਗਿਆਨਕਰ
 ਕੋਉਤਪਤਿਭਏਹੋਜੇਤੁਮਹੇਸਾਥਮਿਲਤਾਹੈਤਿਸਕਉਭੀਦੁਖ
 ਪ੍ਰਾਪਤਹੈਤਾਹੈਜੇਸੇਤਪੀਪੁਈਲਾਖਾਜਿਸਕੇਸਗੀਰਸਾਥਸਪਰ
 ਸਕਰਤੀਹੈਤਿਸਕਉਜਲਾਵਤੀਹੈਤੈਸੇਜਿਸਕਉਤੁਮਾਹਾਸੀ
 ਗਭਾਇਆਹੈਸੋਦੁਖਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੈਤਾਹੈਮਨਇਹਜੀਵਜੇਸ
 ਰਤਾਹੈਸੋਕਾਲਕੇਮੁਖਮੰਜਾਇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਤਾਹੈਸੇਤੁਮਹੇਸੀਗ
 ਕਾਰਿਜਾਇਪਫੁਤਾਹੈਜੇਸੇਨਦੀਜਲਸਹਤਹੈਤੀਹੈਤਬਸਮੁ
 ਦ੍ਰੀਓਹਰਲੀਜਾਤੀਹੈਜਲਤੇਰਹਤਹੈਵੈਤਬਕਿਉਜਾਵੈ

730
ਤੈਸੇ ਤੁਮਾਂ ਹੇ ਸੰਗ ਕਰਿ ਕਾਲ ਕੇ ਮੁਖ ਮੇ ਜਾਇ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਤੁਮਾਂ ਹੇ ਸੰਗਿ ਨ
ਉਵੈ ਤੈ ਉਕਾ ਹੋ ਕਉ ਪੜੇ। ਜੈਸੇ ਮੇਘ ਕੁ ਹੀੜ ਕਰ ਕੈ ਸੁਰਜ ਕਉ ਅਛਾ ਦਲੇ
ਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਮਨ ਰੂਪੀ ਮੇਘ ਤੂੰ ਇਛਾ ਰੂਪੀ ਕੁ ਹੀੜ ਕਰ ਕੈ ਅਤਮ ਰੂਪੀ ਸੁ
ਰਜ ਕਉ ਅਛਾ ਦਲੇ ਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਪਰੰਪਰਾ ਦੁਖ ਹੁਕੀ ਵਰਖਾ ਕਰੇ ਪਰਾ ਹੈ ॥
ਹੇ ਮਨ ਤੇ ਗੇਵਿਖੇ ਜੋ ਚਿਤਾ ਪੜੀ ਉਠਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਤੁਮਾਂ ਹੋ ਕਟਕੀ ਨਿਆਈ ਹੈਂ।
ਜੈਸੇ ਮਹਾ ਕਟਕ ਉਠ ਹਰ ਲੇਨ ਹੀ ਦੇਤਾ। ਪੜਾ ਹੁਲਾਵਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ
ਚਿਤ ਦੇ ਹੋ ਕਉ ਠਹਰ ਲੇਨ ਹੀ ਦੇਤਾ। ਚਿਤ ਰੂਪੀ ਪਖੇ ਹੁ ਹੈ। ਲੋਭ ਅਹੁਲਾ
ਜਾਤਿ ਸਕੇ ਦੇ ਨੇਪੇ ਖ ਹੈ। ਗਾਗ ਦੇਖ ਰੂਪੀ ਚੁੰਚ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਰਿ ਸਗੀਰ ਰੂ
ਪੀ ਬਿਛ ਪਰ ਬੈਠ ਕਰਿ ਸੁਭ ਰੂਪੀ ਗੁਣ ਹੋ ਕਉ ਕਾਟ ਕਾਟ ਖਾਤਾ ਹੈ। ਚਿਤ
ਰੂਪੀ ਕੁ ਕੜ ਹੈ ਸੇ ਮਹਾਂ ਨੀ ਚ ਹੈ। ਭੋਗ ਵਸਨਾ ਰੂਪੀ ਜੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਪਦਾਰ
ਥ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਹਿੰਦੇ ਰੂਪੀ ਇਸ਼ਾਨ ਵਿਖੇ ਪੜਾ ਏ ਕਰੇ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਮੀ

ਚੰਦ੍ਰਾ ਤੇ ਕਰਾ ਚਿਤ ਨਿਵਰਤਨ ਯੋਤਤਾ ॥ ਚਿਤ ਰੂਪੀ ਉਲੂਧੈ ॥ ਅਗਿਆ
 ਨ ਰੂਪੀ ਗਤ ਵਿਖੇ ਆਇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਅਹੁਚੇ ਸ੍ਵਾਕ ਰਿਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤ ॥
 ਹੈ ॥ ਸਬਦ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਸਾਂ ਲਵਿਖੇ ਬੈਤਾਲ ਸਬਦ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥
 ਜਬ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਗਤ ਨ ਮੁਹੈ ਵੈਤ ਬਚਿਤ ਰੂਪੀ ਉਲੂਕਾ ਅਭਾਵ
 ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਸੰਪਦਾ ਉਦੇਹਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਗਤ ਕਉ ਦੇਹੁ ਏ ਸੁਗਤ ਮੁਖੀ
 ਕਮਲ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਤੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸੰਪਦਾ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਜਬ ਮੇ
 ਹ ਰੂਪੀ ਕੁਯੀਤ ਅਹੁਇਛਾ ਰੂਪੀ ਧੁੜਹਿ ਦੇ ਰੂਪੀ ਆਕਾਸ ਸੰਨਿਵਰਤ
 ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਤਬ ਨਿਰਮਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਹੋ ਚਿਤ ਜਬ ਲਗ
 ਤੁੰਨ ਮੁਨੀ ਹੋਤਾ ॥ ਤਬ ਲਗ ਸਾਂਤਨੀ ਹੋਤੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਆਦਿ ਸ੍ਵਾਕ ਸ
 ਮਾਤ ਤੇ ਮੇਘ ਆਵੈ ਅਹੁਗ ਹੇ ਕੀ ਵਰਖਾ ਕਰੈ ॥ ਤਿਸ ਕਰ ਕੇ ਮਾਗ ਕੇ
 ਚਲਾ ਦੇਵਾਲੇ ਪੈਂਡੇ ਈਕ ਸੁਪਾਵ ਤੇ ਪੈਂ ॥ ਤੈ ਸੇ ਸ੍ਵਾਕ ਬੈਰੇ ਪੁਣੇ ਚਿਤਾ

ਅਨਪ੍ਰਾਪਤੋਤੀ ਹੈ। ਸੰਕਲਪਵਿਕਲਪਰੂਪੀ ਗੜੇ ਕੀ ਵਰਖਾ ਕਰਤ
ਹੈ। ਤਿਸ ਕਹਿਸਤ ਮਾਗ ਚਲਾ ਦੇਵਾਲੇ ਖੇਦੁ ਪਾਵਤੋ ਹੈ। ਅਰੁ ਜਹਾਂ ਚਿ
ਤਨ ਸੁਹਜਾਤ ਹੈ। ਤੁਹਾ ਮਰ ਵਰਓ ਅਨੰਦ ਹੋਤ ਹੈ। ਸੀਤਲਤਾ ਅਰੁ
ਮਿਤਤਾ ਕਹਿ ਪਾਵਨ ਹੋਤ ਹੈ। ਜੈ ਸੋ ਸਰਤ ਕਾਲ ਕਾ ਅਕਾਸ ਨਿਰਮਲ
ਹੋਤ ਹੈ। ਮੇਘ ਹੁਕੇ ਨ ਸੁਹੁਏ ਸੁਗਜ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਅਗਿ ਅਨ
ਕੇ ਨ ਸੁਹੁਏ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਹੈ। ਤਬ ਪ੍ਰਸੰਤਾ ਗੰਭੀਰ ਤਾਮਹਤਤਾ
ਸਮਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੋ ਵਓ ਅਰੁ ਮੰਦਾ ਚਲਾ ਪਰਬਤ ਤੇਰਹਤ ਖੀਰ
ਸਮੁਦ੍ਰ ਸਾਂਤਵਾਨ ਹੂਆ। ਜੈ ਸੋ ਪੁਰਣ ਮਾਸੀ ਕਾ ਚੰਦ੍ਰ ਮਾਸੇ ਭਤ ਹੈ।
ਤੈਸੇ ਇਹ ਅਗਿ ਅਨ ਕੇ ਨ ਸੁਹੁਏ ਆਤਮਾ ਨੰਦ ਕਉ ਪਾਇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਿ
ਸੋ ਭਤ ਹੈ। ਹੋਚਿਤ ਇਹ ਜੋ ਇਸਾ ਵਰਜੀ ਗਮ ਜਗਤ ਹੈ। ਸੰਬਿਤ ਅ
ਕਾਸ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਮਾਹਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕਉ ਤੁੰਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਜੈ ਪੁਰਖ ਅ॥

ਸਾਕੀਫਾਮੀਕਉਤੇੜਕਰਿਆਤਮਤਤਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੁਆਹੈ॥ ਅਰੁਸੰ
 ਸਾਹਕਾਸਦਭਾਵਦੁਰਕੀਆਹੈ॥ ਸਿੰਜਨਮਮਹਲਕੇਬੰਧਨਮੋਨਹੀਪ
 ਨਤਾ॥ ਜੈਸੇਜਲਿਆਪੁਆਪੜਬਹੁੜਸਾਵਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਤੈਸੇਚਿਤਨ
 ਸੁਹੁਆਜਗਮਹਲਕਉਨਹੀਪਾਵਤਾ॥ ਹੇਚਿਤਸਹਵਕਉਭਛਲਕ
 ਹਲਹਗਾਜੇਤੂੰਸੰਸਾਰਕੀਸਤਤਮਾਨਕਰਿਜਗਤਕੀਓਹਪਾਵੈਗਾ॥
 ਤਬਮਨੁਹੋਵੈਗਾ॥ ਜੇਆਤਮਾਕੀਓਹਪਾਵੈਗਾਤਬਤੇਗਾਪਰਮਕਲਿ
 ਆਲੁਹੋਵੈਗਾ॥ ਜੇਤੂੰਅਪਲਾਸਦਭਾਵਕਰੇਗਾ॥ ਜੇਅਹੰਕਾਰਕੇਨਤਿ
 ਆਗੈਗਾਤਬਦੁਖੀਹੋਵੈਗਾ॥ ਜੇਤੇਰਾਜੀਵਲਾਹੈਸੋਮ੍ਰਿਤਕਸਮਾਨਹੈ॥
 ਤੇਰਾਮ੍ਰਿਤਹੋਲਾਜੀਵਲੇਕੇਸਮਾਨਹੈ॥ ਦੋਨੋਪਖਹੁਵਿਖੇਜੇਤੇਗੀਏਛੁ
 ਹੈਸੋਅੰਗੀਕਾਰਕਰੁ॥ ਜੇਤੂੰਆਤਮਭਾਵਵਿਖੇਆਪਕਉਨਿਰਬਲਕ
 ਹੈਗਾ॥ ਤਬਪਰਮਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੈਗਾ॥ ਪਰਮਸੁਖੀਹੋਵੈਗਾ॥

ਅਬ. ੧

ਜੈਨ ਕਰੈ ਗਾਤ ਬਦੁਖੀ ਹੋਵੈ ਗਾ ਜੈ ਆਤਮ ਸੁਖ ਕਉ ਤਿਅੰਗ ਕਰੇ ਗਾ
 ਤੈ ਮੁਕੁ ਹੈ। ਤੇ ਗਨਿਰ ਬਾਲ ਹੋਵੈ ਲਾਹੀ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਜੀਵ ਲੇ ਕੇ ਨ
 ਮਿਤ ਹੈ। ਆਤਮ ਤੇ ਇਤਹ ਮਾਨ ਕਰਿ ਤੂੰ ਜੀਵ ਲੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤਾ ਹੈ।
 ਸੇ ਤੇ ਗਾ ਜੀਵ ਲਾ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਨਹੀ ਵੈ ਗਾ ਇਤ ਅਰਥ ਹੈ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜ
 ਤੁੰ ਆਦਿ ਭੀ ਨਥਾ। ਅਬ ਭੀ ਵਿਚ ਗ ਬਿਨਾ ਭੁਮ ਮਾਤ ਹੈ। ਵਿਚ ਰਕੀ
 ਏ ਤੇ ਨਾ ਸੋ ਜਾਵੈ ਗਾ। ਜੈ ਸੇ ਸੁਰਜ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਿਨਾ ਅੰਧ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ।
 ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਕੈ ਤਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਵਿਚ ਗ ਬਿਨਾ ਚਿਤ ਹੈ।
 ਵਿਚ ਗ ਕਰ ਕੈ ਨ ਸੁਹੀ ਜਾਵੈ ਗਾ। ਏਤਾ ਕਾਲ ਮੈ ਅਵਿਵੇਕ ਤੇ ਤੇ ਹੇ ਸਾਥ
 ਮਿਲ ਕਰਿ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕ ਕਉ ਅਪਲੇ ਪਛਾਵੈ ਵਿ
 ਖੇ ਬੈਤਾਲ ਕ ਲਪਨਾ ਤੇਤੀ ਹੈ। ਵਿਚ ਗ ਬਿਨਾ ਭੈ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ। ਵਿਚ
 ਗ ਕਰ ਕੈ ਨਿਰਭੈ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਮੈ ਅਬ ਤੇ ਹੇ ਸਾਥ ਜੋ ਗਤੇ ਛੂਟਾ ਅਪਲੇ ਪੁ

ਟਿਲਕ

515

ਹਬਰੂਪਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੂਆਹੈ॥ ਵਿਵੇਕਕਰਕੈਤੇਗਾਅਭਾਵਭੁਇਆਹੈ॥ ਤਾ
 ਤੇਵਿਵੇਕਕਉਨਮਸਕਾਰਹੈ॥ ਹਿਚਿਤਅਵਿਵੇਕਕਰਕੈਤੁਮੇਰੀਮਤਥਾ॥
 ਅਬਬੋਧਕਰਕੈਤੇਗਾਚਿਤਤਭਾਵਨਸ੍ਰੁਭੁਇਆਹੈ॥ ਤੁਪਰਮੇਸਰਹੂਪਹੈ॥
 ਅਬਵਾਸਨਾਨਸ੍ਰੁਭਈਹੈ॥ ਤਬਤੇਰੇਵਿਖੇਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਵਾਸਨਾਥੀ॥ ਇ
 ਸਕਰਿਤੁਮਲਨਦੁਖਰੂਪਥਾ॥ ਅਬਵਾਸਨਾਨਸ੍ਰੁਭਈਆਹੈ॥ ਤਉਪਰ
 ਮੇਸਰਹੂਪਭਇਆਹੈ॥ ਚਿਤਤਭਾਵਤੇਰੇਵਿਖੇਅਗਿਆਨਕਰਕੈਉਪਜਾ
 ਦੁਖਕਾਰਕਾਣਥਾ॥ ਸੇਵਿਵੇਕਕਰਿਲੀਨਭਾਇਆਹੈ॥ ਜੈਸੇਰਾਤਕੋਪਦਾ
 ਰਥਸੁਰਜਓਦੇਹੁਏਨਸ੍ਰੁਭਾਤੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਵਿਵੇਕਕਰਿਚਿਤਤਭਾਵਨਸ੍ਰੁ
 ਭਾਤਾਹੈ॥ ਸੋਪਰਮਸਿਧਤਾਕੇਨਮਿਤਹੈ॥ ਤਿਰੇਸੰਗਕਰਿਮੈਤੁਛਜੈਸਾ
 ਰੇਗਇਆਥਾ॥ ਅਬਸਾਸਤੁਕੀਜੁਗਤੁਕਰਿਨਿਰਣੈਕੀਆਹੈ॥ ਜਿ
 ਤੁਨਾਗੈਥਾ॥ ਨਾਬਪੈਨਬਹੁਤਹੈਵੇਗਾ॥ ਜਬਲਗਮੇਅਪਕਉਨ

ਜਾਣਿਆ ਥਾਤ ਬਤੇਰਾ ਸਦਭਾਵਥਾ ਅਥ ਮੈ ਆਪ ਕਉ ਜਾਣਿਆ ਹੈ॥ ਅ
ਰੁ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਮੈ ਪਰਮ ਨਿਰਬਾਲ ਸਰੂਪ
ਹੋ॥ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋ॥ ਸਭ ਤਾਪ ਮੇਰੇ ਨਸ੍ਰ ਭਏ ਹੈ॥ ਨਿਤ ਸੁਧ ਪਰੰਬੁ ਹਮ ਸਤ
ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਹੋ॥ ਜਗਤ ਕੀ ਸਤ ਅਸਤ ਕਲਨਾ ਮੇਰੀ ਨਸ੍ਰ ਭਈ ਹੈ॥
ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਕਲਨਾ ਸਭ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਥੀ॥ ਜਬ ਚਿਤ ਨਿਰਬਾਲ ਹੋ ਗਇਆ
ਤਬ ਕਲਨਾ ਕਹਾਂ ਹੋ॥ ਮੈ ਕੇਵਲ ਸੁਧ ਆਤਮਾ ਹੋ॥ ਕਉ ਨ ਪ੍ਰਤਿ ਮੇਰੀ ਹੈ
ਨ ਵਿਵਿਛੇਦ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਦੁਸਰਾ ਕਉ ਨ ਹੀ॥ ਚਿਤ ਕੀ ਚੇਤਨਾ ਪਤੀ ਫੁਰ
ਤੀ ਥੀ॥ ਸੋ ਨਿਰਬਾਲ ਹੋ ਗਈ॥ ਅਥ ਮੈ ਸੁਖ ਭੂਆ॥ ਜੈ ਸੇਤ ਰੰਗ ਤੇ ਰੰਗਤ
ਸਮੁਦ੍ਰ ਅਚਲ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਤੈ ਸੇ ਸਰਵ ਕਲਨਾਂ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਸਤ ਰੰਗ ਹੋ॥ ਸੰ
ਬੰਦਨਾਂ ਤੇ ਰਹਤ ਸਤਾਮਾੜ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋ॥ ੬੮॥ ਇਤ
ਰਿਪ ਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਬੀਤ ਹਵ ਥਿਤਾਂ ਤੇ ਪਦੇ ਸੋ ਚਿਤ ਸਾਂਤ ਨਾਮ ਸਗਲ

ਸ੍ਰੀ ਵਸਿਸ਼ਠਾਚਾਰਿਯਮਜੀਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੀਤਤ ਵਨਿਰਵਾਸੀਯੋਕਰ ਬੰਧਿ
 ਚਲ ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੰਦਰਾ ਵਿਖੇ ਸਮਾਧ ਕਰਤ ਭੁਟਿਆ ਨਿਰਮਲਾ ਚਿਤ
 ਆਕਾਸ ਕੀ ਨਿਆਈ ਕਰਿ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਹੁਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਬਾਹੁ ਯਤੋ ਖੌਚ ਕਰਿ ਅ
 ਚਲ ਕਰਤ ਭੁਟਿਆ ਸਿਰ ਅਹੁਗੀ ਵਾਂਕ ਉਸਮ ਕੀ ਆ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ
 ਕਉ ਅਨੰਤ ਆਤਮ ਤਤ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਕੀ ਆ ਜੈ ਸੇ ਲਕ
 ਣੀ ਅਹੁਕ ਉਜਲਾ ਏਕ ਰਿਅਗਨ ਕੀ ਜਲਾ ਸਾਂਤ ਨਿਸਪਦੋ ਜਾਤੀ
 ਹੈ। ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਣ ਅਹੁਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਕਾ ਇਸ ਪਦ ਮਿਟ ਗਾਇਆ ਜੈ ਸੇ ਸਿ
 ਲਾ ਵਿਖੇ ਉਤ ਕੀ ਗਲ ਪੁਤਲੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਮੂਰਤ ਕੀ ਲਿਖੀ ਪੁਤਲੀ
 ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋ ਗਾਇਆ ਅਹੁਤੀ ਨਸ ਉਵਰਖ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ
 ਇਸ ਬਿਤ ਬਿਤੀਤ ਹੋ ਗਾਇਆ ਜੈ ਸੇ ਏਕ ਅਰਧ ਮਹੂਰਤ ਬਿਤੀਤ ਹੋ
 ਤਾ ਹੋਤੈ ਸੇ ਬੀਤ ਗਾਇਆ ਸਮਾਧ ਵਿਖੇ ਲਗੇ ਹੁਏ। ਮੇਘ ਹੁਕੀ ਵਰਖਾ ਸਿਰ

ਉਪਰ ਵਰਖੈ ਅਰੁ ਮੰਡਲੇ ਸ੍ਵਰਾਨ ਕਰਿ ਸਿਕਾਰ ਖੇਲੈ॥ ਬਡੇ ਸਬਦੇ
ਤੇ ਵਹਿ॥ ਪਰ ਉਂਜ ਜੋ ਨਹੀ॥ ਬਨ ਕਉ ਅਗਨ ਲਾਗੇ ਗੜੇ ਕੀ ਵਰਖਾਉ
ਵੈ॥ ਵਾਉ ਚਲੇ ਪੁਪਲਾਗੇ॥ ਤਬ ਭੀ ਸਮਾਧ ਤੇ ਨ ਜਾਗੇ॥ ਤਬ ਜੈ ਸੇ ਪਾਤਕ
ਵਿਖੇ ਸਿਲਾ ਦਬੀ ਹੋਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਸਗੀਰ ਦਬੰਗ ਏਆ॥ ਜਬ ਤੀਨ ਸਉ
ਵਰਖਾ ਬਿਤੀ ਤਭ ਏਆ॥ ਤਬਾ ਚਿਤ ਮਾਨ ਫੁਰਿਆ॥ ਜੁਮ ਗੀਰ ਮੇਰੇ ਸਾਥ
ਹੈ॥ ਪਰ ਪ੍ਰਾਣ ਨਹੀ ਫੁਰੇ॥ ਤਬਾ ਚਿਤ ਕੇ ਫੁਰੇ ਵਿਖੇ ਆਪ ਕਉ ਕੈਲਾਸ
ਬਨ ਮੇਂ ਕਦ ਬਕੇ ਨੀਚੇ ਸਉ ਵਰਖ ਪਰ ਜਤਿ ਮੁਨ ਹੋਇ ਕਰਿ ਵਿਚਰਾ ਜੀਵ
ਨ ਮੁਕਤ ਨਿਰਮਲਾ ਆਤਮਾ॥ ਫੇਰ ਵਿਦਿਆ ਪਰ ਹੁ ਵਿਖੇ ਵਿਦਿਆ ਪਰ
ਤੋ ਕਰਿ ਵਿਚਰਤਾ ਭੁਏ ਆਸੈ ਵਰਖ ਪਰ ਜਤਿ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਅਉਰ ਪਾ
ਚ ਜੁਗ ਏ ਦੂਤੋ ਕਰਿ ਰਹਾ॥ ਦੇਵਤਾ ਨ ਮਸਕਾਰ ਕਰੈ॥ **ਰਾਮੋਂ ਵਾਚਾ**॥ ਹੇਭ
ਗਵਨ ਅਸੇ ਦੇਸ ਕਾਲ ਕਾ ਅਰੁ ਮੁਨ ਆਦਿ ਕਪੂਤ ਭਾਇ ਹ ਅਨੇਤ ਅ

ਨੇਮਉਮਕਉਕੈਸੇਭਾਸਿਆ॥ **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੋਵਾਚ**॥ ਹੇਗਮਜੀਚਿਤਸਕ
 ਤਸਰਵਆਤਮਾਰੂਪੈ॥ ਜੈਸਾਜੈਸਾਤਿਸਵਿਖੇਫੁਰਲਾਫੁਰਤਾਏ॥ ਤੈ
 ਸਾਤੈਸਾਤੈਤੁਸਤਾਏ॥ ਜੈਸੇਜੈਸੇਦੇਸਅਰੁਕਾਲਕਾਫੁਰਲਾਫੁਰਤਾਏ॥
 ਤੈਸਾਧੀਅਨੁਭਵਤੈਤਾਏ॥ ਹੇਗਮਜੀਜੇਤਾਕਛੁਪਰਪਚੈਸੇਮਨੋਮਾਤੁ
 ਏ॥ ਜੈਸਾਜੈਸਾਮਨਕਾਫੁਰਲਾਤੀਬ੍ਰਹਮਤਾਏ॥ ਤੈਸਾਅਨੁਭਵਸਤਾਵਿਖੇ
 ਭਾਸਤਾਏ॥ ਅਰੁਨੇਮਆਦਿਕਭੀਉਧੀਹੋਤੈ॥ ਜਹਾਂਇਸਾਥਿਤਹੋਤਾਏ॥
 ਸੇਅਉਹਤੁਮਵਿਖੇਗਾਇਆਤੈਮਕੈਸਾ॥ ਜੈਸਾਭਾਸਤਾਏਤੈਸੇਧੀਏ॥
 ਜੇਅਗਿਆਨੀਹੋਤਾਏਤਿਸਕਉਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੀਵਾਸਨਾਹੋਤੀਏ॥ ਤਿਸ
 ਕਾਰਿਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕਾਜਗਤਭਾਸਤਾਏ॥ ਅਰੁਜੋਗਿਆਨਵਾਨਹੋਤਾਏ॥
 ਸੇਸਰਵਆਤਮਾਦੇਖਤਾਏ॥ ਤਿਸਕਾਫੁਰਲਾਭੀਅਫੁਰਲਾਏ॥ ਅਰੁ
 ਵਾਸਨਾਭੀਅਵਾਸਨਾਏ॥ ਬੀਤਹਵਸੁਨੀਸ੍ਵਰਜੇਅਸੇਦੇਖਤਾਭਇ

ਆਸੋਚਿਤਕੇਸਪਦਕਰਿਦੇਖਿਆ। ਪਰਸੁਥਗੁਪਥਾ। ਉਸੰਕੀਵਾਸੰ
 ਨਾਅਵਾਸਨਾਥੀ। ਜੈਸੇਤੁਨਾਥੀਜੋਤੈਸੋਬਹੁਤਉਂਗਵਤਨਹੀ। ਤੈਸੇਉ
 ਸਕੀਵਾਸਨਾਅਵਾਸਨਾਥੀ। ਭੁਤਕਾਕਰਣਨਹੀ। ਕਲਾਪਪਰਜੰਤਚੰਦ੍ਰ
 ਥਾਗੇਸਦਾਸਿਵਕਗਲੋਕਗਵਿਚਰਿਆ। ਸਮਸਤਵਿਦਿਆਕਾਗਿਆ।
 ਤਾਸਹਵਗ। ਤਿਕਾਲਦਰਸੀਜੀਵਨਮੁਕਤੋਕਗਵਿਚਰਿਆ। ਹੇਰਮਜੀ
 ਜੈਸਾਕਿਸੀਕਾਸੰਸਕਾਗਦਿਤਹੋਤਾਹੈ। ਤੈਸਾਅਨੁਭਵਤਿਸਕਉਹੋਤਾਹੈ।
 ਜੈਸੇਬੀਤਹਵਾਚਿਤਕੇਇਸਪਦਵਿਖੇਭੀਜੀਵਨਮੁਕਤਕਾਅਨੁਭਵਕਰ
 ਤਭਇਆ। **ਗੋਵਾਚ**। ਹੇਰਗਵਨਜਉਐਸੇਹੈਤਉਜੀਵਨਮੁਕਤਕੇਮ
 ਤਵਿਖੇਭੀਬੰਧਮੋਖਹੁਈਜੈਸੇਬੀਤਹਵਕਉ। **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੋਵਾਚ**। ਹੇਰ
 ਮਜੀਜੀਵਨਮੁਕਤਕਉਸਭਬ੍ਰਹਮਸਗੁਪਥਾਤਾਹੈ। ਬੰਧਅਰੁਮੁਕ
 ਤਅਵਸਥਾਤਿਸਵਿਖੇਕਹਾਹੈ। ਗਿਆਨਮਾਤ੍ਰਅਕਾਸਵਿਖੇਜੈਸਾਜੈਸ।

ਹੁਈ

ਫੁਹਲੋਤੈਤੈਸੋਭਾਸਤੈ।।ਏਅੰਗਇਹਸਭਚਿਨਮਾਤ੍ਰਸਰੂਪੈ।।
 ਅਰੁਜਗਤਜੋਨਾਪ੍ਰਕਾਰਭਾਸਤੈ।।ਸੋਮਨਕਰਕੈਭਾਸਤੈ।।ਵਾਸਵ
 ਤੇਨਜਗਤੈਨਅਜਗਤੈ।।ਕੇਵਲਾਬ੍ਰਹਮਸਤਾਪਵੀਭਾਸਤੈ।।ਭੂਤ
 ਭਵਿਖਤਜਗਤਕੇਕੇਵਲਾਬ੍ਰਹਮਸਤਾਭਾਸਤੈ।।ਚਿਨਮਾਤ੍ਰਤੇਜੋਕਛੁ
 ਇਤਰਭਾਸਤੈਸੋਮਨਕੇਫੁਹਲੇਕਰਕੈਭਾਸਤੈ।।ਐਸਾਜਿਸਕਉ
 ਗਿਆਨਨਹੀਤਿਸਕਉਜਗਤਵਜ੍ਰਸਾਹਤੇਂਦ੍ਰਿੜਭਾਸਤੈ।।ਅਹੁਗਿ ਤੇਇ
 ਅਨਵਨਕਉਆਕਾਸਰੂਪਹੋਇਭਾਸਤੈ।।ਹੋਰਾਮਜੀਅਗਿਆਨਕਰ
 ਕੈਮਨਉਪਾਜਿਆਹੈ।।ਤਿਸਕਰਿਸੰਪੂਰਣਜਗਤਹੂਆਹੈ।।ਵਾਸਵਤੇਂ
 ਅੰਗਕਛੁਨਹੀ।।ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਤਰੰਗਉਲਾਸਹੋਤੈ।।ਤੈਸੇਬ੍ਰਹ
 ਮਵਿਖੇਜਗਤਹੈ।।ਜੈਸੇਚਿਤਕਾਫੁਹਲੋਤੈ।।ਤਿਸਕੇਅਨੁਸਾਰਚਿ
 ਵਾਕਾਸਵਿਖੇਆਕਾਰਭਾਸਤੇ।।ਜਬਚਿਤਅਚਿਤਹੋਤੈ।।ਤਬਵੈ
 ਤਕਛੁਨਹੀਭਾਸਤਾ॥੭੮॥ ਇਤਉਪਸਮਪ੍ਰਕਾਰੇਬੀਤਹਵਮਨੋਜ

ਗਵਰਨਨੰਨਾਮਸਰਗ॥ ਰਮੈਵਾਚ॥ ਏਭਗਵਨਉਹਬੀਤਹਵਸੁ
ਨੀਸੁਰਜੋਬਿੰਧਾਚਲਪਰਬਤਕੀਕੰਦਗਵਿਖੇਇਸਾਬਿਤਫਸਿਆ
ਥਾ॥ ਸੋਬਪੁਰੁਉਮਕੀਕਿਆਦਸਾਭਈ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ੍ਰੇਵਾਚ॥ ਏਗਮ
ਜੀਤਿਸੰਕੇਅਨੰਤਹਉਹਾਤਮਬਿਤਬੀਤਹਵਸੁਨੀਸਹਤੇਜਵਾ
ਨਥਾ॥ ਸੋਏਕਕਾਲਮੈਅਪਲੇਸਗੀਰਗਲੁਹੁਕਉਮਨਕਰਕੈਵਿਚਾ
ਰਤਭਇਆ॥ ਕਈਨਸੁਹੋਗਏਹੈ॥ ਕਈਅਨਸੁਹੈ॥ ਅਨਸੁਵਿਖੇ
ਬਹੁਪ੍ਰਥਵੀਕੇਮਧਵਿਖੇਇਸਾਬਿਤਥਾ॥ ਜੋਤਿਸਕਉਦੇਖਤਭਇ
ਆ॥ ਜੋਪੁਰੁਕੋਟਗਵਿਖੇਪੜਤੀਥੀ॥ ਵਰਖਾਕਰਕੈਖੁਭਵਾਇਆਥ॥
ਬਹੁਪ੍ਰਥਵੀਕੇਮਧਵਿਖੇਫਸਗਇਆਹੈ॥ ਉਪਗਤਿਲਜਾਲਜੰਮਗਏ
ਹੈ॥ ਤਿਸਕਉਦੇਖਕਰਿਕਪਲੇਲਾਗਾ॥ ਜੁਇਸਵਿਖੇਪ੍ਰਵੇਸਕਰਉ॥
ਬਹੁਪ੍ਰਥਵੀਕੇਮਧਵਿਖੇਇਸਾਬਿਤਥਾ॥ ਜੋਤਿਸਕਉਦੇਖਤਭਇ
ਆ॥ ਜੋਪੁਰੁਕੋਟਗਵਿਖੇਪੜਤੀਥੀ॥ ਵਰਖਾਕਰਕੈਖੁਭਵਾਇਆਥ॥

ਜਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਲਾ ਕ ਉਜਾਵਉ ॥ ਸੁਹਜ ਕਾ ਜੋ ਸਾਹਥੀ ਪਿੰਗ ਹੈ ਅਹਲ ਸੋਇ ਸ
 ਕਉ ਨਿਕਾ ਮੇਗਾ ॥ ਅਥਵਾ ਮੁਝ ਕਉ ਇਸ ਕੇ ਸਾਥ ਭੀ ਕਿਆ ਪ੍ਰੋਜਨ ਹੈ ॥
 ਇਹ ਨਾ ਸੋ ਜਾਵੈ ਅਥਵਾ ਹੋਏ ਤਾ ਜਤਨ ਮੈ ਕਿਸ ਨ ਮਿਤ ਕਰਉ ॥ ਮੈ ਅਪ
 ਏ ਨਿਰਬਾਲ ਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਬਿਤੋ ਵਉ ॥ ਦੇਹ ਕੇ ਸਾਥ ਮੇਗਾ ਕਿਆ ਪ੍ਰੋਜ
 ਨ ਹੈ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਿਤ ਵਕਰਿ ਬੀਤੁ ਹਵਤੁ ਮਨੀ ਹੋਗਾ ਇਆ ॥ ਏਕ ਬਿ
 ਲਪੀ ਛੈਬ ਹੁਕੁ ਚਿਤ ਵਨੀ ਭਈ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਖੇ ਨ ਦੇਹ ਕਰਿ ਕਛੁ ਤਿ
 ਆਗ ਦੇ ਜੋਗ ਹੈ ॥ ਨ ਕਛੁ ਗੁਲ ਕਰ ਦੇ ਜੋਗ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਦੇਹ ਕਾ ਤਿਆਗ
 ਲਾਏ ਸੇ ਦੇਹ ਕਉ ਗਲਾ ਸਮਾਨ ਹੈ ॥ ਇਹ ਸਗੀਰ ਕਿਸ ਨ ਮਿਤ ਦਾ ਬਿਆ
 ਹ ਹੈ ॥ ਅਹੁਕ ਛੁਕਾਲ ਇਸ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗਥ ਪਥੇਗ ਹੈ ॥ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਜੋਇ
 ਸਾਥਿਤ ਸੁਹਜ ਹੈ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਉ ॥ ਜੈ ਸੇ ਆਦਰਸ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤਿ
 ਬਿੰਬ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਕਰਉ ॥ ਇਸ ਕਉ ਸੁਹਜ ਕੇ ਸਾਹਥੀ ਕਰ ਕੈ

ਜੇ

ਨਿਕਾਸੀ ਹੋਗ ਮਜੀ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਮੁਨੀ ਸਰ ਅਕਾਸ ਮਾਹਰ
 ਚੰਡਿਆ ਪੁਰਿ ਮੁਕਾਰੁ ਪਕਰ ਕੈ। ਸੁਰਜ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਅੰਤਰ ਪ੍ਰਣਾਮ
 ਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀ ਆਗਾਵਾ ਉਰੁ ਪਕਰ ਕੈ। ਜੈਸੇ ਸਮੁਤ੍ਰਿ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਅਗ
 ਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਤਬ ਸੁਰਜ ਜਾਣਤ ਭਇਆ। ਜੁਬੀਤ ਹਵ
 ਮੁਨੀ ਸਰ ਅਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀ ਆਗੈ। ਸੋ ਕਿਸ ਨ ਮਿਤ ਆਇ ਆਗੈ। ਸਰ
 ਵਗਾਥਾ ਇਸ ਕਰਿ ਜਾਣਤ ਭਇਆ। ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਖੇ ਇਸ ਕਾ ਸਰੀ
 ਰ ਦਾ ਬਿਆਪੁ ਆਗੈ। ਚਿਕਨ ਅਗੁ ਤਿਲੁ ਪੁਕਰ ਅਛਾਦਿ ਆਗੈ। ਤਿਸ
 ਕੇ ਨਿਕਾਸੇ ਨ ਮਿਤ ਆਇ ਆਗੈ। ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਅਪਲੇ ਸਰ
 ਥੀ ਕਉ ਕਹਤ ਭਇਆ। ਹੇ ਸਾਹਬੀ ਬਿੰਧਾ ਚਲ ਪਰਬਤ ਕੰਦਗਾ ਪ੍ਰਿਥ
 ਵੀ ਵਿਖੇ ਬੀਤ ਹਵ ਮੁਨੀ ਸਰ ਕਾ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਿਆਪ ਝਾਗੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਤੁੰ
 ਜਾਇ ਕਰਿ ਨਿਕਾਸੇ ਦਿ। ਜਬ ਐਸੇ ਸਾਹਬੀ ਕਉ ਕਹਾ। ਤਬ ਅਰਣਵ

ਨਾਮਸਾਂਗੀ ਹਸਤੀ ਵਤੈ ਸਗੀਗਜਿ ਸਕਾ ਸੋਬਿਧਾ ਚਲਾ ਵਿਖੇ ਆ
 ਇਕਰਿਨਖ ਹੁਸਾਥ ਸਗੀਰ ਕਉ ਨਿਕਾਸ ਤਭਇਆ ਕੈ ਸੇਨਖਾ ਜਿਨਹੁ
 ਸਾਥ ਪਹਾੜ ਉਖੇੜ ਡਾਹੈ। ਤਿਨਨਖ ਹੁਸਾਥ ਪਗ ਕੋਟਰ ਵਿਖੇ ਗੰਡੇ
 ਏਸਗੀਰ ਕਉ ਕਾਢ ਤਭਇਆ ਜੈ ਸੇਸ ਮੁਢ ਕੇ ਕਨਹੇ ਭਿਯਕਾ ਛਪਾਈ
 ਐ। ਤੈਸੇ ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੰਦਰਾ ਵਿਖੇ ਸਗੀਰ ਕਉ ਨਿਕਾਸ ਡਾਹਾ। ਤਬ ਮੁ
 ਨੀਸਰ ਪੁਰਿ ਮੁਕਾ ਕਰ ਕੈ ਤਿਸ ਸਗੀਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਤਭਇਆ।
 ਜੈਸੇ ਪੰਛੀ ਆਕਾਸ ਮਾਰਗ ਵਿਖੇ ਉਡਤਾ ਆਲਾ ਲੇ ਵਿਖੇ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕ
 ਰਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਗੀਰ ਵਿਖੇ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਆ। ਅਰੁ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕਰਿ
 ਅਰੁ ਵਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਤਭਇਆ। ਅਰੁ ਵਬੀਤ ਹਵਕਉ
 ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ। ਪਰਸ ਪਰਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਅਪਲੇਕਾਰ ਜੀ ਕੀ
 ਓਹੁ ਏ। ਅਰੁ ਵਆਕਾਸ ਮਾਰਗ ਕਉ ਗਇਆ। ਮੁਨੀਸਰ ਤਲਾ

ਉਕੀਓਗਾਇਆਸੁਰਜਕੀਕਿਰਲਾਵਤਪ੍ਰਕਾਸਗੁਪਕਾਲੁ
 ਕਰਿਪੁਰਲਤਲਾਉਥਾ। ਤਿਸਤਲਾਉਵਿਖੇਚਿਕੜਮਾਥਭਰਿਆ
 ਸਗੀਰੰਮੁਨੀਸਰਦੁਬਕੀਮਾਰਤਭਇਆਜੈਸੇਤਸਤੀਮਲਧੋਵਤਾ
 ਜੈ। ਤੈਸੇਇਸ਼ਾਨਕਰਕੈਸੰਧਿਆ। ਦਿਕਜਾਪਕਰਮਕਰਤਭਇਆ॥
 ਸੁਰਜਭਗਵਨਕਉਪੁਜਤਭਇਆਜੈਸੇਪ੍ਰਿਥਮਤਪਕਰਕੈਸੋਭ
 ਤਾਥਾ। ਤੈਸੇਬਹੁਤੁਪਤਕੀਆ। ਅਰੁਮੈਤੀਸਮਤਾਸਾਂਤਬੁਧਮੁਦ
 ਤਾਆਦਿਕਗੁਣੁਕਰਿਸੰਪੰਨਭਇਆ। ਅਰੁਬ੍ਰਾਹਮੀਲਖਮੀਕਰਿ
 ਸੋਭਤਾਭਇਆ। ਪਰਸਭਕੇਸੰਗਤੇਂਗਤਭਇਆ। ਜੁਇਨਪੁਕਉ
 ਭੀਸਗੁਪਵਿਖੇਸਪਰਸਨਕਰੈਆਪਕਉਸੁਧਗੁਪਜਾਣੈ॥ ੮੦॥ ਇਤ
 ਉਪਸਮਪ੍ਰਕਰਣੇਬੀਤਤਵਸਮਾਧੀਯੋਗੋਪਦੇਸੋਨਾਮਸਰਗਤ॥
 ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼੍ਟਾਚ। ਹੇਗਮਜੀਜਥਾਇਸਪ੍ਰਕਾਰਕੇਤੇਕੁਦਿਨਾਬਿ

ਤੀਤਭਯੋ। ਤਬਸਮਾਧਕੇਨਮਿਤਮੁਨੀਸਰਕਾਮਨਉਦੇਹੁਆ। ਤਬ
 ਉਠਕਰਿਬਿਧਾਚਲਪਰਬਤਕੀਕੰਦਗਾਵਿਖੇਜਾਇਇਸਾਥਿਤਭ
 ਇਆ। ਪੁਰਬਜੇਅਭਿਆਸਵਿਚਾਰਕੀਆਥਾ। ਅਰੁਪਰਵਰਪਰਮ
 ਤਮਾਦ੍ਰਿਸੁਭਈਥੀ। ਤਿਸਕਰਿਬਹੁੜਚਿਤਕਉਕਹਤਭਇਆ। ਹੇਚਿ
 ਤਅਹੁਇੰਦੀਅਹੁਮੈਤੁਮਾਗਪੁਰਬਹੀਪੁਰਕਰਿਛੋਡਿਅਪੈ। ਅਬ
 ਤੁਮਾਰੇਚਿੰਤਨਅਹੁਅਚਿੰਤਨਵਿਖੇਅਰਥਅਹੁਅਨਰਥਕਛੁਨਹੀ।
 ਕਾਹੇਤੇਜੋਆਸਿਤਨਾਮਿਤਕਲਨਾਮੇਗੀਮਿਟਗਈਹੈ। ਆਸਿਤਨ
 ਸਿਤਕੇਪਾਛੇਜੋਸੇਖਰਹਤਾਹੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਮੈਇਸਾਥਿਤਹੈ। ਜੈਸੇਪ
 ਹਾੜਕਾਸਿੰਗਅਚਲਹੈਤਾਹੈਤੈਸੇਮੈਅਚਲਹੈ। ਸਦਾਉਦੇਰੂਪਅਸ
 ਤਕੀਨਿਆਈਇਸਾਥਿਤਹੈ। ਉਦੇਰੂਪਇਸਕਾਰਣਤੇਹੈ। ਸਦਾਗਿ
 ਆਨਰੂਪਪ੍ਰਕਾਸਵਾਨਹੈ। ਅਸਤਕੀਨਿਆਈਇਸਕਾਰਣਤੇਜੋਨਿਹਕਿ
 ਸ

ਐਸਰੂਪਹੋ॥ ਅਰੁਓ ਅਸਤਰੂਪਉਦੇਕੀਨਿਆਈਇਸਥਿਤਹੋ॥
ਅਸਤਇਸਕਾਰਲਤੇਹੋ॥ ਜੋਮਨਇੰਦ੍ਰੀਆਦਿਕਰੂਕਾਵਿਖੈਨਹੀ॥ ਓ॥
ਦੇਕੀਨਿਆਈਇਸਕਾਰਲਤੇਹੋ॥ ਜੋਸਭਕਾਮਾਖੀਭੂਤਹੀ॥ ਸਦਾਸ
ਮਰਥਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਅਪਣੇਆਪਵਿਖੈਇਸਥਿਤਹੀ॥ ਬਹੁੜਕੈਸਾਹੋ
ਪ੍ਰਬੁਧਹੋਅਰੁਸੁਖਪਤਵਿਖੈਇਸਥਿਤਹੀ॥ ਪ੍ਰਬੁਧਾਇਸਕਾਰਲ
ਤੇਹੋ॥ ਜੋਇੰਦ੍ਰੀਅਰੂਓਵਿਖੈਅਰੁਕੀਉਪਲਬਧਕਰਤਾਹੀ॥ ਸੁਖ
ਪਤਇਸਕਾਰਲਤੇਹੀ॥ ਜੋਹਰਖਸੈਕਇਸਅਨਿਮ੍ਰਤੇਹੋ॥
ਜਗਤਕੀਓਹਤੇਸੁਖਪਤਸਮਾਧਵਿਖੈਹੀ॥ ਤਹਾਂਜਾਗਤਾਹੁਆਤੁ
ਗੀਆਪਦਆਤਮਤਤਵਿਖੈਇਸਥਿਤਹੀ॥ ਜੈਸੇਇਸਬਾਣਬੀਰਾ
ਇਸਥਿਤਹੋਤਾਹੀ॥ ਤੈਸੇਇਸਥਿਤਰੂਪਹੀ॥ ਨਿਤਸੁਧਸਮਾਨਸਤ
ਆਤਮਪਦਹੀ॥ ਤਹਾਂਮੈਨਿਗਮੈਹੋਕਾਗੀਇਸਥਿਤਹੀ॥ ਹੋਰਮਜੀ

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਿਤ ਵਤਾ ਧੂਆ ਮੁਨੀ ਸਗ ਪਿਆਨ ਵਿਖੇ ਜੁੜ ਗਇਆ ॥
 ਖਸਟਿਨ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪਿਆਨ ਵਿਖੇ ਰਹਾ ॥ ਤਿਸ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰਾਂਤ ਜਾਗਿਆ ॥
 ਤਬ ਏਕ ਖਿਲਕੇ ਸਮਾਨ ਜਾਣਤ ਭਇਆ ॥ ਜੈਸੇ ਸੋਇਆ ਧੂਆ ਏਕ
 ਖਿਲ ਵਿਖੇ ਜਾਗੇ ॥ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੀਤ ਹਵ ਸੁਧ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧੂ
 ਆ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰ ਚਿਰ ਕਾਲ ਪਰਜਤ ਵਿਚ ਰਤਾ ਭਇਆ ॥
 ਨਕੋ ਉਦਮਤ ਉਮਕ ਉਹ ਰਖ ਦੇਵੇ ਨ ਸੇਕ ਦੇਵੇ ॥ ਚਲਤਾ ਧੂਆ ਭੀ
 ਇਸਾ ਬਿਰਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਹੁਕੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਤਾ ਇਸ ਅਨਿਸ਼ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ
 ਤ ਵਿਖੇ ਸਮਰਹੈ ॥ ਕਰਾ ਚਿਤ ਕਿਸੀ ਵਿਖੇ ਚਲਾਇ ਮਾਨ ਨਹੈ ਵੇ ॥ ਚਲ
 ਤਾ ਬੈਠਤਾ ਅਗੁ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਹੁਕ ਉਕਰੈ ॥ ਗੀ ਇੰਦ੍ਰੀਅ ਹੁਸਮ ਰਹੈ ॥ ਰੇਸ
 ਨਤੁ ਅਬਸਮ ਵਾਨ ਧੂਆ ॥ ਆਤਮ ਪਦ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਦੇਖ ਦਿਖਾ
 ਚਤੁਸ਼ਕ ਉਰਿਆ ਮੁਖੁ ਪੈ ॥ ਜਿਸ ਮੁਖ ਕੇ ਪਾਏ ਤੇ ਅਉਰ ਪਾਵ ਲੇਜੈ

ਗਕਛੁਨੀਹਤਾ। ਨੀਗਸੁਖਰੈ। ਐਸਾਜੋਪਰਮਸਾਂਤਰੂਪਅਚੰ
ਲਸੁਖਰੈਤਿਸਕਓਆਸੈਕਗ। ਚੰਚਲਤਕਓਤਿਆਗਕਗ। ਰੀ
ਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਤਮਾਗਤਕਛੁਅਪਣਵਾਸਤਵਸਰੂਪਨੀ। ਅਰੁਅ।
ਤਮਪਦਵਿਖੇਤੁਮਾਦਿਸੁਨੀਆਵਤੀਆਂ। ਅਪਦੇਸਰੂਪਕਓ
ਜਾਣੇਬਿਨਾਤੁਮਾਇਉਹੀਮੁਣਕਦੁਖਦੀਆਥਾ। ਅਬਮੇਅਪਦੇਸ
ਰੂਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਭਇਆਹੈ। ਅਬਮੁਣਕਓਵਸਕਰਦੇਕੀਤੁਮ
ਕਓਸਮਰਥਤਾਨੀ। ਕਾਹੇਤੇਜੋਤੁਮਾਵਸਤਰੂਪਹੈ। ਆਤਮਤਤ
ਕੇਪ੍ਰਮਾਦਕਰਕੈਤੁਮਾਗਭਾਨਹੋਤਾਹੈ। ਜੈਸੇਜੇਵਫੀਵਿਖੇਸੁਰਪਥ।
ਸਤਾਹੈ। ਤੈਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਅਨਾਤਮਭਾਵਨਾਹੋਤੀਹੈ। ਸੋਅਵਿ
ਚਾਰਕਰਕੈਹੋਤੀਹੈ। ਅਬਵਿਚਾਰਕਰਕੈਇਹਭ੍ਰਮਨਿਵਰਤਹੋਲ
ਇਆਹੈ। ਤੁਮਾਇੰਦ੍ਰੀਅਹੁਕੇਗਣਅਉਰਹੈ। ਅਹੰਕਾਰਅਦਿ ਜੀ

ਬ੍ਰਹਮ ਅਉਰੈ। ਕਰਤ ਅਉਰੈ। ਰੇਗਤ ਅਉਰੈ। ਅਉਰੁ ਕਾਦੁ
 ਖਾਪ ਵਿਖੇ ਮਾਨ ਲੇਣਾ ਇਹੀ ਮੁਰਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇਬ ਨ ਕੀਲ ਕਰੀ ਆਂ ॥ ੪ ॥
 ਅਉਰੈ। ਥਾਂ ਸ ਅਉਰੈ। ਚਰਮ ਅਉਰੈ। ਜਿਸ ਕਰਿ ਵੈਲੀ ਤਾ ਹੈ
 ਰਥਾ। ਲੋਹ ਅਉਰਿ ਪਿਤਲ ਅਉਰੈ। ਰਸੇ ਅਉਰੈ। ਜਿਸ ਕਰਿ ਰਬ ਜ
 ਕਰੀ ਤਾ ਹੈ। ਬੈਲ ਅਉਰੈ। ਜੋ ਰਬ ਕਉ ਚਲਾਵੇ ਤਾ ਹੈ। ਤਿਨ ਸਭ ਨਹ ਕ
 ਰਕੈ ਅਕਸਮਾਤ ਤੇ ਰਬ ਬਲ ਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੇਏ ਕਹੁ ਕਾ ਆਕਾਰੁ ਤ
 ਤੈ ਤੈ ਸੇ ਰਬ ਕੁ ਇਆ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਬੈਠ ਦੇਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਅਉਰੈ ਤਾ
 ਤੇ। ਅਰੁ ਰਬ ਕੀ ਸਮਗੀ ਪਰਸਪਰ ਵਿਲਖਣੁ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਤਿਸ ਵਿ
 ਖੇ ਬੈਠ ਲੋਰ ਥੀ ਕਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਰਬ ਤੀ। ਅਰੁ ਰਬ ਕਾ ਸੁਖ ਦੁਖ ਆਪ ਕਉ ਮ
 ਨੈ ਤਉ ਬਡੀ ਮੁਰਖਤਾ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਸਗੀ ਰਗੂ ਪਰਿਥੈ। ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੈ
 ਆਭਾਸ ਤਾ ਹੈ। ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਅਉਰੈ। ਤਤ ਅਉਰੈ। ਮਨ ਅ

੩੩

੨੨੨

ਦਿਕ ਅਉਰੇ ਭੈ। ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਪੁਰਖੁ ਹੈ ਸੋ ਜੀ ਵਰੈ। ਜੀ ਵਰੈ ਮੈਂ ਸਗੀਰ ਤੋਂ
 ਤਉ ਬਡੀ ਮੁਰਖਤਾ ਹੈ। ਤਿਸ ਸਗੀਰ ਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮੁਰਖਤਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪ
 ਕਉ ਮਨ ਤੈ। ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੇ ਤਬ ਗਾਗ ਦੇਖ ਕੇ ਖੋਭ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਵੈ
 । ਸੋ ਅਵਿਚਾਰ ਪੀਸ ਰੂਪ ਕੀ ਵਿਸਿ ਮ੍ਰਤ ਮੈ ਦੁਰਤੋਂ ਤਿਆਗੀ ਹੈ। ਜੇ ਅ
 ਤਮ ਸਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਸਤ ਜਾਣਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਸਤ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਬਿਤ
 ਹੈ। ਜੇ ਅਸਤ ਹੈ ਸੋ ਖੀਲੇ ਗਇਆ ਹੈ। ਹੇ ਰਾਮ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੀਤ
 ਹਵ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੈ ਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤ ਹੂਆ ਅਪਣੇ ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿ
 ਤ ਬਹੁਤ ਵਰਖ ਹੁਕਉ ਬਿਤੀਤ ਕਰਤ ਭੁਇਆ। ਅਪਣੇ ਜੇ ਨਿਰਭੈ ਪਦ
 ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਆਦਿ ਕਭੁ ਮਸ ਭੁਨ ਸ੍ਰੁਤ ਜਾਤੇ ਹੈ। ਮੁਫਤਾ ਦੁਰ ਹੋ
 ਜਾਤੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਧ ਪਦ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ। ਜਬ ਭੂਤ ਅਤਮ ਧਿਆਨ
 ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਭੁਇਆ। ਹਿਰਦ ਕਰ ਦੇ ਜੋਗ ਅਹੁਤਿ ਆਗ ਦੇ ਜੋਗ

ਉਪਜੀ। ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰਿ ਮੈਂ ਪਰਮ ਸੀਤਲ ਪਦਵੀ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ।
 ਤੇ ਦੁਖ ਤੁ ਤੇ ਦੁਖ ਥਾਪਹੁ ਮੁਣ ਕਉ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰਾ ਕਾਲਿਅ
 ਲੈ ਵੈ। ਤੂੰ ਅਬ ਜਾਇ। ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਜੀਵਨਾ ਅਸਾਹੈ। ਜਿ
 ਸਕਾਸ ਜੋਗੇ ਤਾਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਵਿਜੋਗ ਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਹੁਤੁ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਬ
 ਡਾਉ ਪਕਾਹ ਕੀਆ ਹੈ। ਜੋ ਅਪਣਾ ਨਾਮ ਕੀਆ ਹੈ ਅਹੁ ਮੁਣ ਕਉ ਸੁਖ ਪ੍ਰ
 ਪਤ ਕੀਆ। ਜੋ ਤੂੰ ਮੁਣ ਕਉ ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ। ਤਬ ਮੈ ਆਤਮ ਪਦ ਕੇ ਨ ਮਿ
 ਤ ਕ ਬ ਜਤਨ ਕਰਣਾ ਥਾ। ਤੁਣ ਅਪਣਾ ਨਾਮ ਕਰਣਾ ਮਾਨਿਆ ਪਰ ਮੁਣ
 ਕਉ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆ ਹੈ। ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਤੂੰ ਬਾਂਧਵ ਹੁਕੀ ਨਿਆਈ। ਚਿਰ ਕਾਲ
 ਪਰ ਜਤਿ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਹੋ। ਕਦਾ ਚਿਤ ਦੁਰ ਨ ਭਇਆ। ਮੈ ਤੇਰੇ ਨਾਮ
 ਨ ਭੀ ਕੀਆ। ਤੁਣ ਅਪਣਾ ਨਾਮ ਆਪ ਭੀ ਕੀਆ ਹੈ। ਤੂੰ ਮੁਣ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੁਆ ਤਬ ਮੁਣ ਕਉ ਵਿਵੇਕ ਉਤਪਤਿ ਭਇਆ। ਤਿਸ ਵਿਵੇਕ ਤੇਰੇ ਨਾਮ

ਕੀਆਪੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁੰ ਜਾਇ ਮੇਰਾ ਨਮ ਸਕਾਹੈ॥ ਅਰੁ ਮਾਤਾ ਤਿਸ ਨਾ ਤੁਝ ਕ
ਉਭੀ ਨਮ ਸਕਾਹੈ॥ ਤੂੰ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਕਦਾ ਚਿਤ ਤਿਅਗਨ
ਪੀਕੀਆ॥ ਜੈਸੇ ਇਅਲੇ ਬਾਲ ਕਾ ਤਿਅਗਮਾਤਾ ਨਹੀ ਕਰਤੀ॥ ਤੈਸੇ
ਤੁਝ ਮੇਰਾ ਤਿਅਗਨ ਪੀਕੀਆ॥ ਅਬ ਤੁੰ ਜਾਇ॥ ਹੇ ਕਾਮ ਦੇਵ ਤੁਮ ਅਪ
ਪੀਵਿ ਪਰ ਜੈ ਰੂਪ ਦੇ ਕਰ ਅਪਣਾ ਨਾਮ ਕੀਆਪੈ॥ ਜੇ ਬਾਹਮੁਖ ਬੇਤਬ
ਜੀਵ ਤੇ ਬੋ॥ ਜਬ ਤੁਮਾਗਾ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਪੂਰਾ ਤਬ ਤੁਮ ਮਿਟ ਗਏ॥ ਤੁਮ
ਕਉ ਨਮ ਸਕਾਹੈ॥ ਤੁਮ ਭੀ ਬਡਾ ਉਪਕਾਰ ਕੀਆਥਾ॥ ਜੇ ਨਰ ਕਹੁ ਸ
ਨਿਕਾਸ ਕਰਿ ਸ੍ਵਰਗਾਹੁ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆਥਾ॥ ਅਹੁ ਅੰਤ ਸਭ ਕਾ ਵਿਸ
ਗੋਰੁ ਲਾਪੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਭੀ ਜਾਵੈ ਨਮ ਸਕਾਹੈ॥ ਹੇ ਦੁਯਕ੍ਰਿਤ ਹੁਤੁਮ ਭੀ
ਜਾਵੈ ਵਿਕਰਮ ਤੁਮਾਗਾ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਸੇਖੇਤੁ ਹੈ॥ ਅਹੁ ਜੁਬਾ ਅਵਸਥਾ ਬੀਜ
ਹੈ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਨਰ ਕਦੁਖ ਫਲ ਪਤੈ ਹੈ॥ ਸਤੁਮ ਰੇ ਸਾਥ ਭੀ ਸੰਜੋਗਾਹੁ ਅ

5-28

ਥਾ॥ ਇਸਕਾਹਲ ਤੇ ਤੁਮਕਉਭੀਨਮਸਕਾਹੈ॥ ਤੁਮਜਾਵੋਹੋਮੋਤਤੁਣ
ਕਉਭੀਨਮਸਕਾਹੈ॥ ਤੁਣਕਰਿਮੈਂਚਿਰਕਾਲਕਾਬੰਧਾਤੁਅਥਾਅ
ਰੁਨਾਪ੍ਰਕਾਹਕੇਇਸ਼ਾਨਤੁਕਉਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਥਾ॥ ਅਰੁਤੁਮਭੈਦਿਖਾਵੇ
ਥਾ॥ ਤਿਸਕਰਿਮੈਂਦਿਵੇਕਕਉਪ੍ਰਾਪਤਤੁਅਤਾਂਤੇਤੁਮਕਉਭੀਨਮਸਕਾਹ
ਹੈ॥ ਅਬਜਾਵੋ॥ ਅਰੁਹੋਗਿਹਕੰਦਗਾਤੁਣਕਉਭੀਨਮਸਕਾਹੈ॥ ਤੇਰੇਵਿ
ਖੇਮੈਂਚਿਰਕਾਲਤਪਕੀਆਹੈ॥ ਹੇਬੁਧੋਦਿਵੇਕਤੁਮਕਉਭੀਨਮਸ
ਕਾਹੈ॥ ਤੁਮਮੇਰੇਸਾਥਬਡਉਪਕਾਰਕੀਆਹੈ॥ ਜੋਸੰਸਾਰਬੰਧਨਤੇਮੁ
ਕਤਕੀਆਹੈ॥ ਤਾਂਤੇਤੁਮਕਉਨਮਸਕਾਹੈ॥ ਤੁਮਭੀਜਾਵੋ॥ ਹੇਡੰਡਾ
ਤੁੰਬਾਤੁਮਕਉਨਮਸਕਾਹੈ॥ ਤੁਮਭੀਜਾਵੋ॥ ਹੇਦੇਹਰਕਤਮਾਂਸਕਾ
ਪਿੰਜਹੋਕਰਿਤੁਮੇਰੇਸਾਥਬੁਤਕਾਲਾਹੀਹੈ॥ ਅਰੁਤੁਣਉਪਕਾ
ਰੀਆਹੈ॥ ਜੋਦਿਵੇਕਉਪਜਦੇਕਾਇਸ਼ਾਨਤੁਹੀਹੈ॥ ਤੇਰੇਸੰਜੋਗਮੈਪਰ

ਸੋ
੦

ਮਪਦਕਉਪਾਇਅੰਧੈ॥ਤੁੰਭੀਅਬਜਾਇਤੁਫਕੋਮੇਰਨਮਸਕਾਰੈ॥
ਅਰੁਏਸੰਸਾਰਕੇਵਿਵਰੁਗੁਤੁਮਕਉਨਮਸਕਾਰੈ॥ਤੇਰੇਵਿਖੇਮੇਂ
ਬਹੁਤਕਾਲਕੀੜਕਗੀਐ॥ਹੋਇਸਥਾਨਦੇਸਾਕਿਅਕਰਮਕੀਏਐ॥
ਐਸਾਪਦਾਰਥਜਗਤਵਿਖੇਕਉਨਹੀ॥ਜੇਦੀਅਨਰੇਵੈਗਾ॥ਅਰੁ
ਕੀਅਨਰੇਵੈਗਾ॥ਸੰਕਰਮਕਉਨਹੀ॥ਅਰੁਐਸਾਪਦਾਰਥਨਹੀਜੇਜ
ਲੀਅਨਰੇਵੈਗਾ॥ਅਰੁਐਸਾਦੇਸਨਹੀਜੇਦੇਖਿਆਨਰੇਵੈਗਾ॥ਅ
ਬਸਤਕਉਨਮਸਕਾਰੈ॥ਇੰਦੀਆਪ੍ਰਾਣਮਨਅਦਿਕਹੁਤੁਮਕਉਨ
ਮਸਕਾਰੈ॥ਤੁਮਾਰਾਤਮਾਗਚਿਰਕਾਲਕਾਸੰਜੋਗਥਾ॥ਅਰੁਅਬਦਿ
ਓਗੁਆਕਾਹੁਤੇਜਿਸਕਾਸੰਜੋਗਹੁਤਾਐ॥ਤਿਸਕਾਦਿਓਗਭੀਹੁਤਾ
ਤੁਮਾਰਾਤਮਾਭੀਦਿਓਗਹੁਤਾਐ॥ਚਖਹੁਕੀਜੇਤਸੁਰਜਮੰਡਲਾਦਿ
ਖੇਜਾਇਲੀਨਰੇਵੈਗੀ॥ਪ੍ਰਾਣਵਉਦਿਖੇਲੀਨਰੇਵੈਗਾ॥ਸ੍ਵਨਆਕਾਸ

527

ਵਿਖੇ ਲੀਨੋ ਵੈਗੋ ॥ ਮਨ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਿਖੇ ਲੀਨੋ ਵੈਗੋ ॥ ਜਿਹ ਵਰਸ ਜ
 ਲਾ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਲੀਨੋ ਵੈਗੋ ॥ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਪਣੀ ਅਪਣੀ ਅੰਸ ਸ
 ਭ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਲੀਨੋ ਵੈਗੋ ॥ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਕਾਰੁ ਲਾ ਵਿਖੇ
 ਜਾਇ ਲੀਨੋ ਵੈਗੋ ॥ ਜੈ ਸੇ ਲਕੜੀ ਅੰਕੇ ਜਲੇ ਤੇ ਅਗਨ ਸਾਂਤੋ ਜਾਤੀ ॥
 ਜੈ ਸੇ ਤੇ ਲਤੇ ਹੁਤ ਦੀਪਕ ਨਿਰਬਾਲੇ ਜਾਤਾ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮੰਦ੍ਰਾਚਲ ਤੇ
 ਹੁਤ ਖੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸਾਂਤ ਯੁਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਰਜ ਕੇ ਅਸਤ ਯੁਏ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੰ
 ਤੋ ਜਾਤਾ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਰਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਮੇਘ ਸਾਂਤੋ ਜਾਤਾ ॥ ਤੈ ਸੇ
 ਮਨ ਆਦਿਕ ਸਾਂਤੋ ਜਾਵੈਗੋ ॥ ਹੇ ਰਮਜੀ ਐਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤੇ ਕਰਤੇ
 ਮਨ ਸਰਵ ਕਾਰਜ ਹੁਤੇ ਹੁਤ ਪ੍ਰਣਵ ਕੇ ਧਿਆਨ ਵਿਖੇ ਜੁੜ ਗਇਆ ॥
 ਮੇਰੂ ਪੀਠੇ ਲਾਕਉ ਤਿਅਗ ਕਰਿ ਤਿਤ ਪ੍ਰਣਵ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਮੈਲਾਗਾ ॥
 ॥ ੮ ॥ ਇਤਉ ਪਸਮ ਪ੍ਰਕਰਣੇ ਇਦ੍ਰੈ ਨਿਗਰਣੇ ਨਾਮ ਸਰਗ ॥

३

॥ **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼੍ਟਵਾਚ** ॥ ਯੇਗਮਜੀਇਸਪ੍ਰਕਾਸਮਬਦਥ੍ਰੁਮਪ੍ਰਣਵਕ
ਉਉਚਾਰਕਰਤਮਨਪੰਚਮਕਾਜੇਚਿਤਕੀਅਵਸਥਾਹੈ॥ ਤਿਸਕੀ
ਪ੍ਰਾਪਤਭਯਾਜੋਬਾਤਯਾਤਰਕੇਇਸੁਲਾਸੁਖਮਪਦਾਰਥਹੈ॥ ਅ
ਗੁਣਿਲੋਕੀਕੇਸੰਕਲਪਸਰਵਕਉਤਿਆਗਕਰਮਖੋਗੁਪਇਸਾਥਿਤਭ
ਇਆਜੈਸੇਚਿੰਤਮਣਅਪਲੇਪ੍ਰਕਾਸਵਿਖੇਇਸਬਤੁੰਤੀਹੈ॥ ਜੈਸੇ
ਸੰਪੂਰਣਕਲਾਕਉਲੇਕਰਚੰਦ੍ਰਮਾਅਪਲੇਆਪਕਰਿਇਸਾਥਿਤੁੰਤਾਹੈ॥
ਜੈਸੇਮੰਦ੍ਰਾਚਲਕੇਨਿਕਸੇਖੀਰਸਮੁਦ੍ਰਇਸਾਥਿਤਭਇਆਜੈਸੇਮਥ
ਲੇਤੇਹੁਤਮੰਦ੍ਰਾਚਲਾਇਸਾਥਿਤਭਇਆਜੈਸੇਕੁੰਭਾਰੰਕਾਚਕ੍ਰਫਿਰਤਾ
ਫਿਰਤਾਠਧਰਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਰਜਕੇਅਸੁਪੂਏਵਿਵਹਾਰਕ੍ਰਿਆਜੀਵ
ਹੁਕੀਠਧਰਜਾਤੀਹੈ॥ ਅਰੁਮੇਘਤੇਹੁਤਆਕਾਸਮਰਤਕਾਲਕਾਨਿਰਮ
ਲਾਹੁਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਪ੍ਰਕਾਸਅਰੁਤਮਤੇਹੁਤਆਕਾਸਹੁਤਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਫੁਰ

ਏਤੋਂ ਹੁੰਤ ਮੈਨ ਸਾਂਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਪ੍ਰਵਰੇਧਿ ਆਨ ਕਰ ਕੈ ॥
 ਬਹੁੜਤਿ ਸਾਥਿ ਤਰੀਅੰਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਉ ਭੀਤਿ ਆਗ
 ਤਾ ਭਇਆ ॥ ਤਮ ਕਉ ਭੀਤਿ ਆਗ ਤਾ ਭਇਆ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰ
 ਉਤਿ ਆਗ ਤੇ ਪੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤਮ ਥਿਤ ਕਉਤਿ ਆਗ ਤਾ ਭਇਆ ॥ ਬਹੁੜਤਿ
 ਪ੍ਰਕਾਸ ਉਦੇਹੁ ਆਗ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਭੀਨਿ ਮਖਾ ਵਿਖੇਤਿ ਆਗ ਤਾ ਭਇਆ ॥
 ਆਗੇ ਨ ਤੇਜ ਪੈਨ ਤਮ ਪੈ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਅਭਾਵ ਥਿਤ ਹੁਤੀ ਪੈ ॥ ਤਿਸ ਕ
 ਉਭੀਨਿ ਮੇਖਾ ਵਿਖੇਤਿ ਆਗ ਕੀ ਆਗ ॥ ਤਬ ਜੈ ਸੇ ਨਉ ਤਨ ਬਾਲ ਕਜਨ ਮੇ
 ਕੀ ਪਦਾਰਥ ਗਿਆਨ ਤੇ ਹੁਤ ਅਵਸਥਾ ਪੈਤੀ ਪੈ ॥ ਤੈ ਸੀ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪ
 ਤ ਭਈ ॥ ਤਬ ਪਸੰਤੀ ਪਦ ਜੋ ਸਤਾ ਮਾਤ੍ਰ ਆਤਮ ਤਤ ਸੁਖੋਪਤ ਪਦੈ ॥
 ਤਿਸ ਕਉ ਆਸੈ ਕੀ ਆਗ ॥ ਮਹਾਂ ਅਚਲਾ ਸੁਮੇਰ ਕੀਨਿ ਆਈ ਜੋ ਇਸ ਥਿਰ
 ਅਵਸਥਾ ਪੈਤਿਸ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਆ ॥ ਬਹੁੜ ਕੇਵਲ ਅਚੇਤ ਚਿਨਮਾ

ੜਤੁਗੀਆਪਦਨਿਗੰਦਾਨੰਦਪਦਯੋ। ਜਿਸਵਿਖੇਸਗੁਪਤੇਇਤਰ
ਅਉਗਅਨੰਦਨੀ। ਐਸੇਅਨੰਦਕਉਪਾਪਤਯੁਆ। ਜੁਅਸਤਸਤ
ਗੁਪਯੋ। ਸਗਵਕਿਅਤੇਅਤੀਤਯੋ। ਇਸਕਾਰਣਤੇਅਸਤਯੋ। ਅਨੁ
ਭਵਗੁਪਯੋ। ਇਸਕਾਰਣਤੇਸਤਗੁਪਯੋ। ਐਸੇਅਸਬਦਪਦਕਉਪਾ
ਪਤਯੁਆ। ਜਿਪਰਮਸੁਧਪਰਮਪਾਵਨਪਦਯੋ। ਅਰੁਸਗਵਭਾਵਕੋਅ
ਤਗਪਾਪਤਯੋ। ਅਰੁਸਗਵਭਾਵਸਬਦਤੇਗੁਪਤਯੋ। ਜਿਸਕਉਸੁਨਬਾ
ਦੀਸੁਨਕਹਤੇਯੋ। ਬ੍ਰਹਮਵਾਦੀਜਿਸਕਉਬ੍ਰਹਮਕਹਤੇਯੋ। ਜੋਗਵਾਦ
ਜਿਸਕਉਈਸ਼੍ਵਰਕਹਤੇਯੋ। ਸੈਵੀਜਿਸਕਉਸਿਵਕਹਤੇਯੋ। ਵੈਸ਼ਵ
ਜਿਸਕਉਵਿਸ਼ਨੁਕਹਤੇਯੋ। ਸਾਕਤੀਜਿਸਕਉਪਰਮਸਕਤਿਕਹਤੇਯੋ
। ਕਾਲਵਾਦੀਜਿਸਕਉਕਾਲਕਹਤੇਯੋ। ਆਤਮਵਾਦੀਜਿਸਕਉਅ
ਤਮਕਹਤੇਯੋ। ਜੋਸਗਵਕਲਾਨਾਭਾਵਅਭਾਵਤੇਗੁਪਤਯੋ। ਨਿਗਵਿਸੇ

ਜੀਬੀਤਭਵਜੇਮੁਨੀਮ੍ਹਰਥਾਸੋਦੁਖਗੁਪਸੰਸਾਰਸਮੁਦ੍ਰਵੇਪਾਘ
ਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਤੁਆਗਜਿਸਪਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਤੁਏਨਮਮਗਲ
ਪੁਨ੍ਹਨੀਪਾਵਤਾਗਤਿਸਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਤੁਆਪਰਸਾਂਤਉਪਸ
ਮਆਨੰਦਕਉਪ੍ਰਾਪਤਤੁਆਜੈਸੇਬੁੰਦਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਪਰੀਤੁਈਸਮੁ
ਦ੍ਰੁਜਾਤੀਐ। ਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਇਸਥਿਤਤੁਆਬ੍ਰਹਮਪੀ
ਜੋਥਾਸੋਈਭਇਆਅਰੁਸਗੀਰਜੋਬੀਤਭਵਕਾਥਾ। ਸੋਫਿਰਮਹੇਕ
ਹਗਿਹਪਛਾ। ਜੈਸੇਸੀਤਕਾਲ ਮੋਢਿਛੁਕੇਪੜਸੁਕਗਿਗਿਹ
ਪੜਤੇਐ। ਤੈਸੇਸਗੀਰਗਿਹਪਛਾ। ਅਰੁਸਗੀਰਗੁਪੀ। ਬ੍ਰਿਛਥਾ। ਤਿ
ਸਾਵਿਖੇਰਿਦਾਗੁਪੀਪੰਛੀਹਤਾਥਾ। ਸੋਤੀਚਿਦਾਕਾਸਾਵਿਖੇਪ੍ਰਾਪਤਤੁ
ਆ। ਜੈਸੇਖੰਡਾਣੀਕਰਿਪਥਰਪਾਵਤਾਐ। ਤੈਸੇਜਾਇਪ੍ਰਾਪਤਕੁਆ
ਅਪਲੇਸਗੁਪਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਭਇਆ। ਰੇਗਮਜੀ। ਇਹਮੈਤੁਭਕਉ

ਖਅਤਮਾ। ਅਰੁਮਾਧਮਕਜਿਸਕਉਮਧਮਕਹਤੇਹੈ। ਇੰਤਰ
ਕਜੇਸਾਸਤਾਤੁਵਾਲੇਹੈਕਹਤੇ। ਸੇਏਕਬ੍ਰਹਮਕਉਕਹਤੇਹੈ। ਕ੍ਰਤ
ਜੇਸਰਵਦਾਲਸਰਵਪ੍ਰਕਾਰਸਰਵਵਿਖੇਸਰਵਗੁਪਉਧੀਹੈ। ਐਸ
ਰਵਆਤਾਕਉਬੀਤਹਵਮੁਨੀਸਰਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ। ਜਿਸਆਨੰਦਸ
ਮੁਦ੍ਰਕੇਲਕਰਿਸਭਕਉਆਨੰਦਹੋਤਾਹੈ। ਅਰੁਪਦਾਨਥਕੇਪ੍ਰਕਾਸਲੇ
ਹਾਰਦੀਖਰਹੈ। ਐਸੇਆਤਮਤਤਅਨੁਭਵਗੁਪਅਪਲੇਆਪਕਉਪ੍ਰਾਪ
ਤਹੁਆਖੰਤਹਵਾਉਧੀਗੁਪਹੋਤਭਯਾਜੇਅੰਨਿਹੈ। ਅਨੰਤਹੈ। ਜਿਨ
ਹੈ। ਨਿਰੰਜਨਹੈ। ਸਰਵੈਤਅਸੰਰਵਹੈ। ਅਜਰਹੈਅਮਰਹੈ। ਸਭਕੀ
ਦਹੈ। ਸਕਲਹੈ। ਅਗੁਨਿਯਕਲਹੈ। ਐਸਾਜੇਅਕਾਸਤੋਂਭੀਨਿਰਮਲ
ਹੈ। ਤਿਸਵਿਖੇਈਸ੍ਵਰਬੀਤਹਵਇਸਥਿਤਭਇਆ। ੮੨॥ ਇਤਸ੍ਰ
ਬੀਤਹਵਨਿਰਬਾਲਯੋਗੋਪਦੇਸੇਨਾਮਸਰਗ॥ ਸ੍ਰੀਵਸਿਸ਼ੋਵਾਚ

ਨਿਆਈ ਵਿਦਤ ਵੇਦ ਹੋ ਕਰ ਗਾਗੈ ਖੇਤੋਂ ਹਤ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋ ਜੈ ਸੇ
 ਤੀ ਸਸ ਹਸ ਵਰ ਖਬੀਤ ਹਵ ਬੀਤ ਸੇ ਕ ਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰਿ ਵਿਚ
 ਰਿਆ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਤੁੰ ਭੀ ਵਿਚ ਗੁ। ਅਉਰ ਭੀ ਮਹਾਂ ਬੁਧ ਵਨ ਗਾਜਾ ਅਰਮੁ
 ਨੀ ਸਰ ਤੁਏ ਹੈ। ਜੁ ਗਿਆਤ ਹੋਇ ਤੁਏ ਗਾਜਾ ਆਦਿ ਕ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਖੇ
 ਭੀ ਹੋ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਤੁੰ ਭੀ ਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਇ ਕਰਿ ਗੁ। ਹੋ ਗਮ ਜੀ ਸੁਖ
 ਅਰੁ ਦੁਖ ਕਰਮ ਆਤਮਾ ਕਉ ਗੁਲਨ ਜੀ ਕਰਮ ਕਰਤੋ। ਆਤਮਾ ਸਰ
 ਵਰ ਹੈ। ਤੁ ਕਿਸਨ ਮਿਤ ਸੇ ਕ ਕਰਤ ਹੈ। ਬਹੁ ਤੇ ਵਿਦਤ ਵੇਦ ਵਿਖੇ
 ਵੀਲੇ ਕ ਵਿਖੇ ਵਿਚ ਰਤੇ ਹੈ। ਪਰੁ ਸੇ ਕ ਕਉ ਕਰਾਇਤ ਨੀ ਪੁ ਪਤਿ ਤੇ ॥
 ਜੈ ਸੇ ਤੁ ਮਨ ਹੀ ਅਬ ਸੇ ਕ ਕਉ ਪਾਤੁ ਤੇ। ਹੋ ਗਮ ਜੀ ਤੁ ਕ ਕਉ ਕਰ
 ਹੈ। ਉਦਾਹਰੈ ਸਮ ਹੈ ਸਰ ਵਰ ਹੈ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਤੁ ਕਉ ਬਹੁਤ ਜਨਮ
 ਨਹੀ। ਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤ ਪੁਰਖ ਜੀ ਅਪਣੇ ਸਰੂਪ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਹੈ। ਸੇ

ਭਰਖਸੋ ਕ ਕੇ ਵਸ ਕਉ ਨਹੀ ਪਾਪ ਤਹੋ ਤੇ। ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਬਾਂਤ ਰਹੂ
ਗਿਦੜ ਆਦਿ ਕਹੁ ਕੇ ਵਸ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। ਤੈ ਸੇ ਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤ ਵਿਕ
ਹੁ ਕੇ ਵਸ ਨਹੀ ਹੋਤਾ। **ਗਮੋ ਵਾਚ**। ਹੇ ਭਗਵਨ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪ
ਰਮੁ ਏਕ ਉਸੀ ਸਾਹੁ ਆਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਨਿਵਰਤ ਕਰੈ। ਜੈ ਸੇ ਸਰਤ
ਕਾ ਲਕਾਰਿ ਮੇਘ ਨੈ ਸੁਹਾਏਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਕਰੈ। ਹੇਤ ਤ ਵੇਤਿ ਅਹੁ
ਵਿਖੇ ਸੇ ਸੁਜੀ ਵਨ ਮੁਕਤ ਕੇ ਸਗੀ ਹ ਵਿਖੇ ਸਕਤੀ ਕਿਉ ਨਹੀ ਦ੍ਰਿ
ਸੁ ਆਵਤੀ ਆਂ। ਜੇ ਅਕਾਸ ਵਿਖੇ ਉਰਤਾ ਠਿਰੇ ਅਰੁ ਸੁਖ ਮਰੂਪ ਕ
ਰਹੈ। ਉਰਸ ਲੀਯਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਿ ਜਾਵੇਹਿ। ਇਤਿ ਆਦਿ ਕਸ
ਕਤੀ। ਜੇ ਸੀਤੀ ਆਂ। **ਸ੍ਰੀ ਵਾਸਿਸ਼ਠ ਵਾਚ**। ਹੇ ਗਮਜੀ ਅਕਾਸ
ਗਮਨ ਆਦਿ ਕਜੇ ਸਿਧੀ ਹੈਂ। ਸੋ ਕਰਮ ਤਪਾਦਿ ਕਪਦਾ ਹੁਕੀ
ਸਕਤ ਹੈ। ਜੇ ਤੇ ਕਛੁ ਵੇਚਿ ਜਾ ਲਹੈ। ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੀ ਕਹੁ ਨਹੀ

ਪੋਜਾਵਣਾ। ਇਤਿਆਦਿਕ ਵਸਤੁ ਦੁਬਕੇ ਸੁਭਾਵੈ। ਆਤ
 ਮਾਗਿਆਨ ਕੀ ਸਕਤ ਨਹੀ। ਏਹ ਮਨੀ ਕੋ ਉਦਥਕਿਆ ਕਾਲ
 ਕਉ ਜਥਾ ਕਰਮ ਸਾਧਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਸਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਗਿ
 ਅਨੀ ਸਾਧੇ ਅਥਵਾ ਅਗਿਆਨੀ ਸਾਧੇ ਸਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਪ
 ਰਮਕਤੀ ਆਤਮਾਗਿਆਨ ਕਾ ਫਲ ਨਹੀ। ਆਤਮਾਗਿਆਨੀ ਕ
 ਉ ਆਤਮਾਗਿਆਨ ਕੀ ਸਿਧਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਤਮਾ ਕਰਿਆ ਪ
 ਵਿਖੇ ਰਿਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸਿਧੀ ਜੋ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਿਨ ਕੀ ਓ
 ਰ ਨਹੀ ਪਾਵਤਾ। ਜੇ ਤਾ ਕਛੁ ਜਗਤ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਜ
 ਟਿਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਜਾਣਕਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਤੁ ਵਿਖੇ ਫੁਬਤਾ ਨਹੀ। ਤੋ
 ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ ਸੋ ਸਿਧਤਾ ਕੇ ਨਮਿਤ ਇਨ ਪਦਾਰਥ ਤੁ ਕਉ ਯ
 ਤੇ ਹੈ। ਅਰੁ ਜੇ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਹੈ ਸੋ ਇਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਜਤਨ ਨਹੀ ਕਰਤ

॥ ਅਰੁ ਜੇ ਜਤਨ ਕਰੈ ॥ ਤਉ ਗਿਆਨੀ ਹੋਵੈ ਅਥਵਾ ਅਗਿਆਨੀ ਹੋ
 ਵੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਦਿ ਕੇ ਕੇਈ ਸ੍ਵਰਜ ਕਉ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰੁ ਗਿਆਨ ਕੀ
 ਸਕਤ ਨ ਹੀ ਦੁਬ ਕੀ ਸਕਤ ਹੈ ॥ ਸੇ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਗਿਆਨ
 ਨੀ ਇਨ ਕੀ ਓਹ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਨ ਹੀ ਪਾਵਤਾ ॥ ਉਹ ਸਰ
 ਵਤੋ ਅਤੀਤ ਹੈ ॥ ਸਰਵਾ ਇਛਾ ਕਾਤਿ ਆਗ ਕੀ ਆ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਆਤ
 ਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਸੰਤੋਖ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਉਹ ਇਨ ਕੀ ਇਛਾ ਨ ਹੀ ਕਰਤ
 ॥ ਇਨ ਕੀ ਇਛਾ ਭੋਗ ਪੁਕੇ ਨ ਮਿਤ ਅਥਵਾ ਬਡਾਈ ਕੇ ਨ ਮਿਤ ਹੋਤੀ
 ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਮਾਨ ਅਰੁ ਜੀਵ ਦੇ ਨ ਮਿਤ ਸਿਧੀ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥
 ਆਤਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਨ ਭੋਗ ਪੁਕੀ ਇਛਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਨ ਸਿਧਤਾ ਕੀ
 ਮਾਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਨ ਜੀਵ ਦੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜ
 ਏ ਸਭ ਅਨਤ ਮਧਰਮ ਹੈ ॥ ਉਹ ਨਿਤ ਤ੍ਰਿਪਤ ਪ੍ਰਸਾਤ ਰੂਪ ਹੈ ॥

ਬੀਤਗੰਗਾਨਿਰਵਾਸੀਪੁਰਖਹੈ॥ ਅਰੁਅਕਾਸਕੀਨਿਆਈਸਦ॥
 ਅਪਲੇਆਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੁਖਸੁਰਾਵਕਾਵਤ॥
 ਹੈ॥ ਤੈਸੇਤੁਖਭੀਸੁਰਾਵਕਾਵਤਹੈ॥ ਸਗੀਰਕੀਸੁਖਦੁਖਅ
 ਵਸਾਵਿਖੇਉਚਲਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾ॥ ਨਿਤਤਿਪਤਸਤਸੰ
 ਗਹੋਤਾਹੈ॥ ਅਰੁਜੀਵਲੇਮਰੇਕੀਬਿਤਉਸਕਉਨਹੀਫੁਰਤੀ॥
 ਸਰਵਵਿਖੇਸਮਰਹਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਸਮੁਦ੍ਰਵਿਖੇਨਦੀਆਂਪ੍ਰਵੇਸ
 ਕਰਤੀਆਂਹੈ॥ ਸਮੁਦ੍ਰਅਪਲੀਮਿਰਜਾਦਾਵਿਖੇਇਸਥਿਤਹੈ॥
 ਤੈਸੇਗਿਆਨਵਾਨਖੰਡਕਉਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾ॥ ਹੇਰਮਜੀਗਿਆ
 ਨਵਾਨਕਉਜੋਕਛੁਪ੍ਰਾਪਤਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੇਆਤਮਾਵਿਖੇਅਰਚਨ
 ਰਤਾਹੈ॥ ਤੈਸਕਉਕਰੇਵਿਖੇਕਛੁਅਰਥਨਹੀ॥ ਅਕਰੇਵਿ
 ਖੇਕਛੁਪ੍ਰਤਵਾਇਨਹੀ॥ ਰਿਸੀਕਾਅਸ੍ਰਾਤਿਸਕਉਨਹੀ॥

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

ਫਗਜੇ ਵਿਸੰਨ ਭਗਵਾਨ ਜੈ ਸੋ ਭੀ ਅਨਥਾ ਕਰ ਦੇ ਕਉ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ
 ਠਹਰਾ ਮਜੀ ਜਿਸ ਦੁਬ ਮਾਰ ਦੇ ਕੀ ਸਮਰਥ ਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਮਾਰ ਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ
 ਮਦ ਵਿਖੇ ਮਤ ਕਰ ਦੇ ਕੀ ਸਕਤ ਹੈ। ਤਿਸ ਕੇ ਖਾਏ ਤੇ ਉਕਲੇ ਦੁਹੀ ਕਰ
 ਤਾ ਹੈ। ਜੈ ਸੋ ਇਨ ਤੀਨ ਹੁ ਵਿਖੇ ਅਪਣੀ ਅਪਣੀ ਸਕਤ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਦੁਬ
 ਜੋਗ ਕਲਾ ਆਦਿ ਕੇ ਵਿਖੇ ਸਿਧ ਤਾ ਸਕਤ ਨੇ ਤਹੁ ਈ ਹੈ। ਜੈ ਇਨ ਕਉ
 ਸਾਧ ਤਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕਉ ਇਹ ਪਾਤ ਤੇ ਤੀ ਹੈ। ਜੈ ਅਤ ਮਹਿ ਅਨੀ ਭੀ ਇ
 ਹ ਸਾਧ ਨ ਕਰੇ। ਤੇ ਤਿਸ ਕਉ ਭੀ ਇਹ ਸਕਤ ਤੇ ਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਰ ਤੇ ਵਿ
 ਖੇ ਭੀ ਅਕਰ ਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਿਧੀ ਅਤ ਮਹਿ ਅਨ ਕੇ ਪਾਵ ਦੇ ਵਿਖੇ ਕਉ
 ਉਪਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤੀ ਅੰਗ ਪਰ ਜੈ ਇਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੈ ਤਉ ਪਾਵੈ
 ਤੇ। ਜਤਨ ਕਰ ਕੇ। ਜਤਨ ਬਿਨ ਨਹੀਂ ਪਾਵ ਤਾ। ਅਤ ਮਹਿ ਅਨੀ ਕਉ
 ਇਛਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤੀ। ਅਤ ਮਾਠੀ ਪਗ ਇਲੁ ਤੇ ਹੈ। ਸਗਵ ਇਛ ਜਾ

654
ਲਤਿ ਸਕੇ ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ। ਆਤਮ ਲਾਭ ਕਰਕੇ। ਹੋ ਗਮ ਜੀ ਜੋ ਤੇ ਕ
ਛੁਲਾਭ ਹੈਂ। ਤਿਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਆਤਮ ਲਾਭ ਹੈ। ਆਤਮ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ
ਬਹੁੜ ਇਛਾ ਕਿਸੀ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੁਤੀ। ਜੈ ਸੇ ਅੰਤ ਕੇ ਪਾਨ ਕਰਕੇ
ਅਉਗਲ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਹੁਤੀ। ਐਸਾ ਆਤਮ ਲਾਭ ਜਿਨ ਪਾ
ਇਆ ਹੈ। ਤਿਨ ਕਉ ਇਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕੈ ਸੇ ਹੋਵੈ। ਜੈ ਸੀ ਜੈ ਸੀ ਕਿਸੀ ਕ
ਉ ਇਛਾ ਹੋਤੀ। ਤਿਸ ਕਉ ਤੈ ਸਾਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਹੋਵੈ ਅ
ਥਵਾ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਹੋਤਾ ਹੋਵੈ। ਇਛਾ ਪਰ ਜਤਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਹੋ
ਤਾ ਹੈ। ਏਹ ਜੋ ਬੀਤ ਹਵਾ ਸੇ ਤਿਸ ਕਉ ਇਛਾ ਕਛੁ ਨ ਹੋਈ। ਅ
ਰੁਪ੍ਰਕ੍ਰਮ ਜੋ ਸੁਹਜ ਪਾਸ ਗਮਨ ਕੀ ਸਕਤ ਇਸ ਵਿਖੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਈ
ਥੀ। ਸੋ ਕਿ ਅਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧਨ ਕਰਕੇ ਥੀ। ਪਾਛੇ ਜਬ ਗਿਆਨ ਉ
ਪਾਜਿ ਆਤਮ ਇਛਾ ਕਛੁ ਨ ਹੋਈ। ਹੋ ਗਮ ਜੀ ਜੋ ਕਛੁ ਕਿਸੀ ਕਉ

ਲਪਾਪਤੋਤੈ। ਸੇਅਪਲੇਪ੍ਰਜਤਨਕਰਕੈਤੋਤੈ। ਜੋਗਿਆਨਵਾਨ
 ਤੈਸੇਸਦਾਤਿਪਤਰਹਤੈ। ਇਸਅਨਿਸ੍ਰਕੀਇਛਾਕਛੁਨਪੀਛੁਗਤੀ
 ॥ **ਗਮੇਵਾਚ** ॥ ਤੇਭਗਵਨਏਤਕਾਲਜੋਬੀਤਹਵਤੀਨਸਉਵਰਖਸ
 ਮਾਧਵਿਖੇਰਹਾ। ਤਬਤਿਸਕਾਸਗੀਰਪ੍ਰਿਥਵੀਸਾਥਪ੍ਰਿਥਵੀਕਿਉਨਹੇ
 ਗਇਆਅਗੁਮਿੰਘਵਿਘਿਆਵੁਆਦਿਕਉਸਕਉਤੋਜਨਕਿਉਨ
 ਕਰਗਏ। ਅਗੁਪਾਛੇਜੋਵਿਦੇਹਮੁਕਤਹੂਆਪ੍ਰਿਥਾਪੀਕਿਉਨਹੂਆ
 ॥ ਜੋਪ੍ਰਿਥਵੀਵਿਖੇਰਬਾਏਕਉਨਿਕਾਸਲੇਨਮਿਤਬਤਜਤਨਕੀਅ
 ਇਸਸੇਕਉਨਿਵਰਤਕਰੇ। **ਸ੍ਰੀਵਸਿਸੇਵਾਚ** ॥ ਤੇਗਮਜੀਜੋਸੰਬ
 ਤਵਾਸਨਾਹੁਪਤੰਤਸਾਥਬਾਂਧੀਹੁਈਹੈ। ਸੇਸੁਖਦੁਖਕਉਤੋਗਤੀਹੈ।
 ਅਗੁਮਲਨਭਾਵਕਰਿਆਵਰੀਹੁਈਹੈ। ਅਗੁਜੋਵਾਸਨਾਤੋਰਹਤਹੈਸੇ
 ਸੁਧਸਮਤਾਹੁਪਹੈ। ਸੁਖਦੁਖਕਉਤੋਗਤੇਰਹਤਹੈ। ਕਿਸੀਕਾਗਲਕਰ

ਛੇਦੀਨੀਜਾਤੀ।।ਹੇਗਮਜੀਜਿਸਾਜਿਸਪਦਾਰਥਵਿਖੇਚਿਤਲਾ
ਗਤਾਉ।।ਸੋਈਸੋਈਪਦਾਰਥਸਰੂਪਵਿਖੇਪੜ੍ਹਤਾਸਤਾਉ।।ਇਓਪ
ਦਾਰਥਕੀਸਕਤਾਉ।।ਜੈਸੀਜੈਸੀਪਦਾਰਥਵਿਖੇਸਕਤਾਉਤੈਸੀਭਾਸ
ਤੀਉ।।ਇਸਕਾਰਲਤੇਬਹੁਤਵਰਖਾਬਿਤੀਤਉਤੇਉ।।ਤਉਭੀਸਮ
ਧਕੇਬਲਕਗਿਤਿਨਕਾਮਗੀਗਜਿਉਕਾਤਿਉਹੁਤਾਉ।।ਕਾਉਤੇਜੋਚਿ
ਤਜਿਸਪਦਾਰਥਵਿਖੇਲਾਗਤਾਉ।।ਤਿਸਕਾਰੂਪਉਜਾਤਾਉ।।ਜੈਸੇਮਿ
ਝੁਤਾਵਕਉਦੇਖਕਰਿਸੁਭਾਵਕਹੀਪ੍ਰਸੰਨਤਾਉ।।ਸਤ੍ਰੁਭਾਵਕਉਦੇ
ਖਕਰਿਚਿਤਵਿਖੇਸੁਭਾਵਕਅਪ੍ਰਸੰਨਤਾਫੁਰਿਆਵਤੀਉ।।ਮਿਸ੍ਰਵ
ਸਤਕਉਦੇਖਕਰਿਚਿਤਸੁਭਾਵਕਹੀਲੋਕਾਪਉਜਾਤਾਉ।।ਦੁਹਭੇਜ
ਨਵਿਖੇਸੁਭਾਵਕਸੁਕਚਜਾਤਾਉ।।ਕਟਵਿਖੇਵਿਰਸਤਾਕਉਪਾਪਤ
ਉਤਾਉ।।ਜੈਸੇਮਾਗਗਚਲਦੇਵਾਲੇਕਾਚਿਤਮਾਗਕੇਪਰਬਤਅ

ਗੁਰਿ ਛੁਕੇਗਾਗਰਿਬਧਾਇਮਨਨੀਓਤਾਜੈਮੇਜੰਦਮਾਕੇਨਿਕ
 ਟਗਏਤੰਸੀਤਲਤਾਤੰਤੀਪੈ। ਸੁਗਜਕੇਨਿਕਟਉਸਨਤਾਪ੍ਰਾਪਤੰਤੰਤੀਪੈ॥
 ਸੇਪਦਾਰਥਜੁਕੀਸਕਤਪੈ॥ ਜਿਸਪਦਾਰਥਸਾਥਾਥਿਤਕਾਸਪਰਸਪੈ
 ਤਾਪੈ॥ ਤਿਸਕਾਸੁਭਵਕਅਨੁਭਵਯਲਪ੍ਰਾਪਤੰਤੰਤੀਪੈ॥ ਤੈਸੇਜੋਗੀ
 ਜਬਦੇਹਇੰਦੀਅਜੁਕੀਵਾਸਨਾਮਮਤਭਵਕਉਤਿਆਗਕਰਸਮਭ
 ਵਵਿਖੇਪ੍ਰਾਪਤੰਤੰਤੀਪੈ॥ ਤਬਤਿਸਕਉਸਮਕਾਅਨੁਭਵੰਤੰਤੀਪੈ॥ ਸ
 ਮਭਵਸਰਵਵਿਖੇਏਕਤੀਪੈ॥ ਇਸਕਾਰਲਤੇਤਿਸਕੇਸਗੀਰਕਉਸਿ
 ਘਆਦਿਕਛੇਦਨੀਸਕਤਾ॥ ਜੋਜੀਵਉਸਕੇਘਾਤਕਰਲੇਕਉਸ
 ਵਤਪੈਸੇਤਿਸਾਭਵਕਉਤਿਆਗਦੇਤੰਤੀਪੈ॥ ਅਤਿਸਕਤੰਤੰਤੀਪੈ॥
 ਇਸਕਾਰਲਤੇਨਿਕਟਆਏਸਾਂਤੰਤੰਤੀਪੈ॥ ਬੀਤਪਵਕਾਸਗੀਰ
 ਛੇਕਉਨਪ੍ਰਾਪਤਭਇਆ॥ ਨਿਪ੍ਰਬਵੀਵਿਖੇਪ੍ਰਬਵੀਗਇਆ॥

ਤਉ

ਸਰਵਤ੍ਰ ਸਮਤਾ ਅਕਾਸ਼ ਏਕਾਦਸਿ ਬਿਤਤੈ। ਕਾਮ੍ਰਲੇ ਸ੍ਵਪ
 ਥਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਿਕਾ ਸ੍ਵਪ੍ਰਾਤਿ ਸਭ ਵਿਖੇ ਏਕਾਨ ਸੁਤਤੈ।
 ਪਰੁਜਾ ਪੁਰਿਸ੍ਵਰਾਤੈ ਤੀਤਤ ਪ੍ਰਸਤੀਤੈ। ਜਤੰ ਪੁਰਿਸ੍ਵਰਾ
 ਤੀਤਤੀ। ਤਤੰ ਪ੍ਰਸਤੀਤੀ। ਜੈਸੇ ਸੁਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਰੁਤਉ
 ਕਵਿਖੇ ਪੁਰਲੈ। ਪਰੁਜਾ ਪ੍ਰਸਤੁ ਠਉਤ੍ਰ ਰਪਲ ਜਲ ਤੇ ਆ
 ਦਿਲੇ ਕਰਿ ਤੈ। ਤਤੰ ਸੁਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਤੈ। ਜਤੰ ਉ
 ਜਲ ਠਉਤ੍ਰ ਨੀਤੀ। ਤਤੰ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਤੀਨੀ। ਰਸਤਾ ਤੈਸੇ
 ਜਤੰ ਪੁਰਿਸ੍ਵਰਾਤੈ ਤਤੰ ਸੰਬਤ ਭਾਸਤੀ। ਇਸ ਕਾ ਹਲ ਤੇ ਬੀਤ
 ਤਵ ਕੀ ਸੰਬਤ ਸਭ ਭਾਵ ਵਿਖੇ ਇਸ ਬਿਤ ਭਈ। ਉਸ ਕਉ ਕਿਸੀ
 ਤਤ ਅਗੁਨੀ ਵਕਾ ਖੇਤ ਨ ਭੂਆ। ਪਰਪ ਚਹੁਤਤ ਹੁਕਾ ਖੇਤੁ ਭੀਤ
 ਬਹਤੈ। ਜਬ ਪ੍ਰਲਯ ਹੋਤੈ। ਜੋ ਪ੍ਰਲਯ ਹੋਤੈ ਹੁਤੈ ਤੈ। ॥

ਬਤਤਤੁਕਾਏਭਨੀਹੋਤਾਸੇਬੀਤਤਵਕੀਬਾਹਮਅਰੁਅਭੰਤਰ
 ਸੰਪਦਕਲਾਪ੍ਰਾਣੁਕੀਸਾਂਤਹੋਗਈਥੀਪ੍ਰਾਣੁਅਰੁਚਿਤਕਲਾਦੇ
 ਨੇਫੁਰਦੇਤੇਹਤਥੀਆਇਸਕਰਿਧਾਤਤੁਕਾਏਭੰਤੀਨਭਇਅ ॥
 ਜਬਇਨਕਾਫੁਰਲਾਹੋਤਾਹੈ। ਤਬਸਗੀਰਨਾਸਹੋਤਾਹੈ। ਜਬਇਨ
 ਕਾਫੁਰਲਾਨਹੀਹੋਤਾ। ਤਬਸਭਸੁਮੇਰਕੀਨਿਆਈਇਸਾਬਿਰਹੋਜ
 ਤੇਹੈ। ਕਿਸਕੀਸਮਰਥਤਾਹੈ। ਜੋਤਿਨਕਉਖੁਭਵੈਅਰੁਨਾਸਕਰੈ ॥
 ਜੋਗੇਸ੍ਵਰਕਾਜੋਚਿਤਅਰੁਪ੍ਰਾਣਇਸਪੰਦਇਸਾਬਿਤਹੋਜਾਤਾਹੈ।
 ਸੇਇਨਕਉਵਸਕਰਕੈਜੁੜਤਾਹੈ। ਤਬਉਸਕਉਨਤਤਤੁਕਾਏਭ
 ਹੋਤਾਹੈ। ਨਵਾਤਪਿਤਕਫਕਾਏਭਹੋਤਾਹੈ। ਨਅਉਗਕਫਕਾਏਭਹੋਤ
 ਹੈ। ਇਸਕਰਕੈਜੋਗੀਕਾਸਗੀਰਸਪ੍ਰਵਰਥਪ੍ਰਾਣੰਤਭੀਜੋਉਕਾ
 ਤਿਉਹਤਾਹੈ। ਨਸੁਨਹੀਹੋਤਾ। ਜੇਸੇਬਜਕਉਕਉਚੁਰਲਾਨਹੀਕ

ਹਸਕਤਾ ਤੈਸੇਤਿਸਕੇਸਗੀਰਕਉਕੋਉਨਹੀਕਰਸਕਤਾ ਸਭਕੀਸ
 ਕਤਤਿਸਉਪਰਕੁੰਠਤਹੇਜਾਤੀਹੈ। ਇਸਕਾਰਣਤੋਂਬੀਤਹਵਕਸ
 ਗੀਗਜੀਉਕਾਤਿਉਗਯਾ। ਅਰਤਬਕਿਉਨਵਿਦੇਹਮੁਕਤਹੁਆਸੇਸੁਣ
 । ਹੇਗਮਜੀਜੋਤਗਵਿਦਤਵੇਦਬੀਤਗਮਹਾਂਬੁਧਹੈ। ਜਿਨਕੀ
 ਅਭਮਾਨਗਠਿਦੁਟਪਛੀਹੈ। ਸੇਪੁਰਖਸੁਤੰਤਗਇਸਾਥਿਤਹੇਤੈਹੈ। ਤਿ
 ਨਕਉਨਕੋਉਪ੍ਰਾਗਬੰਧਕਰਮਹੈਨਸੰਚਤਕਰਮਹੈ। ਨਵਰਤਮਾਨਕਾ
 ਕਰਮਹੈ। ਸਭਤੋਂਮੁਕਤਤਤਵੇਤੋਸੁਤੰਤਗਇਸਾਥਿਤਹੇਤੈਹੈ।
 ਤੇਗਮਜੀਬੀਤਹਵਕਉਕਾਕਤਾਲੀਵਤਅਕਸਮਾਤਜੀਵਲੇਕਾਇ
 ਸਪੰਦਫੁਰਿਆ। ਤਬਕੇਤਾਕਕਾਲਜੀਵਤਾਗਯਾ। ਜਬਉਸਕੀਸ
 ਬਤਾਵਿਖੋਵਿਦੇਹਮੁਕਤਹੋਲੇਕਾਇਸਪੰਦਫੁਰਿਆ। ਤਬਵਿਦੇਹਮੁ

ਤਾਸਮੁਦ੍ਰੇਗਰਜਲੇਕਰਿਕੈਮਿਘਕੇਗਰਜਲੇਕਰਕੈਬਿਜ
 ਲੀਮੇਘਕੇਗਰਜਲੇਤੇਆਦਿਲੇਕਰਿਜੋਤੁਇਆਨਕਸਬਦੈ
 ਤਿਨਕਉਮੁਲਕਰਿਭੈਵਨਨਹੀਹੋਤਾਜੈਸੇਸੁਰਮਾਧਨਖਕਾ
 ਸਬਦਮੁਲਕਰਿਭੈਵਨਨਹੀਹੋਤਾਤੈਸੇਗਿਆਨੀਮਤਵਾਲੇ
 ਸਤੀਅਰੁਬੈਤਾਲਪਿਸਾਚਕੇਸਬਦਕਉਮੁਲਕਰਿਇੰਦ੍ਰੇਵ
 ਜਪੁਜੇਤਿਸਕੇਸਬਦਕਰਿਪਰਬਤਪੁਕੇਗਿਨੇਸਬਦਕਰਿਐ
 ਗਵਤਪਾਥੀਕੇਸਬਦਕਰਿਗਾਇਨਕਉਮੁਲਤਾਦੇਖਤਾਪੁਆਭੈ
 ਮਾਨਕਧਮਾਨਨਹੀਹੋਤਾਅਰੁਜਉਆਭੈਸਾਥਸਗੀਰਕਉਕਈ
 ਐਅਰੁਜਕਾਸਾਥਕਲਕਲਕਗੀਐਬਾਂਲਪੁਸਾਂਥਬੇਧਿਅਜ
 ਵੈਤੈਕਧਾਨਿਨਹੀਹੋਤਾਤੈਉਮਕਉਗਗਦਖਾਰਿਸੀਦਿਖ
 ਨਹੀਹੋਤਾਸਮੁਗਪਰਏਕਓਹਜਲਤਾਅਗਾਰਗਾਖੀਐਅਰੁਏ

ਕੈ

ਕਓਰਿ ਫੂਲੁ ਕੁਕਾਸ ਪਰਸਰਾਖੀ ਐ॥ ਤਉ ਭੀ ਹਰਖ ਸੇਕ ਨ ਹੀ ਦੇ
ਤਾ॥ ਏਕਓਰਿ ਖੜਗ ਪਾਗ ਵਤ ਤੀ ਖਲਾਇ ਸਥਾ ਲਹੇ ਵੈ॥ ਅਰੁ
ਕਓਰਿ ਪੁਪਾ ਸਿਯ ਜਾਹੇ ਵੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਦੋ ਨੋ ਤੁਲੈ॥ ਏਕਓਰਿ ਬੁ
ਰਗ ਏਸ ਤੀ ਹੋ ਵੈ॥ ਅਰੁ ਏਕਓਰਿ ਤਪਤ ਸਿਲਾ ਹੋ ਵੈ॥ ਤਉ ਦੋ ਨੋ ਉ
ਸ ਕਉ ਤੁਲੈ॥ ਏਕਓਰਿ ਮਾਰੇ ਵਾਲੀ ਵਿਖੀ ਵੈ॥ ਦੁਸਰੀ ਚਿਗੀ
ਵਾ ਵੇਲੇ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੋ ਵੈ॥ ਸੋ ਦੋ ਨੋ ਉਸ ਕਉ ਤੁਲੈ॥ ਹੋਰ ਮਜੀ
ਬਡੀ ਸੰਪਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਵੈ॥ ਭਾਵੈ ਅਪਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਵੈ॥ ਭਾਵੈ ਮ੍ਰਿਤ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਵੈ॥ ਭਾਵੈ ਉਤਸਾਹ ਹੋ ਵੈ॥ ਇਨ ਦਿਖੇ ਦਿਵਾਨਾ ਕਰਤਾ
ਭੀ ਭਾਸਤਾ ਹੋ॥ ਪਰ ਅੰਤਰ ਤੇ ਨ ਹਰਖ ਵਾਨ ਨ ਦੈ॥ ਹੋਤਾ ਹੋ॥
ਉਸ ਕਾ ਮਨ ਅੰਤਰ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋ॥ ਸਦਾ ਸਮਰਪਤ ਹੋ॥ ਹੋਰ ਮਜੀਲੇ
ਹੋ ਕੰਜ ਬੁਰਸਾ ਥਉ ਸਕਾ ਮਾਂਸ ਤੇੜੀ ਐ॥ ਅਰੁ ਨਰਕ ਦਾ ਭਾਗੀ ਐ॥

ਅਰੁਮਸਤੁਰੀਵਰਖਾਉਪਰੇਵੈ॥ ਤਉਗਿਆਨਵਾਨਪੁਰਖ
 ਭੈਕਉਨਪਾਵੈਗਾ॥ ਅਰੁਨਕਛੁਰੇਵੇਗਾ॥ ਨਦਿਆਕਲ੍ਹਰੇਵੈਗਾ॥
 ਨਦੀਨਰੇਵੈਗਾ॥ ਗਿਆਨਵਾਨਇਨਦਿਖੇਸਰਾਸਮਸ੍ਰਸਮਨ
 ਰਹਤਾਏ॥ ਧੀਰਜਵਨਪਤ੍ਰਕੀਨਿਆਈਇਸਾਥਿਰਹਤਾਏ॥
 ਤੇਰਮਜੀਗਿਆਨਵਾਨਗਾਗਦ੍ਰੁਖਤੇਰਹਤਾਏ॥ ਰੇਹਅਭਮਾਨਤੇਰ
 ਮੁਕਤਹੁਆਏ॥ ਤਿਸਕਾਮਗੀਰਨਰਕਅਗਨਦਿਖੇਤੇਰੈਅਥਵਾ
 ਧਾਈਦਿਖੇਗਿਵੇ॥ ਅਥਵਾਸ੍ਵਰਗਦਿਖੇਤੇਰੈ॥ ਰੇਨੋਉਮਕਉਤ
 ਲੈ॥ ਤੇਰੇਪਤੇਰਹਤਾਏ॥ ਤੇਰਮਜੀਜਿਸਕੀਸਰੂਪਾਦਿਨ
 ਇਸਾਥਿਤਾਏ॥ ਸੇਰਲਾਇਮਾਨਨਹੀਤੇਰਾ॥ ਜੇਸੇਸੁਮੇਗਇ
 ਸਾਥਿਰਹੇ॥ ਉਮਕਉਪਾਦਿਤਪਰਾਗਥਤੇਰੈਅਥਵਾਅਪਾਦਿ
 ਤੇਰੈ॥ ਪਥਤਵਾਅਥਵਾਅਪਥਤੇਰੈ॥ ਦਿਖੇਤੇਰੈਅਥਵਾਅਮਿ

ਤਰੇਵੈ। ਮਿਠਕਉ ਨਾਖਟਾਸਲੇਲਾ ਭੁਧਰੀ ਪ੍ਰਤਜਲਗਨੈਕ
ਰਸਰਕਤਭਾਂਸਮਰਹਸਤਤਿਲੇਆਦਿਕਜੋਭਖਭੋਜਲੇਜਜ
ਚੋਖਭੋਜਨਹੈ। ਸੋਸਮਯੈ। ਨਾਇਸ੍ਵਦਿਖੇਗਾਗਵਾਨਹੋਤਾਹੈਨਅ
ਨਿਸ੍ਵਦਿਖੇਦੁਖਵਾਨਹੋਤਾਹੈ। ਜੇਪ੍ਰਾਣੁਕੇਨਮਿਤਨਿਕਾਸਲੇਕਉ
ਸਨਮੁਖਆਵੈ। ਅਰੁਭੁਸਗਾਪ੍ਰਾਣੁਕੀਗਥਿਅਕੇਨਮਿਤਅ
ਵੈ। ਤਉਦੋਨੋਕਉਆਤਮਰੂਪਸਾਂਤਮਧੁਰਰੂਪਦੇਖਤਾਹੈ। ਗਾਗ
ਦੁਖਤੇਂਗਹਤਹੈ। ਰਮਲੀਕਅਰਮਲੀਕਪਰਾਰਥਤੁਕਉਸਮਦੇ
ਖਤਾਹੈ। ਸਤੁਸੰਸਾਰਆਸ਼ਾਤਿਆਗਦਈਹੈ। ਅਰੁਸਰੂਪਦਿ
ਖੇਬੁਧਨਿਸਚੈਤਈਹੈ। ਨੀਗਾਪਦਕਉਚਿਤਪ੍ਰਾਪਤਭਇਅ
ਹੈ। ਸਬਦਸਪਰਸਰੂਪਰਸਗੰਧਪਾਂਚੋਦਿਖੇਅਪਲਾਅਦਸ
ਗਨੀਪਾਵਤੋ। ਜੈਸੇਦੋਗਪਲਕਉਦੇਖਲੇਲਾਗੋਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ।

ਸਤਾਹੈ॥ ਦਰਪਣ ਕੀ ਸੁਰਤ ਨੀ ਹੁਤੀ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਅਗਿ ਅਨੀ ॥ ੪੬੪
ਤਿਸ ਕਉ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਗ੍ਰਾਸ ਲੇਤੀ ਆਂਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਤਿਲ ਕਉ ਮਿਗਰ
ਸਲੇਤਾ ਹੋ॥ ਤੈ ਸੇ ਜਿਸ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਦਿਸ੍ਹਾਂਤ ਨੀ ਪਾਈ॥
ਤਿਸ ਕਉ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਗ੍ਰਾਸ ਲੇਤੀ ਆਂਹੈ॥ ਹੋ ਗਮ ਜੀ ਜੋ ਅਗਿ ਅ
ਨਰੁ ਪੀਸ ਮੁਢ ਵਿਖੇ ਪੜਾਹੈ॥ ਅਰੁ ਦਸ ਨਾਰੁ ਪੀਲ ਹਰੀ ਮਾਥ
ਮਿਲ ਕਰਿ ਉਛਲਤਾਹੈ॥ ਅਰੁ ਗਿਰਤਾਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਆਮਾ
ਰੁ ਪੀਤ ਢੁਆਂ ਗ੍ਰਾਸ ਲੇਤਾਹੈ॥ ਹੁਇ ਗਇ ਕਰਤਾ ਹੁਤਾਹੈ॥ ਸੰ
ਤ ਕਉ ਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਦਿਚਾਹ ਕਰ ਕੈ ਆਤਮ ਪਦਕ
ਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਾਇ ਆਹੈ॥ ਸੇ ਦਿਸ੍ਹਾਂਤ ਕਉ ਪਾਇ ਕਰਿ ਚਲਾਇਮ
ਨਨੀ ਹੋਤਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੁਮੇਹ ਪਰਬਤ ਜਲ ਕੇ ਸੰਬੁਧ ਕਰਿ ਚਲਾ
ਇਮਾਨ ਨੀ ਹੋਤਾ॥ ਤੈ ਸੇ ਉਹ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲ ਪਕਰਿ ਚਲਾਇ

ਮਾਨਨੀਐਤਾ। ਸਰਵਸੰਕਲਪਕੀ ਸਮਾਨਾਤਮਪਦਵਿਖੇਜਿਨਕਉ
ਵਿਸ਼ਾਮਭਾਇਆਹੈ। ਸੇਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਤਾਕਉਪ੍ਰਾਪਤਭਏਹੈ। ਹੇਰਾਮੰਜੀਇ
ਜਜਗਤਤਿਸਕਉਗਿਆਨਮਾਤ੍ਰਭਾਸਤਾਹੈ। ਸੰਬਤਮਾਤ੍ਰਜਾਨਕਰਿ
ਵਿਵਹਾਰਕਰਤੇਹੈ। ਨਕਿਮੀਕਾਤਿਆਗਕਰਤੇਹੈ। ਨਗੁਰਲਕਰਤੇਹੈ।
ਤਾਂਤੇਭਾਂਤਕਉਤਿਆਗਕਗ। ਸੰਬਤਮਾਤ੍ਰਤੇਰਾਸਗੁਪ੍ਰਾਪੈ। ਕ੍ਰਿਸਕਾਤਿ
ਆਗਕਰਤਾਹੈ। ਅਹੁਕ੍ਰਿਸਕੀਇਛਾਕਰਤਾਹੈ। ਜੇਆਦਵਿਖੇਭੀਨ
ਹੈ। ਅਧਵਿਖੇਕਛੁਭਾਸੇਸੋਭਮਮਾਤ੍ਰਜਾਨੀਐ। ਇਸਪ੍ਰਕਾਸੀ
ਲਕਰਭਾਵਅਭਾਵਕੇਪਾਹਲੇਹੀਜੇਹੈਭੁਧਤਿਸਕਉਤਿਆਗਕਿ
ਰਸਬੇਦਨਗੁਪ੍ਰਾਪੈਕਰਸਮਾਹਰਸਮੁਦ੍ਰਕਉਤਰਜਾਇ। ਮਨਕਰਕੈਭੁਧ
ਕਰਕੈਇੰਦ੍ਰੀਆਂਕਰਕੈਕਰਮਅਥਵਾਨਕਗਾਨਿਹਸੰਗਹੈਵੈਗਾਨਤ
ਬਤੁਏਕਉਲੇਪਕਛੁਨਲਾਗੇਗਾ। ਹੇਰਾਮੰਜੀਜਿਸਕਾਮਨਅਭੁਮ।

ਸੰਗੀਰੇਇਸ੍ਰਾਨਿਸ੍ਰਵਿਖੇਰਾਗਦ੍ਰੁਖਨੀਕਰਤਾ। ਸਿਕੀਸੁਧਵ॥
 ਸਨਾਉ। ਭਿੰਨਜੇਕਛੁਕਰਤਾਉਸੇਬੰਧਨਕਾਕਾਰਲਨਹੋਤਾ। ਜੈਸੇ
 ਕੁਨਬੀਜਭਿੰਨਗਵਤਨੀ। ਤੈਸੇਗਿਆਨੀਕੀਵਾਸਨਾਨਮਕਰਮ
 ਬੰਧਨਕਾਰਲਨਹੋਤੀ। ਅਗੁਜਿਸਕੀਥਿਤਾਤਕੇਪਦਾ
 ਬਹੁਇਸਾਥਿਤਾਉ। ਅਗੁਗਾਗਦ੍ਰੁਖਮਤਤਰੀਕਰਤਾਉ॥
 ਐਸੀਮਲਨਵਾਸਨਾਉਸੇਜਨਮਤੁਕਾਕਰਲਾਉ। ਇਸਵਾਸਨ॥
 ਕਉਆਗਕਰਿਜਬਤੁਇਸਥਿਤਾਉਵਹਿਗਾ। ਤਕਰਤਾਉ॥
 ਭੀਲਿਲੇਪਹੋਗਾ। ਹਰਖਸੇਕਆਦਿਕਜੇਦਿਕਾਉ। ਤਿਨਤੇ
 ਜਛੁਹਤਤਾਉਵੈਗਾ। ਤਬਬੀਤਗਾਭੈਕ੍ਰੋਧਅਗੁਗਾਉਵੈਗਾ॥
 ਹੇਜੀਜਿਨਕਾਮਨਅਸੰਗਾਉਪੈ। ਸੇਜੀਵਨਤਤਾਉਪੈ।
 ਤਤੁਭੀਬੀਤਗਾਉਕਰਿਆਤਮਤਤਵਿਖੇਇਸਤਾਉ। ਸੇਜੀ

ਗਮੇਵਾਚ ਹੇ ਸਰਵਸੰਸੇਗੁਪੀਕੁਯੀ ਤਰੇਨਾਸਕਰਤਾਸਰਤਕਾਲ
ਰਾਪਵਨਸੰਗਿਸਕਉਕਰਤੈਐ। ਸੰਖੇਪਤੇਮੁਝਕਉਕੀ॥ ਸ੍ਰੀਵ
ਸਿਸੇਵਾਚ ਹੇਗਮਜੀਭਾਵਅਭਾਵਗੁਪਜੇਪਦਾਗਥਾ। ਸਿੰਹ
ਖਅਰੁਸੇਕਉਦੇਲਾਹੈਐ। ਜਿਸਮਲਨਵਾਸਨਾਕੰਗਿਏਪ੍ਰਾਪ
ਤੈਤੇਯੈ। ਸੇਵਾਸਨਾਸੰਗਕੀਤਾਏ। ਹੇਗਮਜੀਦੇਹਵਿਜੇਅੰ
ਬੁਧੋਏਏ। ਅਰੁਸੰਸਾਗਰੀਸਤਪ੍ਰਤੀਤੀਤੀਐ। ਤਿਸਸੰਗਵਿ
ਖਿਭਾਵਅਵਕੀਐ। ਇਸ੍ਰਾਨਿਸ੍ਰਤਿਨਕਉਜੋਗਾਅਲੇਖਕ
ਲਕੁਲਾਏ। ਐਸੀਜੇਮਲਨਵਾਸਨਾਏ। ਤਿਸਕਾਨਾਮਗਾਏ॥
ਜਿਵਨਮੁਕਤੀਵਾਸਨਾਹਰਖਸੇਕਤੇਹਤਐਸੁਧਐ। ਸੋਨਿਯੰਗ
ਕੀਤਾਏ। ਤਿਸਕਉਜਨਮਮਰਣਕਾਕਰਣਨਹੀਏਤਾ। ਹੇਗਮ
ਜਿਸਪੁਰਖਉਦੇਹਅਭਿਮਾਨਨਹੀਅਰੁਸਗੁਪਵਿਖੇਇਸਥਿਤਐ॥

442

ਲੇਤਾਂ। ਇਤਿ ਆਦਿ ਕਜੋ ਕਛੁ ਕਰਮ ਚੇ ਸਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਆਕਰਤਾ ਹੈ ॥
 ਉਸ ਕਾ ਚਿਤ ਜੋ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਲੀਨ ਭਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਮੋ ਕੋ ਉਗ੍ਰਿਤ
 ਸਤੀ ਪੁੰਗਵ ਦੇ ਸਾਂਤ ਕਉ ਗਇਆ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਉਸ ਦੇ ਗਵਿਖੇ ਵਿਵਹ
 ਕਰਮ ਪਤ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਕਾ ਚਿਤ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ
 ਗਿਆਨ ਵਾਨ ਕਾ ਮਨ ਆਤਮ ਪਦ ਵਿਖੇ ਰਹਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਤ ਮੁਰਖ ਭੰ
 ਜਾ ਲੇਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਜੈਸਾ ਮਨ ਵਿਖੇ ਤੀਬ੍ਰ ਸੰਬੋਧ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਭਿਕਾਰੀ ਸਿਧਤਾ
 ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਈਭਾਸਤਾ ਹੈ ਅਭਿਹਨੀ ਭਾਸਤਾ। ਹੋਰ ਮਾਜੀ ਸਹਾਇ ਅਨ
 ਬਹੁ ਕਾ ਕਾਰ ਲਸੰਗ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰ ਕੈ ਜਨਮ ਲੇਖੇ ਬੰਨ
 ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਭ ਅਨਰਥ ਬਹੁ ਕਾ ਕਾਰ ਲਸੰਗ ਹੈ। ਅਰੁ ਸਭ
 ਅਪਦਾ ਕਾ ਕਾਰ ਲਸੰਗ ਹੈ। ਅਰੁ ਸੰਗ ਕੇ ਤਿਅਗ ਕਰ ਕੈ ਖਿਅਜਨਮ
 ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਗ ਕਉ ਤਿਅਗ ਅਰੁ ਜੀਵਨ ਹੋ ਕਰ ਦਿਤੁ ॥

ਮੁਕਤ

ਸ

ਨਤੋਂ ਹਤਤਾ ਜੈ। ਕਿਸਮ ਕਰਤਾ ਤੀਲਿ ਪਾਇ ਮਾਨ ਨੀ ਹੋਤਾ। ਜੈ ਸੇ
 ਮਨ ਅਉਗਠੈ ਤਗਾਇ ਅਜੋਤਾ ਜੈ। ਤਉ ਵਿਦਮਾਨ ਭੀ ਸਬਦ ਅਥ
 ਵਾਗੂਪ ਪਦਾਥ ਤੇ ਕਉ ਨੀ ਜਾਣੀਤਾ। ਤੈ ਸੇ ਮਨ ਜਿਸ ਕਾ ਅੰਤਮ
 ਵਿਖੇ ਇਸਾ ਤੁਆ ਜੈ। ਤਿਸ ਕਉ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਰਮ ਨੀ ਲਾਗਤੋ।
 ਜੈ ਅਭਮਾਨ ਤਤੈ ਪੁਰਖ ਸੇ ਕਰਮ ਤਉ ਵਿਖੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਉ ਰੋਗਤਾ
 ਦਿਸਾ ਆਵਾ ਜੈ। ਪਰਉ ਸਕਉ ਸਪਰਸਮ ਨੀ ਕਰਤਾ। ਜੈ ਸੇ ਮਨ ਅ
 ਰਠਉ ਰੋਜੈ। ਤਉ ਕਥਾ ਕਉ ਸੁਲਤਾ ਬੈਠਾ ਭੀ ਨੀ ਸੁਲਤਾ। ਤੈ
 ਸੇ ਤਿਉ ਪੁਰਖ ਤਾਨੀ ਕਰਤਾ ਦੇਖਤਾ। ਇਹ ਬਾਤ ਬਾਲ ਕਭੀ
 ਜਾਣਤੇ। ਜੈ ਮਨ ਅਉਗਠੈ ਰੋਤਾ ਜੈ। ਤਉ ਸੁਲਤਾ ਤੁਆ ਭੀ ਨ
 ਭੀ ਸੁਲਤਾ। ਗਮ ਜੀ ਜਿਸ ਕਾ ਮਨ ਗਤ ਸੰਗ ਤੁਆ ਜੈ। ਸੇ ਦੇਖਤਾ
 ਪਰੁ ਨੀ ਦੇਖਾ। ਸੁੰਘਤਾ ਪਰੁ ਨੀ ਸੁੰਘਤਾ। ਰਸ ਲੇਤਾ ਪਰੁ ਨੀ